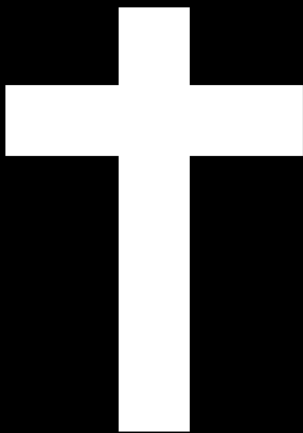

MÖNÖ KÖMÖ

The New Testament in the Haruai language of Papua New Guinea

MÖNÖ KÖMÖ
The New Testament in the Haruai language of Papua New
Guinea
Nupela Testamen long tokples Haruai long Niugini

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Haruai

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-05-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
 9e954707-a711-5aaf-8460-3e8220e0e211

Contents

Matiu	1
Mak	77
Luk	123
Jon	204
Aposol	261
Rom	335
1 Korid	371
2 Korid	405
Galesia	425
Epesas	437
Pilipai	448
Kolosi	456
1 Tesalonaika	464
2 Tesalonaika	471
1 Timoti	475
2 Timoti	485
Taitas	492
Pilimon	496
Hibru	498
Jems	527
1 Pita	535
2 Pita	545
1 Jon	551
2 Jon	560
3 Jon	562
Jud	564
Repelesin	567

Jisas Kraiss Mönö Wä aku Matiu kai kitöña

Ebrahim yoxim yoxip höuöilmel rim Jisas Kraiss nugwo yox pön hömä (Luk 3:23-38)

¹ Jisas Kraiss nuö nöhöniñ maduebö nuñ bla yoxim yoxip höuöilmel rön nugwo yox pön hömä akuyöbö yadiba rimdla. Nöbö dib Ebrahim yoxim yoxip duön, kiñ Depid nugwo yox pön hömä. Depid nuñ yoxim yoxip duön, Jisas Kraiss nugwo yox pön hömä.

² Akuyöbö almä:

Ebrahim nuñ Aisak yox pön höña.

Aisak nuñ Jekop yox pön höña.

Jekop nuñ piñö, Juda yoxön, pignñ nöbö pig maga agipa yox pön höña.

³ Juda nuñ mö Tama pisan midön, Peres Sera yöñ yox pön höña.

Peres nuñ Hesron yox pön höña.

Hesron nuñ Ram yox pön höña.

⁴ Ram nuñ Aminadap yox pön höña.

Aminadap nuñ Nason yox pön höña.

Nason nuñ Salmon yox pön höña.

⁵ Salmon nuñ Boas yox pön höña. Boas nuöm nuñwa Rehap.

Boas nuñ Obed yox pön höña. Obed nuöm nuñwa Rut.

Obed nuñ Jesi yox pön höña.

⁶ Jesi nuñ kiñ Depid yox pön höña.

Depid nuñ Solomon yox pön höña.

Solomon nuöm nuñ aku, höd Yuraia pimñ wöröxim, mai Depid pön mönö, Solomon yox pön höña.

⁷ Solomon nuñ Riaboam yox pön höña.

Riaboam nuñ Abaija yox pön höña.

Abaija nuñ Esa yox pön höña.

⁸ Esa nuñ Jihosapat yox pön höña.

Jihosapat nuñ Joram yox pön höña.

Joram nuñ Asaia yox pön höña.

⁹ Asaia nuñ Jodam yox pön höña.

Jodam nuñ Ehas yox pön höña.

Ehas nuñ Hesekaia yox pön höña.

¹⁰ Hesekaia nuñ Manasa yox pön höña.

Manasa nuñ Emos yox pön höña.

Emos nuñ Josaia yox pön höña.

¹¹ Josaia nuñ Jekonaia yox pön höñ,

pignñ nöbö adö bli yox pön höña.

Wop aku, taun dib Babilon nöbö mö höñ,

Isrel nöbö mö bla nag nig pön Babilon dumä.

¹² Pön dumädmä, Jekonaia piaku midön, Sialtiel yox pön höña.

Isrel nöbö mö ññ Babilon röböxön mögörib Juda höbkal duim aku,

Sialtiel nuñ Serababel yox pön höña.

¹³ Serababel nuñ Abaiad yox pön höña.

Abaiad nuŋ Eliakim yōx pōn hōŋa.

Eliakim nuŋ Eso yōx pōn hōŋa.

¹⁴ Eso nuŋ Sedok yōx pōn hōŋa.

Sedok nuŋ Ekim yōx pōn hōŋa.

Ekim nuŋ Elaiad yōx pōn hōŋa.

¹⁵ Elaiad nuŋ Eliesa yōx pōn hōŋa.

Eliesa nuŋ Matan yōx pōn hōŋa.

Matan nuŋ Jekop yōx pōn hōŋa.

¹⁶ Jekop nuŋ Josep yōx pōn hōŋa.

Mō Maria Josep nōlmā. Maria nuŋ Jisas yōx pōn hōŋa.

Jisas nuŋ Kraiis me rīmīdōia.

¹⁷ Makwam, nōso an Ebrahim nuŋ yōxmīn yōxmīn yōxpī u hōuōilmel rīm akuyōbō ragpīd adokwebō kwo (14) duōŋ aku, mai nōso kiŋ Depid yōx pōn hōmā. Yōx pōn hōm, Depid nuŋ piōŋō yōxmīn yōxmīn yōxpī u hōuōilmel rōŋ aku kwo algōr ragpīd adokwebō kwo (14) dumīn, mai Babilon nōbō hōr piakuyōbō hōn űigō nag űig pōn mōgōrib űiŋa dumā. Pōn dumīn, mai piōŋō iswob yōxpī u hōuōilmel rīm akuyōbō ragpīd adokwebō kwo (14) dumīn mōnō, mai Kraiis* nugwo yōx pōn hōmā.

Maria nuŋ Jisas yōx pōn hōŋa

(Luk 2:1-7)

¹⁸ Jisas Kraiis nugwo yōx pōn hōm mōnō aku yadība rīmīdla. Jisas nuōm Maria, Josep nōlmīn, nuŋ pīsaŋ yōnōlōŋ wōhō, űiŋ nugumīn Maria ha wōta mīdōŋa. Inōm Lei nuŋ keir rīmīn, ha wōta mīdōŋa.

¹⁹ Makwam nōbōniŋ nuŋwa Josep nōbō waiō makwam, mōnō diba yadōlōŋ; rīb akwōr yōxōn yadōŋa, “Ha wōta mīd aku, nōbō mō bla yad nōlmōn, nuŋ mōigw yōxōna. Makwam, tar yad abnō,” rōŋa.

²⁰ Josep aliō rībyōx nugwōŋ aku, jī pīxmag yuō bō inīmō nugwōŋa, Nōbō Diba ejol nuŋ i nugwo yadōŋa, “Josep, Depid ha nuŋwa! ‘Mō aku, pōd raŋ pīnō?’ rōn, rībyōx nugumījīnō; amīn pō. Ha wōta mīd aku, Inōm Lei akwōr rīmīn mīda.

²¹ Mai ha aku yōx pōn haŋ nuŋ dib rōxōn, nōbō mō nuŋ akuyōbō ap kib mag gwogwo rōi pīx aku ōrīx abōn makwam, īb nuŋwa Jisas rane,” rōŋa.

²² Alōŋ aku, Nōbō Diba nuŋ mōnō nuŋwa yadīb nōbō i yad nōlōŋa nugwōn nuŋ piōŋō al aliō cōniŋō, rōn yadōŋa.

²³ Nuŋ yadōŋa,

“Ha mō i nōbō i pīsaŋ yōnen wōhō, ha wōta mīdōn,
ha i yōx pōn haŋ, īb nuŋwa Emanuel me cōűiŋō,” rōŋa.
Emanuel mōnō il aku, God an pīsaŋ mīda.

²⁴ Makwam Josep inīmō hōlīmōn ōbīlōn, Nōbō Diba ejol nuŋwa mōnō yadōŋ aku pōn, mō Maria nugwo mī pīnō, rōn rībyōx nugwōŋa.

²⁵ Hōd Josep Maria pīsaŋ yōnōlōŋ wōhō, Maria ha aku yōx pōn hōm, Josep ha aku īb nuŋwa Jisas, me rōn, Maria nugwo mī aŋadō pōŋa.

2

Nōbō rīb wā yōx nugub bla hōn Jisas nugumā

* **1:17:** Grik mōnō “Krais” aipam, Hibru mōnō “Mesaia” aipam ila paŋyōbō iōr mīda: “God yad űigōŋ Nōbō maku.” **1:18:** Luk 1:27,35 **1:21:** Luk 1:31; 2:21 **1:23:** Ais 7:14 **1:25:** Luk 2:21

¹ Makwam Herod Judia Propins kiŋ miɗmiɗ wop aku, Maria Jisas yōx pōn hōŋ Betlehem taun, mōgōriɓ Judia mibɓl yōra. Yōx pōn hōm, nōbō gupō nugw ri abɓɓ bla, naiō wōlmiɗ mōl sebō Jerusalem hōn, nōbō mō piaku yad nugwōn yadmā,

² “Juda nōbō mō, Kiŋ an, me rōi aku nugwo yōx pōn hōia! Wopik niŋmiɗ miɗ pikai? An mōgōriɓ ana naiō wōl hōmiɗ mōl sō miɗōn nugumiɗ gupō aku wōxnō niŋa; nugwōl aku, ib nuŋwa yadiŋ bɓl sō duan, me rōn, hōlɓŋō,” riɗmā.

³ Aliō riɗmiɗmiɗ, kiŋ Herod mōnō aku nugwōn, nōbō mō pik ŋiŋ ha aku nugwo riɓyōx nugwōn ni nugweŋiɗadō, rōn, riɓ miŋa yōxōŋa. Jerusalem nōbō mō akuyōbō magaliŋ algōr riɓ miŋa yōxmā.

⁴ Makwam kiŋ Herod, God ap hōjōpal ur nōlɓ nōbō dib bla aipam, God lo mōnō yad nōlɓ nōbō bla aipam, wō riɗ hōmiɗmiɗ yadōŋa, “God mōnō yadiɓ nōbō piaku Krai nugwo yōx pōn hōŋ mōgōriɓ kai?” me rōŋa.

⁵ Aliō riɗmiɗmiɗ yadmā, “God mōnō yadiɓ nōbō i, maduar mōnō kai kiɗōn riŋ yadōŋ mag akwōr, nugwo yōx pōn hōŋ Betlehem taun, mōgōriɓ Judia yuadō. God mōnō yadiɓ nōbō aku God Mōnō kai kiɗōn yadōŋa,

⁶ “Mōgōriɓ Judia yuadō
mōgōriɓ miŋa hōriɗrōr miɗ makwam,
mōgōriɓ Betlehem nugwan mōgōriɓ ulmiɗō i rōxg miŋōn aku,
ji Nōbō Dib aku mōgōriɓ aliō akuyōbō hōn,
nōbō mō ni Isrel akuyōbō ŋiŋgō nugwidix miŋōna.

Aiōn aku, Betlehem ib diba miŋōniŋō, rō,” riɗmā.

⁷ Aliō riɗmiɗmiɗ, kiŋ Herod nugwōn, du riɓ wā yōx nugub nōbō bla ŋiŋgō tar yad wō riɗ hōmiɗmiɗ yadōŋa, “Wop kaiyōbō gupō aku wōxnō niŋgōŋ?” rōŋa.

⁸ Aliō riɗmiɗ, nugwo mōnō aku yad nōlmiɗ, ŋiŋgō Betlehem yad abōn inakmōnō hōrōn yadōŋa, “ŋiŋ du ha aku hōlu nugw ri abōn, hōbkal hōn yadiŋ, ni aipam duōn ib nuŋwa yadmōn bɓl sō duan,” me rōŋa.

⁹ Kiŋ Herod aliō riɗmiɗ, ŋiŋ dumɗiɗ nugugirōn, gupō ŋiŋ naiō wōlmiɗ adaku nugwim aku hōd hōd dumɗiɗ nugugirōn, ŋiŋ mai dumā. Gupō aku dumɗiɗ dumɗiɗ, ha kiaia aku miɗdōŋ ramā mibɓl yōra piŋgō gō niŋgōŋa.

¹⁰ Almiɗ nugwōn ŋiŋ gupō aku nugumiɗ, wā riɗmiɗ nugugirōn, ŋiŋ mi ōdōriō wahax piɗmā.

¹¹ Ram mōl bō duōn nugumiɗ, ha kiaia aku nuōm Maria piŋan miɗdōŋa. ŋiŋ du hōxmax yuōn, ha kiai aku iba yadmɗiɗ bɓl sō dumɗiɗmiɗ nugwōn, yogw ŋiŋ bla hōjōxōn, ha aku nugwo ap wā bli nōlmā. Gol bli, pia hōlɓiŋ wā hōb bli, wel rōbō hōlɓiŋ wā hōb bli nōlmā.

¹² Makwam ŋiŋ piɗmag yuō kwo hōlmiɗōn inmiɗō nugumiɗ, God yadōŋa, “Hōbkal Herod miɗa dumɗiŋiŋe!” rōŋa. Makwam, riŋ yadōŋ akwōr nugwōn, hōbkal ōdōi hōr i dumɗiɗōn, riɓa ram ŋiŋa dumā.

Josep Maria nuōmarō hogwa pōn bōr mōgōriɓ dib Ijip duōŋa

¹³ Makwam riɓ wā yōx nugub nōbō bla ŋiŋ algōr dumā nugugirōn, Josep inmiɗō nugumiɗ, ejol i hōn nugwo yadōŋa, “Herod ha kiai aku piɗ pal niŋiɗō, rōn, hōlu nuguba riɗmiɗa. Makwam, ha kiaia nuōmarō hogwa riŋgōr yōlɓiŋōn, bōr mōgōriɓ Ijip duō. Hanō riɗmōn kwōnō nagō hōbkal hanō,” rōŋa.

¹⁴ Ejol aliö rîmîn, Josep pîxmag yuö mibîl kwo öbîlön, ha kiaia nuömarö hogwa yölîñön mögörib Ijip duöña.

¹⁵ Yölîñ pön duöñ aku, Nöbö Diba nuñ mönö nuñwa yadîb nöbö i nugwo yad nölmîn, nuñ nugwön mönö aku kai kîtön yadöña, “Ha na aku Ijip yöbö wö rîmön hö,” röña.

Makwam Josep nuömarö du Ijip mîdîm, Herod wöröxîm nugwön, mai höuöil hömä.

¹⁶ Makwam Herod nuñ nugwöña, rîb wä yöx nugub nöbö bla, nuñ rîg yadöñ mag akuyöbö rôlim. Aliö nugumîn, nugwo mî ölisö diba wölmîn yadöña, “Nî alöi aku, ha kiaia nöbö diba mîdîba rîmîd aku nî pödpöd rön nugwo pîl pal nîgîñö?” rön nugwöña. Jî nuñ rîb i yöx nugwön yadöña, “Nöbö rîb wä yöx nugub bla ñîgö gupö aku wöxnö ñîg wop aku, nî yad nölmî abön dumä. Makwam nî nugula, Betlehem il yöra ha yöx pön höm, kîm mös yön bla aipam, ha mai yöx pön höi bla aipam, pîl pal nîgöñ aku, ha aku aipam pîl pal nîgöñîjö,” röña. Aliö rön, nöbö nuñ bli yad abmîn duön, ha Betlehem yuadö mîdîm bla magalîg pîl pal ab pörmä.

¹⁷ Betlehem ha pîl pal nîgmä aku, God mönö yadîb nöbö Jeremaia cönîjö, rön, rîg kai kîtön mag akwör rîmä. Jeremaia mönö aku kai kîtön yadöña,

¹⁸ “Rama taun kau aku lîb pîlan, mönö diba nîgön, îb diba immîjöña.

Mö Resel yöxîm yöxîñ yöxîp u höuöilmel cön bla, lîb pîlan immîjöña.

Ha nuñ bla wöröx pöcöña nugwön

nöbö mö bli ñîgö yad pîb maga mîdenîjö,” röña.

Josep Maria nuömarö hogwa yölîñön höbkal dumä

¹⁹ Makwam mai nöbö dib Herod wöröxîm, Josep Ijip piaku mîdön hölmön inîmö nugumîn, Nöbö Diba ejol nuñ i hön nugwo yadöña,

²⁰ “Nöbö ha kiaia pîl pal abîba rîmîdim bla mödö wöröxöi makwam, mönañ nuömarö hogwa ñîgö yölîñön, höuöil mögörib Isrel duanö,” röña.

²¹ Ejol aliö rîmîn, Josep ha nuömarö hogwa yölîñön, höbkal Isrel duöña.

²² Makwam uröpînmîn, mönö i yadmä, “Herod wöröxîm, ha nuñwa Akeleas Judia Propins nöbö mö piaku nugwidîx mîdö,” rîmä. Aliö rîmîdmîn, Josep nuñ Akeleas mîd mögörib aku pöd ran dinö, rön, ipöxöñ aku, jî hölmön inîmö nugumîn God nugwo yadöña, “Mögörib Judia höbkal dumîjîñö, mögörib Galili duanö,” röña.

²³ Aliö rîmîn, Josep mönîñ hagap yölîñön Nasaret taun duön mîdmîdöia. Dumä aku, God mönö yadîb nöbö bla akuyöbö cönîjö, rön, rîg kai kîtim mag akwör röña. Ñîñ kai kîtön yadmä, “Nugwo nöbö Nasaret yöbö, me cöñîjö,” rîmä.

3

Jon Röbö Pal Nölib Nöbö aku God mönö yad nölmîda (Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

¹ Nasaret mîdim wop mibîl aku, Jon röbö pal nölib nöbö aku hön, mögörib Judia mibîl yöra, mögörib nöbö mö mîga mîdmîdölöi, mögörib rîg kap mibîl piaku mîdmîn nugugîrön, nöbö mö bla hömîn, nuñ ñîgö mönö yad nölmîda.

² Ñigö yad nölön yadmida, “Womiöx mida, God nöbö mö pön nugwidix mijöna. Makwam, ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd rımın aliö alölınjō, rōn, rōböxne,” rımida.

³ Jon ñigö mönō yad nōlmıd aku, God mönō yadıb nöbö Aisaia maduar cōnıjō, rōn, rıg kai kıtōn mag akwör rōna. Aisaia mönō aku kai kıtōn yadōna,

“Nöbö i, mögörüb nöbö mö mıga mıdölöi,
mögörüb rıg kap mıbıl yöraku du mıdōn, wō rōn yajōna,
‘Nöbö Diba hömıda!

Ödöia höña pisō pıbō rıg mijōn bla, pıd pılıx rıg mijōn bla,
pın wöd höimöl ri abōn mıjne,’ cōnıjō,” rōna.

⁴ Makwam Jon wölıj nuñ aku, hōn kamel panō pön rim wölıj i yömōn, hōn kau uña amanō nıgmıda. Ap nımıb nuñ aku, bañ pabladō aku aipam, bōm rōbö aku aipam nımmıda.

⁵ Wop aku, Jerusalem mıdim nöbö mö bla aipam, mögörüb Judia yuadō mıdim nöbö mö bla aipam, rōbö Jodan il piaku mıdim nöbö mö bla aipam, ñıñ magalıg Jon mıdōn yōra dumä.

⁶ Jon mıdōn yōra duōn, ap kib mag gwogwo rim bla wōxnō yad pörım nugugırōn, Jon ñigö rōbö Jodan yuō yax nōlmıda.

⁷ Makwam Perisi nöbö bla aipam, Sadiusi nöbö bla aipam nöbö mıga, Jon anıñ rōbö pal nōlan, me rōn, hömıdmın, Jon ñigö yadyōxōn yadōna, “Ñıñ kas gwogwo ruai! Ağō magım rım ipōxōn bōr hömıdōi? ‘Rōbö palıñ, God nöbö mö nōi piaku ñigö yadyōxōn wop aku, an yadyōxenıjō,’ rōn, bōr höıñnō ä?

⁸ Ñıñ rōbö yaxnōb cōñ aku, ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd rımın aliö alölınjō, rōn, rōböxōn, mıd ri abōña. Almıjōñ aku, nöbö mö piaku nugwōña, ñıñ ap kib mag gwogwo rımıdōi aku mödō rōböxōia.

⁹ Makwam ñıñ rıb i yōx nugwōña, ‘An nöso maduebō Ebrahim halōu ha nuñwa mıdōla nugwōn God anıñ mag gwogwo i renıjō,’ rōn, rıb aku yōxmıjeñ. Ebrahim halōu ha nuñwa mıdölınjō, röi aku hör ap! God rıg bılık pōn, Ebrahim halōu ha nuñ piaku rı nıgnōb, rōn, rı nıgōxa! Makwam, ‘Nöbö waiō Ebrahim yōxmın yōx hōuöılmel rōn an keir yōx pōn hō nıgōıñjō,’ röi aku, mönō aliö akuyōbö yadmıjeñ.

¹⁰ “Nugw ri abōña! God bı aku ila alıg rōmalıba yua māmäl gı mıda. Bı i mag nımıb wä bli yaxen aku, nuñ rōmaxdōrōn pı rın ab wıōna.

¹¹ Ñıñ ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd rımın aliö alölınjō, rōn, rōböxōñ aku, nı ñıgō rōbö akwör pal nöina. Makwam nöbö nı mai hōn aku, nuñ nı rōxgıb yōi; nuñ nöbö dib ödōrıō, nı nöbö ulmıdō. Nı nugwo nugwōn möıgw yōxna. Yam uñ nuñwa pırag yōnıb maga mıdöl. Nı ñıgō rōbö akwör pal nōlmıda jı nöbö aku nuñ hōn, ñıgō İnöm Leia pal nölōn, rın pına alıg pal nöiōna.

¹² “Nuñ wit maga göj wañ, ödör pōn hō rıg palpatōi mag akuyōbö rıba rımıda. Wit mag nımıb bla hör nıgōn, wit yōj rıb rıb bla hör nıgōna. Aliö rōn, wit mag nımıb nuñ bla pırag du ram möla nıgōna; jı rıb rıb bla pōn du rın öim yōnmıd möl bō wıōnıjō,” rōna.

piaku ñigö yad nöl yön gırön, agap ap bılım nöbö mö röŋ akuyöbö rımın kömö ñıgmıda.

²⁴ Jisas alımdın, mögörib Siria nöbö mö bla magalıg haiwo aku nugwön, nöbö mö agap ap bılım röŋ akuyöbö pön höm, Jisas rımın kömö ñıgmıda. Nöbö mö piaku, bli ap röŋa; bli mıxıñ ölıŋ diba pılöŋa; bli ragwo ha öim ñıgöŋa; bli mämäga mömöinö palmın, pın bırön gıl gıl rımdmä; bli ın wajmag lid pılöŋa; jı nöbö mö ap agap bılım röŋ akuyöbö pön höm, Jisas rımın magalıg kömö ñıgöŋa.

²⁵ Makwam Galili nöbö mö ñıgön, Dekapolis nöbö mö ñıgön, Jerusalem nöbö mö ñıgön, Judia nöbö mö ñıgön, röbö Jordan pö kwo nöbö mö ñıgön, magalıg Jisas dumın nugugırön, mai dumä.

5

Jisas önöŋ ajmag pıd sö wölu mıdön mönö yad nölöŋa
(Luk 6:20-23)

¹ Jisas, nöbö mö mıg piaku nugwön, wölu önöŋ ajmag pıd sö nöbö nun akuyöbö mıgan kwo pısaŋ römid gı mıdön, ñıgö mönö yad nölöŋa.

Nöbö mö wahax pımıdın
(Luk 6:20-23)

- ² Jisas nun ñıgö yad nöl gırön yadöŋa,
³ Nöbö mö bla, an nöbö mö waiö yöi,
 God nuŋwör anıŋ rı nöiönıŋö, rön,
 God nugwo yad nugwön bla,
 God ñıgö pön mögörib adöx yöd röul adö kau sö nugwidıx mıjön makwam,
 ñıŋ mı wahax pımıdın.
⁴ Nöbö mö immıdöi bla,
 God ñıgö yad pön makwam,
 ñıŋ mı wahax pımıdın.
⁵ Nöbö mö höimöliö tar mıdöi bla,
 ñıŋ mögörib il kı pön makwam,
 ñıŋ mı wahax pımıdın.
⁶ Nöbö mö, God yadöŋ mag akwör cınıŋö, rön, nugwöi bla,
 God ñıgö nugwidıx mıjön makwam,
 ñıŋ mı wahax pımıdın.
⁷ Nöbö mö bli ñıŋ nöbö mö bli uliöxön pı ösös rı ri abön aku,
 God ñıgö painö algör ör uliöxön pı ösös rı ri abön makwam,
 ñıŋ mı wahax pımıdın.
⁸ Nöbö mö God nugwo rib paŋyöbö iör yöx nugwöi bla,
 God nugwo nugwön makwam,
 ñıŋ mı wahax pımıdın.
⁹ Nöbö mö nugwöŋa, nöbö mö bli nuö pılön rımıjön aku,
 ñıŋ hön yajöŋa, ‘Ñıŋ mag akuyöbö alımeŋ, tar mıjne,’ rön, wöhö cön akuyöbö,
 God ñıgö halöu ha nı bılım, me cön, makwam,
 ñıŋ mı wahax pımıdın.
¹⁰ Nöbö mö ñıŋ God rıg yad mag akwör cınıŋö, rön, rımıdın,
 nöbö mö bli ñıgö rı gwogwam rımıjön aku,
 God ñıgö pön mögörib adöx yöd röul adö kau sö nugwidıx mıjön makwam,

22 Mönö aku nugwöi aku, ji weik ni ñigö yad ri aböna. Nöbö i, nöbö i nugwanj ölisö waiön aku, mönö diba nugwöna. Nöbö i, nöbö i iba mag p+n diön aku, Juda Kansol bla hö mögum rön, nugwo mönö diba yajöña. Nöbö i, nöbö i nugwo yajöna, 'Nagö nöbö u,' me cön aku, mögöriþ r+n hör yönmid möl bö dubä maga ra.

23 "Makwam, nagö God höjöpäl ur nöliþ apa pön du rigpid rola höjöpäl ur nöinöb, haul nöbö mölöu nöbö nagö nugwön þisanj nuö pilö akuyöbö mönö midö, c+nö aku,

24 God höjöpäl ur nöliþ ap aku rigpid rola röböxön, nöbö aku þisanj mönö nig ri abön, wopik tar pañör nigio nigön mid+ñjö, rön, höbkal hö ap aku God höjöpäl ur nölö.

25 "Ap agapim ri gwogwam cön aku, ñigö mönö diba yadiba pön ödöi mibil yora dumid+ñj nugugirön, ñigö þisanj mönö aku nig pal wöroxön, þi nigio nigön mijöña. Nöi mijön aku, ñigö pön du nöbö diba inso rola nig+ñ, nuñ piönjö ñigö pön ömdö nöbö nölan, ñigö pön du nag nigöña.

26 Ni ñigö mi ödöriö yadmidla, ap riþ ñ+ñ aku aþadö riþa wöd pörön diöña.

Nöbö mö kib nuö nuö mag yönöia

27 "Makwam mönö i yadim aku, aku kwo algör nugwöia. Mönö aku yadmä, 'Nöbö mö kib mag yön mijeñ+ñjö,' ri+mä.

28 Makwam ni ñigö yadmidla, nöbö i mö i nugwön, nugwo riLöxmö rön riþyöx nugwön aku, God nugwanj, nöbö aku riþ nuñ maga mö aku kib þisanj yönöia.

29 Makwam, mämäg m+rix adö nugwanj, ap kib mag gwogwo riþ maga ri+mijön aku, mämäg adaku röd aböña. Akuyöbö aiön aku, mämäg pañ adöi ör midan kömö diöña. Nöi mijön aku, ñ+ñ ap kib mag gwogwo rön, m+ñ r+n nöi yönmid möl bö dubä maga ra.

30 Makwam imag m+rix plö aku kwo algör, ap kib mag gwogwo riþ maga ri+mijön aku, römaxdör aböña. Akuyöbö aiön aku, inþlö pañ adöi ör midan kömö diöña. Nöi mijön aku, ñ+ñ ap kib mag gwogwo rön, m+ñ r+n nöi yönmid möl bö dubä maga ra.

Jisas mö röd ab+þ mönö yad nölöña

(Mat 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

31 "Ñ+ñ nugwöia, mönö i yadmä, 'Nöbö i mön+ñ nuñwa röböxnöb, mö k+ aþadö röböxnö, rön, köp mei kitön, mö aku nugwo nölon mönö, aþadö röböxon+ñjö,' ri+mä.

32 Makwam ni ñigö yadmidla: nöbö i, mön+ñ nuñwa nöbö i kib þisanj yönen wöhö, nöböñ+ñ nuñwa mön+ñ hör röböxön aku, mag gwogwo cöna. Mö aku nugwo akuyöbö alön röböxan, du nöbö yonyöbö i pön aku, nöbö aku nuñ mön+ñ nuñwa röböxön makwam, nuñ alan mönö, mön+ñ nuñwa nöbö kib mag yön+þ mö i röxgöna. Makwam nöbö kai mö aku pön aku, nuñ kwo algör mö kib mag yön+þ nöbö i röxgöna.

Mönö mi ödöriö yad midöl+ñjö, röia

(Mat 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

³³ “Maduar mönō i yadmā aku, aku kwo algör nugwōia. Mönō aku yadmā, ‘Ñiŋ Nöbö Diba māmāg il rol nuŋwa mönō mi ödöriō yajōñ aku, riŋ yajōñ akuyöbö akwör cōña. God nuŋ nugugu mīda nugwōn riŋ yajōñ maga akwör cīne,’ rīmā.

³⁴ Makwam nī ñigō yadmīdla: mönō i yajnōb rōn, ‘God māmāg il rol aku mi yadmīdlō,’ rōn yadmījeñ. ‘Mögörīb adōx yöd röul adō kau sō mīd aku, mi yadmīdlō,’ rōn yadmījeñ; mögörīb yöraku God hogw rol kiŋ nuŋwa rola rōmīd gi mīda.

³⁵ ‘Mögörīb mīgrō kī kwo mīd aku mi yadmīdlō,’ rōn yadmījeñ; God hogw rol kiŋ nuŋwa rola rōmīdōn, yōdpīlō nuŋwa mögörīb mīgrō kī rōb gi mīda. ‘Jerusalem mīd aku mi yadmīdlō,’ rōn yadmījeñ; aku Kiŋ Dib ödöriō taun dīb nuŋwa maku.

³⁶ ‘Yöcmac na mīd aku mi yadmīdlō,’ rōn yadmījeñ. Ñiŋ keir rīŋ, yöcmac panō ñiŋa paŋyöbö i hal mönō pīxīm wōlen.

³⁷ Aku, ‘Cīnō’ rōn, ‘Cīnō’ akwör rō; ‘Rōinō’ rōn, ‘Rōinō’ akwör rō. Mönō yadōn wab i kwo yajōñ aku, kījaki ñigō rība nōlan yajōña.

Jisas nuō nuō rīb mönō yadōŋa

(Luk 6:29-30)

³⁸ “Makwam mönō i yadmā aku kwo algör nugwōia. Mönō aku yadmā, ‘Māmāga pīn gul rīŋ mönō, ñiŋ painō aipam pīn gul rī abōña. Aj maga pal kītun mönō, ñiŋ painō aipam pal kītīnō,’ rīmā.

³⁹ Ji nī ñigō yadmīdla: nöbö i ñigō rī gwogwam rīmīdan mönō, nugwo painō rī gwogwam rīmījeñ. Nöbö i ñigō alguna palan mönō, pikwo rīŋ adōi wobīō paiōna.

⁴⁰ Nöbö i hōn ñigō mönō diba yadōn, ‘Ap uñ nagō aku nī nōlō,’ rīmīdan mönō, ap uñ akwör nōlmījeñ, ij ap uñ aku wobīō nöiōña.

⁴¹ Nöbö i ñigō yad nugwōn, ‘Ap yogw kī rag du yōra abōn hane,’ rīmījōn aku, hōj nugumījeñ; yajōn yōra nugu girōn, rag padīx du hōr piaku abōn hōña.

⁴² Nöbö mö bli ñigō, ‘Anīŋ ap bli nöine,’ rīmīdīŋ, amnōr nöiōña. Makwam nöbö mö bli ñigō, ‘Anīŋ ap bli hōr nōlīŋ, mai painō nōlīŋō,’ rīmīdīŋ, rōböxmījeñ, amīn nöiōña.

Pīlgīb imgīb ñiŋ bla madmag ñigōña

(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ “Mönō i yadmā aku kwo algör nugwōia. Mönō aku yadmā, ‘Haul hōdpīg ñiŋ bla ñiŋ madmag ñigōn; nöbö mö pīlgīb imgīb ñiŋ bla ñiŋ hanaj mēp yuō nugune,’ rīmā.

⁴⁴ Ji nī ñigō yadmīdla: nöbö mö pīlgīb imgīb ñiŋ bla, ñiŋ madmag ñigōn; nöbö mö ñigō rī gwogwam rōi piaku, ñiŋ God hōjōpalōn yajōña, ‘Nan ñigō nugwidīx mīd ri abanō,’ cōña.

⁴⁵ “Ñiŋ akuyöbö aiōñ aku, Nuō ñiŋa adōx yöd röul adō kau sō mīd aku, halōu ha nuŋwa ödöriō mījōña. Nuŋ rīmīn, naiō mil abmīn, nöbö mö mag wā rīmīdōi piaku aipam, nöbö mö mag gwogwo rīmīdōi piaku aipam, mila abmīda. Nuŋ rīmīn, ruō pīlmīn, nöbö mö mag wā rīmīdōi bla ap mōriwō ñiŋ bla wōlmīn, nöbö mö mag gwogwo rīmīdōi bla ap mōriwō ñiŋ bla aipam ap wōla.

²³ Jɪ māmāg ñɪŋ aku gwogwo ran, mɪxɪñ ñɪŋ aku pɪxmag guyöna. Mil aböxa jɪ anadö pɪxmag guran, ap i nugweñ. Ñɪŋ mila nugwölöi aku, pɪxmag rɪg gur aliö mɪdöia.

*Rig ap bla god i röxg midenim
(Luk 12:22-31; 16:13)*

²⁴ “Nöbö paɲyöbö i, nöbö dib mös mabö rɪ nölɪb maga mɪdöl. Aku agapɪm: nöbö dib i nugwo nugwan wä rɪmɪdan, i röböxöna: jɪ nöbö dib i nugwo nugwan wä rɪmɪdan, i röböxöna. Makwam, ñɪŋ rig ap wä mögöriɪb mɪgrö kɪ mɪd akuyöbö nugumɪn wä rɪmɪn, God nugwo röböxbä maga ra aku, nugw rɪ aböña.

*Rɪb diba yöxmijeñ
(Luk 12:22-31)*

²⁵ “Mag aliö akuyöbö nɪ ñɪgö yadmɪdla: ap pikai yöbö nɪmön mɪjɪnɪŋ, wölɪja pikai yöbö yömön mɪjɪnɪŋ, rön, rɪb diba yöxmijeñ. Kömö mɪdɪb mag aku ap dib; ap mag nɪmɪb mag ap ulmɪdö. Wopik mɪdöl kɪ, mɪxɪña ap yöbö; mɪxɪña wölɪj röbɪb aku ap ulmɪdö. Almɪn nugwön, God ñɪgö rɪ nɪgön aku, nuɲ ap nɪmɪb, wölɪj mɪxɪñ röbɪb, ap ulmɪdö piaku nölənɪŋ, rön, rɪbyöx nugwöiŋ ä?

²⁶ Ñɪŋ nugwöia, yöur bla ap iñ yuölöi; wit ap bla ödör pön hö mögum rölöi. Jɪ Nuö ñɪŋa adöx yöd röul adö kau sö mɪd aku ñɪgö nugwidɪx mɪdmɪn, ap nɪmöia. Makwam, yöur bla hör ap jɪ nuɲ ap mag rɪm nɪmöi aku mɪ, ñɪgö kwo algör nölənɪŋ, rön, rɪbyöx nugwöiŋ ä?

²⁷ Owa, rɪb mɪga yöxön mönö, mɪŋi uplöb mɪdön wöröxnɪŋ, rön, rɪbyöx nugwöiŋ ä?

²⁸ “Makwam pödpöd rɪmɪn wölɪj ap akuyöbö rɪb mɪga yöxmɪdöi? Ap kia wölön pɪpɪl yax bla, mabö rölöi, wölɪj rölöi.

²⁹ Jɪ kɪŋ Solomon rɪg mɪga mɪdmɪn ud wä wabɪl rɪ abön rɪmɪd aku, ap pɪpɪl piaku röxgɪb ud wä wabɪlön rölön.

³⁰ Ap pɪpɪl piaku hör ap. Öim mɪden wöhö, weik yöbö mɪdön, lan yöbö uröia. Makwam God hör ap piaku rɪ nɪgön ud wabɪl nöl rɪ ab aku, pödpöd rɪmɪn an nugwidɪx mɪdenɪŋ, rön, rɪbyöx nugwöi? Ñɪŋ aliö rɪbyöx nugwöñ aku, ñɪŋ God nugw pɪ rɪ abölöi.

³¹ “Makwam, ap kai nɪmön, röbö kai nɪmön, wölɪj kai röböñ cɪnɪŋ, rön, rɪb diba yöxmijeñ.

³² Nöbö mö God Mönö nugwölöi piaku, ap piaku pɪnɪŋ, rön, rɪb diba aku aliö yöx nugwöia. Jɪ ñɪŋ nugwöia, Nuö ñɪŋa adöx yöd röul adö kau sö mɪd aku, ñɪŋ ap bɪl kai mɪdöl aku nugwa.

³³ Makwam, God nöbö mö bli pön nugwidɪx mɪjön aku, an kwo algör pönɪŋ, rön, rɪb paɲyöbö akwör yöx nugwöña; God nuɲ rɪg yadön maga akwör rɪ mɪjɪnɪŋ, rön, rɪb paɲyöbö akwör yöx nugwöña; ñɪŋ akuyöbö alɪŋ diön aku, ap nɪmɪb, röbö nɪmɪb, wölɪj röbɪb, ap piaku magalɪg ñɪgö nöiöna.

³⁴ Makwam, lan lonkwo agapɪm rön mɪjɪnɪŋ, rön, rɪb dib aku yöxmijeñ. Wopik aku weik. Weik ör ömörö bli mɪd aku, paɲ akwör rɪbyöx nugwöña.

7

*Nöbö mö akuyöbö ñigö mönö diba yad mijeñ
(Luk 6:37-38, 41-42)*

¹ “An nöbö mö wä bilim, me rön, nöbö mö bli ñiñ rīb gwogwo yōx nugumijōñ aku, mönō aku hōbkal ñiñjōr hōna.

² Makwam, nugw ri abōña. Ñiñ nöbö mö bli ñigö rīmijōñ aku, God ñiñ mag painjō cōna. Ñiñ nöbö mö bli nugwōn mönō diba yadmijōñ aku, God ñiñ kwo algör mönō diba yajōna.

³ Bāpō mea māmāg ñiña bīcepa mīd aku, pōdpōd rīmīn bāpō mea aku hōr ap, me rön, pīgnan ap bīcep mea māmāg nunwa mīd aku nugwōn yadmīdōi?

⁴⁻⁵ Nan inakmōnō hōrīb nöbö. Bāpō mea māmāg ñiña pōrōb gī mīd aku hōd pī ab gōn, māmāga ix nugw ri abōn, pīgnan ap bīcep māmāg yuō nunwa mīd aku, ‘Pī abnō,’ rön yajōna.

⁶ God ap lei nun bla, wōñō hōpebö bla nōlmijeñ. Kōme wōdō bla, hōn bla mīdōiñō, rön, pī abmijeñ. Aku agapīm: pī abōñ aku, ñiñ rīb wademīl hōrōn, hōuōil hōn ñigö öbīxōña.

*An pōdpōdiō Nöbö Diba hōjōpainiñ?
(Luk 11:9-13)*

⁷ “Ap agapīm mīden aku, God nugwo yad nugwīñ ñigö nōiōna. Makwam ap bli hōlu nugwōñ aku, pōña. Anñ uba rōdō, rön, pal gigu rīñ, ub ñigö rōjōna.

⁸ Aku agapīm: nöbö mö God nugwo yad nugwōñ aku, rīg yad nugwōñ mag akwōr cōna. Ap hōlu nugwōñ aku ñigö yabuōna. Makwam, uba rōdō, rön, pal gigu rīñ, rīg yajōñ akuyöbö nugwōn rōjōna.

⁹ “Ñiñ nöbö nuō bla, halōu ha ñiñ i bred i nōlō ran, ñiñ rīg nōiōñiñōnō ā?

¹⁰ Owa jī, dōlōm i nōlō ran, kas i nōiōñiñōnō ā? Akuyöbö aleñ.

¹¹ Ñiñ nöbö mö waiō yōi aku, jī halōu ha ñiñ bla ap wä bla akwōr nōiōña. Nuō ñiña adōx yōd rōul adō kau sō mīd Nöbö waiō ödōriō aku, inakmōnō hōren; ñiñ yad nugwōñ aku, nun ñigö ap wä nōiōna.

¹² “Makwam ñiñ keir, nöbö mö piaku ñiñ anñ mag aku rīñ, mag aku rōlīñ, me rön nugwōi mag akuyöbö, ñiñ pan mag akwōr ñigö nöbö mö piaku rīmijōña. Mosīs God lo mönō pōn kai kītōñ mönō aku aipam, God mönō yadīb nöbö kai kītīm mönō aku aipam, ila maku.

*Ubalij ulmīdō, ubalij dib
(Luk 13:24)*

¹³⁻¹⁴ “Rīn nōi yōnmīd mōl bō dub ubalij dib aku wōxnō nugwōn ödōi diba du ri abmīdōia. Nöbö mö mīg mīña ödōi dib aku dumīdōia. Makwam, ñiñ nugw ri abōn, ubalij ulmīdō aku diōña. Ōim mīdīb ubalij aku ubalij ulmīdō. Ödōi ulmīdō aku dinōb rön mīñi rī öliōxōn dumīdōia. Nöbö mö pan pan ñiñjōr, ödōi ulmīdō aku hōlu nugwōn dumīdōia.

*Inakmōnō hōrōñam, nugw ri abōña
(Luk 6:43-46)*

¹⁵ “Makwam nöbö mö God mönō yadmīdōlīñō, rön, inakmōnō hōrōn yadōi bla, hōn sipsip hōimōlīb wä akuyöbö rōxgīb hōñ aku, jī hōn mīd gīrōn,

wöñö höpebö nöbö mö öbix nīg mag akuyöbö ñīgö cöña. Makwam, nugw ri aböña.

¹⁶ Nöbö mö mīd ri aböi akuyöbö tatal röxgib höña, jī ñīη ap kib mag gwogwo rīmijōñ akuyöbö nugwōn, ñīgö nugw ri aböña. Ñīη nugwōia, nag hör kaigap aliğ bla mag nīmīb aku yaxaη kītu nīmeñ.

¹⁷⁻¹⁸ Bī blaku algör cōna. Mag gōja nīmīb bī bla, mag wopa yaxen. Bī wopa mag nīmōlība bla, mag gōj nīmība yaxen.

¹⁹ Bī mag wā yaxen akuyöbö, rōmaxdörōn pōn du rīn yuō aböña.

²⁰ Makwam, nöbö mö piaku rīg cōñ maga nugwōn, nöbö mö adaku nöbö mö wā, nöbö mö adaku nöbö mö gwogwo, me rōn, nugwōña.

*Jisas “Nī ñīη nugumīdōiō,” cōna
(Luk 13:25-27)*

²¹ “Nöbö mö nī, ‘Nöbö Dib an!’ ‘Nöbö Dib an!’ me röi aku magaliğ, God ñīgö pōn nugwidix mijōñīηō, rōn, rība aliō yōx nugumījeñ. Acō na adōx yōd röul adō kau sō mīd aku rīg yad mag akuyöbö röi nöbö mö piakwōr ñīgö pōn wōlu adōx yōd röul adō kau sō nugwidix mijōna.

²² God nöbö mö mōnō diba yajōn wop aku, nöbö mö mīg mīηa nī yajōña, ‘Nöbö Dib, an nöbö mö naη akwōr. Ib naη akwōr yadōn, mōnō naηa yad nōlmīηa. Ib naη akwōr urōn, ap nöbö mö ragwo ha yuō wōlōη piaku yad abmīηa. Ib naη akwōr urōn, ap rōlība akuyöbö mīga rīmīηō,’ cōña.

²³ Nī aliō yajōñ aku, jī nī ñīgö yajīna, ‘Nī ñīη nugumīdōi; ñīη mag gwogwo akwōr röia, hör pikwo dil!’ cīna.

*Nöbö mös ram mös urmā
(Luk 6:47-49)*

²⁴⁻²⁵ “Nöbö rībyōx nugw ri abīb i ram nuηwa winōb, rīg rol sō wiōna. Mai hōdal diba hōn, ruō diba pīlōn, rōbö hadō hōn cōn aku, jī ram nuηwa rīg rol sō ur gō nīgōn aku, pal gīlīx ab gīlīx rī pōn duen. Makwam mag aliō akuyöbö, nöbö mö mōnō na nugwōn, nugw pōn, rīg yadmīdīl mag akuyöbö rīmījōñ bla.

²⁶⁻²⁷ “Makwam nöbö rībyōx nugw ri aben i ram nuηwa winōb, rīg jīmi rola wiōna. Mai hōdal diba hōn, ruō diba pīlōn, rōbö hadō hōn, ram nuη aku aηadō pal gīlīx ab gīlīx rī pōn diōna. Makwam mag aliō akuyöbö, nöbö mö mōnō na nugwōn rīg yadmīdīl maga reñ akuyöbö,” me rōηa.

²⁸⁻²⁹ Jisas mōnō aku yad pōrmīn nugugīrōn, nöbö mö mīg mīηa hō mīdim akuyöbö nugwōn yadmā, “God lo mōnō yad nōlīb nöbö an bla mōnō rīg yadōi akuyöbö yadōlōm; nuη mōnō rībyōx nugw ri abōn yadō,” rōn aiō waiō rīmā.

8

*Jisas nöbö uj höpebö nīgōη aku rīmīn, wā rōηa
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)*

¹ Jisas öñōη ajmag pīd sō mīdōη aku rōböxōn, hōñ bō pīn dumīn nugugīrōn, nöbö mö mīg mīηa nugwo mai pī dumā.

² Makwam nöbö uj höpebö nīgōη i, Jisas mīdōη il yōra duōn, hōxmax yuōn, irōpa ubīlōn yadōηa, “Nöbö Dib. Naη nī raη wā cīnōb, raη, wā cōna. Nī

wä cön aku, nɪ God höjöpəlɪb ram möl yuadö duba rɪmɪdɪl aku, nɪ wöhö reñɪŋö,” rönja.

³ Aliö rɪmɪn. Jisas ɪnpɪlö mɪlkap abön nöbö aku pɪ nugwön yadönja, “Nɪ rɪmɪdla; nagö kömö nɪgaŋ,” me rɪmɪn, wop mɪd akwör nugwo kömö nɪgmɪn nugugɪrön,

⁴ Jisas nöbö aku nugwo yadönja, “Nagö rɪmön kömö nɪg aku, nöbö mö bli yad nölmɪjɪnö, wöhö. Du God ap höjöpəl ur nölbɪb nöbö bla akwör yabuön yajɪnö, ‘Nɪ kömö nɪga nugwi!’ rö. Aliö rön, Mosɪs rɪg yadön maga, yöur i God nugwo pal höjöpəl ur nölö. Alön rɪmɪdan, nöbö mö akuyöbö nugwön yajöña, ‘Nuŋ kömö nɪgö aku döŋö almɪdö,’ cönɪŋö,” rönja.

Jisas, ami nöbö diba mabö rɪ nölbɪb nöbö nuŋ aku nugwo rɪmɪn, kömö nɪgönja

(Luk 7:1-10)

⁵ Jisas taun ulmɪdö Kapaneam dumɪn nugugɪrön, ami nöbö mɪga nugwidɪx mɪdmɪd nöbö dib i, Jisas nɪ rɪ nölaŋ, me rön, hön Jisas nugwo yadönja, ⁶ “Nöbö Dib, mabö rɪ nölbɪb nöbö na aku nuŋ ap diba rɪmɪn, mɪxɪña ölbɪp mɪn, memexöl; rama wöröxmɪdö,” rönja.

⁷ Aliö rɪmɪn, Jisas yadönja, “Nɪ du nugwo rɪmön kömö nɪgönɪŋö,” rönja.

⁸⁻⁹ Jisas aliö rɪmɪn, ami nöbö dib aku yadönja, “Nöbö Dib, nɪ nöbö diba mɪdölöxisönö naŋ ram na harax. Nɪ nugula aku, ami nöbö dib bli nɪ nugwidɪx mɪdmɪ, nɪ piönö ami nöbö bli ñigö nugwidɪx mɪdön, ‘Dine,’ rɪmön, duöia; ‘Höne,’ rɪmön, höia. Nöbö na mabö ra aku nugwo, mabö piaku al aliö rö, rɪmön ra. Mag akuyöbö, nagö hör, ‘Kömö nɪgaŋ,’ me raŋ, nugwo kömö nɪgönɪŋö,” rönja.

¹⁰ Aliö rɪmɪn Jisas aiö rön, nöbö mö mai dumɪdim akuyöbö ñigö yadönja, “Mögörɪb pad piakuyöbö nöbö kɪ, jɪ nuŋ God rɪ mag akuyöbö nugw rɪ abön mönö aliö yada. Nöbö an Isrel yöbö i, God nugw pɪ gö nɪgön rɪg yad akuyöbö i yadmɪn, nɪ nugwöi.

¹¹ Makwam, mai nöbö mö pad piaku piaku, God nöbö mö pön adöx yöd röul adö kau sö nugwidɪx mɪjön mibɪl yöra duön, Ebrahim, Aisak, Jekop nöbö pɪsaŋ römɪdön, ap mɪga nɪmön, mɪ ödöriö wahax pɪ mɪjöña.

¹² Ñɪŋ al gɪrön du mɪjöña, jɪ nöbö mö an Isrel yöbö piaku, du mibɪl yöraku mɪdɪbä maga mɪdöl. God ñigö yad abaŋ, du mɪjön rɪŋadö pɪxmag gur möl bö. Ñɪŋ im gɪrön möb nɪgön ajmaga öb gɪlɪx ab gɪlɪx rɪ nɪm gɪr mɪjönɪŋö,” rönja.

¹³ Aliö yadön, Jisas ami nöbö dib aku nugwo yadönja, “Nagö höuöil duö! Nugw pön rɪg yad nugulö mag akwör cönɪŋö,” rönja. Jisas aliö rɪmɪn, nuŋ rama duön nugumɪn, nöbö nuŋwa ap rön aku, Jisas rɪg yadön mag mɪd akwör kömö nɪgönja.

Jisas Pita nɪmemö rɪmɪn, kömö nɪgönja

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Makwam Jisas Pita rama duön nugumɪn, Pita nɪmemö aku, mɪxɪñ piaku rɪn röxg yönmɪn, äbän rola wöröxmɪdönja.

¹⁵ Jisas nugwön, du Pita nɪmemö imaga pɪ nugumɪn, wop mɪd akwör kömö nɪgmɪn, nuŋ öbɪlön, Jisas ap maga pɪdɪlu nɪgönja.

Jisas nöbö mö miga rımın, kömö nigöña

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁶ Höxi rön mag aku, ragwo kap nöbö mö bla aipam, nöbö mö ap rön bla aipam, pön du Jisas mıdön yöra hömıdın, nuñ ragwo ha bla yad abım röu dumın, nöbö mö ap rön bla rımın kömö nigöña.

¹⁷ Nuñ alön aku, God mönö yadıb nöbö Aisaia, maduar rıg cönıñö, rön, kai kıtön mag akwör röña. Nuñ kai kıtön yadöña, “Anıñ ap rön akuyöbö rımın kömö nigöña.

Ap agap apım anıñ rı gwogwam rön bla yad abmın mıd ri abölınö,” röña.

Nöbö i Jisas yadöña, “Nı pısañ yönmıñınıñö,” röña

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jisas nugumın, nöbö mö miga akwör hö nugwo wob yuö nigmın, nöbö nuñ bla ñıgö yadöña, “Bana möxön ir kwo dunö,” röña.

¹⁹ Jisas aliö rımın nugugırön, God lo mönö yad nölıb nöbö i hön nugwo yadöña, “Mönö yad nölıb nöbö. Nagö mögörıb pikai pikai dinö aku, nı nagö pısañ dinö,” röña.

²⁰ Aliö rımın, Jisas yadöña, “Wöñö höpebö bla, ñıñ mögö möl bla hölımıdöia. Yöur bla, yör ñıñ hölımıb aku mıda. Makwam nı Nöbö Ha nuñwa hölımıb möla mıdölö,” röña.

²¹ Makwam Jisas nugw pön nöbö i yadöña, “Nöbö Dib, nı nagö pısañ dinam jı nı yöwö ran, acö wöröxañ hogw pılön, nagö pısañ yönmıñınıñö,” röña.

²² Aliö rımın, Jisas yadöña, “Nöbö mö nı nugw pölöi bli wöröxoñ aku, nöbö mö nı nugw pölöi bli pön du hogw piöña: jı nagö han nı pısañ dunö,” röña.

Jisas yadmın, hödal diba anjöi nigöña

(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Jisas röbö alebö pön duba rımın, nöbö nuñ bla pısañ dumä.

²⁴ Ban yuö mibıl kwo dumıdın nugugırön, rıb pia hödal diba ödöriö höm, röbö wöd hön, röbö alebö aku pı höuöilbä maga röña. Makwam Jisas nuñ inımö höl gı mıdöña.

²⁵ Nöbö nuñ bla nugwo du röböüm öbılın yadmä, “Nöbö Dib! Hödal diba höm anıñ pı höuöilbä rımın, röbö nımıbä maga rı aku, nañ anıñ kömö pö,” rımä.

²⁶ Aliö rımıdın, Jisas ñıgö yadöña, “Pödpöd rımın ipöxmıdöi? Ñıñ mönö na ulul bli nugw pölöiñönö ä?” röña. Aliö rön, öbılön yadmın, hödala hömıdön aku ödör pımın, röbö wöd hömıdön aku aipam anjöi nigöña.

²⁷ Almın, ñıñ aiö waiö rön yadmä, “Nöbö ölısö kı nöbö pödiöm yadıñ nugwön hödal diba hömıd aku ödör pımın, röbö wöd hömıd aku höx rödım du anjöi nig owa?” rımä.

Ragwo kap nöbö hogwa Jisas rımın, wä röña

(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Jisas röbö möxön, mögörıb Gadara ir kwo uröpinım nugwön, ragwo kap nöbö hogwa nöbäpö hogw pılmıdöi rıg möl piakuyöbö höröpıñmä. Ragwo ha mıdön nöbö hogwa aku, nöbö höpebö ödöriö hogwa mıdmä. Ñıñ mıdmıdöi yöra nöbö mö bli dumıdölöi.

²⁹ Makwam ñiñ nōbō hogwa hō gīrōn, Jisas nugwo yadmā, “God Ha nuñwa. Pōdpōd rība hōmīdlō? Anīñ ōlīñ hōb diba pī nōlība hōmīdlanō owa agapīm? Wop nanja anīñ mōgōrīb gwogwo yad abīb wop aku hōlō,” rīmā.

³⁰ Makwam wop mīd akwōr, hōn mīga amñō nīmīdim igōp il yōraku,

³¹ ragwo ha bla nōbō hogwa wōl gī mīdim piaku, Jisas nugwo yad gōgō rōn yadmā, “Anīñ yad abnōb cīnō aku, yadan duōn hōn mīdōi pi kwo yuō wōlīñō,” rīmā.

³² Aliō rīmīn, Jisas “Dine,” rīmīn, nōbō hogw aku rōbōxōn, du hōn bla yuō wōlumā. Yuō wōlumīn hōn bla bīrīg ipalīp rīgaj gwogwo rīp duōn, rōbō yuō bō pīnōn, rōbō nīmōn, magalīg wōrōx pōrmā.

³³ Makwam nōbō hōn urmīdōi bla, rīg rōñ aku nugwōn, rīmōr taun aku duōn, Jisas agap ap bīlīm rōñ aku, ragwo kap nōbō hogwa agap ap bīlīm rōñ mōnō aku, nōbō mō piaku magalīg yad nōlmā.

³⁴ Yad nōlmīdmīn, nōbō mō tauna mīdim piaku magalīg Jisas nugwo nugūñō rōn, hō nugwo nugwōn, yad gōgō rōn yadmā, “Mōgōrīb an kī rōbōxōn hōr piaku duō,” rīmā.

9

Jisas nōbō in wajmag līd pīlōña rīm, kōmō nīgōña
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jisas iswob rōbō alebō pōn, bana mōxōn, mōgōrīb nuñ hōlīmīd ir kwo wōlūōña.

² Jī nōbō mō bli, nōbō in wajmag līd pīlōñ i, Jisas ran kōmō nīgan, me rōn, nugwo rīp nīg rag hō Jisas mīdōñ yōra pōn hōmā. Makwam, Jisas ran kōmō nīgōñīñō, rōn nugwīm mag akwōr, Jisas in wajmag līd pīlōñ nōbō aku nugwo yadōña, “Ha mīg! Rībōyōx gība alīg mīdō. Ap kib mag gwogwo rīlō bla nugwōn rōbōxmīdlō,” rōña.

³ Jisas aliō rīmīn, God lo mōnō yad nōlīb nōbō bla bli yadmā, “Nōbō kī God yad hōimōuōn yadmīdō,” rīmā.

⁴ Makwam Jisas nuñ ñiñ rībōyōx nugwīm aku nuñ keir nugwōn yadōña, “Ñiñ pōdpōd rīmīn nī rīb gwogwo yōxōn aliō yadmīdōi?”

⁵ Nī nugwo, ‘Ap kib mag gwogwo rīlō aku nugwōn rōbōxmīdlō,’ rīmōn, ñīgō wā cōñīñōñō ō ‘Ōbīl duō!’ rīmōn, ñīgō wā cōñ? Mōnō kai yadmōn ñīgō wā cōñ?

⁶ Weik ñiñ nugwōña, Acō God nī Nōbō Ha nuñwa yad nīgōña nugwōn, mōgōrīb il kī hōn, ap kib mag gwogwo rōi aku nugwōn rōbōxnō,” rōña. Jisas aliō rōn, nōbō in wajmag līd pīlōñ aku nugwo yadōña, “Ōbīlōn, kōp nanj aku rōd ragōn, ram nagō duō!” rōña.

⁷ Jisas aliō rīmīn, nōbō aku ōbīlōn kōp nuñ pīda aku rōd ragōn ram nuñwa duōña.

⁸ Ram nuñwa dumīn nugugīrōn, nōbō mō bla nugwōn, God yadīm Jisas hōn rīmīda, rōn, ipōx gīrōn, nōbō i mōgōrīb il kī mag akuyōbō aliō almīn nugwōlōlīñō, rōn, God ība yadmīn bīl sō duōña.

Jisas nōbō nuñwa Mati u pōña
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisas mögöriḅ aku röböxön, möl i duön nugwöḡa, takis pḅ mabö rḱmḱd nöbö i ram möla yuadö römḱd gḱ mḱdöḡa. Nöbö aku ib nuḡwa Matiu. Jisas nugwo nugwön yadöḡa, “Nḱ pḱsaḡ hane!” röḡa. Aliö rḱmḱn, Matiu öbḱlön Jisas pḱsaḡ duḡḡa.

¹⁰ Jisas nöbö nuḡ bla pḱsaḡ Matiu rama duön, ap nḱmmḱdḱm nugugirön, takis pḅ nöbö bla aipam, nöbö ap kib mag gwogwo rḱmḱdöi nöbö bla aipam, mḱg mḱḡa hön Jisas nöbö nuḡ bla pḱsaḡ ap nḱmḱmä.

¹¹ Ap nḱmmḱdḱm, Perisi nöbö bla nugwön, Jisas nöbö nuḡ bla ḱḡgö yadmä, “Mönö yad nöliḅ nöbö ḱḱḡ aku, nuḡ pödpöd rḱmḱn, takis pḅ nöbö bla aipam, nöbö mö ap kib mag gwogwo röi bla aipam, pḱsaḡ paḡör ap nḱmmḱdönö owa?” rḱmä.

¹² Aliö rḱmḱdmḱn, Jisas mönö aku audiöx nugwön yadöḡa, “Nöbö mö ap röi bla, uḡ wobḱḅ nöbö bla duölöi; nöbö mö ap rḱ bla akwör uḡ wobḱḅ nöbö bla duöia.

¹³ Makwam God mönö i yadöḡ il aku nugw ri abön mḱjöḱḱa. Nuḡ yadöḡa, ‘Nḱ ap höjöpäl ur nöiöḱ aku, nḱ wä ren; jḱ nöbö mö piaku ḱḡgö uliöxön ösös rḱ ri abön rḱmḱjöḱ aku, nḱ wä cönḱḡö,’ röḡa. Makwam nḱ höl aku, nöbö mö, an nöbö mö wä, mḱd ri abölḱḡö rön rḱbyöx nugwöi bla, ḱḡgö hölu nugw pḱba höi; nḱ nöbö mö, an ap kib mag gwogwo röliḡö rön rḱbyöx nugwöi bla akwör hölu nugw pḱnö rön hölö,” röḡa.

Ap mag mödḱḅ

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Wop i, röbö pal nöliḅ nöbö Jon nöbö nuḡ bla, Jisas mḱdöḡ yöra hön yadmä, “An aipam, Perisi nöbö bla aipam, wop bli, God nugwör rḱbyöx nugunḱḡö, rön, ap nḱmölöl. Makwam nöbö nagö bla pödpöd rḱmḱn paḡ mag akwör röliḡḡö?” rḱmä.

¹⁵ Aliö rḱmḱdmḱn, Jisas ḱḡgö yadöḡa, “Nöbö mö bla, nöbö mö pḱba rḱmḱd nöbö aku pḱsaḡ mḱjöḱ wop aku, mḱ ödöriö wahax pḱ gḱrön ap nḱmöḱḱa; makwam nöbö bli hön nöbö aku nugwo pön, pön diöḱ wop aku, liḅ pḱlan ap mödön nḱmeḱḱḡö,” röḡa.

¹⁶ Makwam Jisas nuḡ ḱḡgö mönö i höd röxön yadöḡa, “Wölḱ yonyöbö i pön, wölḱ hödyöbö liḱduön ödöcön möla aku liḱḱxeḱ. Makwam pödpöd raḡ liḱḱxeḱ? Almḱjöḱ aku, wölḱja liḱdu liḱ rḱ pḱnlö rian, waglöxön möl diba röjöḱa.

¹⁷ Makwam röbö wain aku, aku kwo algör. Wain yonyöbö aku rön, pḱ hön meme uḱ wödö möla aku un nḱgeḱ. Aku agapḱm: aliö almḱjöḱ aku, röbö wain kömö aku wölön, pḱnpḱn yadön, hön meme uḱ aku paxdörön, hör diḡa. Makwam, röbö wain kömö aku pön, hön meme uḱ kömö möla pḱ un nḱg gḱḡ algör mḱ wä cönḱḡönö,” röḡa.

Jisas rḱmḱn mö dib i, halöu ulmḱdö i, kömö nḱgöḡa

(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Jisas mönö aku yadmḱn nugugirön, Juda nöbö dib i Jisas mḱdöḡ yöra hön, höxmax yuön yadöḡa, “Halöu na mḱ aḡadö wöröx makwam nagö du nugwo pḱ nugwaḡ, öbḱlan,” me röḡa.

¹⁹ Aliö rḱmḱn, Jisas nöbö nuḡ bla pḱsaḡ öbḱlön, nöbö aku pḱsaḡ dumä.

²⁰⁻²¹ Makwam mö i, haḱa pḱn gör mḱdmḱn, kḱm akuyöbö möl sö yönöḡa. Akuyöbö almḱn, rḱḅ nuḡwa akwör yöx nugwön, “Jisas wölḱ nuḡ mḱxḱl diba

rɪb piakwör pɪ nugumön, nɪ wä cönɪŋö,” rön, Jisas dumɪn nugugɪrön, höglöm adö duön, wölɪj nuŋwa pɪ nugwöŋa.

²² Pɪ nugumɪn, Jisas höuöiliö mö aku nugwön yadöŋa, “Nɪ nugw pilö makwam, nagö wä ra. Rɪbyöx gɪba alɪg mɪdane,” röŋa. Aliö rɪmɪn, ap nugwo rɪmɪd aku wop mɪd akwör wä rɪmɪn, haña pɪnmɪdöŋ aku gö nɪgöŋa.

²³ Makwam Jisas nöbö mö piaku röböxön dumɪd dumɪd, nöbö diba ram aku uröpɪnön nugumɪn, namag pɪr gɪrön, mönö diba nɪgmɪdmä.

²⁴ Jisas nugwön ñigö yadöŋa, “Ñɪŋ hör pikwo di! Halöu kɪ wöröxöl; hör inɪmö hölɪmmɪdö,” röŋa. Aliö rɪmɪn, nugwo yad imöumä.

²⁵ Makwam Jisas nöbö mö piaku ñigö yad rɪŋö bö abön, ram möl yuadö duön, halöu wöröxöŋ aku nugwo inɪpɪlö pɪ nugumɪn, öbɪlöŋa.

²⁶ Akuyöbö almɪn, mönö aku piöx rag mögöriɪb piaku magalɪg dumä.

Jisas rɪmɪn, nöbö mämäg we hogwa ix nugumä

²⁷ Makwam Jisas mögöriɪb aku röböxön dumɪn nugugɪrön, nöbö mämäg we wölöŋ hogwa nugwo mai rɪ gɪrön ajmöla aj halön yadmä, “Depid Ha nuŋwa! An nöbö hogwa uliöxane!” rɪmä.

²⁸ Aliö rɪmɪdmä jɪ Jisas nuŋ ram möl yuadö duöŋa. Nöbö hogwa aku mai hön ram aku höröpɪnmɪn, Jisas nöbö hogwa yadöŋa, “Ñɪŋ nöbö hogwa, nɪ ñigö rɪmön kömö nɪgönɪŋö, rön, nɪ hö yadmɪdöia? Nɪ yöwö cɪna, ñɪŋ rɪbyöx nugwöia mämäg ñɪŋa ix nugwönɪŋönö wöhö?” röŋa. Aliö rɪmɪn, yadmä, “Yöwö. Nöbö Dib, anɪŋ aliö rɪbyöx nugwölɪŋö,” rɪmä.

²⁹ Aliö rɪmɪn, Jisas mämäg ñigö hogwa pɪ nugwön yadöŋa, “Nɪ nugw pöi makwam, rɪg yadöi mag akwör cönɪŋö,” röŋa.

³⁰ Jisas aliö rɪmɪn, mämäg ñigö hogwa wä rɪmɪn, ix nugum nugugɪrön, Jisas ñigö nöbö hogwa mönö ölisö yadön yad rɪ abön yadöŋa, “Nöbö mö piaku, Jisas rɪmɪn anɪŋ wä rö, rön, yad nölmɪjeñɪŋö,” röŋa.

³¹ Jisas aliö röŋ aku, jɪ ñɪŋ nöbö hogwa duön, nöbö mö mögöriɪb mibɪl piaku magalɪg yad nölmɪn duöŋa.

Jisas albeña höbkalöŋ nöbö i rɪmɪn, mönö pöŋa

³² Makwam ñɪŋ nöbö hogwa dum nugugɪrön, nöbö mö bli, ragwo kap nöbö albeña höbkalöŋ nöbö i pön Jisas mɪdöŋ yöra pön hömä.

³³ Jisas ragwo kap nöbö aku ragwo ha bla yad abmɪn, mönö wä pöŋa. Almɪn, nöbö mö akuyöbö aiö rön yadmä, “Mögöriɪb Isrel kɪ, nöbö i mag akuyöbö almɪn nugwölöliŋö,” rɪmä.

³⁴ Makwam Perisi nöbö bla yadmä, “Nuŋ ragwo ha bla nuö ñɪŋa ölisö pön mɪ, ragwo ha bla yad abɪm röu duöiŋö,” rɪmä.

Jisas nöbö mö mɪdö bla ögwö yöxöŋa

³⁵ Makwam Jisas nuŋ taun ulmɪdö bla aipam, taun dib bla aipam rɪp yön gɪrön, Juda mögum rɪb ram bla duön, Kɪŋ diba nöbö mö pön nugwidɪx mɪdɪb mönö wä aku yad nölöŋa. Jɪ nöbö mö akuyöbö ñigö ap agap apɪm röŋ aku, aku kwo algör rɪm kömö nɪgöŋa.

³⁶ Jisas nugwöŋa, nöbö mö piaku hön sipsip bla nugwidɪx mɪdɪb nöbö i mɪdöl akuyöbö alɪg mɪdmä. Rɪb diba yöxön amɪn mɪdmä, jɪ ñigö rɪ nöliɪb nöbö i mɪdölöŋ. Makwam Jisas nugwön mɪ ödöriö ögwö yöxön,

³⁷ nöbö nuŋ bla ñigö yadöŋa, “Möriwö ap mag mɪga u gɪ mɪda, jɪ pɪliöx

rag höb nöbö mö mɨga mɨdölöi.

³⁸ Makwam, ñɨŋ nöbö möriwö mɨnöbö aku nugwo yad nugwɨŋ, pɨliöx rag höb nöbö mö bli kwo agal aban, pɨliöx rag nugwo ada höŋ,” me röŋa.

10

Jisas mönō wā pōn dub nöbö nuŋwa akuyöbö möl sō
(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Jisas nöbö nuŋwa akuyöbö möl sō wö rɨm hömɨdmɨn yadöŋa, “Nɨ keir ñɨgö ab yadmɨdɨl aku mɨ, ragwo ha bla yad abnöb, yad aböña. Nöbö mö ap agap apɨm cön blaku algör ör rɨŋ, kömö ñɨgönɨŋö,” röŋa.

² Jisas nuŋ mönō pōn dub akuyöbö möl sō yad aböŋ nöbö bla, ib ñɨŋ bla maku, nöbö i Saimon, ib nuŋwa i Pita rɨmɨdöia; nöbö i Edru, Pita hödnɨŋ nuŋ aku; nöbö i Jems, Sebedi ha nuŋwa; nöbö i Jon, Jems pɨgnɨŋ nuŋ aku;

³ nöbö i Pilip; i Batolomiu; i Tomas; i Matiü, nuŋ takis pɨmɨda; nöbö i Jems, Alpias ha nuŋwa; nöbö i Tadias;

⁴ nöbö i Saimon, ib nuŋwa i Selot rɨmɨdöia; nöbö i Judas Iskariot, nuŋ mai Jisas höuöu röŋa.

Jisas mönō wā pōn dub nöbö nuŋwa akuyöbö möl sō yad hörɨrör aböŋa
(Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Jisas nöbö nuŋ piaku ñɨgö mönō wā mabö aku rɨŋ, me rön, yad hörɨrör ab gɨr yadöŋa, “Ñɨŋ Juda nöbö mö yöi mibɨl bla aipam, Sameria ada mɨdöi mibɨl bla aipam, dumɨjeñ.

⁶ Ji ñɨŋ du nöbö mö an Isrel, nöbö mö ñɨŋ God nugwo rɨbyöx nugwölöi bla, ñɨŋ yad nöl gɨrön yajöña,

⁷ “God nöbö mö pōn nugwidɨx mɨdɨb wop aku mödö igöp hö,” cöña.

⁸ Ñɨŋ nöbö mö ap cön bla rɨŋ, kömö ñɨgöna. Ñɨŋ nöbö mö aŋadö wöröxöñ bla rɨŋ, höuöil öbiöña. Ñɨŋ nöbö mö uj höpebö ñɨgön bla rɨŋ, wā cöna. Ragwo kap nöbö mö ragwo ha bla yad abɨŋ, röu diöña. Acö an nuarö ñɨgö hör mabö rɨ nölöl mag akuyöbö, ñɨŋ kwo algör ör nöbö mö piaku hör mabö rɨ nöiöña.

⁹ Rɨg mag gol, rɨg mag silpa, rɨg mag paskwolö bli pɨrag dumɨjeñ.

¹⁰ Yogw, wölɨj, yam uñ, sauö, ap akuyöbö alɨg rag dumɨjeñ. Aku agapɨm: nöbö mö mabö rɨ nöiöñ bla, ñɨŋ ñɨgö ap mag rɨŋ nɨmöña.

¹¹ “Makwam taun i mönō ram yöj liglig agrö i uröpɨnɨŋ, nöbö mö ñɨgö yad wahax pōñ akuyöbö nugwön, ñɨŋ pɨsaŋ ör mɨdön, mögörɨb hör piaku dinöb cön wop akwör, ñɨŋ röböxön diöña.

¹²⁻¹⁴ Makwam ram i du gɨrön, “Ñɨŋ mɨdöiŋ ä!” rɨŋ, “Yöwö, mɨdöla; wā höiŋö,” rɨmɨdɨŋ, ram aku yuadö diöña. Makwam ñɨgö mönō na yad nölɨŋ, wahax pōñ nugweñ aku, röböx dinöb, bɨcep cep yamsö ñɨŋ bö cɨrɨp gɨ mɨjön aku, pɨ lɨl rɨ abön diöña.

¹⁵ Nɨ ñɨgö mɨ ödöriö yadmɨdla: mönō diba yadɨb wop aku, Sodom Gomora nöbö mö öliŋ höb ulul pöña; nöbö mö ñɨgö peñ piaku, mɨ ödöriö öliŋ höb diba pöña.

Ömörö mɨga höna
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 “Makwam nugwi! Nî ñigö hön sipsip röxgɪb nöbö mö wöñö höpebö röxg mɪdöi mibɪl akuyöbö agal abmɪdla. Makwam, rɪbyöx nugw ri ab gɪrön, tar ñɪɲ yad nöl gɪr mɪjõña.

17 “Aku nöbö mö bli ñigö pɪ cɪcɪ nɪgön, pön Juda mögum rɪb ram akuyöbö dun, kansol ñɪɲ bla hö möñö diba yadön, ñigö paiõña. Makwam, nugw ri abõña.

18 Ñigö nöbö nɪ, me rön, pɪxɪp pön gapman nöbö dib möñö kin mɪjõñ yöra pön dun, ñɪɲ möñö wä nɪ aku, nöbö dib bla aipam, Juda nöbö mö yöi mögöriɪb dib pad piakuyöbö aipam, ñigö yad nöiõña.

19-20 Ñigö möñö diba yajõñ aku, möñö kai yajnɪɲ owa möñö pödpödiö yajnɪɲ, rön, ipöx gɪrön, rɪb mɪga yöxmɪjeñ. Ñɪɲ yadɪɲ nugugɪrön, God Nuö ñɪɲa Inöm nuɲwa ñɪɲ pɪsan mɪd aku, rɪb wä nölan, rɪb ñɪɲ hör i yöx nugwön yadeñ; God Nuö ñɪɲa Inöm nuɲwa ñigö rɪg yajön akwör yajõña.

21 “Wop aku, nöbö höd bla öbɪlön, pɪgnɪɲ nöbö ñɪɲ bla, pɪl pal nɪgɪɲ, me rön, nöbö dib bla höuöu cõña. Nuö bla öbɪlön, halöu ha ñɪɲ bla pɪl pal nɪgɪɲ, me rön, nöbö dib bla höuöu cõña. Halöu ha bla öbɪlön, nuö nuöm ñɪɲ bla höglöm nölön al gɪr mɪjõña.

22 Nɪ adö mɪjõñ aku, nöbö mö akuyöbö magalɪg ñɪɲ nugwɪɲ, öɪsö diba wöiöna. Makwam nöbö mö yön usüsör rön, nɪ pɪsan mɪjõñ bla, wop maiyöbö aku han, God ñigö pöna.

23 Makwam möl i dun, ñigö rɪ gwogwam rɪmɪjõñ aku, bör möl i diõña. Nɪ ñigö mɪ yadmɪdla, Isrel taun piaku nöbö mö piaku ñigö yad nölɪp duölɪbör mɪdɪɲ, nɪ Nöbö Ha nuɲwa höna.

24-25 “Halöu ha skul pɪmɪdöi bla diba mɪdɪm, yad nölɪb nöbö ñɪɲ bla ulmɪdö mɪdölöi. Makwam yad nölɪb nöbö rɪg mɪdöi mag akwör mɪjnɪɲ, rön, skul pöia. Nöbö mö mabö rɪ nölöi bla diba mɪdɪm, nöbö mö ñigö nugwidɪx mɪdöi akuyöbö mö mɪdölöi. Mabö röi aku, nöbö mö diba rɪg mɪdöi mag akwör mɪjnɪɲ, rön, mabö röia. Mag akuyöbö, nöbö mö nɪ bla, nɪ rɪg mɪdöi mag akuyöbö mɪjnɪɲ, rön, röia. Makwam nöbö mö bla nɪ yad höimöuön, nɪ Bielsebul* me röi mag akuyöbö, ñigö mabö rɪ nölɪb nöbö nɪ akuyöbö algör yad höimöuön möñö gwogwo yajõña mɪ.

God panyöbö akwör ipöxnɪɲö (Luk 12:2-7)

26 “Ñɪɲ nöbö mö bla nugwön ipöxmɪjeñ. Möñö kai wopik pöröb gɪ mɪd aku, mai wöxnö nɪgöna. Ap kai tar röi bla, mai wöxnö nugwöña.

27 Möñö na ñigö umadiö yajn aku, ñɪɲ du nöbö mö piaku wöxnö yad nöiõña. Möñö na ñigö rɪmɪj möl piaku yajn aku, ram cölöbö sö wöluön, möñö diba yad nölɪɲ nugwöña.

28 “Ñɪɲ nöbö mö pɪl pal nɪgöi nöbö bla nugwön ipöxmɪjeñ. Ñɪɲ hör uñ wab akwör pɪl pal nɪgöña; inöm aku alɪg pal nɪgɪb maga mɪdöl. Ipöxnöb cõñ aku, Nöbö Dib nöbö mö mɪxɪñ aipam inöm aipam rɪn nöi yönmɪd möl bö abɪb nöbö akwör ipöxõña.

29 Yöur ulul bla hör ap. Rɪg paskwolö mag panyöbö i abön mös pöia. Hör ap aku, jɪ Nuö ñɪɲa ñigö nugugu mɪd aku, i hör pɪn bɪrenɪm.

10:16: Luk 10:3; Rom 16:19 **10:17:** Mak 13:9-11; Luk 12:11-12; 21:12-15 **10:19-20:** Jon 14:26

10:21: Maik 7:6; Mat 10:35; Mak 13:12; Luk 21:16 **10:24-25:** Mat 9:34; 12:24; Mak 3:22; Luk 6:40;

11:15; Jon 13:16; 15:20 * **10:24-25:** Seten ib nuɲwa i Bielsebul. **10:26:** Mak 4:22; Luk 8:17

10:28: Rom 8:31; Jems 4:12

³⁰ Yöj panö ñigö aku, God magalig inj wöda.

³¹ Makwam ipöxmijeñ. Yöur bla m+ ap ulm+idö bilim; ññj ap yöbö m+idöia.

N+ Jisas nöbö nuñ me rön wöxnö yajöña
(Luk 12:8-9)

³² “Nöbö mö yönim n+ adö m+idön, nöbö mö piaku ñigö wöxnö yad nöiöñ akuyöbö, n+ painö Acö na adöx yöd röul adö kau sö m+id aku nugwo, n+ adö m+idöinjö, rön, wöxnö yaj+na.

³³ Makwam nöbö mö kai, n+ c+rip ri abölön, nöbö mö p+isaj m+jöñ mib+I yöraku yajöña, nöbö aku n+ nugum+idöiö, r+m+jöñ akuyöbö, n+ painö Acö na adöx yöd röul adö kau sö m+id aku nugwo, nöbö mö k+iyöbö n+ nugum+idöiö, c+na.

Nuö nuö pöña
(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “N+ mögöri+il il k+ höl aku, ‘Jisas nuñ mögöri+il il k+ hö aku, tar m+id ri aböninjö,’ rön, ri+il aku yöxmijeñ. N+ höl aku m+, nöbö mö akuyöbö mönö diba yadön nuö piöña.

³⁵ Akuyöbö aiöna: ha bla öb+ilön, nuö nöbö p+isaj nuö piöña. Halöu bla öb+ilön, nuöm nöbö p+isaj nuö piöña. Ha ññj bla mön+ñj nöbö öb+ilön, ap+ññj nöbö p+isaj nuö piöña.

³⁶ Akuyöbö alm+jöñ aku, ram ññja pañyöbö akwör m+idöi bla, ññj keir nuö nuö p+m+jöña.

³⁷ “Nöbö mö b+il kai, nuö nuöm mönö halöu ha bla akwör madmag n+igön, n+ madmag n+geñ aku, nöbö mö na m+id+ib maga m+iden.

³⁸ Nöbö mö b+il kai b+ katlö watlö wab ññja p+rag p+id n+ig ragön n+ mai heñ aku, nöbö mö na m+id+ib maga m+iden.

³⁹ Nöbö mö b+il kai, n+ keir m+idön m+id ri abnö, cöñ aku, r+n hör yön+m+id möl bö diöña. Nöbö mö b+il kai piöñö yajöña, n+ Jisas adö m+idmön, n+ p+il pal n+ignöb p+il pal n+ig+ñ, me cöñ aku, kömö öim öim m+id+ib maga pöña.

God ñigö algör nugwid+ix m+jöna
(Mak 9:41)

⁴⁰ “Ññj dun, nöbö mö bli ñigö yad wahax pöñ aku, n+ aipam yad wahax pöña. Makwam n+ yad wahax pöñ aku, Nöbö n+ yad abm+n höm aku nugwo aipam yad wahax pöña.

⁴¹ Nöbö kai, God mönö yad+ib nöbö i nugwön yajöna, ‘Hö nöbö m+idö k+, God mabö ra aku m+ nugwo p+nö,’ rön, pön aku, mag wä cöna. God mönö yad+ib nöbö aku p+ ösös r+ ri abön aku, mai God nuñ nugwo algör ör p+ ösös r+ ri aböna. Nöbö kai, God nöbö mö waiö nuñwa i nugwön yajöna, ‘Hö nöbö m+idö k+, God nöbö waiö nuñwa m+ nugwo p+nö,’ rön, pön aku, mag wä cöna. God nöbö mö waiö nuñwa p+ ösös r+ ri abön aku, mai God nuñ nugwo pañ mag akwör cöna.

⁴² Makwam nöbö kai, nöbö hör n+ i nugwön, Jisas nöbö nuñ aku, me rön, röbö un rag hö nöiön aku, God nugwan, wä ran, painö uplöben+ñjö,” röña.

11

Jon nöbö nuñ bli yad abm+n, Jisas nuguba dumä
(Luk 7:18-35)

¹ Jisas nöbö nuŋwa akuyöbö möl sô piaku ñigö al aliö rîmîdîŋ, me rôn, yad nöl ri abôn, mögôrîb aku rëbëxôn, taun hör il mebla aku duön, nöbö mö akuyöbö ñigö mönö yad nölöŋa.

² Makwam rëbö pal nölîb nöbö Jon naga mîdôn, Krais agö magîm rôn mönö aku nugwön, nöbö nuŋ bli yad abmîm, Krais mîdöŋ yöra uröpînôn,

³ nugwo yad nugwön yadmä, “Anîŋ yad nölö, naŋ nöbö ‘Krais’ me rôn, öim pôx mîdmîdöl akwör hölanö owa an nöbö hör i keir pôx mîjîŋö?” rîmä.

⁴ Aliö rîmîm, Jisas ñigö yadöŋa, “Ñîŋ Jon mîd yöra duön yajöŋa, ‘An duön mämäg ana keir nugwön, an keir rîmîj palön yëxöla,

⁵ nöbö aku nöbö mö mämäg we wöl bla rîmîm, mämäga ix nugwöia. Nöbö mö yödplö gwogwo rî bla rîmîm, ödöia yön ri aböia. Nöbö mö uj höpebö ñig bla rîmîm, wä ra. Nöbö mö rîmîj möl idîxôn rî bla rîmîm, rîmîj möla börmîm mönö yëxöia. Nöbö mö wërëxöi bla rîmîm, höbkal öbîlöia. Nöbö mö lîblîb mîdö bla algör Krais mönö waiö aku yadmîm nugwöîŋö,’ cöŋa.

⁶ Makwam mönö i yajöŋa, ‘Nöbö mö nî nugw pön, rîb i rîb i yëx nugweñ bla, mî ödöriö wahax pîmîjîŋö,’ rî gö,” me röŋa.

⁷ Aliö rîmîm, Jon nöbö nuŋ bla dumîm nugugîrôn, Jisas nöbö mö hö mîdim akuyöbö ñigö Jon mönö mag aku yadön yadöŋa, “Ñîŋ höd mögôrîb rîg kap mîbîl piaku duim wop aku, agapîm nuguba duim? Mugumö yöd panyöbö i hödal öŋöŋa pî pikwo pik rî i nuguba duim?

⁸ Owa agapîm nuguba duim? Nöbö wölîj wä wä akwör yömöi nöbö i nuguba duim? Nöbö wölîj wä wä pîŋîŋö, rôn nugwöi bla, nöbö dib ram kîtîb wä akuyöbö hölîmmîdöia. Ñîŋ Jon mîdmîd mögôrîb ör mîbîl yöra hölîmmîdölöi.

⁹ Makwam ap agapîm nuguba duim? Hör duölîm. God mönö yadîb nöbö Jon nuguba dumä. Nöbö God mönö yadîba hönîŋö, rôn, pôx mîdmîdöi nöbö aku maku pal. Makwam Jon nuŋ God mönö yadîb nöbö akwör yöi.

¹⁰ Jon nugwo rîbyëx nugwön, maduar ör God nuŋ Ha nuŋwa nugwo mönö yadöŋ mönö aku, God Mönö mag bö kai kîtön yadmä,

‘Mönö yadîb nöbö na aku,

yad abmön höd duön,

nöbö mö piaku yad nöl ri aban,

mai naŋ keir dinanö,’ rôn kai kîtmä.

¹¹ Ñigö yadmîdla, nöbö mö mögôrîb mîgrö kî mîdöi bla i Jon rëxg mîdölöi. Makwam God nöbö mö hör pön du adëx yöd rëul adö kau sô nugwidîx mîjôn akuyöbö, ñîŋ Jon rëxgîba mîdeñîm; God nuŋ nöbö mö hör ödöriö bla pî ri abôn ran, nöbö mö wä nuŋwa mîjöŋa.

¹² Rëbö pal nölîb nöbö Jon hön mönö wä yad nölöŋ wop aku ila ñigön, nöbö mö piaku, God anîŋ pön du adëx yöd rëul adö kau sô nugwidîx mîjônîŋö, rôn, mönö aku mî usüsör rîp duön duön, weik kwo algör mî usüsör rîmîdöia.

¹³ “God mönö yadîb nöbö kai kîtim mönö aku aipam, Mosîs God lo mönö kai kîtön aku aipam, ila makwam, God Mesaia nugwo yad abmîm, nuŋ nöbö mö piaku ñigö pön nugwidîx mîjöŋa. Mönö aku algör yadîp hön hön rîba Jon höŋa.

¹⁴ Makwam mōnō yadɪba rɪmɪdɪl kɪ pōñɪŋōnō wōhō nɪ nugwōi. God Jon nugwo yadmɪn, hōn nōbō mō piaku ñɪgō mōnō yad nōlōŋ aku, God Mōnō kai kɪtōn, rɪg cōnɪŋō, rɪm mag akwōr rōŋa. Kai kɪtōn yadmā, God mōnō yadɪb nōbō llaija rōxgɪb nōbō i hōnɪŋō, rɪmā.

¹⁵ Ñɪŋ nōbō mō rɪmɪj mōla mɪjōn bla, mōnō yadmɪdɪl kɪ rɪmɪj pal nugw rɪ abōña.

¹⁶ “Nōbō mō wopik wop kɪ mɪdōi bla nɪ nugula, ñɪŋ halōu ha kiai bli ap sɪmaim rōi yōra rōmɪdōn, halōu ha kiai bli ajmōla aj halōn ñɪgō yadōi mag akuyōbō rōxg mɪdōia.

¹⁷ Ñɪŋ yadōia,

‘An namō pɪrmɪn,

ñɪŋ pōdpōd rɪmɪn hōx wōdōlōi?

An wopal imbā akuyōbō yadmɪn,

ñɪŋ pōdpōd rɪmɪn imōlōiŋō?’ rɪmā.

¹⁸ Mag akuyōbō, God Jon nugwo agal abmɪn hōn, wop bli ap maga nɪmōlōn, rōbō wain nɪmōlōn rɪm, yadōia, ‘Nōbō kɪ nuŋ agapɪm yōj nɪgɪm akuyōbō al?’ rōia.

¹⁹ Makwam Nōbō Ha aku hōm yadōia, ‘Nōbō ap diba nɪmōn, rōbō wain nɪmōn, nōbō takis pōi bla pɪsaŋ yōnōn, nōbō mō ap kib mag gwogwo rōi bla pɪsaŋ yōnōn rō,’ rōia. Makwam nōbō mō God Mōnō aku nugw pōn, ōsōs rɪ rɪ abōn, wā mɪd rɪ abōn rɪmɪjōñ aku, nōbō mō piaku nugwōn yajōña, ‘God Mōnō aku mōnō mag wā mɪdō,’ me cōñɪŋō,” rōŋa.

Mōnō diba nugwōña (Luk 10:13-15)

²⁰⁻²¹ Jisas taun diba hōd rɪ yōnōn, ap rōlɪbā mag cɪmala mɪga akwōr rɪmɪn, nōbō mō akuyōbō nugumā aku, jɪ ñɪŋ pōdpōd rɪmɪn ap kib mag gwogwo rōlɪŋō, rōn, ap kib mag gwogwo rɪmɪdōi mag aku rōbōxōn, Jisas nugw pōlim. Akuyōbō almɪdmɪn, Jisas ñɪgō yadyōxōn yadōŋa, “Korasin taun nōbō mō bla! Betsaida taun nōbō mō bla! Ap rōlɪbā mag cɪmal bla rɪmōn nugumā. Makwam ap kib mag gwogwo rōi aku rōbōxōn nɪ nugw pōlōi. Akuyōbō alōi aku, ñɪŋ mōnō diba ōdōriō yōxōña. Taun dib Taia Juda nōbō mō yōi piaku, taun dib Saidon Juda nōbō mō yōi piaku, ap rōlɪbā piaku ñɪgō algōr ōr rɪmɪdlōx aku, ñɪŋ ap kib mag gwogwo rɪmɪdōi bla rōbōxōn, yogw lɪdu gɪb bli yōmōn, rɪn haui nɪg gɪr mɪdōyɪxa.

²² Makwam, mōnō diba yadɪb wop aku, Taia nōbō mō aipam, Saidon nōbō mō aipam, mōnō ulmɪdō mɪŋi yōxōña; makwam ñɪŋ Korasin nōbō mō aipam, Betsaida nōbō mō aipam, mōnō diba yōxōña.

²³ “Kapaneam nōbō mō bla, wop aku ñɪŋ adōx yōd rōul adō kau sō dueñ; mɪ anadō rɪn hōr yōnmɪd mōl bō diōña. Ap rōlɪbā mɪbɪl ñɪŋ yōrɪk rɪm aku, taun dib Sodom rɪmɪdlōx aku, ñɪŋ ap kib mag gwogwo rɪmɪdōi akuyōbō rōbōxōn, wopik kōmō mɪdōyɪxa.

²⁴ Adakwōr nɪ ñɪgō mɪ yadmɪdla, mōnō diba yadɪb wop aku, Sodom nōbō mō piaku mōnō ulmɪdō mɪŋi yōxōña; ñɪŋ Kapaneam nōbō mō mōnō diba yōxōñɪŋō,” rōŋa.

Nɪ pɔl hɔn aŋɔi nɪgɔŋa
(Luk 10:21-22)

²⁵⁻²⁶ Wop aku Jisas nuŋ Nuɔ yadɔŋa, “Acɔ, nɪ ib nagɔ yadmɔn bɪl sɔ duan. Nan Nɔbɔ Dib, adɔx yɔd rɔul adɔ kau sɔ aipam, mɔgɔrɪb il kɪ aipam nugwidɪx mɪdlɔ aku, rɪb nan keir yɔx nuguman wɔ rɪ mag akuyɔbɔ, nɔbɔ mɔ rɪb wɔ yɔx nugwɔn nugwɔlɪŋɔ, rɔi akuyɔbɔ, nɪgɔ mɔnɔ nɪ yadmɪdɪl il aku yad nɔlɔiɔ; makwam nɔbɔ mɔ halɔu ha kiai rɔxgɪba mɪdɔi akuyɔbɔ nɪgɔ rɪb wɔ nɔlman, mɔnɔ na yadmɪdɪl il aku yad wɔxnɔ nɪglɔ aku, nagɔ wɔ rɔ rɪlanɔ,” rɔŋa.

²⁷ Jisas aliɔ rɔn yadɔŋa, “Acɔ ɔlɪsɔ nuŋwa mɪd aku dɔŋɔ, nɪ nɔla. Nɔbɔ mɔ bli nɪ nugw rɪ abɔn rɔlɔi; Acɔ nuŋwɔr nɪ nugwa. Nɔr Acɔ nugwo nugw rɪ abla. Makwam nɔbɔ mɔ rɪb wɔ nɔinɔ, rɔn, nugun akuyɔbɔ, nɪgɔ rɪb wɔ nɔlman, Acɔ nugwo nugwɔnɪŋɔ,” rɔŋa.

²⁸ Jisas aliɔ rɔn yadɔŋa, “Nɪŋ nɔbɔ mɔ ap yogw diba ɔmɔrɔ ipɪtmɪn ɔim rag yɔnɔn rɪb mɪga yɔxɔn mɪdɔi bla, nɪ pɔl hɔŋ nugwɔn ap yogw dib ɔmɔrɔ ipɪtmɪn ɔim rag yɔnmɪdɔi aku, nɪ keir ɔrɔu pɪmɔn aŋɔi nɪgɔŋa.

²⁹ Nɪ nɔbɔ hɔimɔlɪb wɔ mɪda tar mɪdla; ɔlɪsɔ rɔdɔin; makwam, nɪ pɔl hɔŋ aku, mabɔ na rɪ nɔiɔŋa, hɔwbab rɪb madmag nɪgɔ yuɔ kwo aŋɔi nɪgɔna.

³⁰ Nɪŋ nɪ pɔl hɔn mabɔ na rɪmɪjɔŋ aku, pɪ ɔmɔrɔ rɪ nɔlen; womiɔx nɔiɔna.

12

God hɔjɔpalɪb wop aku wit maga ɔdɔr nɪmɪmɔ
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Juda God hɔjɔpalɪb wop aku, Jisas nɔbɔ nuŋ bla pɪsaŋ wit mɔriwɔ mibɪla du gɪrɔn, nɔbɔ nuŋ bla kiɔ pɪlɪm, wit mag piaku bli pɪlɪl rɪ pɔn, uŋ pal abɔn, nɪm gɪr dumɪdmɔ.

² Akuyɔbɔ almɪdmɪn, Perisi nɔbɔ piaku nugwɔn, Jisas nugwo yadmɔ, “Lo mɔnɔ ana yad gɪ mɪda, nɔbɔ mɔ God hɔjɔpalɪb wop aku mabɔ rɪmɪdɔlɔi. Makwam nɔbɔ nan bla pɔdpɔd rɪmɪn God hɔjɔpalɪb wop mabɔ rɔlɪb kɪ, wit maga uŋ pal abmɪdɔi owa?” rɪmɔ.

³⁻⁴ Aliɔ rɪmɪdmɪn, Jisas nɪgɔ yadɔŋa, “Depid maduar ɔr nɔbɔ nuŋ bla pɪsaŋ kiɔ pɪlɪmɪn, God hɔjɔpalɪb ram aku urɔpɪnɔn, bred God mɔmɔg il rɔl yɔra nɪgɔn, nɔbɔ hɔr nɪmmɪdɔlɔi, God ap hɔjɔpal ur nɔlɪb nɔbɔ piakwɔr nɪmmɪdɔi bred aku, nɪgɔ yad nugumɪn nugwo nɔlman, nɔbɔ nuŋ bla pɪsaŋ nɪmɪmɔ. Makwam kiɔ pɪlɪmɪn alim haiwo aku, God Mɔnɔ bɔ kai kɪtim aku nɪŋ nugwɔlɔi ɔ?

⁵ “Nɪŋ Mosɪs God Mɔnɔ kai kɪtɔŋ aku nugwɔlɔinɔdɔ. Nuŋ kai kɪtɔn yadɔŋa, ‘Nɔbɔ God ap hɔjɔpal ur nɔlɪb nɔbɔ piaku, God hɔjɔpalɪb wop aku, God hɔjɔpalɪba ram mɔl yuadɔ du mɪdɔn, mabɔ rɔia. Makwam God nɪgɔ mɔnɔ diba yadenɪŋɔ,’ rɔŋa.

⁶ Makwam nɪ nɪgɔ yadmɪdla, God hɔjɔpalɪb ram aku ap dib yɔi; yɔrɪk nugumɪdɔi kɪ dɔŋɔ ap dibɪm.

⁷ Makwam mɔnɔ i God Mɔnɔ kai kɪtim aku, nugw rɪ abɔlɔin ɔ? Mɔnɔ aku kai kɪtɔn yadmɔ, ‘Nɔbɔ mɔ nɪ ap pal hɔjɔpal ur nɔiɔŋ aku, nɪ wɔ ren; nɔbɔ mɔ mɪdɔ bla uliɔxɔŋ aku, nɪ wɔ cɔnɪŋɔ,’ rɪmɔ. Mɔnɔ aku nugwɔn rɔlɔi aku

mî, nōbō nî bla mag wā rîmîdmîn nugugîrōn, ñîŋ nōbō nî pia yadyōxōn yadōia.

⁸ ‘God hōjōpalîb wop! God hōjōpalîb wop!’ me rōi aku, jî Nōbō Ha nuŋwa akwōr God hōjōpalîb wop aku nugwidîx mîdō, rōn, rîb aku yōx nugwōlōi.

Jisas nōbō imag po rōŋ aku rîmîŋ, wā rōŋa

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Jisas mōgōrîb aku rōbōxōn, mōgōrîb i duōn, Juda mōgum rîb ram mōla yuadō duōŋa.

¹⁰ Makwam ram mōl yuadō aku nōbō imag po rōŋ i mîdōŋa. Nōbō mō hō mîdmî bla, Jisas mōnō bli yadaŋ nugwo pōn du mōnō diba yajñîjō, rōn, nugwo inakmōnō hōrōn yadmā, “God hōjōpalîb wop kî, nōbō mō kōmō nîgîb mōnō wōhō?” rîmā.

¹¹ Aliō rîmîdmîŋ, Jisas ñîgō yadōŋa, “Hōn sipsip ñîŋ i God hōjōpalîb wop kî ulōm mōla pîŋ diōn aku, pî abōñîjōnō wōhō? Pa abîb maga ra.

¹² Makwam hōn sipsip aku hōr ap. Nōbō mō aku ap dib. God hōjōpalîb wop kî kōmō nîgaŋ, me rōn cîŋîŋ aku, mōnō mîdōlō, cîŋîjō,” rōŋa.

¹³ Jisas aliō rōn, nōbō imag po rōŋ aku nugwo yadōŋa, “Imaga mîlkap abō!” rōŋa. Aliō rîmîŋ, imaga mîlkap abōŋa. Alōŋa nugwōn imag po rōŋ aku aŋadō wā rîmîŋ, imag adōi wā mîdōŋ akuyōbō mîdōŋa.

¹⁴ Almîŋ nugwōn, Perisi nōbō bla du mōgum rōn, nugwo alîp alîp duōn pîl pal nîgnîjō, rōn, mōnō nîg nugumîdmā.

God yad nîgōŋ Nōbō maku

¹⁵ Almîdmîŋ, Jisas nugwōn, mōgōrîb aku rōbōxōn, mōl i duba rōn duōŋa. Dumîŋ nugugîrōn, nōbō mō mîg mîŋa nugwo mai dumā. Almîdmîŋ, nōbō mō ap rōŋ bla, nuŋ rîmîŋ magalîg kōmō nîgmîŋ nugugîrōn,

¹⁶ ñîgō yadōŋa, “Nōbō aku al aliō rō, rōn, yadmîjeñîjō!” rōŋa.

¹⁷ Jisas alōŋ aku, God mōnō yadîb nōbō Aisaia cōŋîjō, rōŋ mag akwōr rōŋa. Nuŋ kai kîtōn yadōŋa,

¹⁸ “Nî aŋadō yad nîgîl nōbō kî, mabō na rî nōiōna.

Nî nugumōn, nî mî wā rî nōbō aku maku.

Nî nuŋ madmag nîgla.

Inōm na aku nugwo pîsaxmîŋ,

nōbō mō ñîŋ agō magîm rōn rōmîd ri abîb mōnō na aku,

nōbō mō magalîg yad nōiōna.

¹⁹ Makwam nuŋ nōbō mō piaku nugwan ōlîsō wōlaŋ, mōnō i yaden.

Nōbō mō mîdōi bla, nōr nugwîŋ, me rōn, aj halōn yaden.

²⁰ Nōbō mō nugwōlōi bla

ñîgō tar yad nōl ri abōna.

Hōtîkō wōrōxîb maga rîm, wel rōbō unōn nîgîm yōnmîd mag akuyōbō ñîgō yajōna.

Nuŋ aliō alîp diōn aku,

God rîg yad adakwōr mî aŋadō wōluaŋ,

ap kib mag gwogwo rîb adaku mî aŋadō pîŋ pal diōna.

²¹ Nōbō mō mōgōrîb adadō bla algōr, nugwo rîbyōx gîba pōxmîjōñîjō,” rōŋa.

*Jisas nuŋ Bielsebul ölisö pön ap rölbä mag cimala r+m+dö, r+mä
(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23; 12:10)*

²² Ragwo kap nöbö i, mämäga we wölim, mönö p+m+dölön nöbö aku pön, Jisas m+dön yora pön hömä. Jisas ragwo ha aku yad abm+n, mämäga ix nugwön, mönö pön röŋa.

²³ Nöbö mö m+dim bla, Jisas röŋ aku nugwön, aiö rön yadmä, “Nöbö ki nöso Depid Ha nuŋwa öim pöx m+dm+döl akuyöbö röxgö,” r+mä.

²⁴ Makwam Perisi nöbö bla mönö aku nugwön, r+b ñ+ŋ bla akwör ix nugwön yadmä, “Nöbö aku God ölisö pön yad aböl; nuŋ ragwo ha bla nuö ñ+ŋa Bielsebul ölisö pön yad abö,” rön r+byöx nugumä.

²⁵⁻²⁶ Makwam r+byöx nugumä aku, Jisas nuŋ keir nugwön, ñ+gö yadöŋa, “Seten öbilön, nöbö mö nuŋwa bli yad abön aku, pödpödiö nöbö diba m+jön? Mögöri+b i, ñ+ŋ keir nuö nuö yadön as+ix hör+rör ñ+gön aku, p+n b+cöŋa. Mögöri+b dib i mönö nöbö mö il paŋyöbö i, ñ+ŋ keir nuö nuö yadön as+ix hör+rör ñ+gön aku, wä ren. Ñ+ŋ mag akuyöbö yadm+döi aku, j+ Seten nuŋ yam nuŋ keir akuyöbö ñ+ŋ yad aben.

²⁷ “N+ yadöia, ‘Ragwo ha bla nuö ñ+ŋa Bielsebul ölisö pön yad ablaŋö,’ röi aku, j+ ñ+ŋ n+ yad+ŋ nugunöm: nöbö ñ+ŋ keir bla Bielsebul ölisö aku pön ragwo ha akuyöbö yad abm+döiönö owa? Ñ+ŋ keir yajöŋa, ‘Nöbö mö i mag aliö akuyöbö alib maga m+dölö,’ cöŋa.

²⁸ “Makwam n+ God Inöma ölisö pön, ragwo ha piaku yad abm+dil aku, pödpöd r+m+n God nuŋ nöbö mö pön nugwid+ix m+dib wop aku mödö hö m+k, me rön, n+ pölöiönö?

²⁹ “Nöbö ölisö ödöriö i m+dan, ap nuŋ bla p+ba dueñ+m. Nuŋ m+ aŋadö nag ñ+g gö ñ+gön, yoŋ duön ap nuŋ bla pöŋa.

³⁰ “Nöbö mö n+ p+saŋ m+döi bla, nöbö mö yöl+ŋön n+ pöl höŋa. Makwam nöbö mö n+ yöi bla, nöbö mö n+ höba r+m+döi akuyöbö, r+b+ix aböŋa.

³¹ Makwam, ñ+ŋ nugw ri aböŋa. Nöbö mö bla ap kib mag gwogwo agap bihm r+m+jön aku, God nugwön röböxöna. Nöbö mö God mönö röd aböŋ aku, algör God nugwön röböxöna. Makwam God Inöma mönö röd aböŋ aku, God nugwön röböxen.

³² Nöbö Ha nuŋ aku nugwo mönö gwogwo yajöŋ aku, God nugwön röböxöna. J+ Inöm Leia nugwo mönö gwogwo yajöŋ aku, wopik aipam, mai piaku aipam, God nuŋ r+byöx nugu gör m+dön röböxen.

*Mönö ñ+ŋ keir yadöi akwör höuöiliö ñ+gö mönö diba yajöna
(Luk 6:43-45)*

³³ “Ñ+ŋ n+ pödpöd r+m+n yadöi, ‘Bielsebul ölisö pön mabö wä aku rö,’ röi? B+ wä bla mag waiö yaxöna; b+ gwogwo bla mag gwogwo yaxöna. B+ maga yaxön aku nugwön, b+ aku b+ waiö b+ aku b+ gwogwo, me cöŋa.

³⁴ Ñ+ŋ kas halöu ha m+dön aliö yadm+döia. Ñ+ŋ nöbö mö gwogwo makwam m+, pödpödiö mönö wä yajöŋ? Nöbö mö mönö yadöi akuyöbö nugun+ŋ aku, höbwab r+b madmag ñ+gö kwo pödiö m+d aku nugun+ŋa.

³⁵ Nöbö mö wä akuyöbö, höbwab r+b madmag yuö ñ+ŋ kwo ap wä m+da nugwön ösös r+ ri aböia; nöbö mö gwogwo akuyöbö, höbwab r+b madmag ñ+ŋ kwo ap gwogwo m+da nugwön mag gwogwo röia.

³⁶ Nugw ri aboña. Mai mönö diba yadib wop aku, God nöbö mö ñigö magalig, mönö amnör yadön, nöbö mö bli ri gwogwam rima aku, pödpöd rimin aliö yadöñö, rön, ñigö yadyöxöna.

³⁷ Makwam, ñiñ keir yajöñ mönö akwör God nugwön yadan, kömö diöñiñöñö öliñ höb pöñiñö,” röña.

*Ap rölibä akuyöbö ran nugunijö, rima
(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)*

³⁸ God lo mönö yad nölib nöbö bli nigön, Perisi nöbö bli nigön, hön Jisas nugwo yadmä, “Mönö yad nölib nöbö! Ap rölibä akuyöbö i ran, an nugunijö aku, God nagö yad abmin hölanö ciniñö,” rima.

³⁹ Aliö rimidmin, Jisas yadöña, “Ñiñ nöbö mö ap kib mag gwogwo akwör rön, God mönö yadöñ aku nugwölöi. Ap rölibä akuyöbö i ran nugunijö, röi aku, ji ñigö ap i rimön nugweñ. God mönö yadib nöbö Jona nugwo röñ mag akwör ni kwo algör ran nugwöña.

⁴⁰ Maduar ör dölöm dib aku Jona nugwo pi alig höxnan röbmmin, höbwab yuö kwo wop mös pan midön höuöil höña. Mag akuyöbö, ni Nöbö Ha nuñwa, algör wop mös pan mögörib mibil piaku midön höuöil höna.

⁴¹ Maduar Jona duön, taun dib Ninepa nöbö mö ñigö yadmin, ap kib mag gwogwo rim akuyöbö yadkap röböxön, God nugw pima. Jona hör nöbö aku yadmin nugumä; ñiñ weik mid Nöbö Dib ki mönö yad aku pölöi. Makwam, mai mönö diba yadib wop aku, Ninepa nöbö ñiñ öbilön ñigö mönö diba yadij, ñiñ mönö diba yöxöña.

⁴² “Kwin dib, mögörib Siba yöbö aku, maduar röñ mag akuyöbö nugwöia. Mögörib nuñwa pad piaku mö aku, ji Juda kin dib Solomon rib wä yöx nugw ri abib nöbö aku mönö nuguba höña. Solomon hör nöbö aku, ji nuñ aliö alöña; ji pödpöd rimin Nöbö Dib weik mid ki mönö yad aku nugwölöi? Mai mönö diba yadib wop aku, Siba kwin öbilön ñigö mönö diba yadan, ñiñ mönö diba yöxöña.

*Ragwo ha bla yöra höuöil höb maga rö, röña
(Luk 11:24-26)*

⁴³ “Kijaki yam nuñwa ragwo ha bla hö nöbö mö yuö wöl midön, mai röpin duön, nöbö mö bli yuö wöino, rön, nugw yön wöhö nugwön,

⁴⁴ höbkal hön nugwan, nöbö höd röböx diön aku mögedö wä midä mijöna.

⁴⁵ Nuñ nugwön, ragwo ha gwogwo nuñ röxgib yöi wöhö, mi ragwo ha gwogwo ödöriö, akuyöbö mij sö yöliñön pön hön, nöbö aku yuö nuñ kwo wöliöña. Akuyöbö alan, höd mid gwogwo röxg midöñ mag akuyöbö yöi; mai midib nuñwa mi ödöriö gwogwo cöna. Ñiñ nöbö mö wopik midöia ñiñ ap kib mag gwogwo höd ri midmidöi akuyöbö yöi, mai mi ap kib mag gwogwo ödöriö rimijöñiñö,” röña.

*Yönim Jisas pigñij nuöm nöbö midöi?
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)*

⁴⁶ Jisas nöbö mö akuyöbö ñigö mönö yadmin nugugirön, pigñij nuöm nöbö nuñ bla riñadö bö hön yadmä, “An Jisas nugwo mönö yadiba höliñö,” rima.

⁴⁷ Aliö rimidmin, nöbö i ram möl yuadö wöluön Jisas yadöña, “Nam pigñan nöbö rigir hö mönö yadiba riñö bö midöiñö,” röña.

⁴⁸ Aliö rɪmɪn, Jisas painjö yadöŋa, “Mam na, haul nöbö na yönɪmɪm?” röŋa.

⁴⁹ Jisas aliö rön, ɪnpɪlö mɪlkap abön nöbö nuŋ pia yabuön yadöŋa, “Mam na, haul nöbö na mɪdöi mɪk!

⁵⁰ Nöbö mö, Acö na adöx yöd röul adö kau sô mɪd aku, mönô yad akuyöbö nugwön rɪg yad mag akwör röi nöbö mö akuyöbö, haul nöbö na, mölöu na, mam nöbö na mɪdöiŋö,” röŋa.

13

*Jisas, God Mönö aku nugw ri abɪŋ, me rön, mönô höd röxön yadöŋa
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)*

¹ Wop panyöbö akwör, Jisas rama röböxön du Ban Yuö Galili pö yöra römɪdɪm,

²⁻³ nöbö mö mɪga hön nugwo wob yuö nɪgmä. Akuyöbö almɪdɪmɪn nugwön nuŋ du röbö alebö rola römɪdön, duön röbö mibɪl yörkwo mɪdɪmɪn nugugɪrön, nöbö mö röbö halaia yöraku öbɪl gɪ mɪdmä.

Jisas nöbö mö akuyöbö ñigö mönô höd röxön mönô mɪga akwör yad nölöŋa. Yad nöi gir yadöŋa, “Nöbö i wita wölan, me rön, wit maga aku pön du möriwö rɪb bla abmɪjöna.

⁴ Wit maga pɪ aban, bli ödöi rol yöra pɪnan, yöur bla hön nɪmöña.

⁵ Bli rɪg rol mögö ulul mɪjön yöra pɪnön, rɪmgör mogw bɪrön

⁶ jɪ jöjö yuö bö duen aku, naiö nɪgan wöröxöna.

⁷ Bli nag kaigap mibɪl piaku pɪnön wöiöna, jɪ nag aku höu wobön pal nɪman, wöröxöna.

⁸ Jɪ bli mögö wä rol yöra pɪnön, wöl ri aban, maga magöri maga cöna. Bli padokwo padök mös mös höuöiliö hö wölu amñaxɪb sô (100) yaxöna; bli padokwo padök mös höuöiliö hö du adokwebö ragpɪd kwo (60) yaxöna; bli padokwo panyöbö i höuöiliö hö wölu mɪj sô (30) yaxöna.

⁹ Ñɪŋ nöbö mö rɪmɪj möla mɪjön bla, mönô yadmɪdɪl kɪ rɪmɪj pal nugw ri abne,” röŋa.

*Jisas pödpöd rɪmɪn mönô höd röxön yadmɪd?
(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)*

¹⁰ Jisas aliö rɪmɪn, nöbö nuŋ bla hön, nugwo yad nugwön yadmä, “Nöbö mö akuyöbö ñigö pödpöd rɪmɪn mönô höd röxön aliö rɪlanjö?” rɪmä.

¹¹ Aliö rɪmɪn, Jisas yadöŋa, “God nöbö mö nuŋwa pön nugwidɪx mɪdɪb mönô umad gɪ mɪdmɪd aku, ñigö rɪba nölan nugwöña, jɪ nöbö mö piaku nugweñ.

¹² Nöbö mö mönô na nugwön nugw pöi akuyöbö, mönô bli kwo nugwön, ɪla nugw ri aböña; jɪ nöbö mö mönô na nugwön nugw pölöi akuyöbö, mönô ulmɪdö nugwöi aku anadö yöm cöna.

¹³ Ñigö mönô höd röxön yadɪl aku, ñɪŋ mämäg aipam rɪmɪj aipam mɪd aku, jɪ rɪg yada maku, me rön, nugwölöi.

¹⁴ “Alöi aku, God mönô yadɪb nöbö Aisaia höd cönɪŋö, rön, rɪg kai kɪtön mönô mag akwör röia. Mönô mag aku kai kɪtön yadöŋa, ‘Mönô nugwöñ aku,

jɪ mönô rɪg yada aliö, me rön, röx nugwön ɪla nugweñ. Mämäg nugwöñ aku,

jɪ ap i nugweñ.

¹⁵ Nöbö mö kɪyöbö mönō na yadmɪdɪl aku ñɪŋ ipɪtmɪn nugwölōi.

God Mönō nugwɪŋ, anɪŋ ran,

nöbö mö nuŋwa mɪdɪbɔ́ maga rō, rōn,

rɪmɪj mōla pidɪxōn, māmāga ipax gɪ mɪdōiŋō, ' rōŋa.

¹⁶⁻¹⁷ “Makwam, ñɪŋ nugwölōi; jɪ God ñɪgō rɪb wɔ́ nōlmɪn nugwōi aku wahax pōña. Nɪ ñɪgō mi yadmɪdla, God mönō yadɪb nöbö bla aipam, God Mönō yadmɪd mag akwör nugwōn rɪmɪdōi nöbö mö bla aipam, nöbö mö mɪga Mesaia nugunɪŋō, rɪmɪdmä aku, jɪ māmāga ñɪŋa nɪ nugwōlim, mönō na yōxōlim. Makwam weik ñɪŋ nɪ māmāga nugwōn, audiōx nugumɪdōi aku wahax pōña.

*Nöbö wit maga abōŋ haiwo urōŋ aku, Jisas nuŋ mönō ila yad nōlōŋa
(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)*

¹⁸ “Makwam mönō höd rōxōn yadɪl aku, nöbö wit maga pōn du möriwō abōŋ haiwo aku, ila yadmōn nugune,” rōŋa.

¹⁹ “Wit maga bli ödōia pɪnan, yōur bla hōn nɪmōñɪŋō, rɪl aku, nöbö mö akuyöbö, God nöbö mö pōn nugwidɪx mɪdɪb mönō wɔ́ aku nugwōñ aku, jɪ il aku nugweña nugwōn Nöbö Gwogwo nuŋ ran anɪdō uplōbōñɪŋō, rōn, yadmɪdla.

²⁰⁻²¹ “Makwam maga bli rɪg rol mögō ulul mɪjōn yōra pɪnōn, rɪmgör mogw bɪrōn, jɪ jōjō yuō bö du ölisō pɪlen aku, naiō nɪgan wörōxōnɪŋō, rɪl aku, nöbö mö bla mönō na yōudōŋdōŋ nugwōñ wop aku, wahax pōña, jɪ wopik ör nöbö mö bli hōn, nöbö mö mönō na nugwōñ akuyöbö rɪb gwogwo yōxōn, kwolmal rōxg mɪdōn, ñɪgō rɪ gwogwam cōña nugwōn nöbö mö mönō na höd pim piaku, wopik mönō na aku uplōbōn, rɪb ada bli yōx nugwōñɪŋō, rōn, yadmɪdla.

²² Mag bli nag kaigap mibɪl piaku pɪñōnɪŋō, rɪl aku, nöbö mö akuyöbö mönō na aku nugwōñ aku, jɪ möriwō kul, ram, hōn, yu senap, kōme ulnōu lōpōi ap bla akwör rɪbyōx nugwōn, God mönō wɔ́ aku rōbōxōña nugwōn ap nɪmɪb bli yaxenɪŋō, rōn, yadmɪdla.

²³ Makwam maga bli mögō wɔ́ rol yōra pɪnōn, wöl ri abōn, mag mɪga yaxōnɪŋō, rɪl aku, nöbö mö bla mönō na aku nugw pōn, mɪ ödōriō pɪ cɪcɪ nɪgōn, bli rɪ ri abmɪjōña, bli mɪ ödōriō rɪ ri abmɪjōña, bli rɪ ri abōn mag keiryöbö ödōriō rɪmɪjōñɪŋō, rōn, yadmɪdlō,” rōŋa.

Nöbö mö mag gwogwo rōi bla God nöbö mö nuŋ bla pɪsan paŋör mɪdōia

²⁴ Jisas ñɪgō mönō wab i kwo mönō höd rōxōn yadōŋa, “God nöbö mö pōn nugwidɪx mɪjōn aku, haiwo urmɪdɪl mag kɪyöbö cōna. Nöbö dib i wit mag bla wōlɔŋ, me rōn, rag du möriwō rɪb nuŋ bla abōna.

²⁵ Jɪ pɪxmag yuō bö hōlɪm diōñ mag aku, kwolmal nöbö i ap iñ gwogwo bli pōn hōn, mibɪla abōn diōna.

²⁶ Makwam, wit iñ wɔ́ aku wōiōna, jɪ ap iñ gwogwo aku aipam wōiōna.

²⁷ Alan, mabō rɪ nōlɪb nöbö bla hōn nöbö dib aku nugwo yajōña, ‘Nöbö dib! Ap iñ wɔ́ bla akwör pōn du möriwō rɪb aku ablō aku ap iñ gwogwo bla pikai yöbö hōn alɪg wōlmɪd?’ cōña.

²⁸ Nuŋ ñɪgō painjō yajōna, ‘Nöbö kwolmal nɪ i pōn hö abō,’ cōna. Makwam ñɪŋ yajōña, ‘An duōn ap iñ gwogwo wōlmɪd piaku rōd abnɪŋōnō pōd cɪnɪŋ owa?’ cōña. Nöbö möriwō rɪb mɪnōbö aku painjō yadōn yajōna,

²⁹ ‘Ehöu! Wop ki, ap iñ gwogwo piaku pi mölöd abnö, rımön, duön ap iñ wä bli alig pi mölöd ab+ib maga mıda!

³⁰ Röbböx giñ mösör wölan. Makwam wölön mag yaxan, rōx+ib wop aku nōbö ap ödör+ib ni bla yaj+ina, “Ap iñ gwogwo piaku pi rōdön, rag du rogwa rogwa ri nigiñ, r+ina ur+in yön b+cu+an; ji wit mag bla akwör pi mögum rön, rag du wit mag nigi+ib yuadö möl na aku nigne,” cinö, cön+ñö, rōja.

Bi masted mag aku, Jisas mönō hōd rōxōn yadōja

(Mak 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹⁻³² Jisas ñigö mönō i piñjö hōd rōxōn yadōja, “Nōbö i bi masted mag ulm+idö aku rag du möriwö r+ib nuñ aku abm+idan, wöl dib rōxōn padö p+lan, yöur bla hön löx bla hör+rör rin wiöña. Makwam mag akuyöbö, God nōbö mö pön, mögöri+ib wä nuñwa adöx yöd röul adö kau sō nugwid+ix mijön aku maku,” me rōja.

Is aku, Jisas mönō hōd rōxōn yadōja

(Luk 13:20-21)

³³ Jisas mönō i piñjö hōd rōxōn yadōja, “Mö bla ap is röi aku, pi wit mag pia wi yöj diba möl bö abön alig pi höuöilmel r+m, apa wöl dib rōxa. Mag aliö akuyöbö, God nōbö mö pön, mögöri+ib wä adöx yöd röul adö kau sō nugwid+ix mijön aku maku,” me rōja.

Jisas pöd r+im+in nōbö mö piaku mönō aliö hōd rōxōn yadm+id?

(Mak 4:33-34)

³⁴ Jisas nōbö mö akuyöbö ñigö mönō bli yad nöinöb rön wöxnö yadm+idöl; mönō hōd akwör rōxōn ñ+ñ yad nölm+ida.

³⁵ Alöñ aku, God mönō yadi+ib nōbö i hōd cön+ñö, rön, rig kai kitön mag akwör rōja. Nuñ mönō aku kai kitön yadōja,

“Mögöri+ib maduar ör ri nigöñ wop aku ila nigön,
m+id+p duön weik midöl wop ki, mönō nugwölim aku,
mönō hōd rōx+ib mönō akwör ñigö yad nöinö,” rōja.

Jisas wit mag mönō hōd rōxōn yadōñ aku, mönō ila yadōja

³⁶ Jisas aliö rön, nōbö mö akuyöbö ñigö rōböxōn, ram möl yuadö dum+in nugug+rön, nōbö nuñwa akuyöbö möl sō hön nugwo yadmä, “Ap iñ gwogwo möriwö yuö wölö, rön, mönō hōd rōxōn yadlö aku, an+ñ yadan nuguñö,” r+mä.

³⁷ Aliö r+m+in, Jisas yadōja, “Nōbö ap iñ wä abö r+il aku, ni Nōbö Ha nuñwa.

³⁸⁻³⁹ Möriwö, me r+il aku, mögöri+ib m+grö ki magalig. Ap iñ wä, me r+il aku, God pön nugwid+ix mijön nōbö mö akuyöbö. Nōbö ap iñ gwogwo pön hö abm+in wölö, r+il aku, ni nugum+in ö+isö wöl nōbö kijaki aku nuñwör yadla. Ap iñ gwogwo wölö, r+il aku, kijaki nōbö mö nuñ akuyöbö ñ+ñ yadla. Makwam wit mag göj ub wop, me r+il aku, mögöri+ib m+grö ki hölög+ip+ib wop aku yadla. Nōbö ödör rag höb, me r+il aku, ejol akuyöbö yadla.

⁴⁰ Ap amnör wöl bla rōdön, rag du r+in yön mid möl bö aböñ+ñö, r+il aku, mögöri+ib m+grö ki hölög+ipön wop aku maku, me r+ila.

⁴¹ Nōbö Ha nuñwa ejol nuñ akuyöbö ñigö yad aban, hön, nōbö mö ap kib mag gwogwo röi bla aipam, nōbö mö nōbö mö bli ñigö yadm+id+m, ñ+ñ ap kib mag gwogwo röi bla aipam, ejol ñ+ñ hön ñigö pön,

⁴² rɪn hör yɔnmɪd mɔl bɔ abɪŋ, ɔlɪŋ pɪlan nugugɪrɔn, ajmaga ɔbɪx gɪg yuɔn imɔñɪŋɔ, rɔn, yadla.

⁴³ Wop aku, Aɔ ñɪŋa nɔbɔ mɔ pɔn adɔx yɔd rɔul adɔ kau sɔ nugwidɪx mɪjɔn akuyɔbɔ, ñɪŋ naiɔ mila rɔxg ab gɪ mɪjɔña. Ñɪŋ nɔbɔ mɔ rɪmɪj mɔla mɪjɔn bla, mɔnɔ yadmɪdɪl kɪ rɪmɪj pal nugw rɪ abɔña.

Rig mag bɪyɔja umadim aku, Jisas mɔnɔ hɔd rɔxɔn yadɔŋa

⁴⁴ “Makwam God nɔbɔ mɔ pɔn nugwidɪx mɪdɪb aku, haiwo aliɔ kɪyɔbɔ mɪda. Nɔbɔ i duɔn nugwɔna, rig mag bɪyɔja maduar ɔr umadim i mɔriwɔ yuɔ mɪjɔna. Nun nugwɔn, ap bli nɪgɔn nugumab rɪ abɔn, rama diɔna. Duɔn, ñɪñɪ diba nɪgɔn, ap nun bla magalɪg sɪm rɔn, rig pɔn, rag duɔn, mɔriwɔ aku wobɔn, du rig mag bɪyɔj aku pɔna.

Kɔme wɔdɔ mag mɪj ulmɪdɔ ‘pɔl’ wɔ wɔ aku, Jisas mɔnɔ hɔd rɔxɔn yadɔŋa

⁴⁵⁻⁴⁶ “Makwam God nɔbɔ mɔ pɔn nugwidɪx mɪdɪb aku, haiwo aliɔ kɪyɔbɔ mɪda. Nɔbɔ sɪm rɪb akuyɔbɔ kɔme wɔdɔ mag mɪj ulmɪdɔ ‘pɔl’ aku hɔlu nugw yɔnɔn, kɔme wɔdɔ mag wɔ mɪdɔi nugwɔn, rama duɔn, ap ñɪŋ bla magalɪg sɪm rɔn, rig pɔn, rag du kɔme wɔdɔ mag wɔ aku wobɔna.

Uben aku, Jisas mɔnɔ hɔd rɔxɔn yadɔŋa

⁴⁷ “God nɔbɔ mɔ pɔn nugwidɪx mɪdɪb aku, haiwo aliɔ kɪyɔbɔ mɪda. Nɔbɔ mɔ bli ubena rag duɔn, rɔbɔ yuɔ abɪŋ, dɔlɔm mɪg mɪŋa hɔn mɔla wɔlɔia.

⁴⁸ Akuyɔbɔ alɪŋ, ubena pɔn pɪxɪp rɪb kɪ kwo duɔn, dɔlɔm wɔ bla hɔlu pɪ dɔlɔm nɪgɪb wi yɔj mɔla nɪgɔn, dɔlɔm gwogwo bla pɪ abɔia.

⁴⁹ Mɔgɔrɪb mɪgrɔ kɪ hɔlɔgɪpɔn wop aku mag akuyɔbɔ aliɔ aiɔna. God ejol nun bla hɔn, nɔbɔ mɔ God Mɔnɔ rig yad akwɔr cɔñ bla pɪ hör nɪgɔn, nɔbɔ mɔ God Mɔnɔ rig yad akwɔr rɔlɔi bla pɪ hör nɪgɔn,

⁵⁰ pɔn du rɪn nɔi yɔnmɪd mɔl bɔ abɔña. Abɪŋ ɔlɪŋ pɪlan, ajmag ñɪŋa ɔbɪx gɪg yuɔn, im gɪr mɪjɔñɪŋɔ,” rɔŋa.

⁵¹ Jisas aliɔ rɔn yadɔŋa, “Nɪ mɔnɔ yadɪl bla nugwɔɪŋɔnɔ ɔ?” rɔŋa.

Aliɔ rɪmɪn, nɔbɔ nun bla yadmä, “Yɔwɔ, nugwɔlɪŋɔ,” rɪmä.

⁵² Aliɔ rɪmɪn, Jisas yadɔŋa, “Ñɪŋ hɔd God lo mɔnɔ akwɔr yad mɪdmɪdɔi aku, jɪ wopik ñɪŋ God nɔbɔ mɔ pɔn nugwidɪx mɪdɪb mɔnɔ wɔ yadɪl aku nugwɔɪŋɔnɔ. Aliɔ nugwɔn ñɪŋ wopik nɔbɔ mɔ piaku yad nɔiɔñ aku, ñɪŋ God Mɔnɔ wɔ hɔdyɔbɔ aku aipam, God Mɔnɔ wɔ yɔnyɔbɔ aku aipam yad nɔiɔñɪŋɔ,” rɔŋa.

Nasaret nɔbɔ mɔ Jisas nugw pɔlim

(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³⁻⁵⁴ Makwam Jisas nun mɔnɔ hɔd rɔxɔn mɔnɔ yadɔŋ aku yad pɔrɔn, taun nunwa Nasaret duɔn, Juda mɔgum rɪb ram mɔl yuadɔ duɔn, nɔbɔ mɔ akuyɔbɔ ñɪgɔ yad nɔlɪm, ñɪŋ nugwɔn aiɔ waiɔ rɪmä. Ñɪŋ piɔŋɔ yadmä, ‘Nɔbɔ kɪ nun pɔdpɔdiɔ rɪb ɔlɪsɔ yɔx nugwɔn ap rɔlɪbä akuyɔbɔ aliɔ rɪmɪdɔ?’ rɪmä. Mai piɔŋɔ yadmä,

⁵⁵⁻⁵⁶ “Nɔbɔ kɪ nuɔ nuɔm, pɪgnɪŋ nɔlɔunɪŋ nɔbɔ nun bla, an pɪsan mɪdɔi aku, jɪ nun pɔdpɔdiɔ nɔbɔ dɪb rɔxg mɪdɔn, mɔnɔ hör yadɔn, ap rɔlɪbä aliɔ mag cɪmal akuyɔbɔ rɪmɪd? Nuɔ nunwa nɔbɔ kapeda; nuɔm Maria; pɪgnɪŋ

nöbö nuŋ bla Jems aku, Josep aku, Saimon aku, Judas aku. Makwaim nuŋ pödpödiö hön aliö almädö?" rımä.

⁵⁷ Aliö rön, ñiŋ Jisas nugwo rıb gwogwo yöxön, nuŋ yadön mönö aku yöxölim.

Makwam Jisas ñigö yadöŋa, "God mönö yadıb nöbö bla mögöriıb pad piaku duön yadmın, mi yadöiŋö, rön, nugwöŋa; jı mögöriıb ñiŋ keira yadmın, inakmönö hörmädöiŋö, rön, mönö ñiŋa yöxeŋiŋö," röŋa.

⁵⁸ Mönö yadön aku nugwölim makwam, mögöriıb aku ap röliıbä akuyöbö mıga rölöŋ.

14

*Herod yadmın, Röbö Pal Nöliıb Nöbö Jon göliöda römaxdörmä
(Mak 6:14-29; Luk 3:19-20; 9:7-9)*

¹ Makwam gapman nöbö dib Herod mögöriıb Galili nugwidıx mıdmıd aku, Jisas nuŋ agö magım rön mönö aku nugwön,

² du mabö rı nöliıb nöbö nuŋ bli ñigö yadöŋa, "Nöbö Jisas ap röliıbä akuyöbö rımıd aku, nuŋ nöbö hör yöi; nuŋ röbö pal nöliıb nöbö Jon akwör. Nugwo pıl pal ñigım aku, jı höbkal öbılön hö mıd aku, mag cımal röliıbä aliö piaku rımädö," röŋa.

³⁻⁵ Makwam Herod nuŋ Jon nugwo nag ñigön, pıl pal ñigön mönö il aku aliö mıda. Herod nuŋ piŋiŋ Pilip möniŋ Herodias pön dumın, Jon Herod nugwo yadöŋa, "Naŋ akuyöbö ailö aku, mag wä i röiö. Nöbö i piŋiŋ nuŋwa kömö mıdan nobılın nuŋwa peniŋö," röŋa. Jon aliö rımın, Herodias nuŋ Herod mönö aku yadöŋa nugwön Herod Jon nugwo pön du nag ñigön, pıl pal ñigınö, rön rıbyöx nugwön aku, jı nöbö mö bla, Jon nugwo God mönö yadıb nöbö an, me rımä aku nugwön ipöxön nig duöŋa.

⁶ Makwam mai Herod nuöma nugwo yöx pön höŋ wop akwör, nöbö mö mıg mıŋa hö mögum rön, ap mag ur ñımıba rımä. Wop aku, Herodias halöu nuŋ aku hön mibıl yöra höx wödmın, Herod nugumın, mı wä röŋa.

⁷ Almın, nuŋ halöu aku nugwo mönö yadön yadöŋa, "Nı mönö mi yadön döŋö nagö yadmıdla, nagö ap i yad nugumıjınö aku, amnör pı nöinö," röŋa.

⁸ Aliö rımın, halöu aku, nuöma rıg yadön akuyöbö nugwön yadöŋa, "Röbö pal nöliıb nöbö Jon yöcmac maga aku, kwosö möl bö ñigön, rag hö nölö," röŋa.

⁹⁻¹⁰ Aliö rımın, Herod nugumın liıb pılöŋa, jı nöbö mö bla nugugu mıdmın nugugiŋrın, halöu aku nugwo wöxnö mönö mi yad ñigön yadöŋa, "Naŋ ap i yad nugumıjınö aku, amnör pı nöinö," röŋ aku nugwön, nöbö bli yad abmın, du Jon naga mıdön yöra duön, göliöd nuŋwa römaxdörön,

¹¹ yöcmac maga pı kwosö möl bö ñigön, rag hö halöua nölmä. Nölmın, nuŋ piöŋö rag duön nuöm nuŋwa nölöŋa.

¹² Makwam Jon nöbö nuŋ bla hön, nöbäpö högia rag du hogw pılön, du Jisas nugwo yad nölmä.

*Jisas nöbö akuyöbö paip tausan ap mag rım ñımıma
(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)*

¹³ Jisas mönö aku nugwön, du mögöriıb hör möl i mıjınö, rön, röbö alebö pön, mögöriıb aku röböxön duöŋa. Dumın nöbö mö piaku, Jisas dumıd yöra

mai duño, rön, mögörib ñiñ bla röböxön, il ila duön, Jisas duba rimiðdön piaku dumä.

¹⁴ Jisas nuñ piönö mögörib möl aku höröpinön, röbö alebö röböxön, rib yöra hön nugumín, nöbö mö mig mña midmä. Ñigö nugumín, lib pilim, nöbö mö ap rön akuyöbö rimín, kömö nigöña.

¹⁵ Makwam pigön mag aku, nöbö nuñ bla Jisas midön yöra hön, nugwo yadmä, “Womiöx pıxmag gurıba rimıda. Ap mag nimib wopa maduö padıxa. Ki mögörib ki. Nöbö mö mig kiyöbö yadan, ram mibıl pi bilik duön, ap maga ñiñ bli wob nimin,” me rimä.

¹⁶ Aliö rimidmin, Jisas ñigö yadöña, “Ehöu, ñiñ dueñ. Ñigö keir ñiñ ap mag cine,” röña.

¹⁷ Aliö rimín, yadmä, “An ap mag miga midöl. Hör bred mag akuyöbö mömid sö dölöm mös midö,” rimä.

¹⁸ Aliö rimín, Jisas yadöña, “Ap piaku pirag hö ni nöi,” röña.

¹⁹ Aliö rimín, nöbö mö akuyöbö ñigö yadmin, ap panö rol bla römidmin nugugirön, bred pıda aku pön, dölöm hogwa aku pön, laxiö pisö nugwön, God nugwo ri abö rön, bred aku pi gılixön, nöbö nuñ bla nölm nugugirön, ñiñ pi girön, nöbö mö akuyöbö nuöm nig nölmä. Dölöm aku algör rimä.

²⁰ Al gör nuöm nig nölmín, nimmidim, nimmidim, wöta birim, nim porib maga midölön. Rib rib röböxim blaku, Jisas nöbö nuñ bla yogw akuyöbö möl sö piöxmín, anadö aja wölöña.

²¹ Nöbö mö ap nimim piaku, mö bla wöhö, halöu ha ulul bla wöhö, nöbö akwör paip tausan aliö duöña.

*Jisas röbö panö rola röbip duöña
(Mak 6:45-52; Jon 6:15-21)*

²² Jisas, nöbö nuñ bla ñiñ röbö ir kwo duñ, me rön, yadim ñiñ röbö alebö pön dumidmin nugwön nuñ nöbö mö akuyöbö ñigö yad abön,

²³ nuñ keir God höjöpalıba önön pıd i duöña. Midim, mögöriba höxi gurmıdön aku nuñ pañyöbö midö akwör nuñ öñör pıd sö midöña.

²⁴ Makwam nöbö nuñ bla röbö alebö pön röbö yuö mibıl kwo dum nugugirön, hödal diba hön, röbö alebö aku mñ pi höuöilbä maga röña.

²⁵ Mag aku rama yöudöndön ör löuba rimidön makwam, Jisas röbö panö rola röbip hön, nöbö nuñ bla midim yöra hömidöña.

²⁶ Ñiñ nugwön, “Aku nöbäpö höjöl i hömidö!” rön, ölölo rimín ipöxön, aiö diba rön gılo rimä.

²⁷ Jisas piönö ñigö yadöña, “Ipöxmıjeñ! Nör hömidlö!” röña.

²⁸ Aliö rimín, Pita yadöña, “Nöbö Dib! Nagör hömıjınö aku, ni aipam yadan, röbö panö rol aku röbip inöm,” röña.

²⁹⁻³⁰ Aliö rimín, Jisas yadöña, “Makwam, hane!” röña.

Aliö rimín, Pita röbö alebö aku röböxön, röbö panö rola röbip Jisas midön yöra dumid dumid mibıl yöra wön nugumín, hödal öñöña hömín, röbö göuja sö sö rim hömidöña. Almıdön aku nuñ ipöxön, röbö yuadö pin du girön, wö diba rön yadöña, “Nöbö Dib! Nagö ni yadkap pöl!” röña.

³¹ Aliö rimín, Jisas ringör nugwo pi cıci nigön yadöña, “Nugw pıb mag nagö aku mi met wa. Pödpöd rimin rib mös yöxlö?” röña.

³² Aliö rön, Jisas Pita pisanj röbö alebö möla dum nugugi-rön, hödal diba hömidönj aku ödör pöña.

³³ Alm+n nugwön, nöbö nuñ röbö alebö möl bö römid g+ midim bla, Jisas ib nuñwa yadm+n bñl sò dum+n nugugi-rön yadmä, “M+! Nanj God Ha nuñ ödöriö!” me r+mä.

Genesaret nöbö mö ap röñ bla Jisas r+m+n, kömö n+göña

(Mak 6:53-56)

³⁴ Makwam ññj röbö bana möxön, mögöri+b Genesaret pö ir kwo wölumä.

³⁵ Uröp+n+m, nöbö mö midmidöi akuyöbö Jisas nugwo nugwön, Jisas nuñwör hö rön, nöbö mö mögöri+b il piakuyöbö magal+g wö r+m+n, nöbö mö ap röñ bla magal+g pön hömä.

³⁶ Pön höm, Jisas nugwo yad gögö rön yadmä, “Anñj yöwö ran, nöbö mö ap r+ kiyöbö, wöl+j nagö p+ nugwñj, kömö n+ganj,” me r+mä. Aliö r+m+n, nuñ yöwö r+m+n, nöbö mö wöl+j nuñwa p+ nugwim bla ññgö magal+g kömö n+gm+n wä röña.

15

Nöhönñj apññj nöbö r+m+idöi mag akuyöbö, Perisi ada algör r+m+idöia

(Mak 7:1-13)

¹ Makwam wop aku, Perisi nöbö bli, lo mönö yad nöl+ib nöbö bli, Jerusalem yöbö hön Jisas nugwo yadmä,

² “Nöbö nanj kiyöbö, pödpöd r+m+n nöso auso hacörö wacörö nöbö mönö öim aku röböxnö, imag ññja röbö äbäd abön rölöi, hör ör ap p+ n+möi?” r+mä.

³ Aliö r+m+dm+n, Jisas painjö yadöña, “Ññj pödpöd r+m+n God Mönö nuñ aku röböxnö, nöso auso hacörö wacörö nöbö r+g rim mag akwör r+m+idöi?”

⁴ God nuñ yadöña, ‘Nuö nuöm ññgö p+ ösös r+ ri abne,’ röña. God mönö i yadön yadöña, ‘Nöbö i nuö nuöm hogwa mönö gwogwo bli yajön aku, ññj nöbö aku nugwo pñl pal n+gñj,’ me röña.

⁵⁻⁷ Makwam ññj mönö aku ödöriar yad nölölöi. Nöbö i, acö mam yöñö röböxnö, cön aku, ññgö yajöña, ‘Acö mam yöñö, n+ ap wä bli ññj nöbö hogwa nölöxa, j+ r+g ññj nöbö hogwa nöl+ib r+g aku, wopik n+ God nugwo nöñnö, rñla, nugwön r+g ññj nöbö hogwa nöl+ib i midölö,’ cöna. Alm+n, ññj nugwön yadöia, ‘Ññj akuyöbö alöi aku, mönö midölö,’ röia. Aliö röi aku, ‘God Mönö yadm+idölñj,’ röi aku, j+ ññj inakmönö höröia; ññj keir r+g yadöi mag akwör rölöi. Ññj mönö aliö akuyöbö nöbö mö piaku ññgö yad nölöi aku, God mönö yad+ib nöbö Aisaia nuñ nöbö ññgö röxg+ib aku algör r+byöx nugwön, mönö m+ ödöriö i kai kitöña. Mönö aku kai kitön yadöña,

⁸⁻⁹ ‘Nöbö mö kiyöbö inakmönö hörön yadöia,

“God Nöbö Dib an,” me röi aku,

j+ hör mönö akwör yadöia;

n+ madmag n+gölöi.

N+ höjöpälön,

hör mönö akwör yadöia.

God Mönö nöbö mö akuyöbö ññgö yad nöl+m+dölñj, röi aku,

j+ nöbö mögöri+b il kiyöbö

ññj keir yadm+idöi mönö akwör

pön yad nöl yönmidöinjö! rö,” röja.

Nöbö mö mag gwogwo röi bla
(Mak 7:14-23)

¹⁰ Jisas aliö rön, nöbö mö midim bla wö rim hömidmın yadöja, “Mönö yadmidıl kî nugw ri aböña!

¹¹ Nöbö mö piaku ap mag bla amnör nımıñ, höbwab ñigö bö pi duön pıx pilöl; höbwab ñigö bö rıb gwogwo yöxön mönö gwogwo yadöi akwör pıx pilım alig midöinjö,” röja.

¹² Makwam Jisas nöbö nuñ bla hön Jisas nugwo yadmä, “Perisi nöbö bla mönö yadlö aku nugum, nagö ölsö wöl aku, nagö nugulanjö?” rımä.

¹³ Aliö rımın, Jisas yadöja, “Aku mönö midöl. Acö na adöx yöd röul adö kau sö mid aku, ap iñ nuñwa yuöl bla magalig il alig röd aböña.

¹⁴ Nöbö piaku ñıñ mämäg we. Nöbö mämäg we i, nöbö mämäg we i yöliñ pön diön aku, mösör ulöm möla pın bıcöñıñjö,” röja.

¹⁵ Jisas aliö rımıdmın, Pita yadöja, “Mönö aku mönö höd röx yadlö il aku anıñ yad nölañ nugunjö,” röja.

¹⁶⁻¹⁷ Aliö rımın, Jisas yadöja, “Ñıñ nugwölöi aku, ñıñ kwo algör nugwölöiñ ä? Nugwi! Ap agap bilım nımöi bla, God nugumın, mönö midöl. Aku hör nımön, höb alig yax aböia.

¹⁸ Höbwab yuö ñıñ bö rıb gwogwo yöxöi akwör rımın, pıxa alig midöia.

¹⁹ Rıb ñıña keir yöxön, rıb gwogwo yöxöi rıb mag aku, nöbö mö pıl pal nıgön, mö kib nöbö kib rön, ap bla kib pön, mönö diba yajöñ wop aku inakmönö hörön, nöbö mö bli ñıñ yad höimöuön, röia.

²⁰ Alöi aku makwam, God nugumın pıxa alig midöia; makwam ap nımıba, imaga röbö äbäd ri abölön, amın ap pi nımöi aku, God nugum pıx pilölö,” röja.

Kenan mö i Jisas mönö yadöñ akuyöbö nugw pöña
(Mak 7:24-30)

²¹ Jisas mögöriñ Genesaret aku röböxön, mögöriñ dib taun diba mös Taia Saidon mibıl piaku duöja.

²² Duön mögöriñ Kenan piaku midmın, mögöriñ piaku mö i hö Jisas nugwo yadöja, “Nöbö Dib, Depid Ha nuñwa, nı ögwö yöxö! Halöu na aku ragwo ha wöl gi midım, mid ri abölö,” röja.

²³ Aliö rımın, Jisas painjö yadölöñ. Ji nöbö nuñ bla hön, Jisas nugwo usüsör rön yadmä, “Mö kî anıñ mai hö gırön, mönö ua nıgmıda. Nugwo yad abıñ duañ!” me rımä.

²⁴ Aliö rımın, Jisas yadöja, “God nı yad abmın höm aku, Juda nöbö mö God nugwo röböxöi bla, ñıgör pınö, rön, hömö,” röja.

²⁵ Aliö rımın, Juda mö yöi aku hön, Jisas midöñ il yöra höxmax yuön yadöja, “Nöbö Dib, nı rı nölö!” röja.

²⁶ Aliö rımın, Jisas yadöja, “Ap maga halöu ha an nölib aku, pödpöd ran pi wöñö bla abnıñjö?” röja.

²⁷ Jisas aliö rımın, mö aku painjö yadöja, “Nöbö Dib, mi yadlö aku, ji nöbö dib bla ap nımıñ, rıb rıb bla äbäñ mo pınan, wöñö bla aipam nımöñıñjö,” röja.

²⁸ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Mö mîg, nî nugw pî gö nîglö makwam, yad nugulö ap aku cînö,” röŋa. Aliö rîmîn nugugîrôn, ragwo ha wop mîd akwör halöua rëbëxôn rôu dumîn, nugwo kômö nîgmîn wä rëŋa.

Jisas nöbö mö mîga rîmîn, kômö nîgöŋa

²⁹ Jisas höuöil Ban Yuö Galili rîb pö ir kwo wöluön, höŋa pisö rîp wölu pîd sô rômîdöŋa.

³⁰ Rômîd gî mîdîm nugugîrôn, nöbö mö mîg mîŋa, nöbö mö yödîlô gwogwo rëŋ bla, mämäg we wölöŋ bla, in wajmag kakabail um nîgöŋ bla, albeŋa höuöilmîn mônö pîmîdölim bla, ap agap apîm rëŋ bla magalîg pôn hön, Jisas mîdöŋ yödîlô il yöra nîgîm nugugîrôn, nîgö rîmîn kômö nîgöŋa.

³¹ Akuyöbö almîn, nöbö mö piaku nugwön, aiö rën yadmä, “An Isrel nöbö mö God an aku mî God wä mîdöm. Nöbö mö albeŋ höbkalöŋ bla rîmîn, mônö pöia; nöbö mö in wajmag kakabail um nîgöŋ bla rîmîn, wä ra; nöbö mö yödîlô gwogwo rëŋ bla rîmîn, yön ri abmîdöia; nöbö mö mämäg we wölöŋ bla rîmîn, mämäg ix nugumîdöinö,” rön, ib nuŋwa yadmîn bîl sô duöŋa.

Jisas nöbö akuyöbö po tausan ap mag rîm nîmîmä
(Mak 8:1-10)

³² Jisas nöbö nuŋwa akuyöbö möl sô nîgö wö rî yadîm, hömîdmîn, yadöŋa, “Nöbö mö pik nî nîgö ögwö yöxmîdla. Wop mös paŋ nî pîsaŋ mîdöia, jî nîŋ ap mag mîdöl. Nîgö hör yad abmön, duön ödöi um yöra mämäg mömoinö palaŋ, gëur du pîn bîrîb maga mîdö,” rëŋa.

³³ Jisas aliö rîmîn, nöbö nuŋ bla yadmä, “Mögörîb nöbö mö mîga mîdölöi mîbîl kîyöbö, ap maga pîkai yöbö hölu nugwön pôn hön, nöbö mö mîg kîyöbö nölîŋ nîmönîŋö?” rîmä.

³⁴ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Bred mag nîŋa pödpödiö mîd?” rëŋa.

Aliö rîmîn, yadmä, “Bred akuyöbö mîj sô dölöm ulul bli alîg mîdö,” rîmä.

³⁵ Aliö rîmîn, Jisas nöbö mö akuyöbö nîgö yadmîn, mîgrö aku rômîdmä.

³⁶ Nîŋ almîdîm nugugîrôn, nuŋ bred mag akuyöbö mîj sô pôn, dölöm ulul bla aipam pôn, God nugwo ri ablaŋö, rön, pî gîlîxôn, nöbö nuŋ bla nölîmîn, nîŋ pîŋö pôn nuöm nîgön nöbö mö nölîmä.

³⁷ Akuyöbö alön nuöm nîg nölîm, nîmmîdîm, nîmmîdîm, wöta bîrîm, nîm pörîb maga mîdölöŋ. Rîb rîb rëbëxim blaku, Jisas nöbö nuŋ bla yogw akuyöbö mîj sô pî piöxmîn, aŋadö aja wölöŋa.

³⁸ Nöbö mö ap nîmîm piaku, mö piaku yöi, halöu ha ulul bla yöi, nöbö akwör po tausan duöŋa.

³⁹ Makwam aliö ap nîmön, Jisas nöbö mö piaku nîgö yad abön, nuŋ rëbö alebö pôn, mögöriŋ Magadan ir kwo duön, mögöriŋ mîbîl piaku duöŋa.

16

Jisas nugwo yadmä, “Ap rôlîbä i raŋ nugunö,” rîmä
(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Perisi nöbö bli, Sadiusi nöbö bli, Jisas agamö rîmîdan nugwön nugwo yad höimöunîŋö, rön, hön nugwo yadmä, “Nagö nî Mesaia mîdlö, rîlö aku, ap rôlîbä i raŋ an nugwön, God adöx yöd rôul adö kau sebö ölsö nuŋwa nölîmîn rîmîdlaŋö, rön nugunîŋö,” rîmä.

² Yad nugum+in, Jisas yadöŋa, “Naiö röd+ip duön, adöx yöd sö höbä höbä höraŋ nugug+rön yajöña, ‘Ruö röx ri abön+ŋö,’ cöña.

³ P+xmag aliğ naiö wöl+ba raŋ rön höbä höbä hörön m+jöi wobön raŋ nugug+rön yajöña, ‘Ruö p+l+ba r+m+dö,’ cöña. Akuyöbö alön nugw ri abön röi aku, j+ n+ wopik ap agap ap+m r+m+d+l k+ , ñ+ŋ nugwöi aku, j+ ila nugwölöi.

⁴ Ñ+ŋ nöbö mö weik m+döi bla, m+d ri abölöi, God nugwo r+byöx nugwölöi. Ap röli+bä akuyöbö i raŋ nugunjö, r+m+döi aku, n+ ap i r+mön nugweñ. Nöbö Jona r+g röŋ mag akwör raŋ nugwöñ+ŋö,” röŋa. Jisas aliö rön, ñ+gö röböxön möl i duöŋa.

*Is aku, Jisas mönö höd röxön yadöŋa
(Mak 8:14-21)*

⁵ Jisas nöbö nuŋ bla p+saŋ röbö alebö pön, röbö bana ir kwo wöluön nugum+in, bred bla uplöp hön rag hölim.

⁶ Aliö nugwön Jisas nöbö nuŋ bla ñ+gö yadöŋa, “Perisi nöbö, Sadiusi nöbö, is ñ+ŋ aku nugw ri abne,” röŋa.

⁷ Jisas aliö r+m+in nugwön, nöbö nuŋ bla ñ+ŋ keir yad nugwob nugwob rön yadmä, “An bred ragölöl makwam, aliö yadm+dö,” r+mä.

⁸⁻⁹ Makwam Jisas ñ+ŋ yadm+dim aku nuŋ keir nugwön yadöŋa, “Ñ+ŋ pödpöd r+m+in bred ragölöl+ŋö, rön, nuö nuö yadm+döi? Ñ+gö n+ nugw p+ c+c+ n+gölöi. Nöbö akuyöbö paip tausan m+dim wop aku, bred mag akuyöbö möm+d sö pön, p+ g+l+x nölmön, n+mön r+ib r+ib r+iböx r+iböx+p rim akuyöbö yogw pödiö piöxim aja wölöŋ?

¹⁰ “Makwam mai piönö, nöbö akuyöbö po tausan m+dim wop aku, bred mag akuyöbö m+j sö pön, p+ g+l+x nölmön, n+mön r+ib r+ib r+iböx r+iböx+p rim akuyöbö yogw pödiö piöxim aja wölöŋ?

¹¹ Wop aku ñ+ŋ keir m+dön bred yogw piöxim aku, j+ weik mönö höd röx yad+l aku nugwön, ‘Bred ap rön yadm+dö,’ röia. Bred ap me rön yadm+döi. Perisi nöbö bla aipam, Sadiusi nöbö bla aipam, is ñ+ŋa ñ+gö p+ib maga rö, rön yadm+dlö,” röŋa.

¹² Jisas aliö r+m+in, ñ+ŋ nugumä ap is bred aliğ n+göi aku yadölöŋ; Perisi nöbö bla aipam, Sadiusi nöbö bla aipam, mönö yad nölöi aku yöxöl+ŋ, me rön, mönö höd röxön yadöŋa.

*Pita Jisas yadöŋa, “Nagö Mesaia aku, God Nöbö Kömö Ha nuŋwa ödöriö aku,” me röŋa
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)*

¹³ Mai Jisas taun d+ib Sisaria Pilipai mib+l yöra uröp+inön, nöbö nuŋ bla ñ+gö yad nugwön yadöŋa, “Nöbö mö akuyöbö Nöbö Ha nuŋwa agö nöböm me röi?” röŋa.

¹⁴ Jisas aliö r+m+in, nöbö nuŋ bla yadmä, “Bli röbö pal nöli+b nöbö Jon me röia; bli Ilaija me röia; bli Jeremaia me röia; bli God mönö yad+ib nöbö i me röiŋö,” r+mä.

¹⁵ Aliö r+m+in, Jisas ñ+gö yadöŋa, “Makwam ñ+ŋ keir n+ yön+m me rön nugwöiŋö?” röŋa.

¹⁶ Jisas aliö r+m+in, nöbö nuŋwa Saimon Pita yadöŋa, “Nagö Mesaia aku, God Nöbö Kömö Ha nuŋwa ödöriö aku,” me röŋa.

17 Aliö rimîn, Jisas yadöŋa, “Jona ha nuŋwa Saimon. Mönö yadlö aku, wä yadlö. Naŋ rîb ödöriö yôx nugulö aku, hör piaku hól; Acö na adöx yöd röul adö kau sô mîd akwör nagö rîbyôx nölmin, nagö ödöriö akwör nugulö.

18 “Nî nagö yadmîdla nagö Pita. Rîb wä yôxlö aku, nî nöbö mö nî piaku piaku yölîŋ pön hön, cöc na rîg rola nîgna. Wöröxîb mag aku cöc na raŋ, pîn bîrîb maga nîgöl.

19 “God mögöriß adöx yöd röul adö kau sô kai waba naŋ nöina. Nagö mögöriß il kî mîdön, mag ada kai nugwön ödöriö mîdölö, rön, wöhö rimîjinö aku, God adöx yöd röul adö kau sô algör wöhö cöna. Makwam mag ada kai nugwön ödöriö akwör mîdö, rön, yöwö rimîjinö aku, God adöx yöd röul adö kau sô algör yöwö cönîŋö,” röŋa.

20 Jisas aliö rön nöbö nuŋ bla nîgö yadöŋa, “Nöbö mö akuyöbö nîgö, nî Mesaia, me rön, yadmîjeñŋe,” röŋa.

*Jisas, “Ölîŋ hób pön wöröxön öbinö,” röŋa
(Mak 8:31-9:1; Luk 9:22-27)*

21 Wop mîbîl yöraku, Jisas nöbö nuŋ bla nîgö, nöbö piaku nî al aliö aiöñîŋö, rön, wöxnö yadön yadöŋa, “Nî mai Jerusalem dumön, mönö pî nuöm nîgîb nöbö bla nîgön, God ap höjöpä ur nölîb nöbö dib bla nîgön, God lo mönö yad nölîb nöbö bla nîgön, nî ölîŋ hób pî nölön pîl pal nîgöña. Makwam wop mös mîdön, wop paŋ aku hóbkal öbinö,” röŋa.

22 Jisas aliö rimîn, Pita, Jisas nugwo pön du rîb yörakwo duön, mî usüsör rön yadön yadöŋa, “Nöbö Dib! Nagö akuyöbö alölan! Mönö aku yad ri aböiö. God nagö nugwidîx mîdan, akuyöbö alölan,” me röŋa.

23 Aliö rimîn, Jisas höuöiliö Pita nugwo yadöŋa, “Seten, nî rëbëxön duö! Nî pëdpëd rimîn wöhö rön yadmîdlö? God rîg rîbyôx nugw mag akuyöbö nugwöiö; nöbö mö rîbyôx nugwöi rîb akwör yôx nugwön yadmîdlanö,” röŋa.

24 Jisas aliö rön, nöbö nuŋ bla nîgö yadöŋa, “Nöbö mö kai kai nî adö mîjîŋîŋö, rimîjîŋ aku, ap mögöriß il kî rîb diba yôx nugwöi aku rëbëxön, mîxîñ nîŋa keir rîb diba yôx nugwöi aku rëbëxön, bî katlö watlö waba pî ragpîd nîg ragön nî mai hön.

25 Nöbö mö kai, nî Jisas nugw pîmön wä renîŋö, rön, rîbyôx nugwön aku, kömö mîden; makwam nöbö mö kai, nî Jisas nugw pön mîdmön, nî agö magîm rimîjîŋ aku mönö mîdölö, cön aku, öim kömö mîjîna.

26 “Nöbö mö kai ap mögöriß rol il kî pînö, rön, raŋ diön aku, rîb dib nuŋwa paŋ adakwör diön aku, kömö öim mîdîb maga pen. Owa ap wä nuŋwa God nölön kömö öim mîdîb maga pönîŋönö? Mî wöhö!

27 “Mai nî Nöbö Ha nuŋwa, Acö mil maga ölisö pön, ejol bla pîsaŋ höuöiliö hön wop aku, mönö diba nîgön, nöbö mö agap ap bîlîm röi akuyöbö nugwön, nîgö painö nöina.

28 “Nî nîgö mî ödöriö yadmîdla, nîŋ nöbö mö mîdöi kîyöbö, bli kömö mîjîŋ aku, Nöbö Ha nuŋwa nöbö mö pön adöx yöd röul adö kau sô nugwidîx mîdîb wop aku, Nöbö Ha nuŋwa haŋ nugugîrön, nugwo nugwöñîŋö,” röŋa.

17

Jisas mîxîña keiryöbö wöxnö nîgöŋa
(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Jisas mönö aku yadön, wop akuyöbö inösu bö mîdön, Pita, Jems, Jems piŋnîŋ Jon yama yölîŋön, öñöŋ ajmag pîd sô wöluön, hör mîdmä.

² Alön mîdîm nugugîrön, Jisas mîxîñ nuŋ aku keiryöbö wöxnö nîgön, haŋaj mämäg yuö naiö röxg nîgmîn, wölîŋ nuŋwa mil abîm mil pör gi mîdöŋa.

³ Almîn nugugîrön, ñîŋ nugumîn, God mönö yadîb nöbö Moŋis Ilaija yöŋö höd wöröxim hogw aku ñîŋ hön Jisas pîsaŋ mönö nîgmîdmä.

⁴ Ñîŋ aku nugwön, Pita nuŋ Jisas yadöŋa, “Nöbö Dib. An yörîk mîdöl aku, wä rîm mîdöla. Nagö yöwö ran, ram bötö mös paŋ urön, nagö i, Moŋis i, Ilaija i,” me röŋa.

⁵ Pita aliö rîmîn nugugîrön, mîjôi lei wab i hön, ñîgö magalîg pöröb yuö aböŋa. Pöröb yuö abmîn nugugîrön, mönö i mîjôi yuö sô pik yadöŋa, “Ha madmag yöbö nî kî, nî mî wä ra. Agö mönö bîlîm yajön aku nugw pîne,” röŋa.

⁶ Mönö aku aliö höm nugwön, Jisas nöbö nuŋ bla rîb mîga yöxön, ipöxön, du mîgrö pîn bîrön, haŋaj mämäg yuö ñîŋ ada mîgrö bö nîg cîrmä.

⁷ Jisas hön ñîgö pî nugwön yadöŋa, “Ipöxmîjeñ. Öbine!” röŋa.

⁸ Aliö rîmîn, öbîlön nugumîn, Jisas nuŋwör mîdöŋa.

⁹ Makwam höña pîbö pîn du gîrön, Jisas ñîgö yadöŋa, “Wopik agö magîm rîmîdmîn nugwöi aku, nöbö mö akuyöbö yad nölîmîjeñ. Mai Nöbö Ha nuŋwa wöröxön öbiön wop aku, nöbö mö akuyöbö ñîgö yad nöiöñîŋö,” röŋa.

¹⁰ Jisas aliö rîmîn, nugwo yadmä, “Lo mönö yad nölîb nöbö bla pödpöd rîmîn yadöi, ‘Ilaija höd hömîdan, mai Mesaia mögôrîb il kî hönîŋö,’ röiŋö?” rîmä.

¹¹ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Mi yadöia. Mönö aku mîda: ‘Ilaija höd hön, ñîgö yad nöl ri abmîdan, mai Mesaia höna.’”

¹² Makwam nugwi. Ilaija mödö höŋ aku, jî höm nugwo nugwölim. Rîb ñîŋa keir yöx nugwim mag akwör nugwo rî gwogwam rîmä. Nöbö Ha nuŋ aku nugwo algör cöñîŋö,” röŋa.

¹³ Jisas aliö rîmîn, nöbö nuŋ bla nugumîn, Jisas Ilaija iba urön yadöŋ aku, jî röbö pal nölîb nöbö Jon nugwör yadöŋa.

Ragwo ha wölöŋ ha i, Jisas rîmîn, wä röŋa
(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Makwam ñîŋ up bö pîn duön nugumîn, nöbö mö mîg mîŋa mîdmä. Nöbö i, nöbö mö mîdim mîbîl yöraku hön, Jisas mîdöŋ yöra höxmax yuön yadöŋa,

¹⁵ “Nöbö Dib. Ha na ögwö yöxö. Nuŋ u pîlîm mîd ri abön röl. Nuŋ öim duön, rîn yuö yönmîd mîbîl akuyöbö aipam, röbö yuö piaku aipam alîp du pîn bîrmîda.

¹⁶ Nî nöbö nagö bla mîdöi piaku pön dumön, ñîŋ pîsö pîl öliöxön röböxöiŋö,” röŋa.

17 Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Ñîŋ nōbō mō weik wop kî mîdōi bla, God nugwo rîbyōx nugwōn nugw pōlōi; God rîg yadmîd mag akuyōbō rōlōi. Wop kai ñîŋ nugw pōn keir rîmîjōñ? Ha aku pōn nî mîdîl yōrîk pōn hōi,” rōŋa.

18 Jisas aliö rîmîn, ha aku pōn hōmîdîm, Jisas ragwo ha nugwo yuō wōlōŋ aku yadmîn, rōpîn dumîn, wop akwōr wā rōŋa.

19 Almîn, Jisas nōbō nuŋ bla nuŋ mîdōŋ yōra hōn, ñîŋ ñîŋjōr mîdōn, nugwo yad nugwōn yadmā, “Pōdpōd rîm, ragwo ha nugwo yuō wōlōŋ aku, an yad ab wōhō nugwōn rōbōxōl?” rîmā.

20 Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Nugw pîb mag ñîŋ aku met wa aku dōŋō, yad ab wōhō nugwōn rōbōxōia. Makwam nugwi! Nugw pîb mag ñîŋ aku bî masted iñ mag ulmîdō rîg mîd aliö akuyōbō mîjōn aku, agap apîm yadmîjōñ aku, rîg yajōñ mag akwōr cōna. Ōnōŋ ajmag kî, ‘Hōr pikwo duō,’ rîmîjōñ aku, diōna.

21 Makwam ragwo ha yuō wōl aku, hōr yad abîb maga nîgōl. Ap maga mōdōn, God hōjōpal gōr mîjōñ aku, yad abōñîŋjō,” rōŋa.

*Jisas iswob yadöŋa, “Wōrōxōn ōbinō,” rōŋa
(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)*

22 Jisas nōbō nuŋ bla pîsanj mōgōrîb Galili hōn mōgum rōn ñîgō yadöŋa, “Wōmîox mîda, Nōbō Ha nuŋwa nugwo pōn du nōbō mō bli nōlîŋ,

23 nugwo aŋadō pîl pal nîg gîŋ wōrōxōn aku, jî wop mōs mîdōn, wop paŋ aku hōbkal ōbiōnîŋjō,” rōŋa.

Jisas aliö rîmîn, nōbō nuŋ bla nugwo ōgwō yōxōn rîb mîga yōxmā.

Jisas God hōjōpalîb rama takisa nōlōŋa

24 Makwam mai, Jisas nōbō nuŋ bla pîsanj taun ulmîdō Kapaneam urōpînnōn, nōbō God hōjōpalîb rama takis pîb bla ñîŋ hōn Pita nugwo yadmā, “Mōnō yad nōlîb nōbō ñîŋ aku takis nōla aipam?” rîmā.

25 Aliö rîmîn, Pita yadöŋa, “Yōwō, nuŋ takis nōla aipam,” me rōŋa. Pita aliö rōn, ram mōl yuadō dumîn nugugîrōn, Jisas nuŋ hōd yadōn Pita nugwo yad nugwōn yadöŋa, “Rîb nagō pōdiō yōx nugulō? Gapman nōbō dib bla takis rîga pikai yōbō pōi? Nōbō mō ñîŋ keir bla akuyōbō pōiŋnō nōbō mō pad piakuyōbō pōi?” rōŋa.

26 Jisas aliö rîmîn, Pita yadöŋa, “Nōbō mō pad bla akuyōbō pōiŋjō,” rōŋa. Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Mî, nōbō ñîŋ keir bla akuyōbō takis nōlōlōi.

27 Makwam an nōlōiŋîŋ aku, ñîŋ ōlisō wōlîb maga ra. Makwam, nagō ban yuō kwo duōn, nag huk abōn, dōlōm hōd pînō aku, ajmōla pî kalōn nugwanj, rîg mag paŋyōbō mei ajmōla mîjōna. Pî rag hōn takis an nōbō hogwa aku nōlō,” rōŋa. Jisas aliö rîmîn, Pita duōn rîg yadōŋ mag akwōr rōŋa.

18

*Nōbō diba mîjîŋjō, rōn, mōnō nuō nuō yadmā
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)*

1 Jisas nōbō nuŋ bla hōn nugwo yad nugumā, “Nōbō mō God pōn, mōgōrîb adōx yōd rōul adō kau sō nugwidîx mîdîb bla, yōnîm nōbō mō diba mîjîŋîŋjō?” rōn yadmā.

² Aliö rîmîdmin, Jisas ha ulmîdö i wö rîm, höm, pön mämäg il rol ñîgö yöra öbîl nölön,

³ yadöŋa, “Nî ñîgö mî ödöriö yadmîdla, ñîŋ halöu ha ulul bla rîg rîbyöx nugwöi mag aliö akwör yöx nugweñ aku, God mögöriþ adöx yöd röul adö kau sô duen.

⁴ Makwam, nöbö mö an nöbö mö diba mîdölölîŋö, rön, ha ulmîdö kîyöbö röxg mîjôn aku mî, God nöbö mö nuŋwa pön nugwidîx mîjôn mibîl yöra, nöbö mö diba röxg mîjônîŋö,” röŋa.

⁵ Makwam nöbö mö nî nugw pön, halöu ha ulmîdö kîyöbö aliö pî ösös ri aböñ aku, ñîgör wöhö, nî aipam pî ösös ri aböña.

*Halöu ha ñîgö mag gwogwo rî yabuöi aku
(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)*

⁶ “Makwam nöbö mö bli hön, halöu ha nî rîbyöx nugw pöi akuyöbö, ñîgö ap kib mag gwogwo mag aku rî yabuŋ, ñîŋ nî uplöbön ap kib mag gwogwo cöña. Nöbö mö aliö alîba cön aku, höd rîg dib i göliöda ñîgiö nag pî ñîg gö ñîgön, pön du ban yuö dib aböyîx aku waiö. Kömö mîdön, aliö mag gwogwo ödöriö rîmîjôn aku, öliŋ höb diba pöña.

⁷ “Nöbö mö mögöriþ il kî mîdöi akuyöbö mî ömörö diba pöña. Mag gwogwo rol aku rön, nöbö mö bli ñîgö rîba nölîŋ, mag aku rön i pîŋ bîcön aku, mî rî gwogwam cöna. Mag rol aku höd rîmîdöia, weik röia, mai algör ör rîmîjöña. Aliö cön aku, jî nöbö mö mag aku rî yabuön piaku, mî öliŋ höb keiryöbö ödöriö pîmîjöña.

⁸ “Îŋ wajmag ñîŋ aku nugwöña, ap kib mag gwogwo rîba rîmîjôn aku, îŋ wajmag aku römæxdör aböña. Akuyöbö alöñ aku, ap kib mag gwogwo rîb ada röböxön, God mögöriþa duön öim mîjöña. Nöi aku, îŋ wajmag mös alîg mîjôn aku mîd rî abeñîm, ap kib mag gwogwo rîb adakwör rîp dumîdön, mögöriþ bî yuö keir öim yönmid möl bö diöña.

⁹ “Makwam mämäg ñîŋ aku nugwöña, ap kib mag gwogwo rîba rîmîjôn aku, mämäg adaku pîŋ gul rî aböña. Akuyöbö alöñ aku, ap kib mag gwogwo rîb adaku röböxön, God mögöriþa duön öim mîjöña. Nöi aku, mämäg mös alîg mîjôn, aku mîd rî abeñîm, ap kib mag gwogwo rîb adaku rîp dumîdön, mögöriþ bî yuö keir öim yönmid möl bö diöña.

¹⁰ “Ñîŋ nugw ri aböña, halöu ha ulul bla hör ap bilîm, me rön, rîb aliö yöx nugumîjeñ. Nî ñîgö yadmîdla, halöu ha ulul piaku ejol ñîŋ bla, Acö na mämäg il rol nuŋ aku mögöriþ adöx yöd röul adö kau sô mîdöia.

*Hön sipsip hölögîpöŋ aku, Jisas mönö höd röxön yadöŋa
(Luk 15:3-7)*

¹¹ “Nöbö Ha nuŋ aku, nöbö mö yöm röi akuyöbö, ñîgö pîba höŋa.

¹² “Nöbö i hön sipsip nuŋwa padokwo padök mös mös höuöliö hö wölu amñaxîb sô (100) mîjöna. Makwam panyöbö i yöm rîmîjôn aku, nuŋ pödpöd cön? Sipsip nuŋ bli ñîŋ röböxan, ap panö panö nîmmîdîŋ nugugîrön, yöm cön sipsip nuŋ aku hölup diöna.

¹³ Du hölumîd hölumîd nugwön aku pön, mî ödöriö wahax pöna. Ñîgö mî yadmîdla, hön sipsip nuŋwa bla magalîg wahax pa, jî hön sipsip nuŋ i yöm ran, hölu nugup dumîd dumîd pön aku, sipsip akwör mî ödöriö wahax

pöna. ¹⁴ Makwam mag aliö akuyöbö, Acö ñiŋa adöx yöd röul adö kau sô mîd aku, halöu ha ulul nuŋ i yöm rölaŋ, me rôn, nugu gör mîda.

Haul mölôunŋ ñiŋ akuyöbö ñigö rî gwogwam rîmijôn aku

¹⁵ “Nöbö mö haul mölôu cînö piaku, nöbö i nagö rî gwogwam rîmijôn aku, naŋ piöŋö duön, nugwo pîsaŋ tar mîdön, nagö agö magîm rôn aku wöxnö yadö. Aliö alaŋ, nuŋ yöxôn aku, haul nölöu nöbö naŋ bla ödöriö mijöna.

¹⁶ Makwam naŋ akuyöbö alaŋ, nuŋ nugwen aku, naŋ duön, haul mölôu nöbö mö mös yölŋ pön haŋ, ñiŋ nugugu mîdîŋ nugugîrôn, naŋ nöbö aku pîsaŋ mönô ñigö.

¹⁷ Makwam naŋ akuyöbö alaŋ, nuŋ mönô yöxen aku, nöbö mö cöc höi akuyöbö magaliŋ nugugu mîdîŋ nugugîrôn, mönô aku yad nölö. Naŋ akuyöbö alaŋ, nugw pen aku, nugwo rëböxö. Nöbö aku nöbö mö God Mönô nugwölön, takis pîb nöbö aku nuŋ mag akuyöbö almîdö, rôn, nugwo rëböxö.

¹⁸ “Makwam, ñi ñigö mi yadmîdla, mögöriŋb rol il kî wöhö rîmijôn aku, God nuŋ adöx yöd röul adö kau sô mîdön, algör ör wöhö cöna; makwam yöwö rîmijôn aku, nuŋ kwo algör yöwö cöna.

¹⁹ “Ñi ñigö yadmîdla, nöbö mö mös mögöriŋb il kî mîdön, mönô yad ödör paŋyöbö i ñigön, Acö na adöx yöd röul adö kau sô mîd aku nugwo yad nugumijôn aku, rîg yad nugwön mag akwör cöna.

²⁰ Makwam nöbö mö mös mönô mös paŋîm, ñi rîbyöx nugwön, hön mögum rîmijôn aku, ñi ñigö mibîl yöraku mijînö,” röŋa.

Mabö rî nöliŋb nöbö gwogwo

²¹ Pita Jisas mîdön il yöra hön yadöŋa, “Nöbö Dib. Nöböhöd i ñi rî gwogwam rîmijôn aku, wop pödîö aliö rî gwogwam rîmîdaŋ, ñi nugwön rëböxîŋ? Wop akuyöbö mij sô mönô ä?” röŋa.

²² Pita aliö rîmîŋ, Jisas yadöŋa, “Wop akuyöbö mij sô wöhö; nagö nöbö aku nagö rî gwogwam cön aku nugwön rëböxnöb cînö aku, padokwo padök padokwo padök akuyöbö mij sô raŋ nugwön rëböxö.

²³ God nöbö mö pön mögöriŋb adöx yöd röul adö kau sô nugwidîx mijön aku, haiwo aliö kîyöbö mîda. Kîŋ i nuŋ mabö rî nöliŋb nöbö nuŋ bli ñigö rîg bli nölöŋ, ‘Mai painö nöliŋ,’ me cöna. Mai nuŋ rîbyöx nugwön yajöna, ‘Ñiŋ ap rîb ñi bla painö nöliŋ,’ me cöna.

²⁴ Rîba mîd aku painö nöliŋ, me rôn, nöbö i nuŋ rîg rîp padokwo padök mîga ap rîb nuŋwa diba mijön nöbö aku wö raŋ, pön höña.

²⁵ Makwam nöbö mîd aku painö nuŋwa mî dib mijön makwam, painö nöliŋb maga mîden. Aliö alaŋ, nöbö dib aku nugwön, nöbö mabö rîb nuŋ bli yajöna, ‘Nuŋ al mag akuyöbö, nugwo pön, mönîŋ halöu ha ap nuŋ agap apîm mîd piaku magaliŋ pön du sîm rî pön rîg aku rag hö ñi nöine,’ cöna.

²⁶ Aliö raŋ, nöbö mîd aku höxmax yuön, kîŋ aku nugwo yad gögö rôn yajöna, ‘Nagö ñi ögwö yöxôn pöx mîdaŋ, ap rîb nagö piaku magaliŋ rîba wöjînö,’ cöna.

²⁷ Yadaŋ, kîŋ aku nugwo uliöxôn, ap rîb na aku rëböx duö, cöna.

²⁸ “Kîŋa aliö rôn ap rîb nuŋwa rëböxaŋ nugugîrôn, mabö rî nöliŋb nöbö aku nuŋ piöŋö duön nugwaŋ, nöbö nuŋ pîsaŋ mabö rîmîd nöbö i mijöna.

Nugwo nugwön, göliöda pî cîcî nîgön yajöna, ‘Nagö rîg rîp panyöbö i nölîm aku rîba wödö!’ cöna.

²⁹ Aliö ran, nöbö nuñ pîsanj mabö rîmîjön aku höxmax yuön yad gögö rön yajöna, ‘Nagö nî ögwö yöxön pöx mîdan, ap rîb nagö piaku rîba wöjînö,’ cöna.

³⁰ Yadan, nöbö aku mönö nugwo aku nugwen; nuñ yajöna, ‘Nagö pön du nag nîgmön, ap rîb aku rîba wöjînö akwör yon rîñadö dinanjö,’ rön, nugwo pön du nag nîgöna.

³¹ Alan, nöbö nuñ pîsanj mabö rîmîdöi bla ñîgö höbwaba gwogwo ran, duön kinj aku nugwo mönö piaku magalîg yad nöiöña.

³² Yad nöliñ, kinj aku, nöbö nuñ aku wö ran höñ yajöna, ‘Nagö mî ödöriö nöbö gwogwo. Nagö nî im nölman, nî nagö uliöxön, ap rîb nî nagö mîd aku röböxla.

³³ Nan piñjö pödpöd rîmîñ, nöbö nagö pîsanj mabö rîlö aku nugwo algör uliöxön röböxöiadö?’ cöna.

³⁴ Nöbö aku nöbö nuñ pîsanj mabö rîmîd aku nugwo ögwö yöxen makwam, kinj ölisö rödön, mabö rî nöliñ nöbö nuñ aku nugwo pön du nag nîgîb yöra nugwidib nöbö bla nölön yajöna, ‘Nugwo nag nîgan, öliñ pîlanj nugu gîr mîdön, ap rîb na akuyöbö magalîg rîba wöd pörön röu duanj,’ me cöna.

³⁵ Ñîñ nöbö mö haul mölöu nöbö ñîñ akuyöbö mag akuyöbö almîjeñ aku, Acö na adöx yöd röul adö kau sö mîd aku, ñîgö kwo panj mag akwör cöna. Makwam, nöbö mö haul mölöu nöbö ñîñ bla ñîgö rî gwogwam rîmîjön aku, ñîgö uliöxön, madmag nîgön kwönö, röböxnö,” röña.

19

Nöbö mö pînöb, anjadö pöna; mai mö röd aben

(Mak 10:1-12; Luk 16:18)

¹ Jisas mönö aku yad pörön, mögöriñ Galili röböxön, mögöriñ Judia, röbö Jodan yuö pö kwo duöña.

² Dumîdmîñ, nöbö mö mîg mîña mai umîñ nugugîrön, nöbö mö ap rön bla Jisas rîmîñ kömö nîgöña.

³ Makwam Perisi nöbö bla, Jisas nugwo yad nugwîñ, mönö gwogwo bli yajönîjönö, rön, hön yad nugumä, “God Mosîs nugwo yad nölön lo mönö aku, mö i ap ulmîdö i rî gwogwam cön aku, nöböñña nugwo yad abnöb, yad abönîjönö wöhö? Nagö agö rîbîm yöx nugulö?” rîmä.

⁴ Aliö rîmîñ, Jisas yadöña, “God Mönö kai kîtim aku ñîñ mämäg nîg nugwölöi ä? Mögöriñ maduar rî nîgön wop aku, nöbö i, mö i, rî nîgöña.

⁵ God rîg yadön, ‘Mag akuyöbö, nöbö i nuö nuöm pîsanj mîdön, mö pön, nuö nuöm röböxön, ñîñ mönöbö hogwa nîgiö nîgön hölîmön mîdîñ, mîxîñ panyöbö iör mîjönîñ,’ röña.

⁶ Aku mî, God yadan mîxîñ ñîña mös mîden wöhö; wopik nîgiö nîgîñ mîxîñ panyöbö i nîgön aku, nöbö i hön, ñîgö yadön pî wabröt hörîrör nîgen, wöhö,” röña.

⁷ Jisas aliö rîmîñ, Perisi nöbö bla nugwo yadmä, “Makwam agapnöb Mosîs mönö i kai kîtön yadöña, ‘Mö yad abnöb, mö kî anjadö röböxmîdla, rön kwönö, köp mei kai kît nölön yad abnö,’ rö?” rîmä.

⁸ Aliö rîmîdmîñ, Jisas yadöŋa, “Ñîŋ nööbö mö mönöö nugw pölöi makwam, Mosîs aliö yadöŋa. Makwam God nööbö mö maduar rî ñîgöŋ wop aku, aliö almiðölöi.

⁹ Makwam ñî ñîgö yadmiðla, nööbö kai, mönîŋ nuŋwa nööbö i pîsaŋ yönen wöhö, hör ör röð abön, mö yonjöbö pön aku, mö kib pöna nugwön God nugwan mi gwogwo cöna; nuŋ mö kib pîb nööbö aku,” me röŋa.

¹⁰ Jisas aliö rîmîñ, nööbö nuŋ bla yadmä, “Nööbö piaku mö ñîŋa hör röð abeñîŋö, rîlö aku, ha nööbö miðdön mö peñ aku waiar,” me rîmä.

¹¹ Aliö rîmîdmîñ, Jisas yadöŋa, “Nööbö magaliŋ hör miðîbä maga miðöl. God nööbö hör miðîŋ, me rön, yad ñîgöŋ bla akwör, hör miðîbä maga ra.

¹² Nööbö bli, ñîŋ miŋîñ lipia miðölîm yöx pön höi bla, mö pölöi. Nööbö bli, nööbö bli miŋîñ lipia pön röi piaku, mö pölöi. Makwam nööbö bli, God nööbö mö pön adöx yöð röul adö kau sô nugwidîx miðîb mabö aku rîŋö, rön, mö pölöi. Ñîŋ ha nööbö mijîñîŋö, rön, ha nööbö mijöñ aku waiar,” me röŋa.

*Jisas imag nuŋwa halöu ha ulul bla yöcmac rol sô ñîgöŋa
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)*

¹³ Nööbö mö piaku, “Jisas imag nuŋwa halöu ha an bla yöcmac rol sô ñîgöŋ, God höjöpal röb nölän,” me rön, pön hömîdmî, jî nööbö nuŋ bla ñîŋ rîö jî nugugu mið yadyöxmä.

¹⁴ Almiðîm, Jisas nuŋ halöu ha piaku wö rîm hömîdmîñ nugugîrön, nööbö nuŋ bla yadöŋa, “Pöðpöð rîmîñ ñîgö aliö yadyöxmîðöi? Halöu ha ulul piaku röböxîŋ ñî höŋ. God nööbö mö pön adöx yöð röul adö kau sô nugwidîx miðîb aku, halöu ha ulul aliö miðö bla akuyöbö,” me röŋa.

¹⁵ Jisas aliö rön, imag iŋsö nuŋwa halöu ha ulul yöcmac rol sô ñîgöŋ, mögörið adöi duöŋa.

*Nööbö i ap nuŋ miŋa miðöŋa
(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)*

¹⁶ Nööbö i Jisas miðöŋ yöra hön yadöŋa, “Mönö yad nölîb nööbö. Ñî agap ap waiöm rön, öim miðîb maga pîñ?” röŋa.

¹⁷ Aliö rîmîñ, Jisas yadöŋa, “Ñî pöðpöð rîmîñ, ap waiö mîkai, me rön, yad nugumîðlö? God paŋjöbö akwör Nööbö waiö. Makwam naŋ öim öim mijîñöb, rön kwönö, lo mönöö yadön kai kîtim bla nugwön riŋ yad mag akwör rane,” röŋa.

¹⁸ Jisas aliö rîmîñ, yadöŋa, “Lo ada kai aliö yadmiðlö?” röŋa. Aliö rîmîñ, Jisas yadöŋa, “Nööbö mö pîl pal ñîgmîjîñö; nööbö mö kib mag yönmiŋîñö; ap kib pîmiŋîñö; mönöö diba yajöñ aku, inakmönö hörmîjîñö;

¹⁹ nauö nam yöŋö riŋ yajöñ mönöö akwör yöxön mai duö; naŋ naŋ keir madmag riŋ ñîglö mag akuyöbö, nööbö mö hör akwebö algör madmag ñigane,” röŋa.

²⁰ Jisas aliö rîmîñ, ha nööbö aku yadöŋa, “Lo mönöö piaku magaliŋ nugw pörla. Makwam ñî agap ap waiöm rön, kömö öim miðîb maga pîñ?” röŋa.

²¹ Aliö rîmîñ, Jisas yadöŋa, “Mið ri abnö, rön kwönö, ap nagö blaku magaliŋ sîm rön, riŋ pön, lîblîb rî nööbö mö miðö bla nölö. Naŋ almiŋîñö aku mi, mið ri abîb rîb mag nagö aku mijön God mögörið adöx yöð röul adö kau sô. Makwam ñî riŋ yadmiðîl mag akuyöbö rön, han ñî pîsaŋ yönmiðîŋö,” röŋa.

²² Jisas aliö rîmîñ, ha nöbö aku ap nuñ mîga mîdöñ aku, mönö aku nugwön, rîb mîga yôx nugu gîrön duöña.

²³ Makwam nuñ aliö dumîñ nugugîrön, Jisas nöbö nuñ bla ñîgö yadöña, “Ñî ñîgö mî ödöriö yadmîdla, nöbö mö rîg ap ñîñ mîga mîjôn akuyöbö, God nugwo mîñî rî öliöxön rîbyöx nugw pîñ, nuñ ñîgö pôn adöx yöd röul adö kau sô nugwidîx mîjôña.

²⁴ Hön kamel bla, kai mauöla nag aböi möl aku dinöb diöña; jî nöbö mö ap mîga mîd piaku, God nugwo mîñî rî öliöxön rîbyöx nugw pîñ, ñîgö pôn nugwidîx mîjônîñö,” röña.

²⁵ Jisas nöbö nuñ bla mönö aku nugwön, rîb diba yöxön yadmä, “Makwam nöbö waiö aku, God pôn adöx yöd röul adö kau sô pôn duenîñö, rîlö aku, nöbö mö kaiyöbö pôn diön?” rîmä.

²⁶ Aliö rîmîdmîñ, Jisas ñîgö nugu gîrön yadöña, “Nöbö mö ñîñ ñîñ keir rîbâ maga ñîgöl. God nuñwör makwam, agap apîm cîñöb, cönîñö,” röña.

²⁷ Jisas aliö rîmîdmîñ, Pita yadöña, “Mî! An ap an bla magalîg rëböxön, nan pîsanj ör cîrîpön yönöl aku, an painö agapîm pîñîñö?” röña.

²⁸ Aliö rîmîñ, Jisas yadöña, “Ñî ñîgö mî yadmîdla, mai piaku ñî mil ölisö mag keiryöbö alîp hön, nöbö mö magalîg nugwidîx mîjîna. Wop aku mî, ñîgö nöbö ñî mai yönmîjîñ piaku yadmön, Isrel nöbö mö il hörîrör akuyöbö möl sô piaku, ñîñ nugwidîx mîjôña.

²⁹ Nöbö mö ñî nugw pön, ram rîb, pîgnîñ nölöunîñ, nuö nuöm, halöu ha nöbö nuñ bla, möriwö rîb, ap bîl kai bîl kai rëböxön nöbö mö aku, God ñîgö uplöben; ap piaku ñîgö painö mîga akwör nölön, öim mîdîb maga ñîgö nöiöña.

³⁰ Makwam nöbö mö wopik höd dumîdöi bla, mai mîg mîña mî höglöm adö bö mîjôña. Makwam nöbö mö wopik höglöm adö bö mîdöi bla, mai mîg mîña mî höd sô mîjôña.

20

Nöbö mö nag wain möriwö mabö röi bla, Jisas mönö höd rëxön yadöña

¹ Jisas aliö rön yadöña, “God nöbö mö pön nugwidîx mîdîb wop aku, haiwo aliö kîyöbö mîda. Nöbö wain möriwö mîñöbö i, ñî du nöbö bli pön hömön, möriwö na mabö rîñ, me rön, ruö yöudöñdöñ rëxöñ maga aku öbîlön, du nöbö bli hölu nugwön,

² ñîgö rîg silpa mag pañ pañ nöinö, rön, ñîgö pîsanj mönö pañyöbö i ñîg ödör ñîgön, yad abanj, du wain möriwö nuñ aku mabö rîmîjôña.

³ Makwam naiö ul mîñî bîl yöra sô wöiön mag aku, du ap sîmaim rîb yöra duön nugwöña, nöbö bli hör mîjôña.

⁴ ñîgö nugwön yajöña, ‘Ñîñ kwo algör du mabö na rîmîjîñ aku, ñî ñîgö rîga ödöriö akwör nöinö,’ cöña.

⁵ Aliö yadanj, du möriwö nuñ aku rîmîjôña. Makwam naiö mîbîl yör kîpîsö mag aku aipam, naiö pikwo ranj höxî gurmîjôn mag aku aipam, mönö akwör yadön, nöbö bli alîg pañ, mabö nuñ aku rîmîjôña.

⁶ Naiö röd pîba rîmîjôn mag aku, iswob ap sîmaim rîb yöra duön nugwöña, nöbö bli kwo hö mîdîb ör mîjôña. ñîgö yajöña, ‘Ñîñ pödpöd rîmîñ wop kî mabö rölön, mî hör mîdöi?’ cöña.

⁷ Yadm+dan, nugwo yajōña, ‘Nöbö i an+η mabö i nölölö,’ cōña. Yadm+d+η, ñigö yajōna, ‘Ñ+η algör du wain möriwö na aku c+ne,’ ran, du möriwö r+m+jōña.

⁸ Pīgön mag aku, wain möriwö m+nöbö aku, nöbö nugwid+x m+d+ib nuñ aku nugwo yajōna, ‘Nagö duön, mabö na r+m+döi nöbö bla ñigö yadan, höñ, nöbö mai yadmön höi bla, r+g ñigö aku höd nölön, nöbö höd yadmön höi bla, r+g ñigö aku mai nölänö,’ cōna.

⁹ “Yadan, nugwid+x m+jön nöbö dib aku, nöbö piaku ñigö wö ran höm+d+η, nöbö naiö röd pañ nugug+rön, hö mabö cōñ bla, hö r+g ñ+η aku höd pōña.

¹⁰ Makwam ñ+η aliö p+η nugug+rön, nöbö höd yad+η, hö mabö cōñ bla r+byöx nugwōña, ‘An r+g diba p+n+jö,’ cōñ aku, j+ p+ g+rön nugw+η, ñ+η r+g pañyöbö m+d akwör pōña.

¹¹ Pön, r+ba nöbö wain möriwö m+nöbö aku p+sañ nuö nuö yadön yajōña,

¹² ‘An pödpöd r+m+n, nöbö mai höi bla r+g pöi aliar an pöl? An p+xmag aliö öb+lön, naiö ñ+ñ+ r+m+n nugug+rön, mabö r+m+d+m r+m+d+m ip+it makwam, j+ nöbö hö ul m+ñ+ mabö röi r+ga nölö r+g aliar an+η nöilanjö!’ cōña.

¹³ Yadm+d+η, nöbö möriwö m+nöbö aku nugwön, nöbö ñ+η i nugwo yajōna, ‘Nöbö m+g, nugwö! Nagö r+ gwogwam röi. Nagö r+ga r+g nöinö r+l akwör nöila.

¹⁴⁻¹⁵ Nöbö mai höi piaku, nöbö höd höi piaku p+sañ n+g nuguguba nöinöb, nöina. Aku ap n+. Makwam, nöbö bli pödpöd ran wöhö cōñ? Ñigö amnör nöil aku, nagö pödpöd r+m+n ölisö wöl? R+g nöil aku pön ram nagö duanö!’ cōn+jö,” röña.

¹⁶ Jisas haiwo aku urön yadōña, “Nöbö mö mai m+döi piaku, höd m+jōña; nöbö mö höd m+döi piaku, mai m+jōñ+jö,” röña.

*Jisas iswob yadōña, n+ p+l pal n+g g+η wöröxön öbinö, röña
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)*

¹⁷ Jisas Jerusalem du g+rön, ödöi mib+l yöra, nöbö nuñwa akuyöbö möl sö ñigö pön hör r+ib piaku duön, ñ+η keir m+dön yadōña,

¹⁸ “Ñ+η nugwi! An Jerusalem dun, Nöbö Ha nuñwa nugwo höuöu rön, nugwo pön du God ap höjöp+al ur nöl+ib nöbö dib bla aipam, lo mönö yad nöl+ib nöbö bla aipam, imag rol ñigö n+g+η, ñ+η nugwo mönö diba yadön yajōña, ‘Nöbö k+ nugwo p+l pal n+g+ib,’ me cōña.

¹⁹ Aliö rön, Juda nöbö yöi akuyöbö ñigö nöliñ, nugwo yad höimöuön, uplöp palön, pön du b+ katlö watlö höñ sö p+l pal n+g g+η wöröxöna. Wop mös m+dön, wop pañ aku höbkal öbiön+jö,” röña.

*Jems Jon yōñö nöbö diba m+d+ba r+byöx nugumä
(Mak 10:35-45)*

²⁰ Sebedi ha nuñ mös, nuöma ha hogwa yöl+ñön, Jisas m+dön yöra hön, iröpa ubilön yadōña, “N+ mönö i m+d+am höm+d+lö,” röña.

²¹ Aliö r+m+n, Jisas yadōña, “Mönö aku m+kai?” röña.

Aliö r+m+n, yadōña, “N+ wä cön aku, mai nagö kiñ m+dön, nöbö mö nugwid+x m+jinö wop aku, ha n+ hogwa höñ nagö yöra röm+jōñ+jö,” röña.

²² Aliö r+m+n, Jisas yadōña, “Mönö n+ yad nugum+döi aku, nugw ri abm+dölöi. Röbö acixa n+ n+m+ba r+m+d+l aku, ñ+η nöbö hogwa algör

n+imöñ+ñöd?" röŋa. Jisas aliö r+im+n, nöbö hogwa yadmä, "Yöwö! An n+imn+ñö!" r+mä.

²³ Aliö r+im+n, Jisas yadöŋa, "Mi yadm+idöia. Röbö aciŋa n+im+ba rim+id+il aku n+imöña. J+ nöbö kai imag m+riŋ n+ ada m+jön, nöbö kai imag cökö n+ ada m+jön aku n+ yadöin; aku Acö ap nuŋ; nuŋ keir riŋ r+byöŋ nugw mag akwör cöñ+ñö," röŋa.

²⁴ Nöbö nuŋ hogw aku mönö aku aliö rim+idm+n, nöbö nuŋ akuyöbö ragp+id sö mönö aku nugum+n, ölisö wöl+m, hödp+ig nöbö yadyöxmä.

²⁵ Jisas piöŋö nöbö nuŋ akuyöbö magaliŋ yad+im höm+idm+n yadöŋa, "Ñ+ŋ nugwöia, Juda nöbö mö yöi piaku, kiŋ ñ+ŋa usüsör rön, nugwid+ŋ m+idöia; nöbö dib ñ+ŋa mönö agap+im yajöñ aku, ñ+ŋ mönö nuŋwa nugwön, anau pön, mai diöña.

²⁶ Makwam ñ+ŋ röi mag akuyöbö r+im+jeñ. Nöbö kai nöbö diba m+jön aku, nöbö haŋal m+idöi röxg m+idön, nöbö mö adö bli mabö r+ nöliŋ nöbö akuyöbö m+jöña.

²⁷ Nöbö kai nöbö dib ödöriö m+jön aku, nöbö haŋal m+idöi röxg m+idön, nöbö mö adö bli nag mabö r+ nöliŋ nöbö akuyöbö m+jöña.

²⁸ Nöbö Ha nuŋ aku, nöbö mö bla ñ+ŋ mabö na r+ŋ me rön hölön; mabö ñ+gö r+ nöliŋp dum+idön, mai ap kib mag gwogwo röi piaku höj r+ wöröxmön, ñ+ŋ kömö dun, me rön, hö," röŋa.

*Jisas nöbö mämäg we wölön hogwa r+im+n, mämäga ix nugumä
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)*

²⁹ Makwam Jisas taun dib Jeriko röböxön dum+n nugug+rön, nöbö mö m+ig m+ŋa nugwo mai dumä.

³⁰ Nöbö mämäg we hogwa ödöi kwol yöra römid g+ m+id+im nugug+rön, "Jisas höm+idö," r+im+n nugwön, ajmöla aj halön yadmä, "Depid Ha nuŋwa, an+ŋ ögwö yöxanö!" r+mä.

³¹ Aliö r+im+n, nöbö mö akuyöbö ñ+ŋ nöbö hogwa j+ nugugu m+id yadön yadmä, "Mönö ua n+gm+jeñ!" r+mä. Aliö yadmä aku, j+ mönö ñ+ŋ aku yöxölim, ajmöla aj halön yadmä, "Depid Ha nuŋwa, an+ŋ ögwö yöxanö!" r+mä.

³² Aliö r+im+dm+n, Jisas anjöi n+gön, nöbö hogwa yad wö rön yadöŋa, "An pödpöd ran, me rön, n+ yad wö r+im+idöi?" röŋa.

³³ Jisas aliö r+im+n, yadmä, "Nöbö Dib, mämäga ana we wöl aku ran ix nugunö!" r+mä.

³⁴ Aliö r+im+n, Jisas ñ+gö nöbö hogwa ögwö yöxön, mämäg ñ+ŋa p+ nugum, r+ingör mämäga ix nugum+n nugug+rön, nuŋ dum+n mai dumä.

21

*Jisas Kiŋ röxg+ib Jerusalem duöŋa
(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)*

¹ Jisas nöbö nuŋ bla p+saŋ Jerusalem u igöp igöp rön, mögöriŋ ulm+idö Betpagi, Olip P+da womiöŋ uröp+nmä. Uröp+nön, nöbö nuŋ mös yad abön yadöŋa,

² "Ñ+ŋ nöbö hogwa ram yöj liglig agrö pö kwo duön nugwöña, hön donki nuöm hagar hogwa wab+il n+g g+ŋ m+jöña. Nugwön, naga yauön pön höña.

³ Makwam nöbö i hön, pödpöd rıba hön donki an aku yau pön dumıdöıñö, rımıjñö aku, painö yajöña, ‘Nöbö Diba mabö mıdım, yadmın pıba hölıñö,’ rıñ, rımgör yöwö ran, pön hönö,” röña.

⁴ Makwam ñıgö nöbö hogwa yad abım duım aku, God mönö yadıb nöbö i cöñıñö, rön, rıg kai kıt nıgöñ mag akwör röña. Nun yadöña,

⁵ “Jerusalem nöbö mö ñıñ yajöña,

‘Kıñ nöbö höımölıb ñıñ aku, hön donki rola römıdön, ñıgö hömıda.

Nun hön donki ha rol aku römıdön hömıdö,’ cöñıñö,” röña.

⁶ Makwam Jisas nöbö nun agal abım duım hogw aku rıg yadöñ mag akwör,

⁷ hön donki nuöma aipam, ha maua aipam pön hömıdmın, nöbö nun bla wölıj mıxıla rödön, hön donki rol sö nıgmın, Jisas rola römıdöña.

⁸ Nöbö mö mıga, Nöbö Diba hömıdö, rön, wölıj mıxıl ñıñ rol sö röbmıdöi akuyöbö rödön, ödöi diba yödmä. Bli du köp panö, bı panö bla römaxdörön rag hö ödöi diba yödmä.

⁹ Nöbö mö akuyöbö Jisas nugwo pı mıbıl nıg du gırön aja halön yadmä, “Nugwi! Depid yöxim yöxp hön yöx aku, hömıd mık.

Nugwo wä rö rımıdöla!

Nöbö Diba nugwo agal abım hömıd nöbö mık, nugwo wä rö rımıdölıñö!” rımä.

¹⁰ Jisas Jerusalem uröpınmın nugugırön, nöbö mö bla magalıg yad nugwön yadmä, “Nöbö aku agö nöböñ?” rımä.

¹¹ Aliö rımın, nöbö mö Jisas pısan hömä akuyöbö yadmä, “Nöbö kı mı Jisas, God mönö yadıb nöbö Nasaret mögörıb Galılı yöbö aku,” me rımä.

Jisas nöbö mö God höjöpälıb rama ap sım rımıdım akuyöbö ñıgö rıbıx abım röu dumä

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹² Jisas God höjöpälıb rama ram möl yuadö duön nugwöña, nöbö mö bla ap sım rı mıdmä. Nun nugwön, ñıgö magalıg rıbıx abön, äbäñ wab rıg nıgön, nuö nuö imcıxön rim akuyöbö pı göur abön, nöbö yöur sım rön, bapö rola römıdmıdım piaku, pı göur aböña.

¹³ Akuyöbö alön ñıgö yadyöxön yadöña, “God Mönö kai kıtım aku, God yadöña,

‘Ram na aku nı höjöpälıb rama, jı ñıñ alöi aku,

nöbö ap kib pıb ram i röxgö,’ rö,” röña.

¹⁴ Makwam Jisas nun God höjöpälıb rama ram möl yuadö mıdmın nugugırön, nöbö mö mämäg we wölön bli, nöbö mö yödpılö gwogwo rön bli hömıdmın, ñıgö rımın kömö nıgöña.

¹⁵ Nun ap rölıbä akuyöbö rımın, halöu ha ulul bla wö rı gırön yadmä, “Nagö rı ablanö rımıdöla! Depid Ha nunwa! Isaune!” rımä. Makwam ñıñ akuyöbö almıdmä aku, God ap höjöpäl ur nölıb nöbö dib bla aipam, lo mönö yad nölıb nöbö bla aipam nugumın, ñıgö mı ölısö wölöña.

¹⁶ Ölısö wölmin, yadmä, “Nagö yadmıdöi aku nugumıdłanö ä?” rımä. Aliö rımın, Jisas ñıgö yadöña, “Yöwö! Yadmıdöi aku nugumıdla aku, jı ñıñ mönö bli kai kıtön yadmä, ‘God, nagö rımıjınö nugwön, halöu ha ulul halöu ha kiai bla ib nagö yadıñ adöx sö diönıñö,’ rımä. Ñıñ mönö kai kıtım aku, mämäg nıg nugwölöñ ä?” röña.

17 Aliö rön, ñigö röböxön, du ram yøj liglig agrö Betani hölümöŋa.

Jisas yadmın, bı kaucö aku wöröxöŋa

(Mak 11:12-14, 20-24)

18 Löümın Jisas höuöil Jerusalem duba ödöi mibıl yöra dumın, nugwo kiö pilim,

19 nugumın ödöi diba pedöx pedöyix bı kaucö römö i mıdöŋa. Bı il yöra duön nugumın, maga yaxölön; panö bla akwör mıdöŋa. Aliğ mıdmın, Jisas yadöŋa, “Nagö mai mag i yaxöinaŋö!” röŋa. Aliö rımın nugugırön, wop mıd akwör bı kaucö römö wöröxöŋa.

20 Almın, nöbö nuŋ bla nugwön, aiö rön yadmä, “Pödpödiö bı römö ki rımgör wöröxö?” rımä.

21 Aliö rımın, Jisas ñigö yadöŋa, “Nı ñigö mı yadmıdla, an yadıŋ God algör ör cönıŋö, rön kwönö, rıb mös yöxmıjeñ, rıb paŋyöbö iör yöx nugwön aku, cöna. Makwam bı kaucö wöröxöŋa akwör yöi; öñöŋ ajmag pıd dib kı kırı rıp röbö yuö mibıl dib kwo duö, cön aku, diöna.

22 “Makwam ñıŋ God nugw pön, nugwo yad nugwön aku, rıg yajön mag akwör cönıŋö,” röŋa.

Jisas nugwo yadmä, “Nagö yönım mag akuyöbö rane, rım, nugwön alıp yönmıdlö ö?” rımä

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Jisas God höjöpālıb rama duön, nöbö mö akuyöbö ñigö mönö yad nölım nugugırön, God ap höjöpāl ur nölıb nöbö dib bla aipam, mönö pı nuöm ñıgıb nöbö bla aipam hön nugwo yadmä, “Nagö yönım mag akuyöbö rane, rım, nugwön alıp yönmıdlö ö?” rımä.

24 Aliö rımıdmın, Jisas painö yadöŋa, “Nı ñigö mönö i yad nugumön, nı yad nölıŋ, nı painö yön yadmın mabö rımıdıl aku ñigö yad nöina.

25 Jon nöbö mö akuyöbö ñigö röbö pal nölön aku, nuŋ keir rıbyöx nugwön höŋ mönö God yadıŋ hön akuyöbö alöŋ?” röŋa. Jisas aliö rımın, ñıŋ ñıŋ keir nuö nuö yad nugup duön yadmä, “An, ‘God agal abmın hön alöŋa,’ rımıjıŋıŋ aku, anıŋ yajöna, ‘Makwam, Jon yad aku pödpöd rımın nugw pölöıŋö?’ cöna.

26 Makwam an nöbö mö piaku ipöxöla. An, ‘Jon rıb nuŋwa keir yöxön hön alöŋa,’ rımıjıŋıŋ aku, nöbö mö bla ölısö röjöŋa. Rıb ñıŋ aku, Jon nuŋ God mönö yadıb nöbö i höŋa,” rımä.

27 Aliö rön Jisas nugwo yadmä, “An nugwölölıŋö,” rımä. Aliö rımın, Jisas ñigö yadöŋa, “Ñıŋ nı yad nölölöi aku, nı painö yön yadmın nı hön rımıdıl aku, ñigö kwo algör yad nölöino,” röŋa.

Nöbö hödpıg hogwa, Jisas mönö höd röxön yadöŋa

28 Jisas aliö rön yadöŋa, “Makwam ñıŋ agö rıbım yöxmıdöi? Nöbö i ha nuŋ mös mıjöna. Ha nuŋ höd aku nugwo yajöna, ‘Ha mıg! Weik wain möriwö aku du mabö rö,’ cöna.

29 Yadaŋ, ha nuŋwa yajöna, ‘Nı du röino,’ rön, mai piöŋö höbkal rıbyöx nugwön, du wain möriwö rımıjöna.

30 Nuö piöŋö du ha pıga algör yad nugwan, yajöna, ‘Yöwö, cınö!’ cön aku, jı du ren.

³¹ Makwam ha hogw aku, yön nuö yajön mag akuyöbö cön?” röŋa. Aliö rîmîŋ, Juda nöbö dib piaku yadmä, “Ha nuŋ höd akwör nuö rîg yajön mag akwör cönîŋö,” rîmâ. Aliö rîmîŋ, Jisas yadöŋa, “Nî ñîgö mi yadmîdla, ñîŋ hör mîdmîŋ nugugîrön, nöbö takis pöi bla aipam, nöbö kib pîb mö bla aipam, God nöbö mö pön adöx yöd rôul adö kau sô nugwidîx mîjôn mögôrîb aku, ñîgö rôb höx rî ñîgön diöŋa.

³² Röbö pal nölîb nöbö Jon aku, ñîŋ agö magîm rîŋ God nugwo wä cön aku, ñîgö yad nölöŋa, jî mönô nuŋ aku pölim. Nöbö takis pîb piaku aipam, nöbö kib pîb mö piaku aipam, ñîŋ Jon mönô yadöŋ mag aku nugwön, pîmâ. Pim aku ñîŋ mödö nugumâ aku, jî ñîŋ keir, Jon mönô aku pön, ap kib mag gwogwo röi aku, pôdpöd rîmîŋ aliö alölîŋö, rön, rôböxölöŋö,” röŋa.

Nöbö gwogwo wain möriwö nugwidîxöi mönô aku, Jisas höd rôxön yadöŋa

(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ Jisas yadöŋa, “Weik mönô höd rôxön i alîg yadîba rîmîdîl kî nugwi. Nöbö möriwö rîb mînôbö i nag wain möriwö aku rî yuön, kul wobön, nag wain maga pal caku rîb möla i cöna. Rî ñîgön, nag wain maga kib nîmôŋam, nugugu mîjîŋö, rön, ram mîxîl dib i urön, nöbö bli yajöŋa, ‘Ñîŋ nag möriwö na aku nugwidîx mîjôŋa, mai mag yaxön göj waŋ, nî bli, ñîŋ bli pîne,’ rön, mögôrîb mî pad piaku diöŋa.

³⁴ Nag wain mag aku göj waŋ nugugîrön, nöbö nuŋ akuyöbö ñîgö yajöŋa, ‘Wain möriwö nî bla duön, nöbö mabö nugwidîx mîdöi piaku yadön, nag wain mag na bli rag höi,’ cöna.

³⁵ Ñîŋ wain möriwö uröpîŋîŋ, nöbö wain möriwö mabö rîmîjôn piaku öbîlön, nöbö i nugwo paiöŋa, nöbö i nugwo mî anjadö pîl pal ñîg gîŋ wöröxöŋa, nöbö i nugwo rîg rôd paiöŋa.

³⁶ Akuyöbö alîŋ, nöbö nag wain möriwö mînôbö aku, nöbö nuŋ adöi piöŋö yad aböŋa. Yad aban, dumîdîŋ, nöbö nag wain möriwö mabö rîmîjôn piaku ñîgö kwo paŋ mag akwör cöŋa.

³⁷ Akuyöbö alîŋ, nöbö wain möriwö mînôbö aku yajöŋa, ‘Ha na agal abmön, mönô nugwo aku nugwöŋîŋö,’ rön, yad aban diöŋa.

³⁸ Ha nuŋwa uröpîŋan, nöbö wain mabö rî mîjôn piaku nugwo nugwön, ñîŋ ñîŋ keir yajöŋa, ‘Nöbö möriwö mînôbö ha nuŋ aku hömîd kî. Nuö mai wöröxan, ap möriwö bilîk ha nuŋwa pöŋa. Makwam, nugwo pîl pal ñîgîŋ wöröxan, mai ap möriwö bilîk magalîg pîŋîŋö,’ cöŋa.

³⁹ Aliö rön, nugwo pön du möriwö rîŋadö piaku duön, mî anjadö pîl pal ñîgöŋa.

⁴⁰ “Akuyöbö almîjôn aku, mai nöbö nag wain möriwö mînôbö aku hön, ñîgö agö magîm cönîŋö?” röŋa.

⁴¹ Jisas aliö rîmîŋ, yadmä, “Nöbö gwogwam cön piaku ñîgö rîmîdan, öliŋ höb dib ödöriö pön wöröxöŋa; mai nöbö mö yonyöbö pön, ñîgö nag wain möriwö aku yad ñîgön, waŋ pîlan rîmîjôŋa. Nag wain maga göj yön wop aku, ödör rag du nuŋ nöiöŋîŋö,” rîmâ.

⁴² Aliö rîmîŋ, Jisas yadöŋa, “God Mönô kai kîtim aku nugwölöŋödö. Ñîŋ kai kîtön yadmä,

‘Nöbö ram urîb bla, ñîŋ rîg ram urîba rön,
rîg i pön yadmä, “Rîg kî rîg gwogwo gî rôböxnîŋö,” rîmâ.

Makwam Nöbö Diba nuṇwör rɪmɪdmɪn,
 rɪg akwör ram nuṇwa mɪ rɪg wä mɪdö mɪda.
 Nöbö Diba nuṇ akuyöbö almɪdmɪn,
 an nugwön aiö waiö rɪmɪdölɪŋö, 'rɪmä.

43 “Rɪg waiö röböxöi aku, God ñigö Juda ada röböxön, nöbö mö hör akuyöbö, ap nugwo nölɪba nöiöñ akuyöbö, ñigö pön nugwidɪx mɪjõna.

44 Nöbö mö rɪg rol aku pɪn bɪcöñ akuyöbö, ñigö uplöp paiõna; jɪ rɪg aku mölöd pɪnön, nöbö mö palölö cön akuyöbö, mɪ aṇadö palɪx döbdö raṇ diönɪŋö,” röṇa.

45 God ap höjöpəl ur nölɪb nöbö dib bla aipam, Perisi nöbö bla aipam, Jisas mönö höd röxön yadöṇ aku, ñigör yadöṇ aku nugwön,

46 nugwo nag nɪgnɪŋö, rön, rɪbyöx nugwim aku, jɪ nöbö mö piaku, Jisas nugwo God mönö yadɪb nöbö, me rɪmä aku, anɪŋ yadyöxöñɪŋö, rön, nugwo ap ɪ rɪb maga mɪdölön.

22

Kɪŋ i nöbö mö paṇ ap diba nɪmõña
(Luk 14:15-24)

1 Jisas iswob mönö höd röxön yadöṇa,

2 “God nöbö mö pön nugwidɪx mɪdɪb aku, haiwo aliö kɪyöbö mɪda:

“Nöbö kɪŋ i ha nuṇ aku mö pɪba raṇ, ap diba nɪmɪba, ap mag rag hö mögum rɪmɪjõña.

3 Akuyöbö alön, nöbö nuṇ bli yad abön yajõna, ‘Nöbö mö yad nɪgɪm piaku du yadɪŋ höŋ, ap diba nɪmɪŋö,’ cõna. Aliö raṇ, ñɪŋ du nöbö mö adaku ñigö yajõña aku, jɪ ñɪŋ röböxõña.

4 Akuyöbö alɪŋ, nöbö nuṇ bli piöŋö iswob yad abön yajõna, ‘Ñɪŋ du nöbö mö adaku ñigö yajõña, “Kɪŋ aku, hön kau dib bli, hön kau ha mau bli pal urön, ap piaku magalɪg rɪ pɪdɪluön, ‘Hõne’ rɪ gö,” me cɪnö,’ cõna.

5 Aliö raṇ, ñɪŋ du yajõña aku, jɪ mönö ñigö aku ki bö abõña. Bli ap möriwö ñɪŋ bla diõña; bli rɪg mabö ñɪŋ bla rɪmɪjõña;

6 bli, kɪŋ nöbö nuṇ piaku rɪ gwogwam rön, pɪl pal nɪg gɪŋ wöröxõña.

7 “Akuyöbö alɪŋ, kɪŋ aku nugwan, höbwab nuṇwa gwogwo raṇ, ami nöbö nuṇ bla agal aban, du nöbö mö nöbö nuṇ pɪl pal nɪgõña piaku ñigö magalɪg pɪl pal pör nɪgön, taun dib ñɪŋ aku ur cɪlɪŋ diõña.

8 Makwam mabö rɪ nölɪb nöbö nuṇ piaku ñigö yajõna, ‘Ap mag akuyöbö mödö pɪdɪluöl aku, jɪ nöbö mö höd wö rɪm piaku höb maga röloi.

9 Makwam, ñɪŋ ödöi römögɪl bla duön, nöbö mö nugwön akuyöbö, ñigö magalɪg, “Höŋ ap diba nɪmɪŋö,” rön, amɪn yölɪŋ pön höŋ, ap diba nɪmɪŋö,’ cõna.

10 Aliö raṇ, nöbö nuṇ bla du ödöi römögɪl bla duön, nöbö mö wä bla, nöbö mö gwogwo akuyöbö ñigö magalɪg, ‘Höŋ ap diba nɪmɪŋö,’ rön, amɪn yölɪŋ pönaṇ, nöbö mö pön ap diba nɪmõñ rama yuadö duön, cɪcɪ rɪg mɪjõna.

11 “Kɪŋ aku piöŋö, nöbö mö höi piaku nugunö, rön, ram möl yuadö bö duön nugwõna, nöbö i, ap nɪmɪb wölɪja röböi aku röben wöhö, hör mɪjõna.

12 Alan, nugwo yajõna, ‘Nöbö mɪg! Pödpöd rɪmɪn, mö pön ap nɪmɪba wölɪj röböi aku röböiö wöhö, hör ör höladö?’ cõna. Yadan, nöbö aku mönö painjö i yaden.

¹³ Aku kinj aku nöbö nuñ piaku ñigö yajöna, ‘Nöbö ki in wajmag nugwo bla nag nigön, pön du ci+ibö yuö piaku abin, nöbö mö piaku pisanj ajmaga öb gix giron, möb ewö rön im gir midin,’ me cöninjö,” röña.

¹⁴ Jisas haiwo aku ur pörön, ñigö yadöña, “God nöbö mö mig mija yad wö cöna, ji ñigö magalig pen. Nöbö mö mösör hogwi iör pöninjö,” röña.

“Gapman nöbö dib Sisa nugwo takis nöinjinö wöhö?” rima

(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Makwam Perisi nöbö piaku, Jisas nugwo mönö kai yadin, painjö yadan nugwön, nugwo pön du nag nigninjö, rön, mönö yad nugwob nugwob rön,

¹⁶ nöbö ñin keir bli, Herod nöbö nuñ bli pisanj agal abim, ñin Jisas midön yöra hön yadmä, “Mönö yad nölib nöbö. Nan nöbö mönö m ödöriö akwör yadmidlö. Nan nöbö mö nugwön ipöxöiö. God rig yad mag akwör nugwön, nöbö mö yad nölmidlö.

¹⁷ Makwam, nan rib kai yox nugulö? An Isrel nöbö mö, Sisa nöbö diba taun dib Rom yöbö aku, nugwo takis nölib mönö nölibim, wöhö?” rima.

¹⁸ Aliö rimin, Jisas rib gwogwo ñina nugwön yadöña, “Ni pödpöd riba inakmönö hörp hön, aliö yad nugumidöi?

¹⁹ Ñin takis nöloi rig mag i nölin, nugunöm!” röña. Aliö rimin, nugwo rig mag i rag hö nölmä.

²⁰ Jisas rig mag aku nugwön ñigö yadöña, “Rig mag ki, nöbö inöm ki yonim inöma mid? Ib aku yonim iba mid?” röña.

²¹ Jisas aliö rimin, yadmä, “Aku nöbö dib Sisa,” me rima. Aliö rimin, Jisas ñigö yadöña, “Makwam, Sisa ap nuñwa mijön aku Sisa nöiöña. God ap nuñwa mijön aku God nöiöña!” röña.

²² Aliö rimin, ñin rib miga yox nugwön, nugwo röböx dumä.

Wöröxön höbkal öbilib aku, Jisas nugwo yad nugumä

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ Wop akwör, Sadiusi nöbö bli Jisas midön yöra hömä. Sadiusi nöbö mö piaku yadmidöia, nöbö mö wöröxön höbkal öbileñinjö, rimidöia.

²⁴ Ñin Jisas midön yöra hön yadmä, “Mönö yad nölib nöbö. Mosi yadöña, ‘Nöbö i mö pön, halöu ha yox pön hen wöhö, hör wöröxöna, pignin nuñwa mö aku pön, halöu ha nuñ piaku, me rön, yox pön höninjö,’ röña.

²⁵ Makwam, nöbö il alig akuyöbö mij sö mijöña. Nöbö höd aku mö pön, halöu ha yox pön hen wöhö, hör wöröxöna. Alan, pignin nöbö agñin ribyöbö aku piönjö mö akwör pöna.

²⁶ Pignin nöbö agñin ribyöbö aku piönjö mö aku pön, algön nöb halöu ha yox pön hen wöhö, hör wöröxöna. Makwam, pignin igwö wölö aku mö aku pön, algön nöb halöu ha yox pön hen wöhö, hör wöröxöna. Pan mag akwör rip dumid dumid, nöbö il akuyöbö mij sö piaku, magalig halöu ha yox pön heñ wöhö, hör ör wöröx pöcöña.

²⁷ Alin mönö mö aku algör wöröxöna.

²⁸ Nöbö il aku ñin magalig mö aku pimä. Makwam, nöbö mö wöröxöi bla öbiön wop aku, mö aku yonim pön?” rima.

²⁹ Aliö rimin, Jisas ñigö painjö yadöña, “Ñin God Mönö mid aku aipam, God ölisö mid aku aipam, nugwölöi makwam, gwogwam yadön yadöia, ‘Nöbö mö akuyöbö wöröxön öbileñinjö,’ röia.

³⁰ Nöbö mö öbiön wop aku, mö piaku nöbö peñ, nöbö piaku mö peñ. Ejol adöx yöd röul adö kau sö m+idöi piaku rig m+idöi mag akuyöbö rig m+ijöña.

³¹ Ñiñ, 'Nöbö mö wöröxön öbilenñiñö,' röi aku, God Mönö kai k+tim bli nugwölöi ä?

³² God yadöña, 'N+ Ebrahim, Aisak, Jekop, God ñiñ aku n+ m+dlö,' röña. Nöbö piaku anadö wöröxöy+ix aku, God nöbö höd wöröxim piaku ñigö yadön, 'God ñiñ aku n+ m+dlö,' rölöx. Nöbö wöröxim, hogw p+lim piaku kömö m+idöi makwam, ñigö yadöña, 'God ñiñ aku n+ m+dlö,' r+ gö," me röña.

³³ Jisas mönö aku yad nöl+m+in, nöbö mö m+dim akuyöbö nugwön aiö waiö r+mä.

Lo dib ödöriö aku

(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Jisas mönö aku yad ri abm+in, Sadiusi nöbö bla mönö i painö yad+ib maga n+igölön. Ji Perisi nöbö bli, Jisas alön röñ aku nugwön Jisas m+idöñ yöra hömä.

³⁵ Nöbö ñiñ lo mönö nugw ri abön röñ i, Jisas pödi yajön+ñö, rön yadöña,

³⁶ "Mönö yad nöl+ib nöbö. Lo mönö aku, mönö ada kai mönö dib ödöriö m+id?" röña.

³⁷ Aliö r+m+in, Jisas yadöña, "Madmag nagö aku magal+g, r+ib mag nagö aku magal+g, ölisö nagö magal+g, God Nöbö Dib nagö akwör m+ ödöriö madmag n+igön.

³⁸ Mönö dib höd sö ödöriö aku maku.

³⁹ Mönö dib agñ+ñ r+byöbö aku piönö al+g m+ida: nan nan keir madmag rig n+glö mag akwör, nöbö mö hör akwebö wobiö madmag n+igö.

⁴⁰ Mönö hogwa aku yad+il k+, Mos+is lo mönö kai k+itön mönö piaku magal+g aipam, God mönö yad+ib nöbö bla kai k+tim mönö piaku magal+g aipam, mönö il dib ödöriö aku mönö m+ hogwa akwör," me röña.

Jisas yad nugwöña, "Mesaia röi aku, nöbö kai ha nun me rön nugwöñiñö?" röña

(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Perisi ada hö mögum rön m+dim nugug+rön, Jisas ñigö mönö i yad nugwön yadöña,

⁴² "Ñiñ Mesaia aku nugwo agö r+ib+m yöx nugwöi? Nugwo nöbö kai ha nun me rön nugwöi?" röña.

Jisas aliö r+m+in, yadmä, "Depid ha nun," me r+mä.

⁴³ Aliö r+m+in, Jisas yadöña, "God Inöma nun Depid nugwo r+ba nöl+m nugug+rön, Depid nun Mesaia aku nugwo 'Nöbö Dib n+' me röña. Depid yadöña,

⁴⁴ 'Nöbö Diba mönö yadön, Nöbö Dib na yada,

"Nan imag m+r+ix n+ adö m+dan,

n+ r+mön, p+lg+ib nagö bla

yödp+ilö nagö moa m+ijöñiñö," rö,' röña.

⁴⁵ Mesaia aku, Depid nuö maduebö nun me röi aku, ji Depid nun Mesaia nugwo 'Nöbö Dib n+' me röña. Makwam, ñiñ agö r+ib+m yöx nugwöi?" röña.

⁴⁶ Jisas nun mönö yad ri abm+in, ñiñ nugwo painö yad+ib maga n+igölön aku, alm+in ipöxön mönö, mai Jisas nugwo mönö bli kwo yad nugwöl+m.

23

Lo mönō yad nōlīb nōbō bla aipam, Perisi nōbō bla aipam rīg rōi mag akuyōbō rīmijeñijō, rōŋa

(Mak 12:38-39; Luk 11:43,46; 20:45-46)

¹ Mai wop i, Jisas nōbō nuŋ bla aipam, nōbō mō bli aipam, ñigō mönō yadōn yadōŋa,

² “Lo mönō yad nōlīb nōbō bla aipam, Perisi nōbō bla aipam, Mosīs yōra pōn, God lo mönō Mosīs maɖuar ōr kai kītōŋa aliar yad nōlōia.

³ Makwam, nōbō piaku ñiŋ God lo mönō agamō cōñ aku nugw pōn mai diōña; jī ñiŋ cōñ mag aku nugwōn, mai duōn rīmijeñ. God lo mönō yad nōlōi aku, jī ñiŋ ñiŋ keir mönō aku mai duōn rōlōi.

⁴ Ap piaku cōña, ap piaku rīmijeñijō, rōi aku, mönō mīga akwōr yadōia. Ñiŋ yadōi aku, yogw ōmōrō dib ōdōriō algōr, nōbō mō akuyōbō ñigō rag nōlōi aku, jī ñigō uliōxōn bli pī nuōm nīgōlōi.

⁵ Nōbō mō piaku anijōr nugwīŋ, me rōn, God Mönō kai kītim mönō bli pī mōigw yōd sō nīgōn, imag bla nīgōn yōnōia. An God nōbō nuŋ blaku, me rīŋ, me rōn, wōlīj mīxīl dib nag rība alīg wā bla rōbōn rōia.

⁶ Ñiŋ ap dib nīmīb mībīl aku diōnījōnō Juda mōgum rīb ram piaku duōn, nōbō dib bāpō rōmīdōi rol akwōr rōmīdōia.

⁷ Rīb ñiŋa yōx nugwōi aku, nōbō mō mīga mīdōi mībīl piaku duŋ, ‘Mōnō yad nōlīb nōbō dib hōmīdlaŋe!’ rīŋ, anīŋ wā cōnījō, rōn, nugwōia.

⁸ ‘Jī ñiŋ haul hōdpīg il paŋyōbō i mīdōi makwam, ñigō, ‘Yad nōlīb nōbō dib nī,’ me rōn yajmijeñ. Yad Nōlīb Nōbō Dib ñiŋa paŋyōbō iōr mīda.

⁹ Mōgōrīb il kī nōbō i, ‘Acō nōbō dib nī,’ me rōn yadmijeñ. Nuō ñiŋa paŋyōbō iōr mīd mōgōrīb adōx yōd rōul adō kau sō yōraku.

¹⁰ Ñiŋ kwo painō ñigō, ‘Yad nōlīb nōbō dib nī,’ me rōn yajmijeñ. Yad nōlīb nōbō dib ñiŋa paŋyōbō iōr, Mesaia akwōr mīda.

¹¹ Ñiŋ mībīl yōraku, nōbō mō kai nuŋ nōbō mō diba rōxg mījōn aku, nuŋ mabō rī nōlīb nōbō i rōxg mījōna.

¹² Nōbō mō ib ñiŋa keir yadīŋ bīl sō diōn bla, ib ñiŋa pīn diōna; jī nōbō mō ib ñiŋa keir yadīŋ bīl sō duen bla, mai ib diba mījōna.

Lo mönō yad nōlīb nōbō bla aipam, Perisi nōbō bla aipam, ñiŋ inakmōnō hōrōn rī gwogwam rīb nōbō

(Mak 12:40; Luk 11:39-42,44,52; 20:47)

¹³ “Ñiŋ God lo mönō yad nōlīb nōbō bla aipam, Perisi nōbō bla aipam, ñiŋ inakmōnō hōrōn rī gwogwam rīb nōbō. God ñigō rī gwogwam cōna. Ñiŋ keir God nōbō mō pōn adōx yōd rōul adō kau sō nugwidīx mīdīb mōl aku ñumijeñ. Jī nōbō mō duba rīmīdōi bla ōdōi ñiŋa wobōia.

¹⁴ Ñiŋ God lo mönō yad nōlīb nōbō bla aipam, Perisi nōbō bla aipam, ñiŋ inakmōnō hōrōn rī gwogwam rīb nōbō. God ñigō rī gwogwam cōna. Ñiŋ mō wōsrō ram alīg kib pōia. Mag aku, nōbō mō anīŋ nugwīŋ, me rōn, God nugwo mönō mīxīl kapa inakmōnō hōrōn yadōia. Alōi aku mī, ōlīj hōb dib ōdōriō pōña.

¹⁵ “Ñiŋ God lo mönō yad nōlīb nōbō bla aipam, Perisi nōbō bla aipam, ñiŋ inakmōnō hōrōn rī gwogwam rīb nōbō. God ñigō rī gwogwam cōna.

Nöbö mö akuyöbö mönō ana yōxōn mai duŋ, me rōn, mögōrɪb pad piaku hōlu nugw yōnōn, bli nugwōn yad nōlɪŋ, ñɪŋ keir kɪjaki nöbö nuŋwa mɪdōi akuyöbö yōi, ñɪŋ kɪjaki nöbö mö nuŋ mɪrɪx ödōriō mɪjōña.

16 “Nöbö mö akuyöbö ñigō God ödōi ñigōŋ aku yabu ri abōlɪŋe, röi aku, jɪ ñɪŋ nöbö māmāg we bilɪm, ñɪŋ keir nugwōlōi! Akuyöbö alōi aku, mönō dib ödōriō mɪda. Nöbö mö piaku ñigō inakmōnō hörōn yadōia, ‘An, “God höjōpalɪb rama mɪd aku, mi yadmɪdōlɪŋō,” cɪnɪŋ aku, mai rōbōxnɪŋō, cɪnɪŋ aku, rōbōxnɪŋa. Makwam rɪg gol pōn, ap God höjōpalɪb rama ram mōl yuadō bö rim piaku, iba aku yad gɪr, “Mɪ yadmɪdōlɪŋō,” cɪnɪŋ aku, rɪg yajnɪŋ mag akwōr cɪnɪŋa; rōbōxōinɪŋō,’ röia.

17 Ñɪŋ nöbö māmāg we, nöbö u! Ñɪŋ rɪb kai yōxōi: gol aku ap ödōriō mönō God höjōpalɪb ram leia aku ap yōbōm? Ap ödōriō aku, God höjōpalɪb ram lei nuŋ aku. Ram leia mɪjōn aku, ap ram mōla mɪda aipam leia mɪjōna mɪ.

18 Mönō i algör ör, nöbö mö bla ñigō inakmōnō hörōn yadōia, ‘An, “God rɪgpɪd nuŋwa mɪd aku mi yadmɪdōlɪŋō,” cɪnɪŋ aku, mönō mi yajnɪŋ aku hör ap; mai rɪb i yōx nugwōn, rōbōxnɪŋō, cɪnɪŋ aku, rōbōxnɪŋa. Makwam, ap God rɪgpɪd rol yōra pal God höjōpal ur nōlōi piaku, ib aku yad gɪr, “Mɪ yadmɪdōlɪŋō,” cɪnɪŋ aku, mai rɪb hör i yōx nugwōn, keir rɪb maga ñigen; rɪg yajnɪŋ mag akwōr cɪnɪŋō,’ röia.

19 Ñɪŋ nöbö rɪb mɪdōl piaku, ap kaim ap dibɪm? Ap pal God höjōpal ur nōlōi ap aku mönō rɪgpɪd rol yōra höjōpal ur nōlōi ap akum? Ap ödōriō maku, rɪgpɪd aku. Rɪgpɪd rol yōra mɪjōn makwam, ap aku God nugwo nōlɪb maga cōna.

20 Makwam ‘Rɪgpɪda mɪd aku, mi yadmɪdōlɪŋō,’ cōñ aku, rɪgpɪd rol aku ap rag hō urmɪdōia alɪg yajōña.

21 Makwam ‘God höjōpalɪb rama mɪd aku, mi yadmɪdōlɪŋō,’ cōñ aku, aku God ram nuŋwa nugwōn God ib nuŋwa alɪg yajōña.

22 ‘Adōx yōd rōul adō kau sō mɪd aku, mi yadmɪdōlɪŋō,’ cōñ aku, God hogw rol kɪŋ rōmɪd mɪd yōra nugwōn hogw rol kɪŋ aku aipam, God hogw rol kɪŋ aku rōmɪd mɪd kau aku aipam mɪd aku, mi yadmɪdōlɪŋō, cōña.

23 “Ñɪŋ God lo mönō yad nōlɪb nöbö bla aipam, Perisi nöbö bla aipam, ñɪŋ inakmōnō hörōn rɪ gwogwam rɪb nöbö. God ñigō rɪ gwogwam cōna. Nöbö mö bli ñigō yadōi mönō adaku ñɪŋ keir rōlōi. Pōm acɪxa, ap amnör mōriwō wōl aku nugumɪn, ap yōbö rōxgmɪn, in wōdɪm, ragpɪd sō dumɪn, God nugwo panyöbö i nōinɪŋō, rōn, òim ap ñɪŋa God nugwo nōlōia. Ap ulul akuyöbö òim alōia, jɪ pōdpōd rɪmɪn mönō il ödōriō aku mag akuyöbö alōlōi? Ñigō nöbö mö gwogwo cōn adaku rɪmɪjeñ; ödōriō wā cōn mag akwōr cōña. Ñɪŋ uliōxōn pɪ ri abōña. Cɪnɪŋō, cōñ aku, cōña.

24 Nöbö mö akuyöbö ñigō ödōi yabunɪŋō, röia, jɪ ñɪŋ keir nöbö māmāg we. Ap ulul piaku nugumɪn, ap yōbö rōxga, jɪ ap dib ap iba wōxnō mɪd piaku nugwōlōi.

25 “Ñɪŋ God lo mönō yad nōlɪb nöbö bla aipam, Perisi nöbö bla aipam, ñɪŋ inakmōnō hörōn rɪ gwogwam rɪb nöbö. God ñigō rɪ gwogwam cōna. Kwosō namag ñɪŋ bla rōxgɪb, rɪŋadō adō bla rōbö äbäd ri abōn röi aku, jɪ yuō bö ap kib mag gwogwo piaku aja wōl gɪ mɪda. An ap mɪga pɪnɪŋō, rōn, mɪxɪñ ana keir ösōs rɪ ri abōnɪŋō, röia.

26 Ñiŋ Perisi nöbö piaku riɓ midöl. Kwasö namag ñiŋ bla yuö bö röbö äbäd ri aböyɔx aku, riŋadö adö bla alig mid ri aböyɔxa.

27 “Ñiŋ God lo mönö yad nöliɓ nöbö bla aipam, Perisi nöbö bla aipam, ñiŋ inakmönö hörön ri gwogwam riɓ nöbö. God ñigö ri gwogwam cöna. Nöbäpö rig möl bla hogw pilön, mölaja idixön, göñö leia nigm+n, nöbö mö bla nugum+n, ri aba, ji ulöm möl bö nöbäpö yöd bla mämlö höliŋ gwogwo hömida; ñiŋ kwo algör alig midöia.

28 Ñiŋ kwo algör, mixiñ riŋadö nugwöl aku, ñiŋ nöbö waiö röxg midöia, ji yuö ñiŋ bö, inakmönö bla aipam, ap kib mag gwogwo bla aipam, ap piaku aja wöl gi mida.

*God ñigö paiŋö ri gwogwam cöniŋö, röŋa
(Luk 11:47-51)*

29 “Ñiŋ God lo mönö yad nöliɓ nöbö bla aipam, Perisi nöbö bla aipam, ñiŋ inakmönö hörön ri gwogwam riɓ nöbö. God ñigö ri gwogwam cöna. God mönö yadib nöbö maduar ör pilim hogw pilim hogwaj rola ud wabɩl nöli ri ab girön yadöia,

30 ‘Nöso auso nöbö mag akuyöbö, an God mönö yadib nöbö akuyöbö ñigö pil pal nigölölix,’ me röia.

31 Makwam aliö röi aku, God mönö yadib nöbö bla ñigö pil pal nigm+döi il aku mi an midöliŋö, rön, yadöia.

32 Makwam, nöso auso nöbö mag gwogwo rimä akuyöbö, ñigö kwo algör ciniŋö, rön cöñ aku, paŋ mag akwör il!

33 Ñiŋ kas halöu ha bilik. Mai God nöbö mö mönö diba yadön, rin hör yönmid möl bö abön wop aku, ñiŋ ipöxön pödpödiö hör piaku diön? Mi wöhö! Ödöi ñiŋ i midenil!

34 “Makwam, ni ñigö yadmidla, ni God mönö yadib nöbö bli, riɓ wä yöx nugub nöbö bli, mönö yad nöliɓ nöbö bli yad abmön, ñigö midiba umijöña, bli pil pal nigöña, bli bi katlö watlö höñ sö pil pal nigöña, bli Juda mögum riɓ ram möl yuadö piaku pön paiöña, bli bör dumdiŋ nugugirön, riɓix mögöriɓ adadö aböña.

35 Makwam mi, God nöbö mö wä nuŋwa akuyöbö, maduar ör pilim hö akuyöbö, mönö ömörö ragöña. Adam ha nuŋwa, mag wä ri ri abmid nöbö Ebol aku, hödnin nuŋwa pigniŋ nuŋwa pilön, pilip höñ, pilip höñ, mai Berekaia ha nuŋwa Sekaraia nugwo, God höjöpaliɓ rama ram möl yuadö kwo, rig pön rim rigpida yörkwo midm+n nugugirön, nugwo mibil yöra pil pal nigmä.

36 Ni ñigö mi yadmidla: alöi ap piaku, mönö aku ñigö weik midöi kiyöbö höuöil höna.

*Jisas Jerusalem nugum+n, liɓ pilim, imöŋa
(Luk 13:34-35)*

37 “Jerusalem nöbö mö, nöbö mö liɓliɓ ri ni midö bilik. God mönö yadib nöbö God ñigö aböŋ nöbö piaku, mögöriɓ ñigö bla höm, rig rödön öim pil pal nigöia. Ni ñigö kulakul nuöma ha bla rig ri akuyöbö, pön hö upic mo na niginö, rön nigil aku, ji ni nugwön röböxöia.

38 God nuŋ God höjöpaliɓ ram ñiŋ aku röböx duöŋa; yör akwör mida.

³⁹ Wopik ni nugweñ; mai, ‘God anin, me rön, agal aböñ Nöbö wä ki yöwi wä hömidö,’ cöñ wop akwör iswob ni nugwöñin,“ röña.

24

God höjöpali ram aku hajal aböñin, röña

(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Jisas God höjöpali ram aku röböxon, rinadö dum nugugirön, nöbö nuñ bla nugwo yadmä, “God höjöpali ram wä ki yöbö nugwö!” rimä.

² Aliö rimidmin, Jisas ñigö yadöña, “Ñin ap piaku magaliñ nugwön yadmidöi aku, ji ni ñigö mi ödöriö yadmidla, mai ram ki hajalöñ aku, rig i rig i rola midenin,“ röña.

Mai mid ri abeñ

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Jisas du Olip Pid sö römid gi midmin nugugirön, nöbö nuñ rogwa ñin ñinjör hön Jisas nugwo tar yad nugwön yadmä, “God höjöpali rama hajalöñin, rilo aku, wop kai mag akuyöbö cöñ? An ap agapim ran nugwön, nagö womiöx höba riman nugugirön, mögörib il ki hölögiþba rimidö, rön nugugin?” rimä.

⁴ Aliö rimidmin, Jisas yadöña, “Ñin mi ödöriö nugw ri aböña. Nöbö mö bli ñigö inakmönö hörön yajöña.

⁵ Nöbö miga hön, inakmönö hörön, ib na urön yajöña, ‘Nör Krais,’ me cöña. Nöbö mö miga inakmönö hörön mönö aku yöxon nugw pöña.

⁶ Womiöx yöroku nuö nuö pilin, bu diba ran nugwöña; pad piaku nuö nuö piön aku, haiwo akwör han nugwöña. Alan nugwön, wop yonyöbö wöxnö nigiba rimidö, rön, ipöxmijeñ. Aku hör nuö nuö pilmijöña. Wop maiyöbö aku mai döñö wöxnö nigöña.

⁷ Nöbö mö möl bli öbilön, nöbö mö möl bli pisan nuö nuö rimijöña. Möl bli kin öbilön, möl bli kin pisan nuö nuö pilmijöña. Mögörib bla magaliñ mimon pan, kiö diba wöroxmijöña.

⁸ Almidañ, ñigö mö ha nimim öliña rig pilmid mag akuyöbö ran, womiöx midö, rön, nugwöña.

⁹ “Ñin nöbö mö na mijöñ aku döñö, nöbö mö mögörib akuyöbö magaliñ ñigö höxon mönö, pön du nag nigön, ri gwogwam rön, mi anadö pil pal nigöña.

¹⁰ Wop aku, God nugw poi nöbö mö akuyöbö miga nugw pib mag ñin röböxon, nöbohöd möhöd nöbö ñin bla keir nugwin, ölisö wölan, ñigö pön nöbö kwolmal imag rola nigöña.

¹¹ Makwam nöbö mö miga hön, “An God mönö yadib nöbö bilim,” me rön, inakmönö hörin, nöbö mö miga inakmönö hörön mönö aku yöxon nugw pöña.

¹² Nöbö mö piaku mag gwogwo rol aku rin rin, magaliñ pan mag adakwör ribyöx nugwön, madmag nigib adaku uplöböña.

¹³ Makwam nöbö mö bil kai God mönö wä aku nugw pi cici nigön, rig yad mag akwör rön, nöbö mö hör piaku madmag nigön ri gör mijöñ piaku, God nöbö mö piaku ñigö magaliñ kömö pöña.

14 Makwam God nöbö mö pön nugwidix midib mönō wā aku, mögörib hör adadō nöbö mö hörirör piaku piaku magalig yad nōlm du pörba rīmīd aku mī, wop aku mai wōxnō nigōna.

*Nöbö i God höjōpalib ram aku mī rī gwogwam cōnījō, rōṇa
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)*

15 “Makwam God mönō yadib nöbö Daniel maduar rīg yadōṇ mag akwör cōna. Nuṇ yadōṇa, ‘Nīṇ nugwōña, God höjōpalib rama ram mōl lei yuadō aku, ap hōlul mī rī gwogwam ödōriō rīb i öbīl gī mījōnījō,’ rōṇa. (Nīṇ nöbö mö mönō kī wopik ör māmāg nīg nugumīdōi bla, mönō kī il aku nugw ri abōña!)

16 Nīṇ nöbö mö mögörib Judia mījōñ bla, ap gwogwo aku nugwōn, rīmgor bōr önōṇ ajmag bla diōña.

17 Nöbö mö ram cōlōbö sō mījōñ bla, ap ana bli pīnījō, rōn, hōbkal ram mōl yuadō dueñīm.

18 Nöbö mö möriwō rība yōnmījōñ bla, wōlīj mīxīla pīnījō, rōn, hōbkal rama dueñīm.

19 Makwam wop aku mö ha wōta alīg mījōñ bla aipam, mö halōu ha kiaia kau nōlmījōñ bla aipam, bōr du öliōxōña.

20 “Makwam God höjōpalōn yajōña, ruō ij rī wop aku mönō God höjōpalib wop aku bōr duōinījō, cōña.

21 Aku agapīm, God maduō ib hör i mögörib rī nigōṇ wop aku ila nigōn, mīdīp hōn weik mīdōl wop kī, ap gwogwo aliō akuyōbö rōlōṇ; mai mag akuyōbö alenīm.

22 Hör möxisōṇō, ap gwogwo aku öim rīm, nöbö mö magalig wōrōx pōrōyīxa. Makwam Nöbö Diba, nuṇ pön nöbö mö bla nīgō rībyōx nugwōn, wōhō ran, ap gwogwo aku hör ul mīṇī cōna.

23 “Wop aku nöbö mö bli nīgō yajōña, ‘Nugwi! Krais mīd mīk! Krais mīd mīkwo!’ me cōñ aku, jī mi yadōinījō, rōn, nugumījeñ.

24 Nöbö mö bli, God yad nigōṇ nöbö mö bla, adōi an ada hōṇ, me rōn, inakmōnō hörōn yajōña, ‘Nī mī Krais; mī nī God mönō yadib nöbö i,’ me rōn, ap rōlībā akuyōbö bli cōña. Makwam God yad nigōṇ nöbö mö piaku peñ, wōhō.

25 Makwam, nugw ri abōña. Ap agap bīlīm mai bö cōn aku, nī nīgō mödō yadmōn nugwōi makwam, nugw ri ab gīr mījōña.

26 “Makwam, nöbö mö bli hōn nīgō yajōña, ‘Krais hōn mīd mögörib rīg kap mībīl piaku,’ me rīmījōñ aku, piaku dumījeñ. Bli yajōña, ‘Krais hōn umad gī mīd pik,’ me rīmījōñ aku, mi yadōinījō, rōn nugumījeñ.

27 Nī Nöbö Ha nuṇwa hōn wop aku, añgōlō nīrmīn, ömegō amej rogwa yau hörīm mīlkap rīb sō rīb bö du mag akuyōbö alañ nugugīrōn, nī alīp hōna.

28 Hōn mönō döuyō urapīm i wōrōx gī mījōn aku, yōur hōn rībōña.

*Nöbö Ha nuṇwa hōb wop aku
(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)*

29 “Makwam ömörö dib aku rîp du pöran nugugirôn, naiö aku mil aben; roun aku mil aben; adöx sô gupö bla kîtu pîñña; adöx sô ap bla memexôn biröb i rî yönibör yönmiñña.

30 Wop aku, Nöbö Ha nuñwa höba ran nugugirôn, adöx sô mag keiryöbö ran, nöbö mö mögörib adadö hörirör mîdöi akuyöbö nugwön imîñña. Nöbö Ha nuñwa Nuö ölisö pön, mil wä keiryöbö alig mîjoi wabi bil yörsak han nugugirôn, nugwöña.

31 Namag diba pîrîñ nugugirôn, ejol nuñ bla yad aban, ñîñ duön, Nöbö Ha nuñwa, pîñö, rön yad nîgön nöbö mö bla pîba, mögörib mîgrö kî rîg mîde mîde aliar pia pia duön, hölu pön nugwo pöl höña.

Bî röui aku nugwöña

(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

32 “Ñîñ nugwöia, bî röui panö yösa nîgön, womiöx gö nîgîba rîmîñ nugugirôn, naiö nîgîba rîmîdö, rön nugwöia.

33 Mag aliö akuyöbö, mai bö ap yadîl piaku ran nugugirôn, ‘Nöbö Ha nuñwa höuöil höb wop aku wopik mî womiöx mîda; mag ulul mîñi mîdön, höröpîññîñö,’ rön, nugwöña.

34 Nî ñîgö mî yadmîdla, nöbö mö weik mîdöi bla wöröxeñ, kömö mîdîñ nugugirôn, ap piaku magalîg cöna.

35 Adöx sô, mögörib mîgrö kî pîsan hölögîpöna, jî God Mönö mag nuñwa hölögîpen.

Wop kai nî Nöbö Ha nuñwa hön wop aku, nöbö mö nugwölîñö, röña

(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

36 “Nî mag kaiyöbö, wop kaiyöbö hön wop aku, nöbö mö nugwölîi; ejol bla nugwölîi; nî keir God Ha aku, jî nî aipam nugwöi; Acö nuñwör keir nugwa.

37 “Nî Nöbö Ha nuñwa höbkäl hön wop aku, Noa mîdön wop aku, rîg mîdmîdöi mag akwör rîmîñña.

38 Maduar ör Noa mîdön wop aku, bana wölön nöbö mö akuyöbö ñîgö pî yuö abölön wop aku, ñîñ ap nîm gîr, röbö nîm gîr, nöbö mö pî gîr, algör mîdîm nugugirôn, Noa bîyöj möla dumîñ, röbö hön ñîgö magalîg pî yuö aböña.

39 Makwam ñîñ ap i cönîñö, rön, nugwölîmem; röbö aku ñîgö pî yuö abîm nugugirôn yonwö nugumä. Mai nî Nöbö Ha nuñwa hön wopa, mag aliö akuyöbö cöna.

40 Wop aku, nöbö mös möriwö rîba mabö rîmîññ aku, nöbö i pîna, i röböxna.

41 Makwam mö mös wit mag pia rîba, wit maga pal pad piöpi rîmîññ aku, mö i pîna, i röböxna.

42 “Nöbö Dib ñîña hön wop aku nugwölîi makwam, nugw ri ab gîr mîñña.

43 Nöbö ram mîñbö aku, ap kib pîb nöbö aku wop kai hön aku nugwöxisöñö, nugw ri aböxa; ram nuñwa pal waglöx yuadö kwo wölu ap nuñ piaku kib pölöx.

⁴⁴ Makwam mag aliö akuyöbö, ñiŋ kwo algör pidiu ri abön mijöña. Alm+dköp, Nöbö Ha nuŋwa hen+ŋö, rön, uplöp wöhamö rön mijöñ wop akwör höna.

Mabö r+ nöl+ib nöbö bli mabö r+ ri abön röia, bli mabö r+ ri abölöimö, röŋa (Luk 12:14-48)

⁴⁵ “Nöbö dib i adöi dinöb rön, nöbö kai mabö r+ ri abön aku nugwo yad n+gön yajöna, ‘Mabö na r+ nölöi nöbö piaku ñ+gö nugwid+x m+don, ap mag ñ+gö piaku nuöm n+g ri ab girön r+ m+dan,’ rön, diöna.

⁴⁶ Mai höbkal hön nugwöna, yadöŋ mag akwör cöna. Aliö nugwön nugwo m+ ödöriö p+ ösös ran nugug+rön, mabö r+ nöl+ib nöbö nuŋwa m+ ödöriö wahax p+mijöna.

⁴⁷ N+ ñ+gö mi yadm+dlä, nugwo yad n+gan, ap nuŋ bla magal+g nugwid+x mijöna.

⁴⁸ “Makwam nuŋ yad n+gön nöbö aku m+di+ duön, nöbö diba weik hen+ŋö, rön,

⁴⁹ mabö nuŋwa r+ nöl+ib nöbö piaku ñ+gö m+ göj göj palön, du röbö n+mön u pilöi nöbö bla p+san ap n+mön, röbö n+mön r+ mijöna.

⁵⁰ Mabö r+ nöl+ib nöbö aku, nöbö diba yadkap hen+ŋö, rön, uplöp mijön wop akwör, nöbö diba höna.

⁵¹ Hön, nugwo m+ r+ gwogwam rön, nöbö mö inakmönö hörön, “An Nöbö Diba nöbö mö nuŋwa m+di+l+ŋö,” rön, inakmönö hörön yadöi nöbö mö piaku p+san yad aböna. Yad aban, ñiŋ du ajmaga öb+x g+g yuön, im gör mijöña.

25

Halöu mö akuyöbö ragp+id sö, Jisas mönö höd röxön yadöŋa

¹ “God nöbö mö pön nugwid+x m+di+ wop aku, haiwo aliö k+iyöbö cöna. Nöbö i mö p+ba r+m+da. Halöu mö akuyöbö ragp+id sö ap diba n+m+ba diöña. Halöu mö piaku, nöbö aku nugwo du ödöi um yöra nugwön yöliŋ pön rama hön+ŋö, rön, höt+kö hör+rör pön diöña.

² Makwam halöu mö piaku, akuyöbö möm+id sö r+byöx nugw ri aböña; akuyöbö möm+id sö r+byöx nugw ri abeñ.

³ Halöu mö r+byöx nugw ri abeñ piaku, höt+kö pön, höt+kö ur+ib röbö bli ali+g p+rag dueñ.

⁴ Makwam halöu mö r+byöx nugw ri aböñ piaku, höt+kö pön, höt+kö ur+ib röbö bli balol möla unön, ali+g p+rag diöña.

⁵ Makwam halöu mö piaku ñiŋ magal+g uröp+nön, pöx m+di+ŋ m+di+ŋ, mö p+ba cön nöbö aku r+m+gör hen aku, in+mö p+lan in+mö höl+m diöña.

⁶ “Makwam p+xmag yuö mib+l kwo, nöbö mö bli wö rön yajöña, ‘Mö p+ba r+m+id nöbö aku weik höm+da. Nugwo du ödöi um yöra nugwön, yöliŋ pön höi,’ cöña.

⁷ Aliö r+m+di+ŋ, halöu mö akuyöbö ragp+id sö magal+g öb+lön, höt+kö wik ñiŋ bla r+ ri aböña.

⁸ Akuyöbö alön, halöu mö r+byöx nugw ri abeñ rogw aku, halöu mö r+byöx nugw ri aböñ rogw aku ñ+gö yajöña, ‘Höt+kö an bla wöröxc wöröxc r+m+id aku, röbö ñ+gö bla an+ŋ bli nöine,’ cöña.

⁹ Aliö rîmîjôn aku, jî halöu mö rîbyöx nugw ri aböñ rogw aku yajöña, 'Ehöu! An röbö ana ñîgö bli nöinîj aku, röbö an met yöna. Ñîj röbö wobön pîb ram piaku duön, röbö ñîj keir wobnö,' cöña.

¹⁰ Aliö rîmîdîj, röbö wobön pîb ram piaku diöñ mag aku, mö pîba rîmîjôn nöbö aku nuñ ödöi rîmgör höröpîñöna. Halöu mö rîbyöx nugw ri aböñ rogw aku, nöbö aku pîsan ram möla yuadö dun nugugîrön, nuñ uba idîxöna.

¹¹ Mai piönjö halöu mö rîbyöx nugw ri abeñ rogw aku höröpînön yajöña, 'Nöbö dib! Nöbö dib! Uba ana rödö,' cöña.

¹² Aliö rîmîdîj, yajöna, 'Nî ñîgö mi yadmîdla, nî ñîgö nugumîdöi pal,' cönîjö," röña.

¹³ Jisas mönö aku yadön nöbö mö bla yadöña, "Makwam, ñîj Nöbö Diba wop kaim mag kaim hön makwam nugwölöi aku, nugw ri abön mîjînö," röña.

Nöbö dib i mabö rî nölîb nöbö nuñ piaku ñîgö rîg mag nölön aku, Jisas mönö höd röxön yadöña

(Luk 19:11-27)

¹⁴ "Makwam haiwo urîba rîmîdîl kî mag aliö kîyöbö cöna. Nöbö dib i mögörib pad piaku dinöb, mabö rî nölîb nöbö nuñ piaku ñîgö wö ran hön, ap nuñ bla nugwidîx mîdîj, me rön, ñîgö nöiöna.

¹⁵⁻¹⁶ Nöbö nuñ piaku, mabö rîg cön cön akuyöbö nugwön, rîg maga nuöm nîgön, nöbö i nugwo paip tausan nölön, i nugwo tu tausan nölön, i nugwo wan tausan nöiöna. Nölön, nuñ du piaku mîdan nugugîrön, nöbö paip tausan pön aku, rîg maga aku pön, sîm rî pön du höuöilmel rön, rîg maga paip tausan hör umi pöna.

¹⁷ Nöbö tu tausan pön aku, aku kwo algör, rîg maga aku pön, sîm rî pön du höuöilmel rön, rîg maga tu tausan hör umi pöna.

¹⁸ Makwam nöbö rîg mag wan tausan pön aku, rag duön, ulöm pön mögö nöiöna.

¹⁹ "Mai mîdîp duön, mabö rî nölîb nöbö piaku nöbö dib ñîj aku höuöil hön, rîg maga nöil aku pödpöd röinjö, rön, ñîgö yad nugwöna.

²⁰ Yad nugwan, nöbö paip tausan pön aku, rîg mag nuñ aku rag hö nölön yajöna, 'Nöbö dib, nugwö! Nagö nî rîg mag paip tausan nölmo akwör nî rîg mag pîd aku pön, sîm rî höuöilmel rîp hön, rîg maga paip tausan hör umi pîl pîd aku mîk,' me cöna.

²¹ Yadan, nöbö dib aku painjö yajöna, 'Wä ra. Nagö mabö rî nölîb nöbö waiö. Nagö mabö na rî nöl ri ab nöilö makwam, ailö maku. Nagö ap ulmîdö aku aliö ösös rî ri ablö aku, nagö yadmön, ap dib bla nugwidîx mîjînö. Nagö ram na hön, mî ödöriö wahax pî gîr mîdane,' cöna.

²² "Nöbö rîg mag tu tausan pön aku, aku kwo algör rîg mag nuñ aku rag hö nölön yajöna, 'Nöbö dib. Nagö nî rîg mag tu tausan nölmo akwör nî rîg mag pîd aku pön, sîm rî höuöilmel rîp hön, rîg maga tu tausan hör umi pîl pîd aku mîk,' me cöna.

²³ Yadan, nöbö dib aku painjö yajöna, 'Wä ra. Nagö mabö rî nölîb nöbö waiö. Nagö mabö na rî nöl ri ab nöilö makwam, ailö maku. Nagö ap ulmîdö aku aliö ösös rî ri ablö aku, nagö yadmön, ap dib bla nugwidîx mîjînö. Nagö ram na hön, mî ödöriö wahax pî gîr mîdane,' cöna.

hör yöm+ɗ yöra rɪ nɪgõŋa. Ñiŋ nōbō mō gwogwo, öliŋ hōb diba pɪmɪjōñ bla, nɪ rōbōxōn, rɪn hör yöm+ɗ mōl bō di.

42 Aku agapɪm: nɪ kiō pɪlmɪn, ap mag rōlim. Nɪ rōbō dep pɪlmɪn, rōbō nōlōlim.

43 Nɪ mōgōrɪb pad piaku nōbō hōmōn, nɪ yad wahax pōn, pōn du ram ñiŋa nɪgōlim. Nɪ wōliŋ mɪdōlmɪn, nɪ wōliŋa nōlōlim. Nɪ ap rōŋ mōnō nag mɪdɪm aku, ñigō hōn nɪ ősōs rɪ ri abölōiŋö, cōna.

44 “Kiŋ aku aliō yadmɪdan, nugwo yajōña, ‘Nōbō Dib. Wop kai nagō kiō pɪlm, ap mag rōlöl? Wop kai nagō rōbō dep pɪlm, rōbō nōlölöl? Wop kai nagō pad piaku nōbō hōman, nagō wahax pōn, pōn du ram an nɪgōlöl? Wop kai nagō wōliŋ mɪdōlmɪn, nagō nōlölöl? Wop kai nagō ap rōŋ mōnō nag mɪdmō aku, an u nagō nugwōlölōiŋö?’ cōña.

45 “Aliō yadɪŋ, Kiŋ aku painjō yajōña, ‘Nɪ ñiŋ mi yadmɪdla, ñiŋ nōbō mō hör nɪ i ősōs rɪ ri abölōi makwam, nɪ algör ősōs rɪ ri abölōiŋö, cōna.

46 Aliō rōn, ñigō yad aban duōn, öim öim öliŋ pɪlan nugugɪrōn mɪdɪb yöra diōña; jɪ nōbō mō wā nuŋ bla yadan, ñiŋ öim öim kōmō mɪdɪb mōgōrɪb yör waiō diōñiŋö,” rōŋa.

26

*Jisas nugwo pōdpōd rōn pɪl pal nɪgnɪŋö, rōn, tar yad nugumä
(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)*

1 Jisas mōnō aku yadōn, nōbō nuŋwa akuyōbō mōl sō piaku ñigō yadōŋa,

2 “Ñiŋ nugwōia, wop mōs mɪdōn, Pasopa wop dib aku weik, me rōn, hō mōgum rōn hör mɪjōña. Jɪ ñiŋ algör hō mōgum rōn, nɪ Nōbō Ha nuŋ aku, pɪ gapman nōbō dib akuyōbō nōlōn yajōña, ‘Nugwo bɪ katlō watlō hōñ sō pɪl pal nɪgɪŋ, me cōñiŋö,” rōŋa.

3 Makwam God ap hōjōpal ur nōlɪb nōbō dib bla aipam, mōnō pɪ nuöm nɪgɪb nōbō bla aipam hōn, God ap hōjōpal ur nōlɪb nōbō dib ödōriō Kaiapas ram dib nuŋ aku mōgum rōn,

4 Jisas nugwo pōdpōd rōn, tar pɪ cɪcɪ nɪgōn, pɪl pal nɪgnɪŋö, rōn, mōnō yad nɪgmɪdmä.

5 Makwam ñiŋ yadmä, “Pasopa ap nɪmɪb hör mɪdɪb wop kɪ, an alōn rɪŋ, nōbō mō magōri rɪg mɪdōi kɪyōbō nuō nuō pɪb maga ra. Makwam, weik rōbōxōn, wop i nugwo pɪl pal nɪgnɪŋö,” rɪmā.

*Mō i Jisas yōcmaca nugwo wel rōbō nɪg nōlōŋa
(Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)*

6-7 Jisas ram yōj lɪglɪg agrō Betani du mɪdōn, Saimon uj hōpebō hōd nɪgōŋa nōbō aku ram nuŋwa du rōmɪdōn ap nɪmmɪdmä. Ap nɪmmɪdmɪn nugugɪrōn, mō i ap wel rōbō hōliŋ wā hōb, rɪg diba wobōi aku, balol alɪg pōn hōn, Jisas yōcmac sō rola hörōŋa.

8-9 Hörmɪn, Jisas nōbō nuŋ bla nugum, hōbwab ñiŋa gwogwo rɪmɪn, yadmä, “Wel aku pōn duōn rɪg diba pōn, nōbō mō ap mɪdōl bla ñigō nōlɪbā rɪgɪb aku, jɪ pōdpōd rɪmɪn aliō nōi hör owa?” rɪmā.

10 Mōnō aku yadmɪdmɪn, Jisas nuŋ keir nugwōn, ñigō yadōŋa, “Mō kɪ nuŋ nɪ mag wā rɪ ri ab aku, pōdpōd rɪmɪn aliō rɪmɪdōi?

10 nōbō mögō wōdōn wi yōja rīm+d mögōrīb mōl aku wobmā. Nōbō Diba nī rīg yadōŋ mag akwōr rōiŋō,” rōŋa.

*Gapna Pailot Jisas yad nugwōŋa
(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jon 18:33-38)*

11 Jisas nugwo pōn duōn, gapman nōbō dib Pailot m+dōŋ yōra dum nugugirōn, Pailot Jisas nugwo yadōŋa, “Nagō Juda ada kiŋ dib ñiŋa m+dlō ä?” rōŋa. Aliō rīm+n, Jisas yadōŋa, “Mi yadlō maku pal,” rōŋa.

12 Makwam God ap hōjōpal ur nōlīb nōbō dib bla aipam, mōnō pī nuōm nīgīb nōbō bla aipam, nugwo mōnō bli yadm+dīm, nuŋ painō mōnō i yadōlōŋ.

13 Alm+n, gapman nōbō dib Pailot yadōŋa, “Nagō ailaŋō, rōn, mōnō hōrirōr yadm+dōi aku, naŋ nugwōianō ä?” rōŋa.

14 Aliō rīm+n, Jisas mōnō painō i yadōlm+n, Pailot rīb mīga yōxōŋa.

*Juda nōbō mō akuyōbō, Jisas nugwo pīl pal nīg+iŋ, me rīmā
(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jon 18:39-19:16)*

15-19 Makwam Pailot nuŋ mōnō pī nuōm nīgīb nōbō dib bla hogw rola rōm+d gī m+dm+n nugugirōn, mōn+ŋa mōnō i yadm+n, hōm yadōŋa, “Nī maduō pīxmag yuō kwo in+mō nugula, mōnō diba yadm+dlō nōbō aku nōbō waiō m+dlōm. Nugwo mōnō ōlīsō yadm+iŋnō. Nī in+mō nugul aku rīb mīga yōxm+dlō,” rōŋa. Makwam Pailot rīb nuŋ keir akwōr yōx nugwōŋa, Jisas ap i rōlōŋ; nōbō dib pia ñiŋ nugwo nugum, ōlīsō wōlm+n, pōn hōia. Makwam, nī agō magīm rōn, nugwo yad abmōn diōn+iŋō, rōn, rīb aku yōx nugwōŋa.

Makwam Rom gapna nōbō dib aku ōim kīm aku kīm aku Juda ada Pasopa wop dib aku, ñigō kīlabīs nōbō ñiŋa keir yad nugum+dōi aku, hōr yau abm+da. Wop aku, nōbō gwogwo ōdōriō i naga m+dōŋa; ib nuŋwa Barabas. Nōbō mō mīga akwōr hō mögum rīm+dim bla, Pailot ñigō yadōŋa, “Ñigō nōbō kai hōr yad ab+n? Jisas, Mesaia aku me rōi aku mōnō Barabasīm yad ab+n?” rōŋa.

20 Aliō rīm+n, God ap hōjōpal ur nōlīb nōbō dib bla aipam, mōnō pī nuōm nīgīb nōbō bla aipam, nōbō mō akuyōbō yadmā, “Ñiŋ Pailot nugwo yad+iŋ, Barabas yau abōn kwōnō, Jisas nugwo pīl pal nīgaŋ,” me rīmā.

21 Makwam Pailot nōbō mō hō mögum rī m+dim bla ñigō yadōŋa, “Nōbō hogw kī, nōbō kai yau ab+n?” rōŋa. Aliō rīm+n yadmā, “Barabas yau abane,” rīmā.

22 Aliō rīm+n, Pailot yadōŋa, “Aliō yadm+dōi aku, Jisas Mesaia aku me rōi aku, nugwo pōdpōd cīnō?” rōŋa.

Aliō rīm+n, ñiŋ magalīg yadmā, “Nugwo bī katlō watlō um sō pīl pal nīg+iŋ!” me rīmā.

23 Aliō rīm+n, Pailot yadōŋa, “Aku agapīm? Nuŋ ap agapīm rī gwogwam rī?” rōŋa. Aliō rīm+n, mōnō yadōŋ aku yōxōlōn, mōnō wōr wōriō yadmā, “Nugwo bī katlō watlō um sō pīl pal nīg+iŋ! Nugwo bī katlō watlō um sō pīl pal nīg+iŋ!” me rīmā.

24 Aliō rīm+n, Pailot rībyōx nugwōŋa, mōnō na yōxeñ; jī mōnō bli kwo ñiŋ yad nugumōn, nuō nuō pīb maga rō, rōn rībyōx nugwōŋa. Aliō rībyōx nugwōn, nōbō mō piaku māmāg il rol ñiŋa imaga rōbō pī ābād abōn, ñigō

⁹ Ödöi mibɪl piaku dumɪdmɪn nugugɪrɔn, Jisas ñɪŋ mö hogwa möigw palɔn yadɔŋa, “Ñɪŋ mɪdɔɪŋ ä?” rɔŋa. Jisas aliö rɪmɪn, mö hogwa hö höxmax yuon, yödɔpɪlö nuŋwa ölisö pɔn, ib nuŋwa yadmɪn bɪl sɔ duɔŋa.

¹⁰ Jisas ñɪŋ mö hogwa yadɔŋa, “Ipöxmɪjeñ! Ñɪŋ duon haul hödpɪg nɪ akuyöbö ñigö yajöña, ‘Galili duon Jisas nugwo nugwöñɪŋö,’ cine,” rɔŋa.

Ami nöbö bla du Jisas öbilö mönö yadmä

¹¹ Mö hogwa, ödöi mibɪl piaku dumɪdmɪn nugugɪrɔn, ami nöbö nugugu mɪdmɪn piaku bli taun diba kul yuadö duon, God ap höjöpɪl ur nölib nöbö dib akuyöbö ñɪŋ agö mag bɪlɪm rɔŋ aku magalɪg yad nölmä.

¹² Yad nölmɪdmɪn, God ap höjöpɪl ur nölib nöbö dib piaku duon, mönö pɪ nuom nɪgɪb nöbö bla pɪsaŋ mönö yad ödör paŋyöbö i nɪgɔn, ami nöbö piaku ñigö rɪg diba nölon yadmä,

¹³ “Ñɪŋ mönö gör yadon, ‘Pɪxmag yuö mibɪl kwo inɪmö hölim gɪ mɪdöl mag aku, nöbö nuŋ bla hɔn, nöbäpö högi mɪŋa kib pɪrag duöŋö,’ cöña.

¹⁴ Aliö yadɪŋ, gapna Pailot mönö aku nugwön aku, an nugwo pɪsaŋ yadɪŋ, ñigö ömörö bli pɪ nölenɪŋö,” rɪmä.

¹⁵ Aliö rɪmɪn, ami nöbö piaku rɪg aku pɔn, duon Juda nöbö dib adaku rɪg yadɪm mag akwör rɪmä. Ñɪŋ inakmön hörɔn, Jisas högi mɪŋ aku, nöbö nuŋ bla kib pɔn duöŋö, rɪm mönö aku, Juda nöbö mö akuyöbö inakmönö akwör hörɔn weik yad gör mɪdöia.

Nöbö nuŋ bla Jisas nugumä

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23)

¹⁶ Jisas nöbö nuŋ akuyöbö agɪp aku Galili duon, Jisas höd yadɔŋ pɪda dumä.

¹⁷ Duon, Jisas nugwo nugwön, ib nuŋwa yadmɪn bɪl sɔ duɔŋa. Makwam nöbö nuŋ bli nugwön yualöbön yadmä, “Aku Jisas mönö nöbö hörɪm?” rɪmä.

¹⁸ Makwam Jisas il yöra hɔn, ñigö yadɔŋa, “Acö na yadmɪn, mögörib adöx yöd röl adö kau sɔ aipam, mögörib mɪgrö kɪ aipam, nɪ magalɪg nugwidɪx mɪdla.

¹⁹ Makwam, ñɪŋ mögörib adadö magalɪg duon, nöbö mö adadö mɪdöi bla magalɪg mönö wä na yad nöliŋ, ñɪŋ nɪ nugw pɔn, nöbö mö na mɪdön, nɪ mai höŋ. Akuyöbö alön, Acö aku, Ha aku, Inöm Lei aku iba urɔn, ñigö röbö pal nöiöña.

²⁰ Ñɪŋ akuyöbö alön, nɪ ñigö cɪnö, rɔn, agö mönö bɪlɪm yad nöil aku, ñɪŋ algön nör mönö aku ñigö magalɪg yad nöli ri abɪŋ, ñɪŋ nugwön mönö aku magalɪg mai diöña. Makwam nɪ ñigö mɪ ödörö yadmɪdla, nɪ ñigö pɪsaŋ mɪdön, mɪdɪp duon, mɪdmön, mögörib kɪ hölögɪpɔnɪŋö,” rɔŋa.

Jisas Kraiss Mönö Wä aku Mak kai kitöŋa

*Röbö Pal Nöl̄ib Nöbö Jon God mönö yad nöl̄mida
(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)*

¹ Jisas Kraiss, God Ha nuŋwa mönö wä aku yad̄iba r̄im̄idla.

² God maduar ör Ha nuŋwa Jisas Kraiss nugwo mönö r̄ig yad̄öŋ akuyöbö, God mönö yad̄ib nöbö Aisaia, mönö aku God Mönö kai kit̄ön yad̄öŋa, “Mi! Mönö na p̄ön dub nöbö aku, höd yad abmön duön, ödöi nagö aku röb nöl̄ ri aböna.

³ Nöbö aku, mögörīb nöbö mö m̄iga m̄idöl̄oi, mögörīb r̄ig kap mib̄il yöraku du m̄idön, wö rön yajöna, ‘Nöbö Diba höm̄ida! Ödöi höña pisö pibö r̄ig m̄ijön bla, p̄id kwol p̄ilix r̄ig m̄ijön bla, p̄in wöd höimöl̄ ri abne,’ cön̄jö,” röŋa.

⁴ God mönö yad̄ib nöbö aku höd aliö r̄ig yad̄öŋ mag akwör, röbö pal nöl̄ib nöbö Jon duön, mögörīb nöbö mö m̄iga m̄idm̄idöl̄oi, mögörīb r̄ig kap mib̄il yöra m̄idm̄in nuguḡirön, nöbö mö bla höm̄in, ñigö mönö yad nöl̄ön yadm̄ida, “Ap kib mag gwogwo röi aku, pödpödp̄ r̄im̄in aliö alöl̄injö, rön, röböx̄in ñi ñigö röbö pal nöl̄mön, God ap kib mag gwogwo röi akuyöbö nugwön röböx̄an,” me r̄im̄ida.

⁵ Nuŋ aliö r̄im̄in nuguḡirön, nöbö mö mögörīb Judia womiöx̄ il me bla m̄idim̄ akuyöbö aipam, Jerusalem nöbö mö m̄idim̄ akuyöbö aipam, ñiŋ magalīg mönö nugwo aku nuguba dumä. Duön, ap kib mag gwogwo r̄im̄idöi akuyöbö, yad wöxnö ñiḡim, Jon ñigö röbö Jodan yuö röbö pal nöl̄öŋa.

⁶ Makwam Jon wöl̄ij nuŋ aku, hön kamel panö p̄ön rim̄ wöl̄ij i yömön, hön kau uña amanö höbiöda p̄i ñiḡm̄ida. Ap ñim̄ib nuŋ aku, baŋ pabladö aku aipam, böm röbö aku aipam ñim̄m̄ida.

⁷ Nuŋ nöbö mö akuyöbö ñigö yadm̄ida, “Nöbö ñi mai höm̄id aku, nuŋ ñi röx̄ḡib yöi; nuŋ nöbö dib ödöriö, ñi nöbö ulm̄idö. ñi nugwo nugumön möigw̄ höña. ñi du il yöra höx̄max̄ yuön yamsö uñ nuŋ aku nag yaub maga m̄idöl̄.

⁸ ñi ñigö röbö akwör pal nöl̄m̄id̄il aku, ji nuŋ hön ñigö Inöm Lei akwör pal nöiön̄jö,” röŋa.

*Jon Jisas nugwo röbö pal nöl̄öŋa
(Mat 3:13-17; Luk 3:21-22)*

⁹ Makwam wop i, Jisas Nasaret taun, Galili Propins yuadö m̄idm̄id yöra röböx̄ön, Jon m̄idöŋ yöra höm, Jon Jisas nugwo röbö Jodan yuö pal nöl̄öŋa.

¹⁰ Nugwo röbö pal nöl̄m̄in, Jisas röbö kwol yör sö duön laxiö nugum̄in, adöx̄ yöd röul adö kau sö wagl̄öxm̄in, God Inöma nuŋ yöur döpwö röx̄ḡib, b̄ibī r̄i p̄in Jisas göröŋa.

¹¹ Akuyöbö alön b̄ibī r̄i p̄in̄im̄ nuguḡirön, mönö i adöx̄ yöd röul adö kau sebö yad̄öŋa, “Nagö Ha madmag yöbö ñi. Nagö nugumön, ñi m̄i ödöriö wä rö,” röŋa.

*Seten hön, “Jisas nugwo rımön mag gwogwo ran,” me rōŋa
(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)*

¹² Makwam wop akwör, God Inöma nuŋ Jisas nugwo yad abmın, mögörib riŋ kap mibıl piaku duön,

¹³ wop akuyöbö padokwo padök paŋyöbö i höuöiliö hö pın du adokwebö mıj bö (40) yöraku mıdöŋa. Piaku mıdmın nugugırön, Seten, “Jisas nugwo rımön, mönö na aku mai duön, mag gwogwo ran,” me rön, hön yadmıda. Mögörib mıdmıd möl aku hör wöñö ap bla akwör mıdmıda. Makwam ejol bla hön, Jisas nugwo nugwidıx mıdmıdöia.

Jisas God mönö wä aku yad nöl mıda

¹⁴ Makwam mai gapman nöbö dib Herod Jon nugwo nag niŋm nugwön Jisas nuŋ mögörib Galili duön, God mönö wä aku nöbö mö akuyöbö ñıgö yad nöl ɡır yadöŋa,

¹⁵ “God nöbö mö pön nugwidıx mıdıb wop öim pöx mıdmıdöi aku weik mödö ha! Ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd rımın aliö alölıñö, rön, röböxön, God mönö wä aku mi yadö, rön, nugw pine,” rōŋa.

*Jisas nöbö nuŋ mös mös pōŋa
(Mat 4:18-22)*

¹⁶ Jisas Ban Yuö Galili pö yöra padıx ɡırön nugumın, nöbö dölöm pıb hödpıg nöbö rama, dölöm pıñö, rön, uben i pı röbö yuö bö abön mıdmä. Nöbö hödpıg ram aku ib ñıŋ hogwa aku, i Saimon i Edru.

¹⁷ Jisas ñıgö nöbö hogwa nugwön yadöŋa, “Hön, nı pısaŋ yönön, nı ñıgö nöbö hogwa yad nöl ri abön rımön, nöbö mö pıb nöbö hogwa mıjōñıñö,” rōŋa.

¹⁸ Aliö rımın, mi yadö, rön, rıb pia uben bla röböxön, Jisas pısaŋ dumä.

¹⁹ Makwam Jisas hör ul mag mıñı duön nugumın, Sebedi ha nuŋwa Jems Jon yōñö röbö alebö möla mıd ɡır, uben paxdörön aku, lıdıx ɡır mıdmä.

²⁰ Jisas nuŋ nöbö rama nugwön yadöŋa, “Ñıŋ nöbö hogwa höne!” rōŋa. Jisas aliö rımın, ñıŋ hödpıg hogwa nugwön, nuö mabö rı nölıb nöbö bli pısaŋ ñıgö röbö alebö rol yöraku röböxön, Jisas pısaŋ dumä.

*Ragwo ha nöbö i öim niŋöŋ aku, Jisas yad abım röu duöŋa
(Luk 4:31-37)*

²¹ Makwam ñıŋ taun ulmıdö Kapaneam duön, Juda God höjöpālıb wopa, Jisas Juda mögum rıb ram möl yuadö duön, God Mönö aku yad nölmin,

²² nöbö mö bla nugwön, aiö waiö rön yadmä, “God lo mönö yad nölıb nöbö piaku riŋ yadöi akuyöbö yadölöm; nuŋ nöbö dib ödöriö nugw ri abön riŋ yadöi aliar yadö,” rımä.

²³ Makwam wop akwör, nöbö ragwo ha öim niŋöŋ i, mögum rıb ram möl aku hön bölölö rön yadöŋa,

²⁴ “Jisas nöbö Nasaret yöbö! Nagö anıŋ pödpöd rıba hölö? Anıŋ ragwo ha bla pıl pal niŋıba hölanö ä? Nı nagö nugula, nagö God Ha Lei nuŋ aku,” me rōŋa.

²⁵ Aliö rımın, Jisas painö ragwo ha nöbö aku öim niŋöŋ aku nugwo mönö ölısö yadön yadöŋa, “Mönö pımıñıñö! Nöbö aku nugwo röböxön röu duö!” rōŋa.

²⁶ Jisas aliö rîmîn, ragwo ha aku nöbö aku nugwo pî yös röd abön, wö diba rön, röu duöŋa.

²⁷ Jisas aliö almîn, nöbö mö mîdim akuyöbö mî aiö rön, mönö yad nugwob nugwob rön yadmä, “Aku agapîm? Nöbö kî mönö yonjyöbö mönö adö i pön yad nölmda. Nuŋ nöbö ölmö. Ragwo ha mönö nuŋwa yöxön rîg yad mag akwör röŋö,” rîmä.

²⁸ Nöbö mö piaku aliö yad gîr, Jisas ragwo ha yad abön mönö aku, mögörib Galili yuada magaliŋ yad nölmin duöŋa.

*Jisas rîmîn, Saimon nîmemö kömö nîgöŋa
(Mat 8:14-15; Luk 4:38-39)*

²⁹ Makwam Jisas, Jems, Jon, Saimon, Edru, ñîŋ nöbö adö Juda mögum rîb ram aku röböxön, rîŋö bö röu duön, Saimon hödnîŋ Edru yöŋö rama dumä.

³⁰ Rama uröpînön, Jisas nugwo yadmä, “Saimon nîmemö mîxîña rîn röxg yönmîn, hölmîm gî mîde,” rîmä.

³¹ Aliö rîmîn, Jisas du inpîlö nuŋwa pön pabîl nölmin nugugîrön, mîxîñ nuŋwa rîn röxg yönmîdöŋ aku kömö nîgmîn, rîb pia ñîŋ ap mag röŋa.

*Jisas rîmîn, nöbö mö mîga akwör kömö nîgöŋa
(Mat 8:16-17; Luk 4:40-41)*

³² Makwam naiö rödiŋ duöŋ mag aku, nöbö mö ap röŋ bla aipam, nöbö mö ragwo ha öim nîgöŋ bla aipam, Jisas ran kömö nîgan, me rön, Jisas mîdöŋ yöra pön hömä.

³³ Taun ulmîdö Kapaneam nöbö mö akuyöbö magaliŋ hön rama ubaliŋ il rîŋadö adö bö nugugu mîdim nugwön,

³⁴ nöbö mö mîga akwör ap hörîrör röŋ akuyöbö, Jisas rîmîn, kömö nîgöŋa. Ragwo ha öim nîgöŋ akuyöbö mîga akwör yad abîm röu dumä. Makwam ragwo ha piaku Jisas nuŋ nöbö pödiöm nugw rî abim akuyöbö, Jisas nuŋ ñîgö, “Mönö pîmîjeñîŋö,” rön, yad abîm röu dumä.

*Jisas nuŋ möl i hör duön, Nuö höjöpäliŋ gîr mîdöŋa
(Luk 4:42-44)*

³⁵ Löum yöbö, Jisas pîxmag aliŋ öbîlön, hölmîmön ram aku röböxön, taun aku aipam röböxön, möl i hör duön, Nuö höjöpäliŋ gîr mîdöŋa.

³⁶ Makwam nöbö nuŋwa Saimon, nöbö nuŋ bli pîsaŋ, Jisas mî kai, me rön, nugwo hölu nuguba dumä.

³⁷ Jisas nugwo hölu nugup du nugwön yadmä, “Nöbö mö magaliŋ nagö mîkai, me rön, hölumîdöŋö,” rîmä.

³⁸ Aliö rîmîdim, Jisas yadöŋa, “An ram yöj liglig agrö bli kwo aipam il me bîlik dinîm. Nî höl aku, nöbö mö mögörib möl piaku piaku ñîgö mönö yad nöin, rön, hölö,” röŋa.

³⁹ Jisas aliö yadön, mögörib Galili mibîl piaku rîp yön girön, du Juda mögum rîb ram möl yuadö akuyöbö duön, God Mönö yad nöl girön, ragwo ha nöbö mö ñîgö öim nîgöŋ bla yad abîm röu dumä.

*Jisas, uj höpebö nîgöŋ nöbö i rîmîn, wödö wölöŋa
(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)*

⁴⁰ Uj höpebö nîgöŋ nöbö i, Jisas mîdöŋ yöra hön, höxmax yuön yadöŋa, “Nagö uj na wödö wölan, me cînö aku, wödö wöiönîŋö,” röŋa.

⁴¹ Aliö rîmîn, Jisas nugwo ögwö yöxön imaga mîlkap abön nöbö aku nugwo pî nugwön yadöŋa, “Yöwö, cîna. Wödö wölö,” röŋa.

⁴² Jisas nugwo pî nugum rîb pia uj höpebö nîgöŋ aku lîl rîmîn kömö nîgöŋa.

⁴³⁻⁴⁴ Makwam Jisas nöbö aku nugwo mönö ölisö yadön yadöŋa, “Ödöi mibîl piaku nöbö mö bli ñîgö nugwön, Jisas nî rîm wödö wölö, rön, yadmîjînö. Ödöriö akwör duön, God ap höjöpä ur nölib nöbö aku nugwo mîxîñ nan aku yabuön yajînö, ‘Uj höpebö na aku wödö wölö,’ ranö. Aliö yadön, Mosîs höd rîg yadöŋ mag akuyöbö, ap bli pön du God ap höjöpä ur nölib nöbö aku nölö, nuŋ pal God höjöpä ur nölan, nöbö mö piaku, nöbö aku weik wä rö, rön, nugwöñîjö,” röŋa. Jisas mönö akwör yadön nöbö aku yad abmîn duöŋa.

⁴⁵ Jisas aliö röŋ aku, jî nöbö aku, nuŋ duön, mönö aku nöbö mö amnör yad nölmîn duöŋa. Almîn, Jisas taun piaku wöxnö yönîb maga nîgölöŋa nugwön, nuŋ duön nöbö mö mîga mîdölîm mibîl piakwör mîdmîn nugugîrön, nöbö mö mögöriş piaku piaku magaliş nugwo nuguba hömîdmä.

2

*Jisas rîmîn, îŋ wajmag lîd pîlön nöbö i wä röŋa
(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)*

¹⁻² Wop mösör padîxmîn nugugîrön Jisas höbkal taun ulmîdö Kapaneam höm, Jisas hö mîd ram nuŋ aku, me rîm, nöbö mö mîga akwör hön rîm rîm, ram möl yuadö mönö yad nölmîdöŋ möl aku cîcî rîmîn, ubalîja il rîŋadö yör bö algör ör mî cîcî röŋa. Almîn, Jisas nuŋ ñîgö God Mönö maga yad nölmîdöŋa.

³ Jisas ñîgö yad nölmîdmîn nugugîrön, nöbö akuyöbö igwö mîxîl aku nöbö bli pîsan, nöbö îŋ wajmag lîd pîlön i rîp nîgön, rag Jisas mîdöŋ yöra pön hömä.

⁴ Hön nugumîn, nöbö mö cîcî rîg mîdim nugwön nöbö îŋ wajmag lîd pîlön aku nugwo rag ram cölöbö sö wöluön, ram cölöbö sö mibîl möl söi bö pu waglëxön möl rödön, rîp wab hölîm gî mîdöŋ aku nag nîgön abîm, Jisas mîdöŋ yör bö pîn duöŋa.

⁵ Makwam ñîŋ Jisas ran kömö nîgönîjö, rön, rîbyöx nugw pim aku nugwön, Jisas yadöŋa, “Ha na. Ap kib mag gwogwo rîlö piaku nugwön röböxmîdlö,” röŋa.

⁶ Jisas aliö rîmîn, juda lo mönö yad nölib nöbö bli römîd gî mîdim akuyöbö, rîb ñîŋ bla akwör yöx nugwön yadmä,

⁷ “Nöbö gî pödöpö rîmîn, God yad höimöuön, inakmönö hörön yadmîd? Nöbö mö bla ap kib mag gwogwo rîŋ, nöbö i pîx ñîŋ aku örîx abîb maga mîdöl; God nuŋwör mag akuyöbö aiönîjö,” rîmä.

⁸ Makwam aliö rîbyöx nugwim rîb maga aku Jisas nuŋ keir nugwön yadöŋa, “Ñîŋ pödöpö rîmîn rîb mag aliö akuyöbö yöx nugumîdöi?

⁹ Nöbö îŋ wajmag lîd pîl aku nugwo pödi yadmön, ñîgö wä cön? Ap kib mag gwogwo rîlö aku nugwön röböxmîdla, rîmön, ñîgö wä cönîjönö, owa öbîlön köp nagö aku röd pîrag duö, rîmön, ñîgö wä cön?

¹⁰ Nɪ rɪmön, ñɪŋ nugwöña, Nöbö Ha nuŋwa mögöriɓ il kɪ höm aku, rɪɓ na keir yöx nugwön hölɪm. God yadmɪn höm aku mɪ, ap kib mag gwogwo röi aku nugwön röböxmɪdla, cɪn aku, röböxmɪdlö,” röŋa.

¹¹ Aliö yadön, in wajmag lid pɪlön nöbö aku nugwo yadöŋa, “Nɪ nagö yadmɪdla, öbɪlön, köp naŋ aku röd pɪragön rama duö,” röŋa.

¹² Jisas aliö rɪmɪn, nöbö mö nugugu mɪdɪm nugugɪrön, nöbö aku öbɪlön, köp nuŋ bla röd ragön duöŋa. Almɪn nugwön, nöbö mö piaku magalɪg mɪ aiö rön, God ib nuŋwa yadmɪn bɪl sö dumɪn nugugɪrön yadmä, “Höd ap aliö akuyöbö i rɪm, an nugumɪdölölɪŋö,” rɪmä.

*Jisas Lipai yad wö rɪ pöŋa
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)*

¹³ Jisas iswob höuöil duön, Ban Yuö Galili pö yöra yönmɪdmɪn nugugɪrön, nöbö mö mɪga nugwön mɪdön yöra hö mögum rɪmɪdɪm nugwön Jisas nuŋ ñɪgö God Mönö maga yad nölöŋa.

¹⁴ Jisas mönö yad nöi pörön, ödöi mibɪl yöra du girön nugumɪn, takis pɪɓ nöbö i, Alpias ha nuŋwa Lipai, mabö rɪmɪd rama ram möl yuadö römɪd gɪ mɪdönŋa. Jisas nugwo nugwön yadöŋa, “Haŋ, nɪ pɪsaŋ dinɪŋö,” rɪmɪn, öbɪlön Jisas pɪsaŋ dumä.

¹⁵ Makwam Jisas nöbö nuŋ bla pɪsaŋ du Lipai rama ap nɪmmɪdɪm nugugɪrön, takis pɪɓ nöbö bla aipam, nöbö ap kib mag gwogwo rim bla aipam, Jisas pɪsaŋ yönmɪdim blaku, du nɪgiö nɪgön ap nɪmmɪdmä.

¹⁶ Lo mönö yad nöliɓ nöbö Perisi bli, Jisas nuŋ takis pɪɓ nöbö bla pɪsaŋ, nöbö ap kib mag gwogwo rɪmɪdöi bla pɪsaŋ mɪdön ap nɪmmɪdönŋa aku nugwön, nöbö nuŋ akuyöbö ñɪgö yadmä, “Jisas nuŋ pödpöd rɪmɪn nöbö takis pɪmɪdöi bla nɪgön, nöbö ap kib mag gwogwo röi bla nɪgön pɪsaŋ römɪd gɪ mɪdön ap nɪmmɪd?” rɪmä.

¹⁷ Aliö rɪmɪdmɪn, Jisas mönö aku nugwön yadöŋa, “Nöbö mö kömö mɪdöi piaku, uj wobɪɓ nöbö nuguba duölöi; nöbö mö ap rɪ bla akwör uj wobɪɓ nöbö nuguba duöia. Makwam mag aliö akuyöbö, nöbö mö, mag wä röliŋö, rön rɪbyöx nugwöi piaku, ñɪgö pɪba höi; nöbö mö, ap kib mag gwogwo röliŋö, rön rɪbyöx nugwöi piakwör, ñɪgö pɪba hölö,” röŋa.

*Ap mag mödön rɪɓ
(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)*

¹⁸ Jon nöbö nuŋ bla aipam, Perisi ada nöbö ñɪŋ bla aipam, wop bli God höjöpəl gör mɪjnɪŋö, rön, ap nɪmmɪdölöi. Wop i ñɪŋ aliö almɪdmä aku nugwön, nöbö mö bli hön Jisas nugwo yadmä, “Jon nöbö nuŋ bla aipam, Perisi ada nöbö ñɪŋ bla aipam, wop paŋ paŋ ap mödön nɪmölöi. Makwam nöbö nagö bla, pödpöd rɪmɪn alölöiŋö?” rɪmä.

¹⁹ Aliö rɪmɪdmɪn, Jisas mönö höd röxön yadöŋa, “Nöbö mö pɪba cön nöbö i, haul hödpɪg nuŋ bla pɪsaŋ mɪdön, wä raŋ nugugɪrön mɪjõñ makwam, ap maga röböxeñ.

²⁰ Makwam mai, nöbö bli hön, nöbö ñɪŋ aku nugwo pön dumɪjõñ aku, liɓ pɪlaŋ, wop aku ap nɪmeñ.

²¹ Makwam wölɪj yonyöbö pɪd i pön, wölɪj liduön adö cön möla lidɪx pɪŋ, wölɪj yonyöbö aku ölisö mɪdaŋ, wölɪj lidiön aku paxdörön, wölɪj ñɪŋ aku mɪ uplöp waglöxaŋ diöna.

22 “Röbö wain aku, algör ör. Röbö wain kömö pön, hön meme uñ hödyöbö möla hör nīgölöi. Aku agapim: hör nīgön māmugw nōlm+n, hön meme uña p+np+n yadan, waglōxōn hör du pōcōna. Mag aliō akuyöbö, röbö wain kömö aku, hön meme uñ kömö möl akwör hör nīg+bm,” me röja.

Nöbö ha nuñwa God höjöpāl+ib wop aku Nöbö Diba m+da

23 Mai juda God höjöpāl+ib wopa ñ+ñ hö, Jisas nöbö nuñ bla p+san wit möriwö mib+la pad+g+g+r, nöbö nuñ bla wit mag bli p+l+l r+ rag dum+dmä.

24 Akuyöbö alm+n, Perisi nöbö piaku nugwōn, Jisas nugwo yadmä, “Weik God höjöpāl+ib wop an mabö röl+ib aku, nöbö nagö bla aliō mabö rōn, lo ana röd abm+döiñö,” r+mä.

25 Aliō r+m+n, Jisas yadōña, “Nösö Depid maduar ör kiō p+lm+n röj haiwo kai k+tim aku, ñ+ñ nugwölöi ä?

26 Maduar ör nöbö nagö Abiada God ap höjöpāl ur nöl+ib nöbö dib ödöriö m+dm+id wop aku, Depid nöbö nuñ bla p+san ñ+gö kiō p+lm+n, God höjöpāl+ib rama duön, bred nöbö mö hör bla n+mm+dölöi, God ap höjöpāl ur nöl+ib nöbö bla akwör n+möi aku pōn, nöbö nuñ bla ñ+gö nöl+m n+m+mä.

27 “God nuñ wop hör m+id+ib mönō aku hōd yadōn, mai nöbö mö r+ nīgölōñ; nöbö mö r+ nīgōn, añöi abōn m+id ri ab+ñ, me rōn, wop i hör m+id+ñ, me röja.

28 Makwam, an nugwōla, Nöbö Ha nuñwa God höjöpāl+ib wop aku aipam Nöbö Diba m+idö,” röja.

3

Jisas imag lid p+lōñ nöbö i, God höjöpāl+ib wopa r+m+n, kömö nīgōña (Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

1 Makwam wop i Jisas höbkal juda mögum r+ib rama duön nugum+n, nöbö imag lid p+lōñ i ram möl yuadö hö m+idōña.

2 Perisi nöbö m+dim bla bli, Jisas agö mag+m ran, nugwo pōn du mönō diba yajn+ñö, rōn, nöbö aku God höjöpāl+ib wop k+ ran kömö nīgōn+ñōnō wöhö, rōn, tar riō nugugu m+dmä.

3 Jisas nuñ nöbö imag lid p+lōñ aku nugwo yadōña, “Öb+lōn yör+ik hö,” röja.

4 Jisas aliō r+m+n, nuñ m+idōñ yōra hōm, Jisas nöbö mö piaku ñ+gö yadōña, “God höjöpāl+ib wop aku agö mag+m r+ib+m? R+ ri ab+ib mönō r+ gwogwam r+ib+m? Nöbö mö akuyöbö ñ+gö uliōxōn r+ñ kömö diōñ+ñōnō, owa r+ib gwogwo yōx nugwōn röböx+ñ wörōxōñ+ñö?” röja. Aliō r+m+n, ñ+ñ nugwo mönō i painö yadöl+m.

5 Jisas mönō yōxōin+ñö, rōn, nugwim nöbö piaku, Jisas ñ+gö nugum+n ölisö wölōña. Ñ+ñ nöbö imag lid p+lö aku madmag nīgöl+m aku nugwōn, Jisas nuñ ñ+gö māmäg il kap rogwa nugwōn ñ+ñ yadyōxōña. Akuyöbö alōn, nöbö imag lid p+lōñ aku nugwo yadōña, “Imag naña m+lkap abö!” röja. Aliō r+m+n, imaga m+lkap abm+n nugugirōn, wä röja.

6 Akuyöbö alōña nugwōn, Perisi nöbö juda mögum r+ib ram aku röböxōn, Herod nöbö nuñ bla m+dim yōra duön, mönō yad nugwob nugwob rōn, “Jisas nugwo pōdpōd rōn p+l pal n+gn+ñö?” r+mä.

Nöbö mö magöri maga r+ip Jisas mai dumä

7-8 Jisas nuŋ nōbō nuŋ bla pōn, duōn Ban Yuō Galili kwol yōra du mīdmā. Jī nōbō mō Galili yōbō magōri maga rīp nugwo mai hōmā. Nuŋ ap agap apīm rīmīd adaku yadmīn piaku dumīn nugugīrōn, Judia nōbō mō bli, Jerusalem nōbō mō bli, mōgōrīb Idumia nōbō mō bli, rōbō Jodan pō kwo nōbō mō bli, taun diba mōs Taia, Saidon mōgōrīb il yōr akuyōbō nōbō mō bli, nōbō mō mīga Jisas nugwo nuguba hōmā.

9-10 Jisas nōbō mō mīga akwōr rīmīn, kōmō nīgōŋ aku mī, nugwo pī nugwīŋ kōmō nīgōnīŋō, rōn, nōbō mō magōri maga rīp hōn, nugwo wabnaŋnaŋ rīp hōm, nī wob yuō nīgōñīŋō, rōn, nōbō nuŋ akuyōbō ñīgō yadīm, rōbō alebō i pī nīgmā.

11 Makwam nōbō mō ragwo ha ōim nīgōŋ piaku, Jisas nugwōn, yōdpīlō nuŋwa ila mīgrō bō pīn bīrōn, mōnō diba pōn, “Nagō God Ha nuŋ!” me rīmīdōia.

12 Jisas painō ragwo ha bla mōnō ōlīsō yadōn yadōŋa, “Nī Nōbō pōdiōm mīdīl aku wōxnō yadmījeñ wōhō,” rōŋa.

Jisas nōbō nuŋwa akuyōbō mōl sō pōŋa
(Mat 10:14; Luk 6:12-16)

13 Makwam Jisas mōgōrīb ōnōŋ i duōn, nōbō nuŋ pība rōŋ piaku yadīm hōmā.

14 Nōbō akuyōbō mōl sō yad nīgōn yadōŋa, “Ñīŋ nī pīsaŋ yōnōn, mōnō na pōn dub nōbō bla mīdōn, ñīgō yad abmōn, du gīrōn nōbō mō piaku ñīgō God Mōnō wā mag aku yad nōiōña.

15 Nī ñīgō yadmīdīl aku mī, ragwo ha piaku algōr ōr yad abōñīŋō,” rōŋa.

16 Jisas nōbō nuŋ pōŋ adaku ib ñīŋ akuyōbō, i Saimon, mai Jisas ib i kwo nōlōn Pīta rōŋa.

17 I Jems, i Jems pīgnīŋ nuŋwa Jon, nuō ñīŋa iba Sebedi. Jisas ñīgō nōbō hogwa Boanerges rōŋa. Ib aku il aku “Gunīm Nōbō”.

18 Nōbō nuŋ i Edru; i Pilip; i Batolomiu; i Matiu; i Tomas; i Jems, Alpias ha nuŋwa; i Padias; i Saimon, nugwo Saimon Selot me rīmīdōia.

19 Makwam i Judas Iskariot. Nuŋ mai Jisas hōuōu rōŋa.

Jisas ragwo kap nōbō, me rīmā

20 Makwam Jisas ram i dumīn, yōrbō nōbō mō mīga akwōr hō mōgum rīg mīdmā nugwōn, nōbō nuŋ bla pīsaŋ nīmīb ap mag akuyōbō mīdōlōŋ.

21 Almīn, nōbō mō bli Jisas u pīlō, rīmīn nugwōn, nuōm pīgnīŋ nōbō nuŋ ada yōlīŋ pōn hōba dumā.

22 Makwam lo mōnō yad nōlīb nōbō Jerusalem yōbō hōm akuyōbō yadmā, “Ragwo ha akuyōbō nuō ñīŋa Bielsebul Jisas nugwo yuō wōl aku, ragwo ha piaku yad abmīdō,” rīmā. Mōnō inakmōnō aku hōrmīdīm,

23 Jisas nuŋ nugwōn, nōbō mō akuyōbō ñīgō yadīm hōmīdmīn, mōnō adaku mōnō hōd rōxōn yadōŋa, “Seten pōdpōd rōn Seten nugwōr yad abōn?

24 Kīŋ panyōbō i nugwidīx mījōn mōgōrīb aku, nōbō mō bli ōbīlōn ñīŋ ñījōr nuō nuō pīlmījōñ aku, mōgōrīb aku asīx hōrīrōr nīgōn pīn bīcōna.

25 Makwam nuarō nuōmarō piaku algōr ōr, ñīŋ nōbō mō ñīŋ keir nuō nuō pīlmījōñ aku, il aku asīx hōrīrōr nīgōn pīn bīcōna.

26 Makwaim mag akuyōbō, Seten nuŋ keir ragwo ha nuŋ bla yad abmīdan mōnō, asīx hōrīrōr nīgōn aŋadō pīn bīcōna.

²⁷ “Nöbö ölisö ödöriö i ram nuŋwa mīdanŋ nugugirōn, nöbö i hōn, ap nuŋ bla pōn duen; höd nöbö ölisö aku nugwo nag nīg gō nīgōn, mai du ram nuŋwa mījōn ap akuyöbö pīrag diōna.

²⁸ “Nī nīgō mī yadmīdla, nöbö mö akuyöbö ap kib mag gwogwo agap apīm rīmījōñ aku, God nugwōn rōböxōna. God nugwo yad hōimōuōñ aku, nuŋ nugwōn rōböxōna.

²⁹ Jī Inōm Leia nugwo yad hōimōuōñ aku, God nugwōn rōböxenīm. Ap kib mag gwogwo cōn aku öim mījōnījō,” rōŋa.

³⁰ Jisas nugwo, “Ragwo ha akuyöbö nugwo öim nīgō,” rim makwam, nuŋ aliö yadōŋa.

Jisas pīgnīŋ nuöm nöbö bla

³¹ Makwam Jisas pīgnīŋ nuöm nöbö hōn, rīnadō bö mīdōn, nöbö i nugwo, “Nagō du Jisas yadanŋ han,” me rīmā.

³² Makwam, nöbö mö ram mōl yuadō Jisas nugwo wob yuö nīgōn rōmīd gī mīdim akuyöbö nugwo yadmā, “Nam nōlōunanŋ pīgnanŋ nöbö piaku rīnadō bö hō mīdōn, ‘Nagō hane,’ rīmīdōiñjō,” rīmā.

³³ Aliö rīmīdmīn, Jisas yadōŋa, “Mam na, haul nöbö na yōnīmīm?” rōŋa.

³⁴ Aliö rōn, Jisas nöbö mö mīdim bla nugw padīx gīr yadōŋa, “Nīgō mī mam na, haul nöbö na mīdōia.

³⁵ Nöbö mö God rīg yad mag akwör rōi akuyöbö, haul na, mōlōu na, mam na mīdōiñjō,” rōŋa.

4

Nöbö ap iñ yu aku, Jisas mönō höd rōxōn yadōŋa (Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Jisas Ban Yuö Galili pō yōra duōn, nöbö mö akuyöbö nīgō iswob mönō maga yad nōl mīdmīn nugugirōn, nöbö mö mīga hō mögum rīmā. Almīdmīn, Jisas rōbö alebō i rola rōmīdōn, du rōbö yuö igöp yōraku mīd gīrōn, nöbö mö rōbö halaia öbīl gī mīdim akuyöbö nīgō mönō yad nōlōŋa.

² Jisas mönō piaku mönō höd rōxōn ada hörīrōr mönō mīga akwör yad nōlōŋa.

³ Jisas mönō adō i mönō höd rōxōn yadōŋa, “Mönō yadība rīmīdīl kī nugwi! Nöbö i mōriwō rīb nuŋ aku wit iña wōlanŋ, me rōn, pōn du abanŋ duanŋ nugugirōn,

⁴ iñ bli ödōi uhōb rol yōra pīnanŋ, yōur bla hōn nīmōña.

⁵ Iñ bli rīg rol mögō ulul mījōn yōra pīnōn rīngör wōiōn aku

⁶ jī jōjō abanŋ duen aku, naiö nīganŋ, wōrōxōna.

⁷ Iñ bli nag kaigapa mījōn mībīl yōra pīnōn wōiōn aku, jī nag kaigap bla hōu wobōn pal nīmanŋ maga yaxen.

⁸ Jī iñ bli mögō wā rola pīnōn, wōl ri abōn, maga yax ri abōna. Bli maga padokwo pañyöbö i hōuōiliö hō wōlu mīj sō (30) yaxōna, bli maga padokwo padök mōs hōuōiliö hō du adokwebō ragpīd kwo (60) yaxōna, bli padokwo padök mōs mōs hōuōiliö hō wōlu amñaxīb sō (100) yaxōnījō,” rōŋa.

⁹ Jisas mönō aku yad pōr gīrōn yadōŋa, “Nīŋ nöbö mö rīmīj mōla mījōn akuyöbö, mönō yadmīdīl kī rīmīj pal nugw ri abne,” rōŋa.

Jisas pödpöd rîmîn aliö mönô höd rôx yadmîd?

(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)

¹⁰ Jisas mönô yadmîn nugugîrôn, nöbö mö nugugu mîdmä akuyöbö yau hörîrôr dumîn nugwôn nöbö nuŋwa akuyöbö mól sô bla aipam, nöbö mö nuŋ bli kwo aipam, Jisas nugwo yadmä, “Mönô höd rôxôn yadlô il aku mîkai?” rîmä.

¹¹ Aliö rîmîn, Jisas yadôŋa, “God nöbö mö pôn nugwidîx mîdîb mönô aku, God rîmîn ñîŋ nugwôi aku, jî nöbö mö akuyöbö ñîgô höd akwôr rôxôn yad nölmiḍla.

¹² Akuyöbö almôn, God mönô yadîb nöbö i God Mönô kai kitôn rîg yadôn mag akwôr cöna. Nuŋ yadôŋa,

‘Mämäga nugwôña jî ap bli nugweñ.

Mönô yöxôña jî mönô ila rîg yada aliö, me rôn, nugweñ.

Nugw ri aböyîx aku, God nugwo yad nugumîdöyîx aku,

ap kib mag gwogwo rôî akuyöbö nugwôn rôböxôx,’ me rô,” rôŋa.

Jisas nöbö ap iñ yub mönô höd rôxôn yadôŋa aku, mönô ila aku yad nölôŋa

(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Jisas aliö rôn ñîgô yadôŋa, “Mönô höd rôxôn yadmîdîl akuyöbö nugwölôi aku, mai mönô bli kwo höd rôx yadmîjîn aku, pödpödiö nugwôñîŋö?” rôŋa.

¹⁴ Wit iña nöbö pî abönîŋö, rîl aku, God Mönô maga ai, me rôn, yadla.

¹⁵ Iña bli ödöi uhömîdöi rol yöra pîñônîŋö, rîl aku, nöbö mö akuyöbö God Mönô nugwôña, jî wop mîd akwôr Seten hön mönô aku pî gî du pîrag diönîŋö, rôn, yadla.

¹⁶⁻¹⁷ Makwam iña bli rîg rol mögö ulul mijôn yöra pîñôn rîmgör wôiöna aku, jî jöjô yuö bö duön ôlîsô pîlôlaŋ naiö nîgaŋ wôrôxônîŋö, rîl aku, nöbö mö akuyöbö God Mönô aku yonyöbö wop aku nugwîŋ wä raŋ nugugîrôn, wahax pîmîjôña, jî hör ulul mag mîŋî mîdîŋ nugugîrôn, ömörö bli hönîŋönö nöbö bli ñîgô rî gwogwam rîŋ nugugîrôn, mönô mag aku rîmgör rôböxôñîŋö, rôn, yadla.

¹⁸ Iña bli nag kaigap mibîl yöra pîñôn wôiönîŋö, rîl aku, nöbö mö God Mönô nugwôña aku,

¹⁹ jî mörö mabö, ram köp hölîb, hön ap akuyöbö rîb mîga yöxôn, yu köme, ulnôu rîg ap akuyöbö rîb mîga yöxôn, ap piakwôr rîbyôx nugwôñ aku mî, God Mönô aku hâu wobôn pal nîmaŋ, maga yaxenîŋö, rôn, yadla.

²⁰ Wit iña mögö wä rol yöra pîñônîŋö, rîl aku, nöbö mö God Mönô nugwôn, nugw pî gö nîgmîjôña nugwôn maga padokwo paŋyöbö i hâuöiliö hö wölu mîj sô (30) mönô padokwo padök mös hâuöiliö hö du adokwebö ragpîd kwo (60) mönô padokwo padök mös mös hâuöiliö hö wölu amñaxîb sô (100) akuyöbö yaxôna; rîba aliö yöx nugwôn yadîl maku,” me rôŋa.

Jisas mönô höd rôxôn yadôŋa, nöbö mö na hôtîkö mila rôxgmîdöiŋö, rôŋa

(Luk 8:16-18)

²¹ Jisas nuŋ iswob mönô i höd rôxôn yadôŋa, “Nöbö mö bla hôtîkö urôn wi yöj mo mól böisö mönô äbâñ rol hölîmmîdöi akum mo bö umadeñîm; bîl yöra sô pî cîx gîŋ mila ab gî mîjôna.

²² Mag akuyöbö, agap bîlîm weik umad gî mîd aku, mai wöxnö nîgaŋ nugwôña.

²³ Ñiŋ nōbō mō rɪmɪj mōla mɪjōn bla, mōnō yadmɪdɪl kɪ rɪmɪj pal nugw ri abne,” rōŋa.

²⁴ Ñigō mōnō i yadōŋa, “Mōnō yōxmɪdōi mōnō aku rōx nugup du ila nugw ri abōña. Ñiŋ nōbō mō akuyōbō ñigō mōnō diba yadōn, painō pōdpōdiō nōinō rɪmɪjōn aku, God nuŋ nugwōn ñigō kwo algōr mōnō diba yadōn, painō kwo algōr aliar nōlɪŋ, me cōna. Makwam nuŋ ñigō painō bli kwo rola ab nōine, cōna.

²⁵ Nōbō mō ap mɪd akuyōbō, bli kwo rol ab pōña; jɪ nōbō mō ap mɪdōl akuyōbō, ap ulul ñiŋ mɪd bla aipam pɪrag diōña.

Krais mōnō mag wā aku yad nōlɪŋ duan, nōbō mō mɪga akwōr nugw pōña

²⁶ Jisas mōnō i mōnō hōd rōxōn yadōŋa, “God nōbō mō pōn nugwidɪx mɪdɪb aku, haiwo aliō kɪyōbō mɪda. Nōbō mōriwō mɪnōbō i wit iña wōlan, me rōn, rag du mōriwō rɪb nuŋ piaku abōna.

²⁷ Wit iña mōriwō rɪb aku abōn, hōlɪm yōnmɪdan nugugɪrōn, mogw bɪrōn, wōlɪba rɪmɪda. Pōdpōdiō wōlmɪdō, rōn, nugwen.

²⁸ Mōgō nuŋ keir ran, mogwa rōpɪnōn, wōlōn, maga yaxōn, gōj yōna.

²⁹ Makwam mōriwō rɪb mɪnōbō aku gōj wan nugwōn, ōdōr rag du nɪgɪb wop aku hō, rōn, yu ogomaj mea rag duōn, ōdōr pōn hōnɪŋō,” rōŋa.

Bi masted aku, Jisas mōnō hōd rōxōn yadōŋa

(Mat 13:31-32; Luk 13:18-19)

³⁰ Jisas aliō rōn yadōŋa, “God nōbō mō pōn nugwidɪx mɪjōn aku, haiwo pōdiōm pōn yadmōn nugwōñ?

³¹⁻³² Mɪ, bɪ masted iña rōxg yajɪna. Ap iñ bli diba yuōi akuyōbō ulmɪdō wōla, jɪ masted iñ mag ul cokulā yun, wōl dɪb rōxōn, padō diba pɪlan, yōur bla hōn hōxia gōrōn mɪdōiŋō,” rōŋa.

Jisas mōnō hōd rōxōn yadmɪda

(Mat 13:34-35)

³³ Jisas nuŋ nōbō mō akuyōbō ñigō mōnō hōd rōxɪb piaku mōnō mɪga akwōr yad nōlmɪda; akuyōbō alōn, mōnō wā aku ñiŋ yad nōlmɪda. Ñiŋ mōnō nugw ri abmɪdōi mōnō akwōr ñigō yad nōlmɪda; mōnō nugw ri abmɪdōlōi mōnō aku yad nōlmɪdōl.

³⁴ Jisas nuŋ ñigō mōnō hōd akwōr rōxōn yad nōlmɪda. Mai nōbō nuŋ bla pɪsan ñiŋ keir mɪd gɪrōn, mōnō ila magalɪg yad nōl ri abmɪda.

Jisas yadmɪn, hōdala hōlōgɪpōŋa

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Wop akwōr ruō hōxi gurōŋ mag aku, Jisas nōbō nuŋ bla ñigō yadōŋa, “Rōbō bana pō kwo duŋō,” rōŋa.

³⁶ Jisas aliō rɪmɪn, nōbō nuŋ akuyōbō nōbō mō mɪga akwōr hō mɪdim akuyōbō ñigō rōbōxōn, rōbō alebō Jisas mɪdōŋ mōl aku wōlōn, dumā. Rōbō alebō bli alg pɪsan dumā.

³⁷ Mibɪl kwo dum nugugɪrōn, rɪb pia hōdal diba hōn, rōbō wōdōn alebō mōla wōlɪm, mɪñ pɪn dubā rōŋa.

³⁸ Jisas nuŋ rōbō alebō mōla rɪb adō sō rōxiō, yōcmac ijib nɪgōn hōlɪmōŋa nugugɪrōn, nōbō nuŋ bla nugwo du ruob gɪrōn yadmā, “Mōnō yad nōlɪb nōbō, an magalɪg wōrōxɪba rɪmɪdōl gɪ, nan nuguman an hōr ap i rōx ā?” rɪmā.

³⁹ Aliö rımıdmın, Jisas öbılön, hödal diba hömıdönj aku aipam, röbö wöd hömıdönj aku aipam, tar mıdö rımın, hödal hömıdönj aku hölögıpım, röbö wöd hömıdönj aku anjadö höx rödım du anjoi nıgönja.

⁴⁰ Makwam Jisas nöbö nuñ bla ñıgö yadönja, “Ñıñ pödpöd rımın ipöxmıdöi? Ñıñ nugw pıb mag ñıñja ul mıñi mıdım ipöxmıdöiñ ä?” röñja.

⁴¹ Aliö rımın, ñıñ aiö rön, ñıñ ñıñ keir nuö nuö yad nugwön yadmä, “Nöbö gı nöbö pödiöm? Pödpödiö yadmın, hödal diba hömıd aku aipam, röbö wöd hömıd aku aipam, mönö nuñ aku yöxön, rıg yad mag akwör röiñö?” rımä.

5

Ragwo ha nöbö i yuö wöl mıdönj aku, Jisas yad abım röu duönja
(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Jisas nöbö nuñ bla pısanj röbö alebö pön, Ban Yuö Galili möxön, mögörüb Gerasa nöbö mö mıdım pö ir kwo uröpınön,

² röbö alebö aku röböxön, mämäliö pıñırmın nugugırön, mag akwör, ragwo ha yuö wöl mıdönj nöbö i, nöbäpö hogw möl piakuyöbö hön, Jisas mıdönj aku hönja.

³⁻⁴ Nöbö aku nöbäpö hogw pılim rıg möl piaku hölmön yönmıda. Nugwo öim sen pön, in wajmag nuñ bla nıg gö nıgmıdöi aku, jı sen bla rımın, ödörmın, dumıda. Nuñ mı usus rımıd makwam, nugwo rım rıbyöx nugub maga mıdölönj.

⁵ Mil, pıxmag yuö, nöbäpö hogw pılmıdöi rıg möl piaku aipam, önönj ajmag piaku aipam, göul nöl girön, rıg pön, mıxıñ nuñwa keir wölıxdörmıda.

⁶ Makwam wop aku, nuñ Jisas nugwo ırmär nugwön, ipalıp duön, Jisas mıdönj yöra höxmax yumın,

⁷⁻⁸ Jisas ragwo ha nöbö aku yuö wöl mıdönj aku nugwo yadönja, “Nagö ragwo ha, nöbö gı röböxön röu duö!” röñja.

Jisas aliö rımın, yadönja, “Jisas, God ölısö mag keiryöbö alıg mıda Ha nuñwa. Nı pödpöd rıba hölö? Mönö mi yadö, ‘God nugugu mıd aku, nı nagö ölıñ höba pın nölöinö,’ rane!” röñja.

⁹ Aliö rımın, Jisas nöbö aku nugwo yadönja, “İb nagö mıkai?” röñja.

Aliö rımın, yadönja, “Nı ragwo ha mıga akwör yuö wöl aku, ib na ‘Magöri,’ ” me röñja.

¹⁰ Nuñ Jisas nugwo, ragwo ha bla mögörüb hör pad piaku yad abmıjnänö, rön, yad nugu gör mıdönja.

¹¹ Wop akwör, hön mıga ödöriö amñö nımmıdim sınanj höñ piaku.

¹² Makwam, ragwo ha bla Jisas nugwo yad gögö rön yadmä, “Anıñ yadanj, duön hön pisö yuö wölunö,” rımä.

¹³ Aliö rımın, Jisas yöwö rımın, ragwo ha bla nöbö aku nugwo röböxön, duön hön piaku yuö wölın, magalıg tu tausan akuyöbö bırtıg bör rıg aj bö duön, rıp du röbö palön, magalıg röbö nımön wöröx pörmä.

¹⁴ Makwam nöbö hön urmıdöi piaku, alönj aku nugwön, rımgör du taun aku aipam, mögörüb piaku aipam, mönö aku yad nölmın nugugırön, nöbö mö akuyöbö du nuguñö, rön, Jisas mıdönj yöra hömä.

¹⁵ Hön nugumın, nöbö höd ragwo ha mıga akwör öim nıgönj aku, wölıj yömön, mıd ri abön, römıd gı mıdönja. Nugumın, ölölö rımın ipöxmä.

16 Nöbö mö höd mɪdim piaku, nöbö mö mai hōm akuyöbö ñigō, nöbö ragwo ha yuō wōl mɪdōŋ nöbö aku nugwo Jisas agapɪm rɪg rōŋ akuyöbö yad nōlmā. Makwam hōn piaku rɪg rōŋ aku aipam yad nōlmā.

17 Makwam nöbö mö piaku, mönō yadim aku nugwōn, Jisas nugwo yad gögō rōn yadmā, “Mögörɪb an gɪ rōbōx duō!” rɪmā.

18 Aliō rɪmɪdmɪn, Jisas rōbö alebö pōn duba rɪmɪn, nöbö ragwo ha öim nɪgɪm Jisas rɪm wā rōŋ nöbö aku nugwo yad gögō rōn yadōŋa, “Nɪ pɪsɪŋ dɪnɪŋnō wōhö?” rōŋa.

19 Aliō rɪmɪn, Jisas nöbö aku nugwo wōhö rōn yadōŋa, “Ram nagō duōn, nöbö mö nagō bla ñigō, Nöbö Diba nagō mɪ göj uliōxōn, agap apɪm rɪg rɪ mönō aku magalɪg yad nōlō,” rōŋa.

20 Jisas aliō rɪmɪn, nöbö aku mögörɪb Dekapolis mibɪl yōra, taun yuadō aku rɪp yōn gɪrōn, Jisas nugwo rɪg rōŋ akuyöbö, nöbö mö piaku ñigō magalɪg yad nōlmɪn, ñɪŋ magalɪg aiō waiō rɪmā.

*Jisas rɪmɪn, mö i wā rōŋa, wörōxōŋ halōu i öbɪlōŋa
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)*

21 Jisas piōŋö rōbö alebö pōn, iswob höbkal du Ban Yuō Galili ir kwo pō yōra mɪdmɪn nugugɪrōn, nöbö mö mɪga hōn nuŋ mɪdōŋ yōra hō rɪbmā.

22 Nöbö i ib nuŋwa Jairas. Nuŋ Juda mögum rɪb ram i nugwidɪx mɪdmɪda. Jairas Jisas nugwo nugwōn, hō mɪdōŋ yōra hōxmax yuōn,

23 nugwo yad gögō rōn yadōŋa, “Halōu ulmɪdō madmag yöbö na aku wörōxɪba rɪmɪda. Nagō han nɪ pɪsɪŋ du nugwo pɪ nugwan, öbɪl kömö duan,” me rōŋa.

24 Aliō rɪmɪn, Jisas Jairas pɪsɪŋ dum nugugɪrōn, nöbö mö magōri maga rɪp duōn, Jisas nugwo mibɪl mibɪl nɪgōn pōn dumɪdmā.

25 Makwam mö i, nuŋ mö ödōi dumɪdmɪm kɪm akuyöbö möl sō yōnōŋa.

26 Mö aku uj wobɪb nöbö bla ñigō, nɪ rɪŋ wā ran, me rōn, rɪg nuŋ bla magalɪg mödō nōlōŋ aku, jɪ nugwo rɪm wā rɪb maga rōlōŋ, mɪ uplōb du dib rōxōŋa.

27-28 Makwam nuŋ Jisas rɪg rɪmɪd mönō maga yadmɪn nugwōŋ aku, du wōlɪj wab nugwo aku pɪ nugumōn wā ran, me rōn, nöbö mö mɪga mɪdim mibɪl aku höglōm ada hōn, Jisas wōlɪja pɪ nugumɪn,

29 wop akwör haña pɪnmɪdōŋ aku gö nɪgmɪn, yuō nuŋ bö nugumɪn, nugwo rōŋ mag aku wā rōŋa.

30 Makwam Jisas keir rɪmgör nugumɪn, ölisō nuŋwa bli duōŋa nugwōn, hōuöilō, nöbö mö mɪga mɪdim piaku ñigō yadōŋa, “Wōlɪj na aku yōnɪm pɪ nugw?” rōŋa.

31 Jisas aliō rɪmɪn, nöbö nuŋ bla yadmā, “Nöbö mö mɪga akwör nagō wabnanŋan rōi aku, pōdpōd rɪmɪn nɪ nöbö kai pɪ nugwō, rōn, yadmɪdlō?” rɪmā.

32 Jɪ Jisas mönō ñɪŋ yadim aku nugwōlōŋ, nɪ nöbö kai pɪ nugwō, rōn, hōlu nugu gɪrōn mɪdōŋa.

33 Makwam mö aku, nugwo agap apɪm rōŋ aku nugwōn, ipōxiō gɪl gɪl rɪ gɪr hōn, Jisas mɪdōŋ yōdpɪlō il yōra hōxmax yuōn, nugwo wā rōŋ mönō aku magalɪg wōxnō yad nōlōŋa.

34 Jisas painō nugwo yadōŋa, “Halōu na. Jisas nɪ ran kömö nɪgan, me rōn, rɪg nugw pɪlō aliar, nagō rɪmōn wā rɪ maku pal. Ap nan ra aku wā rɪ makwam, nagō duōn mɪd ri abane,” rōŋa.

³⁵ Jisas mönō aku yadmīn nugugīrōn, Jairas nuŋ ram nuŋwa nōbō nuŋ bli yad abīm hōn yadmā, “Halōu nagō aku mōdō wōrōxa; yad nōlīb nōbō kī yadan, yōdpīlō ōlīŋa wōrōxīp henmōm, hōuōil duan,” me rīmā.

³⁶ Aliō rīmā aku, jī Jisas mönō űīgō aku yōxōlōŋ, Jairas nugwo yadōŋa, “Ipōxmījīnō; rīb ōlīsō yōx nugwanō,” rōŋa.

³⁷ Jisas aliō rōn, nōbō mō akuyōbō pīsan duōinīŋō, rōn, űīgō piaku yad nīgōn, Pita, Jems, Jems pīgnīŋ Jon, űīŋ yam adakwōr yōlīŋōn duōŋa.

³⁸ űīŋ Jairas rama urōpīnōn Jisas nugumīn, nōbō mō mönō īb mōgō mōul rōn, mī gōj im gīr mīdmā.

³⁹ Ram mōl yuadō duōn yadōŋa, “Pōdpōd rīmīn mönō ua nīgōn immīdōi? Halōu aku wōrōxōl; hōr inīmō hōlīmīdmō,” rōŋa.

⁴⁰ Aliō rīmīn, nugwo yad imōum, űīgō yad rīŋō bō abōn, halōu nuō nuōm mōnōbō rama pōn, nōbō nuŋ pīd aku pōn, yōlīŋōn halōu aku wōrōx gī mīdōŋ ram mōl yuadō duōŋa.

⁴¹ Duōn, halōu aku inpīlō nugwo pōn, Arameik mönō nīgōn yadōŋa, “Talita kom!” rōŋa. Aliō rōŋ mönō il aku, “Halōu ulmīdō! Nagō yadmīdla, ōbīlō!”

⁴² Jisas halōu aku nugwo aliō rīmīn, wop akwōr ōbīlōn yōnmīdmīn nugugīrōn, nōbō mō akuyōbō aiō waiō rīmā. Halōu aku kīm nuŋwa akuyōbō mōl sō yōnōŋa.

⁴³ Nōbō mō mīdim bla aiō rīm nugugīrōn, Jisas mönō ōlīsō yadōn yadōŋa, “Ail mag aku nōbō mō akuyōbō űīgō wōxnō yad nōlmījeűīŋō,” rōŋa. Aliō yad gīr űīgō yadōŋa, “Halōu aku nugwo ap maga bli nōlīŋ nīman,” me rōŋa.

6

Nasaret nōbō mō Jisas nugw pōlim (Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Jisas nōbō nuŋ bla yōlīŋōn mōgōrīb aku rōbōxōn, taun nuŋwa keir Nasaret duōŋa.

²⁻³ Du mīdōn, Juda God hōjōpalīb wop aku, mōgum rīb ram aku duōn, nōbō mō mīga akwōr hō mīdim akuyōbō űīgō mönō yad nōlmīn nugugīrōn, aiō rōn yadmā, “Nōbō kī kapeda mōgōrīb kīyōbō nōbō, Maria ha nuŋwa i. Pīgnīŋ nōbō Jems, Josep, Judas, Saimon maku. Nōlōunīŋ nōbō nuŋ bla pīsan mīdōl kī. Jī mönō wā aku pikai yōbō nugwōn yad? Ap rōlībā akuyōbō agō magīm rōn rī?” rīmā. Aliō rōn, nugwo rīb gwogwo yōxōn hōglōm nōlōn pōlim.

⁴ Makwam Jisas űīgō yadōŋa, “Nōbō God mönō yadīb bla, mōgōrīb mōl bli rīp yōnīŋ, nōbō dib an, me rōn, pīmījōű aku, jī mōgōrīb űīŋ keir piaku rīp yōnmīdīŋ, nōbō mō űīŋ keir bla mönō űīŋ aku nugweűīŋō,” rōŋa.

⁵ Nugwo nugw pōlim makwam, ap rōlībā akuyōbō bli rōn alīb maga nīgōlōŋ; nōbō mō ap rōŋ piaku mōsōr pī nugumīn, kōmō nīgōŋa.

⁶ Nasaret nōbō mō nugwo nugw pōlim aku nugwōn Jisas aiō rōŋa.

Jisas nōbō nuŋwa akuyōbō mōl sō, mabō na rīŋ, me rōn, yad abōŋa (Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Jisas nuŋ pīōŋō ram yōj līglīg agrō mōgōrīb piaku rīp yōn gīrōn, nōbō mō akuyōbō űīgō God Mōnō maga yad nōlōŋa.

⁷ Wop i nöbö nuŋwa akuyöbö möl sö piaku wö rɪm hömɪdmɪn yadöŋa, “Nöbö mös keir, nöbö mös keir mögöriɓ piaku hörirör duön, mönö wä na aku yad nöiöña. Nɪ ñigö yad abmɪdɪl akuyöbö, mönö yad nöl yön girön, ragwo ha bla yad abnöb, yad aböññö,” röŋa.

⁸ Mönö i piönö yadöŋa, “Dinöb cöñ aku, ap mag nɪmɪɓ, yogw, rɪg pɪrag dumɪjɛñ; sauö rɪɓ akwör pɪrag diöña.

⁹ Yam uñ röböñ kwönö ap uñ mɪxɪl panyöbö iör röb diöña; ap uñ bli kwo alig pɪrag dueñɪm.

¹⁰ Ram i dun ñigö yad pöña, rama akwör mɪdön, mabö rɪ pörön, taun aku röböx dinöb cöñ wop akwör diöña.

¹¹ Makwam mögöriɓ i uröpɪnɪŋ ñigö yad pön, mönö ñigö aku nugweñ, mögöriɓ aku röböx dinöb, nugwɪŋ, me rön, yamsö hauya palɪŋ pɪnanɪn dinö,” röŋa.

¹² Jisas aliö rɪmɪn, nöbö nuŋwa akuyöbö möl sö bla, ñɪŋ mögöriɓ piaku piaku duön, nöbö mö akuyöbö ñigö mönö yad nöl gir yadmä, “Ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd rɪmɪn aliö alölɪŋö, rön, röböxnö,” rɪmä.

¹³ Aliö rön, ragwo ha nöbö mö yuö wöl mɪdön piaku mɪga yadɪm röu dum, nöbö mö ap röŋ bla mɪga wel röbö nɪg nölɪmɪn, kömö nɪgöŋa.

Herod yadmɪn, Röbö Pal Nölɪɓ Nöbö Jon göliöda römaxdörmä
(Mat 14:1-12; Luk 3:19-20; 9:7-9)

¹⁴ Makwam Jisas röŋ akuyöbö mönö aku, mögöriɓ rɪgwoŋ rɪgwoŋ akuyöbö dumɪn, kiŋ Herod algör nugwöŋa. Nöbö mö piaku, mönö aku yad nugup duön, bli yadmä, “Röbö pal nölɪɓ nöbö Jon wöröxɪm hogw pɪlim aku, höuöl öbɪl hön ap röliɓä akuyöbö rɪmɪdö,” rɪmä.

¹⁵ Bli yadmä, “Nöbö aku nöbö nagö Ilaija,” me rɪmä. Jɪ nöbö bli yadmä, “God mönö yadɪɓ nöbö maduar ör mɪdmɪdöi akuyöbö nöbö i hön mɪdö,” rɪmä.

¹⁶ Jɪ kiŋ Herod nuŋ nugwön yadöŋa, “Aku röbö pal nölɪɓ nöbö Jon höd göliöda römaxdörɪm akwör öbɪl hön mag akuyöbö rɪmɪdö,” röŋa.

¹⁷⁻¹⁹ Aku agapɪm: höd Herod, pɪgnɪŋ Pilip möniŋ Herodias röd pöŋa. Pɪmɪn, Jon “Ailö aku, mag waiö i röiö. Nobɪlnɪŋ nobɪlnɪŋ nuŋwa penɪŋö,” röŋa. Makwam Jon aliö rɪmɪn, Herodias Jon nugwo nugumɪn öliśö wölɪmɪn yadɪm, Herod nöbö nuŋ bla bli yad abmɪn duön Jon nugwo nag nɪgmä. Mö Herodias, nuŋ nɪ pödpöd rön Jon nugwo pɪl pal nɪgɪnö, rön, rɪɓ akwör yöx nugumɪda aku,

²⁰ jɪ Jon mag gwogwo i rɪmɪdölöm. Nuŋ mönö kai kai yadön aku, Herod nugwön mönö wä paxdöriö akwör yadö, rön, wahax pön, Jon nuŋ nöbö wä lei mɪdö, me rön, ipöxön mönö, Herodias nugwo rɪ gwogwam cönɪŋö, rön, Jon nugwidɪx ri abmɪda.

²¹ Mö Herodias, Jon nugwo pɪl pal nɪgɪnö, rön, nugugu mɪd mɪd aku wop i, Herod nuöma nugwo yöx pön höŋ hörögö röböñ wop akwör, ap diba nɪmɪɓa, gapman nöbö dib bla nɪgön, ami nöbö dib bla nɪgön, mögöriɓ Galili nöbö dib akuyöbö mönö wob abɪm, ap diba nɪmɪɓa hömä.

²² Hön ap nɪmmɪdmɪn nugugirön, Herodias halöu nuŋwa yuadö möl aku hön höx wödmɪn, Herod aipam, nöbö dib hön ap nɪmmɪdim bla aipam nugumɪn, ñigö wä rɪmɪn, kiŋ Herod halöu aku nugwo yadöŋa, “Ailö aku, ap agapɪm yad nugumɪjɪnö aku nagö nöinö,” röŋa.

²³ Makwam mönö ölisö mönö ma yadön yadöŋa, “Nɪ nagö mönö mɪ ödöriö yadmɪdla, nan agapɪm yad nugumɪjɪnö aku nagö nöina. Mögöriɪb dɪb nugwidɪx mɪdɪl kɪ yad nugwan, nagö rɪba yadmön nugwidɪx mɪjanjö,” röŋa.

²⁴ Aliö rɪmɪn, halöua nuŋ duön nuöm Herodias nugwo, ap kai yad nugunö, rön nugumɪn, nuöma painjö yadöŋa, “Röbö pal nöliɪb nöbö Jon yöcmac maga yadanö,” röŋa.

²⁵ Nuöma aliö rɪmɪn, rɪba halöu nuŋwa rɪmgör kin Herod mɪdöŋ yöra duön yadöŋa, “Wopik wop mɪdö gör, röbö pal nöliɪb nöbö Jon yöcmac mag nuŋwa pön kwosö möla nɪgön rag hö nölö,” röŋa.

²⁶ Aliö rɪmɪn, kin Herod Jon nugwo rɪbyöx nugumɪn, mɪ ödöriö liɪb pɪlöŋa. Makwam nuŋ nöbö dɪb bla nugugu mɪdɪm nugugɪrön, mönö ölisö mönö ma halöu aku nugwo yadöŋ aku rɪbyöx nugwön,

²⁷ mag akwör ami nöbö nuŋ i, “Du Jon yöcmac maga rag hane,” rön yad abmɪn, du Jon göliöda römaxdörön,

²⁸ yöcmac maga pɪ kwosö möl i nɪgön, rag hö halöu aku nugwo nöliɪm, nuŋ piönjö rag du nuöma nölöŋa.

²⁹ Makwam Jon nöbö nuŋ bla, Jon nugwo göliöda römaxdörim mönö nugwön, ñɪŋ du nöbäpö rag duön, rɪg möla hogw pɪlmä.

*Jisas nöbö mö mɪga ap mag rɪmɪn nɪmɪmä
(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-13)*

³⁰ Jisas mönö wä pön dub nöbö bla, ñɪŋ piaku piaku mabö rɪp yön pörön, höuöil hön, nöbö mö akuyöbö ñɪgö mönö bɪl kai yad nölon, ap bɪl kai rim akuyöbö, magaliɪg Jisas nugwo yad nölmä.

³¹ Nöbö mö mɪga uhömdmä makwam, Jisas nöbö nuŋ bla pɪsan ap nɪmɪb maga nɪgöliɪm, nuŋ ñɪgö yadöŋa, “An, nöbö mö mɪdölöi mibɪl yöri duön, hör mɪdɪŋ, ñɪŋ mag mɪŋi anöi nɪgöñɪjö,” röŋa.

³² Aliö rön, nöbö nuŋ bla pɪsan röbö alebö pön, mögöriɪb nöbö mö mɪdmɪdölöi yöra dumä.

³³ Makwam ñɪŋ röbö alebö pön dum nugugɪrön, nöbö mö mɪga akwör, Jisas nöbö nuŋ bla pɪsan piaku dumɪdöinjö, rön, taun piaku piaku rɪmgör ipaliɪp duön, röbö pö pö ödöi mɪxɪl aku höd duön, Jisas nöbö nuŋ bla pɪsan duba rɪmɪdim piaku, höd du mɪdmä.

³⁴ Jisas nöbö nuŋ bla pɪsan röbö pö yöra uröpɪnön gö nɪgön, röbö alebö röböxön, nöbö mö mɪga mɪdim akuyöbö nugwön rɪb nuŋwa keir rɪbyöx nugwön nugwöŋa, ñɪŋ hön sipisip nöbö nugwidɪx mɪdɪb i mɪdöl mag aliö akuyöbö mɪdmä. Aku nugumɪn, nuŋ liɪb pɪlmɪn, ila nɪgön ñɪgö mönö bli uplöb yad nöli mɪdöŋa.

³⁵ Naiö mödö rödɪp duöŋa nugwön nöbö nuŋ bla hön nugwo yadmä, “Naiö mödö rödɪpa. Ki mögöriɪb ör yörik mɪdöla.

³⁶ Makwam, nöbö mö kɪyöbö yad aban, ñɪŋ du ram yöj liɪgliɪg agrö mögöriɪb hör il me bɪliɪk duön, ap mag ñɪŋ bli wob nɪmɪŋ,” me rɪmä.

³⁷ Aliö rɪmɪn, Jisas yadöŋa, “Ñɪŋ keir ñɪgö ap mag bli nöine,” röŋa. Aliö rɪmɪn, yadmä, “Aliö yadlö aku, nöbö röun akuyöbö amñaxɪb sö mabö rön rɪg pöi akuyöbö pön ap mag wob rag hön, ñɪgö nöliɪb mönö?” rɪmä.

³⁸ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Bred mag ñîŋa pödiö mîd? Du nugwi!” röŋa. Aliö rîmîn, du nugwön yadmä, “An bred mag akuyöbö mömîd sô, dölöm mös alîg mîdö,” rîmä.

³⁹ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Nöbö mö kîyöbö yadîŋ, asîx pîd nuöma hörîrör nîgön, ap panö rol kîyöbö römîd gî mîdîŋ,” me röŋa.

⁴⁰ Jisas aliö rîmîn, nöbö nuŋ piaku nöbö mö akuyöbö ñîgö yadmîn, bli nöbö mö padokwo padök mös höuöiliö igwö sô (50) rogwa hörîrör paŋör rîb gî mîdön, bli nöbö mö padokwo padök mös mös höuöiliö hö wölu amñaxîb sô (100) rogwa hörîrör paŋör rîb gî mîdmä.

⁴¹ Makwam Jisas nuŋ bred mag akuyöbö mömîd sô aipam, dölöm hogwa aipam pön, adöx yöd röul adö kau sô laxiö nugwön, God nugwo, ri ablaje rön, bred aku pî gîlîxön, nöbö nuŋ bla ñîgö nölmin, ñîŋ piöŋö nöbö mö akuyöbö nuöm nîg nölma. Dölöm hogwa aku, algör ör nöbö nuŋ bla nölmin, nöbö mö akuyöbö ñîgö nuöm nîg nölma.

⁴² Nölmin, nîmmîdîm nîmmîdîm, ñîgö wöta biröŋa.

⁴³ Bred dölöm rîb rîba rëböxmä akuyöbö, Jisas nöbö nuŋ bla yogw pön piöxmîn piöxmîn, yogw akuyöbö möl sô aja wölöŋa.

⁴⁴ Ap nîmim wop aku, nöbö piakwör paip tausan duöŋa.

Jisas rëbö panö rola rëbîp duöŋa

⁴⁵ Makwam mag akwör Jisas nöbö nuŋ bla ñîgö yadmîn, rëbö alebö pön Betsaida taun pö kwo dumîn nugugîrön, Jisas yöraku mîdön nöbö mö pia yad abmîn dumä.

⁴⁶ Yad abön, önöŋ ajmag i pisö pîd sô wöluön, God höjöpäp gîr mîdöŋa.

⁴⁷⁻⁴⁸ Pîxmag gurîba röŋ mag aku, Jisas nuŋwör mîdön nugumîn, nöbö nuŋ bla ñîŋ rëbö alebö pön, rëbö yuö mîbîl yörkwo dumîdmîn nugugîrön, hödala dumîdim adaku pik röxiö höm, mîŋi rî öliöxön rëbö panö rola ipöx gîr rîp dumîdmä. Ruö yöudöŋ löuöŋ mag aku, Jisas rëbö panö rola nöbö nuŋ bla mîdim yöra duön, ñîgö rëb höx rî nîgön, duba rîm nugugîrön,

⁴⁹⁻⁵⁰ nugwo rëbö panö rola dumîdöŋ aku nugwön, aku nöbäpö höjöl, me rön, ölööl rîmîn ipöxön aiö rön göul göul nölma. Almîn Jisas ñîgö yadöŋa, “Rîb diba yöxmîjeñ! Nî nör hömîdla! Ipöxmîjeñîjöl!” röŋa.

⁵¹ Aliö rön, rëbö alebö möla dumîn, hödal hömîdöŋ aku hölögîpöŋa. Almîn, Jisas nuŋ pödpödiö aliö alö, rön, rîb mîga yöxmä.

⁵² Nuŋ bred pön nöbö mö mîga nuöm nîg nölöŋa nugwim aku, jî wop aku ñîŋ Jisas nugw pî cîcî nîgölim.

⁵³ Makwam nöbö mîbîla dumîd dumîd mögöriß Genesaret uröpînön, rëbö alebö aku nag wabîl nîgmä.

⁵⁴ Rëbö alebö yöra rëböx dum nugugîrön, nöbö mö piaku Jisas hö, rîmä nugwön,

⁵⁵ rîmgör mögöriß piaku piaku hörîrör duön, nöbö mö ap röŋ akuyöbö pön, Jisas du mîdöŋ yöra pön hömîdmä.

⁵⁶ Wop adaku, Jisas ram yöj lîglîg agrö piaku mönö taun piaku mönö mögöriß hör piaku uröpînmîn, nöbö mö ap röŋ akuyöbö ñîgö pön hö sîmaim mîbîl yöra nîgön, Jisas nugwo yad gögö rön yadmä, “Nagö mîdan, nöbö mö ap rî bla, wölîj nagö pî nugwîŋ, ñîgö kömö nîgan,” me rîmä. Jisas yöwö röŋa nugwön nöbö mö nugwo pî nugwim akuyöbö ñîgö magalîg wä röŋa.

7

Ap hōbwab yuō bebō rōpīn rījadō hōn akwōr pīxa mijōna

¹ Perisi nōbō bli, lo mōnō yad nōlīb nōbō bli, Jerusalem yōbō hōn, Jisas mīdōŋ yōra du mīdōn,

² nugumīn Jisas nōbō nuŋ bli, nōhōnīŋ apīnīŋ nōbō hōlul rī ri abōn, imaga rōbō ābād ab gīrōn ap nīmmīdōi mag akuyōbō rōlīm.

³ Perisi nōbō piaku aipam, Juda nōbō mō piaku aipam magalīg, nōhōnīŋ apīnīŋ nōbō rīg yadmīdōi akuyōbō nugwōn, imaga rōbō ābād abō dōŋō, ap pī nīmōia.

⁴ Sīmaim mībīl yōra du mīdōn, hōuōil rama hōn, paŋ mag akwōr rōbō ābād abō dōŋō, ap pī nīmōia. Makwam namaga, kwosō, wī yōja, kōp hōlīmīb ap bla algōr rōbō ābād abō dōŋō, ap pī nīmōia. Ap akuyōbō magalīg mag kītīb wā rōia.

⁵ Makwam, Jisas nōbō nuŋ bla hōr ap nīmim aku nugwōn, Perisi nōbō piaku aipam, lo mōnō yad nōlīb nōbō bla aipam Jisas nugwo yadmā, “Nōbō nagō piaku pōdpōd rīmīn, nōso auso nōbō rīg yadīm mag akuyōbō, imag űīŋ aku rōbō ābād abōlōi wōhō, hōr ōr ap nīmmīdōi?” rīmā.

⁶ Aliō rīmīdmīn, Jisas yadōŋa, “űīŋ inakmōnō hōrmīdōi aku, Aisaia mōnō mī ōdōriō yadōn, God Mōnō aku kai kītōn yadōŋa, ‘Nōbō mō kīyōbō, God iba yadīm bīl sō dumīda, rōi aku, jī hōr mōnō akwōr yadōia; nī madmag nīgōlōi.

⁷ God lo mōnō aku yad nōlōlīŋō, rōi aku, jī nōbō mō mōnō űīŋ keir yadōi mōnō piakwōr yad nōlōia. Makwam, nī hōjōpalōn īb na yadīŋ bīl sō duen.

Hōr mōnō akwōr yadmīdōiŋō,’ rōŋa.

⁸ Mag akuyōbō, űīŋ God mōnō yad nīgīm aku rōbōxōn, nōbō mō mōnō űīŋ keir yadōi aku pōn, nuō nōhōnīŋ nōbō rīg yadōi mag akwōr nugw pōn mai duōiŋō,” rōŋa.

⁹ Jisas űīgō iswob yadōn yadōŋa, “űīŋ rīb wā yōx nugwōn, God mōnō yad nīgōŋ aku pī hōr piaku abōn, rīb mag űīŋa keir akwōr nugw pōn mai dumīdōia.

¹⁰ Mosīs God Mōnō rīb mīŋi kai kītōn yadōŋa, ‘Nauō nam rīg yajōű akuyōbō nugw pōn, űīŋ pī ōsōs rī ri abōűa; jī halōu ha bli nuō nuōm űīŋ bla ōlīsō wōlaŋ mōnō diba yadmījōű aku, űīŋ űīgō pīl pal nīgīŋ wōrōxīŋ,’ me rōŋa.

¹¹ Makwam űīŋ mōnō adaku ōdōriar yad nōlōlōi. Nōbō ī, acō mam rōbōxnōb, cōn aku, nuō nuōm yajōna, ‘Acō mam, nī ap wā bli űīŋ nōbō hogwa nōilōxa, jī rīg űīŋ nōbō hogwa nōlīb rīg aku, wopik nī God nugwo nōinō, rīl makwam, űīŋ nōbō hogwa nōlīb rīg ī mīdōlō,’ cōna.

¹² Akuyōbō alīŋ, űīŋ nugwōn yajōűa, ‘űīŋ akuyōbō alōi aku, mōnō mīdōlō,’ cōűa. Aliō yadīŋ, űīŋ God Mōnō aku rōbōxōn, ap wā bli nuō nuōm űīgō nōlēű.

¹³ Makwam, rīb mag űīŋa keir akwōr yōx nugwōn, mai duōn, nōbō yonyōbō bli aipam yad nōlīŋ, űīŋ piōŋō nōbō yonyōbō bli yad nōlīŋ, alīp duŋ nugugīrōn, God Mōnō hōr ap ī rōxg pī hōr kī bō abōia. Makwam nuō nuōm mōnō yadīl akwōr yōi; űīŋ ap mīga akwōr aliō paŋ mag akwōr rīmīdōiŋō,” rōŋa.

14 Jisas aliö rön, nöbö mö magöri rīg mīdim akuyöbö ñigö yadmīn, nuñ mīdōñ il yōra hōmīdmīn yadōña, “Mōnō yadība rīmīdīl gī ñīñ magalīg nugwōn, mōnō ila rōx nugw rī abōña.

15 Ñīñ ap nīmīñ yuō bö pīn diōn aku pīx pīlenīm; ap hōbwab yuō ñīñ bebō rōpīn rīñadō hōna akwōr ran, ñīñ pīxa alīg mījōña.

16 Ñīñ nöbö mö rīmīj mōla mījōn bla, rīmīj pal nīg nugw rī abne,” rōña.

17 Jisas aliö rön, nöbö mö bla ñigö rōbōxōn, ram mōl yuadō dumīn, nöbö nuñ bla nugwo yad nugumā, “Mōnō hōd rōxōn yadlō aku, ila aku mīkai?” rīmā.

18 Aliö rīmīn, Jisas yadōña, “Nöbö mö bla ñīñ nugwōlōi mag akuyöbö, ñīñ kwo algōr nugwōlōi ā? Ap mōdōi bla amnōr nīmīñ, hōbwab bö pīn duañ, God nugum pīx pīlōl.

19 Aku agapīm: ap nīmōi piaku, madmag yuō bö duen; hōbwab yuō bö ör pīn duañ, hōb alīg yax abōñīñjō,” rōña. Jisas yadōñ mōnō aku, ap bla magalīg pan nīmīb akwōr mīda, mōdīb ap bli mīdōlō, rōña.

20 Makwam Jisas aliö rön yadōña, “Rīb gwogwo yuōrīb ñīñ bebō rōpīn rīñadō hōn ap akwōr ran, nöbö mö pīxa alīg mījōña.

21 Nöbö mö bla yuōrīb ñigö bö rīb gwogwo yōx nugu gīrōn, ñīñ mag gwogwo rōn, ap kib pōn, nöbāpō pīlōn, mö kib nöbö kib rōn,

22 ap piaku ap ana alīg mīdōlō, rōn, nöbö mö bli rīb gwogwo yōxōn, inakmōnō hörōn, mōnō gwogwo yadōn, ap piaku ap na alīg mīdōlō rīñ, ölisō wōlan, nöbö mö yad hōimōuōn, ib ñīñ keira mag wōlōn, amīn rōn, mag gwogwo rīb rīb akwōr yōx nugwōn, rōia.

23 Mag gwogwo rōi piaku rīb mag i hör piakuyöbö hōl. Rīb gwogwo maga yuōrīb ñīñ bebō wōl aku rīmīn, nöbö mö God māmāg il rol nuñwa pīxa alīg mīdōia.

*Mō i, Jisas ran, halōu na kōmō ñigōñīñjō, rōn, nugw pōña
(Mat 15:21-28)*

24 Jisas mögōrīb aku rōbōxōn, du mögōrīb taun dib Taia womiōx yōrakwam duōña. Duōn, nöbö mö piaku nī weik nugwōlīñ, me rōn, ram mōl yuadō mōl i duōn umad gī mīdōña aku, jī umad gī mīdīb maga mīdōlōñ.

25 Mō i, halōu nuñ mīda ragwo ha öim ñigōñ makwam, Jisas hō, rīmīn, nuñ duōn Jisas yōdpīlō il yōra hōxmax yuōn,

26 Jisas nugwo yad gögō rōn yadōña, “Halōu na ragwo ha yuō wōl aku, yad abañ rōu duañ,” me rōña. Mō aku nuñ Juda mö yōi. Nuñ yōx pōn hem mögōrīb Pōnisia, mögōrīb Siria nöbö nugwidīx mīdmīdmā.

27 Makwam aliö rīmīn, Jisas nugwo yadōña, “Hōd halōu ha ap nīmīñ, wōt bīcōn aku waiō. Halōu ha nōlīb ap mag aku pōn wōñō abnīñ aku wā renīñjō,” rōña.

28 Aliö rīmīn, mö aku painjō yadōña, “Nöbö Dib! Aku wā yadlō makwam, jī halōu ha piaku ap nīmīñ, rīb rība akuyöbö ābāñ mo aku pīnan, wōñō bla aipam nīmōñīñjō,” rōña.

29 Aliö rīmīn, Jisas mōnō aku nugwōn yadōña, “Nagō aliö yadlō aku, halōu nagō ragwo ha yuō wōlōn mīd aku mōdō rōu dua; nan duō,” rōña.

30 Jisas aliö rīmīn, mö aku hōbkal duōn nugumīn, ragwo ha rōbōx rōu dumīn, halōu nuñwa köp rol yōra tar hōlīm gī mīdōña.

Rīmīj mōl idīxōñ nöbö i Jisas rīmīn, rīmīj mōla rōdōña

³¹ Jisas mögöriþ taun dib Taia il yöra röböxön, du mögöriþ taun dib Saidon il piaku palön, mögöriþ Dekapolis duön Ban Yuö Gafili duöña.

³² Umín nugugirön, nöbö mö piaku nöbö rimij möl idixim mönö þi ri abmidöl nöbö i pön hön, Jisas nugwo yad gögö rön yadmä, “Nöbö ki nugwo pi nugwan, wä ran,” me rimä.

³³ Aliö rimidmín, Jisas nöbö aku nugwo yölñön hör hör yöraku duön, imag nuñ aku rimij möla abön, imag höpöl þlön, albeñ nuñ aku pi nugwön,

³⁴ laxiö adöx sö nugwön, anjöi nig girön, “Epata!” röña. Mönö yöbö yadön, “Epata,” röñ aku, mönö il aku “Rödö,” röña.

³⁵ Jisas aliö rimín nugugirön, nöbö aku rimij möla rödmín, ajmöla womiöxim nugugirön, mönö ödöriar pöña.

³⁶ Jisas nuñ piönjö nöbö mö akuyöbö ñigö yadöña, “Mönö aku nöbö mö bli yad nölmijeñjö,” röña. Mönö aku mönö ölisö yadöña, ji ññ du m+ usus rön nöbö mö miga yad nölmä.

³⁷ Mönö aku yad nölmidmín nöbö mö nugwön aiö waiö rön yadmä, “Jisas ap piaku magalig rimidmín m+ wä ra. Nuñ nöbö mö rimij möl idixön ri piaku rimín, rimij möla rödmín, nöbö mö albeñ ömörö ri piaku rimín, mönö þi ri aböñjö,” rimä.

8

Jisas nöbö mö miga ap mag nölmín n+imä

(Mat 15:32-39)

¹ Wop mib+l yör akwör, nöbö mö miga hö midim, ap maga midölmín, Jisas nöbö nuñ bla wö rim hömidmín yadöña,

² “N+ nöbö mö k+yöbö ñigö uliöxm+dlä. Wop mös pañ n+ þisañ midön hör midöia.

³ Ññ kiö akwör yad abmön, bli pad piaku höi akuyöbö, ödöi mib+l piaku duön, mämäga mömöinö palañ, p+n b+cöññjö,” röña.

⁴ Aliö rimín, nöbö nuñ bla yadmä, “Mögöriþ ki mib+l ör yör+k, ap maga pikai yöbö pön nöinñjö?” rimä.

⁵ Aliö rimín, Jisas yadöña, “Bred mag ññña pödiö mid?” röña. Aliö rimín, yadmä, “Akuyöbö mij sö,” me rimä.

⁶ Aliö rimín, Jisas nöbö mö akuyöbö ñigö yadmín, römidim nugugirön, bred mag akuyöbö mij sö aku pön, God nugwo ri ablañe, rön, þi g+lxön, nöbö nuñ bla nölm, ññ piönjö pön, nuöm nigön nöbö mö nölmä.

⁷ Dölöm ulul þi g+ midim aku algör pön, God nugwo ri ablañe rön, nöbö nuñ bla nölm, nuöm nig nölmä.

⁸ Nölmín, n+mmidim n+mmidim ññ wöta b+rim, r+ b+ba röböx röböxp rim piaku, Jisas nöbö nuñ bla yogw akuyöbö mij sö piöxmín aja wölöña.

⁹ Nöbö ap n+mim adaku, po tausan akuyöbö. Jisas nuñ nöbö mö adaku ñigö yad abön,

¹⁰ nöbö nuñ bla þisañ röbö alebö pön, mögöriþ Dalmanuta dumä.

Perisi nöbö bli, “Ap rölbä akuyöbö i ran nugunjö,” r+imä

(Mat 16:1-4; Luk 12:54-56)

¹¹ Perisi nöbö bli Jisas nugwo inakmönö hörñ pödiö yajönñjö, rön, hön nugwo þisañ mönö yad nugup duön yadmä, “God adöx yöd röul adö kau sö

mɪd ɔ̌lɪsɔ nuŋwa pɔn ap rɔ̌lɪbā mag ɕimala ran, an nugwɔn, God nagɔ yad abmɪn hɔranjɔ, rɔn, nugunɪŋjɔ,” rɪmā.

¹² Aliɔ rɪmɪn, Jisas anjɔi mag diba abɔn yadɔŋa, “Nɔbɔ mɔ weik mɪdɔi wop kɪ, pɔdpɔd rɪmɪn yadɔi, ‘Ap rɔ̌lɪbā mag ɕimal i ran nugunjɔ,’ rɔi? Nɪ ñɪgɔ mɪ ɔdɔrɔi yadmɪdla, ñɪgɔ ap rɔ̌lɪbā akuyɔbɔ i rɪmɔn, nugweñɪŋjɔ,” rɔŋa.

¹³ Aliɔ yadɔn, ñɪgɔ rɔbɔxɔn, nɔbɔ nuŋ bla pɪsan rɔbɔ alebɔ pɔn, ban yuɔ ir kwo wolumā.

Jisas, nɔbɔ nuŋ bla Perisi mɔnɔ ñɪŋa peñɪŋjɔ, rɔn, mɔnɔ hɔd rɔxɔnyadɔŋa (Mat 16:5-12)

¹⁴ Makwam nɔbɔ nuŋ bla uplɔbɔn, bred mɪg yɔi, mag paɲyɔbɔ iɔr pɪ rɔbɔ alebɔ mɔla ñɪgɔn, pɪrag dumā.

¹⁵ Mibɪl kwo du gɪrɔn, Jisas ñɪgɔ yadɔŋa, “Perisi is ñɪŋ aku aipam, Herod is nuŋ aku aipam, nugw ri abne,” rɔŋa.

¹⁶ Aliɔ rɪmɪn, nɔbɔ nuŋ bla ñɪŋ keir yad nugwob nugwob rɔn yadmā, “Bred mag bla aipam ragɔlɔl aku yadmɪdɔ,” rɪmā.

¹⁷ Jisas nuŋ keir ñɪŋ rɪg yadim aku nugwɔn yadɔŋa, “Pɔdpɔd rɪmɪn bred maga ragɔlɔlɪŋjɔ, rɔn, yadmɪdɔi? Ñɪŋ mɔnɔ nugwɔn il aku nugwɔlɔi ā?

¹⁸ Māmāga ñɪgɔŋ aku nugwɔlɔi? Rɪmɪj mɔla ñɪgɔŋ aku yɔxɔlɔi? Owa nugwɔn uplɔbɔi?

¹⁹ Nɔbɔ paip tausan mɪdim wop aku, bred mag akuyɔbɔ mɔmɪd sɔ pɔn pɪ gɪlɪx nɔlmɔn, ñɪmɔn rɪb rɪba rɔbɔxim bla, yogw akuyɔbɔ pɔdiɔ piɔxim?” rɔŋa. Aliɔ rɪmɪn, yadmā, “Yogw akuyɔbɔ mɔl sɔ piɔxmɪŋjɔ,” rɪmā.

²⁰ Aliɔ rɪmɪn, yadɔŋa, “Makwam nɔbɔ po tausan mɪdim wop aku, bred mag akuyɔbɔ mɪj sɔ pɪ gɪlɪx nɔlmɔn, ñɪmɔn rɪb rɪba rɔbɔxim bla, yogw akuyɔbɔ pɔdiɔ piɔxim?” rɔŋa. Aliɔ rɪmɪn, yadmā, “Yogw akuyɔbɔ mɪj sɔ piɔxmɪŋjɔ,” rɪmā.

²¹ Aliɔ rɪmɪn, yadɔŋa, “Ñɪŋ mɔnɔ yɔxɔn, mɔnɔ ila nugwɔlɔin ā?” rɔŋa.

Māmāg we wɔlɔŋ nɔbɔ i Jisas rɪmɪn, māmāga ix nugwɔŋa

²² Makwam ñɪŋ Betsaida tauna urɔpɪnmɪn nugugɪrɔn, nɔbɔ mɔ bli nɔbɔ māmāg we wɔlɔŋ i pɔn hɔn, Jisas nugwo yad gɔgɔ rɔn yadmā, “Nugwo pɪ nugwɔ,” rɪmā.

²³ Aliɔ rɪmɪdmɪn, Jisas nɔbɔ māmāg we aku nugwo inɲɪlɔ pɔn, yɔlɪŋɔn ram yɔj lɪglɪg agrɔ rɪb yɔra duɔn, māmāg nugwo aku hɔpɔl pɪlɔn, nugwo pɪ nugwɔn, yadɔŋa, “Māmāg nagɔ ap bli nugumɪdlaɔ owa?” rɔŋa.

²⁴ Aliɔ rɪmɪn, yadɔŋa, “Yɔwɔ. Nɔbɔ mɔ bla nugumɪdla, jɪ bɪ hɔu rɔxgɪb bla yɔnmɪdɔinɔ,” rɔŋa.

²⁵ Aliɔ rɪmɪn, Jisas iswob māmāg nuŋwa pɪ nugumɪn, rɪb pia wā rɪmɪn ap bla magalɪg nugw ri abɔŋa.

²⁶ Makwam Jisas nɔbɔ aku nugwo yadɔŋa, “Iswob hɔbkal ram yɔj lɪglɪg agrɔ nɔbɔ mɔ mɪdɔi pɔ kwo wolumɪjɪnɔ; ram nagɔ paxdɔriar duɔ,” rɔŋa.

Pita Jisas nugwo yadɔŋa, “Nagɔr mɪ Mesaia,” me rɔŋa (Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Jisas nɔbɔ nuŋ bla pɪsan ram yɔj lɪglɪg agrɔ taun dib Sisaria Pilipai il yɔra dumā. ɔdɔi mibɪl yɔra du gɪrɔn ñɪgɔ yadɔŋa, “Nɔbɔ mɔ piaku, ñɪ yɔnɪmɪm me rɔn nugwɔinɔ?” rɔŋa.

²⁸ Aliɔ rɪmɪn, yadmā, “Nɔbɔ mɔ bli nagɔ rɔbɔ pal nɔlɪb nɔbɔ Jon aku, me

röia; bli ilaija, me röia; bli God mönö yadib nöbö keir i, me röinjö,” r+mä.

²⁹ Aliö r+midm+n, Jisas ñ+gö yadöña, “Ñ+ñ keir n+ yön+m, me rön, nugwöi?” röña. Aliö r+m+n, Pita yadöña, “Nañör m+ Mesaia* maku,” me röña.

³⁰ Aliö r+m+n, Jisas yadöña, “Nöbö mö akuyöbö mönö aku wöxnö yad nöl+m+jeñ+ñö,” röña.

*Jisas yadöña, “N+ wöröxon höbkal öbinö,” röña
(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)*

³¹ Jisas nuñ ila n+gön, nöbö nuñ akuyöbö ñ+gö mönö yad nölön yadöña, “Nöbö Ha nuñwa öñ+ñ höb diba ödöriö pöna. Mönö p+ nuöm n+g+ñ nöbö dib bla aipam, God ap höjöpäl ur nöl+ñ nöbö dib bla aipam, lo mönö yad nöl+ñ nöbö bla aipam, nugwo nugw+ñ, ölisö wölän, päl pal n+g g+ñ, nuñ wöröxon, wop mös m+don, wop pañ aku höbkal öbiön+ñö,” röña.

³² Jisas mönö aku wöxnö yad+m, Pita nugum, wä röl+m, Jisas nugwo pön du r+ñ yöraku duön, nugwo yad g+rön yadöña, “Mönö aliö akuyöbö yadm+ñö,” röña.

³³ J+ Jisas höuöiliö, nöbö nuñ bla ñ+gö nugwön, Pita nugwo yadöña, “Seten! Nañ höglöm n+ adö duö! God r+byöx nugw r+ñ akuyöbö yadm+doio; nöbö mö piaku r+byöx nugwöi r+ñ akuyöbö yöx nugwön yadm+dlanö,” röña.

³⁴ Jisas aliö rön, nöbö nuñ bla aipam, nöbö mö m+ga m+dim akuyöbö aipam wö r+m, il yöra höm+dm+n yadöña, “Nöbö mö yön yön n+ p+sañ m+di+ba cön bla, ap agap+m mögöri+ñ rol il k+ r+ñ diba yöx nugwöi aku röböxon, m+x+ñ ñ+ña keir r+ñ diba yöx nugwöi aku röböxon, b+ katlö watlö waba p+ ragp+id n+g ragön n+ mai hön.

³⁵ Nöbö mö, Jisas nugw pön m+di+ñ wä ren+ñö, rön, nugwöñ bla, m+ anadö p+ñ b+coña. Makwam nöbö mö, Jisas nugw pön, mönö wä nuñwa nugw pön m+di+ñ, an+ñ r+ gwogwam cön aku mönö m+doöl, rön, r+ñ diön nöbö mö akuyöbö, God rañ öim m+ñöña.

³⁶ “Makwam nöbö mö, ap waiö mögöri+ñ rol il k+ m+ga akwör p+ñ+ñö, rön, r+ñ duan, mögöri+ñ il k+ m+id ap akuyöbö magal+g pöña, j+ öim m+di+ñ mag aku peñ+m.

³⁷ Ap waiö akuyöbö magal+g rag du s+m rön, öim m+di+ñ mag aku wob+ñ maga m+doöl.

³⁸ “Weik wop k+ nöbö mö ñ+ñ nöbö mö kib mag yönön, ap kib mag gwogwo r+ gör m+doio aku, nöbö mö kai n+ aipam mönö na aipam möigw yöxöñ aku, mai Nöbö Ha nuñwa Nuö mil mag wä keiryöbö pön, ejol lei bla p+sañ hön wop aku, nuñ ñ+gö algör ör möigw yöxon, ‘Nöbö mö akuyöbö ñ+gö nugum+doio,’ cön+ñö,” röña.

9

¹ Jisas aliö rön, mönö i yadöña, “N+ ñ+gö mönö mi yadm+dla, ñ+ñ nöbö mö m+doio k+iyöbö bli kömö m+di+ñ nugug+rön, God nöbö mö pön nugwid+x m+di+ñ wop aku, mil ölisö mag diba al+ñ hañ nugwöñ+ñö,” röña.

*Jisas m+x+ñ nuñwa m+ keiryöbö wöxnö n+göña
(Mat 17:1-12; Luk 9:28-36)*

² Makwam mai wop akuyöbö injösu bö m+idön, Jisas nuñ Pita Jems Jon ñ+gö yam ada yöl+ñön, mögöri+b nöbö mö m+idölim höñ i pisö wölu önön ajmag p+id sö wölumä. Wöluön, Jisas nugwo nugum+in nugug+ron, m+xiñ nuñwa m+ keiryöbö wöxnö n+göña.

³ Wöl+ñ nuñ aku lei gudogudö wä keiryöbö wöxnö n+g+im, mil milöu gi m+idöña. Nöbö mö mögöri+b m+grö k+ i wöl+ñ bli röbö p+lön p+l patön r+im, lei gudogudö aliö akuyöbö röxg+ib maga m+idöl.

⁴ Makwam nugum+in, Ilaija Mos+is yöñö höñ Jisas p+isañ mönö p+m+dmä.

⁵ Ñ+ñ nugwön, Pita Jisas nugwo yadöña, “Mönö yad nöli+b nöbö, an yör+ik m+id+im m+ wä ra! Makwam, an ram böto mea mös pañ urön; nagö i, Mos+is i, Ilaija i,” me röña.

⁶ Ñ+ñ ipöxm+dim aku döñö, Pita r+byöx nugw ri abölön wöhö, amnör aliö yadöña.

⁷ Makwam m+jöi wab i höñ, ñ+gö p+ yuö abm+in nugug+ron, mönö i m+jöi yuö yör sö pik yadöña, “Aku Ha madmag yöbö n+ ödöriö. Mönö yajöna akuyöbö nugune,” röña.

⁸ Aliö r+im+in nugug+ron, ñ+ñ adadö nugum+in, nöbö hogw aku m+idölimem; Jisas nuñwör m+idöña.

⁹ Makwam ñ+ñ p+id sö röböxön, hö p+in gi+ron, Jisas yadöña, “P+id gi höm+dm+in ap r+im+da nugwöi aku, weik nöbö mö bli yad nölm+jeñ. Mai Nöbö Ha nuñwa wöroxön öbiön wop aku, wöxnö yad nöine,” röña.

¹⁰ Aliö r+im+in, nöbö nuñ bla nöbö mö bli yad nölölim; ñ+ñ keir yad nugwob nugwob rön yadmä, “Wöroxön öbinö, ra aku, mönö il aku m+kai?” r+imä.

¹¹ Aliö rön, Jisas nugwo yad nugwön yadmä, “Lo mönö yad nöli+b nöbö bla pödpöd r+im+in yadöi, ‘Ilaija höd höñ+ñö,’ röi?” r+imä.

¹² Aliö r+im+dm+in, Jisas yadöña, “Mi yadöia. God Mönö maga kai k+itön yadmä, ‘Nöbö Ilaija höd höñ ap piaku r+ p+id+lum+jön+ñö,’ r+imä. Makwam God Mönö aku mönö i kai k+itön yadmä, ‘Nöbö mö piaku Nöbö Ha nuñwa nugwo peñ; ñ+ñ nugwo öli+ñ höb diba p+ nöiöñ+ñö,’ rim mönö aku, pödpöd r+im+in aliö yadöi+ñö, rön, nugwöi?”

¹³ Ilaija mönö yadmä aku, mai höñ+ñö, rön, r+ib aku yöx nugum+jeñ. Nuñ mödö höm nugwön, r+ib ñ+ña keir yöx nugwön nugwo amnör r+ gwogwam r+imä. Aku makwam, God Mönö aku kai k+itön, nugwo r+ig cöñ+ñö, rim mag akwör röi+ñö,” röña.

Ragwo asa ha ulm+idö i öim n+göñ aku, Jisas yad ab+im röu duöña (Mat 17:14-21; Luk 9:37-43)

¹⁴ Makwam ñ+ñ up bö p+in duön nugum+in, lo mönö yad nöli+b nöbö bli, Jisas nöbö nuñ akuyöbö mac sö p+isañ nuö nuö yad m+id+im nugug+ron, nöbö mö m+ga akwör höñ, ñ+gö p+ yuö abön nugugu m+dmä.

¹⁵ Aliö nugugu m+id+im nugug+ron, Jisas höröp+nm+in, nöbö mö hö m+dim akuyöbö, aiö rön, du nugwo yad wahax p+imä.

¹⁶ Jisas nöbö nuñ bla ñ+gö yad nugwön yadöña, “Pödpöd r+im+in nuö nuö yadm+idöi+ñö?” röña.

¹⁷ Aliö r+im+in nugug+ron, nöbö i nöbö mö m+dim mib+il yöra yadöña, “Mönö yad nöli+b nöbö. Ha na aku, ragwo asa yuö wöl+im, mönö pöl.

¹⁸ Wop bli nugwo uplöp r+im+in, p+in b+ron, ajmöla höpöl höbwa röp+nm+in, ajmaga öb+ix k+it k+it yuön, in wajmag m+xiñ p+ iñ r+ nöli+p ra. Öim akuyöbö

alm+n alm+n, n+ pön höl aku, j+ nöbö nagö akuyöbö ñigö yadmön, ragwo asa aku yad ab wöhö nugwön röböxöñö,” röña.

¹⁹ Aliö r+m+dm+n, Jisas ñigö yadöña, “Ñ+ñ nöbö mö weik midöi kiyöbö God nugw p+ c+c+ ñigölöi. Wop kai nugwo nugw pön, ap piaku ñ+ñ keir cöñ? Mönö öim yadmön nugwöi aku, j+ n+ pödpödiö mönö kit+ß wä yadmön nugwöñ? Ha aku p+n mid+il yör+ik pön höi!” röña.

²⁰ Aliö r+m+n, pön Jisas midöñ il yöra pön höm, ragwo asa nugwo öim ñigöñ aku, Jisas nugwo nugwön, ha aku nugwo r+m+n, p+n b+rön, wöj wöj nölm+n, höpöl wöl höpöl höbwa hör p+nöña.

²¹ Alm+n, Jisas ha aku nuö yad nugwön yadöña, “Ap aku wop kai röñ?” röña. Aliö r+m+n, yadöña, “Maduar hanjala midöñ wop akwör röña.

²² Ragwo as aku, nugwo öim pil pal ñig+nö, rön, r+n yönmid r+n yuö bla aipam, röbö yuö bla aipam pal wöd abm+da. Alm+id makwam, an+ñ nuarö uliöxön, ap aku yad ab+ß maga cön aku, yad abö,” röña.

²³ Aliö r+m+n, Jisas yadöña, “N+ pödpöd r+m+n, ‘Yad ab+ß maga cön aku, yad abö,’ rön, yadm+dlö? R+g yad nugun mag akuyöbö cön+ñö, rön, r+byöx nugunö aku, r+g yad nugunö mag akwör cön+ñö,” röña.

²⁴ Jisas aliö r+m+n, ha nuö aku yadkap ör yadöña, “Nagö nugw p+la; mag aku c+nañö, rön, r+ß aku yöx nugul aku, j+ r+ß mös yöxbä maga ra aku, n+ r+ß wä nölan nugwön n+ m+ añaäö nugw p+nöm,” röña.

²⁵ Makwam nöbö mö m+ga, nuarö hogwa Jisas p+sañ midim yöra, ipal+ip höm+dm+n nugwön Jisas ragwo as aku nugwo yadöña, “Nagö ragwo asa, nöbö mö r+man r+m+j möla id+xim mönö p+m+idölöi aku, nagö yadm+dlä, ha aku nugwo röböxön, añaäö röu duö, mai höuöil höm+jnañö!” röña.

²⁶ Jisas aliö r+m+n, ragwo as aku aiö diba rön, röu dinöb rön, ha aku nugwo r+m+n, göur du p+n b+rön, g+il g+il r+, r+ gö ñ+gm+n, nöbö mö m+ga yadmä, “Ha mödö wöröxö,” r+mä.

²⁷ Aliö yad+m aku, j+ Jisas in+p+lö nuñ aku pön, nugwo pab+il nölm, nuñ kömö midöña.

²⁸ Mai Jisas ram möl yuadö duön, nöbö nuñ bla p+sañ ñ+ñör mid g+r, nugwo yadmä, “Pödpöd r+m+n an ragwo as aku yad ab wöhö nugwöl?” r+mä.

²⁹ Aliö r+m+n, Jisas yadöña, “Ragwo as akuyöbö hör yad abeñ; God höjöpäl mijöñ akwör röu diöña. Hör aku röu dueñ+ñö,” röña.

*Jisas iswob, “Wöröxön öbinö,” röña
(Mat 17:22-23; Luk 9:43-45)*

³⁰⁻³¹ Jisas nöbö nuñ bla yöl+ñön, mögöriß aku röböxön, mögöriß Galili mib+il yöra du g+rön, nöbö n+ akuyöbö ñigö mönö yad nöi ri abne, rön, tar umad g+ midön, ñigö yad nölm+da. Ñ+ñ yad nölon yadöña, “Nöbö Ha nuñwa nugwo wöñö u rön nöbö bli ñigö nölan, nugwo p+il pal ñ+g g+ñ, wöröxön, wop mös midön, wop pañ aku höbkal öbiöñ+ñö,” röña.

³² Nuñ aliö r+m+n nugug+rön, mönö il aku m+kai, me rön, nugwo yad nugwöy+x aku, j+ ipöxön yad nugwölim.

*Nör nöbö diba midlö, rön, mönö nuö nuö yadmä
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)*

33-34 Makwam ödöi mibɪl yöra du gɪrön, Jisas nöbö nuŋ piaku, “Nör nöbö diba, nagö nöbö dib yöi,” me rɪ gɪrön, nuö nuö yadmɪn duöŋa. Du Kapaneam uröpɪnön, ram möl yuadö duön, Jisas ñigö yad nugwön yadöŋa, “Ödöi mibɪl yöraku hö gɪrön, mönö kai yadɪp höi?” röŋa. Aliö rɪmɪn, nöbö nuŋ bla mönö aku yad nugu gɪrön hem aku nugwön, möigw yöxön, painö yad nöölöim.

35 Yad nölmɪdölɪm, Jisas du römdön, nöbö nuŋwa akuyöbö möl sö akuyöbö ñigö yadɪm hömdmɪn yadöŋa, “Nöbö mö diba mɪdɪba cöñ piaku, nöbö mö hör mabö rɪ nölöi akuyöbö mɪdön, nöbö mö bli ñigö magalɪg mabö rɪ nöliŋ,” me röŋa.

36 Aliö rön, ha ulmɪdö i pön hön mɪdim mibɪl yöra ñigön, wob gɪrön yadöŋa,

37 “Nöbö mö nɪ nugw pön, ha ulmɪdö aliö kɪyöbö röxgɪb paŋyöbö i pɪ ösös rɪ abmɪjõn aku, ha aku nugwör wöhö, nɪ aipam põña. Makwam nɪ põn aku, nör wöhö, Acö na yad abmɪn höm aku nugwo aipam põñɪjõ,” röŋa.

*Nöbö mö an höx mɪdölöi akuyöbö, ñɪŋ nöbö mö nugub an
(Luk 9:49-50)*

38 Makwam Jon Jisas nugwo yadöŋa, “Mönö yad nöliɪb nöbö. Nöbö i ib nagö urön, ragwo ha yad abɪm röu dumɪn, an nugwön nugwo yadmɪŋa, ‘Nagö nöbö an pɪsaŋ ñigö ñigön yönölöl aku, akuyöbö almɪjɪnö,’ rɪmɪjõ,” röŋa.

39 Aliö rɪmɪn, Jisas painö nugwo yadöŋa, “Nugwo pödpöd rɪmɪn wöhö rim? Nöbö mö nɪ rɪbyöx nugwön, ib na urön, ap röliɪbä akuyöbö bli rɪmɪjõn aku, mai höuölön nɪ mönö gwogwo yadeñ.

40 Nöbö mö an höx mɪdölöi akuyöbö, ñɪŋ nöbö mö nugub an.

41 Makwam nugwi! Nöbö mö yönɪmɪm, ñigö Jisas nöbö nuŋ, me rön, röbö un nöliŋ nɪmõn aku, God ñigö pɪ rɪ abõñjõ,” röŋa.

*Ñɪŋ mag gwogwo rɪɪb maga rö, rön, nugw rɪ abõña
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)*

42 “Makwam nöbö mö bli hön, halöu ha nɪ nugw pöi bla, ñigö ap kib mag gwogwo mag aku rɪ yabuŋ, ñɪŋ nɪ uplöbön mag gwogwo rɪmɪjõña. Nöbö mö akuyöbö alɪba rɪmɪjõn aku, höd rɪg dib i göliöda aku ñigö nag ñig gö ñigön, pön du ban yuö diba aböyɪx aku waiö. Jɪ kömö mɪdön, aliö mag gwogwo rɪmɪjõn aku, mɪ ödöriö öliŋ höb diba põñjõ,” röŋa.

43 Jisas aliö rön yadöŋa, “Imag i ran, ñɪŋ ap kib mag gwogwo rɪba rɪmɪdöi aku, inɪplö adaku römaxdör abɪŋ, inɪplö paŋ adöi ör mɪjõna. Akuyöbö alön, ap kib mag gwogwo akuyöbö reñ aku, kömö diöña. Makwam imag hogwa mösör mɪdan, mag gwogwo rön, mögöriɪb rɪn öim yönmɪd yöra diöña.

44 Mögöriɪb aku,

‘ñigö meja öim nölan mɪd gɪrön,
rɪna yön gör mɪjõna.’

45 “Yampɪlö aku algör. Yampɪlö i ran, ñɪŋ ap kib mag gwogwo rɪba rɪmɪdöi aku, yampɪlö adaku römaxdör abɪŋ, yampɪlö paŋ adöi ör mɪjõna. Akuyöbö alön, ap kib mag gwogwo akuyöbö reñ aku, kömö diöña. Makwam yödpɪlö hogwa mösör mɪdan, ñɪŋ mag gwogwo rɪŋ, ñigö mögöriɪb rɪn hör yönmɪd möl bö aban, öliŋ höb diba põña.

⁴⁶ Mōgōrīb aku,
 ‘ñigō meja òim nōlan mīd gīrōn,
 rīna yōn gōr mījōna.’

⁴⁷ Māmāg aku algōr. Māmāg i ran, ñiη ap kib mag gwogwo rība rīmīdōi aku, māmāg pīlō adaku pīn gul rī abīη, māmāg paη adōi ōr mījōna. Akuyōbō alōn, ap kib mag gwogwo akuyōbō reñ aku, God mōgōrīb nuη sō dīōña. Makwam māmāg hogwa mōsōr mīdan, ñiη mag gwogwo rīη, ñigō mōgōrīb rīn hōr yōnmīd mōl bō aban, ōlīη hōb diba pōña.

⁴⁸ Mōgōrīb aku,
 ‘ñigō meja òim nōlan mīd gīrōn,
 rīna yōn gōr mījōna.’

⁴⁹ “Hōmñan uña bī urīη yōnōn usō wā ñigōn mag akuyōbō, God nuη ñigō nōbō mō magalīg mag aliō akuyōbō cōna.

⁵⁰ “Usō sol ap id wā ōdōrīō aku, jī usō id nuη aku pal mag duan, pōdpōdiō rōn rīη, yōra usō id yōñōn? Aku makwam, ñiη nōbō mō usō id akuyōbō rōxg mīdōn, nōbō mō bli madmag ñigōn, pīsan tar mījne,” rōja.

10

*“Mō yad abīb mōnō wōhō?” rīmā
 (Mat 19:1-12; Luk 16:18)*

¹ Jisas Kapaneam rōbōxōn, mōgōrīb Judia mībīl piaku duōn, du rōbō Jodan mōxōn, ir kwo duōja. Nōbō mō piaku nugwōn, hō mōgum rīmīdīm nugwōn nuη òim rīg rīmīd akuyōbō ñigō mōnō yad nōlōja.

² Perisi nōbō bli, Jisas pōdi yajōnījō, rōn, hōn nugwo yad nugwōn yadmā, “Lo mōnō kaiyōbō mīd? Nōbō piaku mō pōn, yad abnōb, yad abōñījōnō owa?” rīmā.

³ Aliō rīmīdmīn, Jisas yadōja, “Mōsīs God Mōnō kai kītōn, ñigō mōnō kai yadōj?” rōja.

⁴ Aliō rīmīn yadmā, “Mōsīs yadōja, ‘Mō yad abnōb, “Nagō yad abmīdlō,” rōn, kōp mea i kai kītōn nugwo nōlōn, yad abīb,’ me rō,” rīmā.

⁵ Aliō rīmīn, Jisas yadōja, “Ñigō mī yadmīdōi aku, jī maduar God nuη nōbō aiōñījō, rōn, rībyōx nugwōlōj. Mōsīs ñigō God mōnō yad nōlmīn, ñiη rīmīgōr pōlōi aku, nuη lo mōnō aku kai kītōja.

⁶ Makwam God mōgōrīb maduar ib hōr i rī ñigōj wop aku, nōbō rī ñigōn, mō rī ñigōn, rōja.

⁷ Adaku mī, nōbō piaku nuō nuōm nōbō pīsan mīdōn, du mō pōn, ñigō rōbōxōn,

⁸ ñiη mōnōbō hogwa ñigīō ñigōn hōlīmīη nugugīrōn mīxīñ panyōbō i ñigōna. Mai hōrīrōr mīdeñ wōhō, ñigīō ñigōn pañōr mījōña.

⁹ God yadmīn, nōbō mō pōn mīxīñ panyōbō ñigōn aku, nōbō bli du ñigō yadōn pal kītū hōrīrōr ñigeñījō,” rōja.

¹⁰ Aliō rōn, nōbō nuη bla pīsan hōuōil ram mōl yuadō duōn, Jisas nugwo mōnō adaku iswob yad nugumā.

¹¹ Jisas yadōja, “Nōbō i mō pōn, yad abōn, du mō yonyōbō pōn aku, God māmāg il yōra, nuη mō kib pīb nōbōm.

¹² Mö aku, algör ör, nöbö pön, röböxön du nöbö yonyöbö pön aku, nuñ nöbö kib piß mö,” me rōña.

Jisas halōu ha ulul bla ñigō pī wob gīrōn, imag nuñwa yōcmac ñiña rol sō ñigōña

(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Nöbö mö bli, Jisas halōu ha an bla pī nugwan, me rōn, pön hōmä, jī nöbö nuñ akuyöbö ñigō yadyöxmā.

¹⁴ Almīdīm, Jisas nugum, ölsö wölīm, yadōña, “Halōu ha ulul bla röböxīñ, nī pöl hōñ. God mögōrīb aku halōu ha ulul aliö akuyöbö röxg mīdōia.

¹⁵ Nī ñigō mi yadmīdla, nöbö mö piaku, halōu ha ulul bla God mögōrīb adōx yöd röul adō kau sō mönō aku nugw pōi mag akuyöbö ñiñ kwo nugw peñ aku, God mögōrīb nuñ sō dueñiñö,” rōña.

¹⁶ Aliö rōn, halōu ha ulul bla ñigō pī wob gīrōn, imag nuñwa yōcmac ñiña rol sō ñigōn yadōña, “God ñigō nugwidīx mīdanj,” me rōña.

Nöbö ap mīga mīdōñ i

(Mat 19:16-22; Luk 18:18-23)

¹⁷ Makwam Jisas dumīn nugugīrōn, nöbö i ipalīp hōn, Jisas mīdōñ il yōra hōxmax yuön, yadōña, “Mōnō yad nōlīb nöbö wā! Nī pōdpōd rōn öim mīdīb maga pīn?” rōña.

¹⁸ Aliö rīmīn, Jisas yadōña, “Nī pōdpōd rīmīn, ‘Nöbö wā,’ me rīlō? Nöbö mö i wā mīdölōi; God panyöbö akwör wā mīda.

¹⁹ Makwam nagō God lo mönō aku nugulō: ‘Nöbāpō pīlmījeñ; mö kib nöbö kib rīmījeñ; ap kib pīmījeñ; mönō diba yadōn inakmōnō hōrmījeñ; inakmōnō hōrōn nöbö mö bli ap ñiñ bla röul ab pīmījeñ; nauö nam yōñö rīg yajōñ mag algör rōn mai cīne,’ ” rōña.

²⁰ Jisas aliö rīmīn, nöbö aku Jisas nugwo yadōña, “Mōnō yad nōlīb nöbö. Nī ha ulmīdō akwör mīdōn, lo mönō piaku magalīg nugu gīrōn mīdlō,” rōña.

²¹ Aliö rīmīn, Jisas nugwo nugwōn, madmag ñigōn, yadōña, “Nagō ap panyöbö iör röiö. Nagō duön, ap nagō pōdpōdiö mīd akuyöbö sim rī, rīg pön, nöbö mö ap mīdöl akuyöbö ñigō nölō. Akuyöbö ainō aku, ap wā nanj aku mījōn God mögōrīb adōx yöd röul adō kau sō. Rīg yadīl akuyöbö rōn, han, nī pīsanj yōnmīdīñö,” rōña.

²² Jisas aliö rīmīn, nöbö aku ap nuñwa mīga mīdōñ makwam, līb pīlīm, rīb diba yōx nugu gīrōn duōña.

²³ Jisas nöbö nuñ akuyöbö ñigō nugw yōn pōrōn yadōña, “Nöbö mö ap mīga mījōn akuyöbö mīñi rī öliöxōn God nöbö mö nuñwa mīdīñ, ñigō pōn ram nuñ sō nugwidīx mījōñiñö,” rōña.

²⁴ Aliö rīmīn, nöbö nuñ bla mönō aku nugwōn, rīb mīga yōxmīdīm nugugīrōn, Jisas ñigō iswob yadōña, “Halōu ha nī kīyöbö, mönō yadmīdīl kī nugwi. God mögōrīb sō mīñi rī öliöxōn dub maga mīda!

²⁵ Hōn kamel i kai mauōla nag abōi möla dinöb diōna, jī nöbö mö köme ulnōu rīg ap piaku mīga mīd akuyöbö, God mögōrīb nuñ sō mīñi rī öliöxōn diöñiñö,” rōña.

²⁶ Jisas aliö rīmīn, nöbö nuñ bla aiö waiö rōn, painjö yad nugwob nugwob rōn yadmā, “Aku makwaim, yōñīm öim mīdīb maga pōn?” rīmā.

²⁷ Aliö rîmîn, Jisas ñîgö nugu gîrôn yadöŋa, “Nöbö mö ñîŋ keir rîb maga mîdöl; God nuŋwör agap apîm cînôb, paŋ rîb akwör mîdö,” röŋa.

²⁸ Makwam Pita Jisas nugwo yadöŋa, “Mî! An nagö pîsaŋ yôn gîrôn, ap an bla magaliŋ rëbôxôliŋö,” röŋa.

²⁹ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Nî ñîgö mi yadmîdla, nöbö mö nî rîbyöx nugwôn, mönô wâ na mabô aku rîba, mögôrîb ñîŋa rëbôxôn, nîmam nölöunîŋ ñîŋ bla rëbôxôn, nuô nuôm ñîŋ bla rëbôxôn, halôu ha ñîŋ bla rëbôxôn, mabô rîb ñîŋ bla rëbôxôn, mabô na rîmîjôn aku,

³⁰ God ñîgö pî ösôs rî ri aböna. Ñîgö nugwidîx mîdan, mögôrîb rol il kî mîjôn wop aku, ram rîb, nîmam nölöunîŋ, nuôm, halôu ha, mabô rîba ñîŋa mî mîga mîjona. Makwam wop bli nöbö mö piaku bli, ñîgö nöbö mö nî pîsaŋ mîdöi aku nugwôn, ñîgö rî gwogwam cöŋa. Mai God nuŋ ñîgö pôn mögôrîb nuŋ sô pôn duan, nuŋ pîsaŋ ôim mîjôn.

³¹ Jî nöbö mö wopik höd dumîdöi piaku, mai mîga mî höglöm adö bö mîjôn. Makwam nöbö mö wopik mî höglöm adö bö mîdöi piaku, mai mîga akwör höd dumîjônîŋö,” röŋa.

*Jisas iswob, “Wöröxôn öbinö,” röŋa
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Makwam ñîŋ Jerusalem du gîrôn, Jisas höd dumîŋ, nöbö nuŋ bla mai duôn, rîb mîg mîga yôx nugu gîrôn dumîdmîŋ nugwôn nöbö mö mai hömîdim piaku nugwôn ipôxmâ. Jisas nöbö nuŋwa akuyöbö möl sô piaku ñîgôr yölîŋôn, rîb piaku duôn, ap agapîm nugwo rîba röŋ aku ñîgö iswob yad nölöŋa.

³³ Jisas yadöŋa, “An Jerusalem duŋ nugugîrôn, nöbö i Nöbö Ha nuŋwa nugwo höuöu rî pôn du, God ap höjöpâl ur nölîb nöbö dib bla aipam, lo mönô yad nölîb nöbö bla aipam imag ñîgö nîgaŋ, nugwo mönô diba yadôn, ‘Nöbö kî nugwo pîl pal nîgîb,’ me rôn, pî Juda nöbö yôl akuyöbö ñîŋ nôiöŋa.

³⁴ Nölîŋ, nugwo yad höimöuôn, höpöl pîlôn, naga pî palôn, pôn du anadö pîl pal nîg gîŋ wöröxöna. Makwam wop mös mîdôn, wop paŋ aku höbkal öbîônîŋö,” röŋa.

*Jems Jon yöŋö nöbö diba mîdîŋö, rôn rîbyöx nugumä
(Mat 20:20-28)*

³⁵ Sebedi ha nuŋ hogwa, Jems Jon yöŋö hön Jisas nugwo yadmä, “Mönö yad nölîb nöbö, an nöbö hogwa nagö mönô i yad nugwîŋ, naŋ yöwö cînô aku ri abnaŋö,” rîmâ.

³⁶ Aliö rîmîn, Jisas ñîgö yadöŋa, “Ñîŋ nî yad nuguba rîmîdöi aku, nî ñîgö pödöpöd cînô?” röŋa.

³⁷ Aliö rîmîn yadmä, “Mai nagö mil mag wâ aliŋ mîdôn, mögôrîb magaliŋ kîŋ rôxg nugwidîx mîjîŋö wop aku, anîŋ nöbö hogwa, nöbö i pî imag mîrîx adö nîgôn, nöbö i pî imag cökö adö nîgaŋ, römîd gî mîdîŋö,” rîmâ.

³⁸ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Ñîŋ hödpîg nöbö hogwa, nugw ri abôn yadmîdölöi. Rëbö acîxa nî nîmîba rîmîdîl aku, ñîŋ nöbö hogwa algör nîmîdîŋöd? Nî rëbö yaxîŋ aku, ñîŋ nöbö hogwa algör yaxôŋîŋöd?” röŋa.

³⁹ Jisas aliö rîmîn, yadmä, “Yöwö, ainîŋö,” rîmâ. Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Mî yadmîdöia. Rëbö acîxa nî nîmîba rîmîdîl aku, ñîŋ nöbö hogwa algör nîmîŋa; nî rëbö yaxîŋ aku, ñîŋ nöbö hogwa algör yaxôŋa.

⁴⁰ Ji nõbö kai imag m̄r̄ix n̄i adõ m̄jõn, nõbö kai imag cõkö n̄i adõ m̄jõn, aku n̄i yadõin; aku Acõ ap nuñ; nuñ keir r̄byõx nugw mag akwõr cõn̄jõ, ”rõja.

⁴¹ Makwam Jisas nõbö nuñ akuyõbö ragp̄id sõ mõnõ aku nugum̄n, ñ̄ñj õl̄isõ wõlm̄n, Jems Jon nõbö hogwa yadyõxm̄.

⁴² Akuyõbö alm̄n, Jisas ñ̄gõ magal̄ig yad̄im hõm̄dm̄n yadõja, “Ñ̄ñj nugwõia, Juda nõbö mõ yõi piaku, kin ñ̄ñja ususõr rõn nugwid̄ix m̄dõia; nõbö dib ñ̄ñja mõnõ kai kai yajõñ aku nugwõn anau põn mai diõña.

⁴³ Makwam ñ̄ñj r̄ig rõi mag akuyõbö r̄m̄jeñ. Nõbö kai nõbö diba m̄jõn aku, nõbö ulm̄dõ rõxg m̄dõn, nõbö mõ bli mabõ r̄i nõl̄ib nõbö rõxg m̄jõna.

⁴⁴ Nõbö kai nõbö dib õdõriõ m̄jõn aku, nõbö ulm̄dõ m̄dõi rõxg m̄dõn, nõbö mõ adõ bli ñ̄gõ magal̄ig nag mabõ r̄i nõl̄ib nõbö i rõxg m̄jõna.

⁴⁵ Nõbö Ha nuñ aku, nõbö mõ akuyõbö ñ̄ñj mabõ na r̄ñj, me rõn, hõlõj; mabõ ñ̄gõ r̄i nõl̄ip dum̄dõn, mai ap kib mag gwogwo rõi rol aku hõj r̄i wõrõxm̄n, nõbö mõ mabuõ kõmõ duñ, me rõn, hõ, ”rõja.

Jisas māmāg we wõlõj nõbö i r̄m̄n, māmāga ix nugwõja
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ Jisas nõbö nuñ bla p̄isañ taun dib Jeriko urõp̄nm̄. Ñ̄ñj Jeriko rõbõx duba, nõbö mõ m̄ga p̄isañ dum̄. Nõbö Timeas ha nuñwa Batimeas māmāg we wõlõj aku, r̄ig nõine, rõn, sõ r̄ig r̄i, õdõi kwol yõraku rõm̄id ḡi m̄dõja.

⁴⁷ Rõm̄id ḡi m̄dm̄n nuguḡrõn, “Jisas nõbö Nasaret yõbö aku hõm̄idõ,” r̄m̄n nugwõn, nuñ wõ rõn yadõja, “Jisas, Depid Ha nuñwa, n̄i õgwõ yõxanõ!” rõja.

⁴⁸ Aliõ r̄m̄n, nõbö mõ akuyõbö nugwo yad ḡrõn yadm̄, “Mõnõ p̄m̄j̄ñnõ! Dar m̄dõ!” r̄m̄. Aliõ yadim aku, j̄i nuñ tar m̄dõlõj, aja halõn wõ diba rõn yadõja, “Depid Ha nuñwa, n̄i õgwõ yõxanõ!” rõja.

⁴⁹ Aliõ r̄m̄n, Jisas il yõraku an̄jõ ñ̄gõn yadõja, “Nugwo yad wõ r̄ñj, yõrik hañ,” me rõja. Aliõ r̄m̄n, nõbö mõ akuyõbö nõbö māmāg we aku nugwo yadm̄, “Jisas nagõ yad wõ r̄m̄ida. Õb̄lõn r̄byõx nugu ḡiba hõ,” r̄m̄.

⁵⁰ Aliõ r̄m̄dm̄n, wõl̄j m̄lkap nuñ aku p̄i rõd abõn, r̄m̄gõr õr õb̄lõn, Jisas m̄dõj yõra duõja.

⁵¹ Dum̄dm̄, Jisas nugwo yadõja, “N̄i põdpõd ran, me rõn, hõm̄dlõ?” rõja. Aliõ r̄m̄n, māmāg we wõlõj nõbö aku yadõja, “Mõnõ yad nõl̄ib nõbö. Māmāg na iswob ix nugunõ, rõn, hõm̄dlõ,” rõja.

⁵² Aliõ r̄m̄n, Jisas yadõja, “Jisas n̄i ran w̄a ran, me rõn, nugw p̄lõ aku dõjõ, nagõ w̄a r̄i makwam ran duõ,” rõja. Aliõ r̄m̄n nuguḡrõn, wop akwõr māmāga ix nugwõn Jisas p̄isañ duõja.

11

Jisas kin rõxg Jerusalem duõja
(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Jisas nõbö nuñ bla p̄isañ dum̄id dum̄id Jerusalem womiõx r̄ig r̄i, Olip P̄ida, ram yõj ligl̄ig agrõ Betpagi Betani me rõi aku urõp̄nõn, Jisas nõbö nuñ m̄s yadõn yadõja,

² “Mõgõr̄ib m̄l aku duõn nugwõña, hõn ha donki maua nõbö mõ põn yõnõlõi i wab̄l ñ̄ḡñj m̄jõna. Nugwõn, yau põn hõña.

³ Nöbö mö bli ñigö pödpöd rıba akuyöbö almidöinjö, rımidıñ, yajöña, ‘Nöbö Diba mabö i rön, yörbö höbkal aban, hönıñjö,’ cine,” röña.

⁴ Aliö rımın, duön nugumın, hön ha donki maua ödöi ramıxrö ubalıj il yöra wabıl nıgım mıdöña. Yaumın nugugırön,

⁵ nöbö mö il yöraku mıdim bla yadmä, “Pödpöd rıba hön ha donki mau aku yaumıdöi?” rımä.

⁶ Aliö rımın, Jisas rıg yadöñ akwör yadmın, yöwö rımın,

⁷ hön ha donki mau aku pön Jisas mıdöñ yöra hön, wölıj mıxıl dib ñıñja rödön hön donkia rol sö nıgım, Jisas rola römıdön duöña.

⁸ Nöbö mö piaku mıga wölıj mılkap ñıñ bla rödön ödöia yödmä; bli bı panö bla pı gı du rag hö yödmä.

⁹ Akuyöbö alön, nöbö mö nugwo höd duim bla aipam, nugwo mai hem bla aipam, wö diba rıg rı yadmä,

“God ib nuñwa yadıñ bıł sö duan!

Nöbö Diba nöbö nuñwa abmın hömıd kı;

God nugwo nugwidıx ri aböna.

¹⁰ Nöso Depid kın mıdön, nöbö mö rıg nugwidıx mıdmıd mag akuyöbö, nuñ an pañ mag aliö akwör rön nugwidıx mıjöña!

God ib nuñwa yadıñ bıł sö duan!” me rımä.

¹¹ Jisas akuyöbö alön, Jerusalem duön, God höjöpaliñ ram möla duön, ap akuyöbö nugup yönmidım, naiö rödıpmın nugugırön, nöbö nuñwa akuyöbö möl sö piaku pısan ram yöj liglig agrö Betani dumä.

Bı göj nımıb i maga yaxölöñ

(Mat 21:18-19)

¹² Löum yöbö, Betani röböñ höbkal ödöi mibıl yöra hö gır, Jisas nugwo höböinö pılöña.

¹³ Höböinö pılım, pad irmär nugumın bı kaucö i mıdöña. Mag bli yax gı mıd pak e rön, duön nugumın, maga yaxölöñ; bı panö akwör mıdöña. Aku agapım: maga ub wop aku wölöñ.

¹⁴ Almın, Jisas bı aku yadöña, “Mai nöbö mö bli mag nañ aku nımeñıñjö,” röña. Nöbö nuñ bla mönö yadöñ aku nugumä.

God höjöpaliñ rama ap sımaim rımidim akuyöbö, Jisas ñıgö höju abım röu dumä

(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹⁵ Jisas nöbö nuñ bla yölıñön, Jerusalem duön, God höjöpaliñ rama ram möl yuadö duön nugumın, nöbö mö akuyöbö sımaim rı gırön, rıg imcıx gır mıdmä. Akuyöbö almidmın, Jisas rıg imcıxmıdim äbän wab bla pı göür abön, yöür rag hö nıgım wob gır mıdim bäpö wab bla pı göür abön, nöbö mö sım rı gırön, ap wob gırön, ram möl yuadö aku mıdim bla, ñıgö höju rıñö bö aböña.

¹⁶ Höju rıñö bö abön yadöña, “Ap bli rag hö God höjöpaliñ rama rıg kul wob dıdıñ rıg mıd yuadö kı hön dumıjeñıñjö,” röña.

¹⁷ Aliö rön yadöña, “God Mönö aku kai kılön yadmä, ‘God yada, “Ram na aku, nöbö mö mögöriñ piaku piaku magalıg hön, nı höjöpaliñ mıjöñıñjö,” rö,’ rımä. Makwam ñıñ akuyöbö almidmın, ap kib pıñ nöbö umad gı mıdöi ram i röxgö,” röña.

¹⁸ Jisas aliö rîmîn, God ap höjöpäl ur nölîb nóbö dib bla aipam, lo mönô yad nölîb nóbö bla aipam, mönô aku nugwôn, nugwo pîl pal nîgnîjö, rîmä. Makwam nóbö mô akuyöbö magalîg mönô nugwo aku nugwôn aiö rim aku mî, Jisas nugwo ipöxôn, agö magîm rôn nugwo pîl pal nîgnîjö, rôn, rîb aku yöxôn hölu nugw mîdmä.

¹⁹ Ruö wadîxôn mag aku, Jisas nóbö nuñ bla pîsan Jerusalem rëböxôn dumä.

God nugwo yad nugunîñ mag akwör cönîjö, rôn, rîb mag panyöbö i yöx nugwôn yad nugumîjöñ aku, rîg yad nugwôn mag akwör cöna
(Mat 21:20-22)

²⁰ Löum pîxmag alîg ödöi mibîl yöra iswob du gîrôn nugumîn, bî kaucö Jisas yadyöxôn bî aku il alîg anadö wöröx gî mîdöña.

²¹ Akuyöbö almin nugwôn Pita yadöña, “Mönô yad nölîb nóbö, nugwö! Bî kaucö idöm yadyöxmö bî römö kî wöröx gî mîdö!” röña.

²² Aliö rîmîn, Jisas yadöña, “God nugw pi.

²³ Nî ñîgö mi yadmîdla, God nugwo yad nugunîñ mag akwör cönîjö, rôn, rîb mös yöxeñ, rîb mag panyöbö iör yöx nugwôn, önöñ ajmag kî, ‘Wöd du ban yuö mibîl yörkwo bîrö,’ cön aku, rîg yad nugwôn mag akwör cöna.

²⁴ Aku agapîm, God nugwo rîg yad nugunîñ mag akwör cönîjö, rôn, rîb mag panyöbö iör yöx nugwôn yad nugumîjöñ aku, rîg yad nugwôn mag akwör cöna.

²⁵ Makwam God höjöpainöb rôn, nóbö mô bli ñîgö rî gwogwam röi ap piaku nugwôn rëböxîñ, Nuö ñîña adöx yöd röul adö kau sô mîd aku, ap kib mag gwogwo ñîñ röi ap piaku algör ör nugwôn rëböxöna.

²⁶ Makwam nóbö mô bli ñîgö rî gwogwam röi ap piaku nugwôn rëböxeñ aku, Nuö ñîña adöx yöd röul adö kau sô mîd aku, ap kib mag gwogwo ñîñ röi ap piaku algör ör nugwôn rëböxenîm.

Jisas nugwo yadmä, “Nagö yönîm mag akuyöbö rane, rîm, nugwôn alîp yönmîdlö?” rîmä
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Makwam Jisas nóbö nuñ bla pîsan höuöil Jerusalem höröpînon, nuñ God höjöpälib rama ram möl yuadö bla rîp yönmîdîm nugugîrôn, God ap höjöpäl ur nölîb nóbö dib piaku aipam, lo mönô yad nölîb nóbö piaku aipam, mönô pî nuöm nîgîb nóbö piaku aipam, Jisas mîdöñ yöra hön yadmä,

²⁸ “Nagö yönîm mag akuyöbö rane, rîm, nugwôn alîp yönmîdlö?” rîmä.

²⁹ Aliö rîmîn, Jisas painö yadöña, “Nî ñîgö mönô i yad nugumôn, nî yad nölîmîjöñ aku, nî painö nî yönîm yadmîn rîp yönmîdîl aku, ñîgö yad nöina.

³⁰ Jon nóbö mô akuyöbö ñîgö rëbö pal nölöñ aku, God yadîm rëbö pal nölöñ mönô rîb nuñwa keir yöx nugwôn rëbö pal nölöñ? Nî yad nölîñ nugunöm!” röña.

³¹ Jisas aliö rîmîn, ñîñ keir yad nugwob nugwob rôn yadmä, “An yajnîña, ‘God yadîm, Jon nóbö mô akuyöbö ñîgö rëbö pal nölö,’ cîñîñ aku, an yajöna, ‘Aku makwaim, pödpöd rîmîn Jon mönô nuñ aku nugw pölöinjönö?’ cöna.

³² Makwam an yajnîña, ‘Jon rîb nuñwa keir yöx nugwôn ñîgö rëbö pal nölö,’ cîñîñ aku, an pödpöd cönîñjö?” rîmä. Aku agapîm: nóbö mô akuyöbö

magaliḡ, God yadiṁ Jon mabö nuṇwa riṁidö, rön nugumidöi makwam, Juda nöbö dib piaku ipöxön mönö hör i yadölim.

³³ Riḡ aku yöxön yadmä, “An nugwölöliṁjö,” riṁä. Aliö riṁin, Jisas ṁiḡö painö yadöṇa, “Ṃiṁ nṁ yad nölöliö aku, nṁ yönim yadiṁ riḡ yönmidil aku, ṁiḡö algör yad nölöinö,” röṇa.

12

*Juda ada God nöbö nuṇ akuyöbö riḡ gwogwam röiṁjö, röṇa
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)*

¹ Jisas nuṇ ṁiḡö mönö adö i höd röxön yadöṇa, “Nöbö i kul wobön, nag wain mabö riḡ yuön, wain maga pal caku riḡ, me rön, möl i riḡ ri aböna. Nöbö mö hön nag maga kib pöṇam aku nugugu midin, me rön, rama ṁiḡ bli sö ur ṁiḡön, nöbö bli yajöna, ‘Ṃiṁ nag wain möriwö na aku nugwidix midin, mai mag yaxön göj waṇ, nṁ bli, ṁiṁ bli pṁnö,’ rön, mögöriḡ pad piaku diöna.

² Wain maga göj yön mag aku, nöbö nuṇ i yad abön yajöna, ‘Wain mag na bli nölinṁ rag hane!’ cöna.

³ Yadaṇ, uröpinaṇ, nöbö mabö riṁijöṁ piaku, nugwo piḡ palmid palmid ṁiḡön, hör yad aböna.

⁴ Akuyöbö alin, nöbö wain möriwö ṁinöbö aku nöbö i piöṇjö yad aböna. Duan, nugwo yöcmac sö palön, riḡ gwogwam cöna.

⁵ Akuyöbö alin, nöbö wain möriwö ṁinöbö aku, nöbö i piöṇjö yad aban duan, nugwo anadö piḡ pal ṁiḡöna. Nöbö bli ṁiḡa akwör yad aban, mag akuyöbö akwör riḡ grön, bli ṁiḡ göj paiöna, bli anadö piḡ pal ṁiḡöna.

⁶ Akuyöbö alin alin aku, nöbö wain möriwö ṁinöbö aku nöbö nuṇ i midenim; ha madmag yöbö nuṇ paṇyöbö ṁijön aku, mönö nuṇ aku yöxöṁiṁjö, rön, yad aban diöna.

⁷ Makwam uröpinaṇ, nöbö mö wain mabö riṁijöṁ piaku nugwo nugwön yajöna, ‘Hö ha ki, nöbö wain möriwö ṁinöbö aku ha nuṇwa ha. Aku makwam, nugwo piḡ pal ṁignim me, ap nuṇ piḡä röxḡiḡ piaku an pṁiṁjö,’ cöna.

⁸ Aliö rön, ha aku nugwo ṁiḡ anadö piḡ pal ṁiḡön, pön du riṁadö piaku aböna.

⁹ Akuyöbö almidin, nöbö wain möriwö ṁinöbö aku hön, pödpöd cön? Nuṇ hön, nöbö mö wain mabö riṁijöṁ piaku ṁiḡö piḡ pal ṁiḡön, nöbö mö bli piöṇjö yöra yadaṇ, wain möriwö aku nugwidix ṁijöṁiṁjö,” röṇa.

¹⁰ Jisas aliö rön ṁiḡö yadöṇa, “Ṃiṁ God Mönö kai kitön yadiṁ um ṁiṁi nugwölöiṁjödö? God Mönö um aku kai kitön yadmä, ‘Nöbö ram urṁiḡ bla riḡ ṁixil röböxim aku,

riḡ akwör weik ram padö mibil yöbö bö aku pṁnöl ḡi ṁida.

¹¹ Nöbö Dib akuyöbö alöṇ aku,

an nugwön ri abö riṁidöliṁjö,’ röiṁjö,” röṇa.

¹² Jisas aliö riṁin, God ap höjöpal ur nölin nöbö dib bla aipam, lo mönö yad nölin nöbö bla aipam, mönö piḡ nuöm ṁiḡiḡ nöbö bla aipam, anijör yadmidö, rön, nugwo piṁjö, rön nugwim aku, ji ṁiṁ nöbö mö piaku ipöxiö ṁiḡ duön röböxmä.

*“Takis nölin mönö nölinṁ?” me riṁä
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)*

¹³ Makwam mai Juda nöbö dib piaku, Perisi nöbö bli pisanj, Herod nöbö nuñj bli pisanj ñigö yadmä, “Ñiñ Jisas mid yöra duön, nugwo mönö bli yad nugwöñ, nuñ agö mönö gwogwam yadmidan, nugwo pön du nag nigninjö,” rima.

¹⁴ Aliö rimidin, Jisas midön yöra duön yadmä, “Mönö yad nölib nöbö. An nugumñ nagö nöbö mi ödöriö akwör yadlö. Nöbö mö dib bla aipam, nöbö mö hör bla aipam, ñiñ nugwön ipöxöiö. God rig yad akwör nugwön, nöbö mö ñigö paxdöriö yad nöilö. Aku makwam, anñ yad nölö! An Juda nöbö mö lo bla pödiö mid? Gapman nöbö dib Sisa aku nugwo takisa nölib mönö nöölölibim?” rima.

¹⁵ Aliö rimin, Jisas inakmönö hörön yadmidim aku nugwön yadöña, “Pödpöd rimin, mönö gwogwam yadan, me rön, ni mönö inakmönö aku hörmidöi? Rig mag i pön höñ, ni nugunöm,” röña.

¹⁶ Aliö rimin, rig mag i rag hö nölmñ nugwön yadöña, “Rig höñ aku, nöbö kai hanaj mämäg yuö midim, yonim ib aku mid?” röña. Aliö rimin, yadmä, “Nöbö dib Sisa aku pal,” me rima.

¹⁷ Aliö rimin, Jisas yadöña, “Sisa apa mijön aku Sisa nuñwör nöiöña; God apa mijön aku God nuñwör nöiöñinjö,” röña. Aliö rön, inakmönö hörim mönö höjil ñiñ aku röb mögö ñixön aku nugwön, aiö rima.

Nöbö mö wöroxön öbiöña
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Sadiusi nöbö mö akuyöbö, nöbö mö wöroxön öbileñinjö, rön, nugumidöi akuyöbö, bli Jisas midön yöra höñ yadmä,

¹⁹ “Mönö yad nölib nöbö. God mönö yadib nöbö Mosi, mönö i an kai kitön yadöña, ‘Nöbö i mö pön, ha yöxen wöhö, hör wöroxön aku, pigninj nuñ i piönö mö wösrö aku pön, nöböhöd wöroxön aku halöu ha nuñ aku, me rön, yöxoninjö,’ röña.

²⁰ Aku makwam, nöbö ila alig akuyöbö mij sö mijöña. Nöbö höda mö pön, ha yöxen wöhö, hör wöroxöna.

²¹ Wöroxan, pigninj nöbö agñinj ribyöbö aku piönö mö aku nugwo pön, algör ha yöxen wöhö, hör wöroxöna. Akuyöbö alan, pigninj nöbö igwö wölö aku piönö mö aku pön, algör ha yöxen wöhö, hör wöroxöna.

²² Akuyöbö alip dumid dumid, pigninj nöbö akuyöbö mij sö mö aku pön, ha yöxen wöhö, magalig mi hör ör wöroxöña. Mai mö aku kwo algör wöroxöna.

²³ Nöbö mö wöroxön öbiöñinjö, rilö aku, mö pañyöbö i nöbö nuñwa akuyöbö mij sö nigön aku, mai pigninj nöbö kai mö nuñwa mijön?” rima.

²⁴ Aliö rimidin, Jisas yadöña, “Ñiñ God Mönö kai kitim aku aipam, God ölisö nuñ aku aipam nugwölöi aku, rib wä yöx nugwölöi.

²⁵ Nöbö mö wöroxöi piaku öbiön wop aku, God ejol nuñ bla rig midöi mag akuyöbö rig midön, nöbö piaku mö peñim; mö piaku nöbö peñim.

²⁶ Makwam nöbö mö höbkal öbileñinjö, röi aku, Mosi rin ulmidö yon gör midön haiwo kai kitön aku nugwölöi ä? God, bi yonmidön mibil yöra midön Mosi yadöña, ‘Ebrahim, Aisak, Jekop, God ñiñ aku ni midlö,’ röña.

²⁷ Ñiñ nugw ri abölön, nöbö mö wöroxöi piaku nugwön, anadö wöroxöinjö, röi aku, ji God nugumñ ñiñ kömö midöia. Nöbö mö kömö midöi piaku, nuñ God ñigö midö,” röña.

*God lo mönō dib ödōriō aku
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)*

²⁸ Lo mönō yad nōlīb nōbō i, Jisas Sadiusi nōbō mō akuyōbō ñigō yad ri abōn rōŋ aku nugwōn, hōn nugwo yad nugwōn yadōŋa, “Lo ada kai lo dib ödōriō?” rōŋa.

²⁹ Aliō rīm+in, Jisas yadōŋa, “Lo dib ödōriō aku, God Mōnō aku kai kitōn yadmā, ‘Isrel nōbō mō nugwi! Nōbō Dib ana God, nuŋ paŋyōbō m+id akwōr Nōbō Diba m+da.

³⁰ Madmag naŋ aku magaliŋ, r+ib naŋ aku magaliŋ, ölisō naŋ aku magaliŋ pōn God Nōbō Dib naŋ aku nugwo madmag ñigō,’ r+mā.

³¹ Mōnō dib ödōriō i, God Mōnō aku kai kitōn yadmā, ‘Naŋ naŋ keir madmag riŋ ñiglō mag akwōr, nōbō mō hör akwebō ñigō algōn nōr madmag ñigō,’ r+mā. Lo mönō bla magaliŋ, lo hogw aku lo dib ödōriō hogwa m+idō,” rōŋa.

³² Jisas aliō rīm+in, lo mönō yad nōlīb nōbō aku yadōŋa, “Mōnō yad nōlīb nōbō. Nagō m+ ödōriō yadlō, God paŋyōbō aku Nōbō Dib akwōr m+da; nuŋ rōxg+ib nōbō bli m+idölōi.

³³ An God ap pal hōjōpal ur nöin+ŋönō ap pal hōjōpal ur nōlōn aŋadō win+ŋ, aku ap dib yōi. Ap dib ödōriō aku, madmag an aku magaliŋ, r+ib an aku magaliŋ, ölisō an aku magaliŋ pōn God Nōbō Dib akwōr nugwo madmag ñigōn; an an keir madmag riŋ ñigōl mag akwōr, nōbō mō hör akwebō ñigō algōn nōr madmag ñign+ŋō,” rōŋa.

³⁴ Aliō rīm+in, Jisas nōbō aku, nuŋ r+byōx nugw ri abōn yadō, rōn, nugwo yadōŋa, “Nagō God nōbō nuŋ i m+id+ā rōxlaŋō,” rōŋa. Jisas painō mōnō m+ ödōriō bla akwōr yadm+id aku nugwōn, nōbō mō nugugu m+dim akuyōbō ipōxōn, mai mönō inakmōnō hörm+idōi akuyōbō bli kwo nugwo yad nugwōlim.

*Krais nuŋ agō nōbōm?
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)*

³⁵ Jisas nuŋ God hōjōpal+ib rama m+idōn, nōbō mō akuyōbō ñigō mönō yad nōl g+r m+idōn, nōbō mō akuyōbō ñigō yadōŋa, “Lo mönō yad nōlīb nōbō piaku pōdpōd rīm+in yadōi, ‘Krais aku nuŋ Depid ha nuŋwōr,’ me röi?

³⁶ Inōm Leia, Depid nugwo r+byōx nōlm+in, Depid nuŋ keir kai kitōn yadōŋa,

‘Nōbō Diba nuŋ Nōbō Dib na aku nugwo yadōŋa,

“Nagō imag m+r+ix na ada m+idan,

n+ nōbō mō kwolmal nagō piaku ñigō pōn yōdp+ilō mo naŋ aku ñign+no,” rö,’ rōŋa.

³⁷ Makwam, Depid nuŋ keir Krais nugwo ‘Nōbō Dib n+’ me rōŋa. Makwam Krais Depid ha nuŋwa m+idōx aku, nugwo ‘Nōbō Dib n+’ me rōlōx,” me rōŋa. Jisas mönō il aliō nugwōn yad ri abōŋ aku, nōbō mō m+ga ödōriō m+dim akuyōbō mönō nugwo aku m+ wahax pōn nugumā.

*Lo mönō yad nōlīb nōbō piaku riŋ röi mag akuyōbō r+m+jeñ+ŋō, rōŋa
(Mat 23:1-36; Luk 11:37-54; 20:4)*

³⁸ Jisas nōbō mō akuyōbō ñigō mönō yad nōl g+rōn yadōŋa, “Ñigō lo mönō yad nōlīb nōbō bla ñigō nugw ri abōña. Ñ+ŋ riŋ röi adaku, wōl+ij m+ix+il dib

bla rōbōn, sīmaim rīmīdōi akuyōbō duŋ, nōbō mō piaku, ñiŋ hōmīdōiŋ e, rīŋ, ib ana kī bīl sō mīdaŋ, me rōn, rībyōx nugwōia.

³⁹ Makwam Juda mōgum rīb ram aku duŋ, anīŋ yōr wā wā nōbō dib rōmīdōi hogw rol aku rōmījīnō, rīŋ, me rōn, rīb aku yōx nugwōia. Nōbō mō ap diba nīmōi mībīl aku algōr ōr, nōbō mō māmāg il rol yōra rōmīdīŋ, an nugwōn, an nōbō rīb iba mīdō, rīŋ, me rōn, rīb aku yōx nugwōia.

⁴⁰ Lo mōnō yad nōlīb nōbō akuyōbō, mō wōsrō rama ap ñiŋ bla ap an aliō nīgaŋ, me rōn, hōlu ab pōia. God hōjōpalōn cīnīŋ aku, nōbō mō nugwōñīŋō, rōn, hōr mōnō mīxīla inakmōnō hōrōn adō bli hōr yadōia. Akuyōbō alōi aku, mai God ñiŋa mī ōlīŋ hōb diba pī nōiōnīŋō,” rōŋa.

*Lap wōsrō līblīb rōŋ mīda nuŋ God ap diba nōlōŋa
(Luk 21:1-4)*

⁴¹ Jisas God hōjōpalīb rama rīg rag hō nōlmīdōi mōl il yōra rōmīd gī mīdōn nugumīn, nōbō mō piaku rīga rag hō abmīdmā. Nōbō mō rīb bla rīg mīga akwōr rag hō abmā.

⁴² Jī lap wōsrō rīg mīdōlōŋ i, rīg paskwolō mag ulul mōs rag hō abōŋa.

⁴³ Akuyōbō almiŋ nugwōn, Jisas nuŋ nōbō nuŋ piaku yadmīn hōmīn yadōŋa, “Nī ñīgō mī ōdōrīō yadmīdla, nōbō mō akuyōbō ñiŋ rīg ulmīdō nōlōia, jī lap wōsrō kī rīg diba nōla.

⁴⁴ Aku agapīm: nōbō mō rīg mīga mīd akuyōbō, rīg ap ñiŋa mīga akwōr mīdmīn nugugīrōn, rīg um bli ōr rag hō God nōlōia; jī lap wōsrō kī, rīg nuŋwa mag mōsōr mīdam magalīg rag hō nōla. Nuŋ ap wob nīmīb rīg i mīdōl. Akuyōbō al aku, God nugum, nōbō mō bli ulmīdō nōlōi aku, jī lap wōsrō kī rīg diba nōlō,” rōŋa.

13

*God hōjōpalīb rama hajalōñīŋō, rōŋa
(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)*

¹ Jisas God hōjōpalīb ram aku rōbōxōn rīŋadō dumīn nugugīrōn, nōbō nuŋ i nugwo yadōŋa, “Mōnō yad nōlīb nōbō. Rīg wā pōn, ram wā urim kī nugwō!” rōŋa.

² Aliō rīmīn, Jisas yadōŋa, “Naŋ rīg ram dib aku nuguman, wā rīmīn yadmīdlanō ā? Mai ram kī pal gīlīx ab gīlīx rī abīŋ, rīg i, rīg i rola mīdenīm; aŋadō pal gīlīx abōñīŋō,” rōŋa.

*Ōmōrō ragōn ōlīōx mījōñīŋō, rōŋa
(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)*

³ Jisas aliō rōn, God hōjōpalīb ram aku rōbōxōn, Olip Pīda duōŋa. God hōjōpalīb ram aku ōnōŋ adokwo mīda, Olip Pīda ōnōŋ adōk mīda. Jisas Olip Pīda rōmīd gī mīdmīn nugugīrōn, Pita, Jon, Jems, Edru yam aku ñiŋ hōn nugwo yadmā,

⁴ “Yadlō mag aku wop kaiyōbō cōn? Makwam mag pōdiōm akuyōbō alaŋ nugwōn yajniŋ, ‘Mag adaku weik rība rīmīdō,’ cīnīŋ?” rīmā.

⁵ Aliō rīmīn, Jisas ñīgō yadōŋa, “Nugw rī abōn inakmōnō hōrīŋ yōxmījeñ!

⁶ Nōbō mō mīga akwōr hōn, inakmōnō hōrōn, ib na aku pōn yajōña, ‘Nī Jisas ōr hōmīdlō,’ cōña. Aliō rīŋ, nōbō mō mīga, mī yadmīdōiŋō, rōn, ñīgō mai diōña.

⁷ ‘Mögörɪb kɪyöbö nuö nuö pɪlmɪdöia, mögörɪb piaku nuö nuö pɪlmɪdöinjö,’ rɪmɪdɪŋ, rɪb mɪga yox nugumɪjeñ. Ap adaku cön aku, jɪ wopik mögörɪb il kɪ ap piaku magalɪg yöm cönɪnjö, rön, rɪb aku yox nugumɪjeñ.

⁸ Nöbö mö möl bli öbɪlön, nöbö mö möl bli pɪsaŋ nuö nuö pɪlmɪjõña. Kiŋ möl bli öbɪlön, kiŋ möl bli pɪsaŋ nuö nuö pɪlmɪjõña. Mögörɪb adadö mɪga mɪmön paŋ, kiö diba wöröxmɪjõña. Aiön ap piaku, mö piaku ñigö höd ha nɪmɪmɪn, mai ha yöxöi mag akuyöbö cöna.

⁹ Makwam ñɪŋ nugw ri abön mɪjõña. Wop bli ñigö pön du Juda kansol nöbö piaku nöliŋ, mönö diba yajõña. Wop bli, Juda mögum rɪb ram möl yuadö bla kaiö pön ñigö paiõña. Wop bli, Jisas nöbö nuŋ, me rön, ñigö pön du gapman nöbö dib bla aipam kiŋ bla aipam mɪjõñ yöra duön, mönö diba yajõña. Makwam aliö pön du mɪjõñ aku, mönö wä na aku gapman nöbö dib piaku aipam, kiŋ piaku aipam yad nöiõña.

¹⁰ Makwam höd mönö wä na aku, nöbö mö mögörɪb hör piaku piaku magalɪg yad nöliŋ duan nugwön mai yadmɪdɪl wop aku wöxnö nigöña.

¹¹ “Nɪ ada mɪjõñ aku nugwön, ñigö mönö diba yadɪba pön dumɪjõñ aku, mönö painö pödi yajɪnjö, rön, rɪb diba yöxmɪjeñ. Ñɪŋ yadɪba rɪŋ nugugɪrön, Inöm Leia ñigö rɪb wä nölaŋ, yajõña. Mönö aku ñɪŋ keir yadeñ; Inöm Leia nuŋ keir yajõña.

¹² Wop aku, nöböhöda öbɪlön, nöböpɪga pɪl pal nɪgɪŋ, me rön, nugwo höuöu rɪ pön du mönö nugub nöbö piaku inso nɪgɪŋ, nugwo pɪl pal nigõña. Nuö nöbö piaku öbɪlön, halöu ha ñɪŋ keir piaku ñigö pɪl pal nɪgɪŋ, me rön, ñigö höuöu rɪ pön du mönö nugub nöbö piaku inso nɪgɪŋ, ñɪŋ pɪl pal nigõña. Halöu ha piaku öbɪlön, nuö nuöm nöbö ñigö nugwɪŋ, ölisö wölaŋ, ñɪŋ pɪl pal nɪgɪŋ, me rön, ñigö höuöu rɪ pön du mönö nugub nöbö piaku inso nɪgɪŋ, ñigö pɪl pal nigõña.

¹³ Nɪ adö mɪjõñ aku ñigö nugwɪŋ, mɪ ölisö wöiön aku, jɪ ñɪŋ nöbö mö kai kai, mɪ usüsör rön nɪ röböxölön, cɪrɪp gö nigön mɪjõñ piaku, mai yadmɪdɪl wop aku wöxnö nɪgaŋ, God ñigö kömö pönɪnjö,” röŋa.

*Mai mɪ ap gwogwo ödöriö wöxnö nigönɪnjö, röŋa
(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)*

¹⁴ “Makwam ap mödön hölul rɪb aku, nuŋ duölɪb yöra du öbɪl gɪ mɪdan nugwön aku, ñɪŋ nöbö mö mögörɪb Judia mɪjõñ akuyöbö, yadkap bör önöŋ ajmag bla diõña. (Ñɪŋ nöbö mö mönö kɪ wopik ör mämäg nɪg nugumɪdöi akuyöbö, mönö il aku röx nugw ri abõña.)

¹⁵ Nöbö mö ram cölöbö sö mɪjõñ akuyöbö, ap na bli pɪnö, rön, höbkal ram möl yuadö dueñɪm.

¹⁶ Nöbö mö möriwö rɪb piaku yönmɪjõñ akuyöbö, wölɪj mɪxɪl na i pɪnö, rön, höbkal rama dueñɪm.

¹⁷ Makwam wop aku, mö ha wöta alɪg mɪjõñ piaku aipam, mö halöu ha kiaia kau nölmɪjõñ piaku aipam, amɪn bör yön öliöxõña.

¹⁸ Aiön ap aku, God höjöpälön, ruö ij rɪ wop aku alölän, me cõña.

¹⁹ Aku agapɪm: God maduö ib hör i mögörɪb kɪ rɪ nigön wop aku ɪla nigön, mɪdɪp hön weik mɪdöl wop kɪ, ap gwogwo akuyöbö i rölöŋ; mai piaku algör ör ap gwogwo akuyöbö i ren.

²⁰ Ap gwogwo aku öim röx aku, nöbö mö magalg wöröx pöröyxa. Jä Nöbö Diba nuñ pön nöbö mö akuyöbö rıbyöx nugwön, wöhö ran mönö, ap gwogwo aku hör mag ul mıñj cöna.

²¹ “Wop aku nöbö mö bli ñgö yajöña, ‘Nugwi! Krais yörık mıda! Krais yörkwo mıda!’ cön aku, jı mi yadmıdöñjö, rön nugumıjeñ.

²² Nöbö mö bli, God nuñ keir yad ñgön nöbö mö akuyöbö ñgö pınıñjö, rön, inakmönö hörön yajöña, ‘Nı mı Krais; nı God mönö yadıb nöbö i,’ me rön, ap rölıbä akuyöbö bli rımıjöña. Jı God nuñ keir yad ñgön nöbö mö akuyöbö peñ, wöhö.

²³ Makwam, nugw ri aböña. Ap kai mai cön aku, nı ñgö yadmön nugwöi makwam, nugw ri ab gır mıjöña.

Jisas mai höbkal höna

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ “Makwam ömörö dib piaku rı pöran nugugırön, naiö aku pıxmag guran, röun aku mil aben.

²⁵ Gupö adöx yöd sebö gı du pınan nugugırön, ap adöx yöd sö mıd akuyöbö, i rı bıröb yön bör yönmıjöña.

²⁶ Wop aku, Nöbö Ha nuñwa ölısö maga pön, mil wä maga alıp mıjöi waba mibıl yöra sö han nugugırön, nöbö mö nugwo nugwöña.

²⁷ Makwam ejol nuñ bla yad aban mögörib hör bıł adadö piaku piaku magalg duön, nöbö mö nuñ keir yad ñgön akuyöbö pön nugwo pöl höña.

Bı yösa ñgöña

(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸ Jisas yadöña, “Ñıñ bı röui bla nugwön aku, mönö yadmıdıl kı nugw ri abön rımıjöña. Bı röui bla yösa ñgön, gö ñgmın nugugırön, weik naiö ñgıba rımıdö, rön nugwöia.

²⁹ Mag akuyöbö, mai ap yadmıdıl akuyöbö ran nugugırön, ‘Weik womıöx mıda, Jisas yadön mag akuyöbö rıba rımıdö,’ rön nugwöña.

³⁰ Nı ñgö mi yadmıdla, nöbö mö weik mıdöi bla bli mıdın nugugırön, ap piaku rı pöran, mai döñö wöröxöña.

³¹ Adöx sö aipam, mögörib mıgrö kı aipam hölögıpöna, jı mönö mag na hölögıpen.

Nı wop kai hön aku nöbö i nugwölö, röña

(Mat 24:36-44; Luk 17:26-30, 34-36)

³² “Nı wop kaim mag kaim hön aku, nöbö mö bli nugwölöi, ejol bla nugwölöi, nı Ha aku algör ör nugwöi; Acö nuñwör nugwa.

³³ Makwam, nı wop kaiyöbö hön aku nugwölöi makwam, öim öim nugw ri abön rı gır mıjöña.

³⁴ “Hön wop aku, haiwo alıö kıyöbö mıda. Nöbö dib i ram nuñwa röböxön möl i duba rön, nöbö mabö rıb nuñ akuyöbö ñgö mabö adö hörırör yad ñgön, ‘Mabö al alıö cıne,’ rön, ubalıj ıla nugwidıx mıdıb nöbö aku nugwo yajöña, ‘Nugw ri abön mıdane,’ rön, diöña.

³⁵ Ñıgö kwo algör, mag kaiyöbö nöbö ram mınöbö aku hön makwam nugwölöi aku, nugw ri abön mıjöña. Höxi ran mag aku hönıñönö, pıxmag yuo mibıl kwo hönıñönö, kulakul wö cön mag aku hönıñönö, pıxmag alıg hönıñjö, rön, nugwölöi.

³⁶ Ñiŋ hōlīm+iŋ nugugirōn, r+mgör hōb maga r+ makwam, nugw ri abōn mijōña.

³⁷ Makwam ñigör yadm+dōi; ñigō nōbō mō magalig yadm+dla, nugw ri abōn m+iŋne! rōŋa.

14

*Jisas nugwo agō magim rōn pīl pal nīgn+iŋō, rōn, r+ib aku yōx nugumā
(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)*

¹ Makwam Juda ada Pasopa wop dib aku aipam, Bred Is Alig Nīm+ib wop dib aku aipam hör wop mōsōr m+dm+n nugugirōn, God ap hōjōpal ur nōl+ib nōbō dib bla aipam, lo mōnō yad nōl+ib nōbō bla aipam, Jisas nugwo agō magim rōn, tar pī c+ci nīgōn, pōn du pīl pal nīgn+iŋō, rōn, al girōn r+byōx nugumā.

² Makwam r+ib i yōx nugwōn yadmā, “Pasopa wop kī alōn r+iŋ, nōbō mō mīg kiyōbō ōb+lōn, nuō nuō rōn, an r+ gwogwam cōñ+iŋō,” rōn, rōbōxmā.

³ Jisas ram yōj līg+ig agrō Betani duōn, Saimon rama du rōm+dōn, ap nīm+m+dmā. Nōbō Saimon aku, hōd uj hōpebō nīgōn aku, Jisas rīm+iŋ wā rōŋa. Makwam ap nīm+m+dm+n nugugirōn, mō i wel rōbō hōl+iŋ wā hōb r+g dība wobōi aku, balol alig pōn hōn, mib+l yōra pal gīl+xōn Jisas yōcmac sō hōrōŋa.

⁴⁻⁵ Hōr+iŋ, nōbō m+dim adaku, bli nugum+iŋ, hōbwab ñigō aku gwogwo rīm+iŋ, ñ+iŋ keir yadmā, “Wel aku s+im rōn, k+im panyōbō i nōbō i mabō rōn r+g pōn mag akuyōbō aku pōn, nōbō mō ap m+idōl akuyōbō ñigō nōl+ibā aku, jī pōdpōd rīm+iŋ aliō hör hör rō?” r+mā. Aliō rōn mō aku nugwo yad hōimōumā.

⁶ Aliō rīm+m+dm+n, Jisas ñigō yadōŋa, “Pōdpōd rīm+iŋ aliō r+m+dōi? Nugwo rōbōxi! Nī al aku mag wā ra.

⁷ Nōbō mō ap m+idōl akuyōbō ñ+iŋ p+saŋ ōim m+iŋñ aku, wop bli ñigō ap nōinōb, nōiōña. Makwam nī p+saŋ ōim m+idōin+iŋ.

⁸ Mō kī, ap nuŋ r+ib akuyōbō mōdō ra. Wōrōxmōn, wel rōbō hōl+iŋ wā hōb aku nīg nōlōn hogw pīōñ mag akuyōbō, nī hōd nīg nōlm+da.

⁹ Makwam, nī ñigō mi yadm+dla, mai mōnō mag wā na mōgōr+ib piaku piaku magalig yad nōl+iŋ duan nugugirōn, nuŋ r+ mag aku alig yad+iŋ, ñ+iŋ mō kī uplōbeñ+iŋō,” rōŋa.

*Judas, Jisas nugwo pīl pal nīg+iŋ, me rōn, hōuōu rōŋa
(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)*

¹⁰ Makwam Jisas nōbō nuŋwa i Judas Iskariot, Jisas nugwo hōuōu c+inō, rōn, God ap hōjōpal ur nōl+ib nōbō dib bla m+dim yōra duōŋa.

¹¹ God ap hōjōpal ur nōl+ib nōbō dib piaku, Judas nuŋ ñ+iŋ wōñō u rōŋ aku nugwōn, wā rīm+iŋ, yadmā, “Nagō r+g bli nōl+iŋō,” r+mā. Aliō rīm+iŋ mōnō, Judas, “Pōdpōd rōn yadmōn, ñ+iŋ hōn Jisas nugwo pōn diōñ+iŋō,” rōn, r+ib aku yōx nugw m+idōŋa.

*Pasopa wop aku weik, me rōn, ap nīm+iŋmā
(Mat 17:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Jon 13:21-30)*

¹² Bred Is Alig Nīm+ib wop dib aku hōm, Pasopa hōn sipsip asa pal hōjōpal ur nīm+ib wop aku, Jisas nōbō nuŋ bla nugwo yad nugwōn yadmā, “Pasopa ap ana nīm+n+iŋ aku, mōl kai p+id+l+iŋ+iŋō?” r+mā.

¹³ Aliö rim+dm+n, Jisas nöbö nuñ mös yad abön yadöña, “Ñ+ñ taun dib aku duön nugwöña, nöbö i röbö un rag hö dum+jöna; nugwo möigw pölön p+sañ diöña.

¹⁴ Nöbö aku duön ram möl yuadö dum+jöna, ñ+ñ nöbö hogwa ram aku nöbö m+nöbö aku nugwo yad nugwön yajöña, ‘Mönö yad nöl+ñ nöbö yada, “Nöbö n+ bla p+sañ Pasopa ap n+m+n+ñ ram möla m+kai?” me c+nö,’ cöña.

¹⁵ Ñ+ñ yad nugw+ñ, nuñ ñ+ñ pön du ram b+l yöbö sö, ap bla magal+g m+id ram möl diba yabuöna. Yabuan, ap n+m+ñ piaku ram möl aku r+ p+id+lum+j+nö,” röña.

¹⁶ Jisas ñ+ñ nöbö hogwa aliö rön yad abm+n, taun dib aku duön nugum+n, Jisas r+g yadön mag akwör r+g m+idöña. Nugwön, Pasopa ap n+m+ba rim aku r+ p+id+lumä.

¹⁷ Höxi rön mag aku, Jisas nöbö nuñwa akuyöbö möl sö p+sañ uröp+nön,

¹⁸ ap n+m girön yadöña, “N+ ñ+gö mi yadm+idla, nöbö n+ p+sañ ap n+giö pañör n+mm+idöl yör+ik ör, nöbö i n+ p+l pal n+g+ñ, me rön, n+ höuöu cön+ñö,” röña.

¹⁹ Jisas aliö rim+n, nöbö nuñ bla l+ñ p+l+m, r+ñ diba yöx nugu girön, nugwo pañ pañ yad nugwön yadmä, “Nagö n+ yadm+idlanö ä?” r+mä.

²⁰ Aliö rim+n, Jisas yadöña, “Ñ+ñ nöbö na akuyöbö möl sö m+idöi aku, nöbö n+ i mag akuyöbö aiöna. Nöbö aku n+ p+sañ ap kwosö pañyöbö i n+giö n+mm+idöl m+k.

²¹ N+ Nöbö Ha nuñwa, God Mönö kai k+itön r+g yadim mag akwör wöröx+n aku, j+ nöbö n+ p+l pal n+g+ñ, me rön, höuöu cön aku, nugwo ögwö yöxm+idla. Nuñ öñ+ñ höb diba pön makwam, nugwo yöx pön hölöxisöñö aku waiö,” me röña.

Jisas nöbö nuñ bla bred wain nölöña

(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1Ko 11:23-25)

²² Ap n+m girön, Jisas bred aku pön, God nugwo ri ablañe, rön, p+ g+l+ixön, nöbö nuñ akuyöbö ñ+gö nöl gir yadöña, “Pön n+mi! Aku m+x+ñ n+,” me röña.

²³ Makwam röbö wain namag aku algör pön, God nugwo ri ablañe, rön, nöbö nuñ akuyöbö ñ+gö nöl+m+n, magal+g n+mm+id+m nugug+rön, yadöña,

²⁴ “Röbö k+, hañ n+. Hañ na hör p+ñön aku m+, God mönö mi yad n+göñ akuyöbö, nöbö mö m+ga akwör p+ nuñ p+sañ n+giö n+gön+ñö,” röña.

²⁵ Jisas aliö rön yadöña, “N+ ñ+gö mi yadm+idla, weik wop m+idö k+ ila n+gön röbö waina iswob n+möin. Hör ör m+dmön m+dmön, God nöbö mö pön adöx yöd röul adö kau sö nugwid+x m+jön wop akwör röbö waina iswob n+mnö,” röña.

²⁶ Aliö rön, nöbö nuñ bla p+sañ God höjöp+l+ñ wopal i yadön, Olip P+da dumä.

Jisas Pita nugwo yadöña, “N+ Jisas nugwo nugum+idöiö,” rön, wai nöinañö,” röña

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

²⁷ Jisas nöbö nuñ bla ñ+gö yadöña, “God Mönö maga kai k+itön yadmä, ‘God nuñ yadöña, “N+ nöbö hön sipsip uröi aku nugwo pal n+gmön, hön sipsip akuyöbö bör p+ñwañ r+ diöñ+ñö,” rö,’ r+mä. Makwam, m+id m+idöi ñ+ñ magal+g n+ röböxön bör diöña.

²⁸ Makwam ni wöröxön, öbölön mögör+ib Galili dumön, ñiñ mai yöñ+ñö,” rōña.

²⁹ Jisas aliö rīm+in, Pita yadōña, “Nöbö bli nagö rōböxbā maga rōia, ji nör nagö rōböxöin, wöhö,” rōña.

³⁰ Aliö rīm+in, Jisas yadōña, “Ni nagö mi yadm+idla, weik wop m+idö gör, p+ixmag yuö mib+il kwo kulakula wop mōs wō ren mag aku, ‘Ni Jisas nugwo nugum+idöiö,’ rōn, wab mōs pañ wai nöinañö,” rōña.

³¹ Jisas aliö rīm+in, Pita mönō ölisö yadön yadōña, “Ni nagö pisanj p+il pal n+ignöb, p+il pal n+ig+in, ji ni Jisas nugwo nugum+idöiö, rōn yadöinö,” rōña. Jisas nöbö nuñ bla magalig Pita r+ig yadönj akwör yadmā.

Jisas nuñ God höjöpāl g+ir m+idōña

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Jisas nöbö nuñ bla pisanj b+ yuö Getsemani duön ñ+igö yadōña, “Ñiñ yör+ik rōm+id m+ijōña; ni du höjöpāl+iba dum+idlö,” rōña.

³³ Aliö rōn, Pita, Jems, Jon nöbö ada yöl+in pōn duön, r+ib diba yōx nugu g+irōn yadōña,

³⁴ “Madmag na aku ölinj p+ilip p+in dum, wöröx+ib maga ra. Ñiñ il yör+ik m+idön nugugu m+ijne,” rōña.

³⁵ Aliö rōn, ñ+igö yöraku yad n+igön, nuñ hör ör ir kwo duön, m+igrö bö p+in palön, ölinj höb diba p+iba rīm+idōñ aku, Nuö nuñwa wöhö cōn+inönö wöhö ren+inö, rōn, höjöpāl g+ir m+idōña.

³⁶ Nuö höjöpālön yadōña, “Acö, nañ ap bla magalig r+ib akwör m+ida. Ap ni r+iba rīm+id aku, ni ömörö diba m+ida. Nañ yōwö ran, ni akuyöbö alölāñ. Makwam ap ni agap+im r+iba rīm+ijōñ aku, r+ib ni yōx nugul mag akuyöbö rölāñ; r+ib nañ keir yōx nugulö mag akwör ni ranö,” rōña.

³⁷ Jisas aliö rōn, höbkal nöbö nuñ mōs pañ m+idim yōra hön nugwōña, ñiñ añadö in+imö höl+im dumā. Makwam, nuñ Pita nugwo yadōña, “Saimon, pöd rīm+in in+imö höl+imm+idlö? Hör aua ul m+inji nugugu m+id+ibā maga m+idöl ā?” rōña.

³⁸ Aliö rōn, nöbö nuñ akuyöbö ñ+igö yadōña, “An mag gwogwo r+ib maga rō, rōn, nugw ri abön, God höjöpāl g+ir m+ijōña. R+ib mag ñiñ aku r+ib maga ra aku, ji m+ix+ñ ñiña höx r+ p+inö,” rōña.

³⁹ Aliö rōn, iswob höbkal duön, Nuö höd höjöpālön r+ig yadönj mag akwör iswob höjöpālön rōña.

⁴⁰ Makwam iswob höbkal hön nugum+in, nöbö nuñ bla añadö in+imö göj n+ig+im höl+im dumā. Nugwön, ñ+igö yadōña, “Ñiñ in+imö höl+im m+idöin ā?” rōña. Aliö rīm+in ñiñ anau pōn, painjö yad+ib maga n+igölön.

⁴¹ Makwam Jisas yödöñdön duön, höbkal hön iswob in+imö höl+im g+ m+idmā aku nugwön yadōña, “Ñiñ hör höl+im g+ m+idöin ā? Aku wā ra! Wopa mödö ha. Nugwi! Nöbö i hön, Nöbö Ha nuñwa wōñö u rōn, nöbö ap kib mag gwogwo rōi piaku ñ+igö nöl+iba rīm+ida.

⁴² Öb+linj din+im! Nugwi! Nöbö ni wōñö u ra höm+id m+ik,” me rōña.

Jisas nugwo p+ c+ci n+igmā

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴³ Jisas ñ+igö mönō aku yadm+in nugug+irōn, mag akwör, nöbö nuñwa akuyöbö möl sö i, Judas, nöbö m+ga akwör pōn höröp+inōña. Nöbö adaku,

God ap höjöpäl ur nöl̄ib nōbö dib bla aipam, lo mōnō yad nöl̄ib nōbö bla aipam, mōnō p̄i nuōm n̄iḡib nōbö bla aipam, yad ab̄im hōmā. Ñ̄iŋ yu m̄ix̄l̄ ölisō bli kaiō bli pōn rag hōmā.

⁴⁴ Judas hōd ñ̄igō yad n̄igōn yadōŋa, “N̄i nōbö i nugwo du yad wahax pōn, alguna b̄im̄l̄ n̄imm̄j̄in aku, nōbö maku, me rōn, nugwo p̄i c̄ic̄i n̄igōn, pōn di,” rōŋa.

⁴⁵ Judas Jisas m̄idōŋ yōra urōp̄inōn, “Mōnō yad nöl̄ib nōbö,” me rōn, nugwo p̄i alguna b̄im̄l̄im̄ nuguḡirōn,

⁴⁶ nōbö bli hōn, Jisas nugwo p̄i c̄ic̄i n̄igmā.

⁴⁷ Jisas p̄i c̄ic̄i n̄iḡim̄ nuguḡirōn, Jisas nōbö nuŋ i öb̄ilōn, yu m̄ix̄l̄ ölisō nuŋ aku p̄i pugul pōn, God ap höjöpäl ur nöl̄ib nōbö dib ödōriō aku mabō r̄i nōlm̄id̄ nōbö aku, nugwo r̄im̄j̄ adōi aŋadō rōmal cō ḡi abōŋa.

⁴⁸ Makwam Jisas nōbö nugwo p̄i c̄ic̄i n̄igim̄ akuyōbö ñ̄igō yadōŋa, “Ñ̄iŋ yu m̄ix̄l̄ ölisō pōn, kaiō pōn, n̄i ap kib p̄ib nōbö i me rōn hōm̄id̄oi ā?

⁴⁹ N̄i öim̄ öim̄ God höjöpāl̄ib rama duōn, ñ̄iŋ p̄is̄aŋ m̄idōn, ñ̄igō nōbö mō akuyōbö mōnō yad nōlm̄id̄il̄ aku, j̄i n̄i p̄i c̄ic̄i n̄igōlim̄. Makwam wopik ñ̄iŋ God Mōnō aku kai k̄itōn r̄iḡ yadmā akwör r̄im̄id̄oiŋō,” rōŋa.

⁵⁰ Makwam mag akwör, Jisas nōbö nuŋ bla magal̄iḡ nugwo rōböxōn bōr du pōrmā.

⁵¹ Ha nōbö i, wöl̄ij̄ m̄l̄kap̄ iör yōmōn, Jisas nugwo pōn dum̄id̄im̄ aku mai dum̄, nugwo aipam p̄iba r̄im̄in̄,

⁵² bōr dum̄id̄im̄, wöl̄ij̄ wab nuŋwa rōd p̄im̄, nuŋ magör bōr duōŋa.

Jisas nugwo mōnō diba yadmā

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

⁵³ Jisas nugwo pōn du, God ap höjöpäl ur nöl̄ib nōbö dib ödōriō rama dumā. Pōn dum̄id̄im̄, God ap höjöpäl ur nöl̄ib nōbö dib bla n̄igōn, mōnō p̄i nuōm n̄iḡib nōbö bla n̄igōn, lo mōnō yad nöl̄ib nōbö bla n̄igōn, hō ram aku mōgum r̄imā.

⁵⁴ Pita piōŋō h̄ap̄ h̄ap̄ nugup̄ duōn, God ap höjöpäl ur nöl̄ib nōbö dib ödōriō aku rama urōp̄inōn, nōbö ram aku mabō r̄im̄id̄oi bla p̄is̄aŋ rōm̄id̄on, r̄in mau m̄id̄mā.

⁵⁵ God ap höjöpäl ur nöl̄ib nōbö dib bla n̄igōn, Juda Kansol dib nōbö bla n̄igōn, Jisas r̄i yōnm̄id̄ akuyōbö mōnō il i pōn, nugwo p̄l̄ pal̄ n̄ign̄iŋō, rōn, hōlu nugw̄ yualōbmā.

⁵⁶ Nōbö mō m̄iga pōn hōm̄, Jisas nugwo mōnō inakmōnō adō bli yadmā aku, j̄i mōnō yadmā aku paŋ höj̄il̄ i yadōlim̄. Hōrir̄ör yadm̄in̄, mōnō il bli nugwōlim̄.

⁵⁷ Makwam bli öb̄ilōn, inakmōnō hörōn, yadmā,

⁵⁸ “An nugugu m̄id̄m̄in̄, nuŋ yadōŋa, ‘God höjöpāl̄ib rama, imag pōn urim̄ k̄i, n̄i hajal abōn, wop mōs paŋ iswob ur n̄iḡinō. Imag pōn urōi akuyōbö rōin; n̄i ram yon̄yōbö ur n̄iḡinō,’ rō,” r̄imā.

⁵⁹ Mōnō yadmā aku algör ör paŋ höj̄il̄ i yadōlim̄; hör̄ir̄ör yadmā.

⁶⁰ God ap höjöpäl ur nöl̄ib nōbö dib ödōriō aku öb̄ilōn, Jisas nugwo yadōŋa, “Nagō yadm̄id̄oi mōnō aku, naŋ mōnō pain̄ō i yadōine ā?” rōŋa.

⁶¹ Aliō r̄im̄in̄, Jisas mōnō i pain̄ō yadōlm̄in̄, iswob yad nugwōn yadōŋa, “Nagō m̄i Mesaia aku, Nōbö Dib wā aku Ha nuŋ mōnō ā?” rōŋa.

⁶² Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Yöwö mî. Aku nör. Nî, Nöbö Ha nuŋwa, Nöbö Dib ölsö ödöriö aku imag mîrîx pilö adö römîd mîd pörön, adöx yöd röul adö kau sebö mîjöi wab i yuö sö pik hömîdmön, nugwöñîŋö,” röŋa.

⁶³⁻⁶⁴ Jisas aliö rîmîn, God ap höjöpäl ur nölîb nöbö dib ödöriö aku, wölîj nuŋ bla keir pî waglôx gîrön yadöŋa, “Nuŋ God iba yad höimöu aku nugwöia! Makwam, nöbö mö bli yad nugwöinîŋ. Nuŋ rî gwogwam rî maga wöxnö yad maku pal. Makwam, ñîŋ agö rîbîm yöx nugumîdöi?” röŋa. Aliö rîmîn, nöbö dib bla magaliŋ öbîlön yadmä, “Nöbö aliö ra aku, nugwo pil pal ñîgîb,” me rîmä.

⁶⁵ Aliö rön, nöbö bli Jisas nugwo höpöl pilön, wölîj wab i pî mämäg nugwo aku pöröb nölön, nugwo pal gîrön yadmä, “Naŋ keir nugwön an yadaŋ nugunîŋ, nagö yönîmîm palmîd?” rîmä. God höjöpäliŋ rama ömdö nöbö bla, algör ör nugwo mî gôj gôj palmä.

*Pita yadöŋa, “Nî Jisas nugwo nugumîdöiö,” röŋa
(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)*

⁶⁶ Pita du römîdöŋ yör akwör mîdmîn nugugîrön, ha mö i, God ap höjöpäl ur nölîb nöbö dib ödöriö aku mabö rî nölîmîd i höröpînön,

⁶⁷ Pita bî yuö mîdöŋ yöraku nugwön yadöŋa, “Nagö kwo algör Jisas nöbö Nasaret yöbö aku pîsaŋ yönîmîdlaŋö,” röŋa.

⁶⁸ Aliö rîmîn, Pita yadöŋa, “Nagö agapîm yadmîdlö? Yadmîdlö mönö aku nî nugumîdöiö,” röŋa. Aliö rön, rîŋö bö dumîn nugugîrön, kulakula wö röŋa.

⁶⁹ Ha mö akwör, Pita nugwo iswob nugwön, nöbö mö mîdim akuyöbö ñîgö yadöŋa, “Nöbö kî Jisas nöbö nuŋ i,” me röŋa.

⁷⁰ Aliö rîmîn, Pita iswob wöhö röŋa.

Hör mag ul mîŋi mîdîm, nöbö mö öbîl gî mîdim piaku, Pita nugwo iswob yadmä, “Nagö kwo algör mögöriŋ Galili yöbö makwam, an nugumîn nagö nöbö nuŋ akwör i mîdlaŋö,” rîmä.

⁷¹ Aliö rîmîn, Pita yadöŋa, “Nöbö Diba nugugu mîda; makwam wai nölîmön pil pal ñîgöna. Makwam mî ödöriö yadmîdla! Nöbö aliö yadmîdöi nöbö aku nî nugumîdöiö, mî wöhö!” me röŋa.

⁷² Aliö rîmîn nugugîrön, kulakula aku iswob wö röŋa. Wö rîm, Jisas Pita höd yadöŋa, “Kulakula wö mös ren mag aku, ‘Nî Jisas nugumîdöiö,’ rön, wab mös paŋ wai nöinaŋö,” rön mönö aku nugumîn, lîb pîlîm, mî gôj imöŋa.

15

*Jisas nugwo pön Pilot mîdöŋ yöra dumä
(Mat 27:1-2, 11-14; Luk 23: 1-5; Jon 18:28-38)*

¹ Pîxmag aliŋ, God ap höjöpäl ur nölîb nöbö dib bla ñîgön, lo mönö yad nölîb nöbö bla ñîgön, mönö pî nuöm ñîgîb nöbö bla ñîgön, Juda Kansol dib nöbö bla magaliŋ ñîgön, magaliŋ mönö yad ödör ñîgön, Jisas nugwo nag ñîgön, pön gapman nöbö dib Pilot mîdöŋ yöra dumä.

² Pön dum, Pilot Jisas nugwo yadöŋa, “Nagö Juda nöbö mö kîŋ ñîŋ me?” röŋa. Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Mî mönö naŋ yadlö maku pal,” röŋa.

³ God ap höjöpäl ur nölîb nöbö dib bla Jisas mönö diba yadön mönö hörîrör mîga akwör yadmä.

⁴ Almin, Pailot Jisas nugwo yadöŋa, “Nagö mönö miga yadm+döi aku, nagö painjö mönö bli yadöine ä?” röŋa.

⁵ Aliö rimin, Jisas painjö mönö i yadölm+n, Pailot r+ib miga yöx nugwöŋa.

Juda nöbö mö piaku yadmä, “Jisas nugwo b+ katlö watlö höñ sö p+il pal n+igö!” r+mä

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:39-19:16)

⁶ Makwam Juda ada Pasopa wop dib aku höm, öim du Rom gapman nöbö dib Pailot nugwo yad nugum+n, ñ+gö k+lab+is nöbö ñ+ŋ yad nugum+döi nöbö akwör hör yad abm+da.

⁷ Makwam wop aku, nöbö i, ib nuŋwa Barabas, nuŋ nöbö mö bli ödör pön du, Rom gapman p+isaŋ nuö p+lön, nöbäpö i p+il pal n+ig+m, ñ+gö nag n+ig+m m+dmä.

⁸ Makwam nöbö mö akuyöbö hö mögum rön, Pailot nugwo k+lab+is nöbö öim r+g yad nugum+döi mag akuyöbö yad nugum+n,

⁹ Pailot ñ+gö yadöŋa, “Juda kin dib ñ+ŋ aku yau ab+n ä?” röŋa.

¹⁰ Aku agap+m: Pailot nuŋ keir nugwöŋa, God ap höjöp+al ur nöli+b nöbö dib bla, Jisas nugwo r+ib gwogwo yöx nugwön, nugwo pön hö nölmä.

¹¹ Makwam God ap höjöp+al ur nöli+b nöbö dib bla, nöbö mö piaku ñ+gö yadmä, “Pailot nugwo yad+ŋ, Jisas wöhö, Barabas nugwo yau aban,” me r+mä. Aliö rim+n, nöbö mö piaku Pailot yadmä, “Barabas ana yau abne,” r+mä.

¹² Aliö rim+dm+n, Pailot yadöŋa, “Aliö yadöi aku, j+ nöbö k+ ñ+ŋ Juda kin an, me röi aku, nugwo pödi yaj+nö?” röŋa.

¹³ Aliö rim+n, ñ+ŋ mönö bölölö rön yadmä, “Nugwo b+ katlö watlö höñ sö p+il pal n+igö!” r+mä.

¹⁴ Aliö rim+dm+n, Pailot yadöŋa, “Nuŋ agap+m r+ gwogwam ran, nugwo aliö ain?” röŋa. Aliö rim+dm+n, j+ ñ+ŋ bölölö diba rön yadmä, “B+ katlö watlö höñ sö p+il pal n+igö! B+ katlö watlö höñ sö p+il pal n+igö!” r+mä.

¹⁵ Pailot, mönö öli+sö kapa yadim aku yöxön, nöbö mö akuyöbö ñ+gö wä ran, me rön, Barabas nugwo hör yad abön, nöbö nuŋ bli ñ+gö yadm+n, Jisas nugwo nag n+igön, m+ göj göj palmä. Jisas pal pör+m nugug+rön, Pailot yadöŋa, “Nugwo pön du b+ katlö watlö höñ sö p+il pal n+ig+ŋ,” me röŋa.

Ami nöbö piaku Jisas nugwo yad höimöumä

(Mat 27:27-31; Jon 19:2-3)

¹⁶ Ami nöbö piaku, Jisas nugwo pön gapna Pailot ram dib nuŋ aku ram möl yuadö duön, nöbö yam ñ+ŋ bla magal+g yad wö rim+n höm+dm+n,

¹⁷ wöl+ŋ paskwolö m+lkap i, gapman nöbö dib bla röböi akuyöbö Jisas nugwo yöm nölon, ap kaigap al+g bli ödör pön höñ, kin röböi usaŋ mea akuyöbö i rön, nugwo yöcmac sö röb nölmä.

¹⁸ Röb nölon, Jisas nugwo öli+sö wölölö r+ girön yadmä, “Nagö Juda kin diba öim m+idane!” r+mä.

¹⁹ Aliö rön, kaiö pön, yöcmac nuŋwa palön, nuŋ höpöl p+il nölmä. M+dön il yöra höxmax yuön, ñ+ŋ kin nugwo r+g röi mag akuyöbö, yöcmaca ub+lmä.

²⁰ Nugwo aliö yad höimöuön, wöl+ŋ paskwolö m+lkapa nugwo yöm nölim aku p+ röd abön, wöl+ŋ nuŋwa keir aku yöm nölon, b+ katlö watlö höñ sö p+il pal n+ig+ba pön dumä.

Jisas nugwo bi katlō watlō hōñ sō pīl pal nīgmā
(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

²¹ Nīñ mibīl yōra du gīrōn, Aleksada Rupas hōdpīg hogwa nuō nīñja Saimon, Sairini taun yōbō nōbō aku, piaku rīp yōnōn, hōn Jerusalem duba dumīdōñ aku, nugwo mōigw palōn, ususōr rōn, yadmā, “Jisas bi katlō watlō wab aku pī ragpīd nīg rag duō!” rīmīn, pōn nīgō pīsanj duōña.

²² Akuyōbō alīp duōn, Jisas nugwo pōn du mōgōrīb yōraku mōnō yōbō iba urōn Golgota me rīmīdōi yōra urōpīnmā. Golgota mōnō ila aku “Nōbāpō Yōcmac Yōj Lei.”

²³ Urōpīnmīn, nugwo rōbō wain i pōn, marasīn mō rōia bli pī pīn hōbkal mal rōn, Jisas nugwo nōlmā jī nīmōlōñ.

²⁴ Jisas nuñ bi katlō watlō hōñ sō pīl pal nīgōn, wōlīj nugwo bla pōn, nuōm nīg hōrīrōr pība, hōbai sadu rōxg wobōn pīmā.

²⁵ Pīpai naiō wōlōn yōra sō hōñ mag aku, Jisas nugwo bi katlō watlō hōñ sō cīpīl pal nīgmā.

²⁶ Cīpīl pal nīgōn, pōdpōd rīmīn pīl pal nīgim mōnō aku, bi katlō watlō waba hōñ rol sō kai kītmā:

JUDA ADA KINJ NĪŃJA MĪK.

²⁷ Wop aku, ap kib pīb nōbō mōs hogwa algōr bi katlō watlō um sō, i imag mīrīx adō bi hōña, i imag cōkō adō bi hōña pīl pal nīgmā.

²⁸ Alim mag aku, God Mōnō aku kai kītōn, rīg cōññjō rim mag akwōr rīmā. Mōnō aku kai kītōn yadmā, “Nugwo nugwīñ, mag gwogwo rīb nōbō i rōxg nīgōññjō,” rīmā.

²⁹ Nōbō mō bla uhō gīrōn, Jisas nugwo nugwōn, yōcmac kwatkwat rōn, nugwo yad hōimōuōn yadmā, “Nagō, ‘God hōjōpalīb ram aku hajalōn, wop mōs pañ iswob rī nīgīnō,’ rīmō aku,

³⁰ weik nanj keir rōn, il bō pīnōn kōmō duanō,” rīmā.

³¹ God ap hōjōpal ur nōlīb nōbō dib bla aipam, lo mōnō yad nōlīb nōbō piaku aipam, Jisas nugwo algōr ōr yad hōimōuōn, nīñ keir nuō nuō yadīp duōn yadmā, “Nōbō mō bli nīgō rīmīdmīn kōmō duōia, jī wopik nuñ keir algōr rōn kōmō dubā maga mīdōl.

³² Nuñ ōim yada, ‘Nī Mesaia mīdla, Isrel nōbō mō Kinj nīñja mīdlō,’ rī aku, weik nuñ yōr sō cīpīl pal nīgōi aku, nuñ keir algōr ōr ōbīl yōrīk hanj nugwōn mī yadlanjō, rōn, nugwo nugw pīnīñjō,” rīmā. Makwam Jisas pīsanj pīl pal nīgim nōbō hogwa, Jisas nugwo algōn nōr yad hōimōumā.

Jisas wōrōxōña
(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

³³ Naiō mibīl yōr kīpīsō hōñ mag aku, pīxmag urōn, mīdīp duōn, naiō pībō pik rōñ mag aku iswob mīl pōrōña.

³⁴ Mīl abmīn nugugīrōn, Jisas ajmōla aj halōn, wō rōn yadōn yadōña, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” rōña. Hibru mōnō yadōñ aku mōnō il aku, “God nī. God nī. Nī pōdpōd rīmīn rōbōxlō?”

³⁵ Aliō rīmīn, nōbō mō il yōraku mīdim bla nugwōn yadmā, “Nugwi! Nuñ ilaija yad wō rīmīdō,” rīmā.

³⁶ Nōbō i ap hōx mei pōn, rōbō wain rīg ulmīdō wobōi mōl bō pīlōn, Jisas nugwo nōlmōn nīmanj, me rōn, aiwōlō mīxīl i pī idu pīlōn, mīdōñ bīl sō nōl

gɪr, yadōŋa, “An nugugu mɪdɪŋ, ɪlajja hōn, nugwo pɪ ɔrōu rag pɪn mɪgrō bō nɪgōnɪŋōnō wōhō?” rōŋa.

³⁷ Aliō rōn, nugugu mɪdɪm nugugɪrōn, Jisas wō diba rōn, aŋɔi maga ɔdōr pōŋa.

³⁸ Wop akwōr, wōlɪj mɪxɪl dib God hōjōpalɪb ram mōl yuebō ubalɪja idɪxmā aku, mibɪl bō waglōxmɪn adōi hōr adōi hōr dum mōl rōd gɪ mɪdōŋa.

³⁹ Nōbō ami bla nugwidɪx mɪdmɪd nōbō diba, bɪ katlō watlō waba hōŋa ɪl yōra mɪdōn, Jisas aliō rōn wōrōxōŋ aku nugwōn yadōŋa, “Mɪ! Nōbō kɪ God Ha nuŋ!” me rōŋa.

⁴⁰⁻⁴¹ Mō mɪga akwōr Jisas pɪsaŋ Jerusalem hem piaku, hōn rɪb yōraku mɪdmā. Mibɪl aku, mō mōs paŋ Jisas nugwo mai duōn mabō bli rɪ nōlmɪdōi mōgōrɪb Galili. Mō Maria ɪb nɪgiō hogwa mōs mɪdmā; mō ɪb nɪgiō hogw aku, ɪ Magdala taun yōbō, ɪ Jems Josep hōdpɪg hogwa nuōm nɪŋ aku. Mō ɪ ɪb nuŋwa Salomi. Mō ada bla magalɪg nugugu mɪdɪm nugugɪrōn, Jisas wōrōxōŋa.

Josep nuŋ Jisas mɪxɪŋa rɪg mōla hogw pɪlōŋa

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-55; Jon 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Josep Arimatia taun yōbō nōbō aku, Juda Kansol dib nōbō rɪb ɪ, God nōbō mō pōn nugwidɪx mɪdɪb wop aku pōx mɪdmɪda. Nōbō aku, aɪaŋ God hōjōpalɪb wop aku, wopik ap pɪdɪlub wop, me rōn, ap rɪ pɪdɪlumɪdōŋa. Jisas wōrōxōŋ aku nugwōn, ruō ɪgōp hōxi rɪmɪdō, rōn, weik nōbāpō hōgia pɪ ɔrōu rag du hogw pinō, rōn, ɪpōxōlōŋ; Pailot mɪdōŋ yōra duōn, yad nugwōŋa.

⁴⁴ Yad nugum, Pailot, Jisas mōdō wōrōxōŋ mōnō aku nugwōn, pɪlɪx rōn, ami nōbō nugwidɪx mɪdmɪd nōbō dib aku nugwo wō rɪm, hōmɪdmɪn, yad nugwōŋa.

⁴⁵ Yad nugumɪn, yadōŋa, “Maduō wōrōxō,” rōŋa. Aliō rɪmɪn, Pailot Josep nugwo yadōŋa, “Yōwō. Nōbāpō rag du hogw pɪlō,” rōŋa.

⁴⁶ Aliō rɪmɪn, Josep wōlɪj lei dib ɪ wobōn, rag du nōbāpō hōgia pɪ ɔrōu pōn pɪn ɪl bō nɪgōn, wōlɪj aku pɪ magalɪg wobōn, pōn du rɪg mōl yonɪyōbō akwōr yōlu nɪgim rɪg mōla hogw pɪlōŋa. Hogw pɪlōn, rɪg aso dib ɪ pɪraiup pikopik rɪp duōn, nōbāpō hogwaj mōla idɪxōn duōŋa.

⁴⁷ Maria Magdala pɪsaŋ, Maria Josep nuōm aku pɪsaŋ, nugugu mɪdɪm nugugɪrōn, nōbāpō hogw pɪlmā.

16

Jisas ɔbɪlōŋa

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Juda God hōjōpalɪb wop nɪŋ aku ɪ padɪxmɪn, Maria Magdala aku, Maria Jems nuōm aku, mō Salomi aku, nōbāpō hōgia wel rōbō nɪg nōinɪŋō, rōn, du wel rōbō hōlɪŋ wā hōb bli wob rag hō nɪgɪm hōlɪmōŋa.

² Lōum yōbō Sade wop aku, pɪxmag alɪg ɔbɪlōn, naiō yōudōŋdōŋ wōlɪm nugugɪrōn, nōbāpō hogw pɪlim yōra dumɪdmā.

³ ɔdōi mibɪl yōra du gɪrōn yadmā, “Nōbāpō hogw mōla idɪxim rɪg dib aku, yōnɪm pɪ gōur abōn?” rɪmā.

⁴ Aliō rōn, urōpɪnōn nugumɪn, rɪg dib ɔdōriō nōbāpō hogw mōla ŋōl idɪxim aku, mōdō kɪrɪrɪ rɪ du rɪb gāgāp ada mɪdōŋa.

⁵ Nugwön, möl bö ipalip duön nugum, ha nöbö wölj lei milkap yömönj i, imag m̄r̄ix adö röm̄id ḡi m̄idōṇa. Nugwo nugwön ipōxm̄ä.

⁶ Ipōxm̄id̄m, ñigö yadōṇa, “Ipōxm̄ijeñ. N̄i nugula, ñ̄iṇ Jisas nöbö Nasaret yöbö, b̄i katlō watlō hōñ sō p̄l pal n̄igm̄ä aku nugwo nuguba hōm̄idōia. Makwam nugwi! Nuṇ yör̄ik m̄idöl. Nuṇ maduö öb̄ilōn dua. Nugwo hogw p̄lōn n̄igim̄ yōra yör̄ akwör̄ m̄id m̄i göm̄ hō nugwi.

⁷ Makwam yadkap duön, nöbö nuṇ bla Pita p̄isan̄ yajōña, ‘Jisas nuṇ hōd duön Galili m̄ijōna. Nuṇ keir̄ ñigö hōd yadōṇ mag akuyöbö, ñ̄iṇ du nuṇ nugwōñ ödöi piaku,’ me c̄ine,” rōṇa.

⁸ Aliö r̄im̄in, mö bla ölölo r̄im̄in, iṇ wajmag bla ḡil ḡil r̄im̄in, nöbäpö hogw möla r̄iṇadö röp̄inōn rōböx ipalip dumä. Ipōxōn nöbö mö bli ñigö mönō aku yad nölölim.

Maria Magdala Jisas nugwo nugwōṇa
(Mat 28:9-10; Jon 20:11-18)

⁹ Jisas wöröxōn, wop aḡñ̄iṇ yöbö aku öb̄ilōn, hōd duön, Maria Magdala m̄idōṇ yōra wōxnō n̄igm̄in, nugwo nugwōṇa. Makwam mö aku nugwo hōd ragwo ha akuyöbö m̄ij sō aku yuö wöl m̄idōṇa nugwön Jisas ragwo ha yad abōṇa.

¹⁰⁻¹¹ Nuṇ Jisas nugwo nugwön, du nöbö nuṇ bla imm̄idim̄ mib̄il yōra duön, Jisas kömö m̄ida nugwo nugula, r̄im̄in, ñ̄iṇ m̄i anadö wörōxa, rōn, mönō nugwo aku yōxölim.

Jisas nöbö nuṇ mös ödöi mib̄il yōra duön nugwo nugum̄ä
(Luk 24:13-15)

¹² Mai piöñö, Jisas nöbö nuṇ mös mögör̄ib möl i r̄ip yōnm̄idm̄in, Jisas nuṇ nöbö hör̄ i rōxgōn hōn, ödöi mib̄il yōra wōxnō n̄igm̄in, nugwo nugwön,

¹³ du nöbö nuṇwa bli ñigö yad nölmin̄ aku, j̄i mi yadm̄idōiñö, rōn, mönō ñ̄iṇa yōxölim.

Mönö wä na aku nöbö mö yad nöine, rōṇa
(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23; Apo 1:6-8)

¹⁴ Mai wop i, Jisas nöbö nuṇwa akuyöbö aḡip sō piaku ap n̄imm̄idim̄ mib̄il yōra wōxnō n̄igōn, ñigö yad ḡir̄ yadōṇa, “N̄i öb̄ilmōn, nöbö mö bli n̄i wōxnō nugwön, hōn ñigö yad nölmin̄, pōdpōd r̄im̄in inakmōnō hörōn yadöi, öb̄ilölö, rōn nugwöi?” rōṇa.

¹⁵ Aliö rōn ñigö yadōṇa, “Ñ̄iṇ mönö wä na aku p̄irag mögör̄ib adadö magal̄ig du ḡirōn, nöbö mö akuyöbö magal̄ig yad nöiōña.

¹⁶ Nöbö mö b̄il kai mönö wä na nugw pōn rōbö paiōñ akuyöbö, kömö diōña. Makwam nöbö mö b̄il kai mönö wä na nugw peñ akuyöbö, God ñigö mönö diba yadan̄ öliṇ hōb p̄im̄ijōña.

¹⁷ “Nöbö mö mönö na nugwön, ‘Mi yadö,’ rōn, nugw pōñ akuyöbö, ap röl̄ib̄a mag c̄imala cōña. Ragwo ha akuyöbö nöbö mö ñigö yuö wöiōn akuyöbö, ib na urōn, yad ab̄iṇ rōu diōña. Mönö yöbö ñ̄iṇ aku rōböxōn, mönö yöbö adö hör̄rör̄ yajōña.

¹⁸ Kas kadkwol nöbö mö öb̄ix akuyöbö p̄i nugw̄iṇ, ap i ran̄ wörōxeñ. Ap gwogwo nöbö mö n̄imōn wörōxöi akuyöbö bli n̄im̄iṇ, ap i ran̄ wörōxeñ. Makwam nöbö mö ap cōn akuyöbö, ñigö imaga cal̄iṇ, kömö n̄igōn̄iṇö,” rōṇa.

*God Jisas nugwo pön mögöriḅ nuḡwa adöx yöd röul adö kau sö pön duöḡa
(Luk 24:50-53; Apo 1:9-11)*

¹⁹ Nöbö Dib Jisas mönö mag aku ḡigö yad pörmḡn nugugḡrön, God nugwo pön, mögöriḅ nuḡwa adöx yöd röul adö kau sö pön duöḡa. Pön dumḡn, God imag mḡriḡx nuḡ ada römiḡdöḡa.

²⁰ Makwam nöbö nuḡ akuyöbö duön, Krais mönö wä aku mögöriḅ piaku piaku magaliḡ yad nöliḡ duḡn nugugḡrön, Nöbö Diba, mönö wä na mi ḡigönḡḡö, rön, ḡigö piḡsaḡ miḡdön öliḡsö nöliḡm, ap röliḡbä mag ciḡmal akuyöbö riḡmä.

Jisas Krais Mönö Mag Wä aku Luk kai kītōŋa

Mönö höd

¹⁻² Jisas Krais mibɪl anɪŋ kɪ yōx pōn hōm, dib rōxōn rɪg rōŋ rōŋ mag akuyōbö, nōbö bli māmāg ñɪŋa keir nugwōn, mōnō mag wä aku yad nōlɪp yōnōn, nɪ aipam, nōbö mö bli kwo ñɪgō aipam, yad nōlmä. Yad nōlmɪdmɪn nōbö mɪga mōnō aku nugw rɪ abōn kai kɪtmä.

³ Makwam nōbö dib Tiopilas, nɪ kwo algör ör mōnō nɪ yad nōlim aku, ɪla magalɪg hōlu nugw rɪ abɪl makwam, nɪ algör ör mōnō aku magalɪg rɪbyōx nugw rɪ abōn, nagō kai kɪtɪba rɪmɪdla.

⁴ Akuyōbö almōn mōnō, mōnō nagō yadim nugulō aku, mi yadōinjō, rōn nugunō.

Ejol i hōn, mōnōbö hogwa Rōbö Pal Nōlɪb Nōbö Jon yōx pōn hōñɪŋö, rōŋa

⁵ Höd Kɪŋ Herod Judia Propins nugwidɪx mɪdmɪd wop aku, nōbö nagō Sekaraia, God ap hōjōpal ur nōlɪb nōbö i mɪdmɪda. Nōbö yam nuŋwa pɪsaŋ mabō ñɪgō ñɪgōn rɪmɪdōi akuyōbö ñɪgō Abaija Yam me rɪmɪdmä. Sekaraia mōnɪŋ nuŋwa Ilisabet. Ilisabet algör ör God ap hōjōpal ur nōlɪb nōbö Eron ɪl aku yōxɪp u hōuōilmel rōn yōxmä.

⁶ Ñɪŋör mōnōbö hogwa God lo mōnō adaku magalɪg mai rɪ gɪr mɪdɪm, God nugum, mōnō i mɪdölōŋ.

⁷ Makwam Sekaraia mōnɪŋ nuŋwa Ilisabet mö wasɪma makwam, ha i yōx pōn hōlōŋ wōhö, aŋadō nōbö nom lap nom rōxgmä.

⁸ Wop i Sekaraia nōbö nuŋ pɪsaŋ mabō ñɪgō ñɪgōn rɪmɪdōi akuyōbö hōn, God hōjōpalɪb mabō aku rɪmɪdmä.

⁹ Makwam mabō ñɪŋa rɪ gɪr, God ap hōjōpal ur nōlɪb nōbö bla öim rɪg rɪmɪdōi mag akuyōbö, nōbö an kai God hōjōpalɪb rama ram möl yuadō duōn ap hōlɪŋ wä hōb aku wiōnɪŋö, rōn, rɪp ñɪña pugul pɪmä. Pɪmɪn, Sekaraia nuŋ rɪp ñɪña keir pugul pōn, God hōjōpalɪb rama ram möl yuadō duba rōŋa.

¹⁰ Nōbö mö mɪga akwör God hōjōpalɪb rama rɪŋadō bö God hōjōpal gɪr mɪdmä nugugɪrōn, Sekaraia nuŋ ram möl bö duōn ap hōlɪŋ wä hōb akuyōbö urmɪdōŋa.

¹¹ Jɪ Nōbö Diba ejol nuŋ i hōn, ap hōlɪŋ wä hōba urmɪdōi rɪgpɪd aku imag mɪrɪx adō wōxnō mɪdōŋa.

¹² Sekaraia ejol aku nugwōn pɪlɪx rōŋa.

¹³ Makwam ejol aku nugwo yadōŋa, “Nagō ipōxmɪjɪnō. God hōjōpalōn rɪlō aku nuŋ nugwa. Manan Ilisabet ha nagō i yōx pōn hōna. Yōx pōn han, ɪb nuŋwa Jon me rō.

¹⁴ Nuōma ha aku yōx pōn hōn aku, nagō mɪ ödōriō wahax pɪnō; nōbö mö mɪg mɪŋa algör ör wahax pōña.

¹⁵ Nōbö Diba māmāg ɪl rol nuŋ aku, Jon nōbö diba mɪjōna. Nuŋ rōbö wain mōnō rōbö öɪsō bli nɪmenɪm. Nuōma ha wōta mɪjōn wop aku akwör, Inōm Leia nuŋ ha aku yuō kwo duōn aja wölōna.

¹⁶ Mai nuŋ Isrel nōbö mö God nugwo rōböxōi akuyōbö mɪga mōnō wä yad nōlan, God nugwo, Nōbö Dib an, me rōn, nugw pōña.

¹⁷ Makwam ha nanj aku nunj God monö yadib nöbö Ilaija maduar ör God ölisö pön rig rimid mag akuyöbö cöna. Nuö nöbö ñigö pön, halöu ha ññj bla pön, ñigö pi nigio panör nigöna. Nöbö mö God nugwo ölisö wölölö röi akuyöbö, ñigö monö wä yad nolan, nöbö mö kömö wä nunjwa riblyöx nugwöi mag akuyöbö nugwön, ösös ri ri abön, Nöbö Diba hönnjö, rön, pöx mijññjö,” röña.

¹⁸ Ejol aku aliö rimin, Sekaraia yadöña, “An monöbö hogwa nöbö nom lap nom röxgöla. Makwam, ni agö magim rön, nagö mi yadmidlanjö, rön, nugun?” röña.

¹⁹ Aliö rimin, ejol aku Sekaraia nugwo yadöña, “Ni Gabriel. Ni God mämäg il rol yöra midön, ni yad abmin hön monö wä ki nagö yad nöliba hömdla.

²⁰ Nanj monö na yadmidil aku, mi yadmidö, rön nugwöiö aku, albeñ nagö aku ömörö ran, monö pön midöinam. Hör ör midip du, ha aku yöx pön höñ wop akwör iswob monö pinanjö,” röña.

²¹ Makwam Sekaraia God höjöpälib rama ram möl mibil yuebö kwo mixil magi midöña nugwön, nöbö mö rñjadö bö midim bla rib miga yöxmä.

²² Mai nunj rñjadö röpinön, monö bli yadiba maga nigölön. Makwam, ni al aliö rö, rön, imag akwör yabuöña. Ññj nugwön yadmä, nunj ram möl yuö kwo du midön, mag hör i nugwön hö, rön, nugumä.

²³ Makwam Sekaraia God höjöpälib rama mabö ri midmin, wop nunj aku porim, nöbö bli hön yöx nunj aku pim nugugirön, nunj höbkal ram nunjwa duöña.

²⁴⁻²⁵ Mai midip duön, mönnj nunjwa Ilisabet ha wöta midim yadöña, “Höd ni mö wasima midmidil makwam, ni möigw yöxma, ji weik Nöbö Diba ni uliöön nugwidix midim, ha wöta midil aku ni wä ra, möigw yöxöin, wöhö,” röña. Aliö rön, röun akuyöbö mömid sö tar ram möl yuadö akwör umad gi midmida.

Ejola hön Maria nugwo yadöña, “Nanj Jisas yöx pön hönanjö,” röña

²⁶ Ilisabet röun akuyöbö inösü sö ha wöta midmin nugugirön, God ejol Gabriel nugwo yad abmin duön Nasaret taun, mögörib Galili yöräku.

²⁷ Nasaret yöräku ha mö i midmida, ib nunjwa Maria. Ha mö aku nöbö i pisanj yönölön wöhö. Ha mö aku, nöbö nagö Josep pönñjö, rön yadmä. Nöbö Josep aku, nunj kinj Depid nöbö hödig aku i yöx pön hön nigmä.

²⁸ God ejol Gabriel yad abmin, ha mö Maria midön yöra uröpinön yadöña, “Ha mö, nagö midlö ä? Nöbö Diba nagö pi ri aba. Nanj pisanj midö,” röña.

²⁹ Aliö rimin, Maria monö aku nugwön, ni pöd rimin aliö yadmidö, rön, rib miga yöxöña.

³⁰ Nunj rib miga yöx nugumin nugugirön, ejola nugwo yadöña, “Maria, nagö ipöxmijnö. God nagö pi ri abön ra.

³¹ Mai nanj ha wöta midön, ha i yöx pön hönö pal. Yöx pön hön, ib nunjwa Jisas, me rö.

³² Makwam nunj nöbö dib ödöriö mijöna. Nöbö mö nugwo yadön yajöña, adöx sö mid Nöbö Dib ödöriö Ha nunjwa maku, me cöña. God Nöbö Diba rimidanj nugwön nunj nöhönnj maduebö Depid kinj diba midmid aliar mijöna.

³³ Jekop yoxim yoxip houoilmel rin mijon akuyobo nigö magalig öim öim kin nina midon nugwidix mijonijö,” röja.

³⁴ Ejol aliö rimin, Maria nugwo yadöja, “Ni nöbö i pisarj midöi aku, pödpödiö ha aku yox pön hön?” röja.

³⁵ Aliö rimin, ejola nugwo yadöja, “Inöm Lei akwör hön, Nöbö Dib ödöriö adöx mi bil sö mid Nöbö ölisö mag nuñ akwör pöröb nöiöna. Alan, ha leia yox pön hönö aku, nöbö mö nugwön yajöña, aku God Ha nuñ, me cöña.

³⁶ Mi! Nobnarj Ilisabet mö lap röxga. Nin nugwo mö wasim me rimidöi aku, ji weik nuñ ha wöta midmin, röun akuyöbö inösu sö mödö rödiöpöja.

³⁷ God ap rölibä akuyöbö i midöl; ap bla magalig panj rib akwör midö,” röja.

³⁸ Ejola aliö rimin, Maria yadöja, “Ni God mabö ri nölib halöu. Rij yadmidlö mag akwör ni cönijö,” röja. Aliö rimin nugugirön, ejola nugwo röböxön duöja.

Maria du nobnirj Ilisabet nugwöja

³⁹⁻⁴⁰ Makwam Maria ringör dinö, rön, mögörib aku röböxön mögörib Judia önöj ajmag mixil aku dumid dumid, Sekaraia Ilisabet mönöbenö midmidöi tauna duöja. Ram nina uröpinön, nobnirj Ilisabet nugwo yadöja, “Nagö midlö ä?” röja.

⁴¹ “Nagö midlö ä?” rimin, nobnirj Ilisabet mönö aku nugum, ha wöta midöj aku ha yöd nigöja. Wop mid akwör Inöm Leia nuñ Ilisabet yuö kwo duön nuñ aja wölöja.

⁴² God Inöma aja wölmän, Ilisabet nuñ ajmöla aj halön Maria nugwo yadöja, “God mö bli nigö nugwidix mid aku, ji nagö pi ösös ri ri abön ra. Ha wöt narj midlö abö ha aku aipam pi ösös ri ri abön ra.

⁴³ Ni mö wä yoi ji nagö Nöbö Dib na nuöm nuñ aku ni nuguba hölö aku ni aiö rön God nugwo ri abö rimidla.

⁴⁴ Narj hön ni, ‘Nagö midlö ä?’ rimidman mönö, ha wöta midil ki wahax pön yöd niga.

⁴⁵ Nagö, ‘Ni God yad mag akwör cönijö,’ rön nugugu midlö aku, nagö wahax midanö,” röja.

Maria God iba yadim bil sö duöja

⁴⁶ Ilisabet aliö rimin, Maria God ribyöx nugu girön, mi ödöriö wahax pi girön yadöja,

“Ni Nöbö Diba nugwo ribyöx nugwön,
ib nuñwa yadmön, mi bil sö diöna.

⁴⁷⁻⁴⁸ Ni anadö wöroxib akuyöbö midmön,

God ni ögwö yoxön kömö pa aku, nugwo ribyöx nugwön mi ödöriö
wahax pimidla.

Ni hör halöu mabö nugwo ri nölib mö midil aku

ji ni uplöböl.

Alön ra aku,

weik yoxön, mai yoxön, yoxip du yox nigöñ akuyöbö,

nöbö mö magalig ni ribyöx nugwön yajöña,

‘God mö aku nugwidix midim mid ri abö,’ cöña.

⁴⁹ Nuñ ölisö magalig mid aku,

nuñ mi ap dib i ni ra.

Ni nugula nuŋ paŋyöbö akwör

Nöbö Leia mīda.

⁵⁰ Nöbö mö mönō nuŋwa nugwōn, anau pōn, mai diōñ akuyöbö,
ñigō uliōxōn pī ōsōs rī rī abōna.

Ñiŋ halōu ha yōxōn, yōxip duōn, yōx nigōñ akuyöbö,
ñigō algör ör uliōxōn pī ōsōs cōna.

⁵¹ Nuŋ Nöbö ölö;
nuŋ ap ölisō mīga akwör ra.

Nöbö mö, an keir nöbö mö diba mīdölīŋö, röi akuyöbö,
God ñigō rībix aba.

⁵² Makwam, kiŋ nöbö dib mögöriḅ diba nugwidix mīdīm ib diba mīdmīd
bla,

God rīmīn yau dum,
nöbö mö ib mīdmīdöl akuyöbö,
God ñigō pōn pī bīl bīl raŋ, ñiŋ iba mījōna.

⁵³ Nöbö mö kiō pīl akuyöbö,
God ñigō ap nuōm nigmīn nīmīdmīm wöt bīra.

Ji nöbö mö ap mīga mīd akuyöbö,
ñigō hör yad abmīn duōia.

⁵⁴ God nuŋ nöso auso maduebō an akuyöbö
ñigō yadōŋ mönō aku uplōböl,

anīŋ Isrel nöbö mö
ōim uliōxōn nugwidix mīd rī abōn ra.

⁵⁵ Nöso Ebrahim aipam, nöso an bli aipam
halōu ha ñiŋ yōxmīn yōxiŋ diōn akuyöbö,

God ñigō nugwidix mījīnō, rōn,
rīg yadōŋ mag akwör an rō,” rōŋa.

⁵⁶ Maria mönō aku yadōn, nobnīŋ Ilisabet pīsaŋ rōun mōs paŋ mīdōn,
mai hōuōil ram nuŋwa duōŋa.

Ilisabet ha nuŋwa Rōbö Pal Nōlīḅ Nöbö Jon yōx pōn hōŋa

⁵⁷ Mīdip duōn, Ilisabet ha yōx pōn hōŋa.

⁵⁸ God nugwo uliōxōn nugwidix mīdmīm, nuŋ lap rōxgōn ha yōx pōn hōŋ
aku, nöbö mö haul wōunīŋ nōlōunīŋ nobnīŋ nöbö nuŋ akuyöbö nugwōn,
nuŋ pīsaŋ mī ödōriō wahax pīmā.

⁵⁹ Ha aku yōx pōn hōn, wop akuyöbö mīj sō mīdōn, amñaxīḅ sō wopa rīl
uñ nuŋwa ödōriḅa hō rībmā. Hō rībōn, ñiŋ ha aku iba nōlīḅa rōn yadmā,
“Ha kī, nuō Sekaraia iba rōd nōlīḅ,” me rīmā.

⁶⁰ Aliō rīmīm, nuōma yadōŋa, “Ehōu, ib nuŋwa Jon me cīnīŋö,” rōŋa.

⁶¹ Aliō rīmīm, nöbö mö nuŋ bla yadmā, “An akuyöbö alōinīŋ. Nōso
nōhōnīŋ wōunīŋ nöbö akuyöbö ib i Jon mīdölō,” rīmā.

⁶² Aliō rōn, nuō Sekaraia nugwo imag abōn yad nugumā, “Ha ib kai
nōinaŋö?” rīmā.

⁶³ Yad nugumīm, nuō imag abōn yadōŋa, “Ni köp kai kītīḅ i pōn hōi,” rōŋa.
Yadīm pōn hōm, rola kai kītōn, “Ib nuŋwa Jon,” me rōŋa. Ib aliō kītīmīm, ñiŋ
nugwōn magalīg aiō waiō rīmā.

⁶⁴ Makwam wop akwör Sekaraia albeña ömörō rōŋ aku womiōxmīm
nugugīrōn, hōd mönō rīg pīmīd akwör yad gīr, God iba yadīm bīl sō duōŋa.

⁶⁵ Nöbö mö il yöraku hölmön mɪdim akuyöbö, alöŋ aku nugwön ipöxön, mönō aku piöx rag du mögörüþ Judia yuadō me blaku magalig nöbö mö akuyöbö yad nölmä.

⁶⁶ Yad nölmɪdmɪn, nöbö mö mönō aku nugwim akuyöbö, ñiŋ magalig rɪb mɪga yöx nugwön yadmä, “God rɪmɪn, ha aku aliö yöx pön hö makwam, mai nöbö pödiöm mɪjönɪŋ?” rɪmä. God ölisö ha aku pɪsan mɪdön aku nugwim makwam, aliö yadmä.

Sekaraia God iba yadmɪn bɪl sö duöŋa

⁶⁷ Inöm Leia nuŋ ha kiaia nuö Sekaraia yuö kwo hön aja wölmɪn nugwön God ib nuŋwa pɪrag wöl gɪr yadöŋa,

⁶⁸ “An Isrel nöbö mö, God Nöbö Dib ana ib nuŋwa pɪrag wöl yadɪŋ bɪl sö duan.

Nuŋ keir mögörüþ il kɪ hön,

nöbö mö nuŋwa wobön höbkal pa.

⁶⁹ God Nöbö Diba nuŋ rɪmɪn, Depid yöxim yöxiŋ yöxiþ höuöilmel rɪŋ, ha i yöx pön haŋ anɪŋ kömö pöna.

⁷⁰ Maduar ör, mönō na nöbö mö akuyöbö yadɪba rɪmɪdlö, rön, God nuŋ nöbö bli mabö aku yad ñigöŋa.

God mönō yadɪb nöbö lei nuŋ akuyöbö ñiŋ God mönō yadön aku nugwön, nöbö mö akuyöbö ñigö yad nölmä.

⁷¹ Nöbö pɪl nɪmɪb an bla hön, anɪŋ pɪl pal ñigɪba rɪmɪdöia, jɪ nuŋ hön anɪŋ kömö pöna;

nöbö anɪŋ ölisö wölm rɪb gwogwo yöx nugwöi akuyöbö anɪŋ rɪ gwogwam rɪba rɪmɪdöi aku,

jɪ nuŋ anɪŋ nugwidɪx mɪdan kömö dinɪŋa.

⁷²⁻⁷³ God maduar ör nöso maduebö ana ögwö yöxön, pɪ ri abmɪjɪnö, rön, mönō ölisö mɪ bli yad ñigöŋa.

God nuŋ mönō nöso an Ebrahim nugwo yad ñigön aku uplöböl; mönō lei yadön aku, rɪg yadön mag akwör ra.

⁷⁴⁻⁷⁵ Nöbö Diba anɪŋ nugwidɪx mɪdan, nöbö pɪl nɪmɪb akuyöbö anɪŋ rɪ gwogwam rɪb maga mɪden.

Aku makwam, an nöbö pɪl nɪmɪb akuyöbö ipöxöinɪŋ, kömö mɪjnɪŋ makwaim,

öim öim Nöbö Dib akwör rɪbyöx nugwön, ap kib mag gwogwo röböxön, Nöbö Diba nöbö mö lei nuŋwa mɪdön,

mabö nugwo rɪ gɪr mɪjnɪŋa.

⁷⁶ Makwam ha na, nagö God Nöbö Diba mabö nuŋwa ran, nöbö mö akuyöbö ñiŋ nugwön yajöña,

‘God Nöbö Diba ödöriö adöx mɪ bɪl sö mɪd aku, nöbö mönō nuŋwa yadɪba maku,’ me cöña.

Aku agapɪm: nan höd duön, nöbö mö akuyöbö ñigö yad nöi ri abön ran, Nöbö Diba nugwo pöx mɪdɪŋ nugugɪrön, nuŋ höna.

⁷⁷ Nagö nöbö mö nuŋ akuyöbö ñigö mönō waiö nuŋ aku yad nöi ri abön ran, Nöbö Dib ñiŋ aku hön,

ap kib mag gwogwo röi pɪx aku öriþ abön ñigö pan, mönō waiö aku nugwöña.

⁷⁸ God Nöbö höimölɪb mɪda tar mɪdön,

nun nōbö mö līb pīlīm nugwōn,
mil wā nunwa naiō mila rōxg
adōx yōd rōul adō kau sebō hōn, anīn mila ab nōiōna.

⁷⁹ An nōbö mö yōn yōn pīxmag yuō piaku mīdōn
wōrōxība rīmījnīn akuyōbō,

nun ran mil mag aku
madmag yuō an kwo mil ab nōlan nugwōn,
an hōwbab hōimōl gī mīdīb ōdōi wā aku hōlu nugwōn,
rol akwōr yōnmījnīnō,” rōḡa.

⁸⁰ Makwam ha kiai Jon aku dib rōxmīn nugugīrōn, inōm nunwa alig alig
gō nīgōḡa. Nun mōgōrīb nōbö mö mīdmīdōlōi, mōgōrīb rīg kap mibīl piaku
mīd mīd, aḡadō dib rōxōn hōm, Isrel nōbö mö nugwo nugumā.

2

Maria Jisas yōx pōn hōḡa (Mat 1:18-25)

¹ Makwam wop aku, gapman nōbö dib Sisa* Ogastas nun lo nīgōn yadōḡa,
“Nōbö mö nī nugwidīx mīdīl akuyōbō, nīn magalīg ib nīḡa pīn,” me rōḡa.

² Hōd meme ila nīgōn nōbö mö iba pim wop aku, gapman nōbö dib
Kwairinias Siria Propins† nōbö mö nugwidīx mīdmīda.

³ Makwam, nōbö mö mōgōrīb dib pad piaku hōrīrōr hō mīdim akuyōbō,
hōuōil mōgōrīb nīḡa keir iba pība dumā.

⁴ Josep nun kīn Depid hōdīga yōxīp duōn yōxmā aku, nun Depid taun
nunwa Betlehem duba rōḡa. Ha mö Maria nugwo yōlīḡōn, Nasaret taun,
mōgōrīb Galili aku rōbōxōn, dumīd dumīd mōgōrīb Judia duōn, kīn Depid
nugwo yōxīm mīdmīd taun nunwa Betlehem dumā.

⁵ Jī ha mö Maria, Josep pōnīḡō rim makwam, ha wōta alig mīdmīn
nugugīrōn, Josep Maria nugwo yōlīḡōn iba pība dumā.

⁶ Nīn Betlehem dumīdmīn, Maria ha yōx pōn hōb wop aku womiōx
rōxgōḡa.

⁷ Makwam Betlehem urōpīnōn nugumīn, rīg wobōn hōlīm mīdōi ram aku
aḡadō cīcī rōḡa. Akuyōbō almīn, hōn kau urmīdōi ram i du mīdōn, Maria
ha paḡyōbō ha hōd aku yōx pōn hōḡa. Yōx pōn hōn ha kīaia nīapīap uī
wobōn, pī hōn sipsip ap absō hōbōt pīn aku rōx rag hō nīgīm nīmīdmīdōi
bīyōj mōla nīgōḡa.

God ejol i hōn sipsip urīb nōbö akuyōbō nīgō yadōḡa

⁸ Maria Jisas nugwo yōx pōn hōḡ wop aku, hōn sipsip urīb nōbö akuyōbō
bli pīxmag yuō hōn sipsip nugwidīx mīdim mōgōrīb womiōx il yōraku.

⁹ Nōbö Diba ejol nun i yad abmīn, Nōbö Dib mil wā mag nunwa hōn nīgō
abmīn nugumīn, nīn ōlōlō rīmīn ipōxmā.

¹⁰ Nīn ipōxmīdmīn nugugīrōn, ejol aku nīgō yadōḡa, “Nīn ipōxmījeī. Nī
nīgō aipam nōbö mö akuyōbō aipam, magalīg nīgō wahax pīb mōnō mag
wā i pōn hōla.

¹¹ Weik ōr mö i ha wā mīdōy yōx pōn hō Depid taun nun aku. Ha aku nīgō
kōmō pōna. Nun Krais‡ Nōbö Diba maku.

* **2:1:** Rom ada kīn nīn Sisa me rīmīdmā. † **2:2:** Wop aku Rom ada nīn mōgōrīb Isrel nugwidīx
mīdmīdmā. Mōgōrīb Isrel Siria Propins yuadō mīdmīdōḡa. ‡ **2:11:** Grik mōnō “Krais” aipam,
Hibru mōnō “Mesaia” aipam ila paḡyōbō iōr mīda: “God yad nīgōḡ Nōbö maku.”

¹² Nugwo du hölu nugwön nugwöña, nuöma nugwo ñapñap uñ wobön, pɛ hön sipsip höböt pɛñ röx rag hö nɛgɛm nɛmmɛdöi biyöj möl aku nɛgan mijöna. Ñɛj du nugwɛj, rɛg yadmiɗil mag akwör rɛg miɗan, mi yadö, cöñɛj,” röja.

¹³ Ejol aku aliö rɛmɛn nugugɛrön, rɛb pia ejol adöx yöd röul adö kau sö akuyöbö mi mɛg mɛja hö ejol hödyöbö aku pɛsan miɗön, God iba pɛrag wöl girön yadmä,

¹⁴ “God ib nuɛwa mi biɓ sö miɗa;
nuɛ nobö mö yön yön uliöxön pɛ ösös cön akuyöbö,
höbwab höimöliɓa rɛb madmag paɛyöbö i nɛgɛb mag aku
ñɛj pɛsan mijönɛj,” rɛmä.

Hön sipsip urɛb nobö bla du Jisas nugumä

¹⁵ Ejol bla höbkal adöx yöd röul adö kau sö dum nugugɛrön, nobö hön sipsip urɛb bla mönö yad nugwob nugwob rön yadmä, “Nöbö Diba an mönö yad aku, wopik Betlehem du nugunɛj,” rɛmä.

¹⁶ Aliö rön rɛmgör duön nugumɛn, Josep Maria mönöbenj ha kiai yadmä aku, wölj wobön, hön sipsip höböt pɛñ ap bla rag hö nɛgɛm nɛmmɛdöi biyöj möl aku nɛg gɛm miɗöña.

¹⁷ Ñɛj ha kiai aku nugwön, duön, ejol ñɛgö agö mönö biɓim yadim mönö aku, nobö mö piaku piaku ñɛgö yad nölmä.

¹⁸ Nobö hön sipsip uröi bla nobö mö piaku mönö aku yad nölmɛn, ñɛj nugwön magalɛg aiö waiö rɛmä.

¹⁹ Makwam Maria nuɛ mag keiryöbö röj aku, ri abö rön, rɛb wä akwör yöx nugumɛda.

²⁰ Nobö hön sipsip urɛb bla, God ejol nuɛ akuyöbö rɛg yadim akwör rɛmɛn mämäg ñɛja keir nugwim makwam, God ib nuɛwa urön pɛ biɓ sö ab girön, hem pia höuöl dumä.

Josep Maria mönöbö hogwa Jisas pön God höjöpaliɓ rama pön dumä

²¹ Maria ha kiai aku yöx pön hön wop akuyöbö mij sö miɗön, löum amñaxɛb wop aku rɛl uñ nuɛwa ödöriɓa rɛmä. Höd ejol aku nuöm Maria nugwo, ha yöx pön hön ib nuɛwa aliö nölö röj mag akwör, ib nuɛwa Jisas, me rɛmä.

Simion Ana yöj, Jisas nugwön mi ödöriö wahax pima

²²⁻²³ Makwam höd Mosɛs nuɛ lo mönö kai kitön, ha höd yöx pön höñ akuyöbö God nöinö, röja. Mag akuyöbö, Maria ha aku yöx pön hön, Juda nobö mö rɛg rɛmiɗöi mag akuyöbö, God höjöpaliɓ rama höl rön, ram nuɛwa keir piakwör miɗmɛn, wä rɛmɛn nugugɛrön, Josep pɛsan, Jisas nugwo pön du Nobö Dib nöliɓa, God höjöpaliɓ ram Jerusalem pön dumä.

²⁴ Makwam Nobö Diba lo mönö i kwo yada, “Mö ha yöx pön höñ bla wä ran, yöur malɛg mönö yöur döpwö mös rag hön, God höjöpaliɓ rama rɛjadö du miɗön, pal God höjöpali ur nölon aku, anjadö wä rö, rön, God höjöpaliɓ rama ram möl yuadö diöñɛj,” rɛmä. Rɛb aku aipam yöx nugwön mönö, yöur mös alɛg pɛrag dumä.

²⁵ Makwam Jerusalem yöra nobö wä ödöriö i miɗmiɗa, ib nuɛwa Simion. Nobö aku nuɛ God Mönö aku nugwön, rɛg yad mag akwör rɛmiɗöña. Inöm

Leia nuŋ Simion p̄saŋ m̄dōŋa; nuŋ Krais aku Isrel nōbō mō kōmō pōn̄ŋō, rōn, pōx m̄dm̄da.

²⁶ Inōm Leia nuŋ Simion nugwo hōd yadōŋa, “Nōbō Diba nuŋ Krais nugwo yad abaŋ haŋ mōnō, naŋ māmāga nugwōn mai wōrōxn̄ŋō,” rōŋa nugwōn nuŋ nugugu m̄dm̄da.

²⁷ Makwam wop aku, Inōma nuŋ Simion nugwo r̄byōx nōl̄m̄n, God hōjōpal̄b rama duōn nugum̄n, Josep mōnōbō hogwa Jisas nugwo pōn duōn, lo mōnō r̄g yadōŋ mag akuyōbō c̄n̄ŋō, rōn, hō m̄dm̄a.

²⁸ Simion ñ̄gō mōnōbō nugwōn, Jisas nugwo p̄i wobōn, God ib nuŋwa p̄rag wōl ḡrōn yadōŋa,

²⁹⁻³⁰ “Naŋ paŋyōbō akwōr Nōbō Dib.

Ha kiai m̄dō k̄i dib rōxōn, an̄ŋ nōbō mō kōmō pōn aku, hōd n̄i yadmō mag akuyōbō, wopik māmāg na keir mōdō nugum̄dla. Makwam, wopik n̄i rōbōxan wā raŋ nuguḡrōn wōrōxn̄m.

³¹ Ha kiai m̄dō k̄i, nōbō mō mōgōr̄b adadō piaku piaku magal̄g p̄i nagō p̄saŋ n̄giō paŋōr n̄gōna.

³² Nuŋ mil wā rōxg hōn,

Juda nōbō mō yōi akuyōbō ñ̄gō mila ab nōlaŋ, God nōbō pōdiōm m̄d aku nugwōña.

Nuŋ mil mag wā keiryōbō nagō pōn hōn,

Isrel nōbō mō nagō akuyōbō ñ̄gō mila ab nōiōn̄ŋō,” rōŋa.

³³ Simion Jisas nugwo mōnō aku yadm̄n aku nugwōn, Josep mōnōbō hogwa aiō waiō r̄m̄a.

³⁴ Makwam Simion nuŋ Josep, Maria, Jisas nuōmarō nōbō ñ̄gō, “God ñ̄gō nugwid̄x m̄daŋ,” me rōn, Jisas nuōm Maria nugwo yadōŋa, “Ha k̄i m̄daŋ nuguḡrōn, mōgōr̄b Isrel yuadō m̄dōi nōbō mō m̄ga p̄i as̄x hōr̄rōr n̄gōn, òdōi gwogwo bōr diōñ bla p̄n b̄cōña; òdōi waiō bōr diōñ bla God adō diōña. God Isrel nōbō mō nugw̄ŋ, me rōn, ha k̄i agal aba aku, j̄i nōbō mō bli nugwo pōlōn yad hōimōuōña.

³⁵ Aliō al̄ŋ, nōbō mō m̄ga akwōr agō r̄b b̄l̄m̄ yōx nugum̄dōi aku, nōbō mō piaku wōxnō nugwōña. Makwam yu m̄ix̄l̄ òl̄isō mei madmag nagō kwo p̄i n̄g m̄jōn̄ŋō,” rōŋa.

³⁶ Makwam wop akwōr, God mōnō yad̄b mō i hō m̄dōŋa, ib nuŋwa Ana. Nuō iba Panuel. Panuel aku, Asa yōxm̄n yōx̄p u yōx̄p hōn yōxm̄a. Nuŋ lap nom òdōriō. Hōd ha mō nōbō pōn, nōbōn̄ŋ p̄saŋ m̄dm̄n k̄m akuyōbō m̄j̄ sō yōnōŋa.

³⁷ Nōbōn̄ŋa wōrōxōŋa j̄i Ana k̄m nuŋwa padokwo padōk mōs paŋ hōuōiliō hō p̄n du adokwebō mac kwo (84) yōnōŋa. Nuŋ God paŋyōbō akwōr r̄byōx nugwōn wop bli ap mag n̄mōlōŋ, nuŋ God hōjōpal̄b rama du m̄dōn, mil p̄xm̄ag yuō God hōjōpal̄ ḡr m̄dm̄da.

³⁸ J̄i mō Ana aku, mag akwōr Jisas p̄i ḡi m̄dim il yōra hōn, God nugwo ri ablaŋe rōn, nōbō mō ñ̄ŋ, Nōbō Diba hōn Jerusalem nōbō mō nag m̄dim aku yauōn̄ŋō, rōn, pōx m̄dm̄dōi nōbō mō akuyōbō ñ̄gō yadōn, ha kiai aku agap ap̄m cōn akuyōbō, mōnō yad nōlōŋa.

Mōnōbō hogwa Jisas p̄i hōbkal Nasaret dum̄a

³⁹ Josep mönöbög hogwa Nöbö Diba lo mönög yadög mag akuyöbö magalög rög pörön, ññ höbkal mögöriög Galili duön, taun ññ Nasaret dumä.

⁴⁰ Du midim Jisas dib röxön, God nugwo nugwidix mid ri abmin nugugirön, rib wä ödöriög yög nugwön mid ri aböga.

Jisas nuñ God höjöpalög rama duög

⁴¹ Pasopa wop dib aku womiög höm, Jisas nuög nuöm kim aku kim aku, Pasopa wop dib aku wopik, me rön, du Jerusalem dumidöia.

⁴² Aliög alim, Jisas kim nuñwa yöniög möl sö pinmin, Juda ada rig röi mag akuyöbö, nuög nuöm nugwo yölñön Pasopa ap nimiba Jerusalem du midmä.

⁴³ Wop dib aku hö padixmin nugugirön, rama dumidölñög, rön, höbkal du ödög mibil yöra duön nugumin, Jisas pisag hömidölög. Nuñ Jerusalem ör midöga jög ññ nugwölim.

⁴⁴ Nuñ nöbö mö bli pisag hömidög, rön, ribyög nugumä. Jög ödög mibil yöra hölmba rön, du haul hödpög nöbö nuñ bli pisag midög, rön, nugwo hölu nugumä.

⁴⁵ Hölu nugup du yualöbön, höbkal Jerusalem ha hölu nuguba dumä.

⁴⁶ Duön wop mös höluön pag wopa nugumin, nuñ duön God höjöpalög rama ram möl yuadög midön, lo mönög yad nöliög nöbö piaku pisag römid gög midön, mönög yadmidim aku nugwön, mönög bli yad nugumidöga.

⁴⁷ Nöbö mö nugugu midim akuyöbö, Jisas yadög akuyöbö nugwön, ha aku ribyög nugw ri abön mönög wä yadmid aku, me rön, aiög waiög rimä.

⁴⁸ Makwam nuög nuöm mönöbög Jisas nugwo nugwön ññ algör ör aiög rimä. Nuöma Jisas yadöga, “Nañ nauög an pödpöd rimin mag akuyöbö ailög? Madmag ana öliñ pilmin nugugirön nagög hölu nugw yönmidölñög,” röga.

⁴⁹ Nuöma aliög rimin, Jisas yadöga, “Ññ pödpöd rimin ñög hölu yönmidög? Acög rama du midil aku ññ nugwölöñ ä?” röga.

⁵⁰ Jisas aliög röñ aku, jög ññ mönög rig yadmid aku, me rön, röx nugwölim.

⁵¹ Jisas nugwo yölñön ram ññ Nasaret höuöl dumä. Jisas piakwör midön, nuög nuöm rig yadmidög ma akwör mai duön rimidöga. Makwam nuöm Maria Jisas agap bilim rimid aku ribyög nugu gör midmida.

⁵² Jisas nuög nuöm pisag midön, dib röxön ribyög nugw ri abön rimin nugugirön, God aipam, nöbö mö aipam nugwo nugumin wä röga.

3

Röbö Pal Nöliög Nöbö Jon mönög yad nölöga (Mat 3:1-12; Mak 1:2-8; Jon 1:19-28)

¹ Rom gapman nöbö dib ödöriög Sisa Taibirias mögöriög piaku piaku nugwidix midmida kima akuyöbö yöniög pinög mac adokwebög kwo (15). Makwam nuñ pad piaku midön, nöbö nugwidix midib höglöm yöbö nuñ bli yad nigmin, du mögöriög bli nugwidix midmidöia. Nöbö nuñ Podias Pailot mögöriög Judia nöbö mö akuyöbö nugwidix midmida. Nöbö nuñwa Herod mögöriög Galili nöbö mö akuyöbö nugwidix midmida. Herod pigññ nuñwa Pilip mögöriög Iduria nöbö mö akuyöbö aipam, mögöriög Trakonaitis nöbö mö akuyöbö aipam nugwidix midmida. Nöbö nuñwa Laisenias mögöriög Abilini nöbö mö akuyöbö nugwidix midmida.

² Makwam wop aku, nöbö nagö Anas Kaiapas yöjö, God ap höjöpäl ur nölib nöbö dib ödöriö hogwa Jerusalem midm+döia.

Makwam wop mibil yörau, Sekaraia ha nuŋwa Jon, nöbö mö miga midm+dölöi, mögörib rig kap mibil piaku hölmön midm+da. Mibil piaku hölmön midm+in nugug+rön, God nuŋ Jon nugwo riba nölm+in,

³ mögörib röbö Jodan yuö pö piaku yön+dm+in nugwön nöbö mö akuyöbö höm, ñigö mönö yad nölm+döŋa, “Ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd r+in aliö alöl+ŋö, rön, röböxön n+ höŋ, n+ ñigö röbö pal nölmön, God ap kib mag gwogwo röi bla nugwön röböxaŋ,” me r+midöŋa.

⁴ Jon ñigö mönö yad nölm+döŋ aku, God mönö yad+ib nöbö Aisaia maduar ör rig cön+ŋö, rön, kai kitöŋ mag akwör röŋa. Aisaia mönö aku kai k+tön yadöŋa,

“Nöbö i, mögörib nöbö mö miga midölöi,
mögörib rig kap mibil yöra du midön, wö rön yajöna,
‘Nöbö Dib aku höm+dö, rön,
nugwo pöx mijöŋa!

Makwam, ödöi höŋa pisö pibö rig mijön piaku,
pid kwol pilix rig mijön piaku, p+in wödön ri abön ösös r+ gir mijöŋa.

⁵ Makwam, mögö up röx möl bla p+in wöd ri abön,
pid bla p+in wöd ösös r+ ri abön,
ödöi um nigön cön yöŋ bla, paxdöriö röböŋ,
rig bla pa abön r+ ri abm+jöŋa.

⁶ Makwam akuyöbö aiön aku, nöbö mö bla magalig nugwöŋa,
God nuŋ mag pödiöm rön ñigö kömö pön+ŋö, ‘cön+ŋö,” röŋa.

⁷ Jon nuŋ Aisaia kai kitöŋ mönö akuyöbö yad nölm+in nugug+rön, nöbö mö miga akwör nuŋ midöŋ yöra hön yadmä, “An+ŋ röbö pal nölö,” r+mä. Jon ñigö yadyöxön yadöŋa, “Ñ+ŋ kas halöu ha k+yöbö! Agö r+b+in yöxön bör höm+döi? ‘Röbö pal+ŋ, God nöbö mö bli ñigö yadyöxön cön wop aku, an yadyöxölaŋ,’ me rön, bör höm+döi ä?

⁸ Ñ+ŋ röbö yaxnöb cön aku, ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd r+in aliö alöl+ŋö, rön, röböxön tar mid ri aböŋa. Akuyöbö al+ŋ mönö, nöbö mö nugwöŋa, ñ+ŋ ap kib mag gwogwo r+midöi mag akuyöbö röböxöia. J+ ñ+ŋ r+ib i yöx nugwöŋa, ‘An nöso maduebö Ebrahim halöu ha nuŋwa midöl+ŋö,’ rön, r+ib aku yöx nugum+jeŋ. An Ebrahim halöu ha nuŋ me röi aku hör ap! God rig bilik pön, Ebrahim halöu ha nuŋ akuyöbö r+ nig+nö, rön, r+ nigöna!

⁹ Nugw ri abi! God b+ aku ila alig römal+ba, yu aku b+ ila mämäl g+ m+da. B+ i mag n+m+ib wä bli yaxen aku, römaxdörön p+ r+in yön mid möl bö abön+ŋö,” röŋa.

¹⁰ Jon mönö aliö akuyöbö yadm+in, ñ+ŋ nugwo painö yad nugwön yadmä, “An pödpöd r+ŋ, me rön, aliö yadm+dlaŋö?” r+mä. Aliö r+m+in, Jon ñigö yadöŋa,

¹¹ “Nöbö mö ap uñ mös mijön aku, i nöbö mö ap uñ miden akuyöbö nöliŋ. Nöbö mö ap mag miga mijön aku, nöbö mö ap mag miden akuyöbö ñigö bli nuöm nig nöliŋ,” me röŋa.

¹² Makwam takis p+ib nöbö bla, Jon an+ŋ röbö pal nölaŋ, me rön, hön nugwo yad nugwön yadmä, “Möno yad nölib nöbö, an pödpöd c+n+ŋ?” r+mä.

¹³ Aliö rîmîn, ñîgö yadöŋa, “Takis aku pîba rôn, gapman rîg yadöi akwör pöña. Hör um bli kwo pîmîjeñîjō,” rōŋa.

¹⁴ Makwam ami nöbö bli Jon nugwo mönō paŋ aliar yad nugwōn yadmā, “An pöd cinîj?” rîmā.

Aliö rîmîn, ñîgö yadöŋa, “Ñîj inakmönō hör yadōn nöbö mö bla rîg ap ñîj kib pîmîjeñ. Inakmönō hör yadōn nöbö mö bla mönō diba yadmîjeñ. Mabō pe pōñ aku i kwo pîñîjō, rôn, rîb aku yōx nugumîjeñîjō,” rōŋa.

¹⁵ Makwam akuyöbö alōn mîdîp duōn nöbö mö akuyöbö rîb adō i nugwōn yadmā, “Nöbö kî Krais öim pōx mîdmîdöl akuyöbö rōxgō,” rîmā.

¹⁶ Aliö rîmîdmîn, nuŋ mönō aku nugwōn ñîgö painjō yadöŋa, “Ehöu! Nî ñîgö hör rōbö akwör pal nōlmîdla, jî nî mai hōn nöbö aku, nuŋ nî rōxgîb yōi; nuŋ nöbö dib ödöriō, nî nöbö ulmîdō. Nî nugwo nugwōn möigw yōxōna. Yam uñ nuŋ aku naga pî yaub maga ñîgölō,” rōŋa. Nöbö aku nuŋ hōn, ñîgö Inöm Lei akwör pal nōlōn, rîñ pina pal nōlōn, cōna.

¹⁷ “Nuŋ wit maga göj waŋ, ödör pōn hō palpatōi mag akuyöbö cōna. Wit mag nîmîb bla keir ñîgōn, wit yōj rîb rîb bla keir ñîgōn, cōna. Akuyöbö alōn, wit mag nîmîb bla rag pōn du ram mōl yuadō nuŋwa ñîgōna, jî rîb rîb akuyöbö rag du bî yuō öim yōnmîd mōla wiōñîjō,” rōŋa.

Herod nuŋ Jon nag ñîgōŋa

¹⁸ Jon, nöbö mö akuyöbö ñîgö God mönō wā aku bli alîg yad nōlmōn nugw rî abîj, me rôn, ñîgö mönō wā akuyöbö ulul i yadmîdöl.

¹⁹ Makwam gapman nöbö dib Herod, ap kib mag gwoŋwo piaku rîp duōn, mai pîgnîj Pilip mōñîj nuŋwa Herodias nugwo pîsaŋ yōnmîn, Jon nuŋ aku mag wā rölō, rōŋa.

²⁰ Jon mönō aku aliö rîmîn, Herod nugwōn, mag gwoŋwo i kwo aipam rôn, Jon nugwo pōn du nag ñîgōŋa.

Jon nuŋ Jisas nugwo rōbö pal nōlōŋa

(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11)

²¹⁻²² Makwam Herod Jon nugwo nag ñîgölōŋ wop aku, nuŋ nöbö mö piaku ñîgö rōbö pal nōlmîda. Jisas nugwo wobîō rōbö pal nōlōŋa. Jisas nugwo rōbö pal nōlmîn, nuŋ Nuō God hōjōpal mîdmîn nugugîrōn, adōx yōd rōul adō kau sō uba rōdmîn, Inöm Leia yōur dōpwō rōxgōn bîbî rî Jisas hōŋa. Aliö hōm nugugîrōn, mönō i adōx yōd rōul adō kau sebō yadöŋa, “Nagō Ha madmag yōbö nî ödöriō. Nagō nugumōn, nî mî wā rō,” rōŋa.

Jisas nōhōñîj nöbö

(Mat 1:1-17)

²³ Makwam Jisas kîm nuŋ akuyöbö padokwo panyöbö i hōuōiliō hō wōlu mîj sō (30) yōnmîn nugugîrōn, nuŋ îla ñîgōn nöbö mö God Mönō maga yad nōlōŋa. Nöbö mö piaku Jisas nuō nuŋwa Josep, me rôn rîbyōx nugumā. Josep nuō nuŋwa Heli.

²⁴ Heli nuō nuŋwa Matat.

Matat nuō nuŋwa Lipai.

Lipai nuō nuŋwa Melkai.

Melkai nuō nuŋwa Janai.

Janai nuō nuŋwa Josep.

²⁵ Josep nuō nuŋwa Matataias.

Matataias nuō nuŋwa Emos.

Emos nuõ nuŋwa Neham.

Neham nuõ nuŋwa Esli.

Esli nuõ nuŋwa Nagai.

²⁶ Nagai nuõ nuŋwa Meat.

Meat nuõ nuŋwa Matataias.

Matataias nuõ nuŋwa Semein.

Semein nuõ nuŋwa Josek.

Josek nuõ nuŋwa Joda.

²⁷ Joda nuõ nuŋwa Joanan.

Joanan nuõ nuŋwa Resa.

Resa nuõ nuŋwa Serababel.

Serababel nuõ nuŋwa Sialtiel.

Sialtiel nuõ nuŋwa Nerai.

²⁸ Nerai nuõ nuŋwa Melkai.

Melkai nuõ nuŋwa Adai.

Adai nuõ nuŋwa Kosam.

Kosam nuõ nuŋwa Elmadam.

Elmadam nuõ nuŋwa Er.

²⁹ Er nuõ nuŋwa Josua.

Josua nuõ nuŋwa Eliesa.

Eliesa nuõ nuŋwa Jorim.

Jorim nuõ nuŋwa Matat.

Matat nuõ nuŋwa Lipai.

³⁰ Lipai nuõ nuŋwa Simion.

Simion nuõ nuŋwa Juda.

Juda nuõ nuŋwa Josep.

Josep nuõ nuŋwa Jonam.

Jonam nuõ nuŋwa Eliakim.

³¹ Eliakim nuõ nuŋwa Melea.

Melea nuõ nuŋwa Mena.

Mena nuõ nuŋwa Matata.

Matata nuõ nuŋwa Natam.

Natam nuõ nuŋwa Depid.

³² Depid nuõ nuŋwa Jesi.

Jesi nuõ nuŋwa Obed.

Obed nuõ nuŋwa Boas.

Boas nuõ nuŋwa Salmon.

Salmon nuõ nuŋwa Nason.

³³ Nason nuõ nuŋwa Aminadap.

Aminadap nuõ nuŋwa Admin.

Admin nuõ nuŋwa Arni.

Arni nuõ nuŋwa Hesron.

Hesron nuõ nuŋwa Peres.

Peres nuõ nuŋwa Juda.

³⁴ Juda nuõ nuŋwa Jekop.

Jekop nuõ nuŋwa Aisak.

Aisak nuõ nuŋwa Ebrahim.

Ebrahim nuõ nuŋwa Tera.

Tera nuõ nuŋwa Nahor.

Nahor nuõ nuŋwa Seruk.

³⁵ Seruk nuõ nuŋwa Rehu.

Rehu nuõ nuŋwa Pelek.

Pelek nuö nuŋwa Eber.

Eber nuö nuŋwa Sela.

³⁶ Sela nuö nuŋwa Kenam.

Kenam nuö nuŋwa Apaksad.

Apaksad nuö nuŋwa Sem.

Sem nuö nuŋwa Noa.

Noa nuö nuŋwa Lemek.

³⁷ Lemek nuö nuŋwa Metusela.

Metusela nuö nuŋwa Inok.

Inok nuö nuŋwa Jaret.

Jaret nuö nuŋwa Malelael.

Malelael nuö nuŋwa Kenan.

³⁸ Kenan nuö nuŋwa Inos.

Inos nuö nuŋwa Set.

Set nuö nuŋwa Adam.

Adam nuö nuŋwa God.

4

Kijaki Jisas nugwo inakmönö hörön yadöŋa

¹⁻² Inöm Leia nuŋ Jisas nugwo aja wölön, nugwo yölŋön röbö Jodan yuö piaku pön dum, Jisas mögöriḅ nöbö mö mɪdmɪdölöi, mögöriḅ riḡ kap mibɪl piaku mɪdöŋa. Kijaki nuŋ Jisas ap kib mag gwogwo mag bli cönŋönö wöhö ri nugu ḡrön ri riḡ du wöhö nugwön, wop akuyöbö padokwo padök paŋyöbö i höuöiliö hö pɪn du adokwebö mij bö (40) duöŋa. Jisas ap mag nɪmölöŋ wöhö, nuŋ kiö diba pɪlöŋa.

³ Jisas nuŋ kiö diba pɪlmɪn, kijaki yadöŋa, “Nagö ‘God Ha nuŋwa mɪdlö,’ riLö aku, riḡ pik yadaŋ bred nɪgaŋ,” me röŋa.

⁴ Aliö riḡmɪn, Jisas painjö yadöŋa, “God Mönö aku kai kitön yadmä, ‘Nöbö mö akuyöbö bred akwör nɪmön kömö mɪdeñŋö,’ röiŋö,” röŋa.

⁵ Jisas aliö riḡmɪn, kijaki Jisas nugwo pön önöŋ pɪd dib i wölu pɪd sö, mögöriḅ wä wä kiŋ hörirör nugwidɪx mɪdöi bla magaliḡ wop akwör Jisas nugwo yabuön yadöŋa,

⁶⁻⁷ “Mögöriḅ wä wä pik nugwö! Nöbö mö hörirör nugwidɪx mɪdöia. Nɪ mögöriḅ piaku magaliḡ nugwidɪx mɪdɪl aku, nöbö i nugwo anjö yajnöb yajɪna. Makwam, nagö nɪ höxmax yuön höjöpäli mijɪnö aku, mögöriḅ pi bilik magaliḡ naŋ yadmön, naŋ nugwidɪx mijnaŋö,” röŋa.

⁸ Aliö riḡmɪn, Jisas painjö yadöŋa, “God Mönö aku kai kitön yadmä, ‘God Nöbö Dib ñiŋ aku riḡ yad mag akwör rön, ib nuŋ akwör yadɪŋ bil sö duan,’ me röiŋö,” röŋa.

⁹ Jisas aliö riḡmɪn, kijaki Jisas nugwo yölŋön Jerusalem duön, pön God höjöpäliḅ rama mɪ bil sö ur nɪgim rola wöluön yadöŋa, “Nagö, ‘God Ha nuŋwa mɪdlö,’ riLö aku, mämäliö mɪgrö il bö pɪñirö.

¹⁰⁻¹¹ God Mönö aku kai kitön yadmä,

‘God ejol nuŋ bla yadaŋ,

nagö nugwidɪx mijöña.

Gupɪn pal wödɪba riḡmijɪnö aku,

imag ñiŋa nagö bil yöra pöña nugwön

riḡ i yamsö nagö aku pɪnenŋö,’ röiŋö,” röŋa.

¹² Kɛjaki aliö rɛmɛn, Jisas painö yadöŋa, “God Mönö aku mönö bli kwo kai kitön yadmä, ‘God Nöbö Dib aku, nuŋ nöbö mi yadɛb mönö inakmönö hörɛb nöbö, me rön yadmɛŋɛŋɛ,’ röiŋö,” röŋa.

¹³ Kɛjaki Jisas nugwo inakmönö hörön yadɛp du wöhö nugwön, röböx dinö, rön, rɛb nuŋ akwör yöx nugwöŋa, “Wopik ör yöi möm jɛ mai wop bli hön mönö bli iswob inakmönö hörön yad nugunö,” rön, röböx duöŋa.

Jisas mögöriɛ Galili ila ñigön mönö yad nölöŋa

(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)

¹⁴ Makwam God Inöma Jisas nugwo ölisö nölmɛn, Jisas nuŋ höbkal hön mögöriɛ Galili mɛdmɛn nugugɛrön, nöbö mö akuyöbö, mönö nuŋ aku nugwön, mögöriɛ Galili yuadö akuyöbö magalɛ pön dumä.

¹⁵ Nuŋ Juda mögum rɛb ram bla duön, mönö yad nöi ri abmɛdmɛn, nöbö mö bla nuŋ nöbö wä mödöm, me rön, mɛ ödöriö wahax pɛmä.

Nasaret nöbö mö Jisas nugw pölim

(Mat 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Makwam Jisas nuŋ mögöriɛ Galili yuadö piaku rɛp yön pörön, Nasaret du mɛdöŋa. Taun aku nuŋ höd mɛdön dib röxöŋa. Juda God höjöpalɛb wop ñɛŋ aku höm, nuŋ öim rɛg rɛmɛd mag akwör, mögum rɛb ram aku duön, öbölön God Mönö maga nugw yadɛba rɛmɛdöŋa.

¹⁷ Nöbö God mönö yadɛb Aisaia kai kitön köp aku nugwo rag hö nölmɛn, nuŋ pɛ begülön, yadɛba rɛmɛdöŋ mönö rɛb aku nugw yadön ñɛgö yadöŋa,

¹⁸ “Nöbö Dib aku nɛ, mabö na rane, rön,
Inöm nuŋwa agal abmɛn nɛ pɛsar mɛda.

Makwam, nöbö mö lɛblɛb rɛ mɛdö bla
ñɛgö mönö wä aku yad nölmön, nugw ri aböŋa.

Kɛlabɛs nöbö mö röxg mɛdöi bla
ñɛgö naga yau abmön, kömö diöŋa.

Nöbö mö mämäg we röxg mɛdöi bla
ñɛgö rɛmön, mämäga ix nugwöŋa.

Nöbö mö rɛ öliöx mɛdöi bla
ñɛgö pɛ ösös rɛmön, mɛd ri aböŋa.

¹⁹ Makwam, Nöbö Diba nöbö mö pön wop wä aku weik hö, rön,
nöbö mö bla ñɛgö yad nöinö,” röŋa.

²⁰ Jisas mönö kitɛb aku nugw yad pörön, köp mɛdö aku pɛ wobön, nöbö köp nugwidɛ mɛdmɛd aku nugwo höbkal nölon römɛdmɛn nugugɛrön, nöbö mö mögum rɛb ram möl yuadö mɛdim akuyöbö magalɛ mämäga rödön nugwo riö nugw nugumä.

²¹ Aliö nugw mɛdmɛn, Jisas ñɛgö yadöŋa, “God Mönö rɛb aku pɛ nugw yadmön ñɛgö nugwöi aku, wopik kwo paŋ mag akwör rö,” röŋa.

²² Aliö rɛmɛn, mönö wä mɛda yadöŋ aku nugwön, nöbö mö nugwo wahax pön, aiö waiö rɛmä. Makwam rɛb i yöxön, “Nöbö kɛ Josep ha nuŋ akwör mönö?” rön, aiö waiö rɛmä.

²³ Aliö rɛmɛn, Jisas ñɛgö yadöŋa, “Makwam nɛ nugula, nɛ yajöŋa, ‘Nagö uj wobɛb nöbö, nagö keir raŋ ap naŋ keir rɛ aku kömö ñigöŋa. Naŋ taun ulmɛdö Kapaneam du mɛdön, ap röliɛbä mag cɛmala aliö rɛman, ap keiryöbö wöxnö ñigɛm nugwöl akuyöbö, weik mögöriɛ naŋ keir yörɛk aipam raŋ nugunö,’ cöŋa.

²⁴ Makwam ñigö mi yadmídla, God mönö yadib nöbö bla, mögörib hör piaku duön, mönö wä aku yadiñ, mi yadmídoiñö, rön, nugw pöña. Makwam mögörib ñiña keira hön yadmín, nöbö an bla keir yadmídoiñö, rön, mönö ñiña peñin.

²⁵ Makwam nugwi! Nöbö God mönö yadib Ilaija mídöñ wop aku, lap wösrö miga Isrel yöraku mídmídoiä. Kim mös pañ röun akuyöbö inösö sö aku, ruö pilölmín, ap maga mídölmín, mñ kiö diba wöroxmídmä.

²⁶ Isrel yöraku lap wösrö miga kiö wöroxmídmä aku, jñ God Ilaija nugwo agal abmín, du taun ulmído Sarepat mögörib taun dib Saidon il yöra duön, ap rölibä akuyöbö rímín, lap i ap mag nuñwa miga akwör mídöñ.

²⁷ Makwam mag akuyöbö, mai God mönö yadib nöbö Ilaisa mídöñ wop aku, Isrel nöbö mö ucrapö ñigöñ akuyöbö miga akwör yöraku mídmä aku, jñ ñigö bli rímín kömö ñigölöñ; Ilaisa nöbö Neman mögörib pad dib Siria yöbö nöbö akwör rímín, kömö ñigö,” röña.

²⁸ Jisas aliö rímín, Juda nöbö mö mögum ríb ram möl yuadö mídím bla nugumín, ölisö diba wölím,

²⁹⁻³⁰ nugwo höjup du rigaja abññ wöroxan, me rön, höjup dumä, jñ Jisas nuñ höuöilön mibíl ñññ aku duön duöña.

Jisas ragwo as yad aböña

³¹ Jisas taun ulmído Kapaneam, mögörib Galili yuadö du mídön, Juda ada God höjupalib wop aku nöbö mö ñigö mönö yad nölöña.

³² Jisas God Mönö mñ usösör rön paxdöriar yadmín, ñññ nugwön aiö waiö rímä.

³³ Makwam Juda mögum ríb ram möl yuadö aku, nöbö ragwo as öim ñigöñ i mídöña. Nuñ ajmöla aj halön wö diba rön yadöña,

³⁴ “Jisas nöbö Nasaret yöbö! Nagö pödpöd ríba hölö? Anññ rñ ajö ñigíba hölanö ä? Nñ nagö nugula. God Nöbö Lei nuñ akwör hölanö,” röña.

³⁵ Makwam Jisas ragwo as yuö wöl gñ mídöñ aku nugwo yadyöxön yadöña, “Möno pímiññö! Nöbö aku röböxön röu duö!” röña. Jisas aliö rímín, ragwo as röu du gírön nöbö aku nugwo, nöbö mö mídím mibíl yöra pal wöd abön duöña. Jñ nugwo mñ göj palölöñ; kömö duöña.

³⁶ Almín, nöbö mö nugugu mídím bla ññña keir yad nugwob nugwob rön yadmä, “Nöbö ölö kñ, mönö aku pikai yöbö pön hön yadmín, ragwo as bla röu duöñö?” rímä.

³⁷ Makwam Jisas alöñ mönö aku mögörib piaku magalig pön dumä.

Jisas nöbö mö miga akwör rímín kömö ñigöña (Mat 8:14-15; Mak 1:29-31)

³⁸ Makwam Jisas Juda mögum ríb rama röböxön Saimon rama duöña. Saimon nñmemö nuñ aku ap rímín, mñññ nuñ bla magalig rññ röxg yönññ, nöbö mö bla hön Jisas nugwo yadmä, “Hane, nagö Saimon nñmemö nugwo ran öbil duan,” me rímä.

³⁹ Aliö rímín, nuñ mö ap rímín wöroxmídoiñ aku il yöra hön, ap rímídoiñ aku yadyöxmín nugugírön, mag akwör nugwo röböx duöña. Nugwo kömö ñgmín, öbilön, nöbö mö hö mídím akuyöbö ñigö ap mag röña.

⁴⁰ Nöbö mö yöraku mídím bla, mönö aku nugwön, naiö rödiñ duöñ mag aku, nöbö mö ñññ wöj pílm mídím bla magalig pön Jisas mídöñ yöra pön hömä. Pön hömídmín, Jisas ñigö pañ pañ pñ nugumín kömö ñigöña.

⁴¹ Nöbö mö ragwo as bla yuö wöl m+đöŋ bla yad abm+ŋ, röu du girön wö diba rön yadmä, “Nagö God Ha nuŋ aku!” me r+mä. Ñ+ŋ Jisas nuŋ Krais aku nugwön aliö r+m+dm+ŋ nugwön, Jisas nuŋ ñ+gö yadyöxön yadöŋa, “Mönö p+m+jeñ+ŋö,” r+m+ŋ, rig yadöŋ akuyöbö nugumä.

*Jisas nuŋ mögöri+b adö bli duön mönö yad nölöŋa
(Mak 1:35-39)*

⁴² Löum yöbö p+xmag aliğ, Jisas mögöri+b aku röböxön, hör du m+j+ŋöm, rön, hör ki mögöri+b ör piaku duöŋa. Dum+ŋ nugwön nöbö mö bla mai duön, nugwo hölu nugwön yadmä, “Piaku dum+j+ŋö; an p+saŋ m+đ+ŋö,” r+mä.

⁴³ Aliö r+m+dm+ŋ, Jisas yadöŋa, “God n+ yad abm+ŋ höm aku, duön nöbö mö hör möl bli ñ+gö aipam algör God nöbö mö pön nugwid+x m+đ+ŋ mönö wä aku yad nöinö,” röŋa.

⁴⁴ Aliö rön, Jisas nuŋ Juda nöbö mö mögöri+b ñ+ŋ bla magaliğ r+p yön girön, du Juda mögum r+ŋ ram bla duön, mönö wä aku ñ+ŋ yad nölm+đöŋa.

5

*Jisas yadm+ŋ dölöm m+ga akwör p+mä
(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)*

¹ Jisas wop i du Ban Yuö Genesaret pö yöra m+đön, God Mönö aku yad nölm+ŋ nugugirön, nöbö mö m+ga mönö wä aku nugun+ŋö, rön, bli bli röb wödem+ŋ r+p hömä.

² Aliö aliğ höm+ŋ nugugirön, Jisas nugwöŋa, nöbö dölöm p+ŋ bla b+yöj mös rag hö ban yuöri+b yöra n+gön, dölöm p+ŋ uben bla äbäd gir m+đmä.

³ Jisas nuŋ Saimon b+yöj rol aku mämaliö rola p+ñ+ŋrön yadöŋa, “N+ p+rai u usösör raŋ, ban yuö mib+ŋ womiöx yörkwo dinö,” röŋa. Aliö r+m+ŋ, Saimon b+yöj aku p+rai u usösör r+m+ŋ, Jisas ban yuö mib+ŋ yörakwo duön, b+yöj rol aku röm+đ g+ m+đön, nöbö mö bla ñ+gö mönö yad nölöŋa.

⁴ Mönö yad pörön, Jisas Saimon nugwo yadöŋa, “B+yöj k+ röbö panö rol kwo i kwo du ban yuö mib+ŋ yörkwo duön, ubena abön dölöm pi,” röŋa.

⁵ Aliö r+m+ŋ, Saimon painö yadöŋa, “Nöbö Dib, weik p+xmag yuö bö an dölöm hölu nugw yön m+đ+ŋ yön m+đ+ŋ, ruö aliğ löum m+ŋ pöra, j+ an dölöm bli pölöl. Makwam nagö aliö r+ŋö aku, uben aku am+ŋ ab nugunö,” röŋa.

⁶ Aliö rön, ñ+ŋ ubena p+ ab+ŋ nugugirön, dölöm m+ga uben möla aja wöl+ŋ, ubena m+ñ ödör+ŋä maga röŋa.

⁷ Akuyöbö alm+ŋ nugwön, n+mam nöbö b+yöj rol i m+đmä akuyöbö ñ+gö iŋ haxm+ŋ, ñ+ŋ hön dölöm piaku pön, b+yöj hogw aku n+g+ŋ, m+ anadö aja wölön, b+yöj hogwa mösör m+ñ röbö yuadö p+ŋ dubä maga röŋa.

⁸⁻¹⁰ Akuyöbö alm+ŋ nugwön, Saimon Pita nöbö nuŋ p+saŋ b+yöj rol m+đmä akuyöbö, dölöm m+ga p+mä akuyöbö nugwön, r+ŋ m+ga akwör yöxmä. Sebedi ha nuŋwa Jems Jon yöŋö, b+yöj i pön Saimon p+saŋ mabö n+giö n+gön r+m+đ nöbö hogwa, algör ör r+ŋ m+ga yöx nugumä. Makwam, Saimon du Jisas m+đöŋ il yöra hoxmax yuön yadöŋa, “Nöbö Dib, n+ nöbö ap kib mag gwogwo r+ŋ aku, naŋ hör pikwo duö,” röŋa. Aliö r+m+ŋ, Jisas yadöŋa, “Nagö ipöxm+j+ŋö. Weik wop m+đö k+ ila n+gön, dölöm p+ŋ nöbö m+đlö aku röböxön, nöbö mö yöŋ+ŋ God adö pön hön nöbö m+jnaŋö,” röŋa.

11 Jisas aliö rîmîn, biyöj hogwa pön du röbö halai rola nîgön, dölöm ap bla röböxön, Jisas pîsanj dumä.

Jisas, nöbö uj höpebö nîgön i rîm, kömö nîgöña

12 Makwam mai Jisas du taun i mîdmîn, nöbö uj höpebö mîxîñ piaku magaliḡ nîgön nöbö i hön, Jisas mîdön il yöra höxmax yuön yöcmaca ubîlön yadöña, “Nañ nî ranj kömö nîgnöb, ranj kömö nîgönîñö,” rönja.

13 Aliö rîmîn, Jisas yadöña, “Yöwö, nî rîmön, nagö kömö nîgönîñö,” rönja. Aliö rön, Jisas imag nuñwa mîlkap nîgön nöbö aku pî nugumîn, wop akwör uj höpebö bla anadö lîl rî pîñöña.

14 Uj höpebö bla lîl rî pîñmîn, Jisas nöbö aku nugwo yadöña, “Nî nagö pî nugumön kömö nîg aku, nöbö mö akuyöbö yadmîjîñö. Makwam Mosîs maduar ör kai kîtön rîg yadön aliar, uj höpebö na aku kömö nîgö, rön, du God ap höjöpäl ur nölîb nöbö bla ñîgö yabuön, ap höjöpäl nölîb nañ aku ñîgö nölön yajîñö, ‘Nî kömö nîg aku, ap kî God höjöpäl ur nöine,’ rö. Nagö almîjîñö aku, nöbö mö nugwön yajöña, ‘Nuñ kömö nîg aku döñö almîdö,’ cöñîñö,” rönja.

15 Makwam Jisas mönö nuñ aku, mögöriḡ piaku magaliḡ rîgwonj rîgwonj dumîn, nöbö mö mîga akwör, nugwo nugunö, rön, nuö nuö röb wödemîl rîp hömîdmä. Nöbö mö piaku, bli mönö wä nuñ aku nuguba hömîdmä; bli an ranj wä ranj, me rön, hömîdmä.

16 Makwam wop bli Jisas du hör möl i mîdön, Nuö höjöpalmîdöña.

Jisas, nöbö in wajmag lîd pîlön i rîmîn, kömö nîgöña

17 Wop i Jisas nöbö mö akuyöbö ñîgö mönö yad nöl mîdöña. Perisi nöbö bli nîgön, lo mönö yad nölîb nöbö bli nîgön, mögöriḡ Galili mîbîl aku ram yöj lîglîg agrö akuyöbö magaliḡ nîgön, mögöriḡ Judia mîbîl aku ram yöj lîglîg agrö akuyöbö magaliḡ nîgön, Jerusalem yöbö aipam hön, Jisas mönö yad nölîmîdön yöra römîd ḡ mîdmä. Nöbö Dîba öliḡsö maga Jisas pîsanj mîdön makwam, Jisas nöbö mö ap rön akuyöbö ñîgö rîmîn kömö nîgöña.

18 Jî nöbö bli, nöbö in wajmag lîd pîlön i rîp nîg pön hön, Jisas nugwo ranj kömö nîganj, me rön, rag Jisas mîd rama ram möl yuadö pön dunö, rön, rîb aku yöx nugumä.

19 Makwam Jisas mîdön ram möla nugumîn, nöbö mö ram möl aku anadö cîcî rönja. Almîn, nöbäpö rîp nîg pön hömä aku, pön ram cölöbö sö wöluön, rama pî waglôx möl rödön, rîpa adadö nag nîgön, Jisas mîdönj mîbîl yöra pîbö abmä.

20 Ñîñ rîbyöx nugumä, Jisas ranj kömö nîḡîb maga rö, rön nugumîdmîn, Jisas rîb ñîñ aku nugwön, nöbö in wajmag lîd pîlön aku nugwo yadöña, “Nöbö nugub nî, ap kib mag gwogwo rîlö piaku nugwön röböxmîdlö,” rönja.

21 Jisas aliö rîmîn, Perisi nöbö bla aipam, lo mönö yad nölîb nöbö bla aipam, rîb ñîñ bla akwör yöx nugwön yadmä, “Nöbö kî nöbö pödiöm? Nuñ God yad höimöuön yadmîda. God nuñ panyöbö akwör ap kib mag gwogwo röi bla nugwön röböxîḡ maga rö,” rön, rîb ñîñ akwör yöx nugumä.

22 Makwam rîbyöx nugumîdmä aku Jisas nuñ keir nugwön yadöña, “Ñîñ pödpöd rîmîn nî rîb gwogwo yöxmîdöi?

23 Nöbö i nöbö i nugwo yajöña, ‘Ap kib mag gwogwo rîlö bla nugwön röböxmîdlö,’ cön aku, nuñ mönö mi yadmîdönö inakmönö hörmîd aku ñîñ

pödpödiö nugwöñ? Jı nöbö in wajmag lid piön i mıdan, nöbö i nugwo yajöna, ‘Nagö wopik ör öbıl duö,’ cön aku, nuñ mönö mi yadmıdönö inakmönö hörmıd aku ñıñ pödpödiö nugwöñ?

²⁴ Nöbö Ha nuñwa nöbö mö mögörib il kı ap kib mag gwogwo röi bla nugwön röböxıb maga ra aku, ñıñ mönö aku mönö mım, me rön, nugw pıne, rön, mönö aliö yadıba rımdlö,” röña. Aliö rön, Jisas nöbö in wajmag lid pılöñ aku nugwo yadöña, “Nagö wopik ör öbılön, nagö rıp nıg pön höi rıp wab aku pıragön, höüöl ram nagö duö,” röña.

²⁵ Aliö rımın, nöbö mö bla nugugu mıdım nugugırön, mag mıd akwör öbılön, nugwo rıp nıg pön hem rıp waba pön, God nugwo ri ablane rı gırön, ram nuñwa duöña.

²⁶ Almın, nöbö mö nugugu mıdim akuyöbö magalıg pılıx rön, God iba pırag wöl gırön yadmä, “Weik ap keiryöbö i rımdımın nugwölıñö,” rön, aiö waiö rımä.

*Jisas nöbö nuñwa Lipai yad pöña
(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)*

²⁷ Makwam mai Jisas duön nugumın, takis pıb nöbö i takis nölıb rama ram möl yuadö römıd gı mıdöña. Ib nuñwa Lipai. Jisas nugwo nugwön yadöña, “Nagö han, nı pısañ duñö,” röña.

²⁸ Aliö rımın, Lipai öbılön, rımdöñ mabö aku röböxön, ap nuñ bla magalıg röböxön, Jisas pısañ duöña.

²⁹ Makwam Lipai wahax pön, Jisas nugwo ap mag diba ram nuñ aku ur nıgön, takis pıb nöbö bli, nöbö mö hör mıga akwör wö rım, hön Jisas pısañ römıdön ap mag nımmıdmä.

³⁰ Makwam Jisas ñıñ pısañ ap mag nımmıdöñ aku nugwön, Perisi nöbö bli nıgön, lo mönö yad nölıb nöbö ñıñ bli nıgön, hön Jisas nöbö nuñ akuyöbö ñıgö yadmä, “Ñıñ pödpöd rımın nöbö mö ap kib mag gwogwo röi bla nıgön, takis pıb nöbö bla nıgön pısañ römıdön ap nımmıdöi?” rımä.

³¹ Aliö rımın, Jisas mönö aku nugwön ñıgö painö yadön yadöña, “Nöbö mö kömö mıdölö, röi bla, uj wobıb nöbö yad wö rölıi; nöbö mö ap rı bla akwör, anıñ ran kömö nıgañ, me rön, uj wobıb nöbö yad wö röia.

³² Mag aliö akuyöbö, nı nöbö mö, mıd ri abmıdölıñö, rön rıbyöx nugwöi bla, ñıgö yadıba höi; nöbö mö, an ap kib mag gwogwo rön, mıd ri abmıdölölıñö, rön rıbyöx nugwöi bla, ñıgö yadıba höla. Nı ñıgö mönö wä yad nölmön, ñıñ mönö na aku nugw pön, ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd rımın aliö alölıñö, rön, röböxön, God rıg yad mag akwör cöñıñö, me rön, mönö mag akwör yadıba hölö,” röña.

*God höjöpalıb rıb akwör yöxön ap mag nımölim
(Mat 9:14-17; Mak 2:18-22)*

³³ Makwam ñıñ bli Jisas nugwo yadmä, “Jon nöbö nuñ bla aipam, Perisi nöbö ñıñ bla aipam wop bli, God pañyöbö akwör rıbyöx nugunö, rön, ap mag nımölon kiö akwör mıdön, God höjöpalöia. Jı nöbö nagö bla ap mag nım gör, röbö nım gör mıdöiñö,” rımä.

³⁴ Aliö rımdımın, Jisas ñıgö painö yadöña, “Nöbö i mö pön, nöbö mö nuñ bla pısañ ap diba nımöñ aku, nöbö bli öbılön, pödpöd rımın almıdöiñö, rön yadeñım.

³⁵ Makwam mai nöbö bli hön nöbö aku pön duŋ, wop aku nöbö mö nuŋ bla līb pīlan, ap mag nīmeñiŋö,” röŋa.

³⁶ Jisas mönö höd röxön ñigö yadöŋa, “Wölīj hödyöbö i ödörmījōn aku, wölīj yonyöbö i pīxdörōn rag hō līdīxīŋ, nīg nugugu mīden. Hōrīrōr nīgan mōsōr mī gwogwo cōna.

³⁷ Makwam röbö wain aku algör. Röbö wain kömö aku pön, hön meme uñ wödö möl bö hörölōi. Aku agapīm: hörōn māmugw nölīŋ, wöl aja wölōn, mī pīn pīn yadōn waglōxaŋ röbö waina hörāŋ, hön meme uñ aku aipam gwogwo cōna.

³⁸ Rība aliō yōx nugwōn aku, röbö wain kömö pön, hön meme uñ kömö möl akwör hör nīgībīm.

³⁹ Makwam nöbö mö röbö wain hödyöbö mödö nīmōi bla, mai röbö wain kömö yonyöbö aku nīmīŋ ñigö wā ren; ‘Röbö wain hödyöbö aku röbö waiō,’ me cōñiŋö,” röŋa.

6

*“God höjōpalīb wop mabō rōlīb kī pōdpōd rīmīn almīdōiŋö?” rīmā
(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)*

¹ Mai Juda God höjōpalīb wop i, Jisas nöbö nuŋ bla pīsaŋ wit mōriwō mībīla du gīrōn, nöbö nuŋ bla wit mag piaku bli röx imāg rol ñīŋa nīgōn, uñ pal abōn nīm gīr dumā.

² Akuyöbö almīdmīn, Perisi nöbö bli nugwōn yadmā, “Ñīŋ pōdpōd rīmīn God höjōpalīb wop mabō rōlīb kī, wit mag uñ pal abōn mabō rīmīdōi?” rīmā.

³⁻⁴ Aliō rīmīn, Jisas nöbö nuŋ bla rim aku mag gwogwo i rōlim aku nugwōn, Perisi nöbö bla ñigö yadöŋa, “Depid maduar ör nöbö nuŋ bla pīsaŋ kiō pīlmīn, God höjōpalīb ram aku urōpīnōn, bred God māmāg il rol yōraku nīgōn, nöbö hör nīmīdmōlōi, God ap höjōpal ur nölīb nöbö bla akwör nīmīdmōi bred aku, Depid yad nugum, nugwo nōlmīn, nöbö nuŋ bla pīsaŋ nīmīmā. Ñīŋ kiō pīlmīn rim haiwo aku God Mōnō kai kītmā aku, ñīŋ nugwōlōi ā?” röŋa.

⁵ Jisas mönö i kwo yadōn yadöŋa, “Nöbö Ha nuŋwa Nöbö Diba mīdōn, hör mīdīb wop aku, agap apīm cīnō cōn aku, cōniŋö,” röŋa.

Jisas, nöbö imāg po röŋ i rīmīn, kömö nīgōŋa

⁶⁻⁷ Makwam Juda God höjōpalīb wop maiyöbö i, Jisas Juda mögum rīb rama duōn, ñigö God Mōnō maga yad nöl gīr mīdōŋa. Ram möl aku, imāg mīrīx adō aŋadō po röŋ nöbö i hō mīdōŋa. Perisi nöbö bla aipam, lo mönö yad nölīb nöbö bla aipam, nöbö aku nugumā aku, Jisas nuŋ God höjōpalīb wop kī nugwo raŋ kömö nīgōniŋōnō mag i raŋ, nugwo yadyōxnīŋö, rōn, nugwo mī riō nugugu mīdmā.

⁸ Jī aliō rībyōx nugumā aku, Jisas nuŋ keir nugwōn, nöbö imāg po röŋ aku nugwo yadöŋa, “Nagō öbīlōn mībīl yōrīk hō,” röŋa.

⁹ Aliō rīmīn, öbīl hōm nugugīrōn, Jisas Perisi nöbö bla aipam, lo mönö yad nölīb nöbö bla aipam ñigö yadöŋa, “Hör mīdīb wop kīyöbö, nöbö mö bla ñigö pī ösōs rī ri abniŋōnō owa, hör mīdīb wop mīdō kī, me rōn, ñigö rōbōxnīŋ? Ñigö rīŋ öbīl diōñiŋōnō ñigö rōbōxnīŋ wōrōxōñiŋö?” röŋa.

¹⁰ Jisas aliö rön, ñigö riö riö nugwön, nöbö imag po rön aku nugwo yadöña, “Imag nagö aku mɪlkap abö!” rönja. Aliö rɪmɪn, imag nuñwa mɪlkap abmɪn nugugɪrön, rɪb pia wä rönja.

¹¹ Jisas nöbö aku nugwo rɪmɪn wä rön aku nugwön, Perisi nöbö bla aipam, lo mönö yad nölɪb nöbö bla aipam, rɪb gwogwo ödöriö yöxön, Jisas nugwo pödpöd cɪnɪjö, rön, yad nugwob nugwob rɪ gɪr mɪdmä.

Jisas nöbö nuñwa akuyöbö möl sö pönja
(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Makwam wop mibɪl yöraku, Jisas Nuö nugwo höjöpainö, rön, önön ajmag pɪd sö wöluön, Nuö nugwo höjöpai mɪdɪm mɪdɪm, ruö löuöña.

¹³ Löumɪn naiö abön mag aku, nöbö nuñ bla magalɪg yadɪm hömɪdmɪn, nöbö nuñwa akuyöbö möl sö ñigö pɪ asɪx hör nɪgön, ñɪn nöbö mönö na pɪrag dub bla mɪjne, rön, yad nɪgöña.

¹⁴⁻¹⁵ Nöbö nuñ yad nɪgön piaku ib ñɪn bla: i Saimon, mai Jisas ib nuñ i nölön Pita rönja; i Edru, Saimon hödnɪn nuñ aku; i Jems; i Jon; i Pilip; i Batolomiu; i Matiu; i Tomas; i Jems, Alpias ha nuñ aku; i Saimon ib nɪgiö Saimon Selot me rɪmɪdöi aku;

¹⁶ i Judas, Jems ha nuñ aku; i Judas Iskariot. Nöbö akwör nuñ mai Jisas pɪl pal nɪgɪn, me rön, höuöu rönja.

Nöbö mö mɪga akwör Jisas mɪdön yöra hömä

¹⁷ Makwam Jisas nöbö nuñ piaku pɪsan önön ajmag pɪd sö röböxön, hön aku pibö rɪp pɪn du up waiö bö mɪdɪm nugugɪrön, nöbö mö magöri rɪp nugwo nugunö, rön, hö mögum rɪmä. Nöbö mö piaku, bli Jerusalem yöbö, bli mögöriɪb Judia piakuyöbö, bli mögöriɪb röbö wödobön taun dib mös Taia Saidon yöbö,

¹⁸ Jisas mönö nuñwa nugwön, anɪn ap rɪ bla ran kömö nɪgan, me rön, hömɪdmä. Nöbö mö ragwo as bla yuö wölɪm mɪd rɪ abölɪm bla, Jisas rɪmɪn kömö nɪgöña.

¹⁹ Jisas ölisö nuñ maga hön, ñigö agap bilɪm rön akuyöbö rɪmɪn, magalɪg kömö nɪgmɪd aku nugwön, nöbö mö piaku magalɪg hön, an aipam Jisas nugwo pɪ nugunɪjö, rön, nöbö mö mɪga nuö nuö röb wödemɪl rɪp nugwo mɪdɪba hömä.

Nöbö mö liblib rɪ mɪdö blaku mai wahaxbör wahax mɪjöña
(Mat 5:1-12)

²⁰ Jisas nöbö nuñ akuyöbö ñigö mämäga nugu girön yadöña, “Ñɪn nöbö mö liblib rɪ mɪdö bla mɪdöi aku, God ñigö pɪ ösös rɪ rɪ abön nugwidɪx mɪjöña. Rɪb aku yöx nugwön wahaxbör wahax pɪmɪjöña.

²¹ Ñɪn weik kiö diba pɪl bla, mai kiö pɪlen. Rɪb aku yöx nugwön wahaxbör wahax pɪmɪjöña.

Ñɪn liblib rɪm, immɪdöi bla, mai wä ran nugugɪrön imöuöña. Rɪb aku yöx nugwön wahaxbör wahax pɪmɪjöña.

²² Nöbö Ha nuñwa nugwo cɪrɪpön mɪdɪn, nöbö mö bla ñigö rɪb gwogwo yöxön, höj nugwön, nöbö mö gwogwo pɪ bilɪk, nöbö kai pɪsan mɪjönɪjö, rön, ñigö ib urön rɪb gwogwo yöxön, yad mönö nɪgön yad höimöumɪjön aku, ñɪn wahaxbör wahax pɪmɪjöña.

²³ Aiōñ aku, nöhön+ñ maduebö ñ+ñ bla,
 God mönō yad+ñ nōbö bla ñ+gō rīg rīm+dōi mag akwör ñ+gō rīm+jōña.
 Mag akwör r+byōx nugwōn, God an+ñ p+ ōsōs r+ rī abōn
 mögōr+ñ nuñ adōx yōd rōul adō kau sō, me rōn,
 waiō ran nugug+rōn, iñ wajmag rōd b+l b+l r+ ōb+l g+rōn,
 wahaxbōr wahax p+ g+r m+jōña.

Ñ+ñ nugw rī abōña

²⁴ “Makwam ñ+ñ nōbö mö rīg ap m+ga m+id akuyōbö
 nugw rī abōña.

Ap ñ+ñ p+ñ aku,
 mögōr+ñ rol il k+ mödō pōia.

²⁵ Makwam ñ+ñ weik ap mag nīmōn rīm rīm wōt b+r bla,
 mai kiō piōn makwam nugw rī abōña.

Makwam ñ+ñ wopik mönō pōn imōuōn mögō möul r+ g+r m+idōi bla,
 mai l+ñ p+ñ imōn möb n+g g+r m+jōña.

²⁶ Makwam iñ ñ+ñ p+rag wōl gōr m+jōñ aku,
 ñ+ñ nugw rī abōn m+jōña.

Nöhön+ñ maduebö ñ+ñ bla, nōbö God Mönō inakmōnō hörōn rīg yadm+dōi
 mag akuyōbö,
 ñ+gō kwo pañ mag akwör rīm+dōia.

P+lg+ñ im+ñ ñ+ñ bla madmag n+gōña

(Mat 5:38-48)

²⁷ “Makwam nōbö mö mönō na nugum+dōi kiyōbö. P+lg+ñ im+ñ ñ+ñ
 akuyōbö ñ+gō madmag n+gōña. Nōbö mö ñ+gō ōlō wōlm+ñ r+ñ ōgwō yōx
 nugwōi akuyōbö ñ+gō p+ ōsōs cōña.

²⁸ Nōbö mö ñ+gō yad hōimōuōñ aku, God ñ+ñ nugwid+ñ m+dan, me rōn,
 nugwo hōjōpal rōb nōiōña. Nōbö mö ñ+gō r+ gwogwam rīm+d+ñ, ñ+gō God
 hōjōpaioña.

²⁹ Nōbö mö bli ñ+gō alguna adōi pal+ñ, pikwo r+ñ, adōi aipam paiōña.
 Nōbö mö bli iñ ap uñ ñ+ñ aku p+m+d+ñ, ap uñ aku algōr aipam pō, rōn, amnōr
 nōiōña.

³⁰ Nōbö mö bli ap m+idōlan, sō rīm+d+ñ, ñ+ñ ñ+gō nōiōña. Ap ñ+ñ i nugwōn
 p+m+d+ñ, ap ana hōbkal nōine, rōn, yadm+ñ.

³¹ An+ñ al+ñ, me rōn, r+byōx nugwōi mag akuyōbö, ñ+ñ keir nōbö mö bla
 akuyōbö ñ+gō pañ mag akwör cōña.

³² “Nōbö mö ñ+gō madmag n+gōi bla akwör painō madmag n+gōñ aku,
 God nuñ nugwan, pōdpōdiō wā cōn? Nōbö mö ap kib mag gwogwo rōi bla,
 nōbö mö ñ+ñ keir bla algōn nōr nuō nuō madmag n+gōia.

³³ Makwam nōbö mö ñ+gō pōn ōsōs rōi bla painō algōr ōsōs r+ rī abōñ
 aku, God nuñ nugwan, pōdpōdiō wā cōn? Aiōñ aku, nōbö mö ap kib mag
 gwogwo rōi piaku rīg rōi mag akwör cōña.

³⁴ Ap nōl+ñ painō nōl+ñ, me rōn, r+ñ akwör yōx nugwōn ap nōiōñ aku,
 God nuñ nugwan, pōdpōdiō wā cōn? Aiōñ aku, nōbö mö ap kib mag gwogwo
 rōi piaku rīg rōi mag akwör cōña.

³⁵ Makwam, p+lg+ñ im+ñ ñ+ñ bla madmag n+gōn, ñ+gō ōsōs r+ rī abōn,
 ap amnōr nōiōña. An+ñ painō nōiōñ+ñ, rōn, r+ñ aku yōx nugum+ñ. Aliō
 alm+jōñ aku, God ōl+sō magal+ñ b+l yōra sō m+id Nōbö aku, halōu ha nuñwa
 m+jōña. Nuñ rīg r+ mag akuyōbö alm+jōñ aku, m+ ñ+gō uplōben; painō ñ+gō

ap wā nōiōna. God nuŋ nōbō mō ap kib mag gwogwo rōi bla aipam, nōbō mō nugwo, ri ablaŋe rōn, yadōlōi bla aipam, ñṡgō algōn nōr ősōs r+ ri abm+da.

³⁶ Nuō ñṡṡa nōbō mō ögwō yōxōn p+ ősōs r+ mag akuyōbō, ñṡṡ kwo algōr nōbō mō uliōxōn p+ ősōs r+ ri abōña.

Nōbō mō akuyōbō ñṡgō mōnō diba yadmijeñ

³⁷ “Ñṡṡ nōbō mō bli, ‘Mag al aliō rōi aku, ñṡṡ nōbō mō gwogwo m+đoiñjō,’ reñ aku, God ñṡgō painjō algōr őr, ‘Mag al aliō rōi aku, ñṡṡ nōbō mō gwogwo m+đoiñjō,’ ren. Ñṡṡ nōbō mō bli mōnō diba yadōn, ‘Ñṡṡ nōbō mō gwogwo painjō pōñṡṡjō,’ reñ aku, God ñṡgō painjō algōr őr mōnō diba yadōn, ‘Ñṡṡ nōbō mō gwogwo painjō pōñṡṡjō,’ ren. Nōbō mō akuyōbō ñṡgō r+ gwogwam r+m+jōñ aku nugwōn rōbōxm+jōñ aku, God ap gwogwo ñṡṡ rōi aku, algōr őr nugwōn rōbōxōna.

³⁸ Ap ñṡṡ bla nōbō mō akuyōbō ñṡgō amnōr nōiōñ aku, God ñṡgō painjō algōr őr m+ amnōr nōiōna. Ñṡṡ skel pōdiōm pōn nōbō mō piaku ñṡgō ap nuōm ñṡṡ nōiōñ aku, God skel akwōr p+ ñṡgō algōr őr ap nuōm ñṡṡ nōiōnṡṡjō,” rōṡa.

³⁹ Makwam Jisas mōnō i hōd rōxōn yadōṡa, “Nōbō māmāṡ we wōlōn i, nōbō māmāṡ we wōlōn i nugwo, ődōi al aliō m+đō, rōn, yabuen. Aku agap+m: nuŋ alōn raŋ, mōsōr ulōm mōl bō p+m b+cōña.

⁴⁰ Nōbō mō skul pōi bla, du skul pōi mag aku, yad nōl+b nōbō ñṡṡ bla pad+x rōul adōx sō m+đōlōi. Makwam mai skul aku yadōn p+ ri abōn pōcōña aku, yad nōl+b nōbō ñṡṡ bla p+saŋ ñṡṡ nugugu m+jōña.

⁴¹ “Makwam pōdpōd r+m+m bāpō māmāṡ yuō ñṡgō keira pōrōb ḡ+ m+đ aku nugw yadōlōi wōhō, p+ḡnṡṡ ñṡṡa ap b+cep māmāṡ yuō nuŋwa m+đ akwōr nugwōn yadōi?

⁴² Bāpō diba māmāṡ yuō ñṡgō pōrōb ḡ+ m+đ aku hōd pa abṡṡ, māmāṡ yuō ñṡṡa wā raŋ nugwōn, mai p+ḡnṡṡ ñṡṡa ap b+cep ulm+đō mea māmāṡ yuō nuŋwa m+đ aku, pa abnṡṡjō, rōn yajne,” rōṡa.

B+ wā maga yaxm+m, b+ wopa maga yaxa

⁴³ “Makwam b+ wā mag gwogwo yaxen; j+ b+ wopa mag wā yaxen.

⁴⁴ Makwam, b+ akuyōbō mag yaxōn aku nugwōn, aku b+ wā, aku b+ wopa, me rōn, nugwōña. Nag mogwōñō aku kiau maga tatal yaxen. Nag p+l+p+l+s+nō aku kopen maga tatal yaxen.

⁴⁵ Nōbō mō wā bla, hōbwab r+b madmag yuō ñṡṡ kwo wā r+ḡ m+đ aku, mag wā rōia. Nōbō mō gwogwo bla, hōbwab r+b madmag yuō ñṡṡ kwo gwogwo r+ḡ m+đ aku, mag gwogwo rōia. Makwam nōbō mō pōdiō b+l+m m+đōi aku, mōnō yajōñ aku algōr audiōx nugwōn, aku nōbō mō wā, aku nōbō mō gwogwo piaku, me rōn, nugunṡṡa.

Nōbō mōs ñṡṡb mōs urmā

(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Ñṡ Nōbō Dib an, Nōbō Dib an, me rōi aku, j+ pōdpōd r+m+m mōnō yad+l aku mai duōlōi?

⁴⁷ Nōbō mō mōnō na aku nugwōn, r+ḡ yad+l mag akwōr rōi bla, mōnō yadṡba r+m+đ+l k+yōbō m+đōia.

⁴⁸ Nōbō mō mōnō na aku nugwōn, r+ḡ yad+l mag akwōr rōi bla, nōbō ram urṡba cōn aku, ulōm pōn, padō r+ḡ rol yōra p+l ri abōn, rama rol sō ur ñṡṡōn,

mag akuyöbö alig midöia. Alan, röbö hadö hön, rama alig pal giliḡ ab giliḡ ri pīrag dinö, ri wöhö nugwön, rama ur gö nigön aku ölisö akwör mijöna.

⁴⁹ Makwam nöbö mö mönön na aku nugwön, yadil akuyöbö rölei bla, nöbö ram uriba cön aku, ulöm pön padö pīlen; hör mögö rol yöraku ur nigön, mag akuyöbö alig midöia. Alan, röbö hadö hön, rama alig pal giliḡ ab giliḡ ri pīrag dinö, rön, mag akwör rama alig anadö mag duan, yöra mögedö akwör mijöna.

7

Jisas mabö ri nölib nöbö i rīmīn kömö nigöḡa (Mat 8:5-13)

¹ Jisas nöbö mö piaku ñigö mönön aku yad nöl pörön taun ulmidö Kapaneam duöḡa.

²⁻³ Makwam taun aku, ami nöbö mīga akwör nugwidix midmid nöbö dib i midöḡa. Nöbö bli Jisas hö Kapaneam midö, rīmīn, mönön aku nugwön, Rom ami nöbö dib i Juda mönön pī nuöm nigib nöbö bli yad abön yadöḡa, “Nag mabö ri nölib nöbö wä ödöriö nī i ap rīm wöröxiba rīmida nugwön, ñiḡ du Jisas nugwo yad nugwön yölīḡ pön höḡ, nugwo ran kömö nīgan,” me röḡa.

⁴⁻⁵ Aliö rīmīn, ñiḡ Jisas midöḡ yöra duön, nugwo mī ususör ri yad gögö rön yadmä, “Ami nöbö nugwidix midib nöbö dib i nöbö wä midöm. Anīḡ Juda nöbö mö bla madmag nigön öim nugwidix mid ri abön ra. Mögum rib ram anīḡ i ri nigöḡa. Makwam, nagö duön nag mabö ri nölib nöbö nuḡ aku ran kömö nīgan,” me rīmā.

⁶ Ñiḡ aliö rīmīn nugwön, Jisas ñigö pīsan dumid dumid ramixrö il yöra umīn nugugirön, ami nöbö nugwidix midib nöbö aku nöbö nugub nuḡwa bli yad abmīn, du Jisas nugwo möigw palön yadmä, “Ami nöbö nugwidix midib nöbö an aku algör yada, ‘Nöbö Dib, nī nöbö wä yöi, ram na aku yamsö öliḡ wöröxp hömijīnö.

⁷ Nī nöbö wä midlōxisöḡ ulöxa, jī nī nugula, God nagö pīsan mid aku, “Kömö nīgan,” mönön akwör yadmīdan, nöbö na ap ri aku kömö nigöḡa.

⁸ Nöbö dib ödöriö i nī nugwidix mīda; nī keir piöḡö ami nöbö akuyöbö ñigö nugwidix midön, “Dine!” rīmön duöia; “Höne!” rīmön höia; “Mabö aku cine!” rīmön röiḡö, rö,” rīmā.

⁹ Aliö rīmīn, Jisas, nöbö aku rib nuḡwa keir yöx nugwön aliö yada, rön, aiö rön, nöbö mö nugwo mai hömīdim akuyöbö ñigö yadöḡa, “Ami nöbö Rom yöbö aku nī nugw pī gö nīga. Nuḡ ri mag aku, Isrel nöbö i akuyöbö tatal rīm, nī nugwöi, mī wöhö,” röḡa.

¹⁰ Makwam ami nöbö nugwidix midib nöbö aku, nöbö nuḡ bla höbkal duön nugumä, nöbö ap röḡ aku mödö kömö nigöḡa.

Jisas mö wösrö ha nuḡwa wöröxöḡ aku nugwo rīmīn, kömö duöḡa

¹¹ Wop mibīl akwör, Jisas pīsan nöbö nuḡ bla pīsan Nen taun dumä. Nöbö mö bla mīḡ mīḡa pīsan dumä.

¹² Taun ubalīja il yöra uröpīnmīn nugugirön, mö wösrö i ha panyöbö nuḡwa yöx pön höḡ aku wöröxim nugwön, nöbapö rīp nigön rag hömīdmä. Nöbö mö mīga akwör taun akuyöbö hön mö aku pīsan hömīdmä.

¹³ Jisas mö wösrö aku nugwo nugumīn, lib pīlīm yadöḡa, “Immījanäḡ,” röḡa.

14 Aliö rön, nuñ duön nöbäpö rîp nîg pön hömîdim rîp waba pî nugum nugugîrön, nöbö rîp nîg rag hömîdim akuyöbö gö nîgmä. Jisas nuñ ha nöbö wöröxön aku nugwo yadöña, “Ha mîg, nagö yadmîdlöm, öbîlö!” röña.

15 Aliö rîmîn, ha öbîl römîdön mönô pîmîn nugugîrön, Jisas nuöma nugwo, ha nagö aku, me rön, pön nölöña.

16 Makwam nöbö mö nugugu mîdim bla magalîg pîlîx rön, God iba mag wöl gîr yadmä, “God mönô yadîb nöbö dib ödöriö anîñ ha. God anîñ rî nölîba hö,” rîmâ.

17 Jisas rön aku nugwön, haiwo pîm, mönô aku mögörib Judia yuadö aku duön, rîba mögörib hör piaku piaku magalîg duöña.

Röbö Pal Nölîb Nöbö Jon, nöbö nuñ mös Jisas nuguba dumä

18 Jon nöbö nuñ bla, Jisas rîg rön akuyöbö magalîg nugwön, du Jon nugwo yad nölmin, nöbö nuñ mös yadîm hömîdmîn yadöña,

19 “Ñîñ nöbö hogwa duön Nöbö Diba nugwo yad nugwön, ‘Nagö Mesaia öim pöx mîdmîdöl akwör hölanö owa nöbö hör i pöx mîjnîjö?’ cîne,” röña.

20 Aliö rîmîn, nöbö hogwa Jisas mîdön yöra duön yadmä, “Röbö pal nölîb nöbö Jon anîñ nöbö hogwa yada, ‘Ñîñ nöbö hogwa duön Nöbö Diba yad nugwön, ‘Nan Mesaia öim pöx mîdmîdöl akwör hölanö owa nöbö hör i pöx mîjnîjö,’ cîne,’ rön, an nöbö hogwa yad abmîn, nagö yad nuguba höl kî,” me rîmâ.

21 Makwam ñîñ nöbö hogwa aliö rön nugugu mîdim nugugîrön, Jisas nöbö mö mîga ap adö hörîrör rön bla rîmîn kömö nîgöña; nöbö mö mîga wöröx mîdim bla rîmîn kömö nîgöña; nöbö mö mîga ragwo as yuö wöl mîdön bla rîmîn ragwo as bla röu dumîn kömö nîgöña; nöbö mö mîga mämäg we wölön bla rîmîn mämäga ix nugumä.

22 Akuyöbö alön, Jisas nöbö hogw aku ñîgö yadöña, “Ñîñ nöbö hogwa höbkal duön Jon nugwo yajöña, ‘An du nugwöla, nöbö aku nöbö mö mämäga we wöl bla rîmîn mämäga ix nugwöia; nöbö mö yödpîlö anadö gwogwo rî bla rîmîn yöda röb yönîdöia; nöbö mö mîxîñ uj höpebö nîg bla rîmîn wödö wöla; nöbö mö rîmîj möl idîx bla rîmîn mönô audiöx nugumîdöia; nöbö mö wöröxöi bla rîmîn kömö mîdöia; nöbö mö lîblîb rî mîdö bla mönô wä aku yad nölmin nugumîdöia.

23 Nöbö mö nî rîbyöx nugwön cîrîp gör mîjöñ bla, mî wahax pî mîjöñîjö,’ cîne,” röña.

24 Jisas aliö rîmîn, nöbö Jon mönô pön hem hogwa höbkal dum nugugîrön, Jisas nuñ Jon haiwo pön, nöbö mö mîdim akuyöbö ñîgö yadöña, “Ñîñ höd mögörib rîg kap mîbîl yöra duim wop aku, agapîm nuguba duim? Ñîñ mugumö mîxîl panyöbö i hödala pön memexön rî pikwo pik rî i nuguba duim?

25 Ñîñ agapîm nuguba duim? Nöbö wölîj wä ödöriö yöm i nuguba duim? Aku wöhö. Nöbö wölîj wä ödöriö pön, ap wä wä pîñö, rön rîbyöx nugwöi bla, nöbö diba ram bla akwör hölîm mîdöia.

26 Makwam ñîñ agapîm nuguba duim? God mönô yadîb nöbö i nugwo nuguba duim ä? Mî pal, God mönô yadîb nöbö i nugwo nuguba dumä, jî Jon nuñ mabö adö keiryöbö i rîba höña.

27 Nöbö Jon aku mî, maduar ör God Mönô aku kai kîtön yadmä,

‘Mönö yad+ib nöbö na aku yad abmön, höd duön,
 nöbö mö piaku ñigö yad nöl ri aban;
 mai nan keir yad abmön inanö,’ rön, kai kitmä.

²⁸ Ñigö yadmi+la, nöbö mö höd m+dm+döi bla aipam, nöbö mö weik m+doi bla aipam, magaliḡ hör nöbö mö, Jon nuṇwör nöbö dib. J+ God nöbö mö hör piaku pön mögöri+ḡ nuṇwa adöx yöd röul adö kau sö nugwid+x m+id+ḡ bla, ñiṇ Jon röxg m+ideñim; ñiṇ nöbö mö diba mijöñiṇö,” röṇa.

²⁹ Nöbö mö piaku, takis p+ḡ nöbö bla aipam, höd Jon pöl höm+in, ñigö magaliḡ röbö pal nölöṇa. Alm+in, Jisas mönö yadöṇ aku nugwön yadmä, “God ödöi nuṇwa akwör ödöriar m+idö,” r+imä.

³⁰ Makwam Perisi nöbö aipam, lo mönö yad nöliḡ nöbö dib bla aipam, God ñigö agap ap+im c+nö röṇ aku, ñiṇ röböxön, Jon an+ṇ röbö pal nölan, me rön, hölim.

³¹⁻³² Makwam Jisas nöbö mö piaku ñigö mönö i yadön yadöṇa, “Nöbö mö weik wop k+ m+doi bla n+ nugula, ñiṇ halöu ha ulul bla, nöbö mö mögum riḡ yöra römi+dön, halöu ha ulul bli ajmöla aj halön yad+p duön yadöia, ‘An namö p+rm+in, ñiṇ pödpöd r+im+in höx wödölöi? An wopal imbä m+idö bla akuyöbö i yad+im, ñiṇ pödpöd r+im+in imölöi?’ alöi mag akuyöbö, ñiṇ röia.

³³ Aku agap+im: röbö pal nöliḡ nöbö Jon hön, ap mag n+imölön, röbö wain n+imölön r+im, ñiṇ nugwo yad höimöuön yadöia, ‘Nöbö aku ragwo as yöḡ n+ig+im m+id aku,’ me röia.

³⁴ Makwam weik n+ Nöbö Ha nuṇwa hön, ap n+imön, röbö wain n+imön r+imön, n+ yad höimöuön yadöia, ‘Ap m+ga n+imön, röbö wain n+imön r+ makwam, nuṇ nöbö mö ap kib mag gwogwo röi nöbö bla, takis p+ḡ nöbö bla, nöbö ñiṇ i m+id aku,’ me röia.

³⁵ Makwam nöbö mö God Mönö wä aku nugw pön, mai duön, mag wä rön, m+id ri abm+iḡñ aku, nöbö mö piaku ñigö nugwön yajöña, God Mönö aku mönö m+ ödöriö, me cöñiṇö,” röṇa.

Nöbö kib mag yönm+id mö i

³⁶ Perisi nöbö i ib nuṇwa Saimon. Nuṇ Jisas nugwo yadöṇa, “Nan han ram na ap n+im+ṇö,” röṇa. Aliö r+im+in, Jisas ram nuṇwa duön ap mag n+imm+id+im nugug+rön,

³⁷ taun aku m+idön ap kib mag gwogwo r+im+id mö i, mönö i nugwön nugwöṇa, Jisas Perisi nöbö rama duön p+san ap n+imm+idmä. Aku nugwön, röbö höliṇ wä höb riḡ balol p+ unön n+igim i pön hön,

³⁸ Jisas m+idöṇ höglöm ada hön, yödp+ilö il yöra im ḡr m+idöṇa. Aliö imön r+im nugug+rön, m+p röbö aku ödör Jisas yamsö rol bö p+im+in, yöḡ panö nuṇ aku p+ öriḡ ab ḡr, yamsö nuṇwa m+p röbö n+ig nölöñ, röbö höliṇ wä höb aku yamsö nuṇwa rola n+ig nölöṇa.

³⁹ Aliö alm+dm+in, Perisi nöbö Saimon aku, riḡ nuṇ akwör yöx nugwön nugwo keir yadöṇa, “Nöbö k+ God mönö yad+ḡ nöbö ödöriö m+idöxisöṇö, mö k+ nuṇ ap kib mag gwogwo r+im+id mö gwogwo i hön nugwo p+ nugum+id aku, me rön, röx nugwöx,” me röṇa.

⁴⁰ Jisas nuṇ, Perisi nöbö r+byöx nugwöṇ aku nugwön, nugwo yadöṇa, “Saimon, mönö n+ panyöbö i m+ida nagö yad nöliḡa r+im+idlö,” röṇa.

Jisas aliö rîmîn, Saimon yadöŋa, “Mönö yad nölîb nóbö nî, mönö aku yadö,” röŋa.

⁴¹ Aliö rîmîn, Jisas mönö höd rōxōn yadöŋa, “Nóbö i öbîlōn, nóbö mōs ñîgō nóbö i paip hadred (500) denariai nölōn, i pîpti denariai (50) nōiōna.

⁴² Makwam nóbö hogw aku rîga painjō nölîb maga ñîgōlan, rîg nōiōn nóbö aku ñîgō nóbö hogwa yajōna, ‘Rōbōxi. Rîg ñîgō nóbö hogwa nōil aku, painjō nōliŋ, rōn, rîb aku yōxmîjeñîjō,’ cōna. Aliö ran, nóbö kai nóbö aku nugwo mî ödōriō madmag ñîgōn, nóbö ap rîb diba mîjōn aku mönō nóbö ap rîb ulmîdō mîjōn aku?” me rōŋa.

⁴³ Jisas aliö rîmîn, Saimon yadöŋa, “Rîb na yōx nugul aku, nóbö ap rîb diba mîjōn aku,” me rōŋa.

Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Mî ödōriō yadlanje,” rōŋa.

⁴⁴ Aliö rōn, Jisas hōbkal, mō aku nugwo nugwōn, Saimon nugwo yadöŋa, “Mō kî nugwo nugwō. Nî ram mōl yuadō nagō kî hōmîdmōn, naŋ rōbō i pōn yamsō na örix abîb bli nōlōiō, jî mō kî, mǎp rōbō nuŋ aku ödōr pînōn yamsō na yōs rîmîn, nuŋ yōcmac panō nuŋwa pōn örix aba.

⁴⁵ Naŋ nî alguna bîmîl nîmōiō, jî mō kî, nî ram mōl yuadō nagō hōmîdmōn mag aku ila ñîgōn, nuŋ yamsō na bîmîl nîm gîr mîda.

⁴⁶ Naŋ wel rōbō yōcmac na ñîg nōlōiō, jî mō kî, nuŋ yamsō na rōbō hōliŋ wǎ hōb aku ñîg nōla.

⁴⁷ Makwam, nagō yadmîdla, mō kî ap kib mag gwogwo mîga akwōr rî aku nugwōn rōbōxmîdla. Makwam, nuŋ nî mî madmag ñîga. Makwam nóbö mō ap kib mag gwogwo ulul rōi bla nugwōn rōbōxmōn, nî madmag ulul mîŋi ñîgōiŋjō,” rōŋa.

⁴⁸ Makwam Jisas aliö rōn mō aku nugwo yadöŋa, “Ap kib mag gwogwo rîlō bla nugwōn rōbōxlō,” rōŋa.

⁴⁹ Jisas aliö rîmîn, nóbö nuŋ pîsan ap nîmmîdim bla, ñîŋ keir yad nugwob nugwob rōn yadmǎ, “Nóbö kî pōdpōd rîmîn, ‘Ap kib mag gwogwo rîlō bla nugwōn rōbōxlō,’ rîmîdō?” rîmǎ.

⁵⁰ Aliö yadim aku, jî Jisas mō aku nugwo yadöŋa, “Rîb naŋa keir akwōr nugw pōn, ap kib mag gwogwo rîl aku Jisas nugwōn rōbōxan, me rōn hōlō aku, ap kib mag gwogwo rîlō bla nugwōn rōbōxmîdla. Nagō duōn, God imag iŋsō rol aku mîdane,” rōŋa.

8

Mō bli Jisas pîsan dumǎ

¹ Makwam mai wop mibîl yōraku, Jisas nóbö nuŋ akuyōbō mîgan kwo pîsan taun bla aipam, ram yōj liglig agrō bla aipam duōn, God nóbö mō nuŋwa pōn nugwidîx mîdîb mönō wǎ aku, nóbö mō akuyōbō ñîgō yad nōlōŋa.

² Mō bli ragwo as alîg mîdim bla Jisas rîmîn mō yōbō ñîgōŋa; bli ap rōn bla rîmîn kōmō ñîgōŋa. Mō adaku bli Jisas pîsan yōnmîdmǎ. Mō adaku ib ñîŋ aku, i Maria Magdala me rîmîdmǎ. Ragwo as akuyōbō mîj sō mō aku yuō kwo mîdōn rōu dumǎ.

³ Mō i Joana. Nōbōnîŋ nuŋwa ib nuŋwa Kujǎ. Nuŋ kiŋ Herod rama ap bla nugwidîx mîdmîdōŋa. Mō i Susana. Mō bli kwo mîga pîsan yōnmîdmǎ. Mō

adaku ñiŋ magaliŋ riŋ ñiŋa keir pön, ap mag wob pön hön, Jisas nöbö nuŋ bla piŋaŋ ap maga ñiŋiö ñiŋön ñiŋ yöm+dmä.

*Wit mag akuyöbö, mönö höd röxön yadöŋa
(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)*

⁴ Nöbö mö yam roŋw diba taun piaku piaku hör+rör Jisas nuguba höm+ŋ nugur+ron, nöbö mö höd hömä akuyöbö ñiŋö mönö i höd röxön yadöŋa,

⁵ “Nöbö i, wit maga wölaŋ, me rön, wit mag aku pön du möriwö riŋ bla aböna. Bli möriwö riŋa uhöb ödöi piaku piŋaŋ, nöbö mö haŋad+bat ri pikwo pik riŋ, yöur bla hö nugwön ñiŋmöña.

⁶ Makwam wit mag bli riŋ rol mögö ulul ulul m+jön piaku piŋön, mogw b+rön aku, ji riŋ rola mögö aku röbö röbö aliŋ m+den makwam, aŋadö wöröxöna.

⁷ Makwam wit maga bli nag kaigap mib+il bla piŋaŋ, nag aku höu pön pöröbaŋ, wöl ri aben.

⁸ Ji wit mag bli mögö wä rola piŋön, wöl ri abön, mag m+ga magöri maga cöna. Paŋ paŋ maga padokwo padök mös mös höuöiliö hö wölu amñax+ib sö (100) yaxön+ŋö,” röŋa.

Jisas ñiŋö aliö rön yadöŋa, “Ñiŋ nöbö mö riŋiŋ möla m+jön bla, mönö yadm+il ki riŋiŋ pal nugw ri abne,” röŋa.

Jisas, wit maga mönö höd röx yadöŋa aku, mönö ila yadöŋa

⁹ Jisas mönö höd röxön haiwo aku urm+ŋ, nöbö nuŋ bla nugwo yad nugwön yadmä, “Mönö höd röxön yadlö aku, mönö il aku pödpöd riŋ m+id?” riŋmä.

¹⁰ Aliö riŋ+ŋ, Jisas ñiŋö yadöŋa, “God nöbö mö nuŋwa pön nugwid+ŋ m+id+ib mönö umad gi m+dm+id aku, God ñiŋö riŋbyöx nölaŋ nugwöña, ji nöbö mö piaku ni ñiŋö mönö höd akwör röxön yadmön, ‘ñiŋ nugwön nugweñ+ŋ,

mönö mag audiöx nugwön mönö ila nugw peñ+ŋ.’

¹¹ Makwam mönö höd röxön wit mag bla yad+il aku, God Mönö adaku yadla.

¹² Wit mag bli piŋön möriwö riŋa uhöb ödöi rol, me riŋ aku, nöbö mö akuyöbö God Mönö maga nugwöña aku, ji kijaki riŋ gwogwo yöxön, ñiŋ God Mönö aku nugw piŋ, God ñiŋö kömö pön aku gwogwo cön+ŋö, rön, hön God Mönö riŋ mag ñiŋö kwo m+id aku pi gi du paŋ, uplöböñ+ŋö, rön yadla.

¹³ Wit mag bli piŋön riŋ rol mögö ulul m+jön yöraim, me riŋ aku, nöbö mö akuyöbö God Mönö maga nugwön, wahax piŋ, wä raŋ nugur+ron, mönö aku nugw piŋiŋöña aku, ji nugw pi ciŋiŋ ñiŋeñ aku, ömörö bli haŋ uplöböñ röböxöñ+ŋö, rön yadla.

¹⁴ Wit mag bli piŋön nag kaigap mib+il piaku, me riŋ aku, nöbö mö akuyöbö God Mönö aku nugwöña aku, ji mai ömörö aimönö riŋ ap dib bla aimönö wahaxbör wahax pön riŋ adakwör yöx nugwön, God Mönö nugw pi gö ñiŋeñ+ŋö, rön yadla.

¹⁵ Makwam wit mag bli mögöriŋ wä rol yöra piŋön, wöl ri abön, mag m+ga akwör yaxön+ŋö, riŋ aku, nöbö mö akuyöbö God Mönö aku nugwön, nugw pi gö ñiŋön, riŋ dub adaku, ap mag wä yaxön+ŋö, rön yadlö,” röŋa.

Hötiŋkö urön umadölöi

¹⁶ Jisas aliö rön yadöŋa, “Nöbö mö bla hõtıkö urön wi yöj mo möl böisö mönö äbän rol hölmmıdöi akum mo bö umadeñm. Bıl yöra sö cıx nıg gıŋ mıla aban, nöbö mö akuyöbö ram möl yuadö hön mil aku nugwöña.

¹⁷ “Mag aliö akuyöbö, ap agap apım umad gı mıd akuyöbö, magalıg wöxnö nıgöna; ap agap apım pöröb gı mıd bla, magalıg pı mil ab yöraku nıgöna.

¹⁸ “Makwam, mönö yadmıdıl aku nugw ri aböña. Nöbö mö mönö nugwön, nugw pımıjön akuyöbö, mönö wä bli kwo nugwöña; jı nöbö mö mönö nugwön nugw peñ akuyöbö, ulul mıŋı nugwölıŋö röi aku alıg anadö hölögıpöna.

*Jisas nuöm pıgnıŋ nöbö bla
(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)*

¹⁹ Makwam wop akwör, Jisas nuöma pıgnıŋ nöbö pısan Jisas nuguba hömä. Hön nugumın, ram möl yuadö aku Jisas nöbö mö cıcı rıg mıdmä nugwön rıŋö bö mıdmä.

²⁰ Almıdmın, nöbö mö hö ram möl yuadö mıdim bla nugwön, Jisas nugwo yadmä, “Nam pıgnıŋ nöbö rıgır nagö nuguba hö mıdöi rıŋö bö,” me rımä.

²¹ Aliö rımın, Jisas ñıgö yadöŋa, “Nöbö mö bıl kai God Mönö aku nugwön mai duöi blaku, mam na, haul nöbö na mıdöıŋö,” röŋa.

*Jisas yadmın, hödal diba hömıdöŋ aku hölögıpöŋa
(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)*

²² Makwam wop i, Jisas nöbö nuŋ akuyöbö ñıgö yadön yadöŋa, “Ban Yuö Galili möxön ir kwo dunö,” rön, bıyöja pön dumä.

²³ Jı mibıl kwo dum nugugırön, Jisas nuŋ inımö hölmöŋa. Inımö hölmöŋ mag aku, hödal ruö ib diba röbö mibıl aku rım rım, röbö wödön bıyöj möl wölmın, nöbö piaku wöröxıb maga akwör röŋa.

²⁴ Almın, nöbö nuŋ bla hön, Jisas nugwo ruobım öbılmın yadmä, “Nöbö Dib! An magalıg wöröxıba rımıdölıŋö!” rımä.

Aliö rımın, Jisas hödala hömıdöŋ aku aipam, röbö wöd hömıdöŋ aku aipam yadyöxmın, wop mıd akwör hödala aku anöi nıgmın, röbö wöd hömıdöŋ aku anöi nıgmın, höd rıg mıdöŋ aliar mıdöŋa.

²⁵ Makwam Jisas nöbö nuŋ bla ñıgö yadöŋa, “Ñıŋ pödpöd rımın nı nugw pölöı?” röŋa.

Jisas aliö rımın, ñıŋ ipöxön aiö waiö rön, ñıŋ keir yad nugwob nugwob rön yadmä, “Nöbö kı nöbö pödiöm? Nuŋ yadmın, hödal aipam, röbö diba aipam mönö nuŋwa rıg yad mag akwör röıŋö,” rımä.

*Ragwo kap nöbö aku, Jisas rımın, kömö nıgöŋa
(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)*

²⁶ Bıyöja pön, duön Ban Yuö Galili dumıd dumıd, mögörıb Gerasa nöbö mö mıdmıdöi pö kwo wölmä.

²⁷ Makwam Jisas bıyöj aku röböxön, bana rıb kwo röd nıgön rıg jımi rola röbmın nugugırön, wop akwör, ragwo asa öim nıgım mıdöŋ nöbö i taun akuyöbö hön, Jisas nugwo möıgw palöŋa. Nöbö aku nuŋ magör mıdön, ram yöbö ram möl bla hölmmıdölöŋ; nöbäpö hogw pılmıdim rıg möl bla akwör hölm yönmıdöŋa.

28-29 Nöbö nuŋ nugwidix mɪdmɪdim bla, nag sena pön in wajmag nuŋ bla niŋ gö niŋmɪdmä, ji ragwo as bla hön ususör rɪm, sen niŋmɪdöi bla ödörmɪn, mögöriɓ ör mibɪl piaku öim öim dumɪdöŋa. Makwam nöbö aku, Jisas nugwo nugwön aiö rön, hön yödpɪlö il yöra pɪn bɪröŋa. Jisas ragwo as yuö nugwo wöl gi mɪdim piaku niŋgö yadöŋa, “Nöbö ki röböxön röu di!” röŋa. Jisas aliö rɪmɪn, ragwo as yuö nugwo wöl gi mɪdim piaku, ususör rön, mönö diba yadön yadmä, “Nagö Jisas, God Nöbö Dib adöx mɪ bɪl sö mɪd Nöbö aku Ha nuŋwa, nagö ni pödpöd rɪba rɪmɪdlö? Ni öliŋ höb diba pi nölmiŋnanö!” rɪmä.

30 Aliö rɪmɪn, Jisas yadöŋa, “Ib nagö urö!” röŋa. Jisas aliö rɪmɪn, nuŋ painjö yadöŋa, “Ib na Magöri,” me röŋa. Ragwo as mɪga yuö nugwo wöl gi mɪdim makwam aliö yadöŋa.

31 Ragwo as bla Jisas nugwo yad gögö rön yadmä, “Aniŋ bi yuö keir yönmiɓ ulöm möl hokwö rödölöŋ aku yad abmiŋnanö!” rɪmä.

32 Aliö rön, hön mɪga akwör amñö niŋmɪdim igöp höñ yöroku nugwön, Jisas nugwo yad gögö rön yadmä, “Naŋ aniŋ yadan, du hön mɪdöi pikwo yuö wöluŋö,” rɪmɪn, Jisas yöwö röŋa.

33 Jisas yöwö rɪmɪn, ragwo as bla nöbö aku nugwo röböxön, du hön ada yuö wölmɪn, hön bla bɪriŋ höñ bö pɪn duön, rɪp du ban yuö bö palön, röbö niŋmön magaliŋ wöröx pörmä.

34 Makwam nöbö hön urmɪdim bla, alöŋ aku nugwön, ipaliŋ du nöbö mö taun mɪdim akuyöbö niŋgö yad nölön, du nöbö mö mögöriɓ taun il yöra mɪdim akuyöbö niŋgö yad nölön, rɪmä.

35 Yad nölmiŋ, ap aku agapiŋ rɪmɪn yadmɪdöiŋö, rön, hön nugumiŋ, ragwo as yuö wöl gi mɪdmɪd nöbö aku, kömö niŋmɪn, wölŋ yömön, Jisas yödpɪlö il yöra römiɓ gi mɪdöŋa. Niŋ aku nugwön ölölö rɪmɪn ipöxmä.

36 Nöbö mö nugugu mɪdim nugugirön, Jisas ragwo as yad aböŋ, nöbö mö bla, nöbö mö mai hem akuyöbö niŋgö, al aliö rö, rön, yad nölma.

37 Makwam Gerasa nöbö mö magaliŋ ölölö rɪm ipöxön, Jisas nugwo, naŋ höbkal duö, rɪmɪn, biyöŋa pön höuöl duöŋa.

38 Jisas röböx duba rɪmɪdmɪn nugwön, nuŋ rɪmɪn ragwo as röu duim nöbö aku, nugwo yad gögö rön yadöŋa, “Ni nagö piŋan dinö,” röŋa.

39 Aliö rɪmɪn, Jisas painjö nugwo yadöŋa, “Wöhö. God nagö ap wä riŋ ri aku, naŋ ram naŋa duön nöbö mö naŋ akuyöbö niŋgö yad nölö,” röŋa.

Makwam, nuŋ taun nuŋwa höbkal duön, nöbö mö bla magaliŋ niŋgö, Jisas ni al aliö rö, rön, yad nölöŋa.

Halöu i wöröxöŋa Jisas rɪmɪn öbɪlöŋa; mö i Jisas nugwo pi nugumiŋ wä röŋa

(Mat 9:18-26; Mak 5:22-43)

40 Makwam nöbö mö Jisas hömiɓdö, rön, pöx mɪdim bla, Jisas biyöŋa pön höröpɪnmɪn, wä hölaŋe, rɪmä.

41-42 Makwam Juda mögum rɪb rama nugwidix mɪdmɪd nöbö dib i ib nuŋwa Jairas. Halöu mag paŋyöbö nuŋwa kiŋa yöniö piŋöŋ mɪgan sö nugwön wöröxiɓa rɪmɪn, Jairas nuŋ hön, Jisas mɪdöŋ il yöra höxmax yuön yadöŋa, “Ram na dinɪm. Halöu mag paŋyöbö na wöröxiɓa rɪmɪdö,” röŋa. Aliö rɪmɪn, Jisas nuguba dumɪn nugugirön, nöbö mö mɪga akwör hön, nugwo adöi adöi wabnaŋnaŋ rɪp dumä.

⁴³ Jɪ mō i ōim ōim nuŋ mō ōdōi dumɪda kɪma yōniō mɪgan sō pɪnōŋa. Mō aku, uj wobɪb nōbō bla nɪ rɪŋ, nɪ kōmō nɪgan, me rōn, ñɪgō rɪg nōlōŋa, jɪ nugwo rɪm wōdō wōlɪb maga rōlōŋ.

⁴⁴ Nuŋ Jisas dumɪdōŋ hōglōm ada hōn, wōlɪj dib mɪxɪla rōb gɪ mɪdōŋ aku pɪ nugumɪn nugugɪrōn, wop akwōr nugwo wā rōŋa.

⁴⁵ Makwam Jisas ñɪgō yadōŋa, “Nɪ nōbō kai pɪ nugw?” rōŋa.

Jisas aliō rɪmɪn, nōbō mō bla yadmā, “An pɪ nugwōlōlɪŋō,” rɪmā. Jɪ Pita yadōŋa, “Nōbō Dib, nōbō mō kɪyōbō mɪga akwōr hōn, nagō wabnaŋnaŋ rɪmɪdōiŋō,” rōŋa.

⁴⁶ Aliō rɪmɪn, Jisas yadōŋa, “Nōbō i nɪ pɪ nugwa. Ōlɪsō nɪ aku dum nugwōn yadmɪdlō,” rōŋa.

⁴⁷ Jisas pɪ nugwōŋ mō aku, nuŋ umadɪb maga ñɪgōlōŋ aku nugwōn, gɪl gɪl rɪ gɪrōn, Jisas mɪdōŋ il yōra hō hōxmax yuōŋa. Nōbō mō nugugu mɪdim mibɪl aku, mō aku Jisas nugwo yadōn, nuŋ ap rɪmɪn, Jisas pɪ nugumɪn, wop akwōr wā rōŋ aku magalɪg wōxnō yadōŋa.

⁴⁸ Aliō rɪmɪdmɪn, Jisas nugwo yadōŋa, “Halōu na. Naŋ nɪ pɪ nugumōn wā cōniŋō, rōn, nugw pɪlō aku, nɪ pɪ nuguman wā rɪ maku pal. Mōnō mɪdōl. Naŋ duōn, God imag iŋsō rola mɪdane,” rōŋa.

⁴⁹ Jisas aliō rɪmɪn nugugɪrōn, Jairas mabō rɪ nōlmɪd nōbō i hōn, Jairas nugwo yadōŋa, “Halōu naŋ aku mɪ wōrōxa; yad nōlɪb nōbō nugwo yadan yōdpɪlō ōlɪŋa wōrōxɪp henmōm; hōbkal duan,” me rōŋa.

⁵⁰ Aliō rɪmɪn, Jisas mōnō aku nugwōn, Jairas nugwo yadōŋa, “Halōu na aku wōrōxō, rōn, rɪb diba yōx nugumɪjɪnō. Naŋ nugw pɪmɪjɪnō aku, nugwo kōmō ñɪgōniŋō,” rōŋa.

⁵¹ Jisas aliō rōn, Jairas rama urōpɪnōn, nōbō mō bla ñɪgō magalɪg yad rɪŋō bō ñɪgōn, halōu nuō nuōm hogwa pōn, Pita, Jon, Jems ada yōlɪŋōn, halōua nuguba ram mōl yuadō dumā.

⁵² Nōbō mō, halōu aku wōrōxō, rōn, immɪdim bla, Jisas ñɪgō yadōŋa, “Ñɪŋ immɪjeñ. Halōu aku wōrōxōl; hōr inɪmō hōlɪm gɪ mɪdō,” rōŋa.

⁵³ Jisas aliō rɪmɪn, nōbō mō akuyōbō, halōu aku aŋadō mɪ wōrōxōŋa nugwōn, nugwo yad imōumā.

⁵⁴ Jɪ Jisas halōu aku imaga pōn yadōŋa, “Halōu na ōbɪlō!” rōŋa.

⁵⁵ Aliō rɪmɪn, inōm nuŋwa hō yōra rɪgɪba rɪm ōbɪlōŋa. Ōbɪlmɪn, Jisas yadōŋa, “Ap bli nōlɪŋ nɪman,” me rōŋa.

⁵⁶ Halōu nuō nuōm hogwa ñɪŋ aiō waiō rɪmā. Jɪ Jisas ñɪgō mōnōbō hogwa yadōŋa, “Ñɪŋ nōbō mō bli mōnō aku yad nōlmɪjeñ, wōhō!” rōŋa.

9

Jisas nōbō nuŋwa akuyōbō mōl sō piaku yad hōrɪrōr abōŋa

(Mat 10:5-15; Mak 6:7-13)

¹⁻² Jisas nōbō nuŋwa akuyōbō mōl sō ñɪgō yadmɪn hōmɪdmɪn yadōŋa, “Nɪ ñɪgō nōbō nɪ, ōlɪsō na keir nōlōn, agal abɪba rɪmɪdla. Makwam, ñɪŋ piaku piaku duōn, ragwo as nōbō mō yuō wōlōn mɪdōi akuyōbō yadɪŋ, rōu diōña; nōbō mō ap rɪ bla rɪŋ, kōmō ñɪgōna; nōbō mō wōj pɪlmɪdōi bla rɪŋ, wā cōna; God nōbō mō pōn nugwidɪx mɪdɪb mōnō wā aku yad nōlɪŋ, nugwōña.

³ Makwam duba rōn, sauō rɪb, yogw, ap nɪmɪb, rɪg, wōlɪj, ap bla alɪg pɪrag dumɪjeñ; hōr diōña.

⁴ Taun i duön ram i uröp+in+ñ, ñigö yad p+im+din, ñigö p+isañ höl+imön m+idön, taun aku röböx duñö, cöñ aku, wop akwör röböx diöña.

⁵ Makwam mögöri+b möl i duñ, ñigö yad p+im+dölin, taun aku röböx duñö, cöñ aku, ñin nugu m+id+ñ yajöña, 'Mönö wä pön höla pölöi aku, mögöri+b ñigö k+ höm+dm+n, ap b+cep cep yamsö an+ña c+ip aku ör+ix abön dum+döl+ñö,' rön, ör+ix abön diöña. Alm+din, ñin mag gwogwo röi aku nugwöñ+ñö," röña.

⁶ Jisas aliö r+im+n, ñin du ram yöj liglig agrö piaku piaku magalig yönön mönö wä aku yad nöl girön, nöbö mö wöj p+il+m m+idim bla r+im kömö ñigöña.

*Herod r+ib m+iga yöxöña
(Mat 13:1-2; Mak 6:14-16)*

⁷ Makwam nöbö mö akuyöbö, Jisas agap ap+im röñ mönö aku yad nölip yön+im nugug+rön, gapman nöbö dib Herod nugwön, r+ib m+iga yöxöña. Nöbö mö bli yadmä, "Röbö pal nöli+b nöbö Jon göliöda römaxdör+im wöröxöñ nöbö aku höuöil öb+ilö," r+imä.

⁸ Bli yadmä, "God mönö yad+ib nöbö hödyöbö Ilaija nuñ hö," r+imä. Bli yadmä, "Maduö nöbö God mönö yadm+döi akuyöbö i höbkal kömö ñigön hö," r+imä.

⁹ Aliö r+im+n, nöbö dib Herod yadöña, "Jon nugwo göliöda römaxdör+m+in mödö wöröxöñ makwaim, nöbö aku nöbö kai hö m+dm+n nugwön yadm+döi aku n+ keir du nugunö," rön, r+ib aku yöx nugwöña.

*Jisas nöbö mö m+iga akwör ap maga nölm+n n+im+ä
(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Jon 6:1-12)*

¹⁰ Makwam Jisas nöbö nuñwa akuyöbö möl sö höuöil hön, mögöri+b piaku yönön ap r+ig rim mönö aku Jisas nugwo yad nölmä. Yad nölm+n, du möl i keir m+ijn+ñö, rön, Jisas nuñ ñigö yöli+ñön Betsaida tauna dumä.

¹¹ Makwam ödöi mib+il piaku dum+d+im nugug+rön, nöbö mö bli yadmä, "Jisas nöbö nuñ bla p+isañ hö dum+döinö," r+imä. Aliö r+im+n, nöbö mö m+iga akwör nugwo nuguba mai dumä. Höm+dm+n, nuñ wä höinö, rön, God nöbö mö pön nugwid+ix m+id+ib mönö aku ñigö yad nöl girön, nöbö mö ap röñ bla r+im+n kömö ñigöña.

¹² Makwam pigöm naiö röd p+iba r+im+döñ mag aku, nöbö nuñwa akuyöbö möl sö hön, Jisas nugwo yadmä, "Mögöri+b bil+ik, nöbö mö m+idölöi, mögöri+b ör mib+il yöri+k m+idöl aku, nöbö mö bil+ik ñigö yad abañ, nöbö mö m+idöi ram piaku hör+rör duön, ap n+im+ib ñin bla keir hölu nugwön, höl+im+ib yö bla hölu nugw+ñ," me r+imä.

¹³ Aliö r+im+dm+n, Jisas painö yadöña, "Ñin keir nöbö mö piaku ap mag nöine," röña.

Jisas aliö r+im+n, ñin yadmä, "An ap mag m+iga m+idöl. Hör bred mag akuyöbö möm+id sö m+id+im, dölöm mös m+ida. Nañ agö r+ib+im yöx nugulö? Nöbö mö pik m+iga akwör m+idöi aku, an du ap mag ñigö bli wob rag hön+ñönö ä?" r+imä.

¹⁴ Wop aku, nöbö mö hön mögum rim piaku, mö halöu ha piaku wöhö, nöbö piakwör in wödm+dm+n paip tausan (5000) duöña.

Makwam Jisas nöbö nuñ akuyöbö ñigö yadöña, "Nöbö mö m+iga akwör hö m+idöi pik yad+ñ, nöbö mö akuyöbö padokwo mös höuöilö igwö sö (50) rogw hör+rör röm+d+ñ," me röña.

¹⁵ Jisas aliö rîmîn, nöbö nuñ bla nuñ riğ yadön mag akwör rîm, nöbö mö bla magaliğ yöraku römîdmä.

¹⁶ Nuñ bred mag akuyöbö mömîd sö pön, dölöm hogwa aliğ pön, laxiö pisö ri adöx yöd röul adö kau sö nugwön, God nugwo ri ablañe rön, ap nîmîb aku pî giñxön, nöbö nuñ pia nölmîn, ñîñ piönö pön nuöm nîgön nöbö mö nölmä.

¹⁷ Nölmîn, ñîñ magaliğ nîmîp duön, nîm pörîb maga nîgölmîn, rîb rîb röbö röböxp rim bla, nöbö nuñ bla pî yogw akuyöbö möl sö piöxmîn aja wölöña.

*Pita yadöña, “Nagö Krais aku,” me röña
(Mat 16:13-19; Mak 8:27-29)*

¹⁸ Makwam wop i, Jisas nuñwör keir du mîdön God höjöpä pörön, nöbö nuñ akuyöbö ñîgö yad nugwön yadöña, “Nöbö mö ñîñ nî nöbö kai me rön rîbyöx nugwöinjö?” röña.

¹⁹ Jisas aliö rîmîn, yadmä, “Nöbö mö bli nan röbö pal nöliñ nöbö Jon aku, me rön, rîbyöx nugwöia; bli God mönö yadîb nöbö hödyöbö llaija, me rön, rîbyöx nugwöia; bli maduö nöbö God mönö yadmîdöi akuyöbö i höbkal kömö nîgön hö, rön, rîbyöx nugwöinjö,” rîmä.

²⁰ Aliö rîmîn, Jisas ñîgö painö yad nugwöña, “Makwam ñîñ keir nî nöbö kai me rön rîbyöx nugwöi?” röña.

Jisas aliö rîmîn, Pita painö yadöña, “Nagö God Krais nuñ aku,” me röña.

²¹ Aliö rîmîn, Jisas ñîgö yadöña, “Mönö aku nöbö mö bli yad nölmîjeñ, mi wöhö!” röña.

Jisas yadöña, “Wöröxön höbkal öbinö,” röña

²² Jisas aliö rön, mönö i yadön yadöña, “Nöbö Ha nuñwa nugwo öliñ höb diba ödöriö pî nöiöña. Nöbö mönö pî nuöm nîgîb bla, God ap höjöpä ur nöliñ nöbö dib bla, lo mönö yad nöliñ nöbö bla, nugwo nugwîñ ölişö wölañ pîl pal nîg giñ wöröxön aku, jî wop mös mîdön aiañ wop pañ aku höbkal öbiönîñö,” röña.

²³ Makwam Jisas nöbö nuñ bla aipam, nöbö mö mîdim bla aipam, ñîgö magaliğ yadön yadöña, “Nöbö mö nî mai dinîñö, rön rîbyöx nugumîjön bla, ap mögöriñ rol il kî rîb diba yöx nugwöi aku röböxön, mîxiñ ñîña keir rîb diba yöx nugwöi aku röböxön, wop pañ pañ bî katlö watlö waba pî ragpîd nîg rag nî mai höñ.

²⁴ Nöbö mö kai, mîxiñ, kömö mîdîb mag ana keir rîbyöx nugwön mîd ri abnîñö, rön, rîbyöx nugwön bla, añaðö pîñ bîcöña. Makwam nöbö mö kai, Jisas nugw pön, mîxiñ, kömö mîdîb mag ana agö magîm cön aku mönö mîdölö, rön, rîbyöx nugwön bla, kömö mîdîb maga pöña.

²⁵ Nöbö mö ap mögöriñ rol il kî pîñîñö, rön, rîñ diön bla, ap wä wä bla pön, mögöriñ rol il kî mîd ri aböña, jî mai wöröxön mögöriñ mîgrö kî röböxön, God pîsañ öim öim mîdîbä maga mîden.

²⁶ Nöbö mö yön nî möigw yöxön, nî Jisas nugwo nugumîdöiö, rön, mönö na nugw pen aku, mai Acö an nuarö mil mag wä keiryöbö aku pön, ejol lei bla mil wä aliğ höñ wop aku, nöbö aku nuñ möigw yöxön, nugumîdöiö, cîna.

²⁷ Makwam ñigö mi yadmídla, nöbö mö weik mídöi kiyöbö bli wöroxëñ; kömö ör míd+ñ, God nöbö mö pön nugwid+x míd+ñ wop aku nugwöñ+ñö,” rönja.

Jisas m+x+ñ nuñwa keiryöbö ñigöña

²⁸ Jisas aliö rön, wop akuyöbö amñax+ñ sö mídön, Jon, Jems, Pita ñigö yölñön, God höjöpali+ba rön p+d yöraku duöña.

²⁹ Duön, God höjöpali g+r míd+ñ, hanaj map yuö nuñwa keiryöbö wöxnö ñig+ñ, wöl+ñ nuñwa lei gudogudö m+da röxgön mil mag keiryöbö m+döña, nugumä.

³⁰⁻³¹ Alm+ñ nugug+rön, nöbö maduar ör wörox+ñ, Mos+ñ Ilaija yöjö, God mil wä keiryöbö mag aku al+p hön, Jisas Jerusalem duön wöroxön mabö nuñwa r+ pör+ba r+m+döñ mönö aku yad m+dmä.

³² Makwam Pita, Jems, Jon nöbö ada in+ñmö p+ñm, mämäga ipax ipax röxiö r+ g+r m+dmä, j+ m+dön ñ+ñ mämäga ix nugum+ñ, Jisas mil wä nuñ aku aipam, nöbö hogw aku Jisas p+san öb+ñ g+ m+dmä aku aipam, nugumä.

³³ Nöbö hogw aku duba r+m nugug+rön, Pita r+byöx nugw r+ abön wöhö, Jisas nugwo yadöña, “Nöbö Dib, an yörik m+döl aku wä m+döla. Nagö an+ñ yöwö ran, ram bötö hör mös pan, nagö i, Mos+ñ nugwo i, Ilaija nugwo i c+ñ+ñö,” rönja.

³⁴ Aliö r+m+ñ nugug+rön, wop akwör, m+jöi lei dib wab i hön ñ+ñgö magal+ñ yuö abm+ñ ipöxmä.

³⁵ Makwam mönö i m+jöi yuö yö r sön pik yadön yadöña, “Nöbö k+ Ha ñ+; ñ+ nugwo yad ñigma. Ñ+ñ mönö nuñ yajön akuyöbö nugune,” rönja.

³⁶ Mönö yad pör+ñ, mag akwör nugumä, nöbö hogw aku m+döl+mem; Jisas nuñwör m+döña. Makwam önöñ ajmag p+d sön m+dön, ap r+g rön aku nugwön, wop mib+ñ yöraku nöbö mö bli yad nölölim.

*Ha ulm+ñ ragwo as öim ñigöñ i Jisas r+m+ñ, kömö ñigöña
(Mat 17:14-21; Mak 9:14-29)*

³⁷ Makwam löum+ñ, önöñ ajmag sön röböxön, ödöi aku pibö i p+ñ dum+ñ nugug+rön, nöbö mö m+ga hö ñ+ñgö möigw palmä.

³⁸ Nöbö i nöbö mö mib+ñ yöraku wö diba rön yadöña, “Mönö yad nöl+ñ nöbö. Ha panyöbö ñ+ k+, nagö ögwö yöxane, rön, pön höla.

³⁹ Ragwo as öim nugwo yuö wöl m+dön nugwo r+m, aiö diba rön r+p du palön, höpöl höbwa röpn+ñ, wörox gögöidö p+ñm+da. Nugwo akuyöbö alön, öim öim r+m r+m, nuñ ö+ñ höb p+m+da.

⁴⁰ Nöbö nagö akuyöbö ñ+ñgö, ragwo as m+d aku yad ab+ñ, me r+ñ aku, j+ ñ+ñ yad ab wöhö nugwön röböxöñö,” rönja.

⁴¹ Aliö r+m+ñ, Jisas yadöña, “Nöbö mö weik mögöri+ñ il k+ m+döi aku, wop kai mönö nugw pöñ? Ñ+ maduar ör ömörö ñ+ña p+p yöñla; j+ mai wop pödpödiö ñ+ ömörö ñ+ña p+p d+ñ?” rönja. Jisas aliö rön, nöbö aku nugwo yadöña, “Ha nan aku il yörik pön hö,” rönja.

⁴² Jisas aliö r+m+ñ, ha aku p+rag höm nugug+rön, ragwo asa ha aku nugwo m+ usus rön, pal wöd abm+ñ r+p du p+ñ b+röña. Jisas nuñ ragwo as aku nugwo yadyöx+ñ, hör dum+ñ nugug+rön, ha aku kömö ñ+gm+ñ, Jisas ha pön du nuö nölöña.

⁴³ Nöbö mö hö g+ m+dim bla, God ö+ñsö maga nugwön, aiöuñ r+mä.

Jisas, “Nɪ həuəu cōñɪŋö,” rōŋa
(Mat 17:22-23; Mak 9:30-32)

Jisas ap agap apɪm rōŋ aku rɪbyōx nugwōn, ñɪŋ aiəuñ rōn nugugu mɪdɪm nugugɪrōn, Jisas nōbö nuŋ akuyöbö ñɪgö yadōŋa,

⁴⁴ “Mönö yadɪba rɪmɪdɪl kɪ, ñɪŋ rɪmɪj pal nugw rɪ abōn mɪjōña. Womiōx mɪda, Nöbö Ha nuŋwa nugwo həuəu rōn, nōbö adö bli nōiōñɪŋö,” rōŋa.

⁴⁵ Makwam mönö yadōŋ aku, ñɪŋ rōx nugub maga mɪdölōŋ. Makwam ipōxōn Jisas nugwo yad nugwōlim.

Yōnɪm nōbö mö diba mɪjōñ?
(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Jisas nōbö nuŋ adaku ñɪŋ keir yadɪp duōn, nōbö i yadōŋa, “Nɪ nōbö diba mɪjɪnō,” rōŋa. Jɪ nōbö i painjö yadōŋa, “Nagö yöi, nɪ nōbö diba mɪjɪnō,” rōŋa.

⁴⁷ Jisas nōbö nuŋ bla rɪbyōx nugwim aku nuŋ keir nugwōn, ha ulmɪdö i rag hö nuŋ mɪdōŋ höñ yōra nɪgōn yadōŋa,

⁴⁸ “Nöbö mö kai nɪ rɪbyōx nugwōn, ha ulmɪdö kɪyöbö rōxg pōn aku, nɪ aipam pōna. Jɪ nōbö mö kai nɪ pōn aku, Nöbö nɪ yad abmɪn həma aku aipam pōna. Makwam nōbö kai mibɪl ñɪŋ yōra haŋal mɪdöy rōxg mɪd, nōbö akwör nuŋ nōbö dib ödöriö,” me rōŋa.

⁴⁹ Jisas aliö rɪmɪn, Jon yadōŋa, “Nöbö Dib, an nugwōla, nōbö i ib nagö urōn, ragwo as bla yad abōŋa. Makwam nōbö aku an pɪsaŋ yōnölöl aku, ‘Naj al mɪjɪnō,’ rɪmɪŋö,” rōŋa.

⁵⁰ Aliö rɪmɪn, Jisas yadōŋa, “Pödpöd rɪmɪn nugwo aliö wöhö rim? Nöbö mö ñɪgö nugwɪŋ ölisö wölen bla, nōbö nugub an, me rōn nugune,” rōŋa.

Sameria ada Jisas nugwo pōlim

⁵¹ Makwam Nuö nuŋwa Jisas nugwo pōn du mögöriɪb nuŋwa adöx yöd röul adö kau sō pōn duŋ wop aku womiōx həm nugwōn, Jisas Jerusalem dinö, rōn, rɪb ölisö yōx nugu gɪrōn duōŋa.

⁵² Nuŋ nōbö nuŋ bli höd yad abōŋa. Ñɪŋ duōn ap nugwo rɪ pɪdɪluba, mögöriɪb Sameria mibɪl yōra ram yōj lɪglɪg agrö i dumä.

⁵³ Makwam Sameria nōbö mö ram yōj lɪglɪg agrö aku hölɪmmɪdöi piaku, Jisas Jerusalem duba rɪmɪdōŋ mönö aku nugwōn, nugwo yad wahax pōlim.

⁵⁴ Almɪdɪm, Jisas nōbö nuŋ mös Jems Jon yōŋö nugwōn, Jisas nugwo yadmä, “Nöbö Dib, adöx yöd röul adö kau sebö rɪn pina yadɪŋ, pɪnōn nōbö mö alöi akuyöbö ñɪgö yōñōnɪŋōn?” rɪmä.

⁵⁵ Aliö rɪmɪn, Jisas həuöilöi nōbö hogwa nugwōn, mag akuyöbö alöinɪŋö, rōn, ñɪgö nōbö hogwa yadyōxōn rōŋa.

⁵⁶ Nöbö mö piaku Jisas nugwo peñ aku nugwōn, ram yōj lɪglɪg agrö aku rōböxōn, ram yōj lɪglɪg agrö hör i dumä.

Nöbö i Jisas nugwo yadōŋa, “Nɪ nagö pɪsaŋ yōnmɪjɪŋö,” rōŋa
(Mat 8:19-22)

⁵⁷ Makwam ödöi mibɪl piaku dumɪdɪm nugugɪrōn, nōbö i hōn, Jisas nugwo yadōŋa, “Mögöriɪb pikai pikai dinö piaku, nɪ pɪsaŋ yōnmɪjɪŋö,” rōŋa.

⁵⁸ Aliö rîmîn, Jisas nugwo yadöŋa, “Nî pîsanj öliöxîp yönmîjinö. Wöñö höpebö bla ram hölîmîb ñîŋa mögö möl bla mîda; yöur bla rin ñîŋ aku keir mîda; makwam Nöbö Ha nuŋwa, hölîmîb yör nuŋ i mîdölö,” röŋa.

⁵⁹ Makwam Jisas nöbö i nugwo yadöŋa, “Nagö nî pîsanj yönmîdîŋö,” röŋa. Aliö rîmîn, nöbö aku painjö yadöŋa, “Nöbö Dib, nî yöwö ran, nî du acö na hogw pîlön hönö,” röŋa.

⁶⁰ Aliö rîmîn, Jisas nugwo painjö yadöŋa, “Nöbö mö nî nugw pölöi bli wöröxmîjõñ aku, nöbö mö nî nugw pölöi bli pön du hogw piõña. Nagö duön, God nöbö mö pön nugwidîx mîdîb mönö aku yad nölän duan,” me röŋa.

⁶¹ Makwam nöbö i yadöŋa, “Nî nagö pîsanj yönmîjîŋ aku, jî nî yöwö ran, du acö mam, haul nöbö mölôu nöbö nî akuyöbö ñîgö mönö yad nöl ri abön, in palön, hönö,” röŋa.

⁶² Aliö rîmîn, Jisas painjö yadöŋa, “Nöbö mö kai mabö rîba ila nîgön, rîb mîga yöxön, um yöra rëbëxön aku, God nöbö mö pön nugwidîx mîdîb mönö wä aku yad nölîb nöbö mabö aku rîbä maga nîgölö,” röŋa.

10

Jisas nöbö nuŋ mîga yad abmîn mögörib hörîrör dumä

¹ Mai Jisas nöbö nuŋwa padokwo padök mös paŋ höuöiliö hö igwö wölö (72) pön, ñîgö nuöm nîgön mös keir, mös keir, mögörib bla hörîrör yad abîba rön yadöŋa, “Ñîŋ höd duön, mönö na aku yad nölîŋ, nî mai inö,” röŋa.

² Makwam ñîgö mönö i yadöŋa, “Möriwö ap maga u gî mîd aku, jî nöbö mö ap maga pîliöx rag höb akuyöbö mîga mîdölöi. Makwam, Nöbö Dib möriwö rîb mînëbö aku nugwo yad nugwîŋ, nöbö mö ap mag pîliöx rag höb bli kwo yadan du pîliöx rag höŋ.

³ Ñîŋ di! Jî ñîgö hön sipsip ha röxg wöñö höpebö mîdöi mibîl yöra yad abmîdla.

⁴ Ñîŋ rîg uñ, yogw, yam uñ bla alîg pîrag dumîjeñ. Nöbö mö bli pîsanj ödöi mibîl yöra mönö mîxîla nîgmîjeñ.

⁵ Makwam ram i uröpînön, ram möl yuadö du girön, ñîgö mönö wä yad nölön yajöña, ‘God ñîgö nugwidîx mîdan,’ me ri.

⁶ Aliö yadmîdîŋ, nöbö mö mönö höimöliö yadîb i ram aku mîjôn aku, mönö höimöliö yajöñ aku yöxöña. Nöi mîjôn aku, mönö höimöliö yajöñ aku höuöil ñîgö keir höna.

⁷ Makwam ram akwör mîjöña, ap mag rag hö nöiöñ aku nîm girön mîjöña. Nöbö mabö röi bla painjö höj rîm pöia. Alöi mag akuyöbö, ñîgö mönö wä aku yad nöiöñ aku, ñîŋ painjö ñîgö ap maga cöña. Makwam ñîŋ ram ram yönmîjeñ.

⁸ Taun i dumîdîŋ, ñîgö yad wahax pön, ap mag nöiöñ aku, nîmöña.

⁹ Mögörib aku, nöbö mö ap cön bla ñîgö rîŋ, kömö nîgöna. Nöbö mö bla magalîg ñîgö yad nöl ri abön yajöña, ‘God nöbö mö pön nugwidîx mîdîb aku, yödpiö il ñîŋ yöra hö,’ cöña.

¹⁰ Jî taun i dumîdîŋ, ñîgö yad wahax pîmîdölîŋ, ödöi mibîl yöra du girön yajöña,

¹¹ ‘Mögör+ib ñ+gö k+ höm+dm+n aku, hauya b+cep cep yödp+lö ana c+rip bla ör+ix ñ+ñ keir rola abön dum+ðöla. Makwam nugw ri abi! God nöbö mö pön nugwid+x m+id+ib aku, yödp+lö il ñ+ñ yöra hö,’ cöña.

¹² N+ ñ+gö yadm+dla, mai mönö diba nugwöñ wop aku, taun dib Sodom nöbö mö ap kib mag gwogwo akwör r+ñ r+ñ yönu har n+m+m duöñ aku, mönö diba nugwön öñ+ñ höb ulul m+da pöña; makwam nöbö mö ñ+ñ du mönö yad+ñ peñ bla, mönö diba nugwön öñ+ñ höb diba pöña.

Ñ+ñ paiñö öñ+ñ höb diba pöña

¹³ “Korasin nöbö mö bla aipam, Betsaida nöbö mö bla aipam, ap röñ+bä akuyöbö r+mön, nugwön röböxöi aku, öñ+ñ höb diba pöña. Makwam taun dib mös Taia Saidon nöbö mö akuyöbö ñ+gö, ap röñ+bä akuyöbö bli r+mön nugwöy+ix aku, ñ+ñ wöl+ñ ödör p+n bli yömön röm+ðön, r+n hauya röd ab g+ñ röd ab g+ñ m+id g+ñrön, ap gwogwo r+m+ðöi akuyöbö röböxöy+xa.

¹⁴ Mönö diba nugwöñ wop aku, Taia Saidon nöbö mö bla öñ+ñ höb ulul akuyöbö pöña; makwam ñ+ñ Korasin nöbö mö bla aipam, ñ+ñ Betsaida nöbö mö bla aipam öñ+ñ höb dib ödöriö pöña.

¹⁵ Makwam wop aku, ñ+ñ Kapaneam nöbö mö bla algör ör, adöx yöd röul adö kau sö dueñ; anadö ulöm möl dib bö diöñ+ñö,” röña.

¹⁶ Jisas nöbö nuñ pia yadöña, “Nöbö mö mönö ñ+ñ pöñ akuyöbö, mönö ñ+gö akwör yöi, mönö n+ aku algör pöña. Makwam ñ+gö peñ akuyöbö, ñ+gör yöi, na algör peñ+m. Makwam n+ peñ akuyöbö, nöy yöi, Nöbö n+ yad abm+n höm aku nugwo algör peñ+ñö,” röña.

Nöbö nuñ yad aböñ piaku höuöil hömä

¹⁷ Makwam mai nöbö nuñwa padokwo padök mös pañ höuöiliö hö igwö wölö (72) adaku, mögör+ib piaku yön pörön höuöil hön, wä rö r+ g+ñrön Jisas nugwo yadmä, “Nöbö Dib! Ragwo as nöbö mö yuö wölöi bla, ib nagö urön, ‘Jisas m+id makwam di!’ r+m+n, r+g yadöl akuyöbö nugwön duöñö,” r+mä.

¹⁸ Aliö r+m+dm+n, Jisas ñ+gö yadöña, “N+ nugugu m+dmön nugug+ñrön, ragwo as nuö ñ+ña Seten, añ+gölö röxg pön adöx yöd röul adö kau sebö hö p+na.

¹⁹ Ñ+gö yad n+g+il makwam, kas möjögöñ+ñ, möplogum, hakai, ap gwogwo bla aipam, Nöbö Kwolmal öñ+ñ nuñ aku aipam, ñ+gö r+ gwogwam r+bä maga n+göl.

²⁰ Makwam ragwo as bla yadöl akuyöbö nugwön röu duöñö, rön, wahax p+m+jeñ; God nuñ ib an adöx yöd röul adö kau sö kai k+ñ ñ+gö, rön, wahax p+ m+jinö,” röña.

Jisas Nuö God nugwo ri ablaje röña

(Mat 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Mag aku, Inöm Leia Jisas nugwo aja wölm+n nugug+ñrön, nuñ wahax p+ g+ñrön, Nuö nuñwa yadöña, “Acö, nagö Nöbö Dib adöx yöd röul adö kau sö aipam, mögör+ib il k+ aipam nugwid+x m+dlö aku, r+ñ naña keir nuguman wä r+ adakwör r+lö. An nöbö mö dib, an keir r+byöx nugw ri aböl+ñö, rön nugwöi akuyöbö, nañ ñ+ñ mönö wä il aku yabuöiö, j+ halöu ha ulul bla, nañ ñ+ñ r+ñ wä nöñman, mönö wä il aku nugwöi aku m+, nagö wä r+lanö,” röña.

²² Jisas aliö rön yadöŋa, “Nöbö mö bli nɪ nöbö pödiöm mɪdɪl aku nugwölöi; Acö nuŋwör nɪ nugwa. Makwam Acö nuŋ nöbö pödiöm mɪd aku, nöbö mö bli nugwölöi; nɪ keir ör nugula. Nuŋ nɪ ölsö ap nuŋ bla magalɪg nöl aku, nöbö mö ñigö yabunö cɪn piakwör, ñigö Acö yabumön nugwo nugwöña. Nöbö mö bli kwo Acö nugwo nugweñɪŋö,” röŋa.

²³ Jisas aliö rön, höuöiliö, nöbö nuŋ piakwör ñigö yadön yadöŋa, “Ap kɪ nugumɪdöi aku, wahaxbör wahax pɪmɪjöña. God ñigör mɪ pɪ rɪ abön rɪm nugumɪdöia.

²⁴ God mönö yadɪb nöbö bla mɪga akwör ñigön, kɪŋ bla mɪga akwör ñigön, ap māmāga nugumɪdöi kɪ nugunö, rön, pöx mɪdmɪdöi aku, jɪ ñɪŋ nugwölöi; mönö audiöx nugumɪdöi kɪ nugunö, rön, pöx mɪdmɪdöi aku, jɪ ñɪŋ nugwölöi.

Nöbö wä Sameria yöbö aku, Jisas mönö höd röxön yadöŋa

²⁵ Wop i mibɪl yöra, lo mönö yad nölɪb nöbö i, Jisas nɪ agö mönö yajönɪŋö, rön, hön nugwo yad nugwön yadöŋa, “Mönö yad nölɪb nöbö, nɪ pödpöd rön, öim mɪdɪb mag aku pɪn?” röŋa.

²⁶ Aliö rɪmɪn, Jisas nugwo yadöŋa, “Lo mönö aku kai kitön, pödi yadöiŋö?” röŋa.

²⁷ Jisas aliö rɪmɪn, lo mönö yad nölɪb nöbö aku yadöŋa, “Lo mönö aku nugula, Mosɪs kai kitön yadöŋa,

‘God Nöbö Dib nagö aku nugwo mɪ wahax pön,
rɪb mag nagö aku nugwo nölön,
ölsö nagö piaku magalɪg nugwo nölön,
nugwo mɪ ödöriö madmag ñigö.

Naŋ naŋ keir madmag rɪg ñiglö mag akuyöbö,
nöbö mö hör akwebö algör ör madmag ñiganö,’ rö,” röŋa.

²⁸ Aliö rɪmɪn, Jisas nöbö aku nugwo yadöŋa, “Nagö ödöriö yadlö; adakwör rön, öim mibɪl maga pɪnaŋö,” röŋa.

²⁹ Jisas aliö rɪmɪn, lo mönö yad nölɪb nöbö aku, ib na pɪn diönɪŋö, rön, Jisas nugwo iswob yad nugwön yadöŋa, “Lo mönö kitön aku, nöbö mö madmag ñigne, rön, kai kitöŋa. Makwam, nöbö mö bɪl kai ñigö madmag ñigne, rön, kai kitöŋa?” röŋa.

³⁰ Aliö rɪmɪn, Jisas lo mönö yad nölɪb nöbö aku nugwo mönö painö yad ɣirön, haiwo i pön yadöŋa, “Nöbö i Jerusalem röböxön, taun dib Jeriko dinö, rön, ödöi mibɪl yöra dumɪdöŋa nugwön, nöbö ap kib pɪb bli hön, nugwo mɪ göj palön, wölɪj ap nuŋ bla mɪdau pön dumɪn nugugɪrön, nuŋ ödöi mibɪl yöra wöröxɪba rön rɪ mɪdöŋa.

³¹ God ap höjöpəl ur nölɪb nöbö i, ödöi aku duön, nöbö aku wöröxɪba rön rɪmɪdöŋ yöra nugwön, ödöi ñigön pedöx pedöxɪp duöŋa.

³² Makwam nöbö Lipai ada nöbö i, ödöi akwör duön, nöbö aku wöröxɪba rön rɪmɪdöŋ yöra nugwön, nuŋ algör pedöx pedöxɪp ödöi ñigön duöŋa.

³³ Makwam Juda nöbö yöi, mögöriɪb Sameria yöbö nöbö i, ödöi mɪxɪl panyöbö akwör duön, nöbö aku wöröxɪba rön rɪmɪdöŋ yöra nugwön, nugwo mɪ ödöriö ögwö yöxöŋa.

³⁴ Nugwo mɪ ödöriö ögwö yöxön, mɪdöŋ il yöra duön, uj nugwo bla wel röbö bli pɪlön, röbö wain bli pɪlön, woböŋa. Uj nuŋ bla wobön, pɪ donki rol

nun sō nīgōn, rīg wobōn hōlīmīdōi rama pōn du nīgōn, nugwidix mīd ri abōn rōḡa.

³⁵ Lōum yōbō dinōb rōn, nōbō rama nugwidix mīdmīd aku nugwo silpa palō mōs nōlōn yadōḡa, ‘Nagō nōbō kī nugwo nugwidix mīdōn ōsōs rī ri abō. Makwam rīg pōdiōm yajīnō aku, hōuōil hōn nagō nōinō,’ rō,” rōḡa.

³⁶ Jisas haiwo aku pōn, nun lo mōnō yad nōlīb nōbō aku nugwo yad nugwōḡa, “Nōbō ōdōi mībīl yōra pal nīgim aku, nōbō mōs paḡ padix ḡrōn duim bla, nōbō kai nun nun keir madmag nīgōḡ aliar, nōbō aku nugwo madmag nīgōḡ?” rōḡa.

³⁷ Jisas aliō rīmīn, lo mōnō yad nōlīb nōbō aku yadōḡa, “Nugwo ōḡwō yōxōn ōsōs rī ri ab nōlōḡ nōbō aku,” me rōḡa.

Aliō rīmīn, Jisas nugwo yadōḡa, “Mi yadlō makwam, mī nagō duōn, mag akwōr rane,” rōḡa.

Jisas nun Mata Maria hōdpig hogwa ram ḡiḡa duōḡa

³⁸ Makwam Jisas nōbō nun bla pīsaḡ mōḡōrīb i urōpīnmīn, mō mōḡōrīb aku mīdōḡ i hōn, ḡīgō yōlīḡ pōn ram nunwa duōḡa. Mō aku ib nunwa Maria.

³⁹ Pīḡnīḡ nun aku rama mīdōḡa. Ib nunwa Maria. Maria nun Jisas mīdōḡ il yōra hō rōmīdōn, Jisas mōnō yad mīdōḡ aku nugu mīdōḡa.

⁴⁰ Mata nun aḡōr ap mag urōn, rīb mīḡa yōxōn, hō Jisas nugwo yadōḡa, “Nōbō Dib, Maria nī rōbōxmīn, nī keir ōr ap mag an urmīdīl aku wā rōl. Nugwo yadaḡ hōn nī pīsaḡ ap mag urīḡō,” rōḡa.

⁴¹ Aliō rīmīn, Jisas yadōḡa, “Mata, Mata, naḡ ap mīḡa akwōr rīb mīḡa yōx nugulō aku wā rōl.

⁴² Maria mōnō wā na nugunō, rōn, rība paḡ akwōr yōx nugwōn, hō mōnō na nugumīda. Nōbō mō i ap wā piaku ruōx pīb maga mīdōlō,” rōḡa.

11

God hōjōpainōb, al aliō yajne, rōḡa

(Mat 6:9-15; 7:7-11)

¹ Wop i, Jisas mōḡōrīb hōr adōi mīdōn, Nuō God hōjōpal ḡir mīdōḡa. Hōjōpal pōrīm nugugīrōn, nōbō nun i hōn nugwo yadōḡa, “Nōbō Dib, God nugwo pōdpōdiō hōjōpainīḡ? Jon nōbō nun akuyōbō ḡīgō yad nōlmīn nugwōi mag akuyōbō, nagō anīḡ algōr yad nōlaḡ nugunō,” rōḡa.

² Aliō rīmīn, Jisas ḡīgō yadōḡa, “God hōjōpainōb, al aliō yajōḡa, ‘Acō, nōbō mō ib nagō yadīḡ bīl sō duḡa.

Nagō nōbō mō pōn nugwidix mījīnō wop aku rīmḡōr haḡ.

³ Ap mag anīḡ wop paḡ paḡ ōim ōim nōilō akuyōbō nōlō.

⁴ Nōbō mō bli an rī ḡwogwam rīmīn,

an ḡīgō painō rī ḡwogwam rōlōl mag akuyōbō,

an ap kib mag ḡwogwo rōl mag an aku nugwōn rōbōxō.

Anīḡ nugwidix mīdaḡ,

rīb i yōxōn, rī ḡwogwam rōinīḡō,’ cīne,” rōḡa.

⁵⁻⁶ Jisas mōnō aku yadōn, nōbō nun akuyōbō ḡīgō mōnō hōd rōxōn yadōḡa, “ḡiḡ nōbō i, pīxmag yuō mībīl dib bō, nōbō nugub nunwa rama duōn yajōḡa, ‘Haul hōdpig, nōbō nugub nī i pad piakuyōbō hōn ram na hōmīdmīn, nī nugwo ap mag nōlmōn nīmība mīdōlmīn, nagō yad nuguba

hömidla. Nt bred mag mös paŋ nölö, cöna. Aliö rımıdan, nöbö nugub nuŋ aku mönö painjö yajöna,

⁷ 'Pıxmag yuö dib kı hön nt akuyöbö yadmıjınö! Nt halöu ha nt bla pısaŋ uba wölön hölmmıdöla. Makwam, nt pödpödiö öbılön, nagö ap yadmıdlö piaku pı nöin?' cöna.

⁸ Makwam ñigö yadmıdla, nöbö ram mınöbö aku, nöbö nugub nt, me rön, rımgör pı nölen; jı nugwo nölaŋ, me rön, pöx mıd gır, yad gör mıdan mıdan, rıg yajön akwör nöiöna.

⁹ Makwam, ñigö yadmıdla, ap agapım mıden aku, God nugwo yad nugwıŋ, ñigö nöiöna. Ap agapım hölu nugwön aku, pöña. Anıŋ uba rödö, rön, pal gıgı rıŋ, röjöna.

¹⁰ Aku agapım: nöbö mö God yad nugwön akuyöbö pöña. Nöbö mö ap hölu nugwön akuyöbö pöña. Nöbö mö anıŋ uba rödaŋ, me rön, pal gıgı rıŋ, ñigö uba röjöna.

¹¹ Ñıŋ halöu ha nuö bla, ha ñıŋ i döläm ap rımıdan, kas i nöiönıŋönö?

¹² Yöur mıj ap rımıdan, hakai i nöiönıŋönö? Aku kwo algör alöinö.

¹³ Ñıŋ nöbö mö wä yöi akuyöbö jı halöu ha ñıŋ bla ap wä bla akwör nöiöña. Acö adöx yöd röul adö kau sö mıd aku Nöbö wä ödöriö. Nuŋ ap gwo gwo i nölen. İnöm Leia anıŋ nölö, rımıjön aku, Acö ñigö nöiönıŋö,” röŋa.

*Jisas Bielsebul ölisö pön ap rölbä akuyöbö rımıdö, rımä
(Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)*

¹⁴ Makwam nöbö i nugwo ragwo as öim ñigım, mönö pımıdöl wöhö, hör ör mıdöŋa. Jisas ragwo as yad abmın, öim ñig gı mıdöŋ nöbö aku mönö pımın nugugırön, nöbö mö nugugu mıdim bla aiö waiö rımä.

¹⁵ Makwam nöbö mö piaku bli yadmä, “Nuŋ ragwo as nuö ñıŋa Bielsebul* ölisö pön, ragwo as bla yad abmıdö,” rımä.

¹⁶ Makwam nöbö mö piaku bli, Jisas pödpöd cönıŋö, rön, yadmä, “Ap nugwölıbä i keir mıjoi adöx bıł yörsak raŋ nugwön mı, God nuŋwör yad abım hölaŋö, rön nugunıŋö,” rımä.

¹⁷ Makwam inakmönö hörim rıb ñıŋ keir aku Jisas nuŋ keir nugwön yadöŋa, “Mögörıb dib paŋyöbö i, pı asıx hörırör ñigön, nöbö mö ñıŋör keir pısaŋ nuö nuö pılmıjön aku, mögörıb aku pın pal diöna. Nöbö mö il paŋyöbö i, algör ör pı asıx hörırör ñigön, nöbö mö ñıŋör keir pısaŋ nuö nuö pılmıjön aku, nöbö mö il paŋyöbö aku pın pal diöna.

¹⁸ Mag aliö akuyöbö, Seten il nuŋ aku pı asıx hörırör ñıgmıjön aku, pödiö mıd ri abön? Jı ñıŋ nt yadöia, ‘Bielsebul ölisö maga pön, ragwo asa yad abmın röu dumıdöıŋö,’ röia.

¹⁹ Aliö yadöi aku, yam ñıŋa keir bla ragwo as bla pödpödiö rön yad abım röu duöi? Yam ñıŋa keir yajöña, nöbö mö aliö alıb maga ñigöl.

²⁰ Makwam nt God ölisö nuŋwa pön, ragwo as piaku yad abmön röu duöi aku, ñıŋ nugwöña, God nöbö mö pön nugwidıx mıdıb wop aku anıŋ mödö hö mık, me rön nugwöña.

²¹ “Makwam nöbö ölisö i, ömdö cıl wome ap nuŋwa ñig ri abön, ram nuŋwa nugugu mıjöna, nöbö mö bli ap nuŋ bla pıb maga mıden.

²² Makwam nöbö ölö ödöriö i keir hön, nugwo pisanu nuö nuö pip duön nugwo pal nigön, ömdö cäl wome ap rama nig ri abön aku alig pön, ap kib pön bla pön du nuöm nig nöiöna.

²³ “Nöbö mö nı pisanu midölöi piaku, nı rıl mabö na aku hajal aböia. Nöbö mö nı nı nöbö mö bli nı pöl hömıdeñ bla, nöbö mö nı pöl höba rımidöi bla nıgö rıbıxıp du aböia.

Ragwo as bla iswob höbkal höbä maga rö, röña

²⁴ “Ragwo as hö, nöbö mö öim nig midan, yad abın röu diön aku, du mögörib ör mibıl piaku duön, yör i hölu nugwön mıjınö, rön, du mibıl piaku hölu nugw yön yualöbön, ‘Ram möl höd midön höl aku höuöl dinö,’ cöna.

²⁵ Yadön, duön nugwan, ram aku jöujöu lıl rı ri abın, yöra wä mögedö akwör mıjöna.

²⁶ Nun nugwön höuöl duön, nun röxgıb yöi, ragwo as gwogwo ödöriö akuyöbö mıj sö aku yölın höuöl hön, möl aku wölu mıjöña. Alın, nöbö aku höd wä ul mını midıbi röxg midmıd mag akuyöbö yöi; wopik midıb nunwa mı ödöriö gwogwo cönınö,” röña.

²⁷ Jisas mönö aku yadım, nöbö mö mıga midmä mibıl yöra mö i öbılön, wö rı yadön yadöña, “Nam nagö yöx pön hö kau nölöñ aku, mı ödöriö wahax pınö,” röña.

²⁸ Aliö rımın, Jisas painö yadöña, “Aliö yadlö aku, jı nöbö mö yön yön God Mönö aku nugwön rıg yad mag akuyöbö cön bla, nın mı ödöriö wahax pönınö,” me röña.

*Ap i keir ran nugunö, rımä
(Mat 12:38-42; Mak 8:12)*

²⁹ Makwam nöbö mö mıga ödöriö hö mögum rım nugugırön, Jisas nıgö yadöña, “Nöbö mö weik midöi mibıl yörık, ap kib mag gwogwo rı gır midön yadöia, ‘Ap rölbä akuyöbö i adöx yöd röul adö kau sebö ran nugunö,’ röia. Makwam nı nıgö yadmdla, ap i keir rımön nugweñ. God mönö yadıb nöbö Jona nun rıg rön mag akwör nı ran, nugwöña.

³⁰ Taun dib Ninepa nöbö mö bla, God mönö yadıb nöbö Jona hön rıg rön akuyöbö nugwön God nugw pim mag aliö, nöbö mö wopik midöi bla, nı Nöbö Ha nunwa rıg rımıjın akuyöbö nugwön nugwöña.

³¹ Makwam maduar ör kwin i mögörib pad midön piakuyöbö hön, Kın Solomon mönö wä yadmd aku nugunö, rön, höña. Makwam nın nöbö mö weik midöi bla, nöbö dib Solomon röxgıb yöi wöhö, nı Nöbö Dib ödöriö hön mibıl nıgö yörık midön, nıgö mönö wä ödöriö yad nölmön pölöi. Makwam, mönö diba yadıb wop aku, kwin aku öbılön nıgö nöbö mö weik midöi bla mönö diba yajöna.

³² Maduar ör Jona du Ninepa nöbö mö akuyöbö nıgö yadım, ap kib mag gwogwo rımidöi aku, pödpöd rımın aliö alölınö, rön, röböxön, God nugw pimä. Jona nun yadım nugw pim aku, jı weik nı Nöbö Dib ödöriö hön mibıl nıgö yörık midön, mönö wä ödöriö yad nölmön, ap kib mag gwogwo röi piaku röböxölöi. Makwam, mönö diba yadıb wop aku, Jona nun öbılön nıgö nöbö mö weik midöi bla mönö diba yajöna.

*Pıxmag yuö piaku röxg midmıjeñ
(Mat 23:1-26; Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)*

³³ “Nöbö mö akuyöbö hötikö urön möl i mönö wi yöj mo möl böisö öim umad nigmidöloi; bil yöraku pisö cix nig giñ mil abm+n, nöbö mö akuyöbö ram möl yuadö hön wöxnö nugwöña.

³⁴ Makwam mämäg aku hötikö mila röxg m+da. Mämäga m+id ri abön aku, m+xiña yuö kwo mil ab+m m+id ri aba. Makwam mämäga m+id ri aben aku, m+xiña yuö kwo p+xmag röxg gur gi mijöna.

³⁵ Ñiñ nugw ri aböña, yuö ñiñ kwo mila m+idönö p+xmag gur gi m+id? Ñiñ ri byöx nugwöia, yuö an kwo mil ab gi m+idö, rön ri byöx nugwöi aku, ji p+xmag gur+ba maga ra aku, ñiñ keir nugw ri aböña.

³⁶ M+xiñ ñiña yuö kwo magalig mil ab+m m+id gi; möl ulm+idö m+idöy p+xmaga m+iden aku, hötikö mila ab+m ñigö mila ab nöiön mag akuyöbö cön+ñö,” röña.

Ñiñ Perisi ada p+xa aliğ m+idöñjö, röña

³⁷ Makwam Jisas mönö yad pörm+n nugugi rön, Perisi nöbö i nugwo yadöña, “Hañ ram na duön ap n+m+ñjö,” röña. Aliö r+m+n, Jisas ram nuñwa duön, ram möl yuadö ap n+m+ba röm+idöña.

³⁸ Römi+dön, ap n+imm+dim nugugi rön, Perisi nöbö aku, riñ nuñ akwör yöx nugwön, nöbö ki pödpöd r+m+n an Juda ada öim riğ röi mag akuyöbö, imag nuñ aku röbö äbäd abön wöhö, hör ör ap p+ n+m+ba r+m+idö, rön, riñ aku yöxöña.

³⁹ Aliö ri byöx nugwön aku Jisas nuñ keir nugwön nugwo yadöña, “Ñiñ Perisi ada, kwosö namag bla riñadö adö bla röbö äbäd ri abön röi mag aliö akuyöbö röi aku, ji yuö ñiñ bö ap kib mag gwogwo röi p+x aku aja wöl gi m+da. Ñiñ nöbö mö ap wä ñiñ bla piñjö, rön, m+ mag gwogwo akwör r+m+idöia.

⁴⁰ Ñigö nöbö mö u bilim. God ñigö uñ wab akwör ri nigölön; yuö bö aipam ri nigöña.

⁴¹ Makwam, ap kwosö namaga möl bö m+id piaku, nöbö mö liblib ri m+idö bla ñigö nöiöña. Akuyöbö alm+ijöñ aku, ap ñiña magalig lei röjöña.

⁴² “Makwam ñiñ Perisi ada, nugw ri aböña: ñiñ m+ ödöriö ömörö diba pöña. Pöm, dil, hör ap höliñ wä höb möriwö r+ba wölm+id piaku nugum+n, ap diba röxg nigm+n, in wöd nugup dum+idñ, ragp+id sö duañ, nuöm nigön God nugwo pañyöbö i nöiñ+ñjö, rön, öim nugwöia. Ap ulul bla öim alön röi aku wä ri, makwam pödpöd r+m+n mönö il ödöriö aku nugwön mai duölöi? Nöbö mö akuyöbö ñigö ödöriö wä cön adaku röloi; ñigö gwogwo cön adakwör röia. God nugwo madmag nigölöi. Akuyöbö alön mag gwogwo röia.

⁴³ “Makwam ñiñ Perisi ada, nugw ri aböña: ñiñ m+ ödöriö ömörö diba pöña. Ñiñ Juda mögum riñ ram akuyöbö duön, nöbö dib römi+döi hogw rol akwör römi+döia. Riñ ñiña yöx nugwöi aku, nöbö mö m+ga m+idöi mib+il piaku dun, ‘Mönö yad nölib nöbö höm+dlan e!’ riñ, an+ñ wä cön+ñjö, rön, nugwöia.

⁴⁴ Makwam ñiñ Perisi ada, nugw ri aböña: ñiñ m+ ödöriö ömörö diba pöña. Nöbö mö bli ñigö nugwön, nöbö wä ödöriö, me röi aku, ji nöbäpö hogw p+lim l+du gwogwo riğ m+id möl bö nöbö mö nugwölib rol sö yönöi mag aliö akuyöbö m+idöñjö,” röña.

⁴⁵ Jisas aliö rîmîn, lo mōnō yad nōlîb nōbō i nugwo yadōŋa, “Mōnō yad nōlîb nōbō, mōnō ōlîsō waba yadlō aku, anîŋ kwo algōn nōr yad hōimōulanjō,” rōŋa.

⁴⁶ Aliö rîmîn, Jisas yadōŋa, “Makwam ñîŋ lo mōnō yad nōlîb nōbō piaku, nugw ri abōña: ñîŋ mî ōdōriō ōmōrō diba pōña. Mōnō kîŋb wā yadōi aku, yogw ōmōrō dib piakuyōbō, nōbō mō akuyōbō ñîgō rag nōlōi aku, jî ñîgō uliōxōn yadōn ōrōu pōlōi.

⁴⁷ Makwam ñîŋ lo mōnō yad nōlîb nōbō bla, nugw ri abōña: ñîŋ mî ōdōriō ōmōrō diba pōña. Nōhōnîŋ maduebō ñîŋ bla maduar ōr God mōnō yadîb nōbō akuyōbō ñîgō pîl pal ñîgmā. Jî ñîŋ God mōnō yadîb nōbō piaku nōbāpō hogw pîlîba ñîŋ rî ñîgōia.

⁴⁸ Alōi aku, wā pal ñîgōiŋō, rōn, rōia. Nōhōnîŋ maduebō God mōnō yadîb nōbō bla pîl pal ñîgmā; jî nōbāpō hogw mōla ñîŋ rî ñîgōia.

⁴⁹ Makwam, God rîb wā yōx nugw Nōbō aku yadōŋa, ‘Mōnō na yadîb nōbō bla, mōnō wā na pîrag dub nōbō bla, ñîgō abna, jî ñîgō hōj nugwōn, bli rî gwogwam rōn, bli aŋadō pîl pal ñîgōñîŋō,’ rōŋa.

⁵⁰ Makwam maduar ōr, God mōgōrîb il kî rî ñîgîba rōŋ wop aku ila ñîgōn, God mōnō yadîb nōbō akuyōbō ñîgō ōim pîl pal ñîgîm hō aku, ñîŋ nōbō mō weik mîdōi kîyōbō, ap rîb aku painjō pōña.

⁵¹ Ōmōrō aku mî, nōbō Ebol nugwo hōd ila ñîgōn pîl pal ñîgîp duōn, ñîgîp hōn, mai Sekaraia nugwo, ap hōjōpal ur nōlîb ram mōl yuadō kau adokwo, rîg pōn rîm rîgpîd rol adōk, mîbîl yōra pîl pal ñîgmā. Ñîgō mî ōdōriō yadmîdla, ōmōrō mōnō aku magalîg, ñîŋ nōbō mō weik mîdōi akuyōbō pōña.

⁵² Makwam ñîŋ lo mōnō yad nōlîb nōbō bla, nugw ri abōña: ñîŋ mî ōdōriō ōmōrō diba pōña. Mōnō wā aku, rîb wā yōx nugub ram mōl ubalîja kai wab aku ñîŋ pōn piaku umadōia. Piaku umadōn rōi aku, nōbō mō ram mōla du nugunîŋō, rōn rîbyōx nugwōi bla, ñîgō ōim ōdōi rîmō abag wōlōiŋō,” rōŋa.

⁵³⁻⁵⁴ Jisas ñîgō aliō rōn rîŋadō dumîŋ nugugîrōn, lo mōnō yad nōlîb nōbō bla aipam, Perisi nōbō bla aipam nugwo jî nugugu mîd yadmā, “Mōnō kai yadîŋ, painjō yadāŋ nugwōn, nugwo pōn du mōnō diba jajnîŋō,” rōn, Jisas nugwo inag inag inakmōnō hōrōn mōnō adō bli yadmîŋ duōŋa.

12

Ap rî umadōi piaku wōxnō nugwōña (Mat 10:26-27)

¹ Makwam wop i, nōbō mō mîga ōdōriō hō mōgum rōn, nuō nuō cîr nōlîp nōbō mō bli yōdpîlō rōb wōdemîl rîp hōm nugugîrōn, Jisas nōbō nuŋ bla ñîgō yadōŋa, “Perisi adā ōim rî gwogwam rōi mag aku rî umadōn, mîd rî abōlîŋō, rōn rîbyōx nugwōia. Ñîŋ kwo algōr rîbā maga ñîg aku, ñîŋ is ñîŋ aku nugw ri abōña.

² Ñîŋ ap rî umadōn rōi piaku, mai wōxnō ñîganŋ nugwōña. Ñîŋ mōnō tar yad umadōn rōi piaku, algōr ōr wōxnō ñîganŋ nugwōña.

³ Makwam ñîŋ mōnō pîxmag yuō bō ñîgōi piaku, mîl gî yadîŋ nugwōña. Ñîŋ mōnō tar ram mōl bō ñîgōi piaku, ram cōlōbō sō aj halōn wōxnō yadîŋ, piōx rag mōgōrîb adadō diōñîŋō,” rōŋa.

*God nugwör ipöxöña
(Mat 10:31)*

⁴ “Nöbö mö nî kiyöbö, ñigö yadmîdla, God nugwo cîrîpön rîñ, anîñ pîl pal nigöññö, rön, ipöxmîjeñ. Aku hör mîxîñ akwör rî gwogwam rîñ, lîdiöna. Mai ñîñ ap î ñigö rîb maga nîgen.

⁵ Makwam, nî ñigö yadmîdla, ñîñ ipöxnöb, Nöbö ñigö mîxîña pîl pal nigön, mai ñigö rîñ hör yönmîd möl bö pî abîbâ nîg Nöbö akwör ipöxöña. Ipöxîb nöbö panyöbö makwör; nugwör ipöxöña.

⁶ “Ñîñ nugwöia, nöbö mö yöur ulmîdö akuyöbö mömîd sô sîm rön, rîg paskwolö ulul mösör pöia. God yöur ulmîdö piaku nugwölîbâ î mîdöl; magalîg nugw pör akwör mîda.

⁷ Makwam ñîñ nöbö mö bla ap yöbö; yöur bla rîg mîdöi akuyöbö ñîñ mîdölöi. God yöcmac panö ñîñ aku magalîg îñ wöd makwam, ñîñ ipöxmîjeñ, rîbyöx gîba alîg mîjîñö,” röña.

*Jisas nöbö mö nuñwa mîdöi aku, nöbö mö bla wöxnö yad nöiöña
(Mat 10:19-20, 32-33; 12:32)*

⁸ “Ñigö mönö mi yadmîdla, nöbö mö Jisas adö mîdölîñö, rön, nöbö mö mîdöi mîbîl yöra yad wöxnö nîgmîjôn piaku, nî ñigö painö aipam nöbö mö kiyöbö nî adö mîdöiñö, rön, God ejol nuñ bla mîdöi mîbîl yöra wöxnö yad nöiöña.

⁹ Makwam nöbö mö Jisas adö mîdölölîñö, rön, nöbö mö mîdöi mîbîl yöra wöxnö yadmîjôn piaku, nî ñigö painö aipam nöbö mö kiyöbö nî adö mîdölöiñö, rön, God ejol nuñ bla mîdöi mîbîl yöra wöxnö yad nöiöña.

¹⁰ “Nöbö Ha nuñwa nugwo yad höimöumîjôn aku, God nuñ nugwön rëbëxnöb rëbëxöña; makwam Inöm Leia nugwo yad höimöumîjôn aku, God nuñ nugwön rëbëxen.

¹¹ “Makwam ñigö mönö diba yadîba rön, pön Juda mögum rîb ram aku mönö gapman nöbö dib mîdöi mîbîl aku mönö kîñ mîdöi mîbîl aku, pön hömîjôn aku, painö mönö kai yajñîñö, rön, rîb mîga yöx nugumîjeñ.

¹² Öbîlön yadîñ nugugîrön, wop akwör Inöm Leia nuñ ñigö rîbâ nolan nugugîrön, nugwön yajöñîñö,” röña.

Ap mîga pîñîñö, rön, rîb aku yöx nugumîjeñ

¹³ Nöbö mö mîga mîdim mîbîl yöraku, nöbö î Jisas nugwo yadöña, “Mönö yad nölîb nöbö, nagö nöböhöd nî aku nugwo yadân, acö ap pî nigön wöröxöñ akuyöbö, nuöm nîg nî ada keir nolan,” me röña.

¹⁴ Aliö rimîñ, Jisas nugwo painö yadöña, “Nî yön yad, ‘Ap pî nuöm nîg nölîb nöbö mîdane,’ ra nugwön ap ñigö bla pî nuöm nîg nöiñö?” röña.

¹⁵ Jisas aliö rön, nöbö mö mîdim akuyöbö ñigö yadöña, “Nugw rî aböña. Ap mîga akwör pîñîñö, rön, rîb aku yöx nugumîjeñ. Ap mîga pîñîñö, rön, rîb aku yöx nugumîjôn aku, mîd rî abîb maga mîden,” röña.

¹⁶ Makwam Jisas mönö î ñigö mönö höd rëxön yadöña, “Nöbö rîg mîga mîjôn î, möriwö nuñ aku wit mag ap bla mîga akwör mîjöña.

¹⁷ Rîb nuñ akwör yöx nugwön duön, ‘Nîmîb ap mag na mîga akwör mîd aku, ram möl yuadö möl kai rag hö nigön, nîmön mîjne?’ cöna.

¹⁸ Makwam rîb î yöx nugwöña, ‘Ram ulul piaku hajal abön, ram dib dib bla akwör ur nigön, wit mag na aipam, ap na akuyöbö aipam magalîg pön du ram möl aku nîgna.

¹⁹ Nɪ akuyöbö alön, nɪ keir yajɪna, “Nöbö mɪg. Nagö ap wä mɪga mɪd aku kɪm mɪga akwör mɪdan pören. Makwam, mabö nagö aku röböxön, ap nan piakwör nɪm gɪr, röbö nɪm gɪr, wahaxbör wahax pɪ gɪr mɪdane,” cɪnō, cōna.

²⁰ Aliö yadön rɪbyöx nugwön aku, jɪ God nugwo yajōna, ‘Nagö nöbö u ödöriö! Weik pɪxmag yuö kwo wöröxnö. Ap nagö mɪga rɪ pɪdɪlu nɪgman mɪd piaku, yön ap akuyöbö nɪmmɪjōn?’ cōna.

²¹ “Mag aliö akuyöbö, nöbö mö ap wä piaku mɪga pɪ mögum rɪmɪdöi aku, jɪ God mämäg il nuŋ yōra nɪŋ nöbö mö lɪblɪb rɪ mɪdö bla mɪdöinjö,” röŋa.

God anɪŋ nugwidɪx mɪjōnɪjō, rön, rɪb mɪga yōx nugumɪjē

²² Jisas aliö rön, nöbö nuŋ akuyöbö nɪgö yadōŋa, “Makwam, ‘Ap mag pikai yöbö pön nɪm mɪjnɪŋ, wölɪj pikai yöbö pön yöm mɪjnɪŋ,’ rön, rɪb mɪga yōx nugumɪjē.

²³ Ap mag nɪmɪb aku ap dib yōi. Kōmö mɪdɪb mag aku ap yöbö. Wölɪj ap bla ap dib yōi. Mɪxɪñ aku ap yöbö.

²⁴ Yōur mɪdöi piaku nugwi. Yōur piaku, nöbö mö rɪg röi mag akuyöbö, wit mabö rɪ yum, göj um ödör rag hölöi. Wit mag ödör rag hö mögum rɪb ram nɪŋ i mɪdöl. God nuŋwör yōur bla ap mag nöla. Nuŋ ap ulul piaku rɪbyöx nugwön alön ra aku, nɪŋ pödpöd rɪmɪn anɪŋ nöbö mö nugwidɪx mɪdenɪjō, rön, rɪb mɪga yōx nugwöi? Yōur bla ap ulmɪdö; nɪŋ ap ulmɪdö yōi.

²⁵ Makwam nɪŋ rɪb mɪga yōx nugumɪjōñ aku, wöröxɪba cōñ wop aku röböxön, mag mɪŋi kwo mɪjōñɪjōñö ä?

²⁶ Aku ap ulmɪdö, jɪ nɪŋ keir ap ulmɪdö aku rɪbä maga nɪgöl. Makwam, nɪŋ pödpöd rɪmɪn hör ap adö bli rɪb mɪga yōx nugwöi?

²⁷ Ap ki piaku wölön, mag yaxön pipɪl abön aku, jɪ keir wölɪj rön ud wabɪl nölibä maga nɪgöl. God nuŋwör rön, ud wabɪl nöi ri ab gɪm mɪda. Makwam Kɪŋ Solomon ud wabɪl ri abön rɪg rɪmɪd mag akuyöbö, ap pipɪl bla ud wabɪl ri abön rɪg rɪmɪd mag akuyöbö algör rɪmɪdölöm.

²⁸ Ap ki bla wöl piaku hör ap; öim mɪdenɪm. Weik yöbö mɪdön, laŋ lonkwo römaxdörön bɪ urɪŋ yōñōna. God nuŋ hör ap piaku rɪbyöx nugwön aliö rɪ aku, nɪŋ pödpöd rɪmɪn anɪŋ wölɪj nölenɪjō, rön, rɪb mɪga yōx nugwöi? Nugw pɪb mag nɪŋ aku mɪxɪla mɪdöl.

²⁹ An ap mag, röbö, ap piaku pikai yöbö pön nɪmɪjō, rön, rɪb ömörö aku yōx nugumɪjē.

³⁰ Nöbö mö God nugwölöi piaku, rɪb akuyöbö yōx nugwöia. Makwam Nuö nɪŋ aku nɪgö uplöböl; ap nɪgö mɪdöl piaku nugwa.

³¹ Makwam jɪ, God nöbö mö pön nugwidɪx mɪdɪb wop aku, anɪŋ alɪg pönɪjō, rön, rɪb paŋyöbö i yōx nugwön rɪŋ duan mōnō, nɪgö nugwidɪx mɪdön, ap piaku nɪgö nöiōna.

Mögörɪb adöx yöd röul adö kau sō ap wä wä pɪ mögum cōña

³² “Hön sipsip pɪd ulmɪdö nɪ pik, Nuö nɪŋ aku, nɪgö pön nugwidɪx mɪjne, rön, nugw makwam, nɪŋ ipöxmɪjē.

³³ Ap nɪŋ mɪd piaku, sɪm rɪ rɪg pön, nöbö mö ap mɪdöl akuyöbö nɪgö nöli. Almɪjōñ aku, rɪg uñ nɪŋa lɪduön ren, öim öim mɪjōna; ap wä nɪŋ bla adöx yöd röul adö kau sō mɪdön hölögɪpen; ap kib pɪb nöbö hön kib pen; hepnö ap piaku nɪmen.

³⁴ Makwam ap wä ñiŋ bla mögöriḅ rol il kɪ pɪ mögum rɪmijõñ aku, höbwab rɪḅ madmag ñiŋ aku algör ör mögöriḅ rol il kɪ mijõna. Makwam ap wä ñiŋ bla adõx yöd röul adõ kau sô pɪ mögum rɪmijõñ aku, höbwab rɪḅ madmag ñiŋ aku algör ör paŋ sar mijõna.

Pidiḷuõn mijõña

³⁵ “Makwam, wöliŋ ñiŋ aku met metyöbö pal wödön, amanö pɪx nɪg ri abön, hötiḱö ur nɪgön nugu gör mijõña.

³⁶ Mabö rɪ nölɪḅ nöbö bla yajõña, ‘Nöbö dib an aku, nöbö nugub nuŋwa mö pön piṣaŋ ap diba nɪmmɪdɪŋ nugugɪrön, womiöx höbkal höniŋö,’ rön, nugugu ör mijõña. Nöbö dib ñiŋ aku höbkal hön, ubaliŋa pal gigu raŋ, yadkap röjõna. Makwam mag akuyöbö ñiŋ kwo algör cõña.

³⁷ Makwam nuŋ höbkal hön, ñiŋ nugugu mijõñ aku nugwön, ñigö pɪ ösös rɪ ri abõna. Nöbö dib aku nuŋ keir, wöliŋ nuŋ aku met metyöbö pal gɪlɪxön, amanö pɪx nɪg ri abön, ñigö yadaŋ, hö ap mag nɪg nɪmöi yöraku römɪd gwogwäbö rɪŋ, nuŋ keir ap nɪmɪḅ piaku pön hö ñigö nöiõna.

³⁸ Makwam nöbö diba piṣmag yuö mibɪl umijõn mag aku mönö kulakula wö cön mag aku hön nugwaŋ, nöbö nuŋ bla inɪmö höliḱm gɪ mɪdeñ aku, ñigö pɪ ösös rɪ ri abõna.

³⁹ Makwam, nugwi. Nöbö mö ram mɪnõbö bla, ap kib pɪḅ nöbö hön wop aku, me rön, nugugu mɪdöyɪx aku, ram ñigö pal waglõxön, ap ñiŋ bla kib pölõx.

⁴⁰ Mag aliö akuyöbö, Nöbö Ha nuŋwa höniŋö, rön, pöx mijõña. Heniŋö, rön, rɪbyöx nugumɪdöi wop akwör höniŋö,” röŋa.

God mabö nuŋwa rɪ nöl ri abõña

(Mat 24:45-51)

⁴¹ Jisas aliö rɪmɪn, Pita yadõŋa, “Nöbö Dib, mönö höd röxön yadmɪdlö aku, anɪŋör yadmɪdlanö owa nöbö mö magalɪg yadmɪdlö?” röŋa.

⁴² Aliö rɪmɪn, Nöbö Diba painö yadõŋa, “Nöbö kai rɪḅ wä mɪdaŋ, mabö rɪ nöl ri abön aku, nöbö dib nuŋwa ram nuŋ aku duba rön nugwo yajõna, ‘Nöbö mabö na röi bli ñigö nugwidɪx mɪdön, ap mag ñiŋ bla nuöm nɪg nöl gɪr mɪdane,’ rön, diõna.

⁴³ Makwam, mai höbkal hön, rɪg yajõn mag akwör rɪmijõn aku nugwön, nugwo mɪ ödöriö madmag nɪgön pɪ ösös rɪ ri abõna.

⁴⁴ Nɪ ñigö yadmɪdla, nöbö dib aku yadaŋ, nöbö nuŋ rɪ ri abön aku ap nuŋ bla magalɪg nugwidɪx mijõna.

⁴⁵ Makwam mabö rɪ nölɪḅ nöbö nuŋ aku, nöbö dib na aku yadkap hölö, rön, mabö rɪ nölɪḅ nöbö mö ñigö bli mɪ gøj palön, ap diba nɪmön, röbö wain mɪga nɪmön, u pɪlön, rɪ mijõna.

⁴⁶ Makwam nöbö dib nuŋwa heniŋö, cön, wop akwör hön, nugwo römax döbdö rɪ nɪgön, nöbö mö mönö nugwo nugwölöi mibɪl ñigö yöra yad abõna.

⁴⁷ “Mabö rɪ nölɪḅ nöbö i, nöbö dib nuŋwa mönö rɪg yajõn aku nugw ri abön, jɪ mönö nugwo aku röd abön, rɪg yajõn mag akuyöbö ren aku, nöbö diba yadaŋ, ñiŋ nugwo uplõḅ paiõña.

⁴⁸ Jɪ mabö rɪ nölɪḅ nöbö i, nöbö dib nuŋwa mönö rɪg yajõn aku nugwölön, rɪg yajõn mag akuyöbö ren aku, nöbö diba yadaŋ, ñiŋ nugwo palön öliŋ höb ulul akuyöbö pɪ nöiõña. God ñigö nöbö mö ap mɪga nöiön piaku, nɪ painö

ap miga nölɪŋ, me cōna; ŋigō nōbō mō ap miga ödōriō nōiōn piaku, nɪ painjō ap miga ödōriō nölɪŋ, me cōna.

Nōbō mō bli Jisas nugwo pölön asix hörɪrör ɲigōña
(Mat 10:34-36)

⁴⁹ “Nɪ höl aku, mögōrɪb rol il kɪ hōtɪkō ɲig rōbɪba höla. Mögōrɪb piaku magalɪg mödō yōnōx aku wä!

⁵⁰ Nɪ öliŋ höb pɪ nölɪba rɪmɪdōi aku, nɪ mɪ ömörō diba ra. Ömörō dib aku pɪp dumɪd, nɪ öliŋ höb pɪ nölɪŋ pōcōn wop akwör womiōxōna.

⁵¹ Ŋiŋ nɪ yajōña, nōbō mō pɪ ɲigiō ɲigɪba hö, cōñ aku, jɪ aku yōi. Nɪ höl aku, nōbō mō rɪb adō hörɪrör yōx nugwōn asix hörɪrör ɲigōña.

⁵² Weik wop kɪ ila ɲigōn, nuarō nuōmarō akuyōbō mōmɪd sō mɪjōñ aku, mōs paŋ nɪ nugw pɪŋ, mōs nɪ nugw peñ aku, asix hörɪrör ɲigōña. Makwam nōi mɪjōn aku, mōs nɪ nugw pɪŋ, mōs paŋ nɪ nugw peñ aku, asix hörɪrör ɲigōña.

⁵³ Nōbō nuarō hogwa, ha aimōnō nuō aim nɪ nugw peñ aku, asix hörɪr ɲigōña. Mō nuōmarō hogwa, halōu aimōnō nuōma aim nɪ nugw peñ aku, asix hörɪr ɲigōña. Nuōma ha nuŋwa mōnɪŋ aku yōŋjō, paŋ mag akwör cōña; nuōma aimōnō ha nuŋwa mōnɪŋ aim nɪ nugw peñ aku, asix hörɪr ɲigōñɪŋjō,” rōŋa.

Krais mödō hö rōn nugwōlim
(Mat 16:2-3; Mak 8:11-13)

⁵⁴ Makwam Jisas mōnō i kwo ŋigō yadōŋa, “Naiō rōdɪp dumɪd ada mɪjōi wobōn mɪñɪlmɪn nugwōn, weik ruō pɪlɪba rɪmɪdō, rōn, nugugu mɪdmɪn, rɪg yadōi mag akwör mödō ruō pɪla.

⁵⁵ Ij dɪba pikwo yōbō pik rɪ hö nugwōn, wopik naiō diba ɲigɪba rɪmɪdō, rōn, nugugu mɪdmɪn, rɪg yadōi mag akwör mödō naiō diba ɲiga.

⁵⁶ Ŋiŋ inakmōnō hörɪb nōbō! Ap mögōrɪb il kɪ nugw ri abōn, ap adōx sō nugw ri abōn rōi aku, jɪ pōdpōd rɪmɪn wop dib öim pōx mɪdmɪdōi aku, weik mödō hö, rōn nugwōlōi?” rōŋa.

Nagō mōnō diba yajōn nōbō aku pɪsaŋ mōnō aku ɲig pal wörōxō
(Mat 5:25-26)

⁵⁷ “Ŋiŋ pōdpōd rɪmɪn, ödōi aku ödōi waiō, ödōi aku ödōi gwogwo, me rōn, nugwōlōi?

⁵⁸ Makwam nōbō i nagō mōnō diba yadɪba pōn dumɪdlō, rɪmɪdan, mōnō dib aku mōnō kai yadɪba dumɪdölɪŋjō, rōn, ödōi mibɪl yōra du grōn, nugwo pɪsaŋ mōnō ɲigōn mōnō aku pal wörōxōña. Nōi mɪjōn aku, nagō pōn du mōnō diba nugub nōbō imag rol nuŋwa aban, nuŋ piōŋjō nagō pōn du ömdō nōbō imag rola ɲigan, nagō mɪ aŋadō pōn du nag ɲigōña.

⁵⁹ Makwam, nɪ nagō yadmɪdla, naŋ nag akwör mɪdōn, ap rɪb nagō bla aŋadō rɪba wōd pōrōn, rōu dinaŋe,” rōŋa.

13

Ŋiŋ ap kib mag gwogwo rōi aku rōbōxeñ aku, wörōxōña

¹ Mag aku, nōbō mō bli hōn, Jisas nugwo yadōn yadmä, “Galili nōbō mō bli hōn, God höjōpalɪb ram aku ap höjōpal ur nölɪŋ nugugɪrōn, mag akwör gapman nōbō dib Pailot ŋigō mɪ aŋadō pɪl pal ɲigō,” rɪmä.

² Aliō rɪmɪdmɪn, Jisas ŋigō yadōŋa, “Galili nōbō mō piakwör, ap kib mag

gwogwo magöri maga rîm aliö alöŋa, jî Galili nöbö mö bli ap kib mag gwogwo ulul ulul bli rîm aliö alölö, rön, nugwöŋ ä?

³ Aku wöhö! Nî ñigö yadmîdla, ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd rîmîŋ aliö alölîŋö, rön, röböxeŋ aku, nöbö mö piaku rîg wöröxim mag akuyöbö, ñîŋ kwo algör magaliŋ paŋ aliar wöröxöŋa.

⁴ Makwam Siloam ban yuö il yöra, ram mîxîl dib i gîlîxön nöbö mö akuyöbö inösu adokwebö kwo (18) ñigö pal nigöŋ aku, ap kib mag gwogwo magöri maga rîm aliö alöŋa, jî Jerusalem mîdmîdöi nöbö mö bli ap kib mag gwogwo ulul ulul bli rîm aliö alölö, rön, nugwöŋ ä?

⁵ Aku wöhö! Nî ñigö yadmîdla, ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd rîmîŋ aliö alölîŋö, rön, röböxeŋ aku, nöbö mö piaku rîg wöröxim mag akuyöbö, ñîŋ kwo algör magaliŋ paŋ aliar wöröxöŋa.

Bî i mag yaxöl

⁶ Makwam Jisas mönö höd röxön ñigö yadöŋa, “Nöbö i kaucö maga yaxaŋ, me rön, iŋ aku röd pön hön, nag wain möriwö nuŋ aku yuöna. Mai höbkal hön nugwaŋ mag yaxen.

⁷ Nöbö mabö rîb nuŋ aku nugwo yajöna, ‘Kîm mös paŋ kîm paŋ paŋ yönmîŋ nugugîrön, öim hön nugula kaucö yum aku maga yaxöl. Makwam, möriwö rîb na mibîl yöra mîd aku wä rôl. Römal abö!’ cöna.

⁸ Yadmîdan, mabö rî nölîb nöbö nuŋwa yajöna, ‘Nöbö dib, bî kaucö aku weik römal abîb yöi. Nî kaucö il aku mînuö pal ri abön, ap panö panö bli mîdau rag abmön,

⁹ kîm maiyöbö aku maga yaxön aku röböxön kwönö; mag yaxen aku römal abö,’ cönîŋö,” röŋa.

Jisas mö höglöm um pîlîx röŋ aku rîm mîrîxöŋa

¹⁰ Makwam Juda God höjöpalîb wop i, Jisas Juda mögum rîb ram i duön, ñigö mönö yad nöl gîr mîdöŋa.

¹¹ Ram möl aku mö i hö mîdöŋa. Mö aku nugwo ragwo as rîmîŋ, höglöm nuŋwa um pîlîx rîm um hölîl yönmîdîm kîm nuŋ akuyöbö inösu adokwebö kwo (18) yönöŋa.

¹² Jisas mö aku nugwo yadîm hömîdîm yadöŋa, “Ap nagö rî aku kömö nigö,” röŋa.

¹³ Jisas aliö rön nugwo pî nugumîŋ nugugîrön, mag akwör höglöm yöda mîrîxmîŋ, God iba yadmîŋ adöx sö duöŋa.

¹⁴ Makwam Jisas nuŋ God höjöpalîb wopa mö aku rîmîŋ kömö nigöŋ aku nugwön, nöbö dib Juda mögum rîb ram aku nugwidîx mîdmîd aku, Jisas nugwo nugumîŋ ölisö wölîm, nöbö mö hö mîdîm akuyöbö ñigö yadöŋa, “Ñîŋ nöbö mö ap rî akuyöbö, mabö rîb wop inösu akwör höŋ kömö nigöŋa. Weik God höjöpalîb wop kî akuyöbö almîjeŋîŋö,” röŋa.

¹⁵ Aliö rîmîŋ, Nöbö Dib nugwo painö yadöŋa, “Ñîŋ inakmönö hörîb nöbö! Hön kau, hön donki ñîŋ bla wabîl nigîŋ mijön yöraku, God höjöpalîb wop aku röbö ap raŋ, ñigö nag yauön pön duŋ röbö nîmönîŋönö wöhö?

¹⁶ Makwam nöso maduebö an Ebrahim yöxmîŋ yöxîp pön hö nigîm halöu kî, Seten nugwo maduar ör wabîl nigîmîŋ, kîma yöniö inösu adokwebö kwo (18) pîŋ aku, nugwo ögwö yöxölöi ä? Weik God höjöpalîb wop kî nag nuŋwa yau abmîdmön, mönö diba yadmîdöi ä?

¹⁷ Jisas aliö rîmîn, nübö nugwo nugum ölisö wölön piaku mî ödöriö möigw yöxmä. Makwam nübö mö bli ñîñ Jisas ap rölîbä akuyöbö rîg rîmîd akuyöbö nugwön, mî ödöriö wahax pîmä.

Bî masted mag aku, Jisas mönö höd rōxōn yadōña

¹⁸ Jisas mönö i kwo yadōn yadōña, “God nübö mö pōn nugwidîx mîdîb mönö aku ñîgö yad nölîba rîmîdîl aku, pödpödiö yadmön, ñîñ nugw ri aböñ?

¹⁹ Mî mönö adö yadîba rîmîdîl kîyöbö aliö mîda. Nübö i bî masted mag aku rag du möriwö rîb nuñ aku yuan, wöl dib rōxōn padö pîlan, yōur hōn lōx wä bla hörîrör rin urōn mîjōñîjō,” rōña.

²⁰ Mönö i piñö iswob yadōña, “God nübö mö pōn nugwidîx mîdîb mönö aku, pödpödiö yadmön, ñîñ nugw ri aböñ?

²¹ Mag akuyöbö, mö i is pîd ulul ulul i pōn, wit mag hauya wi yōj möl dib bö abōn alîg pî hōuōilmel ran mîd gîrōn, mî wöl dib rōxōn, mag aliö akuyöbö cōñîjō,” rōña.

Ubalîj ulmîdö aku

(Mat 7:13-14, 21-23)

²² Makwam Jisas Jerusalem dinöb rōn, paxdōriar duölön. Nuñ taun akuyöbö aipam, nübö mö ram yōj lîglîg agrö mîdmä akuyöbö aipam, alebö alebö hōlîm gîrōn, mönö yad nölîp duōña.

²³ Nübö mö mîdim adaku, nübö i Jisas nugwo yadōña, “Nübö Dib, God hör nübö mö mösör kömö pōñîjōnō wōhō?” rōña.

Aliö rîmîn, Jisas ñîgö yadōña,

²⁴ “Makwam, ñîñ ususör rōn, ubalîj ulmîdö aku diōña. Nübö mö mîga, ubalîj möl ulmîdö aku dunjö, rōn, du rua rōx öliōxōña.

²⁵ Aku agapîm: nübö ram mînübö aku uba wölän, ñîñ rîñadö mîdōn, uba pal gîgu rōn yajōña, ‘Nübö dib, uba rōdö!’ rîñ, nuñ painjö yajōña, ‘Ñîñ pikai yöbö nübö mö bîlîm? Nî ñîgö nugumîdöi!’ cōna.

²⁶ Aliö rîmîdan, ñîñ painjö yajōña, ‘Nagö höd mögōrîb ana hōman, nagö pîsan ap nîmōn rōbö nîmōn rîmîdmîña; nan anîñ mönö yad nölîmdlanjö,’ cōña.

²⁷ Aliö rîñ, nuñ painjö yajōña, ‘Nî ñîñ nugumîdöi. Ñîñ pikai yöbö nübö mö bîlîm. Ñîñ nübö mö ap kib mag gwogwo rîmîdöi makwam, ñîgö uba rōdōinöm. Dine!’ cōna.

²⁸ Mai ñîñ nugwîñ, Ebrahim, Aisak, Jekop, God mönö yadîb nübö bla, God mögōrîb öim mîdîb aku God pîsan mîjōña, jî ñîgö yad rîñjö bö aban, mî gōj im gîrōn, ajmaga öbîx gîg yu gîrōn mîjōña.

²⁹ Makwam nübö mö pad piakuyöbö, naiö wölmîd adö sebö, naiö rōdîp dumîd adö bebö, bîl adöi yöbö, bîl adöi yöbö, God mögōrîb öim mîdîb nuñ aku hōn, rōmîdōn nîgiö nîgōn ap diba nîmōña.

³⁰ Makwam nübö mö wopik mî höglöm adö bö mîdöi piaku, mai bli höd du mîjōña. Makwam nübö mö wopik höd dumîdöi piaku, mai bli mî ödöriö höglöm adö bö mîjōñîjō,” rōña.

Jisas Jerusalem nugumîñ lîblîb rōña

³¹ Wop akwör, Perisi nöbö bli hön Jisas nugwo yadmä, “Gapman nöbö dib Herod nagö pıl pal nıgıba rımıda. Makwam, nagö mögörıb kı röböxön, mögörıb hör i duö,” rımä.

³² Aliö rımın, Jisas yadöŋa, “Ñıŋ du wöñö höpebö aku nugwo yadıŋ, nugugu mıjöna. Weik aipam, laŋ aipam, nöbö mö ragwo as öim nıg bla yadmön kömö nıgaŋ, nöbö mö ap rı bla rımon kömö nıgaŋ. Makwam lonkwo mabö na aku rı pöcına.

³³ Makwam weik, laŋ, lonkwo nı ödöi dinö, rı rıbyöx nugul aku, dina. God mönö yadıb nöbö akuyöbö ñıgö Jerusalem ör pıl pal nıgöña.

³⁴ “Jerusalem! Jerusalem! God nuŋ mönö yadıb nöbö nuŋwa ñıgö, me rön, yad aböŋ akuyöbö, pödpöd rımın öim rıg röd pal nıgmıdöi? Kulakul asa pı upıc mo nıg mag akuyöbö, nı öim halöu ha nagö bla pı ösös rı rı abnö, rön, rıbyöx nugul aku, jı nı ipıtmın nugwön röböxöia.

³⁵ Makwam nugwi. Ram ñıŋ aku yöj akwör mıda. Mıdö ñıŋ nı nugweñ; mai piaku, ‘Nöbö kı Nöbö Dıba yad abmın hömıd kı, God rımın ib nuŋwa adöx sö duan,’ me cöñ wop akwör nı iswob nugwöñıŋö,” röŋa.

14

Jisas, mıxıñ magalıg dıxöŋ nöbö i nugwo rımın, kömö nıgöŋa

¹ Juda God höjöpalıb wop i, Jisas du Perisi nöbö dib i ram nuŋwa ap nımmıdmın nugugırön, nöbö mö mıdim bla, nuŋ agapım cönıŋö, rön, tar riö nugugu mıdmä.

² Aku agapım: wop aku, mıxıñ magalıg dıxöŋ nöbö i mıdöŋa.

³ Jisas, Perisi nöbö bla aipam, lo mönö yad nölıb nöbö bla aipam, ñıgö yadöŋa, “God höjöpalıb wop kı, ap rı nöbö mö akuyöbö rıŋ kömö nıgönıŋönö wöhö? Lo mönö pödi yad?” röŋa.

⁴ Jisas aliö rımın, mönö i painö yadölim. Makwam, Jisas mıxıñ magalıg dıxöŋ nöbö aku nugwo pı nugum kömö nıgöŋa. Kömö nıgmın, Jisas nöbö aku nugwo yad abmın duöŋa.

⁵ Jisas nöbö aku yad abön, nöbö mö akuyöbö ñıgö yadöŋa, “Halöu ha ñıŋ i mönö hön kau ñıŋ i, God höjöpalıb wop aku röbö unöi ulöm möl bö pıñön aku, ñıŋ yadkap du pı aböñıŋönö wöhö?” röŋa.

⁶ Aliö rımın, ñıŋ painö mönö i yadıb maga nıgölöŋ.

An ib dıba mıdan, me rön, rıb aku yöx nugumıjeñ

⁷ Makwam nöbö mö piaku ap mag nımıba hön, römıdıb yöŋ wä wä bla akwör nugwön römıŋıŋö, rön, römıdmä aku, Jisas nugwön mönö i mönö höd röxön yadöŋa,

⁸ “Nöbö i mö pıba rön, ap dıba nımıba ñıgö yad wö raŋ, duön römıdıb yöŋ wä nugwön römıdmıjeñ. Aku agapım: nöbö mö dib bli höb maga ra.

⁹ Makwam, ñıŋ römıdıb hogw rol wä aku nugwön römıdmıjöñ aku, ñıgö yad wö cön nöbö aku hön yajöna, ‘Nagö hör piakwo duö, nöbö dib kı hogw rol aku römıdan,’ me raŋ, nagö möıgw haŋ nugugırön, kırı rı du rıb piaku römıjıñö.

¹⁰ Makwam ñıgö, ap nımıŋö, rön, yad wö rımıdıŋ, du rıb piaku römıd mıdıŋ mönö, nöbö ñıgö yad wö cön aku hön yajöna, ‘Nöbö mıg. Nagö hön

hogw rol wä kɪ römɪdö, 'raŋ, nöbö mö ap nɪmɪba hö mɪjõn akuyöbö nagö nugwön, nöbö mɪg nöbö diba akwör mɪdö, cõna.

¹¹ Mag aliö akuyöbö, nöbö mö an ib diba mɪdö, rön nugwöi piaku, God ib ñɪŋa raŋ pɪn pal diõna. Makwam nöbö mö an ib diba mɪdölö, rön nugwöi piaku, God ib ñɪŋa raŋ wöliönɪjö, "rõŋa.

¹² Jisas mönö adaku yadön, nöbö ap diba nɪmɪba nöbö mö wö rõŋ aku nugwo yadõŋa, "Nagö ap diba nɪmɪba, nöbö nugub nagö bla, pɪŋnaŋ nölounaŋ yam nagö bla, nöbö mö mögõrɪb ñɪgö nagö rɪg mɪga mɪd akuyöbö, ñɪgö yad wö rɪmɪjɪnö. Nöbö mö piaku, painjö nölɪjö, rön, nagö painjö ap nɪmɪba yad wö rɪb maga ra.

¹³ Nagö ap diba nɪmɪba, nöbö mö lɪblɪb rɪ mɪdö bla ñɪgön, nöbö mö in wajmag lɪd pɪl bla ñɪgön, nöbö mö agal gwogwo rɪ bla ñɪgön, nöbö mö mämäg we wöl bla ñɪgön, ñɪgö yad wö rɪŋ, hörj, pɪsaŋ ap nɪmõña.

¹⁴ Nöbö mö lɪblɪb rɪ mɪdö bla, painjö nölɪb maga mɪden makwam, mai God nöbö mö kömö wä nuŋ bla raŋ öbiön wop aku, nuŋ keir nagö painjö nölönɪjö, "rõŋa.

Ap diba nɪmõn aku, Jisas mönö höd rōxōn yadōŋa

¹⁵ Makwam mönö aku nugwön, nöbö ñɪŋ pɪsaŋ ap nɪmmɪdim i Jisas nugwo yadõŋa, "God nöbö mö nuŋwa pön nugwidɪx mɪjõn aku, nuŋ pɪsaŋ ñɪgö ñɪgön ap diba nɪmõn akuyöbö, mɪ wahax põñɪjö, "rõŋa.

¹⁶ Aliö rɪmɪn, Jisas yadõŋa, "Nöbö i ap diba nɪmɪba rön, nöbö mö mɪga yad wö cõna.

¹⁷ Makwam ap diba nɪmɪb wop aku hömɪdan, mabö rɪ nölɪb nöbö nuŋ aku nugwo yajõna, 'Weik du nöbö mö höd yad ñɪgɪl akuyöbö ñɪgö du yad pön hö, 'cõna. Nöbö mabö rɪ nölɪb nuŋ aku piõjö duön yajõna, 'Ap magalɪg rag hö pɪdɪluõla; höŋ duŋe!' cõna.

¹⁸ Yadmɪdan, nöbö mö piaku i yajõna, 'Nɪ din aku, jɪ mögõrɪb rɪb i wobɪl aku nuguba dumɪdlö, 'cõna.

¹⁹ Nöbö i yajõna, 'Nɪ din aku, jɪ hön kau akuyöbö ragpɪd sō wobɪl aku, mabö rɪ rɪ abõñɪjõnō wöhö, du nugunö, 'cõna.

²⁰ Nöbö i yajõna, 'Nɪ din aku, jɪ mö na yödõŋdõŋ ör pɪl makwam, ub maga ñɪgölö, 'cõna.

²¹ Aliö rɪmɪdɪŋ, nöbö aku höbkal duön, nöbö mö piaku ñɪŋ rɪg yajõn mönö aku nöbö dib nuŋwa yad nölõna. Yad nölɪdan, nöbö diba höbwab nuŋ aku gwogwo raŋ, nöbö nuŋ aku nugwo iswob yad abön yajõna, 'Nagö yadkap du ödöi dib bla aipam, ödöi ulul bla aipam duön, nöbö mö lɪblɪb rɪ mɪdö bla ñɪgön, nöbö mö in wajmag lɪd pɪl bla ñɪgön, nöbö mö mämäg we wöl bla ñɪgön, nöbö mö yödɪlöl gwogwo rɪ bla ñɪgön, ñɪgö yad pön hö, 'cõna.

²² Aliö rɪmɪdan, rɪg yajõn mag akuyöbö rön, mai mabö rɪ nölɪb nöbö aku yajõna, 'Nöbö dib, yadlō mag akuyöbö rɪla, jɪ möl bli yōj akwör mɪdö, 'cõna.

²³ Aliö rɪmɪdan, nöbö dib aku mabö rɪ nölɪb nöbö nuŋwa nugwo yajõna, 'Nagö ödöi dib bla aipam, ödöi ulmɪdö bla aipam duön, nöbö mö mɪ ususör rön yadan, ñɪŋ hörj, ram möl yuadö ñɪ kɪ aŋadö cɪcɪ raŋ.

²⁴ Makwam nöbö mö höd wö rɪmõn hölōi bla, nöbö mö i ap na ulul mɪŋ bli nɪmen, mɪ wöhö, 'me cõñjö, "rõŋa.

Ri̱byōx nugw ri abōn, n̄ adō hōne, rōŋa
(Mat 10:37-38)

²⁵ Jisas ödōia dumidōŋ aku, nōbō mō m̄ga nugwo mai dumä. Nun̄ hōüōiliō ñigō yadōŋa,

²⁶ “Nōbō mō bla n̄ adō duŋō, cōñ aku, j̄ r̄ib dib ñiŋa du m̄jōn nuō nuôm, mōn̄iŋ, halōu ha, p̄ign̄iŋ nōlōun̄iŋ nōbō mōnō m̄x̄ñ ñiŋa keir aku, n̄ nugumōn nōbō mō na m̄d̄ibā maga ñigōl.

²⁷ Nōbō mō bli yajōña, Jisas nōbō mō nun̄wa m̄jn̄iŋ aku, j̄ an al̄iŋ, nōbō mō bli an̄iŋ r̄i gwogwam r̄ib maga rō, rōn, m̄x̄ñ ñiŋa keir ri̱byōx nugu ḡrōn m̄jōñ aku, n̄ nugumōn nōbō mō na m̄d̄ibā maga ñigōl.

²⁸ Makwam nōbō ñiŋ i, ram dib m̄x̄ñ i b̄l sō ur̄iba, hōd r̄ig pōdpōdiō pōn c̄nō, rōn, ri̱byōx nugw ri abōn, cōna.

²⁹ Makwam, c̄nō c̄nō, rōn, ram padō hōd p̄l ri abōn aku, j̄ mai r̄iga met wan̄, rama met wan̄, nōbō mō bla nugwo yad hōimōuōn yajōña,

³⁰ ‘Ake! Nōbō m̄g rama ur̄ibi r̄ip duōn, rama r̄ibi rōxḡib rōbōxō,’ cōña.

³¹ Makwam mag aliō akuyōbō, kiŋ i, kiŋ i p̄isaŋ nuō nuō p̄il̄iba, hōd ri̱byōx nugw ri abōn diōna. Makwam nun̄ ri̱byōx nugup duōn, ami nōbō n̄ aku ten tausan ōr m̄da; j̄ kiŋ aku ami nōbō nun̄ twedi tausan m̄da; nuō nuō pin̄iŋ aku, nuŋ ami nōbō n̄ bla p̄l pōr̄ib maga rō, cōna.

³² Ri̱b aku yōx nugwōn, kiŋ i pad piaku mai hōm̄daŋ nuguḡrōn, hōd mōnō wob abōn yajōna, ‘An pōdpōd c̄n̄iŋ, mōnō nugwōn p̄ ñiḡiō ñiḡiŋō?’ cōna.

³³ Makwam, nugw ri abōña. Ap ñiŋ bla magal̄ig rōbōxōn, n̄ p̄isaŋ heñ aku, nōbō mō na m̄d̄ibā maga ñigōl.

³⁴ “Usō ap wā ödōriō aku, j̄ id nun̄wa pal mag diōn aku, ñiŋ pōdpōd r̄iŋ yōra id yōñōn?

³⁵ Usō aliō akuyōbō, p̄ mōriwō r̄ib aimōnō kulakul hōb rola ab̄iŋ ap wōl ri aben. Usō aliō akuyōbō mabō i m̄d̄ōl; p̄ ki bō ab̄ib maga ra. Ñiŋ nōbō mō r̄im̄ij mōla m̄jōn akuyōbō, mōnō yadm̄id̄l k̄i r̄im̄ij pal nugw ri abnō,” rōŋa.

15

Hōn sipsip i hōlōḡipōŋa
(Mat 18:12-14)

¹ Makwam takis p̄ib nōbō bla aipam, nōbō mō ap kib mag gwogwo r̄im̄id̄im bla aipam, Jisas mōnō yadm̄id̄ aku nugun̄jō, rōn, hō nugugu m̄id̄mā.

² Makwam Perisi nōbō bla aipam, lo mōnō yad nōl̄ib nōbō bla aipam, Jisas nugwo yad hōimōuōn yadmā, “Nun̄ pōdpōd r̄im̄in̄ nōbō ap kib mag gwogwo rōi piaku pōn, p̄isaŋ ap mag ñiḡiō ñiḡōn n̄imm̄id̄?” r̄imā.

³ Aliō r̄im̄id̄m̄in̄, Jisas mōnō i hōd rōxōn ñiḡō yadōŋa,

⁴ “Nōbō ñiŋ i, hōn sipsip padokwo padōk mōs mōs hōüōiliō hō wōlu am̄ñax̄ib sō (100) urm̄jōna. J̄ sipsip pan̄yōbō i yōm r̄im̄jōn aku, bli pōn du mōgōr̄ib ñib ñib m̄d̄ piaku ñiḡōn, du hōn sipsip nun̄ hōlōḡipōn aku hōlu nugw yōnm̄id̄ yōnm̄id̄, hōna hōlu nugw pōna.

⁵ Hōn sipsip nun̄ aku hōlu nugw pōn, wā ran̄ nuguḡrōn, p̄ ragp̄id̄ nun̄wa rol sō ñiḡōna.

⁶ Ragpɪd nɪg rag rama hön, nöbö mö nugub nuŋ bla, nöbö mö mögöriþ nɪgiö nuŋ bla, ñigö yad wö ran, hö röb mɪjōñ aku yajōna, ‘Hölögɪp hön sipsip na aku, hölu nugwön höbkal pɪl aku, ñigö nɪ pɪsan wahax pɪnɪm,’ me cōna.

⁷ Mag aliö akuyöbö mɪ, nöbö mö mɪga akuyöbö, an mɪd ri aböla, ap kib mag gwogwo i rölöñjō, rön rɪbyöx nugwöi akuyöbö, adöx yöd röul adö kau sō mɪdöi akuyöbö nugwön wahax peñ; jɪ nöbö mö paŋyöbö i, ap kib mag gwogwo rɪl aku, pödpöd rɪmɪn aliö ailö, rön, röböxmɪjōn aku, adöx yöd röul adö kau sō mɪdöi akuyöbö nugwön mɪ wahax pōña.

Rig mag i hölögipōña

⁸ “Makwam, mö i rɪg silpa mag nuŋ akuyöbö ragpɪd sō mɪjōna. Makwam mag i, ram möl yuö piaku tar pɪññon aku, nuŋ pödpöd cōn? Nuŋ hötikö ur bɪl yörsak nɪgön, jōujōu walön hölu nugup dumɪd dumɪd rɪg mag nuŋwa nugwön pōna.

⁹ Rɪg silpa mag nuŋ aku hölu nugw pön aku, wä ran nugugɪrön, nöbö mö nugub nuŋ bla, nöbö mö mögöriþ nɪgiö nuŋ bla, ñigö yad wö ran, hö röb mɪjōñ aku yajōna, ‘Pɪn rɪg mag paŋyöbö nɪ aku hölu nugwön höbkal pɪl aku, ñigö nɪ pɪsan wahax pɪnɪm,’ me cōna.

¹⁰ Mag aliö akuyöbö mɪ, nöbö mö paŋyöbö i, ap kib mag gwogwo rɪl aku, pödpöd rɪmɪn aliö ailö, rön, röböxmɪjōn aku, adöx yöd röul adö kau sō yöraku God ejol nuŋ bla nugwön mɪ ödöriö wahax pōññjō,” röña.

Ha i nuö röböx duöŋ aku, Jisas mönö höd röxön yadōña

¹¹ Jisas mönö aku yadön yadōña, “Nöbö i ha nuŋ mös mɪjōn aku.

¹² Ha pɪg aku hö nuö yajōna, ‘Acö, ap anɪŋ nöbö hogwa yadlö bla, pɪ nuöm nɪg nɪ bla keir nölö,’ ran, nuö ap ñɪŋ nöbö hogwa bla pɪ asɪx hörɪrör nöiōna.

¹³ Nölan, ha pɪg aku mag metyöbö mɪŋi mɪdön, nuö ap nugwo pɪ nuöm nɪg nölöŋ bla magalɪg sɪm rön, rɪg pön, pön du mögöriþ pad piaku diōna. Du piaku mɪdön, mö kib pɪsan yönön mag gwogwo rɪ gɪrön, rɪg ap nuŋwa pɪrag diön bla, amnör nöbö mö bla nölä pöcōna.

¹⁴ Alan, rɪg nuŋwa pöran, mögöriþ aku mɪ kiö diba piōna. Makwam ap mag wob nɪmɪb rɪg i mɪdenɪm.

¹⁵ Alan, nuŋ duön, nöbö mögöriþ akuyöbö mɪnöbö ñɪŋ i yad nugwan, nugwo hön urɪb mabö aku yad nɪgōna.

¹⁶ Makwam nugwo kiö diba pɪla kiö wöroxön, hön urmɪdöi woprö uñ bla bli nɪmnö, cōn aku, jɪ nöbö mö bli nugwo ap mag nöleñ.

¹⁷ Makwam rɪb mag nuŋwa yöx nugup dumɪd rɪb wä mag aku han yajōna, ‘Acö na mabö rɪ nölmɪdöi nöbö bla, ap mag mɪga mɪda. Nɪ yörɪk mɪdla, nɪ kiö diba wöroxmɪdla.

¹⁸ Makwam, nɪ mögöriþ kɪ röböxön, acö mɪd yöra höbkal duön, nugwo yajina, “God mämäg il rol nuŋ aku rɪ gwogwam rön, mämäg il rol nagö aku rɪ gwogwam rön, rɪl aku,

¹⁹ nagö nɪ ha nɪ me rön yadmɪjɪnō. Nɪ mabö rɪ nöläb nöbö nagö i röxg yad nɪgö cɪnō,” cɪnō,’ cōna.

²⁰ Rɪb aku yöx nugwön, acö rama höbkal dinö, rön, yajōna. Du mɪdan, nuö nuŋ nɪc pad piaku irmär nugwōna. Nuö nɪc nugwön, mɪ ödöriö ögwö yöxōna. Nuŋ rɪmgör ipalɪp du nɪc pɪ wobön, pɪ algun nɪmōna.

²¹ Nuö akuyöbö alaŋ, nɪc yajöna, ‘Acö, God mämäg il rol nuŋ aku rɪ gwogwam rön, mämäg il rol nagö aku rɪ gwogwam rön, rɪl akuyöbö, nagö nɪ ha nɪ me rön yadmɪjɪnö,’ cöna.

²² Aliö cön aku, jɪ nuö nuŋwa mabö rɪ nölɪb nöbö nuŋ akuyöbö nɪgö yajöna, ‘Nɪŋ yadkap ör du wölɪj mɪxɪl dib na aku rag hö nugwo yöm nölön, imag nuŋ aku rɪŋ nɪg nölön, yam uña röb nölön, ri.

²³ Akuyöbö alön, du hön kau ha mau wä ödöriö aku pal pön du urɪŋ, pɪsaŋ wahax pön ap pɪjep diba nɪmnɪŋa.

²⁴ Ha na aku aŋadö wöröxɪb maga röŋ aku, jɪ weik nuŋ höbkal kömö mɪda. Höd nuŋ aŋadö yöm röŋ aku, jɪ weik ha na höbkal pɪlö,’ cöna. Nuö aliö rɪmɪn, nɪŋ du hön kau ha pal pön hön, ap mag urɪŋ, pɪsaŋ wahax pöña.

²⁵ “Makwam ha nuŋ höd aku, mabö rɪb bla rɪ yön pörön röböx, höbkal ramɪxrö womiöx hö gɪ nugwan, cöjɪŋ bɪyöj palön, höx wödön, mɪ wahax pɪ gɪr mɪjöña.

²⁶ Akuyöbö almidɪŋ, ha höda nuö mabö rɪ nölɪb nöbö i nugwo yad nugwön yajöna, ‘Pödpöd rɪmidöi?’ cöna.

²⁷ Yad nugwan, yajöna, ‘Nauö nagö pɪgnaŋ wöröxö rön mönö, jɪ weik höbkal höm, nauö hön kau ha maua mɪxɪñ wä aku pal urɪm nɪm gɪrön wahax pɪmidöiŋö,’ cöna.

²⁸ Aliö raŋ, nugwo ölisö diba wölaŋ, rama ram möl yuadö duen; rɪŋö yör bör mɪjöna. Nuö piöŋö rɪŋö bö duön, ‘Haŋ ram möl yuadö duŋö,’ rön, nugwo mönö höimöliö nɪgön yajöna.

²⁹ Nuö ha höd nuŋwa mönö nölön höimöliö yadmɪdan, nuŋ painjö yajöna, ‘Nɪ mönö nagö yadlö akuyöbö öim öim mai duön, nag mabö rɪb nöbö nagö i röxg mɪdön, mabö nagö öim öim rɪmön rɪmön kɪm mɪga yöna. Makwam nɪ hön meme ha i nölaŋ, nöbö mö nugub nɪ bla pɪsaŋ pal ur nɪmön wahax pölöl.

³⁰ Makwam ha nagö aku, ap nuöm nɪg nölmö bla rag duön, mö kib pɪsaŋ yönön mag gwogwo rɪ gɪrön, rɪg ap nuŋwa magalɪg amnör nöbö mö bla nöl pörön höm, naŋ nugwo uliöxön, hön kau ha maua mɪxɪñ wä ödöriö aku pailaŋö!’ cöna.

³¹ Aliö rɪmɪdan, nuö nɪc nöbö höda nugwo yajöna, ‘An nuarö öim mɪdöl makwam, ap nɪ bla magalɪg nagö pɪnö.

³² Pɪgnaŋ nagö aku aŋadö wöröxɪb maga röŋ aku, jɪ weik nuŋ höbkal kömö mɪda. Nuŋ aŋadö yöm röŋ aku, jɪ weik nugwo hölu nugwön höbkal pɪla. Makwam, an mɪ ödöriö wahax pɪnɪm,’ cönɪŋö,” röŋa.

16

Nöbö mabö yöj nöbö aku, Jisas mönö höd röxön yadöŋa

¹ Jisas nöbö nuŋ akuyöbö nɪgö yadöŋa, “Nöbö dib ap mɪga mɪjön i, nöbö ap nuŋ piaku nugwidɪx mɪdɪb nöbö i yad nɪgaŋ, ap nuŋ bla nugwidɪx mɪjöna. Makwam nöbö dib aku, mönö i nugwöna, nöbö ap nuŋ nugwidɪx mɪjön aku, ap nuŋ bla amnör cöna.

² Nöbö diba mönö aku nugwön, nugwo wö raŋ hömɪdan yajöna, ‘Ap nɪ bla nugwidɪx mɪd ri aböiö aku, nɪ yad nölmɪn nugula. Makwam, nagö duön, ap nɪ pödiöm mɪd akuyöbö magalɪg iŋ wöd nugw ri abön, nöbö mö piaku nɪgö ap rɪb na pödiöm mɪd akuyöbö magalɪg iŋ wöd nugw ri abön, hö nɪ yad nölön, mabö na rɪmɪdlö aku mai röinaŋö,’ cöna.

³ Aliö rîmîdan, nöbö ap nuŋ bla nugwidîx mijön nöbö aku, rîb nuŋ akwör yöx nugwön yajöna, 'Nöbö diba nî yad abîba rîmîd aku, jî nî pôdpöd cîn? Nî nöbö gö mîdöi aku, mögö pîn wödîb maga nîgöl. Nöbö mö bli ap ñîŋ aku sô rî wököi nîmmîjîŋ aku, nî möigw yöxnö,' cöna.

⁴ Makwam mai rîbyöx nugw ri abön yajöna, 'Nî agapîm cîn aku wopik nugula. Adaku rîmön, mai nöbö dib na nî yad abön wop aku, nöbö mö bli nî pîŋ, ram ñîŋa hölmön mijîbî,' cöna.

⁵ Aliö rön, nöbö mö bli ñîgö nöbö dib nuŋwa ap rîb mijön akuyöbö wö cöna. Wö ran, nöbö höd hön aku nugwo yajöna, 'Nagö nöbö dib na ap rîb pôdiöm mîd?' cöna.

⁶ Aliö ran, yajöna, 'Wel nîmîb ap yöja akuyöbö padokwo padök mös mös höuöiliö hö wölu amñaxîb sô (100),' me cöna. Aliö ran, yajöna, 'Köp meg pî, rîmgör römîdön ap yö akuyöbö padokwo padök mös höuöiliö igwö sô (50) kai kîtö,' cöna. Aliö ran, rîg yajön mag akwör cöna.

⁷ Mai, nöbö i hömîdan, yajöna, 'Nagö nöbö dib na ap rîb pôdiöm mîd?' cöna. Aliö ran, yajöna, 'Wit yogw akuyöbö padokwo padök mös mös höuöiliö hö wölu amñaxîb sô (100),' me cöna. Aliö ran, yajöna, 'Köp meg pî, rîmgör römîdön yogw akuyöbö padokwo padök mös paŋ höuöiliö hö wölu agîp sô (80) kai kîtö,' cöna. Aliö ran, rîg yajön mag akwör cöna.

⁸ Aliö akuyöbö almîdan, mai nöbö dib nuŋ aku nugwön yajöna, 'Nöbö ap na nugwidîx mîdîb nöbö aku, rîbyöx nugw ri abön, pôdpöd rön mîd ri abnö, ra aku, nuŋ rî ri abön rö,' cöna. Makwam nugwi. Nöbö mö mögöriîb rol il kî rîbyöx nugwöi bla yadöia, 'Weik agö magîm rön mai römîd gî mîdîb an aku mîd ri abnîŋ owa?' rön, rîb aku yöx nugu grön rîm dumîda. Makwam mil mag wä nugwöi nöbö mö bla, mag aliö akuyöbö mag akwör rîm duöx aku waiö.

⁹ Rîg ap mögöriîb il kî mîd bla, nöbö mö piaku bli nölîŋ mönö, mai ap piaku aŋadö pôcön wop aku, God mögöriîb öim mîdîb nuŋ yör sô ñîgö yad wahax pöna.

¹⁰ Rîg ap ulul bli, nöbö mö i imag rola nîg gîŋ, nugwidîx mîd ri abön aku, ap dib bla nölîŋ, paŋ mag akwör cöna. Makwam rîg ap ulul bli, nöbö mö i imag rola nîg gîŋ, nugwidîx mîd ri aben aku, ap dib bla nölîŋ, paŋ mag akwör cöna.

¹¹ Makwam ñîŋ rîg ap mögöriîb rol il kî mîd aku pön, inakmönö hörön, nugwidîx mîd ri abeñ aku, agö nöböm ñîgö ap wä ödöriö bîl sebö nöiön?

¹² Nöbö i rîg ap nuŋwa pî imag rol ñîgö nîgön aku, ñîŋ inakmönö hörön, nugwidîx mîd ri abeñ aku, agö nöböm rîg ap ñîgö keir nöiön?

¹³ Nöbö paŋyöbö i, nöbö dib mös mabö rîb maga nîgöl. Nöbö rama mösör mabö cön aku, jî nuŋ nöbö dib i madmag nîgön, nöbö dib i madmag nîgen. Owa nöbö dib i madmag nîgön, nöbö dib i madmag nîgen. Aiön mag akuyöbö, ñîŋ rîg ap bla ap wä ödöriö, me rön, nugumîjîŋ aku, God mabö rîmîdöi adaku röböxbä maga rö," röŋa.

¹⁴ Perisi nöbö bla, rîb dib ñîŋa paŋ rîg akwör rîbyöx nugumîdöi makwam, Jîsas mönö yadöŋ aku nugwön imöuön yad höimöumä.

¹⁵ Yad höimöumîdmîŋ, Jîsas ñîgö yadöŋa, "Ñîŋ nöbö mö mämäg il rol aku, an nöbö mö wä mîdöla, röi aku, jî God höbwab rîb madmag yuö ñîgö kwo nugwa. Ap nöbö mö nugumîŋ wä rî bla, God nugumîŋ ap gwoowo röxa.

¹⁶ “Röbö pal nölb nöbö Jon hölörj wop aku, lo mönō kai k̄tim aku aipam, God mönō yadib nöbö mönō kai k̄tim aku aipam yadm̄n, nöbö mö nugwōn, mag aku r̄im dum̄da. Makwam Jon hörj wop aku ila n̄gōn, God nöbö mö pōn nugwid̄x m̄d̄ib mönō wā aku yadm̄n, nöbö mö nugwōn n̄n̄j magal̄g pañ adakwōr dun̄j, rōn, usus rōn r̄im dum̄da.

¹⁷ Adōx sō mögōr̄ib m̄igrō k̄i p̄isanj hölöḡip̄bā maga ra, j̄i lo mönō aku r̄ib ul m̄n̄j hölöḡipen.

¹⁸ “Makwam, nöbö i mö pōn rōbōxōn, du mö hör i pōn aku, mö kib pōna. Makwam nöbö i öb̄lōn, nöbö pōn rōbōxōn mö aku pōn aku, nuñ algör ör mö kib pōna.

R̄ig ap m̄iga m̄idōj nöbö i, Lasaras yōjō

¹⁹ “Nöbö i r̄ig ap nuñwa m̄iga m̄idm̄da. Nuñ wōl̄j wā wā akwōr yōmōn, ap mag wā wā akwōr n̄mm̄da.

²⁰ Makwam ram nuñwa ubal̄j il yōra, nöbö uj kap ap m̄idm̄döl nöbö i pōn hō n̄ḡim m̄idm̄da. Ib nuñwa Lasaras. ²¹ R̄ib nuñwa yōx nugwōn, ‘Nöbö ap m̄iga m̄id k̄i ap n̄man, ap r̄ib r̄ib bla ābāñ mo k̄iyōbō p̄iñōn aku, n̄i n̄im̄mōn kiō p̄ilen̄jō,’ rōn, nugum̄dōjā. Makwam wōñō bla hōn, uj nuñ bla pai n̄mm̄dmā.

²² Mai nöbö ij aku wōrōxōjā. Nuñ wōrōxim, ejol bla hōn nugwo pōn du mögōr̄ib adōx yōd rōul adō kau sō duōn, Ebrahim nuñ adō n̄gm̄n ap diba n̄imōjā. Makwam ap kap nöbö r̄ib aku aipam wōrōxim hogw p̄ilmā.

²³ Nöbö r̄ib aku wōrōxōn, du r̄in hör yōnm̄d mōl bō du m̄id̄im, nugwo ölin̄j gwogwo p̄ilm̄n nuguḡirōn m̄idm̄dōjā. Makwam m̄idōn laxiō pisō nugwōjā, Ebrahim Lasaras p̄isanj hör hör yōr sō m̄idmā.

²⁴ Nugwōn, wō rōn yadōn yadōjā, ‘Acō Ebrahim, n̄i ögwō yōxōn, Lasaras nugwo yadan, imag igwō nuñwa rōbō p̄lōn, hō albeñ n̄i aku p̄i nugwan, n̄i hōx ran. B̄i yuō k̄i n̄i yōnm̄n, n̄i m̄i ölin̄j hōb diba p̄im̄dlō,’ rōjā.

²⁵ Aliō r̄im̄n, Ebrahim yadōjā, ‘Ha na nugwō! Mögōr̄ib il bō m̄idm̄dlō wop aku, nagō ap wā wā nagō p̄im̄dlō, j̄i Lasaras ap gwogwo gwogwo akwōr p̄im̄da. Makwam weik mögōr̄ib k̄i, nuñ wā m̄idm̄n nuguḡirōn, nagör ölin̄j hōb diba p̄ilm̄da.

²⁶ God nuñ mōl diba ödōriō mib̄l k̄i r̄i n̄igōj makwam, an nöbö mö pō adōk rala rōn pō ub maga n̄gōl; j̄i n̄n̄j pō adaku rala rōn adōk hōb maga n̄gōlō,’ rōjā.

²⁷ Aliō r̄im̄n, nöbö aku yadōjā, ‘Aliō yadlō aku, Lasaras nugwo yadan, nuñ acō na rama duōn,

²⁸ haul nöbö na akuyōbō mōm̄d sō piaku n̄igō mönō ölsō yadan, mögōr̄ib ölin̄j hōb keiryōbō gwogwo öim p̄l yōr̄ik hölin̄j,’ me rōjā.

²⁹ Aliō r̄im̄n, Ebrahim yadōjā, ‘Mos̄is aipam, God mönō yadib nöbö bla aipam, mönō kai k̄tim aku nugw̄n,’ me rōjā.

³⁰ Aliō r̄im̄n, yadōjā, ‘Acō, akuyōbō aleñ; j̄i nöbö mö i wōrōxōn öb̄lōn, du yadm̄dan aku, m̄i yadō, rōn, ap kib mag gwogwo rōi aku, pōdpōd r̄im̄n aliō alöl̄jō, rōn, rōbōxōñ̄jō,’ rōjā.

³¹ Aliō r̄im̄n, Ebrahim yadōjā, ‘N̄n̄j Mos̄is aipam, God mönō yadib nöbö bla aipam, mönō kai k̄tim mönō aku nugwōlōi aku, nöbö i wōrōxōn öbiōn aku, n̄n̄j algör ör nugweñ̄jō,’ rō,” rōjā.

17

*Ap kib mag gwogwo rɪb mag aku
(Mat 18:6-7; Mak 9:42)*

¹ Jisas nɔbɔ nuŋ akuyɔbɔ ɲɪgɔ yadɔŋa, “Nɔbɔ i mɔnɔ mɔ i mag gwogwo rol aku rɔn, nɔbɔ mɔ bli rɪba nɔlaŋ, ɲɪŋ aipam mag gwogwo akwɔr rɔn pɪn bɪcɔɲa. Mag adaku hɔd rɪmɪdmä, weik rɪmɪdɔia, mai algör ör rɪmɪjɔɲa. Makwam nɔbɔ mɔ ɲɪŋ rɪb gwogwo nɔiɔɲ bla, ɲɪŋ mɪ ɔliŋ hɔb ɔdɔriɔ pɪmɪjɔɲa.

² Makwam nɔbɔ i mɔnɔ mɔ i, halou ha bla ha paɲyɔbɔ i aliɔ rɪba cɔn aku, nugwo rɪg diba wit palɪb rɪg i, göliɔda aliɪg nag ɲɪg gö ɲɪgɔn, pɔn du ban yuɔ diba abɔyɪx aku waiɔ. Aku agapɪm: nuŋ kɔmɔ mɪdɔn, halou ha paɲyɔbɔ i raŋ pɪn bɪcɔn aku, mɪ ɔliŋ hɔb gwogwo pɔna.

³ Makwam, ɲɪŋ keir rɪbyɔx nugw ri abɔɲa.

“Pɪɲnaŋ nɔlounaŋ nagɔ i ap kib mag gwogwo rɪmɪjɔn aku, nugwo yadyɔxɔn yadɪŋ, pɔdpɔd rɪmɪn akuyɔbɔ rɪlɔ, rɔn, rɪbyɔx nugumɪjɔn aku, rɪ gwogwam rɔŋ aku nugwɔn rɔbɔxɔɲa.

⁴ Ap ɲɪgɔ akuyɔbɔ bli rɪ gwogwam rɔn, mai hɔn, pɔdpɔd rɪmɪn akuyɔbɔ rɪlɔ, rɔn, yadmɪjɔn aku, ap gwogwo rɔŋ aku nugwɔn rɔbɔxɔɲa. Makwam wop paɲyɔbɔ i alɔn raŋ raŋ akuyɔbɔ mɪj sɔ aku cɔn aku, algör ör nugwɔn rɔbɔxɔɲɪŋɔ,” rɔŋa.

Nugw pɪb mag aku

⁵ Jisas aliɔ rɪmɪdmɪn, mɔnɔ nuŋwa pɔn dub nɔbɔ bla yadmä, “Nagɔ anɪŋ raŋ, nugw pɪb mag ana dib rɔxaŋ,” me rɪmä.

⁶ Aliɔ rɪmɪn, Jisas ɲɪgɔ yadɔŋa, “Nugw pɪb mag dib yɔi, nugw pɪb mag ɲɪŋa bɪ masted mag ulmɪdɔ mɪda rɔxg mɪjɔn aku, ɲɪŋ bɪ kɪ, ila aliɪg mɔlɔd du ban yuɔ mibɪl kwo wɔl gɪ mɪdɔ, rɔn yadɪŋ, rɪg yajɔɲ mag akwɔr cɔna.

Mabɔ rɪ nɔlɪb nɔbɔ i mabɔ nuŋwa

⁷ “ɲɪŋ rɪb pɔdiɔ yɔx nugwɔi? Mabɔ rɪ nɔlɪb nɔbɔ i mɔgɔrɪb pɪn wɔd pɔrɔn mɔnɔ hɔn sɪpsɪp ur pɔrɔn, hɔbkal rama hɔm, nɔbɔ nuɔ nuŋwa nugwo mɔnɔ pɔd yajɔn? ‘Nagɔ kiɔ pɪl aku, nagɔ yörɪk rɔmɪdɔn ap mag ɲɪmɔ,’ cɔnɪŋɔnɔ?

⁸ Wöhö. Aliɔ yaden. Nuŋ yajɔna, ‘Wölɪja paŋ wɔlaŋ, amanɔ aku pɪx ɲɪgɔn, rɔbɔ ap nɪ bla rag hɔ nɔlaŋ ɲɪmɪmɔn, mai rɔbɔ ap nagɔ bla ɲɪmɔ,’ cɔna.

⁹ ɲɪŋ rɪb pɔdiɔ yɔx nugwɔi? Mabɔ rɪ nɔlɪb nɔbɔ aku, nɔbɔ diba yajɔn mag akuyɔbɔ rɪmɪjɔn aku, nɔbɔ diba mɔnɔ wä bli nugwo yajɔnɪŋɔnɔ owa? Wöhö. Mabɔ rɪ nɔlɪb nɔbɔ nuŋwa mɪd aku mɪ, rɪg yajɔn mag akwɔr cɔna.

¹⁰ ɲɪŋ kwo algör. God ɲɪgɔ mabɔ yad ɲɪgɔn akuyɔbɔ rɪ pɔrɔn yajɔɲa, ‘An mabɔ rɪ nɔlɪb nɔbɔ mɔ wä yɔi. Ap adɔ i keir rɔlɔl; mabɔ an rɪb akwɔr rɔlɪŋɔ,’ cɔɲɪŋɔ,” rɔŋa.

Ragpɪd sɔ nɔbɔ ucrapɔ rɔŋ aku, Jisas rɪmɪn, kɔmɔ ɲɪgɔŋa

¹¹ Jisas Jerusalem dɪnɔ, rɔn, mɔgɔrɪb Sameria kɪ, mɔgɔrɪb Galili kwo, mibɪl yɔra pikwo dumɪd dumɪd,

¹² ram yɔj lɪglɪg agrɔ i yɔnmɪdɪm nugugɪrɔn, ucrapɔ rɔŋ nɔbɔ akuyɔbɔ ragpɪd sɔ, nugwo mɔigw palɔn, hör hör yörkwo mɪdɔn,

¹³ aj halɔn yadmä, “Jisas, Nɔbɔ Dib, anɪŋ ɔgwɔ yɔxɔ,” rɪmä.

¹⁴ Aliɔ rɪmɪdmɪn, Jisas ɲɪgɔ yadɔŋa, “ɲɪŋ duɔn, God ap hɔjɔpal ur nɔlɪb

nöbö bla ñigö uñ ñiñ bla yabunö,” rōja. Aliö rīmīn, ñiñ duön, ödöi mibīl yōra dumīdmīn nugugīrōn, ñigö kōmō ñigōja.

¹⁵ Makwam ñigö aliö kōmō ñigmīn, nöbö Sameria yōbö i, nugwo kōmō ñigōñ aku nugwōn, mōnō diba yad gīrōn, God iba yadīm bīl sō dumīn nugugīrōn,

¹⁶ hōbkal hōn, Jisas mīdōñ yōdpīlō il yōra pīn bīrōn, hanaj adō pibō rī mōgō bö cīrōn, Jisas nugwo rī ablanē rōja.

¹⁷ Nuñ alōn rīmīn, Jisas yadōja, “Nī rībyōx nugula, nöbö akuyōbö ragpīd sō kōmō ñigōdō, rīl aku, jī nöbö akuyōbö mac sō bla mīkai?”

¹⁸ Nöbö bli pōdpōd rīmīn hōlōi? Nöbö pad piakuyōbö, Juda nöbö yōi akwōr hōn God nugwo wā rī ā?” rōja.

¹⁹ Jisas aliö rōn nöbö aku nugwo yadōja, “Jisas nī ranj kōmō ñigōñiñjō, rōn nugw pīlō aku, nagō kōmō ñiga, duō,” rōja.

God nöbö mö pōn nugwidīx mījōna
(Mat 24:23-28)

²⁰ Makwam wop i Perisi nöbö bla Jisas nugwo yad nugwōn, “God nöbö mö pōn nugwidīx mīdīb wop aku wop kai wōxnō ñigōn?” rīmā. Aliö rīmīn, Jisas yadōja, “God nöbö mö pōn nugwidīx mījōñiñjō, rōi aku, kīñ bla bli, nöbö mö nugwidīx mīdīm mīdīm, nugw rī abōn rīm rīm, mai kīñ ñiñja hōm, nöbö mö nugwo māmāga nugwōn, wopik hō, cōñ mag akuyōbö ren.

²¹ ‘Mīd yōrik,’ mōnō ‘Mīd yōr kwom,’ rōn yadeñīm. Aku agapīm: nuñ tar hōn, mibīl ñigö yōrik mōdō mīdō,” rōja.

²² Jisas aliö rōn, nöbö nuñ bla ñigö yadōja, “Mai piaku, Nöbö Ha nuñwa hanj nugwo nugunō, rōn, madmag ñigö wax nōl gōr mījōna, jī nugwo nugweñ.

²³ Nöbö mö bli ñigö yajōña, ‘Mīd yōrik,’ mōnō ‘Mīd yōr kwom,’ me cōñ aku, jī mōnō aku mī yadōiñjō, rōn, ipalīp duñ, ñiñ pīsanj dumījeñ.

²⁴ Aku agapīm: Nöbö Ha nuñwa hōn wop aku, añīgōlō ñīrīm, mīla alīp dum nugwōi mag akuyōbö alīp hōna.

²⁵ Makwam ñiñ nöbö mö weik mīdōi kīyōbö, Nöbö Ha nuñwa nugwo ipītanj nugwōn nugwo peñ; nugwo ōmōrō diba nōiōña.

²⁶ Nöbö Ha nuñwa hōn wop aku, maduar ōr Noa mīdōñ wop aku rīg rōñ mag akuyōbö cōna.

²⁷ Noa mīdōñ wop aku, nöbö mö bla ap mag nīm gīrōn, rōbö nīm gīrōn, mö nuō nuō nōl pī gīrōn, rī mīdīm nugugīrōn, Noa nuarō nuōmarō bīyōj mōla dum nugugīrōn, ruō ib diba rīlō, rī yōxmīn, bana wōlōn nöbö mö akuyōbö ñigö magalīg pī yuō abmīn wōrōx pōrmā.

²⁸ Makwam nöbö Lot mīdōñ wop aku, Sodom nöbö mö bla algōr ōr ap nīm gīrōn, rōbö nīm gīrōn, ap piaku sīm rī gīrōn, ap mōriwō rīb piaku rī gīrōn, ram ur gīrōn, rī mīdīm nugugīrōn,

²⁹ Lot mōgōrīb aku rōbōxōn, mōgōrīb hōr mōl i dum nugugīrōn, wop akwōr, rīn pīn diba adōx kau sebō pīnōn, Sodom nöbö mö ñigö magalīg yōñ bīc um duōja.

³⁰ Nöbö Ha nuñwa hōn wop aku, mag aliö akwōr cōna.

³¹ “Wop aku, nöbö mö ram cōlōbö sō mījōñ aku, ap ñiñ bla ram mōl bö mīd aku pība ram mōl bö dueñ. Nöbö mö mōriwō rīb bla yōnmījōñ piaku, ap bli pība hōbkal rama dueñ.

³² Lot mön-ij nugwo röj adakwör r-ib-yöx nugwön, nugw ri aböña.

³³ Nöbö mö b-il kai, n- keir nugw ri abön kömö m-ij-nö, rön r-ib-yöx nugwön aku, wöröxöna; j- nöbö mö b-il kai, Krais mönö wä yad akuyöbö mabö nuñwa r-ip dum-ä-dön wöröxnö, rön r-ib-yöx nugwön aku, kömö m-ijöna.

³⁴ Ñ-gö yadm-ä-dla, wop aku p-xmag yuö bö nöbö mös äb-än döul pañyöbö i hö-lim g- m-ijöñ aku, i pön, i röböxna.

³⁵ Mö mös wit maga pal pat piöpi r-im-ijöñ aku, i pön, i röböxna.

³⁶ Nöbö mös möriwö r-ib piaku mabö r- m-ijöñ aku, i pön, i röböxnö,” röña.

³⁷ Jisas aliö r-im-in, ñ-ij yadmä, “Nöbö Dib, mönö yadm-ä-dlö aku, mögö-r-ib kai aliö cön?” r-imä.

Aliö r-im-in, Jisas yadöña, “Urap döuyö i wöröx g- m-ijön yöraku, yöur gwolgwäbö nugwön hö s-ä-s-ib n-ig-m-ijöñ-ijö,” röña.

18

Mönö p- nuöm n-ig-ib nöbö i, mö wösrö i

¹ Jisas, nöbö n- bla r-ib m-iga yöxölön, God höjöpäl gör m-ä-d-ij, me rön, ñ-gö mönö i mönö höd röxön yadöña,

² “Mögö-r-ib i, mönö p- nuöm n-ig-ib nöbö dib i m-ijöna. Makwam nöbö aku, nuñ God r-ib-yöx nugwen; nöbö mö bla ñ-gö uliöxen.

³ Makwam mö wösrö mögö-r-ib akuyöbö i, öim hö nugwo yajöna, ‘Nöbö kwolmal na mönö an-ij aku nugwö,’ cöna.

⁴ Aliö cön aku, j- mönö p- nuöm n-ig-ib nöbö dib aku mönö nuñ aku pen. J- mö wösrö aku, nuñ öim öim hö yad nugu gör m-ä-d-ij m-ä-d-ij, mai nöbö dib aku yajöna, ‘N- God nugwo ipöxöi; ñ-gö nöbö mö piaku algör uliöxöi;

⁵ j- mö wösrö k- n- öim öim hö yad nugu gör m-ä-d-ij m-ä-d-ij n- ip-ä makwam, n- du mönö dib aku yad nugunö,’ cön-ijö,” röña.

⁶ Nöbö Diba aliö rön yadöña, “Mönö p- nuöm n-ig-ib nöbö aku nöbö mö uliöxölön, j- nuñ mönö kai yadön aku nugw ri aböña.

⁷ Ñ-ij r-ib kai yöx nugwöi? God nuñ nöbö mö nuñ keir yad n-ig bla, m-il p-xmag yuö nugwo höjöpäl-m-ijöñ aku, mönö ñ-gö nugwön uliöxön nugwen-ijö, rön, nugwöi? Ñ-ij m-x-ä-l magi pöx m-ijöñ-ijö, rön nugwöiñ ä?

⁸ N- ñ-gö yadm-ä-dla, nuñ mönö yajöñ aku nugwön, ñ-gö ögwö yöxön, yadkap ör nöbö kwolmal ñ-ijä r- gwogwam cön akuyöbö ödöia id-xöna. Makwam Nöbö Ha nuñwa mögö-r-ib il k- höbkäl hön wop aku, nöbö mö bli nugwo nugw p- gör m-ijöñ-ijöñö wöhö?” röña.

Perisi nöbö i, takis p-ib nöbö i

⁹ Nöbö mö bli, an nöbö mö wä, nöbö mö bli nöbö mö gwogwo, me rön, nugwim akuyöbö, Jisas ñ-gö mönö i mönö höd röxön yadöña,

¹⁰ “Perisi nöbö i, takis p-ib nöbö i, God höjöpäl-ä-ba, God höjöpäl-ib rama diöña.

¹¹ Perisi nöbö aku, r-ib nuñ akwör God höjöpälön yajöna, ‘Nagö ri ablaje r-im-ä-dla. N- nöbö bli r-ig röi akuyöbö, ap wä m-iga akwör pön, ap kib pön, mö kib mag yönön, röi. N- takis p-ib nöbö k-iyöbö k- röxg-ä yöi.

¹² In-p-ä-lö pañ pañ wop mös ap mag n-ä-möi aipam. Öim ap n- akuyöbö ragp-ä-d sö pön, nagö pañyöbö i nöilö,’ cöna.

¹³ Makwam takis pib nöbö aku, nuñ möigw yöxön, adöx yöd röul adö kau sö nugwen; hör hör yörakwo iröpa ubilön, ibön nuñwa keir palön, r+ib m+ga yöx nugwön yajöna, 'God, ni nöbö ap kib mag gwogwo r+il aku, ni ögwö yöxö,' cöna.

¹⁴ Ñigö yadm+idla, takis pib nöbö aku aliö yadan, God nugwo, ap kib mag gwogwo r+ilö aku nugwön röböxm+idlö, cöna. Makwam God nuñ Perisi nöbö aku nugwo aliö yaden. Aku agap+im: nöbö mö ib ñ+ña keir p+rag wöiöñ bla, God ran ib ñ+ña p+in pal diöna. Ji nöbö mö ib ñ+ña p+rag wöleñ bla, God ran ib ñ+ña m+jön+ñö," röña.

Jisas halöu ha ulul bla p+ nugwöña
(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Nöbö mö bla, Jisas halöu ha ulul an+ñ k+iyöbö p+ nugwan, me rön, pön hömä. Jisas ñ+gö p+ nugum nugug+rön, nöbö nuñ bla alm+idim aku nugwön, nöbö mö piakuyöbö ñ+gö yadyöxön yadmä, "Ñ+ñ akuyöbö alm+ijeñ," r+mä.

¹⁶ Jisas piönö halöu ha piaku wö r+m höm+dm+in, nöbö nuñ bla ñ+gö yadöña, "Pödpöd r+m+in ñ+gö aliö yadyöxm+idöi? Halöu ha ulul piaku röböx+in ni pöl höñ. God nöbö mö pön adöx yöd röul adö kau sö nugwid+x mid+ib aku, halöu ha ulm+idö piaku röxg m+jön+ñö," röña.

¹⁷ God Mönö yad nölön, God nöbö mö pön nugwid+x mid+ib mönö aku aliö midö, r+m+jön aku, halöu ha ulul bla God Mönö aku nugwön, r+mgör nugw pöña. Makwam, ni ñ+gö mi yadm+idla, nöbö mö halöu ha ulul ni r+g nugw pöi mag aliö akuyöbö nugw p+m+jön bla, God ñ+gö pön nugwid+x m+jöna. Ji nöbö mö halöu ha ulul ni nugw pöi mag aliö akuyöbö nugw peñ bla, God mögöri+ib nuñ yör sö dueñ.

Juda nöbö dib i ap m+ga midöña
(Mat 19:16-22; Mak 10:17-22)

¹⁸ Juda nöbö dib i Jisas midön yöra hön yadöña, "Mönö yad nöl+ib nöbö wä na. Ni pödpöd rön, öim mid+ib mag aku p+in?" röña.

¹⁹ Aliö r+m+in, Jisas yadöña, "Ni pödpöd r+m+in, 'Nöbö wä,' me r+lö? Nöbö mö i wä midöl; God panyöbö akwör Nöbö wä m+da.

²⁰ Makwam nagö God lo mönö aku nugulö: 'Mö kib nöbö kib r+m+ijeñ; nöbäpö p+lm+ijeñ; ap kib p+m+ijeñ; mönö diba yajön piaku du mönö inakmönö hörön yadm+ijeñ; nauö nam r+g yajön mönö akwör yöxön mai dinö,' " röña.

²¹ Jisas aliö r+m+in, nöbö aku yadöña, "Ni hanal mid akwör ila n+gön, lo mönö ada piaku magal+g r+ip hö hö, weik wop ki pan mag akwör r+ midlö," röña.

²² Jisas mönö aku nugwön yadöña, "Ap panyöbö iör röiö. Ap nagö blaku magal+g sim rön, r+g pön, nöbö mö liblib r+ midö bla nölö. Nan alm+jinö aku m+, mid ri ab+ib mag nagö aku m+jön God mögöri+ib adöx yöd röul adö kau sö. R+g yad+il akuyöbö rön, han, ni p+san yönm+id+ñö," röña.

²³ Jisas mönö aku yad+im, Juda nöbö dib aku r+g ap nuñ bla m+ga midön aku, audiöx nugwön r+ib diba yöx nugwöña.

²⁴ Rib diba yöx nugum+idön aku, Jisas nugwo nugwön yadöña, "Nöbö mö ap m+ga m+jön akuyöbö, m+ñi r+ öliöxön God nöbö mö nuñwa m+id+ñ, ñ+gö pön ram nuñwa nugwid+x m+jöna.

²⁵ Hön kamel bla kai mauöl nag aböi möl aku dinöb, mɨɲi rɨ öliöxön diöñ aku, jɨ nöbö mö köme ulnōu ap bla mɨga mɨd akuyöbö, God mögöriɓ nuɲ aku mɨɲi rɨ öliöxön diöñɨñö,” rōɲa.

²⁶ Jisas aliö rɨmɨn, nöbö mö mɨdim bla yadmä, “Mönö yadmɨdlö aku, God nuɲ nöbö mö i kömö pɨb maga nɨgöl owa agapɨm?” rɨmä.

²⁷ Aliö rɨmɨn, Jisas yadōɲa, “Adö bli nöbö mö rɨb maga nɨgöl aku, jɨ God nuɲ cɨnōb paɲ rɨb akwör nɨgö,” rōɲa.

²⁸ Jisas aliö rɨmɨn, Pita yadōɲa, “Mɨ! Ram ap an akuyöbö magalɨg röböxön, nagö pɨsaɲ paɲör alɨp yönmɨdɨñö,” rōɲa.

²⁹ Aliö rɨmɨn, Jisas ñɨgö yadōɲa, “Ñɨgö mi yadmɨdla, nöbö mö, God mönō wä nuɲ aku pɨrag yönɨñö, rön, ram rɨb, mönɨɲ, nɨmam, nuö nuöm, halöu ha ñɨɲ bla röböxön aku, God ñɨgö uplöbenɨm.

³⁰ Weik mɨdöl wop mibɨl yörɨk, God nuɲ ñɨgö nugwidɨx mɨd ri abön raɲ, ap ñɨɲ bla, nöbö mö ñɨɲ bla, magöri maga rɨg mɨjōna. Makwam wop maiyöbö aku, nuɲ pɨsaɲ öim öim mɨjōñɨñö,” rōɲa.

*Jisas iswob, “Nɨ pɨl pal nɨgɨɲ, wöröxön öbinö,” rōɲa
(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)*

³¹ Jisas nöbö nuɲwa akuyöbö möl sō ñɨgö pön rɨb piaku duön yadōɲa, “Nugwi. Weik Jerusalem dumɨdöla. Du röpiñɨnɨɲ aku, Nöbö Ha nuɲwa nugwo, God mönō yadɨb nöbö bla maduwar ör God Mönö aku kai kɨtön rɨg yadim mag akwör cōɲa.

³² Nugwo pön, Juda nöbö yöi akuyöbö imag rol ñɨgö nɨgɨɲ, nugwo yad höimōuön, ñɨlōɲ nɨg gɨrön, höpöl pɨlön, naga pɨ palön, mɨ aɲadö pɨl pal nɨgōɲa.

³³ Makwam wop mös mɨdön, wop paɲ aku höbkal öbiönɨñö,” rōɲa.

³⁴ Makwam Jisas aliö rɨmɨdmɨn, nöbö nuɲ bla rɨbyöx nugub maga nɨgölmɨn, mönō rɨg yadmɨd aku, me rön, libak nugwölim.

*Jisas mämäg we wölōɲ nöbö i rɨmɨn, mämäga ix nugwōɲa
(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)*

³⁵ Makwam mai, Jisas du Jeriko uröpɨnmɨn nugugɨrön, nöbö mämäg we i mɨdōɲa. Nöbö aku nuɲ ödöi kwol yöraku römɨd gɨ mɨdön, rɨg ap nöinö, rön, sō rɨ mɨdōɲa.

³⁶ Nöbö mö mɨga akwör mönō pɨp hö padɨxmɨn nugugɨrön, nuɲ nöbö mö bli ñɨgö yad nugwön yadōɲa, “Pödpöd rɨmɨdöi?” rōɲa.

³⁷ Aliö rɨmɨn, yadmä, “Jisas nöbö Nasaret yöbö aku hön dumɨdö,” rɨmä.

³⁸ Aliö rɨmɨn, nuɲ wö diba rön yadōɲa, “Jisas, Depid Ha nuɲwa, nɨ ögwö yöxö!” rōɲa.

³⁹ Aliö rɨmɨn, nöbö mö hö dumɨdim bla nugwo yadyöxön yadmä, “Pödpöd rɨmɨn wölmɨdlö? Dar mɨdö!” rɨmä. Aliö yadim aku, jɨ nuɲ tar mɨdölōɲ. Wö mɨ diba rön yadōɲa, “Jisas, Depid Ha nuɲwa, nɨ ögwö yöxö!” rōɲa.

⁴⁰ Aliö rɨmɨn, Jisas nugwön aɲöi nɨgön, nöbö mö akuyöbö ñɨgö yadōɲa, “Yölɨɲ il yörɨk höñö,” rōɲa. Aliö rɨmɨn, pön hömɨn yadōɲa,

⁴¹ “Nagö pödpöd cɨnō?” rōɲa.

Jisas aliö rɨmɨn, yadōɲa, “Nöbö Dib, nɨ raɲ mämäg na aku iswob nugunöm,” rōɲa.

⁴² Aliö rɨmɨn, Jisas nugwo yadōɲa, “Jisas nɨ raɲ, mämäg na ix nugunö, rön, rɨbyöx nugw pɨlö aku mɨ, mämäga ix nugwö,” rōɲa.

⁴³ Jisas aliö rîmîn, wop akwör mämäga ix nugwön, God iba yadmîn bîl sô dumîn nugugîrôn, Jisas dumîdöŋa yöraku mai duöŋa. Nöbö mö magalîg Jisas rôn aku nugwön, God iba yadmîn bîl sô duöŋa.

19

Sakias, takis pîb nöbö i

¹ Jisas Jeriko duön, mibîl yöra u dumîdöŋa.

² Makwam Jeriko yöraku, rîg ap mîga mîdmîd nöbö i, takis pîb nöbö piaku ñîgö magalîg nugwidîx mîdmîda. Ib nuŋwa Sakias.

³ Jisas taun mibîl yöraku padîxmîn nugugîrôn, nöbö mö mîga akwör hö nuguba rîmîdmä. Sakias nuŋ nöbö metyöbö maga makwam, Jisas nöbö pödiöm mîd aku nugunöm, rôn, nugwöŋa, jî nugwölön.

⁴ Almîn, nuŋ höd ipalîp du bî römö i wölu bîl sô mîdön, Jisas hömîdön möl sô nugugu mîdöŋa.

⁵ Jisas nuŋ bî wöl mîdöŋa il yöraku hön, pisö laxiö nugwön, Sakias nugwo yadöŋa, “Sakias, nagö rîmîg il kî pînö! Weik nagö pîsan du ram nagö mîjînö,” röŋa.

⁶ Jisas aliö rîmîn, Sakias il bö pînön, wahax pî girôn, Jisas nugwo yölîŋ pön ram nuŋwa duöŋa.

⁷ Nöbö mö bla alön aku nugumîn ölsö wölîm yadmä, “Nöbö aku du nöbö ap kib mag gwogwo rî ram aku hölîmba dumîdö,” rîmâ.

⁸ Makwam Sakias öbîlön, Jisas nugwo yadöŋa, “Nöbö Dib, nagö nugwö! Weik ap nî bla nuöm nîg adöi nîgön, adöi nöbö mö lîblîb rî mîdö bla ñîgö nöina. Makwam nî höd inakmönö hörön, nöbö mö bli ap ñîŋa kib pîbä rîm aku painö nöinö, rôn, ap paŋyöbö i kib pîm aku, painö mös mös nöina; jî ap mös kib pîm aku, painö akuyöbö amñaxîb sô nöina. Alön rîp dumîd dumîd magalîg rîba wöd pörön rëböxnö,” röŋa.

⁹ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Nöbö kî Ebrahim ha nuŋwa i. Wopik God nuŋ yam ram yörîk hölîmmîdöi, ap kib mag gwogwo röi piaku nugwön rëböxön kömö pa.

¹⁰ Nöbö Ha nuŋwa höŋ aku, nöbö mö hölögîp mîdöi akuyöbö, ñîgö hölu nugwön kömö pînö, rôn, hö,” röŋa.

Nöbö akuyöbö ragpîd sô rîg pîmä aku, Jisas mönö höd rëxön yadöŋa (Mat 25:14-30)

¹¹ Makwam nöbö mö piaku, Jisas mî, Nöbö Dib öim pöx mîdmîdöl aku, Jerusalem duan, nugwo kîŋ yad nîgîŋ, an nugwidîx mîdan, mîd ri abönîŋö, rôn, rîb aku yöx nugumä. Jisas, rîb ñîŋ aliö yöx nugumä aku, nuŋ keir nugwön, ñîgö mönö i kwo höd rëxön yadöŋa.

¹² Jisas mönö höd rëxön yadöŋa, “Nöbö dib i, nî nugwidîx mîd nöbö dib na mîd yöra dumön, nî kîŋ yad nîgaŋ, höüöl hön, nöbö mö mögörib nî kîyöbö ñîgö kîŋa nugwidîx mîjînö, rôn, mögörib pad dib piaku diöna.

¹³ Makwam höd nöbö mabö rîb nuŋ akuyöbö ragpîd sô ñîgö wö ran hömîjöŋa, nöbö dib nuŋwa rîg mag gol paŋ paŋ hörîrör nuöm nîgön yajöna, ‘Rîg mag gol nölîmîdîl kî pön, sîm rî höüöilmel rôn, mîga pî nîgmîdîŋ; mai nî höüöl hönö,’ cöna.

14 Aliö rön diöna aku, ji nöbö mö mögöriḅ nuṇ nugwidix midöṇ bla, nugwo ölisö wölaṇ nugugirön, nöbö bli yad abin, mai duön, nöbö dib ödöriö aku nugwo yajöña, 'Nöbö ki nuṇ kin ana mideninjö,' cöña.

15 "Makwam nöbö dib ödöriö aku mönö ñin aku pen; nöbö dib aku nugwo kin ñinṇa yad nigöna. Alaṇ, kin aku nuṇ höbkal hön, mabö ri nöliḅ nöbö nuṇ piaku ñigö yad wö raṇ hömidin, yajöña, 'Rig mag gol nöil piaku, ñin pi sim ri höuöilmel rön, painjö pödiö poi?' cöña.

16 Yadaṇ, höd hön nöbö aku yajöña, 'Nöbö dib, rig mag gol paṇyöbö ni nölmö aku, ni sim ri höuöilmel rön, painjö akuyöbö ragpid sö rig mag gol pilö,' cöña.

17 Aliö rimidaṇ, nöbö dib nuṇ aku yajöña, 'Nagö ri ri ablö. Ap ulmidö aku nölmön mabö ri ri ablö aku, weik taun dib akuyöbö ragpid sö nagö yadmön nugwidix mijnaṇö,' cöña.

18 Makwam nöbö i hön yajöña, 'Nöbö dib, rig mag gol paṇyöbö ni nölmö aku, ni sim ri höuöilmel rön, painjö akuyöbö mömid sö rig mag gol pilö,' cöña.

19 Aliö rimidaṇ, nöbö dib nuṇ aku yajöña, 'Äilö aku, weik taun dib akuyöbö mömid sö yadmön nugwidix mijnaṇö,' cöña.

20-21 Makwam mabö rib nöbö nuṇwa i kwo hön yajöña, 'Nöbö dib, nörunugula. Nagö nöbö ölö. Nöbö mö bli ap ñin bla, nagö sim ri ri abön röiö; wobön um pin pilö. Ap mabö öliöxön ri yuöi piaku, nagö ususör rön nimlö. Makwam, ni nagö ipöxil aku, rig mag gol paṇyöbö ni nölmö aku, ni pön du köpö rin rogwi ri nigmön midöṇa. Rig mag gol paṇyöbö nagö aku weik pön höl mik,' me cöña.

22 Aliö rimidaṇ, nöbö dib nuṇ aku yajöña, 'Mönö nagö yadlö aku pi höuöilön, nagö pisaṇ mönö diba nigina. "Nagö nöbö ölö, nöbö mö bli ap ñin bla, nagö sim ri ri abön röiö; wobön um pin pilö; ap mabö öliöxön ri yuöi piaku, nagö ususör rön nimlaṇö," ri lö ä?

23 Makwam, pödpöd rimin rig mag gol ni aku pön du rig rama nigman, höbkal hön hör um bli kwo aliḡ poi kömö?' cöña.

24 Aliö rön, nöbö il yöra mijön akuyöbö ñigö yajöña, 'Rig mag gol ni aku höuöil pön, nöbö yöraḡ rig mag gol ragpid sö mid aku nugwo nöinö,' cöña.

25 Aliö rimidaṇ, yajöña, 'Nöbö dib. Nuṇ rig mag gol ragpid sö mödö midö!' cöña.

26 Aliö rimidin, yajöña, 'Ñigö yadmidla, öim nöbö mö ap ñin miga mijön bla, bli kwo rol ab pöña, ji nöbö mö ap ñin ulul ulul mijön bla, ap ulmidö mid aku aṇadö hölöḡpöna.

27 Makwam nöbö mö ni nugumin ölisö wölim, nöbö aku nuṇ kin ana mideninjö, rim akuyöbö, ñigö du pön hö, mämäg il rol ni yörik pil pal niggi,' cöninjö," röṇa.

Jisas Kin röxg Jerusalem duöṇa

(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; jon 12:12-19)

28 Jisas ñigö mönö aku yadön, nöbö nuṇ bla pisaṇ Jerusalem dujö, rön, nuṇ höd duöṇa.

29 Dumid dumid Olip Pid yöra, ram yöj liglig agrö Betpagi Betani ramixrö yöra womiöx uröpinön, nöbö nuṇ mös ñigö höd yad abön yadöṇa,

³⁰ “Ram yōj agrō mōl aku duōn nugwōña, hōn donki maua nōbō mō pī yōnōlōi i, nag wab+ɪl nīg gīŋ mījōn aku yau pōn hōña.

³¹ Makwam nōbō mō bli hōn, ‘Hōn donki aku pōdpōd rīm+ɪn yau pōn dum+đōiŋō,’ rīm+đ+ɪŋ, yajōña, ‘Nōbō Dīb aku mabō mīdm+ɪn an+ɪŋ yad abm+ɪn, pība hōl+ɪŋō,’ c+ɪne,” rōŋa.

³² Jisas aliō rīm+ɪn, ŋīŋ duōn nugum+ɪn, rīg yadōŋ mag akwōr rīg mīđōŋa.

³³ Du naga yaum+ɪn nugug+ɪrōn, nōbō hōn donki mīnōbō bla hōn yadmā, “Hōn donki mau aku pōdpōd rīm+ɪn naga yaum+đōi?” rīmā.

³⁴ Aliō rīm+ɪn yadmā, “Nōbō Dīb aku mabō mīdm+ɪn an+ɪŋ yad abm+ɪn, hō naga yaum+đōl+ɪŋō,” rīmā.

³⁵ Aliō rōn, hōn donki mau aku naga yau pōn Jisas mīđōŋ yōra pōn duōn, wōl+ɪŋ ŋīŋ wab bli pī rōdōn, pī hōn donkia rol sō nīgōn, Jisas nugwo pī hōn donkia rol sō nīgmā.

³⁶ Jisas donkia rol sō rōm+đōn, ōđōi aku dum+ɪn nugug+ɪrōn, nōbō mō akuyōbō wōl+ɪŋ ap ŋīŋa bli rag hō ōđōi rol aku yōd+ɪm nugug+ɪrōn, Jisas rōm+đ gī mīđōŋ hōn donki aku wōl+ɪŋ ap ŋīŋa bla rola rōb+ɪp duōŋa.

³⁷ Dum+đ dum+đ Jerusalem igōp igōp rīm nugug+ɪrōn, Olip Pīđ ōđōi rīmō pībō rīb yōraku, nōbō mō nuŋ bla mīga, magal+ɪg nugwo mī ōđōriō wahax pī gīrōn, ap agap ap+ɪm rōŋ akuyōbō rīb aku yōx nugu gīrōn, wō diba rī gīrōn, God iba pīrag wōlōn yadmā,

³⁸ “Nōbō Diba nuŋ Kīŋ an+ɪŋa yad abm+ɪn hō mīk, God nugwo pī rī abōna!

God mōgōr+ɪb adōx yōd rōul adō kau sō yōraku, hōbwab hōimōl+ɪb hōimōl+ɪb mag akwōr mīda. God nuŋ adōx mī bīl sō mīđōn,

nuŋ mīl mag wā keiryōbō alig mīđō,” rīmā.

³⁹ Aliō rīm+ɪn nugug+ɪrōn, Perisi nōbō bli mīb+ɪl yōraku mīdim akuyōbō, Jisas nugwo yadmā, “Mōnō yad nōl+ɪb nōbō. Nōbō mō nagō akuyōbō ŋīgō yadyōxan, mōnō aliō akuyōbō yadōl+ɪŋ,” me rīmā.

⁴⁰ Aliō rīm+đm+ɪn, Jisas painō yadōŋa, “Ŋīgō yadm+đla, ŋīŋ mōnō akuyōbō yadmījeŋ aku, rīg bla keir wō cōŋ+ɪŋō,” rōŋa.

Jisas Jerusalem nugwōn imōŋa

⁴¹ Jisas Jerusalem igōp igōp rī gīrōn, taun dib aku nugwōn, māp rōbō pīm+ɪn nugug+ɪrōn yadōŋa,

⁴² “Mōgōr+ɪb Jerusalem kī, ŋīgō mī ōđōriō ōgwō yōxm+đla. Nī ŋīgō pī God pīsaŋ nīgō nīgōn, hōbwab hōimōl+ɪb maga ŋīgō nōl+ɪba hōma nugwōy+ɪx aku, wā rōxa. Makwam weik ŋīŋ nugwōlōn, māmāg we rōxg mīđōia.

⁴³ Mai nōbō kwolmal ŋīŋa hōn, taun dib ŋīŋ kī, līg+ɪna ab yuō nīg mījōŋ aku,

⁴⁴ hōn rī gwogwam rīŋ, mōriwō kul, ram bla magal+ɪg, rīg i rīg i rol sō waxōn mīden+ɪm; nōbō mō, halōu ha, rīg kul yuadō mījōŋ akuyōbō ram al+ɪg pal gīl+ɪx ab gīl+ɪx rī abōña. God ŋīgō pība hō wop kī nugwōlōi makwam, mag akuyōbō aiōn+ɪŋō,” rōŋa.

Jisas God hōjōpal+ɪb rama ram mōl yuadō duōŋa

(Mat 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22)

⁴⁵ Jisas aliō rōn, God hōjōpal+ɪb rama duōn, nōbō mō s+ɪm rīm+đm+ɪn akuyōbō ŋīgō yad rīŋō bō ab gīrōn yadōŋa,

⁴⁶ “God Mönö aku kai kitön yadmä, ‘Ram na aku, nî höjöpälb rama mijön+ñjö,’ rîmä aku, jî ñîñ sîm rön rîm rîm, nöbö mö ap kib pön, rag hö umadiö hölîmmîdöi ram i röxgö,” röña.

⁴⁷ Makwam Jisas nuñ öim öim, wop pañ pañ du God höjöpälb rama ram möl yuadö nöbö mö bla ñîgö mönö yad nölmîdöña. God ap höjöpälb ur nölb nöbö dib bla, lo mönö yad nölb nöbö bla, mönö pî nuöm ñîgîb nöbö bla, nugwo pîl pal ñîgnîjö, rön, rîba pañ akwör yöx nugumîdmä.

⁴⁸ Aliö rîbyöx nugumä aku, jî nöbö mö magalîg, mönö wä nuñwa nugunö, rön, nugwo wahax pîm nugugîrön, ñîñ Jisas nugwo pîl pal ñîgîb maga midölöñ.

20

*“Nagö yön yadîm mag aliö rîp yönmîdlö?” rîmä
(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)*

¹ Makwam wop mibîl yöraku, Jisas nuñ God höjöpälb rama ram möl yuadö duön, nuñ nöbö mö pî God pîsañ ñîgiö ñîgön mönö wä aku yad nölmîdöña nugwön, God ap höjöpälb ur nölb nöbö dib bla aipam, lo mönö yad nölb nöbö bla aipam, mönö pî nuöm ñîgîb nöbö bla aipam hömä.

² Hön nugwo yadmä, “Yönîm nagö yadîm, nañ hön mag aliö rîp yönmîdlö?” rîmä.

³ Aliö rîmîñ, Jisas yadöña, “Nî ñîgö painö yad nugub i yad nuguba rîmîdla.

⁴ Jon nöbö mö bla ñîgö röbö pal nölmîd aku, God nuñ yadîm alöñ mönö rîb nuñwa keir yöx nugwön alöñ?” röña.

⁵ Jisas aliö rîmîñ, ñîñ keir nuö nuö yad nugup duön yadmä, “ ‘God yadîm, Jon nöbö mö bla ñîgö röbö pal nölö,’ cîñîñ aku, nuñ yajöna, ‘Makwaim, mönö nuñ aku pödpöd rîmîñ pölöi?’ cöna.

⁶ Jî ‘Jon rîb nuñwa keir yöx nugwön, nöbö mö bla ñîgö röbö pal nölö,’ rîmîjnîñ aku, nöbö mö kîyöbö, God nuñ Jon mönö yadîb nöbö nuñ aku yad ñîgmîñ hön rîmîdö, rön nugwöi aku, ñîñ ölisö rödön anîñ rîg röd pal ñîgöñîjö,” rîmä.

⁷ Makwam ñîñ rîb aku yöxön, Jisas nugwo painö yadmä, “Jon hön nöbö mö akuyöbö ñîgö mönö yad nölöñ, röbö pal nölöñ rön aku, an nugwölöl, God yadîm rön mönö rîb nuñwa keir rön aku an nugwölölîñ,” rîmä.

⁸ Aliö rîmîñ, Jisas ñîgö yadöña, “Ñîñ nî painö yad nölölöi aku, nî piönjö yön yadîm hön rîmîdîl aku, ñîgö algör ör yad nölöinö,” röña.

Nöbö wain möriwö rîba nugwidîx midîm bla, Jisas mönö höd röxön yadöña

(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹ Jisas nöbö mö akuyöbö ñîgö mönö höd röxön yadöña, “Nöbö i wain möriwö rîb mîñi rî yuön, nöbö mö bli yad ñîgön, du mögöñb pad piaku mijöna.

¹⁰ Makwam wain maga göj yön wop aku, nöbö nuñ i yad abön yajöna, ‘Du nöbö mö wain mabö rî midöi akuyöbö ñîgö yadañ, wain mag nî bli nöliñ rag hane,’ cöna. Yadañ uröpînañ, nöbö mö wain mabö rî mijöñ akuyöbö nugwo palmîd palmîd ñîgön, hör yad abîñ höbkäl höna.

¹¹ Akuyöbö alinj, nöbö wain möriwö mīnōbö aku, nöbö i piñjō yad abanj diōna. Dum+danj nugwo algör ör palm+id palm+id nīgōn, hör yad ab+inj höbkal hōna.

¹² Akuyöbö alinj, nöbö yonyöbö i yad abanj uröp+nanj, nugwo mī gōj palōn, pōn p+ixip du nōla r+inj bö abōña.

¹³ Akuyöbö alinj, nöbö möriwö mīnōbö aku yajōna, ‘Nī pōdpōd c+inj? Ha madmag yōbö na agal ab+in aku, mōnō nuñwa yadm+jōn aku nugubā maga rō,’ rōn, abōna.

¹⁴ Abanj uröp+nanj, nöbö mö wain mabō r+ m+jōñ piaku yajōña, ‘Hō ha kī, nuō wain möriwö aku nuñ anjō p+ib maga ra. Nugwo mī anjadō p+il pal nīgōn, an anjō p+inj,’ cōña.

¹⁵ Aliō rōn, nugwo pōn p+ixip du nōla r+inj bö duōn, anjadō p+il pal nīg g+inj wōrōxōna.

“Makwam akuyöbö alm+id+inj, nöbö möriwö mīnōbö aku ñigō agamō cōn?

¹⁶ Nuñ hōn, nöbö mö piaku ñigō p+il pal nīgōn, möriwö aku nöbö mö hör bli ñigō piñjō yadanj nugwid+ix m+jōñ+inj,” rōña.

Jisas aliō r+m+in, nöbö mö nugugu m+dim akuyöbö yadmā, “Yadlō mag akuyöbö rōlanj!” r+mā.

¹⁷ Aliō r+m+idm+in, Jisas ñigō nugw pōrōn yadōña, “Aliō r+m+idlō aku, j+ aku, God Mōnō kai k+itim r+ib m+inj libak nugwōn il aku nī yad nōli. Yadm+id+il r+ib m+inj aku aliō m+ida,

‘Nöbö ram ur+ib bla, r+ig i wā rōlanj, me rōn, rōbōx+m r+ig aku weik ram padō mib+il yōbö p+in nōl g+ m+idō,’ r+mā.

¹⁸ “Nöbö mö kai kai hō p+in r+ig rol aku p+in b+cōñ piaku, ñigō anjadō pal+ix dōbdō r+ nīgōna. J+ r+ig aku mōlōd p+inōn nöbö mö palōlō cōn piaku, ñ+inj anjadō pal caku r+ nīgōn+inj,” rōña.

¹⁹ Jisas aliō r+m+in, an+injōr yadm+idō, rōn, lo mōnō yad nōl+ib nöbö bla aipam, God ap hōjōpal ur nōl+ib nöbö dib bla aipam, wopik ör nugwo mōnō diba yajn+injō, rōn nugwim aku, j+ nöbö mö m+iga akwōr nugugu m+dim akuyöbö nugwōn, ipōxōn rōbōxmā.

“Rom nöbö dib Sisa nugwo takis nōin+injōnō wōhō?” r+mā

(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)

²⁰ Makwam Jisas nugwo pōdpōd rōn pōn du mōnō diba yajn+injō, rōn, du nöbö mö bli ñigō mōnōm+m r+ nōlōn yadmā, “Ñ+inj inag nöbö mö wā rōxgōn, du inag inag mōnō bli yad+inj, paiñjō pōdi yajōnam nugwōn, nugwo pōn gapman nöbö mōnō diba p+ nuōm nīg+ib aku pōn din+injō,” r+mā.

²¹ Aliō r+m+idm+in, nöbö piaku ñ+inj duōn nugwo mōnō bli inakmōnō hörōn yadmā, “Mōnō yad nōl+ib nöbö, an nugwōla nanj pañ adōi ör duōiō; ödōriar yadlō. God Mōnō aku nöbö mö akuyöbö ñigō yad nōilō aku, algör ör ödōriar yadlō.

²² Makwam, an pōdpōd c+inj? Rom gapman nöbö dib Sisa nugwo takis nōin+injōnō wōhō?” r+mā.

²³ Ñ+inj inakmōnō hörōn inag yadim mōnō aku nugwōn, Jisas ñigō yadōña,

²⁴ “R+ig takis nōlōi aku i n+ p+ yabunj nugunō,” rōña. Jisas aliō r+m+in, p+ yabum nugwōn yadōña, “R+ig hōñ aku, yōn+m inōma m+id? Kai k+itim aku, yōn+m iba m+id?” rōña.

Jisas aliō r+m+in, yadmā, “Sisa inōm nuñ aku m+id+m, ib nuñwa m+idō,” r+mā.

²⁵ Aliö rîmîn, Jisas ñîgö yadöŋa, “Makwam, Sisa ap nuŋwa mîdan, Sisa nugwo nöli. God ap nuŋwa mîdan, God nugwo nöli,” röŋa.

²⁶ Jisas nuŋ nöbö mö mîdim mibîl yöraku aliö yadmîdmîn, mönô nuŋwa röd abîb maga ñîgölmîn, rîb mîga yöxôn mönô i yadölim.

*Nöbö mö öbiöñ aku, yad nugub i
(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)*

²⁷ Sadiusi bla, nöbö mö wöröxôn öbîleñîŋö, rôn, rîb aku yöx nugumîdöia. Makwam Sadiusi nöbö bli Jisas mîdöŋ yöra hön, nugwo yad nugub i yad nugumä.

²⁸ Yad nugwön yadmä, “Mönô yad nöliñ nöbö. Mosîs mönô i anîŋ kai kîtôn yadöŋa, ‘Nöbö i mö pôn, halöu ha yöx pôn hen wöhö, hör wöröxôn aku, pîgnîŋ nuŋ i piöŋö mö aku pôn, hödnîŋ halöu ha nuŋ aku, me rôn, yöx pôn hönîŋö,’ röŋa.

²⁹ Makwam, nöbö îla alîg akuyöbö mîj sô aku mîjöña. Nöbö höda mö pôn, halöu ha yöx pôn hen wöhö, hör wöröxöna.

³⁰ Wöröxan, pîgnîŋ nöbö agñîŋ rîbyöbö aku piöŋö mö aku pôn, algör ör halöu ha yöx pôn hen wöhö, hör wöröxöna.

³¹ Alan, pîgnîŋ nöbö îgwö wölö aku piöŋö mö aku pôn, algör ör halöu ha yöx pôn hen wöhö, hör wöröxöna. Aliö alîp dumîd dumîd, pîgnîŋ nöbö akuyöbö mîj sô magalîg halöu ha yöx pôn heñ wöhö, hör wöröxöña.

³² Mai mö aku algör ör wöröxöna.

³³ Makwam wöröxôn öbiöñîŋö, rîlö aku, mö paŋyöbö aku nöbö nuŋ akuyöbö mîj sô mîjöñ aku, mai nöbö kai mö nuŋwa mîjön?” rîmä.

³⁴ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Weik mîdöl wop kî, mö bla nöbö pöia, nöbö bla mö pöia.

³⁵ Makwam nöbö mö God rîmîn öbîlön, ram nuŋwa adöx yöd röul adö kau sô diöñ akuyöbö, mö bla nöbö peñîm, nöbö bla mö peñîm.

³⁶ Makwam ñîŋ iswob wöröxeñ; ejol bla röxg öim öim kömö mîjöña. Ñîŋ öbiöñ aku mî, God halöu ha nuŋwa mîjöña.

³⁷ Nöbö mö wöröxôn öbîlöi mönô aku, Mosîs algör ör rîn yönmîdöŋ haiwo aku yadön kai kîtöŋa. Mosîs mönô aku kai kîtôn yadöŋa, ‘Nöbö Diba nuŋ Ebrahim, Aisak, Jekop, nî God ñîŋa mîdlö,’ röŋa.

³⁸ Nöbö mö höd wöröxim bla, ‘Nî God ñîŋa mîdlö,’ röŋ aku nugwön nugwöla, nöbö mö höd wöröxim bla wopik kömö mîdöia. God nugwa, nöbö mö nuŋwa magalîg kömö mîdöiŋö,” röŋa.

³⁹ Jisas aliö rîmîn, lo mönô yad nöliñ nöbö bli yadmä, “Mönô yad nöliñ nöbö, mönô paxdöriö mîd akwör yadlaŋe!” rîmä.

⁴⁰ Jisas mönô yad ri abön röŋ aku nugwön, ñîŋ ipöxiö, mai nugwo mönô bli yad nugwölim.

“Pödpöd rîmîn, Mesaia aku Depid ha nuŋ, me rôn, nugwölöi?” röŋa

⁴¹ Makwam Jisas ñîgö yadöŋa, “Nöbö mö bla pödpöd rîmîn, Mesaia aku Depid ha nuŋ akwör mîdö, röi?

⁴² Depid nuŋ keir God Mönô rîb Sam i kai kîtôn yadöŋa, ‘Nöbö Diba nuŋ Nöbö Dib na yadöŋa,

“Nagö imag mîrîx nî adö römîd gî mîdön;

⁴³ mîdîp duön nî kwolmal nagö akuyöbö ñîgö rîmön,

yamsö mo nagö aku midɨŋ ñigö röbɨl pat gi mijnaŋö,” röŋa.

⁴⁴ Makwam Depid nuŋ Mesaia aku nugwo, ‘Nöbö Dib nɨ,’ me röŋ aku, pödpöd rɨmɨn, Mesaia aku Depid ha nuŋ akwör midö, röi?” röŋa.

Lo mönö yad nölib nöbö bla rig röi mag akuyöbö almɨjeñɨö, röŋa
(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 11:37-54)

⁴⁵ Nöbö mö bla nugugu midɨm nugugirön, Jisas nöbö nuŋ akuyöbö ñigö yadöŋa,

⁴⁶ “Lo mönö yad nölib nöbö bla rig röi mag akuyöbö, ñɨŋ keir rɨb maga röi aku, nugw ri aböña. Ñɨŋ röi adaku, an piaku piaku yönɨŋ ib an akwör urɨŋ, me rön, wölɨŋ mɨxɨl bla röböŋ, nöbö mö bla pɨsaŋ mögum rɨŋ, nöbö mö akuyöbö ñɨŋ nugwön, ‘Nöbö dib bla hömidöiŋ e!’ rɨmɨjön aku, wahax pöña; Juda mögum rɨb ram bla duön, nöbö dib römidöi hogw rola römidöia; ap diba nɨmön wop aku, du nöbö dib römidöi kau akwör römɨjöña.

⁴⁷ Lo mönö yad nölib nöbö bla, mö wösrö ram ap ñɨŋ bla kib pön, God höjöpainɨŋ aku, nöbö mö nugwɨŋ, me rön, mönö mɨxɨla pɨxön inakmönö hörön adö bli yadöia. Aliö alöi aku, mai öliŋ höb dib keiryöbö ödöriö pönɨŋö,” röŋa.

21

Mö wösrö i nuŋ God ap diba nölöŋa
(Mak 12:41-44)

¹ Jisas nuŋ God höjöpaliɨb rama ram möl yuadö du midön nugwöŋa, nöbö mö rig kap bla rig bli rag hö biyöŋ möla abmɨdmä.

² Makwam mö wösrö liblib rɨ midöy rig paskwolö ulmidö mag mös rag hö aböŋa.

³ Abmɨn, Jisas yadöŋa, “Nɨ ñigö mi yadmɨdla, nöbö mö bli rig ulmidö aböia; jɨ mö wösrö liblib rɨ midö kɨ rig nuŋwa diba aba.

⁴ Nöbö mö bli rig mag ñɨŋa mɨga midɨm nugugirön rig mag aböia; jɨ mö wösrö liblib rɨ midö kɨ rig mag nuŋ mɨda magaliŋ aba. Ap wob nɨmɨb i midölö,” röŋa.

God höjöpaliɨb ram aku hajal abönɨŋö, röŋa
(Mat 24:1-2; Mak 13:1-2)

⁵ Makwam nöbö nuŋ bli yadmä, “God höjöpaliɨb ram kɨ rig wä wä, ap wä wä rag hö God nugwo nölon ud wabɨl nölim aku, wä rig midö,” rɨmä. Aliö rɨmidɨm, Jisas nuŋ ñigö yadöŋa,

⁶ “Aliö röi aku, jɨ mai ap wä nugumidöi piaku midenɨm. Magaliŋ hajal abɨŋ, rig i rig i rol aku midenɨŋö,” röŋa.

Mai ömörö diba höñɨŋö, röŋa
(Mat 24:3-14; Mak 13:3-13)

⁷ Jisas aliö rɨmɨn, nugwo yad nugwön yadmä, “Mönö yad nölib nöbö. Wop kai mag akuyöbö cön? Agapɨm ran nugwön, weik mag aku rɨba rɨmidö, cɨñɨŋ?” rɨmä.

⁸ Aliö rɨmɨn, Jisas ñigö yadöŋa, “Nugw ri aböña! Nöbö mö mɨga höñ inakmönö hörön, ib na urön yajöña, ‘Nör hömidla. Wop dib aku hö,’ cöña. Aliö yadmɨjön aku, mi yadmɨdöiŋö, rön, ñigö mai dumjeñ.

⁹ Makwam mögöriɨb möl bli öbɨlön, mögöriɨb möl bli pɨsaŋ nuö nuö pɨlmɨjöña. Mögöriɨb möl bli ñɨŋ keir nuö nuö pɨlmɨjöña. Almɨjön aku

nugwön, wop dib yadöi aku wöxnö nīgība rīmīdö, rön, ipöxmījeñ. Wop dib aku mai wöxnö nīgönījō,” rōṇa.

¹⁰ Jisas aliö rön nīgō yadōṇa, “Mögörīb adö bli öbīlön, mögörīb adö bli pīsaṇ nuö nuö pīlmījōña. Kīṇ bli yam nīṇ bla öbīlön, kīṇ bli yam bla pīsaṇ nuö nuö pīlmījōña.

¹¹ Mögörīb akuyöbö magalīg mīmön dib ödörīö pön, kiö diba pīlön, nīpñīp wödodö diba hön cōna. Ap yonyöbö adöx yöd rōul adö kau sebö raṇ, ap keiryöbö hör ipöxbā röxgīb mag akuyöbö yör sö cōna.

¹² Ap piaku mai mag akuyöbö cōna, jī hōd nī paṇör pīsaṇ mīdöi akuyöbö, nīgō rī gwogwam cōña. Nīgō mönō diba yadība, pön Juda mögum rīb ram bla du nīgön, mönō diba yadön, nīgō nag nīgön, pön kīṇ gapman nöbö dib bla pön diōña.

¹³ Nīgō almiājōñ aku, mönō wā na aku nīgō wöxnö yad nölīb maga cōna.

¹⁴ Makwam nīgō mönō diba yadmījōñ aku, mönō pōdiöm aliö painjō yajniṇjō, rön, hōd hölu nugumījeñ.

¹⁵ Nī keir nīgō rīb wā nölön mönō maga nōlmön, nīṇ mönō akwör yad nölīṇ, nīṇ painjō yadön mönō aku rōd abīb maga mīden.

¹⁶ Makwam nauö nam, haul mōlōu nöbö, nöbö hōdīg nugup, nöbö nugub nīṇa keir bli nīgō mönömīm rön, pī kwolmal imag rola nīgīṇ, nīgō bli aṇadö pīl pal nīgōña.

¹⁷ Nī nugw pōi nöbö mö akuyöbö, nöbö mö bla nīṇ magalīg nīgō rīb gwogwo yōxōña.

¹⁸ Makwam yōcmac panö nīṇa paṇyöbö i hōlōgīpen.

¹⁹ Makwam nī cīrīp gō nīgön mījōñ aku, kōmō mīdīb mag aku pön, öim öim mījōña.

Jerusalem rī gwogwam cōñījō, rōṇa

(Mat 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰ “Makwam ami nöbö bla hön, Jerusalem bīnöm abön wob yuö nīg mījōñ wop aku, weik igöp mīda Jerusalem rī gwogwam cōñījō, rön, nugwōña.

²¹ Nöbö mö mögörīb Judia mījōñ bla, bōr öñōṇ ajmag bla duṇ. Nöbö mö Jerusalem mījōñ bla, bōr röpīn rīṇadö diōña. Nöbö mö rīṇadö adö mījōñ bla, Jerusalem kul yuadö duölīṇ.

²² Aku agapīm: wop aku mī, nīṇ God nugwo rōböxōi aku, God mönō yadīb nöbö bla magalīg God Mōnō kai kītön rīg yadīm mag akwör cōna nugwön nīṇ painjō öliṇ hōb diba pōña.

²³ Makwam wop aku, mö ha wōta mījōñ akuyöbö aipam, mö ha kiaia kau nōlmījōñ akuyöbö aipam, nīṇ öliṇ hōb diba pōña. God Juda nöbö mö nīgō öliṇ hōb diba pī nōinö, rön, nöbö mö mögörīb kī mīdöi akuyöbö nīgō mī rī gwogwam cōna.

²⁴ Mögörīb pad piakuyöbö nöbö hön, nīgō nöbö mö bli yu öbōṇ mīxīl öliśö pön rōmal nīgōña, nöbö mö bli nīgō nag nīgön pön du mögörīb hör piaku piaku magalīg pön diōña. Juda nöbö mö yōi akuyöbö hön, Jerusalem rī gwogwam rīṇ rīṇ, God wop nuṇ yadōṇ aku wöxnö nīgaṇ, rōböxōña.

Nöbö Ha nuṇwa mīl alīp hōñījō, rōṇa

(Mat 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵ “Makwam mai, naiö roun gupö ap bla mag höra wöxnö nīgön, röbö diba wöd hön bu gīgī diba rīmijōna. Makwam mögörib il kī nöbö mö mögörib adadö piaku piaku magaliḡ rīb mīga yōxōn, pōdpōd rīmīdö, rōn, rīb mīxīla yōxōn ipōxmijōña.

²⁶ Ap adōx sō mīd bla, i rī bīrōb yōn bōr yōnmīdan, mögörib kī pōdpōd rība rōn rīmīdö, rōn, ipōxōn, rīb maga hōlōḡīpaḡ haḡ wōrōxbā maga cōna.

²⁷ Almijōn wop aku, Nöbö Ha nuḡwa mījōi yuö yōr sō haḡ nugugīrōn, nöbö mö ḡḡḡ ölisō mag nuḡwa aipam, mīl wā keiryōbö mag nuḡwa aipam, nugwōña.

²⁸ Ap yadmīdīl kīyōbö rīmijōn aku, Nöbö Diba anīḡ kōmō pīb wop aku womiōx mīdö, rōn, māmāga laxiö adōx sō nugu gōr mījne,” rōḡa.

Bi hogulaḡa aku, Jisas mönō hōd rōxōn yadōḡa

(Mat 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹ Jisas aliö rōn, ḡḡḡ mönō hōd rōxōn yadōḡa, “Bī hogulaḡa aipam, bī bli aipam,

³⁰ yōsa nīgmīn, weik naiö nīḡība rīmīdö, rōn, nugwōia.

³¹ Makwam mag aliö akuyōbö, ap yadīl bla raḡ, God nöbö mö pōn nugwidīx mīdīb wop aku womiōx mīdö, rōn, nugwōña.

³² “Nī ḡḡḡ mī yadmīdla, nöbö mö wopik mīdōi kīyōbö magaliḡ wōrōxeḡ; bli kōmō mīdīḡ nugugīrōn, ap yadmīdīl pik magaliḡ cōna.

³³ Adōx sō mögörib mīgrö kī pīsaḡ hōlōḡīpōna, jī mönō mag nī bla hōlōḡīpen.

Nugw ri abōn mījne, rōḡa

³⁴ “Makwam nugw ri abōña. ḡḡḡ röbö wain röbö ölisō mīga nīmōn u pīlōn, ap mögörib mīgrö kī ör rībyōx nugw mījōḡ wop akwōr, yōur hōn urap döuyō meḡ cīxīm, rīmḡör pīmīd mag akuyōbö cōna.

³⁵ Pik ör renīm; nöbö mö mögörib il jōjō yuōḡa mīdōi akuyōbö magaliḡ cōna.

³⁶ Makwam, ḡḡḡ öim öim nugw ri abōn, God hōjōpal gōr mīdōn yajōña, ‘Ap piaku anīḡ pīl pal nīḡōlaḡ; nagō anīḡ nugwidīx mīdan kōmō duōn, du Nöbö Ha nuḡwa māmāḡ il rol nuḡwa mījnīḡö,’ cīne,” rōḡa.

³⁷ Wop ulmīdö mīd aku, Jisas öim du God hōjōpalīb rama ram mōl yuadö du mīdōn, nöbö mö bla ḡḡḡ mönō yad nōlmīdōḡa. Makwam pīxmag gurīm nugugīrōn, Jisas nuḡ du mögörib i Olip Pīd me röi yōraku hōlīmīdōḡa.

³⁸ Nöbö mö akuyōbö magaliḡ, mönō nugwo aku nugunō, rōn, pīxmag aliḡ öbīlōn, God hōjōpalīb rama dumīdmā.

22

Judas Jisas nugwo hōuōu rōḡa

(Mat 26:1-5; Mak 14:1-2, 10-11; Jon 11:45-53)

¹ Juda ada Bred Is Aliḡ Nīmōlīb wop dib ḡḡḡ aku, Pasopa me röi wop dib ḡḡḡ aku, igōp igōp rōḡa.

² God ap hōjōpal ur nōlīb nöbö dib bla aipam, lo mönō yad nōlīb nöbö bla aipam, Jisas nugwo pīl pal nīḡnīḡö, rim aku, jī ḡḡḡ nöbö mö akuyōbö ipōxōn, agō magīm rōn Jisas pīl pal nīḡnīḡö, rōn, yad nugw mīdmā.

³ Yad nugw mɪdɪm nugugirɔn, Seten nuŋ hɔn, Judas ib nuŋ i Iskariot rɪmɪdim nɔbɔ aku yuɔ wɔlɔŋa. Nɔbɔ aku Jisas nɔbɔ nuŋ mɪgan sɔ adɔ nɔbɔ i.

⁴ Yuɔ wɔlmɪn, nuŋ du God ap hɔjɔpal ur nɔlɪb nɔbɔ dib bla aipam, God hɔjɔpalɪb rama nugwidɪx mɪdmɪdɔi ɔmdɔ nɔbɔ dib ñɪŋ bla aipam mɪdim yɔra duɔn, Jisas nugwo agɔ magɪm rɔn hɔuɔu rɪ pɔn du nɔlmɔn nugwo pɪl pal nɪgɪŋ, me rɔn, mɔnɔ aku ñɪgɔ pɪsaŋ yad nugwɔŋa.

⁵ Aliɔ rɪmɪn, ñɪgɔ wɔ rɪmɪn nugugirɔn yadmɔ, “Nagɔ rɪg nɔlɪŋɔ,” rɪmɔ.

⁶ Aliɔ rɪmɪn, Judas nuŋ, wop kaiyɔbɔ Jisas nɔbɔ mɔ bla pɪsaŋ mɪden aku, nugwo hɔuɔu rɪ pɔn du nɔbɔ dib akuyɔbɔ ñɪgɔ nɔinɔ, rɔn, pɔx nugu mɪdɔŋa.

Pasopa ap nɪmɪba pɪdɪlumɔ

(Mat 26:17-25; Mak 14:12-21; Jon 13:21-30)

⁷ Makwam Bred Is Alig Nɪmɔlɪb wop aku hɔm, Pasopa hɔn sipsip ha pal hɔjɔpalɪb wopa kɪ, me rɔn,

⁸ Jisas nuŋ Pita Jon nɔbɔ hogwa yad abɔn yadɔŋa, “Ñɪŋ nɔbɔ hogwa du Pasopa ap nɪmɪnɪŋ aku rɪ nɪg pɪdɪlu ri abne,” rɔŋa.

⁹ Jisas aliɔ rɪmɪn, yadmɔ, “Pikai akuyɔbɔ ainɪŋ owa?” rɪmɔ.

¹⁰ Aliɔ rɪmɪn, Jisas yadɔŋa, “Ñɪŋ nɔbɔ hogwa taun dib aku duɔn nugwɔŋa, nɔbɔ i rɔbɔ un pɔn hɔmɪjɔna. Nugwo mɔigw pɔlɔn, diɔn ram aku duɔn,

¹¹ nɔbɔ ram mɪnɔbɔ aku nugwo yajɔŋa, ‘Mɔnɔ Yad Nɔlɪb Nɔbɔ nagɔ yad nugwa, “Ram mɔl yuadɔ mɔl kai nɔbɔ nɪ bla pɪsaŋ Pasopa ap nɪmɪnɪŋ owa?” rɔ, cɔŋa.

¹² Aliɔ rɪmɪdɪŋ, ñɪgɔ nɔbɔ hogwa pɔn wɔlu ram mɔl dib bli yɔbɔ ɔbɔɔn ap bla alig mɪjɔn ram mɔla yadaŋ, Pasopa ap nɪmɪnɪŋ piaku yuadɔ mɔl aku rɪ pɪdɪlɔŋɪŋɔ,” rɔŋa.

¹³ Jisas aliɔ rɪmɪn, duɔn nugumɪn, rɪg yadɔŋ yadɔŋ mag akwɔr rɪg mɪdɔŋa. Makwam, Pasopa ap nɪmɪba rim piaku rɪ nɪg pɪdɪlu ri abmɔ.

Jisas nɔbɔ nuŋ akuyɔbɔ ñɪgɔ bred wain nɔlɔŋa

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; 1Ko 11:23-25)

¹⁴ Makwam ruɔ hɔxi gurɔŋ mag aku ap nɪmɪba rɔn, mɔnɔ wɔ pɔn dub nɔbɔ nuŋ bla pɪsaŋ ɔbɔɔn rol aku rɔmɪd gwogwɔbɔ rɔn,

¹⁵ Jisas ñɪgɔ yadɔŋa, “Mɪdɔ ɔlɪŋ hɔb diba pɪna, jɪ rɪb ɔlɪsɔ na yɔx nugul aku, hɔd ñɪŋ pɪsaŋ Pasopa ap nɪmɪba rɪmɪdɔl kɪ nɪmnɪŋɔ, rɔn, rɪb aku yɔx nugula.

¹⁶ Makwam nɪ ñɪgɔ yadmɪdla, Pasopa ap aku mai iswob nɪmɔin; mai Pasopa hɔn sipsip ha ɔim pal nɪmɔl il aku wɔxnɔ nɪgan nugwɔn God nɔbɔ mɔ nuŋwa pɔn nugwidɪx mɪdɪb wop akwɔr ap diba nɪmnɪŋɔ,” rɔŋa.

¹⁷ Jisas aliɔ rɔn, rɔbɔ wain namaga pɔn, God nugwo ri ablaŋe, rɔn, nɔbɔ nuŋ akuyɔbɔ ñɪgɔ nɔl girɔn yadɔŋa, “Rɔbɔ nɔlmɪdɪl kɪ ñɪŋ keir pɪ nuɔm nɪgɔn nɪmɪ.

¹⁸ Makwam ñɪgɔ yadmɪdla, weik wop kɪ ila nɪgɔn, rɔbɔ waina iswob nɪmɔin; God nɔbɔ mɔ nuŋwa pɔn nugwidɪx mɪdɪb wop akwɔr rɔbɔ waina iswob nɪmnɔ,” rɔŋa.

¹⁹ Jisas aliɔ rɔn, bred i pɔn, God nugwo ri ablaŋe, rɔn, pɪ gɪlɪxɔn ñɪgɔ nɔl girɔn yadɔŋa, “Mɪxɪñ nɪ kɪ ñɪgɔ nɔlmɪdla. Mai ñɪŋ kwo paŋ mag akwɔr rɔn, nɪ rɪbyɔx nugu gɔr mɪjɔnɔ,” rɔŋa.

²⁰ Ñiŋ ap nɪm pörön, Jisas rëbë wain namag aku pön, ñigö nöl girön yadöŋa, “Hañ na pɪnaŋ wöröxmön mönë, God ñigö nöbë mö nɪ, me rön, pɪnë rön mönë adaku aŋadë du gö ñgaŋ, me rön, nɪ ñigö rëbë wain kɪ nölmiɖla.

²¹ Makwam nöbë nɪ wöñö u rɪ pön diön nöbë aku an pɪsaŋ römɪɖ gɪ mɪɖöla.

²² Nöbë Ha nuŋwa, God maduar ör yadöŋ ödöi adakwör mai duön wöröxön aku, jɪ nöbë nugwo wöñö u rɪ pön diön nöbë aku nugwo ögwö yöxmɪɖlë,” rōŋa.

²³ Jisas aliö rɪmɪn, nöbë nuŋ bla ñiŋ keir ör, yön akuyöbë aiönɪŋö, rön, nuö nuö yad nugu gɪrön mɪɖmä.

Nöbë nuŋ akuyöbë, “Ñiŋ yöi, nör nöbë diba mɪɖlë,” rɪmä

²⁴ Jisas nöbë nuŋ akuyöbë, ñiŋ yöi, nör nöbë diba mɪɖlë, rön, ñiŋ keir ör nuö nuö yadmɪɖmä.

²⁵ Aliö rɪmɪdmɪn, Jisas ñigö yadöŋa, “Kiŋ piaku Juda nöbë mö yöi piaku usus rön nugwidɪx mɪɖ girön yadöia, ‘Ñigö pɪ ösös rɪ ri abön röliŋö,’ röia.

²⁶ Jɪ ñiŋ mag akuyöbë almɪjeñ. Nöbë mö dib ñiŋ piaku, hör nöbë mö röxg mɪɖɪŋ; nöbë mö dib ödöriö piaku, mabö rɪ nölɪb nöbë mö röxg mɪɖɪŋ.

²⁷ Mögörɪb il kɪ röi mag adaku, nöbë mö diba du römɪɖm, mabö rɪ nölɪb nöbë mö bla ap mag ap ñiŋ bla womiöxön röia. Jɪ nɪ mibɪl ñigö mabö rɪ nölɪb nöbë i röxg mɪɖla.

²⁸ “Nɪ ömörö pɪmɪɖɪl aku, ñiŋ nugwön nɪ rëbëxölöi; nɪ nugwidɪx mɪɖöia.

²⁹ Aliö alöi aku, God nɪ yada, ‘Nagö Kiŋ mɪɖön, nöbë mö piaku nugwidɪx mɪɖane,’ rɪ aku, nɪ piönö algör ñigö yadmɪɖla, ñiŋ kiŋ röxg mɪɖön nöbë mö piaku nugwidɪx mɪjöña.

³⁰ Wop aku ñiŋ mögörɪb na aku duön, nɪ pɪsaŋ römɪɖ gɪ mɪɖön ap mag nɪmön rëbë nɪmön rɪmɪjöña; ñiŋ kiŋ römɪɖöi hogw rol aku römɪɖ gɪ mɪɖön, Isrel ila hörɪrör akuyöbë möl së piaku mönë diba nugwönɪŋö,” rōŋa.

Pita, “Jisas nugwo nugumɪɖöiö,” cōna

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38)

³¹ Jisas nuŋ Pita nugwo yadöŋa, “Saimon, Saimon, nugwö. God nuŋ Seten yöwö ran, ñigö nöbë, wit maga ab gɪr rɪm, maga keir pɪnɪm, uñ yöj bla keir pɪnɪm mag akuyöbë rön, ñiŋ rɪ gwogwam cōñɪjönö wöhö rɪ nugwönɪŋö,” rōŋa.

³² Makwam nɪ God höjöpälön rɪl aku, nɪ aŋadö rëbëxöinö. Makwam ap kib mag gwogwo rɪmɪjɪnö aku, pödpöd rɪmɪn aliö ailö, rön, nɪ iswob höbkal hönö. Makwam akuyöbë alön, mai hön haul nöbë mölöu nöbë naŋ bli ñigö mönö yad nöl ri aban, ñiŋ usus rön nɪ mai rɪŋ,” me rōŋa.

³³ Jisas aliö rɪmɪn, Pita yadöŋa, “Nöbë Dib, nɪ nagö rëbëxöin. Mösör yönɪmɪjɪŋa; nagö nag ñigön, nɪ aipam nag ñigöña; nagö pɪl pal ñigön, nɪ aipam pɪl pal ñigöñɪŋö,” rōŋa.

³⁴ Aliö rɪmɪn, Jisas yadöŋa, “Pita, nɪ nagö yadmɪɖla, weik pɪxmɪg yuö bö kulakula wö ren mag aku, Jisas nugwo nugumɪɖöiö, rön, wop mös paŋ wai nöinaŋö,” rōŋa.

Rɪg uñ, yogw, yu mɪxɪl ölisö

³⁵ Jisas aliö rön ñigö yadöŋa, “Höd ñigö yad abön yadma, ‘Rig uñ, yogw, yam uñ bla pön p̄rag dumijeñ; hör dine,’ r̄ma. Yadmön duim wop aku, ap ñiŋ bli m̄döŋ mönö m̄dölöŋ?” röŋa.

Jisas aliö r̄m̄in yadmä, “Ehöu, ap i an met wölöŋ; m̄döŋ akwör,” r̄mā.

³⁶ Aliö r̄m̄in, Jisas yadöŋa, “Makwam weik ñiŋ rig uñ yogw m̄jön aku, aliŋ p̄rag diöña. Nöbö kai yu m̄x̄il ölsö m̄den aku, ij ap uñ nun aku nöbö bli s̄im rön rig pön yu m̄x̄il ölsö i woböna.

³⁷ Makwam nugwi! Höd God mönö yad̄ib nöbö Aisaia God Mönö r̄ib m̄iŋi kai kitön yadöŋa, ‘ “Nun nöbö ap kib mag gwogwo r̄ib nöbö i,” me cöñiŋö,’ röŋa. Yadöŋ aku nör yadöŋa. Mönö yadön kai kitöŋ aku weik r̄iba r̄im̄idö,” röŋa.

³⁸ Jisas aliö r̄m̄in, ñiŋ yadmä, “Nöbö Dib, yu m̄x̄il ölsö an mös m̄idö,” r̄mā.

Aliö r̄m̄in, Jisas yadöŋa, “Aku nugwön aliö yadm̄ijeñiŋe,” röŋa.

Jisas Olip P̄id s̄ö Nuö höjöpālöŋa

(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)

³⁹ Jisas aliö yad ḡirön Jerusalem r̄iŋadö duön, öim Nuö höjöpalm̄id Olip P̄id yöra duöŋa; nöbö nun bla mai dumä.

⁴⁰ Mögöriŋ aku uröp̄inön ñigö yadöŋa, “R̄ib gwogwo han r̄i gwogwam r̄iba maga ra aku, God höjöpāl ḡir m̄jiñö,” röŋa.

⁴¹ Jisas aliö rön, ñigö r̄öb̄öxön, nun hör hör yöraku duön, höxmax yuön nuö God höjöpālön yadöŋa,

⁴² “Acö, r̄ib n̄i yöx nugul aku r̄öbö ac̄x namaga n̄i nöliŋba r̄im̄idlö aku nölm̄iñö. J̄i n̄i r̄ibyöx nugul adaku r̄im̄iñö; r̄ib nan keir yöx nugulö adakwör rane,” röŋa.

⁴³ Jisas aliö r̄m̄in, ejol i adöx yöd röul adö kau sebö hön nugwo ölsö nölöŋa.

⁴⁴ J̄i Jisas nun m̄i ömörö diba pön, Nuö nugwo m̄i usüsör rön höjöpāl ḡör m̄idm̄in nuguḡirön, bilö aku haña ödör miŋrö bö p̄inöŋa.

⁴⁵ Nun Nuö höjöpāl m̄id pörön duön nugwöŋa, nöbö nun bla ñiŋ Jisas nugwo m̄i göj uliöxm̄in, ölsö mag i m̄dölöŋ, in̄imö höl̄imm̄idmā.

⁴⁶ Alm̄idmā aku nugwön, Jisas ñigö yadöŋa, “Pödpöd r̄im̄in in̄imö höl̄imm̄idöi? Seten nun r̄iba nölan ñiŋ r̄i gwogwam r̄ib maga r̄i aku, öb̄ilön, höjöpāl ḡör miŋe,” röŋa.

Jisas nugwo p̄i c̄i c̄i ñigmā

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:3-12)

⁴⁷ Jisas mönö aku yadm̄idm̄in nuguḡirön, nöbö nun Judas nöbö rogw dib i yöl̄iŋ pön höröp̄inön, Jisas nugwo alguna b̄im̄il n̄im̄iba r̄im̄idöŋa.

⁴⁸ Alm̄idm̄in, Jisas nugwo yadöŋa, “Judas, ‘Nöbö m̄ik m̄i göm p̄il pal n̄iŋiŋ,’ me rön, n̄i Nöbö Ha nunwa p̄i alguna b̄im̄il n̄im̄iba r̄im̄idlö ä?” röŋa.

⁴⁹ Jisas aliö r̄m̄in nuguḡirön, nöbö nun bla ap kai r̄iba r̄im̄idim aku nugwön yadmä, “Nöbö Dib, an ñiŋ yu m̄x̄il ölsö p̄i r̄ömain̄iñönö owa?” r̄mā.

⁵⁰ Aliö yad ḡirön, nöbö i yu m̄x̄il ölsö nun aku pön, God ap höjöpāl ur nöliŋ nöbö dib ödöriö mabö r̄i nöliŋ nöbö nun aku, nugwo r̄im̄ij m̄r̄ix̄ adö aŋadö römal cö ḡi aböŋa.

⁵¹ Almın, Jisas nugwön yadöŋa, “Akuyöbö almiŋeñ!” röŋa. Aliö rön, rımıj aku pı nugumın rıgıba röŋa.

⁵² Makwam God ap höjöpäl ur nölıb nöbö dib bla aipam, God höjöpälıb rama nugwidıx mıdmıdöi ömdö nöbö dib ñıŋ bla aipam, mönö pı nuöm nıgıb nöbö bla aipam, du nugwo pıba rımıdim nöbö akuyöbö ñıgö yadöŋa, “Ñıŋ yu mıxıl ölısö pön, palıb kaiö pön rag höi aku, nı painjö pılıb nöbö i, me rön rıbyöx nugwön, pı cıci nıgıba höıŋ ä?”

⁵³ Nı ñıŋ pısaŋ öim öim God höjöpälıb ram aku mıdmön nı pölim. Makwaim weik Seten, nöbö pıxmag adö mıd aku, wop nuŋ aku mı, aliö almiđöıŋö,” röŋa.

*Pita, Jisas nugwo nugumıdöiö, röŋa
(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:3-12)*

⁵⁴ Jisas aliö rımın nugugırön, nugwo pı cıci nıgön, pön du God ap höjöpäl ur nölıb nöbö dib ödöriö aku rama pön dumä. Pita piöŋö mai mai nugup duöŋa.

⁵⁵ Ram aku höröpınmın, ram möla yuö kwo bı urön römiđ gı mıdmä. Pita mai hö girön ñıgö pısaŋ römiđöŋa.

⁵⁶ Pita pısaŋ römiđ gı mıdmın nugugırön, ram aku mabö rı nölmiđ halöu i nugwo nugup wölu nugup pın duön yadöŋa, “Nöbö kı aipam Jisas pısaŋ mıdmıdö,” röŋa.

⁵⁷ Aliö rımın, Pita yadöŋa, “Halöu mıg, nöbö aku nı nugumıdöiö!” röŋa.

⁵⁸ Pita aliö rön, hör ulmiđö mag i mıdmın nugugırön, nöbö i piöŋö hön, Pita nugwo nugwön yadöŋa, “Nagö algör ör Jisas nöbö nuŋwa i,” me röŋa. Aliö rımın, Pita yadöŋa, “Nöbö mıg, nı yöi!” röŋa.

⁵⁹ Makwam mai aua paŋyöbö mag mıŋi mıdmın, nöbö i piöŋö hön, mı usus rön yadöŋa, “Nöbö kı Jisas pısaŋ mıdmıd pal. Nuŋ aipam mögöŋıb Galili yöbö,” me röŋa.

⁶⁰ Aliö rımın, Pita yadöŋa, “Nöbö mıg, mönö yadmıdlö aku nı nugwöi pal!” röŋa.

Pita aliö rımın nugugırön, rıb pia kulakula wö röŋa.

⁶¹ Almın, Jisas höuöiliö, Pita nugwo riö nugwöŋa. Almın, Pita nuŋ Jisas, “Weik pıxmag yuö bö kulakula wö rölbör mıjön mag aku, Jisas nugwo nugumıdöiö, rön, wop mös paŋ wai nöınaŋö,” röŋ mönö aku rıbyöx nugwöŋa.

⁶² Aliö nugumın, iröpa ub rım, malul rım höm, rıŋadö duön imöŋa.

*Jisas nugwo yad höimöu girön palmä
(Mat 26:67-68; Mak 14:65)*

⁶³ Nöbö Jisas nugwo pı gı mıdim bla nugwo yad höimöu girön, pal girön rımä.

⁶⁴ Ñıŋ ap uñ mei pı mämäg nugwo aku pölu rı nölön, nugwo palön yadmä, “Nagö nöbö keir nugulö aku, yönımım nagö palmıd aku anıŋ yad nölö!” rımä.

⁶⁵ Makwam mönö gwogwo akuyöbö, bli mıga uplöp nugwo yadmä.

*Juda mönö pı nuöm nıgıb nöbö bla Jisas nugwo mönö diba yadmä
(Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Jon 18:19-24)*

⁶⁶ Pɪxmag alɪg, Juda mōnō pɪ nuōm nɪgɪb nōbō bla nɪgōn, God ap hōjōpal ur nōlɪb nōbō dɪb bla nɪgōn, lo mōnō yad nōlɪb nōbō bla nɪgōn, hō mōgum rɪm, Jisas nugwo yōlɪnōn Kansol dɪba mɪdɪm mɪbɪl yōraku pōn hōmā.

⁶⁷ Kansol nōbō bla nɪn Jisas nugwo yadmā, “Naɪ keir yajɪnō, naɪ Mesaia aku mōnō wōhō,” rɪmā.

Aliō rɪmɪn, Jisas nɪgō yadōɲa, “Nɪ nɪgō mōnō aliō yajɪn aku, mi yadō, rōn, nugw peɲ.

⁶⁸ Makwam yad nugub nɪ mɪd aku nɪgō yad nugumɪɲn aku, painō yadeɲɪm.

⁶⁹ Makwam weik nɪgōn mɪdɪp duōn mai piaku, Nōbō Ha nuɲwa God Nōbō ōlɪsō mag keiryōbō alɪg mɪd aku, imag mɪrɪx adō nuɲwa rōmɪd gɪ mɪjōnɪjō,” rōɲa.

⁷⁰ Jisas aliō rɪmɪn, nōbō kansol bla magalɪg nugwo yadmā, “Makwam, naɪ keir God Ha nuɲ aku mōnō?” rɪmā.

Aliō rɪmɪn, Jisas yadōɲa, “Mɪ nɪn keir yadmɪdōi maku pal,” rōɲa.

⁷¹ Jisas aliō rɪmɪn, yadmā, “Pōdpōd raɲ mōnō dɪba uplōb nɪgɪp duōn, nōbō bli yad nugwɪn, Jisas aliō ra aliō ra cōɲ? Ajmōl nuɲwa keir yadmɪn nugwōl maku,” me rɪmā.

23

Gapna Pailot nuɲ Jisas mōnō nugwōɲa

(Mat 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Jon 18:28-38)

¹ Aliō rōn, magalɪg ōbɪlōn, Jisas nugwo pōn gapman nōbō dɪb Pailot mɪdōɲ yōra dumā.

² Pōn duōn, nugwo mōnō dɪba yadɪba, mōnō hōr piaku piaku mɪga pōn hōn yadmā, “An hōlu nugwōn nugwōla, nōbō kɪ nōbō mō an bla inakmōnō hōrōn yadōn yada, ‘Nōbō dɪb Sisa nugwo takis nōlmɪjeɲ, gapman ada mōnō aku algōr ōr nugumɪjeɲɪjō,’ ra. Makwam mōnō i yada, ‘Nɪ keir Mesaia pal, nɪ keir kɪn aku,’ me rō,” rɪmā.

³ Aliō rɪmɪdmɪn, Pailot Jisas nugwo yad nugwōn yadōɲa, “Naɪ Juda ada kɪn nɪn mā?” rōɲa.

Aliō rɪmɪn, Jisas yadōɲa, “Mɪ naɪ keir yadlō maku pal,” rōɲa.

⁴ Jisas aliō rɪmɪn, Pailot nuɲ God ap hōjōpal ur nōlɪb nōbō dɪb bla aipam, nōbō mō hōr hō mɪdɪm bla aipam yadōɲa, “Nɪ nugula, nōbō kɪ nugwo mōnō dɪba yadɪb il i mɪdōlō,” rōɲa.

⁵ Aliō yadōɲ aku, jɪ nɪn mōnō ōlɪsō yadōn yadmā, “Gapman mōnō nugwōlɪn, me rōn, mōnō yad nōlɪp yōnōn, mōgōrɪb an Judia nōbō mō bla magalɪg yad nōl yōnmɪda. Mōgōrɪb Galili ila nɪgōn, yad nōl yōnmɪd yōnmɪd weik Jerusalem yōrɪk hō,” rɪmā.

Jisas nugwo pōn kɪn Herod mɪdōɲ yōra dumā

⁶ Aliō rɪmɪdmɪn, Pailot nɪgō yad nugwōn yadōɲa, “Nōbō kɪ nōbō Galili yōbō mā?” rōɲa.

⁷ Aliō rɪmɪn, yōwō rɪmā. Makwam kɪn Herod mōgōrɪb Galili nugwidɪx mɪdmɪd aku, wop mɪbɪl aku hōn Jerusalem mɪdmɪda. Makwam, Jisas nuɲ Galili yōbō nōbō me rɪmā aku nugwōn, Jisas nugwo Herod imag rola abmōn mōnō dɪb kɪ nugwaɲ, me rōn, Pailot nɪgō yadɪm, Jisas nugwo pōn Herod mɪdōɲ yōra pōn dumā.

⁸ Herod, Jisas ap agap apim riḡ rīmīd aku öim mönō akwör nugwön, wop kaiyöbö ap rölibā akuyöbö i ran nugunō, rön, rība pan akwör yōx nugu gör mīdmīd aku, wop aku Jisas nugwo yölīn pön hōmīn, nuṇ mī ödōriō wahax pōṇa.

⁹ Makwam Herod nuṇ Jisas nugwo mönō mīga akwör yad yōluöl ri nugwōṇa, jī Jisas mönō i painō yadölōṇ.

¹⁰ Makwam God ap hōjōpal ur nōlib nōbö dib akuyöbö aipam, lo mönō yad nōlib nōbö bla aipam, usus rön, nōbö mīga akwör mönō akwo akwo yadmā.

¹¹ Herod aipam, ami nōbö nuṇ bla aipam, Jisas nugwo rī gwogwam rī ḡrön, ṇīlōṇ nīḡ ḡrön, gapman nōbö dib rōböi wölīj wā i rōb nōlōn, hōbkal Pailot mīdōṇa abmā.

¹² Höd Herod Pailot yōṇō kwolmal mīdmīdōia, jī wop aku mönō nugwön pī nīgiō nīgmā.

*Juda nōbö mö piaku, “Jisas nugwo pīl pal nīḡīn,” me rīmā
(Mat 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:39-19:16)*

¹³ Makwam Pailot, God ap hōjōpal ur nōlib nōbö dib bla aipam, mönō pī nuöm nīḡib nōbö dib bla aipam, nōbö mö hör bla aipam yadīm hō mögum rīmā.

¹⁴ ṇīn hō mögum rīmīdīm, Pailot nuṇ ṇīḡō yadōṇa, “ ‘Nōbö kī mönō um rōx yadōn, nōbö mö akuyöbö ṇīḡō al aliō yadō,’ rōi aku, jī weik māmāḡ il rol ṇīḡō kī mönō nugula aku, nuṇ mag gwogwo rīb mönō il i nugwōi.

¹⁵ Herod algör ör mönō il i hōlu nugwöl makwam, hōbkal anīṇ keir nōla. Nī nugula, mag gwogwo i röl; nugwo pīl pal nīḡib maga mīdöl.

¹⁶ Makwam, ami nōbö nī bla yadmōn, nugwo hör palōn, yad abīṇ duan, ” me rōṇa.

¹⁷ Makwam Juda ada wop dib ṇīṇa Pasopa aku hōm, Pailot öim kim pan pan kīlabīs nōbö ṇīṇa panjōbö i hör yad abmīdōṇa.

¹⁸ Wop aku ṇīṇ magalīḡ bōlölō rön mönō ölisō yadōn yadmā, “Nōbö aku pīl pal nīḡō! Barabas anīṇa yad aban han!” me rīmā.

¹⁹ Nōbö Barabas aku nuṇ taun dib aku nōbö mö bli pön, möḡōrīb aku nugwidīx mīdmīd nōbö diba pīsāṇ nuō nuō rön, nōbāpō i anadō pīl pal nīḡōṇ aku, nugwo mönō diba yadōn nag nīgmā.

²⁰ Makwam Pailot Jisas hör yad abmōn duan me rī nugwön, ṇīḡō iswob yadōn aliō yadōṇa.

²¹ Aliō rīmīdmīn, ṇīṇ iswob mī bōlölō diba rön mönō ölisō yadōn yadmā, “Nugwo bī katlō watlō um sō pīl pal nīḡō! Nugwo bī katlō watlō um sō pīl pal nīḡō!” rīmā.

²² Aliō rīmīdmīn, Pailot ṇīḡō iswob yadōn yadōṇa, “Nōbö kī ap kai rī gwogwam rī? Nī nugula, ap gwogwo i röl aku, nugwo pīl pal nīḡīb maga mīdöl. Makwam, ami nōbö na yadmōn, nugwo hör palōn, yad abīṇ duan, ” me rōṇa.

²³ Pailot aliō rīmīn, ṇīṇ ususör rön, Jisas nugwo bī katlō watlō um sō pīl pal nīḡīṇ wōrōxan, me rön, ṇīṇ iswob mī bōlölō diba rön mönō ölisō yadōn, rīm rīm,

²⁴ Pailot mönō ṇīḡō aku pön,

²⁵ nōbö i, nōbö mö bli pön möḡōrīb nugwidīx mīdmīd nōbö dib aku pīsāṇ nuō nuō pön, nōbāpō i anadō pīl pal nīḡōṇ nōbö aku nugwo yad abmīn

kömö duöŋa; jɪ ami nöbö nuŋ bla ñigö yadöŋa, “Ñiŋ Jisas agapim cɪnüb cɪnɪŋö rön yadmɪdöi mag akwör cɪne,” röŋa.

*Jisas nugwo bɪ katlö watlö um sô cɪpɪl pal nɪgmä
(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)*

²⁶ Jisas nugwo pɪl pal nɪgɪba pön dumä. Mibɪl yöra u gɪrön, Sairini taun yöbö nöbö i Jerusalem hömɪdöŋa. Nöbö aku ib nuŋwa Saimon. Nugwo möigw palön, pɪ cɪcɪ nɪgön, bɪ katlö watlö waba pɪrag nölön yadmä, “Jisas dumɪd makwam mai duö,” rimɪn, pɪragön mai duöŋa.

²⁷ Jisas nugwo pön dumɪn nugugɪrön, nöbö mö mɪg mɪŋa mai dumä. Nöbö mö dumɪdim mibɪl aku mö bli Jisas nugwo lɪb pɪlɪm nugwön im gɪrön dumɪdmä.

²⁸ Akuyöbö almɪn, Jisas höuöiliö nugwön ñigö yadöŋa, “Ñiŋ Jerusalem mö, nɪ rɪba rɪmɪd mag kɪ nugwön immɪjeñ. Ñigö rɪ gwogwam rön, halöu ha ñiŋ bla rɪ gwogwam rön rɪmɪjõñ aku imõña.

²⁹ Mai ömörö diba haŋ, yajõña, ‘Mö ha yöx pön hölöi piaku aipam, mö ha kau nölölöi piaku aipam, ñiŋör wahax pɪŋ,’ me cõña.

³⁰ Wop aku, mɪ aŋadö wöröxŋö, rön, yajõña ‘Önöŋ ajmag bla gɪlɪx hön, anɪŋ pal nɪgönɪŋönö mɪgɪñ pɪnön anɪŋ mögö nölön aku wä cönɪŋö,’ cõña.

³¹ Nɪ bɪ kömö röxg mɪdla, jɪ nɪ akuyöbö alön rɪ gwogwam rɪmɪdöia. Makwam ñiŋ bɪ wöröxɪb röxg mɪdöi aku, ñigö mɪ ödöriö mɪ rɪ gwogwam cõñiŋö,” röŋa.

³² Makwam nöbö gapman lo mönö röd abim nöbö hogwa aipam, bɪ katlö watlö um sô pɪl pal nɪgɪba pön dumä.

³³ Pön mögöriɪb Nöbäpö Yöcmac Yöj Lei me röi yöra uröpɪnön, Jisas nugwo pön du bɪ katlö watlö um sô cɪpɪl palön, nöbö gapman lo röd abim nöbö hogwa pön du bɪ katlö watlö um sô adöi adöi cɪpɪl palmä.

³⁴ Akuyöbö almɪn, Jisas yadöŋa, “Acö, nɪ rɪmɪdöi aku, pödpöd rɪmɪn almiɪdölŋö, rön, nugw rɪ abön rɪmɪdölöi. Makwam, ñiŋ rɪ gwogwam rɪmɪdöi mag ñiŋ aku nugwön röböxö,” röŋa.

Makwam ami nöbö bla, Jisas wölɪj nuŋwa pɪ röd nɪgɪm mɪdöŋ piaku, ñiŋ keir höbai sadu rɪg woböi mag akuyöbö rön pɪmä.

³⁵ Nöbö mö mɪg mɪŋa nugugu mɪdim nugugɪrön, Juda nöbö dib bla Jisas nugwo päja yadön yadmä, “Nuŋ, ‘Nɪ Mesaia aku; God nɪ yad nɪgön agal abim hölö,’ rön, nöbö mö bli wöröxöia rɪmɪdmɪn öbilöia. Al mag akuyöbö, nuŋ keir algör ör aliö alön kömö duan nugunö,” rɪmä.

³⁶ Ami nöbö bla algör ör, Jisas mɪdöŋ il yöra hön nugwo päja yadön, röbö wain acɪxa nölön yadmä,

³⁷ “Nagö, ‘Juda Kiŋ ñiŋa mɪdlö,’ rɪlö aku, naŋ keir rön kömö duö!” rɪmä.

³⁸ Makwam Jisas nugwo cɪpɪl pal nɪgim bɪ katlö watlö höñ yöraku pisö, bəpö mei yöj yöra mönö kai kɪtmä:

JUDA ADA KIŋ ÑIŋA MɪK.

³⁹ Nöbö gapman lo mönö röd abim, bɪ katlö watlö um sô pɪl pal nɪgim hogwa, nöbö i Jisas nugwo yad höimöuön yadöŋa, “Nagö Mesaia mɪdlö aku, naŋ keir rön kömö duön, an nöbö hogwa algör ör ran, kömö dunö!” röŋa.

⁴⁰ Aliö rîmîñ, nöbö i piönjö nugwo yadyöxön yadöña, “Nöbö kî ölinj höb diba pön wöröxîba rîmîda; an nöbö hogwa algör ör ölinj höb diba pön wöröxîba rîmîdöl aku, me rön, God ipöxöio ä?

⁴¹ An nöbö hogwa rî gwogwam röl aku ölinj höb pîmîdöla, jî nöbö kî mag gwogwo i röl,” röña.

⁴² Nunj aliö rön Jisas yadöña, “Nagö mögöriþ naña duön kinj mîdön, nî rîbyöx nugugu mîdö,” röña.

⁴³ Aliö rîmîñ, Jisas nunj painjö yadöña, “Nî nagö mî ödöriö yadmîdla, weik wop kî ör nagö nî pîsanj du mögöriþ wä aku mîjnîjö,” röña.

Jisas wöröxöña

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30)

⁴⁴ Mag aku, naiö mibîl yörkisö mag aku pîxmag gurön, mîdîp duön naiö yör bö pik rönj mag aku iswob mil pöröña.

⁴⁵⁻⁴⁶ Jisas wöröxîba rön yadöña, “Acö, inöm na imag rol nagö nîgmîdlö,” röña. Jisas aliö rön wöröxöña. Jisas wöröxöñ wop akwör, God höjöpaliþ rama ram möl yuebö kwo, ñapñap uña pî ubaliþa idîx gim aku, mibîla waglöxim, kîrîrî rî adöi adöi dumîñ, uba röd gî mîdöña.

⁴⁷ Makwam ami nöbö nugwidîx mîdîb nöbö dib aku, rîg rîmîdönj aku nugwön, God iba mag wöl gîrön yadöña, “Mî ödöriö! Nöbö kî nöbö wä mîdö!” me röña.

⁴⁸ Nöbö mö hö nugugu mîdim bla, ap rönj aku nugwön, malul rîm höm pîbîl pal gîrön, höuöilön ram ñîña dumä.

⁴⁹ Makwam Jisas nöbö mö nugub nunj bla aipam, Galili yöbö nugwo pîsanj hem mö bla aipam, ñîñj keir hör hör yörkwo mîdön, ap rîg rönj aku nugugu mîdmä.

Josep nunj Jisas högia rag du hogw pîlöña

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Makwam Juda Kansol diba nöbö i, ib nunjwa Josep. Nunj nöbö wä, mönö pî nuöm nîg rî ri abmîdöña. Nunj Arimatia taun, mögöriþ Judia yuadö yöraku yöbö. Juda Kansol nöbö bli, Jisas nugwo pîl pal nîgnîjö, rön, rîbyöx nugwîm akuyöbö, Josep nunj rîb aliö yöx nugwölön. Nunj, God nöbö mö pön nugwidîx mîdîb wop aku höñîjö, rön, pöx mîdmîda.

⁵² Nunj Jisas wöröxöñ, nöbäpö högia pön du hogw pîliþa rön, Pailot mîdönj yöra duön, yad nugum yöwö röña.

⁵³ Makwam, Josep nunj du nöbäpö högia pî öröu pîrag pîñön, ñapñap uñ lei gudogudö wä i pî wobön, pön du rîg möl yödönj yölu nîgön nöbäpö hogw pîlölim möla hogw pîlöña.

⁵⁴ Makwam Juda God höjöpaliþ wop aku igöp hö, rön, wop Praide* pîgö pîgö mîdönj mag aku nöbäpö hogw pîlöña.

⁵⁵ Makwam mö rogw, Jisas pîsanj Galili yöbö hömä akuyöbö, Josep dumîñ nugugîrön mai duön nöbäpö hogw möla uröpîñön, nöbäpö högia rîg hogw pîlöñ aku nugw rî abön, höuöil ram ñîña dumä.

⁵⁶ Ram ñîña duön, agunîñ röbö hölinj wä höb bli nöbäpö högia nîg nölîba rön, rî nîg rî abmä.

Löum yöbö wop aku pön hömîx aku, jî Sarere wop dib ñîña hör mîdîb wop aku nugwön mönö, hör mîd mîd hölîmîmä.

23:45-46: Hib 6:19-20; 10:19-20 * **23:54:** Juda Sarere wop ñîñj aku wop Praide pîgö pîgö mîdönj maga ila nîgön, rîp duön, Sarere pîgö pîgö mîdönj maga pörmîda. **23:56:** Eks 20:10; Diut 5:14

24

*Jisas öbilöŋa**(Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Jon 20:1-10)*

¹ Löum yöbö wop agñeb Sade aku, ruö yödöndöŋ löuöŋ mag aku, mö rogw aku agunŋ röbö hölŋ wä höb aku pön, nöbäpö högia m+x+ña ap n+n kapa pugul nöinŋö, rön, pön du nöbäpö hogw p̄lim yöra dumä.

² Duön nugumŋ, r̄g aso dib nöbäpö hogw möla id+x ḡimä aku, kirir̄ r̄ du gägäp adö m̄döŋa.

³ Makwam ñŋ möla duön nugumŋ, Nöbö Dib Jisas högia m̄dölöŋ.

⁴ Pöd r̄, rön, audiöx nugumŋ, r̄b pia nöbö hogwa il yöra öb+l ḡ m̄dmä. Nöbö hogwa wölŋ ñŋa lei mil mag keiryöbö alig m̄döŋa.

⁵ Mö piaku ñŋ nugumŋ, ölölö r̄mŋ ipöxön, höxmax yuön ub̄lmŋ nugugirön, nöbö rama yadmä, “Pödpöd r̄mŋ nöbö kömö m̄d aku nugwo nöbäpö hogw p̄löi mib+l k̄iyöbö hölu nugup yönm̄döi?”

⁶ Nuŋ yör̄k m̄döl; maduö öb̄la. Makwam ñŋgö p̄isan Galili m̄dön mönö yadöŋ aku r̄byöx nugwi.

⁷ Jisas nuŋ ñŋgö yadöŋa, “Nöbö Ha nuŋ aku nugwo, p̄ nöbö mö ap kib mag gwogwo röi imag rol ñŋa n̄g ḡŋ, nugwo b̄ katlö watlö um sō p̄l pal n̄g ḡŋ, wöröxön wop mös m̄dön, löuan wop pan̄ aku höbkal öbiönŋö, r̄ö,” r̄m̄ä.

⁸ Aliö r̄mŋ nugugirön, r̄b mag ñŋa r̄byöx nölmŋ, Jisas höd Galili m̄dön mönö yadöŋ aku r̄byöx nugup du nugumä.

⁹ Mö piaku ñŋ nöbäpö hogwaja aku röböxön, höbkal duön, ap r̄m nugwim aku, Jisas nöbö nuŋ akuyöbö aḡp sō piaku aipam, nöbö mö nuŋ bli aipam yad nölmä.

¹⁰ Mö rogw mönö yad nölim aku, Maria Magdala aku, Joana aku, Jems nuöm Maria aku, mö bli p̄isan.

¹¹ Ñŋ Jisas mönö wä pön dub nöbö nuŋwa mönö aku yad nölmŋ, audiöx nugwön, mi yadm̄döiŋö, rön, nugwölim. Höbai wob̄bi röxg yadm̄döiŋö, rön, r̄b aku yöx nugumä.

¹² Makwam Pita mönö aku nugwön, ipal+p duön, hogw p̄lim r̄g möl aku amnör mokwac möl wöd nugumŋ, nöbäpö wölŋ wob n̄gim ap uñ wab akwör m̄döŋa. Aku nugwön, pödpöd r̄, rön, r̄b m̄ga yöx nugu girön, nöbäpö hogwaj aku röböxön höuöl duöŋa.

*Nöbö mös ram yöj liglig agrö Emeas dumä**(Mak 16:12-13)*

¹³ Wop akwör, nöbö mös ram yöj liglig agrö Emeas, hör Jerusalem il yörakwam* dunö, rön, ödöia du girön,

¹⁴ ap agap ap̄m r̄m̄dmŋ nugwim mönö aku tar yad nugu girön dum̄dmä.

¹⁵ Dum̄dmŋ nugugirön, Jisas höglöm adö hön, ñŋgö nöbö hogwa yölŋön duöŋa.

¹⁶ Makwam nöbö hogw aku Jisas nugwo nugwöy+x aku, j̄ God r̄mŋ r̄b ñŋa uplöbmŋ, ñŋ Jisas nugwo nugumŋ nuŋ nöbö keiryöbö wöxnö n̄göŋa.

¹⁷ Nuŋ ñŋgö nöbö hogwa yad nugwön yadöŋa, “Mönö aku agö mönöm n̄gip dum̄döi?” röŋa.

Jisas aliö r̄mŋ, ñŋ l̄bl̄b r̄bä röxg an̄öi n̄g öb̄l ḡ m̄dön,

¹⁸ nöbö Kliopas yadöŋa, “Naŋ weik wop ulmidö midö kɪ Jerusalem yörɪk du midön ap agap apɪm rɪmid aku nugwöiö ä?” röŋa.

¹⁹ Aliö rɪmɪn, Jisas yadöŋa, “Ap aku pödpöd rɪm yadmidöi?” röŋa.

Aliö rɪmɪn, yadmä, “Jisas nöbö Nasaret yöbö röŋ aku mɪ. God mönö yadɪb nöbö aku, mönö yad nöl ri abön, ap rölbä piaku rɪmidöŋa. Aliö alöŋ aku, God nugwo pɪsaŋ midɪm alöŋa. Nöbö mö alöŋ aku nugwön mɪ wahax pɪmidmä.

²⁰⁻²¹ Nuŋ alön rɪmid aku, rɪb ana yöx nugumɪŋa, ‘God nugwo abmɪn anɪŋ Isrel nöbö mö pön, nugwidɪx mid ri abönɪŋö,’ rön nugumɪŋ aku, jɪ God ap höjöpä ur nölɪb nöbö dib bla aipam, mönö pɪ nuöm nɪgɪb nöbö dib bla aipam, nugwo mönö yad gɪrön, pön du Rom gapman nöbö dib aku nugwo nölɪmɪn, nuŋ mönö diba yadön, nugwo ami nöbö nuŋ piaku nɪgö nölɪmɪn, pön du bɪ katlö watlö um sö pɪl pal nɪgɪm wöröxöŋa. Makwam ap röŋ aku wop mösör hö duöŋ pal.

²² Weik pɪxmag alɪg mag aku, mö rogw an i, du nugwo hogw pɪlim ulöm möl kau aku nugwön, hö anɪŋ ap agap apɪm rɪ aku yad nölɪm nugwön pɪlɪx röla.

²³ Mö piaku nɪŋ yadöia, ‘Nöbäpö högi mɪŋ aku midölöm, makwam ejöl hogwa hön yadöia, “Nuŋ öblön kömö midö,” röiŋö,’ röia.

²⁴ Aliö rɪmɪn, nöbö an bli nugwo hogw pɪlim ulöm möl kau aku duön nugumɪn, mö piaku rɪg yadöi mag akuyöbö akwör rɪg mɪda. Makwam Jisas nugwo nugwölöi,” rɪmä.

²⁵ Aliö rɪmidmɪn, Jisas yadöŋa, “Nɪŋ nöbö hogwa rɪbyöx nugw ri abölöi. God mönö yadɪb nöbö akuyöbö mönö yadmä aku magalɪg, pödpöd rɪmɪn mönö mi yadöiŋö, rön, nugwölöi?”

²⁶ God rɪg yadöŋ mag akuyöbö, Mesaia aku höd öliŋ höb dib ödöriö pöna, jɪ mai mil mag wä keiryöbö alɪg mɪjönɪŋö,” röŋa.

²⁷ Jisas aliö rön, Mosɪs aipam, God mönö yadɪb nöbö akuyöbö aipam magalɪg, Krais nugwo God Mönö kai kɪtim mid mönö aku magalɪg nɪgö yad nöl ri abɪm duöŋa.

²⁸ Mögörib dumɪdim aku igöp yöra uröpɪnön, Jisas nöbö hogwa önɪb nɪgön duba röŋa.

²⁹ Makwam nɪŋ nöbö hogwa nugwo wöhö rön yadmä, “Pɪgö kɪ höla. Pɪxmag gurɪba rɪmɪda nugwön naŋ han an pɪsaŋ du hölɪmɪŋö,” rɪmä. Aliö rɪmɪn, Jisas nuŋ nöbö hogwa pɪsaŋ rama duöŋa.

³⁰ Rama du midön, ap nɪmɪba nuŋ bred pön, God nugwo ri ablaŋe, rön, pɪ gɪlɪxön nɪgö nöbö hogwa nölɪmɪn nugugɪrön,

³¹ rɪb mag nɪŋ nöbö hogwa aku rɪbyöx nölɪmɪn, aku Jisas ör, me rön, nugumɪn nugugɪrön, Jisas tar yöm röŋa.

³² Alöŋ aku nugwön yadmä, “Ödöi mɪbɪl yöra hö gɪrön, mönö bli yad nöl gɪrön, God Mönö kai kɪtim mönö il aku bli yad nölɪmdmɪn, madmag an aku rɪn röxg yönön pabɪl nölö,” rɪmä.

³³ Aliö rön, wop akwör höbkal Jerusalem duön nugumɪn, Jisas nöbö nuŋ akuyöbö agɪp sö, nöbö mö nugub nɪŋ bli aipam pɪsaŋ hö mögum rön midmä.

³⁴ Du girön ñiŋ nugumɪn, nɔbɔ mɔ bla ñiŋ keir Jisas rɪg rɔŋ mag akuyɔbɔ mɔnɔ nɪgmɪdmä. “Mör! Jisas wöröxɔŋ aku, jɪ höbkal öbɪlɔn, hö Saimon mɪd yɔra wöxnɔ nɪgɪm nugwɔ,” rɪmä.

³⁵ Mɔnɔ yadmɪdim aku nugwɔn, nɔbɔ hogwa aku yadmä, “An nɔbɔ hogwa ödöi mibɪl yɔra dumɪdmɪn, Jisas anɪŋ möigw palmɪn, an nugwo pɔn ram ana du nɪgɔn, ap nɪmɪba rɔn, nuŋ bred pɔn, God nugwo rɪ ablanje rɪmɪdmɪn mɔnɔ, aku Jisas ör, me rɔn, nugwölɪŋjɔ,” rɪmä.

*Nöbö nuŋ bla Jisas nugwo wöxnɔ nugumä
(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jon 20:19-23)*

³⁶ Makwam mɔnɔ aku yadmɪdmɪn nugugirɔn, Jisas nuŋ keir mɪdim mibɪl yɔra wöxnɔ nɪgɔn, mibɪl yöraku pisɔ öbɪl gɪ mɪdɔn yadɔŋa, “God ñɪgɔ nugwidɪx mɪdan,” me rɔŋa.

³⁷ Jisas aliö rɪmɪn, ñiŋ nɔbäpɔ höjöl, me rɔn, ölööl rɪmɪn ipöxmä.

³⁸ Ipöxmɪdmɪn mɔnɔ, Jisas ñɪgɔ yadɔŋa, “Pödpöd rɪmɪn ipöxmɪdöi? Mämäg ñiŋa keir nugwöi aku, jɪ pödpöd rɪmɪn rɪb mɔs yöxmɪdöi?”

³⁹ Imag yamsö nɪ bla nugwi. Nör pal! Nɪ pɪ pöi rɪ nugwɔn nugwöña. Nöbäpɔ höjölä mɪxɪñ yöd alɪg mɪdöl. Makwam nɪ yuö aipam, yöd aipam alɪg mɪdɪl aku, mämäg ñiŋa keir mödö nugwöiŋjɔ,” rɔŋa.

⁴⁰ Jisas aliö rɪ girɔn, imag yamsö nuŋ akuyɔbɔ ñɪgɔ yabuŋa.

⁴¹ Almɪn, ñiŋ wahax pɪ girɔn, rɪb mɪxɪla yöx girɔn, aku Jisas ör mɔnɔ, rɔn, rɪb mɔs yöx nugumɪn nugugirɔn, Jisas ñɪgɔ yadɔŋa, “Ñiŋ nɪmɪb ap mag bli yörɪk mɪdɔnɔ owa?” rɔŋa.

⁴² Aliö rɪmɪn, nugwo dölɔm ur nɪgim i nölma.

⁴³ Ñiŋ nugugu mɪdɪm nugugirɔn, Jisas nuŋ dölɔm aku pɪ nɪmɔŋa.

⁴⁴ Makwam Jisas nuŋ ñɪgɔ yadɔŋa, “Höd nɪ ñiŋ pɪsanj mɪdɔn, weik nɪ rɪ mag akuyɔbɔ aku cɔnɪŋjɔ, rɔn, ñɪgɔ yad nölɪmdma. Mosɪs nɪ rɪbyöx nugwɔn kɪtɔŋ mɔnɔ aku nɪgɔn, God mɔnɔ yadɪb nɔbɔ nɪ rɪbyöx nugwɔn kɪtim mɔnɔ aku nɪgɔn, God Mɔnɔ rɪb Sam aku nɪ rɪbyöx nugwɔn kɪtɔŋ mɔnɔ aku nɪgɔn, nɪ kai kɪtim mag akwör magalɪg paŋ mag akwör cɔnɪŋjɔ, rɔn, ñɪgɔ yad nöl rɪ abɔn rɪmɔ,” rɔŋa.

⁴⁵ Jisas aliö rɔn, God Mɔnɔ kai kɪtim aku nugw rɪ abɪŋ, me rɔn, rɪb wä mɪda ñɪgɔ nölɔŋa.

⁴⁶ Nuŋ al girɔn, ñɪgɔ yadɔŋa, “Höd piaku kai kɪtɔn yadmä, ‘Mesaia aku öliŋ höb diba pɔn wöröxaŋ, hogw pɪlɪŋ, wop mɔs mɪdɔn, wop paŋ aku höbkal öbiöna.

⁴⁷ Makwam, mɔnɔ wä nuŋ aku mögöriɪb Jerusalem ila nɪg yad nölɔn, yad nölɪp duɔn, nɔbɔ mɔ mögöriɪb adadö piaku piaku magalɪg yad nölɪŋ duanj nugugirɔn, nɔbɔ mɔ ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd rɪmɪn aliö alölɪŋjɔ, rɔn, röböxɔn, Krais nugw pɔn cɪripɪŋ nugugirɔn, mag gwogwo pɪx ñiŋ aku öriɪx abɔnɪŋjɔ,’ rɪmä.

⁴⁸ Nɪ rɔŋ aku mämäg ñiŋa keir nugwöia.

⁴⁹ Makwam Acɔ na mɔnɔ höd rɪg yad nɪgɔn akwör, nɪ ñɪgɔ nöina. Ñiŋ taun dib yörɪk ör mɪdɔn pöx mɪjöña. Adöx yöd röul adö kau sebö ölisö mag keiryöbɔ hö ñɪgɔ pɪsanj mɪdanj nugwɔn diöñɪŋjɔ,” rɔŋa.

*God Jisas nugwo pɔn mögöriɪb adöx yöd röul adö kau sɔ pɔn duŋa
(Mak 16:19-20; Apo 1:9-12)*

⁵⁰ Jisas aliö rön, ñ+gö yöl+ŋ pön, Jerusalem röböxön, ram yěj liglig agrö Betani il yöra duön, God ñ+gö nugwid+x m+daŋ, me rön, imag nuŋwa pabilön God höjöpaloŋa.

⁵¹ Jisas alm+n nugug+rön, God nugwo pön mögö+ib adöx yöd röul adö kau sö pön duöŋa.

⁵² Alm+n, ñ+gö wä r+m+n nugug+rön, ib nuŋwa yadm+n b+l sö dum+n nugug+rön, höuöil Jerusalem dumä.

⁵³ Duön, öim öim God höjöpali+ib rama ram möl yuadö duön, God iba yadm+n b+l sö dum+da.

Jisas Kraiss Mönö Wä aku Jon kai kitöña

Mönö aku nuñ mögörib il ki höña

¹ Mögörib mīgrō kī maduar ör ib hör i rī nīgölōñ wop aku, Mönö aku mīdōña. Mönö aku nuñ God pīsañ mīdōña. Mönö aku nuñ keir nuñ God.

² Mögörib mai rī nīgōña; höd meme Mönö aku nuñ God pīsañ mīdōña.

³ God nuñ rīm+n, Mönö aku nuñ ap piaku magalīg rī nīgōña. Ap i hör nīgölōñ; nuñ keir rī nīgōñ ap piakwör mīda.

⁴ Mönö aku nuñ kōmō mīdīb ila maku. Kōmō mīdīb mag aku nöbö mö ñīgō mila nölōña.

⁵ Mil aku duön nöbö mö pīxmag yuō mīdōi bla māp ixmīda nugwōn pīxmagā Mil aku pal wörōxbā maga mīdöl.

⁶⁻⁷ Nöbö mö akuyōbö magalīg Mil aku nugwo nugw pīñ, me rōn, God nöbö i nugwo yad nīgmīn, nuñ hōn Mil aku mönō yad nōlmīda. Mönö yad nōlmīd nöbö aku ib nuñwa Jon.

⁸ Jon nuñ Mil aku yōi. Nuñ hör Nöbö kaim Mila mīd mönō aku nöbö mö akuyōbö ñīgō yad nōlība höña.

⁹ Mil mī ödōriō aku nuñ mögörib il kī hōn, nöbö mö akuyōbö magalīg ñīgō mila nōlmīda.

¹⁰ Mönö aku nuñ mögörib mīgrō kī hōn mīdmīda. God nuñ rīm+n, Mönö aku nuñ keir mögörib il kī rī nīgōn, nöbö mö bla rī nīgōn rōña. Nuñ keir mögörib mīgrō kī hō mīdōñ aku, jī nöbö mö nugwo māmāga nugwōn, aku Nöbö Dib, me rōn, nugwōlim.

¹¹ Nuñ mögörib nuñwa keir hōñ aku, jī nöbö mö nuñ keir bla nugwo pōlim.

¹² Makwam nöbö mö bīl kai, mönō wā nuñ aku nugw pōn, nugwo Nöbö Dib an, me rōn, nugw pōi nöbö mö piaku, nuñ ñīgō rīm+n magalīg God halōu ha nuñwa mīdīb maga ra.

¹³ God halōu ha nuñwa mījōñ aku, nöbö bla mö pōn, halōu ha yōx pōn hōm rīg mīdōi mag akuyōbö rīg mīdeñ. God nuñ keir ran halōu ha nuñwa mījōña.

¹⁴ Mönö aku, nuñ hōn nöbial mīxñña nīgōn, anīñ pīsañ hōlīmōn mīdmīda. Makwam, an mil mag wā nuñwa mōdō nugwōla. Nuñ Acō Ha nuñwa panjōbö ödōriō makwam, Acō nuñ mil mag wā keiryōbö alīg mīd aku, Ha nuñwa algör mil mag wā keiryōbö alīg mīda. Makwam nuñ mīxñña nīgōn nöbial rōxg hōn, anīñ magalīg uliōxōn mī ödōriō madmag nīgōn, mönō ma aku magalīg yad nōl ri abmīda.

¹⁵ Mönö aku nuñ hōñ aku, Jon nuñ nugwōn, wō rōn, nöbö mö akuyōbö ñīgō yadōña, “Weik hō Nöbö mīdō kī, nī ñīgō höd yadma, ‘Nöbö i nuñ nī mai hōmīd aku, jī nī yōx pōn hōlim wop aku, nuñ maduar ör ib hör i mīdmīda. Makwam, nuñ nī rōxgīb yōi; nuñ Nöbö Dib ödōriō,’ me rīma aku, nöbö aku maku pal,” rōña.

¹⁶ Nuñ anīñ nöbö mö magalīg mī ödōriō ögwō yōxōn, pī ösös rī ri abōn, ap wā wā mīga akwör nōla.

¹⁷ Höd meme wop aku lo mönō adaku, God Mosi's nōlmīn, Mosi's anīn nōlōn aku, jī God nōbō mō uliōxōn pī ri abmīd mönō ma aku, Jisas Krais hōn makwam, weik wōxnō nugumīdōla.

¹⁸ Nōbō mō bli God nugwo nugwōlōi. Ha nuñ pañyōbō mīd akwōr nuñ keir nuñ God. Nuñ Nuō pīsañ mīdōia. Nuñ Nuō nuñwa yad wōxnō nīgōnā nugwōn weik an Acō God mōdō nugwōla.

Rōbō Pal Nōlīb nōbō Jon yadōnā, “Nī Mesaia yōi wōhō,” rōnā
(Mat 3:1-12; Mak 1:7-8; Luk 3:15-17)

¹⁹ Juda nōbō dib Jerusalem yōbō piaku, nīn God ap hōjōpal ur nōlīb nōbō bli nīgōn, God hōjōpalīb rama mabō rī nōlmīdōi nōbō bli* pīsañ yad abōn yadmā, “Nīn Jon mīd yōra duōn, ‘Nagō agō nōbōm?’ me rōn, yad nugune,” rīmā.

²⁰ Nīn Jon mīdōn yōra urōpīnōn, nugwo yad nugwōn yadmā, “Nagō agō nōbōm?” rīmā.

Yad nugumīdmīn, nuñ wai nōlōlōn. Nuñ nīn wōxnō yadōn yadōnā, “Nī Krais† yōi wōhō,” rōnā.

²¹ Aliō rīmīn, nīn painō yadmā, “Aliō rīlō aku, nagō agō nōbōm? Nagō Ilaija mönō ā?” rīmā.

Aliō rīmīn, Jon yadōnā, “Nī Ilaija yōi,” me rōnā.

Aliō rīmīn, nīn yadmā, “Nagō God mönō yadīb nōbō ōim pōx mīdmīdōl akwōr mönō ā?” rīmā.

Aliō rīmīn, Jon wōhō rōnā.

²² Jon aliō rīmīn, nōbō piaku yadmā, “Makwam, nagō agō nōbōm? Nagō agō nōbōm yadan, an nugwōn du nōbō dib anīn yad abōi akuyōbō nīgō yad nōlīnō?” rīmā.

²³ Aliō rīmīn, Jon nuñ nīgō yadōnā, “Nī weik rīmīdīl mag kī, God mönō yadīb nōbō Aisaia hōd rīg yadōn mag akwōr rīmīdla. Nuñ yadōnā, ‘Mōgōrīb nōbō mō mīga mīdōlōi, mōgōrīb rīg kap mībīl yōraku du mīdōn, nī wō dība rī gīrōn yadmīdla,

“Ōim Nōbō Dība hōmīdō, rōn, ōdōi rōb rī ri abmījīnō,” rīmīdlō,’ rōnā. Nī Jon weik rīmīdīl maku,” me rōnā.

²⁴ Makwam Jon nugwo yad nuguba hem nōbō piaku, Perisi nōbō bli pīsañ hōmā.

²⁵ Nīn Jon nugwo yad nugwōn yadmā, “Nagō yadlō, nī Krais yōi, Ilaija yōi, God mönō yadīb nōbō pōx mīdmīdōl aku yōi wōhō, rīlō makwam, pōdpōd rīmīn nōbō mō akuyōbō nīgō rōbō pal nōlmīdlō?” rīmā.

²⁶ Aliō rīmīn, Jon yadōnā, “Nī nīgō hōr rōbō akwōr pal nōlmīdla. Makwam nōbō i mībīl nīgō yōrīk mōdō mīda, nuñ nōbō pōdīōm mīdō rōn nugwōlōi.

²⁷ Nōbō aku nuñ nī mai hōna jī nuñ nī rōxgīb yōi; nuñ nōbō dib ōdōrīō, nī nōbō ulmīdō. Nī yam uñ nuñ aku naga yaub maga mīdōl,” rōnā.

1:17: Eks 34:28; Rom 6:14 **1:18:** Eks 33:20; Jon 6:46; 1Tim 6:16 * **1:19:** Iba nīnā Lipait rīmīdmā
† **1:20:** Grik mönō “Krais” aipam, Hibru mönō “Mesaia” aipam ila pañyōbō iōr mīda: “God yad nīgōn Nōbō maku.” **1:21:** Diut 18:15,18; Mat 11:14 **1:23:** Ais 40:3 **1:27:** Jon 1:15

²⁸ Jon nöbö mö akuyöbö ñigö röbö pal nölmid ram yöj liglig agrö Betani, röbö Jodan pö ir kwo, nugwön nöbö piaku hön nugwo mönö aku yad nugumä.

Jisas nun God Sipsip Ha nun aku

²⁹ Löum yöbö Jisas hön nugugirön, Jon Jisas nugwön nöbö mö piaku ñigö yadöŋa, “Nugwi! God Sipsip Ha nunwa maku pal. Nunwör nöbö mö mögörib il kî adadö magalig ap kib mag gwogwo röi p+x aku ör+x aböna.

³⁰ Nöbö aku mî nî yadma, ‘Nöbö i nun nî mai hön aku, jî nî yöx pön hölim wop aku, nun maduar ör ib hör i midmida. Makwam, nun nî röxgib yöi; nun Nöbö Dib ödöriö,’ rîma.

³¹ Nöbö Dib aku nöbö kai me rön nî höd nugwölim. Jî Isrel nöbö mö, Nöbö Dib aku nöbö pödiöm mid aku nugwiŋ, me rön, nî ñigö röbö pal nöliba hölöl,” röŋa.

³²⁻³³ Makwam Jon Jisas mönö adakwör yadön yadöŋa, “Nöbö kî nöbö kai, me rön, nî keir nugwöyöx; jî Nöbö nî yad abmîn hön, nöbö mö ñigö röbö pal nölmidil aku yadöŋa, ‘Nagö nugwan, Inöma nun hön nöbö kai pîsan mîjôn, Nöbö akwör nun nöbö mö piaku ñigö Inöm Leia pal nöiönîjö,’ röŋa. Yadön mönö aku, weik Inöma adöx yöd röul adö kau sebö yöur döpwö röxg bîbî rî pîn nugwo görmîn

³⁴ nugwön nî nugw ri abön ñigö mönö mi yadmida, Nöbö kî nun God Ha nun akwör,” me röŋa.

Jisas nöbö nun mös höd pöŋa

³⁵ Löum yöbö Jon nöbö nun hogwa pîsan, iswob hö röbö pal nölmid kau aku midim nugugirön,

³⁶ Jisas hö padîxmîn, Jon nun Jisas nugwön nöbö mö akuyöbö ñigö yadöŋa, “Nöbö kî God Sipsip Ha nunwa maku pal,” röŋa.

³⁷ Jon aliö rîmîn, nöbö nun hogwa, mönö aku nugwön, Jisas dumidöŋ möl aku mai dumä.

³⁸ Makwam Jisas höuöiliö nöbö hogwa nugwön yadöŋa, “Pödpöd rîmîn hömidöi?” röŋa. Aliö rîmîn, yadmä, “Rabai! Nagö hölmölö pikai owa?” rîmä. Hibru mönö yadön “Rabai” me rim mönö aku il aku “Mönö Yad Nölib Nöbö.”

³⁹ Makwam ñîŋ akuyöbö alön yad nugumîn, Jisas yadöŋa, “Makwam, nî pîsan duön nugwönîjö,” röŋa. Jisas aliö rîmîn, ñîŋ wop akwör pigö midöŋ mag aku duön nun pîsan midmä.

⁴⁰ Jon nöbö nun hogw aku, nöbö i ib nunwa Edru, nöbö i Edru pîgnîŋ nunwa Saimon Pita.

⁴¹ Edru mag akwör du pîgnîŋ nunwa Saimon nugwo hölu nugwön yadöŋa, “Mesaia hönîjö rön öim pöx midmidöl nöbö aku weik nugwöliŋö,” röŋa. “Mesaia” röŋ mönö mag aku, Grik mönö yadön “Krais” me röia.

⁴² Edru aliö rön, pîgnîŋ Saimon nugwo yöliŋön, Jisas midöŋ yöra dumîn, Jisas Saimon nugwo nugwön yadöŋa, “Jon ha nunwa Saimon. Nagö Sipas me cöŋîjö,” röŋa. Arameik mönö yadön, iba Sipas me röŋ mönö mag aku, Grik mönö yadön Pita me röia. Sipas aipam Pita aipam ila paŋyöbö aku “rîg.”

Jisas nun Pilip Nataniel yöŋö nöbö hogwa pöŋa

⁴³ Löum yöbö, Jisas mögöriḅ Galili duba, du Pilip nugwön yadöḡa, “Nḱ pisaḡ duḡö,” röḡa.

⁴⁴ Pilip, Edru, Pita, mögöriḅ ḱḱḡa Betsaida yöbö.

⁴⁵ Makwam Pilip du Nataniel nugwo nugwön yadöḡa, “An nöbö aku, Mosiḱ aipam, God mönö yadḱḱ nöbö bli aipam kai kḱtön yadim nöbö aku nugwo weik nugwöla. Nuḡ mḱ Jisas, Josep ha nuḡwa. Mögöriḅ nuḡwa Nasaret yöbö,” me röḡa.

⁴⁶ Pilip aliö rḱmḱn, Nataniel yadöḡa, “Nöbö wä i mögöriḅ gwogwo akuyöbö henḱḡö,” röḡa.

Aliö rḱmḱn, Pilip yadöḡa, “Aliö riḱö aku, han du nugunö!” röḡa.

⁴⁷ Aliö rön, ḱḱḡ nöbö hogwa duön igöp igöp rḱm nugugḱrön, Jisas Nataniel nugwön yadöḡa, “Nöbö aku nöbö Isrel ödöriö makwam, nuḡ inakmönö hörḱḱ nöbö yöi; nuḡ mönö mör wöxnö yajönḱḡö,” röḡa.

⁴⁸ Jisas aliö rḱmḱn, Nataniel yadöḡa, “Nagö pödpödiö nḱ nugulö?” röḡa.

Aliö rḱmḱn, Jisas yadöḡa, “Pilip nagö mai yölḱḡ pön höba wa; nḱ nagö höd nugula, nagö römiḱ gḱ miḱlö bḱ röui il yöraku,” me röḡa.

⁴⁹ Jisas aliö rḱmḱn, Nataniel yadöḡa, “Möno yad nöliḱ nöbö. Nagö nugula! Nagö God Ha nuḡwa, Isrel nöbö mö Kiḡ an,” me röḡa.

⁵⁰ Aliö rḱmḱn, Jisas yadöḡa, “Nagö hör röui il yöraku nugula riḱ makwam, nḱ nugw pḱlanö? Mai ap keiryöbö bli nugunanö,” röḡa.

⁵¹ Jisas aliö rön yadöḡa, “Nḱ ḱḱgö mi yadmiḱla, adöḡ yöd röul adö kau sö waglöḡ möla rödan, ejol bla hön, nḱ Nöbö Ha nuḡwa nugup pikwo pik rön, nugup uhömiḱḱḡ, nugwönḱḡö,” röḡa.

2

Jisas nuḡ röbö yöbö aku rḱmḱn, röbö wain röḡgöḡa

¹⁻² Wop mös miḱdön, nöbö i mö pḱba rön, nöbö mö wö rḱm, Kena taun, mögöriḅ Galili miḱḱl yöra duön ap nḱmiḱmä. Wop aku, Jisas ḱḱgön, nöbö nuḡ bla ḱḱgön, ḱḱgö algör yad wö rḱmḱn dumä. Makwam Jisas nuöma aipam duön ram aku miḱdöḡa.

³ Röbö wain aku nḱm pörmḱdmḱn, Jisas nuöma hön Jisas nugwo yadöḡa, “Waina nḱm pöröiḡö,” röḡa.

⁴ Aliö rḱmḱn, Jisas yadöḡa, “Nḱ al aliö re, rön, nḱ yadmiḱḱnö. Wop na aku wöxnö ḱḱgölö,” röḡa.

⁵ Jisas aliö rḱmḱn, nuöm nuḡwa du mabö ri nöliḱ nöbö akuyöbö ḱḱgö yadöḡa, “Jisas mönö i yadmiḱjön aku, riḡ yajön mag akuyöbö akwör cḱne,” röḡa.

⁶ Makwam Juda nöbö mö riḡ pön röi wi yöḡ dib ödöriö akuyöbö inösu sö pḱ ḱḱḡm miḱdöḡa. Wi yöḡ diba paḡ paḡ röbö lita akuyöbö padokwo padök mös mös höuöliḱ hö wölu amḱaxḱḱ sö (100) un rag hörḱḱḱm. Makwam Juda nöbö mö ḱḱḡ riḡ rḱmiḱdöi mag akuyöbö, God mämäg il yöra nöbö mö lei wä miḱḱḱḡö, rön, wi yöḡ piaku röbö un rag hö hörön, in wajmag äbäd abmiḱdöia.

⁷ Jisas nuḡ mabö ri nöliḱ nöbö akuyöbö ḱḱgö yadöḡa, “Rḱḡ wi yöḡ kḱyöbö, röbö un pön hö pörḱḡ, aja wölan,” me röḡa.

Jisas aliö rḱmḱn, riḡ yadöḡ mag akuyöbö rḱmḱn yadöḡa,

⁸ “Weik rōbō un rag hō nīgōi aku, un pōn duōn, ap nīmmdōl yōrik nugwidix mīd nōbō aku nugwo nōine,” rōṇa.

⁹ Jisas aliō rīmīn, rōbō aku un pōn du nōbō dib aku nugwo nōlmīn, nuṇ pōn nīm nugumīn, rōbō waina mīdōṇa. Jī nuṇ rōbō wain aku pikai yōbō me rōn nugwōlōṇ; mabō rī nōlīb nōbō bla ṇīṇōr nugumā. Makwam nuṇ nugwōlōṇ, nōbō mō pība rōṇ aku nugwo wō rīm hōmīdmīn yadōṇa,

¹⁰ “Oīm ōr, rōbō wain wā aku hōd rag hō nōlīṇ nīm pōcōñ aku, mai rōbō wain gwogwo aku nōlmīn nīmōia. Makwam nagō rōbō wain wā aku rag hō nīgman mīdam, weik ōr rag hō nōlmīdlaṇō,” rōṇa.

¹¹ Jisas ap rōlībā hōd meme ila nīgōn rōṇ aku, nuṇ Kena taun, mōgōrīb Galilī mībīl yōra mīdōn rōṇa. Ap rōlībā aku rōn, nuṇ nōbō pōdiōm mīdōṇ aku yabumīn, nōbō nuṇ bla nugwōn, nugwo nugw pīmā.

¹² Makwam Kena taun rōbōxōn, Jisas nuṇ keir, nuōm, pīgnīṇ nōbō nuṇ bla pīsaṇ taun ulmīdō Kapaneam duōn, hōr wop mīdōy piaku mīdmā.

God hōjōpalīb ram aku ap sīm rīmīdim, Jisas ṇīgō rībīx rīṇō bō abōṇa (Mat 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Juda ada Pasopa wop dib ṇīṇ aku womiōx hōṇa nugwōn Jisas Jerusalem duōṇa.

¹⁴ Jisas Jerusalem duōn, God hōjōpalīb rama ram mōl yuadō nugumīn, nōbō bli ṇīṇ hōn kau, hōn sipsip, yōur dōpwō bla rag hō sīm rōn, nōbō bli ābāñ mīdō bla nīgōn, bāpō rola rōmīd gī mīdōn, rīg imcīxōn rīmīdmā.

¹⁵ Jisas nugwōn, nag i pōn wajīxōn, hōn sipsip hōn kau bla rībīx rīṇō bō abōn, rīg rag hō nuō nuō imcīxmīdim ābāñ wab bla rīg bla alīg pī gōur abōṇa.

¹⁶ Akuyōbō alōn, nōbō mō yōur dōpwō rag hō sīm rīmīdim akuyōbō ṇīgō yadōṇa, “Ap piaku pīrag dī. Acō na ram nuṇ aku rīm sīmāim ram i rōxg nīgōlaṇ,” me rōṇa.

¹⁷ Jisas almiṇmīn, nōbō nuṇ bla rīb ṇīṇa duōṇ God Mōnō kai kītim mōnō adaku. Mōnō aku kai kītōn yadmā, “Hōjōpalīb ram nagō aku madmag ōdōriō nīgōn wōrōxnō,” rīmā.

¹⁸ Makwam Juda nōbō dib bli hōn, Jisas nugwo yad nugwōn yadmā, “Nagō yōn yadmīn hōn aliō almiṇdlō? God nuṇwōr yadmīn hōn rīmīdla rōn kwōnō, ap rōlībā akuyōbō i raṇ nugwōn, ‘Mī yadlaṇe,’ rōn nugunīṇō,” rīmā.

¹⁹ Aliō rīmīdmīn, Jisas ṇīgō painō yadōṇa, “ṇīṇ God hōjōpalīb ram kī hajal abōñ aku, wop mōs paṇ iswob ur nīgīnō,” rōṇa.

²⁰ Jisas aliō rīmīn, yadmā, “God hōjōpalīb ram kī, kīm padokwo padōk mōs hōuōiliō hō pīn du adokwebō agīṇ bō (46) rī pōrim magwaim, jī naṇ iswob wop mōs paṇōr ur nīgīnō, rōn, yadmīdlō ā?” rīmā.

²¹ Makwam Jisas nuṇ hōjōpalīb rama mōnō yadōṇ aku, mīxīñ nuṇwa keir akwōr yadōṇa.

²² Makwam, mai Jisas nuṇ wōrōxōn ōbīlōṇ aku, nōbō nugwo pīsaṇ yōnmīdōi piaku God Mōnō aku aipam, Jisas nuṇ keir mōnō yadōṇ aku aipam rībīyōx nugwōn, “Mī yadō,” rōn nugw pīmā.

Jisas nōbō mō bla magalīg nugwa

²³ Jisas, Juda ada Pasopa wop dib ñiη aku Jerusalem midön, ap rölbä akuyöbö bli rîmidöη aku nugwön, nöbö mö bla, “Nuηwör Mesaia aku,” me rön, nugwo nugw pîmä.

²⁴⁻²⁵ Nöbö mö pödiöm midöi akuyöbö, Jisas nuη höd nöbö i yad nugwölöη. Nöbö mö pödiö mödöi aku nuη keir mödö nugwön, rîg rîmidöi mag aku nugw ri aba. Nöbö mö piaku rîb ñiηa adö kai du aku nuη keir nugw ri ab aku mî, nuη nöbö mö piaku ñigö nöbö mö nugub nî, me rön, pölöη.

3

Jisas Nikodimas nugwo yad nöl ri aböηa

¹ Juda Kansol dib aku nöbö i midmîda, ib nuηwa Nikodimas. Nuη Perisi nöböm.

² Nuη pîxmag yuö bö, Jisas nugwo nuguba, midöη yöra hön yadöηa, “Mönö yad nölîb nöbö. An nugwöla, ap rölbä akuyöbö rîlö piaku, naη keir röyax; God nuη keir nagö pîsaη mid makwam, ap rölbä akuyöbö rîlö. Makwam, an nugumîn, God nuηwör nagö abmîn hön anîη mönö yad nöilaηö,” röηa.

³ Aliö rîmidmîn, Jisas yadöηa, “Nî nagö mi yadmîdla, nöbö mö kömö yonyöbö wöxnö ñigöñ piakwör, God ñigö pön, ‘Nöbö mö nî’ me rön, nugwidîx mijöñîηö,” röηa.

⁴ Jisas aliö rîmîn, Nikodimas aiö rön rîb mîga yöxön yadöηa, “Nöbö mö yöx ñigîm dib röxgöi akuyöbö, höbkal nuöm wöta yuö kwo dun, iswob yöx pön hön, nöbö mö kömö yonyöbö ñigîη, me rön, yadmîdlanö owa agapîm?” röηa.

⁵ Aliö rîmîn, Jisas yadöηa, “Nagö mî ödöriö yadmîdla, nöbö mö piaku, röbö aku aipam God Inöma aipam pön, hör kömö yonyöbö ñigöñ nöbö mö akwör, God ñigö pön, ‘Nöbö mö nî’ me rön, nugwidîx mijöna.

⁶ Nöbö mö yöx pön hoi paη aliar yöx pön höm rîg midöi aku, jî God Inöma nuη hön inöm mag ñiηa yuö kwo raη kömö mijöña.

⁷ Makwam, ñiη nöbö mö magaliḡ kömö yonyöbö wöxnö ñigîb mönö yadîl aku, naη aiö rön rîb mîga yöx nugumîjinö.

⁸ Hödal inina aku rîb nuηwa keir hön dumîda. Inina pîrmîn nugwöi aku, jî hö adaku du adaku, me rön, röx nugwölöi. Makwam mag aliö akuyöbö, God Inöma hön nöbö mö yuö kwo midan, nöbö mö kömö yonyöbö mijöñîηö,” röηa.

⁹ Jisas aliö rîmîn, Nikodimas yadöηa, “Nagö yadmîdlö adaku, pödpöd cön?” röηa.

¹⁰ Aliö rîmîn, Jisas yadöηa, “Naη Isrel nöbö mö mönö yad nölîb nöbö dib ñiηa i, jî naη nugwöiö ä?

¹¹ Nagö mî ödöriö yadmîdla, an keir ap agapîm nugw ri abön, ap agapîm mämäg ana keir nugwön, nugwöl aku akwör ñigö yad nölmîdöl aku, jî yadmîdöl mönö aku ñiη nugw pölöi.

¹² Nî ñigö mögöriḡ il kî rîg rî akuyöbö yadmön, nugw pölöi aku, pödpöd rön God mögöriḡ adöx yöd röul adö kau sô rî akuyöbö yadmön, nugw pöñ?

¹³ Makwam nöbö mö i God mögöriḡ adöx yöd röul adö kau sô yöraḡu yönön nugwölöη; nî keir Nöbö Ha nuηwa akwör paη sar midön höma.

14 “Makwam maduar ör mögöriḅ rig kap mibɪl yöra mɪdmɪn, kas gwogwo bla Isrel nöbö mö ḱigö öbɪxɪm wöröxmɪn nugwön Mosɪs kas gwogwo piakuyöbö i pɪ bɪ höñ sō nɪgmɪn, nöbö mö bɪl kai ḱɪn paɪ kas akwör nugwim piaku, ḱigö kömö nɪgöŋa. Makwam mag aliö akuyöbö, Nöbö Ha nuɲwa nugwo bɪ höñ sō pɪl pal nɪgɪn,

15 nöbö mö bɪl kai nugwo nugw pōñ piaku, kömö öim mɪdɪḅ maga pōña.

16 God nöbö mö mögöriḅ mɪgrö kɪ mɪdöi akuyöbö ḱigö mɪ ödöriö madmag nɪgön, Ha paɲyöbö nuɲ mɪd aku ḱigö me rön nölöŋa. Makwam, nöbö mö bɪl kai Ha nuɲwa nugw pōñ akuyöbö, ḱigö kömö öim mɪdɪḅ mag aku nölän, wöröxön hölögipeñm.

17 God Ha nuɲwa agal aböŋ aku, nöbö mö bla ḱigö mönö diba jajönɪŋö, rön, agal abölöŋ; nöbö mö akuyöbö kömö paɲ, me rön, agal aböŋa.

18 “Nöbö mö bɪl kai Ha nuɲwa nugw pōñ akuyöbö, God ḱigö mönö diba yadön painö öliŋ höḅ pɪ nölän. Jɪ nöbö mö nugwo nugw peñ akuyöbö, God Ha nuɲwa paɲyöbö ödöriö aku nugwo nugw peñ akwör, God nuɲ mönö diba yadan, painö öliŋ höḅ pōñɪŋö, röŋa.

19 God nöbö mö akuyöbö ḱigö mönö diba yadön painö öliŋ höḅ pɪ nölön, il aku aliö mɪda: Mila mögöriḅ mɪgrö kɪ hö aku, jɪ nöbö mö ḱɪn, mila mɪd yöraku dunö, rön, rɪḅ aku yöx nugwölöi. ḱɪn ap kib mag gwogwo rɪ gɪr mɪdöi aku, pɪxmag gur piakwör mɪjɪnɪŋö, rön, rɪḅ aku yöx nugwöia.

20 Mil aku nugumɪn öliḱsö wölɪm, ‘Gwogwam röi aku, wöxnö nugweñɪŋö,’ rön, mila mɪd yöra heñm.

21 Makwam nöbö mö ödöriar rɪmɪdöi piaku, ‘God rig yad mag akwör rɪmɪdöl aku wöxnö nugwɪn,’ me rön, mila mɪd yöra höiŋö,” röŋa.

Röbö Pal Nöliḅ Nöbö Jon, Jisas nöbö pödiöm mɪdö, rön, mönö yad nölöŋa

22 Mai Jisas nöbö nuɲ bla pɪsaɲ du mögöriḅ Judia mibɪl piaku du mɪd gɪrön, nöbö mö akuyöbö ḱigö röbö pal nölɪmɪdöŋa.

23 Ainon mögöriḅ Salim il yöra mɪdöŋa. Makwam mögöriḅ Ainon yöraku röbö mɪga mɪdöŋa. Makwam, wop mibɪl yöraku, Jon nuɲ Ainon yöraku mɪdön, nöbö mö mɪga hömɪdmɪn, nuɲ ḱigö röbö pal nölɪmɪdöŋa.

24 Wop aku ḱɪn röbö pal nölɪḅ nöbö Jon nugwo nag nɪgmä.

25 Makwam Juda nöbö i höñ, Juda mag ḱɪn akuyöbö, röbö äbäd abön God mämäg ila mɪd ri abɪnɪŋö rɪmɪdöi mönö adaku yadön, Jon nöbö nuɲ bli pɪsaɲ nuö nuö yadmä.

26 Nuö nuö yadön, Jon nöbö nuɲ bla höñ nugwo yadmä, “Mönö yad nölɪḅ nöbö. Nöbö röbö Jodan pö ir kwo mɪdmɪn, nugwo Nöbö Dib me rɪmö aku, weik hö nöbö mö ḱigö röbö pal nölɪmɪda nugwön nöbö mö magalɪg nugwo dumɪdöiŋö,” rɪmä.

27 Aliö rɪmɪdmɪn, Jon yadöŋa, “God rɪḅ nuɲwa keir yöx nugwön, anɪn mabö hörɪrör yad nɪga.

28 ḱɪn keir nugwöia nɪ ḱigö yadma, ‘Nɪ Kraiḱ yöi; God yadmɪn nɪ hör ödöi nuɲ aku röḅ mɪdlö,’ rɪma.

29 Nöbö i mö pön wop aku, nuɲ mö nuɲwa pöna. Mö aku mö nuɲwa maku pal. Mö pön nöbö aku, nöbö nugub nuɲwa i höñ nugwo rɪ nöiöna. Wop kai mö nuɲwa pɪḅa höñɪŋö, rön, nugwo pöx mɪjöna. Makwam nuɲ mö pɪḅa

hön ‘Mödö hölö’ cön aku, nöbö nugub nuṇwa wahax pöna. Mag akuyöbö nī algör. Jisas nuṇ nöbö mö akuyöbö ṇīgö aliö almīd aku, nī wā ra. Wopik nī mī ödöriö wahax pīmīdla.

³⁰ Ib nuṇwa wöluṇ nugugirön, ib na pīn diön aku wä.

³¹ “Nöbö adöx yöd röul adö kau sebö hö aku, nuṇ nöbö mö bla magalīg padīx rol yöra sö mīda. Nöbö mögöriḅ il kīyöbö nöbö aku, nuṇ mögöriḅ il kīyöbö makwam, mögöriḅ il kī rībyöx nugwön mönö rīg yadöi aliar yadmīda. Jī nöbö adöx yöd röul adö kau sebö hö aku, nuṇ nöbö mö akuyöbö magalīg padīx rol yöra sö mīda.

³² Nuṇ adöx yöd röul adö kau sö mīdön ap agapīm māmāga nugwa aku, mönö kai audiöx nugwa aku, nöbö mö piaku ṇīgö yad nölmīda, jī mönö nuṇ aku yöxmīdölöi.

³³ Jī nöbö mö mönö nuṇwa nugw pöi piaku, God mönö ma akwör yadö, rön, nugw pöia.

³⁴ God nuṇ Jisas aböṇ aku, Inöm nuṇ aku nugwo nölmīn aja wölmīn, God mönö mag nuṇ akwör yad nölmīda.

³⁵ Nuö Ha nuṇwa nugwo madmag ṇīgön, ‘Ap bla magalīg nugwidīx mīdane,’ rön, pī imag döul nuṇwa ṇīga.

³⁶ Nöbö mö bīl kai Ha nuṇwa nugw pöi piaku, kömö öim mīdīḅ maga mödö pöia. Jī nöbö mö bīl kai Ha nuṇwa nugw pölöi piaku, ṇīṇ kömö öim mīdīḅ maga peṇīm; God nöbö mö adaku ṇīgö mönö diba yadan, ömörö pī gör mījöṇṇjö,” röṇa.

4

Jisas nuṇ mö Sameria yöbö i mönö yad nölöṇa

¹ Perisi nöbö bla mönö bli audiöx nugumā, nöbö mö mīg mīṇa Jisas pīsan mījṇṇjö, rön, nuṇ mīdön yöra höm, nuṇ ṇīgö nöbö mö mīga röbö pal nölmīdönṇa; jī nöbö mö mösör bli Jon mīdön yöra höm, nuṇ ṇīgö röbö pal nölmīdönṇa.

² Jisas nuṇ keir nöbö mö akuyöbö ṇīgö röbö pal nölölöṇ; nöbö nuṇ piakwör ṇīgö röbö pal nölmä.

³ Perisi ada mönö akuyöbö yadmīdmä nugwön, Jisas mögöriḅ Judia röböxön, höbkal mögöriḅ Galili duöṇa.

⁴ Ödöi mībīl yöra duön nuṇ mögöriḅ Sameria uröpīnönṇa.

⁵ Mögöriḅ Sameria mībīl yöra duön, Sikar tauna uröpīnönṇa. Sikar il yöraku makwam, maduar ör Jekop ha nuṇwa Josep nugwo mögöriḅ i yadönṇa.

⁶ Jekop röbö ulöm pön yölu göṇ aku mīdön makwam, Jisas höm höm, naiö mībīl yör kīpīsö mag aku ipītmīn, du röbö ulöm möla il yöra römīd gī mīdönṇa.

⁷⁻⁸ Makwam nöbö nuṇ piaku ap mag wobība Sikar taun aku dumä. Jisas röbö ulöm möla il yöra römīd gī mīdönṇa nugwön mö Sameria yöbö i röbö unba höṇa. Hömīdmīn, Jisas nugwön yadönṇa, “Nī röbö un nölan nīmnö,” röṇa.

⁹ Jisas aliö rimin, mö aku yadöña, “Ñin Juda nöbö mö, anin Sameria nöbö mö nugwön, hölul ri ri abön röi aku, pödpöd rimin, ‘N+ röbö un nölan nimnö,’ rön yadmidlö?” röña.

¹⁰ Aliö rimin, Jisas painö yadöña, “God ap wä nöbö mö nöl+ba rimid aku nugwön, n+ nagö, röbö un rag hö nölö, rimidla, n+ nöbö pödiöm midil ki nugulax aku, nan n+ yadlax aku, n+ nagö röbö kömö mag n+g nöl+ba nöilöxa.

¹¹ Jisas aliö rimin, mö aku yadöña, “Nöbö dib. Röbö unib röbej nagö i midöl; röbö ulöm möla algör ör m+ yuö pibö m+da. Makwam, röbö kömö mag nöl+ba aku pikai yöbö pinö?”

¹² Nöso maduebö ana Jekop röbö ulöm möl ki anin nölöña. Röbö pin gör, nun keir aipam, ha nun pia aipam n+m+m, hön sipsip ap nun piaku aipam n+mön rimidöia. Makwam, nagö rib kai yöx nugulö? N+ nöbö dib, Jekop nöbö ulmidö, me rön, ribyöx nugulö ä?” röña.

¹³ Aliö rimin, Jisas yadöña, “Nöbö mö röbö ki n+mön akuyöbö, ñigö iswob röbö de piöna;

¹⁴ j+ nöbö mö röbö n+ nölmön n+mön akuyöbö, ñigö iswob röbö de pilen. Röbö n+ nöin aku n+m+in, yuö ñin kwo röbö ilam möla röd girön, ñigö kömö öim midib mag aku nöiön+injo,” röña.

¹⁵ Jisas aliö rimin, mö aku painö yadöña, “Nöbö dib. N+ röbö aku nölan n+m+mön, mai n+ röbö de pilölan; n+ hön röbö ki unöinö,” röña.

¹⁶ Aliö rimin, Jisas yadöña, “Du nöbönan nagö yad pön hö,” röña.

¹⁷ Jisas aliö rimin, yadöña, “N+ nöbö kap mö yoi wöhö,” röña.

Aliö rimin, Jisas yadöña, “Mönö aku mi yadmidlö.

¹⁸ Nöbö akuyöbö mömid sö pimö aku, j+ nöbö weik pisan midlö aku, nöbönan nagö yoi. Makwam, mi yadmidlanjo,” röña.

¹⁹ Jisas aliö rimin, mö aku yadöña, “Nöbö dib. N+ nugula, nagö God mönö yadib nöbö.

²⁰ Nöso auso an maduar ör pid ki God höjöpalön rig rimidöi mag akwör, an kwo algör ör höjöpal midöla aku, j+ ñin Juda ada yadöia, ‘Jerusalem ör God höjöpalin,’ me röinjo,” röña.

²¹ Aliö rimin, Jisas yadöña, “N+ mönö mi yadmidil ki nugwö. Mai pid ki aipam Jerusalem aipam Acö nugwo höjöpaleñ+m.

²² Ñin Sameria nöbö mö höjöpalöi aku, nöbö pödiöm nugwo höjöpalöi aku nugwölöi; j+ an Juda nöbö mö, Nöbö höjöpalmidöl Nöbö aku nugwöla. Aku agap+m: God nun pödpöd rön nöbö mö kömö pön aku, anin Juda nöbö mö yadöña.

²³ Wopa womiöx hom+da, makwam weik mödö hö mik, God Inöma nun nöbö mö riba nölm+m nugugirön, ñin Acö nugwo ödoriö akwör höjöpaiöña; almiöñ aku, nugwo m+ wä cöna.

²⁴ God nun Inöma mid aku m+, nöbö mö God höjöpalön, inöm ñin yuö kwo mör höjöpalin.

²⁵ Jisas aliö rimidm+m, mö aku painö yadöña, “N+ nugula, mai Mesaia aku hön, anin ap magalig yad nöl ri abön+injo,” röña.

²⁶ Aliö rimin, Jisas yadöña, “Nöbö aku m+ n+ midla. Nagö pisan mönö pimidöl mik,” me röña.

²⁷ Jisas aliö rîmîñ nugwön mag aku nöbö nuñ piaku höröpîñnön nugumîñ, Jisas mö i pîsanj mönô nîgmîdöña. Nugwön ñîñ pîlîx rîmâ, jî nöbö ñîñ i öbîlön, mö aku nugwo “Nagö mönô kai mîd?” rön yadölim. Jisas nugwo algör ör, “Pödpöd rîmîñ mö aku pîsanj mönô rîb rîb pîmîdlö?” rön yadölim.

²⁸ Makwam mö aku, röbey aku röböxön, höbkal taun aku duön, nöbö mö mîdim piaku ñîgö yadöña,

²⁹ “Hön, ap piaku magalîg rîl akuyöbö yad nöl nöbö aku nugwi! Nuñ Mesaia aku mönô?” röña.

³⁰ Aliö rîmîñ, nöbö mö piaku taun aku röböxön, Jisas nugwo nugujö, rön, hömîdmâ.

³¹ Makwam Jisas nöbö nuñ piaku Jisas nugwo yad gögö rön yadmâ, “Mönô yad nölîb nöbö. Ap nîmô!” rîmâ.

³² Aliö rîmîñ, nuñ painjö yadöña, “Ap mag nîmîb na mîd aku ñîñ nugwölöi,” röña.

³³ Aliö rîmîñ, nöbö nuñ piaku ñîñ keir ör yad nugwob nugwob rön yadmâ, “Nöbö mö bli nugwo ap mag rag hö nölöi ä?” rîmâ.

³⁴ Makwam Jisas ñîgö yadöña, “Ñîgö ap mag piaku rîbyöx nugwöia; nî ap mag piaku rîbyöx nugwöi. Acö mönô yadön akwör rîbyöx nugula aku, rîb aku yöx nugwön, mabö yad aku rî pöcîñö, rön, rîbyöx nugula. Ap mag nîmîb na maku pal.

³⁵ Makwam ñîñ mönô i yadöia, ‘Mîlmej mös mös mîdîñ, wit maga göj wañ du ödör pön höñîñö,’ röi aku, jî weik aliö yadmîjeñ. Mämäg ñîñ keir yöraku nugup padîx gîrön nugwi! Wit möriwö piaku mödö göj umîñ röx rag höb maga mîda.

³⁶ Makwam wopik ör, nöbö mö wit göja ödör pön hömîdöi nöbö mö piaku, wahax pî gîrön wit göj wâ aku ödör pön du kömö öim mîdîb möl aku nîgön, pe ñîñ pîmîdöi maku pal. Makwam, nöbö mö wit maga wölañ, me rön, pön du abmîdöi piaku aipam, nöbö mö wit göj um ödör pön hömîdöi piaku aipam nîgiö nîgön, wit göj aku kömö öim mîdîb möl aku mîjön aku nugwön, mî wahax pöña.

³⁷ An mönô i yadöla, ‘Nöbö mö bli wit maga abîñ wöiöña, nöbö mö bli du ödör pön höñîñö,’ röi aku, mî ödöriö yadöla.

³⁸ Nî ñîgö yad abmön, du wit ödör rag hömîdöia. Wit möriwö aku ñîñ mabö kwockwoc palön rölöi; nöbö mö bli ölisö ñîñ akwör rîm wöla. ñîñ hör du ödör pön hön ap wâ pîmîdöiñ,” röña.

³⁹ Mö Sameria yöbö aku du nöbö mö nuñ akuyöbö ñîgö yadöña, “Nöbö aku ap rîg rîl rîl piaku magalîg nî yad nölö,” röña nugwön, Sameria yöbö nöbö mö taun aku mîdim piaku nöbö mö mîga Jisas nugw pîmâ.

⁴⁰ Makwam Sameria nöbö mö, Jisas mîdön yöra hön, Jisas yad gögö rön, an pîsanj du mîjñîñö, rîmîñ, nuñ wop mös ñîñ pîsanj mîdön,

⁴¹ mönô yad nölîmîñ, nöbö mö mîga mönô aku nugwön nugwo nugw pîmâ.

⁴² Ñîñ akuyöbö alön nugw pön, mö aku nugwo yadmâ, “Weik mönô nañ akwör yadman nugwön nugw pölöl; Jisas ajmöl nuñwa keir yadmîñ nugwön nugwöla, nuñwör nöbö mö mögöriñ il kî mîdöi piaku piaku magalîg ñîgö kömö pîba höña.

Jisas, nöbö dib i ha nuñwa rîmîñ, kömö nîgöña

⁴³ Jisas wop hogw aku mögöriñ aku mîdön, löum mögöriñ Galili duöña.

44 Nuŋ hōd mōnō i yadōn yadōŋa, “God mōnō yadīb nōbō bla, mōgōrīb ñiŋa keira mīdōn mōnō yad nōiōñ aku, mōnō ñigō aku nugw peñiŋō,” rōŋa.

45 Pasopa wop aku Galili nōbō mō bli du Jerusalem mīdmā. Ñiŋ Jerusalem mīdm nugugrōn, Jisas ap rōlībā piaku rīmīn nugwīm makwam, Jisas wopik mōgōrīb Galili urōpīnmīn, ñiŋ ap rōlībā akuyōbō Jerusalem rōŋ aku rībyōx nugwōn, nugwo wahax pī girōn yad pīmā.

46 Jisas du Galili mīdōn, hōbkal Kena taun duōŋa. Kena taun aku mī, hōd rōbō yōbō aku rīmīn rōbō wain rōxgōŋa.

Makwam taun ulmīdō Kapaneam yōraku, nōbō dib i ha nuŋwa ap rōŋa.

47 Nōbō dib aku mōnō i nugwōŋa, Jisas mōgōrīb Judia rōbōxōn, hō mōgōrīb Galili mīdōŋa. Makwam, Jisas mīdōŋ yōra hōn, nugwo yad gōgō rōn yadōŋa, “Ha nī aku ap rīmīn wōrōxība rīmīda. Nagō yadkap du nugwo ran kōmō nīgan!” me rōŋa.

48 Aliō rīmīn, Jisas yadōŋa, “Ñiŋ hōr nī nugw peñīm; ap rōlībā akuyōbō bli rīmōn nugwōn dōŋō, nī nugw pōñiŋō,” rōŋa.

49 Jisas aliō rīmīn, nōbō dib aku yadōŋa, “Nōbō Dib! Hō dinīm! Nōi mījōn aku, ha na wōrōxōniŋō!” rōŋa.

50 Aliō rīmīn, Jisas yadōŋa, “Duō! Ha naŋ aku kōmō nīgōn mījōniŋō,” rōŋa.

Jisas aliō rīmīn, nōbō aku, Jisas mī yadō, rōn, duōŋa.

51 Ōdōi mībīl yōra dumīn nugugrōn, mabō rī nōlīb nōbō nuŋ bli hō nugwo mōigw palōn yadmā, “Ha naŋ aku wōrōxōl; mīdō,” rīmā.

52 Aliō rīmīdmīn, ha na aku mag kaiyōbō kōmō nīg, rōn, ñigō yad nugumīn yadmā, “Idōm naiō pikwo rōŋ mag aku, mīxiña rīn abīŋ aku kōmō nīgō,” rīmā.

53 Aliō rīmīn, ha nuō nuŋ nugwōŋa, Jisas, “Ha naŋ aku kōmō nīgōn mījōniŋō,” rōŋ mag akwōr kōmō nīgōŋa. Makwam, nōbō mō nuŋ piaku pīsaŋ magaliŋ Jisas nugw pīmā.

54 Makwam Jisas nuŋ hōd Kena hōn, ap rōlībā agñiŋ yōbō rōn, rōbō yōbō aku rīmīn rōbō wain nīgōŋa; mai piōŋō ap rōlībā agñiŋ rībyōbō aku rōn, nōbō dib aku ha nuŋwa rīmīn kōmō nīgōŋa.

5

Nōbō ap rōŋ i ban yuō pō yōra mīdōŋa, Jisas rīmīn kōmō nīgōŋa

1 Juda ada ap dib nīmīb wop aku wopik, me rōn, Jisas Jerusalem duōŋa.

2 Taun dib Jerusalem, hōn sipsip pōn pikwo pik rōi ōdōi ubaliŋ mōla pedōx pedōxiō ban yuō dib i mīda. Baŋ aku Arameik mōnō nīgōn, Betesda, me rōia. Ban rīb rība ram bōtō akuyōbō mōmīd sō mīda.

3 Makwam nōbō mō ap rōŋ akuyōbō mīg mīŋa hō ram bōtō piaku hōlīmōn mīdmīdōia. Nōbō mō adaku, bli māmāga we wōlōŋa, bli yōdpīlō gwogwo rīmīn yōnmīdōlōi, bli mīxiña ñiŋa mī aŋadō līd pīlōŋa. Makwam ban yuō aku memexōniŋōnō, rōn, hōn hōlīmōn mīdmīdōia.

4 Wop bli God ejol i hōn ban yuō aku ruobmīn, nōbō mō kai rīmgor ban yuō hōd pī dumīd aku, nuŋ ap agap bīlīm rīmīd aku kōmō nīgīmīda.

⁵ Makwam nöbö i ap rîmîn, öim öim wöröx mîdmîn, kîma yöniö padokwo padök panyöbö i höuöiliö hö pîn du adokwebö mac kwo (38) pînöŋa, ban yuö pö yöra pön du nîgîm mîdöŋa.

⁶ Jisas nöbö aku nugwön, mîxîl magi aliö mîdmîd aku nugwön, nugwo yadöŋa, “Naŋ kömö nîgönîŋö, rön, nugulö ä?” röŋa.

⁷ Jisas aliö rîmîn, nöbö ap rön aku yadöŋa, “Nöbö dib. Ban yuö aku memexaŋ nugugîrön, nî pî ban yuö bö pî nîgîb nöbö i mîdöl. Nî ban yuö bö höd dinö, rîl aku, jî nöbö mö bli ñîŋ rîmgör höd duöiŋö,” röŋa.

⁸ Aliö rîmîn, Jisas painö nugwo yadöŋa, “Öbîlön, köp naŋ aku röd pön duö,” röŋa.

⁹ Jisas aliö rîmîn, mag akwör nugwo kömö nîgmîn nugugîrön, öbîlön köp nuŋ aku röd pön, pîrag duöŋa.

Makwam Jisas nöbö aku nugwo rîmîn kömö nîgöŋ wop aku, Juda ada God höjöpälib wop ñîŋa makwam,

¹⁰ Juda nöbö dib bla, nöbö kömö nîgöŋ aku nugwo yadmä, “Wop kî God höjöpälib wop an. Makwam nagö köp pîd nagö aku pîrag yönmîdlö aku, lo mönö an aku wöhö rö,” rîmä.

¹¹ Aliö rîmîn, yadöŋa, “Nöbö nî rîmîn kömö nîg aku yada, ‘Öbîlön, köp pîd naŋ aku röd pön duö,’ rîmîn nugwön pön yönmîdlö,” röŋa.

¹² Aliö rîmîn, yadmä, “Nöbö nagö yadîm, köp pîda röd pön yönmîdlö nöbö aku nöbö kai?” rîmä.

¹³ Makwam Jisas nuŋ nöbö mö mîga mîdim mîbîla tar duöŋ aku, kömö nîgöŋ nöbö aku, “Nöbö nî rîmîn kömö nîg nöbö mîk,” me rön, yadîbä maga nîgölöŋ.

¹⁴ Mai Jisas nuŋ nöbö aku God höjöpälib rama ram möl yuadö nugwön yadöŋa, “Mî! Nagö kömö nîga. Makwam, ap kib mag gwogwo rîmîdlö aku rëbëxö. Nöi mîjön aku, nagö mî ap diba rîb maga rö,” röŋa.

¹⁵ Makwam nöbö aku nuŋ höbkal duön, Juda nöbö dib akuyöbö ñîgö yadöŋa, “Jisas nuŋwör nî rîmîn kömö nîgö,” röŋa.

¹⁶ Jisas nuŋ God höjöpälib wop aku rîmîn nöbö mö kömö nîgmîd aku mî, Juda nöbö piaku ñîŋ Jisas nugwo rîb gwogwo yöx nugumä.

¹⁷ Makwam Jisas nuŋ ñîgö yadöŋa, “Acö na öim mabö rî gör mîd aku, nî algör paŋ mag akwör cînö,” röŋa.

¹⁸ Jisas aliö rîmîn, Juda nöbö dib bla, höd nugwo pîl pal nîgîŋö, rön, rîbyöx nugumä aku, wopik mî ususör rî nugumä. Ñîŋ yadmä, “Nuŋ God höjöpälib wop an aku röd abön, ‘Nî God Ha nuŋ,’ me ra. Makwam, God nuŋ rîg mîd mag akuyöbö, nî kwo paŋ mag akwör rîg mîdlö, rö,” rîmä.

Nuö rîg yadmîd akuyöbö nugwön, Ha nuŋwa mabö adö hörîrör rîmîda

¹⁹ Jisas piönö ñîgö yadöŋa, “Ñîgö mi yadmîdla, Ha aku nuŋ hör ap i rîb maga nîgöl; Nuö cön ap piakwör nugwön cöna. Makwam, Nuö cön mag akuyöbö, Ha nuŋwa algör cöna.

²⁰ Nuö Ha nuŋwa nugwo madmag nîgön, ap nuŋ rîmîd rîmîd piaku magalîg yabumîda. Ap bli kwo aipam yabuaŋ, Ha nuŋwa ap keiryöbö piaku raŋ nugwön ñîŋ magalîg aiö cöña.

²¹ Makwam Nuö nöbö mö wöröxöi piaku rîmîn öbîlöi aku, Ha nuŋwa algör ör, nöbö mö bli, ñîgö rîmön öbîlîŋ, me cön aku, raŋ öbiöña.

²² Nöbö mö agap apim röi, rīb kai kai yōx nugwōi aku, Nuō nugwōn ñigō mōnō diba yaden; Ha nuṇwa nugwo yadan, nuṇ ñigō magaliḡ mōnō diba yajōna.

²³ Makwam, nöbö mö ñiṇ Nuō ib nuṇwa yadiṇ bīl sō diōn mag akuyōbö, Ha nuṇwa ib aku aipam algör ör yadiṇ bīl sō diōna. Makwam nöbö mö God Ha nuṇwa nugwōn, ib nuṇwa yadiṇ bīl sō duen piaku, Nuō Ha nuṇwa yad abōṇ aku aipam algör ör iba yadiṇ bīl sō duen.

²⁴ “Ñigō mi yadmiḡla, nöbö mö yōn mōnō nī aku nugwōn, Nöbö nī yad abmīn hōm aku nugwo nugw pōi piaku, mōnō diba yadōn öliṇ hōb pīb adaku nugweñ; ñiṇ kōmō öim mīdīb mag aku mōdō pōia. Makwam, ñiṇ wörōxīb ila aku rōbōxōn, kōmō öim mīdīb adaku mōdō mīdōia.

²⁵ Ñigō mī ödōriō yadmiḡla, wop mai öim pōx mīdmīdōi aku womiōx hōmīda – jī weik mōdō hō mīk – nöbö mö wörōxībī rōxḡ mīdōi piaku, God Ha nuṇwa mōnō yadan, mōnō aku nugwōn nugw pīmijōñ piaku, kōmō ñigōña.

²⁶ Acō ap bla magaliḡ kōmō mīdīb ila mīd aku, nī Ha nuṇwa algör ör kōmō mīdīb ila mīdla.

²⁷ Nī Nöbö Ha nuṇwa mīdīl makwam, Acō nī yadan, nöbö mö akuyōbö ñigō mōnō diba yadōn dōṇō mai nuōm ñigna.

²⁸ Mōnō yadmiḡl aku nugwōn aiō rīmijēñ: mai nī yadmōn, nöbö mö wörōxīm hogw pīlōi piaku,

²⁹ magaliḡ mōnō na nugwōn, öbīlōn, nöbö mö mag wā rī ri abōi piaku, du nī pīsaiḡ kōmō mījōña; jī nöbö mö mag gwogwo röi piaku, öbīlōn mōnō diba nugwōn painjō öliṇ hōb diba pīmijōña.

³⁰ Makwam nī ap agap apim rīmijīn piaku, keir nugwōn rōin; Acō na rīḡ yajōn mag akwör cīna. Makwam, nöbö mö mōnō diba yadōn dōṇō nuōm ñigin aku, Acō rīḡ yajōn akwör nugwōn, ödōriō akwör nuōm ñigna. Aku agapim: nī wā cōn adaku mōnō diba yadōin. Nöbö nī yad abmīn hōm Nöbö aku nugwo wā cōn adakwör rībyōx nugwōn, mōnō diba yadōn dōṇō mai nuōm ñigna.

Jisas nuṇ nöbö pōdiōm mīdōṇ aku yadōṇa

³¹ “Nī keir, ‘God nī agal abmīn hōlō,’ rīlīx aku, mōnō aku ödōriō mīdölō rōyīxa.

³² Makwam Nöbö i kwo aipam* nī nöbö pōdiōm mīdīl aku yada. Nī nugula mōnō yad aku mör yada.

³³ Ñiṇ Juda ada nöbö ñiṇ bli yad abīṇ, ñiṇ Jon nugwo duōn, nī nöbö pōdiōm mīdlō, rōn, yad nugwim aku, nuṇ painjō mōnō ma akwör ñigō yadōṇ maku pal.

³⁴ Jon mōnō mögōrīb il kī nöbö i, nī nöbö pōdiōm mīdīl aku yajōn aku, nī ap dib yōi. Makwam ñiṇ Jon mōnō yadōṇ aku nugwōn, mōnō mī me rōn nugw pōn kōmō diōñiṇō, rōn, Jon mōnō nī aliō yadōṇ maku, me rōn, yadmiḡla.

³⁵ Jon mōnō yadōṇ aku, nuṇ hōtīkō mila abmīd mag akuyōbö mīdmīn, ñiṇ mōnō yadōṇ aku mīl rōxḡ nugwōn, mag metyōbö ul mīñi wahax pīmā.

³⁶ “Jon ñigō yad rī abōṇa, jī hōr mōnō akwör yadōṇa. Nī mögōrīb il kī hōn, Acō nī rane, rōṇ aku, ap keiryōbö rīmīdīl makwam, ñiṇ Acō nuṇwör nī yad ab aku, me rōn, mī wōxnō nugwōyīxa.

5:22: Jon 5:27; Apos 10:42 5:23: Pil 2:10-11; 1Jon 2:23 5:24: Jon 3:15-18 5:29: Dan 12:2;

Mat 16:27; Apos 24:15 5:30: Jon 5:19; 6:38 * 5:32: “Nöbö i kwo aipam” rōṇ aku, God nuṇ keir 5:36: Jon 3:2; 14:11

³⁷ Acö nî yad aböŋ aku, nuŋ keir, nî nöbö pödiöm midîl aku, ñîgö mönô mi yadmîda. Makwam ñîŋ ajmöl nuŋ aku audiöx nugwölöi. Nuŋ nöbö pödiöm midîl aku, me rön, nugwölöi.

³⁸ Acö nî yad aböŋ aku, jî ñîŋ mönô na nugw pölöi makwam, God Mönô maga madmag ñîgö yuö kwo midöl.

³⁹⁻⁴⁰ “Ñîŋ, öim midîb maga pîŋîŋö, rön, God Mönô aku mämäga nîg nugw ri aböi aku, jî mönô aku, nî me rön kai kîtim aku nugwön, öim midîb maga pîŋîŋö, rön, nî hölöi.

⁴¹ “Nöbö mö piaku ib na yadîŋ bîl sô duan, me rön, yadmîdöi.

⁴² Makwam ñîŋ nöbö mö pödiö bîlîm midöi aku mödö nugula. Ñîŋ God nugwo madmag nîgölöi aku nugwön yadmîdla.

⁴³ Acö nuŋ keir nî yad abmîŋ höl aku, jî nî pölöi. Makwam nöbö hör i rîb nuŋwa keir yöx nugwön hömîdan mönô, nugwo pöña.

⁴⁴ Nöbö mö piaku bli ib ñîŋa yadîŋ bîl sô dumîjôn aku, ñîgö wä cöna. God paŋyöbö akwör midîl aku anîŋ nugwan wä ran, me rön, rîb aku yöx nugwölöi. Makwam, ñîŋ pödpöd rön nî nugw pöñ?

⁴⁵ “Acö mönô na pön, ñîgö mönô diba yajönîŋö, rön, rîb aku yöx nugumîjeñ, wöhö. Mosîs anîŋ rî nöiönîŋö, röi aku, jî Acö nuŋ Mosîs yadön mönô aku pön ñîgö mönô diba yajöna.

⁴⁶ Mosîs nuŋ God Mönô kai kîtön mönô bli nî nöbö pödiöm midîl aku kai kîtöŋa. Makwam, Mosîs mönô kai kîtön mönô aku nugw pöyîx aku, mönô nî yadmîdîl aku kwo algör pöyîxa.

⁴⁷ Makwam Mosîs kai kîtön mönô pölöi aku, ñîŋ pödpöd rön mönô nî yadmîdîl aku pöñ?” röŋa.

6

Jisas nöbö akuyöbö paip tausan ap mag rîm nîmîmâ

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Makwam Jisas aliö midön, mai röbö alebö pön, Ban Yuö Galili möxön, ir kwo duöŋa. Ban Yuö Galili akwör ib i Ban Yuö Taibirias me röia.

² Makwam Jisas nuŋ nöbö mö ap röŋ piaku rîmîŋ kömö nîgöŋ aku nugumîdöi aku, nöbö mö mîg mîŋa nugwo mai dumä.

³ Makwam Jisas nöbö nuŋ bla pîsan du höñ aku pisö wöluön, pîd sô römîd gî mîdmä.

⁴ Wop mibîl piaku Juda ada Pasopa wop dib ñîŋ aku womiöx igöp höŋa.

⁵⁻⁶ Jisas nöbö nuŋ adö pîsan pîd yöraku römîd gî mîdön, mämäga pisö riö nugumîŋ, nöbö mö mîga nugwo pöl hömîdmä. Jisas nugwön, nuŋ agap apîm cön aku keir nugwöŋ aku, jî nöbö nuŋ Pilip pöd yajönîŋö, rön, nugwo yadöŋa, “An ap mag pikai yöbö pön, nöbö mö mîg kîyöbö ñîgö nölîŋ nîmön?” röŋa.

⁷ Jisas aliö rîmîŋ, Pilip yadöŋa, “Rîg silpa mag akuyöbö tu hadred (200) abön, bred wob pön höñ, pî gîlîx ulul rön, nöbö mö pikyöbö nölîmîdîŋ, magalîg ap ulul nîmîbä maga cönîŋö,” röŋa.

⁸ Aliö rîmîŋ, nöbö nuŋwa Edru, Saimon Pita hödnîŋ aku yadöŋa,

⁹ “Ha ulmîdö i bred bali mag hauya pî uröi bred mag akuyöbö mömîda, dölöm mös alîg pî gî mîd kî, nöbö mö mîg aliö dib ap aku nöbö mö mîg kîyöbö ap mag dib yöi gö,” me röŋa.

¹⁰ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Nöbö mö piaku yadiŋ, römîdîŋ,” me röŋa. Jisas aliö rîmîn, nöbö nuŋ piaku nöbö mö piaku yadmîn, ap panö rol wä akuyöbö magaliŋ rola römîdmä. Nöbö piakwör, paip tausan (5000) akuyöbö duöŋa.

¹¹ Ñîŋ akuyöbö alön römîdmä nugwön, Jisas bred mag piaku pön, God nugwo ri ablaŋe rön, ñîgö nuöm ñîg nölöŋa. Dölöm aku algör röŋa. Ñîgö akuyöbö alön nuöm ñîgmîn, nöbö mö piaku ñîŋ magaliŋ bred dölöm ap aliö pîŋîŋö rön rîbyöx nugwim mag akuyöbö akwör pîmä.

¹² Alön nîmmîdîm nîmmîdîm wöta bîrmîn rîba rëbëxmä. Jisas nöbö nuŋ bla ñîgö yadöŋa, “Nöbö mö ap nîmön rëbëxöi bla, pîmag pikwo pik rîmîjeñîŋö,” röŋa.

¹³ Jisas aliö rîmîn, nöbö nuŋ piaku bred rîb rîb piaku hölu yogw piöxmîn piöxmîn, yogw akuyöbö möl sô bla aja wölöŋa.

¹⁴ Nöbö mö akuyöbö Jisas ap rölîbä akuyöbö rön aku nugwön yadmä, “An weik nugwöla, nöbö kî mî, God Mönö Yadiŋ Nöbö mögöriŋ il kî hönîŋö rön öim yadmîdöl nöbö aku mîk pal,” rîmä.

¹⁵ Nöbö mö bla, Jisas kin ana mîjônîŋö, rön, nugwo usus rî pön dinîŋö, rön, rîbyöx nugwim aku, Jisas nuŋ keir nugwön, höuöil du pîd piaku nuŋwör mîdöŋa.

Jisas rëbë panö rola rëbîp duöŋa

(Mat 14:22-23; Mak 6:45-52)

¹⁶ Makwam pîgöŋ mag aku, Jisas nöbö nuŋ akuyöbö Ban Yuö Galili duön nugumîn,

¹⁷ Jisas hölöŋa nugwön, pîxmag gurîm, ñîŋör rëbë alebö pön höuöil taun ulmîdö Kapaneam duba dumä.

¹⁸ Dumîdmîn nugugîrön, hödal diba höm, rëbë wödöŋa.

¹⁹ Makwam ñîŋ uplëb rëbë alebö rëbë panö yaxîp mîbîl kwo kilomita akuyöbö mömîd aku mönö inösu sô duön nugumîn, Jisas rëbë rola rëbîp hömîdöŋa. Ñîŋ nugumîn madmaga duöŋa nugwön ipëxmä.

²⁰ Jî Jisas yadöŋa, “Ñîŋ ipëxmîjeñ. Nör hömîdlö,” röŋa.

²¹ Jisas aliö rîmîn, ñîŋ ipëxölim; nugwo pî rëbë alebö möl aku ñîgmîm nugugîrön, rëbë alebö aku wop akwör rîmgör mögöriŋ duba rim möl aku uröpînnön duöŋa.

Jisas nugwo hölu nugumä

²² Löum yëbö nöbö mö Ban Yuö Galili pö kwo hölimîmä akuyöbö rîbyöx nugwön nugumä, idöm pîgëbiö rëbë alebö paŋyëbö iör mîdöŋa nugwön Jisas nöbö nuŋ piakwör rëbë alebö aku dumä; Jisas nuŋ keir rëbë alebö aku duölöŋ.

²³ Mîdmîn nugugîrön, rëbë alebö bli nöbö mö bli taun dib Taibirias yëbö hön, Nöbö Diba nuŋ God nugwo ri ablaŋe rön ap nölmin nîmim kau aku rëbë pö yöra gö ñîgmä.

²⁴ Makwam nöbö mö mîdim akuyöbö nugumîn, Jisas aipam nöbö nuŋ bla aipam mîdölim; aku Jisas nugwo hölu nugunö, ñîŋ rëbë alebö piaku duön Kapaneam dumä.

Nî bred rëxg pön, kömö mîjônîŋö, röŋa

²⁵ Ban Yuö Galili dum+ð dum+ð pö kwo uröp+ñön, Jisas nugwo nugwön yadmä, “Mönö yad nölb nöbö. Nagö mag kai k+ hölö?” r+mä.

²⁶ Aliö r+m+ñ, Jisas yadöña, “Ñ+gö mönö mi yadm+ðla, bred nölmön n+m+m wöt b+röñ makwam, n+ hölup yönm+ðöia; makwam ap rölbä akuyöbö r+l piaku mönö il aku nugwön n+ hölup yönm+ðölöi.

²⁷ Ap maga liduba r+m+ð aku p+ñ+ñö, rön, mabö ususör r+m+jeñ; God nuñ Nöbö Ha nuñwa nugwogwo yadm+ñ ha aku, ap mag öim m+ð+ð nuñ nöiön aku p+ñ+ñö, rön, mabö ususör c+ne,” röña.

²⁸ Jisas aliö r+m+ñ, yadmä, “An mabö kai r+ñ, God nugwo wä cön?” r+mä.

²⁹ Aliö r+m+ñ, Jisas yadöña, “God nuñ Nöbö abm+ñ höñ aku, Nöbö aku nugwo nugw pöñ aku, God nugwo wä cön+ñö,” röña.

³⁰ Jisas aliö r+m+ñ, yadmä, “An ap rölbä akuyöbö i nugun+ñ aku, yajn+ña, ‘God ör nagö yad abö,’ rön, nagö nugw p+ñ+ña. Makwam, an+ñ ap rölbä kaiyöbö c+ñö?

³¹ Maduar ör nöso auso nöbö mögö+r+ð rig kap mib+l piaku m+ðön, ap mana aku n+mm+ðöia. God Mönö kai k+tön yadmä, ‘Nuñ bred adöx yöd röul adö kau sebö bli ñ+gö nölm+ñ n+mm+ðöiñö,’ röiñö,” r+mä.

³² Aliö yadim aku, j+ Jisas ñ+gö paiñö yadöña, “Ñ+gö mönö m+ ödöriö yadm+ðla, Mosis maduar ör bred ñ+gö nölm+ñ n+mim bred aku, bred adöx yöd röul adö kau sebö yöi. Bred adöx yöd röul adö kau sebö bred ödöriö aku, Acö na ñ+gö nölm+ða.

³³ God bred nuñ aku, God yad abm+ñ, adöx yöd röul adö kau sebö mögö+r+ð il k+ höñ, nöbö mö bla ñ+gö kömö m+ð+ð maga nölm+ðö,” röña.

³⁴ Jisas aliö r+m+ñ, yadmä, “Nöbö Dib. Wopik bred aku an+ñ öim öim nölgör m+ðane,” r+mä.

³⁵ Aliö r+m+ñ, Jisas yadöña, “Nör bred kömö m+ð+ð aku. Nöbö mö n+ höñ akuyöbö, ñ+gö iswob k+ö p+ñen. Nöbö mö n+ nugw p+m+jöñ akuyöbö, ñ+gö iswob röbö sipö+ipö ren.

³⁶ Makwam ñ+gö maduö yad nöil aku, n+ mämäga nugwöi aku, j+ n+ nugw pölöi.

³⁷ Acö na yad nöbö mö akuyöbö ñ+ñ magal+g n+ höña. Nöbö mö n+ höñ akuyöbö, n+ ñ+ñ yad aböin, m+ wöhö.

³⁸ Aku agap+m: n+ adöx yöd röul adö kau sebö höl aku, r+ð n+ yöx nugul adakwör c+ñö, rön, höi; Acö n+ agal aböñ aku, n+ r+ð nuñwa rig yöx nugw akwör nugwön, rig yad mag akwör c+ñö, rön, höla.

³⁹ Acö nöbö mö n+ yad akuyöbö ñ+gö nugugu m+ðmön, i yöm ren+m; mönö diba yad+ð wop aku, n+ r+mön, ñ+ñ magal+g öbiöña. Aiön aku, Acö n+ yad aböñ Nöbö aku, nugwo wä cöna.

⁴⁰ Acö na nugwo wä cön aku, nöbö mö kai kai n+ nugwön nugw pöñ akuyöbö, ñ+ñ magal+g öim öim kömö m+jöña. Makwam mönö diba yad+ð wop aku, n+ keir r+mön ñ+ñ magal+g öbiöñ+ñö,” röña.

⁴¹ Makwam Jisas, “N+ keir, bred adöx yöd röul adö kau sebö höl aku,” me röñ aku m+, Juda nöbö mö akuyöbö hamal p+xön mönö ñ+gmä.

⁴² Juda nöbö mö akuyöbö hamal p+xön yadmä, “Nöbö k+, nuö nuöm nuñwa an keir nugwöla. Nuñ Josep ha nuñwa Jisas ör. Makwam, nuñ pödpöð r+m+ñ yad, ‘N+ adöx yöd röul adö kau sebö hölö,’ rö?” r+mä.

⁴³ Aliö rîmîdmîñ, Jisas painjö yadöŋa, “Hamal pîxmîjeñ.

⁴⁴ Nöbö mö i nuŋ keir nî nugw pen. God nugwo rîb wä nölaŋ mönö, nî haŋ, mönö diba yadîb wop maiyöbö aku nî rîmön nuŋ höbkal öbiöna.

⁴⁵ Nöbö God mönö yadîb nöbö bla ñîŋ God Mönö kai kîtön yadmä, ‘God nuŋ nöbö mö piaku magaliŋ ñîgö yad nöiönîŋö,’ rîmä. Nöbö mö Acö ñîgö mönö yad nölaŋ aku nugw pöñ piaku, ñîŋ magaliŋ nî höña.

⁴⁶ Nöbö mö bli ñîŋ God nugwo mämäga nugwölöi; nî Nöbö nuŋ abmîñ höm akwör mämäga na Acö nugula.

⁴⁷ “Makwam nî ñîgö mi yadmîdla, nöbö mö nî nugw pöñ piaku, öim mîdîb mag aku mödö pön, öim öim mîjöña.

⁴⁸ Bred nîmön kömö mîjöñ aku, nî keir bred aku.

⁴⁹ Nöhönîŋ maduebö nöbö maduar ör mögöŋîb rîg kap mibîl piaku mîdön, ap mana nîmîm aku, jî mîdîp duön wöröxmä.

⁵⁰ Makwam bred Acö yad abmîñ adöx yöd röul adö kau sebö hö bred aku, nöbö mö nîmön, kömö öim öim mîdön wöröxeñ.

⁵¹ “Nî keir bred kömö adöx yöd röul adö kau sebö höl aku. Nöbö mö kai kai bred kî nîm yuö bö nigöñ aku, öim öim kömö mîjöña. Bred yadmîdîl kî mîxîñ nî aku pal. Nöbö mö mögöŋîb îl kî öim öim kömö mîdîŋ, me rön, mîxîñ nî aku nöiön,” röŋa.

⁵² Jisas aliö rîmîdmîñ, Juda nöbö mö adaku ñîŋ keir mönö nuö nuö yadön, bli yadmä, “Nöbö kî agö magîm raŋ, anîŋ mîxîñ nuŋ aku nölaŋ nîmîñîŋ?” rîmä.

⁵³ Aliö rîmîdmîñ, Jisas ñîgö yadöŋa, “Nî ñîgö mî ödöriö yadmîdla, ñîŋ Nöbö Ha nuŋwa mîxîñ nuŋwa, haña nuŋwa nîmeñ aku, kömö mîdîb mag aku yuö ñîŋ kwo mîden.

⁵⁴ Nöbö mö kai mîxîñ na, hañ na nîmön aku, nuŋ kömö öim mîdîb mag aku mödö pa nugwön mönö diba yadîb wop aku nî rîmön nuŋ höbkal öbiöna.

⁵⁵ “Aku agapîm: mîxîñ na aku ap nîmîb yöbö; hañ na aku röbö nîmîb yöbö.

⁵⁶ Nöbö mö bîl kai mîxîñ na hañ na nîmön bla, yuö nî kwo mîdîŋ, nî yuö ñîŋ kwo mîjîna.

⁵⁷ Acö öim öim kömö mîd Nöbö aku, nuŋ nî agal aböŋ aku, nî rîmîñ kömö mîdîl makwam, nöbö mö nî pî yuö ñîŋ kwo nigöñ akuyöbö, ñîgö algör ör raŋ, kömö mîjöña.

⁵⁸ Mönö adaku maku, bred adöx yöd röul adö kau sebö hö, rîla. Bred aku, nöso auso nöbö ap mana aku nîmön mîdîp duön wöröxim akuyöbö yöi; nöbö mö bred nî yadîl aku nîm yuö bö nigöñ aku, kömö öim öim mîjöñîŋö,” röŋa.

Nöbö mö mig mîŋa Jisas nugwo röböxmä

⁵⁹ Jisas Juda mögum rîb ram Kapaneam yöraku mîdön, mönö aku yadîm,

⁶⁰ nöbö mö nuŋ bla mig mîŋa nugwön yadmä, “Jisas mönö yadmîd aku mönö ölişö ödöriö. Mönö nuŋwa nugw pön rîbä nigölö,” rîmä.

⁶¹ Ñîŋ hamal gîgu rön yadmîdmä, Jisas nuŋ keir nugwön yadöŋa, “Möno yadîl aku nugwön rîb mîga yöxön röböxnîŋö, rî rîbyöx nugwöi ä?

⁶² Aku Nöbö Ha nuŋwa adöx yöd röul adö kau sô mîdön höŋ aku, nuŋ kau aku höuöil dumîjön aku, ñîŋ rîb pödiöm yöx nugwön?

⁶³ God Inöma kömö m+id+ib mag aku nölän, nöbö mö kömö n+göña; nöbö mö ölsö ñ+ja keir kömö n+geñ+m, m+ wöhö. N+ mönö ñ+gö yad+il aku, mönö aku ran, God Inöma ñ+gö hön, kömö m+id+ib mag aku ñ+gö nölän nugwön ñ+ñ kömö n+göñ+ñjō,” rōja.

⁶⁴ Makwam Jisas nuñ höd nöbö mö b+il kai nugwo nugw pōñ, nöbö mö b+il kai nugwo hōuou cōñ aku nugwōñ makwam, nuñ yadōña, “Ñ+ñ bli n+ nugw pōlōñjō,” rōja.

⁶⁵ Makwam mönö bli kwo yadön yadōña, “Pañ adakwör ñ+gö yadla, nöbö mö i r+ib nuñwa keir yōx nugwön n+ nugw pen; Acö nagö r+m+idañ aku m+, nöbö mö i n+ hön n+ nugw pōñ+ñjō,” rōja.

⁶⁶ Jisas mönö aku yad pōrm+in nugugirōn, nöbö mö hön mönö nugwo num+idōi akuyöbö, nöbö mö m+ga nugwo rōbōxōn yau dumä.

⁶⁷ Alōn dum nugugirōn, Jisas nöbö nuñ möl sō piaku ñ+gö yad nugwön yadōña, “Ñ+ñ algör n+ rōbōx diōñ+ñjōnō ä?” rōja.

⁶⁸ Jisas aliō r+m+in, Saimon Pita yadōña, “Nöbö Dib. Yōn+m nugwo duñ? Mönö nagö yadm+dlō aku nugwön aku, öim öim kömö m+ñ+ñjō.”

⁶⁹ Anör nugw pōl aku, an nugwōla, God nuñ Nöbö Leia an+ñ ab aku, nagö Nöbö aku maku, me rōn nugwōl+ñjō,” rōja.

⁷⁰⁻⁷¹ Saimon Pita aliō r+m+in, Jisas painjō Saimon Iskariot ha nuñwa Judas aku, mai nugwo mönōm+m cōn aku nugwön, ñ+gö yadōña, “N+ ñ+gö nöbö akuyöbö möl sō p+il aku, j+ nöbö ñ+ñ pañyöbö i k+jaki nöbö nuñ,” me rōja.

7

Jisas p+gn+ñj nöbö nugwo mönö yadmä

¹ Mai p+ñjō Juda nöbö dib bla Jisas nugwo p+il pal n+g+iba r+m+dim aku nugwön Jisas mögōr+ib Judia piaku yōnm+idōl; mögōr+ib Galili piakwör yōnm+ida.

² Makwam Juda wop dib ñ+ja, ram bötö ulm+idō urōn wop bli hōl+imm+idōi wop aku igōp igōp hōña nugwön,

³ Jisas p+gn+ñj nöbö piaku Jisas m+idōñ yōra hön nugwo yadmä, “Nagö möl k+ rōbōxōn mögōr+ib Judia duōn, nöbö mö mönö nagö nugw pōi piaku ñ+gö ap rōl+ibā r+lō akuyöbö ran nugwōña.

⁴ Nöbö ñ+ñj nöbö diba m+id+iba r+m+ijōñ akuyöbö, ap ñ+ñ bla umadeñ+m; wōxnō cōña. Makwam, nagö ap keiryöbö ödōriō r+lō aku, nöbö mö m+ga m+idōi mib+il yōraku ap rōl+ibā bli ran, nöbö mö magal+g nugwōñ+ñjō,” r+mä.

⁵ Makwam Jisas p+gn+ñj nöbö nuñ bla keir nugwo nugw pōlim.

⁶ Aliō r+m+idm+in, Jisas painjō ñ+gö yadōña, “Ñ+ñ wop kai dinōb cōñ aku diōña; j+ n+ dub wop aku hōl makwam n+ wopik duōin.

⁷ Nöbö mö mögōr+ib il k+yöbö, ñ+gö nöbö r+ib gwogwo yōx nugub il i m+idōl. Makwam n+ nöbö mö mögōr+ib il k+yöbö ap kib mag gwogwo rōi aku yad wōxnō n+gmōn, n+ r+ib gwogwo yōx nugwōia.

⁸ Makwam, Ram Bötö wop diba womiōx hōm+id aku, ñ+ñ Jerusalem di; j+ n+ dub wop aku hōl makwam n+ p+isañ duōinō,” rōja.

⁹ Jisas aliō rōn, nuñ mögōr+ib Galili m+idōña.

Ram Bötö wop diba wōxnō n+gm+in nugwön Jisas Jerusalem duōña

¹⁰ Makwam Jisas pɨgnɨn nōbö bla Jerusalem dumä nugwōn Jisas nuŋ tar mai duōŋa.

¹¹ Juda nōbö dib bla, “Jisas mɨkai owa?” rōn, nōbö mö mɨg mɨŋa hō mɨdim akuyōbö ñigō yad nugumä.

¹² Makwam nōbö mö hör akuyōbö, Jisas mönō aku ñɨŋ keir yad nugwob nugwob rōn, bli yadmä, “Nuŋ nōbö wä mɨdō,” me rɨmä; bli piōŋō yadmä, “Ehōu, nuŋ nōbö mö akuyōbö ñigō mönō inakmōnō hör yad nōl yōnmɨd nōbö,” me rɨmä.

¹³ Makwam nōbö mö hör bla, Juda nōbö dib piaku ipōxmä aku, ñɨŋ mönō bli wōxnō yadōlim.

¹⁴ Ram Bötō wop dib ñɨŋ aku wop bli padɨxōŋa. Hör wop mɨdō iōr mɨdmɨn, Jisas höröpɨnōn, God hōjōpalɨb rama duōn, nōbö mö akuyōbö ñigō mönō yad nōlōŋa.

¹⁵ Jisas mönō yad nōl mɨdmɨn nugugɨrōn, Juda nōbö dib bla aiō rōn yadmä, “Nōbö kɨ skul pōlōŋ makwam, pōdpōdiō mönō piaku magalɨg nugwō?” rɨmä.

¹⁶ Aliō rɨmɨdmɨn, Jisas yadōŋa, “Mōnō nɨ yad nōlmɨdɨl aku, rɨb na keir yōx nugwōn yad nōlmɨdōi; Nōbö nɨ yad abmɨn hōm akwōr nɨ rɨba nōlmɨn yad nōlmɨdla.

¹⁷ Nōbö mö yōn, God rɨg yad mag akwōr cɨnō, rōn, rɨp diōn aku, God nuŋ mönō nɨ nōlmɨd aku yadmɨdɨl aimōnō mönō nɨ keir yadmɨdɨl aku, nugwōna.

¹⁸ Ñɨŋ nugwōia, nōbö mö yōn mönō nuŋwa keir yajōn aku, ib na wōluan, me rōn, hör mönō piaku piaku pōn yajōna. Makwam nōbö mö yōn nuŋ Nōbö nuŋwa yad abōŋ ib nuŋwa akwōr wōluan, me rōn rɨbyōx nugwōn aku, nōbö aku nōbö ödōriō mönō mɨ akwōr yadmɨda; nuŋ mönō inakmōnō bli hörmɨdōl.

¹⁹ Mosɨs, God rɨg yadōŋ yadōŋ akwōr ñigō lo mönō yad nōlōŋ aku, jɨ lo ada piaku ñɨŋ magalɨg mai duōlōi. Jɨ nɨ mönō i mɨdōl wōhō, nɨ hör pɨl pal nɨgɨba rɨmɨdōiŋō,” rōŋa.

²⁰ Jisas aliō rɨmɨn, nōbö mö hō mɨdim akuyōbö yadmä, “Nagō yōn pɨl pal nɨgɨba rɨmɨd? Nagō ragwo asa yuō wōlmɨn yadmɨdlaŋō,” rɨmä.

²¹ Aliō rɨmɨn, Jisas yadōŋa, “Nɨ ap rōlɨbä paŋyōbö i rɨmōn, ñɨŋ magalɨg aiō waiō rɨmä.*

²²⁻²³ Ñɨŋ Mosɨs God lo mönō rɨg yadōŋ mag akuyōbö, ha ñɨŋ bla yōx pōn hōn, wop akuyōbö mɨj sō mɨdōn, lōuan amɨñaxɨb wop aku rɨl uñ ödōrōia. Alōi mag aku, Mosɨs nuŋ wōhō, nōhōnɨŋ maduebō nōbö hōd ɨla nɨgōn rɨg rɨmɨdōi mag akuyōbö mai duōn alōia. Makwam uñ ödōrɨb wop amɨñaxɨb aku, wop bli God hōjōpalɨb wop akwōr nɨgōna, makwam weik God hōjōpalɨb wop aku, me rōn, rōbōxōlōi; amɨn uñ ödōrōia. Alōi mag akuyōbö, nɨ God hōjōpalɨb wop aku nōbö i nugwo rɨmōn, mɨxɨñ magalɨg kōmō nɨgōŋ aku, ñɨŋ pōd rɨmɨn nɨ nugumɨn ōlɨsō wōl?

²⁴ Makwam, mai mönō rolrol sō nugwōn yadmɨjeñ; ödōriar mɨjōn mag akwōr nugw ri abōn yajne,” rōŋa.

“Jisas mɨ Kraiss mönō?” rōn nugumä

7:15: Mat 13:54; Luk 2:47

7:16: Jon 12:49; 14:10

7:18: Jon 8:50

7:19: Apos 7:53; Rom

2:21-24 **7:20:** Jon 8:48; 10:20

*

7:21: God hōjōpalɨb wop aku ap rōlɨbä ban yuō Betesda rōŋ aku nugwōn pilɨx rɨmä.

7:22-23: Jen 17:9-13; Lep 12:3

7:22-23: Jon 5:8-10,16

²⁵ Jerusalem nöbö mö bli yadmä, “Juda nöbö dib bla nöbö pıl pal nıgıba rımıdöi nöbö aku mık mönő ä?

²⁶ Makwam nugwi! Nun nöbö mö mibıl dib kı mönő yadmın nugugırön ñıñ nugwo mönő i yadmıdölöi. Makwam, ñıñör keir nugwöia nun Krais ödöriö mıdib maga ra!

²⁷ Jı Krais nun höx aku, an nun mögörib pikai yöbö hö aku nugwölölx; jı nöbö kı nun mögörib pikai yöbö hö aku an magalıg nugwöla. Makwam nun Krais yöi,” rımä.

²⁸⁻²⁹ Makwam Jisas nun God höjöpaliß rama ram möl yuadö mönő yad nöl gör mıdön, ajmöl aj halön yadöña, “Ñıñ rıbyöx nugwöia, ñıñ nı nugw ri abön, pikai yöbö höm aku nugwöia. Aku yöi wöhö. Rıb na keir yöx nugwön hölım. Nöbö nı yad abmın höm Nöbö aku nun Nöbö ödöriö, Nöbö mönő mı akwör yadmıd Nöbö. Nı nun pısañ mıdön, nı yad abmın höm aku, nugwo nugula; jı ñıñ nugwo nugwölöñö,” röña.

³⁰ Jisas aliö rımın, nugwo pı cıci nıgnıñö, rön, nugwım aku, jı wop nunwa hölön, nöbö i nugwo pı cıci nıgölön.

³¹ Makwam nöbö mö piaku, nöbö mö mıg mıña Jisas ap rölıbä akuyöbö röña nugwön yadmä, “Krais mai höñıñö röi aku, jı ap rölıbä mıga akwör rön, nöbö kı rıg rımıd mag akuyöbö rıb maga nıgenıñö,” rımä. Rıb aku yöx nugwön ñıñ yadmä, “Jisas nun Krais akwör,” me rön, nugwo nugw pımä.

Juda nöbö dib bla, ñıñ du Jisas pön höne, rön, nöbö bli yad abmä

³² Makwam nöbö mö akuyöbö ñıñ mönő aku algön nör yadmıdmä nugwön, Peri nöbö dib bla aipam, God ap höjöpäl ur nölıb nöbö dib bla aipam, Jisas nugwo du pı cıci nıgön pön höñ, me rön, God höjöpaliß rama nugwidıx mıdmıdöi ömdö nöbö bli yad abmä.

³³ Jisas nun yadöña, “Nı mag ul mıñi ñıgö pısañ mıdön, Nöbö nı agal abmın höm aku mıdıba höbkal dina.

³⁴ Nı pikai duö, rön, hölumıjön aku, jı nı nugweñ. Nı dina adaku, ñıñ mai ub maga nıgenıñö,” röña.

³⁵ Jisas aliö rımıdmın, Juda nöbö dib bla ñıñ keir yadmä, “Nun pikai duan an nugwo nugwöinıñ? Nun du Juda nöbö mö röd du Grik nöbö mö pısañ mıdöi akuyöbö duön, nöbö mö piaku ñıgö mönő yad nöl gır mıjönıñönö pödpöd cön?

³⁶ Makwam nun pöd rımın yad, ‘Nı pikai duö, rön, hölumıjön aku, jı nı nugweñ. Nı dina adaku, ñıñ mai ub maga nıgenıñö,’ rö?” rımä.

Röbö ilam möl rödön umıd mag akuyöbö God İnöma umıjöne

³⁷ Juda Ram Bötö wop dib ñıñ aku wop bli padıxmın nugwön lan dub wop, me rön, mı wop dib aku Jisas öbılön, ajmöla aj halön yadöña, “Nöbö mö yönım iröpa wödö wöiön aku, nı höñ röbö nıman.

³⁸ Nöbö mö kai nı nugw pön aku, God Mönö rıg yad akuyöbö, röbö kömö mıdib aku yuö nugwebö ilam möla rödön umıjönıñö,” röña.

³⁹ Wop aku Jisas wöröxön öbılön Nuö mıdıba duölön mag aku, Jisas nun İnöma nöbö mö bla ñıgö nölölön. Makwam röbö ilam möla rödön höñıñö, rön, yadön mönő aku ıla alıg mıda: nöbö mö Jisas nugw pön akuyöbö, Jisas nun ñıgö İnöma nöiönıñö, rön, yadöña.

Ñiŋ keir pɪ asɪx hörɪrör nɪgmä

⁴⁰ Jisas aliö rɪmɪn, nöbö mö mɪga akwör mɪdmä akuyöbö, bli mönö yadöŋ aku nugwön yadmä, “Nöbö kɪ, nuŋ God Mönö yadɪb nöbö höñiŋö, rön, pöx mɪdmɪdöl nöbö akwör,” me rɪmä.

⁴¹ Bli yadmä, “Ehöu, nuŋ Krais aku!” me rɪmä.

Aliö rɪmɪdmɪn, bli piöŋö yadmä, “Ehöu, Jisas nuŋ nöbö Galili yöbö; nöbö Krais aku nuŋ Galili yöbö hen!

⁴² God Mönö aku rɪg yad akuyöbö, Krais aku, Depid yöxim yöxiŋ yöxiþ höuöilmel rön, Krais aku Depid taun nuŋwa Betlehem yöroku yöx pön höñiŋö,” rɪmä.

⁴³ Jisas mönö aku yadmɪdmɪn nugwön, nöbö mö mɪga mɪdim piaku lɪbak hörɪrör nɪgmä.

⁴⁴ Bli nugwo pɪ cɪcɪ nɪgön pön du mönö diba yadɪba pön duŋö, rɪmä aku, jɪ nöbö panyöbö i nugwo pölöŋ.

Juda nöbö dib bla Jisas mönö yadöŋ aku nugw pölɪm

⁴⁵ Makwam God höjöpaliþ rama nugwidɪx mɪdmɪdöi ömdö nöbö bla höuöil dumɪn nugugɪrön, God ap höjöpai ur nöliþ nöbö dib bla aipam, Perisi nöbö bla aipam ñigö yadyöxön yadmä, “Nöbö aku nugwo pödpöd rɪmɪn pön hölöiŋö?” rɪmä.

⁴⁶ Aliö rɪmɪn, God höjöpaliþ rama ömdö nöbö piaku yadmä, “Nöbö mö piaku bli, nöbö aku mönö wä mɪda rɪg yadmɪd mag akuyöbö yadölöiŋö,” rɪmä.

⁴⁷ Aliö rɪmɪdmɪn, Perisi nöbö bla painö yadmä, “Inakmönö hör nöbö aku, nöbö mö bli ñiŋ nuŋ mi yadö, rön nugwöi aku, ñigö kwo algör ör nugwöiŋönö ä?

⁴⁸ An nöbö dib ada nöbö i mönö Perisi nöbö i Jisas nugw pölöl.

⁴⁹ Nöbö mö kɪyöbö ñiŋ lo mönö aku nugwölöi makwam, God ñigö rɪþ gwogwo yöxön mɪ rɪ gwogwam cönɪŋö,” rɪmä.

⁵⁰ Makwam nöbö ñiŋ Nikodimas, nöbö aku nuŋ höd pɪxmag yuö bö duön, Jisas nugwo mönö bli yad nugwöŋ nöbö aku nuŋ ñigö yadöŋa,

⁵¹ “An Juda lo rol aku, nöbö i nugwo hör öliŋ höb pɪ nölon rɪ gwogwam röinɪŋö; mönö diba yadön mönö ila hölu nugwön döŋö, mai mag aliö akuyöbö cɪniŋö,” röŋa.

⁵² Aliö rɪmɪn, yadmä, “Nagö kwo algör Galili yöbö ä? God Mönö aku mämäga nɪg nugup duön nugunö, God mönö yadɪb nöbö i Galili yöbö henɪŋö,” rɪmä.

⁵³ Aliö rön, ñiŋ röböxön yau ram ñiŋ bla hörɪrör dumä.

8

Mö i duön nöbö i pisaŋ yönöŋa

¹ Jisas nuŋ Olip Pɪda duöŋa.

² Löum yöbö ruö löu mil pörɪm hö nɪgöŋa nugwön, Jisas nuŋ iswob God höjöpaliþ rama höm, nöbö mö magöri maga rɪþ hö nugwo wob yuö nɪgmɪdɪm nugwön nuŋ römɪd gɪ mɪdön, ñigö mönö maga yad nölmɪdöŋa.

³ Jisas aliö mönö yad nölmidin nugugirön, lo mönö yad nölöb nöbö bla bli nigön, Perisi nöbö bli nigön, ñiñ mö i du nöbö i pisan yonmidön, mö aku nugwo pön hö nöbö mö midim mamäg il rola öbil nölön,

⁴ Jisas nugwo yadmä, “Mönö yad nölöb nöbö. Mö ki nöbö kap mö ji nöbö hör i pisan yonmidim nugwön pön höl mik.

⁵ Mosi lo aniñ nölön aku yadöña, ‘Aiön mö piakuyöbö, rig röd pal nigin wöröxin,’ me röña. Makwam nagö pödi yajnañö?” rima.

⁶ Ñiñ inakmönö hörön yadim aku, an inag inag aliö yadin Jisas pödi yadan, nugwo mönö diba yadinö, rön, yadmä.

Makwam Jisas nuñ iröpa ubilön, haui rol bö imaga mönö mag bli kit gir midöña.

⁷ Makwam ñiñ Jisas nugwo mönö akuyöbö yad nugumidim, nuñ höglöma mirixön ñigö yadöña, “Nöbö ap kib mag gwogwo röi i mijön aku, rig röd mö ki höd palan,” me röña.

⁸ Aliö rön iswob ubilön, migrö bö mönö mag bli kit midim nugugirön,

⁹ nöbö Jisas nugwo mönö diba yajniñö, rim piaku, Jisas mönö yadön aku nugwön, nöbö dib dib röböx dumän nugwön nöbö piaku magalig pan pan röböxön hörirör du pörmä; Jisas nuñwör mö aku pisan midmä.

¹⁰ Jisas nuñ höglöma mirixön mö aku nugwo yadöña, “Nöbö pia mikai? Nöbö nagö mönö diba yadiba i midöl ä?” röña.

¹¹ Jisas aliö rimän, mö aku yadöña, “Nöbö Dib. Nöbö ni mönö diba yadiba i midölö,” röña. Aliö rimän, Jisas yadöña, “Ni algör ör nagö mönö diba yadöin. Makwam ap kib mag gwogwo rimidlö aku mai rimijinö; wopik nan duö,” röña.

Nöbö mö mögörib il ki midöi akuyöbö mil ñiñ aku Jisas

¹² Jisas mönö i nöbö mö akuyöbö ñigö iswob yadön yadöña, “Nöbö mö mögörib il ki midöi akuyöbö, ni mil ñiña midla. Nöbö mö bil kai ni mai yonmijön aku, paxmag yuö yonmiden; kömö öim midib mil mag wä aku pön yonmijöninö,” röña.

¹³ Jisas aliö rimän, Perisi nöbö bla nugwo yadmä, “Mönö nan keir yad nöilö aku, an nugumän mönö aku piba nigölö,” rima.

¹⁴ Aliö rimän, Jisas yadöña, “Mönö aku ni keir yadmidil aku, ji mönö mi yadmidla. Aku agapim: ni höl piaku nugwön, din piaku aipam nugula. Makwam ñiñ, ni höl piaku nugwölöi; din piaku aipam nugwölöi.

¹⁵ Ñiñ mönö p libak girön, ‘Adaku mag wä röia; adaku mag gwogwo röinö,’ rimidöi aku, nöbö mö mögörib il ki rbyöx nugwön rig yadöi akwör rbyöx nugwön yadmidöia. Makwam ni nöbö i nugwo mönö diba yadmidöi.

¹⁶ Acö ni agal abmän höm aku, nuñ ni pisan midöl aku, ni mönö p nuöm nignöb, mi ödöriö pi nuöm nigña.

¹⁷ Lo mönö ñiñ adaku yadöia, ‘Nöbö mö mös mönö höjil panyöbö akwör yajön aku mi, nöbö mö nugwön yajöña, aku mi yadöinö, cöñinö,’ röia.

¹⁸ Lo ñiña yad akuyöbö, ni nöbö pödiöm aliö midil aku, ni keir mönö mödö yadmidla; ji Acö ni agal ab aku aipam, ni nöbö pödiöm midil mönö aku mödö yada. Mönö an nuarö mönö panyöbö iör yadöl makwam, mi yadöinö, röyix,” me röña.

¹⁹ Jisas aliö rîmîdmîn, nugwo yadmä, “Nauö nagö mîkai?” rîmä.

Aliö rîmîn, Jisas painjö yadöŋa, “Ñîŋ nî nugwölöi aku, Acö na nugwo aipam nugwölöi. Nî nugwöyîx aku, Acö na aipam nugwöyîx,” me röŋa.

²⁰ Jisas God höjöpälib rama yuadö, rîg ñîŋ bla God nölîba rag hö aböi möl aku, mönö aku yad nöl mîdöŋa, jî wop nuŋwa hölölŋ aku, nöbö i nugwo pî cîcî nîgölöŋ.

Nî din piaku ñîŋ dueñ

²¹ Jisas ñîgö iswob yadöŋa, “Nî rëböx dina. Nî hölu nugwön aku, jî ñîŋ ap kib mag gwogwo rî rî gôr mîdön wöröxön aku mî, nî din piaku dueñîŋö,” röŋa.

²² Jisas aliö rîmîn, Juda nöbö dib bla yadmä, “Nuŋ yada, ‘Nî din piaku dueñîŋö,’ rî aku, pödpöd rîmîn aliö yad? Nuŋ keir pîl pal nîgîba, rön, aliö yad ä?” rîmä.

²³ Aliö yadmä aku, jî Jisas ñîgö yadöŋa, “Ñîŋ il bebö; nî bîl sebö. Ñîŋ mögörib il kîyöbö; nî mögörib il kîyöbö yöi.

²⁴ Makwam adaku nugwön yadla, ‘Ñîŋ ap kib mag gwogwo rî rî gôr mîdön wöröxönîŋö,’ rîla. Makwam nî, Nî Rîg Mîdîl Akwör Mîdla,* nugw peñ aku, ap kib mag gwogwo pîxa alîg mîdöi aku mîdön, wöröxönîŋö,” röŋa.

²⁵ Jisas aliö rîmîdmîn, nugwo yad nugwön yadmä, “Nagö yönîm?” rîmä.

Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Nî ñîgö öim rîg yad nölîmîdîl aliö akwör mîdla.

²⁶ Ñîgö mönö diba yadön cîn adaku, mönö mîga akwör mîda. Nöbö nî yad abmîn höm aku, magalîg nugw rî abön rî aku, nî rîba nölîmîn nugugîrön, nî painjö nöbö mö akuyöbö ñîgö yad nölîmîdlö,” röŋa.

²⁷ Jisas nuŋ Nuö mönö yad nölöŋ aku nugwölîm aku, ñîgö yadöŋa,

²⁸ “Nöbö Ha nuŋwa nugwo pî pisö nîgöñ wop aku, rîg cön cön mag akuyöbö nugwön wop aku nugwöña Nî Rîg Mîdîl Akwör Mîdla. Ñîŋ nugwöña nî ap i keir nugwön röi; Acö mönö nî rîg yad akwör yad nölîmîdla.

²⁹ Nöbö nî abmîn höm Nöbö aku, nî pîsaŋ mîda. Nugwo wä rî adakwör öim öim rîl aku, nî rëböxöl; nî pîsaŋ ör mîdö,” röŋa.

³⁰ Jisas mönö aku yadmîn nugugîrön, nöbö mö mîga ñîŋ, Krais öim pöx mîdöl nöbö mîk, me rön, nugw pîmä.

³¹ Makwam Jisas nuŋ Juda nöbö mö nugwo Krais, me rön, nugwim piaku ñîgö yadöŋa, “Ñîŋ mönö na mî anadö nugw pön, rîg yadîl mag akuyöbö akwör rîmîjôn aku makwam, mî nöbö mö na mîjöña.

³² Almîjôn aku, God nuŋ nöbö pödiöm mîd aku nugwön, nag mabö röi mag aku rëböxön, mîd ri ab gî mîjônîŋö,” röŋa.

³³ Jisas aliö rîmîdmîn, yadmä, “Mönö yadlö aku mîkai? An nöso Ebrahim halöu ha nuŋwa mîdöl aku, an nöbö mö bli ñîgö nag mabö rölöl. Makwam, an pöd rîmîn, ‘Nag mabö röi mag aku rëböxön, mîd ri ab gî mîjônîŋö,’ rîlö?” rîmä.

³⁴ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Nî ñîgö mî ödöriö yadmîdla, nöbö mö ap kib mag gwogwo röi akuyöbö, ap kib mag gwogwo rîb mag akwör nag mabö rîb nöbö mö akuyöbö mîdöia.

8:20: Jon 7:30 **8:21:** Jon 7:34; 13:33 **8:23:** Jon 3:31 * **8:24:** God mönö rîb Eksodas aku (Eks 3:14) God ib nuŋwa keir yadön, Nî Rîg Mîdîl Akwör Mîdlö, röŋa. Makwam yörîk Jisas aipam ib nuŋwa keir yadön, Nî Rîg Mîdîl Akwör Mîdlö, röŋa. Makwam, Juda nöbö mö bla bli, Jisas mönö yadöŋ aku nugwön, nugwo rîb gwogwo yöxön, pîl pal nîgnîŋö, rîmä. **8:28:** Jon 3:14 **8:33:** Mat 3:9 **8:34:** Rom 6:16,20

³⁵ Nag mabö rīb nōbö i, nuö nuṇwa rama öim mīden; mai nōbö hör i rīg abōn nugwo wobōn paṇ, nuö hödyōbö rama rōbōxōn, ram hör duōn nuö yonyōbö aku nugwo nag mabö cōna. Makwam ha i nuö rama öim öim mījōna.

³⁶ God Ha nuṇwa ṇīgō nōbö mö wobōn, nag mīdōi aku yau abmīdan, ṇīṇ nag mabö rīmīdōi adaku aṇadō rōbōxōn mīd ri abōña.

³⁷ ṇīgō Ebrahim yōxīm yōxīṇ yōxīp hōuōilmel rōn hōm mīdōi aku nugula aku, jī mōnō yadmīdīl aku yōxōlōn, nī pīl pal nīgība rīmīdōia.

³⁸ Nī Acō pīsaṇ mīdōn nugula aku ṇīgō yad nōlmīdla; jī ṇīṇ, nuö ṇīṇ aku mōnō rīg yad mag akwōr rīmīdōiṇō,” rōṇa.

³⁹ Jīsa aliō rīmīn, yadmā, “Acō an aku Ebrahim,” me rīmā.

Aliō rīmīn, Jīsa yadōṇa, “ṇīṇ Ebrahim halōu ha nuṇwa mīdōyīx aku, nuṇ rīg rīmīd mag akwōr rōyīxa.

⁴⁰ Nī God mōnō yad akuyōbö nugwōn, mōnō mī ödōriō aku ṇīgō yad nōil aku mī, nī pīl pal nīgība rīmīdōia. Makwam ṇīṇ rība rīmīdōi mag akuyōbö, Ebrahim nuṇ rōlōṇ.

⁴¹ Makwam, nuö ṇīṇa rīg rī mag akwōr, ṇīṇ keir paṇ mag akwōr rīmīdōiṇō,” rōṇa.

Jīsa aliō rīmīn, yadmā, “An mö kib pōn yōxōlōi; God paṇyōbö akwōr Acō an ödōriō,” me rīmā.

Kījaki halōu ha nuṇwa

⁴² Aliō rīmīdmīn, Jīsa paṇyō yadōṇa, “‘God paṇyōbö akwōr Acō an ödōriō,’ me rōi aku, jī God nuṇ Acō ṇīṇa mīdōx aku, nī God yōbö hōn, wopik yōrīk mīdīl aku nugwōn, nī madmag nīgōyīxa. Nī piaku mīdōn, rīb na keir yōx nugwōn hōlīm; God pīsaṇ mīdōn, nī nugwogwo yad abmīn yōrīk hōma.

⁴³ Makwam, mōnō nī aku pōdpōd rīmīn nugw ri abōlōi? Alōi aku, an nugw pōinīṇō, rōn, rōia.

⁴⁴ ṇīṇ nuö ṇīṇa kījaki halōu ha nuṇwa mīdōi aku makwam, nugwo wā rī mag akwōr rīṇō, rōn, rīb aku yōx nugwōia. Nuṇ hōd īla nīgōn, nōbö mö akuyōbö ṇīgō pīl pal nīgmīd aku, mag nuṇ adaku aliō akwōr mīda. Rīb wā bli, rīb mī bli yōx nugwōl; nuṇ mōnō mī bli yadōl. Mōnō inakmōnō hōrmīd aku, mōnō yōbö nuṇ aku maku. Nuṇ öim öim mōnō inakmōnō hōrmīda; mōnō inakmōnō hōrīb īl aku kījaki maku pal.

⁴⁵ Makwam nī ṇīgō mōnō ma akwōr yadmīdīl aku, ṇīṇ nugwōn pōlōi.

⁴⁶ Nī rīl aku nugwōn, adaku ap kib mag gwogwo rīlanō, rōn, yadīb maga nīgōl. Makwam, nī mōnō ma akwōr yadīl aku nugwōn, ṇīṇ pōdpōd rīmīn mōnō na nugw pōlōi?

⁴⁷ Nōbö mö God pīsaṇ mīdōi akuyōbö, mōnō nuṇ aku pōia. Jī ṇīṇ nugwo pīsaṇ mīdōlōi makwam, mōnō nuṇ aku pōlōiṇōdō,” rōṇa.

Ebrahim nugwo yōx pōn hōlībōr wop aku, Nī Mīdlō, rōṇa

⁴⁸ Juda nōbö dib bla Jīsa nugwo yadmā, “Nagō nōbö Sameria yōbö, nagō ragwo as öim nīgō, rōl aku, mī yadōlīṇōdō,” rīmā.

⁴⁹ Aliō rīmīn, Jīsa yadōṇa, “Nī ragwo asa mīdōl. Nī Acō īb nuṇwa yadmōn bīl sō dumīda, jī ṇīṇ īb na aku yadmīn yōraku pībō pīn dumīda.

⁵⁰ Ib na keir yadmön bɪl sō duan, me rön, rɪb aku yōx nugwōi; jɪ God nuŋ nōbō mō agap apɪm rōi aku nugw ri ab Nōbō aku, nōbō mō ib na yadɪŋ bɪl sō duan, me rön, rɪb aku yōx nugwa.

⁵¹ Ñigō mi yadmɪdla, nōbō mō yōnɪm mōnō na aku nugwōn, yadɪl mag akuyōbō cōn aku, nuŋ wōrōxen; nuŋ ōim ōim kōmō mɪjōnɪŋō,” rōŋa.

⁵² Jisas aliō rɪmɪn, ñɪŋ yadmä, “Naŋ mōnō yadlō aku nugwōn nugumɪn, nagō ragwo as ōim nɪgɪm yadmɪdlō. Ebrahim aipam, God mōnō yadɪb nōbō bla aipam magalɪg wōrōxmä, makwaim nagō pōd rɪmɪn yadlō, ‘Nōbō mō yōnɪm mōnō na aku nugwōn, yadɪl mag akuyōbō cōn aku, wōrōxen; nuŋ ōim ōim kōmō mɪjōnɪŋō,’ rɪlō?

⁵³ Nōso ana Ebrahim aipam, God mōnō yadɪb nōbō bla aipam magalɪg wōrōxim aku, nōbō piaku nōbō ulmɪdō, nɪ nōbō dib, me rön, rɪb aku yōx nugulō ä?” rɪmä.

⁵⁴ Aliō rɪmɪn, Jisas yadōŋa, “Ib na keir yadmön bɪl sō duōx aku, hör ap i rōxgōxa. Makwam nōbō ib na yadmɪn möx dumɪd nōbō aku Acō na. Ñɪŋ nōbō paŋyōbō akwōr nugwo God an, me rōia.

⁵⁵ God an me rōi aku, jɪ nugwo nugwōlōi; makwam nɪ nugwo nugula. ‘Nugwo nugwōiō,’ rɪlōx aku, ñɪŋ mōnō inakmōnō hörōi mag akuyōbō yadlōxa. Nɪ nugwo nugul makwam, nuŋ mōnō rɪg yad mag akuyōbō akwōr rɪla.

⁵⁶ God maduar ör nauō Ebrahim nugwo yadōn, nɪ Jisas weik hōn mɪdɪl wop kɪ yadōn, ‘Wop maiyōbō hōnɪŋō,’ rōŋa. Makwam nauō Ebrahim God mōnō yadōŋ aku nugwōn, mōnō aku God mi yadō, rön, wahax pōn rɪb wä yōx nugu gōr mɪdōŋa; wop maiyōbō weik hōl aku rɪbyōx nugwōn mɪ wahax pō,” rōŋa.

⁵⁷ Jisas aliō rɪmɪn, Juda nōbō bla yadmä, “Kɪm nagō padokwo padök mōs hōuōilōi igwō sō (50) mɪdōiō aku, jɪ Ebrahim nugumō, rɪladō?” rɪmä.

⁵⁸ Aliō rɪmɪn, Jisas ñigō yadōŋa, “Ñigō mɪ ōdōriō yadmɪdla, Ebrahim nugwo yōx pōn hōlōŋ wop aku, Nɪ Mɪdlō,” rōŋa.

⁵⁹ Jisas aliō rɪmɪn, nugwo rɪg rōd pal nɪgɪba rɪmɪdim aku, jɪ God hōjōpalɪb rama ram mōl yuadō mɪdōŋ aku, nōbō mō alebō tar rōpɪn rɪŋadō duōn duōŋa.

9

Nōbō i yōx pōn hem wop akwōr māmāga we wōlōŋa, Jisas rɪmɪn māmāga i x nugwōŋa

¹ Makwam Jisas nōbō nuŋ bla pɪsaŋ du gɪrōn nugumɪn, nōbō yōx pōn hem wop akwōr māmāga we wōlōŋ i mɪdōŋa.

² Jisas nōbō nuŋ bla nōbō aku nugwōn Jisas nugwo yadmä, “Mōnō yad nōlɪb nōbō. Nōbō kai ap kib mag gwogwo rɪ mɪdmɪn, nōbō kɪ yōx pōn hem wop aku māmāg nuŋ aku we wōlōŋ? Nuŋ keir mōnō nuō nuōm rɪmɪn rō?” rɪmä.

³ Aliō rɪmɪn, Jisas yadōŋa, “Māmāg nuŋwa we wōlōŋ aku, nuŋ keir mōnō nuō nuōm ap kib mag gwogwo rɪ mɪdmɪn rōl. Māmāg nuŋwa we wōlōŋ aku, nōbō mō akuyōbō God nuŋ mɪ Nōbō ōlō mɪdō, me rön, nugw ri abɪŋ, me rön, ra.

⁴ Weik naiö nîgmîd wop kî, Nöbö nî agal abmîn höm aku, mabö nuŋ aku cînŋa. Pixmag gurîba rîmîda nugwön an mabö rîb maga nîgen.

⁵ Nî mögöriḅ il kî mîdîl wop kî, nöbö mö mögöriḅ il kî mîdöi akuyöbö mil ñîŋ aku nî mîdlö,” rōŋa.

⁶ Jisas mönö aku yadön, mîgrö bö höpöl pîlön, rîmîn lug cîx rîmîn, pön nöbö mämäg we wölön aku nugwo mämäg nuŋ aku nîgön,

⁷ yadōŋa, “Siloam bana duön, mämäg nagö aku röbö nîgö,” rōŋa. Al girön yad abmîn, du röbö nîgîm, mämäga ixmîn nugwön ram nuŋwa duōŋa. Siloam mönö il aku “Yad Abmîn Duōŋa.”

⁸ Makwam nöbö mö rama yam nuŋ pîsan nîgiö akuyöbö aipam, höd nuŋ ap sō rîmîda nugumîdöi nöbö mö akuyöbö aipam yadmä, “Nöbö kî, nöbö yöraku römîd mîd girön, ap sō rîmîd aku röxg nîgö,” rîmä.

⁹ Aliö rîmîn, bli yadmä, “Yöwö pal, nöbö akwör,” me rîmä. Bli piōŋö yadmä, “Ehöu. Nöbö akwör nîga aku, jî nöbö kî nöbö hör,” me rîmä. Aliö rîmîdmîn, nöbö aku nuŋ keir yadōŋa, “Nî keir nöbö aku,” me rōŋa.

¹⁰ Aliö rîmîn, nugwo yadmä, “Mämäg nagö aku pōdpōd rîman wä rō?” rîmä.

¹¹ Aliö rîmîn, yadōŋa, “Nöbö Jisas, röi aku, mîgrö bö höpöl pîlön, rîmîn lug cîx rîmîn, pön mämäg na aku nîgön yada, ‘Siloam bana duön, mämäg nagö aku röbö nîgö,’ rîmîn, du mämäg na röbö nîgön, rîb pia mämäga ix nugulö,” rōŋa.

¹² Aliö rîmîn, yadmä, “Nöbö aku weik pikai?” rîmä. Aliö rîmîn, yadōŋa, “Nî nugwöiö,” rōŋa.

Perisi nöbö bla, “Nöbö mämäg we wölön aku pōdpōd rîmîn wä rō?” rîmä

¹³⁻¹⁴ Makwam Jisas rîmîn mämäga ix nugwön nöbö aku, Juda ada God höjöpaliḅ wop ñîŋ akuyöbö rōŋ makwam, nöbö mö bli nöbö aku nugwo pön Perisi nöbö mîdim yöra hōmä.

¹⁵ Perisi nöbö, nöbö aku nugwo yadmä, “Naŋ agö magîm rön mämäga ix nugulö?” rîmä. Aliö rîmîn, yadōŋa, “Jisas mögö lug i pön, mämäg na aku nîgîm, nî du mämäg na röbö nîgön wopik mämäg na ix nugulö,” rōŋa.

¹⁶ Aliö rîmîn, Perisi nöbö bli yadmä, “God höjöpaliḅ wop aku akuyöbö al aku, nuŋ God höjöpaliḅ wop aku lo adaku röd aba. Makwam an nugwöla, God nugwo yad abîm hōlō,” rîmä. Aliö rîmîdmîn, nöbö ñîŋ bli painö yadmä, “Nöbö ap kib mag gwogwo rîb i mîdōxisōŋö, nuŋ pōdpōdiö ap rōlîbā aku rōxö?” rîmä. Aliö yadön ñîŋ keir ör asîx hörîrör nîgmä.

¹⁷ Perisi nöbö bla, nöbö aku nugwo iswob yad nugwön yadmä, “‘Nöbö mämäg na rîmîn mämäg na ix nugulö,’ rîlō aku, naŋ nöbö aku nöbö pōdiöm, me rî rîbyōx nugulö?” rîmä. Aliö rîmîn, yadōŋa, “Nî nugula nuŋ God mönö yadîb nöbö i,” me rōŋa.

¹⁸ Makwam Juda nöbö dib bla, nöbö mämäg we wölōŋa rîmîn wä rōŋ mönö nuŋ aku yōxōlim; nuö nuöm yōŋö hōŋ, me rîm, mönōbö hogwa hōmîn,

¹⁹ yadmä, “Ha kî ha ñîŋ?” me rîmä. Aliö rîmîn, yadmä, “Yöwö, ha aku ha an,” me rîmä. Aliö rîmîn, yadmä, “Ñîŋ nugwo mämäg we alîg yōx pön hōmîŋönö ä?” rîmä. Aliö rîmîn, yadmä, “Yöwö, nugwo mämäg we alîg yōx pön hōmîŋö,” rîmä. Aliö rîmîn, yadmä, “Makwam, wopik pōdpōd rön mämäga ix nugumîd?” rîmä.

20-23 Aliö rîmîñ, ñîñ mōnōbō rama mōdō nugumîñ, Juda nōbō dib piaku hōd mōnō ōlîsō magi yadōn yadmā, “Nōbō mō yōn yōn Jisas nuñ Kraiś me rōn wōxnō yajōñ akuyōbō, Juda mōgum rîb ram aku iswob heñîm,” rîmā. Mōnō yadim aku mōdō nugwōn mōnō, ipōxōn, yadmā, “Ha aku, ha ana mîd aku nugwōla; ha an aku māmāg we alîg yōx pōn hōmîñ aku aipam nugwōla; makwam weik pōdpōd rîmîñ māmāga ix nugumîd aku nugwōlōl; nōbō kai nuñ almiđmîñ māmāga ix nugumîd aku aipam nugwōlōl. Makwam nuñ ha ulmîdō yōi; nuñ keir yad nugumîjōñ aku, yajōñîjō,” rîmā.

24 Aliö rîmîđmîñ, nōbō dib bla nōbō aku nugwo iswob wō rîmîñ hōmîđmîñ yadmā, “Nagō kōmō ñîg aku, God māmāg il rol aku mōnō ōdōriar yadō. An nugwōla, nōbō yadmîdōl aku, nōbō aku ap kib mag gwogwo rîb nōbō i,” me rîmā.

25 Aliö rîmîñ, nōbō aku painō yadōña, “Nuñ nōbō ap kib mag gwogwo rîb nōbō i mōnō wōhō, ñî nugwōi. Ñî ap pañyōbō iōr nugula. Hōd māmāg we wōl gî mîđîm aku, jî weik māmāga ix nugulō,” rōña.

26 Aliö rîmîñ, yadmā, “Nuñ nagō pōdpōd rîmîđmîñ, māmāga ix nugulō?” rîmā.

27 Aliö rîmîñ, yadōña, “Ñî ñîgō maduō yad nōil aku, jî ñîñ mōnō na aku pōlōiñōd. Pōdpōd rîmîñ mōnō maduō yadîl mōnō aku iswob yadō, rōn, yadmîdōi? Ñîñ keir algōr nōbō nuñ i mîjñîjō, rōn, yad nugumîdōi ā?” rōña.

28 Aliö rîmîđmîñ, nugwo rîb gwogwo yōxōn, nugwo mōnō gwogwo yadōn yadmā, “An Mośîs nōbō nuñ aku, jî nagō nōbō hōr aku nōbō nuñ im!

29 God Mośîs nugwo mōnō yad nōlmîñ yadmîd aku nugwōla, jî nōbō kî pikai yōbō hō aku nugwōlōlîñō!” rîmā.

30 Aliö rîmîñ, yadōña, “Ake! Ha ruai! Nuñ māmāg na aku rîmîñ wā ra, jî nuñ pikai yōbō nōbōm ñîñ nugwōlōi ā!

31 Makwam an nugwōla, ap kib mag gwogwo rî girōn, God hōjōpalmîjōñ aku, nuñ mōnō ñîña pen; nōbō mō God nugw pōn, mōnō rîg yad mag akwōr rî girōn, nugwo hōjōpalmîjōñ aku, nuñ mōnō ñîña nugwōna.

32 Mōgōrîb rî ñîgōñ wop aku ila ñîgōn, mîđîp hō weik mîdōl wop kî, nōbō mō māmāg we alîg yōx pōn hem i rîmîñ wā rōlōñ.

33 Nōbō aku God agal abmîñ hōlōx aku, nuñ ap i rîbā maga ñîgōlōx,” me rōña.

34 Aliö rîmîñ, ñîñ painō yadmā, “Nauō nam nagō yōx pōn hem wop aku, nōbō ap kib mag gwogwo rîb aku yōx pōn hōmā, jî nagō anîñ mōnō yad nōlîba rîmîdlō ā? Aliö yadōn, Juda mōgum rîb ram kî iswob hōuōil hōinañō,” rōn, nugwo pî pîraup du rîñjō bō abmā.

Nōbō mō Jisas nugw pōlōi akuyōbō, māmāg we rōxg mîdōia

35 Makwam nōbō aku nugwo pî rîñjō bō abim mōnō aku nugwōn, Jisas du nugwo hōlu nugwōn yadōña, “Nagō Nōbō Ha nuñwa nugw pîlanō wōhō?” rōña.

36 Jisas aliö rîmîñ, yadōña, “Nōbō Ha nuñwa nōbō kai? Nōbō aku maku, me ran, ñî nugwo nugw pîñō,” rōña.

37 Aliö rîmîñ, Jisas yadōña, “Nōbō aku maduō nugulō maku pal. Mî nagō pîsan mōnō pîmîdōl mîk,” rōña.

³⁸ Jisas aliö rîmîn, nöbö aku Jisas mîdön il yöra höxmax yuön yadöŋa, “Nöbö Dib! Nî nagö nugw pîmîdlö,” rönja.

³⁹ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Nî mögöriḅ il kî hól aku, nöbö mö mögöriḅ il kî mîdöi akuyöbö ñîgö nuöm ñîgîba hola. Nöbö mö mämäg we wöl piaku mila hön nugwöña; makwam nöbö mö an mödö nugw ri abölîŋö, röi piaku, mila röböxön, pîxmag yuö bö duön nugweñîŋö,” rönja.

⁴⁰ Jisas aliö rîmîn, Perisi nöbö il yöraku mîdim bli, mönö aku nugwön yadmä, “Aliö rîlö aku, an aipam mämäg we wölö, rön, yadmîdlanö ä?” rîmä.

⁴¹ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Ñîŋ mämäg we mîdöyîx aku, ap kib mag gwogwo röi aku mönö diba yöxölöyîx; makwam nugw ri abölîŋö, röi aku, ñîŋ pîxa alig mîdön mönö diba yöxöñîŋö,” rönja.

10

Hön Sipsip urîḅ Nöbö Wä aku

¹ Jisas mönö i höd röxön yadöŋa, “Nî ñîgö mî ödöriö yadmîdla, hön sipsip mîdöi kul yuadö aku duba, ubalîj mîrîx möla mîdan nugugîrön, hör um möla luad diöñ akuyöbö, ñîŋ ap kib pîḅ nöbö mö pal.

² Nöbö sipsip urîḅ aku, hör um möla luad duen; ubalîj mîrîx möl akwör duön, kul yuadö möl diöna.

³ “Makwam nöbö sipsip urîḅ aku uröpînan, nöbö ubalîj ila nugwidîx mîjön aku nugwo nugw ri abön aku, uba röjöna. Makwam sipsip bla algör ör, nöbö aku ajmöl nugwo aku nugwöñ akuyöbö, sipsip nuŋ keir bla iba ur yad pön rîŋö bö diöna.

⁴ Sipsip nuŋ bla yad pön rîŋö bö duön, nuŋ höd duan nugugîrön, ñîŋ ajmöl nuŋwa nugwöñ aku, nugwo mai diöña.

⁵ Makwam nöbö hör i yadan, nugwo mai dueñ; ajmöl nuŋwa nugweñ aku, böḙ diöñîŋö,” rönja.

⁶ Jisas nuŋ aliö mönö höd röxön yadöŋa, jî mönö rîg yadmîd adaku, me rön, röx nugwölim.

Jisas nuŋ Sipsip Urîḅ Nöbö Wä aku

⁷ Jisas mönö röx nugwölim aku, nuŋ iswob yadöŋa, “Nî ñîgö mî ödöriö yadmîdla, nî keir sipsip bla höb ram möl ubalîja mîdla.

⁸ Makwam, ‘An hön sipsip urîḅ nöbö,’ me rön, höd hem nöbö bla, ñîŋ magalîg ap kib pîḅ nöbö mîdmîdöia. Sipsip bla mönö ñîŋ aku nugumîdölöi.

⁹ Makwam nî keir sipsip bla höb ram möl ubalîja mîdla. Nöbö mö nî hön kul yuadö möla diöñ akuyöbö, kömö akwör mîjöña. Ubalîja pikwo pik ri gîrön, ap panö panö nîmöña.

¹⁰ Ap kib pîḅ nöbö bla hoi aku, ap kib pîḅa, nöbäpö pîl pal ñîgîba, mag gwogwo rîḅa, rîḅ akwör höia. Makwam nî hól aku, ñîgö rîmön, ñîŋ kömö öim mîdîḅ mag aku pön, kömö mîd ri abön rîḅ mag akwör rön mîdîŋ duan, me rön, hola.

¹¹ “Nî Sipsip Urîḅ Nöbö Wä. Sipsip Urîḅ Nöbö Wä aku, hön sipsip blai ñöx ñîgön wöroxöna.

¹² Nöbö i nuŋ rîg pîḅa inag hön sipsip nugwidîx mîjön aku, hön sipsip uröi nöbö ödöriö yöi wöhö; sipsip bla sipsip nuŋ yöi makwam, wöñö höpebö bla

hömjöñ aku nugwön bör diöna. Makwam mi, wöñö höpebö piaku sipsip bla ñigö rîbôxîp du hör piaku piaku aböña.

¹³ Nöbö aku rig pîba inag hön sipsip nugwidîx mîdön, sipsip bla ñigö rîbyöx nugwen makwam, bör diöna.

¹⁴⁻¹⁵ “Nî Sipsip Urîb Nöbö Wä. Acö an nuarö nuö nuö nugw ri aböl aku, nî sipsip nî bla nugw ri abla; sipsip nî bla ñîj nî nugw ri aböia. Makwam, nî ñigö ñöx nigön wöröxna.

¹⁶ Sipsip kul kî yuadö mîdöi piakwör yöi, sipsip bli kwo aipam mîdöia. Sipsip piaku algör ör pîna. Ñîj algör ör mönö nî aku nugwöña. Sipsip yuadö möl pañyöbö iör mögum rî mîdön, ñîj urîb nöbö pañyöbö iör mijöna.

¹⁷ “Nî ñigö ñöx nigön wöröxön öbin aku mi, Acö nî madmag nîga.

¹⁸ Nöbö mö bli rîb ñîja yöx nugwön nî rîj wöröxöin; nî rîb na keir yöx nugwön wöröxna. Nî keir wöröxnö, rön, wöröxna; nî keir öbinö, rön, öbina. Makwam, Acö na, nî nagö mag akuyöbö rane, rî mönö nuñ aku pön, rig yad mag akwör cînö,” röja.

¹⁹ Jisas mönö aku yadmî, Juda ada iswob lîbak adöi keir adöi keir nigön,

²⁰ bli yadmä, “Nuñ ragwo as öim nigîm, mönö inakmönö hörmîd aku, pôdpöd rîmîm mönö nuñ aku nugumîdöi?” rîmä.

²¹ Aliö rîmîdmî, bli painjö yadmä, “Nuñ ragwo as öim nigöx aku, aliö yad ri abön rôlôx. Makwam ragwo as öim nigöx aku, pôdpödiö nöbö mö mämäg we wöl akuyöbö rîmîm iswob nugwöyîx?” me rîmä.

²² Makwam mai Juda nöbö mö, God höjöpalîb ram lei wä mîd aku wahax pîb wop dib aku wopik, me rön, Jerusalem du mögum rîmä. Wop dib aku ij rîb wopa makwam,

²³ Jisas nuñ God höjöpalîb rama rîjadö “Solomon Ram Bötö” röi piaku yönmîdmîm nugugîrön,

²⁴ Juda nöbö mö bla Jisas mîdöñ yöra hön yadmä, “Anîj yadañ öim pôx mîdöinîj; nagö Kraîs mijîm aku, wöxnö yadañ nugunö,” rîmä.

²⁵ Aliö rîmîm, Jisas yadöña, “Nî ñigö mödö yad nöl aku, jî mönö nî aku mönö mî me rön nugw põlim. Acö na ölisö nuñwa pön ap rôlîbä mag cîmal piaku rîl aku nugwön, mönö na aku mönö mî, me rön, nugw pöyîxa.

²⁶ Makwam sipsip na mîdölöi aku mi, mönö na aku mönö mî, me rön, nugw põlöi.

²⁷ Sipsip nî bla yadmîdîl mönö na aku nugwöia. Nî ñigö nugula nugwön ñîj nî mai höia.

²⁸ Nî mai höi bla, nî ñigö kömö öim mîdîb mag aku nöl makwam ñîj wöröxeñ. Imag rol na mîdöi aku, nöbö mö bli hön ñigö pön pîxîp dub maga nigöl.

²⁹ Acö na ñigö pön nî nöl aku, nuñ Nöbö ölisö keiryöbö mîd pal. Imag rol nuñwa mîdöi aku, nöbö mö bli hön ñigö pön pîxîp dub maga nigöl.

³⁰ Acö keir, nî keir, yöi; an nuarö pañyöbö iör mîdölîjô,” röja.

³¹ Jisas aliö rîmîdmî, Juda ada nugwo iswob rig rôd palîba rîmîdmä.

³² Almîdmî, Jisas ñigö yadöña, “Acö nuñ nî yadmîm nugwön nî ñîj ap wä hörîrör mîga akwör rîma. Makwam ap wä rîm piaku, mag kai rî gwogwam rîmön nugwön, nî pîl pal nigîba rîmîdöinjö?” röja.

³³ Jisas aliö rîmîn, yadmä, “Ap wä ada piaku nugwön, nagö pîl pal nîgîba rîmîdölö; nagö nöbö yöbö jî, nî God röxg mîdlö, rön, God ib nuñwa pîmag pîn dulö makwam, nanj pîl pal nîgîba rîmîdölîñjö,” rîmä.

³⁴ Aliö rîmîn, Jisas yadöña, “Lo ñîña keir rîb mîñji kai kitön yadmä, ‘God nuñ yadöña, “Ñîñj keir god röxg mîdöîñjö,” rö,’ rîmä.

³⁵ God Mönö aku mönö umi inakmönö hörenîm; öim öim mör mîjöna. God nuñ nöbö mö hör piaku mönö yadîl kî nölön, ‘Ñîñj god röxg mîdöîñjö,’ rönja.

³⁶ Nî mögöriþ il kî höl aku, Acö nî mabö nuñwa yad nîgön yad abmîñ höla. Makwam nî God Ha nuñwa mîdlö, rîmön, mönö aku nugwön, ñîñj pödpöd rîmîn, God ib nuñwa yad mag pîñ nîgmîdö, rön, nî pîl pal nîgîba rîmîdöi?

³⁷ Nî God mabö nuñwa rîmîjîñ aku, mönö na nugw pöña. Nöi mîjîñ aku, wöhö.

³⁸ Makwam mönö na nugw pöîñjö, cöñ aku, nî ap rölîbä akuyöbö rîl bla nugwön, nugw pöña. Ñîñj alön nugw pöñ aku, nî Acö pîsanj mîdla, Acö nî pîsanj mîd aku nugwöñîñjö,” rönja.

³⁹ Jisas nugwo iswob pî cîcî nîgnîñjö, rîmä aku, jî nuñ tar duön duöña.

⁴⁰ Jisas aliö tar duön, höbkal röbö Jodan möxön pö kwo duön, Jon höd mîdön nöbö mö röbö pal nölîmîd mögöriþ rîgwoñ piaku du mîdöña.

⁴¹ Nöbö mö mîga akwör mîdöñ aku hön yadmä, “Jon ap rölîbä akuyöbö bli rîmîdöl, makwam nuñ nöbö kî nugwo, me rön, mönö kai kai yadmîd aku, magaliþ mönö mî akwör yadmîdö,” rîmä.

⁴² Aliö rön, nöbö mö möl aku mîdim piaku mîga akwör Jisas nugw pîmä.

11

Lasaras wööröxön

¹ Ram yöj agrö Betani yöbö nöbö i ap rönja. Ib nuñwa Lasaras. Nöbö aku, nölöunîñ nuñwa mös mîdmîdöia; i Maria, i Mata.

² Maria aku, Jisas nugwo yamsö pîlö nuñwa wel röbö hör nölön, yöj panö nuñwa pî mîxsa öriþ aböñ mö aku. Haul nuñwa Lasaras ap rönja.

³ Lasaras nölöunîñ hogwa Jisas nugwo mönö pîñ abön yadmä, “Nöbö Dib! Nöbö madmag yöbö nagö aku ap rö,” rîmä.

⁴ Makwam Jisas mönö yad abim aku nugwön yadöña, “Nuñ ap rî makwam jî nuñ anjadö wööröxen. God nuñ keir nugwa aku, nuñ ölsö mag nuñwa keir ranj, nöbö mö bla God ib nuñwa aipam, God Ha ib nuñwa aipam yadîñ bîl sö diönîñjö, rön, rö,” rönja.

⁵ Jisas nuñ Mata, Maria, Lasaras nîmamañö adaku ñîgö madmag nîgmîda.

⁶ Lasaras ap rön mönö aku nugwön, Jisas nuñ Lasaras nuguba yadkap duölön; mögöriþ mîdöñ yöra wop mös aliþ mîdöña.

⁷ Wop mös pînmîn, nöbö nuñ akuyöbö ñîgö yadöña, “Mögöriþ Judia höbkal dunjö,” rönja.

⁸ Aliö rîmîn, nöbö nuñ bla yadmä, “Mönö yad nölîb nöbö. Idöm yonwör kwo, Juda nöbö bla nagö rîg röd palîba rîmîdim aku, jî nagö iswob höbkal mögöriþ akwör duba rîmîdlö ä?” rîmä.

⁹ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Ñîŋ nugwöia, wop panyöbö i, aua akuyöbö möl sô mîda. Nöbö mö mil alig yônmijöŋ bla, mögörib mil aku mil ab gi mîdan, ap bli ñîŋ pölöpösöx aban pîn bîreñ.

¹⁰ Makwam nöbö mö pîxmag yuö bö yônmijöŋ bla, mil ñîŋa mîdölan, ap bli ñîŋ pölöpösöx aban pîn bîcöñîjö,” röŋa.

¹¹ Jisas aliö rôn, mönô i kwo ñîgö yadôn yadöŋa, “Nöbö nugub ana Lasaras inîmô hólîmmîda; jî nî duôn nugwo yadmôn öbîl diônîjö,” röŋa.

¹² Jisas aliö rîmîn, nöbö nuŋ bla painjö yadmä, “Nöbö Dib. Nuŋ hólîmmîdö, rîlö aku, kömö ñîgônîjö,” rîmä.

¹³ Jisas nuŋ Lasaras mödö wöröxöŋ aku nugwôn, “Lasaras inîmô hólîmmîdö,” röŋa. Makwam nöbö nuŋ bla Jisas mönô nuŋwa nugwôn, Lasaras hör inîmô hólîmmîdö, rî rîbyöx nugumä.

¹⁴ Nöbö nuŋ bla nugwölîbör mîdmä nugwôn Jisas ñîgö wöxnö yadôn yadöŋa, “Lasaras mödö wöröxa.

¹⁵ Makwam nî Lasaras pîsan mîdölmôn wöröx aku, ñîgö, me rôn, wahax pîla. Aliö al aku, ñîŋ mönô na nugw pîb maga ñîga. Makwam Lasaras mîd yöra duŋö,” röŋa.

¹⁶ Jisas aliö rîmîn, Tomas Didimas nuŋ Jisas nöbö adö bli ñîgö yadöŋa, “An magalig mönô yad nölîb nöbö ana pîsan mögörib Judia duŋ, nugwo pîl pal ñîgôn, anîŋ aipam pîl pal ñîgîŋ,” me röŋa.

Jisas Mata Maria hödpig hogwa ñîgö mönô yad nölöŋa

¹⁷ Makwam ñîŋ ram yöj liglig agrö Betani uröpînmîn, nöbö mö bla Jisas nugwo yadmä, “Lasaras wöröxîm hogw pîlîm, wop mös padîxö,” rîmä.

¹⁸ Makwam ram yöj liglig agrö Betani aku, Jerusalem il yöra, kilomita akuyöbö mös paŋ mîdmîd aku,

¹⁹ Lasaras wöröxîm, Juda nöbö mö mîga hön, Mata Maria mö hödpig hogwa ögwö yöxôn imôn möb ñîgmîdmä.

²⁰ Makwam Jisas hömîdö, rîmîn, Mata nugwôn, pîgnîŋ Maria nugwo rama röböxôn, Jisas nuguba duöŋa.

²¹ Mata nuŋ du Jisas nugwo nugwôn yadöŋa, “Nöbö Dib. Nagö yörik mîdlaxisöŋö, haul na Lasaras wöröxölöx.

²² Makwam nî nugula, weik God nugwo ap agapîm yad nugumîjînö aku, rig yajînö mag akwör cönîjö,” röŋa.

²³ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Haul nagö höbkal öbiönîjö,” röŋa.

²⁴ Aliö rîmîn, Mata yadöŋa, “Nî nugula mönô diba yadîb wop aku öbiönîjö,” röŋa.

²⁵ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Nî keir rîmôn nöbö mö öbiöña; nî keir rîmôn nöbö mö kömö mîjöña. Nöbö mö nî nugw pôn wöröxöñ akuyöbö, kömö mîjöña.

²⁶ Nöbö mö kömö mîdôn nî nugw pôn akuyöbö, wöröxeñ; öim öim kömö mîjöña. Mönô yadmîdîl kî nugw pîlanö owa?” röŋa.

²⁷ Jisas aliö rîmîdmîn, Mata yadöŋa, “Nöbö Dib. Yöwä, nî nugula, naŋ mî Krais aku, God Ha nuŋwa mögörib kî hönîjö, rôi akwör,” me röŋa.

²⁸ Mata mönô aku yadôn, rama höbkal duôn, pîgnîŋ nuŋwa Maria nugwo rîmîj möl piaku mönômîm rôn yadöŋa, “Mönô yad nölîb nöbö mödö ha; nagö mîkai me rôn yad nugumîdö,” röŋa.

²⁹ Maria mönō aku nugwōn rīmgör öbīlōn, Jisas nugwo nuguba duōḡa.

³⁰ Makwam Jisas nuṇ ram yōj līgīg agrō Betani hōlōḡ; Mata nugwo nugwōḡ yōr akwōr mīdōḡa.

³¹ Maria nuṇ aliō ipalīp dumīn, Juda nōbō mō nugwo pīsarṇ ram mōl yuadō mīdim piaku rībyōx nugumā, nōbāpō hogwaj kwo imība dumīdō, rōn, dumīn nugugīrōn mai dumā.

³² Maria du Jisas nugwōn, mīdōḡ yōdpīlō il yōra mōdōmōdō pīlōn yadōḡa, “Nōbō Dib, nagō yōrīk mīdlaxisōḡō, haul na wōrōxōlōx!” me rōḡa.

³³ Makwam Maria aipam, Juda nōbō mō nuṇ pīsarṇ hem piaku aipam immīdmā aku nugwōn, Jisas hōbwab rīb madmag nuṇwa mī ödōrīō öḡwō dība rōḡa.

³⁴ Almīn, Jisas yadōḡa, “Nugwo hogw pīlōi pikai?” rōḡa.

Aliō rīmīn, yadmā, “Han du nugujō,” rīmā.

³⁵ Jisas māp rōbō pīnōḡa.

³⁶ Jisas māp rōbō pīnmīdōḡ aku nugwōn, Juda nōbō mō piaku nugwōn yadmā, “Nugwi! Nuṇ Lasaras nugwo mī ödōrīō madmag nīgō!” rīmā.

³⁷ Bli pīōḡō yadmā, “Nuṇ nōbō māmāḡ we wōlōḡ aku nugwo rīmīn māmāḡa ix nugwōḡ aku, pōdpōd rīmīn ap nōbō kī nugwo rōḡ aku rīmīn kōmō nīgōlōḡ?” rīmā.

Jisas Lasaras nugwo rīmīn öbīlōḡa

³⁸ Makwam Jisas iswob hōbwab rīb madmag nuṇwa mī ödōrīō öḡwō dība rīmīn, Lasaras nugwo hogw pīlim hogw mōla urōpīnōḡa. Nōbāpō hogw pīlim aku, rīg mōl i hogw pīlmā; makwam rīg dīb i pī mōlaja idīx ḡīmīn mīdōḡa.

³⁹ Makwam Jisas nuṇ nōbō bla yadōḡa, “Rīg aku pī abnō,” rōḡa.

Jisas aliō rīmīn, nōbō Lasaras wōrōxōḡ aku nōlōunīḡ nuṇwa Mata yadōḡa, “Nōbō Dib, nōbāpō aku wōrōxīm hogw pīlim, wop mōs mōs padīxa aku, mī hōlīḡ ḡwogwo hōnīḡō,” rōḡa.

⁴⁰ Aliō rīmīn, Jisas painjō yadōḡa, “Nagō agamō rīl? Nagō yadla, ‘Nī nugw pī mījīnō aku, God ölsō nuṇwa keir nugunajō,’ rīlō,” rōḡa.

⁴¹ Jisas aliō rīmīn, rīg aku pī abīm, Jisas pīsō rī laxiō nugwōn yadōḡa, “Acō, nī nagō yad nugumōn nī nugulō aku, nagō wā rō rīmīdla.

⁴² Nī nagō yad nugumōn nī öim nugulō aku mōdō nugula. Makwam mönō yadmīdīl kī, nōbō mō yōrīk öbīl ḡī mīdōi pik, nagör nī agal abman hōm aku nugw pīḡ, me rōn, yadmīdlō,” rōḡa.

⁴³ Jisas aliō rōn, ajmōla aj halōn yadōḡa, “Lasaras, nagō rīḡō yōrīk hō!” rōḡa.

⁴⁴ Jisas aliō rīmīn, wōlīḡ in wajmag nugwo wobōn, hanaj māmāḡ yuō wōlīḡ wobōn, pōn du hogw pīlim wōlīḡ piaku, aliō mīdmīn nugugīrōn, nōbāpō hōḡi mīḡ aku öbīl wōlīḡ waba alīg rōpīn rīḡadō hōḡa. Hōm, Jisas nōbō akuyōbō nīḡō yadōḡa, “Nugwo wobim wōlīḡ piaku yau abīḡ duḡ,” me rōḡa. Aliō rīmīn, rīg yadōḡ mag akuyōbō rīmā.

Jisas nugwo pīl pal nīḡnīḡō rōn rīb aku yōx nugumā

(Mat 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵ Juda nōbō mō Maria nugwo nuguba hem piaku, Jisas Lasaras nugwo rīm öbīlōḡ aku nugwōn, nōbō mō mīg mīḡa Jisas nuṇ Krais öim pōx mīdmīdōl Nōbō aku, me rōn, nugwo nugw pīmā.

⁴⁶ Makwam bli höbkal Perisi nöbö mɪdim yöra duön, Jisas rɪg rön akuyöbö ñɪgö yad nölmä.

⁴⁷ Yad nölmɪn, Perisi nöbö bla aipam, God ap höjöpəl ur nölb nöbö dib bla aipam, ñɪɲ Juda Kansol mönöp pɪ asɪx nɪgmɪdöi nöbö dib akuyöbö ñɪgö wö rɪmɪn, du mögum rɪmɪn, ñɪgö yadmä, “Nöbö aku ap rölbä mɪga akwör rɪmɪd aku, an pödpöd cɪnɪɲ?”

⁴⁸ An nugwön röböxɪɲ, nuɲ paɲ mag akwör raɲ duaɲ, nöbö mö magalɪg nugwo nugw pön, kɪɲ an, me rɪmɪjön aku, Rom nöbö dib piaku hön, God höjöpəlɪb ram an aku rɪ gwogwam rön, anɪɲ Juda nöbö mö rɪ ajö nɪgön, cönɪɲö,” rɪmä.

⁴⁹ Makwam kɪm akwör, nöbö i nugwo yad nɪgɪm, nuɲ God ap höjöpəl ur nölb nöbö dib ödöriö mɪdöɲa. Nöbö aku ib nuɲwa Kaiapas. Nuɲ mögum rɪmɪdim mɪbɪl aku mönöp yadön yadöɲa, “Ñɪgö rɪb nɪgöl.

⁵⁰ Ñɪ ñɪgö yadmɪdla, nöbö paɲyöbö i wöröxaɲ an magalɪg kömö dɪnɪɲ aku wä; an magalɪg wöröxnɪɲ aku gwogwo cönɪɲö,” röɲa.

⁵¹ Kaiapas nuɲ mönöp yadöɲ aku, nuɲ keir yadölön; nuɲ God ap höjöpəl ur nölb nöbö dib ödöriö kɪm aku mɪdöɲ aku mɪ, nuɲ ap agap apɪm mai cön akuyöbö rɪbyöx nugwön, Jisas nuɲ Juda nöbö mö bla ñɪgö me rön wöröxönɪɲö, rön, mönöp aku yadöɲa.

⁵² Makwam Juda ada ñɪgör yöi; nöbö mö God halöu ha nuɲ pɪba rɪmɪd piaku magalɪg pɪ nɪgö nɪgön nɪgaɲ, il nuɲwa paɲyöbö iör mɪjönɪɲö, rön, wöröxönɪɲö, rön, mönöp aku yadöɲa.

⁵³ Makwam, wop aku ila nɪgön, Juda nöbö dib piaku Jisas nugwo pödpöd rön pɪl pal nɪgnɪɲö, rön, öim mönöp akwör yad nugup uhömdmä.

⁵⁴ Juda nöbö dib bla Jisas nugwo pɪl pal nɪgɪba rɪmɪdim aku nugwön, Jisas nuɲ mögöriɪb ñɪɲ Judia wöxnö yönmɪdöl; nuɲ nöbö nuɲ bla pɪsaɲ mögöriɪb Judia yöra röd du Epraim tauna uröpɪnön, mögöriɪb rɪg kap rɪb piaku du mɪdmɪdöia.

⁵⁵ Makwam Juda ada Pasopa wop dib ñɪɲ aku womiöx igöp hömɪdöɲa nugwön, nöbö mö mɪga mögöriɪb ñɪɲ keir bla röböxön, an God mämäg il rola nöbö mö lei wä mɪdön, Pasopa ap nɪmɪɲö, rön, mabö adö ñɪɲa maduar ör rɪg rɪmɪdöi mag akuyöbö rɪba Jerusalem dumä.

⁵⁶ Ñɪɲ Jerusalem du nɪgön Jisas hölu nugw mɪdmä. Ñɪɲ duön God höjöpəlɪb rama ram möl yuadö du mɪdön, Jisas mɪkai, me rön, nuö nuö yad nugwön yadmä, “Ñɪɲ agö rɪbɪm yöx nugwöi? Nuɲ Pasopa wop kɪ hönɪɲönö wöhö?” rɪmä.

⁵⁷ Makwam God ap höjöpəl ur nölb nöbö dib bla aipam, Perisi nöbö bla aipam, mönöp i yadmä, “Nöbö mö i Jisas nugumɪjön aku, nuɲ hö anɪɲ yadaɲ, an du Jisas nugwo pɪ cɪcɪ nɪgnɪɲö,” rɪmä.

12

*Maria Jisas nugwo wel röbö hölɪɲ wä höba nɪg nölöɲa
(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9)*

¹ Pasopa ap nɪmɪba rɪmä aku wop akuyöbö inösu sö mɪdmɪn nugugirön, Jisas nuɲ Lasaras wöröxmɪn nugwo rɪmɪn öbilön nöbö aku rama duöɲa. Ram yöj agrö aku iba Betani.

² Betani duön, ap n+mn+ñjö, rön, Jisas Lasaras yöñö, nöbö mö bli p+san, röm+id gi m+dmä nugwön, Mata ap mag bla nuöm n+göña.

³ P+gn+ñ Maria, wel röbö höl+ñ wä r+g dib ödöriö woböi balol i pön hön, Jisas yamsö rol aku hör nölön, yöj panö nuñwa pön Jisas yamsö ör+xöña. Alm+dm+n, wel röbö höl+ñ wä aku, höl+ña ram möl yuadö aku magal+g duöña.

⁴ Akuyöbö alm+dm+n, Judas Iskariot, Jisas nöbö nuñ aku nugwo mai höuöu rön nöbö aku, höl+ñ wä aku nugwön yadöña,

⁵ “R+g dib ödöriö woböi wel röbö k+ aliö abön, r+g pön, nöbö mö ap m+ddöl akuyöbö ñ+gö nölöx aku wä. Nöbö wel röbö aliö akuyöbö wob+ba r+m+id aku, nuñ roun akuyöbö ragp+id sö mabö rön r+g pön duön wel röbö k+ wobön+ñjö,” röña.

⁶ Nuñ aliö yadön aku, nöbö mö ap m+ddöl bla uliöxön yadölön; nuñ r+g yogw aku rag yönön, bli tar kib p+m+id makwam aliö yadöña.

⁷ Makwam Jisas yadöña, “Nugwo yadyöxm+jinö. N+ hogw piññ wop aku n+g nöl+ba rag hö n+g aku, wopik rag hö n+g nöla.

⁸ Nöbö mö r+g m+ddöl piaku p+san öim m+jöña; makwam n+ p+san öim m+deñ+ñjö,” röña.

Lasaras nugwo tar p+il pal n+gn+ñjö, r+mä

⁹ Jisas Betani hö m+ddöl rim mönö aku nugwön, Juda nöbö mö m+ga nugwo nuguba dumä. Makwam Jisas nugwör nuguba duölim; Lasaras wöröx+m Jisas r+m+n öb+lön nöbö aku nugwo aipam nuguba dumä.

¹⁰⁻¹¹ Makwam Lasaras wöröx+m Jisas nugwo r+m+n öb+lön aku, Juda nöbö mö m+g m+ña mag ñ+ñ r+g m+dm+ddöi mag aku röböxön, Jisas nugw p+mä. Akuyöbö alm+dm+n, God ap höjöp+al ur nöl+ib nöbö dib piaku, Lasaras aipam p+il pal n+gn+ñjö, rön, r+ib aku yöx nugumä.

Jisas kin röxgöb Jerusalem duöña

(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Löum yöbö, nöbö mö m+ga ödöriö Pasopa ap n+m+ba hem akuyöbö, Jisas Jerusalem höm+ddö, rim mönö aku nugwön,

¹³ nugwo du nugun+ñjö, rön, albad panö röx rag hö papal r+ girön, wö diba r+ girön yadmä,

“Nöbö Diba ib nuñwa yad+ñ adöx sö duañ!”

“Nöbö Diba nuñ Nöbö nuñwa k+ agal abm+n hö m+k!”

“Nuñ Nöbö wä. Ib nuñwa yad+ñ adöx sö duañ!”

“Nuñ Isrel Kiña höm+id m+g pal! Ib nuñwa yad+ñ adöx sö duañ!”

¹⁴ Jisas hön donki maua i pön, rol aku röm+ddön dum+ddöña. Akuyöbö alön aku, God Mönö aku kai kitön r+g yadim mag akwör röña. God Mönö r+ib aku kai kitön yadmä,

¹⁵ “Saion halöu, nagö ipöxm+jinö.

Kin nañ aku hön donki ha maua rola röm+ddön höm+ddö,” r+mä.

¹⁶ Alön wop aku, Jisas nöbö nuñ bla, God nuñ aliö cön+ñjö rön mag akwör r+m+id aku, me rön, nugwölim; j+ mai Jisas wöröxön öb+lön, God mögö+r+ib adöx yöd röul adö kau sö wöluön wop akwör, Jisas nöbö nuñ bla r+byöx nugw ri abön nugumä, Jisas Jerusalem dum+ddön wop aku ap agap b+l+m nugwo rim piaku, höd God mönö yad+ib nöbö bla God Mönö kai kitön yadim mag akwör r+mä.

¹⁷ Jisas Lasaras wöröxm nugwo rīm+in öbölön aku, nöbö mö nugugu mīdim bla mönō aku pīrag adadō dumā.

¹⁸ Makwam, nöbö mö mīga akwör ap rölībā rōŋ aku nugwōn, Jerusalem rōbōxōn, nugwo ödōi mīb+l yōra nuguba dumā.

¹⁹ Nīŋ almi+dim aku, Perisi nöbö akuyōbö nugwōn, nīŋ keir ör mönō yadōn yadmā, “Nugwi! An ap i rīb maga nīgōl. Nöbö mö mögōrīb il kī magalīg nöbö aku mai dumīdōinŋ,” rīmā.

Grik nöbö mö bli Jisas nuguba dumā

²⁰ Makwam Pasopa wop aku womiōx hōmīdō, rōn, God hōjōpalība Jerusalem duim wop aku, Grik nöbö mö bli pīsaŋ dumā.

²¹ Grik nöbö mö piaku hōn, Pilip mögōrīb Galili yōraku Betsaida taun yōbö nöbö aku nugwo yadmā, “Nöbö dib nugub, an Jisas nugunīŋō,” rīmā.

²² Aliō rīm+in, Pilip du Edru nugwo yad nōlōn, Edru pīsaŋ mōsōr duōn Jisas nugwo yad nōlmā.

²³ Yad nōlm+in, Jisas yadōŋa, “Weik God raŋ, Nöbö Ha nuŋwa Nöbö mil mag wā keiryōbö alīg mīd aku nugwōn wop aku mödō ha.

²⁴ Nī nīgō mī ödōrō yadmīdla, wit mag i mīgrō bö pīnōn wörōxen aku, hör wit mag paŋyōbö iōr mījōna. Makwam wit mag aku mīgrō bö pīnōn wörōxmījōn aku, mai mogw bīrōn mag mīga yaxōna.

²⁵ Nöbö mö kai, ‘Mögōrīb il kī kōmō mīdīb mag na keir ör rībōx nugwōn mīd ri abnō,’ rōn raŋ diōn aku, nuŋ wörōxōn mī aŋadō wörōxōna; jī nöbö mö kai, ‘Mögōrīb il kī kōmō mīdīb mag na keir rīb mīga yōx nugwōinōm, mīd ri abnō mīd ri abōin aku ap dib yōi,’ me rōn raŋ diōn aku, kōmō mīdīb mag nuŋ aku ōim ōim mījōna.

²⁶ Makwam nöbö mö kai mabō na cīnō cōn aku, nuŋ nī mai hōŋ; nī pikai mījīn aku, mabō rī nōlīb nöbö na nī pīsaŋ piaku mījōna. Nöbö mö kai mabō na rī nōiōn, Acō na nöbö aku iba nuŋ aku pīrag wōliōna.

Jisas, “Wörōxnō,” rōŋa

²⁷ “Weik nī ōmōrō rīmīd aku pōdi yajīn? ‘Acō nī haŋad rīb gī mīdaŋ, nī ap kai rība rīmīd aku rōlaŋ,’ me rōn yajīn owa? Nōi! Ōmōrō aku pība hōma.

²⁸ Makwam Acō, nagō raŋ nöbö mö akuyōbö nugwōŋa, nagō Nöbö mil wā keiryōbö alīg mīdlaŋō,” rōŋa.

Jisas aliō rīm+in nugugīrōn, mönō i adōx yōd rōul adō kau sebō hōn yadōŋa, “Nī rīmōn, nöbö mö akuyōbö mödō nugwōia nī Nöbö mil mag wā keiryōbö alīg mīdla. Makwam nī iswob rīmōn, nöbö mö akuyōbö iswob nugwōnīŋō,” rōŋa.

²⁹ Makwam nöbö mö mīdim akuyōbö, God mönō yadōŋ aku nugwōn, bli yadmā, “Gunīm gīgu rīmīdō,” rīmā; bli pīōŋō yadmā, “Ejōl i Jisas nugwo mönō bli yadmīdō,” rīmā.

³⁰ Aliō yadmā aku, jī Jisas nīgō yadōŋa, “Yad mönō aku nī me rōn yadōlōm; nīgō me rōn yada.

³¹ Aku agapīm: weik nöbö mö mögōrīb il kīyōbö, nīŋ agō magīm rōi aku, God nuŋ keir nugwōn, paŋjō nōlōn, nīŋ pī nuōm nīg hōrīrōr nīgōna. Nöbö mö mögōrīb il kī nī nugw pōlōi akuyōbö nīgō kīŋ rōxg nugwidīx mīd Nöbö Gwogwo aku, God nuŋ nugwo rīb+x abōna.

³² Nɪ pɪ bɪl yör sō nɪgōñ aku, nɪ nōbö mö mögōrɪb hör piaku piaku magalɪg pɪxɪp pōn hōn nör pɪnō,” rōŋa.

³³ Jisas mönō yadōŋ aku, nɪ agō magɪm rɪŋ wörōxnō, rōn, yadōŋa.

³⁴ Makwam nōbö mö mɪga akwör hō mɪdim piaku Jisas nugwo painō yadmä, “Lo mönō an aku yad, ‘Krais aku öim öim kōmö mɪjōnɪŋö,’ ra aku, jɪ nagō pōd rɪmɪn yadmɪdlō, ‘Nōbö Ha nuŋwa nugwo pɪ bɪl yör sō nɪgōñɪŋö,’ rɪmɪdlō? Makwam Nōbö Ha nuŋ me rōn yadmɪdɪl aku, yōnɪm yadmɪdɪlɪŋö?” rɪmä.

³⁵ Aliō rɪmɪn, Jisas yadōŋa, “Mil mag aku ul mɪŋɪ alɪg ñɪgō pɪsaŋ mɪjōna. Makwam, mil maga ñɪgō pɪsaŋ mɪd wop kɪ, ödōia yōn rɪ abōña; nōi mɪjōn aku, pɪxmaga hōn ñɪgō yuō abōna. Nōbö mö kai pɪxmaga yuō yōnmɪjōn aku, pɪkai dɪnō rōn nugwen.

³⁶ Mila ñɪgō pɪsaŋ mɪd wop kɪ, mil aku nugw pōña. Mil aku nugw pɪmɪjōñ aku, mil halōu ha nuŋwa wōxnō nɪgōñɪŋö,” rōŋa. Jisas aliō rōn, nōbö mö piaku rōböxōn hör piaku duōn umadiō mɪdōŋa.

Nōbö mö mɪga Jisas nugw pölöi

³⁷ Jisas nuŋ ap rölɪbä mɪga akwör nōbö mö akuyōbö mämäg il rol ñɪŋa rɪm nugumä jɪ nugwo nugw pölɪm.

³⁸ Nōbö mö Jisas nugw pölɪm aku, God mönō yadɪb nōbö Aisaia maduar ör God Mönō rɪb mɪŋɪ kai kɪtōn rɪg yadōŋ mag akwör rɪmä. Nuŋ mönō aku kai kɪtōn yadōŋa,

“Nōbö Dib, mönō wä nagō ñɪŋ yad nölöl aku
jɪ ñɪŋ mönō aku mönō wä, me rōn, pölöi;
nagō ölsō mag keiryōbö naŋ keir rōn rɪmō aku nugwōi aku,
jɪ nagō Nōbö Dib, me rōn, nugw pölöiŋö,” rōŋa.

³⁹⁻⁴⁰ Makwam, ñɪŋ Jisas nugw pölɪm. Akuyōbö almä aku, Aisaia God Mönō rɪb mɪŋɪ kai kɪtōn rɪg yadōŋ mag akwör rɪmä. Nuŋ mönō aku kai kɪtōn yadōŋa,

“God nuŋ nōbö mö akuyōbö ñɪgō rɪm, ñɪŋ mämäg we rōxg mɪdōia;
God nuŋ rɪm, ñɪŋ rɪb mag wä mɪdöl.

God nuŋ ñɪgō rōŋ aku, ñɪŋ mämäga nugw rɪ abōn,
rɪb maga yōx nugw rɪ abōn, nɪ höyɪx aku,
nɪ rɪmōn ñɪgō kōmö nɪgōx, me rōn, rɪb aku yōx nugwōn,
nuŋ nugwogwo rɪm ñɪŋ mämäg we rōxg mɪdōiŋö,” rōŋa.

Adakwör ñɪŋ Jisas nugw pɪb maga nɪgölōŋ.

⁴¹ Aisaia maduar ör mönō yadōŋ aku, nuŋ Jisas mil mag wä nuŋ aku nugwōn aliō yadōŋa.

⁴² Makwam Juda nōbö dib bla ñɪŋ magalɪg Jisas nugwo rōböxōlim; nōbö dib mɪga nugwo nugw pɪmä. Jɪ Perisi nōbö anɪŋ yad abɪŋ an Juda mögum rɪb rama ram möl yuadō iswob dub maga nɪgenɪŋö, rōn yadmä mönō aku nugwōn, Jisas nugw pɪmä aku wōxnō yadölɪm.

⁴³ Jisas nugw pɪmä aku wōxnō yadölɪm aku, nōbö mö akuyōbö ɪb ana yadɪŋ bɪl sō duaj, me rɪ rɪbyōx nugwōn, aliō almä. Ap agapɪm rɪŋ God nugwan, nugwo wä cōnɪŋö, rōn, rɪb aku yōx nugwölɪm.

Jisas mönō wä nuŋ akwör nōbö mö ñɪgō mönō diba yajōna

12:32: Jon 3:14

12:33: Jon 19:6

12:34: Sam 110:4; Ais 9:7; Dan 7:14

12:35: Jon 8:12

12:36: Epes 5:8

12:38: Ais 53:1

12:39-40: Ais 6:10

12:41: Ais 6:1

12:42: Jon 9:22

12:43: Jon 5:44

⁴⁴ Makwam Jisas ajmöla aj halön yadöŋa, “Nöbö mö kai nî nugw pön aku, nör wöhö, nöbö nî yad abmîñ höm Nöbö aku nugwo aipam nugw pöna.

⁴⁵ Nöbö mö kai nî mämäga nugwön aku, nör wöhö, nöbö nî yad abmîñ höm Nöbö aku nugwo aipam mämäga nugwöna.

⁴⁶ Nî mögöriþ il kî hön nöbö mö bla ñigö mila nölmîdla. Makwam, nöbö mö nî nugw pön akuyöbö, pîxmag yuö piaku mîdeñîm.

⁴⁷ “Nöbö mö mönö na nugwön riğ yadmîdîl mag akuyöbö reñ aku, ñigö mönö diba yadöin. Aku agapîm: nî nöbö mö mögöriþ il kî mîdöi akuyöbö ñigö mönö diba yadîba hölîm; ñigö kömö pîba höma.

⁴⁸ Makwam nöbö mö nî pölön, mönö na peñ aku, mönö diba yadîb wop aku, mönö nî yadîl piakwör ñigö pîsan mönö diba yajöna.

⁴⁹ Aku agapîm: mönö nî yadîl aku, nî hör rîbyöx nugwön yadöi; Acö nî yad aböŋ aku, al aliö akuyöbö yadanö, rî akwör yadla.

⁵⁰ Nî nugula, mönö nuŋ aku nugw pön aku, ñigö öim mîdîb maga nöiöna. Makwam, mönö nî yadmîdîl aku, Acö mönö al aliö akuyöbö yadanö, rî akwör yadmîdlö,” röŋa.

13

Jisas nöbö nuŋ akuyöbö yamsö ñîŋa röbö äbäd aböŋa

¹ Wop dib Pasopa nîmîb wop aku aian, me rön, Jisas nugwöŋa, Nuö nugwo mögöriþ il kî yad ñigöŋ wop aku padîxöŋa nugwön nuŋ höbkal Nuö dub wop aku womiöx höŋa. Makwam, nöbö mö nuŋwa keir mögöriþ il kî madmag ñigön mîdön, mîdîp duön, nugwo pîl pal nîgîm, nuŋ wöroxön höuöil Nuö nuŋwa mîda duöŋa.

² Kîjaki nuŋ Saimon Iskariot ha nuŋwa Judas nugwo rîba nölmîñ, Jisas nugwo pödpöd rön pön duön nöbö dib akuyöbö ñigö nöinö, rön, rîb aku höd ör yöx nugw umad nîgön, mai an Jisas nöbö nuŋ bla Jisas pîsan Pasopa ap nîmîba römîdmîŋa.

³ Jisas nuŋ nugwa, God nuŋ ap bla magaliğ pî imag rol nuŋwa ñigöŋa. Jisas nugwa, nuŋ Nuö God pîsan mîdön mögöriþ il kî hön, mîdön, mai wöroxön, höbkal Nuö mîda duba rîmîdöŋa.

⁴ Makwam, Jisas öbîlön, wöliŋ mîxił dib nuŋ aku pî rödön, raul i höbiöda pal wödön,

⁵ röbö bli pî ap yöj möl i hörön, anîŋ nöbö nuŋ bla yamsö an aku röbö pîlön äbäd ab gîrön, raul pal wödöŋ aku pî möxisa öriŋ ab gîr mîdöŋa.

⁶ Jisas aliö pön du pön du, Saimon Pita yödpîlö nuŋwa röbö pîlön äbäd abnö, rîmîñ, Pita nugwo yadöŋa, “Nöbö Dib. Nagö keir yamsö na aku röbö äbäd abîba rîmîdlanö?” röŋa.

⁷ Aliö rîmîñ, Jisas yadöŋa, “Weik rîmîdîl mag kî naŋ wopik nugwöia, jî mîdön mai nugunaŋö,” röŋa.

⁸ Jisas aliö rîmîñ, Pita yadöŋa, “Wopik mönö mai piaku, yödpîlö na aku röbö äbäd aböinö, mî wöhö!” röŋa.

Aliö rîmîñ, Jisas painö yadöŋa, “Yamsö nagö röbö äbäd aböin aku, nöbö na mîdöinaŋö,” röŋa.

⁹ Jisas aliö rîmîñ, Saimon Pita yadöŋa, “Nöbö Dib! Aliö rîlö aku, yamsö nî akwör röbö äbäd abmîñö; imag, yöcmac na aipam röbö äbäd abö!” röŋa.

¹⁰ Aliö rîmîñ, Jisas yadöŋa, “Nöbö mö kai röbö mödö pal, nöbö aku mîxiñ

nunŵa magaliḡ leia mɪda. Mɪxɪŋa aliḡ äbäd aben; yamsö wab akwör röbö äbäd ri aböna. Ñɪŋ leia mɪdöia, jɪ ñɪŋ nöbö paɲyöbö iör leia mɪdölö,” röŋa.

¹¹ Jisas aliö yadöŋ aku, nugwo höuöu rɪba rɪmɪdöŋ nöbö aku nugwo mödö nugwöŋ makwam, nun yadöŋa, “Ñɪŋ nöbö paɲyöbö iör leia mɪdölö,” röŋa.

¹² Makwam Jisas yamsö anɪŋa röbö äbäd ab pörön, wölɪj pɪ röd nɪḡöŋ aku pɪ röböŋ, du kau nunŵa römɪdöŋ yadöŋa, “Ñɪḡö yamsö röbö pɪlön äbäd abɪl mönö il aku nugwöiŋönö owa?” röŋa.

¹³ Jisas aliö rön yadöŋa, “Nɪ Mönö Yad Nölɪb Nöbö mönö Nöbö Dib, me röi aku, mi yadöia. Nɪ Mönö Yad Nölɪb Nöbö ñɪŋ aipam Nöbö Dib ñɪŋ aipam mɪdla.

¹⁴ Makwam, nɪ Mönö Yad Nölɪb Nöbö ñɪŋa, Nöbö Dib ñɪŋa yamsö ñɪḡö röbö pɪlön äbäd abɪl aku, ñɪŋ algör ör nuö nuö yamsö röbö pɪlön äbäd aböŋa.

¹⁵ Nɪ ñɪḡö ail mag aku nugwön, ñɪŋ piöŋö du nöbö mö bli paɲ mag akwör cɪnö, rön, ñɪḡö ödöi wä kɪ yabula.

¹⁶ Ñɪḡö mɪ ödöriö yadmɪdla, mabö rɪ nölɪb nöbö aku nöbö dib, nugwo nugwidɪx nöbö aku nöbö ulmɪdö mɪdöl; paɲ mag akwör algör mönö pön dub nöbö aku nöbö dib, nugwo agal aböŋ nöbö aku nöbö ulmɪdö mɪdöl.

¹⁷ Mag wä yadmɪdmön nugwöi adakwör rɪŋ duan, ñɪŋ wahax pöŋa.

¹⁸ “Ñɪŋ paɲyöbö iör leia mɪdölö,” rɪl aku, ñɪḡö magaliḡ me rön yadöi. Makwam nɪ ñɪḡö nöbö na pɪl piaku nugw rɪ abla. Nöbö i nɪ höuöu rɪba cön nöbö aku, God Mönö aku kai kitön rɪḡ yadim mag akwör cöna. Mönö aku kai kitön yadmä, ‘Nöbö nɪ pɪsaɲ ap nɪḡiö nɪḡön nɪmmɪdmɪŋ nöbö aku, kwolmal röxḡ nɪḡön nɪ rɪ gwogwam rö,’ rɪmä.

¹⁹ Ñɪḡö höd, al aliö cönɪŋö, rön yadmɪdɪl mag akuyöbö, mai paɲ mag akwör rɪmɪŋön aku, ‘Nɪ Rɪḡ Mɪdɪl Akwör Mɪdlö’ rɪl mönö aku mönö mɪ, me rön, nugw pöŋɪŋö, rön, yadmɪdla.

²⁰ “Nɪ ñɪḡö mɪ ödöriö yadmɪdla, nöbö mö nɪ yad abɪn piaku, nöbö mö bɪl kai ñɪḡö pöŋ akuyöbö, ñɪḡör peŋ; nɪ aipam pöŋa. Makwam nöbö mö bɪl kai nɪ pöŋ akuyöbö, nör peŋ; Nöbö nɪ yad abmɪn höm Nöbö aku aipam pöŋɪŋö,” röŋa.

Jon Jisas nugwo yad nugwöŋa, “Yönɪm nagö mönömɪm cön?” röŋa

²¹ Jisas mönö aku yadmɪn, höbwab rɪb madmag nunŵa pɪ ömörö rɪmɪn, yadöŋa, “Ñɪḡö mɪ ödöriö yadmɪdla, ñɪŋ nöbö i nɪ mönömɪm cönɪŋö,” röŋa.

²² Jisas aliö rɪmɪn, an nöbö nun bla, nöbö kai yadmɪdö, rön, rɪb mɪxɪla yöxön mämäga nuö nuö nugumɪŋa.

²³ Jɪ Jisas nöbö nun madmag ödöriö nɪgmɪd nöbö aku, Jisas mɪdöŋ il yöra römɪd ḡɪ mɪdöŋ makwam,

²⁴ Saimon Pita nöbö aku nugwo mämäga ipax ipax ḡɪrön yadöŋa, “Yönɪm nugwo yadmɪd aku yad nugwö,” röŋa.

²⁵ Aliö rɪmɪn, nun Jisas mɪdöŋ il yöra kɪrɪrɪ rɪp duön yadöŋa, “Nöbö Dib. Nöbö aku nöbö kai yadlö?” röŋa.

²⁶ Aliö rɪmɪn, Jisas yadöŋa, “Nɪ bred kɪ pɪ röbö bai bö pɪlön nugwo nöin nöbö aku maku,” me röŋa. Aliö rön, bred mag pɪ ḡɪ mɪd aku röbö acɪx bö pɪlön, pɪ Saimon Iskariot ha nunŵa Judas nölöŋa.

²⁷ Judas bred mag aku pɪ mag akwör Seten nun Judas yuö nun kwo

wölöŋa. Jisas Judas nugwo yadöŋa, “Pödpöd rîba rîmîdlö aku, rîmîg rö!” röŋa.

²⁸ Jî an Jisas nöbö nuŋ pia, pödpöd rîmîŋ Judas nugwo aliö rîmîdö, rön rîbyöx nugwölîŋ.

²⁹ Judas nuŋ rîg yogw aku nugwidîx mîdmîd aku, an Jisas nöbö nuŋ bli rîbyöxmîŋa, Jisas nuŋ Judas yadön, “Nagö duön Pasopa ap nîmîb bli wobanö,” rön, yad abmîdö, rî rîbyöx nugumîŋa; an bli rîbyöxmîŋa, Jisas nuŋ Judas yadön, “Nagö duön nöbö mö rîg mîdöl akuyöbö ñîgö rîg bli nölänö,” rön, yad abmîdö, rî rîbyöx nugumîŋa.

³⁰ Makwam Judas bred mag aku pön öbîlön rîŋö bö röu duöŋa. Ruö mödö pîxmag guröŋa.

Nöbö Diba lo yonjöbö nölöŋa

³¹ Judas rîŋö bö röu duöŋa nugwön Jisas yadöŋa, “Womiöx mîda God nuŋ ran nöbö mö bla nugwöŋa, Nöbö Ha nuŋwa mil mag wä keiryöbö alîg mîda. Makwam Nöbö Ha nuŋwa mil mag wä keiryöbö alîg mîd aku nugwön, God mil wä nuŋwa aipam nugwöŋa.

³² Makwam nöbö mö ñîŋ Nöbö Ha nuŋwa nugw pîmîjôn aku, God mil mag wä keiryöbö alîg mîd aku nugwöŋa. Makwam, rîb pia God ran nöbö mö bla Nöbö Ha nuŋwa mil mag wä keiryöbö alîg mîd aku wöxnö nugwöŋa.

³³ “Ha madmag yöbö nî bîlîk! Nî ñîgö pîsanj uplöp mîdöinöm. Nî din aku, nî du pikai, me rön, nî hölu yualöböŋa. Makwam Juda nöbö dib bla ñîgö rîg yadîl mag akuyöbö, wopîk ñîgö kwo algör yadmîdla: nî din yöraku, ñîŋ dubä maga nîgöl.

³⁴ “Makwam weik ñîgö lo yonjöbö i yad nölîdla: nuö nuö madmag nîgöŋa. Nî ñîgö rîg madmag nîgîl mag akuyöbö, ñîŋ kwo algör nuö nuö madmag nîgî.

³⁵ Nuö nuö madmag nîgmîjôn aku, nöbö mö bla magalîg wöxnö nugwöŋa, ñîŋ nöbö na mîdöinö,” röŋa.

Jisas Pita nugwo yadöŋa, “Jisas nugwo nugumîdöiö, ’cînanö,” röŋa

³⁶ Aliö rîmîdmîŋ, Saimon Pita yadöŋa, “Nöbö Dib. Pikai duba rîmîdlö?” röŋa.

Aliö rîmîŋ, Jisas yadöŋa, “Nî din piaku nagö weik mai ub maga nîgöl; jî mai, nî mai dinanjö,” röŋa.

³⁷ Jisas aliö rîmîŋ, Pita yadöŋa, “Pödpöd ranj weik nagö mai duön? Nagö nugwidîx mîjîna; nî pîl pal nîgöŋ aku, mönö mîdölö,” röŋa.

³⁸ Aliö rîmîŋ, Jisas painjö yadöŋa, “Pîsanj wöröxnö rîlö mönö aku mönö mi yadlanö owa? Nagö mî ödöriö yadmîdla, kulakula mai wö cöna; höd nagö wop mös panj yajînö, ‘Nî Jisas nugwo nugumîdöiö, ’cînanö,” röŋa.

14

Jisas nuŋ ödöi

¹ Makwam Jisas yadöŋa, “Ñîŋ rîb diba yöx nugwön ipöxmîjeñ. Acö nugwo rîg nugw pöi mag akuyöbö, nî kwo algör nugw pöŋa.

² Acö na ram nuŋ aku ram alî mîga akwör mîda. Nî duön kau ñîgö röp nîg pîdîlina. Nöi mîdöx aku, alî yadöyöx.

³ Nĩ du kau ñĩgö röb ñĩg pĩdĩluön, hön ñĩgö yölĩñ pön du, ñĩ mĩjĩn yöra ñĩñ pĩsan pañör mĩjnĩñja.

⁴ Nĩ duba rĩmĩdĩl ödöi aku ñĩñ nugwöĩñjö,” röñja.

⁵ Jisas aliö rĩmĩdmĩn, Tomas yadöñja, “Nöbö Dib! Nagö pikai dinö aku an nugwölöl. Makwam, an pödpöd rön dub ödöia nugunĩñ?” röñja.

⁶ Aliö rĩmĩn, Jisas yadöñja, “Nör ödöi; nör mönö mĩ; nör kömö mĩdĩb ıla. Nöbö mö ñĩ höñ akuyöbö akwör, Acö pöl höña. Nöbö mö ñĩ heñ akuyöbö, Acö pöl heñĩm.

⁷ Nĩ nugw ri aböyĩx aku, Acö na algör nugw ri aböyĩxa. Makwam wopik ñĩñ Acö mödö nugwöia; māmāg mag ñĩñja keir Acö mödö nugwöia.

⁸ Aliö rĩmĩdmĩn, Pilip yadöñja, “Nöbö Dib! Nagö Acö an yabuan, nugwön, mai ap i nagö yad nugwöĩnĩñjö,” röñja.

⁹ Aliö rĩmĩn, Jisas yadöñja, “Pilip. Nĩ ñĩgö pĩsan mĩxĩl magi mĩdĩm aku, ñĩ nugwölön aliö rĩmĩdĩlanö ä? Nöbö mö ñĩ māmāga nugwöi bla, Acö aipam mödö māmāga nugwöia. Makwam, nagö pödpöd rĩmĩn yadmĩdlö, ‘Acö an yabuan nugunjö,’ rĩmĩdlö?

¹⁰ Nĩ Acö yuö nuñ kwo mĩdla, Acö yuö ñĩ kwo mĩd mönö aku nugw pöiö ä? Mönö ñĩgö yadmĩdĩl aku mönö ñĩ keir yöi. Makwam Acö nuñ yuö ñĩ kwo mĩdön rĩm, an nuarö hogwa mabö nuñwa akwör rĩmĩdöl aku maku.

¹¹ Makwam, ñĩ Acö yuö nuñ kwo mĩdla, Acö yuö ñĩ kwo mĩd mönö aku, mönö mĩ, me rön, nugw pöyĩxa. Jĩ mönö yadĩl aku nugw peñ aku, Acö ran an nuarö hogwa ap rölĩbā piaku rĩmĩdöl aku rĩbyöx nugwön, ‘Ha aku Acö yuö nuñ kwo mĩda, Acö Ha nuñwa yuö kwo mĩd aku makwam, almĩdöĩñjö,’ rön, nugw pöña.

¹² “Nĩ ñĩgö mĩ ödöriö yadmĩdla, nöbö mö ñĩ nugw pĩmĩjöñ bla, ñĩ ap rölĩbā rĩl piaku, ñĩñ aipam algör ör cöña. Makwam ñĩ Acö mĩda din aku, ñĩñ mag aliö akuyöbö reñ; ñĩñ ap mag keiryöbö cöña.

¹³ Makwam ñĩñ nöbö na mĩdöi aku, ib na aku urön, ap agap apĩm yad nugwöñ aku, Acö mil mag wā keiryöbö aliğ mĩd aku nugwĩñ, me rön, yajöñ mag akuyöbö cĩna.

¹⁴ Aku mĩ, ap agap apĩm ib na urön yad nugwöñ aku, rĩg yajöñ mag akwör cĩnö,” röñja.

Jisas yadöñja, “Nĩ ñĩgö Inöm Leia agal abnö,” röñja

¹⁵ “Ñĩñ ñĩ madmag ñĩgmĩjöñ aku, ñĩgö yadĩl maga akwör cöña.

¹⁶ Ñĩñ akuyöbö almĩjöñ aku, ñĩ piönjö Acö nugwo yadmön, nuñ ñĩgö Höñ Yöra Mĩdĩb Nöbö aku agal abañ hön, ñĩgö pĩsan öim öim mĩdön, ñĩ ñĩgö rĩ nölĩmĩdĩl mag akuyöbö, nuñ ñĩgö algör ör rĩ nöiöna.

¹⁷ Höñ Yöra Mĩdĩb Nöbö aku nuñ mönö mĩ akwör yad nölĩb Inöm aku mĩ. Nöbö mö mögöriñ il kĩ piaku Höñ Yöra Mĩdĩb Nöbö nugwo māmāga nugwölöi; nuñ nöbö pödiöm mĩd aku nugwölöi. Makwam, nugwo nugw pĩb maga mĩdöl. Makwam weik Höñ Yöra Mĩdĩb Nöbö nuñ ñĩñ pĩsan mĩda; mai yuörĩb ñĩñ kwo mĩjöna. Ñĩñ nugwo mödö nugwöia.

¹⁸ Nĩ wöröxön, ñĩgö ha nuö mĩdöl nöbö mö akuyöbö anadö röböxöin; ñĩ ñĩgö pöl höbkal höna.

¹⁹ Womiöx mɪda, nöbö mö mögöriḅ il kɪ mɪdöi akuyöbö nɪ nugweñ, jɪ ñɪɲ nɪ nugwöña. Nɪ kömö mɪjɪn aku, ñɪɲ algör ör kömö mɪjöña.

²⁰ Wop aku nɪ Acö na yuöriḅ nuɲ kwo mɪdɪl mönö yadɪm il aku nugw ri aböña. Makwam ñɪɲ yuö nɪ kwo mɪdɪm, nɪ yuö ñɪɲ kwo mɪdɪl il aku algör ör nugw ri aböña.

²¹ Nöbö mö mönö nɪ yadɪl aku nugw pön, riḡ yadɪl mag akuyöbö akwör röi piaku, nɪ madmag niḡön, aliö alöia. Nöbö mö nɪ madmag niḡöi piaku, Acö na ñiḡö kwo algör ör madmag niḡöna; nɪ algör ör ñiḡö madmag niḡön, nɪ nöbö pödiöm mɪdɪl aku ñiḡö yabumön, ñɪɲ nɪ nugw ri aböñɪɲö,” röña.

²² Jisas aliö riḡmɪdmɪn, Judas (Judas nugwo höuöu röɲ aku yöi, Judas hör i) nuɲ Jisas nugwo yadöña, “Nöbö Dib. Pödpöd ran, nagö nöbö pödiöm mɪdlö aku anɪɲör yabunö, jɪ nöbö mö mögöriḅ hör piaku piaku nan nugw pölöi piaku ñiḡö yabuöinanö?” röña.

²³ Aliö riḡmɪn, Jisas yadöña, “Nöbö mö kai nɪ madmag niḡön aku, mönö yadɪl aku pön riḡ yadɪl mag akuyöbö akwör cöna. Acö na nugwo madmag niḡön, an nuarö nugwo pöl hön, nugwo pɪsaɲ mɪjɪɲa.

²⁴ Nöbö mö kai nɪ madmag niḡen aku, mönö yadɪl aku pön riḡ yadɪl mag akuyöbö ren. Makwam nɪ yadmön nugumɪdöi mönö aku mönö nɪ keir yöi; Acö nɪ yad abmɪn höm aku, mönö mag nuɲ aku mɪ.

²⁵ “Nɪ ñiḡö pɪsaɲ mɪdɪl wop kɪ mɪ, mönö kɪ yad nöliḷa.

²⁶ Nɪ dina jɪ Acö nuɲ Höñ Yöra Mɪdɪḅ Nöbö aku, Inöm Lei aku, agal aban hön mabö nɪ riḡ riḷ mag akwör cöna. Inöm Leia nuɲ ñiḡö pɪsaɲ mɪdön, mönö wä aku magaliḡ yad nöḷ ri abön, ñiḡö riḅ wä nölan, ñɪɲ nɪ mönö kai kai yadɪl piaku magaliḡ riḅyöx nugu ḡirön mɪjöña.

²⁷ Nɪ dina jɪ ñɪɲ tar mɪd ri ab ḡi mɪjöña. Mönö aku nöbö mö mögöriḅ il kɪ piaku hör mönö yadöi akuyöbö yadmɪdöi. Nɪ keir hön riḡmön, nöbö mö tar mɪd ri abɪḅ maga ra. Makwam, nɪ ñiḡö yadmɪdla, tar mɪd ri ab ḡi mɪjöña. Makwam, höbwab riḅ madmag ömörö pön ipöxmɪjeñ.

²⁸ “Nɪ duön höuöil höna, riḷ mönö aku nugwön, ñɪɲ pöd riḡmɪn höbwab riḅ madmag ömörö pɪ ḡirön mɪdöi? Ñɪɲ nɪ madmag niḡöyɪx aku, Jisas duön Nuö nuɲwa pɪsaɲ mɪdɪḅa riḡmɪdö, rön, wahax pɪ ḡir mɪdöyɪxa. Aku agapɪm: Acö nuɲ nɪ röxḡiḅ yöi; Acö nuɲ Nöbö dib.

²⁹ Makwam, ñiḡö röböx duöi mag kɪ, ñiḡö höd yadmɪdɪl maku pal; mai dina aku, ñɪɲ riḅ bli hölu nugweñ; mönö yadmɪdɪl mönö aku nugw pöñɪɲö, rön, yadmɪdla.

³⁰ Nöbö mö mögöriḅ il kɪ nɪ nugw pölöi piaku ñiḡö kiɲ röxḡ nugwidɪx mɪd Nöbö Gwogwo aku nuɲ hömɪd aku mɪ, nɪ ñiḡö pɪsaɲ mönö mɪxɪl diba yad mɪdɪḅ maga niḡöl. Makwam Nöbö Gwogwo nɪ ri ḡwogwam cinö, riḡmɪd aku, öliḱö nuɲwa mɪdöl.

³¹ Nɪ Acö na madmag niḡil aku, nöbö mö akuyöbö nugwɪɲ, me rön, Acö nɪ yad mag akuyöbö akwör magaliḡ riḡmɪdla.

“Makwam wopik höɲ mödö dunö,” röña.

15

Jisas nuɲ keir nag wain, nöbö mö nuɲ bla nag löx löx

¹ Jisas mönö yadön yadöña, “Nɪ keir nag wain aku; Acö na möriwö riḅ mɪnöbö aku.

² Löx pɪlö nɪ i mag yaxen aku, Acö nuɲ löx pɪlö aku römal aböna. Makwam

lōx pīlō yaxōn aku, mai mag mīga akwōr yaxōnījō, rōn, nuŋ rōmaxdōr ri abōna.

³ “Nī ñigō mōnō wā yad nōlmōn nugwōi aku, ñīŋ mōdō lei wā rōxg mīdōia.

⁴ Ñīŋ yuō nī kwo mīdīŋ; nī yuō ñīŋ kwo mījīna. Lōx pīlō bla, ila alīg nīgīō nīgōn mījōn akwōr, maga yaxōna; hōr ōr mīdōn maga yaxen. Mag akuyōbō akwōr, ñīŋ nī nīgīō nīgōn mīdeñ aku, mag bli yaxen.

⁵ “Nī keir nag wain aku, ñīŋ pīñ lōx bla. Nōbō mō bīl kai nī pīsan nīgīō nīgōn mījōñ bla, mag mīga akwōr yaxōña; jī ñīŋ ñīŋ keir mījōñ aku, ap i renīm.

⁶ Makwam, nōbō mō bīl kaim yuō nī kwo mīden aku, nag lōx rōmaxdōrīŋ il bō pīnōn wōrōxōn mag akuyōbō rīg mījōna; nag lōx piaku pīrag du urīŋ yōñōna.

⁷ Makwam ñīŋ yuō nī kwo mīdōn, mōnō mag na yuō ñīŋ kwo nugw pī gīr mījōñ aku, ap agap apīm yad nugwōñ aku, Acō rīg yajōñ mag akwōr cōna.

⁸ Ñīŋ ap maga magōri maga rī yaxōn aku, nōbō mō na mī ōdōriō mījōña. Makwam, nōbō mō bla ñīŋ nugwōn, Acō na Nōbō mīl mag wā keiryōbō alīg mīd aku nugwōña.

⁹ “Acō nī mī ōdōriō madmag nīg aku, nī kwo algōr ōr ñigō mī ōdōriō madmag nīgla. Makwam, ñīŋ nī cīrīp gī mīdīŋ, nī ñigō madmag nīg gīr mījīna.

¹⁰ Nī Acō mōnō nuŋ aku mai rīmōn, nī madmag nīg gīr mīda. Makwam mag akuyōbō akwōr, ñīŋ mōnō na aku mai rīmījōñ aku, nī ñigō madmag nīg gīr mījīna.

¹¹ “Mōnō ñigō yadmīdīl kī, nī pōdpōd rīmīn yadmīdīl? Nī mī ōdōriō wahax pīl mag akuyōbō, ñīŋ kwo algōr ōr wahax mī ōdōriō wahax pīnō, rōn, mōnō kī yadmīdla.

¹² Nī ñigō mōnō ōlīsō i yadmīdla: nī ñigō mī ōdōriō madmag nīgīl mag akuyōbō, ñīŋ kwo algōr nuō nuō mī ōdōriō madmag nīgīnō.

¹³ Nōbō i nuŋ nōbō nugub nuŋ bla rībyōx nugwōn, ñigō ñōx nīgōn wōrōxōn aku, nōbō aku nuŋ nōbō nugub nuŋwa mī ōdōriō madmag nīgōn aku mī, mag akuyōbō cōna.

¹⁴ Nī yajīn mag akuyōbō cōñ aku, ñīŋ nōbō nugub na mījōña.

¹⁵ Makwam wopik nī ñigō mabō rī nōlīb nōbō nī bla yadmīdōi; ñigō nōbō nugub nī bla yadmīdla. Mabō rī nōlīb nōbō bla, nugwidīx mīdīb nōbō ñīŋa, ap ñīŋ piaku nugwōlōi. Makwam nī Acō mōnō kai kai nī yad nōl aku, ñigō wōxnō yad nōil aku, ñigō nōbō nugub na yadmīdla.

¹⁶ Ñīŋ nī pīnīŋ rōn pōlim; nī ñigō pīnō rōn pīma. Ñīŋ duōn, ap mag mīga akwōr, ap mag ōim ōim mījōn aku yaxōnījō, rōn, ñigō mabō aku yad nīgla. Ñīŋ akuyōbō almījōñ aku, ib na urōn Acō nugwo yad nugwōñ aku, rīg yad nugwōñ mag akwōr cōna.

¹⁷ “Nī ñigō mōnō ōlīsō yadōn yadmīdla, nuō nuō madmag nīgīnō,” rōŋa.

Nōbō mō mōgōrīb il kīyōbō, ñīŋ Jisas nōbō mō nuŋ akuyōbō ñigō rīb gwogwo yōx nugwōia

¹⁸ Jisas nōbō nuŋ akuyōbō ñigō mōnō bli kwo yadōn yadōŋa, “Nōbō mō mōgōrīb il kī ñigō rīb gwogwo yōx nugwōñ aku, rīb dib aku yōx nugumījeñ; Jisas nugwo hōd ōlīsō wōlīm rīg rīm mag akuyōbō anīŋ pīōŋō rīmīdōiŋō, rōn, rīb aku yōx nugwōña.

19 Ñiŋ nōbö mö mögöriḅ il kɪ nɪ nugw pōlōi akuyōbö mɪdōyɪx aku, ñigō, nōbö mö an, me rōn, pɪ madmag nɪgōyɪxa. Nɪ ñigō pōlɪm wop aku, mögöriḅ il kɪ rɪg rɪbyōx nugwōi akuyōbö rɪbyōx nugumɪdim aku, jɪ ñigō pɪnō rōn pɪmōn, nōbö mö na mɪdōia. Makwam mɪ, nōbö mö mögöriḅ il kɪ ñigō rɪḅ gwogwo yōx nugwōia.

20 Makwam hōd ñigō mōnō yadɪm aku uplōbmijeñ: ‘Mabō rɪ nōlɪḅ nōbö aku nōbö dib, nugwo nugwidɪx mɪd nōbö aku nōbö ulmɪdō mɪdōl.’ Makwam, nōbö mö bli nɪ rɪ gwogwam rōi aku, ñigō kwo algör ör rɪ gwogwam cōña; nōbö mö bli mōnō na nugw pōn mai duōi aku, mōnō ñiŋ yad nōiōñ aku algör ör nugw pōn mai diōña.

21 Ñiŋ Nōbö nɪ agal abmɪn hōm Nōbö aku nugwo nugwōlōi makwam, ñiŋ nōbö na mɪdōi aku nugwōn, ñigō rɪ gwogwam cōña.

22 “Nɪ hōn ñigō mōnō wā yadōyōx aku, ap kib mag gwogwo rōn mōnō diba yōxölōyɪx. Makwam nɪ hōn ñigō yad nōl rɪ abɪm aku, ödōi ñiŋ dub i mɪdōl; ñiŋ ap kib mag gwogwo rōi aku mōdō nugwōia, jɪ wopik ñiŋ algör ör ap kib mag gwogwo nugwogwo rɪmɪdōia.

23 Makwam nɪ ölisō wōlɪm nugwōi aku, nör yōi, Acō nugwo aipam rɪḅ gwogwo yōx nugwōia.

24 Nɪ ñigō pɪsaŋ mɪdōn, ap rōlɪbā akuyōbö rōyōx aku, ap kib mag gwogwo rōn mōnō diba yōxölōyɪx. Makwam nɪ hōn ap rōlɪbā akuyōbö rɪmōn, nɪ rɪḅ gwogwo yōx nugwōi aku, Acō na aipam nugwo rɪḅ gwogwo yōx nugwōi makwam, mōnō diba yōxōña.

25 “Alōi aku, Depid nuŋ God Mōnō aku Juda ada lo an me rōi mōnō bli kai kɪtōn rɪg yadōn mag akwör rōia. Nuŋ mōnō aku kai kɪtōn yadōña, ‘Mōnō il i mɪdölōm wōhō, nɪ hör rɪḅ gwogwo yōx nugwōiñö,’ rōña.

26 “Makwam nɪ du Acō nugwo yadmōn, nuŋ Hōñ Yōra Mɪdɪḅ Nōbö aku nugwo yad abaŋ, nuŋ hōn ñigō nugwidɪx mɪjōna. Mōnō mör yad nōlmɪd Inōm aku, nɪ nōbö pōdiōm mɪdɪl aku, ñigō rɪbyōx nōlan, nugwōña.

27 Ñiŋ nɪ pɪsaŋ öim yōnmɪdim makwam, ñiŋ kwo aipam du yōnōn nōbö mö akuyōbö ñigō nɪ nōbö pōdiōm mɪdɪl mōnō aku yad nōlɪŋ duan,” me rōña.

16

1 Jisas mōnō yadōn yadōña, “Nɪ ñigō yadɪl mōnō kɪ, nugw rɪ abōñ aku, mai agapɪm ran, nɪ rōböxōn pɪn bɪceñiŋö, rōn yadla.

2 Makwam ñigō Juda mögum rɪḅ ram akuyōbö yad rɪŋö bö abōn, ‘Hōuōil hōmijeñiŋö,’ cōña. Makwam akwör yōi; mai ñigō pɪl pal nɪgɪba cōñ aku, akuyōbö alɪŋ God nugwo wā cōniŋö, rɪ rɪbyōx nugwōña.

3 Almɪjōñ aku, Acō an nuarō nugwōlōi aku, akuyōbö aiōña.

4 Nɪ ñigō hōd, al aliō cōniŋö, rōn yadɪl mōnō aku, mai mag aliō akuyōbö rɪmɪjōn aku, Jisas an aliō cōniŋö, rōn, mag akuyōbö rɪmɪdō, rōn nugw rɪ abōñiŋö, rōn, ñigō mōnō kɪ yadmɪdla.

Jisas, “Inōm Leia hōniŋö,” rōña

“Hōd nɪ ñigō pɪsaŋ mɪdmɪdɪl makwam, ñigō mōnō aku hōd yadōlɪm.

5 Weik Nōbö nɪ agal abmɪn hōm Nōbö aku hōbkal mɪdɪba dumɪdla, jɪ ñiŋ nōbö i nɪ, ‘Pikai duba rɪmɪdlaŋö?’ rōn, yad nugwōl.

⁶ Mönö nî kî nugwön, madmag ñîŋa öliŋ pilim, rîb mîga yöx nugumîdöia.

⁷ Makwam ñîgö mi yadmîdla, nî din aku, ñîgö wä cöna. Aku agapîm: nî duöin aku, Höñ Yöra Mîdîb Nöbö aku nuŋ ñîgö pöl hen; jî nî din aku, nî nugwo yad abmön, ñîgö pöl höna.

⁸ Nuŋ hön, nöbö mö mögöriþ il kî mîdöi akuyöbö ñîgö rîb ölsö nölan, ñîŋ ap kib mag gwogwo rön þîx alig mîdöi il aku nugwön, ñîŋ pödpöd rön God mämäg il nuŋ yöra kömö wä mîjôn il aku nugwön, God ñîgö mönö diba yajön il aku nugwön, nugwöña.

⁹ Nî nugw pölöi aku, Höñ Yöra Mîdîb Nöbö aku nuŋ, ñîgö ap kib mag gwogwo rîb il aku ödöriö akwör yad nölön, 'Þîx alig mîdöiŋö,' cöna.

¹⁰ Nî höbkal Acö nuŋ mîdîba dumön, ñîŋ nî nugweñ makwam, Höñ Yöra Mîdîb Nöbö aku nuŋ, nöbö mö akuyöbö ñîgö God mämäg il nuŋ yöra kömö wä mîdîb il aku ödöriar yad nölön, 'Þîx alig mîdöiŋö,' cöna.

¹¹ Makwam nöbö mö mögöriþ il kî nî nugw pölöi akuyöbö ñîgö kiŋ röxg nugwidîx mîd Nöbö Gwogwo aku, God nuŋ nugwo mönö diba mödö yadön makwam, Höñ Yöra Mîdîb Nöbö aku nuŋ, Seten nöbö mö nuŋ bla algör ör mönö diba nugwöñîŋö, cöna.

¹² "Mönö na mîga akwör mîda, jî mönö piaku weik ñîŋ þîb maga nîgöl.

¹³ Makwam mönö ma yad nölîm Inöm aku hömîjôn aku, God nuŋ nöbö pödiöm mîd mönö mî aku magalig ñîgö yad nöl ri aböna. Mönö nuŋ adö bli keir pön yaden; mönö audiöx nugwön mönö akwör yad nöl gîrön, mai cön mönö adaku ñîgö yad nöiöna.

¹⁴ Nuŋ mönö nî aku pön ñîgö yad nöiöna. Nuŋ alan, nöbö mö bla mil mag wä keiryöbö nî aku nugwöña.

¹⁵ Makwam Acö ap nuŋ agap apîm mîd akuyöbö, magalig ap na mîda. Makwam mî yadla, 'Inöma nuŋ mönö na aku pön, ñîgö yad nöiönîŋö,' rîla.

¹⁶ "Hör mag ul mîŋi mîda nî nugweñ; jî mai hör mag ul mîŋi mîdön, nî iswob nugwöñîŋö," röŋa.

¹⁷ Jîsas aliö rîmîdmîŋ, nöbö nuŋ bla ñîŋ keir ör yadmä, "Mönö yöraku yada, 'Hör mag ul mîŋi mîda, nî nugweñ; jî mai hör mag ul mîŋi mîdön, nî iswob nugwöñîŋö,' rî mönö aku ila mîkai? Makwam mönö i yada, 'Nî Acö dinö,' rî aku, agö mönöm yad?" rîmä.

¹⁸ Aliö rön, ñîŋ nuö nuö yad nugw painö yad nugwön yadmä, " 'Hör mag ul mîŋi' me rî aku, pödpöd rîmîŋ yad? Yad aku an ila nugwölöliŋö," rîmä.

¹⁹ Aliö rön Jîsas nugwo yad nuguba rîmîdmîŋ, nuŋ keir nugwön yadönja, " 'Hör mag ul mîŋi mîda, nî nugweñ; jî mai hör mag ul mîŋi mîdön, nî iswob nugwöñîŋö,' rîl mönö aku nugwön nuö nuö yad nugumîdöi ä?

²⁰ Nî ñîgö mî ödöriö yadmîdla, nöbö mö mögöriþ il kî nî nugw pölöi akuyöbö, ap ñîŋ keir akuyöbö rîbyöx nugwön wahax þîmîjöña; jî ñîŋ ñîŋör ögwö yöxön im gör mîjöña. Im gör mîjöña, jî mai ñîŋ mî ödöriö wahax þîmîjöña.

²¹ Mö i ha nîmîm nugugîrön, öliŋ höb diba pa, jî mai ha yöx pön hö nîgön, mag aku nuŋ ha kiai yöudöŋdön mögöriþ yörîk hö aku nugwön, öliŋ höb aku uplöbön, wahax þî gîr mîjöna.

²² Ñîŋ mag aliö akuyöbö, weik madmag ñîŋa aipam öliŋ þîl mîda, jî mai nî iswob nugwön, mî ödöriö wahax þîmîjöña. Nöbö mö bli hön wahax þîb ñîŋ aku peñîm.

23 “Wop maiyöbö aku, ñiŋ ap i nɪ yad nugweñ. Ñigö mɪ ödöriö yadmɪdla, ib na urön Acö nugwo yad nugwöñ aku, rɪg yad nugwöñ mag akwör cöna.

24 Ñiŋ höd ib na urön, Acö nugwo ap i yad nugwölöi. Makwam weik, ib na urön yad nugwiŋ, rɪg yad nugwöñ mag akwör cöna, nugwön ñiŋ mɪ ödöriö wahax pɪmɪjõna.

25 “Acö mönö nuŋ adaku yadön, öim mönö höd röxön yadɪl aku, jɪ weik womiöx mɪda, mönö akuyöbö yadöin; wöxnö akwör yajɪna.

26 Wop aku haŋ, Acö nugwo yad nugwöñ aku, ib na urön yad nugwiŋ nugwöna. Ib na urön Acö yad nugwöñ ap aku, nɪ keir ap aku Acö yad nugwöin; ñiŋ keir ib na urön Acö yad nugwöñ aku, nugwöna.

27 Aku agapɪm: Acö nuŋwör nɪ agal abmɪn höm aku nugw pön, nɪ madmag ñigöi aku mɪ, Acö nuŋ keir ñigö madmag nɪga.

28 Acö pɪsaŋ mɪdön röböxön mögörüb il kɪ höma; weik mögörüb il kɪ röböxön höuöil Acö mɪd yöra duön pɪsaŋ mɪjnɪjõ,” röŋa.

29 Jisas aliö rɪmɪdmɪn, nöbö nuŋ bla yadmä, “Weik mönö höd röxön yadmɪdöi; ödöriö mɪ wöxnö yadmɪdlö maku.

30 Wopik an nugwöla, naŋ mönö piaku magalɪg mödö nugulö. Nöbö mö bli mönö yad nugub ñiŋa mɪjõn aku, nagö yad nugwölöi wop akwör, naŋ keir mödö nugwön painjõ yad nöinö. Ailö aku an nugwöla, nagö God pɪsaŋ mɪdön hömö maku,” me rɪmä.

31 Aliö rɪmɪdmɪn, Jisas yadöŋa, “Makwam, ‘An wopik nugw pölɪŋjõ,’ rɪ rɪbyöx nugwöinöñö ä?

32 Womiöx hömɪda – jɪ weik mödö hö mɪk – nɪ röböxön ñiŋ ram hörirör duŋ, nɪ keir öñör mɪjɪna. Jɪ nɪ keir öñör mɪdöin; Acö mɪd aku pɪsaŋ mɪjnɪŋa.

33 “Makwam ñigö mönö yad nöliɪ kɪ, ñiŋ yuö nɪ kwo mɪdön, tar mɪd ri abnö, rön, yad nöliɪa. Mögörüb il kɪ mɪdöi akuyöbö ñigö ömöro pɪ nöiõña. Makwam wahax pön rɪb wä yöx nugu gör mɪjõña, ap agap apɪm mögörüb il kɪ ñigö cön aku, nɪ ölisö aku magalɪg pɪ wöktaitö möl na aku mödö ñiglö,” röŋa.

17

Jisas Nuö nuŋwa höjöpälöŋa

1 Jisas mönö aku yad pörön, laxiö adöx yöd röul adö kau sö nugwön yadöŋa,

“Acö. Nɪ yadmö wop aku weik wöxnö nɪga. Makwam, naŋ ran, nöbö mö bla nugwöña, nɪ Ha naŋa mil mag wä keiryöbö alɪg mɪdla; makwam nɪ Ha naŋa rɪmön, ñiŋ nugwöña, nagö Acö mil mag wä keiryöbö alɪg mɪdlö.

2 Aku agapɪm: nɪ keir yadmö akuyöbö, nöbö mö piaku piaku magalɪg nugwidɪx mɪdön, nöbö mö nɪ yad ñiglö akuyöbö ñigö pön, kömö öim mɪdɪb mag aku ñigö nöina.

3 Nöbö mö ñiŋ, nagö God mɪ paŋyöbö akwör mɪdlö aku nugwön, nɪ Jisas Kraiŋ yad ablö aku nugwöñ nöbö mö akuyöbö, öim öim kömö mɪjõña.

4 Nɪ mögörüb il kɪ yadmö mabö aku, rɪp duön rɪ pörɪl makwam, nöbö mö mögörüb il kɪ mɪdöi piaku ñiŋ nugwöia, naŋ Nöbö mil mag wä keiryöbö alɪg mɪdlö.

⁵ Makwam Acö. Weik nan r+m+dan, höd mögöriþ r+ nīgölm+ñ wop aku, an nuarö mil mag wä keiryöbö alig m+dm+dm+ñ mag akuyöbö, wopik iswob pan mag aliö akwör alig m+jn+ñja.

Jisas nöbö nuñ piaku me rön Nuö nuñwa höjöpalmöña

⁶ “Nöbö mö mögöriþ il k+ bla bli n+ nölmö. Nöbö mö piaku, ñ+ñ nöbö mö nagö m+dm+dmä aku, j+ n+ nölmö. Nagö nöbö pödiöm m+dlö aku ñ+gö yad nöлма. N+ mönö wä nanja ñ+gö yad nölmön, ñ+ñ nugw pön, r+g yad mag akwör röia.

⁷ Wopik ñ+ñ mödö nugwöia, n+ ap agap+m r+l piaku, n+ keir röi. Ñ+ñ nugwöia, agap+m n+ nöil aku, m+ nanjör n+ nöilö.

⁸ Mönö kai kai n+ yadmö aku, ñ+gö yad nölmön nugw pöia. Makwam, n+ höd nagö p+san m+dm+döla, nagö n+ yad abman mögöriþ il k+ höm mönö aku, nugw pöia.

⁹ “N+ ñ+ñjör höjöpalm+dla. Nöbö mö mögöriþ il k+ nagö nugum+n ölisö wöl bla, n+ ñ+ñ höjöpalm+döi. Nöbö mö n+ nöilö piakwör, nöbö mö nagö m+dlö aku, n+ ñ+ñjör höjöpalm+dla.

¹⁰ Nöbö mö n+ bla keir, nöbö mö nagö bla keir yöi. Nöbö mö an nuarö panjör m+dlöia m+. Ñ+ñ röi mag aku nugwön, nöbö mö piaku bli nugwöia, n+ nöbö mil wä keiryöbö alig m+dlä.

¹¹ Makwam wopik n+ m+dlö yöra in aku, ñ+ñ keir alig m+jjöña. Acö Lei! Ib nagö ölisö mag keiryöbö alig m+dlö ib aku, n+ kwo algör pan ib akwör nöilö. Ib ölisö keiryöbö mag nagö aku pön, ñ+gö hanjad röbön, an nuarö n+giö n+gön m+dlö aku, ñ+ñ mag akuyöbö algör ör n+giö n+gön m+jjöña.

¹² N+ ñ+gö p+san m+dlön, ib ölisö nagö n+ nölmö aku pön, ñ+gö hanjad röbön nugwid+x m+dlö ri abön r+la. Nöbö i yöm röi. God Mönö kai k+tön, nöbö i anjadö hö p+n palön öi+ñ höb diba pön+ñö, r+mä aku, nöbö akwör hölögiþöña. Alön aku, God Mönö höd r+g kai k+tim mag akwör röña.

¹³ “Makwam nagö m+dlö yöra uba r+m+dlö aku, weik metyöbö mag i mögöriþ il k+ r+g m+dlä nugwön ñ+ñ nugugu m+dl+m nugug+rön, nagö mönö k+ yadm+dla. Makwam, n+ m+ ödöriö wahax p+m+dlö mag akuyöbö, ñ+ñ kwo algör ör wahax p+ñ.

¹⁴ Mönö wä nagö aku ñ+gö yad nölmön nugw pöi aku, nöbö mö mögöriþ il k+iyöbö ñ+gö ölisö wöl+m nugwöia. Nöbö mö mögöriþ il k+ r+g r+byöx nugwöi mag akuyöbö, n+ kwo algör aliö r+byöx nugwöi aku, ñ+ñ kwo algör, nöbö mö mögöriþ il k+ r+g r+byöx nugwöi mag akuyöbö, ñ+ñ kwo algör aliö r+byöx nugwölöi. Aku m+, nöbö mö mögöriþ il k+ ñ+gö ölisö wöl+m r+g gwogwo yöx nugwöia.

¹⁵ Makwam ñ+ñ mögöriþ il k+iyöbö pön nagö m+dlö yöra pön duö, rön, yadm+döi; nagö ñ+ñ nugwid+x m+dan mögöriþ il k+ m+dl+ñ, Nöbö Gwogwo ñ+ñ r+ gwogwam rölan, me rön, yadm+dla.

¹⁶ Nöbö mö mögöriþ il k+ r+g r+byöx nugwöi mag akuyöbö, n+ kwo algör aliö r+byöx nugwöi aku, ñ+ñ kwo algör, nöbö mö mögöriþ il k+ r+g r+byöx nugwöi mag akuyöbö, ñ+ñ kwo algör aliö r+byöx nugwölöi.

¹⁷ Mönö nagö aku, mönö ma aku, ñ+gö yad nölan, ñ+ñ leia m+jjöña.

¹⁸ Nagö n+ nöbö mö mögöriþ il k+ m+dlöi mib+l k+iyöbö abmö aku, n+ ñ+gö kwo algör ör nöbö mö mögöriþ il k+ m+dlöi mib+l piaku abla.

¹⁹ Mabö b+l kai n+ nöilö aku, n+ r+ pöc+na. N+ alm+dla aku, nöbö n+ bla ñ+ñ n+ nugwön, an kwo algör God mabö r+ nöli+b nöbö nuñwa akwör m+d+ñö, rön, mabö ñ+gö kai nöinö aku, ñ+ñ kwo pañ algör ör r+ pör+ñ, me rön, r+m+dla.

Jisas nöbö mö nuñ bla magalig, me rön, Nuö nuñwa höjöpälöña

²⁰ “N+ nagö höjöpalm+d+l k+, wopik yad+l nöbö pik ñ+gör höjöpalm+döi; ñ+ñ mönö yad nöli+ñ, nöbö mö bla mönö ñ+ña nugw pön, n+ nugw pön nöbö mö akuyöbö aipam höjöpalm+dla.

²¹ Acö, nagö yuö n+ kwo m+dmän, n+ yuö nagö kwo m+dla. An nuarö n+giö n+gön m+döl mag akuyöbö, ñ+ñ magalig algör pañ mag akwör rön an nuarö p+sañ n+giö n+gön m+d+ñ. Aiöñ aku, nagör n+ yad abman höm aku, nöbö mö mögöri+b il k+ m+döi piaku nugw p+ñ.

²² An nuö n+ic n+giö n+gön m+döl aku, ñ+ñ kwo algör n+giö n+gön m+d+ñ, me rön, nagö mil mag wä keiryöbö n+ nölmö aku, n+ piönjö ñ+ñ aipam algör nöila.

²³ Nagö yuö n+ kwo m+dmän, n+ yuö ñ+ñ kwo m+dmön mönö, ñ+ñ n+giö n+gön pañör m+jöña. Alm+d+ñ mönö, nöbö mö mögöri+b il kiyöbö nugwöña, nagör n+ abman höma, nugwön nagö n+ madmag n+glö aku, ñ+gö algör ör madmag n+glö.

²⁴ “Acö! N+ wä rö aku, nöbö mö n+ nöilö piaku du n+ m+j+ñ yöra p+sañ m+dön, mögöri+b r+ n+gölm+ñ wop aku, nañ n+ madmag n+gön mil mag wä keiryöbö n+ nölmö aku nugwöña.

²⁵ “Acö! Nagö Nöbö kömö wä! Nöbö mö mögöri+b il kiyöbö nañ nugwölöi. Nör nañ nugula. Nöbö mö n+ kiyöbö, nañör n+ abman höm aku nugwöia.

²⁶ Nagö nöbö pödiöm m+dlö aku, n+ ñ+gö yad nöila. Mai kwo algör, nagö nöbö pödiöm m+dlö aku, n+ ñ+gö yad nöli ri abna. Alön, n+ keir yuö ñ+gö kwo m+dmön, nagö n+ madmag n+glö aku nugw ri abön, ñ+ñ kwo algör nuö nuö madmag n+g+ñ,” me röña.

18

Jisas nugwo p+ c+c+ n+gmä

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

¹ Jisas Nuö nugwo höjöpäl pörön, nöbö nuñ bla p+sañ röbö ulm+dö Kidron möxön, ir kwo duön, olip yuö dumä.

² Olip yuö aku Jisas nöbö nuñ bla p+sañ öim du r+b g+ m+dm+döi makwam, Jisas nugwo höuöu r+ba r+m+dön nöbö Judas nuñ möl aku nugw ri aböña.

³ Perisi nöbö bla aipam, God ap höjöpäl ur nöli+b nöbö dib bla aipam, Judas nugwo yadm+ñ, nuñ du ami nöbö bli yöli+ñön, God höjöpäl+b rama ömdö nöbö bli yöli+ñön, pön du Jisas m+dön yöra uröp+ñöña. Ñ+ñ nuö nuö p+li+b ap bli pön, höt+kö bli ur p+ragön, höm+dmä.

⁴ Jisas nugwo ap apap+m r+ba röñ aku nugwön makwam, höm+dmä aku duön yadöña, “Yön+m hölup yön+m+döi?” röña.

⁵ Aliö r+m+ñ, yadmä, “Jisas, nöbö Nasaret yöbö aku,” me r+mä.

Aliö r+m+ñ, Jisas yadöña, “Nöbö aku m+ n+ m+k,” me röña. J+ mag aku, nugwo höuöu röñ nöbö Judas, nuñ ñ+ñ p+sañ yöroku m+döña.

⁶ Makwam Jisas, “Nöbö aku m+ n+ m+k,” me r+m, ñ+ñ höglöm adadö r+p du p+ñ b+rmä.

⁷ Jisas iswob ñigö yadöŋa, “Yönim hölup yönmädöi?” röŋa.

Aliö rımın, yadmä, “Jisas, nöbö Nasaret yöbö aku,” me rımä.

⁸ Aliö rımın, Jisas yadöŋa, “Ñigö maduö yadla, ‘Nöbö aku mı nı mık.’ Nı hölu nugw yönöi aku, nöbö kiyöbö ñigö röböxiŋ duŋ,” me röŋa.

⁹ Röŋ aku, Jisas höd Nuö nugwo yadöŋ mag akwör röŋa. Nuŋ Nuö yadöŋa, “Acö. Nöbö nı nölmö piaku, paŋyöbö i yöm rölö,” röŋa.

¹⁰ Wop akwör, Saimon Pita yu mıxıl ölisö rag höŋ aku pugul pön, nöbö i nugwo rımıŋ mırıx adö aŋadö römal cö gı aböŋa. Nöbö aku ib nuŋwa Malkas. Nuŋ God ap höjöpal ur nölıb nöbö dib ödöriö aku nugwo mabö rı nölıb nöbö nuŋ aku mıdmıda.

¹¹ Pita almidmın, Jisas yadöŋa, “Yu mıxıl ölisö pılö aku yöra röbaŋ pın duan! Nagö Acö röbö acıx nı nöł aku nımöinö, rön nugulö ä?” röŋa.

Jisas pön Anas mıdöŋ yöra dumä

¹² Jisas aliö rımın nugugırön, ami nöbö bla aipam, God höjöpalıb rama ömdö nöbö bla aipam, Jisas nugwo pı cıci nıgön, nag nıg gö nıgön,

¹³ ñıŋ höd Jisas pön Anas mıdöŋ yöra dumä. Anas nuŋ Kaiapas nıcmöx nuŋwa. Kaiapas kım paŋyöbö aku, God ap höjöpal ur nölıb nöbö dib ödöriö mabö aku yad nıgım rımdöŋa.

¹⁴ Kaiapas nuŋ höd Juda mönö pı nuöm nıgıb nöbö bla ñigö yadöŋa, “Nöbö paŋyöbö i wöroxar an magalıg kömö dınıŋ aku wä cönıŋö,” röŋa.

Pita, “Jisas nugwo nugumıdöiö,” röŋa

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Makwam Jisas nugwo alön, pön du Anas rama dumıdmä nugwön, Saimon Pita, nı Jon, anıŋ mai mai dumıŋa. God ap höjöpal ur nölıb nöbö dib ödöriö aku nı nugw rı aböŋ makwam, nı duön aŋadö ram nuŋwa kula yuadö bö duma;

¹⁶ jı Pita nuŋ rıŋadö hör yör bö mıdöŋa. Nı höbkal hön, mö ubalıj ıla nugwidıx mıdöŋ aku nugwo yadön, Pita nugwo yölıŋön kul yuadö bö dumıŋa.

¹⁷ Jı mö ubalıj ıla nugwidıx mıdöŋ aku, Pita nugwön yadöŋa, “Nagö algör ör Jisas nöbö nuŋ i ä?” röŋa.

Aliö rımın, Pita yadöŋa, “Nı yöi,” röŋa.

¹⁸ Makwam Kaiapas nugwo mabö rı nölmıdim nöbö bla aipam, God höjöpalıb rama ömdö nöbö bla aipam, ñıŋ ij rımın, rın urim rın yuö öbıl gı mıd mau mıdmä. Pita nugwo algön nöŋ ij rımın, hö mıbıl yöŋaku paŋör mıdön, rın yuö mau mıdöŋa.

Anas Jisas nugwo mönö yad nugwöŋa

(Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Makwam Anas, God ap höjöpal ur nölıb nöbö dib ödöriö höd mıdöŋ aku, Jisas nugwo yad nugwöŋa, “Nöbö naŋ bla nöbö bıł kai bıł kai mıdöi? Nagö mönö bıł kai nöbö mö yad nöılö?” rı nugwöŋa.

²⁰ Aliö rımın, Jisas paıŋö yadöŋa, “Nı mönö bıł umadıö yad nölılım; nöbö ñıŋ piaku nugugu mıdım nugugırön, Juda mögum rıb ram bla aipam, God höjöpalıb ram aku aipam, öim wöxnö yad nöıla.

²¹ Makwam, pödpöd rımın nı mönö yad nugumıdlö? Nöbö mö mönö yadmön nugugu mıdım bıł pön hön yad nugwö. Mönö bıł kai yadım aku ñıŋ mı nugwöıŋö,” röŋa.

²² Jisas aliö rîmîn, God höjöpaltîb rama nugwidîx mîdöŋ ömdö nöbö i, nugwo alguna palön yadöŋa, “Pödpöd rîmîn God ap höjöpaltîb nöbö dib ödöriö aku nugwo mönö akuyöbö yadmîdlö?” röŋa.

²³ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Nî mönö inakmönö i yadlaŋö, cînö aku, mönö inakmönö hörîl aku nöbö mö kîyöbö ñîgö wöxnö yad nölö. Makwam mönö mi yadîl aku, nagö pödpöd rîmîn nî pailaŋö?” röŋa.

²⁴ Jisas nugwo nag nîg gö nîgmä aku mîdmîn nugugîrön, Anas yadmîn ñîŋ Jisas nugwo pön du, God ap höjöpaltîb nöbö dib ödöriö yonjyöbö aku Kaiapas pön dumä.

Pita iswob, “Jisas nugwo nugumîdöiö,” röŋa

²⁵ Makwam Pita nuŋ aliö öbîl gî mîdön rîŋ mau mîdmîn nugugîrön, nöbö bli nugwo yadmä, “Naŋ aipam nöbö nuŋ i mîdlö ä?” rîmä.

Aliö rîmîn, Pita iswob wai nölön yadöŋa, “Nî yöi,” röŋa.

²⁶ Makwam nöbö yöraku Pita rîmîja römäl cö göŋ aku, nöbö hödîg rîb nuŋ i God ap höjöpaltîb nöbö dib aku nugwo mabö rî mîdöŋa. Nuŋ hön, Pita nugwo yadöŋa, “Nî nagö nugula, nagö nöbö aku pîsaŋ olip yuö mîdlö ä?” röŋa.

²⁷ Aliö rîmîn, Pita iswob wai nölön yadöŋa, “Nî yöi,” röŋa. Aliö rîmîn nugugîrön, rîb pia kulakula wö röŋa.

Jisas nugwo pön Pailot mîdöŋ yöra dumä

(Mat 27:1-2, 11-14; Mak 15: 1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ Ruö löu mîl pörîm nugugîrön, Juda ada ñîŋ Jisas nugwo Kaiapas rama pön, Rom gapman nöbö dib Pailot ram diba pön dumä. Juda ada yadmä, “An Rom nöbö ram möl yuadö kî du cölmäl cîŋîŋ aku, anîŋ pîx alîg mîdön, Pasopa ap nîmîb maga mîdenîŋö,” rön, rîŋadö bö mîdmä.

²⁹ Makwam, Pailot rîŋö bö duön yadöŋa, “Nöbö kî nugwo agö mönöm mîdîm nugwön pön höi?” röŋa.

³⁰ Aliö rîmîn, ñîŋ yadmä, “Nuŋ ap gwogwo i rölöxisîŋö, nuŋ aliö pön hölölîx,” me rîmä.

³¹ Aliö rîmîn, Pailot yadöŋa, “Ñîŋ pön du lo ñîŋa keir rîg yad akuyöbö nugwön, mönö diba yajne,” röŋa.

Aliö rîmîn, Juda ada painjö yadmä, “An nöbö mö akuyöbö ñîgö mönö diba yadön, pîl pal nîgîŋ wöröxîb lo adaku mîdöl. Rom gapman ada anîŋ wöhö röiŋö,” rîmä.

³² Juda ada aliö rîmä aku, Jisas nî agö magîm rîŋ wöröxnö, rön, rîg yadöŋ mag akwör rîmä.

³³ Makwam Juda ada aliö rîmîdmîn, Pailot iswob höbkäl ram möl yuadö duön, Jisas haŋ, me rîm, hömîn nugwo yadöŋa, “Nagö Juda ada kîŋ ñîŋ aku mä?” röŋa.

³⁴ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Mönö nî yad nugumîdlö aku, ajmöl naŋ aku keir yadmîdlaŋö owa nöbö mö bli ajmöl ñîŋ aku pön yadmîdlö?” röŋa.

³⁵ Aliö rîmîn, Pailot yadöŋa, “Nî Juda nöbö yöi. Juda ada nagö piakwör, God ap höjöpaltîb nöbö dib nagö bla akwör, nagö pön hön imag na nölöia. Naŋ agapîm rîman nagö aliö pön höiŋö?” röŋa.

³⁶ Aliö rîmîn, Jisas yadöŋa, “Nî nöbö mö pön nugwidîx mîjîn aku, kîŋ mögôrîb il kî rîg mîdöi mag akuyöbö mîdöinöm. Nî mögôrîb il kî kîŋ

mɪdɪba rɪlɔx aku, Juda nɔbɔ mɔ bla nɪ nag nɪgnɪŋɔ, rim akuyɔbɔ, nɔbɔ mɔ nɪ bla ɔbɪlɔn nɪŋ pɪsɪŋ nuɔ nuɔ pɪlɔyɪxa. Makwam nɪ nɔbɔ mɔ pɔn nugwidɪx mɪjɪn mag aku keir mɪda; mɔgɔrɪb il kɪyɔbɔ wɔhɔ,” rɔŋa.

³⁷ Jisas aliɔ rɪmɪdmɪn, Pilot yadɔŋa, “Aku, nagɔ kiŋ i mǎ?” rɔŋa.

Aliɔ rɪmɪn, Jisas yadɔŋa, “Mɪ nagɔ yadlɔ maku pal. Adakwɔr mɪ, nɪ mɔgɔrɪb il kɪ yɔx pɔn hɔm, dib rɔxɔn, mɔnɔ ma aku yad nɔila. Nɔbɔ mɔ mɔnɔ ma ɔdɔrɪɔ pɪnɪŋɔ, rɪ rɪbyɔx nugwɔi akuyɔbɔ, mɔnɔ na aku pɔiŋɔ,” rɔŋa.

³⁸ Jisas aliɔ rɪmɪn, Pilot yadɔŋa, “Mɔnɔ adadɔ hɔrɪrɔr mɪga akwɔr mɪd aku, an pɔdpɔdɪɔ mɔnɔ ma ɔdɔrɪɔ maku, me rɔn, nugunɪŋɔ?” rɔŋa.

Juda nɔbɔ mɔ Pilot nugwo yadmǎ, “Jisas nugwo pɪl pal nɪgɪŋ,” me rɪmǎ (Mat 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

Pilot mɔnɔ aku yadɔn, hɔuɔil rɪŋɔ bɔ rɔu duɔn, Juda ada nɪgɔ yadɔŋa, “Nɪ nuŋ ap gwogwo i rɪ iɔra nugwɔi.

³⁹ Makwam an Rom gapman, kɪm aku kɪm aku, Pasopa wop dib aku hɔm, kɪlabɪs nɔbɔ nɪŋ i hɔr yau abɔla. Makwam, Juda ada kiŋ nɪŋ aku, hɔr yau abmɔn dɪɔnɪŋɔnɔ ǎ?” rɔŋa.

⁴⁰ Aliɔ rɪmɪn, ajmɔla aj halɔn yadmǎ, “Nugwo yɔi! An Barabas yau abne!” rɪmǎ. Barabas aku, nɔbɔ mɔ bla mɔnɔ nɔl pɔn duɔn gapman nɔbɔ pɪsɪn nuɔ pɪlmǎ.

19

Pilot Jisas mɔnɔ diba yadɔŋa

¹ Aliɔ rɪmɪdmɪn, Pilot ami nɔbɔ nuŋ bla yadmɪn, Jisas nugwo naga pɔn pal hɔuɔilmel rɪmǎ.

² Aliɔ palɔn, ap kaigap alig bli pɔn, kiŋ nɪgɔi usɪŋ akuyɔbɔ mei rɔn, Jisas nugwo rɔb nɔlɔn, wɔlɪj paskwolɔ mi mɪlkap i rɔb nɔlɔn,

³ nugwo iswob duɔn iswob duɔn yadmǎ, “Naŋ Juda ada kiŋ nɪŋa, nagɔ ɔim ɔim mɪdane!” rɪmǎ. Aliɔ yad gɪrɔn, nugwo hanaj mǎmǎg yuɔ adɔ palmǎ.

⁴ Makwam Pilot iswob rɪŋɔ bɔ duɔn, Juda nɔbɔ mɔ nɪgɔ yadɔŋa, “Nugwi! Nɪ Jisas nugwo pɔn rɪŋɔ kɪ hɔmɔn nɪŋ nugwɔŋa, nɪ nuŋ ap gwogwo rɪ il i hɔlu nugwɔiɔ,” rɔŋa.

⁵ Makwam Jisas nugwo usɪŋ kaigap alig mɪd aku rɔb rɪ nɔlɔn, wɔlɪj paskwolɔ mi mɪlkap adɔ rɔb nɔlmǎ aku alig hɔm nugugɪrɔn, Pilot nɪgɔ yadɔŋa, “Nugwo nugune!” rɔŋa.

⁶ Aliɔ rɪmɪn, God ap hɔjɔpal ur nɔlɪb nɔbɔ dib bla aipam, God hɔjɔpalɪb rama ɔmdɔ nɔbɔ bla aipam, Jisas nugwo nugwɔn mɔnɔ bɔlɔlɔ rɔn yadmǎ, “Nugwo bɪ katlɔ watlɔ um sɔ pɪl pal nɪgi! Nugwo bɪ katlɔ watlɔ um sɔ pɪl pal nɪgi!” rɪmǎ. Aliɔ rɪmɪdmɪn, Pilot yadɔŋa, “Nɪŋ keir nugwo pɔn duɔn, bɪ katlɔ watlɔ um sɔ pɪl pal nɪgi. Nɪ ap gwogwo rɪ ila hɔlu nugwɔiɔ!” rɔŋa.

⁷ Aliɔ rɪmɪn, Juda ada yadmǎ, “Nuŋ, ‘Nɪ God Ha nuŋ,’ me ra aku, lo an i yada, ‘Wɔrɔxɪŋ,’ me rɔ,” rɪmǎ.

⁸ Aliɔ rɪmɪn, Pilot nugwɔn, mɪ gɔj ipɔxɔn,

⁹ hɔuɔil ram mɔl yuadɔ duɔn, Jisas nugwo yad nugwɔn yadɔŋa, “Nagɔ mɔgɔrɪb pɪkai yɔbɔ?” rɔŋa. Aliɔ rɪmɪn, Jisas mɔnɔ i painjɔ yadɔlɔŋ.

10 Pilot yadöŋa, “Naŋ nɪ mönɔ i yadöinö ä? Naŋ nugulö, nɪ nagö nugwidɪx mɪdla. Makwam, nagö yau abnɔb yau abna; nagö bɪ katlɔ watlɔ um sɔ pɪl pal nɪgɪŋ, me rɪmɔn, pɪl pal nɪgɪŋ,” me rɔŋa.

11 Aliö rɪmɪn, Jisas yadöŋa, “Naŋ nɪ nugwidɪx mɪdlö aku, naŋ keir yöi, God nagö yadmɪn nugwidɪx mɪdlö. Makwam, nɪ rɪ gwoŋwam rɪmɪdlö ömörö aku naŋɔr pɔinam; nɪ pɔn nagö nöl nöbö aku mɪ öliŋ höb diba pönɪŋö,” rɔŋa.

12 Jisas aliö rɪmɪn, Pilot nugwo hör yad abnɔ, rɔn, rɪbyöx nugwöŋa, jɪ Juda ada nugwo bölölö rɪ yadɔn yadmä, “Nagö Jisas nugwo yau abmɪjɪnɔ aku, Rom nöbö dib Sisa nöbö nugub nuŋwa mɪdöinö. Nöbö, nɪ kiŋ mɪdlö, röi piaku, Sisa pɪsaŋ nuö nuö pinɪŋö, rɔn, mönɔ akuyöbö yadöinö,” rɪmä.

13 Aliö rɪmɪdmɪn, Pilot mönɔ aku nugwɔn, du Jisas nugwo yöliŋ rɪŋö bö hön, nuŋ du mönɔ pɪ nuöm nɪgɪb nöbö hogw rol yör sɔ rim rol aku römɪdöŋa. Kau römɪdöŋ aku, “Rɪg Ödöi” me röia. Makwam Arameik mönɔ nɪgɔn, “Gabata” me röia.

14 Makwam wop aku, Juda nöbö mö Pasopa ap aŋalɔn pɪdɪlub wop ŋɪŋ. Naiö mibɪl yör kɪpɪsɔ mag aku, Pilot ŋɪgö yadöŋa, “Kiŋ ŋɪŋ aku mɪk!” me rɔŋa.

15 Aliö rɪmɪn, ajmöl aj halɔn yadmä, “Nugwo pɪl pal nɪgö! Nugwo bɪ katlɔ watlɔ um sɔ pɪl pal nɪgö!” rɪmä.

Aliö rɪmɪn, Pilot yadöŋa, “Kiŋ ŋɪŋ kɪ bɪ katlɔ watlɔ um sɔ pɪl pal nɪgɪnɔ ä?” rɔŋa.

Aliö rɪmɪn, God ap höjöpəl ur nölɪb nöbö dib bla yadmä, “Kiŋ an i mɪdöl; Rom nöbö dib Sisa akwör mɪdö,” rɪmä.

16 Makwam aliö yadɪp dumɪdmɪn, Pilot mönɔ ŋɪgö aku pɔn, ami nöbö bla ŋɪgö yadöŋa, “Jisas nugwo pɔn du bɪ katlɔ watlɔ um sɔ pɪl pal nɪgɪŋ,” me rɔŋa.

*Jisas nugwo bɪ katlɔ watlɔ um sɔ pɪl pal nɪgmä
(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)*

17 Jisas nugwo pɪl pal nɪgɪŋö rim bɪ katlɔ watlɔ wab aku, Jisas nuŋ keir nölmin, nuŋ pɪrag pɪd nɪg rag “Nöbäpö Yöcmac Yöj Lei” me röi pɪda duöŋa. Pɪd aku, Arameik mönɔ nɪgɔn “Golgota” me röia.

18 Jisas nugwo bɪ katlɔ watlɔ um sɔ çɪpɪl pal nɪgɔn, nöbö mös, i adöi, i adöi, pɪl pal nɪgmä. Jisas mibɪl yöra mɪdöŋa.

19 Pilot yadmɪn, nöbö nuŋ bla bäpö i pɔn kai kɪtɔn, Jisas nugwo pɪl pal nɪgim bɪ katlɔ watlɔ waba höŋ sɔ yöcmac yöra pikwo audiö nɪgmä. Kai kɪtɔm mönɔ aku:

JISAS NASARET YÖBÖ JUDA ADA KIŋ ŋɪŋA MIK.

20 Mönɔ paŋyöbö adakwör, Arameik mönɔ kai kɪtɔn, Latin mönɔ kai kɪtɔn, Griik mönɔ kai kɪtɔn rɪmä aku, Jerusalem il yöra ku mɪdöŋ aku, Juda nöbö mö mɪga akwör mämäga nɪg nugumä.

21 Makwam God ap höjöpəl ur nölɪb nöbö dib bla du Pilot nugwo yadmä, “Mönɔ kai kɪtlö aku wä röi. ‘Juda ada kiŋ ŋɪŋa’ mönɔ aku mɪdenɪm; hör yadö, ‘Nuŋ keir yada, “Nɪ Juda ada kiŋ ŋɪŋa mɪdlö,” rö,’ mönɔ akwör kai kɪtö,” rɪmä.

22 Aliö rɪmɪdmɪn, Pilot painö yadöŋa, “Nɪ mönɔ pödiö kai kɪtɪl aku, aliö akwör mɪjɔnɪŋö,” rɔŋa.

²³ Makwam Jisas nugwo bi katlō watlō um sō pīl pal nīgōn, ami nōbō mōs mōs Jisas wōlīj nuŋ bla nuōm hōrīrōr nīg pōn, wōlīj mīlkapa rōn līdīxōlim aku, algōr ōr nuōm nīg pība yadmā,

²⁴ “Pī waglōxōinīj! Hōr hōbai sadu rōxg wobōn, nōbō kai pōn aku nuŋ pōnījō,” rīmā. Alim mag akuyōbō, God maduar ōr nōbō mō bla nīgō rībyōx nōlmīn, God Mōnō aku kai kītōn, mai aiōñījō, rīmā aku makwam, mai paŋ mag akwōr rīmā. Mōnō aku kai kītōn yadmā,

“Wōlīj na aku nuōm nīg hōrīrōr pōn, wōlīj mīlkap na aku, hōbai sadu rōxg wobōn pōinījō,” rīmā.

²⁵ Makwam wop aku, Jisas nuōm aku, nobnīj aku, Klopas mōnīj Maria aku, Maria Magdala aku, nīj hōn Jisas nugwo bi katlō watlō um sō pīl pal nīgim il yōra hōr hōr yōrkwo mīdmā.

²⁶ Nī Jon, Jisas nī madmag nīgimīd nōbō aku, algōr ōr il yōra mīdīm makwam, Jisas nī nugwōn, nuōm Maria nugwo yadōŋa, “Mō mīg, ha naŋa maku pal,” rōŋa.

²⁷ Aliō rōn, nuŋ piōŋō nuōm Maria nugwōn nī yadōŋa, “Nam naŋa maku pal,” rōŋa. Aliō rīmīn nugugīrōn, wop aku, Jisas nuōm nugwo yōlīj pōn ram na du nīgōn, pīsaŋ mīdmīdōla.

Jisas wōrōxōŋa

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Jisas nugwōŋa, mabō nuŋ adaku magalīg rī pōrōŋ makwam, God Mōnō yadōŋ aku mōnō ma nīgaŋ, me rōn, yadōŋa, “Nī irōpa ub rō,” rōŋa.

²⁹ Makwam rōbō wain acīx balol i rag hō yōraku nīgīm mīdōŋ makwam, ami nōbō i, ap hōx wab i pōn, wain acīx aku pīlōn, pī bi hisop lōx rība idu pīlōn, rag hō Jisas ajmōl cūep uñ rōula nīgōŋa.

³⁰ Jisas rōbō wain acīx aku nīmōn yadōŋa, “Rība pōrō,” rōn, irōpa ubīlōn, inōm nuŋwa God nōlōŋa.

Jisas seŋ nuŋ pala pīn gīlīxmā

³¹ Makwam Juda nōbō dib bla, iŋōsu wop aku pīgō pīgō mīdōŋ mag aku mōdō hōmīdmīn nugwōn yadmā, “Lōuaŋ God hōjōpalīb wop an aku, nōbāpō bla bi katlō watlō hōñ sō mīdōlīj,” me rōn, du Pailot nugwo yadmā, “Nōbō bi katlō watlō hōñ sō pīl pal nīgōi piaku, ami nōbō bla yōdpīlō nīj bla pal gīlīxīj, rīmgōr wōrōxīj, pī il bō nīgīj,” me rīmā.

³² Aliō rīmīn, Pailot ami nōbō piaku nīgō yadmīn, du nōbō Jisas pīsaŋ pīl pal nīgim hogwa, yōdpīlō nīj bla pal gīlīxmā.

³³ Jisas yōdpīlō nuŋ aku pal gīlīxījō, rōn du nugumīn, nuŋ mōdō wōrōxōŋa. Alōŋ aku makwam, yōdpīlō nuŋ aku pal gīlīxōlim.

³⁴ Ji ami nōbō i, nugwopō i pōn, Jisas nugwo seŋ palō pīnmīn nugugīrōn, rīb pīa haŋa rōbō alīg pīnōŋa.

³⁵ Makwam, nīj nōbō mō mōnō kai kītmīdīl kī nugwōñ piaku aipam, Jisas nugw pīne, rōn, nī Jon, Jisas nugwo rōŋ aku māmāg na keir nugul aku, nīgō mōnō mī ōdōrīō kī yadōn dōŋō, kai kītmīdīla.

³⁶ Makwam alōŋ aku, God maduar ōr nōbō mō bla nīgō rībyōx nōlmīn, God Mōnō aku kai kītōn, mai akuyōbō aiōñījō, rim makwam, mai mag aliō

akuyöbö akwör rīmā. God Mönö aku kai kītön yadmā, “Yöd nuḡwa i pal ḡlīxeñiḡö,” rīmā.

³⁷ Makwam mönö i yadmā, “Nöbö nugwo nugwo pīlōi bla, nugwo nugwōñiḡö,” rīmā.

*Josep nuḡ Jisas mīxīña pōn du hogw pīlōḡa
(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)*

³⁸ Nöbö Arimatia taun yöbö i, Jisas mönö maga nugw pōḡ aku, jī Juda nöbö dib ḡiḡö ipōxōn, Jisas nugw pīlō, rōn, wōxnō yadmīdōl. Nöbö aku ib nuḡwa Josep. Nuḡ Jisas nugwo pōn du hogw pinō, rōn, du Pailot nugwo yad nugumīn, yōwō rīm, pīrag duōḡa.

³⁹ Nikodimas nuḡ Josep pīsaḡ dumā. Nikodimas nuḡ hōd du Jisas nugwo pīxmag yuō bö nugwōḡ nöbö aku. Nikodimas ap hōlīḡ wā hōb mīga akwör, kilo akuyöbö padokwo padök paḡyöbö i hōuōlīō hō wōlu mōl sō (35) pōn duōḡa. Ap hōlīḡ wā hōb aku, bī mō bīñugw aku aipam, bī alos bīñugw aku aipam pōn rīmā.

⁴⁰ Makwam ḡiḡ mös du nöbāpō hōḡi aku pī lībīx rī rag pīnōn, Juda nöbö mō rīḡ rīmīdōi mag akuyöbö, bī bīñugwa pīrag duōḡ aku, nöbāpō hōḡi akuyöbö nīn kapa pugul nōlōn, līnīn pī wōlīḡ lei rim ulmīdō mīxīl aku pōn, wobmā.

⁴¹ Jisas bī katlō watlō um sō pīl pal nīḡim il yōra mōriwō i mīdōḡa. Mōriwō aku mībīl yōra rīḡ mōl yōudōḡdōḡ ör yōluōn, nöbāpō hogw pīlōlim i mīdōḡa.

⁴² Juda ada God hōḡōpalīb wop ḡiḡ aku womiōx womiōx rōḡ aku, yadkap hogw pīlīḡ, rōn, rīḡ mōl hōr il yōraku hogw pīlmā.

20

*Nöbāpō hogw pīlmā aku yör akwör mīdōḡa
(Mat 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12)*

¹ Sade wop aku, ruō lōuba rīmīn nugugīrōn, Maria Magdala nöbāpō hogw pīlim mōla duōn nugwōḡa, rīḡ dib nöbāpō hogw mōla idīx gim aku, kīrīrī rī du ḡāḡap adō mīdōḡa.

² Nuḡ nugwōn, hōbkal ipalīp hō Saimon Pita an mīdmīḡ yōraku hōn yadōḡa, “Nöbö Dib aku nugwo tar pīrag duōia; jī rag hō nīḡōi yōra nugwōlōlīḡö,” rōḡa.

³⁻⁴ Aliō rīmīn, Pita an yōḡö nuguba rīmḡör ipalīp dumīḡa. Nī hōd duōn, ⁵ rīḡadō bö ör mīdōn, rīḡ mōl sō amnīmab nugumōn wōlīḡ wab bla akwör mīdōḡa.

⁶⁻⁷ Makwam Saimon Pita nuḡ mai hōn, rīḡ mōla yuadō duōn nugwōḡa, Jisas nugwo ap uñ wobōn alīḡ nīḡim akuyöbö yauōlōḡ; rīḡ hogw pīlim aliō akwör mīdōḡa. Wōlīḡ yōcmac sō pal wōd wob gim aku, algör yauōlōḡ; rīḡ pal wōd wob gim akwör örōu hōr yōra mīdōḡa.

⁸ Nī hōd nöbāpō hogw pīlim yōra urōpīnma, jī wopik nī algör rīḡ mōla yuadō duōn nugumōn, wōlīḡ bla wobōn rīḡim akwör mīdōḡ makwam, aku mī Jisas öbīlō, rōn, nugw pīma.

⁹ Makwam wop aku, God Mönö kai kītön, Jisas wōrōxōn öbīlōnīḡö, rim mönō aku, an nugw rī abōlmīḡ.

¹⁰ Aliō nugwōn hōbkal rama dumīḡa.

Maria Magdala Jisas wöxnö nıgmın nugwöña
(Mat 28:9-10; Mak 16:9-11)

¹¹⁻¹² Makwam Maria nöbäpö hogw pılim hogw möl aku rıñadö yöra öbıl gı mıdön im gır mıdöña. Im gır mıd gırön, höglöma wei hölön rıg möl sö amnımab nugumın, ejol wölıj lei röbım hogwa, Jisas nöbäpö högi höd mıdön kau aku römıd gı mıdön, i yöcmac adö sö, i yödpılö adö bö mıdmä.

¹³ Ejol hogw aku Maria nugwo yadmä, “Pödpöd rımın immıdlanö?” rımä.

Aliö rımın yadöña, “Nöbö Dib na aku nugwo pön du pikai nıgöi aku nugwöiö!” röña.

¹⁴ Aliö rön, höuöiliö nugumın, Jisas öbıl gı mıdöña. Jı nugwo nugumın, nöbö aku nöbö hör i röxg mıdöña. Jisas nugwön aku, jı aku Jisas ör, me rön, nugwölön.

¹⁵ Jisas piönö Maria nugwo yadöña, “Mö mıg. Pödpöd rımın immıdlö? Yönım hölu nugumıdlö?” röña.

Aliö rımın, Maria rıbyöx nugwöña, möriwö mabö rıb nöbö akwör nı yadmıdö, rön, rıbyöx nugwöña. Aliö rıbyöx nugwön yadöña, “Nöbö dib nugub. Nöbäpö aku pırag dulö aku, pikai nıglö aku nı yadan, pırag dinö,” röña.

¹⁶ Aliö rımın, Jisas yadöña, “Maria!” röña.

Aliö rımın, Maria, Arameik mönö nıgön, “Rabonai!” röña. Mönö yadön aku, “Mönö Yad Nölıb Nöbö.”

¹⁷ Aliö rımın, Jisas yadöña, “Nı mögörıb ıl kı röböxön, höbkal Acö mıd yör sö duöi aku, nı pı gı mıdölö. Makwam nagö duön, haul nöbö nı bla nıgö yadö, ‘Jisas yada, ‘Nı Acö nı, Acö nıña, God nı, God nıña mıd yöra höbkal dumıdlö,’ rö, rane,” röña.

¹⁸ Jisas aliö rımın, Maria Magdala du Jisas nöbö nuñ bla nıgö yadöña, “Nı Nöbö Diba nugwo nugwön hömıdlö,” röña. Aliö rön, Jisas agö mönö bılım yadön aku, Maria nuñ Jisas nöbö nuñ pia mönö aku yad nölöña.

Jisas wöxnö nıgmın nöbö nuñ bla nugwo nugumä
(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ Makwam Sade wop aku, naiö rödıp duöña nugwön, nöbö nuñ bla Juda nöbö dib akuyöbö ipöxön, ram möla duön ubalıj aku wöl gö nıgön, tar mıdmä nugwön, Jisas hö mıbıl yöraku wöxnö nıgön yadöña, “God nıgö nugwidıx mıdan,” me röña.

²⁰ Jisas aliö rön, imag wab nuñwa nıgö yabuön, mıxıñ señ nuñwa yabuöña. Nöbö nuñ bla nugwön, aku Nöbö Dib akwör, me rön, mı ödöriö wahax pımä.

²¹ Jisas piönö nıgö iswob yadöña, “God nıgö nugwidıx mıdan. Acö nı yad abmın hön mabö nuñwa rıl mag akuyöbö, nıgö piönö aipam yad abmıdlö,” röña.

²² Aliö rön, nıgö pır gırön yadöña, “Inöm Leia pi.

²³ Nöbö mö ap kib mag gwogwo röi mag bla nugwön röböxoñ aku, God nuñ kwo algör ör ap kib mag gwogwo nıña nugwön röböxoña. Jı ap kib mag gwogwo röi mag bla nugwön röböxoñ aku, God nuñ kwo algör ör ap kib mag gwogwo nıña nugwön röböxenıñö,” röña.

Jisas wöxnö nıgmın nöbö nuñwa Tomas nugwo nugwöña

²⁴ Makwam Jisas hö wöxnö nīgön ñigö mönö yadön wop aku, nöbö nuñwa Tomas, ib i Ha Wab me röi aku, ñigö pisanj midölön.

²⁵ Makwam, mai Jisas nöbö nuñ bli Tomas nugwo yadmä, “Nöbö Dib aku nugwölön,” rima.

Aliö rimin, nuñ painjö yadöña, “Aliö yadmidöi aku, ji imag nuñwa cipil palim aku aipam, señ nugwo pilim aku aipam, mämäg na keir nugwön imag na pi nugun aku makwam, mönö aku nugw pön, öbilö, rön nugw pina; nöi mijön aku, wöhö,” röña.

²⁶ Aliö rön, inpilö panyöbö i midön, Jisas nöbö nuñ bla Tomas pisanj iswob ram möla midmä. Ubalij wöl gö nigmä aku, ji Jisas nuñ hö mibil yöraku wöxnö nīgön yadöña, “God ñigö nugwidix midan,” me röña.

²⁷ Jisas aliö rön, Tomas nugwo yadöña, “Imag nagö aku, ni cipil palim yörük pi nugwö. Imag na nugwö. Señ ni nugwo pilim yörük aipam pi nugwö. Rib diba yöxölön, ni nugw panö,” röña.

²⁸ Aliö rimin, Tomas yadöña, “Nöbö Dib ni, God ni!” me röña.

²⁹ Makwam Jisas nuñ Tomas nugwo yadöña, “Ni wöxnö nigmön nugwön mönö, ni nugw pilö. Makwam nöbö mö ni wöxnö nigmön nugwölön, ni nugw pimijön piaku, mi ödöriö wahax pimidin,” me röña.

Jon mönö ki pödpöd rimin kai kitön

³⁰ Makwam mönö kai kitmidil ki, an Jisas nöbö nuñ bla nugugu midmin nugugirön, Jisas ap rölibä hörirör miga akwör rimid piaku, magalg kai kitöi.

³¹ Makwam ñin, Jisas nuñwör Krais aku, God Ha nuñwa ödöriö akwör, me rön, nugwo nugw pin, ñigö pan, nugwo pisanj kömö mijöninjo, rön, mönö ki kai ktla.

21

Jisas wöxnö nigmän nöbö nuñ akuyöbö mij sö piaku nugwo nugumä

¹ Makwam mai an Jisas nöbö nuñ bla Ban Yuö Taibirias yöraku midmin nugugirön, Jisas nuñ wöxnö nigmän nugumina. Agapim rig rön aku yadiba rimidla.

² Saimon Pita aku, Tomas aku (ib i Ha Wab me rimidöi aku), Nataniel Kena taun, mögörib Galili yuadö yöbö nöbö aku, Sebedi ha Jems an hödpig nöbö hogwa aku, Jisas nöbö nuñ mös aipam pisanj, nigio nīgön du Ban Yuö Taibirias yöra midminja.

³ Saimon Pita anin yadöña, “Ni dölöm piba dumidlö,” röña. Aliö rimin, “An pisanj dinjo,” rön, du nugwo pisanj röbö alebö pön, rip yönmidin yönmidin ruö löuöña ji dölöm bli põlmän.

⁴ Makwam naiö wöliba rimin nugugirön, Jisas hö ban yuö põ halai rola öbil gi midöña. Nugwo nugumina ji aku Jisas ör me rön nugwölmän.

⁵ Nuñ an yadöña, “Ha ruai. Ñin dölöm piba rip yön wöhö nugwöinönö ä?” röña. Aliö rimin, an yöwö rimina.

⁶ Aliö rimin, Jisas nuñ an yadöña, “Uben aku pi röbö alebö imag mrix pilö adö abön, dölöm bli põinjo!” röña. Aliö rimin, uben aku pi röbö yuö bö abön, dölöm miga akwör pön, pxmin höb maga rölon.

⁷ Alm+dm+n, nɪ Jon, Pita nugwo yadma, “Nöbö aku Nöbö Dib akwör,” me rɪma. Aliö rɪmön, Pita nugwön, wölɪj nuŋwa yöraku nɪgön aku pɪ höbiöda pal wödön, mämaliö röbö yuö bö piñ+röŋa.

⁸ An nöbö bli röbö alebö rola mɪdön, uben dölöm alɪg hö wölön mɪdön aku, pɪxɪp hö, pad piaku yöi, mita akuyöbö padokwo padök mös mös höuöiliö hö wölu amñaxɪb sö (100) ör, röbö cakö yöra hömɪŋa.

⁹ Cakö yöraku hön nugumɪn, rɪn yuö bɪca pɪnön bɪc rola dölöm bli yön mɪdöŋa. Bred bli algör mɪdöŋa.

¹⁰ Makwam Jisas anɪŋ yadöŋa, “Dölöm weik pöi akuyöbö bli pön höi,” röŋa.

¹¹ Aliö rɪmɪn, Saimon Pita röbö alebö rola duön, nuŋ pɪsaŋ uben dölöm mɪga akwör (153) mɪdön aku rɪg jɪmi döula pɪxɪp hömɪŋa. Uben aku ömörö röŋa jɪ ödörölön.

¹² Jisas nuŋ anɪŋ yadöŋa, “Hön ap nɪmi,” röŋa. An möigw yöxön, nagö nöbö kai hön mɪdlö, rön, nugwo yad nugwölmɪŋ; aku Nöbö Dib akwör, me rön, nugwön röböxmɪŋa.

¹³ Jisas nuŋ du bred aku pön, pɪ nuöm nɪg an nölön, dölöm aipam pɪ nuöm nɪg an nölɪn, nɪmɪmɪŋa.

¹⁴ Makwam Jisas wöröxön öbɪlön, anɪŋ nöbö nuŋ bla wop mös paŋ wöxnö nɪgmɪn nugwo nugumɪŋa.

Jisas nuŋ Pita nugwo yad nugwöŋa

¹⁵ Makwam an ap nɪm pörön, Jisas Saimon Pita nugwo yad nugwöŋa, “Saimon Jon ha nuŋwa. Nöbö kɪyöbö wöhö; nagö nɪ mör madmag nɪgmɪdlö ä?” röŋa.

Aliö rɪmɪn, Pita yadöŋa, “Nöbö Dib. Nɪ nagö madmag nɪgmɪdɪl aku mɪ, nagö nugulö maku pal,” röŋa.

Aliö rɪmɪn, Jisas yadöŋa, “Sipsip as nɪ bla, nugwidɪx mɪdane,” röŋa.

¹⁶ Jisas aliö rön, iswob yad nugwöŋa, “Saimon Jon ha nuŋwa. Nagö nɪ mör madmag nɪgmɪdlö ä?” röŋa.

Aliö rɪmɪn, Pita yadöŋa, “Nöbö Dib. Nɪ nagö madmag nɪgmɪdɪl aku mɪ, nagö nugulö maku pal,” röŋa.

Aliö rɪmɪn, Jisas yadöŋa, “Sipsip nɪ bla nugwidɪx mɪdane,” röŋa.

¹⁷ Jisas iswob nugwo yad nugwöŋa, “Saimon Jon ha nuŋwa. Nagö nɪ mör madmag nɪgmɪdlö ä?” röŋa.

Jisas akuyöbö alön, mönö adö paŋyöbö akwör, “Nagö nɪ mör madmag nɪgmɪdlö ä?” rön yad nugwön iswob yad nugwön rön aku, Pita rɪb mɪga yöx nugu gɪrön yadöŋa, “Nöbö Dib. Nagö ap bla magalɪg nugulö. Makwam, nɪ nagö madmag nɪgmɪdɪl aku mɪ, nagö mödö nugulö maku pal,” röŋa.

Aliö rɪmɪn, Jisas yadöŋa, “Makwam, sipsip nɪ bla nugwidɪx mɪdö.

¹⁸ Nɪ nagö mɪ ödörö yadmɪdla, nagö ha nöbö röxg mɪdmö wop aku, wölɪja rɪb naŋa keir rɪg yöx nugumö akwör pɪ yömön yönmɪdlö. Jɪ nagö mai nöbö nom röxgɪnö wop aku, nagö imag nagö pisö abmɪdan nugugɪrön, nöbö hör hön nagö nag wabilön, duöinö cɪnö möl aku yölɪŋön pön diönɪŋö,” röŋa.

¹⁹ Jisas mönö yadön aku, nöbö mö bli ñɪŋ mai Pita pɪl pal nɪgöñ aku, nuŋ höd nugwön yadön maku. Nöbö mö maiyöbö piaku, Pita nugwo ap agapɪm

rɪmɪdɪŋ wöröxön aku nugwön, God nuŋ mil mag wä keiryöbö alig mɪd aku, nugwöña. Makwam Jisas Pita nugwo yadöŋa, “Nɪ mai hane,” röŋa.

²⁰ Jisas mönö aku yadmɪn, Pita höuöiliö nugwöŋa, nɪ nöbö Jisas madmag nɪgmɪdɪl aku mɪdma. Nɪ nöbö aku pal, höd Jisas Pasopa ap nɪmmɪdöŋ il yöra römɪd gɪ mɪdön yad nuguma, “Nöbö Dib. Agö nöböŋ nagö höuöu cönɪŋö?” rɪma.

²¹ Pita nɪ nugwön Jisas nugwo yadöŋa, “Nöbö Dib. Nöbö kɪ nugwo pödpöd cön?” röŋa.

²² Aliö rɪmɪn, Jisas yadöŋa, “Aku rɪb nɪ. Nɪ yadmön nuŋ mɪdɪb ör mɪdan nugugɪrön, höbkal hön aku, mönö nan yöi mɪ. Makwam nan nɪ mai hane,” röŋa.

²³ Jisas mönö yadöŋ aku, nöbö mö nugwo nugw pim bla yadmä, “Jisas nöbö nuŋ aku wöröxenɪŋö,” rɪmä. Jɪ Jisas nöbö nuŋ aku wöröxenɪŋö, rön, mönö aku yadölöŋ; nuŋ hör yadöŋa, “Nɪ yadmön nuŋ mɪdɪb ör mɪdan nugugɪrön, höbkal hön aku, mönö nan yöi,” röŋa.

²⁴ Jisas nöbö nuŋwa yadöŋ aku nɪ Jon. Nɪ keir mönö kɪ kai kitön, magalig mönö ma mɪd aku nugwön kai kitɪl maku.

Jisas nuŋ rɪg yadöŋ mönö akuyöbö nugwön mönö akwör kai kitla. Makwam an magalig nugumɪn mönö kai kit aku, mönö ma akwör kɪta.

²⁵ Jisas ap adö hörɪrör mɪga akwör röŋ aku, jɪ mönö aku hör bli ör mibɪl yörɪk kai kɪta. Nɪ nugula, nöbö bli mönö piaku magalig köp bö kai kit nɪgöyɪx aku, mögörɪb kɪ ulmɪdö röxmɪn, pön du nɪgɪb yöra mɪdölöx.

Aposol

Jisas mönō wā pōn dub nōbō piaku ñiŋ agap apim rim mönō aku

Luk Tiopilas nugwo iswob kai kitōŋa

¹ Nōbōhōd Tiopilas. Nī nagō mönō hōd kai kitma aku, Jisas nugwo yōx pōn hōm, dib rōxōn mabō ila nīgōn mīdip duōn, agap apim rōn, mönō kai kai yad nōlōŋ aku, nagō kōp agñiŋ aku kai kitma.

² Mai, God nuŋ Jisas pōn mōgōriḅ adōx yōd rōul adō kau sō pōn wōluōŋa. Ji nuŋ adōx yōd rōul adō kau sō wōluba rōŋ mag aku, nuŋ rīmīn Inōm Leia nuŋ mönō nuŋwa pōn dub nōbō yad nīgōŋ nōbō akuyōbō ñigō yad nōl ri abōŋa. Mönō aku magalig hōd kai kitōn nagō nōlim maku.

³ Jisas wōrōxōŋa ji hōbkal ōbīlōn, wop akuyōbō padokwo padōk paŋyōbō i hōuōiliō hō pīn du adokwebō mīj bō (40) mibīl yōra wop mīga wōxnō nīgōn, mönō nuŋwa pōn dub nōbō nuŋ bla pīsaŋ mīdōn, God nōbō mō pōn nugwidix mīdīḅ mönō aku ñigō yad nōlmīda. Almidmīn, ñiŋ māmāg ñiŋa keir nugumīn nuŋ kōmō mīdōŋa.

⁴ Makwam wōrōxōn ōbīlōn, mōgōriḅ dōul il kī mīdmīd wop mibīl yōraku, wop i nōbō nuŋ piaku pīsaŋ ap nīm girōn yadōŋa, “Nī ñigō hōd yadīm mag akuyōbō, Acō na ap kai ñigō nōinō, rōŋ aku, Jerusalem yōrīk ōr mīdōn pōx mījōŋa.

⁵ Jon rōbō pal nōlīḅ nōbō aku hōr nōbō mō ñigō rōbō akwōr pal nōlmīda, ji wop mōsōr hō duan, Inōm Leia nuŋ hōn ñigō pal nōiōnīŋō,” rōŋa.

Jisas nuŋ mōgōriḅ adōx yōd rōul adō kau sō wōluōŋa

⁶ Makwam wop i Jisas nuŋ nōbō nuŋ piaku mīdim mibīl yōra wōxnō nīgīmīn, ñiŋ nugwo yadmā, “Nōbō Dib, nagō weik kiŋ ana mīdan, an Isrel nōbō mō mōgōriḅ an kī iswob an keir nugwidix mīdōn, mōgōriḅ bli nugwidix mījñiŋōnō ā?” rīmā.

⁷ Aliō rīmīn, Jisas ñigō yadōŋa, “Wop kai cōn aku, Acō rīḅ nuŋwa keir yōx nugwōn yad nīgōŋa; ap ñiŋ yōi.

⁸ Makwam Inōm Leia nuŋ ñigō haŋ, ñiŋ ōlisō mag aku pōn, duōn Jerusalem nōbō mō, Judia nōbō mō, Sameria nōbō mō, nōbō mō mōgōriḅ adadō piaku piaku magalig, nī agap apim rīl mönō aku pōn duōn nōbō mō akuyōbō yad nōiōñiŋō,” rōŋa.

⁹ Jisas aliō rōn, nōbō nuŋ bla nugugu mīdim nugugirōn, God nuŋ Jisas adōx sō pōn wōlumīn nugugirōn, mījōi wab i hōn nugwo yuō abōŋa.

¹⁰ Makwam nuŋ wōlumīdōŋa, ñiŋ laxiō adōx sō nugugu mīdim nugugirōn, wop akwōr nōbō wōlīj lei yōmīm hogwa hō ñigō pīsaŋ ōbīl gi mīdmā.

¹¹ Nōbō hogw aku yadmā, “Nōbō Galili yōbō kīyōbō, ñiŋ pōdpōd rīmīn laxiō adōx sō nugugu mīdōi? Ñiŋ nugugu mīdīŋ nugugirōn, God nuŋ rīmīn, Jisas nugwo pōn mōgōriḅ adōx yōd rōul adō kau sō pōn wōlu mag akuyōbō, mai nuŋ keir hōuōil aliar alīp hōñiŋō,” rīmā.

Judas wöröxm̃n nugug̃r̃on Mataias yör nuṇwa p̃oṇa

¹² Olip P̃id sō m̃idmā aku rōbōxōn Jerusalem hōuōil dumā. Ödöi m̃ix̃l̃ yōi, Olip P̃ida Jerusalem womiōx; Juda nōbō mō ñ̃ṇ God hōjōpal̃b wop aku r̃ig r̃ip yōnm̃idōi mag akuyōbō.*

¹³ Jerusalem duōn, ram hōl̃m̃ib ñ̃ṇa urōp̃inōn, ram mōl̃ b̃il̃ sebō mōla dumā. Nōbō m̃idim̃ akuyōbō: Pita, Jon, Jems, Edru, Pilip, Tomas, Batolomiu, Matiu, Alpias ha nuṇwa Jems, Saimon Selot, Jems ha nuṇwa Judas.

¹⁴ Ñ̃ṇ òim̃ òim̃ mōgum̃ rōn, God hōjōpalm̃dmā. Jisas nuōm̃ Maria, Jisas p̃igñṇ nōbō bla, mō bli p̃isañ òim̃ al̃m̃dmā.

¹⁵ Makwam wop mib̃il̃ yōraku, nōbō mō padokwo padōk mōm̃id so hōuōil̃iō mōm̃id sō (120) hō mōgum̃ r̃im̃ nugug̃r̃on, Pita òb̃l̃l̃on ñ̃g̃ō yadōṇa,

¹⁶ “Haul nōbō mōl̃ou nōbō nugwi. Inōm̃ Leia nuṇ maduar òr Depid nugwo r̃ib̃yōx̃ nōl̃m̃in, Judas Jisas nugwo hōuōu cōñ aku hōd̃ nugwōñ kai k̃tm̃in, r̃ig yadōṇ yadōṇ mag akuyōbō akwōr̃ rōṇa.

¹⁷ Jisas nōbō Judas aku p̃im̃in, an p̃isañ m̃idōn, mabō nuṇ aku ñ̃giō ñ̃gōñ r̃im̃dōl̃iṇ̃jō,” rōṇa.

¹⁸ Judas nuṇ Jisas nugwo hōuōu rōn, r̃ig p̃oṇ̃ aku rag duōn, mōgōr̃ib̃ i wobōn, m̃id̃ip̃ duōn, wop panyōbō i gup̃iñ pal̃ wōdm̃in, wōt̃ nuṇwa b̃irm̃in, hōbwaba magal̃g̃ kul̃ r̃i rōp̃iñm̃in wōrōxōṇa.

¹⁹ Aliō wōrōxm̃, Jerusalem nōbō mō magal̃g̃ nugwōn, mōgōr̃ib̃ wobōn wōrōxōṇ̃ aku iba Akeldama me r̃im̃ā. Akeldama yad̃im̃ mōnō il̃ aku, “Haña p̃inōṇ̃ Mōgōr̃ib̃,” me rōn yadmā.

²⁰ Pita yadōṇa, “Depid maduar òr God Mōnō r̃ib̃ Sam mōnō um̃ bli kai k̃t̃oñ yadōṇa,

‘Ram nuṇwa yōja akwōr̃ m̃idañ;

Nōbō mō bli ram nuṇwa du m̃idōl̃iṇ̃jō,’ me rōṇa.

Depid mōnō i p̃iōṇ̃ yadōṇa,

‘Mabō nuṇ aku nōbō i pañjō,’ me rōṇa.

²¹ Aliō rōṇ̃ aku, nōbō an keir̃ i nugwōñ p̃iñiṇ̃a. An Nōbō Dib Jisas p̃isañ yōñ m̃idōl̃ aku, nōbō an p̃isañ òim̃ yōnm̃id̃ nōbō i nugwōñ p̃iñiṇ̃a.

²² Nōbō an p̃isañ òim̃ yōnōn, Jon nuṇ Jisas rōbō pal̃ nōl̃ōṇ̃ aku nugwōñ, m̃id̃ip̃ duōn, Jisas wōrōxōñ òb̃l̃l̃oñ adōx̃ yōd̃ rōul̃ adō kau sō dum̃iñ nugwōṇ̃ nōbō i nugwōñ p̃iñiṇ̃a. Nōbō akuyōbō p̃iñiṇ̃ aku, Nōbō Dib Jisas wōrōxōñ òb̃l̃l̃oñ mōnō aku yad̃ nōl̃ ri abōñiṇ̃jō,” rōṇa.

²³ Pita aliō r̃im̃iñ, Mataias Josep yōṇ̃ nōbō hogwa yad̃ ñ̃gmā. Josep wop bli ib̃ nuṇwa i Basabas, i Jastas, me r̃im̃idmā.

²⁴⁻²⁵ Nōbō hogw̃ aku ñ̃g̃ō aliō yad̃ ñ̃gōñ, God hōjōpal̃oñ yadmā, “Nōbō Dib, Judas hōd̃ r̃i gwogwam̃ rōñ wōrōxōñ, nuṇ m̃id̃ib̃ yōra duōṇ̃ makwam̃, yōr̃ nuṇwa yōñ pōñiṇ̃jō, rōñ, nōbō mōs hogwa k̃i yad̃ ñ̃gōla. Makwam̃, nagō nōbō mō magal̃g̃ r̃ib̃yōx̃ nugwōñ, r̃ig̃ rōi mag akuyōbō nugulō makwam̃, an nagō yad̃ nugum̃id̃ola, nañ keir̃ nōbō maku, me rañ, an nugwōñ p̃iñiṇ̃jō,” r̃im̃ā.

²⁶ Aliō rōñ, nōbō hogw̃ aku r̃ip̃ ñ̃ña pugul̃ p̃im̃, Mataias iba wōl̃m̃iñ, Jisas mōnō wā pōñ dub̃ nōbō akuyōbō ag̃ip̃ sō p̃isañ ñ̃giō ñ̃g̃im̃, iswob̃ nōbō akuyōbō mōl̃ sō ñ̃gōṇa.

1:12: Luk 24:50-53

*

1:12: kilomita panyōbō iōr̃ aliō

1:13: Mat 10:2-4

1:16: Sam 41:9

1:18: Mat 27:3-8

1:20: Sam 69:25; 109:8

1:22: Mak 1:9; 16:19; Jon 15:27

2

Inöm Leia höŋa

¹ Nöbö mö Jisas nugw pim bla, Pedikos wop dib aku weik, me rön, hö ram möl paŋyöbö i mɪdmä.

² Aliö mɪdim nugugirön, rɪba gɪgɪ diba adöx yöd röul adö kau sebö rön, hödal röxg hön, ram möl yuadö römɪd mɪdim yöra höŋa.

³ Makwam wop akwör nugumɪn, rɪn pin röxgɪb ap aku hön, paxdörɪm paŋ paŋ nuöm nɪgön, nöbö mö yöcmac paŋ paŋ rol sö du mɪdöŋa.

⁴ Du mɪdmɪn nugugirön, Inöm Leia hön, inöm nɪgö yuö kwo aja wölöŋa nugwön nɪŋ mönö yöbö adö hörɪrör yadmä.

⁵ Makwam wop aku, Juda nöbö mö bla, nɪŋ mögörɪb pia pia möl hörɪrör hön, Jerusalem mögum rɪmɪdmä. Nöbö mö piaku nɪŋ God Mönö rɪg yadön mag akwör nugwön rɪmɪdmä.

⁶ Gɪgɪ dib aku rɪmɪdön nugwön, pödpöd rɪmɪdö, rön, nöbö mö mɪga akwör rɪmgör ram aku hön nugumɪn, mönö yöbö adö hörɪrör ödörɪar yadmɪdmä.

⁷ Nɪŋ nugwön aiö waiö rön yadmä, “Nöbö mö bilɪk magalɪg Galili yöbö.

⁸ Makwaɪm pödiö mönö yöbö ana hörɪrör rɪg yadöl mag akuyöbö ödörɪar yadmɪdöia nugumɪdöl?

⁹ An bli Padia, bli Midia, bli Ilam, bli Mesopotemia, bli Judia, bli Kapadosia, bli Podas, bli Esia,

¹⁰ bli Prijia, bli Pampilia, bli Ijip, bli mögörɪb Libia, Sairini taun kwol piaku, bli Rom yöbö höla.

¹¹ (Nöbö mö Rom yöbö höi aku, bli Juda nöbö mö ödörɪö, bli Juda nöbö mö yöi jɪ mai Juda nöbö mö rɪg röi mag akuyöbö röia.) Bli Krit, bli Arebia yöbö höla. Makwam an nugumɪdmɪn nugugirön, mönö yöbö ana hörɪrör rɪg yadöl aliar ödörɪar yadön, God nuŋ mag keiryöbö rö, rön, ɪb nuŋwa yadɪm bɪl sö dumɪda, nugumɪdölɪŋö,” rɪmä.

¹² Aliö rön, rɪb mɪga yöx nugu girön, bli bli yad nugum bli bli yad nugwön yadmä, “Mag höra rɪmɪd aku pödpöd rɪba rɪmɪdö,” rön, rɪb mɪga yöx nugumä.

¹³ Nöbö mö bli piöŋö nɪŋ nɪlön nɪg yadmä, “Aku röbö wain mɪga nɪmön u pɪlön yadmɪdöiŋö,” rɪmä.

Pita mönö yad nölöŋa

¹⁴ Makwam Pita nuŋ Jisas mönö wä pön dub nöbö akuyöbö agɪp sö pɪsaŋ öbɪlön, ajmöla aj halön, nöbö mö mɪga akwör mɪdmä akuyöbö nɪgö yadöŋa, “Nɪŋ Juda nöbö mö an aipam, nɪŋ nöbö mö Jerusalem yörik hölim mɪdim bla aipam, yörik agö magɪm rɪmɪd aku nɪ nɪgö mönö yadɪba rɪmɪdɪl kɪ nugw ri aböŋa.

¹⁵ Nɪŋ bli yadmɪdöia, ‘Nöbö pik röbö wain mɪga nɪmön u pɪlön yadmɪdöiŋö,’ röi aku, jɪ nɪŋ röbö wain nɪmön u pɪlölöi. Weik naiö yöudönɔdön ör wöl mag akwör pal.

¹⁶ Makwam mönö yöbö hörɪrör yadmɪdöia nugumɪdöi kɪ, God mönö yadɪb nöbö Joel maduar ör yadön kai kɪtön mag akuyöbö akwör rɪmɪd maku pal. Nuŋ mönö aku kai kɪtön yadöŋa,

¹⁷ ‘God yada, “Wop maiyöbö aku,

ñigö nöbö mö akuyöbö magaliḡ Inöm na abna.

Halöu ha ñiḡ bla God Mönö maga ñigö nöbö mö yad nöiöña.

Ha nöbö ñiḡ bla riḡba nugwöña.

Nöbö dib ñiḡ bla inimö nugwöña.

18 Wop aku, mabö na ri nölḡb nöbö mö ni bla, nöbö bla aipam mö bla aipam, ñigö Inöm na abmön, mönö wä na aku nöbö mö akuyöbö yad nöiöña.

19 Ni adöx yöd röul adö kau sö ap keiryöbö röliḡbä akuyöbö bli rön, mögöriḡb rol il ki ap nugub nugwöliḡbä keiryöbö bli cḡna. Paskwolö pilön, rin yönön, rin haub autaut diba rön cöna.

20 Naiö mila aben;
röuna paskwolö piöna.

Almidanḡ, mai wop aku wop keiryöbö wöxnö nigöna.

Nöbö Diba mü mag wä keiryöbö aliḡ höna.

21 Makwam nöbö mö yön yön, Nöbö Diba ni kömö paḡ, me rön, yad nugwöñ bla,
ñigö kömö pöniḡö,” röḡa.

22 Pita nuḡ Joel kai kitöḡ mönö aku yad pörön yadöḡa, “Ñiḡ Isrel nöbö mö, mönö yadiḡba riḡdiḡl ki nugw ri aböña. Jisas nöbö Nasaret yöbö aku nöbö hör yöi; God nuḡ keir nugwo yad abmḡn höḡa. Ha na aku agal abmön, ap röliḡbä akuyöbö mḡga akwör rön, ap nugub nugwöliḡbä mḡga akwör rön cön mibiḡl ñigö yöḡaku nugwön, nöbö aku God nuḡ keir yad abmḡn höḡa aku nugwiḡ, me rön, nugwo yad abmḡn höḡa. Jisas nuḡ ap röliḡbä akuyöbö mibiḡl ñiḡa röḡ aku, ñiḡ keir mödö nugwöia.

23 God nuḡ ñiḡ rig cön mag akuyöbö höd nugwön, Jisas nugwo pi imag rol ñigö aku nigmḡn, ñiḡ nugwo pön du nöbö mö ap kib mag gwogwo röi akuyöbö nölḡm, nugwo bi katlö watlö höñ sö piḡl pal nigḡm wöröxöḡa.

24 Nuḡ mi ödöriö öliḡ höb diba pön wöröxöḡa aku, ji anadö nöbäpö hogw möl yöḡa mḡdön, liḡdu pin pal dubä maga nigölöḡ. God riḡmḡn nuḡ höbkal öbiḡlöḡa.

25 Depid nuḡ maduar ör Jisas nugwo mönö kai kitön yadöḡa,

‘Ni nugula, Nöbö Diba ni piḡsaḡ öim öim mḡda.

Nuḡ imag mḡriḡx na adö mḡd aku mi, ni ipöxöin.

26 Almiḡn, höbwab madmag na yauaba; ni wahax pön wä rö riḡmḡdla.

Mixiḡñ na wöröxöḡa ji ni wahax pön riḡb wä yöx nugu giḡrön ipöxöinöm.

27 Pöd ranḡ? Nagö ni nöbäpö hogw möla röböxöinö.

Nagö Nöbö Lei nagö röböxaḡ, mixiḡñ nuḡwa liḡdu pin pal duenḡm.

28 Nagö ni kömö mḡdiḡb ödöi aku yabumö.

Ni nagö piḡsaḡ mḡdön, mi ödöriö wahax piḡmiḡjino,’ rö,” röḡa.

29 Pita Depid yadöḡ mönö aku yad pörön yadöḡa, “Haul nöbö mölöu nöbö, ni ñigö mönö ödöriar yadmön, nugw ri aböña. Nöso maduebö Depid wöröxḡm hogw piḡlim ulöm möla mḡda; ulöm möl aku weik an kwo algör nugwöla.

30 Makwam Depid nuḡ God mönö yadiḡb nöbö mḡdmḡd makwam nuḡ nugwöḡa, God maduar ör mönö yad nigön yadöḡa, ‘Nagö ha yöxön yöxḡp duön yöx nigöñ ha i nuḡ yöḡ nagö pön, kin miḡjönḡḡö,’ röḡa.

³¹ Depid ap mai rīg cön aku nugwön, Mesaia aku* nuñ wöröxön öbiönñö, rön, yadöña, ‘Nugwo nöbäpö hogw möla röböxölön. Míxíñ nuñwa lǐdu pín pal duölön,’ me röña.

³² “Wopik God rímín, Jisas nuñ öbílön kömö mǐda. Nuñ kömö mǐd aku an magalǐg māmāg ana keir nugwöla.

³³ God Jisas nugwo pön du imag mǐrix nuñwa adö nǐgöña. Nǐgön, nuñ Inöm Leia nöinö, rön yadöñ aku, Jisas nugwo nölmín, nuñ piönö anñ nölmín, hön gǐgǐ diba rímín, an mönö hörǐrör yadmǐdöl kǐ nugumǐdöia.

³⁴ Makwam Depid mönö yadöñ aku, nuñ keir yadölön. Depid nuñ mögörib il kǐ mǐdön, adöx yöd röul adö kau sö duölön. Makwam nuñ yadöña,

‘Nöbö Diba nuñ Nöbö Dib na aku nugwo yadöña,

“Imag mǐrix na adö römǐd gǐ mǐjínö;

³⁵ nǐ rímön kwolmal nagö bla,

wöktaitö möl nagö piaku mǐjönñö,” rö,’ röña.

³⁶ “Makwam, ññ Isrel nöbö mö magalǐg nugw ri aböña: Jisas nöbö bǐ katlö watlö höñ sö pǐl pal nǐgím wöröxön Nöbö akwör, God rímín Nöbö Dib ödöriö mǐda. Nuñwör Mesaia öim pöx mǐdmǐdöl aku maku,” me röña.

³⁷ Pita mönö aku yadmín, nöbö mö mǐdim akuyöbö nugumín aiöuñ rím duöña. Almǐdmín, ññ Pita aipam, Jisas mönö wä pön dub nöbö bla aipam, yad nugwön yadmä, “Makwam, haul nöbö, an weik pödpöd rǐñö?” rímä.

³⁸ Aliö rímín, Pita yadöña, “Ññ pan pan magalǐg mǐdöi akuyöbö, ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd rímín aliö alölñö, rön, röböxön, Jisas Kraiss nugw pön, röbö yaxöña. Almǐdñ, God ap kib mag gwogwo röi aku nugwön röböxön, Inöm Leia ññgö nöiöña.

³⁹ God maduar ör yadöña, ‘Inöm na ññgö Isrel nöbö mö nölon, halöu ha ñña yöx pön höñ bla nölon, nöbö mö mögörib pad bla aipam nölon cñö,’ röña. Makwam, an nugwöla, God nöbö mö yön yön höñ, me cön akuyöbö, ññgö magalǐg Inöm Leia nöiönñö,” röña.

⁴⁰ Pita ññgö uliöxön, mönö mǐga akwör yadön yadöña, “Nöbö mö wopik mǐdöi bli amnör rǐ gwogwam röi mag akuyöbö röböxön mǐd ri aböña. Nöi mǐjön aku, öññ höb diba pöññe,” röña.

⁴¹ Nöbö mö mǐga akwör Pita mönö yadöñ aku nugwön, Jisas Kraiss nugw pön, röbö palmä. Wop mǐd akwör, nöbö mö tri tausan (3000) akuyöbö Jisas Kraiss nugw pön, Jisas nöbö mö nuñwa adöi pisanñ nǐgiö nǐgön mǐdmä.

⁴² Makwam, ñññ öim öim höñ, Jisas mönö wä pön dub nöbö bla pisanñ panör mǐdön, God Mönö yad nölmǐdöi aku nugw ri abññö, rön, yadǐp wöhö gǐrön, bred pǐ gǐlxön panör ním gǐrön, God höjöpal gǐrön mǐdmǐdmä.

Jisas nöbö mö nuñ bla rǐg rímǐdöi mag akuyöbö

⁴³ God nuñ Jisas mönö wä pön dub nöbö bla ññgö ölisö nölmín, ap rölibä akuyöbö mǐga akwör rön, ap nugub nugwölǐbä mǐga akwör rön rím, nöbö mö bla nugwön, aiö waiö rímä.

⁴⁴ Nöbö mö Jisas nugw pim bla panör mǐdön, nöbö mö ap mǐdölön bla, bli ap amnör nuöm nǐg nölmä.

2:31: Sam 16:10 * **2:31:** Grik mönö “Krais” aipam, Hibru mönö “Mesaia” aipam ila pañyöbö iör mǐda: “God yad nǐgön **2:33:** Apos 5:32; 7:55-56 **2:34:** Sam 110:1 **2:36:** Apos 5:30-31 **2:39:** Ais 57:19 **2:41:** Apos 2:47; 4:4 **2:42:** Apos 20:7 **2:44:** Apos 4:32-35

⁴⁵ Mōgōrīb ap blaku kwo algör sīm rōn, rīg pōn, nōbō mō ap mīdōlōŋ bla nuōm nīg nōlmā.

⁴⁶ Nīŋ ōim ōim, wop paŋ paŋ, God hōjōpalīb rama du mōgum rīmīdmā. Ram nīŋ piaku kwo algör du mōgum rōn, bred pī gīlīxōn, nuō nuō madmag nīg gīrōn, wahax pī gīrōn, ap paŋjōr nīm gīr mīdmīdmā.

⁴⁷ Makwam nōbō mō mīdim akuyōbō magalīg, Jisas nugw pim nōbō mō nīgō nugumīn, wā rōŋa. Ōim ōim, wop paŋ paŋ, Nōbō Diba nuŋ nōbō mō bli aipam kōmō pīmīn, nīŋ Jisas nugw pōn, hō Jisas nōbō mō nuŋwa hōdyōbō piaku pīsaŋ nīgīō nīgōn paŋjōr mīdmīdmā.

3

Nōbō yōdpīlō gwogwo rōŋ aku, Pita rīmīn, kōmō nīgōŋa

¹⁻³ Nuō nuōm yōx pōn hem wop akwōr yōdpīlō gwogwo rōŋ nōbō i, nugwo wop paŋ paŋ ōim ōim pōn hōn, God hōjōpalīb rama ubalīj il, Ubalīj Kītīb Wā, me rōi aku, pedōx pedōxiō yōra nīg gīm rōmīd gī mīdmīda. Mīd gīrōn, nōbō mō God hōjōpalīb rama ram mōl yuadō duba hō dumīdōi piaku, nīŋ rīg ap nī bli nōine, rōn, sō rī gīr mīdmīda.

Makwam wop i, Pita Jon yōŋō naiō pikwo rīm pīgōŋ mag aku, God hōjōpalīb mag aku, God hōjōpalība hō padīxmīn nugugīrōn, nōbō yōdpīlō gwogwo rōŋ aku nīgō nōbō hogwa nugwōn yadōŋa, “Nī rīg bli nōi,” rōŋa.

⁴ Aliō rīmīn, nīŋ nōbō hogwa nugwo tar riō nugugu mīdōn, Pita yadōŋa, “An nōbō hogwa nugwō!” rōŋa.

⁵ Yadōŋa, nī ap i nōlība mīdōiŋō, rōn, nōbō hogwa nugugu mīdmīn nugugīrōn,

⁶ Pita yadōŋa, “Rīg silpa, rīg gol aku nī mīdōl, jī ap nī panyōbō i mīd aku nagō nōina. Jisas Kraīs nōbō Nasaret yōbō aku, ib nuŋwa urōn nagō yadmīdla, ‘Ōbīl duō!’

⁷ Pita aliō rōn, imag mīrīx nugwo adō pōn, pī pabīl nōlmīn nugugīrōn, mag akwōr yōdpīlō aipam, yōdpīlō kwola aipam wā rōŋa.

⁸ Wā rīmīn, rīmīgōr ōbīl du gīrōn, hōx hōx wōd gīrōn, God nugwo rī ablaje rī gīrōn, nīŋ nōbō hogwa pīsaŋ God hōjōpalīb rama ram mōl yuadō duōŋa.

⁹ God nugwo rī ablaje rōn, rōb gīrōn yōnmīdōŋ aku, nōbō mō mīdim akuyōbō nugwōn,

¹⁰ nōbō yōdpīlō gwogwo ōim hōn, God hōjōpalīb rama ubalīj il, Ubalīj Kītīb Wā, me rōi aku, pedōx pedōxiō yōra rōmīd gī mīdōn, rīg ap bla sō rī mīdmīd nōbō aku, pōdpōd rōn yōda ōdōriō rōb gīr hōmīdō, rōn, rīb mīga yōx nugwōn aiō waiō rīmā.

Pita mōnō yad nōlōŋa

¹¹ Nōbō aku nuŋ God hōjōpalīb rama rīŋadō bō, Solomon Ram Bōtō, me rōi mōl aku mīdōn, Pita Jon yōŋō nōbō hogwa mībīl nīg gīm mīdmīn nugugīrōn, nōbō mō magalīg aiō waiō rī gīrōn ipalīb hōmā.

¹² Nōbō mō hōmīdmīn, Pita nuŋ nugwōn yadōŋa, “Isrel nōbō mō kīyōbō, nīŋ pōdpōd rīmīn rīb mīga yōxōn anīŋ nōbō hogwa riō nugugu mīdōi? ‘Nīŋ nōbō hogwa nōbō ōlīsō, nōbō wā mīdōn rīmīdmīn, nōbō kī ōdōia yōn rī abmīdō,’ rōn, rīb aku yōx nugumīdōi ā? Aku wōhō.

¹³ Ebrahim, Aisak, Jekop, nōso maduebō an bla hōjōpalmidim God akwōr nuŋ keir rīmīn, mabō rī nōlīb nōbō nuŋwa Jisas ōbīlmīn, nōbō mō bla nugwōn, nuŋ mil mag wā keiryōbō alīg mīdō, rōn, nugwōia. Nīŋ Jisas nugw pōlim. Pailot nuŋ Jisas yau abnō rōŋa, jī nīŋ keir yadōn yadmā, nugwo pōn du bī katlō watlō um sō pīl pal nīgīŋ me rīmā.

¹⁴ Jisas nuŋ Nōbō Lei; nuŋ Nōbō Kōmō Wā ōim ōim God rīg yad mag akwōr ra. Makwam nīŋ yadmā, Jisas nuŋ nōbō nugub an yōi; nōbāpō pīlmīd nōbō aku anīŋ yau abō, rīmā.

¹⁵ Al gīrōn, Nōbō kōmō mīdīb maga nōl aku nugwo pīl pal nīgmā. Makwam God rīmīn, nuŋ ōbīlōŋ aku, an māmāg ana keir nugwōn yad nōlmīdōla.

¹⁶ Nōbō yōdpīlō gwogwo ōim nugumīdōi nōbō kī, weik kōmō nīgmīn nugwōia. Jisas ōlīsō nuŋwa rīmīn mōnō, kōmō nīga. An Jisas nugw pōn, īb nuŋwa yadmīn, Jisas nuŋ rīmīn, aŋadō kōmō nīga.

¹⁷ “Makwam nōbōhōd mōhōd nī pik. Nīŋ keir aipam, nōbō dib nīŋ bla aipam, ua alīg mīdōn, Jisas nugwo mag akuyōbō almā.

¹⁸ Makwam God nuŋ mōnō nuŋwa yadīb nōbō bla nīgō maduar ōr rībōyōx nōlmīn yadmā, ‘Mai God Mesaia nuŋwa mī ōlīŋ hōb diba pōn wōrōxōnīŋō,’ rīmā aku, rīg yadīm mag akwōr rīmā.

¹⁹ Makwam, ap kib mag gwogwo rōi aku, pōdpōd rīmīn aliō alōlīŋō, rōn, rōbōxōn, hōbkal God nugwo hōŋ, nuŋ ap kib mag gwogwo rōi pīx aku ōrīx abōna. Aliō alīŋ, Nōbō Diba nuŋ inōm nīgō yuō kwo ōlīsō nuŋwa nōlōn,

²⁰ Krais nīgō maduar ōr yad nīgōŋ Krais aku yad abōna. Krais aku Jisas maku.

²¹ God nuŋ maduar ōr yadmīn, mōnō yadīb nōbō lei nuŋ bla rīg yadīm mag akuyōbō, Jisas nuŋ mōgōrīb adōx yōd rōul adō kau sō rīg mīd akwōr mīdan nugugīrōn, God ap magalīg iswob rī nīg rī abōn wop aku hōna.

²² Mosīs yadōŋa, ‘Mai Nōbō Dib God nīŋa, nuŋ mōnō yadīb nōbō nī rōxgīb, il nīŋa keir nōbō i yad abōna. Nuŋ hōn, mōnō yajōn aku magalīg nugw rī abōna.

²³ Nōbō mō mōnō nuŋwa peñ akuyōbō, nōbō mō nuŋwa mīdeñīm; nīŋ aŋadō rīŋadō bō duōn wōrōxōnīŋō,’ rōŋa.

²⁴ “God mōnō yadīb nōbō Samuel aipam, God mōnō yadīb nōbō mai hem bla aipam magalīg ap wopik wōxnō nīgmīda nugumīdōl aku mōdō hōd yad nōlmā.

²⁵ God maduar ōr nōhōnīŋ maduebō nīŋa mōnō yad nīgōŋ aku, nīŋ keir ap ame pīmīdōi aku maku. God nōso Ebrahim nugwo cīnō, rōn, mōnō yad nīgōŋa. Mōnō yad nīgōn yadōŋa, ‘Halōu ha nagō yōxan, nīŋ yōxīp hōuōilmel rōn yōxōŋ bla, nōbō i mīdōn aku nuŋ ran, nōbō mō akuyōbō magalīg wahax pīmījōñīŋō,’ rōŋa.

²⁶ God nuŋ Mabō Rī Nōlīb Nōbō nuŋwa Jisas mōgōrīb il kī agal abōŋ aku, nīgō me rōn, hōd agal abmīn hōŋa. Isrel nōbō mō ap kib mag gwogwo rōi aku, pōdpōd rīmīn aliō alōlīŋō, rōn, rōbōxōn mīd rī abīŋ, me rōn, nīgō Isrel nōbō mō kīyōbō hōd agal abmīn hō,” rōŋa.

4

Pita Jon yōŋō nīgō mōnō diba yadmā

¹ Pita Jon yōñö nōbō mö ñigō mōñö yad nōlmɪdmɪn nugugɪrōn, God ap hōjōpal ur nōlɪb nōbō bla aipam, God hōjōpalɪb rama nugwidɪx mɪdmɪdōi nōbō bla yōj nōbō ñɪɲ aku aipam, Sadiusi nōbō bla aipam, hōn mōñö yadmɪdmä aku audiōx nugumā.

² Jisas wōrōxōn öbɪlōɲ mag akuyōbō, nōbō mö Jisas nugw pōñ akuyōbō ñɪɲ kwo algör wōrōxōn öbɪōñ mōñö aku, pōdpōd rɪmɪn yad nōlmɪdōɪɲō, rɪmɪn, ölisō wōlōɲa.

³ Makwam, ñɪɲ Pita Jon yōñö pɪ cɪcɪ ñigōn, wopik hōxi gurōɲ mag kɪ wōhō, laɲ mōñö diba yajɪɲō, rōn, ñigō nōbō hogwa pōn du nag ñigmä.

⁴ Makwam Pita Jon nōbō hogwa mōñö wä aku yad nōlmɪdmɪn, nōbō mö nugwōn, nōbō mö mɪga mōñö wä aku nugw pɪmä. Makwam, nōbō mö Jisas nugw pim bla akuyōbō paip tausand (5000) duōɲa.

⁵ Makwam löumɪn, Juda nōbō dib mögōrɪb aku nugwidɪx mɪdmɪdmä bla aipam, mōñö pɪ nuōm ñigɪb nōbō bla aipam, lo mōñö yad nōlɪb nōbō bla aipam, Jerusalem piaku hō mögum rɪmä.

⁶ God ap hōjōpal ur nōlɪb nōbō dib ödōriō Anas Kaiapas yōñö, yam ñɪɲ ada Jon Aleksada yōñö, nōbō yam ñɪɲ ada bli kwo aipam hōn, mibɪl yōraku mɪdmä.

⁷ Ñɪɲ mögum rōn yadmɪn, Pita Jon yōñö nōbō hogwa yōlɪɲ pōn hō mibɪl yōraku ñigɪm, ñɪɲ nōbō hogwa yad nugwōn yadmä, “Nōbō yōdpɪlō gwogwo rōɲ aku pōdpōd rɪmɪdmɪn kōmō ñig? Ölisō pikai yōbō pōn, ib kai urōn, aliō röɲō?” rɪmä.

⁸ Aliō rɪmɪn, Inōm Leia nuɲ du Pita yuō kwo aja wōlmɪn nugugɪrōn, nuɲ yadōɲa, “Ñɪɲ Juda nōbō dib aipam, mōñö pɪ nuōm ñigɪb nōbō aipam, mōñö yadmɪdɪl kɪ nugwi.

⁹ Nōbō lɪblɪb rɪbä yōdpɪlō gwogwo rōɲ aku rɪmɪdmɪn kōmō ñigōɲ aku nugwōn, ‘Ñɪɲ pōdpōd rɪmɪdmɪn kōmō ñigō?’ rōn, anɪɲ mōñö diba yadmɪdōɪɲ ä?

¹⁰ Makwam, ñɪɲ mōñö yadɪba rɪmɪdɪl kɪ nugw ri abōña. Isrel nōbō mö bla magalɪg algör nugw ri abɪɲ. Jisas Krais nōbō Nasaret yōbō ib nuɲ akwör nugw pōn, ib nuɲwa yadmɪn, nuɲ rɪmɪn, nōbō kɪ nugwo aɲadō kōmō ñigɪm, yōn ri abmɪda nugwōia. Ñɪɲ Jisas Krais nugwo bɪ katlō watlō hōñ sō pɪl pal ñigmä, jɪ God rɪmɪn hōbkal öbɪlōɲa.

¹¹ Jisas nugwo rɪbyōx nugwōn, God Mōñö rɪb i kai kɪtōn yadmä, ‘Ñɪɲ ram urɪb nōbō piaku, rɪg mɪxɪl i, aku rɪg gwogwo, me rōn, rōbōx aku, wopik ram padō mibɪl yōbō bō pɪn nōl gɪ mɪdō,’ rɪmä.

¹² God nuɲ Jisas ib nuɲ akwör anɪɲ yadōɲa nugwōn Jisas nuɲwör anɪɲ kōmō pɪb maga ra. Mögōrɪb il kɪ nōbō hōr i anɪɲ kōmō pɪb maga mɪdōl, mɪ wōhō,” rōɲa.

¹³ Pita Jon nōbō hogwa öbɪlōn ipōxōlim; amɪn ödōriō akwör yadmɪn, nōbō dib piaku nugwōn aiō waiō rōn yadmä, “Nōbō hogw kɪ ñɪɲ skul pōlim aku, jɪ ñɪɲ Jisas pɪsaɲ mɪdōn mag akuyōbō alōɪɲō,” rɪmä.

¹⁴ Nōbō yōdpɪlō gwogwo rōɲa rɪm kōmō ñigōɲ aku mibɪl ñɪɲ yōraku mɪdmɪn nugugɪrōn, ñɪɲ nōbō hogwa mōñö yadɪb maga mɪdōlōɲ.

¹⁵ Makwam, ñɪɲ yadmä, “Kansol ram kɪ rɪɲadō bō du mɪɲne,” rɪmä. Rɪɲō bō du mɪdɪm nugugɪrōn, ñɪɲ keir yad nugwob nugwob rōn yadmä,

16 “Nöbö hogwa ki an pödpöd cɪnɪŋ? Ñɪŋ ap rölibä akuyöbö aku rɪm, Jerusalem nöbö mö magalɪg mödö nugwöia. Makwam, ñɪŋ nöbö hogwa ap rölibä akuyöbö i rölöinjö rön yadɪba mɪdöl.

17 Ji ñɪŋ duön, mönö aku nöbö mö rɪgwoŋ bli yadɪŋ, ñɪŋ algör nugubä maga ra. Alɪg mɪd aku, an ñɪŋ nöbö hogwa mönö ölisö yadön yajɪnɪŋa, ‘Jisas ib nuŋwa mai nöbö mö bli yad nölmɪjeñ, mɪ wöhö,’ cɪnɪŋö,” rɪmä.

18 Aliö rön, nöbö hogwa yadɪm hömɪn yadmä, “Jisas ib aku mai urmɪjeñ; nöbö mö bli Jisas mönö aku yad nölmɪjeñ, mɪ wöhö,” rɪmä.

19 Aliö rɪmɪn, Pita Jon yöŋö ñɪŋ painjö yadmä, “An God mönö nuŋ aku röböxön, mönö ñɪŋ aku pɪŋ, God nugwo wä cönɪŋönö wöhö? Ñɪŋ keir nugwi.

20 Makwam Jisas agap bilɪm röŋ, agö mönö bilɪm yadön aku, an nöbö mö akuyöbö ñɪgö yad nölon röböxɪb maga mɪdölö,” rɪmä.

21-22 Aliö rɪmɪdmɪn, Kansol nöbö dib piaku rɪb ñɪŋa keir yöx nugwön, ‘Nöbö ki kɪm padokwo padök paɲyöbö i höuöilii hö pɪn du adokwebö mɪj bö (40) mɪdön, wopik kömö nɪg ki, nöbö mö bla nugwön magalɪg God nugwo ri ablaje rɪmɪdöia. An nöbö hogw ki ñɪgö ap i rɪmɪjnɪŋ aku, nöbö mö kɪyöbö ölisö röjöñɪŋö,’ rön, ñɪŋ nöbö hogwa hör mönö ölisö yadön, yad abɪm röu dumä.

Nöbö mö Jisas nugw pɪm piaku God höjöpalmä

23 Pita Jon ñɪgö nöbö hogwa aliö yad rɪŋö bö abɪm, ñɪŋ du Jisas nöbö mö nuŋ akuyöbö ñɪgö nugwön, God ap höjöpəl ur nölib nöbö dib bla aipam, mönö pɪ nuöm nɪgɪb nöbö bla aipam, agö mönöm yadim aku ñɪgö yad nölmä.

24 Yad nölmɪdmɪn, ñɪŋ nugwön magalɪg God höjöpəlön yadmä, “Naŋ Nöbö Dib paɲyöbö mɪdlö. Naŋ adöx yöd röul adö kau sö rɪ nɪgön, mögöriɪb il ki rɪ nɪgön, ban yuö diba rɪ nɪgön, ap agap apɪm mɪd piaku magalɪg rɪ nɪgön, rɪ nɪgmö.

25 Maduar ör naŋ rɪman, Inöm Leia nuŋ nöso ana Depid nugwo rɪbyöx nölmɪn, mönö nagö aku yadön yadöŋa,

‘Juda nöbö mö yöi piaku ñɪŋ pödpöd rɪmɪn ölisö rödöi?

Nöbö mö piaku pödpöd rɪmɪn rɪbyöx nugw ri abön wöhö,
mönö adö paɲyöbö i yad nɪgön höuöu rɪbi röxg yadöi?

26 Kiŋ mögöriɪb hörɪrör nugwidɪx mɪdöi piaku aipam,
gapman nöbö dib mögöriɪb hörɪrör nugwidɪx mɪdöi piaku aipam,
mönö adö paɲyöbö i yad nɪgön yadöia,

“God Nöbö Diba pɪsaŋ, Mesaia nuŋwa pɪsaŋ, an ñɪgö pɪsaŋ nuö nuö pinɪŋö,” röinjö,’ röŋa.

27 Kiŋ Herod aipam, gapman nöbö dib Podias Pailot aipam, Juda nöbö mö yöi akuyöbö bli aipam, Isrel nöbö mö bilɪk yöbö bli aipam, Jerusalem yöriɪk hön, Mabö Rɪ Nölɪb Nöbö lei naŋ aku Jisas, Mesaia yad nɪgmö akwör, mönö paɲyöbö i yad ödör nɪgmä.

28 Makwam nagö Nöbö ölisö höd rɪb naŋa keir yöx nugwön yadmö, Krais nugwo al aliö cönɪŋö, rɪmö makwam, ñɪgö rɪb maga nɪgöŋa; hör aku ölisö ñɪŋa mɪdölöx.

29 Nöbö Dib, weik anɪŋ mönō ōlɪsō gwogwo ödōriō yadmɪdōi aku, nagō rɪbyōx nugwō. Naŋ anɪŋ mabō rɪ nōlɪb nöbö mö naŋ bla nugwidɪx mɪdōn, ōlɪsō nagō anɪŋ nōlɪŋ, an ipōxōinɪŋ; mɪ usūsōr rōn mönō nagō nöbö mö piaku ñigō wōxnō yad nōinɪŋa.

30 Nöbö mö ap rɪ piaku, nagō raŋ, an Mabō Rɪ Nōlɪb Nöbö lei nagō Jisas ib nuŋwa urɪŋ, ñigō kōmō ñgaŋ. Nagō raŋ, an Jisas ib nuŋwa yaɪɪŋ, ap rōlɪbā akuyōbō bli, ap nugub nugwōlɪbā akuyōbō bli rɪŋjō,” rɪmā.

31 Makwam ñɪŋ God nugwo aliō hōjōpalōn rɪ gɪr mɪdɪm nugugɪrōn, ram mɪdmā aku mɪmōn rōxg pɪmɪn, Inōm Leia nuŋ hō yuō ñɪŋ kwo aja wōlmɪn ipōxōlim; ñɪŋ mɪ usūsōr rōn God Mōnō aku yad nōlmā.

Jisas nöbö mö nuŋwa ap nuōm ñig nōl ri abmā

32 Makwam nöbö mö Jisas nugw pɪm piaku, mönō paŋyōbō i yad ödōr ñigōn, rɪb paŋyōbō yōxōn, ap ñɪŋ ap agapɪm mɪdōŋ piaku, ap ñɪŋ ñigō paŋjōr ōr mɪdmɪn, ap anōr, me rōn, nugwōlim.

33 Jisas mönō wā pōn dub nöbö piaku, nöbö mö akuyōbō ñigō mönō usūsōr rɪ yadōn yadmɪdmā, “Jisas nugwo pɪl pal ñigɪm, wōrōxōn ōbɪlmɪn, māmāga ana keir nugwo nugwōlɪŋjō,” rɪmā. Aliō rɪmɪdmɪn, God ñigō magalɪg mɪ ödōriō uliōxōn pɪ ri abmɪda.

34 Nöbö mö i ap i met wōlōŋ. Nöbö mö mögōrɪb mönō ram bli mɪdōŋ piaku, sɪm rɪ rɪg pōn,

35 Jisas mönō wā pōn dub nöbö bla ñigō nōlmɪdmā. Ñɪŋ piōŋjō pōn, nöbö mö ap mɪdōlōŋ akuyōbō ñigō nuōm ñig nōlmɪdmā.

36 Makwam nöbö Lipai ɪla yōxɪp duōn yōxim nöbö i ib nuŋwa Josep. Mögōrɪb nuŋwa Saipras yōbō. Nöbö aku nuŋ nöbö mö bli ñigō mönō hōimōliō yadōn yad nōl ri abmɪn, ñɪŋ nugwōn wahax pōn rɪb wā yōx nugu gōr mɪdmɪdōi makwam, Jisas mönō wā pōn dub nöbö bla ib nuŋwa Banabas me rɪmā.

37 Josep mögōrɪb nuŋwa i yadmɪn, nöbö mö bli wobɪm nugugɪrōn rɪg aku rag hō Jisas mönō wā pōn dub nöbö akuyōbō ñigō nōlōŋa.

5

Ananias mönōbö hogwa inakmōnō hōrmā

1 Makwam mönōbö wab i mɪdmā. Nöböŋɪŋa ɪba Ananias, mönɪŋ nuŋwa ɪba Sapaira. Mönōbö hogwa ñɪŋ mögōrɪb ñɪŋ i yadmɪn wobmā.

2 Wobmɪn, Ananias nuŋ rɪg aku adōi ñɪŋ keir nuōm ñig ñigōn, adōi pōn du du Jisas mönō wā pōn dub nöbö bla ñigō nōlōŋa. Mönɪŋa aɪpam nugwōŋa.

3 Makwam Ananias rɪg aku aliō rag hō nōlmɪn, Pita yadōŋa, “Ananias, Seten nagō rɪba nōlmɪn, naŋ inakmōnō hōrōn yadlō, ‘Mögōrɪb wobōi rɪga magalɪg pōn hōl kɪ,’ rɪlō. Naŋ anɪŋ mönō inakmōnō hōirō aku, Inōm Leia nugwo kwo algōr inakmōnō hōirō. Mögōrɪb wobōi aku rɪg adōi umadōn hōlō.

4 Mögōrɪb aku, mögōrɪb nagō. Sɪm cɪnōb, sɪm rɪlax; rōbōxnōb, rōbōxlax. Makwam mögōrɪb sɪm rɪman, rɪg wobmā aku, magalɪg pōn hōnōb, magalɪg pōn hōlax; bli ōr pōn hōnōb, bli ōr pōn hōlax; magalɪg ram nagō yōraku rōbōx hōnōb, rōbōx hōlax. Aku mönō mɪdōlōx. Jɪ naŋ inakmōnō hōirō aku, anōr inakmōnō hōrōiō; God nugwo kwo algōr ōr inakmōnō hōirō. Naŋ pōdpōd rɪmɪn mag akuyōbō aillō?” rōŋa.

⁵ Pita aliö rîmîn, Ananaias nugwôn mag akwör hö pîn mîgrö bö palön anadö wöröxöŋa. Almîn nugugîrôn, nöbö mö bla alöŋ mag aku nugwôn, ölölö rîmîn ipöxmä.

⁶ Ha nöbö bla hön, nöbäpö högi mîŋ aku ñapñap uñ wobön, pön du hogw pîlmä.

⁷⁻⁸ Makwam möniŋa nuŋ nöböniŋ nuŋwa wöröxmî pön du hogw pîlim aku nugwölöŋ. Nuŋ hör metyöbö mag i mîdön hömîn, Pita nugwo yadöŋa, “Mögörîb ñîŋ mönöbö aku sîm rîm, rîg aliö akwör woböi ä?” röŋa.

Aliö rîmîn, möniŋa yadöŋa, “Woböi rîg aku rag hö maku pal,” röŋa.

⁹ Aliö rîmîn, Pita nugwo yadöŋa, “Ñîŋ mönöbö rama pödpöd rîmîn mönö panyöbö i yad ödör nîgön alöi? Nöbö Diba Inöm nuŋwa inakmönö höröi aku nugweniŋö, rön, akuyöbö alöi ä? Nugwö! Nöbönaŋ wöröxmîn, pön du hogw pîlöi nöbö bla mîdöi ubaliŋ il yörîk. Nagö kwo algör pîrag duba rîmîdöiŋö,” röŋa.

¹⁰ Aliö rîmîn nugugîrôn, mag mîd akwör, Pita yödpîlö il yöra pîn mîgrö bö palön wöröxöŋa. Nöböniŋ nugwo pön du hogw pîlim ha nöbö rogw aku hön, möniŋa algör ör mödö anadö wöröxöŋ aku nugwôn, nugwo pön du nöböniŋ nugwo hogw pîlim yöra pedöx pedöxiö hogw pîlmä.

¹¹ Krais nugw pim nöbö mö bla aipam, nöbö mö bla aipam, ap rîg röŋ aku nugwôn, magaliŋ ölölö rîmîn ipöxmä.

Ap röliḅā akuyöbö bli hörîrör rîmā

¹² Jisas mönö wä pön dub nöbö akuyöbö möl sô ap röliḅā akuyöbö mîga akwör nöbö mö mîdim mibîl yöraku rîmîdmä. Makwam nöbö mö God Mönö nugwôn Krais nugw pim bla, magaliŋ hö mögum rîmîdmä God höjöpaliḅ rama rîŋadö bö “Solomon Ram Bötö” me röi möl aku.

¹³ Nöbö mö piaku bli, Krais nugw pim nöbö mö akuyöbö ñîgö nugumîn wä röŋa, jî Krais nöbö mö nuŋ mîdöi piaku, an pödpödiö du ñîŋ pîsaŋ mögum cîniŋö, rön, ipöxmä.

¹⁴ Makwam öim öim nöbö mö yonyöbö mîga akwör, Nöbö Diba nugw pön, nöbö mö hödyöbö piaku pîsaŋ hö nîgiö nîgön paŋör mögum rîmîdmä.

¹⁵ Jerusalem nöbö mö, Jisas mönö wä pön dub nöbö bla rîmā akuyöbö nugwôn, nöbö mö wöj pîlmîdim bla pön hö ödöi diba pedöx pedöxiö nîgön, köp malö malö yöd nîgön yadmä, “Pita hö duan, naiö inaua nuŋwa ñîgö palan, kömö nîgan,” me rîmā.

¹⁶ Nöbö mö hör mögöriḅ Jerusalem il yöra mîdim bla, akuyöbö algör nöbö mö ap röŋ bla aipam, nöbö mö ragwo as aliŋ mîdim bla aipam pön hömā. Pön hömîdmîn, ñîgö rîm, magaliŋ kömö nîgöŋa.

Jisas mönö wä pön dub nöbö bla ñîgö rî gwogwam rön nag nîgmä

¹⁷ Almîdmîn, God ap höjöpali ur nöliḅ nöbö dib ödöriö aku aipam, nöbö nugub nuŋwa Sadiusi nöbö bla aipam, ñîŋ ap röliḅā akuyöbö aliö rîŋ ib ana pîn diöniŋö, rön, Jisas mönö wä pön dub nöbö bla ñîgö nugumîn öliḱö wölöŋa.

¹⁸ Ñîgö öliḱö wölmin, Jisas mönö wä pön dub nöbö bla ñîŋ pî cîcî nîgön, pön hön gapman adö ñîgö nölmîn, nag nîgmä.

¹⁹ Nag nîgmä aku, jî wop akwör pîxmag yuö bö, Nöbö Diba ejol i yad abmîn, hön ubaliŋa rödön, ñîgö yöliŋ pön rîŋö bö dumä.

20 Riŋö bö pön duön ejola yadöŋa, “Ñiŋ God höjöpaliḅ rama du girön, nöbö mö bla ñigö, God raŋ öim öim mɨjõñ mönö mag wä aku magaliḅ yad nöl ri abne,” röŋa.

21 Aliö rɨmɨn, ruö löumɨn nugugirön, ñiŋ God höjöpaliḅ rama duön, ejola yadöŋ mag akuyöbö, ñiŋ ila nɨgön nöbö mö bla ñigö mönö mag wä aku yad nölma. Aliö yad nölmiɨn nugugirön, God ap höjöpaliḅ ur nölɨḅ nöbö dib ödöriö aku aipam, nöbö nugub nuŋ bla aipam hömɨn, mönö pɨ nuöm nɨḅḅ rama bla ñigö magaliḅ wö rɨmɨn, hö Kansol diba mögum rɨm, God höjöpaliḅ rama nugwidɨx mɨdɨḅ nöbö bla yad abön yadmä, “Jisas mönö wä pön dub nöbö bla nag nɨḅöl aku weik du yölɨŋ pön höne,” rɨmä.

22 Aliö rɨmɨn, God höjöpaliḅ rama nugwidɨx mɨdɨḅ nöbö bla kilabɨs ram aku duön nugumɨn, Jisas mönö wä pön dub nöbö bla mɨdölɨm. Ñiŋ höuöl hön yadmä,

23 “An du nugumɨn, ubaliḅa rɨḅ wöl göi akwör mɨdmɨn, nugwidɨx mɨdɨḅ nöbö bla algör ör ubaliḅ il aku nugugu mɨdöi aku, jɨ an uba rödön, ram möl yuadö wölu nugumɨn, nöbö i mɨ mɨdölö,” rɨmä.

24 Aliö rɨmɨn, God höjöpaliḅ rama nugwidɨx mɨdöi nöbö bla nöbö dib ñiŋ aku aipam, God ap höjöpaliḅ ur nölɨḅ nöbö dib bla aipam, mönö aku nugwön, aliö al aku pödpöd cönɨŋö, rön, rɨḅ mɨga akwör yöx nugumä.

25 Aliö rɨḅ mɨga yöx nugw mɨdɨm nugugirön, nöbö i hön ñigö yadöŋa, “Nöbö nag nɨḅim bla, ñiŋ du God höjöpaliḅ rama mɨd girön, nöbö mö mönö yad nölmiḅöiŋö,” röŋa.

26 Aliö rɨmɨn, God höjöpaliḅ rama nugwidɨx mɨdɨḅ nöbö diba, nöbö nuŋ bli ñigö yölɨŋön, Jisas mönö wä pön dub nöbö rama pɨba dumä. Duön, Jerusalem nöbö mö kɨyöbö anɨŋ rɨḅ röd paiöñɨŋö, rön, ñigö yadyöxön rölim; tar yölɨŋ pön hömä.

27 Jisas mönö wä pön dub nöbö bla ñigö tar yölɨŋ pön Kansol hö mögum rɨ mɨdim mibɨl yöra pön höm, God ap höjöpaliḅ ur nölɨḅ nöbö dib ödöriö aku ñigö yadöŋa,

28 “Ñigö, Jisas mönö mag aku yad nölmiḅeñe, rön, mönö ölisö yadön yadöla aku, jɨ yad wöhö nugwön röböxöla. Ñiŋ du Jerusalem nöbö mö ñigö magaliḅ Jisas mönö mag aku yad nöl girön, anör yad höimöuön yadmɨdöia, ‘Ñiŋör Jisas nugwo pɨl pal nɨḅöiŋö,’ rɨmɨdöiŋö,” röŋa.

29 Aliö rɨmɨdmɨn, Pita Jisas mönö wä pön dub nöbö bli pɨsaŋ yadmä, “Nöbö mö mönö yadöi aku pöinɨŋ; God mönö nuŋ akwör pɨnɨŋa!

30 Jisas nugwo bɨ höñ sö pɨl pal nɨḅim wöröxön aku, jɨ nöso auso nöbö höjöpalmɨdim God akwör rɨmɨn, höbkal öbɨlöŋa.

31 Öbɨlmɨn, God nuŋ rɨmɨn, wölu mögöriḅ adöx yöd röul adö kau sö yöra duön, God imag mɨrɨx nuŋ adö mɨda. Makwam an nugumɨn, nuŋwör Kɨŋ mɨdön, anɨŋ kömö pöna. Nuŋ anɨŋ Isrel nöbö mö uliöxön, ap kib mag gwogwo röli aku, pödpöd rɨmɨn aliö alölɨŋö, rön, röböxɨŋ, nuŋ nugwön ap gwogwo röli aku röböxön, anɨŋ kömö pöna.

32 God rɨ aku, an mämäg ana keir nugwön, rɨmɨŋ möl ana keir audiöx nugwön, nöbö mö bla ñigö yad nölmiḅöla. Nöbö mö God mönö nuŋwa nugw pön rɨḅ yad mag akwör rɨmɨjõñ akuyöbö, God nuŋ Inöm Leia ñigö nölön, nuŋ ñigö kwo algör mönö wä aku yad nöl ri abön raŋ nugwöñɨŋö,” rɨmä.

³³ Jisas mönō wā pōn dub nōbō bla aliō rīmīdmīn, mönō pī nuōm nīgīb nōbō hō mögum rī mīdim yōraku ōlīsō rōdōn yadmā, “Ŋīŋ mī aṇadō pīl pal nīgīnījō,” rīmā.

³⁴ Aliō rīmīn mönō, mibīl yōraku nōbō i mīdōṇa, ib nuṇwa Gameliel. Nuṇ Perisi nōbō, lo mönō yad nōlīb nōbō ŋīṇa i. Juda nōbō mō magalīg nugwo nugumīn wā rīmīdōṇa. Nōbō aku ōbīlōn yadōṇa, “Nōbō rogw kī ŋīgō yadīṇ rījō bō rōu duṇ. Nī ŋīgō mönō i yad nōinō,” rōṇa. Aliō rīmīn, nōbō adaku yad rījō bō abmā.

³⁵ Nōbō adaku yad rījō bō abīm nugugīrōn, Gameliel nuṇ nōbō Kansol bla ŋīgō yadōṇa, “Isrel nōbō ruai, ŋīṇ nōbō pik ŋīgō agō magīm rība rīmīdōi aku, rībyōx nugw rī abōña.

³⁶ Ŋīṇ nugwōia, hōd Tudas, nī nōbō dib me rōn yadmīn, mönō nuṇwa yadmīd aku nōbō mō mīga akwōr, po hadred akuyōbō, nugw pīmā. Jī mai nōbō bli nugwo pīl pal nīg gīm, nōbō mō mönō nugwo nugw pīmīdim bla yau hōrīrōr dum pōrōṇa.

³⁷ Makwam mai, ib ana pim wop aku, algōr Judas nōbō Galili yōbō aku yadōṇa, ‘An gapman bla pīsaṇ nuō nuō rōn, ŋīṇ rībīx abnījō,’ rōṇa. Aliō rīmīn, nōbō mō mīga akwōr mönō nugwo pōn, ōbīl gapman pīsaṇ nuō nuō pīlmā. Jī mīdīp duōn, nōbō aku nugwo algōr pīl pal nīg gīm, nōbō mō mönō nugwo nugw pīmīdim bla yau hōrīrōr dum pōrōṇa.

³⁸ Makwam mī, nī ŋīgō yadmīdla, nōbō mönō diba yadmīdōl kīyōbō ŋīṇ rī gwogwam rīmījeñ. Ŋīgō hōr yad abīṇ duṇ. Rīb ŋīṇ keira yōx nugwōn rōi aku, du dib rōxōnījōnō wōhō rōn nugwīṇ pīn diōna.

³⁹ Jī God nuṇ yadmīn rōi aku, ŋīṇ nōbō Kansol ap i rībā maga nīgen. Ŋīṇ rī gwogwam cōñ aku, nōbō piaku pīsaṇ nuō nuō peñ; God pīsaṇ nuō nuō pōñījō,” rōṇa.

⁴⁰ Gameliel aliō rīmīn, nōbō Kansol bla rīg yadōṇ akuyōbō nugwōn, Jisas mönō wā pōn dub nōbō bla ŋīgō yadmīn hōmīn, naga pī ŋīgō uplōb palcīx bacīx rī palōn, “Jisas mönō mag aku mai yad nōlmījeñ, mī wōhō,” rōn, ŋīgō yad abīm dumā.

⁴¹ Makwam Jisas mönō wā pōn dub nōbō bla, anīṇ pōdpōd rīmīn aliō alōījō, rōn, nugwōlim. God anīṇ Jisas nōbō nuṇwa ōdōrīō, me rōn, rīm, an mag akuyōbō alōījō, rōn, Jisas nugwo rī ablaṇe rōn, Kansol dib aku rōbōxōn dumā.

⁴² Duōn, ōīm ōīm God hōjōpalīb rama rījō yōraku duōn, ram ram piaku duōn, Jisas nuṇ Krais, me rōn, mönō wā aku yad nōlmīdmā.

6

Ap nuōm nīg nōlīb nōbō akuyōbō mīj sō yad nīgma

¹ Mīdīp duōn, nōbō mō Jisas nugw pim bla, mīga magōrī rī gī mīdmā. Makwam Juda nōbō mō Grik mönō nugwim akuyōbō, Juda nōbō mō Juda mönō yōbō nugwim akuyōbō ŋīgō yadyōxōn yadmā, “Lap wōsrō ŋīṇ akuyōbō ŋīgō rīg, ap mag, ap bla nuōm nīg nōl rī abōia, jī lap wōsrō an bla ŋīgō ap nuōm nīg nōl rī abōlōījō,” rīmā.

² Aliō rīmīdmīn, Jisas mönō wā pōn dub nōbō akuyōbō mōl sō piaku nugwōn, nōbō mō Jisas nugw pim bla magalīg wō rīmīn hōmīn yadmā,

“Haul nöbö mölōu nöbö. An God Mönö yad nölöl mönö aku rōbōxōn, nöbö mö akuyōbö ñigō ap nuöm ñig nöinñ aku, wā renñm.

³ Makwam, ññ nöbö akuyōbö mij sō hölu nugwōn yadñ, an ññ mabō aku yad ñgñ, mabō aku cōña. Makwam God Inōma ñigō aja wölōn rñb wā nöl nöbö piakwōr nugwōn yad ñgōña.

⁴ An piñō God höjōpal gñrōn, nöbö mö akuyōbö ñigō God Mönö aku yad nöl gñrōn mijññō,” rñmä.

⁵ Mönö yadmñdim aku nugumñ, ñigō magalig wā rñmñ, nöbö akuyōbö mij sō yad ñgmä. Nöbö piaku i Stipen. Stipen nuñ God nugw pñ gö ñgōn rñmñdōñ. Inöm Leia nugwo aja wöl gñ mñdmñda. I Pilip, i Prokoras, i Naikena, i Timon, i Pamenas, i Nikolas. Nikolas nuñ taun dib Adiok yōbö. Nuñ höd Juda nöbö yōi aku, jñ mai Juda nöbö mö rñbyōx nugwim akuyōbö nugw pñña. Makwam mai nuñ Jisas nugw pñña.

⁶ Nöbö mij sō piaku yad ñgōn, ñigō pñn Jisas mönö wā pñn dub nöbö bla mñdim yōra pñn hōm, ññ God höjōpalōn, imaga yōcmac ñigō rol sō ñgmä.

⁷ Makwam ññ God Mönö yad nölñmñ, dumñn nugugñrōn, Jerusalem nöbö mö mñga akwōr Jisas nugw pñmä. God ap höjōpal ur nölñb nöbö bla mñga akwōr Jisas mönö wā aku nugwōn nugw pñmä.

Stipen nugwo mönö diba yadmä

⁸ God nuñ Stipen nugwo pñ ri abōn, öñsō nuñwa nugwo nölñmñ, Stipen nuñ ap rölñbä piaku, ap nugub nugwölñbä piaku, mñga akwōr nöbö mö mñdim mibñl yōra rñmñdōñ.

⁹ Makwam Juda nöbö mö mögōrñb hör hör piakuyōbö bli hōn Juda mögum rñb ram i hōn, God höjōpalmñdmä; Juda mögum rñb ram aku, “Weik Nag Mñdölöl Ram” me rñmñdmä. Juda nöbö piaku, bli Sairini taun yōbö, bli taun dib Aleksadria yōbö, bli Silisia Propins yōbö, bli Esia Propins yōbö. Ññ Stipen rññ akuyōbö nugwōn, usüsör rñn nugwo mönö nuö nuö yadmä aku,

¹⁰ jñ God Inōma nuñ Stipen nugwo rñb wā mñda nölñmñ nugugñrōn, Juda nöbö bla nugwo mönö kai yadmä aku, rñbyōx nugw ri abōn painñ algör ör mönö wā mñd akwōr yadmñ, nugwo painñ yadñb maga ñgölōñ.

¹¹ Jñ ññ Stipen nugwo yad wöhō nugwōn, du nöbö inakmönö hörñb bli ñigō tar yad ri abmñ, ññ hōn yadmä, “An nugwōla, nöbö kñ nuñ Mosñs mönö kai kñtōñ aku yad höimōuñ, God nugwo yad höimōuñ rō,” rñmä.

¹² Ññ inakmönö aku hörmñdmñ, nöbö mö hör piaku ñgōn, mönö pñ nuöm ñgñb nöbö bla ñgōn, lo mönö yad nölñb nöbö bla ñgōn, höbwab ñigō aku gwogwo rñmñ, Stipen nugwo mönö diba yadñba pñn, Juda Kansol diba mñdim piaku pñn dumä.

¹³ Pñn duñ, nöbö inakmönö hörñb bli alig pñn hōm, ññ yadmä, “An nugumñ, nöbö kñ öim öim God höjōpalñb ram lei kñ aipam yad mönö ñgōn, Mosñs lo mönö kai kñtōñ aku aipam yad mönö ñgōn ra.

¹⁴ Makwam nuñ mönö i yadmñn nugwöl aku yada, ‘Jisas nöbö Nasaret yōbö aku, mai God höjōpalñb ram kñ hajal abōna. Jisas nuñ ran, Mosñs anñ yad nölñ mönö adaku rōbōxōn, mönö yonyōbö pñn mai dinññō,’ rō,” rñmä.

¹⁵ Makwam Juda Kansol diba mñdim nöbö bla, Stipen nugwo riñ cñx nugugu mñdñn nugumñ, hanñaj māmāg yuö nuñ adaku ejol hanñaj māmāg yuö rōxñ ñgōñ.

7

Stipen Juda Kansol nōbö dib bla ñigō Krais mōnō wā aku yad nōlōŋa

¹ Ñiŋ mōnō inakmōnō aku hörim, God ap hōjōpal ur nōlīb nōbö dib ödōriō aku Stipen nugwo yadōŋa, “Mōnō nagō yadōi aku mi yadōiŋōnō inakmōnō hörōi?” rōŋa.

² Aliō rimin, Stipen yadōŋa, “Acō nōbōhōd nōbö, nugwi! Nōso maduebō ana Ebrahim maduar ör taun dib Haran duölōŋ mag aku, mögōrib Mesopotemia mīdōŋ mag aku, God mil wā keiryōbō alig mīd aku nugwo yadōŋa,

³ ‘Mögōrib nagō kī rōbōxōn, nōbö mō nagō bla rōbōxōn, mögōrib hör i nī nagō yabun aku duō,’ rōŋa.

⁴ “Aliō rimin, Ebrahim mögōrib dib Kaldia mīdmīd yōraku rōbōxōn, taun dib Haran du mīdmīda. Mai Ebrahim nuō wōrōxim, God nuŋ yadmīn, Ebrahim nuŋ hō mögōrib ñiŋ mīdōi yōrik mīdmīda.

⁵ Wop aku God nuŋ Ebrahim nugwo mögōrib mōl i yadōlōŋ. Hōn hör ör mīdmīda. Wop aku Ebrahim ha i yōxōlōŋ; hör ör mīdmīda. Ji God nuŋ Ebrahim nugwo yadōŋa, ‘Mai mögōrib kī nagō pīnō. Halōu ha nagō yōx pōn haŋ yōx pōn hōŋ diōn piaku, mögōrib kī algōr ör pōn mījōñiŋō,’ rōŋa.

⁶ Makwam God mōnō i yadōn yadōŋa, ‘Halōu ha nagō yōx pōn haŋ yōx pōn hōŋ diōn piaku, du nōbö mō hör mögōrib piaku mīdīŋ, ñigō magalig nag ñigōn, mī rī gwogwam rōn, nag mabō rōxg yad ñig gīŋ rīmīdīŋ nugwīrōn, kīm akuyōbō po hadred (400) yōñōna.

⁷ Makwam nōbö mō ñigō almījōñ akuyōbō, nī piōŋō painō ñigō rī gwogwam cīna. Nōbö mō naŋ bla, mögōrib aku rōbōxōn, hō nī hōjōpalōn rī gōr mījōñ mögōrib kī,’ me rōŋa.

⁸ Makwam God nuŋ Ebrahim nugwo mōnō ölsō ma i yad ñigōn yadōŋa, ‘Halōu ha nagō yōx pōn haŋ yōx pōn hōŋ diōn piaku, ñigō nugwidix mīŋin makwam, ha kiai hañkapa rīl uña ödōriŋ,’ me rōŋa. God aliō rimin, mai Ebrahim ha nuŋwa Aisak nugwo yōx pōn hōn, wop akuyōbō mīj sō mīdōn, wop amñaxīb aku ha aku nugwo rīl uña ödōrōŋa. Aisak piōŋō Jekop nugwo yōx pōn hōŋa. Jekop nuŋ piōŋō ha akuyōbō mōl sō yōx pōn hōŋ makwam, an Isrel nōbö mō ila hörīrōr mīdōla.

⁹ “Nōso maduebō an piaku, nōbö hōd adō bla pīgnīŋ ñiŋa Josep rīb gwogwo yōx nugumīn, ölsō wōlmīn, nugwo pōn nōbö adō bli nōlmīn, nugwo wobōn pōn mögōrib Ijip dumā. Pōn dumīn, mīd rī abōlōŋ, ji God nuŋ Josep rōbōxōlōŋ.

¹⁰ Ömōrō diba Josep nugwo hōmīdōŋ aku, God nuŋ nugwōn Josep nugwo nugwidix mīd rī abmīdōŋa. God nuŋ Josep nugwo rīb wā nōlōn rimin, Ijip Kīŋ Pero, nōbö Josep kī nuŋ rībyōx nugw rī abōn rō, rōn, nugwo yad ñigmīn, mögōrib Ijip aipam, ram ap nuŋ bla magalig aipam nugwidix mīdmīda.

¹¹ “Mai wop i kiō dib ödōriō aku, mögōrib Ijip aipam, mögōrib an Kenan kī aipam hōm, nōso an mögōrib Kenan kī mīdim bla, ap maga hōlu nugumīn, ap mag nīmīb i mīdōlmīn, rīb diba yōxmā.

¹² Makwam nuö ñiŋ Jekop mōnō i nugwōŋa, ap mag mīga mōgōriḅ Ijip mīdōŋa. Makwam nugwōn ha nuŋ bla ñigō yadmīn, ap mag wobḅba Ijip dumä.

¹³ Du wob pōn hōn, nīm pōrōn, iswob wobḅba dumä. Dumīn, pīgnīŋ Josep ñigō yadōŋa, ‘Nōbōhōd nōbō, ñiŋ nī yōnīmīm me rōn nugwōiŋōnō? Nī haul ñiŋa Josep ör,’ me rōŋa. Aliō rīmīn, Ijip Kiŋ Pero mōnō aku nugwōn yadōŋa, ‘Aku Josep haul nōbō nuŋ bīlīm e!’ rōŋa.

¹⁴ Josep piŋō, acō na Jekop, nōbō mō nuŋ bla pīsaŋ yadkap hōŋ, me rōn, mōnō yad abmīn, nuö Jekop nōbō mō padokwo padōk mōs paŋ hōuōiliō hō wōlu iŋōsu sō (75) pōn pīsaŋ dumä.

¹⁵ Nuö Jekop aliō alōn, mōgōriḅ Ijip du mīdōn, wōrōxōŋa. Mīdīp duōn, nōso nōbō piaku magalīg wōrōx pōrmä.

¹⁶ Makwam mai ha ñiŋ bla nuö yōd bla hōlu rag duōn, taun dib Sekem hogw pīlmä. Nōbāpō hogwaj aku, nōso maduebō Ebrahim, Hemor ha nuŋ bla ñigō rīg i nōlōn wobōŋa.

¹⁷ “Makwam God Ebrahim nugwo hōd rīg cīnō, rōn, mōnō rīg yad nīgōŋ akuyōbō rība rōn rōŋ makwam, nōbō mō an Isrel mōgōriḅ Ijip mīdīm akuyōbō, halōu ha yōxip duōn yōxip hōuōilmel rōn, nōbō mō mīga mīdmä.

¹⁸ Nōbō mō an Isrel mīga akwōr mīdim wop aku, mōgōriḅ Ijip aku kiŋ yoniyōbō wōxnō nīgōŋa. Kiŋ yoniyōbō aku nōso Josep nugwo nugwōlōŋ makwam,

¹⁹ nōbō mō an bla rī gwogwam ödōriō rōn, mōnō ölisō yadmīn, halōu ha ñiŋ bla yōx pōn hōn, rīŋadō pi blaku abīm, ñiŋ keir mīdōn wōrōxmīdmä.

²⁰ Aliō almä aku, jī wop mībīl yōraku, mōnōbō hogwi ha wä mīdōy yōx pōn hōn, īb nuŋwa Mosīs me rīmä. Ha aku nugwo rōun mōs paŋ ram mōl piaku umad gīm mīdmīda.

²¹ Mai ha kiaī aku nugwo pōn du rīŋadō bō nīgīm, Pero halōu nuŋ aku hōn, nugwo nugwōn, rag du ha nī, me rōn, rīg urmīdōŋa.

²² Nuŋ mag akuyōbō alōn rīg urīm, Mosīs nuŋ dib rōxmīn, Ijip nōbō mō ñiŋ agap apīm rīmīdim aku, nugwo yad nōl rī abmā. Nuŋ mōnō ölisō yadōn, mabō usūsōr rōn rīmīdōŋa.

²³ “Makwam Mosīs kīm nuŋ akuyōbō padokwo padōk paŋyōbō i hōuōiliō hō pīn du adokwebō mīj bō (40) yōnmīn, nī du nōbō mō nī Isrel pia nugwōn hōnō, rōŋa.

²⁴ Makwam du nugumīn, Ijip nōbō hō Isrel nōbō i nugwo mī göj palmīdōŋa. Mosīs nugwōn, Isrel nōbō aku nugwo kōmō pōn, Ijip nōbō aku nugwo aŋadō pīl pal nīgīm wōrōxōŋa.

²⁵ Makwam Mosīs rīb nuŋwa yōx nugwōŋa, ‘Nōbō mō nī Isrel yajōña, “God Mosīs nugwo rība nōlmīn, hōn anīŋ pī asīx abmīn, mīd rī abōñiŋō,” cōñiŋō,’ rōn rībyōx nugwōŋa, jī ñiŋ rīb aku yōx nugwōlīm.

²⁶ Makwam lōumīn Mosīs duōn nugumīn, Isrel nōbō mōs nuö pīlmīdmä. Almīdmīn nugwōn yadōŋa, ‘Nōbō mīg, ñiŋ hōdpīg hogwa mīdōia; nuö pīlmīdōi aku rōbōxi!’ rōŋa.

²⁷ “Aliō rīmīn, nōbō i nōbō i nugwo palmīdōŋ aku, Mosīs nugwo pīgōur pikwo abōn yadōŋa, ‘Nagō yōnīm yadmīn, nōbō dība mīdōn, anīŋ mōnō pī nuōm nīgīḅ nōbō akuyōbō nugwidīx mīdlō?

²⁸ Nagö idöm Ijip nöbö aku pɪl pal nɪgmö aku, weik nɪ piönjö pɪl pal nɪgɪba rɪmɪdɪlanö ä?' rönja.

²⁹ Aliö rɪmɪn, Mosɪs nöbö pɪl pal nɪgɪl aku nugwöinjö, rön, bör du mögörib Midian duön, nöbö hör i röxg mɪdmɪda. Wop mibɪl yöraku, nuŋ mö pön, ha mös yox pön hönja.

³⁰ Al gɪrön hör ör mɪdmɪn kɪm padokwo padök panyöbö i höuöiliö hö pɪn du adokwebö mɪj bö (40) yönönja. Mai wop i Sainai pɪda il bö mögörib rɪg kap yöra mɪdön nugumɪn, ejol i hön, bɪ wab panyöbö i pina nɪgmɪdön mibɪl yöra wöxnö nɪgmɪn nugwönja.

³¹ Almɪdmɪn Mosɪs nugwön, ap aku pödpöd rɪmɪdö, rön, du il yöra nugumɪn nugugɪrön, Nöbö Diba yadönja,

³² 'Nöhönɪŋ maduebö Ebrahim, Aisak, Jekop, God ñɪŋa nɪ mɪdlö,' rönja. Aliö rɪmɪn, Mosɪs, aku Nöbö Diba akwör yadmɪdö, rön, ipöxön gɪl gɪl rön, ubɪlön mämäga nugwölönj.

³³ "Makwam Nöbö Diba Mosɪs nugwo yadönja, 'Mögörib lei kɪ hö mɪdlö aku, yamsö uñ nagö wab aku pɪ rödö.

³⁴ Ijip nöbö mö bla, Isrel nöbö mö na mögörib Ijip mɪdöi akuyöbö ñɪgö mɪ rɪ gwogwam röi aku nɪ nugula. Ñɪŋ imön rɪmɪdöi aku audiöx nugwön, hön ñɪgö pɪ asɪx abɪba höla. Makwam, nagö höbkal Ijip duö,' rönja.

³⁵ "Isrel nöbö mö höd Mosɪs nugwo yadmä, 'Nagö yön yadmɪn, nöbö diba mɪdön, anɪŋ mönö pɪ nuöm nɪgɪb nöbö akuyöbö nugwidɪx mɪdlö?' rɪmä. Jɪ mai, God ejol nuŋwa yad abmɪn hön, rɪn yön pina nɪgmɪdön mibɪl aku Mosɪs nugwo wöxnö nɪgmɪn, God nuŋ keir Mosɪs nugwo nöbö dib ñɪŋa mɪdön ñɪgö kömö paŋ, me rön, yad abönja.

³⁶ Mosɪs Ijip duön, ap rölibä akuyöbö bli piaku rön, nöbö mö nuŋ Isrel bla ñɪgö pön ban yuö dib 'Paskwolö' me röi aku duön, ap rölibä akuyöbö bli piaku rön, mai Isrel nöbö mö yölɪŋ pön du mögörib rɪg kap mibɪl piaku duön, ap rölibä akuyöbö bli piaku rɪ gɪrön mɪdmɪda. Al gɪr mɪdmɪn mɪdmɪn, kɪm akuyöbö padokwo padök panyöbö i höuöiliö hö pɪn du adokwebö mɪj bö (40) yönönja.

³⁷ "Mosɪs nuŋwör nöbö mö Isrel ñɪgö yadönja, 'God nuŋ, mönö nuŋwa yadɪb nöbö i, ha ñɪŋa keir nöbö nɪ röxgɪb i, yad aban, ñɪgö hönɪŋö,' rönja.

³⁸ Mosɪs nuŋ mögörib rɪg kap mibɪl piaku mɪdönja; nuŋ nöso auso an bla pɪsaŋ mɪdönja; Sainai Pɪd piaku ejol i hön Mosɪs nugwo mönö yad nölonja. Mosɪs mönö aku pön an Isrel nöbö mö yad nöiönɪŋö, rön, God nuŋ mönö kömö aku Mosɪs nugwo nölonja.

³⁹ "Mosɪs mönö kömö aku yad nölonj aku, jɪ nöso an bla mönö aku pölim. Ñɪŋ Mosɪs nugwo yad mönö nɪgön, höuöil Ijip dunjö, rön, rɪb aku yöxmä.

⁴⁰ Ñɪŋ Mosɪs pɪgɪnɪŋ Eron nugwo yadmä, 'Nöbö nagö Mosɪs anɪŋ Ijip yöbö pön hö aku, nugwo agapɪm rɪ aku an nugwölöl. Makwam, nagö anɪŋ ap god akuyöbö bli ran, nöbö an bli god rɪmɪjɪnö piaku pɪrag höd dun, an mai dunjö,' rɪmä.

⁴¹ Wop akwör, god inakmönö hön kau ha i röxg rɪ nɪgön, yöur ap bla pal rag hö höjöpä ur nölmä. Ñɪŋ imag ñɪŋa keir rɪmä ap aku nugwön, aku god an, me rön, wahax pɪ gɪrön ap diba ur nɪmɪmä.

42 Alm+dm+n, God ñ+gö röböxön yadöŋa, ‘Alöi aku, naiö, röun, gupö ap bla amnör höjöpälön m+diŋ,’ me röŋa. Wop aku ñ+ŋ ap piakwör höjöpalm+dim aku m+, God mönö yad+ib nöbö i God Mönö r+ib i kai kitön yadöŋa, ‘Isrel nöbö mö.

Ñ+ŋ höd k+im padokwo padök panyöbö i höuöiliö hö p+in du adokwebö m+ij bö (40) mögöri+ib r+ig kap mib+il piaku yönm+dim wop aku, hön kau hön sipsip ap bla pal n+ höjöpäl ur nölm+idölim.

43 Ñ+ŋ hör ap inakmönö mös ñ+ŋ keir r+ n+igim aku nugwo ap pal höjöpäl ur nölgir m+dm+dmä.

Ap aku, i Molok me r+im+dmä;

i gupö röxg r+ n+igön, Repan me r+im+dmä.

Ap god inakmönö hogw akwör,

ap uñ rama ur rag yön girön, höjöpäl ur nölgir m+dm+dmä.

R+ m+dm+idöi aku, n+ ñ+gö yad abmön,

du nag m+ijöñ taun dib Babilon s+inaŋ adokwöik,’ me röŋa.

44 “Nöso nöbö an bla mögöri+ib r+ig kap mib+il piaku m+dim wop aku ap uñ rama p+rag yönm+dmä. Ap uñ ram aku m+idön aku nugwön, God an p+saŋ m+idö, rön nugum+dmä. Ap uñ ram aku, God mönö r+ig yadöŋ mag akwör ur n+ig g+im m+idöŋa.

45 Mai nöso nöbö an bla ñ+ŋ ap uñ ram aku Josua nöso nöbö an bla ñ+ŋ nölm+in p+mä. Mai, ñ+ŋ ap uñ ram aku pön hö m+dm+n nugug+rön, God nuŋ nöbö mö mögöri+ib yör+ik m+dim bla höju aböŋa. Ap uñ ram aku m+idön, m+id+ip duön, mai Depid yöx pön hömä.

46 Nöso Depid, God nugum+n wä röŋ nöbö aku, nuŋ God nugwo yad nugwön yadöŋa, ‘Nagö yöwö ran, n+ ram nagö wä i r+ n+gmön, nagö God Jekop höd höjöpälön r+ig r+im+id akuyöbö, ram aku m+jnaŋö,’ röŋa.

47 Aliö r+im+n, God nuŋ yöwö rölöŋ. Mai Solomon nuŋ God höjöpäl+ib rama ur n+igöŋa.

48 “Makwam God m+ b+il möx sö m+id Nöbö aku, nöbö mö imaga pön ur n+igöñ ram bla m+den+m. God mönö yad+ib nöbö i mönö aku yadön yadöŋa,

49 “ ‘Nöbö Diba nuŋ yada,

“Mögöri+ib adöx yöd röul adö kau sö yöraku

hogw rol kiŋ na aku rola röm+id g+ m+idön,

mögöri+ib il k+i yöd+p+ilö na röb g+ m+dla.

N+ agö ram+m ur n+ig+ŋ, n+ höl+mm+ij+n?

N+ ram möl kai aŋöi n+ig+n?

50 Ap bla magaliŋ imag na keir r+ n+igöiödö?” rö,’ röŋa.

51 “An keir nugw r+ aböliŋö, rön, ap kib mag gwogwo akwör rön, God Mönö yöxölöi. Nöhön+ŋ nöbö r+ig r+im+idöi mag akwör röia. Inöm Leia nuŋ ñ+gö r+ib wä nölm+in nugwöy+xa, j+ öim wöhö röia.

52 Nöhön+ŋ nöbö bla, God mönö yad+ib nöbö bla ñ+gö magaliŋ r+ ajö n+gmä. God mönö yad+ib nöbö maduebö piaku, ‘God Mabö R+ Nöl+ib Nöbö Wä Ödöriö aku hön+ŋö,’ r+mä. J+ nöhön+ŋ nöbö piaku ñ+ŋ nöbö piaku algör ör p+il pal n+gmä. Makwam weik God Mabö R+ Nöl+ib Nöbö Wä Ödöriö aku höm, ñ+ŋ nugwo mönöm+m nugwön p+il pal n+gmä.

53 God lo mönö nuŋ aku, ejol nuŋ akuyöbö ñ+gö yad abm+n pön höm p+mä, j+ r+ig yad akuyöbö nugwön rölöŋö,” röŋa.

Stipen nugwo rīg rōd pal nīgma

⁵⁴ Stipen mōnō aku yadmīn nugugīrōn, nīgō ōlīsō diba ōdōriō wōlmīn, ajmaga ōbīx gīg yuōn ōlīsō rōdmā.

⁵⁵ Makwam Inōm Leia nuṇ Stipen aja wōl gī mīdmīn nugugīrōn, nuṇ laxiō pisō nugwōn adōx yōd rōul adō kau sō yōraku nugwōṇa, God mīl mag wā keiryōbō nuṇwa mīdōṇa nugwōn Jisas nuṇ God imag mīrīx adō ōbīl gī mīdōṇa.

⁵⁶ Stipen nugwōn yadōṇa, “Nugwi! Nī nugumīdla, adōx yōd rōul adō kau sō yōraku uba rōd gī mīda. Nōbō Ha nuṇ aku God imag mīrīx adō ōbīl gī mīdō!” rōṇa.

⁵⁷ Stipen aliō rīmīn, rīmīj mōl nīṇ aku inīsō pidīxōn, rīb pia magalīg ōbīlōn, mōnō bōlōlō rōn mōnō diba yadōn, ipalīp du nuṇ mīdōṇ yōra dumā.

⁵⁸ Nugwo pī cīcī nīgōn, pōn dumīd pōn dumīd taun dib aku rīṇadō bō pōn dumā. Nōbō nugwo inakmōnō hōrim bla ōlīsō rōdōn, wōlīj mīxīl nīṇ bla pī rōdōn, ha nōbō Sol mīdōṇ il yōra abīm, nuṇ nugwidīx mīdmīn nugugīrōn, nīṇ Stipen nugwo rīg rōd palmā.

⁵⁹ Nugwo aliō palīm nugugīrōn, Stipen Nōbō Dib nugwo wō rī yadōn yadōṇa, “Nōbō Dib Jisas, inōm na pō,” rōṇa.

⁶⁰ Aliō rōn, hōxmax yuōn, wō diba rī yadōn yadōṇa, “Nōbō Dib! Nī pīl pal nīgīdōi kī, ap kīb mag gwogwo rīmīdōi aku nugwōn rōbōxō,” rōṇa. Aliō rī gīrōn wōrōxōṇa.

8

¹ Stipen nugwo rīg rōd pal nīgim wop aku, Sol il yōra mīdōn, pāja yadōn wobīō lero rōṇa.

Jisas nōbō mō nuṇwa nīgō rībīx abīm, malō malō dumā

Wop akwōr, Jerusalem ada ila nīgōn, nōbō mō Jisas nugw pīmīdim bla nīgō mī ōdōriō rī gwogwam rīmīdmā. Almīdmīn, nōbō mō Jisas nugw pīmīdim bla nīṇ magalīg bōr mōgōrīb Judia piaku aipam, mōgōrīb Sameria piaku aipam, malō malō dumā. Makwam Jisas mōnō wā pōn dub nōbō akuyōbō mōl sō piaku nīṇjōr Jerusalem mīdmā.

² Makwam God Mōnō rīg yad mag akwōr rīmīdōi nōbō bli, Stipen nugwo mī ōgwō yōxōn, mī gōj imōn, nōbāpō hōgia pōn du hogw pīlmā.

³ Sol nuṇ piōṇō, nōbō mō Jisas nugw pīmīdōi bla rī gwogwam ōdōriō cīnō, rōn, ram ram rī gīrōn, nōbō mō piaku nīgō amnōr pōn pīxīp du nag nīgīdōṇa.

Pilip mōgōrīb Sameria duōn mōnō yad nōlōṇa

⁴ Nōbō mō Jisas nugw pīmīdim bla bōr du mōgōrīb hōr piaku piaku mīdmā. Makwam piaku du mīdōn, Jisas mōnō wā aku pōn du nōbō mō piaku nīgō yad nōlmīdmā.

⁵⁻⁶ Nōbō nagō Pilip nuṇ kwo algōr du taun dib i mōgōrīb Sameria yuadō mīdōn, nōbō mō piaku nīgō, Mesaia hōṇ mōnō wā aku yad nōlōṇa. Pilip mōnō yadōṇ aku aipam, ap rōlībā akuyōbō rōṇ aku aipam nugwōn, mōnō nuṇ rīg yadōṇ akuyōbō rīmīj pal nugw rī abmā.

⁷ Pilip nuṇ nōbō mō ragwo as alīg mīdim piaku mīga akwōr rīmīn, ap piaku aiō rōn rōu dumā. Nuṇ nōbō mō in wajmag po rīmīn līd pīlōṇ bla

mîga akwör aipam, nöbö mö yödpilö kakabail um nîgön bla mîga akwör aipam, ñîgö rîmî:n kômö nîgöŋa.

⁸ Almî:n nugugî:rön, nöbö mö taun aku hölîmmî:dim akuyöbö magalîg mî ödöriö wahax pî:mä.

⁹ Makwam taun dib aku nöbö i hölîm mîdmî:da, ib nuŋwa Saimon. Nuŋ kîj rön, ap rôlîbä akuyöbö bli rîmî:n, Sameria nöbö mö bla magalîg rîb mîga ödöriö yöx nugumî:dmä. Nî mî nöbö diba mîdlö, rîmî:dmä.

¹⁰ Saimon nuŋ akuyöbö almî:dmî:n, nöbö mö ib mîdöŋ piaku aipam, nöbö mö ib mîdölöŋ piaku aipam, Saimon mönö rîg yadöŋ akuyöbö nugwön yadmä, “Nöbö kî nuŋ god ‘Ölî:sö Dib’ me rôl akwör,” me rî:mä.

¹¹ Ap rôlîbä akuyöbö piaku öim rîmî:dmä nugwön nöbö mö bla rîb mîga yöxön, mönö rîg yadmî:döŋ akwör nugumî:dmä.

¹² Makwam mai Pilip hön, God nöbö mö pön ram nuŋwa adöx yöd röul adö kau sö yöra nugwidî:x mîdî:b mönö wä aku aipam, Jisas Kraiss mönö wä nuŋwa aipam, yad nölmî:n, nöbö mö bla ñî:ŋ mönö nuŋwa nugw pön, röbö palmä.

¹³ Saimon nuŋ keir algör ör Jisas nugw pön röbö palöŋa. Pilip dumî:n, Saimon nugwo mai dumî:n nugugî:rön, Pilip ap rôlîbä rîmî:döŋ akuyöbö nugwön, Saimon nuŋ aiö waiö röŋa.

¹⁴ Jisas mönö wä pön dub nöbö bla Jerusalem mîdî:m nugugî:rön, ñîgö mönö i yadmä, “Sameria nöbö mö God Mönö nugw pöŋö,” rî:mä. Ñî:ŋ mönö aku nugwön, Pita Jon ñîgö nöbö hogwa yad abî:m, mögö:rîb Sameria dumä.

¹⁵⁻¹⁷ Duön nugumî:n, nöbö mö piaku Jisas nugw pî:m, Nöbö Dib Jisas iba yadön ñîgö röbö pal nölmä, jî Inöm Leia nuŋ ñîgö hölöŋ. Makwam, Pita Jon nöbö hogwa, Inöm Leia nuŋ ñîgö han, me rön, höjöpälön, imaga yöcmac ñîgö rol sö nîgî:m, Inöm Leia nuŋ ñîgö paŋ paŋ höŋa.

¹⁸ Nöbö hogwa imaga yöcmac ñîgö rol sö nîgî:m, God nuŋ Inöm Leia nöbö mö piaku ñîgö nölöŋ aku, Saimon nugwön, nî kwo algör ör cî:nö, rön, ñîgö nöbö hogwa rîg yabuön yadöŋa,

¹⁹ “Rîg kî pön, nî öli:sö aku nöli:ŋ, nî nöbö mö kai kai imag na yöcmac ñîgö rol sö nîgmön, ñî:ŋ kwo algör ör Inöm Leia pöŋî:ŋö,” röŋa.

²⁰ Aliö rîmî:n, Pita yadöŋa, “God ap wä nuŋwa hör nö aku, pödpöd rîmî:n rîg wobî:ba rîmî:dlö? Rîg aku nagö keir pî:san lîdiöna!

²¹ Mabö an rôl aku nagö pî:san röinö wöhö. Höbwab rîb madmag nagö nugw pî:mî:dlö aku, God nugumî:n wä rôl.

²² Ap kib mag gwogwo cî:nö, rön, rîbyöx nugulö adaku röböxön, God höjöpalmî:jî:n aku, rîb gwogwo yöx nugulö aku nugwön röböxbä maga rö,” röŋa.

²³ Nî nugula, ap wä ñî:ŋ piaku ap nî aliö alîg mîdöx, me rön, rîb gwogwo yöx nugwön, ap kib mag gwogwo rîman dumî:da. Makwam, nagö ap kib mag gwogwo rîb mag aku, nag mabö rîb nöbö röxg mîdlö.

²⁴ Aliö rîmî:n, Saimon yadöŋa, “Ñî:ŋ nöbö hogwa Nöbö Diba nugwo höjöpaliŋ, ap nî rîb maga rö, rön yadmî:döi aku rôlan,” me röŋa.

²⁵ Makwam Pita Jon yöŋö, Jisas ñîgö nöbö hogwa agap apî:m röŋ mönö aku aipam, Nöbö Dib mönö wä aku aipam, nöbö mö bla ñîgö yad nö pörön, höuöil Jerusalem duba, ödöi um piaku du gî:rön, mögö:rîb Sameria mîbî:l yöra ram yöj liglig agrö mîga akwör nöbö mö piaku ñîgö Jisas mönö wä aku yad nö gî:rön dumä.

Pilip nuŋ nōbö Itiopia yōbö i nugwo Jisas mōnō wā aku yad nōlōŋa

²⁶ Makwam Nōbö Diba ejol i hōn Pilip nugwo yadōŋa, “Jerusalem yōbö taun dib Gasa duōi ödōi mīxīl aku duō,” rōŋa.

²⁷ Aliō rīmīn, Pilip ödōi yadōŋ mīxīl aku duōn nugumīn, nōbö dib i, hōn hos pīxīp pōn du yōnmīd ap waba rol sō rōmīdōn, ödōi mīxīl aku dumīdōŋa. Nōbö aku nuŋ kwin Kadaki, mögōrīb dib Itiopia nugwidīx mīdōŋ mō aku nugwo mabō rī gīrōn, rīg nuŋwa nugwidīx mīdmīda. Nuŋ Jerusalem God hōjōpalīb ram aku duōn hōjōpal gīrōn mīd pōrōn,

²⁸ hōbkal mögōrīb Itiopia duōn, God Mōnō rīb Aisaia kai kītōŋ aku pōn, māmāg nīg nugu gīrōn dumīdōŋa.

²⁹ Makwam God Inōma Pilip nugwo yadōŋa, “Hos ap waba pīxīp pōn dumīd kwo du il hōñ yōra duōn, nōbö aku pīsanj duō,” rōŋa.

³⁰ God Inōma rīg yadōŋ mag akwōr, Pilip ipalīb il hōñ yōra duōn nugumīn, nōbö Itiopia yōbö aku, God mōnō yadīb nōbö Aisaia God Mōnō rībā kai kītōŋ aku, māmāg nīg nugu gīrōn dumīdōŋa. Pilip nugwōn yadōŋa, “Naŋ kōp māmāg nīg nugu gīrōn dumīdlō aku, mōnō il aku aliō rō, rōn, nugumīdlanō wōhō?” rōŋa.

³¹ Aliō rīmīn, nuŋ yadōŋa, “Nōbö mō bli nī yad nōlīŋ nugwōn aku yajīnō,” rōŋa. Aliō rōn Pilip nugwo yadōŋa, “Wōl rol yōrīk rōmīdan an pīsanj dunjō,” rōŋa. Aliō rīmīn, Pilip du rol yōra rōmīdōŋa.

³² Nōbö aku God Mōnō rībā Aisaia kai kītōŋ aku māmāg nīg nugumīdōŋa. Mōnō aku aliō mīda:

“Nuŋ hōn sipsip yōlīŋ pōn du pīl pal nīgōi mag akuyōbö rīg mīdōŋa.

Hōn sipsip ha panō waxmīn, aiō rōl mag akuyōbö,

nuŋ algör ör mōnō i yadōlōŋ.

³³ Ap gwogwo i rōlōŋ aku, jī nugwo inakmōnō hōrōn, rī gwogwam rīmā.

Nugwo aŋadō pīl pal nīgīm wōrōxōŋ makwam, mai agō nōbōm rōxg mīdōn,

‘Al aliō rīmīdō,’ cōnīŋō?” rōŋa.

³⁴ Nōbö dib Itiopia yōbö aku mōnō aku nugwōn, Pilip nugwo yadōŋa, “Mōnō yadmīd kī, God mōnō yadīb nōbö aku nuŋ keir yadmīdōnō nōbö hōr i yadmīdō?” rōŋa.

³⁵ Aliō rīmīn, Pilip God Mōnō rībā māmāg nīg nugwōi akwōr ila nīgōn yadīb duōn duōn, Jisas mōnō wā aku yad nōl rī abōŋa.

³⁶ Makwam aliō mōnō pīp du gīrōn nugumīn rōbö i mīdōŋa. Nōbö aku Pilip nugwo yadōŋa, “Rōbö mīd kī nī rōbö pal nōinanō ö?” rōŋa.

³⁷ Aliō rīmīn, Pilip yadōŋa, “Naŋ Krai nugwo hōbwab rīb madmag na mī ödōrīō nugw pīlō, rīmījīnō aku, nī nagō rōbö pal nōinō,” rōŋa. Aliō rīmīn, nōbö aku paiŋō yadōŋa, “Jisas Krai nuŋ God Ha nuŋwa mīd aku, nī nugw pīlō,” rōŋa.

³⁸ Aliō rīmīn, hōn hos ap pīxīp pōn du yōnīb rola rōmīdōn hōmīdim aku, hos aku alīg ödōi yōraku nīgōn, rōbö yuō duōn, Pilip nōbö aku nugwo rōbö pal nōlōŋa.

³⁹ Al gīrōn rōbö pal nōlōn, rīb yōraku hōmīn nugugīrōn, rīb pia Nōbö Dib Inōm nuŋwa Pilip nugwo pōn, hōr mōl i pōn dumīn nugugīrōn, nōbö dib aku nugwo nugwōlōŋ. Nuŋ piōŋō mī ödōrīō wahax pī gīrōn ödōi aku duōŋa.

40 Makwam Nöbö Dib Inöm nuŋwa Pilip nugwo pön du mögöriḅ Asotas niḡm+n, nöbö mö mögöriḅ piaku taun hörirör m+dim akuyöbö niḡgö magaliḡ Jisas mönō wā aku yad nōlḡp dum+ḡ dum+ḡ, taun dib Sisaria uröp+nōḡa.

9

Sol Jisas nugw pōḡa

1 Sol nuŋ Nöbö Dib mönō wā nugw pön mai dum+dim nöbö mö akuyöbö niḡgö p+l pal niḡ+nō, rōn, öim m+ ususör r+m+ḡḡa. Wop i nuŋ du God ap höjöpāl ur nōlḡḅ nöbö dib ödöriö aku nugwo yadōḡa,

2 “N+ köp bli kai kit nōlan, n+ pön du Juda mögum r+ḅ ram hörirör m+ḡ taun dib Damaskas duön, niḡgö nöina. Köp aku kai kitōn yaj+nō, ‘Taun dib Damaskas yöraku, niḡ nöbö mö Jisas nugw pōi bli Juda mögum r+ḅ ram bla m+jōn aku, Sol nugwo yad+ḡ, niḡgö nag niḡön, Jerusalem pön han,’ me rōn, kai kitō,” rōḡa.

3 Sol köp aku pön, Damaskas igöp igöp r+m+n nugugirōn, r+ḅ pia adōx yöd röul adō kau sebō mil maga nugwo abōḡa.

4 Sol hōn hos rol sō bokw+ḡ p+m p+n m+grö bö b+rm+n nugugirōn, mönō i nugwo yadōḡa, “Sol, Sol, n+ pōdpōd r+m+n öim r+ gwogwam r+m+ḡḡo.” rōḡa.

5 Aliö r+m+n, Sol yadōḡa, “Nöbö Dib, nagö yōn+m+m?” rōḡa.

Aliö r+m+n, yadōḡa, “N+ Jisas, n+ öim r+ gwogwam r+m+ḡḡo akwör yad+m+ḡḡa.

6 Makwam nagö öb+lōn, Damaskas duön, nöbö i hōn nagö mönō yajōn akuyöbö nugwōn rane,” rōḡa.

7 Makwam nöbö Sol p+san hem bla mönō mag akwör nugwōn, nöbö ma aku nugwōlōn, r+ḅ diba yōxōn mönō bli yadōlim.

8 Makwam Sol öb+lōn māmāḡa ix nugwōḡa, māmāḡ nuŋwa aḡadō we wōlōḡa. Alm+n, nöbö nuŋ p+san hem bla inḡp+lō nuŋwa pön, inḡrōb Damaskas dumā.

9 Nugwo aliö māmāḡa we wōlm+n, rōbö ap mag ap bla n+mōlōn, wop mōs pan hōr ör m+ḡḡa.

10 Jisas nugw pōḡ nöbö i Damaskas m+ḡḡa, ib nuŋwa Ananaias. Nöbö aku nuŋ r+ḅa nugwōḡa, Nöbö Dib nugwo yadōḡa, “Ananaias!” rōḡa.

Nöbö Diba aliö r+m+n, Ananaias yadōḡa, “Nöbö Dib, n+ m+ḡḡo,” rōḡa.

11-12 Aliö r+m+n, Nöbö Diba yadōḡa, “Sol taun dib Tasas yōbö nöbö aku, God höjöpāl ḡirōn, r+ḅa nugwa, nöbö Ananaias me röi aku nugwo du p+ nugum+ḡm+n, māmāḡ nuŋwa we wōlōḡ aku ix nugwa. Nuŋ weik n+ höjöpāl ḡir m+ḡ Judas ram aku. Makwam, nagö ödöi ‘Ödöriö’ me röi aku duön, Judas ram aku uröp+nōn niḡgö yadan, ‘Sol nugwo nuguba hōm+ḡḡo,’ rane,” rōḡa.

13 Nöbö Diba aliö r+m+n, Ananaias yadōḡa, “Nöbö Dib. N+ nugula nöbö mö m+ḡa yadōia, ‘Nöbö Sol aku Jerusalem nagö adō m+ḡḡo nöbö mö akuyöbö niḡgö öim m+ r+ gwogwam rö,’ röia.

14 Nuŋ weik Damaskas k+ hō aku, God ap höjöpāl ur nōlḡḅ nöbö dib bla köp bli nugwo nōlm+n, nöbö mö yōn yōn ib nagö yad+m+n b+l sō diön akuyöbö, niḡgö nag niḡ+nō, rōn, hō,” rōḡa.

15 Ananaias aliö r+m+n, Nöbö Diba nugwo yadōḡa, “Duö! Nöbö aku mabō bli n+ keir nugwo yad niḡḡa. Nuŋ mönō wā na aku Isrel nöbö mö bla niḡgö

yad nölön, Isrel nöbö mö yöi bla ñigö yad nölön, kin bla ñigö yad nölön, cöna.

¹⁶ Makwam nuñ öliñ höb diba pön, ömörö diba pî gîrön, mabö na aku cöna. Aliö alañ mönö nî keir nugwo yad nöl ri abnö,” rönja.

¹⁷ Nöbö Diba aliö rimîn, Ananaias dumîdön, Sol mîdön ram aku uröpînön, ram möl yuadö duön, Sol nugwo yöcmac rol sô imaga ñigön yadöña, “Nöböhöd Sol. Nöbö Dib Jisas nagö ödöi mibîl yöra höman wöxnö ñigîm nugumö aku, nî yad abmîn höl mîk. Nagö mämäg nañ iswob ix nugwan, Inöm Leia nuñ hö yuö nagö bö aja wölan, me rön, nî yad abîm höl gö,” rönja.

¹⁸ Ananaias aliö rimîn nugugîrön, ap hogwai wab röxgîb Sol mämäg nugwo pöröb mîdön aku, lîl rî pînmîn nugugîrön, rîb pia mämäga ix nugwöña. Mämäga nugwön, öbîl duön, röbö palöña.

¹⁹ Sol ap nîmön ölisö pöña.

Sol Damaskas nöbö mö bla ñigö Jisas mönö wä aku yad nölöña

Makwam Sol nuñ wop bli nöbö mö Jisas nugw pim piaku pîsan Damaskas mîd gîrön,

²⁰ Juda mögum rîb ram bla yönön, Jisas nuñ God Ha nuñwa mîd mönö wä aku nöbö mö piaku ñigö yad nölöña.

²¹ Nuñ aliö yad nölîdmîn nugugîrön, ñîñ nugwön aiö waiö rön yadmä, “Nöbö kî mî, Jerusalem nöbö mö Jisas nugw pöi piaku ñigö rî gwogwam rimîd nöbö aku! Weik nöbö mö bli kwo nag ñig pön du, nöbö God höjöpäl ur nölîb nöbö dib bla ñigö nöinö, rön, hö,” rimä.

²² Makwam Sol Jisas mönö wä aku yad nölîp duön, Jisas nuñwör Mesaia aku mönö paxdöriö yadmîn, Juda nöbö Damaskas hölîmmîdim bla mönö i painjö yadîb maga mîdölöñ.

²³ Makwam mai mîdîp duön, Juda ada hö mögum rön, mönö panyöbö i yad ödör ñigön yadmä, “Sol nugwo pîl pal ñignîjö,” rimä.

²⁴ Makwam mönö yadim aku, nöbö i nugwön Sol yad nölöña. Taun dib aku, maduar ör rîg kul wob gwogwäbö rim makwam, ubalîj uhömîdöi piaku, Sol nugwo pîl pal ñignîjö, rön, mîl pîxmag yuö bö ligîn ñigîdmä.

²⁵ Almîdmä nugwön Sol nöbö nuñ bla pîxmag yuö mibîl kwo nugwo yogw möl dib i piöxön, nag wabîlön, pön kul mokwac möla rîñjö bö abön naga pîxiö röböxiö rimîn pîn du mîgrö bö pînön duöña.

Sol Jerusalem du mîdöña

²⁶ Sol Jerusalem duön, nöbö mö Jisas adö mîdim piaku pîsan mijînö, rimîdön aku, jî ñîñ nugwön, nöbö kî Jisas nöbö nuñ i yöi, anîñ pîl pal ñigîba hö, rön, ipöxmä.

²⁷ Almîdmîn, Banabas nuñ Sol nugwo pön Jisas mönö wä pön dub nöbö bla mîdim yöra pön duön, ñigö yadöña, “Nöbö kî nugwo nugwön ipöxmîjeñ. Wop i taun dib Damaskas du gîrön, ödöi mibîl yöra duön, Nöbö Diba nugwo nugumîn, nugwo mönö bli yadöña. Mai du Damaskas nöbö mö ñigö ipöxölön, Jisas mönö wä aku amîn ödöriö akwör yad nölö,” rönja.

²⁸ Banabas aliö rimîn, Sol nugwo pîm, ñigö pîsan Jerusalem mîdön, taun dib aku yuadö yönön, Jisas mönö wä aku amîn ödöriö akwör yad nölîmîdöña.

²⁹ Makwam Juda nöbö Grik mönö nugwim piaku nugwo pisanj mönö nuö nuö yadip duön, nugwo pil pal nigninjö, rön, rīb aku yöxmä.

³⁰ Makwam nöbö Jisas nugw pim bli mönö aku nugwön, nugwo yölīj pön du taun dib Sisaria duön abim, taun dib Tasas duöŋa.

³¹ Wop mibīl yöraku, mögörib Judia, Galili, Sameria piaku, nöbö mö Jisas nugw pim bla mid ri abmīdmä. Inöm Leia nuŋ ŋigö nugwidix mid ri abön, ölisö nölmin nugugirön, ŋiŋ usüsör rön, Nöbö Diba nugwo rībyöx nugu girön midön, nöbö mö bli aipam Jisas mönö wä aku yad nölmin, ŋiŋ kwo algör ör Jisas nugw pimä.

Pita Inias nugwo rimin öbil duöŋa

³² Pita mögörib hörirör akuyöbö rīp yön girön, nöbö mö Jisas nugw pim piaku ŋigö nugw yönmīdöŋa. Aliö nugw yönön, wop i, nöbö mö Jisas nugw pim piaku ŋigö nugunö, rön, ram yöj liglig agrö Lida duöŋa.

³³ Mögörib aku nöbö i midöŋa, ib nuŋwa Inias. Makwam iŋ wajmag nuŋ bla lid pilmin, yör nuŋ mid akwör hölim gi midim kim akuyöbö amñaxib sö yönöŋa.

³⁴ Pita nöbö aku nugwo yadöŋa, “Inias. Ap nagö rī aku Jisas ranj kömö nigöna. Öbilön, yör nagö aku yöd ri abö,” röŋa. Aliö rimin nugugirön, mag mid akwör Inias nugwo kömö nigmin öbilöŋa.

³⁵ Inias öbilön alip yönmīdöŋa nugugirön, ram yöj liglig agrö Lida nöbö mö piaku aipam, mögörib Seron nöbö mö piaku aipam nugwo nugwön, Nöbö Diba nugwo nugw pimä.

Tabita wöroxöŋa, Pita rimin, öbilöŋa

³⁶ Makwam Pita ram yöj liglig agrö Lida aku midmin nugugirön, mö Jisas nugw pön i wöroxöŋa igöp taun dib Jopa yöraku. Mö aku ib nuŋwa Tabita. Makwam Grik mönö yadön nugwo Dokas me rimidöia. Nuŋ nöbö mö piaku ŋigö nugwidix mid ri abön, nöbö mö liblib röŋ akuyöbö mabö rī nölmidöŋa.

³⁷ Mö aku nugwo ap rimin mödö wöroxim, nugwo röbö pal nölön nöbäpö högia pön wölu ram möl bil yöbö sö nigmä.

³⁸ Jisas nöbö mö nuŋwa Jopa midim piaku mönö i nugumin, Pita hö midöŋa ram yöj liglig agrö Lida aku. Lida taun dib Jopa il yöra midöŋa, nugwön ŋiŋ nöbö mös ŋigö yad abim, Pita midöŋ yöraku duön mönö ölisö yadön yadmä, “Nagö an pisanj yadkap han dunö,” rimä.

³⁹ Aliö rimin, Pita ŋigö nöbö hogwa pisanj Jopa uröpnmmin nugugirön, nugwo yölīj pön Tabita wöroxim pön du nigim ram möl bil yöbö sö wölumä. Yölīj pön wölumin nugugirön, mö wösrö hö midim piaku, mö wöroxöŋ aku höd kömö midmid aku, wölīj mīxīl wölīj bli ŋigö hör nölmid piaku, Pita nugwo yabuön, im gir midmä.

⁴⁰ Pita nöbö mö hö midim piaku ŋigö yad rīŋö bö abön, höxmax yuön, God höjöpāl girön, höuöilö, nöbäpö högia nugu girön yadöŋa, “Tabita, öbilö!” röŋa. Aliö rimin, Tabita mämäga ix Pita nugwo nugwön öbil römidöŋa.

⁴¹ Pita imag wab nuŋwa pön, pī pabīl nölön, mö wösrö piaku aipam, nöbö mö Jisas nugw pim piaku aipam, ŋigö magalig wö rim hömidmin yadöŋa, “Tabita mīk,” me röŋa.

⁴² Makwam Pita almidmin, mönö aku Jopa nöbö mö magalig nugwön, nöbö mö mīga akwör Nöbö Diba nugw pimä.

⁴³ Makwam Pita nuŋ taun dib Jopa aku, nöbö hön kau uñ mabö rimid nöbö i pisanj wop bli uplöp midmidöia. Nöbö aku ib nuŋwa Saimon.

10

Ejol i hön Konilias nugwo mönō yadōṇa

¹ Makwam ami nōbō piaku ṇīgō nugwid+x mīdmīd nōbō dib i taun dib Sisaria mīdmīda. Ib nuṇwa Konilias. Ami nōbō nuṇ nugwid+x mīdmīdōṇ piaku ṇīgō “Itali Ami Nōbō” me rīmīdmā.

² Nōbō dib Konilias aku pīsaṇ, nōbō mō ram nuṇ piaku pīsaṇ, God nugw pīmā. Juda nōbō mō ap ṇīṇ bli mīdmīdōl aku, Konilias nuṇ rīg ap bla amnīmab nōlmīdōṇa. Makwam nuṇ God nugwo ōim hōjōpalmīdōṇa.

³ Wop i naiō pikwo rōṇ mag aku, Konilias nuṇ rība nugwōṇa, God ejol i hön yadōṇa, “Konilias!” rōṇa.

⁴ Aliō rīmīn, Konilias ipōxōn nugwo riō nugugu mīdōn yadōṇa, “Nōbō Dib, nī agamō rīmīdlaṇō?” rōṇa.

Aliō rīmīn, ejol aku nugwo yadōṇa, “Nagō God hōjōpalōn, nōbō mō līblīb rī piaku ṇīgō ap amnīmab nōlōn rīlō aku, God nuṇ wā rīm nagō uplōbōl.

⁵ Nagō nōbō bli yadaṇ, ṇīṇ du taun dib Jopa duōn, nōbō Saimon Pita me rōi aku nugwo yadīṇ haṇ.

⁶ Nuṇ Saimon, nōbō hön kau uñ mabō rī aku pīsaṇ mīd ban yuō dib pō yōraku,” me rōṇa.

⁷ Ejol mönō aku yadōn dumīn nugugīrōn, Konilias mabō nugwo rī nōlmīdim nōbō hogwa aipam, God nugw pōṇ ami nōbō i aipam yadmīn hōmīn,

⁸ ṇīgō ejol aku mönō agap apīm yadōṇ aku yad nōl rī abōn yad abmīn, Jopa duba dumā.

⁹ ṇīṇ dumīd dumīd ōdōi mībīl yōra hōlīmīmā. Lōumīn dumīd dumīd, naiō mībīl yōrkisō mag aku, Jopa igōp igōp rīmā. Mag aku Pita nuṇ God hōjōpalība wōlu mīdōṇa ram cōlōbō sō.

¹⁰ God hōjōpal gīr mīdmīn nugugīrōn, nugwo kiō dib ōdōriō pīlōṇa. Makwam nōbō mō bla ap maga urmīdīm nugugīrōn, Pita nuṇ rība nugwōṇa.

¹¹ Pita nuṇ rība nugwōn nugumīn, adōx yōd rōul adō kau sō mōla rōdīm, yogw dib i ṇōxīb mīxīl mōs mōs kwol adōi adōi wabīl gī mīdōṇ mībīl yōraku pīsō pīn pīn mīgrō il bō pīnōṇa.

¹² Yogw mōl bō, hön, urap, dōuyō, kas, yōur ap hōrīrōr piaku magalīg mīdōṇa.

¹³ Mönō i piōṇō nugwo yadōṇa, “Pita, naṇ ōbīlōn ap nīmīb piabō pal nīmō,” rōṇa.

¹⁴ Aliō rīmīn, Pita painjō yadōṇa, “Nōbō Dib. Mī wōhō! Pōdpōd rīmīn nīmanō, rōn yadlō? An Juda nōbō mō ap mōdōn rōl piaku ap bli mī nīmīdmīdōiō,” rōṇa.

¹⁵ Aliō rīmīn, mönō aku iswob yadōṇa, “Ap agap apīm God ap nīmīb, me rī piaku, ap mōdīb me rōn yadmījīnō,” rōṇa.

¹⁶ Alōṇ aku, wop mōs paṇ rōṇa. Mai ap yogw dib aku hōuōil adōx yōd rōul adō kau sō duōṇa.

¹⁷ Almīn, Pita rība nugul aku pōdpōd cōnīṇō, rōn, rīb mīga yōx nugugu mīdmīn nugugīrōn, Konilias nōbō yad abmīn nugwo yadība hem nōbō rogw aku ōdōi il yōra hōrōpīnmā.

¹⁸ Hōrōpīn gīrōn yadmā, “Nōbō Saimon Pita yōraku mīdōnō ō?” rīmā.

¹⁹ Pita rɪba nugwa aku rɪbyōx nugu gɪr mɪdmɪn nugugɪrɔn, God Inōma nugwo yadōŋa, “Nagō nugwō! Nōbō mōs paŋ nagō hōlu nugup hōmɪdōia.

²⁰ Makwam, naŋ ōbɪlɔn yōraku pibō pɪn duō. Nɪ keir nɪŋ yad abmōn hōmɪdōia. Makwam, haŋ pɪsaŋ duŋō, rɪmɪdɪŋ mōnō, rɪb mɪga yōx nugumɪjɪnō, pɪsaŋ duō,” rōŋa.

²¹ God Inōma aliō rɪmɪn, Pita yōr bō pɪn duōn nōbō piaku nɪgō yadōŋa, “Hōlup hōmɪdōi nōbō aku nɪ mɪk pal. Nɪ mōnō i yadɪba hōiŋjōnō?” rōŋa.

²² Aliō rɪmɪn, yadmā, “Nōbō dib Konilias, ami nōbō piaku nɪgō nugwidɪx mɪd nōbō dib aku anɪŋ yad abmɪn hōla. Konilias nuŋ God nugw pōn, God Mōnō rɪg yad mag akuyōbō ra; Juda ada nugwo nugumɪn nɪgō magalɪg wā ra. Makwam nuŋ rɪb nugwōŋa, God ejol i hōn nugwo yadōŋa, ‘Nagō nōbō bli yad abaŋ, du Saimon Pita nugwo yōlɪŋ pōn hōŋ, mōnō yadmɪjōn aku nugwanō,’ rō,” rɪmā.

Pita Konilias rama duōŋa

²³ Aliō rɪmɪdmɪn, Pita nɪgō yadmɪn ram mōl yuadō du hōlɪmɪmā.

Lōumɪn Pita, Jisas nugw pɪm nōbō Jopa yōbō bli pōn, Konilias yad abōŋ nōbō rogwa aku pɪsaŋ dumɪd dumɪd ōdōi mibɪl yōra hōlɪmɪmā.

²⁴ Lōumɪn, Sisaria urōpɪnōn, Konilias rama urōpɪnmā. Konilias nuŋ Pita hōmɪdō, rōn, nōbō mō nuŋ piaku aipam, haul hōdpɪg nuŋ piaku aipam, nɪgō wō rɪm hō mōgum rōn mɪdmā.

²⁵ Pita nuŋ duōn ram mōl yuadō duba rɪmɪn nugugɪrɔn, Konilias nugwo mōigw palōn, nugwo nōbō dib, me rōn, du yōdpɪlō il nuŋwa yōra hōxmax yuōŋa.

²⁶ Konilias almɪn nugugɪrɔn, Pita nugwo pɪ pabɪl nōlōn yadōŋa, “Nagō ōbɪlō! Nɪ kwo algōr ōr nōbō i mɪk,” me rōŋa.

²⁷ Pita aliō rɪmɪn, Konilias ōbɪlmɪn nugugɪrɔn, mōnō yad gɪrɔn, ram mōl yuadō dumā. Duōn Pita nugumɪn, nōbō mō mɪga akwōr hō mōgum rōn mɪdmā.

²⁸ Pita nɪgō yadōŋa, “Nɪŋ keir nugwōia, an Juda nōbō mō hōlul rɪ ri abōla. Juda nōbō mō yōi akuyōbō pɪsaŋ yōnōlōl; ram nɪŋa duōlōl. Makwam nɪ rɪb nugumōn, God nɪ mōnō i yadōŋa. Nuŋ mōnō yadōŋ aku, nɪ nōbō mō bli hōlul mɪdōiŋō, rōn, nɪgō hōlul rɪbā maga mɪdōl.

²⁹ Makwam nɪ rɪb aku yōx nugwōn, Konilias mōnō yad abōŋ aku nugwōn rōbōxōi; rɪg yad abōŋ akwōr nugwōn hōla. Makwam, nɪ pōdpōd rōn yadmɪn hōl?” rōŋa.

³⁰ Pita aliō rɪmɪn, Konilias yadōŋa, “Nɪ idōm dōŋō ōr, weik naiō pikwo rɪ mag akuyōbō, ram mōl yuadō bō God hōjōpal gɪr mɪd nugumōn, nōbō wōlɪj lei ōdōriō yōmōŋ i hōn, mɪdmɪ il yōra ōbɪl gɪ mɪdōŋa.

³¹ Nuŋ nɪ yadōŋa, ‘Konilias, nagō God hōjōpalōn, rɪg ap bla nōbō mō ap mɪdōl piaku nɪgō amnɪmab nōlōn rɪlō aku, God nugwa.

³² Makwam, nōbō bli yad abmɪn, taun dib Jopa duōn, Saimon ib nuŋwa i Pita rōi nōbō aku, nugwo yōlɪŋ pōn hōŋ. Nuŋ Saimon hōn kau uŋ mabō rɪ nōbō aku pɪsaŋ mɪdōi ban yuō diba pō yōraku,’ me rōŋa.

³³ Ejol aku nɪ aliō rɪmɪn, nɪ rɪmgōr nōbō nɪ bli yad abmōn, u nagō yōlɪŋ pōn hōi aku, nɪ wā ra. An nōbō mō yōrɪk God pɪsaŋ mɪdōl aku, Nōbō Dib mōnō nɪgō yad nōlō, rōn, nagō yad abmɪn hōlō aku, wopik anɪŋ yad nōlan nuguŋō,” rōŋa.

Pita Konilias nöbö mö nuñ bla ñigö mönö yad nölöña

³⁴ Konilias aliö rımıdmın, Pita yadöña, “Nı wopik nugula, God nuñ, nöbö il yörık yöbö akwör nöbö waiö, nöbö pad piakuyöbö nöbö gwogwo, me rön, nugwöl.

³⁵ Mögörib hörırör piakuyöbö, ila hörırör piakuyöbö, nöbö mö kai kai God nugwo nugwön anau pön, mönö nuñwa nugwön rıg yad akuyöbö rımıjön piaku, ñigö magalıg pöna.

³⁶ Makwam God nuñ anıñ Isrel nöbö mö mönö wä yad aböñ aku mödö nugwöia. Nı keir pısanı ñigiö ñigön mıdın, me rön, God nuñ Jisas Kraıs nugwo yad aböña. Jisas Kraıs nuñwör nöbö mö piaku magalıg Nöbö Dib ñıña mıda.

³⁷ Ñıñ keir mödö nugwöia, röbö pal nölıb nöbö Jon aku, röbö pal nöl gırön, mönö wä aku ila ñigön, mögörib Galili yad nölöña. Aliö rımın, yadıp duön, yadıp duön, nöbö mö mögörib Isrel mıdöi bla magalıg nugumä.

³⁸ Makwam ñıñ mödö nugwöia, Jisas Nasaret yöbö nöbö aku, God nuñ nugwo pısanı mıdön, İnöm Leia nugwo nölön, nugwidıx mıdmın nugugırön, ölısö nuñ akwör pön, mögörib hörırör akuyöbö magalıg yön gırön, nöbö mö piaku rı ri ab gırön, nöbö mö kıkaki ñigö rımın ölıöxön mıdim piaku ñigö rımın, kömö ñıgmıda.

³⁹ “Makwam Jisas Juda nöbö mö mögörib ñıñ akuyöbö rıp yön gırön, Jerusalem rıp yön gırön, rıg rön rön akuyöbö an mämäg ana keir nugumını aku yadmıdla. Makwam mai nugwo bı höñ sö pıl pal ñıgım wöröxöña.

⁴⁰ Wöröxön aku, jı wop mös mıdön, God rımın, wop pañ aku höbkal öbılön, du wöxnö ñıgmın mämäga ana keir nugumını.

⁴¹ Nöbö mö magalıg nugwo mämäga ana Jisas nugumını. Nuñ wöröxön öbılını nugugırön, pısanı mıdön ñigiö ñigön ap nımön röbö nımımını.

⁴² Jisas anıñ yadöña, ‘Mönö wä na aku nöbö mö piaku yad nölön yajöña, “God rıg yadön mag akuyöbö, mai Jisas nöbö mö kömö mıjön bla aıpam, nöbö mö wöröxön bla aıpam, ñıgö magalıg mönö diba yajönıñö,” cıne,’ röña.

⁴³ Makwam adaku, God mönö yadıb nöbö bla magalıg Jisas Kraıs nugwo yadön yadmä, ‘Nöbö mö bıł kai Kraıs ib ölısö nuñwa pımıjön akuyöbö, ap kib mag gwogwo röi aku God nugwön röböxönıñö,’ röıñö,” röña.

Juda nöbö mö yöi akuyöbö İnöm Leia pımä

⁴⁴ Makwam Pita aliö mönö yadmıdmın nugugırön, İnöm Leia nuñ nöbö mö nugugu mıdim akuyöbö ñıgö magalıg höña.

⁴⁵⁻⁴⁶ İnöm Leia ñıgö pöl höm, ñıñ aj il höra ñigön mönö il nugwölıbä ñıg gırön, God ib nuñwa yadmın bıł sö dumın, Juda nöbö mö Jisas nugw pımä Pita pısanı Jopa yöbö hem bla, God Juda nöbö mö yöi akuyöbö ñıgö İnöm Leia nölön aku, me rön, aiö waiö rımä.

Almıdmın Pita yadöña,

⁴⁷ “God nuñ İnöm Leia anıñ nölön aku, weik nöbö mö kıyöbö ñıgö kwo algör nöla. Makwam, ñıñ röbö yaxnıñö, rıñ, nöbö mö bıli ñıgö wöhö rıb maga mıdölö,” röña.

48 Pita aliö rön nöbö nuñ bli ñigö yadöña, “Nöbö mö kiyöbö ñigö Jisas Krais iba urön röbö pal nöine,” röña. Röbö pal nölm+n nugugirön, ñiñ yadmä, “Pita, nagö an pisan wop ulul mag m+ñi yörik midane,” rima. Aliö rim+n, wop ul mag m+ñi ñigö pisan midöña.

11

Pita Jerusalem dum+n nugwo yadyöxmä

1 Makwam Jisas mönö wä pön dub nöbö bla aipam, mögörib Judia nöbö mö Jisas nugw pim bla aipam nugum+n, Juda nöbö mö yöi akuyöbö bli God Mönö nugw pimä.

2 Makwam, mai Pita Jerusalem dum+n, Juda nöbö yöi akuyöbö algör ör uñ ödöröñiñö, rim+döi nöbö piaku, Pita nugwo ölisö rödön yadmä,

3 “Nagö pödpöd rim+n nöbö uñ ödörölöi piaku ram ñiña duön, ñiñ pisan ap pañor nigio nigön nim+madö?” rima.

4 Aliö rim+d+m, Pita taun dib Jopa midön rib nugwön haiwo aku ñigö yad nöl girön yadöña,

5 “Ni taun dib Jopa midön, God höjöpäl gir midön, riba nugumön, adöx yöd röul adö kau sebö, yogw dib i ñöx+ib m+x+la akuyöbö mös mös kwol adöi adöi wab+ gi midöña p+n pin il ni mid+m yöra pinöña.

6 Pinm+n, ni yogw aku midön il yöra duön nugumön, hön, urap, döuyö, kas, yöur ap piaku magalig midöña.

7 Makwam mönö i ni yadöña, ‘Pita, nagö öbilön ap piabö pal nimö,’ röña.

8 “Aliö rim+n, ni painö yadma, ‘Nöbö Dib. Mi wöhö! Pödpöd rim+n nimö rön yadlö? An Juda nöbö mö ap möd+ib piaku ap bli nim+midöi,’ rima.

9 “Aliö rimön, mönö aku iswob yadöña, ‘Ap agapim God ap nim+ib pi me ri piaku, ap möd+ib me rön yadm+jinö,’ röña.

10 Alöñ aku, wop mös pañ röña. Makwam mai ap yogw dib aku höuöil adöx yöd röul adö kau sö duöña.

11 “Makwam wop akwör, nöbö mös pañ ram höl+m gi mid+m aku höröp+nmä. Nöbö piaku nöbö dib Konilias, Sisaria yöbö yad abm+n, ni yöliñ pön duba hömä.

12 God Inöma ni yadöña, ‘Rib m+ga yöx nugum+jinö; ñigö pisan am+n duö,’ röña. Aliö rim+n, ni nöböhöd Jisas mönö nugw pöi nöbö akuyöbö inösu sö pön, ñigö pisan Konilias rama dum+ña.

13 Uröp+nm+n, Konilias yadöña, ‘Ejol i hön ni yadöña, “Nöbö bli yadman, taun dib Jopa duön, nöbö i Saimon Pita me röi aku nugwo yöliñ pön höñ.

14 Yöliñ pön höñ, nuñwör mönö bli yad nölañ, nöbö mö ram nagö pisan midöi akuyöbö, God ñigö magalig kömö pañ, nöbö mö nuñwa mijöñiñö,” rö,’ röña.

15 “Konilias ni aliö rim+n, ni ila nigön mönö yad nölmön nugugirön, Inöm Leia nuñ an+ñ höd höñ akuyöbö, nöbö mö piaku ñigö algör ör höña.

16 Alm+n, Nöbö Diba an+ñ höd yadöñ mönö aku ribyöx nuguma. Nuñ yadöña, ‘Jon ñigö röbö pal nölöñ aku, ji womiöx m+da, God nuñ ñigö Inöm Leia pal nöliön+ñö,’ röña.

17 Makwam an Nöbö Dib Jisas Krais nugw pin+ñ wop aku, God ap wä ödöriö an+ñ nölöñ akuyöbö, ñigö algör ör nölöña. Makwam, ni pödpöd rimön God nugwo, ‘Al mijnañö,’ rilöxmö?” röña.

¹⁸ Pita aliö rîmîñ, nöbö nugwo mönö ölisö yadim bla mönö yadön aku nugwön, mönö ölisö bli kwo yadölim. God iba yadmîñ bîl sô dumîñ nugugîrön yadmä, “Anîñör yöi; Juda nöbö mö yöi akuyöbö algör ör, ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd rîmîñ aliö alölinjö, rön, nugwo höjöpalmîñjôn aku, nuñ nugwön, ap kib mag gwogwo röi akuyöbö röböxön, kömö öim mîdîb mag aku ñîgö nöiönîñjô,” rîmä.

Adiok nöbö mö Jisas mönö wä aku nugw pimä

¹⁹ Makwam Stipen nugwo rîg röd pal ñigim wop mibîl yöraku, Juda nöbö Jerusalem mîdim piaku, nöbö mö Jisas nugw pim akuyöbö ñîgö mî ödöriö rî gwogwam rîm, ñîñ bôr malö malö dumä. Bli bôr mögöriþ Pönisia dumä, bli bôr röbö wödöbör mögöriþ Saipras dumä, bli ipöxön bôr taun dib Adiok dumä. Duön, Jisas mönö wä aku Juda nöbö mö yöi akuyöbö ñîgö yad nölölim; nöbö mö ñîñ keir Juda ada röd du hör piaku mîdmîdöi piakwör yad nölmdmä.

²⁰ Makwam nöbö mö Jisas mönö wä aku nugw pim bla bli Saipras yöbö, bli Sairini taun yöbö, bôr Adiok duön, Nöbö Dib Jisas mönö wä aku Juda nöbö mö yöi akuyöbö ñîgö yad nölmdmä.

²¹ Nöbö Dib ölisö nuñ aku ñîgö pîsan mîdön makwam, nöbö mö akuyöbö ñîgö Jisas mönö wä aku yad nölmdîñ, nöbö mö mîga akwör Nöbö Diba nugwo nugw pimä.

²² Makwam Jerusalem nöbö mö Jisas nugw pim akuyöbö, mönö aku nugwön, nöbö ñîña Banabas nugwo yad abmîñ, Adiok duöña.

²³ Banabas nuñ Adiok uröpinön nugumîñ, God nuñ nöbö mö piaku ögwö yöxön rîmîñ, Jisas mönö wä aku nugw pimä. Makwam, nuñ wahax pön, ñîgö mönö bli kwo yad nöl gîrön yadöña, “Nöbö Diba nugwo nugw pöi aku röböxmîjeñ; nugwo panyöbö akwör höbwab rîþ madmag ñîña yuö kwo nugw pî cîcî ñîgön, nugwo cîrîp gör mîjne,” röña.

²⁴ Banabas nuñ nöbö wä mîdöm. Inöm Leia nuñ hö Banabas yuö kwo aja wölmîdöña. Nuñ Jisas mönö wä aku mî anadö nugw pöña. Nuñ Jisas mönö wä aku nöbö mö akuyöbö yad nölmdîñ, nöbö mö mîga akwör Nöbö Diba nugwo nugw pimä.

²⁵ Banabas nî du Sol nugwo pön hönö, rön, taun dib Tasas duöña.

²⁶ Banabas Tasas uröpinön, Sol nugwo hölu nugwön, yölîñ höuöl Adiok duön, kîm panyöbö aku nöbö mö Jisas nugw pim akuyöbö ñîgö Jisas mönö wä aku yad nöl gîr mîdmä. Adiok nöbö mö Jisas Krais nugw pim piaku, ñîgö höd ib urön “Krais Nöbö Mö” me rîmä.

²⁷ Wop mibîl yöraku, God mönö yadîb nöbö bli Jerusalem yöbö Adiok dumä.

²⁸ Duön, God Inöma nuñ nöbö ñîñ i Agabas nugwo rîbyöx nölmdîñ yadöña, “Kiö diba ödöriö mögöriþ magalîg pîlîba rîmîdö,” röña. Aliö rîmîñ, rîg yadön aliar kiö dib ödöriö aku, gapman nöbö dib Klodias nugwidîx mîdmîd wop aku pîlöña.

²⁹ Aliö kiö diba pîlöña nugwön Jisas nugw pim Adiok mîdmîdim nöbö mö akuyöbö yadmä, “Nöbö mö Jisas mönö wä aku nugw pöi bli mögöriþ Judia piaku mîdmîm nugugîrön, ñîgö kiö diba wöröxmîdöi aku, an pan pan ñîgö rîg bli mögum rön nöinîñjô,” rîmä.

³⁰ Aliö rön, rīg nīg mögum rön, Banabas Sol yörjö ñīgö nölön yadmä, “Ñiñ nübö hogwa rīg kī pön duön, Kraiss nübö mö nuñwa nugwid+x mīdöi nübö dib akuyöbö ñīgö nönö,” rīmā.

12

Herod nuñ Jems nugwo pīl pal nīgön, Pita nugwo nag nīgöña

¹ Wop mibīl yöraku, gapman nübö dib Herod, nübö mö Jisas nugw pim akuyöbö bli ñīgö rī gwogwam rī girön, pön du nag nīgöña.

² Herod nuñ ami nübö nuñwa bli yadmīn, Jon hödnīñ nuñwa Jems nugwo yu mīxīl ölisö pön añadö pīl pal nīgīm wöröxöña.

³ Herod yadmīn aliö almīn, Juda nübö mö bla nugwön wahax pīmā. Ñiñ nīgīmā aku, Herod nugwön ami nübö nuñwa bli yadmīn, Pita aipam nag nīgība dumā. Alim aku, Juda nübö mö Bred Is Alīg Nīmölīb wop mibīl yöraku rīmā.

⁴ Herod Pita nugwo aliö pön du nag nīgön, ami nübö akuyöbö padokwo adokwebö amñaxīb bö (16) ñīgö nuöm nīg, igwö wölö igwö wölö nīgön, yadöña, “Mīl pīxmag yuö bö nübö mös mös nugwid+x mīd rī abmījne,” röña. Herod rīb nuñwa keir nugwön yadöña, “Pasopa wop aku hö dumījön aku, mai Pita nugwo pön du nübö mö mījön mibīl yöra duön mönö diba yajñiñö,” rön nugwöña.

⁵ Pita nuñ aliö nag mīdmīn nugugīrön, nübö mö Jisas nugw pim piaku Pita nugwo rībyöx nugwön, ususör rön God höjöpal gör mīdmā.

⁶ Makwam gapman nübö dib Herod Pita nugwo mönö diba yajñiñö, rön, nugwön wop akwör pīxmag yuö kwo, Pita nugwo sen mös wabīlön, ami nübö hogwa adöi adöi nugugu mīdmīn nugugīrön, Pita mibīl bö hölimmīdöña. Ami nübö bli ubalīja nugugu mīdmā.

⁷ Makwam rīb pia Nübö Diba ejol nuñ i öbīl gī mīdmīn nugugīrön, rīn pin röxgīb apa du kīlabīs rama ram möl yuadö mīl aböña. Ejol aku du Pita nugwo höglöma pal nugwön yadöña, “Rīmīg öbīlö!” röña. Aliö rīmīn, Pita öbīlmīn nugugīrön, sen nugwo wabīlim aku yauöña.

⁸ Ejola Pita nugwo yadöña, “Amanö nagö pīx nīgön, yam uñ nagö röbö,” röña. Aliö rīmīn, Pita ejol rīg yadön mag akwör rīmīn, ejol aku yadöña, “Wölīj mīxīl dib nagö aku yöman, nī pīsanj dunö,” röña.

⁹ Aliö rīmīn, wölīj mīxīl dib nuñwa yömön, ram möl mīdön aku röböxön, ejol aku pīsanj dumā. Ejol rīg röñ aku, Pita nuñ yad nugwöña, wa, aku rīb nugumīdīlönö, rön nugwöña.

¹⁰ Makwam ami nübö ubalīj mös mīdim bla i höl rön, i aipam höl rön, ubalīj ölisö ödöriö ain pön rim ubalīj rīñebö bö aku keir rödmīn nugugīrön, röpn rīñadö dumā. Duön, ödöi mibīl piaku du girön Pita nugumīn, ejol aku mīdölönj.

¹¹ Alönj aku nugwön Pita yadöña, “Wopik nugw rī abla. Aku Nübö Dib akwör, ejol nuñwa yad abmīn, hö gapman nübö dib Herod nī nag ölisö nīg aku yau aba. Gapman nübö dib Herod aipam, Juda nübö mö bla aipam, ap gwogwo nī rība röi aku, weik nī rīb maga mīdölö,” röña.

¹² Pita aliö rön, rībyöx nugw rī abön, nübö nagö Jon Mak nuöm Maria rama duöña. Ram aku nübö mö mīga akwör hön, God höjöpal gir mīdmā.

¹³ Pita hön, ubalija pal gigu rîmîñ, halöu Roda, ram aku mabö rîmîd halöu aku uba rödîba hönja.

¹⁴ Halöu aku ubalija hön nugumîñ, Pita ajmöla akwör yadmîdönja. Nuñ aliö nugwön, wahax pön, uplöp uba rödölön; du nöbö mö akuyöbö ñigö yadönja, “Pita hö mîd rîñjö bö,” me rönja.

¹⁵ Aliö rîmîñ, ñîñ yadmä, “Nagö u pilön yadmîdlanö,” rîmä. Aliö rîmîdîm, nuñ ususör rön yadönja, “Inakmöno höröi; mî ödöriö yadmîdla. Pita mîd rîñjö bö,” me rönja. Aliö rîmîñ yadmä, “Aku inöm nuñwa hö mîdö,” rîmä.

¹⁶ Ji Pita nuñ ubalija iswob pal gigu rîm rîm rîm, du uba rödön nugumîñ, Pita ör mîdönja nugwön aiö waiö rîmä.

¹⁷ Aiö rîm nugugîrön, Pita ñigö in cîcîmu nölön yadönja, “Mönö pîmîjeñ!” rönja. Aliö rön, kîlabîs rama mîdmîñ nugugîrön, God ejol i yad abmîñ hön, nugwo agap apîm rîg rön pön hön mönö aku ñigö yad nöl gîrön yadönja, “Mönö kî Jems aipam, nöbö mö Jisas nugw pöi piaku aipam, ñigö yad nöine,” rön, hör möl i duönja.

¹⁸ Löum yöbö ruö löumîñ nugugîrön, ami nöbö bla Pita mîdölön aku nugwön, pödpöd rî, rön, yadön yadîp uhömdmä. Ipöxön, “Mîkai,” me rön, hölumä aku jî nugwölim.

¹⁹ Herod ami nöbö piaku ñigö, Pita nugwo rîmgör hölu nugwön pön hön, me rîmîñ, hölu yualöbön nugumîñ, ñigö mönö diba yadön mönö yadmîñ, ami nöbö nuñwa bli ami nöbö piaku aṇadö pîl pal ñîgmä.

Herod wöröxöña

Mai Herod mögöriḅ Judia röböxön, du taun dib Sisaria mîdmîda.

²⁰ Herod du Sisaria mîdön, taun dib mös Taia Saidon nöbö mö piaku ñigö nugumîñ ölisö wölönja. Makwam Taia Saidon nöbö mö hön, nöbö Herod ram nuñwa nugwidîx mîdön nöbö Blastas nugwo im nölön yadmä, “Anîñ kiö pîlîm, öim hö Herod mögöriḅ nuñ kî ap mag wob rag dumîdöla aipam. Makwam, ölisö rödmîjeñ; an tar ñigîö ñigön mîjñîñ,” rîmä. Aliö rîmîñ, Blastas nuñ painjö yadönja, “Aku mî yadmîdöñjö,” rönja.

²¹ Makwam Herod mönö aku nugwön, wop i mönö yajîñö, rön, yad ñigöña. Mai yad ñigöñ wop aku höm, nuñ kîñ adö yömöi akuyöbö wölîj wä wä ödöriö bla yömön, kîñ hogw rol nuñwa rol aku römîdön, nöbö mö piaku ñigö mönö yad nölönja.

²² Herod mönö aku yad nölîmîñ nugugîrön yadmä, “Nöbö i aliö yadmîdöl; god i röxg yadmîdö,” rîmä.

²³ Makwam Herod mönö aku nugwön, “Nî mönö akuyöbö yadmîjeñ; God îb nuñ akwör yadîñ bîl sö duañ,” me rölön. Makwam, Nöbö Dib ejol nuñwa i yad abmîñ, hön Herod nugwo rîmîñ, wöj diba ñigön, mej yaxmîñ aṇadö wöröxöña.

²⁴ Makwam God Mönö aku yad nölîmîñ dumîñ nugugîrön, mögöriḅ akuyöbö hörîrör duönja.

²⁵ Banabas Sol yöñö Jerusalem mîdön, agap rîba höl aku mödö rölîñjö, rön, Jon Mak nugwo yölîñön höuöil Adiok dumä.

13

Banabas Sol yöñö mönö yad nölîp dumä

¹ Taun dib Adiok yöraku God mönō yadīb nōbō bli, God mönō yad nōlīb nōbō bli mīdmā. Nōbō piaku, i Banabas; i Simion. Nōbō Simion aku nugwo Nōbō Pīx me rīmīdmā. Nōbō i Lusias, nuŋ Sairini taun yōbō. Nōbō i Maneyen, nuŋ Kiŋ Herod nōbō nugub nuŋ i. Nōbō i Sol.

² Makwam wop i ñiŋ ap nīmōlōn, Nōbō Diba akwōr hōjōpal gīr mīdīm nugugīrōn, Inōm Leia nuŋ ñigō yadōŋa, “Ñiŋ Banabas Sol yōŋō yadīŋ, nī mabō ñigō yad nīgīm aku rīŋ duan,” me rōŋa.

³ Inōm Leia aliō rīmīn, ñiŋ ap mag nīmōlōn, God hōjōpalōn, Banabas Sol yōŋō ñigō imaga yōcmac sō nīgōn, God ñigō nōbō hogwa nugwidīx mīdan, me rōn, ñigō yad abmā.

⁴⁻⁵ Inōm Leia nuŋ ñigō nugwidīx mīdmīn nugugīrōn, Jon Mak, mabō ana ulul bli rī nōlan, me rōn, nugwo yōlīŋōn Selusia taun rōbō kwol bō duōn, biyōja pōn, rōbō wōdōbōŋ mōgōrīb Saipras dumā. Duōn, taun dib Salamis duōn, Banabas Sol yōŋō Juda mōgum rīb ram bla duōn, nōbō mō bla ñigō God Mōnō yad nōlmā.

⁶ Makwam Banabas Sol yōŋō nōbō mō Saipras mīdim piaku ñigō God Mōnō yad nōlīp dumīd dumīd, taun dib Pepos urōpīnōn, Juda nōbō i kīj cokwōi ōimōb rīb nōbō i mōigw palmā. Nōbō aku ib nuŋwa Ba-Jisas. Nuŋ inakmōnō hōrōn yadōŋa, “Nī God mönō yadīb nōbō i,” me rōŋa.

⁷ Taun dib Pepos aku, Saipras gapman nōbō dib ōdōriō mīdmīda, ib nuŋwa Segias Polas. Nōbō aku nuŋ rībyōx nugw rī abmīdōŋa. Nuŋ Banabas Sol yōŋō, God Mōnō nī yad nōlīŋ nugunō, rōn, ñigō yadmīn hōn nugwo God Mōnō yad nōlmā. Makwam kīj cokwōi ōimōb rīb nōbō aku nuŋ nōbō dib aku nōbō nugub nuŋ i.

⁸ Nōbō Ba-Jisas aku, Grik mönō yadōn nugwo Elimas me rīmīdmā. Banabas Pol yōŋō ñiŋ Segias Polas nugwo God Mōnō wā aku yad nōlmīn, nuŋ rīmīj pal audiōx nugw rī abōŋa, jī kīj ōimōb rīb nōbō aku nugwōn, Banabas Pol mönō gwogwo yadōn gōj gōj yadyōxōn, Segias Polas Jisas mönō aku nugw pōnīŋō, rōn, nugwo yadōŋa, “Nōbō hogw aku inakmōnō hōrmīdōi aku nugumījīnō,” rōŋa.

⁹ Sol ib nuŋwa i Pol me rīmīdmā. Inōm Leia nuŋ Pol nugwo yuō kwo aja wōlōn rīb wā nōlmīn nugugīrōn, kīj ōimōb rīb nōbō aku nugwo cīx nugugu mīdōn yadōŋa,

¹⁰ “Nagō kījaki ha yōx pōn hōŋa; mag gwogwo akwōr rīlō. Ap kai kai wā mīd aku rōbōxōn, nōbō mō akuyōbō ñigō inakmōnō hōrōn rīmīdlō. Nagō ōim ōim Nōbō Diba mönō mī nuŋ aku pōn inakmōnō hōrōn aliō nīgīmīdlō. Nagō wop kai rī gwogwam rīmīdlō mag aku rōbōxnanō?”

¹¹ Almīdlō aku, God ran, wop mīdōy māmāg nagō we wōlan naiō mila nugwōinarō,” rōŋa.

Pol mönō aku yadmīn, rīb pia Ba-Jisas nugumīn, mījōi pī wab i māmāg nuŋwa pōrōbmīn anadō pīxmag gurōŋa. Almīn, nōbō i nī imaga pōn ōdōi yabuan, me rōn, piō piō rī gīr mīdōŋa.

¹² Banabas Pol yōŋō ñiŋ Nōbō Diba mönō aku nugwo yad nōlmīdmīn aku nugwōn, Segias Polas nuŋ aiō rōŋa. Makwam, Ba-Jisas rīg rōŋ mag aku nugwōn, nuŋ Jisas nugw pōŋa.

Banabas Pol yōŋō ñiŋ taun dib Adiok mōgōrīb dib Pisidia yuadō dumā

¹³ Makwam Pol nöbö nuñ bla pısanñ biyöja pön, Pepos röböxön, Pega taun, mögöriñ Pampilia yöraku dumä. Du midön, Jon Mak nuñ ñiñ nöbö hogwa röböxön höbkal Jerusalem duöña.

¹⁴ Ñiñ piöñö Pega taun röböxön, taun dib Adiok mögöriñ dib Pisidia yuadö dumä. Du midön, Juda God höjöpaliñ wop aku, Juda mögum riñ rama duön, römid gi midmä.

¹⁵ Juda mögum rama nugwidix midmidöi nöbö bla öbilön, Mosıs lo mönö kai kitiñ riñ bli aipam, God mönö yadıñ nöbö piaku kai kitiñ riñ bli aipam, mämäg niñ nugwön nöbö mö midim akuyöbö ñigö yadmä. Ñiñ mönö yad pörön, nöbö i yad abim Banabas Pol yöñö römid midim yöra duön yadöña, “Ha ruai. Nöbö mö kiyöbö nugw piñ mönö bli mijön aku, an yad nöliñ nugunö,” rimä.

¹⁶ Aliö rimin, Pol öbilön mönö yadıñ imaga pabilön yadöña, “Ñiñ Juda nöbö mö bla aipam, Juda nöbö mö yöi God höjöpaliñ giñ midöi bla aipam, mönö yadıñ rimidil ki rimij pal nugwi.

¹⁷ God nuñ maduar ör nöso auso nöbö an bla pöña. God aku nuñ Isrel nöbö mö God an pal. Mai ñiñ mögöriñ Ijip du midmä, God ñigö nugwidix mid ri abmin, yöx pön hem halöu ha akuyöbö miña midmä. Nöbö dib Pero ñigö dueñiñö, röñ aku, ji God ölisö nuñ maga rön, ñigö yöliñ pön hom Ijip rinadö hömä.

¹⁸ Ñiñ kim padokwo padök panyöbö i höuöiliö hö pin du adokwebö mij bö (40) mögöriñ rig kap piaku midön, God mönö rödön ap kib mag gwogwo ususör rimidmä, ji God ñigö nugwidix mid ri aböña.

¹⁹ Makwam höd mögöriñ Kenan nöbö mö rigwonñ hörirör akuyöbö mij sö midmidmä, ji God nöbö mö nuñwa nugwidix mid ri abön ölisö mag nuñwa nölmın, nöbö mö rigwonñ hörirör akuyöbö mij sö höd midmidim akuyöbö ñigö pısanñ nuö nuö pön, bli riñix abön bli pil pal niñön, mögöriñ aku ñiñ anjö pimä.

²⁰ Ñiñ Ijip midim kim yönöña in wödön, mögöriñ rig kap piaku midim kim yönöña in wödön, nöbö mö riñix abön mögöriñ ñiñ anjö pim aku midim kim yönöña aipam in wödimidim, kim akuyöbö po hadred pipti (450) yönöña.

“Makwam God ñigö pön du mögöriñ Kenan yöraku niñön, mönö pi nuöm niñiñ nöbö bli yad niñmin, ñigö nugwidix midmidmä. Mai God mönö yadıñ nöbö Samuel midönñ wop aku,

²¹ nöbö mö Isrel bla ñiñ Samuel nugwo yadmä, ‘Nagö kin i yad niñan, aninñ nöbö mö magaliñ nugwidix midan,’ me rimä. Aliö rimin, God nuñ Kis ha nuñwa Sol nuño yad niñmin, kin ñiñna midmidä. Nöbö aku Benjamin hödiğa yöxiñ duön yöxiñ duön yöx niñmä. Sol kin ñiñna midmin, kim padokwo padök panyöbö i höuöiliö hö pin du adokwebö mij bö (40) yönöña.

²² Makwam mai God nuñ rimin Sol kin midölön. God nuñ Depid kin ñiñna yad niñöña. God nuñ Depid mönö yadön yadöña, ‘Höbwab riñ madmag ni keir riñyöxil mag akwör, Jesi ha nuñwa Depid höbwab riñ madmag nuñwa algör pañ riñ akwör yöxa; ap agap apim ran, me rön nugun aku, nuñ pañ mag akwör cöninö,’ röña.

²³ “Makwam God nuñ rimin, Depid halöu ha yöxim yöxiñ höuöilmel rön,

Jisas nugwo yōx pōn hōmā. Makwam, God hōd mōnō ōlīsō yad nīgōn akuyōbō, nuŋ Isrel nōbō mō nīgō Kōmō P+ib Nōbō i yad abōŋa.

²⁴ Makwam Jisas ila nīgōn mabō rōlōŋ mag aku, Jon nuŋ hōn, Isrel nōbō mō nīgō yadōŋa, ‘Ap kib mag gwogwo rōi aku, pōdpōd r+im+in aliō alōl+ŋō, rōn, rōbōx+ŋ, nīgō rōbō pal nōinō,’ rōŋa.

²⁵ Jon mabō nuŋwa r+ pōr+ba r+im+dōŋ wop mib+il aku, nōbō mō akuyōbō nīgō yadōŋa, ‘N+ŋ n+ nōbō kai, me rōn, r+byōx nugwōi? Nōbō Dib ōim pōx m+dm+dōi nōbō aku, n+ yōi. Nōbō aku mai hōna. Yam uñ nuŋ aku p+ naga yaub maga m+dlōl,’ rōŋa.

²⁶ “Nōbōhōd mōhōd n+, n+ŋ bli Ebrahim halōu ha nuŋwa m+dlōia; n+ŋ bli Juda nōbō mō yōi j+ God hōjōpalōia. Krais nōbō mō kōmō p+ib mōnō Jon yad nōl m+dm+d aku, God nuŋ an+ŋ, me rōn, yadōŋa.

²⁷ Jerusalem nōbō mō bla aipam, nōbō dib n+ŋ bla aipam, Jisas nuŋ Krais aku hō, rōn nugwōlim. Jisas nugwo p+il pal n+g+ŋ wōrōx+ŋ, me r+mā aku, God mōnō yad+ib nōbō piaku mōnō kai k+tim mag akwōr r+mā. Makwam God hōjōpainōb Juda mōgum r+ib rama ōim hōm+dōi aku, n+ŋ mōnō kai k+tim mōnō mag aku ōim ōim nugum+dlōia.

²⁸ N+ŋ Jisas ap gwogwo i rōnō wōhō, rōn, hōlu wōhō nugwōn, gapman nōbō dib Pailot nugwo yadmā, ‘Nagō yadaŋ nugwo p+il pal n+g+ŋ,’ me r+mā.

²⁹ Makwam God Mōnō r+g yadōŋ mag akuyōbō, magal+g Jisas nugwo r+mā. Mai nōbō mō nuŋ bla hōn, nōbāpō hōgia p+ ōrōu pōn du r+g mōl hogw p+lmā.

³⁰ Hogw p+lim aku, j+ God r+im+in hōbkal ōb+ilōŋa.

³¹ Nuŋ ōb+ilōn kōmō m+dm+in nugug+rōn, nōbō mō nuŋ p+isaŋ Galili yōbō Jerusalem hem piaku, nugwo wop m+ga akwōr nugwim akuyōbō, wopik Isrel nōbō mō nīgō Jisas mōnō wā aku yad nōlm+dlōia.

³² “Makwam an nōbō hogwa hōl k+, nīgō Krais mōnō wā aku yad nōl+ba hōla. God maduar ōr nōso auso nōbō an bla nīgō mōnō ōlīsō yad nīgōn c+nō rōŋ mōnō akwōr r+byōx nugugu m+dlōn,

³³ God nuŋ Jisas nugwo p+ pab+il nōlōŋa. Alōŋ aku nōso auso nōbō bla nugwōlim aku, j+ an halōu ha yōx n+g+ib n+ŋ bla wopik nugwōla. Depid nuŋ God Mōnō Sam r+ib aku Wopal ag+ŋ+ŋ r+byōbō kai k+tlōn yadōŋa, ‘Nagō Ha na.

N+ weik Nauō nagō m+dlōl,’ rōŋa.

³⁴ God nuŋ r+im+in, Jisas ōb+ilōŋ makwam, mai wōrōxōn m+ix+ŋ nuŋwa l+du p+in pal dubā maga n+gōl. Mōnō aku God Mōnō r+ib m+ŋi aliō m+da: ‘N+ Depid nugwo mōnō lei, mōnō ōlīsō, mōnō ma yad n+g+im aku, n+gōr nōinō,’ rōŋa.

³⁵ Makwam God Mōnō r+ib m+ŋi aliō m+da:

“ ‘Naŋ Nōbō Leia nagō rōbōx+ŋ, m+ix+ŋ nuŋwa l+du p+in pal duōlaŋ,’ me rōŋa.

³⁶ “Makwam Depid nuŋ God mabō nuŋwa yad nīgōn aku, nōbō mō nuŋwa m+dm+dim wop aku r+ip duōn wōrōxōŋa. Makwam Depid nuŋ wōrōx+im, nuō nōhōn+ŋ nōbō nīgō hogw p+lm+dim yōra pōn du hogw p+lm, m+ix+ŋ nuŋwa l+du p+in pal duōŋa.

³⁷ J+ God nuŋ r+im+in ōb+ilōŋ Nōbō aku, m+ix+ŋ nuŋwa l+du p+in pal duōlōŋ.

³⁸ “Makwam, nöböhöd möhöd nugwi. Jisas nuŋ wöröxön öbölön makwam, God ap kib mag gwogwo röi aku nugwön röböxön mönō wā aku ñigō yad nölmädöla.

³⁹ An Juda lo mönō adakwör nugwön rīmijññ aku, God ap kib mag gwogwo röi aku nugw gör mijōna. Jī Jisas pīl pal ñigīm wöröxön makwam, an Jisas nugw pīmijññ aku, God ap kib mag gwogwo röi aku nugwön, röböxön, anññ nöbö mö kömö wā nī, me cōna.

⁴⁰ Makwam God mönō yadīb nöbö piaku maduar ör rīg yadim mag akuyöbö anññ alölññ, me rōn, rīb aku yōx nugw ri abōña. Ñññ yadmā,

⁴¹ ‘Ñññ nöbö mö nī albeñ albeñ nöloi piaku nugwi!

Ñññ mīdōi mag kī, ap keiryöbö i cīna.

Cīn ap aku ñigō höd yadmījōññ aku,

ññññ ñig yadmīdōiññ, rōn, nugwōña.

Makwam, ññññ aiō waiō rōn,

añadō wöröx yōm rī pōcōñññ!’ röiññ,” röña.

⁴² Pol Banabas yōññ mönō aku yadōn, Juda mögum rīb ram aku rññadō röu dum nugugirōn, nöbö mö bla yadmā, “God höjōpalīb wop maiyöbö aku höuöl hōn, mönō aku an bli kwo aipam yad nöiññ,” rīmā.

⁴³ Nöbö mö mögum rī mīdim ram aku röböxön, hörirör dumññ nugugirōn, Juda nöbö mö ödöriō bli aipam, nöbö mö piakuyöbö Juda ada nugumādōi akuyöbö nugw pim nöbö mö bli aipam, Pol Banabas yōññ mai dumā. Pol Banabas ödōi mibīl yōra du girōn, nöbö mö akuyöbö ñigō yadmā, “ ‘God anññ uliöxön pī ri abōn rö,’ rōn, rīb aku yōx nugu girōn mijñññ,” rīmā.

⁴⁴ Makwam Juda God höjōpalīb wop maiyöbö aku, taun dib aku mīdim nöbö mö akuyöbö magalīg Nöbö Diba mönō nuguba hö mögum rīmā.

⁴⁵ Makwam Juda nöbö dib bla, nöbö mö mīga ödöriō hömīdmā aku nugumññ, ölisō wölīm, Pol Banabas nöbö hogwa nugwön rīb gwogwo yōxmā. Pol mönō bīl kai nöbö mö piaku yadōññ aku nugwo yad höimōuññ, ib nuñwa yadīp pīmag pīn du ñigññ.

⁴⁶ Juda nöbö bla almīdīm, Pol Banabas yōññ ipōxōlim; painō mönō ölisō yadōññ yadmā, “God Möññ wā aku ñigō Juda nöbö mö höd yadñññ, röi aku, jī ñññ möññ wā aku pölōn, an öim mīdīb mag aku nugw pīb maga mīdölō, röi aku makwam, wopik Juda nöbö mö yōi akuyöbö ñigō yad nöiñññ.

⁴⁷ Aku agapīm: Nöbö Diba anññ yadōññ möññ aliō yadōññ,

‘Nī yadmōn, ññññ Juda nöbö mö yōi akuyöbö ñigō mil ññññ mīdōn, mögōrīb hörirör piaku duññ,

nöbö mö bla magalīg mil maga nugwñññ nugugirōn,

nī ñigō kömö pīññ,’ rö,” rīmā.

⁴⁸ Juda nöbö mö yōi piaku möññ aku nugwön, mī ödöriō wahax pōn, Nöbö Diba möññ aku mī möññ waiō, me rīmā. Makwam, nöbö mö God, öim öim mīdññ, me rōn, yad ñigōññ nöbö mö piaku magalīg möññ wā aku nugw pīmā.

⁴⁹ Makwam Nöbö Diba möññ mag aku, mögōrīb piaku magalīg yad nölmññ duōññ.

⁵⁰ Alōññ aku, Juda nöbö mö bla nugumññ ölisō wölīm, du Adiok mö dib God nugw pim bli aipam, mögōrīb piaku nugwidīx mīdmīdim nöbö dib bli aipam ñigō yadmññ, ñññ du nöbö mö mīga akwör pōn hōn, Pol Banabas yōññ ñigō rī gwogwam, rōn, mögōrīb ññññ piaku yad rñññ bö abmā.

⁵¹ Aliö yad r+ñö bö abim, nöbö hogwa ñ+ñ Adiok röböx du g+rön, mönö wä pön hö yad nöläla ñ+ñ pölöñjö, rön, yamsö ñ+ña b+cep cep bla p+l+l r+ abön taun dib Aikoniam dumä.

⁵² Makwam Inöm Leia nuñ Jisas nugw pim nöbö mö piaku yuö kwo aja wölm+ñ, ñ+ñ m+ ödöriö wahax p+ g+r m+dmä.

14

Pol Banabas yöñö taun dib Aikoniam yönmidmä

¹ Pol Banabas yöñö du taun dib Aikoniam m+dmön, Juda mögum r+ib ram aku duön, mönö yad nölä ri abim nugug+rön, Juda nöbö mö bla n+gön, Juda nöbö mö yöi akuyöbö n+gön, nöbö mö m+ga akwör Jisas nugw p+mä.

² Makwam Juda nöbö mö bli, Jisas mönö yadm+döi aku nugw pöin+ñjö, rön, duön Juda nöbö mö yöi akuyöbö ñ+gö mönö nugub nugwöl+ä inakmönö hörm+dm nugwön, ñ+ñ Jisas nugw pim nöbö mö akuyöbö ñ+gö nugum+ñ ölisö diba wölöña.

³ Ji Pol Banabas yöñö mönö aku nugwön, mögöri+ib aku röböx duölim. Ñ+ñ yöra ku ör m+dmön, Nöbö Diba mönö aku ususör rön wöxnö akwör yad nölm+dmä. Nöbö Dib nuñ ñ+gö nöbö hogwa p+san nugwid+x m+dm+ñ nugug+rön, ap rölä+ä akuyöbö bli, ap nugub nugwöl+ä akuyöbö bli r+m+dm+ñ, nöbö mö bli nugwön yadmä, “Makwam, mönö yadm+döi k+ mör yadm+döiñ,” rön nugumä.

⁴ Makwam Aikoniam nöbö mö piaku as+x höri+rör n+gön, yam adöi Juda nöbö mö piaku mönö r+g yadim akuyöbö nugum+ñ, yam adöi Jisas mönö wä pön dub nöbö bla r+g yadim akuyöbö nugumä.

⁵ Makwam Juda nöbö mö bli n+gön, Juda nöbö mö yöi akuyöbö bli n+gön, nöbö dib ñ+ñ bla aipam, Pol Banabas yöñö ñ+gö r+ gwogwam rön, r+g röd pal n+gn+ñjö, rön, r+ib aku yöx nugumä.

⁶ Makwam nöbö hogwa ñ+ñör mönö aku nugwön, bör du taun dib hogwa Lистра Debi, mögöri+ib dib Likonia yuadö dumä.

⁷ Duön, piaku r+ip yön g+rön, Kraiss mönö wä aku yad nölm+dmä.

Yöd p+lö gwogwo röñ nöbö i, Pol r+m+ñ, kömö n+göña

⁸ Makwam taun dib Lистра aku, nuöm nugwo yöx pön höñ wop akwör yödp+lö gwogwo r+m+ñ ödöi yönmidöl nöbö i m+dm+ä.

⁹ Nöbö aku nuñ hö röm+d m+dmön, Pol mönö yadm+döñ aku nugw m+dmöña. Pol nöbö aku nugwo c+x nugugu m+dmön r+byöx nugwöña, nöbö k+, God n+ ran kömö n+g+ib maga rö, r+ r+byöx nugum+dö, r+ r+byöx nugwöña.

¹⁰ Makwam, Pol nugwo nugwön, ajmöla aj halön yadöña, “Öb+lö!” röña. Aliö r+m+ñ, nöbö aku r+mgör öb+lön, yöda röbön duöña.

¹¹ Pol alm+ñ, nöbö mö nugugu m+dmön bla mönö yöbö ñ+ña Likonia mönö aku yadön yadmä, “Nöbö adöx yöd röul adö kau sebö piaku, god mös nöbial röxg n+gön hö yadm+döi k+,” me r+mä.

¹² Aliö rön, Banabas nugwo god Sus, me r+mä. Ji Pol nuñ mönö m+ga akwör yadm+döñ aku, nugwo god Hemis, me r+mä.

¹³ God inakmönö Sus höjöpalm+dmön aku, höjöpäl+ib rama ur n+gim taun kwol yöra makwam, god inakmönö Sus höjöpäl ur nöläb nöbö dib aku aipam, nöbö mö yöra ku m+dmön bla aipam, god Sus öim höjöpalm+döl aku

weik hö m̃k, me rön, hön kau nöböññ bli pön, b̃ pip̃l wä wä wab bli p̃ragön, m̃ nöbö mö m̃ga hömä.

14 Makwam Pol Banabas, r̃m̃dim aku nugwön, wöl̃ij ñ̃ñj bla p̃i waglōxön, nöbö mö m̃ga akwör m̃dim mib̃l yöra duön yadm̃ä,

15 “Ñ̃ñj pödpöd r̃m̃in alm̃döi? An nöbö hogwa god yöi! Ñ̃ñj nöbö mö yöbö m̃döi mag akuyöbö, an kwo algön nör alig m̃döla. An Jisas Krais mönō wä nuñ aku ñ̃gö yad nöl̃iba höla. God nuñ adöx sō r̃i ñ̃gön, mögörib̃ il k̃i r̃i ñ̃gön, ban yuö dib aku r̃i ñ̃gön, ap agap ap̃im m̃d akuyöbö magal̃ig r̃i ñ̃gön, rōña. An ñ̃gö Krais mönō wä aku yad nöl̃in, hör ap inakmönō hörön höjöpalm̃döi piaku röböxön, God kömö m̃d Nöbö akwör höjöp̃al g̃ir m̃jinō, rön, ñ̃gö yadm̃döla.

16 Makwam höd nöbö mö mögörib̃ hör̃rör piaku m̃dön, r̃ib ñ̃ñj keir nugwön ap hör höjöpalm̃dim piaku, God nugwön ñ̃gö r̃i gwogwam röl̃öñ.

17 Makwam ñ̃ñj hör m̃döl̃öi; nugwo nugunöb, nugwōña. Nuñ öim öim ñ̃gö p̃i ösös r̃i r̃i aba. Nuñwör r̃m̃in, ruö p̃ilm̃in, ap mag m̃ga akwör m̃dm̃in nugug̃rön, wahax p̃i g̃irön ap ñimm̃döia. Makwam, nuñ aliö r̃m̃id mag aku nugwön, mör God ana m̃dö, rön, mödö nugwöỹx,” me r̃im̃ä.

18 Aliö r̃m̃in mönō, j̃i nöbö mö piaku ususör rön, nöbö hogw k̃i adöx yöd röul adö kau sebö höiñö, rön, hön kau nöböññ bli pal höjöp̃al ur nöl̃iba r̃m̃idim aku nugwön Pol Banabas yōñö hör wöhö r̃i öliöxm̃ä.

Pol nugwo r̃ig röd palm̃ä

19 Makwam ñ̃ñj nöbö hogwa taun dib Listra akwör m̃dim nugug̃rön, Juda ada taun dib Adiok mögörib̃ dib Pisidia yuadö m̃dm̃dim nöbö mö bli aipam, taun dib Aikoniam m̃dm̃dim nöbö mö bli aipam hön, nöbö mö piaku ñ̃gö inakmönō hörön yadm̃ä, “Nöbö hogwa mönō wä yadm̃döl̃öi; inakmönō hörön yadm̃döiñö,” r̃im̃ä. Aliö r̃m̃idm̃in, nöbö mö piaku nugwön, Pol nugwo r̃ig röd pal ñ̃gön, nuñ añadö wöröxö, rön, pön p̃ix̃p̃ du r̃ig kul wob gwogwäbö rim̃ aku r̃iñadö bö abm̃ä.

20 Alm̃dim nugwön nöbö mö Jisas nugw pim piaku ñ̃ñj hö Pol wob yuö ab̃im nugug̃rön, nuñ öbilön taun dib aku höuöil duön duöña. Makwam löum Pol Banabas yōñö Listra röböxön Debi dum̃ä.

21-22 Pol Banabas yōñö Debi duön, Jisas mönō wä aku nöbö mö piaku ñ̃gö yad nöl̃m̃dm̃in, nöbö mö m̃ig m̃iña Jisas nugw pim̃ä. Makwam ñ̃ñj nöbö hogwa, höd höm̃in ödöi akwör duñö, rön, höuöil Listra, Aikoniam, Adiok mögörib̃ dib Pisidia yuadö du g̃irön, nöbö mö Jisas mönō wä aku yadm̃in nugw pim piaku ñ̃gö iswob yad nöl̃ r̃i ab g̃irön r̃ip̃ dum̃ä. Ñ̃gö yad nöl̃ r̃i ab g̃ir yadm̃ä, “Jisas mönō wä aku röböxm̃ijeñ; r̃ig nugw pöi mag akwör nugw pön m̃ijōña. Akuyöbö al̃in, ñ̃gö ömörö m̃ga p̃i nöiōña, j̃i aku r̃ib diba yöx nugum̃ijeñ; God añij pön nugwid̃x m̃jōñ̃jō, rön, ususör rön, pañ r̃ib akwör yöx nugw̃in duañ,” me r̃im̃ä.

23 Aliö rön, cöc hör̃rör piaku, nöbö mö Jisas nugw pim bla nöbö bli nöbö diba m̃d̃in, me rön, mabö aku yad ñ̃gm̃ä. Aliö alön, ñ̃ñj nöbö hogwa ap mag ñimölön, God höjöp̃al g̃irön yadm̃ä, “Nöbö Diba, nöbö k̃iyöbö nañ nugw pöi aku, ñ̃gö nugwid̃x m̃idane,” r̃im̃ä.

Pol Banabas yōñö taun dib Adiok, Siria Prop̃ins yuadö dum̃ä

²⁴ Pol Banabas yōŋö mögöriþ Pisidia piaku yōnmidōn mögöriþ Pampilia dumä.

²⁵ Pampilia duōn, Jisas mönō wä aku nöbö mö Pega taun piaku ñigö yad nölōn, taun dib Atalia dumä.

²⁶ Atalia duōn, biyōja pōn, taun dib Adiok, Siria Propins yuadö, höd midōn hem yōra höuöil dumä. Ñiŋ höd duba rimidim wop aku, Adiok nöbö mö Jisas nugw pim bla God höjōpalōn yadmä, “Pol Banabas yōŋö mönō wä nagö aku nöbö mö bla ñigö yad nöliba dumidöi aku, ñiŋ nöbö hogwa nugwidix mid ri abane,” rōn, ñigö nöbö hogwa yad abim, duōn Jisas mönō wä aku yad nöl yōnmidmä.

²⁷ Makwam, höbkal Adiok hōn, nöbö mö Jisas nugw pim piaku ñigö wö rimin hōmin, God nuŋ rimin ñiŋ agap apim rim akuyöbö magaliŋ yad nöl ri abmä. Juda nöbö mö yōi akuyöbö miga akwör Jisas mönō wä aku nugw pim haiwo aku aipam yad nōlmä.

²⁸ Ñigö aliō yad nölōn, ñigö piŋaŋ wop midöy uplōb midmä.

15

Nöbö dib Jerusalem hö mögum rōn mönō yadmä

¹ Makwam nöbö bli mögöriþ Judia yöbö Adiok hōn, Juda nöbö yōi Jisas nugw pim piaku ñigö yad nōlmä, “Mosis maduar ör an Juda nöbö mö yadōŋa, ‘Ha kiai yōudōŋdōŋ yōx pōn hö girōn, ri! uña ödöcino,’ rōŋa. Aku, ñiŋ algör ör uñ ödöreñ aku, God ñigö kömö peniŋö,” rimä.

² Aliō rimidmin, Pol Banabas yōŋö mönō aku ödöriō yadmīdölōiŋö, rōn, ñigö piŋaŋ mönō nuō nuō yadmīn duōŋa. Almīdmīn, Adiok nöbö mö Jisas nugw pim piaku, nöbö mö ñiŋ keir bli aipam, Pol Banabas nöbö hogwa aipam yad nigōn yadmä, “Ñiŋ Jerusalem duōn, mönō kī pōn du, Jisas mönō wä pōn dub nöbö bla aipam, Jisas nöbö mö nuŋ bla nugwidix midöi nöbö bla aipam ñigö yad nölīŋ, ñiŋ piōŋö yadip duōn riþ kai yōx nugwōñ aku, ñiŋ nugwōn höuöil hö yadīŋ nugunö,” rimä.

³ Aliō rōn, ñigö yad abīŋ, ñiŋ du mögöriþ Pōnisia mibīl yōra du girōn, Juda nöbö mö yōi akuyöbö Jisas nugw pim mönō aku yad nōlmīn nugugirōn, haul nöbö mölōu nöbö piaku nugwōn magaliŋ wahax pīmā. Mögöriþ Pōnisia aku rōböxōn, ñiŋ duōn mögöriþ Sameria mibīl yōra du girōn, mönō algör yad nōlmīn nugugirōn, haul nöbö mölōu nöbö piaku algör ör nugwōn wahax pīmā.

⁴ Makwam ñiŋ mögöriþ Sameria rōböxōn, duōn Jerusalem urōpinmīn, nöbö mö Jisas nugw pim bla aipam, Jisas mönō wä pōn dub nöbö bla aipam, Jisas nöbö mö nuŋ piaku nugwidix midim nöbö piaku aipam, ñigö yad wahax pōn, wä höiŋö, rimä. Aliō rimīn, Pol Banabas yōŋö, God nuŋ rimīn ap agap bilim rimä akuyöbö magaliŋ ñigö yad nöl ri abmä.

⁵ Aliō rimidmin, Perisi nöbö Jisas nugw pim bla bli öbīlōn yadmä, “Juda nöbö mö yōi bla Jisas nugw pīmijōñ aku, uñ ödörōn, Mosīs lo riŋ yadōŋ yadōŋ mag akwör riŋ,” me rimä.

⁶ Aliō rimidim, Jisas mönō wä pōn dub nöbö bla aipam, Jisas nöbö mö nuŋwa nugwidix midmidim nöbö piaku aipam, mönō aku yad ri abīŋö, rōn, hö mögum rimä.

⁷ Hö mögum rōn, mönō aku yadip dumīdmīn nugugirōn, Pita öbīlōn

yadōŋa, “Nöböhöd nöbö. Ñiŋ nugwōia, hōd God an nuöm ñigōn, Juda nöbö mö yōi piaku Jisas mōnō wā aku nugw p+ŋ, me rōn, n+ yad ñigmin, n+ du ñigō Krais mōnō wā aku yad nōl yōnm+da.

⁸ God yuōriḅ madmag ana magaliḡ nugum+id aku, Inöm Leia an+ŋ nōlōŋ aku, Juda nöbö mö yōi akuyōbö ñigō kwo algör ör nōlōŋa. Alōŋ mag aku an nugum+in, nuŋ ñigō aipam p+ ri aba.

⁹ An+ŋ Juda ada mōnō i hōr yadōn, Juda nöbö mö yōi akuyōbö ñigō mōnō i hōr yadōn rōl. Ñigō kwo algör Krais mōnō wā aku nugw pim makwam, God nuŋ ap kib mag gwogwo rōi p+xa yuōriḅ madmag ñigō kwo m+id aku ör+ix abōŋa.

¹⁰ God Juda nöbö mö yōi akuyōbö aŋadō pōŋ aliar, ñiŋ pōdpōd r+im+in, inakmōnō hörōn yadm+doi, ‘Mos+is lo mōnō kai kitōn riḡ yadōŋ yadōŋ aliar lo ulm+idō i r+im+ijeñ aku, God ñigō kōmō pen+ŋjō,’ r+im+idōi? Hōlul r+ ri abne, r+im+idōi aku, nōso auso c+in+ŋjō, rōn, hōr r+ip duiō duōn ñig dumā. An kwo algör ör c+in+ŋjō, rōn, hōr r+ip duiō duōn ñig duōl aku, j+ wopik Juda nöbö mö yōi Jisas nugw pim bla ñigō, ömörō aku p+ŋ, me rōn, yadm+doi ā?

¹¹ Aku mag wā yōi. Nöbö Dib Jisas an+ŋ Juda ada uliōxōn nugw aku, il paŋyōbö akwör makwam, Nöbö Dib Jisas nuŋ keir r+im+in, an nugwo nugw p+ŋ, an+ŋ kōmō pōna. Mag akuyōbö aliar, Nöbö Dib Jisas Juda nöbö mö yōi piaku ñigō uliōxōn nugw aku, il paŋyōbö akwör makwam, Nöbö Dib Jisas nuŋ keir r+im+in, ñiŋ nugwo nugw p+ŋ, ñigō kwo algör ör kōmō pōn+ŋjō,” rōŋa.

¹² Makwam nöbö mö hō m+idim piaku magaliḡ mōnō i pōlim wōhō, tar m+id+im nugug+rōn, Banabas Pol yōŋō ñigō haiwo pōn, ñiŋ nöbö hogwa mögōriḅ hōr piaku piaku du ḡ+rōn, Juda nöbö mö yōi bla Jisas mōnō wā aku yad nōl yōnm+dm+in nugug+rōn, God nuŋ ap rōliḅā akuyōbö, ap nugub nugwōliḅā akuyōbö rōŋ aku, haiwo piaku magaliḡ ñigō yad nōl ri abmā.

¹³ Makwam nöbö hogwa mōnō yad pōr+im nugug+rōn, Jems öb+ilōn yadōŋa, “Nöböhöd nöbö. Mōnō yad+iba r+im+id+il k+ nugwi!

¹⁴ God nuŋ Juda nöbö mö yōi piaku ñigō uliōxōn p+ ri abōn, nöbö mö na keir m+ijōñ+ŋjō, rōn, mōdō pōŋ aku, Saimon wopik ör mōnō yad aku nugwōla.

¹⁵ God rōŋ aku, God mōnō yad+ib nöbö piaku maduar ör yadōn kai kitim mag akwör rōŋa. Mōnō aku kai kitōn yadmā,

¹⁶ ‘Nöbö Diba nuŋ yadm+da,

“Mai n+ höbkal hōn,

Depid rama waglōx bilōx r+ ḡil+ix r+ p+in aku,

n+ keir iswōb ur ḡō ñig+mōn, m+ ḡō ñig ḡ+ m+ijōna.

¹⁷ Makwam, Juda nöbö mö yōi mögōriḅ hōr piaku piaku yōbö,

bli nöbö mö na m+ijōñ+ŋjō, r+il bla, n+ hōlu nugwōña.

¹⁸ Ap agap bil+im mai cōn aku, n+ maduō ib hōr i yad ñigma.

N+ Nöbö Dib akwör aliō yadm+dlō,” rō,’ rōiŋjō,” rōŋa.

¹⁹ Jems mōnō aku yadōn yadōŋa, “R+ib na yōx nugul aku, Juda nöbö mö yōi Jisas nugw pōñ akuyōbö, ñigō ömörō bli nōlōin+ŋ.

²⁰ Makwam ñigō kōp kai k+it abōn yajn+ŋa, ‘Nöbö mö bli god inakmōnō piaku nugwo ap hōjōpal ur nōinōb, urap hōn ap bla pōn du palm+id+ŋ, ñiŋ n+imm+ijeñ. Mō kib nöbö kib r+im+ijeñ. Urap hōn ap bla irōpa nag wab+ilōn

pɪxɪŋ wöröxõñ aku, nɪmmɪjeñ. Urap hõn ap bla haña nɪmmɪjeñɪŋõ, cɪnɪŋa. Mõnõ hör i alig yadõinɪŋ.

²¹ Aku agapɪm: nõso nõbõ maduar ör rɪg rim mag akuyõbõ, weik kwo algör ör taun piaku piaku magalɪg, God höjõpalɪb wop aku Juda mögum rɪb rama du mögum rõn, õim õim Mosɪs yadõn kai kɪtõŋ mõnõ aku māmāg nɪg nugumɪdõinɪŋ,” rõŋa.

Juda nõbõ mö yõɪ akuyõbõ ñigõ köp kai kɪt abmā

²² Jems aliõ rimɪn, Jisas mõnõ wā põn dub nõbõ bla nɪgõn, Jisas nõbõ mö nuŋ bla nugwidɪx mɪdim nõbõ bla nɪgõn, nõbõ mö Jisas nugw pim bla magalɪg nɪgõn, yadmā, “An nõbõ an bli yad nɪgɪŋ, Pol Banabas nõbõ hogwa pɪsɪŋ Adiok duŋ,” me rimā. Aliõ rimɪn, Jisas nõbõ mö nuŋ bla nugwidɪx mɪdim nõbõ hogwa Judas Basabas aipam, Sailas aipam yad nɪgmā.

²³ Köp i kai kɪtõn, Pol Banabas nõbõ bla nõlmā. Köp aliõ kai kɪtmā: Nõbõhõd nõbõ, ñɪŋ mɪdõinɪŋ ä?

An haul ñɪŋ, Jisas mõnõ wā põn dub nõbõ bla aipam, Jisas nõbõ mö nuŋwa nugwidɪx mɪdõl nõbõ bla aipam, ñɪŋ Juda nõbõ mö yõɪ taun dib Adiok aipam, Siria Propins aipam, Silisia Propins aipam mɪdõn, Jisas nugw põi akuyõbõ ñigõ köp kɪ kai kɪt ab mɪdõla.

²⁴ Aku agapɪm: mõnõ i hõm nugwõla, nõbõ mö an kɪyõbõ bli, anɪŋ yad nugwõlõɪ wõhõ, rɪb ñɪŋa keir akwör yõx nugwõn, u ñigõ mõnõ rɪb diba yõxbā mõnõ bli yad nõlmā.

²⁵ Makwam, an nõbõ bli an keir yad nɪgɪŋ, nõbõ madmag yõbõ an wā õdõriõ Pol Banabas nõbõ hogwa mõsör yõña.

²⁶ Pol Banabas nõbõ hogwa piaku yõnɪŋ, anɪŋ pɪl pal nɪgõñɪŋõ, rõn, rɪb aku yõx nugwõlõɪ. Nõbõ Dib Jisas Kraiss mõnõ wā nuŋ aku nõbõ mö piaku ñigõ yad nõlɪŋõ, rõn, rɪb panyõbõ akwör nugwõn, amnõr yad nõl ri ab gɪrõn yõnmɪdõia.

²⁷ Judas Sailas nõbõ hogwa agal abɪba rimɪdõla. Ñɪŋ wõn köp kai kɪtmɪdõl kɪ mõnõ adakwör ñigõ yad nõl ri abõña.

²⁸ An mögum rõn, mõnõ aku yadɪp dumɪn nugugɪrõn, Inõm Leia nuŋ an rɪb wā nõlmɪn, köp kai kɪtõn õmõrõ bli ñigõ nõlõinɪŋõ, rõn, yad nɪgõla. Hör mõnõ mõsör yajnɪŋõ, rõn, yad nɪgõla.

²⁹ Nõbõ mö bli god inakmõnõ piaku nugwo ap höjõpal ur nõinõb, urap hõn ap bla põn du palmɪdɪŋ, ñɪŋ nɪmmɪjeñ. Urap hõn ap bla haña nɪmmɪjeñ. Urap hõn ap bla irõpa nag wabɪlõn pɪxɪŋ wöröxõñ aku, nɪmmɪjeñ. Mö kib nõbõ kib rimɪjeñ. Ap yadmɪdõl kɪ røbõxõñ aku, rɪ ri abõña.

Yadõl mõnõ aku maku. Ñɪŋ mɪd ri abõña. Köp kai kɪtim aku maku pal.

³⁰ Köp aku kai kɪtõn nõbõ piaku nõlmɪn, ñɪŋ Jerusalem røbõxõn, taun dib Adiok, Siria Propins yuadõ hõbkal dumā. Urõpɪnmɪn, nõbõ mö Jisas nugw pim piaku yadmɪn, magalɪg hõ mögum rimɪn nugugɪrõn, köp põn hem aku nõlmā.

³¹ Köp nõlmɪn, nõbõ mö ñɪŋ mõnõ aku māmāg nɪg nugumɪn, ñigõ mɪ wā rimɪn, ñɪŋ wahax põn rɪb wā yõx nugu gɪrõn mɪdmā.

³² Judas Sailas yõŋõ God mõnõ yadɪb nõbõ rama mɪdmɪdim makwam, wop mɪdõy Adiok mɪdõn, Jisas nõbõ mö nuŋ bla ñigõ mõnõ mɪga akwör

yad nöl ri abm+n nugugirön, ñiñ Jisas mönō wā nuñwa nugw p+ gö n+gön, wahax pön r+ib wā yōx nugu girön m+dmā.

³³⁻³⁴ Judas Sailas yōñō aliō yad nöl pörön, duba r+im nugugirön, nöbö mö Jisas nugw pim piaku hō mögum rön, hōjōpalön, Nöbö Diba ñiñ nöbö hogwa nugwid+x m+id ri abañ, ñiñ tar m+id ri ab+ñ, me rön, ñ+gō nöbö hogwa yad abmā.

³⁵ Makwam Pol Banabas yōñō Adiok yöraku m+idön, nöbö piakuyöbö bli p+isañ, Nöbö Dib mönō wā aku nöbö mö bla ñ+gō yad nöl girön m+dmā.

Pol Banabas hörirör dumä

³⁶ Makwam m+id+p duön, Pol nuñ Banabas nugwo yadōña, “An nöbö hogwa hōd yōnōn Nöbö Dib mönō yad nöl+m+n duōñ mögōr+ib piaku, nugw p+ gö n+gön m+idōiñōnō wōhō, rön, du nugw yōñ+ñō,” rōña.

³⁷ Pol aliō r+im+n, Banabas yadōña, “Makwam, Jon Mak aipam yōl+ñ pön dunō,” rōña.

³⁸ Banabas aliō r+im+n, Pol yadōña, “Ha aku hōd yōl+ñ pön dum+ña, j+ nuñ mabō r+ pörön hōlōñ; nuñ Pampilia ör duön rōbōx duōña. Makwam, weik nugwo yōl+ñ pön duōiñ+ñō,” rōña.

³⁹ Pol aliō r+im+n, ñiñ nöbö hogwa keir nuō nuō yadön, Banabas nuñ Jon Mak p+isañ b+iyōja pön, rōbö wōdobōñ mögōr+ib Saipras dumä.

⁴⁰ Pol nuñ piōñō Sailas nugwo pōña. Nöbö mö Jisas nugw pim piaku hōjōpalön, Nöbö Dib nuñ Pol Sailas ñ+gō nöbö hogwa nugwid+x m+idañ, me rön, nöbö rama yad abmā.

⁴¹ Pol nuñ Siria Propins piaku aipam, Silisia Propins piaku aipam r+p yōn girön, nöbö mö Jisas nugw pim piaku ñ+gō God Mönō bli kwo yad nöl ri abm+n, ñiñ nugwön nugw p+ gö n+gön m+dmā.

16

Pol mögōr+ib yōñōñ piaku iswob hōbkal duōña

¹ Pol Sailas ñiñ nöbö hogwa yōnm+id yōnm+id n+gön, Debi duön, Listra urōp+nmā. Mögōr+ib piaku Jisas nugw pōñ nöbö i m+idōña, ib nuñwa Timoti. Nöbö aku nuöm nuñwa Juda yōbö mö i, j+ nuñ Jisas nugw pōña. Nuō nuñwa Grik yōbö nöbö.

² Listra nöbö mö Jisas nugw p+mā akuyöbö aipam, Aikoniam nöbö mö Jisas nugw p+mā akuyöbö aipam, Timoti nöbö wā, me r+mā.

³ Pol piōñō, Timoti n+ p+isañ Jisas mönō aku yad nöl yōnm+id+ñō, r+ r+byōx nugwōñ aku, j+ Juda nöbö mö akuyöbö yajōña, “Timoti nuō nuñwa Grik nöbö i makwam, ha nuñwa uñ ödörölōñ aku, mönō nuñwa pōiñ+ñō,” cōñ+ñō, r+ r+byōx nugwōñ, Pol nuñ Timoti pön duön uñ ödörōña.

⁴ Pol Sailas Timoti ñiñ taun taun piaku r+p yōn girön, Jisas mönō wā pön dub nöbö bla aipam, Jisas nöbö mö nuñ bla nugwid+x m+idim nöbö bla aipam, Jerusalem piaku mögum rön mönō b+l kai yadmā aku, nöbö mö Jisas nugw pim piaku ñ+gō yad nölön, al aliō c+ne, r+mā.

⁵ Aliō piaku piaku r+p yōn girön, nöbö mö Jisas nugw pim piaku, ñ+gō Jisas mönō wā aku yad nöl ri abm+n, ñiñ mönō aku nugw pön, kwockwoc palön, Jisas nuñ r+ig yadōñ mag akwōr r+ m+dmā. Wop pañ pañ òim òim nöbö mö bli aipam Jisas mönō wā aku nugwōñ, Jisas nugw p+mā.

Pol rɪb nugwöŋa

⁶ Pol nöbö nuŋ bla pɪsaŋ, Esia Propins mɪdöi nöbö mö bla ñigö Kraiss mönö wä yad nöliŋö, rön, duba rɪmɪdmä, jɪ Inöm Leia nuŋ, duba wöhö, röŋa. Inöm Leia aliö rɪmɪn, mögöriɓ Prija mibɪl piaku yönön, Galesia Propins mibɪl piaku yönön, rɪmä.

⁷ Ñiŋ dumɪd dumɪd, mögöriɓ Misia igöp igöp u gɪrön, Bitinia Propins duŋö rɪmɪdmä aku, jɪ Jisas Inöm nuŋwa ñigö, duba wöhö, röŋa.

⁸ Jisas Inöm nuŋwa aliö rɪmɪn, ñiŋ Bitinia Propins duölim; mögöriɓ Misia mibɪl yöra duön taun dib Troas dumä.

⁹ Troas duön, pɪxmag yuö mibɪl bö Pol rɪb nugwöŋa, Masedonia Propins yöbö nöbö i öbɪl gɪ mɪdön, nugwo mönö yad gögö rön yadöŋa, “Nagö röbö möx pö kɪ Masedonia hön, an ösös rɪ nölö,” röŋa.

¹⁰ Pol aliö rɪba nugumɪdmɪn, an yadmɪna, “Aku God nuŋwör, ‘Masedonia nöbö mö ñigö Jisas mönö wä aku du yad nöine,’ rö,” rön, wop akwör Masedonia duba rön ap pɪ pɪdɪlumɪna.

Lidia nuŋ Jisas nugw pöŋa

¹¹ Du biyöja pön, Troas röböxön, röbö wödöbör mögöriɓ Samotres dumɪna. Löum yöbö Samotres röböxön, Niapolis tauna uröpɪnmɪna.

¹² Biyöja pön, taun dib Pilipai, Masedonia Propins yuadö uröpɪnmɪna. Rom gapman nöbö mö mɪga akwör du Pilipai mɪdön nugwidɪx mɪdmɪdmä. Makwam, mögöriɓ mibɪl yöra Pilipai taun dib ödöriö mɪdöŋa. An wop mɪdöy Pilipai yöraku mɪdmɪna.

¹³ Juda God höjöpaliɓ wop aku, God höjöpaliɓ kau i mɪjönɪŋö, rön, taun ubaliɓa röböxön röbö pöpö bö dumɪna. Duön nugumɪn mö bli hö mɪdmä. Yöraku römɪdön ñigö mönö yad nölmɪna.

¹⁴ Mö mönö an audiöx nugumɪdim piaku, mö i taun dib Taiataira yöbö, ib nuŋwa Lidia. Nuŋ wöliɓ mɪ paskwolö bla rɪ ñigɪmɪn, wob mɪdöia. Nuŋ God höjöpali mɪdmɪda. Nöbö Diba nuŋ mö aku nugwo rɪb wä nölmɪn, Pol mönö wä yadöŋ aku, mɪ yadmɪdö, rön, nugw pöŋa.

¹⁵ Makwam an Lidia aipam, nöbö mö ram nuŋwa pɪsaŋ hölimmɪdim akuyöbö aipam, ñigö röbö pal nölmɪn, Lidia yadöŋa, “Nɪ Nöbö Diba mɪ ödöriö nugw pö, rɪ rɪbyöx nugwöi aku, ñiŋ hö ram na hölimmɪjɪnö,” röŋa. Aliö rɪmɪn, an mönö nuŋwa yöxön du ram nuŋwa hölimmɪdmɪna.

Pol Sailas ñigö nöbö hogwa nag ñigmä

¹⁶ An wop i God höjöpaliɓ kau aku duön, nag mabö rɪb halöu i nugwo möigw palmɪna. Halöu aku nugwo ragwo as öim ñigɪm, ap agap apɪm mai cön aku, nöbö mö bla ñigö yad nölmɪn, nugwo rɪg nölmɪdmä. Nuŋ aliö alɪmɪn, nöbö nugwo wob pön hem, nag mabö ñiŋa rɪmɪdöŋ piaku, rɪg diba pɪmɪdmä.

¹⁷ An dumɪn nugugɪrön, halöu aku an mai rɪ gɪrön yadöŋa, “Nöbö kɪyöbö ñiŋ God adöx mɪ bɪl sö mɪd Nöbö aku mabö nuŋwa röia. God pödpöd rön ñigö kömö pön, mönö mag akwör ñigö yad nölmɪdöiŋö,” röŋa.

¹⁸ Makwam halöu aku mönö akuyöbö öim öim yadmɪdim, wop i Pol nugwo mɪ ipɪtmɪn, höuöiliö halöu öim ñigöŋ ragwo as aku yadöŋa, “Jisas Kraiss ib nuŋwa nugwön, halöu kɪ nugwo röböx röu duö!” röŋa. Aliö rɪmɪn, rɪb pia ragwo as nugwo öim ñigöŋ aku röpɪn duöŋa.

19 Makwam halöu aku nugwo rīg wobmɪn, ñigö nag mabö rɪmɪd nöbö bla, Pol ragwo as yad aböŋ mönö aku nugwön, rīg diba pɪmɪdöl aku mai pöinɪŋö, rön, Pol Sailas yöŋö nöbö hogwa pɪ cɪcɪ ñigön pön, Rom nöbö dib mɪdim yöraku mönö diba yajnɪŋö, rön, pön pɪxɪp du mönö diba yadɪb yöra dumä.

20 Rom mönö pɪ nuöm ñigɪb nöbö dib bla ñigö mönö diba yadön yadmä, “Nöbö ram kɪ Juda nöbö. Taun dib an kɪ hön rɪmɪn, an mögöriɪb mɪnööbö nugumɪn, ölisö wölmɪn, pön höla.

21 An Rom nöbö mö mönö hödyöbö adaku keir mɪda, jɪ ñɪŋ mönö yonyöbö mönö an nugwölöl aku nugwön cɪnö, rön, yad nölp yönmɪdöiŋö,” rɪmä.

22 Nöbö mö nugugu mɪdim piaku algör ör, mönö adakwör yadön, Pol Sailas yöŋö nöbö hogwa mönö diba yadmɪn, mönö pɪ nuöm ñigɪb nöbö dib bla yadmä, “Wölɪj ñɪŋ bla röd abön kaiö pön pali,” rɪmä.

23 Aliö rɪmɪn, kaiö pɪ pal höuöilmel rön, pön du kɪlabɪs rama ram möl yuadö abön, kɪlabɪs rama nugwidɪx mɪdöŋ nöbö aku yadmä, “Naŋ nöbö hogwa nugw rɪ ab gɪ mɪdane,” rɪmä.

24 Aliö rɪmɪn, kɪlabɪs rama nugwidɪx mɪdmɪd nöbö aku, ñigö nöbö hogwa yölɪŋ pön du kɪlabɪs rama ram möl yuö kwo ñigön, yödplö wab ñigö hogwa pɪ bɪ dib möla abɪm dumɪn, pal cɪr gö ñigöŋa.

25 Makwam pɪxmag yuö mibɪl dib bö, Pol Sailas ñɪŋ nöbö hogwa God höjöpəl gɪrön, wopal bli yadmɪdɪm nugugɪrön, kɪlabɪs nöbö bli ñɪŋ audiöx nugumɪdmä.

26 Almidɪm nugugɪrön, rɪb pia mɪmön diba hön, kɪlabɪs ram aku alɪg pɪ pikwo pik rön, uba bla keir rödmɪ, kɪlabɪs nöbö bla ñigö sen wabɪlim bla magalɪg yauöŋa.

27 Almɪn, kɪlabɪs nöbö bla ñigö nugwidɪx mɪdöŋ nöbö aku öbɪlön nugumɪn, ubalɪj bla magalɪg röd gɪ mɪdöŋa. Nun aku nugwön, “Kɪlabɪs nöbö bla, uba rödmɪn, bör du pöröi aku, nöbö dib na aku nɪ pɪl pal ñigönɪŋö,” rön, yu ölisö mɪxɪl nun me pugul pön, nun keir nugwo pɪlɪba rɪmɪdöŋa.

28 Pol piöŋö nugwo wö diba rön yadöŋa, “Pödpöd rɪmɪn nagö keir nugwo pɪlɪba rɪmɪdlö? An bör duölöl. Magalɪg mɪdöl mɪk,” me röŋa.

29 Pol aliö rɪmɪn, kɪlabɪs nöbö nugwidɪx mɪdöŋ nöbö aku wö rön yadöŋa, “Hötikö rɪmɪg rag höi,” röŋa. Aliö rɪmɪn, hötikö pön höm, nun pön ipalɪp ram möl yuadö bö duön, ölölo rɪmɪn, gɪl gɪl rɪ gɪrön, du Pol Sailas yöŋö mɪdim il yöra höxmax yuöŋa.

30 Makwam aliö höxmax yuön, öbɪlön, ñigö nöbö hogwa yölɪŋön rɪŋadö bö duön yadöŋa, “Nöbö dib wä nɪ hogw kɪ, nɪ pödpöd rɪmön, God nɪ kömö pön?” röŋa.

31 Aliö rɪmɪn, nugwo yadmä, “Nöbö Dib Jisas nugw pɪnö aku, naŋ keir aipam, nöbö mö nagö pɪsaŋ hölɪmmɪdöi piaku aipam, ñigö kömö pönɪŋö,” rɪmä.

32 Aliö rön, nöbö aku nugwo ñigön, nöbö mö nun pɪsaŋ hölɪmmɪdim akuyöbö magalɪg ñigön, ñigö Nöbö Dib mönö wä aku yad nölmä.

33 Aliö yad nölmɪn, kɪlabɪs nöbö nugwidɪx mɪdöŋ nöbö aku ñigö nöbö hogwa pɪxmag yuö mibɪl kwo pön duön, mɪxɪñ palmä akuyöbö röbö äbäd aböŋa. Almɪn, wop akwör nun keir aipam, nöbö mö nun piaku aipam, ñigö magalɪg röbö pal nölmä.

³⁴ Ñigö magalig röbö pal nölm̄n, kɩlabɩs nöbö nugwidɩx mɩdöŋ nöbö aku ñigö nöbö hogwa yölɩŋ pön ram nuŋwa duön, ap mag nölm̄n, nɩmɩmä. Nöbö aku nuŋ keir aipam, mönɩŋ halöu ha nuŋ bla aipam, weik an God nugw pölɩŋö, rön, mɩ ödörö wahax pɩ girön mɩdöŋa.

³⁵ Löumɩn, Rom nöbö dib piaku ömdö nöbö bla ñigö yadmä, “Nöbö nag mɩdöi hogwa ñigö yau abɩŋ, duŋ,” me rɩmä.

³⁶ Aliö rɩmɩn, kɩlabɩs nöbö nugwidɩx mɩdöŋ nöbö aku, mönö aku pön du Pol Sailas mɩdim yöraku duön yadöŋa, “Mönö pɩ nuöm ñigɩb nöbö dib bla yadöia, ‘Nöbö nag mɩdöi hogwa yau abɩŋ duŋ,’ me röia. Makwam, ñɩŋ nöbö hogwa di. Nöbö Diba ñɩŋa nugwidɩx mɩd ri abön ran, tar mɩd ri ab gɩ mɩjɩnö!” röŋa.

³⁷ Aliö rɩmɩn, Pol yadöŋa, “An nöbö hogwa algör ör Rom yöbö nöbö hogwa, jɩ mönö diba nugwölmɩŋ wöhö, nöbö mö mibɩl yöra anɩŋ nöbö hogwa kaiö pɩ pal höuöilmel rön, pön du nag ñigöi aku, wä röl. Makwam, anɩŋ nöbö hogwa tar umadiö yad abnɩŋö, rön, yadmɩdöi ä? Nöbö dib bla ñɩŋ keir kɩlabɩs ram kɩ hön, anɩŋ nöbö hogwa yölɩŋ pön paŋör rɩŋö bö duŋö,” röŋa.

³⁸ Pol aliö rɩmɩn, ömdö nöbö bla mönö aku nugwön, höbkal du mönö pɩ nuöm ñigɩb nöbö dib bla ñigö yad nölm̄n, Pol Sailas ñɩŋ Rom yöbö nöbö hogwa mönö aku nugwön, ipöxmä.

³⁹ Ipöxön, ñɩŋ du Pol Sailas ñigö nöbö rama yölɩŋ pön paŋör rɩŋö bö duön, mönö höimöliö mɩda yadmä, “Ñigö nöbö hogwa wä rɩmɩjön aku, taun dib kɩ röböx dinö,” rɩmä.

⁴⁰ Pol Sailas kɩlabɩs ram aku röböxön, mö Lidia rama du mɩdöŋ, nöbö mö Jisas nugw pim piaku pɩsan mögum rön, Nöbö Diba mönö wä ñigö yad nölm̄n, ñɩŋ nugwön mönö wä aku pön, wahax pön rɩb wä yöx nugu girön mɩdmä. Pol Banabas yöŋö mönö yad nöl pörön ñɩŋ röböxön mödö dumä.

17

Tesalonaika nöbö mö Pol Sailas ñigö nöbö hogwa pɩl pal ñigɩba rɩmä

¹ Makwam Pol Sailas ñɩŋ nöbö hogwa taun dib Pilipai röböxön, du taun dib Ampipolis uröpɩnmä. Ampipolis röböxön, du taun dib Apolonia uröpɩnmä. Makwam Apolonia röböxön, du taun dib Tesalonaika uröpɩnön nugumɩn, Juda mögum rɩb ram i mɩdöŋa.

² Nugwön, Pol öim rɩg rɩmɩd mag akuyöbö, Juda God höjöpalɩb wop mös paŋ, nöbö mö bla pɩsan Juda mögum rɩb rama ram möl yuadö duön, ñigö pɩsan mönö ñigɩp duön yadöŋa.

³ God Mönö il aku ñigö yad nöl ri abön, God mönö yadɩb nöbö bla maduar ör, Mesaia aku öliŋ höb diba pön wöröxön höbkal öbiönɩŋö, rɩm mönö aku yad nöl ri abön, “Mesaia aku Jisas, nöbö ñigö yadmɩdɩl mɩk,” me röŋa.

⁴ Pol aliö rɩmɩn, nöbö mö bli mi yadö, rön, mönö yadöŋ aku nugw pön, Pol Sailas yöŋö adö hömä. Iba mɩdöŋ mö mɩga ñigön, Grik nöbö mö God nugw pim akuyöbö mɩga ñigön, Pol yadöŋ mönö aku nugw pɩmä.

⁵ Pol Sailas ñɩŋ mönö yadmɩn nöbö mö mɩga akwör nugw pɩmä aku, Juda nöbö piaku bli nugumɩn, ölsö wölɩm, nöbö gwoŋwö hör taun ödöi mibɩl yöra mɩdim piaku bli pɩmɩn, ñɩŋ piöŋö du nöbö mö mɩga akwör pön hö ñigön, mɩ mönö diba ñigmä. “Pol Sailas ñigö nöbö hogwa hölu nugwön, nöbö mö kɩyöbö ñigö nölɩŋ, nöbö rama pɩl pal ñigɩŋ,” me rön, du Jeson rama yuadö wöluön hölu nugw yualöbmä.

⁶ Hölu yön nöi nugwön, Jeson nugwo pön, nöbö mö Jisas nugw pim bli alig pön gapman nöbö dib mīdim yōra duön, mönō diba yadmā. Mōnō diba yadōn yadmā, “Pol Sailas nöbö rama mögōrīb hör piaku piaku magalig yōnōn yadmīn, nöbö mö piaku magalig mönō nuō nuō yadōn mönō ua nīgōia. Makwam weik hō mīdōi mögōrīb an kī.

⁷ Nīn gapman nöbö dib an Sisa mönō nuŋwa rōd abōn, Kīn an keir i mīdō, rōn, Kīn aku Jisas me rōia. Makwam nöbö Jeson kī, nöbö hogw aku nīgō pön du ram nuŋ aku nīgmin hōlīm mīdōinjō,” rīmā.

⁸ Aliō rīm mīdmīn, nöbö mö mīga akwōr hō mīdim akuyōbō aipam, taun gapman nöbö dib bla aipam nugwön, mönō diba nīg mā.

⁹ Mōnō diba nīgōn, Jeson nugwo rīg bli pön, nöbö mö nugwo pīsan pön hem akuyōbō rīg bli pön, yadmā, “Mai mönō aku iswob yadmījōn aku, rīg nīn kī anjadō pīnīnō,” rīmā. Aliō rōn, nīgō yad rīnō bō abmā.

Taun dib Beria nöbö mö mīga akwōr Jisas mönō wā aku nugw pīmā

¹⁰ Pīxmag gurōn mag akwōr, nöbö mö Kraiss nugw pim akuyōbō, Pol Sailas nīgō nöbö hogwa pön du abīm, taun dib Beria dumā. Beria urōpīnōn, Juda mögum rīb ram aku dumā.

¹¹ Duön, Jisas mönō wā aku yad nōlmīn, Juda nöbö mö Beria mīdim piaku, nöbö mö Tesalonaika rīg mīdmīdim akuyōbō yōi, mönō nīgō nöbö hogwa nugumīn, wā rīmīn nugugīrōn, “Pol mī yadmīdōnō wōhō?” rōn, God Mōnō aku wop pan pan ōim ōim māmāg nīg nugw rī abōn rīmīdmā.

¹² Makwam Juda mögum rīb ram aku nöbö mö hem piaku mīga Jisas nugw pīmā. Grik mö ib mīdōn piaku algōr mīga akwōr Jisas nugw pīmā. Grik nöbö algōr ōr mīga akwōr Jisas nugw pīmā.

¹³ Jī Pol du Beria nöbö mö God Mōnō yad nōlmīdmīn, Juda nöbö mö Tesalonaika mīdmīdim akuyōbō mönō aku nugumīn, ōlīsō wōlīm, nīn hōn Beria nöbö mö mönō yuāiwō rīm, nīn ōlīsō rōdība rīmīdmā.

¹⁴ Almīdmī nugugīrōn, nöbö mö Jisas nugw pim akuyōbō, Pol nugwo pön du abīm, ban yuō diba pō piaku duōn. Makwam Sailas Timoti nöbö hogwa Beria yōraku mīdmā.

¹⁵ Nöbö bli Pol nugwo pön du taun dib Atens abōn, hōbkal duba rīmīdmīn nugugīrōn Pol nīgō yadōn, “Sailas Timoti yōnō yadīn yadkap hōn,” me rōn.

Pol taun dib Atens mīdōn

¹⁶ Pol nuŋ Sailas Timoti yōnō taun dib Atens yōra pōx mīd gīrōn nugumīn, nöbö mö piaku god inakmōnō nīn hōjōpalmīdōi ap bla, mīga akwōr mīdōn. Nuŋ nugumīn, hōbwab nuŋwa mī gwogwo rōn.

¹⁷ Almīn, Juda mögum rīb ram aku duön, Juda nöbö mö bla aipam, Grik nöbö mö God nugw pim bla aipam, nīgō pīsan mönō nīgīp duön yadmīdōn. Makwam wop pan pan ōim ōim mönō yadīb yōra duön, nöbö mö hō mīdim piaku nīgō kwo aipam mönō nīgīp duön yadmīdōn.

¹⁸ Taun dib Atens aku, nöbö mö rīb adō hōrīrōr yōxmā akuyōbō, iba hōrīrōr urōn, bli Epikorian nöbö mö rīmā, bli Stowīk nöbö mö rīmā. Wop i, Pol nöbö mö piaku nīgō Jisas wōrōxōn ōbīlōn mönō wā aku yadmīn, Epikorian nöbö rīb wā yōx nugub bli, Stowīk nöbö rīb wā yōx nugub bli, Pol mönō yadōn aku nugwön, nugwo pīsan nīgīp duön, bli yadmā, “Nöbö kī mönō yōs yōs mīda nīg mönō aku agō mönō yadība rīmīdō?” rīmā.

Makwam bli yadmä, “Nöbö mö pad piaku höjöpälöi god ñiŋ piaku algör ör yadmädö,” rîmä.

¹⁹⁻²⁰ Makwam Pol nugwo pön du kansol ada mîdim yöra duön yadmä, “Nagö mönö yonyöbö keiryöbö nöbö mö akuyöbö ñigö yadmîdlö aku, weik an kwo algör yad nöl ri aban, an aipam mönö il aku nugw ri abnîŋö,” rîmä.

²¹ Nöbö mö Atens yöbö piaku aipam, nöbö mö hör piakuyöbö hön Atens mîdim akuyöbö aipam, mönö yonyöbö bli nugwön yajnîŋö, rön, rîb akwör yöx nugumîdmä.

²² Pol piöŋö nuŋ kansol ada mîdim mibîl yöra öbîlön yadöŋa, “Ñîŋ Atens nöbö mö. Nî nugula ñîŋ mî ususör rön, ap bli höjöpainîŋö, rön, rî rîbyöx nugwöia.

²³ Nî pik yönön nugula, ñîŋ rig anau hörîrör rî nigön, ap hörîrör höjöpälöi aku, ib adaku kai kitöia. Makwam ap höjöpäl ur nölîb rigpîd i rî nigim aku, ib aku kai kitöia, ‘Iba nugwölöl god aku, rig anau nuŋwa mîk pal,’ röia. Mönö nugwölölîŋö, rön, kai kitöi aku, weik ñigö mönö il aku yadîba rîmîdla.

²⁴ “God mögörib il kî rî nigön, ap mögörib il kî mîd piaku magalîg rî nigön aku, nuŋ mî Nöbö Dib ödöriö. Adöx yöd röul adö kau sô aipam, mögörib il kî aipam, nuŋ Nöbö Diba mîdön nugwidîx mîda. Nöbö mö piaku God höjöpälîb rama imag ñîŋa rî nigim, nuŋ hö ram möl yuö piaku mîden wöhö.

²⁵ God nuŋ anîŋ rî nigön, anöi maga nölmîŋ, anöi ab gîr mîdöla. An ap mîd blaku magalîg nuŋwör an nöla. Nuŋ Nöbö ölsö ödöriö aku nugwön an imag ana ap wä i rön nugwo nölîb maga mîdöl.

²⁶ Nuŋ nöbö paŋyöbö iör, Adam nugwo rî nigmîŋ, Adam nuŋ piöŋö yöxîp duön, yöxîp höuöilmel rîm, weik nöbö mö hörîrör piaku mögörib il kî rigwon rigwon magalîg piaku mîdöla. Makwam God nuŋwör höd rîbyöx nugwön rîmîdön aku, nöbö mö bli mögörib i hö mîdön, mîdîp duön, mai nuŋ keir yadön wop aku, nöbö mö hör piakuyöbö bli hö kau ñîŋ aku pöia.

²⁷ God nuŋ keir rîbyöx nugwön rîmîd aku, ñîŋ wop bli öliöxön mîdön, nî hölu nugwön, pî piö piö rîmîd rîmîd nî hölu nugw pîŋ, me rön, rîmîda. Makwam an nugwo nugw pîba rîmîjôn aku, nuŋ pad piaku mîdöl. An magalîg pîsan mîd mîk.

²⁸ God nuŋ rîmîŋ, an kömö mîdön, yön bör yönön, mîdöla. Makwam mönö kai kitîb nöbö ñîŋ keir bli köp kitön yadöia, ‘An aipam halöu ha nuŋwa mîdölîŋö,’ röi aku, mi yadöia.

²⁹ “Makwam an God halöu ha nuŋwa mîdöl aku, gol, silpa, rig bla pön, rîb ana keir yöx nugwön imag ana ap bli anaua rî nigön höjöpälönîŋ.

³⁰ Höd God mönö wä nuŋwa nugumîdölöi makwam, ñîgö mönö diba yadölöŋ. Makwam wopik nöbö mö mögörib hör piaku piaku magalîg ñîgö yadmîda, ‘Ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd rîmîŋ aliö alölîŋö, rön, röböxnö,’ rîmîda.

³¹ Mai nuŋ keir ör nugw wop aku, Nöbö nuŋ yad nigön aku nugwo agal aban hön, mögörib il kî mîdöi nöbö mö akuyöbö magalîg mönö diba yadön, pî nuöm nigöna. An nugwöla, Nöbö mönö diba yajön aku, nugwo pîl pal nigim wöroxîm, God rîmîŋ höbkal öbîlönja. Alöŋ mag aku, nöbö mö bla

magaliḡ nugwön, mönö diba yadiḡa yad niḡön wop aku, wöxnö ör yadön aku nugwiḡ, me rön, rö,” röḡa.

³² Pol, nöbö i wöröxön höbkal öbilö, rön yadmiḡ mönö aku nugwön, nöbö mö miḡim piaku bli yad imöumä; ji bli yadmä, “Wop bli kwo mönö aku iswob yadmiḡdan nuguniḡö,” riḡmä.

³³ Aliö riḡin nugugiḡrön, Pol kansol ada miḡim piaku niḡö röböḡ duḡḡa.

³⁴ Makwam taun dib Athens aku, nöbö mö bli Pol mönö nuḡ aku pön, Jisas nugw piḡmä. Nöbö mö piaku nöbö i ib nuḡwa Dionisias. Nuḡ nöbö dib kansol dib niḡ möḡöriḡ akuyöbö nöbö i. Mö i ib nuḡwa Damaris. Makwam nöbö mö bli kwo aipam Jisas nugw piḡmä.

18

Pol du taun dib Korid miḡöḡa

¹ Pol taun dib Athens röböḡön, taun dib Korid duḡḡa.

² Pol Korid duön nugumiḡ, Juda nöbö mönöbö hogwi miḡmä. Nöböniḡa ib nuḡwa Akwila. Nugwo möḡöriḡ Podas yöḡ pön höm, dib röxön nuḡ röd du möḡöriḡ Itali, taun dib Rom il yöra miḡöḡa. Makwam mai gapman nöbö dib Klodias, Juda nöbö mö bli Rom miḡdöliḡ, me riḡ, Akwila Prisila mönöbö hogwa Itali röböḡön, du Korid yöraḡu miḡmä. Makwam Pol, mönöbö hogw aku du nuguba rön, ram niḡa duḡḡa.

³ Mönöbö hogw aku, niḡ ap uñ rama urmḡmä. Makwam Pol wobiö mabö aliö riḡiḡa nugwön nuḡ du niḡö piḡsaḡ höliḡ miḡdön, ap uñ möl bla riḡiḡmä.

⁴ Pol nuḡ piöḡö, Juda nöbö mö piaku aipam, Griḡ nöbö mö piaku aipam, niḡ magaliḡ Jisas mönö wä aku nugw piḡ, me rön, Juda God höjöpalḡ wop aku, nuḡ öim öim Juda möḡum riḡ ram aku duön, usüsör rön niḡö piḡsaḡ mönö niḡiḡ duön yadmiḡöḡa.

⁵ Makwam mai Sailas Timoti yöḡö Masedonia Propins röböḡön, Pol Korid miḡöḡ yöra hömiḡ, Pol nuḡ öim öim Jisas mönö wä aku yad nöliḡp dumḡd dumḡd, Juda nöbö mö piaku niḡö mönö yad nölon, Mesaia öim pöḡ miḡmiḡdöl aku miḡ Jisas ör, me riḡiḡöḡa.

⁶ Pol aliö riḡin, Juda nöbö mö bla mönö nuḡ aku nugwölim; nugwo yad mönö niḡön, mönö gwogwo yadmiḡ nugugiḡrön, Pol nuḡ, Jisas mönö wä aku pödpöd riḡin röböḡöniḡ, rön, wöliḡ nuḡ aku pal göḡö riḡ gir yadöḡa, “Ni niḡö Jisas mönö wä aku yad nölmön nugwölöi aku, God niḡö kömö pen aku, ap niḡ keir. Weik niḡö Juda nöbö mö röböḡön, Juda nöbö mö yöi piaku niḡö du yad nöinö,” röḡa.

⁷ Pol aliö rön, niḡö röböḡön, Juda nöbö yöi i rama duḡḡa. Nöbö aku ib nuḡwa Titias Jastas. Nuḡ God höjöpalḡmiḡöḡa. Ram nuḡ aku Juda möḡum riḡ rama il yöra.

⁸ Makwam Krispas, Juda nöbö möḡum riḡ rama nugwiḡx miḡmiḡdön nöbö aku, nöbö mö nuḡ piḡsaḡ höliḡmmiḡim piaku piḡsaḡ Jisas nugw piḡmä. Taun dib Korid aku, nöbö mö miḡa akwör, Pol nuḡ Jisas mönö yad ri abönḡ aku nugwön, mi yadö, rön, mönö aku nugw pön, röbö palmä.

⁹ Wop i piḡmag yuö bö Pol riḡ nugwöḡa, Nöbö Diba nugwo yadöḡa, “Nagö ipöxmḡiḡnö. Nagö riḡyöḡ ḡiḡa aliḡ miḡdön, usüsör rön, mönö wä niḡ aku nöbö mö piaku niḡö amiḡn yad nölanḡ duḡḡ.

¹⁰ Nɪ nagö pɪsaŋ mɪdla. Taun dib kɪ nöbö mö na mɪga akwör mɪdöia. Nöbö mö bli nagö rɪ gwogwam rɪb maga mɪdölö,” röŋa.

¹¹ Nöbö Diba aliö rɪmɪn, Pol Korid ör mɪdön, kɪm paŋ i mɪlmej akuyöbö iŋösu sö aku, nöbö mö bla ñɪgö God Mönö aku yad nölmɪdöŋa.

¹² Makwam Rom nöbö dib bla Galio nugwo yad ñɪgɪm, nuŋ duön Akaia Propins nugwidɪx mɪdöŋ wop aku, Juda nöbö mö bla, Pol nugwo nugumɪn ölisö wölɪm, mönö yad ödör paŋyöbö i ñɪgön, nugwo pɪ cɪcɪ ñɪgön, pön mönö diba yadɪba dumä.

¹³ Pol nugwo mönö diba yadön yadmä, “Nöbö kɪ nöbö mö kɪyöbö ñɪgö yadön, ‘Ñɪŋ God höjöpainöb al aliö cɪne,’ ra. Makwam mönö yadmɪd aku pön rɪmɪjõŋ aku, ñɪŋ lo ana röd abõñɪjõ,” rɪmä.

¹⁴ Aliö rɪmɪdmɪn, Pol painö yadɪba rɪmɪdlö, rön nugwöŋ aku, jɪ Galio nuŋ öbɪlön, Juda nöbö mö bla ñɪgö yadöŋa, “Ñɪŋ Juda nöbö mö. Nöbö kɪ ap gwogwo i röx aku, mönö diba yadɪba rɪmɪdöi aku nɪ nugulöxa.

¹⁵ Jɪ ñɪŋ hör mönö mag bɪlɪm mönö nöbö ib bɪlɪm pön nuö yadöi aku mönö dib yöi; hör mönö aku nɪ nugwöinöm. Aku mönö nɪ yöi. Mönö aku ñɪŋ keir yajinö!” röŋa.

¹⁶ Aliö rɪmɪn, nöbö ömdö nöbö nuŋ bla yadmɪn, mönö diba yadɪb möl aku ñɪgö yad pön du rɪŋö bö abmä.

¹⁷ Ñɪŋ rɪŋö bö röu dumɪn, Juda nöbö mögum rɪb rama nugwidɪx mɪdmɪd nöbö Sostenes, ömdö nöbö piaku kaiö pön nugwo pal pörmä. Gapman nöbö dib Galio nugwön mönö i yadölöŋ.

Pol höbkal taun dib Adiok, Siria Propins yuadö duöŋa

¹⁸ Makwam Pol Korid mɪŋi uplöb mɪdön, nöbö mö Jisas mönö nugw pim bla ñɪgö, “Ñɪŋ yörɪk mɪjɪnö,” rön, Akwila Prisila mönöbö hogwa pɪsaŋ mögöŕɪb Siria duŋö, rön, Senkria taun, ban yuö diba pö yöra dumä. Senkria piaku du mɪdön, Pol mönö ölisö ödöriö God nugwo yadmɪdlö, rön, yöj panö nuŋwa waxöŋa.

¹⁹⁻²¹ Bɪyöja pön, Senkria röböxön, dumɪd dumɪd taun dib Epesas uröpɪnmä. Pol nuŋ Juda mögum rɪb rama ram möl yuadö duön, Juda nöbö mö bla pɪsaŋ mönö ñɪgɪp duön yadmɪdöŋa. Almɪn, nöbö mö bla nugwo yadmä, “Wop bli kwo an pɪsaŋ yörɪk mɪdane,” rɪmä. Jɪ Pol mönö ñɪŋ aku pölön yadöŋa, “Ñɪŋ yörɪk mɪjɪnö. God nɪ yöwö rɪmɪjõn aku, mai höbkal ñɪgö mɪdɪba hönö,” röŋa. Aliö rön, Akwila Prisila mönöbö rama ñɪgö nöbö mö piaku pɪsaŋ Epesas yöra yad ñɪgön, nuŋ bɪyöja pön duöŋa.

²² Bɪyöj aku dumɪd dumɪd Sisaria uröpɪnmɪn, Pol bɪyöj aku röböxön, il ila dumɪdön rɪba Jerusalem duöŋa. Jerusalem uröpɪnön, nöbö mö Jisas nugw pim akuyöbö, “Ñɪŋ mɪdöiŋ ä?” rön, ñɪgö pɪsaŋ mönö bli yadöŋa. Pol aliö rön, Jerusalem röböxön, bɪyöja iswob pön, taun dib Adiok, Siria Propins yuadö duöŋa.

²³ Pol Adiok duön, hör wop mɪŋi uplöb mɪdön yöŕaku röböxön, du Galesia Propins yöra aipam, mögöŕɪb Prijia yöra aipam rɪp yön gɪrön, nöbö mö Jisas nugwo höd nugw pim bla, ñɪŋ Jisas mönö wä aku nugw pɪ gö ñɪgɪnö, rön, ñɪgö magalɪg yad nöi ri aböŋa.

Nöbö Apolos mönö aku

²⁴ Makwam taun dib Aleksadria yöbö Juda nöbö i hön Epesas mîdöŋa. Ib nuŋwa Apolos. Nuŋ rîb wä yöx nugwön mönô yad ri abîb nöbö. Nuŋ God Mönô rîba höd kai kîtim aku nugw ri aböŋa.

²⁵ Nöbö bli nugwo Nöbö Dib Ödöi Nuŋwa mönô aku yad nölmä. Makwam, nuŋ mî ususör rön, Jisas nuŋ pikai yöbö hön, nöbö pödiöm mîdöŋ aku, nöbö mö bla ñîgö ödöriö mîd akwör yad nölmîdöŋa. Makwam mönô yad nölmîdöŋ aku, röbö pal nölib nöbö Jon yad nölmîdöŋ mag akwör nugwön yad nölmîdöŋa. Mönô bli kwo nugwölöŋ.

²⁶ Makwam Apolos ipöxölön, Juda mögum rîb ram aku duön, mönô aku amîñ ödöriö yad nölmîdöŋa. Makwam wop i mönô yad nölmîdöŋa nugwön Prisila Akwila mönôbö rama mönô nuŋwa nugwön, nugwo yölîŋ pön ram ñîŋa duön, God Ödöi Nuŋwa mönô nugwölöŋ mag bli yad nölmîdöŋa.

²⁷⁻²⁸ Mai Apolos nuŋ Akaia Propins duba rîmîñ, Epesas nöbö mö Jisas nugw pim akuyöbö, Apolos nuŋ du ñîgö mönô wä aku yad nöiön aku waiö, me rön, Akaia nöbö mö Jisas nugw pim akuyöbö ñîgö köp i kai kîtön yadmä, “God mabö rîb nöbö Apolos uröpinan, nugwo pîne,” rîmä. Almä aku, Apolos Akaia Propins uröpinön, köp aku yabumîñ, Akaia nöbö mö God ñîgö uliöxön rîb wä nölmîñ Jisas nugw pim bla Apolos nugwo pîmä. Nugwo pîmîñ, nuŋ piönjö kau ñîgö pön, mönô yadîb yöra Juda nöbö mö bla pîsan mönô ñîgîp duön, God Mönô adaku yad nölmîdöŋa, “Mesaia pöx mîdmîdöi aku Jisas ör,” me röŋa. Alön, yad nölmîdöŋa ri abön rîmîñ, nugwo mönô i painjö yadîb maga mîdölöŋ. Almîdmîñ, nöbö mö Jisas nugw pim piaku ñîgö rî nölmîdöŋa ri abmîñ, mîd ri abmîñ.

19

Pol Epesas du mîdöŋ Kraiss mönô wä aku yad nölöŋa

¹ Apolos Korid mîdöŋ wop mibîl yöraku, Pol nuŋ du Galesia Propins yöraku aipam, mögöriñ Prijia yöraku aipam, mibîl yöraku rîp yön gîrön, taun dib Epesas uröpinöŋa. Uröpinön nugumîñ, nöbö mö Jisas nugw pim bli mîdmä.

² Pol ñîgö yad nugwöŋa, “Ñîŋ Jisas nugw pim wop aku, Inöm Leia alîg pîmîñönö wöhö?” röŋa.

Aliö rîmîñ, yadmä, “Wöhö. Inöm Leia i mîda an nugwölöliñjö,” rîmä.

³ Aliö rîmîñ, Pol ñîgö yadöŋa, “Makwam ñîŋ röbö palim aku, il agapîm, me rî rîbyöx nugwön röbö palöliñjö?” röŋa.

Aliö rîmîñ, yadmä, “An Jon yadmîdöŋ mönô aku pön röbö palöliñjö,” me rîmä.

⁴ Aliö rîmîñ, Pol yadöŋa, “Jon Isrel nöbö mö bla yadmîñ, röbö palmîdöi aku, ap kib mag gwogwo röl aku, pödpöd rîmîñ aliö alöliñjö, rön nugumîñ mönô, ñîgö röbö pal nölmîda. Makwam Jon ñîgö yadmîdöŋa, ‘Nöbö Dib mai hön aku han, nugwo nugw pîne,’ rîmîda. Nöbö mai hönîñjö, röŋ aku, Jisas ör,” me röŋa.

⁵ Pol aliö rîmîñ, Nöbö Dib Jisas nugw pön, nöbö mö nuŋwa mîjñîñjö, rön, röbö palmä.

⁶ Ñiŋ röbö palim nugugirön, Pol imag nuŋwa ñigö rola ñigmın, Inöm Leia ñigö pöl höm, ñiŋ aj il hör akuyöbö ñigön mönö il nugwölɓä ñig girön, God mönö wä aku yad nölma.

⁷ Nöbö akuyöbö möl sō piaku aliö almä.

⁸ Pol mɩlmej mös paŋ, Juda nöbö mö mögum riɓ rama hem bla piŋaŋ, God nöbö mö pön nugwidɩx mɩdɩɓ mönö aku nugw piŋ, me rön, ususör rön, wöxnö ör mönö ñigɩp duön yadmɩdöŋa.

⁹ Makwam nöbö mö bli riɓ mag ñiŋa yuö ñiŋ akwör mɩdöŋa nugwön, Pol mönö yadöŋ aku nugwöinɩŋö, rön, nöbö mö magaliŋ mɩdim mibɩl yöra duön, Nöbö Dib Ödöi Nuŋ aku mönö gwogwo yadmä. Aliö riɓmın, Pol nöbö mö Jisas nugw pim akuyöbö ñigör yöliŋ pön du, Tiranasa skul ram dib aku duön, wop paŋ paŋ ñigö mönö yad nöl gir mɩdmɩda.

¹⁰ Pol aliö yad nöl gir mɩdmın, kım mös yönmin mönö, Juda nöbö mö bla ñigön, Grik nöbö mö bla ñigön, Esia Propinsa mɩdim akuyöbö magaliŋ Jisas mönö wä aku nugumä.

Sipa ha nuŋ bla

¹¹ God nuŋ Pol piŋaŋ mɩdöŋa nugwön nuŋ ap röliɓä keiryöbö bli riɓmɩdöŋa.

¹² Nöbö mö bli ñiŋ Pol agsip wöliŋ ap nuŋ bla pön du, nöbö mö wöj piɩmɩdim piaku mɩxiñ ñiŋa calım, öbɩl dumɩdmä; ragwo as nöbö mö öim ñigmɩdöŋ piaku ñiŋ kwo algör röpiŋ riŋadö dumɩdmä.

¹³ Juda nöbö mö bli ñiŋ kiŋ rön, ragwo as bla yad riŋö abön yönmiɩdmä. Makwam mai, Pol riɓmɩdöŋ akuyöbö nugwön, an kwo algör ör Nöbö Dib Jisas iba yaɩŋ, ragwo as riŋö duŋ, me rön, ragwo as bla nöbö mö öim ñigöŋ akuyöbö ñigö yadmä, “Pol mönö nuŋwa yadmɩd nöbö aku Jisas, ib nuŋwa yadmɩdöl aku nugwön, röu duö!” riɩmä.

¹⁴ Makwam God ap höjöpəl ur nölɩɓ nöbö dib ödöriö i Sipa, ha nuŋ akuyöbö miŋ sō aliö mɩdmä.

¹⁵ Makwam wop i ñiŋ, ragwo as yad abniŋö, rön, aliö riɓmın nugugirön, ragwo as öim ñigöŋ nöbö aku mönö ñiŋ aku nugwön ñigö paiŋö yadöŋa, “Nɩ Jisas nugula, Pol nugwo nugula, jɩ ñiŋ agö nöbö biɩm?” röŋa.

¹⁶ Aliö rön, ragwo as öim ñigöŋ nöbö aku öliŋ dɩba rödön ñigö wöktaitö röböŋ, mɩ göj göj pal höuölmel rön, wöliŋ ñigö bla pi wagliɩx abiɩm, ñiŋ wop akwör ram aku röböxön, hañ kapa bör dumä.

¹⁷ Makwam mönö aku, Juda nöbö mö aipam, Grik nöbö mö aipam Epesasa mɩdim akuyöbö magaliŋ nugwön, ölölo riɓmın ipöxön, Nöbö Dib Jisas ib nuŋ akwör yadmın biɩ sō duöŋa.

¹⁸ Almın, nöbö mö Jisas nugw pim bla miŋa akwör hö mögum rön, ap agap biɩm ri gwogwam rim piaku yad wöxnö ñigmä.

¹⁹ Kiŋ ap bla rön köp kai kɩt ñigim piaku, kiŋ riɓ nöbö bli köp piaku pön höm, nöbö mö magaliŋ nugugu mɩdim nugugirön, ñiŋ riŋ ab urım yönöŋa. Köp ap piaku, riŋ mag silpa wobɩɓ iŋ wödmın, pipti tausana (50,000) duöŋa.

²⁰ Makwam taun dib Epesasa almɩdim aku, Nöbö Dib mönö wä piaku piaku du öliŋ piɩm duöŋa.

Epesasa nöbö mö mönö ua ñigmä

²¹ Makwam mai, God Inöma nuŋ Pol nugwo rɪba nölmin, Pol yadöŋa, “Nɪ Masedonia duön, Akaia duön, Jerusalem dina. Makwam mai Rom kwo algör ör dinö,” röŋa.

²² Pol aliö rön, nöbö hogwa nuŋ pɪsaŋ mabö rɪmɪdmä, Timoti Erastas yöŋö ñigö yad abmin, Masedonia Propins dumä. Nuŋ piöŋö Esia Propins wop mɪŋi uplöp mɪdöŋa.

²³ Pol Epesas mɪdöŋ wop mibɪl yöraku, Epesas nöbö mö bli öbɪlön, Nöbö Dib Ödöi Nuŋwa mönö wä aku nugw pim nöbö mö akuyöbö ñigö nugumɪn, ölisö wölmɪn, nuö nuö rɪbä maga rɪmä.

²⁴ Makwam nöbö i, ib nuŋwa Demitrias, nöbö nuŋ bli pɪsaŋ rɪg silpa pön, höjöpäl gɪr mɪdim god inakmönö iba Atemis, me rɪmɪdim aku, ram ulmɪdö kitɪb wä bli rɪ nɪgɪm, nöbö mö bli hön wob pön du nɪgön, mö dib ana Atemis nugwo höjöpälɪb ram aku, me rön, höjöpäl gɪr mɪdmɪdmä. Nöbö piaku mabö aku rön, rɪg diba pɪmɪdmä.

²⁵ Demitrias nuŋ, mabö nuŋwa rɪmɪdim nöbö akuyöbö aipam, mabö ñɪŋ rɪmɪdim akuyöbö rɪmɪdim nöbö bla aipam yadɪm, hö mögum rɪm yadöŋa, “Ñɪŋ nugwöia, an mabö paŋyöbö akwör rön rɪg diba pöla.

²⁶ Makwam weik nöbö Pol nuŋ hön, nöbö mö akuyöbö ñigö inakmönö hörön yadmɪda, ‘Imag pön röi ap piaku höjöpälɪba wöhö,’ rɪmɪda. Aliö rɪmɪdmɪn, Epesas yörɪk aipam, Esia Propins yuadö magalɪg aipam, nöbö mö mɪga mönö nuŋwa pöia.

²⁷ Pol inakmönö aku hörän, nugw pön, an ap rɪ nɪgmɪn wobmɪdöi aku, mai wobeñ. Makwam adakwör yadmɪdöi. An keir aipam, nöbö mö Esia Propins yuadö magalɪg aipam, nöbö mö mögöriɪb hör piaku piaku magalɪg aipam, god diba Atemis nugwo höjöpälöla. Makwam Atemis nugwo röböxön, nugwo höjöpalmɪdöi ram dib aku kwo algör röböxbä maga rö, rön, yadmɪdlö,” röŋa.

²⁸ Demitrias aliö rɪmɪn, nöbö piaku nugumɪn, mɪ ölisö diba wölmɪn, ajmöla aj halön yadmä, “Atemis Epesas yöbö nuŋ god dib ödöriö! Atemis Epesas yöbö nuŋ god dib ödöriö!” rɪmä.

²⁹ Aliö mönö diba yadmɪn dumɪn nugugirön, nöbö mö taun dib aku magalɪg hön, Pol nöbö nuŋ hogwa pɪ cɪcɪ nɪgön, pön pɪxɪp du mönö yadɪb kau aku pön dumä. Pol nöbö nuŋ hogw aku Masedonia Propins yöbö. Ñɪŋ Pol pɪsaŋ yönmɪdmä. Ib ñɪŋ hogwa aku Gaias Aristakas yöŋö.

³⁰ Pol piöŋö, nöbö mö hö mögum rön mönö yadmɪdim mibɪl yöra dinö, röŋ aku, jɪ nöbö mö Jisas nugw pim akuyöbö nugwo wöhö rɪmä.

³¹ Makwam Esia Propins gapman nöbö dib bli, Pol nöbö nugub nuŋwa makwam, nugwo mönö abön yadmä, “Nöbö mö mönö yadɪb kau yöra hö mögum rön mönö yadmɪdöi yöraku dumɪŋinö wöhö,” rɪmä.

³² Makwam nöbö mö mɪga akwör hö mögum rön, mönö diba yadön, mönö mɪ hörɪrör yadmä. Nöbö mö mɪga akwör ñɪŋ mönö ila mɪda nugwön yadmɪdöl aku, me rön, nugwölim; amɪn ör yadmä.

³³ Makwam Juda nöbö bli, nöbö an Aleksada ñigö yad ri abönɪŋö, rön, nugwo nöbö mö ajmag ada abön, nöbö mö bli mönö adö bli al aliö yajönɪŋö, rön, wö rɪ yadmɪn, nuŋ mönö yadɪba rön, ñigö mönö pɪmɪjeñɪŋö rön, imaga cɪcɪmu nölöŋa.

³⁴ Aleksada imaga pɪ cɪcɪmu rɪ nɔlmɪn nugugɪrɔn, nɔbɔ mɔ bla nugumɪn, nuŋ juda yɔbɔ nɔbɔ i nugwɔn, ajmɔla aj halɔn mɔnɔ adɔ panyɔbɔ iɔr wɔ diba rɪ yadɔn yadmā, “Atemis Epesas yɔbɔ nuŋ god dib ɔdɔrɪɔ! Atemis Epesas yɔbɔ nuŋ god dib ɔdɔrɪɔ!” me rɔn, mɔnɔ adɔ panyɔbɔ akwɔr paŋɔr wɔ wop mɪxɪl mag mɪŋɪ rɔn yadmɪdmā.

³⁵ Ñɪŋ tu aua iɔr aliɔ wɔ rɪ yad mɪdɪm mɪdɪm, mai nɔbɔ taun gapman mabɔ rɔn, kai kɪtɪb nɔbɔ dib ñɪŋ aku ɔbɪlɔn, ñɪgɔ yadɔŋa, “Dar mɪjne!” rɔŋa. Aliɔ rɪmɪn rɪmɪn, tar mɪdɪm nugugɪrɔn, nuŋ yadɔŋa, “Epesas nɔbɔ mɔ. Mɔgɔrɪb an kɪ, god dib Atemis rɪg anau nuŋwa mɪjɔi adɔx seɔ mɔlɔd pɪnɔŋ aku pɔn, ram ur nɪg rɪ abɔn, hɔjɔpalɔn rɔl aku, nɔbɔ kai nugwɔlɔ, rɔn, mɔnɔ ua nɪgmɪdɔi?”

³⁶ Mɔnɔ aku, nɔbɔ mɔ bla magalɪg mɔdɔ nugwɔia. Makwam, ñɪŋ tar mɪdɔn gwɔgwam rɪmɪjeɪ.

³⁷ Makwam ñɪŋ pɔn hɔi nɔbɔ hogw kɪ, god an Atemis nugwo yad mɔnɔ nɪgɔn, hɔjɔpalɪb ram nuŋ aku ap bli kib pɔlɔi aku, jɪ ñɪŋ pɔn yɔrɪk hɔia.

³⁸ Makwam, Demitrias mɔnɔ nɔbɔ nuŋ bli nɔbɔ i ñɪgɔ mɔnɔ diba yadɪba rɪmɪjɔɪn aku, mɔnɔ diba pɪ nuɔm nɪgɪb nɔbɔ bla mɪdɔi yɔra duɔn mɔnɔ yadɪŋ, ñɪŋ mɔnɔ dib aku nugwɔña.

³⁹ Makwam ɔmɔrɔ mɔnɔ bli mɪjɔn aku, gapman mɔnɔ pɪ nuɔm nɪgɪb nɔbɔ nugugu mɪdɪŋ nugugɪrɔn, māmāg il rɔl ñɪŋa yadɪŋ nugwɪŋ.

⁴⁰ An weik yɔrɪk hɔ mɔgum rɔn, mɔnɔ ua nɪgmɪdɔl aku, mɔnɔ il i mɪdɪm mɔnɔ nɪgmɪdɔlɔl. Gapman nɔbɔ dib ɔdɔrɪɔ i, “Pɔdpɔd rɪmɪn hɔ mɔgum rɔn aliɔ almɪdɔiŋɔ, rɪmɪn, mɔnɔ painɔ i yadɪb maga nɪgɔlɔ,” rɔŋa.

⁴¹ Nuŋ aliɔ rɔn, nɔbɔ mɔ bla ñɪgɔ yad abmɪn, hɔrɪrɔr dumā.

20

Pol Masedonia Propins duɔn, Akaia Propins duɔŋa

¹ Makwam nɔbɔ mɔ bla mɔnɔ diba nɪgmɪd pɔrɔn, ram ñɪŋ bla hɔrɪrɔr dumā. Pol Jisas nugw pim nɔbɔ mɔ piaku ñɪgɔ yad wɔ rɪm, hɔmɪn, ñɪŋ wahax pɔn rɪb wā yɔx nugu gɪrɔn, Jisas nugw pɪ gɔ nɪg gɪrɔn rɪ mɪdɪŋ, me rɔn, nuŋ mɔnɔ bli yad nɔl rɪ abɔn, “Ñɪŋ yɔrɪk mɪjne,” rɔn, ñɪgɔ rɔbɔxɔn Masedonia Propins duɔŋa.

² Duɔn, piaku rɪp yɔn gɪrɔn, nɔbɔ mɔ Jisas nugw pim piaku, ñɪŋ wahax pɔn rɪb wā yɔx nugu gɪrɔn, Jisas nugw pɪ gɔ nɪgɔn rɪ mɪdɪŋ, me rɔn, nuŋ mɔnɔ bli yad nɔl rɪ abɔn rɪp duɔn, Akaia Propins urɔpɪnɔŋa.

³ Akaia Propins urɔpɪnɔn, mɪlmej mɔs paŋ piaku mɪdɔn, bɪyɔja pɔn Siria Propins dɪnɔ, rɔŋ aku, jɪ nuŋ mɔnɔ i nugwɔŋa, juda ada nugwo pɪl pal nɪgɪba rɪmɪdmā. Mɔnɔ aku nugwɔn yadɔŋa, “Il ɪla akwɔr hɔbkal Masedonia dɪnɔ,” rɔŋa.

⁴ Makwam Pol nuŋ pɪsaŋ yɔnmɪdim nɔbɔ bla ɪb aku: Piras ha nuŋwa Sopata taun dib Beria yɔbɔ nɔbɔ aku; Aristakas Sekadas yɔŋɔ taun dib Tesalonaika yɔbɔ nɔbɔ hogwa aku; Gaias taun dib Debi yɔbɔ nɔbɔ aku; Ticikas Tropimas yɔŋɔ Esia Propins yɔbɔ nɔbɔ hogwa aku; Timoti aku.

⁵ Nɔbɔ piaku ñɪŋ hɔd duɔn, taun dib Troas duɔn, anɪŋ pɔx mɪdmā.

⁶ Makwam wop dib Bred Is Alɪg Nɪmɔlɪb wop aku hɔ dumɪn nugugɪrɔn, bɪyɔja pɔn, wop akuyɔbɔ mɔmɪd sɔ mɪbɪl hɔlɪmɔn, Troas duɔn, nɔbɔ hɔd duɪm piaku pɪsaŋ du paŋɔr mɪdɔn wop akuyɔbɔ mɪj sɔ piaku mɪdmɪŋa.

Pol ha wɔrɔxɔŋ i nugwo rɪmɪn, hɔbkal ɔbɪlɔŋa

7-8 Inpilō paṇyöbö i Troas mīdmīṇ aku, wop agñīṇ aku, bred pī gīlīx nīmība rōn, ram yuadō mōl bīl sō wōlu mōgum rōn, Pol, aiaṇ dinō, rōn, mōnō yadīm nugugu mīdmīṇa. Aliō nugugu mīdmīn mīdmīn, pīxmag gurīm, hōtīkō mīga ur bīl yōr sō nīgōn, Pol mōnō yadmīdōṇ aku nugugu mīdmīṇa.

9 Makwam ha nōbö i mokwac mōla rōmīdōn, Pol mōnō yadmīdōṇ aku nugugu mīdōṇa. Ib nuṇwa Yutikas. Nuṇ aliō nugugu mīdmīn, inīmō gōj nīgīmīn, gōurōduiō rōn, rīmīdkōp bokwīr pīn du mīgrō bö pal wōdōṇa. Almīn, ñīṇ du yōr bö pī nugumīn, mī aṇadō wōrōx gī mīdōṇa.

10 Pol nuṇ piōṇō yōr bö duōn, ha aku nugwo uma pōn, yadōṇa, “Rīb mīga yōxmījeñ; nuṇ kōmō mīdō,” rōṇa.

11 Pol aliō rōn, hōbkal ram yuadō bīl sō wōluōn, bred bli pī gīlīxōn, nīgīō nīgōn paṇjōr nīmōn, iswob mōnō yad mīdīm mīdīm, ruō lōum mīl pōrīm nugwōn duōṇa.

12 Makwam ha nōbö pīn pal wōd wōrōxōṇ aku, nuṇ kōmō rama duōn mī ödōriō wahax pīmā.

Pol Troas rōbōxōn, Mitilini duōṇa

13 Pol anīṇ yadōṇa, “Ñīṇ biyōja pōn, taun dib Asos du mījōña; jī nī il ila adō wōn, taun dib aku biyōja paṇjōr pōn mōgōrīb Mitilini duṇjō,” rōṇa. Aliō rīmīn, an biyōja pōn Asos dumīṇa.

14 Asos duōn, Pol nugwo pōn, mōgōrīb Mitilini dumīṇa.

15-16 Lōum yōbö Mitilini rōbōxōn, rōbō wōdobōṇ mōgōrīb Kaios il yōra urōpīnmīṇa. Lōum aku, rōbō wōdobōṇ mōgōrīb Semos urōpīnōn, Pol nuṇ rīb i yōx nugwōṇa, Epesas duōn, hōimōliō mīda akwōr duōn, Pedikos wop aku Jerusalem nugup maga mīdōlō, rōn, rībyōx nugwōṇa. Makwam, an Epesas adaku pedōx pedōxīp duōn, aṇadō taun dib Mailitas dumīṇa.

Pol Epesas nōbö mō ñīgō yadōṇa, “Nī aṇadō dumīdlō,” rōṇa

17 Taun dib Mailitas urōpīnōn, Pol mōnō abmīn, Epesas dumīn, nōbö mō Jisas nugw pīm bla nugwidīx mīdmīdim nōbö akuyōbö ñīgō yadōṇa, “Nī Mailitas mīdīl yōrīk hōnō,” rōṇa.

18 Aliō rīmīn, nōbö piaku hōmīn, ñīgō yadōṇa, “Hōd Esia Propins ñīṇ yōra hōn, ñīṇ pīsaṇ mīdōn, mīdīp dumīdōn, agap apīm rīmīdīl aku nugwōia.

19 Ib na pīmōn bīl sō duōlōṇ. Nōbö Diba mabō nuṇ aku rīmōn nugugīrōn, Juda nōbö mō nī rī gwogwam rōn rīmīn nugugīrōn, im gīrōn mōnō yad nōlmōn duōṇa.

20 Ñīṇ nugwōia, nī Jisas mōnō wā nuṇ i rōbōxōlīm, jī mōgum rōi kau akuyōbö aipam, ram ñīṇ akuyōbö aipam duōn, agō mōnōm ñīgō rī nōiōn aku magalīg amnīmab yad nōlmōn duōṇa.

21 Ñīṇ Juda nōbö mō bla nīgōn, Grik nōbö mō bla nīgōn, mōnō ōlīsō yadōn dōṇjō, yad nōl rī abōn yadmōn, ‘Ap kib mag gwogwo rōi aku, pōdpōd rīmīn aliō alōlīṇjō, rōn, rōbōxōn, God yad mōnō aku pōn, Nōbö Dib ana Jisas nugw pīne,’ rīma.

22 “Makwam weik nugwī! God Inōma nī nag rōxg nīgōn, pōn Jerusalem dumīd aku, nī agō magīm cōn aku nugwōi.

23 Makwam nī nugula, taun dib piaku piaku urōpīnīmōn, Inōm Leia nuṇ nī ōim yada, ‘Nagō Jerusalem duṇjō, nagō nag nīgīṇ, ōlīōx mījnaṇjō,’ ra.

24 Makwam aku mönö mîdöl. Nî keir ör mîd ri abnö, rön, aku rîbyöx nugwöi. Nî paiöñîjö, rön, ipöxöi wöhö. Nöbö Dib Jisas, nî yad nîgön mabö akwör rîbyöx nugwön, God an uliöxön pî mönö wä aku, yad nöl gör mîjîna. Nî rîb panyöbö akwör yöxön, duön, ödöi aku anadö dina.

25 “Makwam nî nugula, ñîj nöbö mö piaku pik magalîg, God nöbö mö pön nugwidîx mîdîb mönö aku yadmön nugwöi bla, nî iswob nugweñ wöhö.

26 Nî weik duba rön, ñîgö wöxnö yadmîdla, nöbö mö bîl kai God mönö wä aku nugw pölön, ölin höb diba pîmîjôn akuyöbö, aku ap ñîj keir, nî wöhö.

27 Nî God ap agap apîm rîba rîmîd mönö aku i rëbëxöi, wöhö; magalîg mî ödöriö ñîgö yad nöila.

28 Ñîj keir nugw ri ab gî mîjôña; Inöm Leia yadmîn nöbö mö nugwidîx mîdöi bla aipam nugw ri ab gî mîjôña. Nöbö hön sipsip urîb piaku hön sipsip ñîj bla nugwidîx mîd ri aböi mag akuyöbö, ñîj kwo algör, God nöbö mö nuñ bla, hañ nuñwa keir wobön höbkal pön nöbö mö piaku, ñîgö nugwidîx mîd ri ab gî mîjôña.

29 Nî nugula, nî dumön, wöñö höpebö bla hön, hön sipsip ñîj uröi piaku bli öbîx nîmôña.

30 Makwam nöbö mö mibîl ñîj aku mîdöi bli kwo algör ör, nöbö mö Jisas nugw pöi piaku ñîgö pîxîp pön duñ, ñîj an pîsan duñö, rön, inakmönö hörön ñîgö yajôña.

31 Makwam nî kîm mös pañ, mögöriþ ñîja Epesas mîdön, mil pîxmag yuö, ñîgö lîblîb rîm, im gîrön, ñîgö magalîg pañ pañ yad nöl ri abma. Mönö yad nölim aku uplëbmîjeñ; nugw ri ab gî mîjôña.

32 “Nî ñîgö God însö rol nuñwa nîgön, mönö wä nuñ aku, nuñ nöbö mö uliöx mönö wä rol aku nîgön, dumîdla. God ñîgö pîsan mîjôña. God mönö wä nuñ aku nugw pîmîjôn aku, nuñ ran, ñîj Jisas nugw pî gö nîgön, nöbö mö nuñwa keir mîdön, ap wä wä nöbö mö nuñwa nöliþa rîmîd aku pöña.

33 Nî ñîj pîsan mîdîm wop aku, nöbö mö bli rîg gol, rîg silpa, wölîj ap ñîj piaku sö rölîm.

34 Ñîj nugwöia, imag na keir mabö rön, nöbö nî pîsan yönmîdöl piaku pîsan ap mag nîmön wölîj wob yömön mîdmîdöla.

35 Makwam nî rîl mag akuyöbö, ñîj kwo algör rön, nöbö mö lîblîb rî mîdö bla ñîgö pî ösös rî nöiöña. Nöbö Dib ana Jisas nuñ keir mönö yadön aku nugugu mîjôña. Jisas nuñ keir yadöña, ‘Nöbö bli nañ ap nöiöñ aku, nañ wä cöna; jî nañ nöbö mö piaku ap nöinö aku, nañ mî wä cönîjö,’ rö,” röña.

36 Pol mönö aku yad pörön, Epesas nöbö mö Jisas nugw pim bla ñîgö nugwidîx mîdmîdim nöbö bla pîsan höxmax yuön, God höjöpälöña.

37 Pol höjöpalmîn nugugîrön, ñîj im gîrön, nugwo pî wob gîrön, alguna bîmîl nîmîmä.

38 Mai hanaj mämäg yuö na aku nugweñîjö, röñ mönö aku nugwön, ñîj mî ödöriö ögwö yöxön, im gîrön, Pol nugwo mibîl nîg pön du bîyöj möla abmä.

21

Pol bîyöja pön Jerusalem duba duöña

¹ Makwam an Epesas nöbö mö bla, “Ñiŋ yörík mĩjne,” rön, biyöja pön dumĩja. Hödal hö ri abim, paxdöriö akwör du du, röbö wödoböŋ mögöriḅ Kos dumĩja. Löumĩn, Kos röböxön, röbö wödoböŋ mögöriḅ Rodos dumĩja. Löumĩn, Rodos röböxön, taun dib Patara dumĩja.

² Taun dib Patara duön nugumĩn, biyöj i mögöriḅ Pönisia duba rĩmidöŋa. Makwam, an biyöj aku pön dumĩja.

³ Dumid dumid, röbö wödoböŋ mögöriḅ Saipras imag cökö adö midim nugugĩrön, dumid dumid, mögöriḅ Siria igöp hön mönö, ömdö yogw ap bla pĩ abĩba du taun dib Taia anjoi nigmiŋa.

⁴ Taia du anjoi nigön, du nöbö mö Jisas nugw pim piaku ñigö hölu nugwön, ñigö pĩsaŋ inpiłö paŋyöbö i midmiŋa. Makwam God Inöma nuŋ ñigö rĩbyöx nölmĩn, ñiŋ Pol nugwo yadmä, “Jerusalem duba rĩmidlö aku, dumĩjinö,” rĩmä.

⁵ Makwam duba rĩmiŋ mag aku, nöbö mö Jisas nugw pim piaku, nöbö mö, halöu ha ñiŋ bla magaliŋ anĩ pön du taun dib ödöi riŋadö röbö pö yöra duön, ñigö pĩsaŋ höxmax yuön, God höjöpalmĩja.

⁶ Makwam an, “Ñiŋ yörík mĩjne,” rĩmĩn, ñiŋ an painjö, “Ñiŋ piaku dinö,” rĩmĩn, an du biyöj möla dum nugugĩrön, ñiŋ höuöil ram ñiŋa dumä.

Agabas, Pol nugwo al aliö cöñiŋö, röŋa

⁷ Makwam an biyöja pön, taun dib Taia röböxön, du taun dib Tolemais anjoi nigmiŋa. Anjoi nigön, nöbö mö Jisas nugw pim akuyöbö ñigö, “Ñiŋ midöiŋ ä?” rön, wop midöy ñigö pĩsaŋ mibĩl yöra ku midmiŋa.

⁸ Löum yöbö wop aku ñigö röböxön, du Sisaria uröpĩnön, Pilip rama du hölmĩmĩŋa. Nuŋ Jisas mönö wä yad nöł yönĩb nöbö i. Nöbö Pilip aku, nuŋ höd Jerusalem midön, nöbö akuyöbö inösu sö pĩsaŋ ap mag nuöm nigmidöŋa.

⁹ Makwam nöbö Pilip aku, halöu nuŋ mös mös, Jisas mönö wä aku yad nölmĩdmä. Halöu piaku ñiŋ nöbö põlim.

¹⁰ An Pilip pĩsaŋ midmiŋ wop mibĩl yöra, God mönö yadĩb nöbö Agabas mögöriḅ Judia yöbö höŋa.

¹¹ Agabas nuŋ hön, Pol amanö nuŋ aku pön, in wajmag nuŋwa keir nag nigön yadöŋa, “Inöm Leia nuŋ yada, ‘Nöbö amanö mĩnöbö kĩ, Juda ada Jerusalem yöra nugwo nag nigön, pön du Juda nöbö mö yöi akuyöbö ñigö nöiñiŋö,’ rĩ gö,” me röŋa.

¹² An magaliŋ mönö aku nugwön, Pol nugwo mĩ ususör rön yadmiŋa, “Jerusalem dumĩjinö,” rĩmiŋa.

¹³ Aliö rĩmĩn, Pol painjö yadöŋa, “Nĩ pödpöd rĩmĩn uliöxön imĩmĩn, madmag na öliŋ pĩl? Nĩ Jerusalem duön, ‘Nöbö Dib na Jisas,’ me cĩna. Ñiŋ mönö aku nugwiŋ, ölišö wölaŋ, nĩ nag nigöñiŋönö anjadö pĩl pal nigöñ aku, ipöxöin. Amĩn du yajiŋö,” röŋa.

¹⁴ Makwam an Pol nugwo aliö yad wöhö riö duön röböxön yadmiŋa, “Nöbö Diba nuŋ keir nugw mag akuyöbö cöñiŋö,” rĩmiŋa.

Jerusalem nöbö mö Pol nugwo yad höimöumä

¹⁵ Makwam an aliö Sisaria midön, Jerusalem dinĩŋö, rön, ap an bla rĩ pĩdĩlu nigön, dumĩja.

16 Nöbö mö Jisas nugw pim Sisaria yöbö bli pisañ Jerusalem dumina. Ñin anin pön du Neson rama nigim, pisañ hölmimina. Nöbö Neson aku Saipras yöbö. Nun höd ör Jisas nugw pöña.

17 Jerusalem uröpinmina, nöbö mö Jisas nugw pim piaku magalig anin nugumin wä röña.

18 Idöm Pol an pisañ Jems nugwo mönö yadiba dumina. Jerusalem Jisas nugw pim nöbö mö bla nugwidix midmidim nöbö piaku magalig hö mögum rön midmä.

19 Makwam an uröpinön, Pol ñigö, “Ñin midöin ä?” rön, God nugwo nugwidix midmin nugugirön, mögörib piaku piaku yönön, Juda nöbö mö yoi piaku ap agap bilim rön haiwo piaku magalig nöbö piaku yad nölöña.

20 Pol aliö haiwo urmidmin nugwön, God nugwo ri ablanje rön, Pol nugwo yadmä, “Nöböhöd. Nagö nugulö, Juda nöbö mö miga ödöriö Jisas nugw poi aku, ji mi usüsör rön yadöia, ‘An Juda nöbö mö midöla. Makwam, Juda lo adakwör cinjö,’ röia.

21 Makwam Juda nöbö mö piaku bli Jerusalem ki hön, ‘Pol nun, Mosi maduar ör lo mönö kai kitön aku röböxön, an Juda ada rig röi adaku röböxön, Juda nöbö mö röd du Juda nöbö mö yoi midöi mögörib mibil akuyöbö ñigö yada, “Ha ñin bla un ödörmijeñ; Juda ada röi mag akuyöbö rimijeñjö,” ri gö,’ me röia.

22 Nagö wopik Jerusalem ki hölö makwam, mönö aku piaku piaku duan nugwöña. Makwam, an pödpöd cinjö, rön, mönö aku nigip dumina.

23 Mönö yadip dumidön, mönö adö panyöbö i yad nigmin aku wopik nagö yadin, nan nugwön mai duö. Nöbö ana ki nöbö mös mös, mönö ölsö ma God nugwo yad nigmidöinjö, röia.

24 Aliö alöi aku, God nugwo ap pal höjöpal ur nöliba rimidöia. Makwam, nagö du wop bli ñigö pisañ midön, ap kai kai rön God mämäg il rola leia mijöñ aku, nagö ri nöi ri abön, ap God höjöpal ur nöiöñ piaku nagö wob nölön, ñigö ri nölön mönö, mai yöcmac panö ñina wöxöña. Aliö almidan mönö, nöbö mö piaku magalig nugwöña, nagö yadöi mönö akuyöbö inakmöno höröia. Ñin nugwöña, nagö Juda nöbö makwam, an Juda ada rimidöl mag akwör rimidlö.

25 Makwam Juda nöbö mö yoi Jisas nugw pim akuyöbö ñigö köp kai kit nölön yadmina, ‘Nöbö mö bli god inakmöno piaku nugwo ap höjöpal ur nöinöb, urap hön ap bla pön du palmidin, ñin nimijeñ. Urap hön ap bla haña nimijeñ. Urap hön ap bla iröpa nag wabilön pixin wöroxön aku, nimijeñ. Mö kib nöbö kib rimijeñ,’ rön, köp kai kit nölöinjö,” rimä.

26 Aliö rimidmin, Pol mönö ñina pön, löum nöbö igwö sö ap höjöpal ur nöliba rim nöbö piaku pisañ, ñin ap kai kai rön God mämäg il rola leia mijöñ aku, ri ri abön, God höjöpalib rama dumä. Duön, Pol nöbö nugwidix midim bla ñigö yadöña, “An wop akuyöbö inösu sö hör midön, weik wop mij aku ap bli hörirör pön hön, God höjöpal ur nöinjö,” röña.

Juda nöbö mö Pol nugwo pici nigmä

27 Pol aliö rön, ñin ap pödpödiö God mämäg il rola leia mijöñ aku rip duön, mij sö wop aku womiox höm nugugirön, Juda nöbö mö Esia Propins midön hem bli nugumin, Pol God höjöpalib rama ram möl yuadö midöña.

Nuŋ mɪdɔŋ yɔra nugwɔn, nɔbɔ mɔ mɪdim akuyɔbɔ mɔnɔ yadmɪn, ñɪŋ ɔlɪsɔ rɔdɔn Pol nugwo pɪ cɪcɪ nɪgmä.

²⁸ Pol nugwo pɪ cɪcɪ nɪgɔn, wɔ diba rɔn yadmä, “Nɔbɔ mɔ Isrel ruai. Nɔbɔ kɪ nuŋ mögɔrɪb hör piaku piaku magalɪg yɔnɔn, nɔbɔ mɔ piaku ñɪgɔ mɔnɔ inakmɔnɔ hörɔn, an Isrel nɔbɔ mɔ aipam, lo an aipam, God höjɔpalɪb ram kɪ aipam mɔnɔ gwogwo yadmɪda. Makwam adakwɔr, wopik nuŋ Juda nɔbɔ mɔ yɔi akuyɔbɔ God höjɔpalɪb rama ram mɔl yuadɔ duɔlɪb piaku, ñɪgɔ amɪn yɔlɪŋ pɔn ha. Makwam, nuŋ ram lei kɪ rɪ gwogwam rɔ,” rɪmä.

²⁹ Ñɪŋ mɔnɔ yadmä aku, rɪb ñɪŋa keir yɔx nugwɔn inakmɔnɔ hörmä. Pol hör Tropimas pɪsaŋ Jerusalem mɪbɪl me blaku yɔnmɪdim nugugɪrɔn, rɪb ñɪŋa keir yɔx nugwɔn yadmä, “Pol nɔbɔ Tropimas Epesas yɔbɔ aku pɪsaŋ God höjɔpalɪb rama ram mɔl yuadɔ duɔɪŋɔ,” rɪmä.

³⁰ Ñɪŋ aliɔ rɪmɪn, mɔnɔ aku nɔbɔ mɔ akuyɔbɔ magalɪg nugwɔn, piaku piaku hɔn Pol nugwo pɪxɪp pɔn du God höjɔpalɪb rama rɪŋadɔ bɔ abɔn, rɪb pia uba nɔlmä.

³¹⁻³² Nɔbɔ mɔ mɪga mɔnɔ diba nɪg gɪrɔn, ɔlɪsɔ rɔdɔn Pol nugwo aŋadɔ pɪl pal nɪgɪba rɪmɪdmä. Makwam almɪdim mɔnɔ aku Rom amɪ nɔbɔ dib ɔdɔrɪɔ mɪdɔŋ yɔra dumɪn, nuŋ amɪ nɔbɔ nugwidɪx mɪdmɪdɔi nɔbɔ dib nuŋwa bli pɔn, amɪ nɔbɔ bli pɔn, yadkap du nɔbɔ mɔ mögum rɪ mɪdim yɔra urɔpɪnmɪn nugwɔn Pol nugwo pal hɔuɔilmel rɪmɪdim aku rɔbɔxmä.

³³ Amɪ nɔbɔ dib aku hɔn, Pol nugwo pɪ cɪcɪ nɪgɔn, nɔbɔ nuŋ bla ñɪgɔ yadɔŋa, “Ñɪŋ nugwo sen mɔs nɪgɪnɔ.” rɔŋa. Aliɔ rɪmɪn, rɪg yadɔŋ mag akwɔr rɪmä. Makwam nuŋ nɔbɔ höd mɪdim bla ñɪgɔ yad nugwɔŋa, “Nuŋ ap agapɪm rɪmɪdmɪn nugwo almɪdɔi?” rɔŋa.

³⁴ Aliɔ rɪmɪn, ñɪŋ mɔnɔ hörɪrɔr yadɔn, mɔnɔ nuɔ nuɔ diba yadmä. Almɪdim, amɪ nɔbɔ dib aku mɔnɔ il i nugwɔlɔn, nɔbɔ nuŋ pia yadɔŋa, “Nugwo pɔn du ram ɔlɪsɔ dib ñɪŋa pɔn dɪnɔ,” rɔŋa.

³⁵ Aliɔ rɪmɪn, amɪ nɔbɔ ñɪŋ Pol nugwo pɔn du ubalɪja il yɔra urɔpɪnmɪn nugugɪrɔn, nɔbɔ mɔ mɪg mɪŋa paŋɔr duɔn Pol nugwo yadyɔxɔn, pɪ palɔn, nuɔ nuɔ pal raiu abmɪdmä nugwɔn, amɪ nɔbɔ bli Pol nugwo pɪ ragpɪd nɪg ragɔn, ram mɔl yuadɔ ñɪŋa pɔn dumä.

³⁶ Makwam nɔbɔ mɔ piaku ñɪŋ mɔnɔ ɔlɪsɔ yadɔn yadmä, “Nugwo aŋadɔ pɪl pal nɪgɪl!” rɪmä.

³⁷ Jɪ amɪ nɔbɔ bla Pol nugwo pɔn du ram mɔl yuadɔ bɔ duba rɪmɪn nugugɪrɔn, Pol amɪ nɔbɔ dib ɔdɔrɪɔ aku nugwo yadɔŋa, “Mɔnɔ nɪ i nagɔ jajɪnɔnɔ?” rɔŋa.

Aliɔ rɪmɪn, amɪ nɔbɔ dib ɔdɔrɪɔ aku yadɔŋa, “Nɪ nugula naŋ Grik mɔnɔ nugulɔ.

³⁸ Nɪ rɪbyɔx nugula, wa, nagɔ aku nɔbɔ lɪjɪp yɔbɔ, nɔbɔ nuɔ nuɔ rɔi po tausan (4,000) akwɔr pɔn, pɔn du mögɔrɪb rɪg kap mɪbɪl piaku umadiɔ mɪdmä, naŋ nɔbɔ akwɔr, me rɔn nugula. Makwam nagɔ Grik mɔnɔ nugulɔ aku, nagɔ nɔbɔ aku wöhɔ,” rɔŋa.

³⁹ Aliɔ rɪmɪn, Pol yadɔŋa, “Wöhɔ, nɪ Juda nɔbɔ i. Nɪ yɔx pɔn hem taun dib Tasas, Silisia Propins yɔraku. Taun dib na aku iba mɪda. Makwam nɪ yɔwɔ ran, nɪ nɔbɔ mɔ kɪyɔbɔ ñɪgɔ mɔnɔ i yad nɔinɔ,” rɔŋa.

⁴⁰ Pol aliö rîmîn, ami nöbö dib aku yöwö rîmîn, Pol rîg ub wöl dub rol aku röb gî mîdôn, imaga cîcîmu nölmîn, nöbö mö akuyöbö mönô röböxmîn nugugîrôn, Juda nöbö mö nîgmîdöi mönô aku nîgôn, nîgö mönô yadöŋa.

22

¹ Pol nuŋ Juda nöbö mö yadmîdöi mönô aku nîgôn yadöŋa, “Acö nöböhöd nöbö. Mönô nîgö yadîba rîmîdîl aku nugugu mijne,” röŋa.

² Aliö rîmîn, nuŋ Juda nöbö mö yadmîdöi mönô yöbö yadöŋ aku nugwôn, mönô mönô pölim; tar mîda akwör mîdmä.

³ Nîŋ tar mîdîm nugugîrôn, Pol nîgö yadöŋa, “Nî Juda yöbö aku, jî nî yöx pôn hem taun dib Tasas, Silisia Propîns yöraku. Makwam nî hö Jerusalem kî, mönô yad nölib nöbö Gameliel pîsaŋ mîdôn dib röxmî makwam, nöso auso nöbö lo mönô kai kai yadim aku magaliŋ nî yad nölmîn, nugula. Makwam, nîŋ God nugwo pî ösôs cînîŋö, rôn, mag wä mîda akwör röi aku, nî kwo algör ör rîmîdla.

⁴ Nöbö mö Jisas Ödöi aku duim piaku nîgö mî ödöriö rî gwogwam rî mîdla. Nîgö pîl pal nîgînö, rôn, nöbö aipam mö aipam nag nîgôn pôn du nag nîgmîdla. Makwam bli rî gwogwam rî pôn du pal nîgmôn, aŋadö wöröxmîdmä.

⁵ Almîdîl aku, God ap höjöpä ur nölib nöbö dib ödöriö aku aipam, mönô pî nuöm nîgîb nöbö Kansol mîdöi nöbö dib bla aipam, nîŋ nîgö yad nugwîŋ, Pol inakmônö hörö, rôn, yadeñîm; mi yadö, cöña. Wop i nî Damaskas duba rîmôn, nöbö dib piaku nî köp bli kai kîtôn, Damaskas mîdim nöbö piaku kai kîtmä. Köp piaku kai kîtôn yadmä, ‘Pol nugwo nugwidîx mîjöña. Damaskas nöbö mö Jisas nugw pöi piaku nîgö nag nîgôn, pôn Jerusalem kî haŋ,’ me rîmä. Nî köp piaku pôn, nîgö nag nîg Jerusalem pôn hömôn, öliŋ höb pöñîŋö, rôn, Damaskas duma.

Pol höd Jisas nugw pöŋ, haiwo aku uröŋa

⁶ “Makwam nî köp piaku pôn, nöbö bli pîsaŋ dumîd dumîd naiö mîbîl yörkişö mag aku, Damaskas igöp igöp rîmôn nugugîrôn, rîb pia mil mag dib keiryöbö adöx yöd röul adö kau sebö i pînôn nî palöŋa.

⁷ Almîn, nî bokwîr pîm pîn mîgrö bö bîrmîn nugugîrôn, mönô i nî yadöŋa, “Sol, Sol, nî pödpöd rîmîn öim rî gwogwam rîmîdlö?” röŋa.

⁸ “Aliö rîmîn, nî yadma, ‘Nöbö Dib! Nagö yönîm?’ rîma.

“Aliö rîmôn, yadöŋa, ‘Nî Jisas Nasaret yöbö; nî öim rî gwogwam rîmîdlö akwör yadmîdlö,’ röŋa.

⁹ Nöbö nî pîsaŋ dumîdmîŋ bla, mil dib aku nugumä, jî mönô mag nî yadöŋ aku audiöx nugwölim.

¹⁰ “Nî piöŋö yadma, ‘Nöbö Dib. Nî pödpöd cînö owa?’ rîma.

“Aliö rîmôn, Nöbö Dib nî yadöŋa, ‘Nagö öbîlôn, Damaskas duan, nöbö i hön, agap apîm cînö akwör yajönîŋö,’ röŋa.

¹¹ Mil aku mil mag dib abîm, mämäg nî aku aŋadö we wölöŋa. Almîn, nöbö nî pîsaŋ dumîdmîŋ piaku, inpîlô na pôn, inröb Damaskas dumîŋa.

¹² “Makwam taun dib aku nöbö i mîdöŋa, ib nuŋwa Ananias. Nuŋ lo ana nugw rî abôn, rîg yadöŋ yadöŋ akwör rîmîdöŋa. Nöbö akwör, Juda nöbö mö Damaskas mîdim piaku magaliŋ yadmä, ‘Aku nöbö wä mîdö,’ me rîmä.

13 Nuñ nî mîdîm il yöra hön nî yadöña, ‘Nöböhöd Sol. Mämäg naña iswob ix nugwö,’ röña. Aliö rîmîñ nugugîrön, rîb pia mämäg na we wölön aku anjadö wä rîmîñ, ix nugwön nugwo nuguma.

14 “Almîñ, Ananias nî yadöña, ‘God nöso auso nöbö an höjöpalmîdim God akwör nañ pöña. Pön, nuñ ap agap apîm cîñö, rön, rîbyöx nugw aku, mag akwör nagö yabuan nugunö. Nuñ rîbyöx nugwa, nagö Nöbö Kömö Wä nuñ aku wöxnö nugwön, mönö ajmöl nuñwa keir yadmîjñ mönö aku nañ keir wöxnö nugunö.

15 Nañ God mabö rî nölîb nöbö mîdön, nagö agö magîm rîmîdmîñ mämäga nugulö aku, mönö bîl kai yadmîdmîñ audiöx nugulö aku, nöbö mö bla magalîg yad nölaj nugwöña.

16 Makwam, pöxölön, öbîl God höjöpälön, röbö yaxañ, nuñ ap kib mag gwogwo rîlö pîx aku örîx abönîñö,’ röña.

Juda nöbö mö yöi piaku ñîgö mönö wä na aku yad nölö, röña

17 “Jisas aliö rîmîñ, rîg yadöñ mag akwör rîma. Mai Jerusalem kî hön, God höjöpälîb ram aku duön, God höjöpäl gîr mîdön, rîb nuguma.

18 Rîb nugwön, nî Nöbö Diba nugumön nugugîrön, nuñ nî yadöña, ‘Rîmîg Jerusalem röböxön, mögöriñ hör piaku duö. Nöbö mö kîyöbö mönö wä na yadmîjîñö aku nugweñîñö,’ röña.

19 “Aliö rîmîñ, nî yadma, ‘Nöbö Dib. Ñîñ keir nî nugwöia, nî höd Juda mögum rîb ram piaku yönön, nöbö mö nagö nugw pim bla ñîgö nag nîgön, mî göj göj palmîdla.

20 Makwam wop i, mönö wä nagö yadîb nöbö Stipen nugwo rîg röd pal nîgîm nugugîrön, nî nöbö nugwo pal nîgmîdim bla wölîj ñîña pî röd nîgîm piaku nugwidîx mîdön, päja yadmö,’ rîma.

21 “Aliö rîmön, Nöbö Diba nî yadöña, ‘Nî nagö yad abmön, duön Juda nöbö mö yöi mögöriñ pad mîdöi piaku dinanjö,’ rö,” röña.

Ami nöbö dib aku Pol nugwo nugwidîx mîdöña

22 Juda nöbö mö Pol mönö yadöñ aku nugugu mîdîp duön, Pol nuñ Juda nöbö yöi mönö maga yadöñ aku nugumîñ, ölisö wölîm, ñîñ ajmöla aj halön mönö ölisö yadön yadmä, “Nugwo pî pîl pal nîgi! Nöbö aliö aku kömö mîdenîm,” rîmä.

23 Mönö ölisö aliö yad gîrön, wölîj ñîña bli pî pugul nîgön, hauya pön bîl sö abmîñ, muömua wöluöña.

24 Aliö almîdîm, ami nöbö dib ödöriö aku, nöbö nuñ bli ñîgö yadöña, “Nugwo pön ram möl yuadö duön palmîdîñ, nöbö mö kîyöbö pödpöd rîmîñ nugwo mönö ölisö yadmîdöi mönö il aku ñîgö yad nöiönîñö,” röña.

25 Aliö rîmîñ, nugwo palîba pön duön, nag wabîl nîgmä. Jî Pol nuñ ami nöbö dib il yöraku öbîl gî mîdöñ aku nugwo yadöña, “An Rom nöbö mö lo i aliö mîdöl. Nöbö Rom yöbö ödöriö piaku hör paleñ. Ñîñ höd mönö diba yadön, mönö pî nuöm nîgön, paiöñîñö,” röña.

26 Pol aliö rîmîñ, ami nöbö dib aku du nöbö dib ödöriö aku nugwo yadöña, “Nagö pödpöd rîmîñ rîmîdlö? Nöbö aku nuñ Rom yöbö nöbö i,” me röña.

27 Aliö rîmîñ, ami nöbö dib ödöriö aku hön, Pol nugwo yadöña, “Nagö mî Rom yöbö nöbö me ä? Nî yadan nugunöm,” röña.

Aliö rîmîñ, Pol yadöña, “Yöwö. Mî, nî Rom yöbö nöbö mîdlö,” röña.

²⁸ Aliö rîmîñ, ami nööbô dib ödöriö aku yadöña, “Nî rîg dib ödöriö wobön Rom nööbô mîdlö,” röña.

Aliö rîmîñ, Pol painö yadöña, “Nî Rom yöbô aku yöx pön hem makwam, nî Rom yöbô nööbô mîdlö,” röña.

²⁹ Pol aliö rîmîñ, nööbô nugwo nag nîgim bla ipöxmä. Ami nööbô dib ödöriö aku, “Nööbô kî Rom yöbô nööbô i kaim jî nugwo nag nîglö,” rön, algör ör ipöxöña.

³⁰ Löum yöbô ami nööbô dib ödöriö aku, Juda ada Pol nugwo mönô yadmîdöi akuyöbô nugw ri abnô, rön, God ap höjöpäp ur nölîb nööbô dib bla aipam, Juda kansol nööbô piaku magalîg aipam, hönô rîm, hö mögum rîm nugugîrön, Pol nugwo du yau pön hön, mîdim mibîl yöra nîgöña.

23

Pol Juda Kansol dib nööbô piaku nîgö mönô yadöña

¹ Pol nuñ Juda Kansol dib nööbô piaku nîgö cîx nugugu mîdön yadöña, “Nöböhöd nööbô. Nî God rîg yad mag akuyöbô öim rîl makwam, rîb mîxîla yöx gîrön mîdöiö,” röña.

² Pol aliö rîmîdmîñ, Ananias, God ap höjöpäp ur nölîb nööbô dib ödöriö aku, nööbô il yöra mîdim akuyöbô nîgö yadöña, “Ajmöl cuép nugwo painö,” röña.

³ Aliö rîmîñ, Pol Ananias nugwo yadöña, “Nagö hanaj sîgi nîg gör mîdlö. Nööbô mö piaku nagö nugum, nööbô wä röxg mîdlö aku, jî rîb mag nagö yöx nugulö aku mî gwogwo ra. Aliö yadîl aku, God nuñ painö nagö yajöña. An Juda röl akuyöbô nugwön nî mönô diba yadlö aku, jî Juda röl adaku rööbôxön, ‘Nugwo amîñ pali,’ rîmîdlañö,” röña.

⁴ Pol aliö rîmîñ, nööbô il yöra mîdim piaku yadmä, “God ap höjöpäp ur nölîb nööbô dib ödöriö aku nugwo yad höimöumîdle ä?” rîmä.

⁵ Aliö rîmîñ, Pol painö yadöña, “Nöböhöd nööbô. Nuñ God ap höjöpäp ur nölîb nööbô dib ödöriö yadö, rön, nugwöi. God Mönô aku kai kîtön yadmä, ‘Nööbô dib nîñ piaku nîgö yad höimöumîjeñ, wöhö,’ röiñö,” röña.

⁶⁻⁸ Makwam Pol nuñ nugwöña, nööbô Kansol dib mîdim piaku bli Sadiusi nööbô mö rîg rîbyöx nugwîm rîb akuyöbô yöx nugumä, bli Perisi nööbô mö rîg rîbyöx nugwîm rîb akuyöbô yöx nugumä. Sadiusi nööbô bla rîb nîña yöx nugwön yadmîdöia, “Ejol bla mîdölöi. Inöma mîdöl. Nööbô mö piaku wöröxön, anadö wöröxön, öbîlîñîñö,” rîmîdöia. Makwam Perisi nööbô bla rîb aliö yöx nugumîdölöi. Rîb nîña yöx nugwön yadmîdöia, “Ejol bla mîdöia. Inöma mîda. Nööbô mö akuyöbô wöröxön, anadö wöröxeñ; höbkal öbîlîñîñö,” rîmîdöia. Pol nuñ yam hörîrör mîdim aku nugwön, mönô diba yadön yadöña, “Nöböhöd nööbô. Nöso nööbô na akuyöbô magalîg Perisi yöbô; nî kwo algör ör Perisi yöbô ör. Nî nööbô mö wöröxön öbîlîñîñö, rön, yadîm makwam, nî mönô diba yadmîdöiñö,” röña. Pol aliö rîmîdmîñ, Sadiusi nööbô Kansol dib bla asîx hör nîgön, Perisi nööbô Kansol dib bla asîx hör nîgön, mönô nuö nuö yadmä.

⁹ Mönô nuö nuö yadön, mönô bölölö rön, mönô diba nîgmä. Aliö rîmîñ, Perisi ada lo yad nölîb nööbô nîñ bli öbîlön, mönô nuö nuö yadön yadmä, “Nööbô kî ap gwogwo i rö, rön, rîmîdölöl. Nuñ Damaskas dumîdöñ wop aku,

inöm i mönö ejol i nugwo yadim nugwön akuyöbö röxga; an nugwölölñjō,” rīmā.

¹⁰ Ññ aliō rön, nuō nuō yad pön dumidim nugwön, ami nöbö dib ödöriō aku nugwön, midm+n midm+n aliō yadip duön Pol nugwo pī döbdö ri umaumō nigib maga rō, rön, ami nöbö nuñ bla ñigō yadm+n, Pol nugwo yölñj pön du ram dib ram möl ññja pön hö nigmā.

¹¹ Makwam wop aku pixmag yuō mibil bö Nöbö Dib hön Pol midöñj il yōra öbñl gi midön yadōña, “Wahax pön rib wā yōx nugu gör midö. Mönö wā na aku Jerusalem kī rig yadlō mag akuyöbö, taun dib Rom duön algör ör yadanö,” rōña.

Pol nugwo pīl pal nignñjō, rīmā

¹²⁻¹³ Löum+n Juda nöbö akuyöbö padokwo padök panyöbö i höuöiliō hö p+n du adokwebö mñj bö (40) hö mögum rön, mönō panyöbö i yad ödör nigön yadmā, “An Pol nugwo aṇadō pīl pal nignñja. Nugwo pīl pal nigölöl wop kī, ap n+möinñj, röbö n+möinñjō!” rīmā.

¹⁴ Aliō rön, du God ap höjöpāl ur nölib nöbö dib akuyöbö aipam, mönō pī nuöm nigib nöbö akuyöbö aipam, ñigō yadmā, “An mönō ölsö mönō mī ma God nugwo yadōla. Ap maga n+möinñjō; Pol nugwo aṇadō pīl pal nigön mönō, mai ap n+mnñja.

¹⁵ Makwam, ññj aipam Juda Kansol dib nöbö bla aipam, Rom ami nöbö dib ödöriō aku nugwo mönō abön, mönō inakmönō hörön yajōña, ‘Pol nugwo yölñj kī pön höñ, nugwo mönō bli kwo yad nugw ri abnñjō!’ cōña. Ññj mönō inakmönō aliō yajōñ aku, an ligina nig gi midñj, nuñ kī hanj, aṇadō pīl pal nignñjō,” rīmā.

¹⁶ Makwam Pol imalnñj nuñ aku, Pol nugwo pīlba rim mönō aku nugwön, nīpap Pol nugwo pön du nigim midöñj ram aku duön, nīpap yad nölöña.

¹⁷ Yad nölm+n, Pol nugwön, ami nöbö ñigō nugwidix midöñj nöbö i wō rīm, höm+n, nugwo yadōña, “Ha nöbö kī nuñ mönō i mīda. Nugwo yölñjön ami nöbö dib ödöriō mid yōra duañ, mönō aku yadanj,” me rōña.

¹⁸ Pol aliō rīm+n, ami nöbö aku imalnñj nuñ aku yölñjön, ami nöbö dib ödöriō midöñj yōra duön yadōña, “Kīlabis nöbö Pol aku yada, ‘Ha nöbö kī mönō i mīda nugwön nugwo yölñj pön du ami nöbö dib ödöriō mid yōra duañ, mönō aku yadanj,’ me rīm+n, nugwo yölñj pön höl m+k,” me rōña.

¹⁹ Aliō rīm+n, ami nöbö dib ödöriō aku, nöbö mö bli nugwōññjō, rön, ha aku inpīlō pön, yölñj hör hör rib piaku duön yadōña, “Ññ mönō yadība rīmīdlō mönō aku yadō,” rōña.

²⁰ Aliō rīm+n, ha nöbö aku yadōña, “Juda nöbö piaku idöm ör mönō abön, mönō inakmönō hörön yajōña, ‘Pol nugwo pön Juda Kansol dib midöi aku pön hömidñj, mönō bli kwo yad nugw ri abnñjō,’ cōña.

²¹ Makwam, mönō ññj yadmñjñ aku nugumñjñō, wöhö. Nöbö ññj akuyöbö padokwo padök panyöbö i höuöiliō hö p+n du adokwebö mñj bö (40) Pol nugwo pīl pal nigön mönō, yörbö ap mag n+mön röbö n+mön cññjō, rön, mönō yad nigōia. Ññj mönō nagō nugwön akuyöbö cññjō, rön, pōx midöñjō,” rōña.

²² Ha nöbö aliö rîmîn, ami nöbö dib ödöriö aku nugwön, nugwo yad ab gîrön yadöŋa, “Nöbö mö bli ñîgö nugwön, ‘Ami nöbö dib ödöriö aku nugwo al aliö rön hömîdlö,’ rön, yadmîjînö, mî wöhö,” rön rîg ñîgöŋa.

Pol gapman nöbö dib Piliks mîdöŋyöra duöŋa

²³ Ami nöbö dib ödöriö aku aliö rön, ami nöbö nugwidîx mîdîb nuŋ hogwa yad wö rîm, hömîn, yadöŋa, “Ami nöbö akuyöbö tu hadred (200) pön, ami nöbö hön hos rola römîdön nuö nuö röi piaku padokwo padök mös paŋ höuöiliö agñîŋ bö (70) pön, ami nöbö ömdö nugwopö nuö nuö röi piaku tu hadred (200) pön, weik pîxmag yuö mibîl kwo Sisaria diöŋa.

²⁴ Pol nugwo hön hos bli alîg nölön, nugwo yölîŋ pön du ri abön, gapman nöbö dib Piliks mîd aku abön, hönö,” röŋa.

²⁵ Aliö rön, nuŋ nöbö dib Piliks nugwo köp i kai kîtöŋa:

²⁶ Nî Klodias Lisias. Nagö gapman nöbö dib Piliks köp kî kai kîtmîdla. Nagö mîdlö ä?

²⁷ Nagö yad abmîdîl nöbö kî, Juda nöbö mö nugwo pî cîcî ñîgön, pîl pal ñîgîba rîmîdim aku, jî nî nugumön nuŋ nöbö Rom yöbö i rôxg aku nugwön mönö, ami nöbö nî bli pîsaŋ du nugwo yölîŋ pön höma.

²⁸ Pön hön, nugwo pîl pal ñîgîba rim mönö il aku nugunö, rön, nugwo pön du Juda Kansol dib mönö yadîb yör ñîŋa duön nugumön,

²⁹ Juda nöbö mö ñîŋ rîg röi lo mönö adö bli ör mîdöŋa. Makwam nuŋ ap gwogwo bli rîmîn, nugwo aŋadö pîl pal ñîgîb mönö nag ñîgîb mag i mîdölön.

³⁰ Makwam mönö i yadmä, ‘Nöbö aku nugwo ligîŋ ñîgön pîl pal ñîgnîŋö,’ rim mönö aku nugwön, nagö mîdlö aku yad abmîdla. Nöbö nugwo mönö yadöi piaku bli yad abmön, wön nagö mönö il aku yad nöiöŋa. Mönö yadîl maku pal.

³¹ Ami nöbö dib ödöriö aku aliö rön, köp aku nölmin, ami nöbö bla Pol nugwo pîxmag yuö bö yölîŋ pön taun dib Adipatris dumä.

³² Löumîn ami nöbö îla yönmîdöi piaku magalîg höbkal Jerusalem dumä. Ami nöbö hön hos rola römîdön nuö nuö rîmîdöi piakwör Pol nugwo pön taun dib Sisaria dumä.

³³ Sisaria uröpînön, du köp pön höi aku Gapna Piliks nugwo köp me nölön, Pol aipam îŋsö nuŋwa ñîgmä.

³⁴ Gapna nuŋ köp aku mämäg ñîg nugwön, Pol nugwo yadöŋa, “Mögörîb naŋ pik yöbö?” röŋa. Aliö rîmîn, Pol yadöŋa, “Nî Silisia Propins yöbö,” me röŋa.

³⁵ Pol Silisia Propins yöbö nöbö mîdöŋ mönö aku nugwön, nöbö diba nugwo yadöŋa, “Nöbö nagö pîsaŋ mönö yajöŋ akuyöbö hömîjöŋ aku, nî mönö naŋ aku nugunö,” röŋa. Aliö rön, nöbö nuŋ bli ñîgö yadöŋa, “Nöbö kî pön du Herod ram diba ur ñîgöŋ aku ñîgön, nugwidîx mîd ri abne,” röŋa.

24

Juda nöbö dib bla Pol nugwo mönö diba yadmä

¹ Ñîŋ Pol nugwo pön du Herod ur ñîgöŋ ram aku ñîgîm, wop akuyöbö igwö sö mîdöŋa. Löum yöbö mömîd wop aku, God ap höjöpä ur nölîb nöbö dib ödöriö Ananias, taun dib Sisaria aku duba, mönö pî nuöm ñîgîb nöbö bli yölîŋön, mönö yadîb nöbö ñîŋ Tetalas pîsaŋ Sisaria dumä. Mönö diba

yadib rama duön, ñiŋ gapman nöbö dib Gapna Piliks nugwo, Pol al aliö rön aku mönö diba yadiba mïdölŋö, rïmä.

² Pol ram möl yuadö aku pön höm nugugirön, mönö yadib nöbö Tetalas Gapna Piliks nugwo yadöŋa, “Nagö mïxïl magi anŋ nugwidïx mïdman mönö, nuö nuö pïlmïdölöl; tar mïd ri ab gï mïdmïdöla. Nagö rïbyöx nugw ri abön rïlö makwam, mögörib an kï ap wä yonyöbö wöxnö nïg aku, an mïd ri aböla.

³ Mögörib an kï rïgwoŋ rïgwoŋ piaku magaliŋ öim öim rï ri abmïdlö aku nugwön an wahax pön nagö ri ablaŋe rïmïdöla.

⁴ Makwam nagö mönö mïxïl diba yadöin. Mönö metyöbö mag mŋi yadiba rïmïdïl aku, rïmïj pal nugwö.

⁵ “Yörïk mïd nöbö kï, an nugumŋn nuŋ öim öim rï gwogwam ra. Nöbö mö piaku ñïgö mönö inakmönö hörön yadmŋn, ñiŋ mönö inakmönö aku nugw pön, nuŋ rï gwogwam rï mag akuyöbö, ñiŋ kwo algör ör rï gwogwam röia. Mögörib hör piaku piaku magaliŋ yönön mönö inakmönö hör yad nölön, Juda ada ñïgö pï asïx hörïrör nïgmŋn nugugirön, ñiŋ gapman mönö yad höimöuön nuö nuö röia. Nöbö mö Jisas nöbö Nasaret yöbö aku nugwo nugw pöi piaku, nöbö dib ñiŋa i maku pal.

⁶⁻⁷ Nuŋ God höjöpaliŋ rama rï gwogwam rïba rïmïdmŋn, an nugwön nugwo pï cïcï nïgön ap an rï gwogwam rön aku lo ana keir mönö diba yadiba rïmïdmŋn, ami nöbö dib ödöriö Lisias ölsö rödïp hön, nugwo pön duön yadöŋa, ‘Nöbö aku nugwo mönö diba yadiba röi piaku, nöbö dib Piliks mïd yöra pön duön, mönö diba yajöñŋö,’ röŋa. Aliö rïmŋn mönö, an weik höla.

⁸ Naŋ mönö aku Pol nugwo yad nugumïdan, nuŋ keir, an nugwo mönö diba yadmïdöl mönö il aku yadan, nugunaŋö,” röŋa.

⁹ Tetalas aliö rïmŋn, Juda nöbö hö mïdim piaku, mönö nuŋ yadöŋ adakwör yadön yadmä, “Mï ödöriö yadö,” rïmä.

Pol gapna Piliks nugwo mönö yadöŋa

¹⁰ Gapna Piliks nuŋ imaga pabïlön, Pol nugwo, mönö yadö, rïmŋn, Pol yadöŋa, “Nagö kïm mïga akwör mögörib kï nugwidïx mïdön, nugw ri abön, mönö pï asïx ri abmïdlö. Makwam nugumön, nï wä rïmŋn nugugirön nagö mönö yadmïdla.

¹¹ Nagö nöbö piaku yad nugumïdan yajöña, wop akuyöbö möl sö duölön wop akwör, nï Jerusalem duön, God höjöpaliŋ rama höjöpainö, rön, duma.

¹² Nï nöbö mö bli pön, God höjöpaliŋ ram aku mönö Juda mögum rïb ram piaku mönö Jerusalem mibïl aku, höbwab gwogwo rïbä rï gïb mönö bli yadölïm, wöhö.

¹³ Nï weik mönö diba yadmïdöi aku, nagö nugwan mönö il i mïdenïm, wöhö.

¹⁴ Makwam nagö mönö i wöxnö yadiba rïmïdla. Nï yadöia, ‘Pol an Juda nöbö mï rïg röl mag akuyöbö bli röl; nuŋ mönö inakmönö hörön, Ödöi yonyöbö adaku dumïdö,’ röia. Nï Ödöi yonyöbö adaku dumïdö, röi aku, mi yadöia. Nï Ödöi yonyöbö adaku duön, nöso nöbö höjöpalmïdöi God paŋyöbö akwör höjöpalmïdla. Moŋs lo mönö kai kïtöŋ aku aipam, God mönö yadib nöbö piaku mönö kai kïtim aku aipam, magaliŋ nugw pön rïmïdla.

15 Juda nöbö yörük m+döi, nöbö mö wä piaku aipam, nöbö mö gwogwo piaku aipam, magaliḡ wöröxön öbiöñ+ñjö, rön nugwöi akuyöbö, n+ kwo algör ör nugula.

16 N+ du God p+sañ m+j+nö, rön, amn+mab röi, wöhö. God nugwön mönö nöbö mö piaku nugwön, Pol mag ödöriö r+m+dö, cöñ aku wä ran, me rön, n+ öim nugw r+ abön, m+d ri abön r+la.

17 “N+ k+m bli Jerusalem duöl+m. Makwam nöbö mö n+ ap m+döl piaku ñ+ḡö r+ḡ bli nölön, God ap höjöpäl ur nöinö rön, Jerusalem duma.

18 Jerusalem duön, God höjöpäl+ḡ rama ram möl yuadö duön, an Juda nöbö God mämäg il rol nuñwa m+d ri abn+ñjö, rön, agap ap+m r+m+döl aku, r+ma. Aliö r+ pörön, God höjöpäl+ḡ rama ram möl yuadö m+dmön, nöbö yörük ñ+ñ hön n+ nugumä. Makwam nöbö mö m+ga n+ p+sañ hö m+dölim. Nuö nuö yad+p mönö bli yadöl+m.

19 J+ Juda nöbö mö Esia Propins yöbö piaku Jerusalem hön, God höjöpäl+ḡ ram yöraku m+dmä. Mönö ñ+ñ m+döxisöñjö aku, ñ+ñ yörük hön, mönö aku yadöy+xa.

20 Hölöi aku, Juda nöbö Kansol dib k+yöbö n+ Jerusalem mönö diba yadön, n+ ap gwogwo r+m mönö ila nugwim aku yad+ñ, nagö nugwö!

21 Makwam n+ mönö diba yadim wop aku, n+ mönö pañyöbö iör yadma. Ajmöla aj halön yadma, ‘N+ nöbö mö wöröxön öbiöñ+ñjö, rön, r+ḡ akwör yöx nugul makwam, n+ mönö diba yadm+döi ki,’ r+mö,” röña.

22 Pol aliö r+m+n nugug+rön, Gapna Piliks, Ödöi r+m+döi mönö aku nugw r+ aböñ makwam, Juda nöbö piaku mönö yadm+dim aku pölön yadöña, “Mai ami nöbö dib ödöriö Lisias han, n+ mönö nuñwa nugwön, mönö k+ yaj+nö,” röña.

23 Aliö rön, kilab+is nöbö nugwid+x m+döñ nöbö aku nugwo yadöña, “Pol nugwo nugwid+x m+d ri abön, nugwo aṇadö nag n+ḡölö. Nuñ ap bli m+den aku, nöbö mö nuñ piaku yad nugwan, nugwo nöl+ñ,” me röña.

Pol k+m mös nag m+döña

24 Wop ulm+dö m+döy hön dum+n, wop i Piliks mön+ñ nuñwa Drusila p+sañ hömä. Drusila nuñ Juda yöbö mö. Makwam ñ+ñ mönöbö hön, nöböñ+ña nuñ Pol nugwo wö r+m, hön, Krai+ J+sa+ nugwo agö mag+m rön nugw pöi mönö aku yadm+n, Piliks nugugu m+döña.

25 Pol nuñ mönö yad+p du ḡ+rön, an pödpöd rön r+ ri abn+ñ mag aku aipam, an pödpöd rön höwbab r+ḡ madmag ana r+ḡ r+byöx nöl mag akuyöbö röiñ+ñ mag aku aipam, God mai an+ñ mönö diba yajön mag aku aipam, Piliks nugwo yad nölöña. Pol aliö r+m+n, Gapna Piliks mönö aku nugwön, ipöxön, Pol nugwo yadöña, “Nagö weik du m+dö. Mai wop i n+ nagö yadmön hane,” röña.

26 Gapman nöbö dib aku, r+ḡ nuñwa keir piakwör nugwöña, “N+ Pol nugwo öim öim yad wö r+m+j+n aku, nuñ piöñö r+byöx nugwöña. ‘N+ nöbö k+ nugwo tar r+ḡ bli nölmön, yadan dinö,’ rön, n+ r+ḡ bli nöiön+ñjö,” rön, r+ḡ aku yöx nugwöña. Makwam r+ḡ aku yöx nugugu m+dön, löu p+ḡöm Pol nugwo yad wö r+m r+m, hön mönö yadm+dmä.

27 K+m mös pöröña nugwön nöbö nagö Posias Pestas, Piliks yöra nuñ pön, möḡör+ḡ aku gapna m+döña. Makwam Piliks, Juda ada n+ nöbö waiö, me r+ñ, me rön, Pol nag m+döñ aku yau abölön.

25

Pestas nuŋ Pol mönö diba nugwöŋa

¹ Pestas taun dib Sisaria aku du gapna mabö aku pön, wop mös paŋjör miðdön, Jerusalem duöŋa.

²⁻³ Pestas Jerusalem dumün nugugirön, God ap höjöpäl ur nöl+ b nöbö dib bla aipam, Juda nöbö dib bli aipam nugwo du nugwön, Pol al aliö r+ gwogwam röŋ mönö aku nugwo yadmä. Juda nöbö bla ñiŋ keir tar mönö adö paŋyöbö i yad ödör ñigön, Pol nugwo ödöi mib+ l yöraku lig+ n ñigön, p+ l pal ñign+ŋö, rön, yadmä, “An+ŋ uliöxön, nöbö nagö bli yadm+dan, Pol nugwo yadkap yöliŋön Jerusalem pön höŋ,” me r+mä.

⁴ Aliö r+ m+ n, Pestas yadöŋa, “Pol nag m+ d Sisaria. Makwam n+ Sisaria duba r+ m+ d+ l aku,

⁵ ñiŋ mönö bli m+ jön aku, nöbö dib ñiŋ bli yad+ŋ, n+ p+ san Sisaria duön, mönö diba yad+ŋ,” me röŋa.

⁶ Pestas aliö r+ m+ n, wop am+ a+ b sö mönö ragp+ d sö aliŋ Jerusalem miðdön, höuöiliö Sisaria duöŋa. Löum yöbö, Pestas nuŋ mönö diba yad+ b ram yuadö möl aku duön, ñiŋ du Pol nugwo pön hönö, röŋa.

⁷ Pol nugwo pön höm, Juda nöbö Jerusalem yöbö hem piaku hön, nugwo wob yuö ñigön, mönö adö hör+ rör m+ ga akwör yadmä. Makwam mönö yadim adö piaku mönö ila m+ d m+ n yadöl+ m.

⁸ Ñiŋ aliö r+ m+ d m+ n, Pol öb+ lön painö yadöŋa, “N+ Juda nöbö mö lo mönö ñiŋ aku röd aböi; n+ God höjöpäli b ram aku ap gwogwo i röi; n+ Rom Empra Sisa nugwo mönö gwogwo i yadöiö,” röŋa.

⁹ Aliö r+ m+ n, nöbö dib Pestas, Juda nöbö mö bla n+ nöbö waiö, me r+ŋ, me rön, Pol nugwo yad nugwön yadöŋa, “Mönö diba yadm+ döl k+ Jerusalem duön yajn+ŋön?” röŋa.

¹⁰ Aliö r+ m+ n, Pol yadöŋa, “Wopik Sisa mönö dib adö nuŋwa mödö m+ d la. N+ Juda nöbö mö ñigö ap gwogwam i röi aku, naŋ kwo algör ör mödö nugulö maku.

¹¹ Ap gwogwo i r+ mön, n+ mönö diba yadön, p+ l pal ñign+ŋö, röy+ x aku, ipöxöyöx; makwam n+ p+ l pal ñigöy+ x. J+ mönö diba yadön, mönö il i m+ döl aku, nöbö i n+ Juda nöbö mö ñigö nöl+ b maga m+ döl. Makwam, nagö n+ Sisa m+ d yöra yad aban, nuŋ keir mönö k+ nugwön+ŋö,” röŋa.

¹² Pol aliö r+ m+ n, nöbö dib Pestas du nöbö nuŋ piaku p+ san mönö aku ñig+ p du pörön, höbkal hön yadöŋa, “‘Sisa mönö dib na aku nugwön+ŋö,’ r+ löl makwam, nagö Sisa m+ d yöra yad abnö,” röŋa.

Kiŋ Agripa nölöun+ŋ nuŋwa Benis yöŋö

¹³ Makwam hör wop mös p+ n m+ n nugugirön, Kiŋ Agripa nölöun+ŋ nuŋwa Benis yöŋö, Pestas yöudöŋdön ör gapna höŋ aku du nugunö, rön, Sisaria duön, Pestas p+ san wop m+ döy uplöp m+ d m+.

¹⁴ Ñiŋ wop m+ ga yöraku m+ d+ ba r+ m nugugirön, Pestas nuŋ Kiŋ Agripa nugwo yadöŋa, “Höd Piliks gapna m+ döŋ wop aku, nuŋ nöbö i nag ñigöŋa. Makwam gapna mabö nuŋ aku röböxön, nöbö aku nag ñig+ b yöraku röböx duöŋa.

¹⁵ N+ Jerusalem dum+ d mön, Juda nöbö God ap höjöpäl ur nöl+ b nöbö dib bla aipam, Juda nöbö mö mönö p+ nuöm ñig+ b nöbö dib bla aipam, nöbö aku

nugwo nɪ mōnō diba yadōn yadmā, ‘Nagō yadaŋ, Pol nugwo pɪl pal nɪgɪŋ,’ me rɪmā.

¹⁶ Jɪ mōnō il i yadōlim nugwōn nɪ ŋɪgō yadma, ‘An Rom nōbō mō lo i aliō mɪdōl. Nōbō mō hōr pɪl pal nɪgōinɪŋ. Mōnō diba yadɪŋ, nōbō mōnō mɪjōn piaku duōn, nōbō ŋɪgō rɪ gwogwam rōŋ māmāg il nuŋ yōra mōnō aku wōxnō yajōña. Nuŋ painjō yadaŋ, mōnō il i mɪjōn aku, nugwo pɪl pal nɪgɪŋ, me cɪnɪjō,’ rɪma.

¹⁷ Aliō rōn, Juda nōbō bla nɪ pɪsaŋ Sisaria kɪ hōn, aiaŋ nɪ du mōnō diba yadɪb ram mōl yuadō mōl aku rōmɪdōn, Pol nugwo du pōn hōnō, rɪmōn, pōn hōmā.

¹⁸ Nɪ rɪbyōx nuguma, mōnō dib i mɪdō, rɪm aku, jɪ mōnō diba yadmā akuyōbō mōnō yadmɪn nugumōn mōnō dib i mɪdōlōŋ, wōhō.

¹⁹ Ŋɪŋ hōr yadmā, ‘God mōnō aku, an yad rɪ abōl akuyōbō yadōl. Makwam Jisas mōdō wōrōxōŋ nōbō aku, Pol yada, nuŋ kōmō mɪdō, rō,’ rɪmā.

²⁰ Mōnō yadmɪdɪm nɪ nugw rɪ abōlɪm makwam, nɪ Pol nugwo yad nugumōn, ‘Nagō Jerusalem duaŋ, nagō mōnō diba yajōŋɪŋ ä?’ rɪma.

²¹ Aliō rɪmōn, nuŋ wōhō rōŋa. Nuŋ yadōŋa, ‘Nɪ nag akwōr mɪjɪna. Mai Empra Sisa nuŋ keir mōnō aku yajōnɪjō,’ rōŋa. Aliō rɪmɪn, nɪ nugwo Sisa mɪd piaku yad abnō, rōn, nag nɪgmōn aliō akwōr mɪdō,’ rōŋa.

²² Pestas aliō rɪmɪdmɪn, Kɪŋ Agripa yadōŋa, “Pestas. Nōbō aku mōnō nuŋwa keir yadaŋ, nɪ nugunō,” rōŋa. Aliō rɪmɪn, Pestas yadōŋa, “Makwam, laŋ nugunaŋ,” rōŋa.

²³ Aliō rɪmɪn, lōumɪn, Agripa nōlōunɪŋ Benis yōnō, wōlɪj wā wā akwōr yōmōn, ami nōbō dib bli aipam, nōbō dib ödōriō bli aipam yōlɪŋōn, nōbō mō diba hōmɪdōlɪjō, rōn, wahax pɪ gɪrōn mōnō diba nɪgɪb rama ram mōl yuadō dumā. Hō mɪdɪm nugugɪrōn, Pestas nōbō nuŋ bli ŋɪgō yadōŋa, “Ŋɪŋ du Pol nugwo pōn hōi,” rōŋa.

²⁴ Aliō rɪmɪn, pōn hōmɪn, Pestas yadōŋa, “Kɪŋ Agripa aipam, nōbō mō hō mɪdōi pik aipam, nōbō kɪ nugwo nugwi. Juda nōbō mō nugwo mōnō diba yadōn, nōbō kɪ aŋadō pɪl pal nɪgɪbɪm, me rōia. Nɪ Jerusalem mɪdmōn, nɪ paŋ mōnō akwōr yadmā. Yōrɪk hōmōn, paŋ aliar yadōia.

²⁵ Nɪ nugula, nōbō mō piaku ap gwogwam ödōriō rɪm, wop bli pɪl pal nɪgōi aku, jɪ nōbō kɪ nugwo mōnō diba yadōn nugumōn, ap akuyōbō i rōlōŋ, wōhō. Makwam nuŋ keir yadōŋa, ‘Empra nuŋ keir mōnō nɪ yajōnɪjō,’ rōŋa. Makwam, nɪ nugwo Empra yad abɪba rɪmɪdla.

²⁶ Nōbō kɪ Empra nugwo yad abɪn aku, jɪ nuŋ ap agap apɪm rɪ mōnō il aku, kōp alɪg kai kɪt nōlɪb maga nɪgōl. Makwam, nagō Kɪŋ Agripa aipam, nōbō mō bilɪk aipam, nōbō kɪ ap agap apɪm rɪ mōnō il aku nugwōña. Ŋɪŋ mōnō nuŋ aku nugwōn, mōnō il mag aku nɪ yadɪŋ nɪ kai kɪtōn, Empra mɪd yōra abna.

²⁷ Rɪb na yōx nugul aku, kɪlabɪs nōbō Empra mɪd yōra hōr yad abōn, lo pōdpōdiō rōd abōŋ aku yadōlɪm aku wā rōinɪjō,” rōŋa.

26

Pol Kɪŋ Agripa nugwo mōnō yadōŋa

¹ Makwam Kɪŋ Agripa nuŋ Pol nugwo yadōŋa, “Nɪ nagō audiōx nugugu mɪdla; mōnō yadō!” rōŋa.

Aliō rɪmɪn, Pol imaga pabɪlōn yadōŋa,

² “Kin Agripa. Nagör ni mönō yadō, rīmidman aku, Juda nōbō mō mönō ni yadmidōi aku, weik nagō yadiba rīmidil ki, ni wā ra.

³ An Juda nōbō mō rōl rōl adaku aipam, mönō nuō nuō yadōl yadōl adaku aipam, nan magalig modō nugulō makwam, nagō yadiba rīmidil ki, ni wā ra. Makwam, ni mönō yadmōn rōdmijinō.

⁴ “Ni ha ulmidō mögōrib ni keir piaku midim wop aku aipam, mai du Jerusalem midim wop aku aipam, ni nōbō pōdiōm midim aku, Juda nōbō mō bla magalig modō nugwōia.

⁵ Niη ni mīxīl magi nugumidōia. Ni Perisi nōbō, Juda lo mönō nugwōn, mī usūsōr rōn, hōlul rī ri abōn midmidla. Niηōr mönō aku wōxnō yadmiōñ aku, ni mönō mī yadmid, aku me rōn, nugunō.

⁶ Makwam God maduar ōr nōso auso nōbō niηō mönō wā yadmīn, rībyōx giba pōx midmidōi mönō akwōr nugw pīl makwam, niη ni mönō diba yadmidōia.

⁷ An Juda il hōrīrōr akuyōbō mōl sō magalig, God nōso auso nōbō niηō yad niηōn mönō wā aku pōxmīdōla. God nun ap wā nōinō, rōn ap wā aku pīniηō, rōn, mīl pīxmag yuō bō nugwō hōjōpal gir midōla. Makwam Kin Agripa, nagō nugwō! God nun mönō yadōn aku mönō mōr yadō, rōn, nugw pōn midil makwam, ni mönō diba yadmidōi mīk.

⁸ Makwam niη pōdpōd rīmīn nōbō mō wōrōxōi akuyōbō, God ran ōbīlēniηō, rī rībyōx nugwōi?

⁹ “Makwam hōd ni keir, Jisas Nasaret yōbō mönō yad nōlmidim nōbō mō piaku niηō rī gwogwam cīnō, rōn, rīb aku yōx nugumīdla.

¹⁰ Makwam ni Jerusalem midōn nan mag akwōr rīma. God ap hōjōpal ur nōlīb nōbō dib piaku ni yadmīn, nōbō mō Jisas nugw pīm akuyōbō mīga akwōr du pōn hōmōn, naga niηmidmā. Ni keir mönō pī nuōm niηīb nōbō akuyōbō pīsan yōwō rīmōn, bli anadō pīl pal niηmīn wōrōxim, ni pāja yadmidma.

¹¹ Juda mōgum rīb ram piaku yōnōn, nōbō mō Jisas nugw pīmidōi piaku niηō rīb gwogwō yōxōn, niη Jisas mönō nun aku rōbōxiη, me rōn, niηō rī gwogwam rīmidma. Ni rīb adō panyōbō iōr nugwōn, wop bli nōbō mō piaku niηō hōlu nugunō, rōn, mögōrib dib pad piaku yōnmīdma.

Jisas nun Pol pōη haiwō aku urōηa

¹² “Makwam wop i Damaskas nōbō mō Jisas nugw pīmidōi piaku niηō nag niη pōn hōnō, rīmōn, God ap hōjōpal ur nōlīb nōbō dib piaku niη, yōwō rōn, kōp bli kīt nōlmīn, pōn duma.

¹³ Makwam kin wā na nugwō! Ni naiō mībīl yōr kīpīsō hōn mag aku, ōdōi mībīl yōra du girōn nugumōn, mīl mag keiryōbō adōx yōd rōul adō kau sebō ni nōbō bli pīsan dumīdmīη yōra ab nōlōηa. Mīl abōη aku, naiō mīl akuyōbō yōi; mīl keiryōbō ōdōriō abōηa.

¹⁴ Almīn, an magalig mīgrō bō hō pīn palōn, ni nugumōn, mönō i, mönō ōdōriō ana Arameik mönō yadōn, ni yadōηa, ‘Sol! Sol! Ni pōdpōd rīmīn ōim rī gwogwam rīmidlō? Nagō ōim ōdōi wā yabunō, rīl aku, jī nan ni pīsan nuō nuō rīmidlō aku, nan keir ōlīη hōb pīmidlanō,’ rōηa.

¹⁵ “Aliō rīmīn, ni yadma, ‘Nōbō Dib, nagō agō nōbōm?’ rīma.

“Aliō rīmidmōn, Nōbō Diba yadōηa, ‘Ni Jisas, ōim rī gwogwam rīmidlō Nōbō akwōr yadmidlō,’ rōηa.

¹⁶ Aliö rön ni yadöña, ‘Makwam wopik nagö öb+lö! Ni nagö mönö yad+ba höm+dla. Nagö mabö ri nöl+ib nöbö na m+dön, ni weik mämäga nugulö aku aipam, ni nagö mai yabun aku aipam, nöbö mö piaku ñ+gö yad nöinö.

¹⁷ Ni nagö yad abmön, nagö duön, Juda nöbö mö bla aipam, Juda nöbö mö yöi piaku aipam yad nölan, nagö ri gwogwam r+m+d+ñ nugug+rön, ni nagö nugwid+ix m+dön pi as+ix abna.

¹⁸ Nagö mönö wä na ñ+gö yad nölan, mämäg we m+döi aku mämäga ix nugwöña. Nagö mönö wä na ñ+gö yad nölan, c+c+ibö yuö piaku m+döi aku röböxön mila höña. Nagö mönö wä na ñ+gö yad nölan, Seten ölisö mag nuñwa mo piaku m+döi aku röböxön God pöl höña. Aliö alm+jöñ aku, ap kib mag gwogwo röi piaku, Acö nugwön röböxan, nöbö mö höd ni nugw pöi akuyöbö p+san panör kömö mijöñ+jö, röña.

Pol God mabö ri nölm+d mönö aku yadöña

¹⁹ “Makwam Kin Agripa. Ni r+ba nugwön nugumön, mögöri+ adöx yöd röul adö kau sebö hön yadön mönö maga nugum aku röböxöl+m.

²⁰ Damaskas duön, nöbö mö piaku ñ+gö mönö wä aku yad nölmä. Mai du Jerusalem nöbö mö ñ+gö yad nölon, mögöri+ Juda nöbö mö m+döi piaku magal+g ñ+gö yad nölon, Juda nöbö mö yöi piaku yad nölon, r+ma. ñ+gö yad nölon yadma, ‘Ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd r+m+in aliö alöl+jö, rön, röböxön, God panyöbö akwör nugw pön, ap gwogwo piaku mödö röböxöl aku nugw+j, me rön, God nuñ rig yad mag akwör c+ne, r+ma.

²¹ Ni aliö al+m makwam, wop i God höjöpal+ib ram aku dum+dmön, Juda nöbö yöri+ik ñ+j ni pi c+c+i ngöñ p+l pal ni+iba rimä.

²² Makwam God ni öim öim nugwid+ix m+d makwam, ni wopik yöri+ik öb+l gi m+dön, mönö wä nuñ aku, nöbö mö ib m+d piaku aipam, nöbö mö ib m+döl piaku aipam yad nölm+dla. Mönö yad nölm+d+l aku, adöi keir wöhö; God mönö yad+ib nöbö bla aipam, Mos+is aipam, mai cön+jö, rön, kai k+tim mönö akwör yad nölm+dla.

²³ God mönö yad+ib nöbö Aisaia God Mönö kai k+tön yadöña, ‘Krais hön, öli+j höb pön wöroxön aku, j+ nuñ nöbö höd höbkal öbiön makwam, Juda nöbö mö bla aipam, Juda nöbö mö yöi bla aipam nugwöña, God ñ+gö algör ör kömö p+ib maga ra. Aliö aiön aku, nuñ ñ+gö mil ab nöiön+jö, rö, röña.

²⁴ Pol mönö aku yad+m nugug+rön, Gapna Pestas mönö diba yadön yadöña, “Pol, nagö nöbö mönö adö hör+rör nugulö akuyöbö, yöcmac p+pi nagö gwogwo r+m u p+lön yadm+dlanö,” röña.

²⁵ Aliö r+m+in, Pol painö yadöña, “Nöbö dib wä na Pestas. Ni u p+l+m yadm+döi. R+byöx nugwön nugw ri abön, mönö m+ ödöriö aku yadm+dla.

²⁶ Ni agö mönöm yadm+d+l k+, Kin Agripa nuñ keir mödö nugwa. Jisas nugwo agap ap+m rön, mönö kai kai rön rim aku umadön rölim. Wöxnö akwör r+mä aku, ni nugula, Kin Agripa nuñ magal+g mödö nugwa. Alm+in nugwön ni nugwo ipöxön yadm+döi, wöhö,” röña.

²⁷ Pol aliö rön Kin Agripa nugwo yadön yadöña, “Kin Agripa. Nan God mönö yad+ib nöbö bla mönö yadim aku, mi yadöi+jö, rön, r+byöx nugulö ä? Ni nugula, mönö aku mi yadöi+jö, rön nugulanö,” röña.

²⁸ Pol aliö r+m+in, Kin Agripa painö yadöña, “Pol. Nan ni, mönö ulm+dö i yadmön, Jisas nöbö nuñ i m+dan, me rön, ni mönö aku yadm+dlanö owa?” röña.

²⁹ Aliö rîmîn, Pol yadöŋa, “Mönö mîxîla yajînnönö mönö metyöbö yajî, nî rîb panyöbö iör yöx nugwön, God höjöpälön yadmîdla, nagö aipam, nöbö mö mönö yadmön nugumîdöi kîyöbö aipam magalîg, nî rîg mîdîl akuyöbö mîjne, rön, höjöpalmîdla. Makwam nî sen wabîlöi akuyöbö ñîgö ñîgöñîjö, rön, höjöpalmîdöiö,” röŋa.

³⁰⁻³¹ Pol aliö rîmîn, Kîŋ Agripa aku, Gapna Pestas aku, Agripa nölöunîŋ Benis aku, nöbö mö mîdim piaku magalîg öbîlön, rîjö bö duön, yadmä, “Nöbö mö bli rî gwogwam rîŋ aku, mönö diba yadön, bli nag ñîgön, bli anjadö pîl pal ñîgöña. Makwam nöbö kî mag gwogwo i röl, wöhö,” rîmä.

³² Aliö rön, Kîŋ Agripa nuŋ Pestas nugwo yadöŋa, “Weik kîlabîs rama rëbëxön rëpîŋ duöx aku, jî nuŋ, ‘Sisa mönö dib na nugwönîjö,’ rî makwam, nag mîdön, nöbö dib Sisa mîd aku diönîjö,” röŋa.

27

Pol Rom duba rën biyöja pöŋa

¹ Gapna Pestas Pol Rom wopik diönîjö, rön yadmîŋ, ami nöbö bla nugwidîx mîdîb nöbö dib Julius aku, Pol aipam kîlabîs nöbö bli kwo aipam pön nugwidîx mîdöŋa. Ami nöbö piaku ñîgö “Empira Ami Nöbö Nuŋ” me rîmîdmä.

² Makwam wop aku, biyöj mögörib Adramitiam yöbö aku, Esia Propins duba rën, Sisaria du anjöi ñîgöŋa. Makwam, biyöj aku pön rëbö yuö bö dumîŋa. Nöbö taun dib Tesalonaika, Masedonia Propins yuadö nöbö i pîsanj dumîŋa. Ib nuŋwa Aristakas.

³ Löum yöbö taun dib Saidon uröpînnön du anjöi ñîgmîŋa. Julius nuŋ Pol nugwo pî ösös rî ri abön yadöŋa, “Du nöböhöd möhöd nöbö ñîgö nugwön, nagö ap agapîm mîden bla nagö nölîŋ,” me röŋa.

⁴ Makwam an Saidon rëböx duba rën nugumîŋ, hödal diba ödöriö aku hön, rëbö diba aipam wöd hömîdöŋa. Almîŋ, rëbö wödöbëŋ mögörib Saipras pö adöi dumîŋa.

⁵ Al gîrön, dumîd dumîd Silisia Propins pedëx pedëxîp rön, du mögörib Pampilia pedëx pedëxîp rön, du Lisia Propins duön, taun dib Maira uröpînnön anjöi ñîgmîŋa.

⁶ U anjöi ñîgön, ami nöbö dib kîlabîs nöbö bla ñîgö nugwidîx mîdön nöbö aku nugwöŋa, biyöj Aleksadria yöbö i mögörib Itali duba rîmîdöŋa. Makwam, nuŋ anîŋ yadmîŋ, biyöj aku wöl dumîŋa.

⁷ Biyöj aku möla wölön, rëbö yuö dib bö duön, höimöliö amîŋ dumîd dumîd taun dib Kînidos uröpînmîŋa. Makwam hödal diba dumîdmîŋ adö hömîŋ paxdöriö dub maga ñîgölön. Makwam, pö adakwör dumîd dumîd mögörib Salmoni pedëx pedëxîp gîrön, rëbö wödöbëŋ mögörib Krit sînanj ada pal duön,

⁸ öliëxîp dumîd dumîd mögörib ulmîdö rëbö pö yöra, “Biyöj Mîd Ri Abîb Kau,” me rîmîdöi yöra u anjöi ñîgmîŋa. Mögörib aku Lasia taun il yöra.

⁹ An akuyöbö alön, höimöliö akwör rîp yönmdîm nugugîrön, Juda nöbö mö ap ñîmölîm wop aku hö padîxmîŋ, rëbö diba wödîb wop aku mödö höŋa.

¹⁰ Makwam Pol nuŋ ñîgö yadöŋa, “Nöbö ruai. Dub maga ñîgöl aku, dumîdîŋ mönö, ap ömdö yogw ap bla magalîg gwogwo rön, biyöja aipam gwogwo ran, an magalîg rëbö ñîmîb maga rö,” röŋa.

¹¹ Pol aliö rön aku, ji nöbö biyöj mabö rimiðim nugwidix midöj nöbö dib aku aipam, biyöj minöbö aku aipam, monö hör yadmiðmin nugwön, ami nöbö dib Julias, Pol monö röböxon monö ñiña yöxöña.

¹² Nöbö miga akwör yadma, “Mögörib ki mögörib gwogwo. Hödal diba höb wop ki, mögörib gwogwo ki pöx midöiniñ; Piniks womiöx mid aku du miñiña. Hödal diba hön wop aku, biyöja pön du mögörib aku nigñ, gwogwo rölan,” me rima. Piniks taun aku, röbö wödoböj mögörib Krit mida. Biyöj Piniks hömid aku, hödal diba naiö wöl hömid adö hömidan monö, biyöja tar naiö rödið pin dumid adö diöna; ji hödal diba naiö rödið pin dumid adö hömidan monö, biyöja tar naiö wöl hömid adö diöna.

Hödal diba hön, röbö diba wöðöña

¹³ Makwam ñiñ aliö rimin, yöra ku midmin nugugirön, hödal ulula hömidöj aku nugwön, “Weik duön dinñj,” rön, biyöj mabö rimiðim nöbö piaku, anka abmä aku pixim wölm, röbö wödoböj mögörib Krit pö röbö rola dumña.

¹⁴ Al girön dumidim nugugirön, rib pia hödal dib ödöriö, mögörib Krit adöi yöbö, biyöj duba rimin adö hön, biyöja pi höuöilmel röña.

¹⁵ Almin, biyöj mabö rimiðim nöbö piaku nugwön, pön paxdöriö duñj, rön, ri nöi nugwön, röböxmin, anñ aipam pön ban yuö mibila duña.

¹⁶ Hödal aliö rön pön dumin, dumid dumid röbö wödoböj mögörib ulmidö Kauda me rimidöi aku, pö adöi dumin nugwön hödal diba hömidöj aku ödör pöña. Almin nugugirön, yadmiña, “Hödal ulmidö hömid aku, biyöj ulmidö mid aku pön, biyöj dib möl aku pi nigñiñj,” rön, pi öliöx midön nigmiña.

¹⁷ Biyöj ulmidö aku pön biyöj diba möla nig ri abön, biyöj diba pal glixib maga rö, rön, biyöja naga plimñaxiö nig gö nigmä. Makwam, “Hödal öñöñ diba hömid ki, biyöj an aku pön du rig jimi Sötis me rimidöi piaku duön, rig jimi gwogwo aku pinan, gwogwo cönñj,” rön, ap uñ sel wablim aku yau abön, ölölo rimin ipöx gir dumña.

¹⁸ Hödal diba hö gör midöj makwam, löumin biyöj aku womiöxan, me rön, ömdö yogw ap piaku pi röbö yuö abmä.

¹⁹ Löum yöbö aku kwo algör ör, hödal diba hö gör midöj makwam, biyöja mid ri aban, me rön, ap pödpödiö biyöj möla nig gim midöj ap bla, magalið nugwogwo pi röbö yuö abmä.

²⁰ Makwam an öim öim naiö gupö bla nugumidölöl, wöhö. Hödal diba algör hö gör midöj makwam, rib i yöx nugwön, yadmiña, “Mögörib i duöiniñ; wörox pöcniñj,” rön, rib aku yöx nugumiña.

²¹ Makwam mixil magi ñiñ ap mag nimmidölim. Mai Pol midim mibil yöra ku öbilön yadöña, “Nöbö ruai, monö ni yadim aku nugwöyix aku, an röbö wödoböj mögörib Krit ör midön, ömdö yogw ap piaku pi röbö yuö bö abölölix.

²² Makwam ni ñigö yadmidla, wopik rib miga yöxmijeñ; wahax pön rib wä yöx nugu girön mijöña. An i wöroxöiniñ. Biyöj akwör anadö gwogwo cöna.

²³ Ni God nugwo mabö ri nölib nöbö nuñwa midil aku mi, weik cicibö yuö God ejol nuñ i agal abmin, ni midil il yöra hön ni yada,

²⁴ ‘Pol, nagö ipöxmijinö! Midön, nöbö dib Sisa mid yöra duön, monö diba nugunö. Makwam biyöj möla midöi nöbö mö akuyöbö, God ñigö algör

nugwidix midan bli wöroxeñ. God nun nagö uliöxön mönö, kömö midib mag ñiña nan nölö, 'ra.

²⁵ Makwam, ha ruai, ñiñ ipöxmijeñ; ribyöx giba aliğ mijöña. Ni nugula, ni nugw pil God aku, nun riğ yad mag akwör cöna.

²⁶ Makwam an dumid dumid, röbö wödoböñ mögörib i dun, biyöja riğ jimi rola pin gö nigöñiñö," röña.

Biyoja anadö gwo gwo röña

²⁷ Makwam hödal aku anin aliö pirag dumid dumid wop akuyöbö ragpid adokwebö kwo (14) duöña nugwön pıxmag yuö bö aku, ban yuö dib Edriatik, rimidöi aku, mibıl yöra du girön, biyöj mabö rimidim nöbö piaku, rib i nugwön, mögörib i womiöx uröpinib maga rö, rimä.

²⁸ Ñiñ rib aku yöx nugwön, riğ jimi rola womiöx midönö wöhö, rön, ap röbö niğ nugwöi i nigön nugumın mıxıl dib dib 40 mita midöña. Hör ulul mag mınji duön, ap aku iswob nigön nugumın mıxıl dib dib 30 mita midöña.

²⁹ Almın, an riğ dib aso rol yöra dub maga rö, rön, ipöxön, anka hogwa mös abmın nugwön, biyöja gö nigöña. Gö nigmın nugugırön, God höjopalön yadmä, "Ruö yadkap löuan naiö nıgan," me rimä.

³⁰ Makwam biyöj mabö rimidim nöbö piaku, röbö wödoböñ mögörib aku hör il yöraku duba, nöbö mö bli nugugu midim aku nugwön mönö wai nölön, yadmä, "Biyöj ulmidö aku pön du biyöj yöcmac adö kwo abön, anka bli aliğ abin," me rimä.

³¹ Ñiñ wai nölön aliö almın nugugırön, Pol nugwön, Julias ami nöbö nun bla pısan ñigö yadöña, "Biyöj mabö rimidim nöbö ki, ñiñ biyöj ulmidö aku pön bör dumijöñ aku, ñigö magaliğ wörox pöcöñiñö," röña.

³² Pol aliö rimın, ami nöbö piaku, biyöja röbö yuö bö abıba rimidim nag aku, anadö römaxdör abmın, röbö yuö bö pinöña.

³³ Makwam ruö löuba rön mag aku, Pol ñigö yadöña, "Wop akuyöbö ragpid adokwebö kwo (14) rib mıga yöx nugwön, ap mag nimölöi; hör ör midöia.

³⁴ Makwam, wopik ap bli nimöña. Nöi mijön aku, pödiö mijöñ? Nöbö mö panyöbö i yöcmac panö panyöbö i röd pinenıñö," röña.

³⁵ Pol aliö rön, bred bli pön, ñiñ midim mibıl yöra God nugwo ri ablane rön, pi gilixön, ap bli nimöña.

³⁶ Pol nun nimım nugugırön, ñiñ kwo algör höbwab ñiña wä rimın, ap bli pi nimimä.

³⁷ An nöbö mö padokwo padök akuyöbö möl sö (276) nöbö mö biyöj möl aku midmıña.

³⁸ Makwam ap nim pörön, biyöja womiöxan, me rön, wit midön piaku pi röbö yuö bö abmıña.

³⁹ Ruö löumın nugugırön, mögörib aku nugumıña, ji biyöj mabö rimidim nöbö piaku mögörib aku pikai, me rön, yualöbmä. Makwam ñiñ nugumın, ban yuö dib adö sö bir dumidön aku, röbö halai wä akwör midön adö makwam, yadmä, "Biyöj rol ödöriö akwör dinıñö," rimä.

⁴⁰ Makwam, biyöj anka abmä nag piaku anadö römaxdörön, biyöj adöi adöi nigim stiö hogwa yauü röböxön, ap uñ sel diba yau nigmä aku, iswob pirag wöl wabilön, dumä.

⁴¹ Dumid dumid, biyöy yöcmac adö du rig jimi rola pinön, anadö pilö röb gö nigöña. Aliö pilö röb gö nigmin, ban yuö dib aku wöd hön, biyöy höbaj adö anadö pal gilix ab gilix ri pön duöña.

⁴² Almın, ami nöbö bli hön, nöbö dib ñiña Julias nugwo yadmä, “Biyöy ki gwogwo rimida. Kilabıs nöbö piaku bör dumidın, anın yadyöxöña. Makwam, ñigö pil pal nigniñö,” rimä.

⁴³ Aliö rimä aku, ji Julias, Pol nugwo ri byöx nugwön, ñigö wöhö rön, yadöña, “Nöbö röbö pixdör nugwöi piaku höd röbö pixdör diöña.

⁴⁴ Mai nöbö röbö pixdör nugwölöi piaku, bapö rib rib bla pön, pi cici nigön yaxip dun,” me röña. Aliö rimın, rig yadöy mag akwör rimıña. Nöbö i röbö nımölmın; magalıg kömö dumıña.

28

Pol mögörib Molta du midöña

¹ Makwam an röbö wödöbör mögörib dumıña, nöbö mö piaku midim bla anın yadmä, “Ki mögörib Molta,” me rimä.

² Aliö rön, anın pön ösös ri ri abmä. Anın ruö pil pal nigim lid pilön makwam, anın pi ösös ri ri abön, rin rag hö urmın, mauön rimıña.

³ Pol piönö du bi löx löx bli hölu rag hö urmın nugugırön, hakai i bi löx löx rag hömidöy alebö piaku midöy makwam, rin aña abmın, wölön Pol nugwo imag wab aku öbix rip alig nigöña.

⁴ Almın, nöbö mö mögörib aku midim piaku nugwön, ñin keir yadmä, “Kilabıs nöbö ki nun gwogwam ri makwam, kömö dubä maga nigöl. Ban yuö yöra mädön, biyöy aku gwogwo rimın wöröxöl aku, weik wöröxöninö,” rimä.

⁵ Aliö rimın mönö, Pol imag nunwa palgwañ rimın, hakai aku kitu pinön, rin yönöña. Makwam Pol nugwo ap i rölöy.

⁶ Almın, nöbö mö piaku ñin keir yadmä, “Nöbö ki nugwo hakai öbix aku dixöninönö dixölan rımgör wöröxöninönö,” rön, mınjı uplöp nugugu midmä. Makwam aliö nugugu midım, nugwo ap i rölöy, wöhö. Ñin nugwön, yadmä, “Nöbö aku nöbö ödöriö i yoi; nun god i midö,” me rimä.

⁷ Makwam mögörib aku nugwidix midöy nöbö dib aku ib nunwa Pablias. Mögörib nun aku il yöra midöy makwam, an pön ram nunwa duön, wop mös pañ nugwidix mid ri aböña.

⁸ Nöbö dib aku nuö nunwa ap rimın, mıxiñ nunwa rin abım, höba yuö röbım, wörömidöña. Ji Pol nun Pablias nuö nugwön, God höjöpälön, nugwo imaga nigmin nugugırön, ap röy aku anadö kömö nigöña.

⁹ Almın mönö, nöbö mö mögörib aku ap röy piaku audiöx nugwön hömın nugugırön, Pol nun God höjöpalmın, ñigö kömö nigöña.

¹⁰ Pol almın mönö, anın nugwidix mid ri abön, biyöja pön duba rimıdmın wop aku, ap agap apım midölöy bla anın amnımab nölma.

Pol taun dib Rom uröpınöña

¹¹ Makwam mögörib aku, biyöy Aleksadria yöbö i hö midöña. Biyöy aku ib nunwa “Ha Wab” me rimä. Wop aku hödal diba höb wop aku höy makwam, dub maga nigölmın, yöra midöña. An aipam mögörib akwör midmın, mılmej mös pañ röd pöña.

¹² Biyöj Ha Wab aku möla wöl duön, taun dib Sairakius uröp+nön anjöi nigm+ña. U anjöi nigön, wop mös pañ yöraku m+dm+ña.

¹³ Biyöj akwör pön, Sairakius röböxon, taun dib Regium dum+ña. Löum yöbö hödal dib i höglöm adö hö p+raium+ñ, biyöja r+mgör pön dum+ñ, wop mösör röbö yuö yöra m+dmön, Putiolai taun uröp+nön anjöi nigm+ña.

¹⁴ Mögörib aku Jisas nugw pim nöbö mö bli m+dm makwam, an+ñ yadmä, “An p+sañ hölm m+dmön, dine,” r+mä. Aliö r+min, ñigö p+sañ wop akuyöbö mij sö hölm m+dmön, “Rom duñö,” rön, dum+ña.

¹⁵ Makwam Rom nöbö mö Jisas nugw pim bla, “Pol nöbö piaku höñ+ñö,” r+min nugwön, bli hö an+ñ Apias S+maim mib+il aku möigw palmä; bli hö an+ñ Hölm+ñ Ram Mös Pañ m+dmön mögörib aku möigw palmä. Pol ñigö nugum+ñ, höbwab nuñwa wä r+min, God nugwo ri ablañe röña.

¹⁶ Makwam an du Rom m+dm+ña, gapman nöbö dib aku Pol nugwo yadöña, “Ram nañ i keir hölm+manö,” röña. Aliö r+min, Pol nuñ ram i hölu nugwön hölm+mön m+dm nugug+rön, ami nöbö i nugwo nugwid+x m+dmön.

Pol Jisas mönö wä aku taun dib Rom yöra yad nölöña

¹⁷ Pol wop mös pañ m+dmön, Juda nöbö dib mögörib aku m+dm piaku ñigö wö r+im, hö mögum r+min, yadöña, “Nöböhöd nöbö. N+ nöbö mö an piaku ap gwogwo i rön, nöso auso nöbö mönö r+ig yadim akuyöbö i röd aböi aku, j+ Juda nöbö dib Jerusalem yöbö piaku n+ p+ cici+ nigön, pön du Rom gapman nöbö dib piaku nölmä.

¹⁸⁻¹⁹ Rom gapman nöbö piaku n+ mönö diba yadön nugum+ñ mönö il i m+dmölön. N+ p+il pal n+gib maga n+gölön. Makwam, n+, yau abn+ñö, rön, nugumä aku, j+ Juda ada m+dm piaku m+ ususör rön, n+ iswob mönö diba yadmä. Akuyöbö alm+dm+ñ mönö, n+ yadma, ‘Sisa nuñ keir mönö na nugwön+ñö,’ r+ma. Makwam n+ nöbö mö n+ Juda bla ñigö mönö i yad+ba höi.

²⁰ An Juda ada Nöbö Diba nugwo r+byöx g+ba alig m+dmöl mönö wä nuñwa akwör yad nölmön, n+ nag n+göi k+. Mönö aku yad+ba m+ ñigö wö r+min höñ+ñö,” röña.

²¹ Pol aliö r+min, nugwo painö yadmä, “Nöbö mögörib Judia yöbö piaku, k+ hön mönö köp nölm+ñ höm, mönö gwogwo bli yadm+ñ, nugwölöl.

²² Makwam an nugum+ñ, Juda nöbö mö piaku piaku magal+g yadöia, ‘Nöbö mö r+ñ nagö yöxlö akuyöbö nugwöi piaku, nöbö mö waiö yöi,’ me röia. Makwam, nañ mönö nañ keir yadan, an keir nugurö,” r+mä.

²³ Ñ+ñ aliö rön, wop i mönö yajn+ñö, rön, yad n+gmä. Yad n+gim wop akwör, nöbö mö höd hem akuyöbö yöi, m+ nöbö mö m+ga Pol m+dmön ram aku cici+bö yuö al+g hö mögum r+ma. Alön hö mögum r+im nugug+rön, Pol nuñ, God nöbö mö p+ba rön, Ha nuñwa yad abm+ñ, Kin röxg höñ mönö aku yad nölm+ba, Mos+is aipam, God mönö yad+ñ nöbö piaku aipam, maduar ör Jisas al aliö cön+ñö, rön, kai k+tim mönö aku ñigö yad nölöña. Jisas mönö aku yadmön nugw+ñ, me rön, Pol mönö aku yad nölm+dm+ñ nugug+rön, naiö röd pöña.

²⁴ Makwam mönö yadön aku, bli yadön akuyöbö nugw p+mä j+ bli nugw pölim.

²⁵ Pol nöbö mö nugw pölim bla ñigö yadöña, “Maduar ör Inöm Leia nuñ Aisaia p+sañ m+dm nugug+rön, nuñ nöso auso ñ+ñ bla mönö ma yadöña.

²⁶ Mönö aku Aisaia nuŋ God Mönö rɪb mɪŋi kai kɪtön yadöŋa,
 ‘Nan duön Juda nöbö mö bla ñigö yajinö,
 “Mönö yadɪŋ nugwöñ aku,
 jɪ mönö rɪg yada maku, me rön, röx nugweñ.
 Mämäga nugwöñ aku,
 jɪ ap i nugweñ.

²⁷ Nöbö mö bɪlɪk mönö na yadɪl aku
 ñigö ipɪtmɪn nugwölöi.
 God Mönö nugwɪŋ, anɪŋ ran,
 nöbö mö nuŋwa keir mɪdɪb maga rö, rön,
 rɪmɪj möla pidɪxön, mämäga ipax gɪ mɪdöiŋö,” rane,’ röŋa.

²⁸ “Makwam, Juda nöbö mö bɪlɪk nugwi! Ñɪŋ Juda ada, God mönö wä
 aku röböxöi aku, nuŋ yadmɪn, mönö wä aku Juda nöbö mö yöi möl bli duan
 nugwön ñɪŋ mönö aku pönɪŋö,” röŋa.

²⁹ Pol ñigö mönö aku yad pörmɪn nugugɪrön, Juda nöbö mö piaku ñɪŋ keir
 du gɪrön, painö yadɪm painö yadɪp dumä.

³⁰ Pol taun dɪb Rom hölɪmön mɪdmɪd ram aku wobön hölɪm gɪr mɪdɪm,
 kɪm mös yönöŋa. Nöbö mö nugwo nuguba hömɪdim piaku ñigö magalɪg
 yad wahax pön, pɪ ösös rɪ ri aböŋa.

³¹ Nöbö mö nugwo hem piaku, God nöbö mö pɪba rön, Ha nuŋwa yad
 abmɪn, Kɪŋ röxg höŋ mönö aku ñigö yad nölön, Nöbö Dɪb Jisas Krais mönö
 wä aku yad nölön, rɪmɪda. Nuŋ alön rɪmɪdmɪn, Rom gapman nöbö dɪb bla
 nugwo yadyöxölim makwam, nuŋ mɪ ususör rön nöbö mö piaku ñigö mönö
 yadön, ödöriö akwör yad nölɪda.

Pol nuŋ Rom nöbö mö ñigö köp kai kitöŋa

Pol nuŋ Rom nöbö mö ñigö köp kai kitöŋa

¹ Ní Pol. Krais Jisas mabö rí nölíb nöbö nuŋwa mídla. God ní yad ñígmín, Krais Jisas mönó wá pón dub nöbö í mídla. God nuŋ ní pímín, God Mönó mag wá aku pírag yónmídla.

² Makwam mönó mag wá aku, God maduar ör mönó yadíb nöbö nuŋ bla ñigö yadmín, ñíŋ God Mönó aku Mönó Lei aku kai kitón ríŋ yadim mag akwör röŋa.

³ Mönó Leia kai kitón yadim aku, ñíŋ God Ha nuŋwa mönó akwör yadmá. Depid yóxim yóxiŋ höuöilmel rón, nugwo yóŋ pón hömín, nöbial mǝxǝña ñigöŋa.

⁴ Makwam nuŋ Nöbö lei ödöriö wöröxön öbílön makwam, ölsö keiryöbö ödöriö aku nugwón nugwöla, nuŋ God Ha nuŋwa ödöriö, Nöbö Dib ana Jisas Krais.

⁵ Jisas Krais ní uliöxön mönó pí ösös röŋa. Jisas Krais íb nuŋwa bíl sö duan, me rón, God nöbö bla aipam ní aipam yad ñigön yadöŋa, ñíŋ nöbö mö mögörib ríŋwon piaku piaku ñigö magalíŋ Jisas mönó wá yad nölíŋ, ñíŋ mönó wá aku nugw pón, ríŋ yad mag akwör ríŋ, me röŋa.

⁶ Makwam ñíŋ Rom nöbö mö mídöi yöra, God ñigö kwo algör ör Jisas Krais nöbö mö nuŋwa keir yad ñíŋa.

⁷ Makwam, ñigö Rom ada, God nuŋ, nöbö mö na mídíŋ, me rón, pí madmag ödöriö ñíŋ nöbö mö piaku, ñigö köp kí kai kitmídla. Acö God, Nöbö Dib Jisas Krais, ñigö pí rí abön, nugwidíŋ míd rí abíŋ, ñíŋ tar míd rí aböña.

Pol taun dib Rom dinö, rön, ríŋ aku yöx nugwöŋa

⁸ Mönó höd yadíba rímídíl aku, ñíŋ Jisas Krais nugw pöi mönó aku, nöbö mö mögörib ríŋ adadó piaku magalíŋ haiwo aku nugwón yadmín dumída. Makwam, ní Jisas Krais nugwo höjöpälön, God nugwo rí ablaŋe rímídla.

⁹⁻¹⁰ Ní God Ha nuŋwa mönó wá aku, ríŋ paŋyöbö akwör yöx nugwón kwockwoc palön yad nölíp yönön, God mabö nuŋwa rímídla. God nuŋ nugwa, ní nugwo höjöpälön mönó, öim öim íb ñíŋa yadmídla. God nuŋ ödöi ñíŋaŋ, ñíŋ mídöi yöraŋ u nugunö, rón, nugwo höjöpalmídla.

¹¹ Jisas mönó wá nuŋ bíl ñigö yad nölmön, God Inöma nuŋ inöm ñigö ap waiö í nolan, inöm ñigö yuö kwo gö mídán, me rón, ñíŋ mídöi yöraŋ u nugunö, rón, ríŋ aku öim ríbyöx nugu girön mídla.

¹² Makwam adakwör yöi. Ní in aku, ní Jisas Krais nugw píŋ aku nugwón, ñíŋ inöm ñigö yuö kwo ölsö pón, Jisas Krais nugwo mǝ nugw píŋ gö ñigöña. Makwam mag aliö akuyöbö, ñíŋ Jisas Krais nugw pöi aku nugwón, ní kwo algör ör inöm na yuö kwo ölsö pón, Jisas Krais nugwo mǝ nugw píŋ gö ñíŋa.

¹³ Haul nöbö mölöu nöbö. Ní ñigö u nugunö, rón, ríŋ aku öim yöx nugumídíl aku, jí ödöi mídölön. Wón, Jisas Krais mönó wá aku yad nölmön, ñíŋ mönó wá aku nugwón, ríŋ yad akwör nugw pón, Jisas Krais nugw píŋ, nuŋ ñigö pí asíŋ aban, me rón, ríbyöx nugula. Nöbö mö mögörib höríŋrör mibíl piaku ríŋ rím mag akuyöbö, u mibíl ñíŋ yöraŋ paŋ mag akwör rílöxa.

14 Makwam Jisas Krais nî kômö pöŋ makwam, nî rîbyöx nugul aku nî ap rîba mîda. Nî nöbö mö piaku mônö wä nuŋ aku yad nöina. Grik nöbö mö akuyöbö aipam, Grik nöbö mö yöi akuyöbö aipam, nöbö mö kai kitîb nugwöi akuyöbö aipam, nöbö mö kai kitîb nugwölöi akuyöbö aipam, ñigö magalig mônö wä nuŋ aku yad nöinö, rön, rîba paŋ akwör yöx nugula.

15 Makwam, nî ñiŋ taun dib Rom mîdöi piaku kwo algör ör, u Jisas mônö wä aku ñigö yad nöinö, rön, rîba paŋ akwör yöx nugula.

16 Jisas Krais mônö wä nuŋ aku God ölisö alig yadmîd makwam, nöbö mö mônö aku nugw pîmijöŋ aku, mônö wä aku ñigö pî asîx aböna; Juda nöbö mö akuyöbö aipam, Juda nöbö mö yöi akuyöbö aipam, ñigö magalig pî asîx aböna. Makwam, nî Jisas mônö wä nuŋ aku rîbyöx nugwön, rîbyöx nugu gör mîdla.

17 Jisas mônö wä aku nugwön nugwöla, God nuŋ agö magîm rön nöbö mö ap kib mag gwogwo röi akuyöbö ñigö nöbö mö kômö wä, me cöna. Nöbö mö piaku ñiŋ mag wä rî ri abön röi aku nugwön, God ñiŋ nöbö mö kômö wä, me ren; ñiŋ Jisas mônö wä aku nugw pöi aku nugwön, ñiŋ nöbö mö kômö wä, me cöna. Adakwör, God Mönö kai kitön yadmä, “Nöbö mö God Mönö rig yad aliar nugw pîmijöŋ akuyöbö, God ñigö nöbö mö kômö wä nî, me raŋ, ñiŋ kômö ödöriö mijöŋiŋö,” röŋa.

Nöbö mö Jisas Krais nugw peŋ akuyöbö mônö diba yöxöŋa

18 Nöbö mö God Mönö ma nugwöyîx aku, jî nöbö mö bli God nugwo rîbyöx nugwölön, mag gwogwo rön, God Mönö ma aku röb mögö ñîxöia. Makwam, God nuŋ ölisö wölmîŋ, ñigö mônö diba yadîba rimîda.

19 God nuŋ nöbö pödiöm mîd aku, nuŋ keir wöxnö ñigmîŋ nugwöia.

20 Nuŋ maduar ör mögörib mîgrö kî rî ñigöŋ wop aku ila ñigöŋ, nuŋ God nöbö ölisö ödöriö öim öim mîd aku wöxnö mîdmîŋ nugwöia. God nuŋ ap agap apîm rî ñigöŋ akuyöbö ör nugwön, nuŋ nöbö pödiöm mîd aku nugwöyîxa. Nugweŋ aku, ap ñiŋ.

21 Makwam, God nugwo nugwöi aku, jî nugwo ri ablaŋe rön, ib nuŋwa yadmîŋ adöx sö duöl. Rîb amnör yöxön, u pîlön, pîxmag gur mag akuyöbö röxg mîdöia.

22 An nöbö mö rîb wä yöx nugwölîŋö, röi aku, jî ñiŋ nöbö mö u röxg mîdöia.

23 God öim mîd aku nugwo uplöbön, hör ap bli pön, nöbö mö röxg rî ñigöŋ, urap yöur akuyöbö rî ñigöŋ, köpdö möjögöŋîŋ akuyöbö rî ñigöŋ, ap piaku god an, me rön, höjöpaloia.

24 Almîdmîŋ, God ñigö röböxmîŋ, ñiŋ rîb gwogwo ödöriö yöx nugwön, mö kib nöbö kib rön, mag gwogwo rol aku duön, mîxîŋ ñiŋa keir rî gwogwam röia.

25 God Mönö ma aku röböxön, inakmönö höröi mônö aku nugw pöia. God ap rî ñigöŋ bla akwör höjöpaloŋ, nuŋ ap rî ñigöŋ piakwör iba yadmîŋ bîl sö dua. Makwam God ap magalig rî ñigöŋ aku, ib nuŋwa yadîŋ bîl sö duöxa. Ib nuŋwa akwör öim öim yadîŋ bîl sö duan. Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

26 Ñiŋ algör mag mî gwogwo ödöriö rimîdim aku, God ñigö röböxmîŋ, ap möigw hömîd mag gwogwo piakwör rimîdöia. Mö piaku, nöbö ödöriö pön mîdîbä aku röböxön, mö bli pîsaŋ mag gwogwo adakwör röia.

²⁷ Nöbö piaku kwo algör ör, mö ödöriö pön m+dibä aku röböxön, nöbö i nöbö i nugum+n r+n alñö yönm+n, nöbö piaku m+x+n ññja keir mag gwogwo röia. Mag akuyöbö alön painjö ölinj hób pöia.

²⁸ God mönö yöxoin+jö, rön, r+byöx nugwim makwam, God ñigö röböxm+n, mag gwogwo ap röl+ä ñigö madmaga pabil nöl piakwör röia.

²⁹ Makwam ñigö mag gwogwo r+ä adaku r+ba pañ akwör nigm+n, ññj mag gwogwo ödöriö akwör r+ girön, ap piaku anör midañ, me rön, r+ä aku yöx nugu girön, amn+mab r+ gwogwam r+ girön, röia. Nöbö mö ap wä ññj piaku ap an i alig midölö, rön, r+ä gwogwo yöx nugwön, nöbäpö p+lön, nuö nuö rön, inakmönö hörön, r+ä gwogwo akwör yöx nugwöia. Makwam, nagö yada n+ yada, rön,

³⁰ nöbö mö yad mönö nigön, God nugwo r+ä gwogwo yöxön, nöbö mö yad mag p+n il piabö nigön, anör nöbö mö dib me r+ nugw+ñ, me rön, ib ññja keir mag wölöia. R+ä yon+jöbö ada bli yöx nugwön mag gwogwo r+ñj, rön, r+ä ññj akwör yöx nugwöia. Nauö nam mönö yadöi aku röd aböia.

³¹ Ññj r+ä nigöl. Mönö yad nigöi adaku mai duön rölöi. Ññj nöbö mö halöu ha piaku madmag nigölöi. Nöbö mö bla piaku nugum+n, lib p+löl.

³² Alöi aku, God wöhö r+m+n ölinj hób diba p+ba nugwöi aku, j+ nugwogwo röia. Nöbö mö bli mag akuyöbö alm+d+m nugwön mag wä r+m+döinjö, röia.

2

God mönö diba yadön, mönö ödöriö akwör nuöm nigöna

¹ Makwam ññj nöbö mö bli ñigö yad höimöuön yajöña, “Nöbö mö piaku pödpöd r+m+n ap kib mag gwogwo röinjö,” cöñ aku, j+ ññj keir algör r+m+döi makwam, God nugwön ñigö mönö diba yajön aku, ññj aipam mönö painjö yad+ä maga miden.

² An nugum+n, God nuñ mönö ma akwör yada. Makwam, nöbö mö mag aliö akuyöbö r+m+jöñ bla, ñigö mönö diba yajön aku, mönö ödöriö akwör yajöna.

³ Nöbö mö ap kib mag gwogwo röi akuyöbö, me rön, yad höimöuön aku, j+ ññj keir algör röia. Makwam, ññj r+ä kai yöx nugwöi? God an+ñ mönö diba yaden+jö, rön nugwöinjö ä?

⁴ God nöbö waiö, ñigö nöbö mö öim m+ göj uliöxön, tar höimöliö r+p duön, r+mgör ölisö rödöl aku nugum+n, nuñ nöbö hör i röxa ä? Makwam nugwi! Nuñ tar höimöl g+ mid aku, n+ r+mgör ölisö rödöin, ññj ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd r+m+n aliö alöl+jö, rön, röböx+ñ, me rön, tar höimöl g+ m+da.

⁵ Makwam God tar höimöl g+ midön r+mgör ölisö rödöl aku, ññj ap kib mag gwogwo röi aku, pödpöd r+m+n aliö alöl+jö, rön, röböxölöi. Ññj mönö nuñwa höj nugwön, ap kib mag gwogwo röi mag akwör r+ gör midöia. Makwam, God nöbö mö r+g röi röi akuyöbö nugwön, mönö diba yad+ä wop aku, ññj mönö dib ödöriö yöxöña. Wop aku, nuñ mönö diba yadön, paxdöriö akwör yadanj, wöxnö nugwöña. Ap kib mag gwogwo röi aku, nuñ nugwön ölisö rödön ñigö ölinj hób painjö p+ nöiöna.

⁶ “Nöbö mö pañ pañ r+g röi röi akuyöbö nugwön, God ñigö kwo algör pañ pañ painjö nöiöna.”

⁷ Wop aku nöbö mö kai, God anɪŋ mil wä nuŋwa nölön, mönö wä yadön, kömö öim mɪdɪb mag aku nöiönɪŋö, rön, nöbö mö bli ñɪgö öim öim mag wä rɪ ri abön röi nöbö mö piaku, God ñɪgö kömö öim mɪdɪb maga nöiöna.

⁸ Makwam nöbö mö kai kai, ap mɪxɪñ ñɪŋa keir ör rɪbyöx nugwön, mag wä adaku höj nugwön, mag gwogwo rɪŋ diön nöbö mö piaku, God ñɪgö nugwan mɪ ölsö wölan, ölsö rödön, öɪŋ höb diba pɪ nöiöna.

⁹ Makwam Juda nöbö mö akuyöbö aipam, Juda nöbö mö yöi akuyöbö aipam, mag gwogwo rol aku rɪmɪjõñ aku, God ñɪgö yadan, ñɪŋ magalɪg amɪn mɪd gɪrön, rɪb mɪga yöx nugu gɪrön mɪjõña.

¹⁰ Makwam Juda nöbö mö bla aipam, Juda nöbö mö yöi akuyöbö aipam, mag wä rɪmɪjõñ nöbö mö piaku, God ñɪgö magalɪg mil wä nuŋwa nölön, mönö waiö yadön, pɪ ösös ran, mɪd ri ab gɪ mɪjõña.

¹¹ Aku agapɪm: God nuŋ adöi mönö adöi duenɪm. Ödöriö mɪd akwör nugwön, nöbö mö ñɪgö pɪ asix hörirör ñɪgöna.

¹² Juda nöbö mö yöi piaku, Mosɪs kai kɪtön lo nugwölöi akuyöbö, ap kib mag gwogwo rɪmɪjõñ aku, lo mönö nugwölöi aku, jɪ ñɪŋ mögöriɪb gwogwo diöña. Makwam nöbö mö Mosɪs kai kɪtön lo nugwölöi piaku, ap kib mag gwogwo rɪmɪjõñ aku, God nuŋ lo mönö aku pön, ñɪgö mönö diba yajöna.

¹³ Nöbö mö lo mönö nugumɪdöi akuyöbö, God ñɪgö nöbö mö kömö wä nɪ, me rön yaden. Nöbö mö lo mönö rɪg yad mag akwör rɪmɪjõñ piakwör, God ñɪgö nöbö mö kömö wä nɪ, me cöna.

¹⁴ Juda nöbö mö yöi akuyöbö Mosɪs kai kɪtön lo aku nugwölöi. Makwam ñɪŋ rɪb ñɪŋa keir yöx nugwön, lo mönö rɪg yad mag akwör rɪmɪjõñ aku, rɪb mag ñɪŋa keir lo röxg mɪda.

¹⁵ Ñɪŋ aliö rɪbyöx nugwön röi makwam, an nugwön nugumɪn, lo mönö aku yuö ñɪŋ kwo mɪda. Wop bli rɪp duön, yuö ñɪŋ bö, “Rɪ gwogwam rɪmɪdölɪŋö,” rön nugwöia. Makwam wop bli rɪp duön, yuö ñɪŋ bö, “Rɪ ri abmɪdölɪŋö,” rön nugwöia.

¹⁶ Jisas Krais mönö wä yad nölɪp yönmɪdɪl aku yadmɪda, mönö diba yadɪb wop aku, God nuŋ Jisas Krais yadmɪn, nöbö mö ap kib mag gwogwo umadiö röi piaku, yad röd wöxnö ñigan, nuŋ rɪb mag ñɪŋa keir madmag yuöriɪb ñɪŋ kwo agap apɪm yad aku nugwön, ñɪgö mönö diba yajöna.

God nuŋ lo mönö anör nölön makwam, an Juda ada nöbö mö nuŋ keir ödöriö mɪdölɪŋö, rɪmä

¹⁷ Makwam ñɪŋ Juda nöbö mö akuyöbö, ib ñɪŋa keir pɪrag wölu gɪrön yadöia, “God nuŋ lo mönö anör nölön makwam, an Juda ada nöbö mö nuŋ keir ödöriö mɪdöla.

¹⁸ An lo mönö nugwöl makwam, mag rol aku mag wä, mag rol aku mag gwogwo, me rɪ rɪbyöx nugwön, God nugwo wä rɪ adakwör röliŋö,” röia.

¹⁹ Makwam mönö adö i yadöia, “Nöbö mö nugwölöi piaku ñɪgö yad nöl ri abön, nöbö mö mämäg we wölmɪn pɪxmag gur akuyöbö röxg mɪdöi piaku ñɪgö yad nöl ri abön,

²⁰ nöbö mö lo mönö nugwölöi piaku ñɪgö yad nöl ri abön, halöu ha ulul akuyöbö ñɪgö yad nöl ri abön, röliŋö,” röia. Aliö rön ñɪŋ yadöia, “God nuŋ lo mönö anɪŋ nölön makwam, rɪb wä aipam magalɪg, rɪb ma aipam magalɪg, mödö nugwölɪŋö,” röia.

²¹ Ñiŋ lo mönō aku nugwōn, nöbö mö piaku ñigō yad nölōi aku, jī nöbö mö piaku yad nölōi mönō mag akwōr ñiŋ keir algör rölōi. Nöbö mö piaku ñigō yadōia, “Ap kib pīmijeñ,” röi aku, jī ñiŋ keir ap kib pōi ä?

²² Ñiŋ nöbö mö piaku ñigō yadōia, “Mö kib nöbö kib rīmijeñiŋ,” röi aku, jī ñiŋ keir mag akuyöbö alōi ä? Ñiŋ nöbö mö piaku ñigō yadōia, “Hör ap piaku god i röxg höjöpalmijeñiŋ,” röi aku, jī höjöpālþ rama ram möl yuadō duōn ap bli kib pōi ä?

²³ Ib ñiŋa keir þrag wöl nīgōn yadōia, “God lo aku anīŋ Juda nöbö mö nölō,” röi aku, jī lo mönō nuŋwa röd abōi aku, ib nuŋwa algör yad höimöuōiŋ ä?

²⁴ Rī gwogwam röi aku, nöbö i höd God Mönō kai kītōn rīg yadōŋ mag akwōr röia. Nuŋ yadōŋa,

“Ñiŋ Juda nöbö mö, God lo mönō nugwölīŋjō, röi aku,
jī ñiŋ keir mīd ri abölōi aku,

Juda nöbö mö yōi akuyöbö,

God nugwo yad höimöuōiŋjō,” röŋa.

²⁵ Ñiŋ Juda ada, God nöbö mö nuŋwa mījñiŋjō, rōn, ha bla yōx pōn hōn, öim öim rīl uña ödörōia. Jī lo mönō nuŋ aku röd abōn, rīþ ñiŋa keir rībyōx nugwōñ mag akwōr rīmijōñ aku, nöbö mö hör ha rīl uña ödörölōi mag aliō akuyöbö mījōña.

²⁶ Mag aliō akuyöbö, nöbö mö Juda yōi ha uña ödörölōi nöbö mö piaku, lo mönō rīg yad mag akuyöbö rīmijōñ aku, God ñigō nöbö mö ha uña ödörōi aku kwo algör nugwōn.

²⁷ Juda nöbö mö yōi, ha uña ödörölōi akuyöbö, lo mönō rīg yad mag akwōr röia. Jī ñiŋ Juda ada, Mosīs kai kītōŋ lo aku pōn, ha uña ödörōi aku, jī lo mönō röd abōi makwam, ñigō mönō diba mījōna.

²⁸ An nöbö mö bli yadōla, nöbö mö ha uña ödörōi piakwōr Juda nöbö mö ödörōi, röl aku, jī aku mönō mī yadölöl. Nöbö mö þīl kai ñiŋ Juda nöbö mö ödörōi mīdōi? Mīxīñ akwōr nugwōn, Juda nöbö mö mönō Juda nöbö mö yōi, me rōn, yadōiniŋ.

²⁹ Juda nöbö mö ödörōi akuyöbö, yuō ñiŋ kwo nugwōn yajñiŋa, nöbö kī nuŋ Juda yöbö ödörōi, me cīñiŋa. An madmag nuŋwa uña ödör mīda nugwōn, nöbö kī Juda nöbö ödörōi, mö kī Juda mö ödörōi, me cīñiŋa. Mosīs kai kītōŋ lo aku madmag ñiŋ aku uña ödören; God Inōm nuŋ akwōr madmag ñiŋa uña ödöcōna. Nöbö mö madmag ñiŋ aliō akwōr mīd akuyöbö, nöbö mö bla nugumīn iba mīdöl, jī God nugumīn iba mīda.

3

God rīg yad mīd mag akwōr rīmīda

¹ Aliō rīmīdīl aku, nöbö i yajōna, “Juda nöbö mö yōi akuyöbö uña ödörölōi aliō mīdölīx aku wā röxīm,” me cōn aku, jī adaku yadōi.

² An Juda nöbö mö mīdöl aku ri abmīdōla. Mönō na keir nöbö mö bli ñigō yad nölīŋ, me rōn, God anīŋ Juda nöbö mö akwōr mönō wā nuŋwa nölōŋa.

³ Makwam Juda nöbö mö bli nōhōniŋ nöbö mönō öīsō rīg yadīm akuyöbö rölīm. Almā aku, God mönō öīsō ñigō yadōŋ aku röböxōniŋjō ä?

⁴ Mî wöhö, röböxen. Nöbö mö piaku magalig wop bli mönö inakmönö hörön yajöña, jî God nuñ nöbö mî ödöriö yadön, rig yadmîd mag akwör cöna. Mönö akuyöbö God Mönö aku kai kitön yadmä,

“God, nan mönö ödöriar yadlö aku,
nagö mönö bli painö yadîb maga mîdöl.
Nagö mönö diba yadmîjôn aku,
mönö il i mîdenîjö,” röña.

⁵ “An öim öim rî gwogwam rîmîjnîj aku, nöbö mö bli nugwön, God öim öim mag wä rî aku wöxnö nugwöña. Makwam, God anîj ölisö rödön mönö diba yadîba rîmîd aku wä rôl,” cîñîj ä? (Makwam mönö aku, nöbö mö nugwön rig yadöi höjîl akwör yadmîdla.)

⁶ Mî wöhö! God nöbö mö magalig mönö diba yajön aku, adöi mönö adöi duen; ödöriö mîd akwör yajöna.

⁷ Makwam ñîj bli yajöña, “An öim öim inakmönö adö bli rîmîjnîj aku, nöbö mö bli nugwön, God öim öim mör yad aku wöxnö nugwön, Nöbö mil alîga ödöriö mîdö, rön, îb nuñwa yadîj bîl sö diöna. Makwam, pôdpöd rîmîñ God anîj nöbö mö ap kib mag gwogwo röñje, rön, mönö diba yadön, öñîj höb diba pî nöiönîjö?” rîmîjôn.

⁸ Mönö inakmönö akuyöbö hörön yajöña, “Ap kib mag gwogwo akwör rîmîñ rîmîñ, God anîj mî ödöriö uliöxön, ap kib mag gwogwo hörîrör mî mîga cîñîj aku nugwön röböxön aku, nöbö mö akuyöbö nugwön, nuñ nöbö mî wä mîdö, me rön, îb nuñwa yadîj adöx sö diönîjö,” cöña. Makwam nöbö mö bli nî keir yad höimöuön, Pol mönö akuyöbö yadö, röia. Mönö akuyöbö nî yadöi! Inakmönö höröi akuyöbö, God ñîgö mönö diba yadön, painö öñîj höb diba pî nöiöna.

Nöbö mö wä i mîdölöi

⁹ Makwam, pôdi yajñîj? God nugumîñ, an Juda nöbö mö bla mîd ri aböla; Juda nöbö mö yöi piaku mîd ri abölöñjö, cîñîjönö? Wöhö! Maduö rig yadîl akuyöbö, an nöbö mö magalig, Juda nöbö mö akuyöbö aipam, Juda nöbö mö yöi akuyöbö aipam, ap kib mag gwogwo mag adaku anîj usüsör rön pîxîp duba rîmîda.

¹⁰ Mönö akuyöbö, God Mönö kai kitön yadmä,
“Nöbö mö öim mag wä rî ri abmîdöi akuyöbö bli mîdölöi.

¹¹ Nöbö mö, mag rol aku wä,
mag rol aku gwogwo, rön nugwöi akuyöbö bli mîdölöi.
Nöbö mö, ‘God adö duön,
nugwo pîsanj mîjnîjö,’ rön nugwöi akuyöbö bli mîdölöi.

¹² Nöbö mö akuyöbö magalig God nugwo röböxön,
nöbö mö gwogwo röxg mîdön,
ap kib mag gwogwo akwör röia.

Ñîj magalig pañ mag akwör röia.

¹³⁻¹⁴ Albeñ ñîj aku höuöilmel rön,
öim inakmönö höröia.

Iröp möl ñîj aku, nöbäpö wöröxîm mögö nöl ri abölîm,
höñîj gwogwo hö mag aliö akuyöbö rig mîda.
Nöbö mö bli ñîgö nugumîñ ölisö wölîm, yad höimöuön,
mönö gwogwo yadöi aku, kas gwogwo hakai röxg mîdöia.

- 15 Ölisö diba rödön,
nöbö mö piaku ñigö ölin höb pi nölön,
pil pal nigñijö, rön,
rib akwör yox nugwön,
16 nöbö mö akuyöbö ñigö öim ri gwogwam rim,
mi rib miga yox nugwöia.
17 Nöbö mö akuyöbö pisan midön,
tar mid ri abib maga nigöl.
18 God nöbö diba nugugu midö, rön,
ipöxölöinjö,” rimä.

19 God lo mönö aku anij Juda nöbö mö ör nölön makwam, mönö aku magalig anij Juda nöbö mö yadmida. Makwam, God mönö diba yajön wop aku, nöbö mö mögörib piaku piaku magalig mönö painjö i yadib maga miden; ñij magalig mönö mijöna.

20 Makwam, nöbö i lo mönö rig yad akuyöbö rimijön aku, God nöbö aku nugwo, nöbö kömö wä ni, me ren. Makwam God lo rig yad akuyöbö nugwön, an ap kib mag gwogwo rölinjö, rön, nugunja.

Nöbö mö Kraiss nugw pöi bla akwör, ñigö nöbö mö kömö wä ni, me cöna

21-22 Aku, ji weik, Mosi aipam, God mönö yadib nöbö bla aipam, rig cöninjö, rön, kai kitön rig yadim mag akuyöbö, Jisas Kraiss anij me rön wöroxön makwam, an nugwo nugw pin, God anij yajöna, “Ñij nöbö mö kömö wä ni,” me cöna. Makwam an Juda nöbö mö bla aipam, Juda nöbö mö yoi bla aipam, lo adakwör nugwön riminja nugwön aliö yadenim.

23 An nöbö mö magalig ap kib mag gwogwo röi aku mi, God mil mag wä nuñwa nöl aku pibä maga midöl aku,

24 ji God anij uliöxön mönö, Kraiss Jisas yad abmin hön anij wobön höbkal pi makwam, God anij nöbö mö kömö wä ni, me cöna.

25 Ni agö magim rön, nöbö mö ap kib mag gwogwo röi akuyöbö ñigö nöbö mö kömö wä ni, me cin aku nugwöñinjö, rön, God nuñ Kraiss Jisas nugwo höjöpäl ur nölöb ap i röxg mögörib il ki yad aböna. God nuñ nöbö mö ap kib mag gwogwo höd rim akuyöbö, mönö diba yadön, ölisö rödön, ölin höb painjö pi nölön, anadö pil pal nigöx aku, ji nuñ tar höimöliö midön mag akuyöbö rölin. Makwam wopik Kraiss Jisas nuñ hön, nöbö mö ap kib mag gwogwo röi ömörö dib aku magalig pi mixin nuñwa keir ölin höb diba pön wöroxöna. Makwam, nöbö mö yön yön, Jisas hañ nuñwa ap kib mag gwogwo ana örix abö, rön, Jisas nugw pimijöñ nöbö mö akuyöbö, God ñigö nugwön ölisö rödön ölin höb painjö i pi nölön.

26 Ni agö magim rön, nöbö mö ap kib mag gwogwo röi akuyöbö ñigö nöbö mö kömö wä ni, me cin aku nugwöñinjö, rön, God nuñ mag akuyöbö röna. Mönö diba yadön döñö, ap kib mag gwogwo röi akuyöbö painjö ölin höba algör ör pi nöinö, röñ makwam, nuñ rig yadön mag akwör rön, Kraiss Jisas nugwo höjöpäl ur nölöb ap i röxg yad abmin, nöbö mö nugwo nugw pimijöñ akuyöbö ñigö nöbö mö kömö wä ni, me cöna.

27 Makwam, lo rola riminja, God anij nöbö mö kömö wä ni, me rön pimän, nöbö mö nuñwa midölöinjö, rön, ib ana keir yadin bil sö dubä maga nigöl. Jisas anij me rön wöroxön mönö wä aku nugw pön mönö, God nöbö mö nuñwa midöla.

²⁸ Makwam, nöbö mö piaku lo mönō rīg yad mag akuyöbö röinjō, rōn, God ñigō nöbö mö kömö wā nī me ren. Nöbö mö Kraiś Jisās rōñ mönō waiō aku nugw pōinjō, rōn aku, God ñigō nöbö mö kömö wā nī me cōna.

²⁹ God nuñ an Juda nöbö mö God anör yōi; nuñ Juda nöbö mö yōi akuyöbö God ñiñja aipam mīda.

³⁰ Aku agapim: God nuñ Nöbö pañyöbö makwam, nöbö mö ha uña ödörōi akuyöbö aipam, nöbö mö uña ödörölōi akuyöbö aipam, ñiñ ödōi pañyöbö akwör dumīdīñ, God ñigō nöbö mö kömö wā nī me cōna. Makwam, ñiñ magalīg Kraiś Jisās rōñ mönō wā akwör nugw pīñ.

³¹ Makwam an Jisās mönō wā aku nugw pīñ, God anīñ nöbö mö kömö wā nī me cōñjō, rīl aku, lo mönō akuyöbö rōböxnīñjō, rōn yadmīdōi, wōhō. Jisās mönō wā aku nugw pīmīñjōñ nöbö mö akuyöbö, ñiñ mönō wā aku rīg yad mag akwör rīñ, lo mönō aku du ölisō piōna.

4

God Ebraham nugwo nöbö kömö wā nī me rōñja

¹ An Juda nöbö mö, nöso maduebō an ila ñigōñ yōxim yōxip hōuöilmel rōn, yōxim mīdöl piaku, nöso ana Ebraham. Makwam God Ebraham nugwo pōñ aku, pōdpōd rīmīñ Ebraham pōñ?

² Ebraham nuñ keir ap wā i rīmīñ, God nuñ nugwo nöbö kömö wā nī, me rōxa, Ebraham nöbö akuyöbö yadōñ “Nī nöbö waiō,” me rōxa. Makwam God nugwa Ebraham ib nuñwa keir pīrag wōlub il i mīdölōñ.

³ Makwam pōdpōd rīmīñ Ebraham ib nuñwa keir pīrag wōlölōx? God Mōnō yadmīda, “Ebraham nuñ God mönō yadōñ aku nugw pōñ makwam, God nugwo ‘Nagō nöbö kömö wā nī,’ me rōñja.”

⁴ Nöbö i mabō rōn pe pōñ, rīg kī hōr pīlō, ren; mabō rīma painjō aku rīg kī pīlō, cōna.

⁵ An ölisō ana keir mabō rīmīdīñ, God nuñ anīñ nöbö mö kömö wā nī, me cōñjō, rī rībyōx nugwōi nöbö mö piaku, God ñigō nöbö mö kömö wā nī me ren. Makwam nöbö mö, ap kib mag gwogwo rōl aku, jī God ap kib mag gwogwo rōl aku nugwōñ rōböxōñ, anīñ nöbö mö kömö wā nī, me cōñjō, rī rībyōx nugwōi nöbö mö piaku, God ñigō nöbö mö kömö wā nī me cōna.

⁶ Mōnō yadmīdīl kī, Depid nuñ kwo algör maduar God Mōnō aku kai kītōñ yadōñja, nöbö mö ap wā i reñ aku, jī God ñigō nöbö mö kömö wā nī me cōñ akuyöbö wahax pōñīñjō, rōñja. Nuñ yadōñja,

⁷ “Nöbö mö ap kib mag gwogwo rōi akuyöbö,

God ap kib mag gwogwo rōi akuyöbö nugwōñ rōböxan mönō,
ñiñ mī wahax pīmīñjōña.

Nöbö mö ap kib mag gwogwo rōi akuyöbö,

God ap kib mag gwogwo rōi akuyöbö mönō diba yadenīñjō, rōn,
ñiñ mī wahax pīmīñjōña.

⁸ Nöbö mö ap kib mag gwogwo rōi akuyöbö,

Nöbö Diba ap kib mag gwogwo ñiñja örīx abōñ akuyöbö,
ñiñ mī wahax pīmīñjōñjō,” rōñja.

⁹ Depid wahax pīb maga yadōñ aku, nöbö mö ha uña ödörōi piakwör mönō aku pōñīñjōñō? Mī wōhō! Nöbö mö ha uña ödörölōi akuyöbö aipam pōña. God Mōnō kai kītōñ yadim mönō rīb aku yonjōñ yadla: “Ebraham

nun God mönō yadōŋ aku nugw pōŋ makwam, God nugwo, ‘Nagō nōbō kōmō wā nī,’ me rōŋa.”

¹⁰ Nōso maduebō an Ebrahim, uña ödörölōŋ wop aku, God mönō yadōŋ aku nugw pīmīn, God nugwo, “Nagō nōbō kōmō wā nī,” me rōŋa.

¹¹ “Ebrahim mönō na nugw pōŋ aku mī, nī nugwo yadōŋ, ‘Nagō nōbō kōmō wā nī,’ me rīl aku, nōbō mö piaku nugwīŋ,” me rōn, mai God yadmīn, Ebrahim uña ödörōŋa. God alōŋ aku nugwōn nugwōla, nōbō mö ha uña ödörölōn, God Mönō nugw pīŋ, ñīgō, “Nōbō mö kōmō wā nī,” me cōn nōbō mö akuyōbō, Ebrahim nōso maduebō ñīŋa mīda.

¹² Makwam nōbō mö ha uña ödörōn, Ebrahim uña ödörölōŋ wop aku God mönō nugw pōŋ mag akuyōbō nugw pīmījōŋ nōbō mö akuyōbō, Ebrahim nōso maduebō ñīgō kwo algör mīda.

¹³ Makwam Ebrahim lo adō piaku nugwōn rīmīn, God nugwo, “Nagō nōbō kōmō wā nī,” me rōn pōlōŋ. Ebrahim nun God mönō yadōŋ aku yōxōn nugw pōŋ aku mī, God nugwo, “Nagō nōbō kōmō wā nī,” me rōn, mönō ölisō ma yadōŋ, Ebrahim aipam halōu ha nun piaku aipam ñīgō yadōŋa, “Ñīŋ mögōrīb il kī adadō piaku piaku magalīg pōñīŋō,” rōŋa.

¹⁴⁻¹⁵ God mönō ölisō ma yadōŋ aku, nōbō mö lo adaku nugwōn rīmījōŋ akuyōbō yadōxa, God mönō ölisō ma yadōŋ nugw pōi aku hör ap i rōxōxa. Aku agapīm: nōbō mö lo adaku mai duōn God nōbō mö nunwa mījnīŋō, rī rībyōx nugwōi nōbō mö akuyōbō, ñīŋ magalīg lo mönō aku rōd abōña nugwōn God ölisō rōdōn, mönō diba yadōŋ, painō öliŋ hōb pī nōiōna.

¹⁶ Makwam, an nugwōla, God cīnō, rōn, mönō ölisō ma yad ñīgōŋ aku, nōbō mö God mönō yadōŋ akuyōbō nugw pīmījōŋ piakwōr ñīgō yadōŋa. Makwam, God rīb nunwa keir nōbō mö ögwō yōxōn, hör pī ri abōn aku mī, Ebrahim halōu ha nun akuyōbō magalīg God mönō ölisō ma yadōŋ akwōr nugw pōña. Nōbō mö God nun ñīgō lo mönō nōlōŋ akuyōbō aipam, nōbō mö Ebrahim rōxg uña ödörölōn God mönō nugw pōŋ mag akuyōbō rōxg nugw pōi piaku aipam, ñīŋ magalīg mönō ölisō ma yadōŋ akwōr pōña. Ebrahim nun nōso maduebō ana magalīg mīd maku pal.

¹⁷ God Mönō aku kai kītōn yadmā, “God Ebrahim nugwo yadōŋa, ‘Nī rīmōn, nōbō mö il hörīrōr mīga akwōr mīdōi akuyōbō, nagō nōso maduebō an, me cōñīŋō,’ rō,” rīmā. Makwam, God māmāg il rōl nun aku, an nōbō mö il hörīrōr akuyōbō nugwo nugw pōl piaku magalīg nōso maduebō Ebrahim halōu ha nunwa ödōriō mīdōla. God nun nōbō mö wōrōxōi akuyōbō rīmīn, ñīŋ öbilōia. God nunwōr rīmīn, ap hōd mīdmīdōl aku weik wōxnō nīga.

Ebrahim God nugw pōŋ mag akuyōbō an kwo algör cīnīm

¹⁸ Makwam Ebrahim mī nōbō nom rōxgōn, halōu ha yōxīb maga mīdōlīm, God nugwo yadōŋa, “Nan ila ñīgōn, nōbō mö halōu ha nagō maiyōbō mījōŋ akuyōbō, il hörīrōr ödōriō mīga mījōñīŋō,” rōŋa. God aliō rīmīn, Ebrahim, God mönō mī yadō, rōn, rībyōx gība alīg mīdōn mönō, rīg yadōŋ mag akwōr mī, nōbō mö halōu ha nun ila hörīrōr mī ödōriō mīga akwōr mīdōia.

¹⁹ Makwam Ebrahim nugumīn, mönōbō hogwa mīxīñ ñīŋa balō balō rīm igudīm pīnōŋa. Ebrahim kīm nunwa igöp padokwo padök mōs mōs hōuōilō hō wōlu amñaxīb sō (100) duōŋ makwam, ha yōxīb maga ñīgōlōŋ.

Mön+ñ nuñwa Sera algör m+ lap nuöm röxgön makwam, ha yöx+ñ maga midölön. Makwam nuñ God mönö nugwo yadön aku nugw p+ c+ñ n+gön r+ñ duön, r+byöx g+ba al+g midöña.

²⁰⁻²¹ God nuñ Ebrahim nugwo mönö ölsö ma yadön aku, Ebrahim r+ñ mös yöxölön; nuñ m+ a+adö nugw pöña. God Nöbö ölö, mönö ölsö ma r+g yadön mag akuyöbö akwör cön+ñö, rön, God mönö yadön aku nugw p+ gör midöñ aku m+, r+ñ mag nuñ aku ölsö bli kwo pön, nuñ God mönö yadön aku m+ ödöriö p+ gö n+gön, God ib akwör yadm+ñ b+l sö duöña.

²² Ebrahim alön aku, God Mönö aku kai kitön yadmä, “Ebrahim nuñ God mönö yadön aku nugw pön aku m+, God nugwo, ‘Nagö nöbö kömö wä n+,’ me rö,” r+mä.

²³ “God nugwo, ‘Nagö nöbö kömö wä n+,’ me rön,” mönö kai kitim aku, Ebrahim nugwör kai kitölim.

²⁴ An+ñ aipam nugw+ñ, me rön, kai k+tmä. God nuñ r+m+ñ, Nöbö Dib ana Jisas öb+lön aku nugw pöl makwam, nuñ an+ñ aipam nöbö mö kömö wä n+ me cöna.

²⁵ Makwam ap kib mag gwogwo rön hölul midm+ñ akuyöbö, God an+ñ uliöxön mönö, Ha nuñwa Jisas Krais nugwo yad abm+ñ hön, “Ñ+ñ ap kib mag gwogwo röi aku, God nugwön röböxön+ñö,” rön, wöröxöña. Makwam Jisas wöröxm, God r+m+ñ, höbkal öb+lön aku, hölul dib p+x an+ña äbädön aku kömö n+g+ñ maga ra.

5

God mönö r+g yadön akwör nugw p+ñ+ñ aku, nuñ an nöbö mö hölul midölö cöna

¹⁻² God an+ñ uliöxön rön aku nugw pöl makwam, nuñ an+ñ nöbö mö hölul midölö, rön, pa. Nöbö Dib ana Jisas Krais nuñ r+m+ñ, an God p+sañ n+giö n+g midön, tar mid ri aböla. Mögöri+ñ an yad n+g aku duön, God mil wä nuñ aku nugwön, nugwo p+sañ m+jn+ña, rön, wä r+m wahax p+ g+rön midöla.

³ Ömörö pön öliöxön midöl aku, wahax p+ g+rön midöla. Aku agap+m: ömörö pön öliöxm+jn+ñ aku, an ususör rön, Jisas Krais c+ñp gö n+gön, röböxöin+ñ.

⁴ An ususör rön, Jisas Krais c+ñp ri abön, r+ñ dum+ñ dum+ñ, an nöbö mö r+ñ ölsö al+g m+jn+ña. J+ r+ñ ölsö al+g m+jn+ñ aku, an r+byöx g+ba al+g m+jn+ña.

⁵ Makwam aliö r+byöx g+ba al+g m+jn+ñ aku, hör midöin+ñ. Aku agap+m: God nuñ Inöm Leia an+ñ nölön an+ñ m+ ödöriö madmag n+ga.

⁶ Makwam an nöbö mö mögöri+ñ il k+ midöl piaku, ap kib mag gwogwo r+ñ duön p+x al+g midm+ñ aku, God p+sañ n+giö n+gön mid+ñ maga midölön. An ödöi dub i midölön. Makwam God nuñ yad n+gön wop akwör, Krais an+ñ nöbö mö gwogwo midö bla ñöx n+gön wöröxöña.

⁷ Öim nöbö mö bli, nöbö wä midöi nugwön, “N+ nöbö i nugwo ñöx n+gön wöröxmön, nuñ kömö duañ,” me rön, wöröxeñ. J+ wop pañ pañ bli nöbö i nöbö wä ödöriö i nugwön, “N+ nugwo ñöx n+gön wöröxmön, nuñ kömö duañ,” me rön, wöröxön+ñönö wöhö nugwöi.

⁸ Makwam an ap kib mag gwogwo r+m+dm+ñ wop akwör, Krais an+ñ ñöx n+gön wöröxöña. Makwam an nugwöla, God an+ñ madmag ödöriö n+ga.

⁹ Krais nuŋ anɪŋ ñöx nigön wöröxmɪn, hañ nuŋwa pɪnmɪn, God anɪŋ nöbö mö kömö wä nɪ me röŋa. Makwam an nugwöla, God ölsö rödön mönö diba yajön wop aku, Krais nuŋ anɪŋ kömö pöna.

¹⁰ God kwolmal nuŋwa mɪdmɪŋ wop aku, Ha nuŋwa wöröxön, anɪŋ Nuö pɪsan pɪ nigio nigöŋa. Wopik Nuö pɪsan nigio nig gɪ mɪdöl makwam, Ha nuŋwa öbölön kömö mɪd aku, anɪŋ mɪ kömö pöna!

¹¹ Makwam akwör yöi. An God pɪsan nigio nig gɪ mɪdöl aku, Nöbö Dib ana Jisas Krais nuŋwör rɪmɪn, God pɪsan nigio nig gɪ mɪdölɪŋö, rön, ib ñɪŋ nuarö hogwa mag wöl gɪrön, wahax pön rɪb wä yöx nugu gör mɪdöla.

Adam yam nuŋwa wöröxöia, jɪ Jisas yam nuŋwa kömö öim mɪdɪb mag aku pöia

¹² Makwam ap kib mag gwogwo rɪŋ wöröxɪb il aku, Adam nuŋwör ila nigön rɪmɪn, hölul nuŋ aku nöbö mö yöx nigɪb nuŋ piaku magalɪg pɪmɪn wöröxöia. Aku agapɪm: God nugumɪn, Adam röŋ mag aku, an nöbö mö yöx nigɪb nuŋ piaku magalɪg aliö rɪmɪŋa. Wop aku anɪŋ yöx pön hem aku, jɪ an Adam pɪsan rɪmɪŋa.

¹³ God Mosɪs nugwo lo mönö nölön adaku, ap kib mag gwogwo rɪb mag aku mögöriɪb mɪgrö kɪ höd mɪdöŋa. Makwam lo mɪdölön wop aku, God ap kib mag gwogwo rɪmä aku nugwön, mai painjö nöiöñɪŋö, rön, rɪbyöx nugugu mɪdölön.

¹⁴ Jɪ Adam ila nigön mag gwogwo rɪmɪn, hölul nuŋ aku nöbö mö piaku ñigö pɪmɪn, magalɪg wöröxɪp hön hön, Mosɪs lo mönö yad nölön wop aku höŋa. Adam God mönö nugwo yadön aku röd abön mag akuyöbö, nöbö mö bli röd abölim, jɪ Adam wöröxön mag akuyöbö magalɪg wöröxmä. Adam nuŋ Nöbö mai höba rɪmɪdön Nöbö aliöm.

¹⁵ Adam mag gwogwo röŋ adaku keir; Jisas Krais ap wä nölön adaku keir. Adam ap kib mag gwogwo rɪmɪn, nöbö mö magalɪg wöröxöia. Makwam Jisas Krais nöbö mö ögwö yöxön wöröxmɪn, God nöbö mö akuyöbö magalɪg mɪ ödöriö uliöxön pɪ rɪ abön, ap wä mɪda nöla.

¹⁶ Nöbö panyöbö aku ap kib mag gwogwo röŋ adaku keir; God ap wä nöl adaku keir. Adam ap kib mag gwogwo panyöbö aku röŋ aku, God nugwön mönö diba yadön, nagö wöröxnaŋö röŋa. Makwam Adam halöu ha nuŋwa ap kib mag gwogwo rɪp duön duön, Jisas Krais ap wä hör nölmɪn, God, “Nöbö mö bla magalɪg öim öim kömö mɪdɪb maga rö,” röŋa.

¹⁷ Höd nöbö panyöbö i ap kib mag gwogwo rɪmɪn, hölul ölsö gwogwo ödöriö aku anɪŋ magalɪg pöŋa. Makwam mai, mag aliö akuyöbö yöi, God nöbö mö mɪ ödöriö uliöxön, pɪ ösös rɪ rɪ abön rɪmɪn, nöbö mö hölul mɪdölö cön akuyöbö, Jisas Krais nöbö panyöbö akwör ran, ñɪŋ kömö mɪdön nuŋ pɪsan wahax pɪ gɪrön mɪjöŋa.

¹⁸ Adam nuŋ ap kib mag gwogwo mag panyöbö iör rɪmɪn, hölul aku nöbö mö magalɪg pɪmɪn, God mönö diba yadön, “Nöbö mö magalɪg wöröxöñɪŋö,” röŋa. Makwam Jisas Krais nuŋ ap wä mag panyöbö iör rɪmɪn, God nöbö mö magalɪg ñigö nöbö mö kömö wä nɪ, me rön, kömö mɪdɪb mag aku nöliɪb maga ra.

¹⁹ Nöbö panyöbö i God mönö yadön aku röd abön aku, God nugumɪn, an nöbö mö magalɪg ap kib mag gwogwo rɪmɪŋa. Wop aku anɪŋ yöx pön hölim, jɪ an pɪsan mag gwogwo rɪmɪŋa. Mag akuyöbö akwör, nöbö panyöbö i God

mönö yadöŋ aku nugwön wöröxim, God nöbö mö magalig ñigö nöbö mö kömö wä nî me rîb maga ra.

²⁰ Nöbö mö höd ap kib mag gwogwo rî mîdmîdöia; lo mönö aku God mai nölöŋa. God lo mönö nölöŋ aku, nöbö mö, lo mönö röd abön ap kib mag gwogwo röl aku nugwîŋ, me rön, lo mönö nölöŋa. Makwam, ap kib mag gwogwo rîmîdim akuyöbö mîga rîm duöŋa. Jî God nöbö mö ap kib mag gwogwo rim piaku ñigö mî gôj uliöxön pî ri aböŋa.

²¹ Makwam, ap kib mag gwogwo hölul aku mî usüsör rön, nöbö mö magalig pîmîŋ, nöbäpö wöröxöi aliö mîdmä. Makwam God aliö nöbö mö piaku ñigö mî gôj uliöxön, pî ri abön, nöbö mö kömö wä nî, me rön, kömö öim mîdîb mag aku nöiöna. Nöbö Dîb ana Jisas Krais nuŋ mag wä mîda rî ri aböŋ aku mî, God mag akuyöbö cöna.

6

Jisas pîsaŋ mödö wöröxön öbîlmîŋa, rön, ap kib mag gwogwo rîb adaku rîbyöx nugwöinîŋ

¹ God anîŋ uliöx aku, nöbö mö bli yajöŋa, “Ap kib mag gwogwo amnîmab rî gir mîdîm mîdîm, God anîŋ höd nugwön pî ri abön rî akuyöbö yöi, mai anîŋ mî gôj uliöxön pî ri abönîŋö,” cöŋa.

² Makwam mönö inakmönö aliö akuyöbö yadöinîŋ! An ap kib mag gwogwo rîb mag rol aku, an mödö wöröxmîŋa. Makwam, madmag ana pabîlmîŋ, ap kib mag gwogwo rön rîbä nigöl.

³ Ñîŋ nugwöia, an nöbö mö Krais Jisas pîsaŋ nigîö nigön mîjnîŋö, rön, röbö palmîŋ aku, “Nuŋ wöröxöŋ aku döŋö an nigîö wöröxölîŋö,” rön, röbö palmîŋa.

⁴ An röbö palmîŋ aku, Krais Jisas pîsaŋ nöbäpö hogw möl bö pînön wöröxmîŋ mag akuyöbö röxa. Aku agapîm: Krais nuŋ wöröxîm, rig möl aku hogw pîlmä, jî Nuö ölisö mag keiryöbö nuŋwa rîmîŋ, nuŋ öbîlön kömö mîd mag akuyöbö, an kwo algör nöbäpö röxg hogw möla mîdöl aku röböxön, kömö mag yonjyöbö rola mîdîb maga ra.

⁵ Krais pîsaŋ nigîö nigön wöröxmîŋa makwam, nuŋ höbkal öbîlön kömö mîd mag akuyöbö, mai an kwo algör ör öbîlön kömö mîjnîŋa.

⁶ God nuŋ rîbyöx nugwöŋa, ap kib mag gwogwo rîb mag aku aŋadö ödöraŋ, mai nöbö mö piaku ñigö nag mabö rîb nöbö röxgîb ödöi gwogwo aku pön pîxîp duölaŋ, me rön, rîbyöx nugwöŋa. Makwam, mag gwogwo rîmîdöl adaku, Krais pîsaŋ bî katlö watlö um sô pîl pal nigîm wöröxöŋa.

⁷ Aku agapîm, nöbö mö mödö wöröxöi piaku, ap kib mag gwogwo rîb mag aku madmag ñîŋa pabîlmîŋ rîb maga nigöl.

⁸ An nugwöla, Krais pîsaŋ wöröxmîŋ makwam, nuŋ pîsaŋ kömö mîjnîŋa.

⁹ An nugwöla, Nuö nuŋwa rîmîŋ Krais öbîlön aku, nuŋ iswob wöröxen. Wopik wöröxîb îl aku Krais nugwo ap î rîbä maga nigöl.

¹⁰ Krais nuŋ wop paŋjyöbö iör wöröxöŋ aku, jî ap kib mag gwogwo rîb ölisö aku aŋadö yöm ra. Krais höbkal öbîlön du God pîsaŋ mîdöia.

¹¹ Makwam, an Krais Jisas pîsaŋ nigîö mîdön, ap kib mag gwogwo rol aku mödö wöröxön, öbîl God pîsaŋ kömö mîdölîŋö, rî rîbyöx nugwîŋ.

12 Ap kib mag gwogwo rīb mag aku, ñigö wabɪl pɪxɪp du, nag mabö rīb nöbö röxg mɪdön, ap kib mag gwogwo cɪne, cöna. Makwam ñɪŋ wöhö cöña.

13 Rīb gwogwo ñɪŋ aku, mɪxɪñ in wajmag ñigö rīb mɪŋi, ap kib mag gwogwo ran, me rön, pɪxmɪjön aku, ñɪŋ mɪxɪñ ñɪŋa rīb rīb bla magalɪg mɪ anadö wöhö cöña. Jisas pɪsan wöröxön öbilöl makwam, rīb madmag ana God nugwo nölon, mɪxɪñ rīb piaku God nugwo nölon, nuŋ rɪg yad mag akwör cɪnɪŋö, rɪ rɪbyöx nugwɪŋ.

14 Höd lo mönö adaku nugwön cɪnɪŋö, rɪ rɪbyöx nugumä aku, jɪ ap kib mag gwogwo rīb rīb akwör ñigö pɪxmɪn, mag gwogwo rɪmɪdöia. Makwam weik mag aku rola mɪdölöi. God ñigö uliöxön pɪmɪn, Krais nöbö mö nuŋwa mɪdöi aku mɪ, nugwo cɪrɪpön, ap kib mag gwogwo rɪmɪdöi akuyöbö röböxöña.

Hölul mɪdöl mag rol akwör dɪnɪŋa

15 An lo mönö adaku rɪŋ, God nugwön anɪŋ pen; nuŋ keir anɪŋ uliöxön, Krais nugwo yad abmɪn hön, anɪŋ ñöx ñigön wöröxön aku mɪ, pöna. Makwam, ap kib mag gwogwo akwör rɪ mɪjɪnɪŋönö? Mɪ wöhö! Mag akuyöbö röinɪŋ.

16 Ñɪŋ nugwöia, ñɪŋ nöbö dib i nugwo yadön, “An nöbö nag mabö rīb nagö mɪdön, mabö kai yajɪnö cɪnɪŋö,” rɪmɪjön aku, ñɪŋ nöbö dib aku mo nuŋwa mɪdöia. Ñɪŋ ap kib mag gwogwo rīb mag aku, nag mabö rīb nöbö röxg mɪjön aku, ap kib mag gwogwo rīb adaku moa mɪdön wöröxöña. Makwam ñɪŋ God mönö rɪg yad mag aku nag mabö rīb nöbö röxgɪb mɪjön aku, God mönö rɪg yad mag aku moa mɪdɪŋ, nuŋ ñigö nöbö mö wä nɪ me cöna.

17 Höd ap kib mag gwogwo rīb rīb akwör ñigö pɪxmɪn, nag mabö rīb nöbö röxg mɪdön, paŋ adakwör rɪmɪdöia. Makwam mai, Jisas mönö wä aku nugwön, mɪ anadö nugw pöia. Aliö alöi aku, nɪ God nugwo rɪ ablaŋe rɪmɪdla.

18 God nuŋ rɪmɪn, ñɪŋ ap kib mag gwogwo moa mɪdmɪdöi adaku wopik röböxön almedö mɪdön, God nag mabö rīb nöbö mö röxg mɪdön, nuŋ rɪg yad mag akwör rɪ rɪ ab mɪdöia.

19 Makwam ñɪŋ keir ölsö mɪdölöi aku mɪ, mönö yadɪba rɪmɪdɪl kɪ, nɪ wöxnö ör yadmön nugw rɪ abɪŋ, me rön, wöxnö ör yajɪna.

Höd ñɪŋ rīb gwogwo akwör yöxön, nag mabö rīb nöbö mö röxg mɪdön, mɪxɪñ in wajmag ñɪŋ bla ap kib mag gwogwo ödöriö rɪp duön, mɪ ödöriö rɪ gwogwam rɪmɪdöia. Makwam weik rīb wä ödöriö yöxön, nag mabö rīb nöbö röxg mɪdön, mɪxɪñ in wajmag ñɪŋ bla God mönö rɪg yad mag akwör rɪp duön, kömö wä akwör mɪjöña.

20 Höd ap kib mag gwogwo rīb mag aku nag mabö rīb nöbö mö röxg mɪdmɪdöi aku mɪ, God mönö rɪg yad adaku ñigö nugwidɪx mɪdmɪn, mo nuŋwa mɪdmɪdölöi.

21 Makwam höd rɪ gwogwam rɪmɪdöi mag aku weik nugwön yajöña, “Öim aliö alön mag gwogwo rɪmɪdöl aku möigw ha. Aliö alön ap wä i pölölɪŋö,” cöña. Nöbö mö aiön piaku wöröxɪba cöña.

22 Makwam wopik God nuŋ rɪmɪn, ñɪŋ ap kib mag gwogwo rīb mag aku mo mɪdmɪdöi aku, God ñigö kömö pɪm almedö mɪdön, God nag mabö rīb nöbö mö röxg mɪdön, God nugwan wä cön adakwör rɪ gɪrön, kömö öim öim mɪdɪb mag aku pöña.

23 Ap kib mag gwogwo rīb adaku rɪp duön, pe pön wöröxnɪŋa; jɪ Nöbö

Dib ana Jisas Kraiss pisanj nigio nigon mjinj aku, God anij komo oim oim midib mag aku hor noiona.

7

Nij Kraiss mixin nujwa midoi aku, nuj pisanj woroxma

¹ Nij haul nobo molou nobo lo mono nugwoi piaku. Nij nugwoia, nobo mo komo midoi bla akwor lo mono mai diona; woroxmijon aku, omoro nigobli miden.

² Lo mono i yada, nobo nujwa mijona, monij nujwa nobonij yoho mijona; ji nobonija woroxon aku, lo aku porona.

³ Mo aku nobonija komo midan nugugiron, du nobo yonyobo i pon aku, nuj yajona, "Lo mono rod abon, nago nobo kib mag yonib mo," me cona. Makwam nobonija woroxan, du nobo yonyobo pon aku, mono midol; "Lo mono rod abon, nan nobo kib mag yonib mo," me ron, yadenim.

⁴ Makwam haul nobo molou nobo. Mag akuyobo akwor, nij Kraiss mixin nujwa midoi akuyobo, nuj pisanj woroxma aku, lo mono pi cici nig midoi aku robxm-in, Nobo i nigob pa. Nobo woroxon obilon Nobo aku nigob pa. An God nugwo wa con mag akwor rij, ap mag nimiba God nugwo nolib bli yaxonij, ron, an pa.

⁵ Hod Kraiss an polon wop aku, ap kib mag gwogwo rib mag aku anij cici pig midmida. Lo mono adakwor mai dinij, ri ribyox nugumidol aku, ji rib gwogwo yuo an kwo riba nolm-in, bi acixa nimon woroxib il aku woxno nigm-in, mid ri ab gi midmidolol. God pisanj midib maga nigolon.

⁶ Makwam weik Kraiss pisanj woroxol aku, lo mono anij nag roxg nigon pi cici nigmid aku pal gul ri abon, juda lo mono kai kitim adaku nugwon mai duolol; God Inoma riba nolmid adakwor nugwon mai duola.

Lo mid aku mi, ap kib mag gwogwo rol aku woxno nugwola

⁷ Makwam, an agamo cinij? God lo mono yadm-in yadmä aku, mono gwogwo yado, cinijono owa? Mi woho! Aku alio yadinij.

Lo midoloxisoho, ni ap kib mag gwogwo podiom mid aku nugwoyox. Lo mono ado i kai kiton yadmä, "Nobo mo bli ap nij piaku ap ni i alig midoxisoho, ron, rib aku yox nugumijeij, rimä. Makwam, ni nugula, nobo mo bli ap nij bla ap ni i alig midoxisoho ron ribyox nugumijin aku, ap kib mag gwogwo cina.

⁸ Makwam, ni ribyox nugula, mai ni ap kib mag gwogwo ron, nobo mo bli ap nij piaku ap ni i alig midoxisoho, ron alio ribyox nugwoinom. Ni alio ribyox nugumidil aku, ji riba ap kib mag gwogwo rib maga madmag na p-xip dum-in, nobo mo bli ap nij piaku ap ni i alig midoxisoho ri rib alio yox nugula. Makwam lo mono midoloxisoho, ap kib mag gwogwo rib maga oliso midolox, nobo modö worox akuyobo roxg midoxa.

⁹ Lo monö, mag aku rö, mag aku rolö, rimid aku ni hön nugumidoi. Ni komo midma. Ji lo monö maga hom, ap kib mag gwogwo rib mag aku nobo komo mid akuyobo roxg komo nigon, ususor ron ni p-xip dum-in, woroxma.

¹⁰ God lo monö nolon aku, anij oim midib odoi aku yabuoxa, ji ni woroxib mag akwor nolona.

¹¹ Makwam, ni ribyox nugula, mai ni ap kib mag gwogwo ron, nobo mo bli ap nij piaku ap ni i alig midoxisoho, ron alio ribyox nugwoinom. Ni

aliö ríbyöx nugumídíl aku, jì rímgör ap kib mag gwogwo ríb mag aku du yuöríb madmag na pön píxíp dumín, nöbö mö bli ap ññj piaku ap nì i alíg mídöxisöñö rön ríbyöx nuguma. Ap kib mag gwogwo ríb mag aku, God lo mönö ríg yadön akwör pön, nì píl pal nígöñj.

¹² Makwam, an nugwöla, God lo mönö aku leia mída. An nugwöla, “Nöbö mö bli ap ññj piaku ap nì i alíg mídöxisöñö, rön, aliö ríbyöx nugumíjeñ,” lo mönö aku, God nunj keir mönö ölsö yadön aku, lei akwör, mì ödöriö wä akwör mída.

¹³ God lo wä aku nì píl pal nígím wöröxim mönö? Aku yöi wöhö! God lo mönö wä aku yadmín nugul aku, ömörö diba pöin. Ap kib mag gwogwo ríl aku, ömörö diba pína. Makwam God anñj lo mönö yadön aku, ríb i keir yöx nugwön yadolönj; ap kib mag gwogwo ríb mag aku píx diba míd aku nugwínj, me rön, lo mönö yadöñj. Makwam, God lo mönö aku yadmín nugul aku rímín wöröxölm; ap kib mag gwogwo ríb mag aku, lo mönö wä aku pön, nì píl pal nígímín wöröxma.

Ap röinñö rön ríbyöx nugumídöl ap piakwör rímídöla

¹⁴ An nugwöla, lo mönö aku, God ríba nölmín kai kítmä. Makwam nì nöbö akwör mídla; nì nag mabö ríb nöbö röxg mídön, höbwab ríb madmag nì aku öim dumíd ap kib mag gwogwo ríb adakwör.

¹⁵ Makwam, ap wä cínö, rì ríbyöx nugul adaku röi; nì ap kib mag gwogwo ríb adaku, nì mag aku ríb gwogwo yöx nugul aku, nì akuyöbö röinö, ríl adakwör ríla. Makwam pödpöd rímín aliö ail aku nugwöi.

¹⁶ Nì rì gwogwam röinö, rì ríbyöx nugul adakwör ríl aku, nì nugula, ríb mag na aipam God lo mönö maga aipam níg nugugu mída.

¹⁷ Wopik nì keir mag gwogwo i röi. Nì keir mag gwogwo cínö, rön, röi; ap kib mag gwogwo ríb mag aku höbwab yuöríb madmag na yuö kwo míd akwör ra.

¹⁸ Nì nugula, nì nöbö akwör mídíl aku, höbwab ríb madmag yuö nì kwo míd ri aböl. Höbwab ríb madmag na ríb wä i nölanj, ap wä i röin. Ríb mag nì aku, mag wä akwör cínö, rì ríbyöx nugul aku, jì nì ríbä maga nígöl.

¹⁹ Almín, mag wä akwör cínö, rì ríbyöx nugul mag aku, rímídöi; rì gwogwam röinö, rì ríbyöx nugul mag akwör öim rímön dumída.

²⁰ Makwam, nì röinö, rì ríbyöx nugul mag akwör rímídíl aku, nì keir ap gwogwo rímídöi. Ap kib mag gwogwo ríb mag aku höbwab ríb madmag na yuö kwo míd akwör rö rö rímída nugwön rímídla.

²¹ Makwam, nì nugula, nì rì ri abnö rön nugul aku, jì öim rì gwogwam ríb maga ra.

²²⁻²³ Ríb na aku God lo nölonj aku mì ödöriö wahax píl aku, jì höbwab ríb madmag na yuö kwo akuyöbö keir rön, ríb mag na aku písanj nuö nuö rímín, ap kib mag gwogwo ríb mag aku míxíñ na yuö kwo mídön, nì wob cíci nígímín, nì kílabís nöbö i röxg mídla.

²⁴ Nì wahax pöi; nöbö líblíb ríbä röxg mídla. Höbwab ríb madmag nì aku nì píl pal nígíba rímída; agö nöbö m nì kömö pön?

²⁵ Nöbö Dib ana Jisas Kraiss ör! God nugwo ri ablaje rímídla!

Makwam mönö yadmídíl kì aliö mída: ríb na aku God nugwo nag mabö ríb nöbö röxg mídíl aku, jì höbwab ríb madmag píx yuö nì kwo, ap kib mag gwogwo ríb mag aku nag mabö ríb nöbö röxg mídla.

8

God Inöma an pisanj mijön aku, an nöbö mö pödiöm mijniŋ?

¹⁻² Makwam an Krajs Jisas pisanj nigjö nigön midöl aku, Krajs Jisas nuŋ wöroxim, God Inöma komö mag nöl aku, nuŋ aniŋ komö pim+n, an wopik ap kib mag gwogwo r+b mag aku aipam, wöroxib mag aku aipam, ñigö nag mabö r+b nöbö mö röxg midölä. Makwam, God aniŋ mönö diba yadenim.

³ Makwam an nöbö mö wä midölä aku, God lo adaku r+p duön, mid ri abib maga nigöl, God Ha nuŋwa keir aku yad abim+n, nöbial i mixiñ höbwab r+b madmag an akuyöbö röxg nigön, höŋa. Nuŋ wöroxön ap kib mag gwogwo r+b mag aku aŋadö r+ hör aban, me rön, God nuŋ Ha nuŋwa keir höjöpäl ur nölib ap i röxg yad abön, ap kib mag gwogwo r+b mag aku nöbö mö madmag p+x yuö ñiŋ kwo mid aku, mönö diba yadön, pörö, röŋa.

⁴ God alöŋ aku, ñiŋ r+b gwogwo madmag p+x yuö an bebö wöl adaku röböxön, God Inöma r+ba nölmid adaku r+p duön, lo mönö ni yadm+d aku r+ ri aböñiŋö, rön, röŋa.

⁵ Nöbö mö r+b gwogwo yuö ñiŋ bebö wöl+m, adakwör r+m dum+d piaku, yuör+b madmag ñiŋa agö r+bim yöxöi r+b mag akwör r+byöx nugwöia. Makwam nöbö mö God Inöma ñigö r+byöx nölm+n rim dum+d piaku, God Inöma agö r+bim yöx nugw mag akwör r+byöx nugwöia.

⁶ Nöbö mö höbwab r+b madmag ñiŋa agö r+bim yöxöi r+b mag akwör r+byöx nugwöi bla, paŋ adakwör ap kib mag gwogwo rön wöroxöña. Makwam nöbö mö God Inöma nugwan wä cön adakwör r+byöx nugwöi bla, adakwör r+ ri abön, God pisanj nigjö nigön komö midön mid ri aböña.

⁷ Nöbö mö höbwab r+b madmag ñiŋa agö r+bim r+byöx nöl adakwör r+byöx nugwöi bla, r+b mag ñiŋa God nugwo kwolmal röxg m+da. R+b mag ñiŋa God lo nuŋwa nugwöl; God lo nuŋwa nugub maga midöl.

⁸ Nöbö mö r+b gwogwo madmag p+x yuö ñigö bebö wöl+m, adaku r+m dum+d piaku, God nugwan wä cön adakwör r+b maga nigöl.

⁹ Makwam ñiŋ nöbö mö God Inöma yuö ñiŋ kwo mid bla, r+b gwogwo madmag p+x yuö ñiŋ bebö wöl adaku r+m+dölöi; God Inöma ñigö r+byöx nölmid adakwör r+m+döia. Nöbö mö Krajs Inöm nuŋwa yuö ñiŋ kwo midöl bla, Krajs nöbö mö nuŋwa midölöi.

¹⁰ Krajs nuŋ yuör+b ñigö kwo mijön aku, ap kib mag gwogwo r+b mag aku r+m+n, mixiñ ñiŋa wöroxiba r+m+da; j+ Jisas wöroxim God ñigö nugum+n, nöbö mö wä röxg midöi akuyöbö, Inöm nuŋwa ran, inöm ñiŋa komö mijöna.

¹¹ God r+m+n Jisas öb+lön aku, Inöm nuŋwa yuör+b ñigö kwo mid makwam, God panyöbö akwör ñigö algör ran, Inöm nuŋwa yuör+b ñigö kwo mid aku, nuŋ mixiñ ñiŋa komö midib maga nöiöna.

¹² Makwam, haul nöbö mölöu nöbö, an r+ba m+da. R+b gwogwo madmag p+x yuör+b an kwo pab+l nölan adaku c+n+iŋ, rön, r+b aku nölöiniŋ.

¹³ Adaku r+m dum, wöroxiba r+m+döia. Makwam God Inöma ñigö r+ nölm+n nugug+rön, ñiŋ ap kib mag gwogwo r+m+döi aku aŋadö röböxöñ aku, God pisanj komö mijöña.

¹⁴ God Inöma r+ba nölm+n nugug+rön yönm+döi nöbö mö bla, God halöu ha nuŋwa m+döia.

¹⁵⁻¹⁶ Ñiŋ pöi Inöm aku, ñigö pön p+xip dum, ñiŋ höd ipöxm+döi mag akuyöbö iswob ipöxön, nag mabö r+b nöbö mö röxg m+deñ+m. Ñiŋ pöi Inöm

aku, nuŋ ri:m, God halöu ha nuŋwa mïdöia. Aliö nugwön an nugwo “Aba! Acö!” ri:mïdöla.

¹⁷ An halöu ha nuŋwa mïdöl makwam, ap wä pödiö pödiö halöu ha nuŋwa nöiön aku, an p+nŋa. Makwam Kraiŋ nugwo yad höimöuön r+ gwogwam rim aku, anŋ kwo algör r+ gwogwam r+ŋ, ipöxöinŋ aku, God Kraiŋ nugwo p+ ri abön röŋ mag akwör anŋ kwo algör p+ ri aböna.

Mai mïd ri abnŋa

¹⁸ Rïb na yöxla, Kraiŋ nugwo ci:rip gi mïdön, ömörö bli pön, öliöx mŋjnŋ aku, ap ulmïdö. Mai God nuŋ ap wä ödöriö anŋ nölan, nuŋ piŋan mïd ri ab mŋjnŋ aku, ap dib.

¹⁹ God ap agap apim r+ nŋgön bla magaliŋ weik mïd ri abib maga nŋgöl. Ap bla magaliŋ pöx mïdŋ, God nuŋ halöu ha nuŋ bla wöxnö pön wop akwör, nuŋ ran, ap piaku iswob mïd ri aböna.

²⁰⁻²¹ R+ mag aku, God maduar ör nugwogwo cönŋö röŋ mag akwör ra. Makwam God maduar ör nugwöŋa, halöu ha n+ bla wöxnö p+n wop aku, n+ rimön, halöu ha na wahax pön mïd ri aböŋ aku, ap magaliŋ r+ nŋgim bla algör, liduen, wahax pön mïd ri aböna.

Makwam ap r+ nŋgön piaku, höd mïd ri aben. Anŋ ran, halöu ha nuŋwa keir ödöriö mïdön nuŋ piŋan mïd ri abnŋ wop akwör, iswob ran ap bla mïd ri aböna.

²² An nugwöla, ap God r+ nŋgön piaku magaliŋ mïd ri abib maga ri:mïd aku, j+ maduar ör ömörö ri:m, mö ha yöx+ba ha n+m+m+n rŋg ölin p+l mag akuyöbö ri:mïda.

²³ Makwam ömörö aku an aipam mïda. Mai ñgö anadö p+nö, röŋ, God nuŋ Inöma aku höd gör abm+n hön yuörib an kwo mïd aku, j+ wop kaiyöbö anŋ halöu ha nuŋ keir ödöriö wöxnö paŋ, m+xiñ yonyöbö pugul nŋgnŋö, röŋ, rïb madmag ana yuö kwo ömörö aku pön, mögörib döul il k+ pöx mïdöla.

²⁴ God ap mai wöxnö nŋgönŋö röŋ mönö aku nugw p+m, anŋ pöŋa. Makwam ap agap bilim mai wöxnö nŋgön aku magaliŋ mödö nugwöl+x aku, weik rïbyöx gïba aliŋ mïdön wop maiyöbö aku pöx mïdölöl+x. Mödö nugwöi ap aku pöx mïdeñm.

²⁵ Makwam, ap mai wöxnö nŋgönŋö, r+ aku rïbyöx nugwön, ip+tm+n nugug+rön pöx mïdölöl; rïbyöx gïba aliŋ pöx mïdöla.

²⁶ Nöbö mö gö mïdölöl aku, j+ Inöma anŋ r+ nöl gi:r mïda. An God höjöpainŋö, röi aku, j+ pödpödiö God höjöpainŋ aku nugwölöl. J+ Inöma an adö mïdön ömörö ana pön God höjöpalmïda. Nöbö mö nugub mönö yöi wöhö; ömörö diba pön höjöpalmïda.

²⁷ God rïb mag an aku magaliŋ nugwa; nuŋ Inöma rïb nuŋwa aipam nugwa. Inöma nuŋ, an Kraiŋ Jisas nöbö mö nuŋwa ömörö pön, God nugwo yadan, yadmïd mag akuyöbö cöna. Inöma nuŋ God höjöpäl gi:r mïd aku, God cinö, röŋ, rïbyöx nugw mag akwör höjöpäl gi:r mïda.

²⁸ An nugwöla, God nugwo madmag nŋgöl nöbö mö bla, God nuŋ anŋ nugwid+x mïdan nugug+rön, ap bli keir ren; mïd ri abnŋ adakwör anŋ cöna. God nuŋ maduar ör rïbyöx nugwön rŋg yadöŋ mag akuyöbö, anŋ “Ñgö n+ pöl hönö,” röŋa.

²⁹ Makwam mag akwör, God nöbö mö höd nugwör bla, “Nı rımön, ñıñ Ha na rıg mıd mag akuyöbö wöxnö nıgön, pıgnıñ nölöunıñ nöbö nuñwa mıga ödöriö mıjönıñö,” röña.

³⁰ Makwam, nöbö mö Ha na röxg mıjönıñö, röñ nöbö mö bla, “Ñıgö nı pöl hönö,” röña. Nöbö mö, nı hönö, röñ nöbö mö bla, ñıgö nöbö mö hölul mıdölö, röña. Nöbö mö ñıgö hölul mıdölö, röñ bla, Ha na mıl wä alıg mıd mag akuyöbö, ñıñ pañ mag akwör rıg mıjönıñö, röña.

Krais anıñ madmag nıgön nugwidıx mıd ri aböna

³¹ Makwam anıñ alön pı ri abön rı aku, yön anıñ rı gwogwam cön? Nöbö i anıñ rı gwogwam rıb maga mıdöl, mı wöhö!

³² God nuñ Ha nuñwa keir aku anıñ, me rön, yad abmın hön wöröxön aku ap dıb ödöriö. Makwam God anıñ alön makwam, nuñ anıñ pı ri abön, ap wä wä akwör anıñ algör nöiöna.

³³ God nuñ anıñ yad nıg aku, yön anıñ mönö diba yajön? God nuñ keir rımın an hölul mıdöl aku, mönö mıdölö, röña.

³⁴ Makwam, nöbö kai anıñ mönö diba yajön? Nöbö i aliö yadıbä maga mıdöl. Krais Jisas anıñ ñöx nıgön wöröxön öbılön du God imag mırıx adö mıdön, anıñ, me rön, Nuö höjöpäl gir mıda.

³⁵ Krais anıñ madmag ödöriö nıg makwam, yön nugwo wöhö rön anıñ pı asıx hör nıgön? Ap i keir wöxnö nıgön, anıñ pı asıx hör nıgıb maga mıdöl. Anıñ ömörö bli wöxnö nıgönıñö,

öliöx mıjnıñö,

kiö diba wöröx mıjnıñö,

wölıj mıdenıñö,

rıb diba yöx mıjnıñö,

nöbö bli anıñ, Krais pısañ mıdöıñö, rön,

anıñ rı gwogwam cönıñö,

pıl pal nıgönıñö,

ap agapım cön,

Krais pısañ nıgiö nıgön mıjnıña.

³⁶ Mönö akuyöbö God Mönö kai kıtön yadmä,

“Nagö pısañ mıdöl aku, öim anıñ nugwön,

hön sipsıp röxg pıl pal nıgnıñö rön nugwöıñö,” rımä.

³⁷ Makwam, an wöröxıbi röxg mıbıl yöraku mıdöl aku, jı anıñ madmag nıgön wöröxön Nöbö aku pısañ mıdön, wä rañ nugugırön, mıd ri abön ap piaku ipöxöıñö.

³⁸ Adaku nı nugula, wöröxnıñö mıjnıñ, God anıñ madmag nıg gör mıjöna nugwön ap i anıñ pı asıx hör nıgıb maga mıdöl. God ejol nuñ bla, ap ölısö adöx sö mıd bla, ap ölısö gwogwo bla, ap weik mıd bla, ap mai mıjön bla,

³⁹ ap bıł pisak mıd bla, ap mö pıbak mıd bla, ap agap apım mıd bla magalıg, ap i anıñ pal kıtu hörır nıgıba mıdöl. Nöbö Dıb ana Krais Jisas mıd aku, God anıñ madmag nıg gör mıjöna.

9

God rıb nuñwa keir yöxön Isrel ada ñıgö pıba rımıdöña

¹ Mönö yadmídíl kí, nî Kraís nöbö nuŋwa mídíl aku, inakmönö hörön yadmídöi. Inöm Leia ríb mag na yadmída, mönö yadmídlö aku mönö mi yadmídlanjö, rímída.

²⁻³ Makwam haul nöbö mölöu nöbö. Isrel nöbö mö bli Kraís nugw pölöi akuyöbö, mai mönö diba nugwön ölinj höb diba pön aku, nî mî ödöriö ögwö yöxmída. Makwam, nî mî ríb mîga yöxmída. Madmag na öim ölinj diba pílmída. Nî mör yadmída, ödöi mídóx aku, nî haul nöbö mölöu nöbö nî bla ñigö ñox nigön, ölinj höb diba pímon, ñinj piönjö kömö duöyíxa.

⁴ Aku agapím: God Isrel ada akwör ñinj halöu ha na mídín, me rön, mil wä nuŋwa ñigör yabuön, nî ñigö mag akuyöbö cínö, rön, mönö ölsö ma ñigör yad nigön, lo mönö nuŋ aku ñigör yad nölön, ñinj agö magím rön God höjopalíb ram aku ödöriar höjopalíb mönö aku ñigör yad nölön, nî pödpöd rön nöbö mö pí ri abín mönö wä aku ñigör yad nölöu.

⁵ Isrel nöbö mö nöhöninj maduebö ñinja Ebrahim, Aisak, Jekop nöbö piaku. Ebrahim, Aisak, Jekop halöu ha yöxm yöxp höuöilmel ríp duön, Isrel nöbö mö ñigö yöx pön hemä. Hödig wadig panyöbö akwör yöxp höuöilmel ríp duön, Kraís nugwo nöbö ödöriö yöx pön hemä. Kraís nuŋ keir God mídön, nöbö mö magalig nugwidíx mída. Ñinj magalig ib nuŋwa öim yadinj bíl sö duan.

⁶ God Mönö yadön aku, yadön mag akwör röŋa. Isrel halöu ha yöxm yöxp höuöilmel ríp duön, yöx pön hem bla bli Isrel nöbö mö ödöriar mídölöi.

⁷ Ebrahim halöu ha yöxm yöxp höuöilmel ríp duön yöx pön hem bla bli Ebrahim halöu ha nuŋwa ödöriar mídölöi. God Ebrahim nugwo yadöŋa, “Aisak halöu ha yöxön bla akwör halöu ha nanj adö mijöñinjö,” röŋa.

⁸ Makwam, Ebrahim halöu ha yöxm yöxp höuöilmel ríp duön, yöx pön hem bla bli God halöu ha nuŋwa mídölöi. God mönö ölsö ma yad nigmín, Ebrahim halöu ha yöx pön höñ halöu ha bla akwör, ñinj God halöu ha nuŋwa mijöña.

⁹ God Ebrahim nugwo mönö ölsö ma aku yad nigön yadöŋa, “Wop nî yad nigím wop akwör nî höuöil hömön, mönanj nagö Sera ha i yöx pön höñinjö,” röŋa.

¹⁰ Makwam auso ana Rebeka ha nuŋwa mös hogwa nuö panyöbö akwör yöxöŋa. Nöbö aku nöso ana Aisak.

¹¹⁻¹² Makwam God ríb nuŋwa keir yöx nugw mag akwör cöna. Nöbö mö kai yad nigínö, cön aku, yad nigöna. Ñinj ap wä bli rímijöñ aku nugwön yad nigen. God ríb nuŋwa keir yöx nugw mag akwör cöna. Mag aliö akwör, nöso auso an Aisak Rebeka mönöbö hogwa ha waba yöxölim mag aku, God nuŋ Rebeka nugwo yadöŋa, “Ha nagö höda yöxnö aku, nöbö dib röxg miden; nuŋ ha pig nagö aku mabö rí nöiöninjö,” röŋa. Ha wöta alig mibíl piaku mídmin nuöma ha yöx pön hölön wop aku, ha hogwa ap waiö ap gwogwo i rímín nugwön wöhö, God ríb nuŋwa keir nugwön aliö yadöŋa.

¹³ God Mönö ríb mîŋi kai kítim aku, God mönö yadön yadöŋa, “Nî Jekop nugwo madmag nigön píla, jî Iso nugwo madmag nigön poiö,” röŋa.

God nuŋ rímíd aku, ödöriö akwör rímída

¹⁴ Makwam, God ödöriö akwör rîmîdölö, cîñîñ ä? Wöhö! Nun ödöriö akwör rîmîda.

¹⁵ God nun Mosîs nugwo yadöña,
 “Nöbö mö ögwö yöxîñ bla ñîgö ögwö yöxna.
 Nöbö mö madmag ñîgön pî ri abîñ bla

ñîgö madmag ñîgön pî ri abnö,” röña.

¹⁶ Makwam nugwöla, anîñ keir ususör rön rôl aku nugwön anîñ pen; anîñ keir ususör rön rîbyöx gî mîdöl aku nugwön anîñ pen. Nun keir nöbö mö ögwö yöxön pöna.

¹⁷ God Mönö rîb mîñî kai kîtim aku, God mönö yadön Pero nugwo yadöña,
 “Nî höd rîbyöx nuguma, nöbö mö mögöriñ piaku piaku mîdöi bla magalîg nugwöña, nagö kîñ Ijip yöbö aku nöbö dîb nöbö ölisö ödöriö, jî nî God yadmön nagö hör nöbö i rôxg mîjîñö. Aiöna, ñîñ nugwön, mönö aku yadîp duön mönö, îb na urîñ mögöriñ adadö piaku piaku magalîg diöna. Adakwör rîbyöx nugwön nî keir rîmön, nagö Ijip kîñ mîdlañö,” röña.

¹⁸ Makwam nugwöla, God rîb nunwa keir nugw aku, nöbö mö bli ögwö yöx aku nöbö mö bli ñîgö nugwogwo ran, rîb gwogwo ñîñ yöx nugwöi aku jöjö diöna.

¹⁹ Ñîñ bli God rî akuyöbö nugwön yajöña, “God nunwör rîmîñ, rîb ñîñ aku jöjö du aku, pödpöd rîmîñ, mîd ri abölöiñö, rön, anîñ mönö diba yajön? God nun keir, ‘Ap piaku cönîñö,’ cön aku, nöbö kai nun piöñö, ‘Ap bla renîñö,’ cön?” cöña.

²⁰ Aliö yajöñ aku, jî ñîñ nöbö dîb kaiyöbö rôxg mîdön, mönö nun aku rîba pöñ?

Mag akuyöbö, God Mönö aku nöbö nagö Aisaia kai kîtön yadöña, “Nöbö i mögö pön wi yöj i rîm, wi yöj aku nugwo yadön, ‘Pödpöd rîmîñ nî aliö rîlö,’ rön yaden. Mî wöhö!” röña.

²¹ Wi yöj rîba rîmîd nöbö aku, nun rîb nunwa keir yöx nugw mag akuyöbö cöna. Mögö pañyöbö mîñî pîñ wöd rag hö, wi yöj wä wä wop pañ pañ urîb i rî ñîgön, wi yöj hör öim öim urîb i rî ñîgöna. Aku mönö mîdöl; rîb nunwa keir.

²²⁻²³ Mag akuyöbö aku mî, God ra. Nun nöbö mö mag gwogwo rîmîdöi akuyöbö nugumîñ, mî ödöriö ipîtmîñ, ñîgö pîl pal ñîgîb maga rî aku, jî nun mab ab gîba alîg mîd aku nugwön ölisö mag nunwa nugwîñ, me rön, ñîgö rîmgör aliö alöl. God maduar ör rîb nunwa keir yöx nugwön yadöña, nöbö mö ögwö yöxön pî ri abîñ nöbö mö akuyöbö mîl wä na aku nugwîñ, me röña. Makwam, nöbö mö piaku mîl wä na aku nugwîñ, me rön, nun nöbö mö rî gwogwam rîmîdöi akuyöbö rîmîñ, rîb mag gwogwo ñîña jöjö dua.

²⁴ Nöbö mö uliöxön pî ri abnö, rön aku, anîñ Juda nöbö mö aipam, Juda nöbö mö yöi akuyöbö aipam, yadöña.

²⁵ Mönö ada akuyöbö, God mönö yadön bli nöbö Hosea God Mönö rîb mîñî kai kîtön yadöña,

“Nöbö mö nî mîdmîdölöi akuyöbö,

ñîgö ‘nöbö mö nî’ me cîna.

Nöbö mö madmag ñîgmîdöi akuyöbö,

ñîgö ‘nöbö mö madmag yöbö nî’ me cîna.

Makwam Hosea God Mönö rîb mîñî kwo kai kîtön yadöña,

26 Höd ‘Nöbö mö na midölöinjö,’ rîm akuyöbö, mögöriþ panyöbö akwör ñigö,

‘God öim kömö mid Nöbö halöu ha nuñ,’ me cînö,” röña.

27 Makwam God Mönö riþ miñji, God mönö yadriþ nöbö Aisaia mönö bölölö rön yadmîda,

“Isrel ada rig jîmi ban yuö halaia rig mid akuyöbö
mîga aliö mijöñ aku,

jî Nöbö Diba nuñ hör ul adö iör
kömö pöna.

28 Aku agapîm: Nöbö Diba nuñ ringör
nöbö mö mögöriþ il kî midöi akuyöbö

magalig mönö diba yadön
añadö painjö nöiönñjö,” röña.

29 Aiön mag aku, Aisaia nuñ höd God Mönö riþ miñji kai kitön yadöña,

“Nöbö Diba keir ölisö alið mid aku,
anîñ halöu ha hör mag i röböxölöx aku,

Sodom Gomora nöbö mö ñigö rig röñ mag akuyöbö,
anîñ röx,” me röña.

Isrel ada aipam Jisas mönö wä aku nugw pîñ

30 Makwam, nugwi! Juda nöbö mö yöi akuyöbö, höd, mid ri abön God pîsan ñigiö ñigön mijññjö, rön, aliö riþyöx nugwölim aku, jî weik Jisas mönö wä aku nugw pîmîñ, God ñigö hölul midölö rîmîñ, nuñ pîsan ñigiö ñigön midöia.

31 Makwam Isrel nöbö mö höd God lo mönö aku pön, rig yad yad mag akwör riñjö, rîmä aku, jî weik nuñ pîsan ñigiö ñigön midölöi.

32 Aku agapîm: Ñîñ God mönö ölisö ma aku nugw pölöi. An keir adö bli rön nuñ pîsan ñigiö ñigön mijññja, rön, God nuñ rig wä ñigöñ adaku dunjö, rîmîñ nugugîrön, yödpîlö ñîña rig rol aku pal bokwîr abîm pîñ biröia.

33 Mönö akuyöbö, Aisaia nuñ God mönö yadön aku kai kitön yadöña,

“Nugwi! Nî taun dib Saion rig i ñigmön,
nöbö mö rig aku pal bokwîr aban pîñ bîcöña;

jî nöbö mö nugwo nugw pîmîjññ akuyöbö,

God nugwön anau peññjö,” röña.

10

Isrel ada, an keir lo mönö adaku mai dinñjö, rön, riþ duön pîñ bîrmä

1 Haul nöbö mölöu nöbö. Riþ ölisö nî yöx nugul aku, God nöbö mö nî Isrel ada ñigö kömö pan, me rön, nugwo öim öim höjöpä gir midla.

2 Ñîñ rîmidöi mag akuyöbö nugwön nugula, an God nöbö mö nuñwa mijññjö, rön, mî ususör rîmidöi aku, jî riþyöx nugw ri abölöi.

3 “Krais wöroxön aku, God anîñ, ‘Nöbö mö hölul midölö nî,’ me cönñjö,” rön riþ aku yöx nugwöyîx aku, jî adaku riþyöx nugw ri abölöi. Riþ mag ñîña keir adakwör yöx nugwön yadmä, “Lo adaku riñ dumîjññ aku, nöbö mö wä nuñwa mijññjö,” rîmä. Makwam, lo mönö adaku mai dinñjö, rön, riþ duön pîñ bîrmä.

⁴ Krais wöröxön öbilön aku mî, wopik lo aku pöra. Makwam mî, nöbö mö kai kai Jisas mönö wä aku nugw pîmîjôn akuyöbö, God ñîgö magalîg nöbö mö hölul mîdöl nî, me cöna.

Nöbö mö mögöriþ piaku piaku magalîg kömö dub maga ra

⁵ God Mönö aku Mosîs mönö bli kai kitön, lo mönö pön hölul mîdöl nöbö mö röxg mîjôn mönö adaku yadön, Isrel ada ñîgö yadöŋa, “Lo mönö aku pön, rîg yad mag akwör cön aku, kömö diönîŋö,” röŋa.

⁶ God Mönö aku Mosîs mönö bli kai kitön, Krais nugw pön hölul mîdöl nöbö mö röxg mîjôn mönö adaku yadön, Isrel ada ñîgö yadöŋa, “Ñîŋ, ‘Nöbö kai bîl sô wöliönîŋö?’ rîmîjeñîŋö,” röŋa. (Mönö yadöŋ aku il aku maku, ñîŋ wölu adöx yöd röul adö kau sebö Krais nugwo yölîŋ pön pîneñ.)

⁷ Mag aliö akwör, “Ñîŋ, ‘Nöbö kai nöbäpö höjöl rama mîd mo pibak diönîŋö?’ rîmîjeñîŋö,” röŋa. (Mönö yadöŋ aku il aku maku, ñîŋ du nöbäpö höjöl rama mîd mo pibak yöbö Krais nugwo yölîŋ pön wöleñ.)

⁸ Makwam God Mönö rîb aku, Mosîs mönö kai kai kai kitön Isrel ada ñîgö yadöŋ? Nun yadöŋa, “Mönö mag aku pad piaku mîdöl. Mönö mag aku yuörîb madmag ñîŋ kwo mîdîm öim yadmîdöi piakwör,” me röŋa. Mosîs nun Jisas mönö wä, nugw pîb mönö akwör yadöŋa. Nugw pîb mönö wä akwör an öim yad nölmîdöl mönö aku maku.

⁹ Makwam, God rîmîŋ Jisas öbilö, rön, rîb aku yöx nugugu mîdön, “Jisas nun Nöbö Dib nî,” me rön, wöxnö yajöñ aku, God ñîgö nöbö mö hölul mîdöl nî bîlîm, me rön, ñîgö kömö pöna.

¹⁰ Aku agapîm: ñîŋ rîb madmag yuörîb ñîŋ kwo mönö wä nunwa nugw pön aku, God ñîgö nöbö mö hölul mîdöl nî bîlîm me cöna. Ajmöl ñîŋa mönö yadön, nöbö mö akuyöbö wöxnö yad nöiön aku, God ñîgö kömö pöna.

¹¹ Mag akuyöbö, Aisaia nun God Mönö rîb mîŋi kai kitön yadöŋa, “Nöbö mö nugwo nugw pön akuyöbö, God nugwo nugwön anau peñîŋö,” röŋa.

¹² Juda nöbö mö akuyöbö, Juda nöbö mö yöi akuyöbö, hörîr mîdöl. Nöbö Diba nun nöbö mö adadö akuyöbö magalîg Nöbö Diba panyöbö akwör mîda. Adadö akuyöbö nöbö mö bîlkai nugwo höjöpaiön akuyöbö, ñîgö pî ösös rî ri aböna.

¹³ Mag akuyöbö, God mönö yadîb nöbö Joel, God Mönö rîb mîŋi kai kitön yadöŋa, “Nöbö mö bîlkai Nöbö Diba nugwo, nî kömö pö, rön höjöpaliŋ, ñîgö kömö pönîŋö,” röŋa.

¹⁴ Makwam ñîŋ Nöbö Diba nugwo nugw peñ aku, ñîŋ nugwo pödpödiö höjöpaiön? Jî ñîŋ Jisas mönö wä aku audiöx nugweñ aku, ñîŋ pödpödiö Nöbö Diba nugw pön? Jî nöbö mö bli hön Jisas mönö wä adaku yad nöleñ aku, ñîŋ pödpödiö mönö wä aku audiöx nugwöñ?

¹⁵ Makwam nöbö mö Krais Jisas nugw pöi akuyöbö ñîgö yad abeñ aku, ñîŋ pödpödiö hön mönö wä aku yad nöiön? Mag akuyöbö, Aisaia nun God Mönö rîb mîŋi kai kitön yadöŋa, “Nöbö mö mönö wä pön hömîdöi akuyöbö, rî ri abmîdöiŋö,” röŋa.

¹⁶ Makwam Isrel nöbö mö Krais Jisas mönö wä aku nugwim akuyöbö bli nugw pölim. Mönö adakwör, Aisaia nun God Mönö rîb mîŋi kai kitön yadöŋa, “Nî mönö wä nan aku ñîŋ yad nöila jî nöbö kai nugw pî?” röŋa.

17 Makwam, nöbö mö bli Kraiis mönöö wä aku yad nölim, nöbö mö bli nugwön mönöö aku mönöö mī, me rön, nugw pōia. An Kraiis mönöö wä aku audiöx nugumīn, nugw pīb mag ana kömö nīgön wöl dib röxōna.

18 Makwam Isrel ada mönöö aku nugwölmīñönö pōdīr? Mī wöhö! Nugumā. Ñīñ höd nugwim makwam, Depid nuñ God Mönöö rīb mīñi kai kitön yadōña,

“Ñīñ mögōrīb piaku piaku magalīg duön,
mönöö aku yad nölöia;

ñīñ mönöö yad nölim,
mönöö aku mögōrīb bīl adadö mī magalīg duö,” röña.

19 Makwam nī yad nugub i alīg mīda: Isrel ada mönöö aku nugwön il aku nugwölmīñönö pōdīr? Mī wöhö! Il aku nugumā. Mosīs nuñ God mönöö yadōñ aku pön, God Mönöö rīb mīñi kai kitön yadōña,

“Nī möl i nöbö u bla ñīgö pön,
pī ösös rī rī abön rīmön,

ñīñ Isrel nöbö mö ölisö diba wölīm nugwön,
God anīñ mag akuyöbö alölö, rön, nugwōñīñö,” röña.

20 Aisaia nuñ God mönöö yadōñ aku pön, God Mönöö rīb mīñi kai kitön mī ödörö wöxnö yadön yadōña,

“Nöbö mö nī nugujö, rön, hölu nugwölöi akuyöbö
nī hölu nugwōia;

ñīñ nī nugujö, rön, yad nugwölöi
jī nī keir wöxnö nīgmön ñīñ nī nugwōiñö,” röña.

21 Makwam Isrel rīmīdöi adaku, Aisaia nuñ God mönöö yadōñ aku pön, God Mönöö rīb mīñi kai kitön yadōña,

“Nī öim nöbö nugub ñīña röxg mīdön,
‘Nī höne!’ rīmīdīl aku, jī nī hölöi.

Ñīñ mönöö nī röd abön,
rīb ñīña keir yöx nugumīdöi mag akwör rīmīdöiñö,” röña.

11

God nuñ Isrel nöbö mö mī aṇadö röböxöl

1 Makwam, nī yad nugub i mīda: God Isrel nöbö mö bla ñīgö mī aṇadö röböxöl ä? Mī wöhö! Ñīgö mī aṇadö röböxöl. Nī Pol kwo algör Isrel yöbö nöbö. Ebraham yöxim yöxp duön, Benjamin nugwo yöxim; Benjamin piñö yöxp höuöilmel röñ il aku nī mīdla.

2 Makwam God nöbö mö maduar ör nugwön, nöbö mö na mīdīñ, me rön, rībīyöx nugwön nöbö mö piaku ñīgö aṇadö röböxöl. Ñīñ Ilaija nugwo haiwo pön God Mönöö kai kītim mönöö aku mödö nugwōia. Ilaija God höjöpālön yadōña,

3 “Isrel nöbö mö akuyöbö magalīg nagö röböxön, nöbö mönöö nagö yadīb akuyöbö ñīgö pīl pal nīgön, rīgpīda ap pal nagö höjöpāl ur nölib rīgpīd akuyöbö, pal gīlīx ab gīlīx ra abōia. Nī pañyöbö akwör mīdīl aku, jī nī kwo algör, pīl pal nīgnīñö, rön, rībīxp yönmīdöiñö,” röña.

⁴ Aliö rîmîn, God nuŋ painjö yadöŋa, “Nöbö nî mîga akwör sepen tausan (7,000) mîdöi akuyöbö, god inakmönö Bal aku nugwo, ‘Nöbö dib an,’ me rôn, nugwo höjöpälölöinjö,” röŋa.

⁵ Mag akuyöbö, God nöbö mö mî ögwö yöx aku mî, nuŋ anîŋ nöbö mö Isrel mösör mîdö bli ögwö yöxön yad nîgmîn mîdöla.

⁶ God anîŋ ögwö yöxön pa aku, lo adaku rîmîdmîŋ mönö ap bli keir rîmîdmîŋ nugwön pöl. Anîŋ hör ögwö yöxön pö, rî rîbyöx nugwöl aku, jî an ap i keir rîmîdmîŋ nugwön anîŋ pöx aku, an aliö rîbyöx nugwölölx.

⁷ Nöbö mö Isrel mî ususör rôn, hölu nugup duön, ap wä aku pölim. God ñîgö pönîjö, rôn, yad nîgöŋ nöbö mö bla akwör pîmä. God nuŋ keir rîmîn, nöbö mö bli mönö nuŋwa nugwön yöxölim.

⁸ Adakwör, Mosîs God Mönö rîb mîŋi kai kîtön yadöŋa,

“God nuŋ rîmîn, ñîŋ inîmö hölimön,

mämäga ipax ipaxiö rî mîdmä;

nuŋ rîmîn, ñîgö mämäga we wölmîn,

mämäga ix nugugu mîdölim;

nuŋ rîmîn, ñîgö u pîlîm,

mönö audiöx nugugu mîdölim;

aliö akwör mîdîp hön,

wopik paŋ mag akwör alîg mîdöinjö,” röŋa.

⁹ Makwam Depid God Mönö rîb mîŋi kai kîtön yadöŋa,

“Ñîŋ öim ap diba nîmôi aku,

ñîgö unan namej röxg pî cîcî nîgöna.

Dinîŋ rî rîbyöx nugwön ödöi aku aŋadö idîxan.

Makwam, ñîŋ rî gwogwam rîmîdmîŋ mag aku painjö pöŋa.

¹⁰ Mämäg ñîŋa we wölan mämäga nugweñ.

Ömörö diba pön, öim öim ap yogw dib i röxg ragön, öliöxp yönmîjônîŋjö,” röŋa.

God Juda nöbö mö yöi akuyöbö pa

¹¹ Makwam Isrel ada pîn bîröi aku, aŋadö pîn pal duölöi. Ñîŋ ap kib mag gwogwo rîmîdmä aku mî, God ñîgö röböxön, Juda nöbö mö yöi akuyöbö ñîgö pa. Pî aku, “Isrel ada, ‘God ñîgö rî ri abön pa aku, anîŋ aliö pölö,’ rôn nugwîŋ,” me rôn ra.

¹² Makwam Isrel ada ap kib mag gwogwo rîmîdmîn, nöbö mö mögörib adadö piaku piaku ap wä ödöriö pöia. God Isrel ada röböxön aku mî, Juda nöbö mö yöi bla ap wä ödöriö pöia. Makwam, God nöbö mö Isrel kömö pön wop aku, nöbö mö nuŋ bla magalîg ap wä wä ödöriö pöŋa.

¹³ Nî wopik ñîgö Juda nöbö mö yöi akuyöbö yadmîdla. Krais Jisas nî, “Juda nöbö mö yöi akuyöbö ñîgö mönö wä na yad nölö,” rön makwam, ñîgö Juda nöbö mö yöi akuyöbö Jisas mönö wä aku yad nöl mîdmön nî wä ra.

¹⁴ Makwam nî ñîgö Jisas mönö wä aku yad nölmön, ñîŋ pîŋ, nöbö mö nî keir Isrel bli nugwön, “God ñîgö rî ri abön pa aku, anîŋ aliö pölö,” rôn, nugwo hömîjôn aku, nî mî wä cöna.

¹⁵ God Isrel ada ñîgö röböxön aku mî, Juda nöbö mö yöi akuyöbö ñîgö, nöbö mö nî, me rôn, pa. Makwam, mai God nuŋ Isrel ada ñîgö pîm, nöbâpö wöröxön höbkal öbiön mag aliö akuyöbö cöna.

16 Ñiŋ bred ri b mɛŋi God hōjōpal ur nōiōñ aku, bred mag magaliŋ God ap nuŋ. Ñiŋ yajōña, “Bɛ olip il aku God bɛ il nuŋ,” me cōñ aku, padō pɛlōn lōx pɛlō bla adadō diōn aku aipam God ap nuŋ.

17 Makwam God nuŋ bɛ olip lōx pɛlō hōdyōbō piaku pɛ bō gɛ abōn, ñigō olip lōx ki yōbō piaku pōn hōn ñigliu pɛn nōlɛm, ñigliu pɛn nōlōn mɛdōia. Makwam mɛ, bɛ olip hōdyōbō aku kōmō mɛdōn mōgō rōbō pɛm, lōx yonjyōbō piaku mɛd ri aba.

18 Ñiŋ bɛ lōx hōdyōbō blaku lōx hōr, me rōn, ri b aku yōx nugumɛjeñ. Ñiŋ nugwōia, ñiŋ bɛ lōx yonjyōbō aku rōbō pōn bɛ il aku nōlōlōi; bɛ il bō rōbō pōn ñigō bɛ lōx yonjyōbō mɛŋi nōla.

19 Ñiŋ yajōña, “God nuŋ, ‘Olip lōx ki yōbō piaku pōn hōn ñigliu pɛn nōl nōinō,’ rōn, olip lōx hōdyōbō bla pɛ bō gɛ abmɛn, kau aku pōn mɛdōlɛŋjō,” cōña.

20 Mōnō aku mi yajōñ aku, jɛ nugw ri abōña. Isrel ada Kraiŋ nugw pōlɛm, God nuŋ ñigō rōbōxōŋa; ñiŋ Kraiŋ nugw pɛmɛn, ñigō pōŋa. Makwam ñiŋ anau pōn, ib ñiŋa keir yadiŋ bɛl sō duōlaŋ.

21 Aku agapɛm: God bɛ olip lōx hōdyōbō bla pɛ bō gɛ abōŋ mag akuyōbō ñiŋ kwo algōr ri b maga ra.

22 God nuŋ nōbō hōimōlɛb wā ōdōriō aku, jɛ nuŋ nōbō ōlɛsō mɛda. Nuŋ nōbō ōlɛsō mɛd aku mɛ, nōbō mō nugwo rōbōxim akuyōbō nuŋ ñigō rōbōxōŋa. Makwam ñigō tar hōimōliō madmag ñigōn, pōŋa. Ñiŋ algōr Kraiŋ nugw pɛ gɛr mɛjōñ aku, ñigō tar hōimōliō madmag ñig gɛr mɛjōna. Makwam Isrel ada ñigō rōŋ mag akuyōbō anɛŋ kwo algōr ōr ri b maga rō, rōn, nugw ri abōña.

23 Isrel nōbō mō piaku mai Kraiŋ nugw pɛmɛjōñ aku, God ñigō ñigliu pɛn nōl nōiōna. God ñigō ñigliu pɛn nōlɛb maga ra.

24 Aku agapɛm, ñigō bɛ olip lōx ki yōbō piaku pōn hōn, bɛ olip yōbō ñigliu pɛn nōlmɛn mɛdōi aku, olip lōx ōdōriō akuyōbō iswob ñigliu pɛn nōinōb, ñigliu pɛn nōiōna.

Mai Isrel nōbō mō ñigō magaliŋ pōna

25 Makwam haul nōbō mōlōu nōbō. Ib ñiŋa keir yadiŋ bɛl sō dubā maga ra. Makwam, mōnō hōd nugumɛdōlōl i ñigō yadiŋa ri mɛdla. Isrel nōbō mō mɛga akwōr weik māmāg we rōxg mɛdōi aku, jɛ ōim akuyōbō alen. God Juda nōbō mō yōi akuyōbō ñigō pɛnō ri ri byōx nugw nōbō mō piakwōr magaliŋ pōna.

26 Nōbō mō piaku pɛ pōrōn, mai Isrel nōbō mō ñigō magaliŋ kōmō pōna. Mōnō ada akuyōbō, God mōnō yadōŋ aku pōn, God Mōnō ri b mɛŋi kai kɛtōn yadmā,

“God yadōŋa,

‘Jekop hōdɛga nɛ rōbōxim akuyōbō,

ñigō kōmō pōn Nōbō aku taun dib Saion yōbō hōna.

27 Nɛ ñigō pɛsaŋ mōnō ōlɛsō ma yad ñigɛm aku,

ap kib mag gwogwo ri mɛdōi pɛx aku ōri x abnō,’ rō,” ri mā.

28 Isrel ada Kraiŋ nugw pōlim aku, ñiŋ God kwolmal nuŋwa mɛdōia. Makwam ñiŋ Kraiŋ nugw pōn, wahax pɛ gɛrōn ri mɛdōia. Makwam God nuŋ maduar ōr Isrel ada nōhōnɛŋ maduebō ñiŋ Ebraham Aisak Jekop nōbō

bla ñigö mönō ölisō ma yad nigōñ mönō aku nugwōn God Isrel ada madmag ñig gōr mīda.

²⁹ God nuñ ap wā i nōlōn, mai rīb yonyōbō i yōxōn, ap wā aku hōbkal penīm. Mag akuyōbō akwōr, God nuñ, cīnō, rōn, mönō ölisō ma yad nigōn, mai rīb yonyōbō i yōxōn, keir renīm. Mōnō yajōn mönō aku rōbōxenīm. Rīg yajōn mag akwōr cōna.

³⁰ Ñiñ hōd God mönō yadōñ aku rōd abmīdōi aku, jī mai Isrel nōbō mō God mönō nuñwa rōbōxīm, God nuñ ñigö uliōxōn pī ösōs rī ri abmīn, nuñ pīsan mīd ri abōia.

³¹ God ñigö uliōxōn pōñ aku, Isrel nōbō mō nugumīn, ölisō wōlmīn, Krais mönō wā aku rōd abmā, jī mai God ñigö kwo algōr ör uliōxōn pōna.

³² Makwam nugwōla, Isrel nōbō mō bla aipam, Juda nōbō mō yōi bla aipam, God mönō nuñ aku rōd abīñ, God ñigö magalīg nugwogwo rōbōxan, ñiñ kīlabīs nōbō rōxg mīdōn, ap kib mag gwogwo rīp dumīd dumīd dumīdīñ, mai ñigö uliōxōn pōna.

God ib nuñwa öim yadīñ bīl sō duan

³³ Makwam, nī nugula, God ap magalīg nugwa; rīb nuñwa rīb wā mīda.

God nuñ mī rīb wā yōx nugwōn, nugw ibīxōn, mag aku keir ödōriō ra.

God nuñ rībyōx nugwōn, ap al aliō cīnō, rōn, rīb wā yōx nugw aku, nōbō i rīb wā akuyōbō aliō mīdōl.

An God rīb mag nuñwa nugwōn, nuñ keir rī mag akuyōbō cīnīñjō, rōn, rōinīñj!

³⁴ God Mōnō aku kai kītōn yadmā,

“Nōbō Diba nuñ mī rīb wā yōx nugw aku, nōbō mō kai ñiñ rīb aliar yōx nugwōi?

Nōbō mō kai Nōbō Diba nugwo, ‘Nagō al aliō rō,’ cōñ?

³⁵ Makwam nōbō mō kai, ap wā i God nugwo nōlan, pāiñjō nōiōn? Mī wōhō! Nōbō mō i nugwo alībā maga mīdōlō,” rīmā.

³⁶ Aku agapīm: God nuñ ap akuyōbō magalīg rī nigōñj;

ölisō nuñ akwōr ap piaku magalīg mīda; ap piaku magalīg God wahax pī gīr mījōña.

Makwam, ib nuñwa öim öim yadīñ bīl sō duan!

Mag aliō akuyōbō aku mag waiō.

12

God adō mīdōlīñjō, rōn, nugwo wā cōn adaku rīñ duan

¹ Makwam, haul nōbō mōlōu nōbō. God ñigö uliōxōn pa aku mī, ñiñ piōñjō ap God hōjōpal ur nōlōi mag akuyōbō, mīxīñ rīb madmag ñiñ aku, ap kōmō mīd aku, ap lei i rōxg, God nugwo nōiōña. Ap pōn duōn God hōjōpal ur nōlōi bla, ap gwogwo nōlōlōi. Ap i rōl, ap wā wā akwōr nōlmīn, nuñ wahax pōn pa. Alōi mag akuyōbō, God anīñ ap nugwo hōjōpal ur nōlōi ap akuyōbō rōxg pōñjō, rōn, nugwo nugw pī cīcī nig gī mīdōn, rīg yad mag akuyōbō akwōr cōña.

² Makwam nöbö mö mögöriḅ rol il kṛ rḅyöx nugwön rḱmḱdöi mag rol akuyöbö almṛjeñ. Ñigö God nugwo yad nugwṛṇ, nuṇ ñigö rḅ wä nölan, yuöriḅ madmag ṇṇ kwo yonyöbö nigan, nöbö mö keir yonyöbö wöxnö nigöña. Aku makwam, ṇṇ nugwöña, an mag kai rṇ, God nugwo wä cön. Ñṇ nugwöña, ödöi kai ödöi wä ödöriö; ödöriö akwör cön mag aku nugwöña. Makwam ṇṇ aliö nugw ri abön, paṇ mag akwör cöña.

³ God nṛ uliöxön pṛm, mabö nuṇwa rḱla. Aku makwam, ñigö magaliḡ yadmḱla, an nöbö mö dib, me rön, rḅyöx nugumṛjeñ. God nuṇ nugw pḅ mag aku ñigö keir paṇ paṇ nöla. Aku makwam, ṇṇ anau pön, an nöbö mö pödiöm mḱdöliṇö, rön nugwöña.

⁴ An nugwöla, an magaliḡ mṛxṛṇ paṇyöbö i mḱd aku, jṛ rḅ rḅ hörṛrör mṛga akwör mḱda. Rḅ akuyöbö mabö hörṛrör mḱda; yödpḱlö mabö nuṇwa keir ra, inṇḱlö mabö nuṇwa keir ra, māmaga mabö nuṇwa keir ra. Makwam, ḱla hörṛrör mḱd aku, mabö hörṛrör röia.

⁵ Mag akuyöbö, an Kraiḱ adö mḱdöl akuyöbö algör ör mabö hörṛrör röla aku, jṛ nöbö mö hödiḡ wadiḡ nuṇwa nigio nigön il paṇyöbö iör mḱdöla.

⁶ God anṇ paṇ paṇ ögwö yöxön pṛ ösös rön, ap wä anṇ hörṛrör nöḱ mag akwör nugwön cṇṇa. God nöbö mö bli ap wä nölon, mönö na nöbö mö piaku yad nölo, rḱmṛjön aku, nuṇ God nugw pḅ maga nöḱ mag aku pön aliar yad nölan.

⁷ God nöbö mö bli ap wä nölon yajöna, nöbö mö akuyöbö mabö bli rṛ nölanö, cön aku, nöbö mö piaku mabö bli rṛ nölan. God nöbö mö bli ap wä nölon yajöna, nöbö mö halöu ha piaku mönö wä bli yad nölanö, cön aku, nöbö mö halöu ha piaku mönö yad nölan.

⁸ God nöbö mö bli ap wä nölon yajöna, haul nöbö mölöu nöbö nagö i ipṛtmṛjön aku, nugwo mönö yad nöḱ ri aban, nuṇ rḅ wä yöxön wahax paṇ, me cön aku, nuṇ paṇ mag akwör raṇ. God nöbö mö bli ap wä nölon yajöna, nöbö mö bla rḱg ap bla met wa aku, ñigö rḱg ap bli nölanö, cön aku, rḱg ap bli amnör nölan. Nöbö mö bli ap wä nölon yajöna, nöbö mö bli ñigö nugwidṛx mḱdö, cön aku, nuṇ rḅyöx nugw ri abön ñigö nugwidṛx mḱdaṇ. Nöbö mö bli ap wä nölon yajöna, nöbö mö bli ñigö uliöxön pṛ ri abön, cön aku, nuṇ wahax pṛ ḡr uliöxön pṛ ösös rṛ ri aban.

Nöbö mö piaku ñigö madmag nigṇ

⁹ “Nöbö mö piaku ñigö madmag nigṇmḱdöliṇö,” rön, inakmöno hörön yadmṛjeñ; ñigö madmag ödöriö nigön, pṛ ösös rṛ ri abṇ. Ap kib mag gwogwo rḅ mag aku nugwo kwolmal ṇṇa röxḡḅ rḅ gwogwo yöxṇ. Makwam kwockwoc palön mag wä rol akwör pṛ cṛcṛ nigṇ.

¹⁰ Nöbö mö haul nöbö mölöu nöbö nuö nuö madmag nigṇmḱdöi mag akuyöbö, ṇṇ Kraiḱ adö mḱdöi akuyöbö akwör haul nöbö mölöu nöbö nuö nuö madmag nigṇ. Haul nöbö mölöu nöbö ñṇ piaku ḱb ṇṇa yadṇ ḱl sö duölan.

¹¹ Mabö ipṛtaipṛtö rḱmṛjeñ; kwockwoc palön cöña. Nöbö Dib ana mabö nugwa rḱmḱdöliṇö, rön, wä raṇ nugugṛrön cöña.

¹² Nöbö Diba anṇ pönṇö, rön, wä raṇ nugugṛrön, nugwo pöx mṛjöña. Ñigö ömörö bli hömḱdaṇ, tar höimöliö mḱd akwör mḱd ri aböña. God höjöpaliḅ mag akuyöbö röböxmṛjeñ, öim öim höjöpäl gör mṛjöña.

¹³ Nöbö mö God adö mɪdɪŋ rɪg apa ñɪŋ mɪden aku, ñɪgö rɪg ap bli nuöm ñɪg nöli. Pad piakuyöbö nöbö mö hömɪdɪŋ, yölɪŋ pön ram ñɪŋa duŋ.

¹⁴ Nöbö mö bli ñɪgö rɪ gwogwam rɪmɪjõñ aku, ñɪŋ God höjöpalmɪŋ nuŋ painö ñɪŋ rɪ gwogwam raŋ, me rön höjöpalmɪjeñ; ñɪŋ God höjöpalmɪŋ nuŋ ñɪŋ pɪ ösös rɪ ri abɪŋ, me rön, höjöpaiõña.

¹⁵ Nöbö mö bli ñɪŋ wahax pɪ gɪr mɪdɪŋ, ñɪgö ñɪŋ pɪsaŋ wahax pɪ gɪr mɪjõña; jɪ bli lɪblɪb raŋ mɪdɪŋ, ñɪgö ñɪŋ pɪsaŋ uliöxön paŋör mɪjõña.

¹⁶ Iba mɪd nöbö mö piaku ñɪgö pɪ ösös rön, iba mɪdöl nöbö mö piaku ñɪgö pɪ ösös röinɪŋö, rön, rɪb aku yöx nugumɪjeñ. Ñɪgö magalɪg paŋ mag akwör pɪ ösös rɪ ri abɪŋ. An nöbö mö iba mɪdö, rön, rɪb aku yöx nugumɪjeñ. Nöbö mö iba mɪdöl akuyöbö pɪsaŋ alebö paŋör mɪdɪŋ. Anör nugw rɪ abölɪŋö, rön, rɪb aku yöx nugumɪjeñ.

¹⁷ Makwam nöbö mö bli ñɪgö nugwɪŋ ölisö wölaŋ, rɪ gwogwam rɪmɪjõñ aku, ñɪgö painö algör ör rɪ gwogwam rɪmɪjeñ. Nöbö mö bla nugwɪŋ, wä cön mag akwör cõña.

¹⁸ Nöbö mö bli pɪsaŋ nuö pɪlɪŋö, rön, rɪb aku yöx nugumɪjeñ. Nöbö mö akuyöbö magalɪg tar ñɪgiö paŋör mɪjɪnɪŋö, rön, rɪb akwör yöx nugwõña.

¹⁹ Makwam nöbö mö wä ñɪ akuyöbö. Nöbö mö bli ñɪgö rɪ gwogwam rɪmɪjõñ aku, ñɪgö painö mag i rɪŋö, rön, rɪb aku yöx nugumɪjeñ. Aku God ap nuŋ, me rön, rɪbyöx nugwõña. Ñɪ ñɪgö painö mag i röinö, rön, God nuŋ keir rɪbyöx nugw mag akwör cõña. Mosɪs nuŋ God mönö yadön aku pön, God Mönö rɪb mɪŋɪ kai kitön yadõŋa, “God yada, ‘Ñɪgö rɪ gwogwam rɪmɪjõñ aku, ñɪ ñɪgö painö aipam rɪ gwogwam cɪna; aku ap ñɪ,’ me rö,” röŋa.

²⁰ Makwam, nöbö nagö Solomon nuŋ God Mönö rɪb mɪŋɪ kai kitön yadõŋa,

“Nöbö mö ñɪgö rɪ gwogwam rim akuyöbö
ñɪŋ kiö piön aku, ñɪgö ñɪŋ ap mag cõña;
ñɪŋ röbö de piön aku, röbö nöiõña.

Aliö almɪjõñ aku, nöbö ñɪgö rɪ gwogwam rim piaku

yöcmac ñɪŋa rol sö rɪnamö yön gɪba abɪŋ yönaŋ nugwõñɪŋö,” röŋa.

²¹ Makwam mɪ, ñɪgö rɪ gwogwam rɪmɪjõñ aku, ñɪŋ painö mag i rɪmɪjeñ; ñɪŋ mag wä rɪŋ, höimölaŋ duaŋ.

13

Gapman ada rɪg yajõñ akuyöbö cõña

¹ Makwam an magalɪg gapman rɪg yajõñ akuyöbö yöxnɪŋa. Gapman hör rɪbyöx gɪ mɪdöl; God yadɪm, gapman mɪda.

² Makwam, nöbö mö kai gapman mönö röd abõñ aku, God yad ñɪgɪm gapman mɪd Nöbö aku mönö nuŋwa aipam röd abõña. God nuŋ aiõñ nöbö blaku mönö diba yajõna.

³ Nöbö mö mag wä rɪmɪjõñ akuyöbö, gapman nöbö dib bla ölölö raŋ ipöxeñ; nöbö mö mag gwogwo cõñ akuyöbö, gapman nöbö dib bla ölölö raŋ ipöxmɪjõña. Makwam, gapman nöbö dib bla ipöxenɪŋö, rɪ rɪbyöx nugwõñ aku, ñɪŋ mɪd ri abɪŋ nugwön gapman nöbö dib bla, “Ñɪŋ mɪd ri aböinö,” cõña.

⁴ Aku agapim: God yadmn, gapman nöbö bla, mabö nuṇwa rɪ nölɪb nöbö röxg mɪdɔn, ñigö nugwidɪx mɪdɪŋ, ñɪŋ mɪd ri aböña. Makwam ñɪŋ nugw ri abɔn, rɪ gwogwam rɪmɪjeñ; gapman nöbö yu mɪxɪl ölsö pɪ yönmɪdöi aku, hör pɔn yönmɪdölöi. God yadmn, gapman nöbö bla, mabö nuṇwa rɪ nölɪb nöbö röxg mɪdɔn, nöbö mö akuyöbö mag gwogwo rɪmɪjõñ aku, ñigö pɔn du mönõ diba yadɔn, painjõ ölinj hõb pɪ nöiõña.

⁵ Makwam, ölinj hõb pɪb maga rö, rɔn, gapman mönõ aku mai röinɪŋ; God gapman nugwogwo yad ñigmɪn, anɪŋ nugwidɪx mɪdöi makwam, pödpöd ranj nɪ gapman mönõ röd abnɪŋö, rɔn, mönõ ñɪŋa mai duɔn tar mɪd ri abnɪŋa.

⁶ Adakwör mɪ, takis aku algör nöinɪm. God gapman nöbö bla ñɪŋ nugwogwo yad ñigmɪn, gapman mabö ñɪŋ aku rɔn pe pöia.

⁷ Gapman nöbö ap rɪb ñɪŋa pödiö mɪjõn aku, magalɪg rɪb wöd pöcöña. Gapman takis nölɪb aku, ñɪŋ takis nöiõña. Nöbö mö bli takisa hör adö bli nölɪb aku, ñigö kwo algör takis nöiõña. Nöbö mö mönõ ñɪŋa nugw pɪb bla, mönõ ñɪŋa nugw pöña. Nöbö mö iba mag wölub bla, ib ñɪŋa mag wöliõña.

Nuö nuö madmag ñigöña

⁸ Ap rɪba ñɪŋ bli mɪdan, aṇadö rɪba wöd pöröña. Makwam an ap rɪb panyöbö i mɪda an rɪba wöd pörölinjõ, rɔn, yadoinɪŋ; nöbö mö nuö nuö madmag ñigɪb mag aku yadmɪdla. Nöbö mö bla ñigö madmag ñignɪŋ aku, God lo mönõ rig yadmɪd mag akwör cɪnɪŋa.

⁹ God nuṇ keir mönõ ölsö yadõŋ aku, Mosɪs nuṇ God Mönõ rɪb bli kai kitɔn yadõŋa, “Mö kib nöbö kib rɪmɪjeñ; nöbäpö pɪlmɪjeñ; ap kib pɪmɪjeñ; nöbö mö bli ap ñɪŋ bla ap an keir bli alɪg mɪdölö, rɔn rɪbyöx nugumɪjeñɪŋ,” rõŋa. God mönõ ölsö bli kwo yadõŋa, jɪ God mönõ ölsö agap apɪm yadõŋ aku mönõ ɪla panyöbö akwör mɪda: “Ñɪŋ ñɪŋ keir madmag rig ñigmɪdöi aliar, nöbö mö hör akwebö algör madmag ñigɪŋ.”

¹⁰ Ñɪŋ nöbö mö bli madmag ñigöñ aku, ñɪŋ rɪ gwogwam rɪmɪjeñ. Adakwör, ñɪŋ nöbö mö madmag ñigöñ aku, God lo mönõ rig yadmɪd yadmɪd akuyöbö magalɪg cöña.

¹¹ Wop mɪdöl mibɪl yörɪk nugw ri aböña. An höd Jisas nugw pɔn, mai God nuṇ anɪŋ mɪ aṇadö pɔn ram nuṇwa adöx yöd röul adö kau sö pɔn diönɪŋö, rɔn, rɪb aku yöx nugu mɪdmɪŋa. Jɪ kɪm bli hö duõŋ, wop aku wopik womiöx mɪda. Makwam mɪ, pödpöd rɪmɪn inɪmõ ua hölim gɪ mɪdöi? Öbɪlɔn, rɪbyöx nugu gɪrɔn mɪjõña.

¹² Pɪxmag yuö mɪnɪ uplõb mɪdöl aku, ruö löuba rɪmɪda. Aku mɪ, ñɪŋ ap agap apɪm cɪcɪbö yuö bö yönɔn rɪ gwogwam rɪmɪdöi mag aku röböxɔn, Seten pɪsarj nuö nuö pɪb ap uñ ölsö ñigön, usarj ölsö mea ñigön, ap mil alɪg God nöl bla pɪ yömmɪ.

¹³ Makwam, an Jisas mil wä nuṇ adö mɪdölɪŋö, rɔn, rɪ ri ab gɪr mɪjnɪŋa. Makwam ap mɪga nɪmön, röbö ölsö nɪmön u röxɔn, mö kib nöbö kib rɔn, amnɪmab rɔn, nuö pɪlɔn, ap ñɪŋa ap nɪ i aliö mɪdölö rɔn röi mag akuyöbö röinɪŋ.

¹⁴ Makwam ñɪŋ Nöbö Dib Jisas Krais pɪ wölɪŋ röxg yömön, höbwab rɪb madmag an bö agö rɪbɪm rɪbyöx nöl mag aku cɪnɪŋö, rɔn, rɪb aliö yöx nugumɪjeñ.

14

Nöbö mö ap mag mödöi piaku ñiŋ yadyöxmijeñ

¹ Nöbö mö bli Kraiss Jisas nugw pöi aku, ji nugw pi ci+ci niŋgölön, ri+ b mös yöxm+döi bla, “Ñi+gö pön yad nöl+p duŋ, ri+byöx nugw ri ab+iŋ,” me rön, yadyöxm+iŋ; ñiŋ Jisas Kraiss nugw pöi piaku, nöbö mö an, me rön, pi ri aböña.

² An nugwöla, nöbö mö bli Kraiss Jisas nugw pön, ap bla amnör ni+möia; ji nöbö mö bli, an Kraiss Jisas ri+ba rolrol sö yöx nugwön nugw pi+m+iŋ, nugwo wä ren+iŋö, rön, hön urap döuyö ap piaku mödön, hör ap mag absö akwör ni+m+döia.

³ Makwam nöbö mö ap am+iŋ ni+m+döi piaku, nöbö mö ap mödön ri+m+döi piaku ñi+gö yad höimöum+iŋ. Nöbö mö ap mödön ri+m+döi piaku, nöbö mö ap am+iŋ ni+m+döi piaku, God nugum+iŋ ap kib mag gwogwo ri+m+döiŋö, rön, ñi+gö yadyöxöliŋ. Aku agapi+m: God nöbö mö piaku ñi+gö pi+m+iŋ, nöbö mö nuŋwa mi+döia.

⁴ Mabö ri nöl+iŋ nöbö i nöbö dib nuŋwa mabö bli ri nöl+m+dan, nagö nugwön, ri ri ablanö owa ri ri aböiaŋö, rön yadöinö. Nöbö diba nuŋ keir mabö ri nöl+iŋ nöbö nuŋwa nugwön, ri ri ablanö owa ri ri aböiaŋö, rön yajöna. Makwam nuŋ ri ri abön. Nöbö Diba nuŋ keir nugwo ri nöl+iŋ, nuŋ wä ri+ba maga ra.

⁵ Makwam nöbö mö bli nugwiŋ, wop i God wop dib nuŋwa ni+ga, wop i wop hör i ni+ga. Makwam nöbö mö bli nugwiŋ, wop i God wop dib nuŋwa ni+göl; wop magaliŋ wop hör+iŋ mi+döl. Makwam, ñiŋ hör+iŋ rön mi+döi aku m+i, ri+ b ñiŋ wä yöxm+döi adaku nugwön riŋ duan.

⁶ Wop i God wop dib nuŋwa ni+gö, rön nugum+döi akuyöbö, Nöbö Diba ri+byöx nugwön aliö ri+byöx nugwöia. Makwam nöbö mö hön urap döuyö ap bla ni+m+döi akuyöbö, God nugwo ri ablanje rön ni+möia. Nöbö mö hölöl ri ri abön, ap bli ör ni+m+döi akuyöbö algör ör, God nugwo ri ablanje rön ni+möia.

⁷ An kömö mi+dön, an keir öñör mi+döliŋö, rön, ri+ba aku yöx nugwöiniŋ. Wöröxi+ba ci+iŋ aku, an keir öñör mi+dön wöröxn+iŋa, rön, ri+ba aku yöx nugwöiniŋ.

⁸ Aku agapi+m: an kömö mi+dön, nöbö mö ñiŋ Nöbö Diba iba yadiŋ bi+ sö duan, me rön, ri+ba akwör yöx nugwön mi+jniŋa. Wöröxi+ba ci+iŋ aku, nöbö mö ñiŋ Nöbö Diba iba yadiŋ bi+ sö duan, me rön, ri+ba akwör yöx nugwön wöröxn+iŋa. Makwam, mi+jniŋönö wöröxn+iŋ, an Nöbö Diba mabö ri nöl+iŋ nöbö mö nuŋwa mi+döla.

⁹ Adakwör, Kraiss nuŋ wöröxön öbi+löŋa. Makwam m+i, an kömö mi+döl bla aipam, nöbö mö mödö wöröxöi bla aipam, an magaliŋ Nöbö Diba nöbö mö nuŋwa mi+döla.

¹⁰ Makwam, ñiŋ pödpöd ri+m+iŋ haul nöbö mölölou nöbö Kraiss adö mi+döi bli ñi+gö, alöi alöiŋö, rön, yadyöxm+döi? Ñiŋ pödpöd ri+m+iŋ haul nöbö mölölou nöbö Kraiss adö mi+döi bli ñi+gö nugum+iŋ, ñiŋ nöbö mö hör i röx. Nugw ri aböña: an magaliŋ God mämäg il rol nuŋwa mi+d+iŋ, an+iŋ mönö diba yajöna.

¹¹ Aisaia God Mönö ri+ba m+iŋi kai ki+tön yadöŋa,

“Nöbö Diba yada, ‘Ni m+i ödöriö yadmi+dla,
mai nöbö mö bla magaliŋ ni nugwön,

möigw yöxön, höxmax yuön,

“God nuñ pañyöbō Nöbō Diba mīdō,” cōñiñjō, ’rō,” rōña.

¹² Aku nugwi. An pañ pañ mīdōl aku, God an magaliḡ yad nugwan, an kōmō mīdōn ap agap apīm rōl akuyöbō yad nōlōn, pōd rīmīn akuyöbō alōlīñjō, rōn yajñiñja.

Nöböhöd möhöd Kraiḡ adō mīdōi piaku rībyōx nugwōña

¹³ Aku makwam, haul nöbō mölōu nöbō Kraiḡ adō mīdōi bli ñiḡō, alōi alōiñjō, rōn, yadyōxmīdōi mag aku rōbōxōña. Ñiñ rībyōx nugwōña, nī rīmōn haul nöbō mölōu nöbō Kraiḡ adō mīd i yualōbōn, öliōx yōñtīb ödōi aku duön, pīn bīrōn rī gwogwam cōñiñjō, rōn, ñiñ tar mīdōn, mag akwör rīñ duañ.

¹⁴ Nöbō Dib Jīḡas nöbō nuñwa mīdīl aku, rīb na aku yōx nugw rī abla, ap mödīb bli mīdōl. Nöbō mö bli rīb ñiñja keir yōx nugwōn, ap mödōmīdōia. Makwam nī ap aku nīmīmōn, God nugwan wā reniñjō, rī rībyōx nugw nöbō aku, ap aku nīmen. Ap aku nuñ mödīb ap.

¹⁵ Makwam ñiñ, haul nöbō mölōu nöbō Jīḡas ñiḡō ñōx nīḡōn wörōxōñj piaku ñiḡō madmag nīḡōlōn, ap ñiñ mödōmīdōi akuyöbō amīn nīmīm, ñiñ rīb mīḡa yōxön pīn bīrīb maga ra. Mag aku aliō alōn ñiḡō ñiñ rī gwogwam cōña.

¹⁶ Ñiñ keir nugwōia, adō bli rīb maga nīḡōn aku, jī nöbō mö bli alōñ aku nugwōn yajōña, “Kraiḡ adō mīdōlīñjō, rīmīdōi aku, jī ñiñ nugwogwo ap kib mag gwogwo rīmīdōi aku mī, an nugwōla, Jīḡas mōnō wā nuñwa mōnō nugw pīb, me rīmīdōi mōnō aku inakmōnō hörōn yadmīdōiñjō,” cōña.

¹⁷ Aku agapīm: God nuñ Kīñ ana mīd mōnō adaku yadmīdīñj mōnō, ap nīmīb rōbō nīmīb mōnō aku yadōiñj; rī rī abīb mōnō adakwör yajñiñja; tar höimōliō mīdīb mōnō adakwör yajñiñja; wahax pī ḡīr mīdīb mōnō adakwör yajñiñja. Ap wā piaku Inōm Leia nōlañ pīñiñja.

¹⁸ An Kraiḡ nugw pōn aliō rīmīñiñj aku, God nugwan wā cōna; nöbō mö bla nugwōn, rī rī abōiñjō, cōña.

¹⁹ An pōdpōd rōn haul nöbō mölōu nöbō pīsañ tar nīḡiō nīḡōn mīdōn, an magaliḡ Kraiḡ mōnō wā nuñ aku nugw pī ḡō nīḡñiñjō, rōn, ödōi mīd akwör kwockwoc palōn mai diōña.

²⁰ Ap mag bla magaliḡ nīmīb akwör mīda. Jī nöbō i ap amīn nīmīmīdan, Kraiḡ nugw pī nöbō i nugwōn, yualōbōn, Kraiḡ nugw pī aku rōbōxōn pīn bīcōn aku, amīn nīmōn nöbō aku nuñ haul nuñwa rī gwogwam cōna. Ap aku aliō nīmōn aku, nuñ God mabō rī gwogwam cōna. Ñiñ mag aliō akuyöbō almiñjēñ.

²¹ Makwam, an nīmīñj, haul nöbō mölōu nöbō pīn bīrīb maga rō, rī rībyōx nugwōñ aku, hōn yuō bla rōbōxōn, rōbō wain bla rōbōxōn, ap bla rōbōxōñ aku waiō.

²² Nī ap nīmīb nīmölīb mōnō yadīl aku, ñiñ agō rībīm yōx nugwōi aku, ñiñ keir God pīsañ. God anīñ rīb wā nōl aku nugwōn rīp duön, haul nöbō mölōu nöbō bli ñiḡō rīñ pīr bīrēñ aku an wahax pī ḡīr mīñiñja.

²³ Makwam ap bli rīb mīḡa yōxön nīmīñiñj aku, mōnō mījōna. Aku agapīm: aliō almiñj, God nugwan wā rañ, me rōn, rīb aku yōx nugwōn, nīmōiñj; God nugwan wā cōñiñjōnō wā reniñjō, rōn, rīb aku yōx nugwōn,

nɪmɪnɪŋa. An aliö mag akuyöbö amɪmab cɪnɪŋ aku, ap kib mag gwogwo cɪnɪŋa.

15

Nöbö mö bla mɪd ri abɪb rɪb akwör yox nugwön cɪnɪŋa

¹ An nöbö mö Kraiss nugw pɪ gö nɪg mɪdöl akuyöbö, anɪŋ keir wä cön adaku nugwön röinɪŋ.

² Nöbö mö Kraiss nugw pɪ gö nɪgölöi piaku, nugwo nugw pɪ gö nɪgɪŋ, me rön, rɪb aku yox nugwön cɪnɪŋa. An keir wä cön adaku ap dib yöi; nöbö mö bla, Kraiss nugw pɪ gö nɪgönɪŋönö nugw pɪ gö nɪgeɪn aku ap dibɪm.

³ Kraiss kwo algör ör, nuŋ keir wä rön adaku rölöŋ. Kraiss nuŋ Nuö nugwo mönö yadön bli, Depid nuŋ God Mönö rɪb mɪŋi kai kitön yadöŋa, “Nagö yad höimöuöi mag akuyöbö wopik nɪ kwo algör yad höimöumɪdöiŋö,” röŋa.

⁴ Ñɪŋ nugw ri abɪŋ, me rön, God nuŋ rɪmɪn nugwön nöbö hödyöbö piaku God Mönö aku kai kɪtmä. God Mönö aku mämäg nɪg nugwön, mönö wä aku nugw pön, Jisas Kraiss nugw pɪ cɪcɪ nɪgön, usüsör rön rɪ ri abön, tar wahax pɪ gɪrön rɪbyöx gɪba alɪg mɪŋɪŋa. Paŋ adakwör God nuŋ rɪmɪn, God Mönö aku kai kɪtmä.

⁵ God nuŋ rɪmɪn, ñɪŋ Jisas Kraiss nugw pɪ gö nɪgön, usüsör rön rɪ ri abön, tar wahax pɪ gɪrön rɪbyöx gɪba alɪg mɪjõŋa. Makwam Kraiss Jisas rön aku nugwön, mag aliö akwör cɪnɪŋö, rön, nugwo algör mai diön aku, God nuŋ ran, ñɪŋ rɪb mag paŋyöbö iör yox nugwön, nɪgiö paŋör mɪjõŋa.

⁶ Ñɪŋ akuyöbö alön, rɪb paŋyöbö iör, ajmöl paŋ nɪg nugugub mɪd akwör, Nöbö Dib ana Jisas Kraiss Nuö ib yadɪŋ bɪl sö diöna.

God Isrel nöbö mö yöi bla ñigö kwo algör uliöxa

⁷ Rɪbyöx nugw ri abölöm wop aku, Kraiss ñigö uliöxön pɪ ösös rɪmɪn, nöbö mö nuŋwa mɪdöi aku, ñɪŋ keir tar nuö nuö uliöxön, pɪ ri abön, madmag nɪg gör mɪdɪŋ, nöbö mö bli ñɪŋ nugwön God ib nuŋwa yadɪŋ bɪl sö diöna.

⁸ God maduar Juda ada nöhöŋɪŋ maduebö ñɪŋ bla ñigö mönö ölsö ma yad nɪgön aku, rɪg yadön mag akwör cön aku nugwɪŋ, me rön, Kraiss nuŋ Juda ada ñigö me rön höŋa.

⁹ Makwam, Juda nöbö mö yöi piaku, God nuŋ anɪŋ mɪ ögwö yöxö, rön, ib nuŋwa yadɪŋ bɪl sö duan, me rön, Kraiss nuŋ höŋa. Kraiss nuŋ höd Nuö God yadön mönö aku, Depid God Mönö rɪb bli kai kitön yadöŋa,

“Makwam, nɪ Juda nöbö mö yöi alebö piaku mɪdön, wopal yadön, ib nagö yadmön adöx sö duan,’ me rö,” röŋa.

¹⁰ Mönö i Mosɪs God Mönö rɪb mɪŋi kai kitön yadöŋa,

“Ñɪŋ Juda nöbö mö yöi akuyöbö, God nöbö mö nuŋ pɪsaŋ pɪ nɪgiö nɪgan, wahax pɪ gɪr mɪjõŋɪŋö,” röŋa.

¹¹ Makwam mönö i Depid God Mönö rɪb mɪŋi kai kitön yadöŋa,

“Ñɪŋ Juda nöbö mö yöi akuyöbö magalɪg Nöbö Diba ib nuŋwa yadɪŋ adöx sö duan.

Ñɪŋ nöbö mö mögöriɪb hör piaku piaku magalɪg

wopal yad gɪrön, ib nuŋwa yadɪŋ adöx möx pisö duan,” me röŋa.

¹² Makwam Aisaia kwo algör God Mönö rɪb mɪŋi kai kitön yadöŋa,

“Nöbö Jesi yöxɪm yöxɪp duön yöx pön höñ nöbö i hön,

nöbö mö mögöriḅ adadö m+doi akuyöbö magaliḡ nugwid+x m+jöna.
Juda nöbö mö yoi akuyöbö, Nöbö akwör r+byöx nugwön,
r+byöx ḡba aliḡ m+jönñjö,” röḡa.

¹³ God nuḡ röḡ aku nugwön, r+byöx ḡba aliḡ m+idöla. God nuḡ ran, ññḡ
nugwo nugw p+ ci+ci niḡön, wahax p+ ḡrön, tar höbwab höimöliö m+da niḡ
ḡir m+jöña. Al ḡrön r+ m+diḡ, Inöm Leia nuḡ ölisö maga aliḡ, höbwab r+ḡ
madmag yuöriḅ ñḡö kwo hön ran, ññḡ r+byöx ḡba aliḡ m+jöña.

Pol pödpöd r+im+in mönö ölisö yadön köp kai k+itön?

¹⁴ Makwam haul nöbö mölöu nöbö. R+ḡ na yöxla ññḡ nöbö mö wä ödöriö;
ññḡ mag adö kai cöñ, God nugwanḡ wä cönñjö, rön r+byöx nuḡ ri aböia; ññḡ
haul nöbö mölöu nöbö ññḡ bla God Mönö wä aku nuö nuö yad nöl ri ab+ḡ
maga ra.

¹⁵ Makwam ñḡö köp kai k+itm+diḡ k+, mönö ölisö bli yadla. God n+ uliöxön,
p+ ri abön, mabö r+ḡ nöbö nuḡwa yad niḡöḡ makwam, n+ ñḡö mönö ölisö
iswob yadmön nugw ri abnö, rön, yadla.

¹⁶ God n+ yad niḡm+in, n+ Kraiḡ Jisas mabö r+ḡ nöbö nuḡwa m+idön, Juda
nöbö mö yoi akuyöbö r+ nölön, God mönö wä aku ñḡö yad nölm+da. N+ God
mönö wä yad nölm+diḡ aku, n+ God ap höjöpäl ur nöliḡ nöbö röxḡ m+idön,
mönö wä nuḡwa yad nölm+da. Aliö almön, Juda nöbö mö yoi akuyöbö, God
höjöpäl ur nöliḡ ap wä ödöriö, ap mag i röli akuyöbö nöliḡ, God nuḡ nuḡwanḡ
wä cöna. Inöm Leia nuḡ ran, God mämäg il rol nuḡwa ññḡ nöbö mö wä
keiryöbö nuḡwa wöxnö niḡñḡ, God ñḡö wahax pöna.

¹⁷ Kraiḡ Jisas p+saḡ niḡiö paḡör m+diḡ aku m+, n+ wä r+im+in nugug+rön,
God mabö r+im+da.

¹⁸⁻¹⁹ Kraiḡ r+im+in, n+ mabö nuḡwa rön, n+ mabö kai kai r+ila akwör yaj+na.
N+ Juda nöbö mö yoi akuyöbö ñḡö Kraiḡ mönö wä aku yad nöl yönm+dmön
nugug+rön, Inöma nuḡ ap röliḡä akuyöbö bli r+im+in nugug+rön, Juda nöbö
mö yoi akuyöbö nugwön God mönö aku pöia. N+ mögöriḅ Jerusalem ila
niḡön, Kraiḡ mönö wä aku magaliḡ ödöriö akwör, ödöi m+x+la yad nöliḡ
dum+diḡ dum+diḡ mögöriḅ Ilirikam duön, höuöil höma.

²⁰ R+ḡ n+ öim yöx nugul aku, nöbö mö Kraiḡ mönö nuḡwa höd nugwölim
mögöriḅ piakwör duön yad nöinö, rön, r+byöx nugula. Nöbö Kraiḡ mönö
yad nöliḡ bli höd duön padö mödö p+liö rola ram winö, rön, r+byöx nugwöi.

²¹ Aisaia nuḡ God Mönö r+ḡ m+ñḡi kai k+itön yadöḡa,
“Nöbö bli du Kraiḡ mönö wä nuḡwa ñḡö yad nölölim aku
ji ññḡ nugwöña.

Nöbö bli du Kraiḡ mönö wä nuḡwa yadm+in audiöx nugwölöi bla
ññḡ nugwön nugw ri aböññjö,” röḡa.

Pol taun dib Rom dinö, röḡa

²²⁻²³ Makwam, k+im miḡa yönm+in, mögöriḅ pik yad nöliḡ yönm+diḡ yönm+diḡ,
taun dib ññḡa Rom inö, r+im+diḡ aku, ji ub maga niḡölönḡ. Makwam weik
mögöriḅ yuadö k+iyöbö mabö r+ḡä maga niḡöl+m nugwön n+ ñḡö nuguba
ina.

²⁴ Hör womiöx m+da, mögöriḅ Spen duba r+im+da. R+ḡ na yöx nugul aku,
u ññḡ p+saḡ ul mag m+ñḡi m+dmön wä ran nugug+rön, mai n+ pön du Spen
ödöi römöḡil yöra abnö, r+ r+byöx nugula.

²⁵⁻²⁶ Makwam Masedonia Propins nöbö mö aipam, Akaia Propins nöbö

mö aipam, Jerusalem nöbö mö Krais adö m+idön r+g ap ñ+ñ m+idöl akuyöbö, ñ+gö r+g ap ñ+ñ akuyöbö amnör nöloi aku, weik ñ+gö nöinö, rön, ina.

²⁷ R+ñ ñ+ñja keir yöx nugwön röi aku, r+ ri aböia. Juda nöbö mö Krais mönö wä aku pön du, Juda nöbö mö yöi akuyöbö ñ+gö yad nöloi aliar, God r+g ap ñ+gö nöi piaku bli Juda nöbö mö ñ+ñ painjö nöioñ aku waiö.

²⁸ Makwam r+g n+ nöloi aku magalig pön du Jerusalem nöbö akuyöbö nölon, Spen ödöi aku wön, ñ+gö m+idöi yöraku ina.

²⁹ Wop aku wön ñ+gö p+sanj höl+m m+idmön, Krais r+ñ wä mag nuñwa an nölan, ñ+ñ nugwo nugw p+ c+c+ n+gön m+ ödöriö wahax pöña.

³⁰ Haul nöbö mölöu nöbö n+ akuyöbö. Nöbö Dib Jisas Krais adö m+idöi aku, God Inöma yuör+ñ ñ+gö kwo m+idön ñ+gö madmag n+g+ñ mag aku nöi aku, n+ me rön, God höjöpäl gör m+jöña.

³¹ God höjöpäl g+r m+jöña, n+ Jerusalem duba rön, mögöriñ Judia dumön, Judia nöbö mö Krais nugw pöloi akuyöbö n+ r+ gwogwam r+m+id+ñ, God nuñ n+ kömö pöna. Makwam God höjöpäl g+r m+jöña, n+ Jerusalem duön, Krais nöbö mö nuñ akuyöbö ñ+gö ap agap ap+m r+ nöli+ba r+m+id+l aku r+mön, ñ+gö wä ran nugugirön, p+sanj n+giö n+gön pañör m+jn+ñja.

³² Makwam, God n+ yöwö r+m+id+ñ, ñ+ñ m+idöi yöraku wön, mag m+ñi m+idmön wä ran nugugirön, ñ+gö p+sanj m+jn+ñja.

³³ God ñ+gö magalig nugwid+x m+id+ñ nugugirön, tar n+giö n+gön pañör m+idön m+id ri aböña. Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

16

Pol, “Ñ+ñ m+idöiñ ä?” röña

¹ Makwam mölöu ana Pibi, Senkria taun yöraku cöc mabö r+m+id mö aku, um+da. Nuñ mö wä m+idöm. ñ+ñ m+idöi yöraku wan, nugwo p+ ösös r+ ri aböña.

² N+ wä cön aku, nuñ ñ+ñ m+idöi yöraku wan, ñ+ñ Nöbö Diba nugw pön m+idöi makwam, Nöbö Diba nöbö mö nuñwa nuö nuö p+ ri abm+idöi mag akuyöbö, mö Pibi p+ ri aböña. Ap bli m+idölan, amn+mab nöioñ. Nuñ nöbö mö m+ga p+ ösös r+ ri abön, n+ aipam p+ ösös r+ ri abön ra.

³ Makwam mö Prisila nöböñ+ñ Akwila yönjö, Krais mabö n+giö n+gön r+m+idöl mönöbö hogwa ñ+gö yajöña, “Pol ñ+gö mönöbö hogwa, ‘M+idöiñ ä?’ r+ gō,” me cöña.

⁴ Höd n+ p+l pal n+gi+ba r+m+idm+n, mönöbö wä n+ hogwa m+idön, n+ pön ömdö hölun r+mä. Makwam ñ+ñ keir p+l pal n+giöñ+ñjö, rön, r+ñ aku yöx nugwölim. Aliö almä aku, n+ wä r+m+n, Juda nöbö mö yöi mögöriñ hör pad piaku yad nölmön, Krais Jisas nugw pöi piaku ñ+gö aipam wä ra.

⁵ Makwam nöbö mö Krais Jisas nugw pöi ram ñ+ñ mönöbö hogw aku mögum r+m+idöi nöbö mö piaku ñ+ñ kwo algör yajöña, “Pol ñ+gö, ‘M+idöiñ ä?’ r+ gō,” me cöña.

Nöböhöd madmag yöbö n+ Epinitas nugwo yajöña, “Pol nagö, ‘M+idlö ä?’ r+ gō,” me cöña. Esia Propins yöraku Krais höd nugw pön nöbö aku maku.

⁶ Maria kwockwoc palön ñ+gö mabö r+ nölm+id mö aku nugwo yajöña, “Pol nagö, ‘M+idlö ä?’ r+ gō,” me cöña.

⁷ Makwam nöbö höd+g n+ nugub akuyöbö, Adronaikas aipam, Junias aipam, ñ+gö nöbö hogwa yajöña, “Pol ñ+gö nöbö hogwa, ‘M+idöiñ ä?’ r+ gō,”

me cōña. Ñiη nōbō hogwa Kraiś hōd nugw pīm, nī mai nugw pīma. Nī nag nīgim aku, ñiη nōbō hogwa algör ör nag nīgim, nīgiō nīgön mīdmīdōla. Makwam Jisās mōnō wā pōn dub nōbō bla, nōbō hogw aku ñīgō nugw ri abōia.

⁸ Nōbōhōd madmag yōbō nī Amplitas, Kraiś nugwo cīrip ri abōn rī aku, nugwo yajōña, “Pol nagō, ‘Mīdlō ä?’ rī gō,” me cōña.

⁹ Nōbōhōd Urbanīs nugwo yajōña, “Pol nagō, ‘Mīdlō ä?’ rī gō,” me cōña. Nōbōhōd aku nī pīsaη Kraiś mabō nīgiō paηör rīmīdōla. Nōbōhōd wā Stakis nugwo kwo algör yajōña, “Pol nagō, ‘Mīdlō ä?’ rī gō,” me cōña.

¹⁰ Apeles, ōmōrō hōm, Kraiś nugw pī cīcī nīgön mīd ri ab nōbō aku, nugwo yajōña, “Pol nagō, ‘Mīdlō ä?’ rī gō,” me cōña.

Nōbō mō Aristobiulas rama hōlīmīdōi akuyōbō ñīgō yajōña, “Pol ñīgō, ‘Mīdōiη ä?’ rī gō,” me cōña.

¹¹ Nōbō hōdīg nī nugub Herodion nugwo yajōña, “Pol nagō, ‘Mīdlō ä?’ rī gō,” me cōña.

Nōbō mō Nasisas ram aku mīdōn, Nōbō Diba nugw pōi akuyōbō ñīgō yajōña, “Pol ñīgō, ‘Mīdōiη ä?’ rī gō,” me cōña.

¹² Mō Traipina aipam Traiposa aipam, Nōbō Diba nugw pī gō nīgön, mabō nuηwa rīmīdōi mō hogw aku ñīgō yajōña, “Pol ñīgō mō hogwa, ‘Mīdōiη ä?’ rī gō,” me cōña.

Mōhōd wā nī Persis, Nōbō Diba nugw pī gō nīgön, mabō nuηwa usūsör rī nōlmīd mō aku nugwo kwo algör, “Pol nagō, ‘Mīdlō ä?’ rī gō,” me cōña.

¹³ Nōbō Rupas, Kraiś mabō nuηwa kwockwoc palōn rī nōlmīd nōbō aku algör yajōña, “Pol nagō, ‘Mīdlō ä?’ rī gō,” me cōña. Nuōm nuη aku, mam na rōxg aku algör yajōña, “Pol nagō, ‘Mīdlō ä?’ rī gō,” me cōña.

¹⁴ Asinkritas, Pligon, Hermes, Patrobas, Hermas, nīmam nōbō ñiη pīsaη mīdōi akuyōbō aipam ñīgō magalīg, “Pol ñīgō, ‘Mīdōiη ä?’ rī gō,” me cōña.

¹⁵ Pilologas, Julia, Nereus, Nereus nōlōunīη nuηwa Olimpās, Kraiś nōbō mō nuηwa ñiη pīsaη mīdōi akuyōbō magalīg, “Pol ñīgō, ‘Mīdōiη ä?’ rī gō,” me cōña.

¹⁶ Ñiη Nōbō Diba nugw pōi aku mī, nuō nuō wahax pī gīrōn, alguna bīmīl nīmōña.

Kraiś nōbō mō nuηwa kīyōbō God hōjōpainōb cōc hōrīrör mögum rīmīdōi akuyōbō, “Ñiη mīdōiη ä?” rōia.

Mōnō inakmōnō hōrōi akuyōbō yōxmījeñ

¹⁷ Haul nōbō mōlōu nōbō wā nī bla nugw ri abōña. Nōbō mō bli mōnō piakuyōbō piakuyōbō pōn hōn, Kraiś adō mīdōi nōbō mō akuyōbō ñīgō yad nōlīη nōlīη, rīb wā hōd nugum adaku rōbōxōn, mōnō inakmōnō hōrōi aku yōxōn, asīx hōrīrör nīgiōia. Ñīgō paη mag akwör rībā maga ra aku, inakmōnō hōrmījōñ mōnō aku yōxmījeñ.

¹⁸ Nōbō mō aliō alōi bla, Nōbō Dib ana Kraiś mabō rīηō, rōn, rīb aku yōx nugwōn, rōlōi; ñīgō keir wā rī adakwör rībīyōx nugwōn, rōia. Ñiη mōnō wā yōs yōs mīdō bla, nōbō mō iba pīrag wōlub mōnō akwör yad nōl gīr mīdīm nugugīrōn, nōbō mō nugw ri abōlōi piaku, mōnō inakmōnō ñiηa nugw pōn gwogwam rōia.

¹⁹ Ñiŋ piŋŋö God mönö wä aku pɪ ri abön, rɪg yad akuyöbö rɪmɪdɪm, nöbö mö piaku magalɪg nugwöi aku, nɪ mɪ wä ra. Ap agapɪm God mämäg il rol nuŋwa wä cön aku, ñiŋ nöbö mö rɪbyöxba mɪdön, ap agapɪm God mämäg il rol nuŋwa ap gwogwo cön aku, ñiŋ nöbö mö rɪb u i röxg mɪjõñ aku, nɪ wä cõna.

²⁰ Womiöx mɪda, God nöbö mö nugwidɪx mɪd ri ab Nöbö aku, nuŋ Seten nugwo pɪ wöktaitö mo ñiŋ piaku nɪgmɪn, ölisö nuŋwa mɪdenɪm.

Nɪ God höjöpalmɪdla, Nöbö Dib ana Jisas ñigö ögwö yöxön pɪ ri abön ran nugugirön, ñiŋ mɪd ri abõña.

²¹ Nöbö nɪ pɪsan mabö nɪgiö paŋör röl, nöbö Timoti, ñigö yadmɪda, “Mɪdöiŋ ä?” rɪmɪda. Nöbö hödɪg nugub nɪ bla Lusias, Jeson, Sosipata ñiŋ kwo algör ñigö, “Mɪdöiŋ ä?” rɪmɪdöia.

²² Makwam nɪ nöbö Tetias, Pol yadmɪn köp kai kɪtmɪdɪl kɪ, nɪ kwo algör ñiŋ Rom ada Krais adö mɪdöi nöbö mö akuyöbö ñigö, “Mɪdöiŋ ä?” rɪmɪdla.

²³ Nöbö Gaias, nɪ pön du ram nuŋwa nɪgön nugwidɪx mɪd ri ab nöbö aku, ñigö, “Mɪdöiŋ ä?” rɪmɪda. Nöbö akwör Krais adö mɪdöi nöbö mö bla yadɪm, ram nuŋwa duön mögum rɪmɪdöi nöbö mö akuyöbö ñigö pɪ ri ab mɪda.

Makwam pe nölib nöbö Erastas aipam, haul ana Kwodas aipam, algör ñigö, “Mɪdöiŋ ä?” rɪmɪdöia.

²⁴ Nɪ God höjöpalmɪdla, Nöbö Dib ana Jisas Krais ñigö magalɪg uliöxön pɪ ri aban nugwön ñiŋ mɪd ri abõña. Mag aliö akuyöbö aku mag waiö!

²⁵⁻²⁶ Makwam an God ib nuŋwa yadɪŋ adöx sö duan. Nuŋwör ñigö nugwidɪx mɪdan nugugirön, nugwo cɪrɪp gö nɪgön mɪdɪb maga ra. Jisas mönö wä aku höd umadiö mɪdmɪd aku, jɪ weik God mönö yadɪb nöbö bla, God Mönö nuŋwa kai kɪtim il aku wöxnö nɪgmɪn, mönö mag wä aku nöbö mö bla ñigö öim yad nöila. God höd yadöŋ mag akuyöbö, nöbö mö mögöriɪb adadö piaku piaku magalɪg yad nöliŋ, nugwo nugw pön rɪg yad mag akwör cõña.

²⁷ God paŋyöbö rɪb wä rɪb ölisö yöx nugw Nöbö aku, anɪŋ me rön, Jisas Krais nugwo agal abmɪn höŋ aku, ib nuŋwa öim öim yadɪŋ bɪl sö duan. Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

Pol köp höd aku Korid nöbö mö ñigö kai kitöŋa

¹⁻² Nî Pol. God nuŋ keir nî yad ñigöŋ aku, Krais Jisas mönö wä pön dub nöbö nuŋ i mîdla. Haul ana Sostenes pîsaŋ yörîk mîdön, köp kî, ñigö taun dib Korid yöraku God nöbö mö nuŋwa mîdöi akuyöbö kai kîtmîdla. Ñîŋ Krais Jisas nugw pîmä aku, God yadîm, ñîŋ nöbö mö kömö wä nuŋwa mîdöia. Nöbö Dib ana Jisas Krais nugwo höjöpaloî nöbö mö mögöriþ piaku piaku magaliŋ, God ñigö nöbö mö lei nuŋwa mîdîŋ, me rön, yad ñigöŋa. Krais Jisas nuŋ Nöbö Dib ana mîda; nuŋ kwo algör ör Nöbö Dib ñîŋa mîda.

³ God Acö ana aipam, Nöbö Dib Jisas Krais aipam, ñigö uliöxön pî ri aban, ñîŋ mîd ri aböña.

Pol God nugwo ri ablaŋe röŋa

⁴ Krais Jisas nugwo cîripön mîdîm, God nuŋ ñigö pî ri abön ap wä nöi aku nugwön, nî öim God nugwo ri ablaŋe rîmîdla.

⁵ Aku agapîm: ñîŋ Krais nugwo cîripön mîdîm, Krais ñigö pî ri abön rîm, ñîŋ rîbyöx nugw ri abön, mönö yad nöi ri aböia.

⁶ God nuŋ rîm, Krais mönö wä aku yuöriþ ñîŋ kwo höm, ñîŋ nugw pön, rig yad mag akuyöbö rîmîdöia.

⁷ Makwam, Nöbö Dib ana Jisas Krais hönîŋö, rön, pöx mîdöi wop kî, God Inöma ap wä nölmîd akuyöbö mödö magaliŋ pöia.

⁸ Nöbö Dib ana Jisas Krais ñigö nugwidîx mîdön rî nöi ri abön ran, ñîŋ mögöriþ il kî mîdön, mönö wä nuŋ aku nugw pî gör mîdön, nugwo röböxmîjeñ. Nöbö Dib ana Jisas Krais hön wop aku, ñîŋ mönö bli nugweñ.

⁹ God rig yadmîd mag akwör rîmîda. Nuŋ ñigö yad ñigmîn, ñîŋ Ha nuŋwa Nöbö Dib ana Jisas Krais pîsaŋ ñigö ñigön paŋör mîdöia.

Krais nöbö mö bla rîba paŋyöbö i yöx nugwön, ñigö ñigön paŋör mîdîŋ

¹⁰ Haul nöbö mölöu nöbö. Nöbö Dib ana Jisas Krais ada mîdöl makwam, mönö hörîrör adö bli ñigmîjeñ. Rîb mag paŋyöbö i yöxön, mönö paŋyöbö i yad ödör ñigön, ñigö ñigön paŋör mîjöña.

¹¹ Makwam mö Klowi nöbö mö nuŋ bli hön nî yadmîn nugula, ñîŋ haul nöbö mölöu nöbö nî bli ñîŋ keir nuö nuö yadmîdöia.

¹² Aku, bli yadöia, “An Pol nöbö mö nuŋ,” me röia. Bli yadöia, “An Apolos nöbö mö nuŋ,” me röia. Bli yadöia, “An Sipas nöbö mö nuŋ,” me röia. Bli yadöia, “An Krais nöbö mö nuŋ,” me röia.

¹³ Aliö yadmîdöi aku, Krais nugwo pî asîx hör ñigîb maga ra. Nî bî katlö watlö um sô pîl pal ñigîm, nî ñigö ñöx ñigön wöroxîm nugwön ib na yadön, Pol nöbö mö nuŋwa mîdölö, röiŋönö? Pol iba yadön röbö palmîŋ ä? “An Pol nöbö mö nuŋ,” “An Apolos nöbö mö nuŋ,” röi aku inakmönö höröia.

¹⁴ Makwam nî u ñîŋ pîsaŋ mîdîm wop aku, nöbö mö mîga röbö pal nölölmî. Nöbö mösör Krispas Gaias yöŋö ör röbö pal nöлма. Aku nugwön, nî God nugwo ri ablaŋe rîmîdla.

¹⁵ Nöi aku, inakmönö hörön yadöyîx, “Pol ib nuŋwa urön röbö palmîŋö,” röyîxa.

¹⁶ Makwam uplōbba. Nɛ Stepanas nōbō mō nuŋ akuyōbō ñɛgō aipam rōbō pal nōlma. Jɛ nōbō mō bli aɪg rōbō pal nōlmōnō nugwōi.

¹⁷ Krais nɛ, “Nōbō mō bla ñɛgō rōbō pal nōlanō,” rōŋa. Makwam, mōnō wā nuŋ aku yad nōlmɛdla. Makwam nōbō mō bli rɛb wā yōx nugw ri abōn rɛg yadmɛdōi akuyōbō nɛ yad nōlmɛdōi. Mōnō aliō yadmōn, Krais bɛ katlō watlō um sō pɛl pal nɛgɛm mōnō aku mōnō hōr i rōxg nɛgmɛn, nōbō mō akuyōbō nugw pɛñɛjō, rōn, mōnō wā nuŋ aku ōdōriō akwōr yad nōlmɛdla.

¹⁸ Nōbō mō hōr rɛn yōnmɛd ōdōi aku dumɛdōi akuyōbō, Krais bɛ katlō watlō um sō anɛj ñōx nɛgōn wōrōxōŋ mōnō aku nugwɛɛ, mōnō u i rōxg nɛgōna. Makwam God anɛj kōmō pɛmɛda nugwōn, Krais bɛ katlō watlō um sō anɛj ñōx nɛgōn wōrōxōŋ mōnō aku nugwōn, God ōlɛsō magalɛg mɛd aku, nuŋ keir an kōmō pɛmɛdō, rōn nugwōla.

¹⁹ Adaku God Mōnō aku, Aisaia nuŋ God mōnō yadōŋ aku kai kitōn yadōŋa,

“Nōbō mō rɛb wā yōx nugw ri abōlɛjō rɛmɛdōi akuyōbō,
rɛb ñɛŋa keir yōx nugwōn, rɛb wā yōx nugwōia.

Jɛ nɛ rɛmōn, rɛbyōx nugwōn rɛg yadōi akuyōbō nɛgen,
mōnō amnōr yadōi akuyōbō nɛgōnɛjō,” rōŋa.

²⁰ Makwam, nōbō mō rɛb wā yōx nugub piaku, nōbō mō koles diba dumɛdōi piaku, nōbō mō mōnō kai kai nɛgɛp dumɛdōi piaku, mōnō dib wā wā ñɛj nugumɛdōi aku, God māmāg il rol nuŋwa hōr mōnō nɛgōn, aŋadō pɛn bɛrɛba rɛmɛdōia.

²¹ God nuŋ keir nugw ri ab makwam, nōbō mō rɛb ana keir yōx nugunɛjō, rōn, keir hōlu nugwōñ piaku, nuŋ Nōbō pōdiōm mɛd aku nugwɛñ. Ñɛj Krais mōnō wā yad nōlmɛdōl aku nugwɛɛ, mōnō u i rōxg nɛgōna. Makwam God nuŋ keir cɛnō, rōn, yad nɛgōŋ mag akuyōbō, nōbō mō mōnō ua yad nōlmɛdōl aku nugw pɛmɛjōñ akuyōbō, God ñɛgō pɛ asɛx abōna.

²² Juda nōbō mō bla yadōia, “Ap rōlɛbā akuyōbō bli rɛj nugwōn, mi yadmɛdōiŋō rōn nugunɛjō,” rōia. Makwam Grik nōbō mō bla rɛb wā wā yonjōbō adō bli nugunɛjō, rōn, ōim hōlu nugwōia.

²³ Makwam mɛ, Krais anɛj ñōx nɛgōn wōrōxōŋ mōnō aku yadmɛdmɛn, Juda nōbō mō bla nugwōn yadōia, “Ipɛt mōnō aku pōdpōd rɛmɛn yadmɛdōiŋō?” rōia. Makwam Juda nōbō mō yōi akuyōbō yadōia, “Mōnō yonjōbō hōlu nugumɛdōl aku yadmɛdōlōi. Mōnō aku ñɛlōŋ mōnō nɛgōn yadmɛdōiŋō,” rōia.

²⁴ Makwam God anɛj Juda nōbō mō bli aipam, Grik nōbō mō bli aipam, pɛnō, rōn yad nɛgōŋa nugwōn, an Krais nugwo nugwōn nugwōla, God mɛ ōlɛsō mɛd mag akuyōbō, Krais aipam mɛ ōlɛsō mɛda; God rɛb mɛ ōlɛsō yōx nugw mag akuyōbō, Krais aipam rɛb mɛ ōlɛsō yōx nugwa.

²⁵ Nōbō mō akuyōbō Krais hōn wōrōxōŋ aku nugwōn, God nuŋ ōlɛsō mɛdōlō, rɛ rɛbyōx nugwōia; makwam God nuŋ ōlɛsō nuŋwa keir rōŋ aku rɛbyōx nugwōlōi. Nōbō mō akuyōbō Krais hōn wōrōxōŋ aku nugwōn, God nuŋ rɛb wā mɛdōlō, rɛ rɛbyōx nugwōia; makwam God nuŋ rɛb wā nuŋwa keir rɛbyōx nugwōŋ il aku lɛbak nugwōlōi.

²⁶ Nöböhöd möhöd nöbö. Ñiñ keir nugwi! God ñigö yad wö rön wop aku, ñiñ nöbö mö pödiöm m+dm+n ñigö yad wö rön? Nöbö mö r+ib wä yöx nugub piaku, nöbö mö dib piaku, nöbö mö ib m+id piaku, ñigö nöbö mö m+ga yad wö rölön.

²⁷ Nöbö mö r+ib wä yöx nugub piaku möigw yöx+ñ, me rön, God nöbö mö r+ib wä yöx nugwöi akuyöbö pöña. Nöbö mö gö m+idöl+ñjö, r+m+idöi piaku möigw yöx+ñ, me rön, God nöbö mö ölisö m+idöl piaku pöña.

²⁸ Nöbö mö ib alig m+idöl+ñjö, r+m+idöi piaku hör nöbö mö m+id+ñ, me rön, God ñigö röböxön, nöbö mö mölyöbö iba m+idölö r+m+idöi piaku ñigö pöña.

²⁹ God nuñ aliö alön aku, nöbö mö bli God mämäg il rola, ib ñiñja keir yad+ñ bil sö dubä maga m+iden+ñjö, rön, röña.

³⁰ God r+m+n, ñiñ Krais Jisas p+sañ nigio nigön pañör m+idöia. God r+m+n, an Krais Jisas nugw pön, nugwo p+sañ nigio nigön m+idön, nugwo r+byöx nugu girön m+idöl makwam, an r+ib wä yöx nugub nöbö mö röxg m+idöla. An Krais p+sañ nigio nigön m+idöl makwam, God an+ñ nugwön nöbö mö hölul m+idöl n+ keir me r+m+ida. An Krais p+sañ nigio nigön m+idöl makwam, God an+ñ nugwön, ap kib mag gwogwo r+m+idöi p+x aku, Ha na mödö örix abö, r+m+ida.

³¹ Mönö adaku God Mönö aku kai k+itön yadmä, “Nöbö mö wahax p+n+ñjö, cöñ aku, Nöbö Diba an+ñ ap kai kai nöl aku r+byöx nugwön, wahax pöñ+ñjö,” me r+mä.

2

Pol nuñ Krais an+ñ ñöx nigön b+ katlö watlö um sö wöroxön mönö aku yad nöl+m+da

¹ Makwam haul nöbö mölön nöbö. N+ u ñiñ p+sañ m+id+m wop aku, God Mönö m+ ödöriö aku yad nöinö, rön, mönö k+it+ib wä mönö r+ib wä yöx nugw ri ab+ib mönö piaku yad nölöl+m.

² N+ u ñigö p+sañ m+idön, r+ib hör yöx nugwön ñigö mönö yad nöinö, rön, r+ib aku yöx nugwöl+m. Jisas Krais nugwo b+ katlö watlö um sö p+il pal n+g+m, an+ñ ñöx nigön wöroxön r+ib mag pañyöbö akwör yöx nugwön ñigö yad nöinö, rön, r+ib aku yöx nuguma.

³ Ñigö p+sañ m+id+m aku, m+ix+n na ölisö m+idölön; n+ ölölö r+m+n ipöx gir m+idma.

⁴ Nöbö mö bli nöi mönö wä hölu nugwön, mönö höj+il id wä yad+ñjö, rön, r+m+idöi mag akuyöbö röl+m. God Inöma nuñ ölisö nuñwa n+ nöl+m+n nugug+rön, n+ Jisas mönö wä aku ölisö alig yad nöl+m aku wöxnö nugumä.

⁵ Nöbö bli mönö k+it+ib wä aku yadm+n, nöbö mö nugwön God nugw peñ. Makwam n+ Jisas mönö wä aku ölisö alig yad nölmön, nöbö mö nugwön God nugw pöña.

God Inöma r+ib wä nöl+m+da

⁶ N+ du nöbö mö Krais nugwo ödöriö nugw p+ gö n+gm+idöi akuyöbö du p+sañ m+idön, ñigö r+ib ölisö yöx nugub mönö bli yad nöl+m+dla. J+ mögö+r+ib rol il k+ r+ib ölisö yöx nugwöi akuyöbö yad nöl+m+idöi. Kiñ bla, nöbö dib bla, ñiñ r+ib ölisö yöx nugwöi akuyöbö yad nöl+m+idöi. Kiñ bla nöbö dib bla ñiñ yöm cöña.

⁷ Makwam nî ñigö mönô yad nölmiðil aku, God rîb ölisö yöx nugub mönô umadiö miðmið aku yad nölmiðla. God Mönô rîb ölisö yöx nugub mönô aku maduar ör mögörið kî rî ñigölöñ wop akwör umad gî miðmiðla. God nuñ maduar ör mögörið kî rî ñigölöñ wop akwör, nöbö mö an Kraið Jisas piðan mila aliğ mijöñiñö, rön, rîb ölisö yöx nugub mönô wä aku yad ñigmiñ, miðil mag miñi umad gî miðmiðla. Nî rîb ölisö yöx nugub mönô akwör ñigö yad nölmiðla.

⁸ Mögörið rol il kî kiñ bla aipam, nöbö dib bla aipam, rîb ölisö yöx nugub mönô aku röx nugwölim. Nugwöyix aku yadib, Nöbö Dib mila aliğ adöx yöd röul adö kau sebö höñ aku nugwo pîl pal ñigölöyix.

⁹ Makwam God Mönô aku kai kîtön yadma,
“Nöbö mö God nugwo madmag ñigöi akuyöbö,

God ñigö pî ri abön, ap wä wä nöiöna.

Mämäga nugwölöi; yad nölmiñ audiöx nugwölöi;

God rîb nuñ akwör yöx nugwön cönñö, rön nugwölöi;

God ñigö ap wä wä keiryöbö akwör nöiönñö,” rîmä.

¹⁰ Makwam nugumiðlöi mönô aku, wopik God rîmiñ, Inöma mönô il aku anñ yadmiñ nugwöla.

God Inöma nuñ ap piaku magaliğ hölu nugumiðla. God nuñ ap rî umad ñigöñ bla aipam, God Inöma nuñ hölu nugumiðla.

¹¹ An agö rîb bilim yöx nugwöl aku, nöbö mö bli nugwölöi, jî inöm an keir yuörið kwo mið akwör nugwa. Mag akuyöbö akwör, God nuñ rîb kai kai yöx aku, God Inöma nuñ akwör nugwa.

¹² Makwam an nöbö mö mögörið rol il kî rîg rîbyöx nugwöi akuyöbö rîbyöx nugwölöl. God nuñ Inöm nuñwa keir anñ abmiñ höña nugwön God ap wä anñ amnör nöl aku libak nugwöla.

¹³ God anñ ap wä amnör nöl mönô adakwör yad nölmiðöla. Nöbö rîb wä yöx nugw ri aböi bli anñ mönô aku yadmiñ nugwölöl; God Inöma rîbyöx nöl mönô akwör nugwön, nöbö mö akuyöbö ñigö yad nölmiðöla. God Inöma anñ mönô yadmiñ nugwön, nöbö mö God Inöma yuörið ñiñ kwo mið nöbö mö bla ñigö yad nölmiðöla.

¹⁴ Makwam nöbö mö God Inöma yuörið ñiñ kwo miðöl nöbö mö bla, God Inöma ap wä amnör nöl ap bla pölöi. Mönô wä aku nugumiñ, mönô u i röxg ñigmiñ, libak nugwölöi. God Inöma nöbö mö yuörið ñiñ kwo mijön aku, God Inöma ap wä nöl bla libak nugwöia.

¹⁵ Makwam nöbö mö God Inöma yuörið ñiñ kwo mið akuyöbö, ñiñ ap bla magaliğ nugwön libak nugw ri aböia. Makwam nöbö mö God Inöma yuörið ñiñ kwo miðöl akuyöbö, ñiñ nöbö mö God Inöma piðan mið nöbö mö akuyöbö ñigö libak nugwölöi.

¹⁶ God Mönô aku, Aisaia rîb miñi kai kîtön yadöña,
“Nöbö mö yön, Nöbö Diba agapiñ rîbyöx nugw aku libak nugwön,
nugwo, ‘Nagö al aliö rö,’ cönñö?” röña.

Makwam Kraið nöbö mö nuñwa miðöl akuyöbö, anñ rîb nuñ yöx nugw aliar nölmiñ nugugiñrön, an nugw ri aböla.

3

Ñigö ñigön mijöña; asix hörir ñigmiñ

¹ Haul nöbö mölöu nöbö. Höd ñiŋ piŋaŋ mɪdɪm wop aku, nöbö mö God Inöma yuörɪb ñiŋ kwo mɪd bla ñigö yad nölmɪdɪl aku, ñigö kwo algör ör yad nöilöxa, ji ñiŋ Kraiŋ nugw pön, ha kiaia röxg mɪdmɪdmä. Makwam, ñigö mögöriɪb il kɪ mɪdmɪdöi nöbö bla, ha kiaia röxg yad nölmɪdma.

² Ha kiai kau nɪmmɪdöi mɪdö bla röxg mɪdmɪdmä makwam, nɪ ñigö kau akwör nölmɪdma; ñiŋ ap mag yöbö i pi nɪm cökɪb maga mɪdölön makwam, nɪ ap mag yöbö aku ñigö nölmɪdölɪm. Mɪdöi wop mɪdö kɪ kwo algör ör, ñiŋ ap mag yöbö i pi nɪm cökɪb maga mɪdöl; ñiŋ ha kiaia röxg ör mɪdöia.

³ Mɪdöi wop kɪ kwo algör, ñiŋ nöbö mö mögöriɪb il kɪ rɪg rɪbyöx nugumɪdöi mag akwör ñiŋ kwo algör rɪbyöx nugumɪdöia. Nöbö mö bli ap ñiŋ bla ap nɪ bli alɪg mɪdölö rön rɪbyöx nugumɪdöia. Ölisö wölɪm, nuö nuö yadmɪdöia. Aliö alön, nöbö mö hör mögöriɪb il kɪ rɪmɪdöi mag akwör rɪmɪdöia.

⁴ Ñiŋ bli yadöia, “An Apolos nöbö mö nuŋwa mɪdölɪŋö,” röia. Bli yadöia, “An Pol nöbö mö nuŋwa mɪdölɪŋö,” röia. Makwam, ñiŋ hör nöbö mö mögöriɪb il kɪ rɪbyöx nugwön yadmɪdöi mag akwör yadmɪdöia.

⁵ Apolos an möpia nöbö dib kai röxg mɪdɪm nugwön mönö aku yadmɪdöi? An hör mabö rɪb nöbö rama akwör mɪdöla. Nöbö Diba mabö kai hörɪr yad nɪgöŋ aku rɪ mɪdön, Jisas Kraiŋ mönö wä aku yad nölmɪn ñiŋ nugwön nugw pɪmä.

Nöbö Dib an nöbö hogwa mabö hörɪrör rɪg yadön mag akuyöbö akwör röla.

⁶ God nɪ yadmɪn, mögöriɪb ñiŋ aku höd ap iŋa rag wön yuma. God Apolos nugwo yadmɪn, nuŋ mai du röbö un pön hön, ap iŋ yum aku hörönja. Makwam God nuŋwör rɪmɪn wölönja.

⁷ Almɪn, an möpia hör ap iŋ yuön, röbö hörön röla aku, ib an aku yadɪŋ bɪl sö duölän. God rɪmɪn wölön aku nugwön, ib nuŋ akwör yadɪŋ bɪl sö diöna.

⁸ Nöbö mö ap iŋ yumɪdöi bla, nöbö mö röbö rag hö hör yönmɪdöi bla, mabö iör paŋyöbö i rɪmɪdöi aku mɪ, God mabö rɪg rɪmɪdöi rɪmɪdöi akuyöbö nugwön, ñigö painjö nöiöna.

⁹ An nöbö hogwa God mabö aku nɪgiö nɪgön rɪmɪdöl, mabö rɪb nuŋ aku ñiŋ mɪdöia.

Ñiŋ God ram nuŋwa mɪdöia

Makwam ñiŋ God ram nuŋwa mɪdöia.

¹⁰ God nɪ uliöxön pi ösös rön ap wä nölon aku pön, ram urɪb nöbö nuŋwa mɪdön, ram padö dib mibɪl yöbö aku pɪl gö nɪgmön, mai nöbö i hön ram rɪb rɪb mɪjön akuyöbö rɪmɪda. Makwam nöbö mö bli hön, ram aku rɪb rɪb mɪjön bla cɪnɪjö, cön aku, nugw ri abɪŋ.

¹¹ God ram nuŋ aku Jisas Kraiŋ nugwo padö dib mibɪl yöbö mödö aŋadö pɪl gö nɪg gɪ mɪd aku, nöbö mö bli padö yonjyöbö i pɪlɪb maga mɪdöl.

¹² Jisas Kraiŋ padö dib mibɪl yöbö pɪl gö nɪg gɪ mɪd aku, nöbö mö bli, ram rɪb rɪba urɪŋö rön, gol, silpa, rɪg wä wä pön hön wiöña; ji nöbö mö bli bɪ löx, wit löx rɪb rɪb, ap panö panö bla pön hön wiöña.

¹³ Makwam Kraiŋ hön nöbö mö mönö diba yajön wop aku, mabö rɪ ri aböñ adaku höl riö wöxnö mɪdaŋ nugwön, amnɪmab cön adaku höl riö wöxnö

midaŋ nugwōña. Bɛ pina hōn, mabō ri abōñ aku mijōna, jɛ mabō rolrola cōñ aku aŋadō yōnu pōraŋ diōna.

¹⁴ Padō diba pɛl gō nɛg gɛ mɛd rol aku, nōbō mō mabō rɛ ri abōn ram rɛb mɛŋi rɛŋ, rɛn pina hōn ram rɛb aku yōnu aŋ duen aku, ñɛŋ painjō pōña.

¹⁵ Makwam nōbō mō bli mabō rorola akwōr rōn ram rɛb mɛŋi rɛŋ, rɛn pina hōn ram rɛb aku yōnu pōraŋ diōn aku, God ñɛgō kōmō pōna, jɛ nōbō mō lɛblɛb mɛdō bla, rama yōnaŋ, pɛxɛp du rɛŋjō bō abɛŋ, ap mɛdōl nōbō mō akuyōbō rōxg mijōña mōgōrɛb nuŋ yōr sō.

¹⁶ God hōjōpalɛb ram nuŋwa ñɛŋ mɛdōia; God Inōma yuōrɛb ñɛŋ kwo mɛda.

¹⁷ Nōbō i God hōjōpalɛb rama rɛ gwogwam rɛmɛjōn aku, God nugwo painjō aipam rɛ gwogwam cōna. God hōjōpalɛb ram aku ram nuŋwa keir. Makwam hōjōpalɛb ram nuŋ aku ñɛŋ nōbō mō mɛdōia.

¹⁸ Nugw ri abōña. Nōbō mō mōgōrɛb il kɛ rɛb wā yōx nugw ri abmɛdōi mag akuyōbō, nɛ kwo algōr ōr rɛb wā yōx nugw ri abmɛdlō, rɛ rɛbyōx nugwōñ aku, ñɛŋ rɛbyōx nugw ri abmɛdōlōi. An rɛbyōx nugw ri abmɛdōlōlɛŋjō, rōn, rɛb wā hōlu nugwōn, rɛb wā yōx nugw ri abmɛjōña.

¹⁹ Aku agapɛm: nōbō mō mōgōrɛb il kɛ rɛb wā yōx nugw ri abōn yadmɛdōi mōnō aku, God nugumɛn, mōnō u i rōxa. God Mōnō aku kai kɛtōn yadmā,

“Nōbō mō rɛb wā yōx nugwōn,
nugw ri abōlɛŋjō, rɛmɛdōi piaku,
nuŋ rɛmɛn, rɛb wā yōx nugub mag aku,
meñ i rōxg jɛ gɛŋ,
rɛb madmag ñɛgō pɛ cɛcɛ nɛgaŋ,
kɛlabɛs nōbō rōxg mɛjōñɛŋjō,” rɛmā.

²⁰ God Mōnō rɛb mɛŋi alɛg, Depid kai kɛtōn yadōŋa,
“Nōbō mō rɛb wā yōx nugw ri abōlɛŋjō, rɛmɛdōi piaku,
mōnō bli yadmɛn,

Nōbō Diba nuŋ nugumɛn,
mōnō il i mɛdōlō,” rōŋa.

²¹ Makwam, ñɛŋ nōbō mō bli nugwōn, ñɛŋ nōbō mō diba mɛdōiŋjō, rōn, ib ñɛŋa yadɛŋ bɛl sō duōlaŋ. Nōbō mō mōnō ap agap apɛm mɛd piaku, God ñɛgō, me rōn, rɛ nɛgmɛn mɛda.

²² Nɛ Pol, Apolos, Sipas, an mabō rɛb nōbō ñɛŋ akwōr mɛdōla. Mōgōrɛb il kɛ agap apɛm mɛd piaku, God ñɛgō rɛ nōlaŋ, me rōn, ñɛgō nōla. Kōmō mɛdɛb mag aku aipam, wōrōxɛb mag aku aipam, God ñɛgō nōla. Weik mɛd ap akuyōbō aipam, mai mɛjōn ap akuyōbō aipam, God ñɛgō rɛ nōlaŋ, me rōn, magalɛg ñɛgō nōla.

²³ Makwam Nōbō Dib ñɛŋa Krai; Krai nuŋ God Ha maku.

4

Jisas mōnō wā pōn dub nōbō bla

¹ Makwam, God mōnō wā umadiō mɛdmɛd aku, Krai nuŋ Apolos Pol ñɛŋ nōbō rama yad nɛgmɛn, ñɛŋ mabō rɛb nōbō nuŋwa mɛdōiŋjō, rōn, rɛb aku yōx nugwōña.

² Nōbō dib i, mabō rɛ nōlɛb nōbō bli pɛsaŋ mōnō yad nɛgōn, mabō i ñɛgō yad nɛgmɛjōn aku, mabō rɛb nōbō bla nuō ñɛŋa rɛg yajōn mag akwōr cōña.

³ Makwam ñiŋ nɪ mōnō diba yadmɪjōñ aku, nɪ rɪb mɪga yōxōinōm. Nōbō mō bla bli nɪ mōnō diba yadmɪjōñ aku, nɪ kwo algör ör rɪb mɪga yōxōinōm. Aku nɪ hör ap i rōxga. Nɪ kwo algör ör nɪ keir mōnō diba yadmɪdōi.

⁴ Nɪ keir nōbō mō bli rɪ gwogwam rōiō, rɪ rɪbyōx nugul aku, jɪ nɪ aliō yadmōn, Nōbō Diba nɪ nōbō hōlul mɪdōlō, rōn, yadenɪm. Nōbō Diba nuŋ keir ör nɪ mōnō diba yajōna.

⁵ Aku, weik wop kɪ mōnō diba yadmɪjeñ. Nōbō Diba nuŋ keir hōn mōnō diba yajōna. Nōbō Diba nuŋ raŋ, ap agap apɪm umadiō rɪmɪdōi piaku magalɪg wōxnō nɪgōna; rɪb madmag ñiŋa yuō kwo rɪb bɪl kai yōx nugumɪdōi piaku, kwo algör ör wōxnō nɪgōna. Wop aku, God nuŋ nōbō mō magalɪg hōrɪr paŋ paŋ mag wā rɪ rɪ abōi akuyōbō ñigō mōnō waiō yajōna.

⁶ Makwam haul nōbō mōlōu nōbō nɪ akuyōbō. Apolos an mōpia mōnō ñigō yadmɪdɪl kɪ, ñiŋ mōnō mag il aku nugw rɪ abne, rōn, ñigō yadmɪdla. Mōnō mag aku yadmɪda: “Rɪb ñiŋa keir wōhō; ap agapɪm kai kɪtim akwör nugwōn mai diōña.” Mōnō aku rɪg yad mag akuyōbō rɪmɪjōñ aku, nōbō i iba mag wōlōn, nōbō i iba mag pɪn dueñ.

⁷ An nōbō mō dib, nōbō mō piaku nōbō mō ulmɪdō, me rōn nugumɪdōi aku mag wā yōi. Ñigō agapɪm wā mɪd aku, God nuŋwör ñigō nōla. Makwam, ñiŋ pōd rɪmɪn, an keir rɪ rɪ abōiŋjō, rōn, ib ñiŋa keir yadmɪn bɪl sō dumɪd?

⁸ Rɪb ñiŋa keir yōx nugwōia, an keir ap magalɪg mōdō pōla; ap ulmɪdō i met wōlō, rɪ rɪbyōx nugwōia. Rɪb ñiŋa keir yōx nugwōia, an keir nōbō mō rɪb akuyōbō mōdō mɪdōla; nōbō i anɪŋ rɪb bli yad nōlen, rɪ rɪbyōx nugwōia. Rɪb ñiŋa keir yōx nugwōia, an keir kiŋ rōxg mōdō mɪdōla, rɪ rɪbyōx nugwōia. Rɪb ñiŋa keir yōx nugwōia, Jisas mōnō wā pōn dub nōbō piaku kiŋ rōxg mɪdōlōiŋjō, rɪ rɪbyōx nugwōia. Makwam ñiŋ mɪ ödōriō kiŋ mɪdōyɪx aku, an wahax pōn ñigō pɪsaŋ kiŋ mɪdōlɪxa.

⁹ Rɪb na yōxla, God nuŋ anɪŋ Jisas mōnō wā pōn dub nōbō piaku pōn, nōbō mō mɪdōi mibɪl yōra, nōbō gwogwo pɪl pal nɪgɪb akuyōbō rōxg pōn du nɪga. Nōbō bli rɪ gwogwam rɪmɪjōñ aku, nōbō diba mōnō diba yadōn, nōbō mō nugugu mɪdɪŋ nugugɪrōn, ñigō pɪl pal nɪgɪŋ, me cōña. Rɪb nɪ yōxla, God nuŋ rɪmɪn, an paŋ mag aliō akwör mɪdōla. Nōbō mō mōgōrɪb il kɪ aipam, ejol adōx yōd rōul adō kau sō aipam, nugugu mɪdɪm nugugɪrōn, an nōbō gwogwo adōi rōxg pɪl pal nɪgɪba rɪmɪdōia.

¹⁰ An Kraiŋ nugw pōn mabō nugwa rɪmɪn, anɪŋ nōbō u, me rōn, nugwōi aku, jɪ ñigō nugwōn, Kraiŋ nōbō mō nuŋwa rɪb wā yōx nugub bɪlɪm, me rōn, nugwōia. An nōbō hör hōimōlɪb akuyōbō, jɪ ñiŋ nōbō mō ölsō ödōriō. An ib mɪdōl nōbō akuyōbō wōhō, jɪ ñiŋ iba mɪdō nōbō mō akuyōbō mɪdōia.

¹¹ Maduar ib hör i ila nɪgōn, mɪdɪp duōn, weik mɪdōl wop kɪ kiō pɪlɪm, irōpa wōdō wōlmɪn, wōlɪja mɪdōlmɪn, rama mɪdōlmɪn, wōrōxɪb maga rɪmɪn, an öim palɪbör palɪm nugwōn amɪn mɪdōla.

¹² An keir mabō usūsör rōn ap nɪmōla. Anɪŋ yad hōimōum, an God ñigō nugwidɪx mɪdan, me rōn, nugwo hōjōpalōla. Anɪŋ rɪ gwogwam rɪm, rōbōxōlōl.

¹³ Anɪŋ mōnō gwogwo yadɪm, painō mōnō hōimōliō yadōla. Makwam, an hör ap bɪcep rɪb rɪb mɪdō bli rōxg mɪdɪm mɪdɪm wop kɪ ha.

¹⁴ Mōnō kai kɪtmɪdɪl kɪ, ñiŋ mōigw yōxne, rōn, yadmɪdōi; ñiŋ halōu ha madmag yōbō nɪ mɪdōi aku mɪ, nɪ ñigō mōnō nōlōn yadmɪdla.

¹⁵ Krais adö mîdöi nöbö mîga hön, ñîgö pî ri abön, mönô yad nöiöña. Makwam nöbö Krais adö mîdöi piaku, nuô ñîgö pañyöbö iör mîda. Nî höd Krais Jisas mönô wâ nuñ aku ñîgö yad nölmön, ñîñ Krais Jisas nugw pim makwam, nî nuô ñîñga mîdla.

¹⁶ Makwam, ñîgö yadmîdla, nî rîg rîl rîl mag akuyöbö nugwön ñîñ kwo algör cöña.

¹⁷ Pañ adakwör, ha madmag yöbö nî Timoti, nugwo Krais Jisas mönô yad nölim nugw ri abön, Nöbö Diba mabö rî ri abmîd nöbö aku yad abmön yöña. Uröpñan, nî Krais Jisas nugw pön, Krais Jisas pîsan ñîgiö ñîgön mîdön, pôdpödiö rîmîdîl aku, ñîgö iswob yadan nugwöña. Nî Krais nöbö mö nuñ bla ñîgö magalîg öim yad nölmîdîl mönô aku, nö algör mai duön, Krais Jisas pîsan ñîgiö ñîgön mîdîl, mönô aku yad nölan nugwöña.

¹⁸ Makwam ñîñ bli, Pol henîñjô, rön, an keir rîb wâ yöx nugw ri abölîñjô, rön, yadöia.

¹⁹⁻²⁰ Makwam Nöbö Diba nî yöwö ran, rîmgör ina. Hör mönô akwör yadön, God nöbö mö nuñwa mîdölöi; ölisö nuñwa pön, nöbö mö nuñ ödöriö mîdöia. Makwam, nî duön nöbö mö an keir rîb wâ yöx nugw ri abölîñjô, rön, yadöi piaku mönô akwör yadöiñjônö God ölisö nuñwa pön yadöi aku nuguna.

²¹ Makwam, nî hön ñîgö pôdpöd cîñ? Kaiö i pön inönö ñîgö madmag ñîgön mönô höimöliö yajîñ? Nî ñîgö pôdpöd rîmön ñîgö wâ cön?

5

Ha nîca nuô möñîña röd pöña

¹ Mönô i kwo yadmîñ höm nî yadöia, “Ñîñ God pîsan mîdöi piaku nöbö ñîñ i öbîlön nuô möñîña röd pö,” röia. Makwam nöbö mö God nugwo nugwölöi piaku ap kib mag gwogwo akuyöbö rôlöi mî.

² Rîb ñîña yöx nugumîdöi aku, an nöbö mö wâ, me rîmîdöia. Jî haul ñîñ i akuyöbö al aku, ñîñ ögwö yöxöyîxa; nöbö aku yad rîñadö aböyîxa; nöbö mö Nöbö Diba adö mîdöi akuyöbö hö mögum rîmîjôn wop aku, nöbö aku ñîñ pîsan mögum rôlöx. Makwam haul ñîña alîm, ñîgö möigw yöxön uliöxölöiñ ä?

³ Nî pad hör pik mîdîl aku, jî ñîgö rîbyöx nugu gör mîdla. Nöbö ap kib mag gwogwo rî aku, nugwo agap apîm cîññ aku nî mödö nugula.

⁴ Ñîñ nöbö mö Nöbö Dib ana Jisas adö mîdöi piaku hö mögum rîmîjôn wop aku, Pol anîñ rîbyöx nugumîda, rön, Nöbö Dib ana Jisas ölisö nuñwa ñîgö nölan pön,

⁵ nöbö aku nugwo yadyöxîñ, ñîñ pîsan mögum renîm. Seten pîsan ör yöñön aku, mîxîñ nuñwa gwogwo ran, rîb yonyöbö yöxön, Nöbö Diba mönô diba yajôn wop aku, inöm nuñwa kömö mîdîb maga ra.

⁶ Makwam ñîñ nöbö ap gwogwo rî aku pîsan ñîgiö ñîgön pañör mîdön, mîd ri abölîñjô, rön rîmîdöi aku wâ rôl. Bred rîñjô, rîmîdîñ, ap is ul mîñi pî wit mag hauya wi yöj möl bö alîg ñîgîñ, is ulmîdö aku ran wit mag haui aku magalîg mî ödöriö dib rôxöna.

⁷ Ñîñ weik bred is alîg mîdöl akuyöbö mîdöi aku, ap is hödyöbö aku magalîg pî ki bö abön, bred is mîdöl akuyöbö, nöbö mö hölul mîdöl akuyöbö

mijõña. Ñiñ nōbō mō hōlul mīdōl mōdō mīdōia mī. Aku agapim: Pasopa wop aku Juda ada sipsip ha pal God hōjōpal ur nōlīm, God nuñ ñigō pī asix abīm ñiñ mīd ri abmā. Jī Kraiis nugwo Pasopa sipsip ha ana rōxgīb mōdō pal hōjōpal ur nōlmā aku mī, God māmāg il rol nuñwa an nōbō mō hōlul mīdōl bla mōdō mīdōla.

⁸ Makwam, Kraiis nugwo hōjōpal ur nōlīb ap i rōxg pīl pal ñigīm, God anīñ kōmō pōñ aku rībyōx nugwōn, Pasopa an aku ri ablanē rōn nīmniñja. Makwam Pasopa an nīmniñiñ aku, is alīg, ap kib mag gwogwo bla alīg, nīmōinīñ; rīb wā mag akwōr yōx nugwōn, mōnō mī akwōr nugwōn, bred is mīdōl akuyōbō pōn nīmniñja.

⁹ Kōp i kai kītōn ñigō yadma, “Mō kib pīb nōbō piaku, nōbō kib pīb mō piaku, ñigō pīsanj ñigō ñigōn mīdībā wōhō,” rīma.

¹⁰ Makwam ñiñ yajōña, “Pol yada, ‘Nōbō mō Kraiis nugw pōi akuyōbō, ñiñ nōbō mō Kraiis nugw pōlōi akuyōbō magalīg rōbōxōn ñiñ ñiñ mīdīñ,’ me rōn, yadō,” cōña. Makwam aku wōhō. Nōbō mō Kraiis nugw pōlōi bla, mō kib nōbō kib pīsanj yōnōn, ōim ōim ap wā bli alīg pīnīñjō, rī rībyōx nugwōn, nōbō mō bli ap ñiñja ruōx pōn, hōr ap piaku god an me rōn hōjōpalmīdōi nōbō mō bla mōgōrīb il kī ulmīdō mīdōlōi. Mōgōrīb piaku magalīg mīdōi makwam ñigō rōbōxōn ñiñ ñiñ mīdīb maga mīdōl.

¹¹ Jī kōp hōdyōbō kai kīt abīm mōnō aku weik yad nōl ri abna. Nōbō Dib Jisas nugw pōlīñjō rīmīdōi nōbō mō bla nōbō i mōnō mō i ōbīl, mō kib nōbō kib pīsanj yōnōn, ōim ōim ap wā bli kwo pīnīñjō, rī rībyōx nugwōn, hōr ap akuyōbō god an me rōn hōjōpalōn, nōbō mō bla mōnō gwogwo yadōn, nōbō mō ap ñiñ bla ruōx pōn, rōbō wain rōbō ōlshō mīga nīmōn u rōxōn rīmīdōi nōbō mō bla pīsanj yōnmījeñ, ñigō pañjōr ap nīmniñjeñ.

¹²⁻¹³ Nōbō mō Kraiis nugw pōlōi bla, ap kib mag gwogwo rīmījōñ aku, pōdpōd rīmīn almiđōiñjō, rōn, ñigō mōnō diba yadōinōm. God nuñwōr mōnō aku ñigō yajōña. Jī Nōbō Dib Jisas nugw pōlīñjō, rīmīdōi nōbō mō bla, ap kib mag gwogwo rīmījōñ aku, pōdpōd rīmīn almiđōiñjō, rōn, ñiñ mōnō diba yajōña. God Mōnō aku Mosīs rīb mīñjī kai kītōn yadōña, “Nōbō mō ap kib mag gwogwo rīmīdōi bla yad rīñadō abīñ dunj,” me rōña.

6

Kraiis nōbō mō bli mōnō mijōn aku, ñiñ keir pī nuōm ñigōña

¹ Makwam Kraiis nugw pī haul ñigō i mōnō mijōn aku, nōbō Kraiis nugw pōi bla akwōr mōnō dib aku pī nugwōña. Pōdpōd ranj ñiñ dunj nōbō Kraiis nugw pōlōi akuyōbō mōnō dib aku nugwōn?

² An Kraiis nōbō mō nuñwa, mai mōgōrīb il kī piaku piaku nōbō mō magalīg ñigō mōnō diba yadōn pī nuōm ñignīñja. Makwam ñiñ nōbō mō mōgōrīb il kī magalīg mōnō diba yadōn pī nuōm ñigōñ aku, ñiñ nōbō mō ñiñ keir bli mōnō mijōn aku nugwōn yadōn pī nuōm ñigōña.

³ An mai ejol bla aipam mōnō diba yadōn pī asixnīñja. Makwam, mōgōrīb il kī mōnō mijōn aku, keir yajñiñja.

⁴ Kraiis nōbō mō nuñ bla, ñiñ mōnō diba pī nuōm ñigīb nōbō dib bli nugwōn, Kraiis mōnō nugw pōlōiñjō, rōn, ñigō rīb ōgwō yōx nugwōia. Makwam, mōnō dib bli mijōña, ñiñ pōdpōd rīmīn nōbō dib piaku dumīdōi?

⁵ Mönö yadmıdıl kɪ, ɲıgö möıgw yöxne, rön, yadmıdla. Ʃıɲ keir nöbö rıɓ wä yöx nugw nöbö i Kraıs nöbö mö mıɓıl an yörık mönö diba pı nuöm nugub nöbö i mıdölö, röıjönö ä?

⁶ Mag aliö akuyöbö röyıx aku waiö. Jı ɲıɲ mag aliö akuyöbö algör röloi. Kraıs nugw pı haul nöbö i öbılön, Kraıs nugw pı haul nöbö nuɲwa keir pön du, Kraıs nugw pölöi nöbö mö bla mıdöi mıɓıl yöra ɲıgön mönö diba yadıöia.

⁷ Makwam ɲıɲ Nöbö Dib Jisas nugw pöi bli öbılön, haul mölöu nöbö ɲıɲa keir bla pön du mönö diba yadıöi aku nugwön nugula, ɲıɲ Nöbö Dib Jisas nugw pöi nöbö mö rımıdöi mag akuyöbö rımıdölöi. Nöbö Dib Jisas nugw pöi haul mölöu nöbö ɲıɲ bli ɲıgö rı gwogwam rımıjön aku nugwön röböxön aku mag waiö; ɲıgö öbılön ɲıɲ pön du mönö diba yajön aku mag wä yöi. Nöbö Dib Jisas nugw pöi haul mölöu nöbö ɲıɲ bli ap ɲıgö bla inakmönö hörön pön aku, ɲıɲ nugwön röböxön aku mag waiö; ɲıgö öbılön ɲıɲ pön du mönö diba yajön aku mag wä yöi.

⁸ Makwam ɲıɲ öbılön, Nöbö Dib Jisas nugw pöi haul mölöu nöbö ɲıɲ keir bli ap ɲıɲ bla ruöx pöia. Ʃıɲ öbılön, Nöbö Dib Jisas nugw pöi haul mölöu nöbö ɲıɲ keir bli ɲıgö rı gwogwam röia.

⁹ Makwam ɲıɲ nugw ri aböña. Nöbö mö rı gwogwam rımıdöi akuyöbö, God ɲıgö pön mögöriɓ nuɲwa adöx yöd röul adö kau sö duenım. Nugw ri aböña, gwogwam rımıjeñ. Hör ap akuyöbö god an me rön höjöpalmıdöi nöbö mö akuyöbö ɲıgön, mö kib nöbö kib pısan yönıdöi nöbö mö akuyöbö ɲıgön, mö pısan wöhö nöbö ɲıɲ ɲıjör gwogwam rı yönıdöi nöbö akuyöbö ɲıgön, God ɲıgö pön mögöriɓ wä yör nuɲ sö pön duenım.

¹⁰ Nugw ri aböña. Ap kib pımıdöi nöbö mö akuyöbö ɲıgön, öim ap wä bli kwo pınıjö rön rıbyöx nugumıdöi nöbö mö akuyöbö ɲıgön, röbö wain röbö ölisö mıga nımön u röxmıdöi nöbö mö akuyöbö ɲıgön, nöbö mö bli ɲıgö mönö gwogwo inakmönö hörmıdöi nöbö mö akuyöbö ɲıgön, nöbö mö bli ap ɲıɲa ruöx pımıdöi nöbö mö akuyöbö ɲıgön, God ɲıgö magalıg pön mögöriɓ wä yör nuɲ sö pön duenım. Aku nugw ri aböña, gwogwam rımıjeñ.

¹¹ Ʃıɲ bli höd mag akuyöbö rı mıdmıdöia. Jı Nöbö Dib Jisas Kraıs anıɲ ɲöx ɲıgön wöröxön makwam, God ana İnöm nuɲwa hön, ap kib mag gwogwo pıx ɲıɲ aku örıx abön, ɲıgö God mabö rıɓ nöbö mö nuɲ keir ɲıgön, nöbö mö hölul mıdöla mıdöıne, röja.

¹² Ʃıɲ bli yadıöia, “Nı ap agapım cınö cına, aku cına; aku mönö mıdölö,” röia. Aliö yadıöi aku, jı adö bli rımön nı ap wä i rı nölen. Ʃıɲ yadıöia, “Nı ap agapım cınö cına, aku cına; aku mönö mıdölö,” röia. Aliö yadıöi aku, jı nı adö bli rön, rıɓ dumıd dumıd duön nı kılalıɓ nöbö röxg mıdön, mag akwör rıbyöx nugwön cına; hör mıdıɓa maga mıden. Makwam nugwön, aliö alöinöm.

¹³ Ʃıɲ bli piñö yadıöia, “Anıɲ wöta mıd makwam, ap nım gör mıjıñjö,” röia. Aliö yadıöi aku, jı God raɲ wöta aipam, ap mag piaku aipam pöcöna. God nöbö mö mıxıñ ɲıɲa rı ɲıgön aku, mö kib nöbö kib rıɲ, me rön, rı ɲıgölöj. Mıxıñ ölisö ɲıɲ aku, Nöbö Diba mabö nuɲwa rı gır mıdıɲ, me rön, röja. Nöbö Diba nuɲwör mıxıñ ɲıgö ap maga nölmıda.

¹⁴ God ölisö nuɲ akwör rımın mönö, Nöbö Diba öbılöja. Ölisö nuɲ akwör raɲ mönö, an kwo algör ör öbınıɲa.

¹⁵ Nugw ri aböña. Ñiñ Krais pisanj nigio nigön midöi aku, in wajmag nun akwör midöia. Krais mixiñ nun aku, nöbö kib pib mö pisanj nigio nigenim, mi wöhö!

¹⁶ God Mönö aku, Mosi rüb miji kai kitön yadöña, “Nöbö mö pön pisanj nigio nigön mijöñ aku, ñiñ nöbö hogwa mixiñ ñiña panyöbö iör mijöninjö,” röña. Mag aliö akuyöbö, nöbö kai nun nöbö kib pib mö i pön pisanj nigio nigön mijön aku, ñiñ nöbö rama mixiñ ñiña panyöbö iör mijöña.

¹⁷ Makwam nöbö mö bilkai Nöbö Diba pisanj nigio nigön mijön aku, inöm nunwa Nöbö Diba Inöma pisanj nigio nigön mijöña.

¹⁸ Mö kib nöbö kib pisanj yönmijeñ. Nöbö mö ap kib mag gwogwo bli cöñ akuyöbö, mixiñ riñadö adö cöña, ji mö kib nöbö kib cöñ nöbö mö akuyöbö, mixiñ ñiña keir ri gwogwam cöña.

¹⁹ Nugw ri aböña. God nun Inöm Leia yad abm+n hön, yuörüb ñigö kwo m+da. Mid makwam, mixiñ ñiñ aku Inöm Leia nun mid+ib ram nunwa makwam m+da. Makwam, hör r+byöx nugwöl mag akuyöbö riñö, rön, aliö r+byöx nugwöinj. Mixiñ rüb madmag ñiñ aku ap ñiñ keir yoi. God nun ñigö wobön höbkal pöña.

²⁰ Krais nun ap wä ödöriö abön ñigö wobön höbkal pöña. Aliö alön makwam, mixiñ ñiñ bla ösös ri ri ab gir mid+inj nugug+rön, God nugwanj, nugwo wä cöña; nöbö mö piaku nugwön God nugwo ri ablanje cöña.

7

Mönöbö hogwa mixiñ ñiña panyöbö i m+da

¹ Ñiñ ni köp kai kitön mönö yadmä aku, ñigö painjö yad+ba r+m+dla. Nöbö piaku mö peñ aku waiö.

² Ji mö kib nöbö kib r+m+döi aku gwogwo ri makwam, nöbö piaku mö ödöriö pön mijöñ aku waiö; mö piaku nöbö ödöriö pön mijöñ aku waiö.

³ Makwam aliö mid girön, mön+ña cinim r+m+danj mönö, nöböñinj yöwö cöña. Nöböñinja cinim r+m+danj mönö, mö algör yöwö cöña.

⁴ Möñinja mixiñ aku ap nun keir yoi; nöböñinj yöñö ap ñiña nigio mijöña. Nöböñinja mixiñ aku kwo algör ap nun keir yoi; möñinj yöñö ap ñiña nigio mijöña.

⁵ Makwam, nöböñinja yadanj, möñinja wöhö renim. Möñinja yadanj, nöböñinja wöhö renim. Yöwö akwör rön cöña. Makwam God panyöbö akwör r+byöx nugwön höjöpäl gir mid+injö, rön, mönö panyöbö i yadön, wop bli hör midön, God höjöpäl gir mijöña. Mai yörbö cöña. Noi mijön aku, rüb bli nugwön riñ duanj, Seten ñigö hö panj, pin b+cöña.

⁶ Makwam ñiñ mönöbö rama wop bli hör midön, God höjöpäl mijöña, aku yadm+döi. Ji ñiñ mönöbö rama mönö panyöbö i yad ödör nigön, wop bli hör midön God höjöpäl mid+injö, r+m+jöñ aku, aku mönö midölö, rön yadm+dla.

⁷ Rüb na yöx nugul aku, nöbö mö magaliñ ni hör mid+il akuyöbö mijöñ aku waiö. Aliö r+byöx nugul aku, ji God rüb nun keir yöx nugw aku, an+ñ ap wä hör+r nöla. Nöbö mö bli ap wä i nölm+n, adö bli mag hör r+m+döia; ji nöbö mö bli ap wä i hör nölm+n, adö bli mag hör r+m+döia. Makwam, ñiñ magaliñ ni hör mid+il mag akuyöbö rig mijne, rön, yadm+döi.

⁸ Ha mö ha nöbö midöi bla aipam, mö wösrö bla aipam, ni hör mid+il akuyöbö mijöñ aku waiö.

⁹ Ji nõbö mö bli hör mîdôn, kib cînîjõ rôn rîb akwör han, mîd ri abeñ. Aliõ almîjõn aku, nõbö piaku mö ödöriõ akwör pîj, mö piaku nõbö ödöriõ akwör pîj. Nõi mîjõn aku, yuõ ñîj bõ rîn rôxg yõnan, mîd ri abeñ.

¹⁰ Ñîgõ mönõbö piaku mönõ i yadîba rîmîdla. Makwam nör wõhö; Nõbö Diba mönõ nuñum. Mö bla nõböñîj ñîj bla rëbõx dueñîm.

¹¹ Ji bli rëbõx diõn aku, nõbö yon'yõbö peñîm; hör ör mîdîj. Nõbö pîñõb, du nõböñîj ñîj hödyõbö akwör iswob pîj. Ñîj nõbö piaku algõn nör, möñîj nõbö ñîj bla rëd abmîjeñ.

¹² Makwam ñîgõ nõbö mö bla akuyõbö mönõ i yadîba rîmîdla, ji Nõbö Diba mönõ nuñ aku pön, ñîgõ yadmîdõ; rîb na keir yõx nugul akuyõbö ñîgõ yadmîdla. Nõbö i nuñ Krais nugw pöl mö i mag yõn gîr mîjõn aku, mö aku, nõböñîj pîsan mîjîñõ, cõn aku, nõböñîj nuñwa, mö Krais nugw pölõ, rôn, hõl rôn yad aben.

¹³ Pañ mag akwör, mö i, nuñ nõbö Krais nugw pöl nõbö i mag yõn gîr mîjõn aku, nõbö aku, möñîj pîsan mîjîñõ, cõn aku, möñîj nuñwa, nõböñîj Krais nugw pölõ, rôn, hõl rôn rëbõx duenîm.

¹⁴ Mö Krais nugw pî makwam, nõbö Krais nugw pöl nõbö nuñ aku, möñîj pîsan ñîgiõ ñîgõn mîdîm, God nugumîñ, möñîj aku aipam nõböñîj aku aipam nõbö mö nuñ keir möpia mîdõia. Pañ mag akwör, nõbö Krais nugw pî makwam, möñîj Krais nugw pöl möñîj nuñ aku, nõböñîj pîsan ñîgiõ ñîgõn mîdîm, God nugumîñ, nõböñîj aku aipam möñîj nuñ aku aipam nõbö mö nuñwa keir möpia mîdõia. Nõi mîjõn aku, halõu ha ñîj bla nõbö mö Krais nugw pölõ halõu ha akuyõbö rëxõyîxa. Makwam nuõ ñîj aimõnõ nuõm ñîj Krais nugw pîmîdõî aku, God nugumîñ, halõu ha nuñ keira mîdõia.

¹⁵ Mö kap mîdõî piaku, nõböñîj akwör Krais nugw pön mîdan, möñîj nuñ Krais nugw pön mîden aku, nuñ ususör rôn nõböñîj nuñwa rëbõx duba rîmîjõn aku, nõböñîj nuñwa, mö nî, me rôn, wõhö rî penîm; yõwõ ran, duan. Aku mönõ mîdõl. Nõi mîjõn aku, nuõ pîlõn mîd ri abeñîm. Pañ mag akwör, mö aku Krais nugw pön mîdan, nõböñîj nuñ Krais nugw pön mîden aku, nuñ ususör rôn möñîj nuñwa rëbõx duba rîmîjõn aku, möñîj nuñwa, nõbö nî, me rôn, wõhö rî penîm; yõwõ ran, duan. Aku mönõ mîdõl. Nõi mîjõn aku, nuõ pîlõn mîd ri abeñîm. God tar mîd ri abîj me rôn anîj pa.

¹⁶ Makwam ñîj möñîj nõbö bla Krais nugw põi aku, nõböñîj Krais nugw pöl aku pîsan mîdan, nuñ kwo algör Krais nugw pîb maga ra. Pañ mag akwör, ñîj nõböñîj nõbö bla Krais nugw põi aku, möñîj nanja Krais nugw pöl aku pîsan mîdan, nuñ kwo algör Krais nugw pîb maga ra.

¹⁷ Cõc piaku magaliğ duõn nõbö mö Krais adõ mîdõî bla ñîgõ õim yadmîdla, “Ñîj keir agap apîm rôn mîdîm, God ñîgõ wõ rî põn aku, pañ adakwör rî mîjne,” rîmîdla.

¹⁸ Nõbö uña ödörîm i, mai God nugwo wõ rî pön aku, nuñ aliõ mîdlõ, rôn, rîb mîga yõxenîm. Makwam nõbö uña ödörõlîm i, mai God nugwo wõ rî pön aku, nî uña ödörõlîñjõ, rôn, rîb mîga yõxenîm; uñ nuñwa ödörõlîj.

¹⁹ God nuñ nugumîñ, nõbö uñ ödörõlîñjõ ödörõlõî aku hör ap; God yadan nugwõn cînîj aku ap dib.

20 Ñiŋ keir agö magim rön midim, God ñigö yad wö ri pöŋ adakwör mijöña.

21 Ñigö bli nöbö bli wobön pön du mabö ñiŋ aku yad nigin, pe pölön, rig yadöi yadöi akuyöbö ör rön, nag mabö röxg rimidöia. Makwam God ñigö wö ri pimín nöbö mö nuŋwa midöi aku, nag mabö röxg rimidöi aku röböx dunö, rön, rib aku yöx nugumijeñ. Makwam mai röböxön hör midib maga rimjön aku, röböxön hör mijöña.

22 Nöbö mö bil kai, nöbö bli wobön pön du mabö ñiŋ aku yad nigin, pe pölön, rig yadöi yadöi akuyöbö ör nag mabö röxg rön ri midin, mai Nöbö Diba ñigö yad wö rön, mi ap wä mida abön ñigö wobön höbkal paŋ, ñiŋ nöbö mö nuŋwa keir mijöña. Makwam nöbö mö bil kai, nag mabö yöi, rib ñiŋa keir nugwön rimidim, mai Nöbö Diba ñigö yad wö rön, mi ap wä mida abön ñigö wobön höbkal paŋ, ñiŋ nag mabö rib nöbö nuŋwa keir mijöña.

23 Krais nuŋ mi ap wä mida abön ñigö wobön höbkal pimín, nöbö mö nuŋwa midöia. Makwam, nöbö mö bli nag mabö rib nöbö mö ñiŋa mijninjö, rön, rib aku yöx nugumijeñ.

24 Makwam, haul nöbö mölöu nöbö. Ñiŋ keir agö magim rön midim, God ñigö yad wö ri pöŋ adakwör mijöña.

25 Makwam mö pöninönö peñ, yad nugumä mönö aku yadiba rimidla. Mönö ki Nöbö Diba yadim nugwön ñigö yadmidöi. Ji nuŋ ni ögwö yöxön pön mabö höra yad nigön aku mi, ribyöx nugw ri abön ñigö mönö yadiba rimidil ki, mönö mi, me rön, nugwöña.

26 An nöbö mö Krais nugw pöl wopik ömörö pön öliöx mijninjö aku mi, rig midöi mag aliö akwör mijöñ aku waiö.

27 Ñiŋ nöbö mö kap midöi piaku, mö an bla röböxön hör mijninjö, rön, ribyöx nugumijeñ. Makwam ñiŋ nöbö mö kap midölöi piaku, mö pñinjö, rön, ribyöx nugumijeñ.

28 Makwam ñiŋ nöbö piaku, mö pön aku, mag gwogwo yöi. Ñiŋ ha mö piaku algör, nöbö pön aku, mag gwogwo yöi. Ñiŋ nuö nuö pön, öliöx mijöñinjö, rön, rib aku yöx nugwön yadmidla.

29 Haul nöbö mölöu nöbö. Wopik midöl wop ki mixil magi miden. Ñiŋ mö kap midöi nöbö piaku, mö kap nöbö midölöi akuyöbö röxg mijöña.

30 Immidöi nöbö mö bla, imölrib nöbö mö akuyöbö röxg mijöña. Wahax pimidöi nöbö mö bla, wahax polrib nöbö mö akuyöbö röxg mijöña. Ap wobmidöi nöbö mö bla, ap midöl nöbö mö akuyöbö röxg mijöña.

31 Mögörib il ki ap bla pön rimidöi nöbö mö bla, paŋ rib adö akwör yöx nugweñ. Aku agapim: mögörib il ki hörögipöna.

32 Ni wä ri aku, ñiŋ ömörö diba peñ. Mö pöl nöbö aku, Nöbö Diba nugwo ribyöx nugwön, ap agapim rimön, Nöbö Diba nugwo wä cöninjö, rön, rib aku yöx nugwöna.

33 Ji mö pön nöbö aku, ni pödpöd rimön, mö na nugwo wä cöninjö, rön, ap mögörib il ki rib diba yöxön raŋ diöna.

34 Aliö alañ, nuŋ rib mös yöxöna. Paŋ mag akwör, nöbö pöl mö aku, rib paŋyöbö iör Nöbö Diba akwör yöx nugwöna. Mixin yuörib madmag na magaliŋ Nöbö Diba akwör nölön, nugwo madmag nigön mabö nuŋwa cinö, rön, riba paŋ akwör yöxöna. Makwam nöbö pön mö aku, ni pödpöd rimön, nöbö na nugwo wä cöninjö, rön, ap mögörib il ki rib diba yöxön raŋ diöna.

³⁵ Mönö yadmıdıl kı, ñıgö wöhö rön yadmıdöi; ñıgö rıbyöx nugwön, ñıñ Nöbö Dib pañyöbö akwör rıbyöx nugu gırön, madmag ñıg gır mıjne, rön, yadmıdla.

³⁶ Makwam nöbö i hör mıdan, nugwo mö pön hö nölın, nı nöbö wösım mıjınö, rön, mıdıp duön, mai mö aku nugwo nugwön, nuñ mıd ri abölö, rön, nugwo uliöxön, mö pınö cön aku, pöna. Aku mönö mıdöl. Aku nuñ aliö alön mag gwogwo ren. Mö aku pön aku waiö.

³⁷ Makwam nöbö i hör mıdan, nugwo mö pön hö nölın, nı nöbö wösım mıdön mıd ri abmıdlö, rön, pañ adakwör ususör rıbyöx nugup duön, mö pöinö cön aku, pölan. Aku mönö mıdöl. Nuñ kwo algör rı ri aböna. Mö aku pen aku waiö.

³⁸ Makwam, mö pön hö nölın, pön aku nuñ wä cöna. Jı mö pön hö nölın, pen aku nuñ mı wä cöna.

³⁹ Mö bla, nöböñıña kömö mıjön aku, pısan mıjöña. Wöröxön aku, nuñ du nöbö yonjöbö pınö cön aku, pöna; rıb nuñ. Jı pınöb cön aku, Nöbö Diba adö mıd nöbö iör pöna.

⁴⁰ Makwam rıb nı yöxıl aku, nöböñıña wöröxan, lap wösrö röxg mıdöi mag akuyöbö röxg mıjön aku waiö. Nuñ aliö alön wahax pı gır mıdön, mıd ri aböna. Nı rıbyöx nugula, God İnöma nuñ nı rıba nölın nugugırön ñıgö mönö kı yadmıdla.

8

“Ap pal god inakmönö nöbäpö höjöl ap piaku höjöpaloı aku nımnıjönö wöhö?” rımä

¹ Makwam nöbö mö ap inakmönö nöbäpö höjöl ap piaku höjöpalmıdöi piaku, ap i rag hö pal ap inakmönö piaku ñıgö höjöpäl ur nölınjön aku, nımnıjönö nımöinıñö, rön, nı yad nugwöi aku, ñıgö painjö yadıba rımdıla. “An nöbö mö magalıg rıb hörır mıdö,” röi aku, mı yadıöia. Jı rıb ana keir yöx nugwön, nugw ri abölö, cınıñ aku, ib ana keir yadıñ bıł sö dubä maga ra. Makwam nöbö mö akuyöbö ñıgö madmag nıgnıñ aku, ölsö bıli kwo pön, Krais rıg yadön mag akwör rön rı ri abıñ dıöna.

² Makwam an nöbö mö rıb wä yöx nugub bla mıdölınö, rımdöi aku, hör rorol akwör nugwön aliö yadıöia.

³ Jı nöbö mö God nugwo madmag nıgmıdöi piaku, God nuñ ñıgö nugwa.

⁴ Makwam, nöbö mö ap i rag hö pal ap inakmönö nöbäpö höjöl ap piaku höjöpäl ur nöiöñ aku, nımnıjönö nımöinıñ? An nugwöla, ap inakmönö höjöpäl ur nölöi ap piaku ap mı yöi wöhö, aku hör ap. An nugwöla, God pañyöbö akwör mıda.

⁵ Nöbö mö bıli, god mıga, nöbö dib mıga, adöx yöd röul adö kau sö aipam mögörib il kı aipam mıdöinö, rön, rıb aku yöx nugwöia.

⁶ Makwam God an aku pañyöbö iör mıda. Nuñ Acö ana ap bla magalıg rı nıgmın mıda. Nuñ mıdmın mönö, an mıdöla. Nöbö Dib Jısas Krais aku kwo algör pañyöbö akwör mıda. Nuñ mıdmın mönö, God ap bla magalıg rı nıgmın mıda. Nuñ mıdmın mönö, an mıdöla.

⁷ Jı nöbö mö bıli mönö aku nugwöia. Mag aku mag waiö, mag aku mag gwogwo, me rön, nugw ri abölöi. Makwam, god inakmönö ap bla nugwo

ap pal höjöpäl ur nölöi ap aku n+mön, pödpöd r+m+n god inakmönö nölöi ap piaku n+möl+ñö, rön, r+ib m+ga yöxöña.

⁸ J+ ap hölul c+ñ+ñönö am+n n+m+n+ñ aku, God nugwan, mönö i m+den.

⁹ J+ ñ+ñ nóbö mö nugw ri ab g+ m+idöi piaku, ap i n+m+ñ, haul nóbö mölöu nóbö an nugw ri ab g+ m+idölöi piaku nugwön hö p+ñ b+r+ib maga rö, rön, r+ib aku yöx nugu g+rön ap n+möña.

¹⁰ Aku agap+m: ñ+ñ nóbö mö nugw ri ab g+ m+idöi piaku, du god inakmönö höjöpalm+idöi rama ram möl yuadö duön, ap n+m+m, haulnañ mölöunañ nóbö nugw ri ab g+ m+idölöi piaku, hö ñ+gö nugwön, ñ+ñ kwo algör ör n+m+ibä maga ra.

¹¹ Makwam, ñ+ñ nugw ri ab g+ m+idöl+ñö rön, r+ñ, haulnañ mölöunañ nóbö Krai p+ñ rön wöröxön i, r+ib m+ga yöx nugu g+rön algör ör ap aku n+mön p+ñ b+cöna.

¹² Ñ+ñ aliö alm+jöñ aku, adakwör haul mölöu nóbö ñ+ñ piaku nugwön, ödöi waiö m+kai, ödöi gwogwo m+kai, nugw ri abeñ. Makwam, ñ+ñ haul mölöu nóbö ñ+ñ bla ñ+gö ap kib mag gwogwo rön, Krai nugwo kwo ap kib mag gwogwo cöña.

¹³ Makwam, ap mag bli n+m+mön, haul nóbö mölöu nóbö i nugwön p+ñ b+cön aku, n+ ap yuö bli n+möin; hör absö kwöi ap bla akwör n+mön wöröxna.

9

Pol pe p+im+idöl adaku nugwo wä röña

¹ N+ Jisas mönö wä pön dub nóbö i m+dla. N+ Nóbö Dib ana Jisas nugwo mämäg na keir nuguma. Ñ+ñ Nóbö Diba nóbö mö nuñwa m+idöi aku, n+ Nóbö Diba mabö nuñwa rön, mönö wä nuñ aku yad nöl+mön, ñ+ñ nugw pön nóbö mö nuñwa m+idöia. Makwam, ap i ödöi na woböl.

² N+ Jisas mönö wä pön dub nóbö m+id+l aku, j+ nóbö mö bli n+ nugwön, Pol Jisas mönö wä pön dub nóbö m+idö, rön nugweñ. Makwam r+ib na yöx nugula, ñ+ñ nóbö mö bla, m+ Pol nuñ Jisas mönö wä pön dub nóbö m+idö, rön nugwöia. Makwam nóbö mö bla, ñ+ñ Nóbö Diba nóbö mö nuñwa m+idöiñö, rön nugum+jöñ aku, m+ Nóbö Diba nuñ keir Pol mönö wä nuñwa pön dub nóbö yad n+gm+n m+idö, cöña.

³ Nóbö mö n+ mönö diba yadm+idöi bla ñ+gö painjö aliö yadm+dla.

⁴ Ñ+gö mabö r+ nöl aku, n+ painjö ap mag p+ib maga n+gölönö owa?

⁵ Mabö ñ+gö r+l aku, n+ painjö Jisas nugw p+ mö i pön, pön du Jisas mönö wä yad nöl yön g+rön, ap n+m+ib maga n+gölönö owa? Jisas mönö wä pön dub nóbö bli aipam, Nóbö Diba haul p+gn+ñ nóbö nuñ bla aipam, Pita aipam, öim mö ñ+ñ bla alig pön yönön Jisas mönö wä yad nöl yön+m+idöia.

⁶ Owa Banabas an nóbö hogwa akwör keir mabö rön ap n+m+n+ñ?

⁷ Ami nóbö mabö r+m+idöi akuyöbö, ap ñ+ñ keir hölu nugwölöi. Ñ+gö ap nöl+m+n n+m+m+idöia. Nóbö wain mabö r+ yum+idöi bla, yum+idöi akuyöbö, wain mag bli p+liöx pön hön n+m+m+idöia. Nóbö hön sipsip urm+idöi bla, urm+idöi akuyöbö, kau m+g+ñ bli pön n+m+m+idöia.

⁸ Mönö yadm+id+l aku nugw+ñ, nóbö mö piaku r+g r+byöx nugum+idöi akuyöbö akwör yadm+idö r+ibä maga ra. J+ lo mönö aliö akwör yadm+ida m+.

⁹ God Mönö aku, Mosıs rıb mıñi kai kıtön yadöña,

“Ñiñ hön kau bla pön höñ,
 wit mag ana röbıl patıñ,
 mag aku keir nıgön, yěj aku keir nıgañ, me rön,
 rag hö nıgım mabö rım nugugırön,
 ajmöl ñiñ aku nag nıg cırmıjeñ.

Mabö cön akuyöbö bli nımöñıñö,” röña.

Makwam God nuñ hön kau bla rıbyöx nugwön mönö aku yadölöñ.

¹⁰ Anıñ nöbö mö rıbyöx nugwön yadöña. Nöbö mö mabö mı ususör rön, pön wödön yumıdöi akuyöbö, nöbö mö mabö ususör rön, ap pılıöx rag hömıdöi akuyöbö, mabö rımıdöi akuyöbö ñıgö bli nölıñ nımıñ, wä rañ nugugırön mabö rıñ, me röña.

¹¹ God mönö wä madmag yuörıb ñiñ kwo yuöl aku, ñiñ painö ap mögörıb il kı mıd bli pılıöx rag hö anıñ nöiön aku waiö.

¹² Nöbö bli ñıgö mönö wä aku yad nölın, ñiñ ñıgö rıg ap bla nölıdöi aku, jı Banabas an nöbö rama ñıgö öim mönö wä aku yad nölıdöl aku nugwön ñiñ an nöbö rama nöleñıñ ä?

Ñıgö yad nugwölıx aku, rıg ap bla pölıxa, jı nöbö mö bli nugwön yadöyıxa, “Rıg ap me rı sör rı yönmıdöi aku, jı inakmönö hörön, ‘Krais mönö wä aku yad nöl yönmıdölıñö,’ röıñö,” röyıxa. Aku nugwön, Krais mönö wä aku nugwöñıñö, rön, rıg ap ñiñ bla pölöl. Mabö an keir rön rıg ap pön, ap wob nım gırön, Krais mönö wä aku yad nöl yönöla.

¹³ Ñiñ nugwöia: nöbö God höjöpälıb rama ram möl yuadö mabö rımıdöi bla, ap God nugwo rag hö nölıdöi piaku bli pön nımmıdöia. Nöbö God mabö rı gırön, yöur urap rıgpıd rola pal höjöpäl ur nölıdöi bla bli pön nımmıdöia.

¹⁴ Pañ mag akuyöbö akwör, Nöbö Diba yadmın, mönö wä nuñwa yad nöiön nöbö mö bla, ñıgö painö ap ñıña Nöbö Diba nugwo nölıb bli nölıñ, rag du ap nımıb ap ñiñ bla wob nımön, mıd rı abön mabö rı mıjöña.

¹⁵ Ñıgö Krais mönö wä aku yad nöl yönmıdmön pöi aku, rıg ap nımıb ñiñ bli pöi aku nı mı wä ra. Weik köp kai kıtmıdıl kı, ap ñiñ bli pınö, rön, yadmıdöi. Mı wöhö! Mabö nı keir rön rıg ap pön, ap wob nımna; nöi wöröxna. Nı ap ñiñ bli pöin.

¹⁶ Makwam mönö yad nöl yönmıdıl aku, rıb na keir yöx nugwön yad nöl yönmıdöi. Nöbö Diba mabö nuñwa yad nölıdıl Nöbö aku, nuñ keir rane rön mag akuyöbö akwör rımıdla; rıb na keir yöx nugwön rımıdöi. Makwam, nı Jıas mönö wä aku röböxbä maga nıgöl; yad nöl gör mıjına.

¹⁷ Rıb na keir yöx nugwön Jıas mönö wä aku yad nöilöx aku, nı ap wä bli pılöxa. Jı rıb na keir wöhö, Nöbö Diba yadmın, mönö wä nuñwa yad nölıdıl aku mı, nı hör mabö nı yad nıgöñ akwör rımıdla.

¹⁸ Makwam, nı ap wä pölön, ñıgö hör yad nölıdıl aku, nı ap agap apım painö pın? Nı painö pımıdıl aku, rıg ap bli painö pımıdöi. Jıas mönö wä aku yad nölın, nöbö mö akuyöbö ñiñ rıg ap bli nölölöi, hör mönö wä aku nugwön, Jıas nugw pöñıñö, rön, rıb akwör yöx nugumıdla. Painö na pımıdla maku.

¹⁹ Nî, nöbö wob rag hö nîgim, nag mabö rîg rîmîdöi nöbö aliö röxg mîdöi aku, jî nöbö mö mîga akwör God adö mîdîŋ, me rôn, nöbö mö mögöriþ hör adadö mîdöi piaku magaliŋ nag mabö rîþ nöbö ñîŋ i röxg mîdla.

²⁰ Juda ada mîdöi mibîla duön, Krais mönö wä aku yad nölmön nugw pîŋ, me rôn, ñîŋ rîmîdöi mag akwör rîmîdla. Nî lo Mosîs kai kitön yadön aku nugwön mai rîmîdöi aku, jî Mosîs kai kitön lo aku mai rîmîdöi nöbö mö bla mîdöi mibîla duön, Krais mönö wä aku yad nölmön nugw pîŋ, me rôn, nî lo mönö aku kwo algör ör mai dumîdla.

²¹ Makwam nöbö mö lo mönö aku nugwölöi mibîl aku duön, Krais mönö wä aku yad nölmön nugw pîŋ, me rôn, nöbö mö lo mönö nugwölöi piaku rîg rîmîdöi mag akwör rîmîdla. Makwam aliö alön, amnör rî girôn God lo mönö aku röböxi; Krais lo mönö aku mai dumîdla.

²² Nöbö mö Krais nugw pî cîcî nîgölöi mibîla duön, Krais mönö aku yad nölmön nugw pîŋ, me rôn, mönö ölisö jî mönö ölisö yöi, mönö höimöliö akwör yad nölmîdla. Makwam, nöbö mö hörîrör mîdöi piaku, bli Krais nugw pîŋ, ñîgö kömö paŋ, me rôn, ñîgö pîsaŋ mîdön, ñîŋ rîg rîmîdöi mag akwör rîmîdla.

²³ Almîdîl aku, Krais mönö wä aku yad nöi ri abmön, nöbö mö nugwo nugw pîŋ, nun ñîŋ aipam nî aipam kömö pönîŋö, rôn, almîdla.

Mî usüsör rîŋ dumîjôn aku, mîd ri abnîŋa

²⁴ Ñîŋ nugwöia: nöbö mö ipaliþ duba rîmîdöi bla mîga ipaliþ duöia, jî nöbö paŋyöbö i höd sö ipaliþ diön mîd akwör ap wä pöna. Mag aliö akuyöbö, ñîŋ kwo algör usüsör rôn, ödöi ipaliþ du ri abön, ap wä pöña.

²⁵ Nöbö mö ipaliþ duba rîmîdöi bla, höd duŋö, rôn, rîþ ölisö akwör yöx nugwön, hölul rî ri abön, öim mî usüsör rôn höbai wob nugup dumîd dumîd yöpön bla, mai ipaliþ diöña. Usaŋ öim mîdölîþ me aku, ap ulmîdö mîd aku pîŋîŋö, rôn, akuyöbö alöia. Makwam an usaŋ öim mîdîþ mea pîŋîŋö, rôn, akuyöbö alöla.

²⁶ Makwam mag aliö, nî ipaliþ duba rîmîdîl aku, hör adadö nugwöi; ödöi duba rîl akwör nugwön, ipaliþ dumîdla. Makwam nöbö hör höbai wobön nuö nuö palöi piaku, amnîmab palölöi; nugw ri abön palöi mag akuyöbö rîla.

²⁷ Makwam nî mîxiñ rîþ madmag na keir mî usüsör rôn höbai wob rî nugw ri abmîdla. Aliö alön, ñîgö nöbö mö bla Jisas mönö wä aku yad nölmön, Jisas nugw pön ap waiö pîŋ, nî kwo algör wobiö ap waiö pîŋö, rôn, aliö almön dumîda.

10

Nöso auso nöbö bla rîg rim mag akuyöbö uplöböinîŋ

¹ Makwam haul nöbö mölôu nöbö. Hacörö wacörö maduebö an bla haiwo aku uplöbmîjeñ. God mîjôi wab i nîgön, ñîgö haŋad röbön nugwidîx mîdîm, magaliŋ kömö dumä. Ñîŋ ban yuö Paskwolö röia hem aku, God nun rîmîŋ, ban yuö aku lîl rî adöi adöi dumîŋ, magaliŋ pö irîk kömö hömä.

² Ñîŋ magaliŋ Mosîs pîsaŋ nîgiö paŋör mîdön, mîjôi wab yöra ku aipam, ban yuö dîb yöra ku aipam, röbö palmä.

³ Nöbö mö piaku magaliŋ, God nölmîd ap aku nîmmîdmä.

⁴ Nöbö mö piaku magaliḡ God nölmid röbö aku nimmidmä. God riḡ i nölmın, ñiḡo pısanḡ dumidöḡa nugwön röbö riḡ aku bör röpinım nimmidmä. Riḡ aku mı Kraıs.

⁵ Makwam God nuḡ nöbö mö piaku wahax pölöḡ. Nuḡ ölısö rödon ñiḡo pıl pal niḡmın, nöbäpö mıga akwör möḡorıḡ riḡ kap alebö piaku lıduöḡa.

⁶ Makwam nöso auso maduebö nöbö bla alöḡ aku, God anıḡ nöbö mö mai yöx pön hem bla, nöbö hödyöbö piaku ñıḡ öım ap kib mag gwogwo riḡö, rön, riḡ madmag ñıḡa yöx nugumıdim mag akuyöbö rölıḡ, me rön, röḡa.

⁷ Nöso auso maduebö nöbö bla bli god inakmönö ap akuyöbö höjöpal ur nölmidmä; ñıḡ kwo algör mag akuyöbö almiḡeñ. God Mönö aku, Mosıs riḡ mıḡı kai kiḡöḡ mönö aku mödö nugwöia: “Römidön ap nım ḡırön, röbö nım ḡırön, höx wödön höbai wobıba öbılmä,” riḡmä.

⁸ Nöso auso maduebö nöbö bla bli nöbö kib mö kib pısanḡ yönmidmä; an mag aliö akuyöbö alöinıḡ. Nöbö mö piaku aliö riḡmın riḡmı dumın nugugırön, wop paḡyöbö i twedi tri tausan (23,000) nöbö mö wöröx pörma.

⁹ Nöso auso maduebö nöbö bla bli Nöbö Dıba nugwo ölısö wölölö riḡmidmä; an mag aliö akuyöbö alöinıḡ. Nöbö mö piaku almidmä aku, God nuḡ riḡmın kas hakai bla ñiḡo öbıxım mödö wöröxmä.

¹⁰ Nöso auso maduebö nöbö bla bli God nugwo yad höımöumidmä; ñıḡ mag aliö akuyöbö almiḡeñ. Nöbö mö piaku almidmä aku, God, nöbö mö pıl pal niḡıḡ ejöl aku yad abım hön ñiḡo pıl pal niḡım wöröxmä.

¹¹ Makwam God nuḡ nöso auso maduebö nöbö bla alöḡ aku, nöbö mö bli akuyöbö nugwön, riḡbyöx nugw ri abön, mag aliö akuyöbö rölıḡ, me rön, röḡa. Alöḡ aku, God Mönö aku kai kiḡön yadmä aku, God anıḡ nöbö mö mai yöx pön hem bla, Kraıs iswob höuöıl hönıḡö, rön, pöx midöl wop ki, riḡbyöx nugw ri abön, nöso auso maduebö nöbö piaku riḡ gwogwam riḡm mag akuyöbö rölıḡ, me rön, mönö yadıḡ nöbö nuḡ bla ñiḡo riḡbyöx nölmın, God Mönö riḡ mıḡı kai kiḡmä. An God Mönö riḡ aku mämäḡa niḡ nugwön mödö nugwöla.

¹² Makwam nöbö mö an keir nugw ri abölıḡö, riḡmidöi akuyöbö, pın bıriḡ maga rö, rön, nugw ri aböña.

¹³ Ap kib mag gwogwo cınıḡö, rön, riḡ mag hörirör hö aku ñiḡör höl; nöbö mö mıga akwör ñıḡ kwo algör akuyöbö ala. Makwam God nuḡ ap agap apım yajön aku, riḡ yajön mag akwör cöna. Makwam, ñiḡo nugwidıx mid ri abmın, Seten hön, ap kib mag gwogwo riḡ, me rön, ñiḡo riḡ gwogwo bli nölmıjön aku, God nuḡ ran, uplób riḡ maga niḡen. Seten ñiḡo riḡ gwogwo bli nöön aku, God nuḡ ödöi i yabuan, ödöi aku duön pın bıreñım.

Bred mag paḡyöbö iör nimmidöl aku mı, mıxıñ paḡyöbö iör midöla

¹⁴ Makwam, nöbö mö mö nugub wä ni bla. God inakmönö akuyöbö, hör ap inakmönö akuyöbö, höjöpalmiḡeñ.

¹⁵ Ñıḡ nöbö mö riḡ wä yöx nugumıdöi akuyöbö, mönö yadıḡa riḡmidıl ki, mönö mı yadmıdönö wöhö, rön, ñıḡ keir nugwöña.

¹⁶ An möḡum rön, röbö namag aku pön, God nugwo ri ablanḡ rön nimmidöl aku, Kraıs hañ nuḡwa nimmidöla. Makwam bred maga pı ḡılxön nimmidöl aku, Kraıs mıxıñ nuḡwa nimmidöla.

¹⁷ An nöbö mö mıga midöl aku, ji niḡiö niḡ midön bred maga riḡ paḡyöbö

iör nimmidöl aku mi, mixiñ panyöbö iör midöla.

¹⁸ Makwam Juda ada rimidöi aku nugwöia. Meme sipsip ap akuyöbö pön duön, pal God höjöpäl ur nölmidöia. Makwam ñiñ höd rīb mag panyöbö iör yōx nugwōn, pisañ nigio nigōn meme sipsip ap piaku pal höjöpäl ur nölmidöia; mai nöbö mö piaku pisañ nigio nigōn rīb bli nimmidöia.

¹⁹ Makwam yōur urap ap bla god inakmōnō höjöpäl ur nölmidöi aku ap ödöriö, me rōn, yadöi; aku hör ap. Mögö i, b i, rīg gol i pōn, hōn kau mōnō hōn kau ha inōma r i nigōn, höjöpäl ur nölmidöi ap inakmōnō piaku, ap ödöriö, me rōn, yadöi; ap inakmōnō piaku hör mögö rīb, b rīb, rīg gol rīb ör.

²⁰ Makwam ñigö yadmīdla: nöbö mö God nugwo nugwölöi akuyöbö, ap inakmōnō piaku höjöpäl ur nölōn, yōur urap ap rag hō pal rigpīd rola nignīñ, cōñ aku, ñiñ kijaki mödub höjöl inōm rīg rīb b rīb yuöiu ban rīb ap bla höjöpālōn palmidöia; God höjöpäl ur nölmidölöi. Aku nugwōn, ñiñ yōur urap ap kijaki nugwo höjöpālōn pal nölöi yōur urap aku, nöbö mö bla pisañ nigio nigōn pañōr nimōn, kijaki adö pisañ nigio pañōr mijōñiñödō, rōn, ñigö mōnō k i yadmīdla.

²¹ Krais nöbö mö nuñwa pisañ mögum rōn, Nöbö Diba röbö nuñwa nimōn, duön kijaki röbö nuñwa aipam nimeñ; Nöbö Diba ap nuñwa nimōn, duön kijaki ap nuñwa aipam nimeñ.

²² Almijōñ aku, Nöbö Diba nugwo ölsö wölölö rimijōña. Ñiñ nöbö mö ölsö midöl, Nöbö Dib nöbö ölsö ödöriö nugwo almijōñ aku, anīñ painjö öliñ hōb p i nōleniñö, rōiñ ā?

²³ Ñiñ bli yadöia, “An agap apīm cīniñö cīniñ aku, cīniñ; aku mōnō i midölö,” röia. J i mag bli rimijniñ aku anīñ r i gwogwam cōna. Ñiñ yadöia, “An agap apīm cīniñö cīniñ aku, cīniñ; aku mōnō i midölö,” röia. J i mag bli rimijniñ aku, nöbö mö Krais adö midöi akuyöbö ñigö ap wā i r i nōlen.

²⁴ An keir mid r i abniñö, rōn, rīb aku yōx nugwōn rōiñ; nöbö mö bli ñigö rīb yōx nugwōn, ñiñ mid r i abīñ, me rōn, rīb aku yōx nugwōn cīniñ.

²⁵ Ñiñ yōur urap ap pal rag du sīmaim rīb yōra nigmijōñ aku, kijaki mödub höjöl ap akuyöbö pal höjöpäl ur nölōn rag hō sīmaim rīb yōra nigmidöiñō, rōn, rīb mīga yōxōn ñigö yad nugumijeñ. Amīn wob nimōña.

²⁶ Aku agapīm: God Mōnō aku Depid nuñ rīb mīñi kai kitōn yadōña, “Mögörīb il k i aipam, ap mögörīb il k i mid ap bla aipam, magaliğ Nöbö Diba ap nuñ akwōr midö,” rōña.

²⁷ Makwam nöbö mö Krais adö midölöi bli ñigö, “Hōñ ap nimīñö,” rimidīñ, ram ñigö duñö, cōñ aku, rīb mīga yōx nugwōn dumijeñ. Du ñiñ pisañ rōmidōn, ñiñ yōur urap ap bla pōn rīb mīñi ñigö nōiñ aku, kijaki mödub höjöl ap blaku pal höjöpäl ur nöl rag hō nölmidöiñö owa rōn, rīb mīga yōxōn ñiñ yad nugumijeñ. Nīmīb ap bla ñigö nōiñ aku amīn p i nimōña.

²⁸ Makwam nöbö mö bli hōn ñigö yajōña, “Ap piaku kijaki mödub höjöl ap piaku pal höjöpäl ur nöl rag hō nigōiñö,” rimijōñ aku, ñiñ libak nugwōña, “An nimīñ, an yad nöl nöbö aku rīb mīga yōx nugwōniñö,” rōn, libak nugw r i abōña. Nōi mijōn aku, rīb mag nuñwa yuö kwo, aku waiö aku gwogwo yadmīd rīb mag aku, gwogwam cōna.

²⁹ Makwam rīb mag ñiŋa yadmīdōi; nōbō ñigō yad nōiōn aku, rīb mag nuŋwa yuō kwo mīd aku gwogwo cōñiŋō, rōn, yadmīdla.

Makwam rīb mag na keir yōx nugwōn, ap agap apīm cīnō cīna, aku cīna; nōbō mō hōr rīb ñiŋa pōn, aliō alōinō, rōn rōin.

³⁰ Ap nīmīb piaku, God nugwo ri ablaŋe rōn nīmīn aku, pōdpōd raŋ nōbō mō bli nī mōnō yajōñ?

³¹ Makwam, ap nīmība cōñiŋōnō rōbō nīmība cōñiŋōnō ap agap apīm rība rīmījōñ aku, God ib nuŋwa bīl sō duan, me rōn, rīb akwōr yōxōn cōña.

³² Makwam Juda nōbō mō blaimōnō Grik nōbō mō blaimōnō Krai adō mīdōi nōbō mō blaim nugwīŋ, wā ren mag aku rīmījeñ.

³³ Nī rīmīdīl adaku, nī hōr wā cōn mag aku rīmīdōi; nōbō mō bla mīga Jisas mōnō wā aku nugw pīŋ, ñigō kōmō paŋ, me rōn, mag akwōr rīmīdla.

11

¹ Makwam, nī Krai rī mag aku nugwōn rīl aku, ñiŋ kwo algōr nī rīl mag akwōr nugwōn cōña.

Nōbō mō God hōjōpalība mōgum rīmījōñ aku, ñiŋ agapīm rōxg mījōñ?

² Ñigō nī ap agap apīm rīmīdīl aku nugup duōn, nī Jisas mōnō wā aku ñigō yad nōlīm aku nugup duōn nugwōn mīdōi aku nugwōn, nī wahax pōn, ñigō nōbō mō wā bīlīm, me rīmīdla.

³ Makwam weik yadība rīmīdīl kī nugwōña. Nōbō bla yōcmac ñiŋa Krai; mō bla yōcmac ñiŋa nōbōnīŋ nōbō; Krai yōcmac nuŋwa God.

⁴ Makwam nōbō bla yōcmac ñiŋa pōrōbōn, God hōjōpaiōñiŋōnō nōbō mō God Mōnō yad nōiōñiŋōnō aku, yōcmac ñiŋa keir mōigw yōx nōiōña.

⁵ Makwam mō bla yōcmac ñiŋ aku wōxnō mīdan nugugirōn, God hōjōpaiōñiŋōnō nōbō mō God Mōnō yad nōiōñiŋōnō aku, yōcmac ñiŋa keir mōigw yōx nōiōña. Mō bla mag gwogwo cōñ aku, ñiŋ mōigw yōxaŋ, me rōn, yōj panō ñiŋ aŋadō waxmīn yōcmac yuō mīdōia. Makwam mō i yōcmac nuŋ aku wōxnō mīdan nugugirōn, nuŋ God hōjōpaiōn aku, nuŋ yōcmac yuō mīd akuyōbō rōxg mīdōn God hōjōpaiōna.

⁶ Makwam mō i yōj panō pōrōben aku, nuŋ yōj panō nuŋwa waxaŋ met waŋ; nōi mījōn aku nuŋ adadō waxaŋ wōka nīgaŋ. Makwam mag aliō mōigw hō, cōn aku, nuŋ yōj panō nuŋwa pōrōbōna.

⁷ Nōbō piaku, God ñigō nuŋ keir rōxg rī nīgmīn mīdōi aku mī, yōcmac ñiŋ aku pōrōbmījeñ. Makwam mō piaku, God ñigō nōbō rōxg rī nīgmīn mīdōia.

⁸ God mō señ me aku pōn, nōbō rī nīgōlōŋ; nōbō señ me aku pōn, mō rī nīgōŋa.

⁹ Makwam mō paŋyōbō nuŋ aŋōr mīd aku gwogwo rō, rōn, nōbōnīŋ nugwo rī nīgōlōŋ; nōbō paŋyōbō nuŋ aŋōr mīd aku gwogwo rō, rōn, mōnīŋ nugwo rī nīgōŋa.

¹⁰ Makwam, mō yōcmaca pōrōb gī mījōna. Aiōn aku, nōbō mō nugwōn, mō aku mōnō yōxīb mō, me cōña. Aiōn aku, ejol bla nugwīŋ mōigw hen.

¹¹ Makwam nugw ri abōña. Nōbō Diba māmāg il yōra, mō nuŋ nuŋwōr aŋōr mīdōl; nōbō nuŋ nuŋwōr aŋōr mīdōl. God nuŋ mō aipam nōbō aipam mōsōr rī nīgōŋa.

¹² God nöbö señ me aku pön, mö ri nīgōñ aku, ji weik mö bla ha yōx pön hōm nugugirōn, dib rōxōn, nöbö rōxōña. Makwam magalig God nuñ il panyōbö akwör mīda.

¹³ Makwam mö bla yōcmac ñiñja wōxnō mīdanj nugugirōn God hōjōpaiōñ aku wā cōñiñōnō wōhō, ñiñj keir nugwi.

¹⁴ God nuñ pōdpōd rōn nöbö ri nīgōn, mö ri nīgōñ aku nugwōn libak nugwōñ aku, nöbö bla yōj panō mīxīla mījōn aku gwogwo cōna,

¹⁵ ji mö bla yōj panō mīxīla mījōn aku wā rō, rōn, nugwōña. Yōj panō mīxīla yōcmaca pōrōbanj, me rōn, God yōj panō mīxīla mö bla ri nīgōñja.

¹⁶ Makwam nöbö mö bli mōnō yadmīdīl adō kī nugwōn mōnō mījōn aku, nī mōnō kī ör yadība rīmīdla. Nī ōim aliō akuyōbö akwör rīla. Nöbö mö Krais adō mīdōi mōgōrīb bla magalig mag aliō akuyōbö akwör rīmīdōia. Mag i hör rōlōi.

¹⁷ Makwam mōnō dib ñigō yadība rīmīdīl kī, ñigō mōnō wā bli yadīb maga nīgōl. Aku agapīm: ñiñj Krais adō mīdōi nöbö mö bla pīsanj mōgum rīmīdōi aku, haul nöbö mōlōu nöbö ñiñj bla rībyōx nugwōn, rī ri abmīdōlōi.

¹⁸ Ji nöbö mö bli nī yadmīn nuguma, ñiñj Krais adō mīdōi nöbö mö duōn mōgum rīmīdōi wop aku, ñiñj nuōm nīg hōrīr nīgmdōia. Aliō yadōi aku, ñiñj bli almiđōiñj, rōn nugula.

¹⁹ Makwam nöbö mö ñiñj rīb adō hōrīrōr yōxōn rīm dumīd aku nugwōn wōxnō nugunīja, nöbö mö piaku Krais nugw pī gō nīgōia, ji nöbö mö piaku Krais nugw pī gō nīgōlōiñj, rōn, nugunīja.

²⁰ Krais nöbö mö nuñwa pīsanj mōgum rōn ap nīmmdōi aku, Nöbö Diba rōbö ap nīgīō nīgōn pañōr nīmno rōñ aku nīmmdōlōi; inakmōnō hōrōn nīmmdōia.

²¹ Ñiñj ap nīmība hōmīdōi aku, ñiñj hōd hōn haul nöbö mōlōu nöbö heñ akuyōbö rībyōx nugwōn pōx mīdōlōi. Hōd hōmīdōi nöbö akuyōbö, rōbö wain ap bla mīga akwōr amnōr nīmōn nīm pōrmīdōia. Aliō alīm, nöbö mö bli mai hōmīn kiō pīlmīda; nöbö mö bli hōd hōn rōbö wain mīga nīmmdīm u pīlmīda.

²² Makwam ram ñiñja keir mīdōlmīn, mōgum rīb ram aku duōn, ap nīm girōn, rōbö nīm girōn rōi aimōnō? Owa, ñiñj God nöbö mö nuñ mīdōi aku, ap hör i rōxg nīgōna? Ñiñj akuyōbö alōn, nöbö mö ap mīdōl bla yad hōimōumīdōia. Almīdōi aku, ñigō mōnō kai yajīn? Ñigō nöbö mö wā me cīn ā? Mī wōhō! Ñigō aliō yadōin.

²³ Nöbö Diba nī mōnō yad nōlōñ aku, nī ñigō yad nōlma: Nöbö Dib Jisas, nöbö nugwo hōuōu rōñ wop aku, ruō wadīxōñ mag aku, bred mag i pōña.

²⁴ Bred mag i pōn, God nugwo ri ablanje rōn, pī glīxōn nöbö nuñ bla ñigō nōl girōn yadōña, “Mīxīñ na ñigō nōlmīdīl kī. Ñiñj al girōn, nī rībyōx nugu girōn mījne,” rōña.

²⁵ Makwam ap nīm pōrmīdmā, nuñ rōbö wain namag aku kwo algōr pī God nugwo ri ablanje rōn, ñigō nōl girōn yadōña, “Rōbö wain namag kī, nī wōrōxmōn hañ na pīnanj, nöbö mö akuyōbö God pīsanj pañōr nīgīō nīgōñiñj, rōn, ñigō nōlmīdla. Rōbö wain namag kī mai nīmōn, mag aliō akwōr rī girōn, nī rībyōx nugugu mījne,” rōña.

²⁶ Aku, Nöbö Diba hōbkal hōl wop kī, bred mag aku aipam rōbö wain namag aku aipam nīm gōr mījōñ aku, Jisas anīñj ñōx nīgōn wōrōxōñ mōnō

wä aku, nöbö mö akuyöbö ñigö wöxnö yad nöiöña. Al girön, öim nım midıñ, nuñ höuöl hön wop akwör röböxöña.

²⁷ Makwam nöbö mö bli rıbyöx nugw ri abeñ wöhö, Nöbö Diba bred mag röbö wain namag amnımab pı nımmıjön aku, Nöbö Diba anıñ ñöx nıgön wöröx mıxıña hañ nuñ aku hör ap i röxañ, aioña. God nugwan, ñıñ Kraıs mıxıña hañ nuñ aku ap kib mag gwogwo cöña; mönö diba nugwöña.

²⁸ Makwam, ñıñ pödiö midöi aku, höd höbwab rıb madmag yuö ñıñ kwo keir libak nugw ri abön, mai bred wain aku pı nımöña.

²⁹ Aku agapım: nöbö mö kai bred röbö wain aku Jisas mıxıñ nuñ aku, me rön rıbyöx nugweñ wöhö, amnımab bred wain, me rön, pı nımmıjön akuyöbö, ap kib mag gwogwo rön mönö diba nugwöña.

³⁰ Aioñ mag akwör, nöbö mö ñıñ bli mıxıñ ñıñja höx rı pıñım, ap ra; bli mı anjadö wöröxmä.

³¹ Makwam, ñıñ pödiö midöl aku, höd höbwab rıb madmag yuö an kwo keir nugwön libak ri abön, mai bred röbö wain pı nımmıjınıñ aku, ap kib mag gwogwo rön mönö diba nugwöinıñ.

³² Makwam an ap kib mag gwogwo rımiñıñ aku, nöbö mö nuñwa midöl aku mı, Nöbö Diba nuñ an mönö nöiöña. Nuñ mönö nöiön aku, an rıbyöx nugwön, nöbö mö mögörib il kı amnör ap kib mag gwogwo rımidöi akuyöbö pısañ rın hör yönmıd möl bö duöinıñ.

³³ Makwam haul nöbö mölöu nöbö nı. Ñıñ ap nımba höñ wop aku, ñıñ höd hön, haul nöbö mölöu nöbö heñ akuyöbö rıbyöx nugwön pöx midön, nıgiö nıgön nımöña.

³⁴ Makwam ñigö bli kiö piön aku, ram ñıñ bla ap nımön höña. Nöi mıjön aku, amnımab cöñ aku, mönö diba nugwöña.

Mönö um bli, mai midöi yöraku wön, yad nöl ri abna.

12

God İnöma ap wä hörırör nölmidä

¹ Makwam haul nöbö mölöu nöbö. God İnöma nuñ ap wä anıñ pañ pañ hörırör nöl aku, weik mönö aku ñigö yad nöl ri abıba rımidla.

² Ñıñ nugwöia: höd Kraıs nugw pön mıdmıdölöi wop aku, mögö rıb, bı rıb, rıg gol, ap piaku pı rı nıgım ap rıb midöl piaku rıb ñigö pıxmın, ap inakmönö piaku höjöpäl ur nölön mıdmıdöia.

³ Makwam, nı ñigö yadmıdla, God İnöma nöbö mö yuö ñıñ kwo pısañ mıjön aku, Jisas nugwo mönö gwogwo yadön yad höimöub maga mıden. Jı nöbö mö kai, Jisas Nöbö Dib nı me cön aku, İnöm Leia yuö nuñ kwo pısañ mıdañ nugugırön aliö yajöña.

⁴ God İnöma nuñ ap wä wä pañ pañ hörır nölmid aku, jı İnöma ap wä nölmid aku nuñ İnöm pañyöbö mid akwör mıda.

⁵ Mabö rol pañ pañ hörır röl aku, jı Nöbö Diba mabö nuñwa röl aku nuñ Nöbö Dib pañyöbö mid akwör mıda.

⁶ Ap wä hörır pön mabö rol pañ pañ hörır röl aku, jı God pañyöbö mid akwör nuñ keir rımın, an pañ pañ mabö rol hörır rımın dumıda.

⁷ God İnöma anıñ ap wä hörır nölım mabö rol hörır röl aku, an Kraıs adö midöi nöbö mö bla pı ösös rı ri abıñ, nöbö mö nuñwa magalg mid ri abıñ, me rön, ra.

⁸ God Inöma nuṇ an-iṇ nōbö mö bli rīb wā nōlīm, an rībyōx nugw ri abōn Kraiṣ mōnō wā aku nōbö mö bla yad nōlōla. Makwam Inöma paṇyōbö aku nuṇ an-iṇ nōbö mö bli rīb wā nōlīm, an Kraiṣ mōnō wā aku ila rībyōx nugw ri abōn, nōbö mö bla yad nōl ri abōla.

⁹ Inöma paṇyōbö aku an-iṇ bli rīb wā nōlīm, Kraiṣ nugw pī gō nigōla; Inöma paṇyōbö aku an-iṇ bli rīb wā nōlīm, nōbö mö bli ap rī akuyōbö rīm-in kōmō nīga.

¹⁰ Inöma an-iṇ bli ap rōlībā akuyōbö r-iṇ, me rōn, ölsö aku nōla. Inöma an-iṇ bli rīb wā nōlīm, God Mōnō nuṇwa nōbö mö bla wōxnō yad nōlōla. Inöma an-iṇ bli rīb wā nōlīm, God Inöma aimōnō inōm hör akuyōbö i ṇigō yuō wōlīm yadmīdōi aku nugwōla. Inöma an-iṇ bli rīb wā nōlīm, aj il hör akuyōbö nigōn mōnō il nugwōlībā nigōla. Inöma an-iṇ bli rīb wā nōlīm, nōbö mö aj il hör akuyōbö nigōn mōnō il nugwōlībā nigmīdīm nugwōn pī hōuōilōn nōbö mö yad nōlōla.

¹¹ Makwam God Inöma paṇyōbö iōr mīd aku, rīb nuṇwa keir nugw akuyōbö, an-iṇ nōbö mö paṇ paṇ ap wā hörir nōlīm nugugirōn, mabō rol hörir rīm-in dūmīda.

Kraiṣ mīx-iṇ nuṇwa paṇyōbö iōr mīdōla

¹² Mīx-iṇ ana paṇyōbö iōr mīd aku, jī rīb rība hörirōr mīga akwōr mīda. Rīb rība hörirōr piaku magaliḡ pīsaṇ nigīō nigīm mīx-iṇa paṇyōbö iōr mīda. Kraiṣ aipam aliō aliḡ mīda.

¹³ Mag aliō akuyōbö, an Juda nōbö mö bla aipam, Juda nōbö mö yōi bla aipam, nōbö mö nōbö mö bli ṇigō nag mabō rīmīdōi bla aipam, nōbö mö rīb ṇīṇa keir yōx nugwōn mabō rīmīdōi bla aipam, God Inöma paṇyōbö mīd akwōr an-iṇ magaliḡ pal nōlm-in, Kraiṣ mīx-iṇ nuṇwa paṇyōbö iōr mīdōla. God nuṇ Inöma paṇyōbö mīd akwōr an-iṇ nōlīm madmag yuō an kwo mīda.

¹⁴ Mīx-iṇ ana paṇyōbö iōr mīd aku, jī rīb rība hörirōr mīga akwōr mīda.

¹⁵ Yōd pīlō aku, inṇīlō aku nugwōn, nī inṇīlō mīdlōx aku waiō, jī yōdpīlō mīdīl aku algör, mīx-iṇ rīb mīṇi mīdōiō, rīmījōn aku, an yōdpīlō aku mīx-iṇ rīb mīṇi mīdōlō, rōn, yadōin-iṇ.

¹⁶ Rīmīj aku, algör, māmāga nugwōn, nī māmāga mīdlōx aku waiō, jī rīmīja mīdīl aku algör, mīx-iṇ rīb mīṇi mīdōiō, rīmījōn aku, an rīmīj aku mīx-iṇ rīb mīṇi mīdōlō, rōn yadōin-iṇ.

¹⁷ Makwam God nuṇ an-iṇ rī nigōṇ wop aku, māmāg akwōr rōx aku, pōdpōd rōn mōnō yadmīn rīmīj pal nugwōlīx? Makwam rīmīj mōla akwōr rōx aku, pōdpōd rōn hōlīṇa nugwōlīx?

¹⁸ Jī God rīb nuṇwa keir nugwōn, mīx-iṇ rīb rība hörirōr magaliḡ rī nig ri abōṇa.

¹⁹ Rīb rība hörirōr mīdōlōx aku, mīx-iṇ aku kwo algör mīdōlōx.

²⁰ Aku mī, rīb rība hörirōr mīga akwōr mīda, jī magaliḡ pīsaṇ nigīō nigīm-in mīx-iṇ paṇyōbö iōr mīda.

²¹ Makwam māmāg aku inṇīlō aku nugwo, “Pōdpōd rīmīn nī pīsaṇ mīdlō? Mabō nagō i mīdōlō,” rōn, rōbōx du hör mīdōn, mīd ri aben. Yōcmac maga aku kwo algör, yōdpīlō aku nugwo, “Pōdpōd rīmīn nī pīsaṇ mīdlō? Mabō nagō i mīdōlō,” rōn, rōbōx du hör mīdōn, mīd ri aben.

²² Makwam mīx-iṇ rīb bli ölsö mīdōlō, cīn-iṇ piaku, mabō ṇīṇa aipam mīda. Nuōm hörirōr nīgaṇ, mīx-iṇa mīd ri abīb maga nigōl.

²³ Rīb aku rīb hör, röl, rīb bla rībyōx nugw ri abön, wölīj rōb ri abmīdōla. Makwam rīb aku rīb nugwōlīb, me röl, rīb bla rībyōx nugw ri abön, wölīj mī rōb ri abmīdōla.

²⁴ Makwam rīb aku rīb wā, me röl, rīb bla, rībyōx nugw ri abön, hör i rölöl. Makwam God nuñ keir mīxīñ rīb rība akuyōbō pōn, rīb aku hör rīb, me röl, rīb bla pī nīg ri abön, rīb rīb bla magalīg pī nīgliu nōlmīn, mīxīña pañyōbō iör mīda.

²⁵ Makwam, mīxīña pañyōbō iör mīdōn, asīx hörīr nīgölōn, nōbō mō nuñ bli pīsan nīg nugugub mīd akwōr mīdōn, nuō nuō madmag nīgōña.

²⁶ Rīb mīñi òmōrō pīmīdan, rīb adō bli aipam magalīg òmōrō pōña; jī rīb mīñi nugwo iba yadīñ bīl sō dumījōn aku, rīb adō bli aipam magalīg wahax pōña.

²⁷ Ñīñ magalīg Krais mīxīñ nuñwa mīdōia. Mīxīñ nuñwa mīdmīn ñīñ pañ pañ rīb rība mīdōia.

²⁸ Cōc aku God nuñ anīñ yad nīg mabō hörīrōr rōla. Agñīñ aku, bli Jisas mōnō wā pōn dub nōbō bla mīdōla; agñīñ rībyōbō aku, Jisas mōnō wā yad nōlīb nōbō mō bla mīdōla; igwō wölō aku, Jisas mōnō wā nōbō mō halōu ha ñīgō yad nōlīb nōbō mō bla mīdōla; an bli ap rōlībā mag cīmal piaku rōla; bli nōbō mō ap rī bla ñīgō rīmīn kōmō nīga; bli nōbō mō uliōxōn pī òsōs rōla; bli nōbō mō bla ñīgō nugwidīx mīdīm nugugīrōn mīd ri abōia; bli aj il hör akuyōbō nīgōn mōnō il nugwōlībā nīgōla.

²⁹ Makwam an magalīg Jisas mōnō wā pōn dub nōbō mīdōlōl. An magalīg Jisas mōnō wā yad nōlīb nōbō mō mīdōlōl. An magalīg Jisas mōnō wā nōbō mō halōu ha ñīgō yad nōlīb nōbō mō mīdōlōl. An magalīg ap rōlībā mag cīmal piaku rölöl.

³⁰ An magalīg nōbō mō ap rī bla ñīgō rīmīn kōmō nīgōl. An magalīg aj il hōra nīgōn mōnō il nugwōlībā nīgōlōl. An magalīg nōbō mō aj il hör akuyōbō nīgōn mōnō il nugwōlībā nīgmīdīm nugwōn pī hōuōilōn nōbō mō yad nōlōlōl.

³¹ God Inōma ap wā nōlmīd ap piaku, hōbwab rīb madmag yuō ñīñ kwo rībyōx nugwōn, ap wā wā nōlmīd ap piaku pīñīña, rōn, rīb aku yōx nugwōña.

Makwam wopik nī ñīgō òdōi mī wā mīd aku yadība rīmīdla.

13

An nōbō mō hör piaku ñīgō madmag nīgnīñ aku, aku ap dib òdōriō

¹ An mōnō yōbō hörīrōr yajñīñōnō ejol mōnō yadōi akuyōbō yajñīñ aku, jī nōbō mō hör piaku madmag nīgōinīñ aku, mōnō ana nugwīñ belo palīm rīg yadmīd mag akuyōbō cōna.

² An God Mōnō nuñwa keir rīg yadmīd mōnō aku nugwōn, nōbō mō bla wōxnō yad nōinīñ aku, jī nōbō mō hör piaku madmag nīgōinīñ aku, an nōbō mō hör bli rōxgnīña. An rībyōx nugw ri abön, Krais mōnō wā aku nugw ri abñīñ aku, jī nōbō mō hör piaku madmag nīgōinīñ aku, an nōbō mō hör bli rōxgnīña. An Krais mōnō wā aku mōnō ila rībyōx nugw ri abñīñ aku, jī nōbō mō hör piaku madmag nīgōinīñ aku, an nōbō mō hör bli rōxgnīña. An Krais nugwo mī nugw pī cīcī nīgōn, ònōñ bli yadīñ hör piaku diōn aku, jī nōbō mō hör piaku madmag nīgōinīñ aku, an nōbō mō hör bli rōxgnīña.

³ Makwam ap an magalig mid aku, nuöm nigön nöbö mö ap midöl akuyöbö ñigö nöinönö God mabö aku riñ nugugirön, nöbö mö bli anñ nugwñ, ölisö wölan, anñ rin hör yönmid möl bö pi abñ wöröxnñ aku, God nugwo wä cönñö, cñññ aku, jñ nöbö mö hör piaku madmag nigöinñ aku, hör ap i röxgöna.

⁴ An nöbö mö madmag nigmjñññ aku, ñigö mönö höimöliö mda yadön, pi ösös ri ri abñña. An nöbö mö madmag nigmjñññ aku, ap wä ñññ bla ap an i alig midölö, rön, rib aku yox nugwöinñ. An nöbö mö madmag nigmjñññ aku, ib ana keir yadñ bil sö duenim. An nöbö mö madmag nigmjñññ aku, anör nöbö mö dib nöbö mö piaku nöbö mö ulmidö, me rön, rib aku yox nugwöinñ.

⁵ An nöbö mö madmag nigmjñññ aku, nöbö mö ñigö yadyöxön mönö gwogwo yadön amñmab röinñ. An nöbö mö madmag nigmjñññ aku, ap agap apim anñ keir wä cön mag aku öim ribyöx nugwön röinñ. An nöbö mö madmag nigmjñññ aku, ringör ölisö rödön mönö i nuö nuö yadöinñ. An nöbö mö madmag nigmjñññ aku, nöbö mö bli anñ ri gwogwam cöñ mag aku öim öim ribyöx nugu gör midöinñ.

⁶ An nöbö mö madmag nigmjñññ aku, mag gwogwo rol aku nugwön wahax pöinñ; ap agapim mör mid akwör nugwön wahax pinñña.

⁷ An madmag nigmjñññ aku, ömörö bil kai anñ hön aku, ribyöx giba alig mññña. An madmag nigmjñññ aku, öim Nöbö Diba nugw pi cñññ nig gir mññña. An madmag nigmjñññ aku, öim Nöbö Diba nugw pi gö nñ girön ribyöx giba alig mññña. An madmag nigmjñññ aku, öim ususör rön Nöbö Diba rig yad mag akuyöbö ri gir mññña.

⁸ An madmag nigmjñññ aku, lan lonkwo öim öim aliö alip duön, wölu Nöbö Diba pisan adöx yöd röul adö kau sö mñññ wop aku, madmag nig gör mññña. God Inöma anñ ap wä nölm, God Mönö nuñwa rig yadmid mönö aku nugwön, nöbö mö akuyöbö wöxnö yad nölö aku, mai mag aliö akuyöbö alöinñ. God Inöma an ap wä nölm, aj il hör akuyöbö nigön mönö il nugwölibä nigöl aku, mai mag aliö akuyöbö alöinñ. God Inöma anñ ap wä nölm, Kraiss mönö wä aku mönö ila nugw ri aböl aku, mai mag aliö akuyöbö alöinñ.

⁹ Aku agapim: God Inöma anñ ap wä nölm, Kraiss mönö wä aku mönö ila nugw ri abñö, ri ribyöx nugwöl aku, jñ wopik bli ör nugwöla. God Inöma anñ ap wä nölm, God Mönö nuñwa rig yadmid mönö aku nugwön, nöbö mö akuyöbö wöxnö yad nöñö, ri ribyöx nugwöl aku, jñ God Mönö nuñwa bli ör nugwön, nöbö mö akuyöbö yad nölöla.

¹⁰ Jñ Kraiss Nöbö wä keiryöbö ödöriö hön aku, an ap bla bli ör nugwöinñ; an nöbö mö magalig ap bla magalig wöxnö nugw pöcnñña.

¹¹ Halöu ha asa midmidöl wop aku, halöu ha as rig ribyöx nugumidöi aliar ribyöx nugwön, halöu ha as rig yadmidöi aliar yadön midmidöla. Makwam mai dib röxön, nöbö mö diba midön, halöu ha as ribyöx nugwön rig rimidöi mag akuyöbö anadö röböxla.

¹² Wopik wop midö ki, nigcölöbö inöma röxg nugumidöi mag aliö akuyöbö nugwön, ap bla magalig nugw ri abölö. Bli nugwöla; bli nugwölö. Jñ wop maiyöbö aku, ap bla bli ör nugwöinñ; an nöbö mö magalig ap bla magalig mämäg ana keir wöxnö nugwön, nugw pöcnñña. Wopik wop midö ki, God nuñ Nöbö pödiöm mid aku bli nugwöla, bli nugwölö. Jñ wop

maiyoöbō aku, God an+ŋ nugw ri ab mag akuyöbō, an kwo nugwo algör nugw ri abn+ŋa.

¹³ Makwam, mönō dib mös paŋ öim m+da: Krais nugw p+ab aku; Krais nugwo r+byöx g+ba alig pöx m+di+ab aku; madmag n+g+ib aku. J+ mönō dib ödöriö aku m+, madmag n+g+ba maku.

14

God Inöma nöbö mö nuŋwa ñ+gö ap wä nölm+da

¹ Nöbö mö akuyöbō ñ+gö madmag n+gn+ŋ aku, aku ap dib ödöriö; ñ+ŋ r+ib aliö yöx nugwön cōña. God Inöma ap wä nölm+id piaku, r+ib madmag yuö ñ+ŋ kwo r+byöx nugwön, ap wä nölm+id piaku p+in+ŋö, rön, r+ib aku yöx nugwōña. J+ ap wä wä ödöriö aku, Krais mönō wä aku nöbö mö akuyöbō yad nöln+ŋö, rön, r+ib aku yöx nugwōña.

² Nöbö mö aj il höra n+gön mönō il nugwöl+ibä akuyöbō yadm+ijōñ aku, ñ+ŋ nöbö mö yadeñ; ñ+ŋ God nugwör yajōña. Nöbö mö bli mönō aku nugwön nugweñ+m. God Inöma ölisö nölaŋ mönō m+ umadiö m+id bla yajōña.

³ J+ nöbö mö Krais mönō wä aku wöxnö yad nöiōñ aku, nöbö mö bli mönō aku nugwön nugw ri abōña. Mönō aku nugwön Krais mönō wä aku nugw ri abön ölisö bli kwo pön, r+byöx g+ba alig m+id girön, ap agap+m cön aku r+ib m+ga yöxeñ+m.

⁴ Nöbö mö aj il höra n+gön mönō il nugwöl+ibä akuyöbō yadm+ijōñ aku, ñ+ŋör mönō aku röx nugwön, ñ+ŋör ölisö bli kwo pōña. J+ nöbö mö Krais mönō wä aku wöxnö yad nölm+ijōñ aku, nöbö mö Krais adö m+idöi akuyöbō algör magal+g nugwön, ölisö bli kwo pōña.

⁵ Ñ+ŋ magal+g aj il hör akuyöbō n+gön mönō il nugwöl+ibä akuyöbō n+gm+ijōñ aku, n+ wä cōna. J+ n+ m+ wä cön aku, Krais mönō wä aku wöxnö yad nöiōña. Nöbö i aj il hör akuyöbō n+gön mönō il nugwöl+ibä akuyöbō n+gön, mai nuŋ keir yad+l mönō ila al aliö m+idö, cön aku, nöbö mö audiöx nugwöi piaku ölisö bli kwo pōña. Aiön aku waiö. Nöi, aj il höra n+gön mönō il nugwöl+ibä akuyöbō yad+ib aku ap ulm+idö; Krais mönō wä aku wöxnö yad nöli+ab aku ap dib.

⁶ Makwam n+ m+idöi yöra ku wön, aj il hör akuyöbō n+gön mönō il nugwöl+ibä akuyöbō n+gön, God Mönō yadm+ij+n aku, ñ+ŋ pödpödiö nugwön, Krais nugw p+ gö n+gön? Makwam God Inöma n+ mönō bli yadaŋ, ñ+gö yad nöin aku wä cōna. Owa God Inöma raŋ, r+ib n+ hö aku ñ+gö yad nöin aku wä cōna. Owa God Inöma n+ r+iba nölaŋ, Krais mönō wä bli ñ+gö yad nöin aku wä cōna. N+ ñ+gö yad nölmön, ñ+ŋ Krais Jisas mönō wä nugw ri abön, r+g yad mag akwör cön aku mag waiö. Krais mönō il aku bli yad nölm+ij+n aku, Krais nugw p+ gö n+g+ib maga cōna.

⁷ Ap bli r+iba m+idöl j+ mönō pa. Ulamö b+iyöj ap bla mönō pa. J+ ulamö b+iyöj mönō p+ ri abm+iden aku, nöbö mö bla nugwön mönō pödi yad m+idö, rön, yualöbön wopal yadeñ+m.

⁸ Makwam namag aku kwo algör, mönō p+ ri abm+iden aku, nöbö kai öbilön nüö nüö r+iba r+m+idöl+ŋö, rön, p+di+liön?

⁹ Mag aliö akuyöbō m+, ñ+ŋ nöbö mö bla ñ+gö aj il höra n+gön mönō il nugwöl+ibä akuyöbō n+gön, God Mönō yadm+ijōñ aku, ñ+ŋ agö mag+m rön mönō yadm+idöi aku, me rön, nugwön? Ñ+ŋ aliö al+ŋ, mönō r+g yadm+id akuyöbō nöbö i nugwen.

¹⁰ Mögöriþ il ki mönö yöbö hörir miga akwör m+d aku mönö ila m+d+m nugugirön yadm+döia; hör yadölöi.

¹¹ Nöbö mö bli mönö yad+ñ nugwöin+ñ aku, an+ñ nugw+ñ, pad nöbö mö bli röxöna. An ññ+ñ nugw+ñ, mag aliö akuyöbö cöna.

¹² Ñigö mag akwör cönam. R+þ madmag yuö ññ+ñ kwo r+byöx nugwön, God Inöma ap wä nölm+d piaku p+ñ+ña, rön, r+þ aku yöx nugwöi aku waiö. Ji nöbö mö Krais adö m+döi piaku magaliþ Krais nugw p+ gö ñig+ñ, me rön, ap wä God Inöma nölm+d bla pön usüsör rön r+ m+jöñ aku m+ ödöriö mag wä.

¹³ Makwam m+, ññ+ñ nöbö mö bla ñigö aj il höra ñigön mönö il nugwöl+þä akuyöbö ñigön, God Mönö yadm+jöñ aku, God nugwo yad nugw+ñ, ñigö r+þa nölan nugugirön, mönö yajöñ aku p+ höuöilön, al aliö yadm+döla, rön, ñigö kwo algör yad nöiöña.

¹⁴ Aku agapi+m: aj il höra ñigön mönö il nugwöl+þä akuyöbö ñigön, God höjöp+ñ aku, inöm na höjöpaiöna ji mönö ila aliö yadm+d+ñ aku, me rön, nugwöinöm.

¹⁵ Ain aku, n+ inöm na aku God höjöpaina; ji n+ kwo nöbö m+k algör r+þ na aku yöx nugu gör m+dön God höjöpaina. N+ inöm na aku God nugwo wopal yaj+na; ji n+ kwo nöbö m+k algör r+þ na aku yöx nugu gör m+dön God nugwo wopal yaj+na.

¹⁶ Ññ+ñ inöm ññ+ñ akwör God nugwo ri ablañe rön höjöpaiöñ aku, nöbö mö bla mönö yajöñ aku nugwön röx nugweñ. Makwam, ññ+ñ God höjöp+ñ ri ablañe cöñ mönö aku il aku röx nugwön ri ablañe rön “M+” me r+þ maga m+den.

¹⁷ God nugwo ri ablañe r+ g+r m+jöñ aku, ji nöbö mö piaku mönö yajöñ aku nugwön, r+þ bli kwo pön ölsö bli aliþ peñ+m.

¹⁸ Makwam God Inöma ap wä nölm+ñ, ññ+ñ aj il höra ñigön mönö il nugwöl+þä akuyöbö ñig+m+döi aku, ñigör nöölö. N+ kwo algör nölm+ñ, aj il hör akuyöbö ñigön mönö il nugwöl+þä akuyöbö miga akwör öim ñig+m+d+ñ aku, God nugwo ri ablañe r+la.

¹⁹ Ji Krais adö m+döi nöbö mö bla p+sañ mögum rön cöca m+dön, mönö aj il höra ñigön mönö il nugwöl+þä akuyöbö ñigön yadmön nöbö mö bli nugwön l+þak nugweñ aku, aku n+ wä ren. Mönö nugub mösör yadmön, nöbö mö bli nugwön r+þ bli kwo pöñ aku, aku n+ wä cöna.

²⁰ Makwam haul nöbö mölöu nöbö. Halöu ha as bla r+byöx nugum+döi r+þ aliö akuyöbö yöx nugum+jeñ; nöbö mö d+þ r+g r+byöx nugum+döi r+þ aliö akuyöbö yöx nugwöña. Ap kib mag gwogwo r+þ mag akwör halöu ha as bla röxg m+jöña.

²¹ God mönö yadön bli yadön, Aisaia God Mönö r+þ m+ñi kai k+tön yadöña, “Nöbö Diba yada,

‘N+ nöbö mö k+yöbö mönö nölmön,
nöbö mö pad piakuyöbö yadmön hön,
mönö yöbö ññ+ña keir yajöña,

ji nöbö mö k+yöbö mönö n+ yaj+ñ aku nugweñ+ñö,’ rö,” röña.

²² Makwam nugwöla, God Inöma ap wä nölm+, aj il hör akuyöbö ñigön mönö il nugwöl+þä ñigön yadm+döi aku, nöbö mö Krais nugw p+m+döi bla nugw+ñ me rön nöölö; nöbö mö Krais nugw pölöi bla nugw+ñ, me rön, nöla. Makwam God Inöma ap wä nölm+, nöbö mö Krais mönö wä aku wöxnö yad

nölmıdöi aku, nöbö mö Krais nugw pı+mıdöi bla, nugwo nugw pı ri abıñ, me rön, nöla; nöbö mö Krais nugw pölöi bla, nugwo nugw pıñ, me rön, nööl.

²³ Makwam ñıñ nöbö mö Krais adö mıdöi bla hö mögum rön cöca mıdön, magalıg aj il hör akuyöbö ñıgön mönö il nugwölıbä ñıgön yadıñ nugugırön, nöbö mö mönö aku nugwölöi piaku bli mönö nöbö mö Krais nugw pölöi piaku bli, ram aku ram möl yuadö hömıjön aku, mönö ñıñ aku nugwön, nöbö mö piaku u pılim yadmıdöıñö, rön, rıbyöx nugub maga ra.

²⁴ Makwam Krais mönö wä aku wöxnö yad nöl gır mıdıñ nugugırön, nöbö mö Krais nugw pölöi piaku bli mönö nöbö mö mönö nugwölıbä ñıgön yadöi aku nugwölöi piaku bli, ram aku ram möl yuadö hömıjön aku, mönö ñıñ aku nugwön, ñıñ ap kib mag gwogwo rı+mıdöi aku nugwön, rıb diba yöx nugwöña.

²⁵ Rıb diba yöx nugwıñ nugugırön, ap agap apım yuörıb madmag ñıñja umad gı mıd bla wöxnö ñıgañ nugwöña. Ñıñ aliö rıbyöx nugwön, God nugwo nugwıñ ölööl ran, höxmax yuön, God ib nuñwa yadıñ adöx sö duañ nugugırön yajöña, “Mı! God ñıgö pısañ mıdö,” cöña.

God höjöpalıba du mögum cöñ aku, ödöriö mıda akwör cöña

²⁶ Makwam, haul nöbö mölöu nöbö, mönö yadıba rı+mıdıl kı nugwi. Ñıñ hö mögum cöñ wop aku, nöbö bli wopala yajöña; nöbö bli Krais mönö wä aku rıb mıñi mönö yad nöiöña; nöbö bli God İnöma rıbyöx nöiön mönö aku yad nöiöña; nöbö bli aj il höra ñıgön mönö il nugwölıbä akuyöbö ñıgön yajöña; nöbö bli mönö nugwölıbä ñıgön yajön aku, pı höuölön al aliö yadmıdö cöna. Aku mı, nöbö mö Krais adö mıdöi bla Krais nugw pı cıci ñıgıñ, me rön, rıb akwör yöx nugwön cöña.

²⁷ Jı nöbö bli aj il höra ñıgön mönö il nugwölıbä akuyöbö ñıgön yadmıjön aku, nöbö mös mönö mös pañım mönö yadıñ. Nöbö mıga mönö yadölıñ. Jı nöbö pañyöbö iör öbılön mönö yajöña; nöbö mabuö kap öbılön mönö yadölıñ. Nöbö pañyöbö iör öbılön mönö yadan, nöbö hör i öbılön, mönö yajön aku pı höuölön, al aliö yadmıdö, cöna.

²⁸ Makwam mönö pı höuölön al aliö yadmıdö rön yad nölıb nöbö i mıden aku, aj il höra ñıgön mönö il nugwölıbä akuyöbö ñıgön yadıba rı+mıdöi nöbö bla mönö aku wöxnö yadeñ; ñıñ keir tar rıb akwör yöx nugwön God pısañ yajöña.

²⁹ Nöbö mös mönö mös pañ Krais mönö wä aku yad nölıñ nugugırön, nöbö bli ödöriö yadmıdöıñönö wöhö rön, nugugu mıdıñ.

³⁰⁻³¹ Makwam nöbö römıdön nugugu mıjön piaku, nöbö i God İnöma ran, rıb wä yöx nölañ, nöbö höd öbılön yadmıjön aku rıb aku yöxön römıdan, nöbö mai öbılön aku nuñ piöñö yajöña. Nöbö mabuö kap öbılön mönö yadölıñ. Pañ pañ ör öbılön yadıñ. Makwam, ñıñ magalıg Jisas Krais mönö wä aku yadıp höñ höñ mı, Jisas Krais rıb bli kwo pön, wahax pön rıb wä yöx nugu gör mıjöña.

³² Nöbö mö God ñıgö ap wä nölmın, Krais mönö wä aku yad nölmıdöi piaku, rıb ñıñja keir yöx nugw ri abön, mönö yad nöiöña. Jı ñıñ kwo algör rıbyöx nugw ri abön, mönö yadı maku me rön, röböxöña.

³³ Aku agapım: God rı+mın nöbö mö Krais adö mıdöi bla amnımab rölöi; rıba yöx nugu gırön rım dum, tar mıd ri aböia.

Makwam ñiŋ hō mögum rōn cōca mīdōn, Krais adō mīdōi nōbō mō mögōrɪb piaku piaku magalig rīg rīmīdōi mag akwōr cōña.

³⁴ Ñiŋ hō mögum rōn cōca mīdōn, mō bla mōnō yadōlɪŋ. Nōbō bla akwōr yadɪŋ, mō bla hör audiōx nugwɪŋ. Juda lo mōnō paŋ aliō akwōr yada.

³⁵ Mō bla mōnō bli kwo nugunjō rīmijōñ aku, ñiŋ ram ñiŋa keir bla duōn, nōbōñiŋ ñiŋ bla yad nugwɪŋ, yad nōlɪŋ. Jɪ nōbō mō Krais adō God Mōnō nugunjō rōn cōca hō mögum rīmijōñ mibɪl yōra, mō i öbɪlōn mōnō yad nōiōn aku, mɪ rɪ gwogwam cōña.

³⁶ Ñiŋ nōbō mō Korid hōd meme Jisas mōnō wā aku pōn duōn nōbō mō piaku yad nōlōlim. An Jisas mōnō wā pōn dub nōbō bla, mōnō wā aku pōn duōn, ñigō nōbō mō Korid ör yad nōlōlmɪŋ.

³⁷ Ñiŋ nōbō bɪl kai, God Inōma anɪŋ ap wā nōlmɪn, Jisas mōnō wā aku nōbō mō piaku yad nōlmīdōlɪŋjō, rɪ rɪbyōx nugwōi bla, nɪ Nōbō Diba rīg yad akuyōbō yadmīdɪl maku, me rōn, nugwōña.

³⁸ Makwam nōbō kai mōnō yadmīdɪl kɪ nugwen aku, mōnō nunwa algör nugumijeñ.

³⁹ Makwam, haul nōbō mōlōu nōbō. Rɪb dib ñiŋ aku Jisas mōnō wā aku yad nōinɪŋjō, rōn, rɪb aku yōx nugwōña. Jɪ nōbō mō aj il hör akuyōbō ñigōn mōnō il nugwōlɪbā akuyōbō ñigōn yadmijōñ aku, rōbōxnō, rōn, yadmijeñ.

⁴⁰ Makwam ñiŋ nōbō mō Krais adō mīdōi bla hōn God Mōnō nugwōñ wop aku, ap agap apɪm rīmijōña, magalig rɪbyōx nugw rɪ ab gɪrōn rɪŋ duan.

15

Krais wōrōxōn hōbkal öbɪlōŋa

¹ Haul nōbō mōlōu nōbō. Krais mōnō wā aku hōd ñigō yad nōlmōn, ñiŋ nugwōn mōnō mɪ ödōriō, me rōn, nugw pɪ cɪcɪ ñigmā aku, iswob yad nōl rɪ abɪba rīmīdla.

² Mōnō wā aku ñigō yad nōlmōn nugw pɪmā aku, nugw pɪ cɪcɪ ñig gɪr mɪjōñ aku, God ñigō kōmō pōna. Jɪ nugw pɪ cɪcɪ ñig gɪr mɪdeñ aku, ñiŋ mōnō ma aku hör nugw pōi mag aliō akuyōbō cōña.

³ Mōnō nɪ keir hōd nugum aku, mōnō dib mōnō wā ödōriō, me rōn, ñigō yad nōlma. An ap kib mag gwogwo rōl aku, Krais anɪŋ ñōx ñigōn wōrōxōŋ aku, God Mōnō kai kɪtōn, rīg cōnɪŋjō, rim mag akwōr rōŋa.

⁴ Krais wōrōxɪm hogw pɪlɪm, wop mōs mīdōn, wop paŋ aku hōbkal öbɪlōŋ aku, algör ör God Mōnō kai kɪtōn, rīg cōnɪŋjō, rim mag akwōr rōŋa.

⁵ Makwam Krais hōbkal öbɪlōn, Pita mīdōŋ yōra wōxnō ñigmɪn, nugwo hōd nugwōŋa. Mai wōxnō ñigmɪn, mōnō wā pōn dub nōbō nunwa akuyōbō mōl sō nugwo nugumä.

⁶ Mai wop i, Krais iswob wōxnō ñigmɪn, wop paŋyōbō akwōr haul nōbō mōlōu nōbō paip hadred (500) akuyōbō nugwo nugumä. Haul nōbō mōlōu nōbō bli wōrōxmä jɪ bli magalig mīdōia.

⁷ Mai wop i, Krais iswob wōxnō ñigmɪn, Jems nugwōŋa. Wop i piōŋjō, Jisas mōnō wā pōn dub nōbō bla magalig nugwo nugumä.

⁸ Makwam nōbō mō bli nugwo nugwim wop aku hō dumɪn, mai nɪ keir Jisas wōxnō ñigɪm nuguma. Makwam, nɪ ha yōdör wabi yōx pōn hōi akuyōbō i mīdmōn nɪ pōŋa.

⁹ Nî nōbō mō Krais adō mīdim akuyōbō ñigō rî gwogwam ödōriō rî mīdmīdīl aku, Jisas mōnō wā pōn dub nōbō mīdīb maga ñigōlōj.

¹⁰ Jî God nî uliōxōn pî ri abīm, nōbō nuŋwa mīdōn mag keiryōbō rīla. Jisas mōnō wā pōn dub nōbō bli mabō rīg rōi mag akuyōbō nî rōi; God nî uliōxōn pî ri abīm, mabō dib ödōriō aku rīla.

¹¹ Nōr God mabō nuŋwa rīlō rōn yadmīdōi; ñiŋjōr rōiŋjō rōn yadmīdōi. An magalīg Krais mōnō wā aku, paŋjōbō adakwōr yad nōlmīn dua. Ñiŋ mōnō wā akwōr nugwōn nugw pōia.

Nōbō mō wōrōxim bla hōbkal öbiōña

¹² Makwam Krais wōrōxōn öbīlō, rōn, mōnō öim yadöl aku, ñiŋ bli pōdpōd rīmīn nōbāpō bla wōrōxōn hōbkal öbīleñiŋjō, rōn nugwōi?

¹³ Nōbāpō bla wōrōxōn hōbkal öbīleñiŋjō cōñ aku, Krais nuŋ keir hōbkal öbīlölō cōña.

¹⁴ Makwam Krais hōbkal öbīlölōx aku, Krais mōnō wā yad nōlmīdöl mōnō aku, hör nōi mōnō i rōxōxa. Krais hōbkal öbīlölōx aku, Krais mōnō wā nugw pōi mōnō aku, hör nōi mōnō i rōxōxa.

¹⁵ Nōbāpō wōrōxōn öbīlīb maga ñigōlōx aku, God nuŋ Krais nugwo rīm öbīlölōx. Makwam, God nuŋ rīmīn Krais öbīlōj mōnō wā öim yad nōlmīdöl mōnō aku, hör mōnō inakmōnō i rōxōxa.

¹⁶ Aku agapīm: nōbāpō bla wōrōxōn hōbkal öbīleñiŋjō cōñ aku, Krais nuŋ keir kwo algōr hōbkal öbīlölō cōña.

¹⁷ Makwam Krais hōbkal öbīlölōxisōŋjō, Krais mōnō wā nugw pōi mōnō aku, mōnō hör nōi mōnō i rōxōxa. Krais hōbkal öbīlölōxisōŋjō, ap kib mag gwogwo rōi pīx aku örix abölōx.

¹⁸ Krais hōbkal öbīlölōxisōŋjō, nōbō mō Krais nugw pōn wōrōxim bla, mōdoŋwadō wōrōx pīn pal duōyīxa.

¹⁹ An Krais nugwo pīniŋ aku mī, rībyōx gība alīg mīdōla. Jî mögōriḅ il kī mīdōn, mōdoŋwadō wōrōxōlīx aku, nōbō mō līblīb rībā mīdō bla mīdōlīxa.

²⁰ Makwam Krais öbīlōn kōmō mīd aku dōŋjō, nōbō mō Krais nugw pōn wōrōxōi bla, aku kwo algōr öbīlōn kōmō mījōña.

²¹ Nōbō i raŋ, nōbō mō wōrōxōña; Nōbō i raŋ, nōbō mō öbiōña.

²² Mōnō yadmīdīl aku, Adam nōbō mō yam nuŋwa mīdöl aku magalīg wōrōxnīja, jî Krais nōbō mō yam nuŋwa mīdöl aku magalīg öbinīja.

²³ God nuŋ Krais nugwo hōd rīmīn öbīlōn, du nuŋ pīsaŋ mīd aku mī, nuŋ mai hōn nōbō mō nuŋ adō mīdöl bla raŋ, magalīg öbinīja.

²⁴ Seten kījaki inōm gwogwo nuŋ bla nōbō mō bla rī gwogwam cōñ aku, jî Krais nuŋ ñigō pal wōd ab pōrōn, nōbō mō nuŋ nugwidīx mījōn bla Acō God nugwo nōiōna; aku wop maiyōbō aku hōna.

²⁵ Aku agapīm: Krais nōbō mō ap bla nugwidīx mīdīp duōn, Nuō raŋ, kwolmal nuŋ bla magalīg Krais yōdpīlō moa mījōña.

²⁶ Kwolmal paŋjōbō iōr mījōna: wōrōxīb mag akwōr. Jî wop maiyōbō aku, kwolmal aku kwo aipam aŋadō pīl pal ñigōna.

²⁷ Makwam God nuŋ rīmīn, nōbō mō ap bla magalīg Krais yōdpīlō nuŋwa moa mīdō, rōn, kai kītmā aku, God nuŋ keir Krais yōdpīlō nuŋwa moa mīdō, rōn, yadōlim. Aku agapīm: God nuŋwōr rīmīn, ap bla magalīg Krais yōdpīlō nuŋwa moa mīda.

²⁸ God rımın, nöbö mö ap bla magalıg Krais yödplö nuıwa moa mıdın nugurön, mai Ha nuıwa keir God moa mıjóna. Makwam mı, God paıyöbö akwör ap agap aıım mıd piaku magalıg nugwidıx mıjóna.

²⁹ Nöbö mö wöröxöi bla öbiönınjö rıl aku nugwöia. Öbileñ aku, nöbö mö pödpöd rımın haul hödpıg wöröxöi blai, me rön, röbö palöi? Ñınj öbiönınjö rön aliö alöia.

³⁰ Makwam an kwo algör, an pödpöd rımın mönö wä aku yad nöł yönön, nöbö anınj rı gwogwam rıba rımıdöi bla rıb mıga yöxölöl?

³¹ Wop kı nöbö i nı pıl pal nıgönınjönö wöhö aku nı nugwöi. Nı ñıgö nöbö mö rıbyöx nugwön, wahax pı gırön, Nöbö Dib ana Krais Jisas nugwo wahax pı gırön rı ablaje rımıdla.

³² Nı taun dib Epesas kı hön, wönö höpebö bla röxg pısaı nuö nuö rıla. Jı ñınj nöbö mö, wöröxön aıadö wöröxnınjö, rımıdöi aku, nı pödpöd rımın aliö rıl? “Weik mıdöl wop kı, ap wä wä nım gırön, röbö wä wä nım gırön, rı gırön mıjnım; wöröxön aıadö wöröxnınjö,” rılöxa.

³³ Nugw rı aböña, nöbö mö rıb aliö yöx nugwöi piaku pısaı mıdmıjeñ. Nöbö mö mıd rı abmıdöi bla, nöbö mö rı gwogwam rımıdöi bla pısaı nıgıö nıgön paıjör mıdön, mag gwogwo akwör rımıjóna.

³⁴ Makwam, rıb mag hör yöxön ap kib mag gwogwo rımıdöi mag aku röböxön, mıd rı aböña. Ñınj bli God nugwo rıbyöx nugwölöi aku, ñınj möıgw höxa.

Höbkal öbilön mıxıñ ñınj aku pödpödiö mıjön?

³⁵ Makwam ñınj bli yajöña, “Nöbö mö wöröxöi bla pödpöd rön höbkal öbiön? Öbilön, mıxıñ ñınj aku pödpödiö mıjönınjö?” cöña.

³⁶ Mönö yadöi aku mönö u i röxa. Ap in mag bla abınj, alıg mıdön kömö nıgen; wöröxön akwör kömö nıgöna.

³⁷ Wit mag mönö ap agapım maga abmıdöi aku, wöl dib röx aku yuölöi; mag ulul mıdö bla akwör abmıdöia.

³⁸ Makwam mag hörırör abmıdöi piaku, God nuı aliö wölaı, me rön, rıg yad nıgöı mag akwör wöla.

³⁹ Mıxıñ bla algör hörırör mıda. Nöbö mö bla keir nıgöıa; hön urap bla keir nıgöıa; yöur bla keir nıgöıa; dölöm bla keir nıgöıa.

⁴⁰ Mıxıñ adöx yöd röul adö kau sö keir mıda; mıxıñ mögöııb rol il kı keir mıda. Mıxıñ adöx yöd röul adö kau sö mı wä keir mıda; mıxıñ mögöııb rol il kı mı wä keir mıda.

⁴¹ Naiö mil aku mil wä keir abmıda; röun mil aku mil wä keir abmıda; gupö mil aku mil wä keir abmıda. Gupö bla algön nöı hörırör mıd aku mil aku wä hörırör abmıdöia.

⁴² Paı mag aliö akwör nöbö mö wöröxön öbiöña. Nöbapö hogw piön mıxıñ aku lıdu lıl rı pıñöna; öbiön mıxıñ aku lıdu lıl rı pınen.

⁴³ Ap lıblııb mıda ulöm möla nıgöıa; öbilön mil alıg mıjóna. Ap ölısö mıdölım ulöm möla nıgöıa; öbilön ölısö alıg mıjóna.

⁴⁴ Mıxıñ ulöm möla nıgöi aku mögöııb il kı yönöi mıxıñ akuyöbö mıda; jı öbilön, İnöm Leia rımın mıxıña kömö mıd mıxıñ akuyöbö mıjóna.

⁴⁵ Mag akwör, God Mönö rıb mııı Mosıs kai kıtön yadöıa, “Adam hödyöbö aku nöbö kömö nıgöı,” röıa. Adam yonıyöbö aku İnöma mıda; nuı nöbö mö bla kömö mıdııb mag aku nölmıda.

⁴⁶ Aku mi, höd mögöriḅ döul il ki yön mɪdɪḅ mɪxiñ; mai inöma yön mɪdɪḅ mɪxiñ.

⁴⁷ Nöbö hödyöbö aku mögö akwör höḅa; Nöbö yonḃyöbö aku adöx yöd röul adö kau sebö höḅa.

⁴⁸ Nöbö mö mögöriḅ döul il ki mɪdöi bla, nöbö hödyöbö riḅ mɪdmɪd akwör mɪdöia. Nöbö mö adöx yöd röul adö kau sō mɪdöi bla, Nöbö adöx yöd röul adö kau sō riḅ mɪd akwör mɪdöia.

⁴⁹ Weik an mögö ki höḅ nöbö aku röxg mɪdöla; mai an adöx yöd röul adö kau sebö höḅ Nöbö aku röxg mɪjnḃḃa.

⁵⁰ Haul nöbö mölōu nöbö, ni ñigō yadmɪdla, mɪxiñ hör aku God mögöriḅ wä aku dub maga ñigöl. Ap wörōx lidu lɪl ri pɪñōn aku öim öim mɪdɪḅ maga ñigöl.

⁵¹ Mönö höd nugumɪdölöi i ñigō yadɪba rɪmɪdla. An Kraiḱ nöbö mö nuḃwa mɪdöl akuyöbö magaliḅ wörōxōinḃ. Jɪ an magaliḅ keir yonḃyöbö röxg wöxnō ñignḃḃa.

⁵² Namaga yadaḅ, aḅḃḃölö rɪmgör ñirɪp ri mag akuyöbö, nöbö mö wörōxōi bla öbɪl mɪxiñ lidu lɪl ri pɪñölɪba mɪjōña; makwam an magaliḅ keir yonḃyöbö röxg wöxnō ñignḃḃa.

⁵³ Mɪxiñ lidu lɪl ri pɪnɪḅ aku, mɪxiña lidu lɪl ri pɪñölɪba ñigōna; mɪxiñ wörōxɪḅ aku, mɪxiña öim öim mɪdɪba ñigōna.

⁵⁴ Mɪxiñ lidu lɪl ri pɪnɪḅ aku, mɪxiña lidu lɪl ri pɪñölɪba ñigōna; mɪxiñ wörōxɪḅ aku, mɪxiña öim öim mɪdɪba ñigōn wop aku, mönō kai kɪtōn riḅ yadim mag akuyöbö cōna. God mönō yadɪḅ nöbö Aisaia God Mönö kai kɪtōn yadōn yadōḅa, “Nöbö Diba wörōxɪḅ mag aku pɪl pal ñigmɪn mödō aḃadō pörö,” röḅa.

⁵⁵ Makwam God mönō yadɪḅ nöbö Hosea God Mönö kai kɪtōn yadōḅa, “Wörōxɪḅ maga, wopik ölisō nagō pikai mɪd?” röḅa.

Wörōxɪḅ maga, wopik öliḅ höb nagō pikai mɪd?” röḅa.

⁵⁶ Wörōxɪḅ maga öliḅ höb aku, ap kib mag gwogwo riḅ adaku ha; ap kib mag gwogwo riḅ ölisō aku, lo mönō adaku ha.

⁵⁷ Makwam God nuḅ Nöbö Dib ana Jisas Kraiḱ nugwo yad abmɪn hön anḃ pɪ yau abmɪn kömö duöla. Aku nugwōn, an God nugwo ri ablaḅe cɪnḃḃa.

⁵⁸ Makwam, haul nöbö mölōu nöbö wä ni bla, ñiḅ öbɪl gö ñigōn, hör piaku dumɪjeñ. Nöbö Diba mabö nuḃwa röl aku hör röinḃḃō, rōn, öim kwockwoc palōn, Nöbö Diba mabö nuḃwa ri ḅirōn mɪjōña.

16

Kraiḱ nöbö mö nölɪḅ riḅ

¹ Riḅ pɪ möḅum rōn Kraiḱ nöbö mö piaku nölɪḅ riḅ aku mönō yadɪba rɪmɪdla. Kraiḱ Jisas nöbö mö Galesia Propins mɪdöi akuyöbö ñigō yadɪm mag akuyöbö, ñiḅ kwo algör cōña.

² Ñiḅ nöbö mö hörirōr magaliḅ inḃpɪlō paḅ paḅ wop agñiḅ aku, pɪmɪdöi riḅ akuyöbö nugwōn bli pɪ hör piaku ñigōn pɪ möḅum cōña. Almɪjōñ aku, ni wōn, weik rɪmgör riḅa nōinō, rōn, yad yōñōinōm.

³ Makwam ni in aku, ñiḅ nugwōn nöbö wä mɪdöinḃ cōñ nöbö piaku bli, ni agal abmōn, ñiḅ kɪcōñ köp aku aipam, ñiḅ nōiōñ riḅ aku aipam, pōn pɪragōn Jerusalem dunḃ.

⁴ Nî dub maga cön aku, nî keir ñîgö yölîŋ pön dina.

⁵ Makwam nî Masedonia Propins aku wön, mîdöi yöraku ina.

⁶ Wön, ñîŋ pîsaŋ ul mag mîŋi mîdîbâ maga ra. Ibaud kî ñîgö pîsaŋ mîdön, mögörib bli duba rîmön, nî pön du ödöi mîbîl yöra abîŋ dina.

⁷ Nî wön ñîgö mil nugwön dub aku nî wâ rôl. Nöbö dib yöwö rîmîdan, u ñîŋ pîsaŋ mîŋi uplób hölim mîdön mai dina.

⁸ Nî taun dib Epesas kî mîdön, Pedikos wop dib aku hö padîxaŋ nugwön mai ina.

⁹ Taun dib Epesas kî, Nöbö Diba mabö diba rîmîdla, jî nöbö mö mîg mîŋa nî höj nugumîdöia.

¹⁰ Makwam Timoti mîdöi yöraku umîdan, nugwo pî ösös rî ri abîŋ, nuŋ ipöxen. Nî Nöbö Diba mabö nuŋwa rîg rîmîdîl mag akuyöbö, nuŋ kwo algör paŋ mag akwör rîmîd makwam,

¹¹ nugwo röböxmîjeñ. Ñîŋ magalîg nugwo pî ösös rî ri aböña. Nuŋ ñîgö pîsaŋ mîdön, mai duba rîmîjôn aku, nugwo pön hö ödöi um yöra abîŋ, nî mîdîl kî haŋ. Nöböhöd nöbö bli pîsaŋ höñîŋö, rôn, pöx mîdla.

¹² Makwam haul ana Apolos nugwo mönö ölisö yadön yadla, naŋ haul nöbö bli uba rîmîdöi piaku pîsaŋ duö, rîl aku, jî nuŋ weik wen. Mai ub maga rîmîdan yöna.

Mönö rîb bli aipam yadöŋa

¹³ Ñîŋ nöbö mö nugu gîrôn mîjöña. God nugw pî gö ñîgön rîmîjöña. Ap i ipöxmîjeñ. Mî usüsör rôn rîmîjöña.

¹⁴ Ap agap apîm rîmîjôn aku, ñîŋ nöbö mö bla ñîgö madmag ñîg gîrôn rîmîjöña.

¹⁵ Haul nöbö mölöu nöbö. Ñîŋ nugwöia, Grik ada Krai nugw pim piaku, Stepanas nöbö mö yam nuŋ bla höd nugw pîmä. Nugw pön mî, nöbö mö Krai adö mîdöi akuyöbö ñîgö madmag ñîgön mabö rî nöl gôr mîdöia. Makwam, haul nöbö mölöu nöbö na ñîgö yadmîdla,

¹⁶ nöbö mö wâ piaku aipam, haul nöbö mölöu nöbö ñîŋ pîsaŋ mabö rîmîdöi bla aipam nugwön, rîg yajöñ mag akwör cöña.

¹⁷ Makwam ñîŋ keir hö nî nugub maga ñîgöl, Stepanas, Potiunetas, Akaikas hön nî nugwöi aku nî wâ ra.

¹⁸ Aliö alöi aku nî wâ rîmîŋ ñîgö wâ ra. Nöbö wâ piaku mönö yajöñ aku nugw ri aböña.

¹⁹ Makwam nöbö mö Krai adö mîdöi Esia Propins kî, ñîgö Korid nöbö mö bla, “Haul nöbö mölöu nöbö ñîŋ mîdöiŋ ä?” röia. Akwîla mö nuŋwa Prisila pîsaŋ ñîgö Korid nöbö mö, “Nöbö Diba ñîgö nugwidîx mîdan,” me röia. Nöbö mö hön ram ñîŋ mönöbö hogwa cöca mögum rîmîdöi bla algör yadöia.

²⁰ Makwam haul nöbö mölöu nöbö Krai adö mîdöi pik magalîg, “Ñîŋ mîdöiŋ ä?” röia. Ñîŋ Nöbö Diba nugw pîmîdöi aku, nuö nuö wahax pî gîrôn, alguna bîmîl nîmöña.

²¹ Nî Pol, mönö rîb mag kî imag na keir kai kîtön “Ñîŋ mîdöiŋ ä?” rîmîdla.

²² Nöbö mö kai Nöbö Diba madmag ñîgen aku, nuŋ öliŋ höb pöna. Nöbö Diba hö!

²³ Nöbö Dib Jîsas ñîgö uliöxön pî ösös rî ri abîŋ.

²⁴ Haul nōbō mōlōu nōbō na Krais Jisas adō mɪdōi bla, nɪ ñɪgō magalɪg madmag nɪgmɪdla. Mag aliō akuyōbō aku mag waiō.

Pol iswob Korid nöbö mö ñigö köp kitöŋa

¹ Nî Pol. God nî yad ñigmin, Krais Jisas mönô wâ pôn dub nöbö i mîdôn, haul Timoti an nöbö rama yörîk mîdôn, ñigö God nöbö mö nuŋwa taun dib Korid mîdöi bla aipam, Akaia Propins mibî piaku mîdöi bla aipam magalîg, köp kî kai kîtmîdla.

² Ñigö yadmîdla, nî wâ ra aku, Acö God aipam Nöbö Dib Jisas Krais aipam ñigö uliöxôn pî ri abîŋ, tar mîd ri aböña.

Pol God nugwo ri ablaŋe rôŋa

³ Nöbö Dib ana Jisas Krais Nuö nuŋwa God nugwo ri ablaŋe cîŋîŋa. Acö God halöu ha nuŋwa uliöxôn, pî ösös rôn, öim öim nugwidîx mîd ri aba.

⁴ Ömörö bli anîŋ hömîdmîŋ, nuŋ anîŋ nugwidîx mîdôn pî ösös rî ri aba aku mî, an piöŋö höuöilôn, nöbö mö bli ömörö pîmîdöi akuyöbö, ñigö kwo algör ör pî ösös rî ri abôn nugwidîx mîd ri abnîŋa.

⁵ Krais pîsaŋ mîdöl aku mî, nuŋ öliŋ höb rîg pöŋ mag akuyöbö, an kwo algör ör öliŋ höb bli pöla. Jî Krais pîsaŋ mîdöl makwam, nuŋ anîŋ öim öim nugwidîx mîdôn pî ösös rî ri abmîŋ, an wahax pôn rîb wâ yöx nugu gör mîdöla.

⁶ Nîŋ mîd ri abôn, wahax pôn rîb wâ yöx nugu gör mîdôn, du nî pîsaŋ öim öim mîjne, rôn, Krais Jisas nuŋ ömörö bli anîŋ nölmîda. Makwam Krais nuŋ anîŋ nugwidîx mîdôn pî ösös rî ri abmîŋ, an wahax pôn rîb wâ yöx nugu gör mîdöl aku nugwôn nugwöña, ömörö bli ñigö hömîjôn aku, Krais anîŋ kwo algör ör nugwidîx mîdôn pî ösös rî ri abnîŋö, rôn, nîŋ kwo algör wahax pôn rîb wâ yöx nugu gör mîjöña.

⁷ Rîb ana yöxöl aku, nîŋ Krais nugwo röböxmîjeñ. An nöbö hogwa öliŋ höb rîg pöl mag akuyöbö, nîŋ kwo algör öliŋ höb pöña; jî God nuŋ an nöbö hogwa nugwidîx mîdôn pî ösös rî ri abôn rî mag akuyöbö, ñigö kwo algör ör nugwidîx mîdôn pî ösös rî ri aban, nîŋ kwo algör wahax pôn rîb wâ yöx nugu gör mîjöña.

⁸ Makwam haul nöbö mölôu nöbö nugwi. An nöbö hogwa Esia Propins mîdôn, ömörö diba pôn öliöx mîdmîŋa. Kömö mîdîbâ maga ñigölöŋ, mödö wöröxîba rîmîdölîŋö, rîmâ.

⁹ Jî alöŋ mag aku, an rîb diba yöxmîdöl makwam, ölsö ana keir mîdölîŋö, rôn, yadölöl; God nöbö mö wöröxöi bla rîmîŋ öbîlöi God akwör an nugwidîx mîdan mîjîŋö, röla.

¹⁰⁻¹¹ An mîñ wöröxöla, jî nuŋ an kömö pöŋ makwam, wopik nuŋ anîŋ iswob kömö pîba rîmîda. Nîŋ God höjöpä gir mîdîŋ, mai piaku aipam nuŋ algör ör an kömö pönîŋö, rôn, wahax pôn rîb wâ yöx nugu gör mîdöla. Makwam, nöbö mö mîga akwör God höjöpä gir mîdîŋ, nuŋ nugwôn anîŋ nöbö hogwa kömö paŋ mönô, nöbö mö mîga algör an rîg cön mag aku nugwôn, îb nuŋwa yadîŋ bîl sö diöna.

Pol du nöbö mö Korid piaku nugwölöŋ, mönô aku yadöŋa

¹² Rîb mag ana yuö kwo nugwöla, nöbö mö bla pîsaŋ mîdôn ap agap apîm rôl bla, God an pîsaŋ mîdmîŋ nugugîrôn, nugwo rîbyöx nugu gîrôn röla. An mönô mör yadôn, mag wâ akwör röla. Nî wöxnö yadmîdla, ñigö öim

öim paŋ mag aliö akwör röla. Makwam nöbö mö bla riğ riþyöx nugum+döi mag akwör riþyöx nugwön aliö alölöl. God anıj uliöxön pı ösös rön riþyöx nölim, aliö alöla.

13-14 Köp ñigö kai kıtıl bla, mönö höjıl abön kıtöi; mämäg nig nugwön, il aku riŋgör nugune, rön, wöxnö akwör kıtla. Weik hörır mıdöl makwam, nı kai kıtıl mönö aku nugwöia, jı nugw ri abölöi; jı nı wä rı aku, nı kai kıtıl mönö aku nugw ri abön, paŋ mag akwör riŋ, mai Nöbö Dib ana Jisas höbkal hön wop aku, an hö mögum rön, nı ñigö nugwön wahax pına; ñıj nı nugwön wahax pöña.

15-16 Mag akuyöbö mı, höd Masedonia Propins duölım wop aku, nı rıb i yöxön ñigö u nuguba inö, rıma. Nı Masedonia nöbö mö piaku ñigö nuguba dina, jı höd u ñigö nugwön dinö, rıma. Jı höbkal hön, Judia duba, ödöi paŋyöbö akwör hön, ñigö iswob nugu gırön dinö, rıma. Almön, ñıj wahax pön nı ösös rön ap mag bli nöliŋ nım gırön Judia dinö, rıma.

17 Rıba aliö yöx nugwön mönö, ñigö höd mönö pın abım aku, jı mai wölım. Aliö alım aku, nı yajöña, “Nöbö mıj aku nugwo keir wä rı adaku mai duön, ‘Cınö cınö,’ rön, mönö akwör yadön, mai duöl. Nuŋ hör nöbö mönö röib nig yönmıd mıj aku,” me rıb maga rı aku,

18 jı God mı ödöriö akwör yad Nöbö aku pısan mıdıl aku, nı rıb mös yöxön ñigö yadöi.

19 Nı, Sailas, Timoti, an God Ha nuŋwa Jisas Krais mönö ñigö yad nölmıja. Jisas Krais nuŋ rıb mös mıdöl. Nuŋ yöwö rön, mai wöhö renım. Nuŋ mönö kai kai yad aku, riğ yad gı mag akwör cöna.

20 God mönö adö kai kai yadön aku, Jisas Krais hön, paŋ mag akwör magalıg ra. Nuŋ aliö al aku an nugwöl aku mı, God höjöpalön, Jisas Krais ib nuŋwa yadön, “Mı” me röla. An aliö alöl aku, God ib nuŋwa bıł sö duan, me rön, aliö alöla.

21 God nuŋwör rımın mönö, an aipam, ñıj aipam Krais nugwo cırıp ri ab gır mıdöla. Nuŋwör anıj “Nöbö mö nı keir bılim,” me rön, yad nigön,

22 İnöm nuŋ aku an nölmın, nuŋ hön madmag yuö an kwo gö nigön mıda. Makwam an nugwöla, an God nöbö mö nuŋwa keir mıdöla nugwön nuŋ riğ yadön yadön mag akuyöbö an magalıg nöiöna.

23 Makwam nı ñıj Korid ada mıdöi bla nuguba rıma aku, jı wön mönö diba yadmön, ñıj öliŋ höb pıb maga rı aku nugwön, ñigö uliöxön wölım. God nuŋ madmag na yuö kwo nugwa nı inakmönö höröi.

24 Makwam mönö na akwör mai duŋ, me rön, rıb aku yöx nugwöi. Ñıj keir Krais nugwo riþyöx nugwöi makwam, nı u ñigö yadmön, ñıj ususör rön Krais nugw pı ri abön, cırıp gö nigön, wahax pı gırön mıjönñjö, rön yadmıdla.

2

1 Makwam nı rıb i yöxön yadma, “Ñigö iswob u nugwön, mönö ölısö yadmön, ñigö iswob öliŋ höb pıb maga rı aku mı, u nugwöinö,” rıma.

2 Makwam nı rımön ñıj öliŋ höb pımjöñ aku, yönım mıdön nı pı ösös rı ri aban wahax pımjın? Nöbö mö aliö akuyöbö bli mıdeñım.

3 Aku nugwön mönö, ñigö köp kai kıtma. Nı riþyöx nuguma, “Wön nöbö mö piaku nugwön, mı ödöriö wahax pılöxa jı wöhö, wön ñigö nugumön, nı

mî ömörö pön rîb maga rî aku, nî mî wöinö,” rîma. Nî rîbyöx nuguma, “Nî keir wahax pîn aku, ñîñ aipam wahax pöññö,” rîma.

⁴ Köp kai kîtim aku, madmag na aku ölin pîlmîn, rîb diba yöx nugu girôn, mîp rëbë pîxdör ab girôn kai kîtima. Jî köp kai kîtim aku, ñîñ ömörö diba pöññö, rôn, kai kîtölm; nî ñigö madmag ödöriö nîgîl aku nugune, rôn, kai kîtima.

Nöbö mag gwogwo rön aku, wopik mag gwogwo rön aku rëbëxön nugwo madmag nîgön pöña

⁵ Nî rîbyöx nugula, nöbö i ölin höb pî nölön aku, nî pî nölölön, ñigö nöbö mö bla magalig pî nölöña.

⁶ Ñîñ magalig nugwo rëbëxim makwam, nuñ ölin höb pön, rî gwogwam rön aku mödö nugwa. Makwam, weik akuyöbö almîjeñ; rëbëxöña.

⁷ Weik rî gwogwam rön mag aku rëbëxön, nugwo mönö höimöliö mîda yajöña. Aku agapîm: nugwo aliö aleñ aku, nuñ mî ömörö diba pön, anadö pîn bîrîb maga ra.

⁸ Makwam, nî ñigö yadmîdla, ñîñ nugwo haul an me rön madmag nîgöi aku, nugwo yadîñ nugw ri aböna.

⁹ Nî ñigö köp kai kîtim aku, ñîñ mönö na aku yöxön, agö mönö bilîm yajîñ aku magalig mai duön cöññöñö wöhö, rôn, köp kai kîtima.

¹⁰ Nöbö i mag gwogwo ran, ñîñ nugwön mag gwogwo nuñwa rëbëxöñ aku, nî kwo algör ör nugwön rëbëxna. Nöbö aku mag gwogwo rönja nî nugwön rëbëxîl aku, Kraîs nî nugugu mîdö, rôn, ñigö me rön rëbëxîla.

¹¹ Makwam yöi aku, Seten an Kraîs nöbö mö nuñ bli ran, hö pîn bîrîb maga ra. Seten öim, nî rîmön hö pîn bîrîñ, me rön nugw aku nugwöla.

¹² Makwam nî Kraîs mönö wä aku Troas nöbö mö ñigö yad nöinö, rôn, Troas dumîdmön, Nöbö Diba nî uba rödmîn, mabö nuñ aku mögöriñ aku rîbä maga nîgöñ aku,

¹³ Jî haul nî Taitas Troas yöraku hölu nugwölîm makwam, nî rîb diba yöxön, Troas nöbö mö ñigö, “Yörîk mîjîñö” rôn, Taitas nugwo nuguba Masedonia Propins yörîk höma.

¹⁴ Makwam, God ra akuyöbö nugwön, nugwo ri ablanje rîla. Ha nuñwa Kraîs nugwo agal abmîn, hön Seten nugwo pî wöktaitö möl nuñ piaku nîgön, an pöña. Nuñ an pön, ami nöbö dîb rîg rîmîdöi mag akuyöbö anîñ yölîñ höd dum nugugîrön, nöbö mö hör piaku piaku anîñ nugwön, Kraîs mönö wä nuñwa nugumîn, hölîñ id wä röxg höm nugwöia.

¹⁵⁻¹⁶ Kraîs bî hölîñ wä höba pî God höjöpä ur nöl akuyöbö, an mîdöla. Kraîs ñigö kömö pîmîd nöbö mö akuyöbö hölîñ aku nugwön, hölîñ mî id wä nugumîn, ñigö kömö mîdîb mag aku nöla. Jî wöröxîba rîmîdöi nöbö mö bla, hölîñ panyöbö akwör nugwön, nöbäpö hölîñ gwogwo höm nugumîn, ñigö wöröxîb mag aku nöla. Jî nöbö mö kai mabö aku rîb maga rî?

¹⁷ Nöbö mö mîga rîg ap mîga pîññö, rôn, God Mönö wä nuñwa yad nöl yönöia. Makwam an mag aliö akuyöbö röinîñ. God nuñ anîñ yad nîgön, mabö nuñwa cîne, rôn, agal abön, nugugu mîdîm nugugîrön, an Kraîs nöbö mö nuñwa mîdön, mönö mî ödöriö akwör yajîññö, rôn, God Mönö wä nuñwa ödöriö akwör yad nölöla.

3

¹ Makwam mönō kai kitm̄id̄il k̄i, “N̄i kōp kai kitm̄ōn, an̄i p̄i ősōs r̄i ri ab̄iŋ,” me r̄ōn, kai kitm̄id̄ōi. An h̄ōr nōbō mō rōxg m̄id̄ōn, an̄i p̄i ne, r̄ōn, nōbō mō ñ̄iŋ nugwōi bli ñ̄igō yad̄iŋ, kōp bli kai k̄it nōl̄iŋ, an rag h̄ō ñ̄igō nōl̄iŋ nugwōn, an̄i peñ̄im. Makwam ñ̄iŋ, “Nōbō k̄iyōbō ñ̄igō p̄i n̄ō,” r̄ōn, kōp bli kai k̄it nōl̄iŋ, an rag du nōbō mō piaku bli nōl̄ōin̄iŋ.

² Kōp madmag yuō an kwo kai k̄it ḡim m̄id̄ aku, ñ̄iŋ nōbō mō m̄id̄ōia. R̄ib ana yōx nugwōl̄ aku, ñ̄igō mönō yad nōl̄iŋ nugwōn p̄oi aku m̄i, nōbō mō bla ñ̄igō nugwōn, an nōbō p̄ōdiōm m̄id̄ōl̄ aku nugwōña.

³ Makwam an Kraiṣ mabō nuŋwa r̄i nōlm̄in, Kraiṣ nuŋ keir kōp k̄i kai k̄itōn an̄i nōl̄ōŋa. Kai b̄iñugwa kapa p̄ōn kitm̄id̄ōi akuyōbō yōi; r̄ig rola kai r̄ig kitm̄id̄ōi akuyōbō yōi. God ōim kōmō m̄id̄ Inōm nuŋ aku Kraiṣ mönō wā nuŋ aku nōbō mō madmag yuō ñ̄iŋ kwo k̄ita.

⁴ N̄i mönō yadm̄id̄il k̄i, God agap ap̄im yad aku, Kraiṣ nuŋ magaliḡ paŋ mag akwōr cōn̄iŋjō, r̄ōn, yadm̄id̄la.

⁵ An nugwōla, an ōl̄isō ana keir r̄im̄in, mabō du ri ab̄ib maga ñ̄igōl̄; God nuŋwōr an̄i r̄i nōl̄aŋ nuguḡirōn, an r̄iŋ, mabō du ri abōna.

⁶ God nuŋwōr raŋ, an mabō r̄i nōl̄ib nōbō nuŋwa m̄id̄ōn, God Mōnō yonyōbō yad ñ̄iḡ aku, p̄ōn duōn nōbō mō bla ñ̄igō yad nōl̄ōla. God Mōnō yonyōbō yad ñ̄iḡ aku, lo mönō akuyōbō yōi; mönō yonyōbō yad ñ̄iḡ aku, God Inōma nōla. Lo mönō raŋ, nōbō mō wōrōxōña; j̄i God Inōma raŋ, nōbō mō kōmō m̄ijōña.

⁷ Lo mönō aku, God r̄iḡ aso mea rola kai kitm̄in, Moṣis̄ p̄ōn hōm nuguḡirōn, mil mag diba abōŋa. Mil mag dib̄ aku Moṣis̄ haŋaj māmāḡ yuō nuŋwa mil ab̄ ḡi m̄id̄m̄ida. M̄id̄im̄ m̄id̄im̄ mil mag dib̄ aku mōdō kwop r̄im̄id̄ōŋa, j̄i Isrel nōbō mō Moṣis̄ haŋaj māmāḡ yuō nuŋwa nugub maga m̄id̄ōl̄ōŋ. Lo mönō wōrōx̄ib̄ maga rag hōŋa, j̄i mil mag diba aliḡ hōŋa.

⁸ Makwam God Inōma nuŋ nōlm̄id̄ mag aku mil mag m̄i wā m̄ida aliḡ m̄ida.

⁹ Lo mönō an̄i mönō diba yadm̄in, an ap kib mag gwogwo r̄ōl̄ aku nugwōn r̄ib̄ diba yōxōla, j̄i lo mönō an̄i hōŋ̄ aku mil mag diba aliḡ hōŋa. Makwam, an God māmāḡ il̄ rol̄ nuŋwa nōbō mō kōmō wā wōxnō ñ̄iḡib̄ mönō m̄i wā m̄id̄ aku an̄i hōŋ̄ aku, mila mag dib̄ keiryōbō aliḡ hōŋa.

¹⁰ Mila mag dib̄ keiryōbō wopik mōdō h̄ō aku m̄i, lo mönō hōd̄ mil aliḡ hōŋ̄ aku wopik mil abōl̄.

¹¹ Lo mönō aku ōim m̄id̄ōl̄ōŋ, kwop r̄iba r̄im̄id̄ōŋa, j̄i mila mag dib̄ aliḡ hōŋa; aku m̄i pal, mönō m̄i wā m̄ida ōim ōim m̄id̄ōn hōl̄ōḡip̄ōl̄ib̄ aku, mila mag dib̄ keiryōbō aliḡ m̄ida.

¹² Makwam, an mönō m̄i wā m̄id̄ aku nugwōn, r̄ib̄yōx̄ ḡiba aliḡ m̄id̄ōn, anau p̄ōin̄iŋ, m̄i ususōr r̄ōn Kraiṣ mönō mag wā aku wōxnō yad nōl̄ōla.

¹³ Moṣis̄ r̄ōŋ̄ mag akuyōbō r̄ōin̄iŋ. Nuŋ lo mönō aku rag hōm, haŋaj māmāḡ yuō nuŋwa m̄i mila abōŋa, j̄i m̄id̄im̄ m̄id̄im̄ mil mag dib̄ abōŋ̄ aku kwop r̄im̄ hōm nuguḡirōn, Moṣis̄ nuŋ nōbō mō bla mila kwop r̄im̄id̄ aku nugweñ̄iŋjō, r̄ōn, usaŋ̄ mei p̄ōn, haŋaj māmāḡ yuō nuŋwa p̄ōrōbōŋa.

¹⁴⁻¹⁵ Makwam r̄ib̄ ñ̄iŋa yōx̄ nugw̄ ri abōlim. Aku agap̄im̄: usaŋ̄ me aku rōxḡ r̄ib̄ mag ñ̄iŋa roḡw̄ ḡi m̄id̄ōŋ̄ makwam, God hōd̄ maduar ōr mönō ma yad ñ̄iḡiba yadōŋ̄ mönō aku māmāga ñ̄iḡ nugwim̄ aku, j̄i mönō ila

nugwölim. Weik kwo algör ör ñiŋ lo mōnō aku māmāga nīg nugwōia, jī ap usaŋ mea rōxg rīb mag ñiŋa rogw rīmīn, mōnō ila nugwōlōi. Ap usaŋ mea rōxg rīb mag ñiŋa rogw rī aku, Kraiŋ nuŋwōr pī ki bō abīb maga ra.

¹⁶ Makwam nōbō mō Nōbō Diba nugwōr hōñ aku, nuŋ usaŋ mea rīb mag ñiŋa rogw rī gī mīd aku, pī ki bō abōn, rīb mag ñiŋa rībyōx nōlaŋ, nugw rī abōña.

¹⁷ Nōbō Diba yadmīdīl aku Inōm aku mī. Nōbō Dib Inōm nuŋwa an pīsaŋ mijōn aku, ap agap apīm rōn anīŋ kīlabīs nōbō rōxg nīgōn aku, nuŋ pal wōd hōr piaku abōn, anīŋ pī asīx abōna.

¹⁸ Makwam hanaj māmāg yuō ana pōrōb gī mīdōlōl aku, an magalīg Nōbō Dib mīl mag wā nuŋ aku wōxnō nugwōla. Nuŋ ranj, an magalīg nuŋ keir mīl mag wā alīg mīd akuyōbō rōxgnīŋa. An mag panyōbō akwōr nuŋ rīg mīd mag akuyōbō rōxgōinīŋ; jī wop paŋ paŋ nuŋ ōim ōim anīŋ ranj ranj, an mīl mag wā nuŋwa rīg mīd aliar rōxgnīŋa. Nōbō Diba almiđ aku Inōm aku maku.

4

Mōgō pī wi yōj nīgmīdōi mag akuyōbō, an nōbō mō mīdōla

¹ God anīŋ uliōxōn pōn, mabō kī yad nīgmīn rīmīdōl makwam, an rīb mīga yōx nugwōlōl.

² Umadiō rōn rīmīdōi adaku aipam, mōigw hōm nugugīrōn rīmīdōi adaku aipam, an rōlōl. Nōbō mō bla ñīgō inakmōnō hōrōn yadōlōl. An God Mōnō yad nōlība rīmīdōl aku, mōnō an keir bli alīg yadōn yad nōlōlōl. Ap agap apīm rīmīdōl aku inakmōnō hōrōn rōlōl. God Mōnō wā nuŋ aku ōdōriō akwōr wōxnō yad nōlmīdōla. Almiđōl mag aku, nōbō mō bla anīŋ nugwōn, yuōrīb madmag ñiŋ kwo nugwōña, an God māmāg il rol nuŋ aku nōbō pōdiōm mīdōl.

³ Nōbō mō wōrōxmīdōi bla akwōr, mōnō wā wōxnō yad nōlmīdōl aku nugwōn, usaŋ mea rōxg mōnō wā aku pōrōb gī mīdmīn nugwōlōi.

⁴ Ñiŋ nugwōlōi aku, Seten mōgōrīb il kī god rōxg mīd aku, rīb ñiŋa rogw rīmīn, Kraiŋ mōnō wā mīl alīg mīd aku nugwōlōi. God nuŋ rīg mīd mag akuyōbō Kraiŋ kwo algör ör rīg mīd aku nugwōlōi.

⁵ Makwam mōnō yad nōlmīdōl aku, an nōbō pōdiōm mīdōl mōnō aku yad nōlōlōl. Jīsaŋ Kraiŋ nuŋwōr Nōbō Diba mīda, nugwōn an Jīsaŋ mabō nuŋwa rōn mabō rī nōlīb nōbō ñiŋa mīdōlīŋō, rōn, Jīsaŋ mōnō mag wā nuŋwa ñīgō yad nōlmīdōla.

⁶ God hōd “Pīxmag yuō bō mīl aban,” me rōŋa. God panyōbō akwōr mīl nuŋwa madmag yuōrīb an kwo māp i mīda. Makwam, God mīl mag wā nuŋ aku Kraiŋ hanaj māmāg yuō mīl abmīd aku mōdō nugwōla.

⁷ Mōgō pī wi yōj rī nīgmīdōi mag akuyōbō, an nōbō mō alīg mīdōla. Makwam God nuŋ ap wā keiryōbō mīdō kī yuō anīŋ kwo nīga. Aku nugwōla, ōlīsō ana keir wōhō; God ōlīsō nuŋwa keir nōlmīn, pōn aliō mīdōl aku nugwōla.

⁸ Anīŋ adōi adōi rībīxmīdōi aku, jī an gul rī dumīdōla. Rīb mīga yōxmīdōl aku, jī rībyōx gība alīg mīdōla.

⁹ Anɪŋ ir abmɪdöi aku, jɪ nöböhöd ana nuŋ an pɪsaŋ öim mɪda. Anɪŋ hör pal abmɪdöia, wöröxlöl.

¹⁰ Jisas nugwo palön pɪl pal nɪgim mag aliö akuyöbö, an kwo algör ör palön pɪl pal nɪgɪba rɪmɪdɪm, amɪn mɪdöla. Makwam almɪdmɪn, nöbö mö bla mɪxɪŋ ana nugwön, Jisas kömö mɪd aku wöxnö nugwöña.

¹¹ An kömö mɪdöl aku, Jisas nugw pöinjö, rön, anɪŋ öim öim pɪl pal nɪgɪba rɪmɪdöia. Almɪdöi aku, nöbö mö akuyöbö mɪxɪŋ ana nugwön, Jisas kömö mɪdɪb mag nuŋ aku nugwɪŋ, me rön, God ñgö röböxmɪn akuyöbö almɪdöia.

¹² An öim öim wöröxɪb maga rɪ aku, jɪ an akuyöbö almɪdɪŋ, ñɪŋ kömö mɪdɪb maga ra.

¹³ God Mönö aku nöbö i kai kitön yadöŋa, “Nɪ God nugw pɪl makwam, aliö yadmɪdlö,” röŋa. Mak akuyöbö, an kwo algör ör God nugw pöl makwam, mönö yadmɪdöla.

¹⁴ An nugwöla, God nuŋ rɪmɪn Nöbö Dib Jisas höbkal öbɪlön mag akuyöbö, anɪŋ kwo algör ör raŋ öbɪlɪŋ, anɪŋ aipam ñgö aipam pön du Jisas mɪd yöra nɪgöna.

¹⁵ Ap yadmɪdɪl pik magalig ñgö me rön yadmɪdla. Aliö rɪmön, wop paŋ paŋ God nuŋ nöbö mö piaku piaku mɪga akwör pɪ ösös rɪ ri abön nugwidɪx mɪdaŋ, ñɪŋ God nugwo rɪ ablaŋe rɪ gɪrön mɪdɪŋ nugugɪrön, ɪb nuŋwa mɪ bɪl sö wöliöna.

God nugw pön rɪbyöx gɪba alig mɪdöla

¹⁶ Makwam, an rɪbyöx gɪba alig mɪdöla. Mɪxɪŋ ɪŋ wajmag ana ölisö ölisö maga mɪdöl aku, jɪ God nuŋ anɪŋ öim öim inöm yuörɪb an kwo ölisö nölmɪn nugugɪrön kömö mɪdöla.

¹⁷ Ömörö ulul pɪmɪdöl piaku ap dib yöi, wöhö; hör mag metyöbö mɪŋi ör pɪmɪdöla. Ömörö piaku pön, jɪ mai du Kraiss pɪsaŋ mɪdön öim öim mil mag dib wä yuadö mɪd ri abnɪŋa.

¹⁸ Mögöriɪb döul ɪl kɪ mɪdön, ap mämäga nugwöl bla rɪb mɪga yöxlöl; ap bɪl yöra sö mämäga nugwölöl bla rɪbyöx nugwöla. Ap mämäga nugwöl bla mag metyöbö mɪŋi mɪjöna; ap mämäga nugwölöl bla öim öim mɪjöna.

5

¹ Mɪxɪŋ an weik mɪd wop kɪ, ram bötö mea röxg mɪda. Jɪ ram bötö aku pɪ hajal abɪŋ ɪdiön aku, God nuŋ anɪŋ ram yonyöbö i mögöriɪb nuŋwa adöx yöd röul adö kau sö yöraku rɪ nɪgaŋ mɪjɪŋa. Ram aku nöbö ram rɪg uröi akuyöbö yöi, wöhö; God nuŋ keir rɪ nɪgaŋ, öim öim mɪjöna.

² Ram yonyöbö aku rɪmgör pön wölɪj röxg röbnɪjö, rön, rɪb aku yöx nugu gɪrön pöx mɪdöla.

³ Aku agapɪm: God nuŋ anɪŋ wölɪj röxg röb nölmɪjön aku, magör mɪdöinɪŋ.

⁴ Weik ram bötö kɪ mɪdön, ömörö pön ake rɪmɪdöla. Makwam röböxön magör mɪjɪŋjö, rön, rɪb aku yöx nugwölöl; adöx yöd röul adö kau sö mɪdɪb mɪxɪŋ aku pɪnɪjö, rön, rɪb aku yöx nugwöla. Mɪxɪŋ kömö mɪdɪb aku hön, mɪxɪŋ wöröxɪb hödyöbö aku aŋadö nɪm pöcönɪjö, rön, rɪb aku yöx nugwöla.

⁵ God rīb nuŋwa keir yōx nugwōn, m̄x̄iñ yonyōbō nōinō, rōn, Inōma abm̄n nuŋ hōn an̄iŋ p̄saŋ m̄d makwam, God nuŋ rīg yadōŋ mag akuyōbō akwōr cōn aku nugw ri abōla.

⁶ Makwam m̄i, an ōim ōim wahax pōn rīb wā yōx nugu gōr m̄dōla. J̄i m̄x̄iña alig ḡi m̄dōl wop k̄i, Nōbō Diba ram nuŋwa adōx yōd rōul adō kau sō m̄dōlōl.

⁷ Nōbō Diba nugwo r̄ibyōx nugw ḡirōn yōnm̄dōl aku, j̄i māmāga nugwōlōl.

⁸ An wahax pōn rīb wā yōx nugu gōr m̄dōla. M̄x̄iñ an k̄i rōbōxōn, wōlu Nōbō Diba p̄saŋ mōgōr̄ib nuŋwa adōx yōd rōul adō kau sō yōraku m̄j̄n̄iŋō, rōn, rīb aku yōxm̄dōla.

⁹ Makwam, mōgōr̄ib an yōr̄ik m̄x̄iña m̄j̄n̄iŋōnō rōbōxōn Nōbō Diba ram nuŋwa du m̄j̄n̄iŋ aku, Nōbō Diba nugwo wā cōn adakwōr c̄in̄iŋō, rōn, rīb aku yōx nugwōla.

¹⁰ Aku agap̄m: an magalig du Krais māmāg il rol nuŋ yōra m̄d̄iŋ, weik m̄x̄iñ alig m̄dōn agap ap̄m rōl, mag wā rōl̄iŋōnō agō maḡm rōl aku, nuŋ nugwōn pain̄jō aliō akwōr nōiōna.

¹¹ Nōbō Diba nuŋ Nōbō ipōxbā m̄d aku nugwōn, an usūsōr rōn, nōbō mō bla nugwo nugw p̄iŋ, me rōn, ñigō mōnō wā nuŋwa yad nōlm̄dōla. An nōbō pōdiōm m̄dōl aku, God nugw ri aba; ñiŋ kwo algōr ōr, an nōbō pōdiōm m̄dōl aku nugub maga ra.

¹² Mōnō kai k̄itm̄d̄il k̄i, an nōbō wā an̄iŋ pōñiŋō, rōn, yadm̄dōi. Ñiŋ mōnō kai k̄itm̄d̄il k̄i nugwōn, an̄iŋ r̄ibyōx nugwōn wahax p̄ine, r̄i r̄ibyōx nugwōn, kai k̄itm̄d̄la. Akuyōbō almōn, nōbō mō madmag yuōr̄ib kwo yōi, m̄x̄iñ r̄iŋadō akwōr nōbō pōdiōm m̄d aku r̄ibyōx nugum̄dōi akuyōbō, ñigō mōnō pain̄jō yajne, rōn, mōnō k̄i kai k̄itm̄d̄la.

¹³ Makwam mōnō kai k̄itm̄d̄il k̄i, ñiŋ bli yajōña, Pol u p̄l̄im mōnō aku yadm̄dō, cōña. J̄i ñiŋ aliō akuyōbō yadm̄jōñ aku, Pol, nōbō mō God ib nuŋwa yadiŋ b̄il sō duan̄, me rōn, aliō yadōiŋō, rōn, rīb aku yōx nugwōña. Makwam Pol nōbō u yōi, nōbō r̄iba m̄d̄im yadm̄dō, cōñ aku, Pol an̄iŋ me rōn, mōnō aku yadōiŋō, rōn, mōnō na nugw pōña.

¹⁴ Krais nuŋ nōbō paŋyōbō ōdōriō aku nōbō mō magalig ñōx ñigōn wōrōxōŋ aku, an nōbō mō magalig p̄saŋ wōrōxm̄iŋa, rōn, nugwōla. Krais an nōbō mō magalig madmag ñig aku nugwōn, rīb ana keir yōx nugwōn, rōin̄iŋ.

¹⁵ Krais nuŋ an nōbō mō magalig ñōx ñigōn wōrōxōŋa. Makwam, weik ñigōn mai, an̄iŋ keir wā cōn adaku nugwōn rōin̄iŋ; Nōbō Diba an̄iŋ ñōx ñigōn wōrōxōn hōbkal ōb̄lōŋ aku, nugwo wā cōn adakwōr c̄in̄iŋa.

¹⁶ Nōbō mō mōgōr̄ib il k̄iyōbō rīg r̄ibyōx nugum̄dōi mag akuyōbō akwōr nugwōn, “Nōbō mō piaku nōbō mō waiō, nōbō mō piaku nōbō mō gwogwo,” me rōn nugwōlōl. Hōd an Krais nugwo keir rīb inakmōnō adō akuyōbō akwōr yōx nugum̄iŋ aku, j̄i wopik nugwo rīb mag aliō akuyōbō yōx nugwōlōl.

¹⁷ Nōbō mō Krais nugwo c̄ir̄ipōi bla, God r̄im̄in̄ kōmō yonyōbō adaku m̄d̄ōia. Ap hōdyōbō aku pōr̄im̄, hōd rīg m̄d̄m̄d̄ōi mag akuyōbō m̄d̄lōi; ap yonyōbō mōdō ha.

¹⁸ An kömö yonyöbö mîdöl aku, God nuŋwör rîmîŋ mîdöla. Höd nöbö mö pîlgîb imgîb nuŋwa mîdmîŋ aku, jî mai Krais nugwo yad abmîŋ hön, anîŋ pî God pîsarŋ nîgliu nöl nîgön, nöbö mö bli kwo God pîsarŋ nîgliu nöl mîdîŋ, me rön, anîŋ mabö aku yad nîgöŋa.

¹⁹ Krais nîgö nîx nîgön wöröxön makwam, God nöbö mö akuyöbö magalîg ap kib mag gwogwo rîmîdöi bla nugwön röböxmön, nî pîsarŋ nîgliu nöl mîdîŋ, me rön, röŋa. Makwam God nuŋ anîŋ mönö wä aku nölön, nöbö mö akuyöbö magalîg yad nöine, rön, anîŋ nöbö mö mabö rîb nuŋwa yad nîga.

²⁰ An mî, Krais nöbö mîbîl yöbö nuŋwa mîdön, God mönö wä yad aku pön, nîgö nöbö mö akuyöbö yad nölîmîdöla. An Krais nöbö nuŋwa mîdöl makwam, nîgö yadmîdöla, Krais mönö wä aku nugw pön, yöwö rîŋ, God nîgö pî ösös rön nugwo pîsarŋ pî nîgliu nöiöna.

²¹ Krais ap kib mag gwogwo i rölön, jî God ap kib mag gwogwo ana magalîg pön Krais rol nugwo nîgöŋa. God alön mag aku, anîŋ nîx nîgön, nîŋ Krais pîsarŋ mîdön kömö wä mîdîb mag nuŋ aku pönîŋjö, rön, aliö alöŋa.

6

¹ An God pîsarŋ nîgiö nîgön mabö rîmîdöl aku, nîgö mönö ölisö yadön yadmîdöla, God nîgö uliöxön pî ösös rî aku röböxmîjeŋ.

² God nuŋ yada,
 “Mönö nagö nugunö rîmîdîm wop aku,
 nî yad nuguman nuguma.
 Nagö kömö pîŋö rîm wop aku,
 nagö rî nölîmö,” röŋa.

Makwam nugwi! Weik wop kî God nöbö mö akuyöbö pî ösös rî ri abnö, rön, pöx mîda. Weik wop kî God nöbö mö akuyöbö nîgö pî asîx aban, kömö diöŋa.

³ God mabö nuŋwa rîmîdöl adaku du wä ran, me rön, nugw ri abön röla. Nöbö mö bli anîŋ nugwön, rîb bli yöxön pîŋ bîrîbâ mag aku röinîŋ.

⁴ Ap agap apîm rîmîdöl aku, God mabö nuŋwa rîmîdöl aku nugwîŋ, me rön, mag wä adakwör rîmîdöla. Makwam, God mabö nuŋwa rön amîŋ mîdön röböxölöl. Ömörö pödiö pîmîdöl aku, öliöx mîdölîŋjö, rön, rîb aku yöx nugwölöl.

⁵ Anîŋ wop bli mî göj palöia; wop bli nag nîgöia; wop bli mögöriŋ i nöbö öbîlön ömdö nöbö pîsarŋ mönö ami nöbö pîsarŋ nuö nuö pîlön mîŋ anîŋ mîbîl yöraku aipam pîl pal nîgöia; wop bli mabö rîp dumîd dumîd anjoi nîgölöl; wop bli hölîm ri abölöl; wop bli kiö hölîmmîdöla.

⁶ Makwam an rîb wä akwör yöxön, nugw ri abön, nöbö mö nîgö nugumîŋ, ölisö wölöl wöhö, nîgö pî ösös rî ri abmîdöla. An pödpöd rön aliö almîdöl? Inöm Leia anîŋ yuörîb kwo mîd makwam, nöbö mö madmag ödöriö nîgmîdöla;

⁷ God anîŋ ölisö nuŋwa nölîmîŋ, Krais mönö wä aku ödöriö akwör yadmîdöla; rî ri abön rîb mag aku hölun nölîb ana röxg imag mîrîx aipam imag cökö aipam mîda.

⁸ Nöbö mö bli îb ana yadmîŋ bîl sô dumîda; nöbö mö bli îb ana pîm îl yöra bö pînmîda. Bli anîŋ mönö wä yadmîdöia; bli anîŋ mönö gwogwo

yadmîdöia. An inakmönö hörîb nöbö, me rön, rîb aku yôx nugumîdöi aku, jî an mönö ma akwör yadmîdöla;

⁹ an nöbö mö iba mîdölö, rî rîbyôx nugwöi aku, jî ib ana nugwöia; an mödö wöröxîbi rîxölö aku, jî kömö mîdöla. Anîj mî göj göj palmîdöi aku, jî wöröxölöl;

¹⁰ ömörö diba pîmîdölö aku, jî wahax pî gîrön mîdöla; nöbö lîblîb rîbâ rîxg mîdölö aku, jî mabö an röl adaku nöbö mö mîga akwör rîb nöbö mö rîxg mîdöia; ap mîdölîb nöbö rîxg mîdölö aku, jî magalîg pöla.

¹¹ Ñîgö Korid nöbö mö bla mönö umadiö yadmîdölöl, wöxnö ödöriö yadmîdöla; ñîgö madmag ñîgmîdöla.

¹² An ñîgö madmag ñîgmîdölö aku, wopik kwo algör ör pañ mag akwör madmag ñîgmîdöla, jî ñîj anîj madmag ñîgmîdöi mag adaku pön du pikai aböi?

¹³ Ñîgö halöu ha na rîxg ñîgmîn yadmîdla, an ñîgö madmag ñîgmîdölö aku, ñîj kwo algör ör an madmag ñîgi.

Nöbö mö Kraiss nugw pölöi akuyöbö pîsañ ñîgiö ñîgön mîdmîjeñ

¹⁴ Ñîj nöbö mö Kraiss nugw pölöi akuyöbö pîsañ ñîgiö ñîgön mîdmîjeñ. Nöbö mö mag wâ rî rî abmîdöi piaku, pödpöd rön nöbö mö mag wâ rî rî abmîdölöi piaku pîsañ ñîgiö ñîgön rîj duañ wâ cön? Nöbö mö mila mîdöi piaku, pödpöd rön nöbö mö pîxmag yuö bö mîdöi piaku pîsañ ñîgiö ñîgön rîj duañ wâ cön?

¹⁵ Kraiss kîjaki pîsañ rîb mag pañyöbö i yôx nugwölöi. Nöbö mö Kraiss nugw pîmîdöi bla, nöbö mö Kraiss nugw pîmîdölöi bla pîsañ algör ör rîb mag pañyöbö i yôx nugweñ.

¹⁶ God kömö mîd Nöbö aku, an höjöpâlîb ram nuñwa mîdöla. God nuñ yadöña,

“Nî yuö ñîjña mîdmön,
God ñîjña mîdmön,
ñîj nöbö mö na
mîjñîjñö,” rönja.

Makwam God höjöpâlîb rama ñîgön, inakmönö goda ñîgön, mönö i pañör ñîg ödör ñîgön rîj dub maga ñîgöl.

¹⁷ Makwam, Nöbö Diba nuñ yadöña,

“Ñîgö rîbîxön,
ñîj keir mîjñîña.

Ap nî mödîb ñîgön piaku römerömö reñ aku,
ñîgö wahax pîna.

¹⁸ Nuö ñîjña mîdmön,
ñîj halöu ha na mîjñîña.

Nî Nöbö Dib keiryöbö, nöbö rîb ödöriö aku
aliö yadmîdlö,” rönja.

7

¹ Haul hödpîg wâ nî bla. God anîj mönö wâ mönö mî aku yadmîd makwam, ap kib mag gwogwo rîmîdölö piaku mîxîñ ana aipam rîb mag ana aipam rî gwogwam rîmîdö aku, an ap mödîba añadö rîbîxön, God nugwo ipöxön, öim öim mag wâ rî rî abön pañ mag akwör rî gîrön mîjñîjña.

Pol wahax pöŋa

² Ñiŋ an pɪ madmag niŋöña. An ñigö nöbö mö i inakmönö hörön, rɪ gwogwam rön, amni+mab rön, rölöl.

³ Nɪ ñigö yad mag pön pɪn du il piabö niŋiba yadmɪdöi. Höd ñigö riŋ yadim aliar, an ñigö madmag ödöriö niŋmɪdöla; ñigö pɪsan kömö mɪjnɪŋönö wöröxnɪŋ aku, ñigö madmag niŋön niŋiö niŋön algör mɪjnɪŋa.

⁴ Ñigö rɪb hör bli yöx nugumɪdöi, wä rɪm nugugirön mɪdla. Nɪ ñigö rɪbyöx nugwön, wahax pön rɪbyöx gɪba aliŋ mɪdla. Nɪ ömörö pɪmɪdla aku, jɪ nɪ wahax pön rɪb wä yöx nugu gör mɪdla.

⁵ Makwam an Masedonia Propins umɪŋ wop aku, mag mɪŋi anöi niŋön hör mɪdölmɪŋ. Ömörö malö malö mɪga ödöriö mɪdmɪn, anɪŋ pɪsan nuö pɪlim, rɪb mɪga yöxmɪdmɪŋa.

⁶ Makwam God nuŋ nöbö mö ömörö diba ragmɪdöi bla pɪ ösös rɪ ri abmɪd aku, Taitas nugwo yad abmɪn höm, an pɪ ri aböŋa.

⁷ Taitas nuŋ yörɪk hön, ñiŋ agap apɪm rön nugwo pɪ ösös rɪ ri abim mönö mag aku yadön; nɪ rɪbyöx nugugu mɪdim mönö mag aku yadön; ñiŋ nɪ pɪsan rɪb mag paŋyöbö iör nugumɪdölmɪŋ aku nugwön ñiŋ ömörö pɪmɪdim mönö mag aku yadön; ñiŋ nɪ pɪsan iswob niŋiö niŋön paŋör mɪjnɪŋö, rɪ rɪbyöx nugumɪdim mönö mag aku yadön; Taitas nɪ mönö mag aku yad nölöŋa nugumön nɪ mɪ wä röŋa.

⁸ Nɪ köp kai kɪtɪm aku nugwön, ñiŋ ömörö pɪmɪdim aku, nɪ mag i rɪb diba yöxma; jɪ wopik nɪ rɪb diba yöx nugwöi. Mönö ölisö yadön köp kai kɪt abɪm aku, ñiŋ nugwön ömörö pɪm aku, jɪ aku hör mag ul mɪŋi röŋa.

⁹ Mai mɪ, mibɪl an kɪ mag gwogwo adaku röinɪŋö, rön, uliöxön röböxim aku nugwön nɪ wahax pɪla. Ñigö ömörö pɪm aku, God cɪnö rön nugwön mag akwör ñigö rɪ ri abön aku mɪ, köp kai kɪtɪm aku wä akwör kɪtma.

¹⁰ Nöbö mö God nugwo rɪbyöx nugwön, ap kib mag gwogwo rɪmɪdöi aku, pödpöd rɪmɪn aliö alölɪŋö, rön, mag gwogwo rɪmɪdöi adaku röböxɪŋ, God ñigö kömö pön aku wä ra. Makwam nöbö mö God nugwo rɪbyöx nugwölön, gwogwam rön, pödpöd rɪmɪn aliö alölɪŋö, rön mönö, wöröxön God pöl duen.

¹¹ Makwam ñiŋ ap kib mag gwogwo rɪmɪdöi aku, pödpöd rɪmɪn aliö alölɪŋö, rön, röböxmɪn, God rɪmɪn, rɪbyöx nugw rɪ abmɪdöia. Ñiŋ ususör rön, an rɪ gwogwam rölöla nugwɪŋ, me rɪmɪdöia. Ñiŋ ipöxön, ölisö rödön, nöbö mibɪl ñiŋ yöraku rɪ gwogwam rön nöbö aku nugwo mönö nöinɪŋö, rɪmɪdöia. Ñiŋ ususör rön aliö almɪdöi aku, an nugumɪn ñiŋ ap aku rɪ gwogwam rölöl.

¹² Ñigö köp höd kai kɪt abɪm aku, nöbö ap kib mag gwogwo rön nöbö aku mönö nöbö nugwo rɪ gwogwam rön nöbö aku rɪbyöx nugwön kai kɪtölɪm. Ñiŋ anɪŋ mɪ ödöriö madmag niŋmɪdöi aku, God nuŋ aipam ñiŋ keir aipam nugw rɪ abne, rön, köp kai kɪtma.

¹³ Makwam ñiŋ köp aku nugwön, anɪŋ pɪ ri aböi aku mɪ, an wahax pön rɪbyöx gɪba aliŋ mɪdöla.

Makwam Taitas ñiŋ mɪdöi yöra u nugwön hön haiwo urön, wahax pɪ mɪdöŋa nugwön, an kwo algör wahax pɪmɪŋa. Taitas nugwo pɪ ösös rɪ ri abim aku, weik nuŋ wahax pɪ girön mɪd rɪ aba.

¹⁴ Nɪ Taitas nugwo höd yadma, haul nöbö mölöu nöbö Korid akuyöbö ör nan pɪ ri aböñiŋö, rɪm mag akuyöbö nugwo pɪ ri abim makwam, nɪ möigw

yöxölím. Ñigö yadıl mönö bla öim mör yadıl akuyöbö, mönö Taitas nugwo yadön uplöp yadım aku, jı nı mönö ma akwör yadma.

¹⁵ Taitas wön ñigö mönö yadmın, ñıñ ipöx gırön, nugwo pı ösös rı ri abön, mönö nuñwa yöxmä aku rıbyöx nugwön, nuñ ñigö madmag ödöriö nıgmıda.

¹⁶ Makwam, nı weik nugw ri abla, ñıñ mag i keir reñım; mag wä rı ri abön akwör cöñ aku mı, nı mı ödöriö wahax pıla.

8

Masedonia nöbö mö rıg diba nölmä

¹ Makwam haul nöbö mölöu nöbö. Nöbö mö Krais pısanj mıdöi Masedonia Propins rıgwonj piaku, God nuñ ñigö uliöxön pı ri aba.

² Ñıñ keir rıga mıdölmın, öliöxmıdmä aku, jı ñıñ wahax pı gırön rıg ñıñja God nugwo nölıba amnımab nölmä.

³ Nı keir nugula, rıg ñıñ mıga mıdölönj aku, jı rıg ñıñ nölıb um akwör nölölim; ñıñ mı rıg diba nölmä. Rıb ñıñja keir nugwön,

⁴ anıñ mönö ölısö yadön yadmä, Krais adö mıdöi nöbö mö kiö diba wöröxmıdöi piaku ñigö rıg nöınıñö, rımä.

⁵ Makwam cöñıñö rı rıbyöx nugumıñ mag akuyöbö rölim. Ñıñ rıbyöx nugumä, “An Nöbö Diba nöbö mö nuñ akwör mıdöl makwam, nuñ anıñ mabö kai nöiön aku cınıñö,” rı rıbyöx nugumä. Aliö rıbyöx nugwön, ñıñ Nöbö Diba madmag nıgön mabö ñıñ nöljönj aku rımä. God nuñ keir rımın ñıñ anıñ aipam madmag nıgön rı nölmä.

⁶ Makwam Taitas nuñ höd u ñigö pısanj mıdön yadmın, mabö wä aku ila nıgim aku mı, nugwo yadla, “Nañ du Korid nöbö mö bla pısanj mıdön, ñıñ nöbö mö bla madmag nıgıb mabö wä rıba rımıdöi aku, nagö rı nölan ñıñ mı añadö rı pörıñ,” me rıla.

⁷ Ñıñ Krais nugw pı gö nıgmıdöia; mönö wä nuñwa nugw ri abmıdöia; mönö il aku nugw ri abmıdöia; mı usösör rımıdöia; anıñ madmag nıgmıdöia. Makwam mı, weik rıga nöbö mö bla nölıba rımıdöi aku, mabö aku kwo algör ör rı ri abıñ.

⁸ Nı mönö ölısö yadön, aliö cınö, rön, yadmıdöi. Nı hör mönö höimöliö yadmıdla. Nöbö mö bli an madmag nıgmıdöi mag akuyöbö, ñıñ kwo algör anıñ madmag nıgöıñönö wöhö aku nugw ri abna.

⁹ Nöbö Dib ana Jisas Krais anıñ uliöxön pı ri abönj aku nugwöia; nuñ ram nuñ yör sö mıdım, ap i met wölönj mı. Mıd ri ab gı mıdönj aku, jı ñigö, me rön, ap magalıg mıdönj yör sö röböxön, il ki hön, nöbö liblib rıbä mıda akuyöbö mıdönja. Nuñ aliö alönj aku, ñıñ nöbö mö rıb akuyöbö, nöbö mö ap i met wöl akuyöbö mıjne, rön, alönja.

¹⁰ Kım hödyöbö aku, ñıñ höd ör rıbyöx nugw ri abön, aliö cınıñö, rımä. Makwam aliö rıbyöx nugwön, ñıñ kwo algör höd ör rıg bli nölmä. Makwam, rıb nı yöxl aku ñigö yadmıdla.

¹¹ Kım hödyöbö aku ñıñ rıb ölısö yöxön, cınıñö, rim rıb aku yöx nugu gırön mıjöña, jı wopik kwo algör rıb ölısö akwör yöx nugwön, pödpöd cınıñö, rımä aku, mödö añadö rı pöcöña. Rıg ñıñ wopik mıjön piaku nuöm nıgön, nölıb rıg bla weik añadö nöli.

¹² God nugwo wä rı aku, rıg God nugwo nölıba cınıñj aku amnımab nöınıñja. Makwam amnımab nöınıñö, rön, rıg ulul nöölö aku aipam God

nugwo wä ra. God rig ap an mid piakwör in wöda; rig ap an midöl piaku alig in wödöl.

¹³ Nöbö mö ñigö rig nöiön piaku ñin mid ri abin, ñin keir öliöxmijönñe, rön, yadmidoi.

¹⁴ Makwam rig ap ñin wopik miga mid akuyöbö, ñin bli nuöm nig nolin, mai ñigö miden wop aku, ñin piönö painö rig bli nuöm nigön ñigö nolin. Akuyöbö alön, ñigö pisan nig nugugub mid akwör mijöña.

¹⁵ God Mönö aku kai kitön yadmä, “Nöbö mö ap mana, rimidoi aku, miga akwör midau pim piaku nugum in dib röxölön; ñin nimib mid akwör midöña. Makwam nöbö mö ulmidö midau pim piaku ñigö kwo algör ör met wölön; ñin kwo algör ör nimib mid akwör midö,” rimä.

Pol nun Taitas nugwo Korid yad aböña

¹⁶ God nun Taitas nugwo riba nölm in, ni keir usüsör rön ñigö pi ösös ri ri abnö, ri rbyöx nugul mag akuyöbö, Taitas nun kwo algör rbyöx nugw aku, ni God nugwo ri ablan rimidla.

¹⁷ Taitas u ñigö nugwön hane, rim aku, nun keir mi wä ra. Aliö alön nun wahax pi girön ñigö midoi yöraku yöna.

¹⁸ Makwam nöbö wä an i alig Taitas pisan yad abnina. Nöbö aku nun cöc adadö piaku piaku yönön, Krais nöbö mö piaku ñigö mönö wä aku yad nö yönmidim nugugirön, nugwo nöbö wä midömo, rimidoia.

¹⁹ An nöbö mö bla ri nolin, nöbö mö piaku ñin Nöbö Diba ib nunwa yadin bil sö duan, me rön, an rig aku prag dinña. Makwam Krais cöc adadö akuyöbö midoi nöbö mö ñin nöbö aku nugwo yad nigön, nun anin pisan duön mabö wä aku ran, me rimä.

²⁰ Krais nöbö mö nunwa rig diba nöloi aku, an pön nugwidix ri abön, pön du nöbö piaku ñigö nolin, ñin piönö pön nuöm nigön, nöbö mö ap midöl akuyöbö nöiöña. An rbyöx nugw ri abön, ösös ör ri ri abnin aku, anin mönö i yadib maga miden.

²¹ Nöbö Diba aipam nöbö mö piaku aipam an ri ri aböl mag aku nugwin, me rön, rib aku yöx nugwöla.

²² Makwam, nöböhöd an i kwo yad abnina. Nöböhöd aku nun öim usüsör rön wahax pi girön mabö ra. Makwam wopik nun ñina nöbö mö pödiöm midoi aku mödö nugwön, nun wahax pi girön yöraku yöna.

²³ Haul Taitas nugwo yad abiba rimidöl nöbö aku, nun mi ni pisan mabö nigio nigön, ñigö mönö wä yad nölöla. Makwam nöbö nun pisan yön nöbö hogwa, Krais cöc piaku midoi nöbö mö bla ñin nöbö hogwa mabö aku yad nigöia. Nöbö mö piaku nöbö hogw aku nugwön Krais ib nunwa yadmin bil sö dumida.

²⁴ Makwam ñin midoi yöraku uröpinin, ñigö ñin mi ödoriö madmag nigön, pi ösös ri ri aböña. Aliö alin mi, mönö aku mi diba duan, Krais cöc mögörib adadö piaku midoi nöbö mö bla nugwön yajöña, “Pol nun Krais nöbö mö Korid midoi akuyöbö ib ñina yadim bil sö duön aku, mör yadö,” cöña.

9

Nöbö mö Krais adö midoi bla pi ösös ri ri aböña

¹ Makwam Krais nöbö mö nuŋ Jerusalem mǝdöi bla rǝg nöine, rǝmǝdǝl mönö aku, hör yadla; ñǝŋ keir mödö nugw ri aböia.

² Ñǝŋ Akaia Propins mǝdöi piaku, höd kǝm aku, rǝg ñǝŋ nöliba rǝmǝdim aku, nǝ nöbö mö Masedonia Propins mǝdöi bla ñǝgö magi uplöb yadön yadmǝdla. Ñǝŋ Akaia nöbö mö nöliba rǝmǝdim aku, nǝ Masedonia ada ñǝgö mönö yadǝm, wopik nöbö mö mǝga akwör rǝbyöx nugw ri abön rǝg ñǝŋa algör nölmǝdöia.

³ Makwam nöböhöd an wopik yadmǝdǝl piaku ñǝgö yad abǝn aku, ñǝŋ Krais nöbö mö piaku ñǝgö nölib rǝg aku, pön nǝg ri abön rǝ pǝdǝlu mǝdǝŋ, Masedonia nöbö mö piaku, Pol mönö röbö röbö akwör yadö, rön yadölǝŋ, me rön, ñǝgö yad abna.

⁴ Ñǝŋ rǝg nǝg mögum rǝ ri abmǝjeñ aku, Masedonia nöbö mö bli yölǝŋön Korid uŋ, anǝŋ möigw höna. Jǝ ñǝgö mǝ ödöriö möigw yöxǝb maga ra.

⁵ Makwam, nöböhöd an bla ñǝgö höd yad abna. Ñǝŋ u ñǝgö pǝsaŋ mǝdǝŋ, rǝg nöliŋö röi aku, nǝg mögum rǝŋ mǝjöna. Mai nǝ uröpǝñǝn aku, ñǝŋ wahax pǝ gǝrön rǝg nöiöñ aku rǝ pǝdǝlu gǝŋ mǝjöna.

⁶ Ñǝŋ nugwöia, nöbö mö ap iñ mǝga yueñ piaku, ap mǝga peñ; nöbö mö ap iñ mǝga yuoñ bla akwör, ap mǝga akwör pöña.

⁷ Makwam, ñǝŋ nöbö mö paŋ paŋ mǝdöi akuyöbö, rǝb ñǝŋa keir nugwön rǝg nöiöña. Ipǝtaŋ nugugǝrön nölmǝjeñ. Nöbö mö bli ñǝgö yad gögö rǝŋ nugwön, nölmǝjeñ. Wahax pön rǝg nöi nöbö aku, God nuŋ nugwo madmag mǝga.

⁸ God nuŋ ap wǝ ñǝgö nöliba rǝmǝd aku, ap ulmǝdö nölen; uplöb nölib maga ra. Makwam, öim öim ñǝŋ keir ap mǝga mǝjön aku nugwön, nöbö mö rǝg ap met u bla ap mǝga nölib maga cöna.

⁹ Mag akuyöbö, God Mönö aku kai kitön yadmǝ,

“Nuŋ nöbö mö liblib mǝdö bla ñǝgö ap wǝ amnör nöiöna.

Nuŋ öim öim ñǝgö pǝ ösös rǝ ri abönǝŋö,” rǝmǝ.

¹⁰ God öim ap iña nölon, ap maga nöi Nöbö aku, nuŋ ñǝgö ap iñ mǝga nöiöna. Makwam nuŋ raŋ wöl ri aböna nugwön ñǝŋ pön bli nöbö mö ap met u akuyöbö nuöm nǝg nöliŋ mönö, mǝ wǝ rǝb maga ra. Rǝg ap ñǝŋ nöiöñ aku, God nuŋ raŋ ap mag mǝga akwör yaxöna.

¹¹ God nuŋ ñǝgö öim raŋ, ap ñǝŋ mǝga akwör mǝdaŋ, amnǝmab nölib maga nǝgön aku mǝ, ap nöi gǝr mǝdǝŋ, an pön Krais nöbö mö Jerusalem mǝdöi piaku rag du nöliŋ, nöbö mö mǝga akwör God ib nuŋwa yadǝŋ bǝl sö diöna.

¹² Akuyöbö alön, Krais nöbö mö ap met u bla ñǝgö rǝ ri abmǝjön aku, ñǝŋ ap met u aku pön mǝd ri abön, God ib nuŋwa yadǝŋ adöx sö diöna.

¹³ Aliö alǝŋ, nöbö mö akuyöbö ñǝŋ God nugwo rǝbyöx nugwön yajöña, “Krais nöbö mö nuŋwa Korid mǝdöi bla, ñǝŋ Krais mönö wǝ aku pön, rǝg yad akuyöbö akwör rön, anǝŋ rǝg amnör nölon, nöbö mö piaku ñǝgö amnör nölon rǝmǝdöi aku, nagö ri ablaŋe rǝmǝdölǝŋö,” cöña.

¹⁴ Ñǝŋ aliö alön, God ñǝgö Korid nöbö mö uliöxön pǝ ri ab aku nugwön, rǝb ñǝŋa du ñǝgö cǝrǝpmǝn, wǝ rǝmǝn nugugǝrön, ñǝgö me rön God höjöpaiöña.

¹⁵ God nuŋ ap wǝ keiryöbö anǝŋ nöi aku nugwön nugwo ri ablaŋe cǝnǝŋa mǝ!

10

Nöbö mö bli nɪ mönō gwogwo yadōia

¹⁻² Nöbö mö bli yadōia, “Pol nuŋ an pɪsaŋ mɪdōn, nöbö höimölɪb mönō pölɪb nöbö i röxg mɪdmɪd aku, jɪ du pad piaku mɪdōn, köp kai kitōn, mönō ölsö yadō,” röia. Makwam ñɪŋ mönō adō i yadōn yadōia, “Pol nuŋ nöbö mö il kɪyöbō rɪg rɪbyöx nugumɪdōi aliö akwör nugwōn yadō,” röia. Krais nuŋ Nöbö höimölɪb wä tar mɪd aku ib nuŋwa yadōn, nɪ keir Pol ñɪgō mönō wä mɪda yadōn yadmɪdla, ñɪŋ rɪbyöx nugw ri abōn rɪ ri abōña. Nɪ wōn nöbö mö nɪ mönō gwogwo yadmɪdōi bla ñɪgō mönō diba yajɪna. Jɪ ñɪŋ mönō gwogwo yadmɪdōi aku röböxɪŋ nɪ ñɪgō mönō diba yadōin aku nɪ wä cōna.

³ An mögöriɪb il kɪ mɪdöl aku, jɪ nöbö mö mögöriɪb il kɪ nuö nuö rɪmɪdōi mag akuyöbō rööl.

⁴ Ömdö wome an pōn nuö nuö rɪmɪdöl aku, mögöriɪb il kɪ pōn nuö nuö rɪmɪdōi mag akuyöbō wöhö. Ömdö wome ana pōn nuö nuö rɪmɪdöl aku, God ölsö nuŋ keir aliŋ mɪd aku mɪ, kɪjaki pɪl rɪbɪx abōn kul nuŋwa hajal abɪb maga ra.

⁵ Nöbö mö bla ñɪŋ God rɪbyöx nugub adō röböxōn, rɪb ñɪŋ keir aku nugwōn, ib ñɪŋa keir yadɪm bɪl sō du aku, jɪ an God ölsö nuŋwa pōn mönō wä nuŋwa yadɪm, nöbö mö piaku mönō wä aku painjö yadɪb maga ñɪgöl; an rɪb ñɪŋa pɪ nag ñɪgm, ñɪŋ Krais mönō wä aku nugw pōn, rɪg yad paŋ mag akwör rɪm dumɪda.

⁶ Makwam ñɪŋ Krais rɪg yad akuyöbō rɪ gir mɪjōñ aku nugwōn, an mai nöbö mö Krais nugwo ölsö wölölö rɪmɪdōi bla rɪba nölɪŋ nugwōña.

⁷ Ñɪŋ nöbö mö bli bɪl bɪl sar nugumɪdōia. Jɪ nugw ri abōña. Nöbö i Krais nöbö nuŋwa mɪdlö, rɪ rɪbyöx nugw aku, Pol kwo algör ör Krais nöbö nuŋwa mɪd aku nugwan.

⁸ Nöbö Diba nuŋ keir nɪ mabö yad ñɪgmɪn, ñɪgō nöbö mö nugwidɪx mɪdlö, rōn, mɪŋi uplōb yadmɪdɪl aku, jɪ nɪ möigw höl. Nöbö Diba nuŋ nɪ mabö yad ñɪgōŋ aku, ñɪgō yadmōn pɪn bɪcōñɪŋjö, rōn, yad ñɪgölōŋ; nɪ ñɪgō yadmōn ñɪŋ Krais mönō wä aku nugw pɪ ri abōn, nugwo cɪriɪp gö ñɪgne, rōn, nɪ yad ñɪgōŋa.

⁹ Makwam ñɪgō köp kai kɪt abɪm aku, ñɪŋ nugwōn ipōxne, rōn, abölɪm.

¹⁰ Nöbö mö bli nɪ yadōia, “Nuŋ pad piaku mɪdōn, köp akwör kai kɪt abōn, mönō ölsö yad aku, jɪ yörɪk höm nugwöl aku, nuŋ nöbö dib mönō rɪg yadmɪdōi akuyöbō yadölōm,” röia.

¹¹ Makwam nöbö mö aliö yadmɪdōi piaku nugw mɪdɪŋ. Nɪ wōn, mag i keir röinōm; pad pik mɪdōn, köp kai kitōn rɪg yadɪl mag akwör cɪna.

¹² Makwam nöbö mö ib ñɪŋa keir yadɪm bɪl sō dumɪd piaku, ñɪŋ nöbö dib mönō nɪ nöbö dib, me rōn, rɪb aku yōx nugwōin. Ñɪŋ rɪba mɪdölɪm yadōia, “Anör nöbö wä. Nöbö mö an rɪmɪdöl mag akwör rɪmɪdōi piaku, rɪ ri abmɪdōia; nöbö mö an rɪmɪdöl mag akwör rölöi piaku, rɪ ri abölōiŋjö,” röia.

¹³ Makwam nɪ God mabö rɪ ri abmɪdɪl aku mönō pōdpōdiö rɪmɪdɪl aku mönō yadɪba rɪmɪdɪl adaku, God ñɪgō nöbö mö adō bli mabö nuŋwa yad ñɪgōŋ aku nɪ yadōin; God nuŋ nɪ keir yad ñɪgōŋ mabö adakwör yajɪna. Makwam Krais mönō mag wä ñɪgō yad nölɪb mabö aku, God nuŋ nɪ nōla.

¹⁴ Nî ñîŋ mîdöi yöraku wöyöxisöŋö, mönö kî yadöyöx. Makwam ñîŋ mîdöi yöraku nî keir höd ör wön, ñîgö Krais mönö wä aku höd yad nölma.

¹⁵ God mabö nuŋwa nî yad ñîgöŋa. Mögörib hör piaku piaku nuŋ ñîgö nöbö mö bli yad ñîgöŋa. Ñîŋ mögörib piaku duön mabö röi aku, nî haiwo i pöin. Makwam nî wä cön aku, ñîŋ Krais mönö wä aku nugw pî gô ñîgön rî gir mîdîŋ, nî mîbîl ñîgö bla mabö ususör rîmön, möriwö rîba diba mîdan, ap maga u ri aböna.

¹⁶ Mai ñîŋ mîdöi yöraku höl rîp, nöbö mö höd yad nölölim mögörib hör pad yörkwo mîdöi akuyöbö duön, Krais mönö wä aku nöbö mö piaku ñîgö yad nöina. Mögörib hör hör piaku nuŋ mabö aku ñîgö nöbö mö bli yad ñîgöŋa. Ñîŋ mögörib piaku duön mabö röi aku nî haiwo i pöin.

¹⁷ “Nöbö mö ib i yadiŋ bîl sô duan, me rî rîbyöx nugwöŋ aku, Nöbö Diba ib nuŋ akwör yadiŋ bîl sô duan.”

¹⁸ Ib ana keir yadiŋ bîl sô diön aku, God nugwön anîŋ pîb maga ñigen; jî Nöbö Diba ib ana yadan bîl sô diön aku, God nugwön anîŋ pîb maga ñîgöna.

11

Jisas mönö yad nölmiðöiŋö, rön, inakmönö hörön yadmîdöi bla

¹ Nî mönö ua ñîgön yajîŋ aku, jî mönö ila mîdîm nugugîrön yadiŋa rîmîdla.

² God ñîgö madmag ñîgmîd aku, nî ñîgö kwo algör ör madmag ñîgmîdla. Ñîgö nöbö mö pön nöbö panyöbö i nugwo ha mö wä mîdöy röxg yad ñîgla. Nöbö aku mî Krais.

³ Makwam nî ipöxîl aku, maduar ör kasa mönö inakmönö hörmîŋ, Ip mönö nuŋwa yöxön mag akuyöbö, nöbö mö bli ñîgö kwo algör ör mönö inakmönö hörön yad pön dum, ñîŋ rîg rîbyöx nugumîdöi mag akwör yöx nugwön, Krais nugwo panyöbö akwör rîbyöx nugwön pî ri abmîdöi adaku, rëbëxbä maga ra.

⁴ Makwam nî nugula, ñîŋ nöbö mö piaku bli ñîgö yöra nölîŋ, nî yad nölmiðîl Jisas aku yöi, ñîŋ Jisas hör i yad nöiöŋa. Nî Jisas mönö mag wä yadmön pîmä akuyöbö yöi, ñîŋ Jisas hör i mönö maga yad nölmiŋ, ñîŋ amnör pîbä maga ra. Nî Inöm Leia mönö yadmön, ñîŋ nugwo pîmä aku, jî wopik inöm hör i pîbä maga ra.

⁵ Makwam rîb na yöxla, Krais mönö wä pön dub nöbö wä wä ñîŋ piaku nöbö dib, nî nöbö ulmîdö i mîdöi.

⁶ Mönö ñîŋ aku, usö id röxg yönîm yadmîdöi aku, jî nî mönö ila nugw ri abön rîg yadmîdîl akuyöbö yadölöi. Ñîŋ nugwöia, nî öim öim mönö ila nugw ri abön ñîgö mönö yad nölmiðla.

⁷ Makwam ñîgö God mönö wä yad nölîm aku, jî ñîŋ nî rîg ap bli nöine, rön, yadölîm. Nî ñîgö mîbîl yöra mîdön aliö alîm aku, nî nöbö ulmîdö röxg mîdmön ñîŋ nöbö mö diba röxg mîjne, rön, aliö alma. Jî alîm mag aku nugwön, nî nöbö mölyöbö i, me rön, nugwöiŋönö ä?

⁸ Nî ñîgö pîsaŋ mîdön Krais mönö wä aku yad nölmiðîl aku, Krais nöbö mö mögörib hör piaku bli nî rîg ap nölma. Rîg ñîŋa kib pön, Krais mönö wä ñîgö yad nölma.

⁹ Ñiŋ pɪsaŋ mɪdɪm wop aku, ap ñiŋ i pɔlɪm. Haul nɔbɔ mɔlɔu nɔbɔ Masedonia yɔbɔ hem piakwɔr, ap nɪ agapɪm met wɔŋ bla rag hɔ nɪ nɔlmɔ. Makwam mai kwo algɔr ɔr, ap ñiŋ bli yad nugwɔinɔm.

¹⁰ Yadmɪdɪl mɔnɔ kɪ, mai yad gɔr mɪjɪna. Nɪ Akaia Propins rɪgwoŋ rɪgwoŋ piaku pikwo pik rɪp yɔnmɪjɪn aku, rɪg ap ñiŋ bli pɔin. Krais nɔbɔ nuŋwa mɪdɪl aku, mɪ ɔdɔrɔ yadmɪdla.

¹¹ Makwam mɔnɔ yadmɪdɪl kɪ, ñigɔ madmag nɪgɔinɔnɔ owa agapɪm? Mɪ wɔhɔ! God nugwa nɪ ñigɔ madmag nɪgmɪdla.

¹² Makwam rɪg ap ñiŋ bla pɪmɪdɔi mag akuyɔbɔ, mai kwo algɔr ɔr rɪmɔn, nɔbɔ mɔ mɔnɔ inakmɔnɔ hɔr yɔnmɪdɔi piaku, an Pol rɔxg nɪg nuguguba mɪdɔlɪŋɔ, rɔn, yadɪb maga nɪgen.

¹³ Ñiŋ rɪŋadɔ adaku Krais mɔnɔ wɔ pɔn dub nɔbɔ rɔxg nɪgɔn, Krais mabɔ rɪmɪdɔlɪŋɔ, rɪmɪdɔi aku, jɪ Krais mɔnɔ wɔ pɔn dub nɔbɔ mɪdɔlɔi. Mɔnɔ inakmɔnɔ pɔn dub nɔbɔ mɪdɔia.

¹⁴ Makwam wop bli Seten nuŋ keir, God ejol mil wɔ nuŋwa i rɔxg bokwɪr nɪgɔn ha.

¹⁵ Seten aliɔ al aku, nɔbɔ mabɔ nuŋwa rɪmɪdɔi bla, nɔbɔ mabɔ wɔ rɔn rɪ rɪ abmɪdɔi akuyɔbɔ i rɔxg bokwɪr nɪgɔn hɔmɪdɪŋ, an rɪb diba yɔx nugwɔinɪŋ. Makwam mai piaku agap apɪm cɔŋ piaku painjɔ pɔŋa.

Pol God mabɔ nuŋwa rɪ gɪrɔn ɔmɔrɔ pɔŋa

¹⁶ Nɪ iswob yadmɪdla, ñiŋ bli nɪ nɔbɔ u, me rɔn, rɪb aku yɔx nugumɪjeŋ. Makwam nɪ nɔbɔ u, me rɔn, nugumɪjɔŋ aku, nɪ rɔbɔxɪŋ, nɔbɔ u bla ib ñiŋa keir yadɪm bɪl sɔ du akuyɔbɔ nɪ kwo algɔr ɔr mɔnɔ bli yajɪna.

¹⁷ Ib na keir yadɪba rɪmɪdɪl aku, Nɔbɔ Diba raŋ alɔin; nɔbɔ u pɪlɪm ib ñiŋa keir yadmɪn bɪl sɔ du mag akuyɔbɔ rɪba rɪmɪdla.

¹⁸ Nɔbɔ mɔ mɪga akwɔr bli rɪb hɔr yɔxɔn, ib ñiŋa keir yadmɪn bɪl sɔ du mag akuyɔbɔ, nɪ kwo algɔr ɔr cɪna.

¹⁹ Ñiŋ rɪbyɔx nugw rɪ abmɪdɔi makwam, nɔbɔ u piaku mɔnɔ u yadɪm, ñiŋ wahax pɔn ipɪtɔlɔi.

²⁰ Nɔbɔ mɔ bla ñigɔ mabɔ rɪ nɔlɪb nɔbɔ ñiŋ bli rɔxg mo ñiŋ piaku nɪgɔn, ñigɔ pɔn pɪxɪp duɔn, amnɔr rɪ gɪrɔn, hanaj mɔmɔg yuɔ ñiŋ bla palɪm, ñiŋ mɔnɔ mɪdɔl.

²¹ Makwam nɪ nɔbɔ hɔimɔlɪb nɔbɔ hɔr rɔxg mɪdɔn, akuyɔbɔ almɪdɔi aku, nɪ mɔigw yɔxla.

Makwam nɪ mɔnɔ ua nɪgmɪdɪl kɪ, ib ñiŋa keir yadmɪn bɪl sɔ dumɪd mag akuyɔbɔ, nɪ yadmɪdla.

²² Ñiŋ Hibru nɔbɔ mɔ? Nɪ kwo algɔr ɔr Hibru nɔbɔm. Ñiŋ Isrel nɔbɔ mɔ? Nɪ kwo algɔr ɔr Isrel nɔbɔm. Ñiŋ Ebrahim ila i? Nɪ kwo algɔr ɔr Ebrahim il aku mɪdla.

²³ Ñiŋ Krais mabɔ rɪmɪdɔia? Nɪ nɔbɔ u rɔxgɪbɪm, ib na keir yadmɔn bɪl sɔ dumɪd aku, jɪ nɪ mabɔ ususɔr rɪ gɪrɔn, ɔmɔrɔ adɔ hɔrɪrɔr pɪmɪdɪl akuyɔbɔ, nɔbɔ mɔ mɔnɔ inakmɔnɔ hɔrɔn rɪmɪdɔi piaku rɔlɔi. Nɪ wop mɪga akwɔr nag nɪgmɔ. Nɪ wop mɪga akwɔr mɪ gɔj gɔj palmɔ. Nɪ wop mɪga akwɔr mɪñ wɔrɔxɔn ɔbɪl duma. Nɔbɔ mɔ mɔnɔ inakmɔnɔ hɔrɔn rɪmɪdɔi piaku mag aliɔ akuyɔbɔ rɔlɔi.

²⁴ Juda ada wop hɔrɪrɔr akuyɔbɔ mɔmɪd sɔ, nag pɔn, nɪ wop mɪga pal pɔrɔn, padokwo padɔk panyɔbɔ i hɔuɔlɪlɔ hɔ pɪn du amɪaxɪb bɔ (39) palmɔ.

²⁵ Rom ada algör ör wop hörirör wop mös paŋ nɪ kaiö pön palmä. Wop i nöbö mö mɪga akwör nɪ rɪg röd palmä. Röbö alebö diba yönmiɖma, wop hörirör mös paŋ röbö alebö aku aŋadö pal wödemɪl höröŋa. Röbö alebö gwogwo röŋ wop piaku, wop i ap rɪb meɪ pɪ cɪcɪ nɪgön, ban yuö diba panö röu sö hö wöl pɪnön höd nɪgön pɪxmag yuö yön miɖmön yön miɖmön, ruö löu mil pörɪm, yön miɖdön rɪba mögörɪb i duma.

²⁶ Nɪ öim öim pikwo pik rɪp uhömiɖla. Öim yönmiɖɪl piaku, mɪ öliöxpɪp yönmiɖla. Ban yuö paskwolö möxma; ap kib pɪb nöbö miɖdöi mibɪl yöra yönmiɖla; nöbö mö nɪ keir mönö Juda nöbö mö yöi mibɪl piaku rɪp yönön, mɪ öliöxpɪp yönmiɖla; taun dib akuyöbö mönö ki akuyöbö mönö ban yuö dib mibɪl akuyöbö rɪp yön öliöxmɪla; an haul nöbö mölou nöbö nagö miɖdölɪŋö, me rɪmiɖdöia, jɪ Krai nöbö mö nuŋwa miɖdölöi nöbö mö mibɪl piaku rɪp yönön, mɪ öliöxpɪp yönmiɖla.

²⁷ Nɪ mabö usüsör rön, inɪmö höliɪmmiɖdöi wöhö, wop mɪga akwör ap maga miɖdölmɪn, kiö pɪlmɪn, röbö de pɪlmɪn, wölɪj miɖdölmɪn, ij rön rɪmiɖa.

²⁸ Makwam ömörö adö i aku, nöbö mö Krai adö miɖdöi mögöriɪb hörirör akuyöbö, miɖ ri aböiŋönö wöhö, rön, rɪb mɪga yöx nugumiɖla.

²⁹ Krai nöbö mö bli pɪn bɪrɪba rɪm, nɪ nugula öliŋsö na keir algör ör pɪn diöna. Makwam nöbö mö bli hö, Krai nugw pɪmiɖdöi nöbö mö bli ñigö pɪxmɪn, ap kib mag gwogwo rɪm, madmag na yuö kwo öliŋ pɪla.

³⁰ Ib na keir adö bli yajɪn aku, nɪ nöbö öliŋsö miɖdöl aku ñɪŋ nugune, rön, mönö aku yajɪna.

³¹ Nöbö Dib Jisas Nuö God, öim iba pɪrag wölub God aku, nɪ mönö inakmönö hörmɪdöi aku nugwa.

³² Nɪ Damaskas miɖmön, kiŋ Aretas nöbö nuŋwa Damaskas nugwiɖɪx miɖmiɖ nöbö aku, nɪ nag nɪgɪnö, rön, ömdö nöbö bla yadmɪn, Damaskas ödöi römö bla magaliŋ wöd nɪg pörmä.

³³ Almä aku, jɪ nöböhöd an bli nɪ pɪ yogw diba möla nɪgön, nag wabɪlön, pön du rɪg kula gwogwäbö rim mokwac möl ulmiɖö aku pɪraiɪu rɪŋö bö abɪm, pɪn dumɪd pɪn dumɪd mɪgrö bö pɪnön, bör hör piaku duma.

12

Pol rɪb nugwöŋ mönö aku yad nölöŋa

¹ Ib na keir yadmön bɪl sö diön aku wä ren, jɪ Nöbö Diba nuŋ nöbö i nugwo rɪm rɪb nugwöŋ mönö aku yadɪba rɪmiɖla.

² Kɪm paŋ paŋ akuyöbö ragpɪd adokwebö kwo (14) yönöŋ aku, Krai nöbö nuŋ aku nɪ nugul nöbö i, God nugwo pön wölu mögöriɪb wä adöx yöd röul adö kau sö yöraku pön duöŋa. Nöbö aku mɪxɪñ aliŋ duöŋ mönö mɪxɪña röböxön inöm akwör duöŋ aku, nɪ nugwöi; God nuŋwör nugwa.

³ Makwam nɪ nugula, nöbö aku – mɪxɪñ aliŋ duöŋ mönö inöm akwör duöŋ aku, nɪ nugwöi; God nuŋwör nugwa –

⁴ God nugwo pön wölu mögöriɪb wä adöx yöd röul adö kau sö yöraku pön duöŋa. Makwam paŋ sar duön, mönö keiryöbö ödöriö nugwöŋa. Mönö nugwöŋ aku, mönö yadölɪbä, nöbö mö yad nöliɪb mönö yöi; mönö mɪ keiryöbö nugwöŋa.

⁵ Alorj nobö aku ni ususör rön ib nuŋ akwör yadmön bɪl sō diöna, jɪ ib na keir yadmön bɪl sō duen. Ib na keir mönō bli yadɪba rɪmɪdɪl aku, ni nobö ölisō mɪdöl aliö akuyöbö mɪdɪl mönō akwör yajɪna.

⁶ Makwam ib na keir pɪrag wölub mönō bli yadlōx aku, ni nobö u röxg yadöyōx; mör yadlōxa. Makwam aliö yadmön, nobö mö bli ni nugwön, “Nöbö aku nobö wä mɪdöm,” me rōyɪx aku ni wä rölōx. Ni wä rɪ aku, ni rɪg rɪl rɪl akuyöbö nugwön mönō rɪg yadɪl yadɪl akuyöbö nugwön mönō, ni nobö pödiöm mɪdɪl aku nugwōña.

⁷ God ni pön dumɪn, nobö mö bli nugwölīm aliö nugum aku, ib na keir yadmön bɪl sō dubā maga rō, rön, God ni ap öliŋ hōb pɪ nölɪb i nöla. Ap aku Seten nobö nuŋ i röxg hōn, ni kai röxg pɪn rɪp alig mɪda.

⁸ Nöbö Diba nugwo wop mös paŋ yad nugumön, ni almiɪd akuyöbö rölaŋ, me rɪmön,

⁹ nuŋ ni painö yadōŋa, “Naŋ keir ör mɪd ri abɪb maga niḡöl aku, jɪ ni nobö mö ölisō mɪdöl akuyöbö niḡö uliöxön ölisō na nölmön nugugɪrön, niŋ wä akwör miḡöniŋö,” röŋa. Nobö Diba aliö röŋ aku mɪ, ib na keir yadmön bɪl sō diön aku wä röl; ni wä rɪ aku, ni ölisō mɪdöl nobö i röxg mɪdɪl aku yad mɪdmön nugugɪrön, Krai ni pɪ ri ab gir miḡōna.

¹⁰ Ni ölisō mɪdöl; ni yad höimöumɪdōia; ni öliöxmɪdla; ni rɪ gwogwam rɪmɪdōia; ni mɪ ömörö diba pön öliöxmɪdla. Jɪ Krai adö mɪdla aku mɪ, ni agö magɪm cōñ aku, ni wahax pɪ gir miḡina. Makwam ni keir ölisō mɪdöl aku nugugu mɪdmön, God nuŋ ölisō nuŋwa nölaŋ, ni ususör rɪ gir miḡina.

Pol Korid nobö mö bla niḡö madmag niḡmɪda

¹¹ Ni nobö u röxg yadla. Jɪ niŋör rɪmɪn ni akuyöbö rɪla. Ni pɪ ri abön, mönō wä bli yadöyɪx aku, jɪ niŋ ni röböxön nobö hör bli pōia. Ni nobö mölyöbö i röxg mɪdɪl aku, jɪ Krai mönō wä pön dub nobö wä wä niŋ piaku nobö dib, ni nobö ulmɪdö, me rön, rɪb aku yöx nugwōi.

¹² Ni niŋ pɪsaŋ mɪdön, an Krai mönō wä pön dub nobö bla öim rɪmɪdöl mag akuyöbö rɪmɪdma. Ni ap rölɪbä mag nugwölɪbä rɪmɪdɪm aku mɪ, niŋ ni Krai mönō wä pön dub nobö nuŋwa mɪdɪl aku mödö nugwōia.

¹³ Makwam, ni Krai nobö mö nuŋwa mɪdöi möl bli niḡö rɪg rɪm rɪm mag akuyöbö niḡö kwo algör ör rɪm aku, jɪ niḡör adö paŋyöbö iör keir rɪma. Mag aku mɪ, ap ni met wōŋ piaku, ni nöine, rön, yadölɪm. Makwam niḡö rɪ gwogwam rɪm aku nugwön röböxōñ aku waiö.

¹⁴ Niḡö höd wop mös u nuguma; weik iswob uba rɪmɪdla. Ap niḡö i pɪnō rön wōin; niḡö nugunö rön ina. Nuö nuöm nobö rɪg ap pɪ niḡ ri abön, halöu ha niŋ akuyöbö nölmɪdōia. Jɪ halöu ha piaku, nuö nuöm nobö akuyöbö almiɪdölöi.

¹⁵ Makwam, rɪb na yöxɪl aku, niḡö me rön, rɪg ap ni bla magalɪg ab pöcinön mabö rɪ girön Krai mönō wä aku yad nöliɪp dumɪd dumɪd wöroxɪn aku, mönō mɪdöl. Jɪ ni niḡö mɪ ödöriö madmag niḡmɪdla nugwōñ aku, ni painö madmag niḡeñiŋ ä?

¹⁶ Jɪ niŋ yajōña, “Rɪg ap ana pōiö aku, jɪ nagö mönō inakmönö hörman an gwogwam röliŋö,” cōña.

¹⁷ Ni niḡö haul nobö bli yad abɪm aku, rɪg ap niḡö bla mǎp nöi pōñiŋö, rön, yad abɪm mönō?

¹⁸ Ni niḡö me rön Taitas nugwo yad abnō, rön, nugwo yad nugumön yöwö

rɪm nugwɔn haul ana i alɪg nuŋ pɪsaŋ yad abma. Makwam nɪ nugula Taitas ap ɲɪgɔ bli yad pɔlɔŋ. Taitas nɪ rɪg rɪmɪdɪl mag akwɔr ra; nuŋ mag i keir rɔl.

¹⁹ Makwam nɪ pɔdpɔd rɪmɪn mɔnɔ kɪ kai kɪtmɪdɪl? ɲɪŋ rɪb pɔdiɔ yɔx nugwɔi? Pol mɔnɔ yadmɪd aku, ib nuŋwa pɪn du wɔlaŋ me rɔn yadmɪdɔ, rɪmɪdɔi ǎ? Makwam adaku yadɔiɔm wɔhɔ. God nuŋ nugugu mɪdmɪn nugugɪrɔn, nɪ Krais nɔbɔ nuŋwa mɪdɔn mɔnɔ yadmɪdla. Haul nɔbɔ mɔlɔu nɔbɔ wǎ na ususɔr rɔn Krais nugwo cɪrɪp rɪ abne, rɪ rɪbyɔx nugwɔn, yadmɪdla.

²⁰ Nɪ ipɔxɪl aku, nɪ u ɲɪgɔ nugun wop aku, ɲɪŋ rɪmɪdɔi mag akuyɔbɔ nugumɔn, nɪ wǎ ren. Mag aliɔ akuyɔbɔ, ɲɪŋ nɪ nugwɔn aku, nɪ rɪmɪdɪl mag akuyɔbɔ nugwɪŋ, ɲɪgɔ wǎ ren. ɲɪŋ nuɔ nuɔ yadɔn asɪx hɔrɪr ɲɪgɔn, ap ɲɪŋ akuyɔbɔ anɔr pɪnɪŋɔ, rɔn, haul nɔbɔ mɔlɔu nɔbɔ bli nugwɪŋ ɔlɪsɔ wɔlaŋ, ɲɪgɔ keir ɔr wǎ cɔn adakwɔr rɪbyɔx nugwɔn, nɔbɔ mɔ bli ɲɪgɔ mɔnɔ gwogwo yadɔn, mɔnɔ rɔxgɔlɪba ɲɪgɔn inakmɔnɔ hɔrɪp duɔn, ib ɲɪŋa keir mag wɔluɔn, amnɪmab rɔn, ɲɪgɔ alɪbǎ maga rɪ aku nɪ ipɔxla.

²¹ Makwam nɪ ipɔxɪl aku, yɔraku iswob wɔn nugumɔn, ɲɪŋ bli rɪb gwogwo adaku yɔx nugwɔn mɔ kib nɔbɔ kib rɪmɪdɔi aku, pɔdpɔd rɪmɪn aliɔ alɔlɪŋɔ, rɔn, rɔbɔxɛɲ, mɔ kib nɔbɔ kib rɪp dumɪdɔn, rɪb gwogwo yɔxɔn rɪp dumɪdɔn, amɪn rɪ gɔr mɪjɔŋa. Almɪjɔŋ mag aku God nuŋ nugwɔnɪŋɔ, rɔn, nɪ nɔbɔ mɔlyɔbɔ i rɔxg mɪdɔn, mɔigw haŋ nugugɪrɔn, ɲɪgɔ me rɔn im gɪr mɪjɪna.

13

¹ Nɪ hɔd wop mɔs u ɲɪgɔ nuguma. Weik piɔŋɔ iswob nuguba rɪmɪdla. God Mɔnɔ aku kai kɪtɔn yadmǎ, “Nɔbɔ mɔ bli ɲɪgɔ mɔnɔ diba yadɪba rɪmɪdɔi aku, nɔbɔ mɔ mɔs mɔnɔ mɔs paŋ akuyɔbɔ mǎmǎg ɲɪŋa keir nugugu mɪdmɪn nugugɪrɔn rɪ gwogwam rɪmǎ aku, hɔn wɔxnɔ yadɪŋ, mɪ ɲɪgɔnɪŋɔ,” rɪmǎ.

² Hɔd wop mɔs ɲɪgɔ u nugwɔn, nɔbɔ mɔ ap kib mag gwogwo rɪmɪdim akuyɔbɔ, mai hɔuɔil hɔn ɲɪgɔ yadyɔxnɔ, rɔn, ɲɪgɔ yadɔn hɔma. Weik ɲɪgɔ pɪsaŋ mɪdɔi, jɪ iswob mɔnɔ hɔd rɪg yadɪm akwɔr yadmɪdla, nɪ urɔpɪnɔn, nɔbɔ mɔ hɔd ap kib mag gwogwo rɪmɪdim akuyɔbɔ aipam, nɔbɔ mɔ weik ap kib mag gwogwo rɪmɪdɔi akuyɔbɔ aipam, ɲɪgɔ ulɔxɔinɔm.

³ Makwam ɲɪŋ Krais nuŋ Pol pɪsaŋ mɪdɔnɔ wɔhɔ rɪ rɪbyɔx nugwɔi aku, nugw rɪ abɔŋa. Krais ap bli mɔgɔrɪb mɪbɪl ɲɪŋ piaku raŋ nugwɔŋa, nuŋ Nɔbɔ hɔr yɔi; nuŋ Nɔbɔ ɔlɪsɔ keiryɔbɔ.

⁴ Krais nuŋ Nɔbɔ hɔr rɔxg ɲɪgmɪn, nugwo bɪ katlɔ watlɔ um sɔ pɪl pal ɲɪgɪm wɔrɔxɔŋ aku, jɪ God ɔlɪsɔ nuŋ maga rɪmɪn, hɔbkal ɔbɪlɔn kɔmɔ mɪda. Mag aliɔ akuyɔbɔ, an Krais pɪsaŋ mɪdɔn nɔbɔ hɔr rɔxg mɪdɔla, jɪ Krais kɔmɔ mɪd aku nuŋ God ɔlɪsɔ nuŋ maga anɪŋ nɔlaŋ, ɲɪgɔ me rɔn mabɔ cɪnɪŋa.

⁵ Makwam, ɲɪŋ Krais nugw pɔn nugwo cɪrɪp pɔlɪŋɔnɔ wɔhɔ, rɔn, rɪba nuɔm ɲɪg nugw rɪ abɔn, Krais ɲɪgɔ pɪsaŋ mɪd aku keir nugwɔŋa. Owa rɪbyɔx nugup duɔn, Krais ɲɪgɔ pɪsaŋ mɪdɔlɔ, rɔn aku keir nugwɔŋa.

⁶ Nɪ rɪbyɔx nugula, ɲɪŋ anɪŋ nugwɔn aku, Krais an pɪsaŋ mɪd aku keir nugwɔŋa.

⁷ An ñigö, me rön, God höjöpälön yadmídöla, “Ñigö nugwidix mīdan, ñiη mag gwogwo adaku rōiη,” me rīmídöla. Makwam God höjöpalmídöl aku, ñiη mīd ri abīη, ib ana wōluan, me rön, höjöpalmídölöl. Ib ana pīn diön aku hör ap; ñiη mag wā akwör rīmijōñ aku ap dib.

⁸ Makwam Krais mōnō wā aku du dib rōxōn adakwör cīnīηa; Krais mōnō wā aku du dib rōxen adaku rōinīη.

⁹ Anīη wā rī aku, an nōbö mö ölisō mīdöl akuyōbö rōxg mīdīη, ñiη piōñö nōbö mö ölisō mijōña. Makwam, God höjöpälön yadöla, “Ñigö nugwidix mīdan, mag rol wā akwör rīη,” me rōla.

¹⁰ Nōbö Diba nuη nī mabō yad nīgōη aku, ñigö yadmōn pīn bīcōñīηö, rön, yad nīgölōη; ñigö yadmōn Krais mōnō wā aku nugw pī ri abōn nugwo cīrīp gō nīgne, rön, nī yad nīgōηa. Mag akwör nī pad pik mīdōn, ñigö hōd ör kōp kī kai kīt abmīdla. Ñiη mōnō nī kī nugwōn, yadmīdīl kīyōbö rīmijōñ aku, nī wōn mōnō ölisō yadība rībyōx nugul aku rōböxna.

¹¹ Haul nōbö mölōu nōbö. Nī weik mōnō yad pōrība rön, “Ñiη mīdōiη ā?” rīmīdla. Kōp kai kīt mīdīl kī wōn aku nugwōn, an mag wā adakwör cīnīηö, rön, ussör rön, paη mag akwör rī gīr mijōña. Mōnō kai kīt mīdīl kī pōn, mōnō yad adō paηyōbö i ödör nīgōn tar mīd ri abōña. Aliö alīη mōnō, God nōbö mö madmag nīgōn pī ri ab aku, ñiη pīsaη ör mijōna.

¹² Ñiη Nōbö Diba nugwo nugw pōn mīdōi aku mī, nuö nuö wahax pī gīrōn, alguna bīmīl nīmōña.

¹³ Krais nōbö mö yōrīk mīdōi bla magalīg, ñigö haul nōbö mölōu nōbö akuyōbö “Mīdōiη ā?” rōia.

¹⁴ Nōbö Dib Jisas Krais ñigö magalīg uliōxōn pī ri ab gī mīdan; God nuη ñigö magalīg madmag nīg gī mīdan; Inöm Leia nuη ñigö magalīg pīsaηiō mīdan.

Pol Galesia nōbō mō ñigō kōp kai kītōŋa

¹ Nī Pol, Jisas mōnō wā pōn dub nōbō i mīdla. Jī mabō rīmīdīl aku, nōbō mō bli yadmīn rīmīdōi; rīb na keir yōx nugwōn rīmīdōi; Jisas Kraiṣ aipam, God Acō nuŋ rīmīn nuŋ hōbkal ōbīlōŋ Nōbō aku aipam, ñīŋ nuarō hogw akwōr yadmīn rīmīdla.

² An haul nōbō mōlōu nōbō Kraiṣ adō mīdōl kīyōbō, ñigō haul nōbō mōlōu nōbō Galesia Propins yōraku Kraiṣ adō mīdōi akuyōbō, “Ñīŋ mīdōiŋ ā?” rīmīdōla.

³ God Acō aipam, Nōbō Dib ana Jisas Kraiṣ aipam, ñigō uliōxōn nugwidīx mīdīŋ mīd rī abōña.

⁴ An ap kib mag gwogwo rī gīrōn mīdmīŋa, jī Nōbō Dib ana Jisas Kraiṣ, Acō ana God yadōŋ mōnō aku pōn, ap kib mag gwogwo rīmīdōl akuyōbō pīx aku ōrīx abnō, rōn, anīŋ ñōx nīgōn ōlīŋ hōb pōn wōrōxōŋa. Wōrōxōŋ aku, nōbō mō ap kib mag gwogwo rīmīdōi mībīl piaku mīdmīŋa, jī nuŋ anīŋ kōmō pība wōrōxōŋa.

⁵ Makwam, God Acō ana ib nuŋwa ōim ōim yadīŋ adōx sō duan. Mag aliō akuyōbō aku mag waiō.

Jisas anīŋ ñōx nīgōn wōrōxōŋ mōnō wā akwōr nugw pīnīŋa

⁶ Nī rīb mīga yōxmīdla. God ñigō uliōxōn, Jisas yad abmīn, nuŋ ñigō ñōx nīgōn wōrōxōŋ aku, jī yadkap ōr ñīŋ God rōbōxōn, mōnō wā nuŋ aku rōbōxōn, mōnō yōŋyōbō keiryōbō pōn hōi mōnō bli, mōnō kī mōnō waiō, me rōn, nugw pība rīmīdōia.

⁷ Mōnō aku, Kraiṣ mōnō wā aku yōi; hōr nōbō mō bli hōn, mōnō inakmōnō hōr adō bli ñigō yadmīn, ñīŋ yualōbōn, “Mōnō aku nugunīŋjōnō wōhō?” rōn, rīb aku yōx nugumīdōia.

⁸ Kraiṣ mōnō wā ñigō hōd yad nōlmīŋ aku, mōnō mī ōdōriō akwōr yad nōlmīŋa. Makwam, an keir mōnō ejol adōx yōd rōul adō kau sebō i hōn, mōnō keiryōbō inakmōnō bli ñigō yad nōiōn aku, God nōbō aku yadan du rīn nōi ōim yōnmīd yuō bō du ōim ōim yōraku mījōn aku waiō.

⁹ Mōnō aku ñigō iswob yadmīdla. Nōbō i hōn, mōnō wā hōd nugw pim akuyōbō yōi wōhō, mōnō keiryōbō inakmōnō bli ñigō yad nōiōn aku, God nōbō aku yadan du rīn nōi ōim yōnmīd yuō bō du ōim ōim yōraku mījōn aku waiō.

¹⁰ Mōnō yadmīdīl kī, nōbō mō akuyōbō ib na yadīŋ bīl sō duan, me rōn, yadmīdōi. God nī nugwōn wahax paŋ, me rōn, yadmīdla. Mōnō yadmīdīl kī, nōbō mō nugwīŋ wā raŋ, me rōn, yadmīdōi. Nī al gīrōn rīb aku yōx nugwōn mōnō yadlōx aku, Kraiṣ mabō rī nōlīb nōbō nuŋ i mīdōyōx.

God nuŋwōr yadīm Pol mabō nuŋwa rīmīda

¹¹ Haul nōbō mōlōu nōbō. Nī ñigō mi yadmīdla. Mōnō mag wā nī ñigō hōd yad nōlmī aku, nōbō mō mōnō rīg yadmīdōi akuyōbō yōi.

¹² Mōnō aku, nōbō i yadīm nugwōlīm; mōnō aku nōbō i nī yad nōlmīn pōlīm. Jisas Kraiṣ nuŋ keir nī wōxnō yad nōlmīn nuguma.

13 Ñiŋ nugwöia, höd nɪ juda nöbö mö rɪg rɪbyöx nugumɪdöi aliar rɪbyöx nugumɪdla. God nöbö mö nuŋ bla aŋadö wöröxɪŋ, me rön, ñigö mɪ ödöriö rɪ gwogwam rɪmɪdla.

14 Nöso nöbö mönö aku nugw pön, mɪ ususör rɪmɪdla; juda nöbö nɪ pɪsaŋ ñigö dib röxmɪŋ bla, ñiŋ rɪg rɪmɪdöi mag akuyöbö yöi, nɪ paŋyöbö juda lo mönö nugw rɪ abön, nöso nöbö rɪg yadmɪdöi mag akwör ususör rön rɪmɪdla.

15 Makwam mam nɪ yöx pön hölön wop aku, God nuŋ nɪ uliöxön pɪ mabö rɪ nölib nöbö nuŋwa i yad ñigöŋa. Mai dib röxmön, God nuŋ keir wä röŋ wop akwör,

16 Ha na Jisas Pol nugwo yabumön, nuŋ nugw rɪ abön, juda nöbö mö yöi akuyöbö ñigö mönö wä na aku yad nöi rɪ abönɪŋö, rön, Ha nuŋwa nɪ yabumɪn, nugw rɪ abma. Almɪn, Jisas mönö aku pödpöd rɪg mɪdö, rön, nöbö mö bli yad nugwölɪm.

17 Makwam Jisas höd yad ñigmɪn, mönö wä pön dub nöbö nuŋwa mɪdim akuyöbö ñigö nugunö, rön, Jerusalem duölɪm. Hör mögöriɪb pad dib Arebia du mɪdön, höuöl hön, taun dib Damaskas mɪdmɪdla.

18 Kɪm mös paŋ yönmɪn, Pita Jerusalem mɪdön yöra nuguba duön, nuŋ pɪsaŋ wop mɪga mɪdölɪm; hör wop paŋ paŋ akuyöbö mac adokwebö kwo (15) mɪdma.

19 Makwam nɪ Jisas mönö wä pön dub nöbö bli alig nugwölɪm; Pita Jisas pignɪŋ Jems yöŋö ñigör nuguma.

20 Mönö kai kɪtmɪdɪl kɪ, God nugugu mɪd makwam, ñigö mɪ ödöriö yadmɪdla.

21 Makwam nɪ mai Siria Propins duön, Silisia Propins duma.

22 Höd wop aku, Krais nöbö mö nuŋ bli mögöriɪb Judia yuadö mɪdim mögöriɪb ulul akuyöbö mämäg ñiŋa nɪ nugwölɪm aku,

23 jɪ nöbö mö bli mönö nɪ aku piöx rag duön yadmä, “Nöbö Jisas mönö wä nuŋ aku yad höimöuön, anɪŋ rɪ gwogwam rɪmɪd nöbö aku, weik Jisas mönö mag wä aku nöbö mö piaku yad nöi yönmɪdö,” rɪmɪn,

24 ñiŋ nugwön God ib nuŋwa yadmɪn bɪl sö dumɪda.

2

Pol Krais mönö wä pön dub nöbö bli pɪsaŋ mögum rön, mönö paŋyöbö i yad ödör ñigmä

1 Makwam mɪdɪp duön, kɪm paŋ paŋ akuyöbö ragpɪd adokwebö kwo (14) yönmɪn, haul Banabas an nöbö hogwa, Taitas nugwo yölɪŋön Jerusalem dumɪŋa.

2 God nɪ wöxnö yadmɪn Jerusalem dumɪŋa. Duön, nöbö mö Jisas nugw pim nöbö dib röxg mɪdmɪdöi akuyöbö pɪsaŋ du möl i römɪdön, ñiŋ pödi yajöŋɪŋö, rön, juda nöbö mö yöi akuyöbö ñigö mönö wä pödpödiö yad nölmɪdɪl mönö aku ñigö yad yabuma. Mabö höd rɪm aku aipam mabö mai cɪn aku aipam pɪn pal duölɪŋ, me rön, mönö aku ñigö yad nöi rɪ abma.

3 Nöbö nɪ Taitas nuŋ Grik yöbö aku, jɪ nugwo uña ödörönɪŋö, rön, yadölɪm.

4 Makwam nöbö bli inakmöbö hörön, Krais Jisas nöbö nuŋ bli röxg ñigön, tar hön an pɪsaŋ mɪdmä. Makwam an Krais Jisas nugwo cɪrɪp gɪ mɪdön, juda lo mönö keir keir adaku rɪmɪdölöl, tar mɪd rɪ ab gɪ mɪdmɪdöl aku, ñiŋ

nugum+in, höbwab ñ+ŋa gwogwo rōŋa. Juda lo mōnō keir keir adaku r+ŋ, me rōn, hōn inakmōnō aku hōr yadmā.

⁵ Makwam Kraiis mōnō wā aku mōnō ma akwōr m+daŋ, ñ+ŋ mōnō m+ akwōr nugw p+ne, rōn, an inakmōnō hōrim mōnō aku pōlm+ŋ.

⁶ Makwam nōbō mō Jisas nugw pōn nōbō dib rōxg m+dm+đōi bla ñ+ŋ mōnō bli n+ yadōlim. Nōbō dib rōxg yadm+đla, j+ ñ+ŋ nōbō dib mōnō nōbō ulm+đō aku n+ hōr ap i rōxa. God nuŋ nōbō diba p+ ri abna, nōbō ulm+đō p+ ri abōinō, rōn, r+ib aliō akuyōbō yōx nugwōl.

⁷ Makwam ñ+ŋ nugumā, God nuŋ Pita aipam n+ aipam mōnō wā nuŋwa yad nōl yōn+ib mabō aku yad ñ+gōŋa. God Pita nugwo yad ñ+gm+in, uña ödōrōi nōbō mō bla ñ+gō yad nōl yōnm+da. N+ kwo algōr ōr yad ñ+gm+in, uña ödōrōlōi nōbō mō bla ñ+gō yad nōl yōnm+đla.

⁸ Aku nugwōn yadmā, “God Pita nugwo ōl+sō nuŋwa nōlōn nugwid+ix m+dm+in nugug+rōn, nuŋ du uña ödōrōi nōbō mō akuyōbō ñ+gō Kraiis mōnō wā pōn dub nōbō m+đ aku, Pol nugwo kwo algōr ōr ōl+sō nuŋwa nōlōn nugwid+ix m+dm+in nugug+rōn, nuŋ du uña ödōrōlōi nōbō mō akuyōbō ñ+gō Kraiis mōnō wā pōn dub nōbō m+đō,” r+mā.

⁹ Jems, Pita, Jon ñ+gō nōbō dib me r+m+đōi nōbō bla, God n+ mabō aku nōlōŋ aku nugwōn, mabō ana adō panyōbō iōr rōl+ŋō, rōn, Banabas an nōbō hogwa iŋ palmā. Aliō alōn, an mōnō panyōbō i ñ+g ödōr ñ+gm+ŋa nugwōn ñ+ŋ yadmā, “Banabas Pol nōbō hogwa duōn Juda nōbō mō yōi akuyōbō ñ+gō Kraiis mōnō wā aku yad nōl+ŋ, an piōŋō du uña ödōrōi nōbō mō akuyōbō ñ+gō Kraiis mōnō wā aku yad nōin+ŋō,” r+mā.

¹⁰ Makwam ñ+ŋ mōnō panyōbō i yadōn yadmā, “Duōn mögōr+ib piaku yōnōn, nōbō mō Jisas nugw p+m+đōi akuyōbō ñ+gō yad+ŋ, Jerusalem k+ m+đōi nōbō mō l+bl+ib r+m m+đōi akuyōbō ñ+gō uplōbōl+ŋ; ñ+gō r+g bli nōl+ŋ,” me r+mā. Aliō yadim mōnō aku, n+ keir c+no, r+mōn, n+ m+ wā ra.

Pol nuŋ Pita yadyōxōŋa

¹¹ Makwam mai Pita taun dib Adiok hōn, mag akuyōbō keir r+m+in, mag wā i rōiaŋō, rōn, nugwo wōxnō yadyōxma.

¹² Aku agap+im: nuŋ hōd Juda nōbō mō yōi m+ib+il bla m+đōn, nōbō mō Jisas nugw pim bla p+saŋ ap ñ+giō ñ+gōn n+m+m+da. J+ mai Jems nōbō nuŋ bli Jerusalem yōbō hōmā. Jems nōbō bla n+ yajōña, “Naŋ pōdpōd r+m+in nōbō uña ödōrōlōi piaku p+saŋ ap n+m+m+đlō,” cōñ+ŋō, rōn, ipōxōn, mai Juda nōbō mō yōi piaku p+saŋ ap n+mōlōŋ.

¹³ Alm+in, Juda nōbō mō hōd rōd du mögōr+ib piaku m+dim bla, alōŋ aku nugwōn, ñ+ŋ kwo algōr r+m+dmā. Haul Banabas kwo algōr nugwōn, ñ+ŋ r+m+dim mag akwōr r+m+đōŋa.

¹⁴ J+ Jisas mōnō wā aku aliō rōbōxmā aku nugwōn, nōbō mō bla magaliŋ nugugu m+dim nugug+rōn, n+ Pita nugwo yadma, “Nagō Juda yōbō nōbō aku, j+ Juda nōbō mō yōi akuyōbō rōxg r+m+đlō. J+ weik pōdpōd r+m+in naŋ keir as+ix ñ+gōn, Juda nōbō mō yōi akuyōbō ñ+gō, an Juda nōbō mō r+g r+m+đōl r+m+đōl akuyōbō cine, rōn, yadm+đlō?” r+mā.

¹⁵ Acō mam an+ŋ yōx pōn hem aku, Juda nōbō mō yōx pōn hōmā. An+ŋ Juda nōbō mō yōi akuyōbō yōx pōn hōlim.

¹⁶ Makwam an Juda nōbō mō nugwōla, nōbō mō lo mōnō adaku r+m dum, God ñ+gō nugwōn, nōbō mō kōmō wā n+ me rōn yaden. Nōbō mō akuyōbō,

Jisas Krais anɨŋ ñöx nɨgön wöröxöŋö, rön, nugwo nugw pöi nöbö mö bla akwör mɨ, God ñigö nugwön, nöbö mö kömö wä nɨ, me cöna. An Juda nöbö mö kwo algör ör lo mönö adaku rɨmɨn dum, God nugumɨn nöbö mö kömö wä nuŋwa mɨdölöl. Krais Jisas anɨŋ ñöx nɨgön wöröxöŋö, rön, nugwo nugw pöŋ aku mɨ, God nugumɨn an nöbö mö kömö wä nuŋwa mɨdöla.

¹⁷ Rɨb ana yox nugwöl aku, Krais mönö wä aku nugw pɨm, Krais anɨŋ pɨ nuŋ keir pɨsan pɨ nɨgliu nöl nɨgön aku mɨ, God nuŋ anɨŋ nöbö mö kömö wä nɨ, me cöna. Jɨ Krais mönö wä aku nugwön, an nöbö mö magalɨg ap kib mag gwogwo rɨmɨdöl aku wöxnö nugwöla. An Juda nöbö mö nugumɨn, Juda nöbö mö yöi akuyöbö ap kib mag gwogwo rɨbä mɨdöi mag akuyöbö, an Juda nöbö algör rɨbä maga rɨm mɨdöla. Makwam, nöbö mö bli yajöña, Krais nuŋ keir ap kib mag gwogwo rɨb mag aku rɨ gö nɨgönɨŋö, cöña. Aku mɨ wöhö.

¹⁸ An wopik nugwöla, Juda lo mönö hörɨrör rɨg yad mag akuyöbö rɨmɨn, God ɨŋ wödön anɨŋ nöbö mö kömö wä nuŋwa mɨdöiŋö, ren. An wopik nugwöl mönö aku mönö inakmönö. Makwam nɨ inakmönö, mönö hödyöbö aku iswob nöbö mö bla mönö mi röxg yad nöin aku, nɨ ap kib mag gwogwo rɨb nöbö mɨdla.

¹⁹ Lo mönö nɨ pɨl pal nɨgöŋa nugwön wopik nɨ nöbäpö röxg mɨdön lo mönö aku nugwöi. Makwam wopik nɨ God nugwo wä cön adakwör cɨna. Krais bɨ katlö watlö um sö pɨl pal nɨgim aku, nɨ Krais pɨsan pɨl pal nɨg gɨm wöröxma.

²⁰ God Ha nuŋwa nɨ uliöxön wöröxöŋ aku, nɨ nugwo cɨrɨpmön mɨ, nuŋ wöröxöŋ aku, nɨ pɨsan wöröxma. Makwam, nugwo cɨrɨpmön, höd rɨg mɨdmɨdɨl mag aliö akuyöbö mɨdöi. Krais nuŋ yuö nɨ kwo kömö mɨda. Weik nɨ mɨ kömö mɨdön, nugwo rɨbyöx nugumön, nɨ rɨbyöx nöl adakwör rɨmɨdla.

²¹ God nuŋ nöbö mö bla ñigö uliöxön wobön kömö pöŋ mönö wä aku röd aböin. Nöbö mö bla lo mönö hörɨrör rol aku rɨm dum, God nugwön, nöbö mö kömö wä nɨ, me röx aku, Krais anɨŋ ñöx nɨgön wöröxöŋ aku hör wöröxöxa.

3

Ap kitɨb wä rɨmɨdöi akuyöbö wöhö; Jisas nugwo cɨrɨpön mɨ, God pɨsan nɨgöi paŋör mɨŋɨŋa

¹ Galesia nöbö mö, ñɨŋ rɨb wä mɨdöl. Nöbö kai rɨm ñigö u pɨlmɨdöi? Jisas Krais nugwo pɨl bɨ katlö watlö um sö nɨg cɨrim mönö mag wä aku, an ñigö yad nöl ri abmɨn nugumä.

² Makwam nɨ ñigö mönö paŋyöbö i yad nugumɨdla. Ñɨŋ höd pödpöd rɨmɨdɨm, God nuŋ Inöm nuŋ aku ñigö nölöŋ? Ñɨŋ lo mönö rɨg yad akuyöbö rɨm, God nuŋ Inöm nuŋ aku ñigö nölöŋ mönö ñɨŋ Krais mönö wä yad nölmɨŋ aku nugw pɨm, God nuŋ Inöm nuŋ aku ñigö nölöŋ?

³ Ñɨŋ God Inöma pön mɨ, nöbö mö kömö wä nuŋwa mɨdöi aku, jɨ weik u röxön, ölisö ana keir rön mɨd wä cɨnɨŋö, rön, nugwöiŋ ä?

⁴ Höd Krais nugw pɨm, ñigö rɨ gwogwam rim wop aku, nugwo röböxölim. Jɨ weik pödpöd rɨmɨn, lo mönö i yadmɨn, ñɨŋ mönö aku pön, Krais nugwo röböxbä rɨmɨdöi?

⁵ Nɨ yadɨŋ nugunöm. Ñɨŋ lo mönö rɨg yad akuyöbö rɨmɨn, God nuŋ Inöm nuŋ aku ñigö nölön ap röliɨbä akuyöbö mibɨl ñɨŋ piaku rɨ aku, mönö ñɨŋ

Krais mönō wā nugwōn nugw pīm, God nuŋ Inōm nuŋ aku ñigō nōlōn ap rōlībā akuyōbō mibīl ñiŋ piaku rī?

⁶ Ebrahim nugwo rībyōx nugwi. God Mōnō aku kai kitōn yadmā, “Ebrahim God mōnō yadōŋ aku nugw pōŋ makwam, God nugwo, nōbō kōmō wā nī, me rō,” rīmā.

⁷ Makwam, nugwi. Nōbō mō God Mōnō rīg yad aku nugwōn, “Mi yadō,” rōn nugw pīmīdōi bla, Ebrahim hōdīg nuŋwa mīdōia.

⁸ God Mōnō maduar ōr yadōŋa, Juda nōbō mō yōi piaku, God mōnō yad aku nugw pīŋ, God ñigō nōbō mō kōmō wā nī, me cōnīŋō, rōŋa. Mag akwōr, God Mōnō maduar ōr Krais mōnō wā aku Ebrahim nugwo yadōŋa, “Nagō mīdlō aku mī, God nuŋ nōbō mō akuyōbō magalīg ap wā nōiōnīŋō,” rōŋa.

⁹ Ebrahim God mōnō yadōŋ aku nugw pīmīn, God nugwo pī ōsōs rī ri abōŋ mag akuyōbō, nōbō mō God Mōnō yad aku nugwōn, mi yadō, rōn nugw pīmīdōi akuyōbō, ñigō kwo algōr ōr pī ōsōs rī ri abōna.

¹⁰ Makwam nōbō mō lo mōnō adakwōr nugwōn rīmīdīŋ, God anīŋ pōnīŋō, rīmīdōi nōbō mō bla, ōlīŋ hōb dib ōdōriō pōña. Aku agapīm: God Mōnō aku kai kitōn yadmā, “Nōbō mō yōn God lo mōnō kai kitīm mag akuyōbō magalīg mai ren aku, ōlīŋ hōb diba pōnīŋō,” rīmā.

¹¹ Makwam mōnō i God Mōnō kai kitōn yadmā, “Nōbō mō nī nugw pīmīdōi bla akwōr mī, nōbō mō kōmō wā na mīdōn, kōmō mījōñīŋō,” rīmā. Makwam nugwōla, nōbō mō lo mōnō adakwōr nugwōn rīŋ diōn piaku, God ñigō nōbō mō kōmō wā nī, me rōn, penīm.

¹² Makwam lo mōnō rīg yad akuyōbō rīb adaku keir, Krais mōnō wā aku nugw pīb adaku keir. Nōbō mō lo mōnō rīg yad akuyōbō ōlīsō ana keir cīnīŋō, rī rībyōx nugwōñ bla, gwogwam cōña. God Mōnō kai kitōn yadmā, “Nōbō lo mōnō hōrīrōr magalīg mai cōn nōbō aku mī kōmō diōnīŋō,” rīmā.

¹³ An God lo mōnō adaku rī wōhō nugwōn, ōlīŋ hōb diba pība rīmīŋ aku, jī Krais ōlīŋ hōb dib aku pōn anīŋ wobōn hōbkal pōŋa. God Mōnō kai kitōn yadmā, “Bī hōñ sō pīl pal nīg gīŋ wōrōxōñ nōbō bla, God nuŋ keir ōlīŋ hōb painō nōlōŋ pōñīŋō,” rīmā.

¹⁴ Krais anīŋ wobōn hōbkal pōŋ aku, God Ebrahim nugwo mōnō wā yadōŋ aku, Krais Jisas raŋ Juda nōbō mō yōi akuyōbō ap wā aku pīŋ, me rōn, alōŋa. Juda nōbō mō yōi akuyōbō mōnō wā aku nugw pīm, God nuŋ Inōm nuŋwa anīŋ Krais nōbō mō nuŋwa nōlība rōŋa.

Lo mōnō aku keir; God cīnō, rōn, yad nīgōŋ mōnō ōlīsō ma aku keir

¹⁵ Haul nōbō mōlōu nōbō. Nī ñigō mōnō i yajīna. Nōbō bli mōnō paŋyōbō i yad ōdōr nīgōn, rīg yajōñ mag akwōr cōña. Nōbō i hōn mōnō aku rōd abōn amñīmab ren.

¹⁶ God nuŋ Ebrahim ha nuŋ aku yōŋō mōnō ōlīsō ma yad nīgība yadōŋ aku, God Mōnō aku kai kitōn, “Ha piaku pīsaŋ,” kai kitōlim; “Ha nagō aku pīsaŋ,” kai kitmā. Ha paŋyōbō yadmā aku, Krais nugwōr yadmā.

¹⁷ Makwam nī yadmīdīl aku, God Ebrahim nugwo cīnō, rōn, yad nīgōŋ mōnō aku, kīm mīga akwōr (430) mīdīp duōn, mai God lo mōnō aku nōlōŋa. Makwam, lo mōnō mai nōlōŋ aku pōdpōd rōn, mōnō ōlīsō ma hōd yad nīgōŋ aku hōr ap i rōxg ōrīx abōn? Akuyōbō alen.

¹⁸ Makwam nöbö mö lo mönō mai rīm God ap wā nölōx aku, God hōd aliō ainō rōŋ mönō aku rībyōx nugu gōr mīdōn ap wā nölōxa. Makwam God nuŋ Ebrahim nugwo hōd yad nīgōŋ mönō akwōr rībyōx nugu gōr mīdōn, nuŋ keir Ebrahim nugwo rīg yad nīgōŋ mag akwōr rōŋa.

¹⁹ Makwam ñiŋ yajōña, “God nuŋ Ebrahim nugwo ap wā yad nīgōŋ aku hōr nōl magwaim, nuŋ pōdpōd rīmīn lo mönō nölōŋ owa?” cōña. God nuŋ hōd meme Ebrahim nugwo mönō yad nīgōŋa; mai mī Ha yadōŋ aku hōŋa. Wop mībīl yōraku nöbö mö ap kib mag gwogwo hōrīrōr pīlmīdōi aku, ñiŋ gwogwam rīmīdōi mag ñiŋ aku nugwīŋ, me rōn, God ñīgō lo mönō nölōŋa. Makwam lo mönō aku, God ejol bla akwōr rag hō nöbö i nugwo nōlmīn, nuŋ piōŋō rag du nöbö mö akuyōbö ñīgō yad nölōŋa.

²⁰ Ebrahim ha nuŋwa rīg cōnīŋō, rōn, yad nīgōŋ mönō aku mönō diba makwam, God nuŋ keir hōn Ebrahim nugwo yadōŋa.

Lo mönō aku anīŋ mönō nōlmīda

²¹ Ñiŋ rīb i yōx nugwōn yajōña, “God anīŋ mönō mōs yadōŋa. Lo mönō yadōŋ mönō aku, mönō ōlīsō ma yad nīgōŋ mönō aku pīsāŋ nīg nugugu mīdōlō,” cōña. “Mōnō hogw aku hōrīrōr mīdō,” cōña. Jī mönō hogw aku hōrīrōr mīdōl wōhō. God nöbö mö kōmō mīdīb lo mönō i yadōx aku, an lo adakwōr nugwōn rīmīn, God nuŋ nugwōn anīŋ nöbö mö kōmō wā nuŋ me rōxa. Jī lo akuyōbö i yadōlōŋ.

²² God Mōnō kai kītīm aliō akwōr mīda. Nöbö mö mögōrīb akuyōbö magalīg ap kib mag gwogwo adaku rīm rīm, pīx aku ñīgō wob nīgmīn, ñiŋ kōmō dub maga nīgōl. Jī nöbö mö Jisas Krais nugw pōñ bla, God mönō ōlīsō ma yad nīgōŋ mag akuyōbö, ap wā yadōŋ aku ñīgō nōiōna.

²³ Krais hōlōŋ wop aku, an nugwo nugw pōlmīŋ aku mī, kīlabīs nöbö kul yuadō bö rīg mīdmīdōi mag akuyōbö, lo mönō anīŋ wob yuō nīgōŋa.

²⁴ Anīŋ wob yuō nīgmīn, mönō nōlīp duōn rība nōlīm nugugīrōn mīdīm, Krais hōm, an mönō wā nuŋ aku nugw pīm, God anīŋ nöbö mö kōmō wā nuŋ, me ra.

²⁵ Krais mönō wā aku nugw pīmīdōl aku mī, wopik lo mönō anīŋ mönō nōlīp dumīdōl.

²⁶ Ñiŋ Krais Jisas nugw pīmīdōi aku mī, ñiŋ magalīg God halōu ha nuŋwa mīdōia.

²⁷ Ñiŋ rōbö palōn Krais nugwo cīrīpōn mīdōi aku mī, ñiŋ Krais rōxg keir yonjōbö bokwīr nīgōia.

²⁸ Makwam, Juda il aku hōr, Grik il aku hōr mīdōlōi; nöbö mö nag mabō rīmīdōi akuyōbö hōr, nöbö mö rīb ñiŋa keir yōx nugwōn mabō rīmīdōi akuyōbö hōr mīdōlōi; nöbö il aku hōr, mö il aku hōr mīdōlōi; ñiŋ Krais Jisas nöbö mö nuŋwa mīdōi aku, ila mī panyōbö iōr mīdōia.

²⁹ Ñiŋ nöbö mö Krais adō mīdōi piaku, ñiŋ Ebrahim nöbö mö il nuŋwa mīdōia nugwōn God nuŋ Ebrahim mönō ōlīsō ma yad nīgōn, cīnō, rōn yadōŋ mag akuyōbö, ñīgō kwo algōr paŋ mag akwōr cōna.

4

Krais nuŋwōr rīmīn God halōu ha nuŋwa mīdōla

¹ Mönö nî yadmîdîl kî aliö mîda: nöbö mö bla wöröxîŋ, ha ñîŋ bla mai dib rōxōn ap aŋö bla pōña. Jî halōu ha haŋala mîdōn peñ; dib rōxōn mōnō, ap piaku magaliŋ pōña. Makwam, halōu ha piaku ap mîga mîd aku, jî ñîŋ halōu ha haŋala mîdōi mag akuyōbö, ñîŋ nöbö mö nag mabō rîmîdōi aliö akuyōbö akwör mîdōia.

² Makwam nöbö mö halōu ha piaku ñîgō nugwidîx mîdmîdōi piaku, al aliö cîne, rōn, yadîp duōn, rîg ap ñîŋ bla nugwidîx mîdmîdîm mîdmîm, nuö yad ñîgōŋ wop akwör, ap ñîŋ piaku pîmîdōia.

³ Makwam mag aliö akuyōbö akwör, an halōu ha haŋal rōxg mîdōn rîbyōx nugw ri abōinîŋ, kijaki, nöbäpō höjöl, ap agap apîm piaku mōnō kai yadmā aku pōn, nag mabō rîb nöbö mö ñîŋ bli rōxg mîdmîdōla.

⁴ Jî God yad ñîgōŋ wop aku mōdō wōxnō ñîgmîŋ, God Ha nuŋ aku nugwo agal abmîŋ, Juda mō i Ha aku yōx pōn hōŋa. Yōx pōn hōm, nuŋ Juda lo mōnō adaku nugwōn, mîdîp duōn,

⁵ Juda nöbö mö lo mōnō nugumîdōi akuyōbö wobōn hōbkal pōŋa. Ñîgō wobōn hōbkal pōŋ aku, an God halōu ha nuŋwa ödōriō mîjŋîŋö, rōn, rōŋa.

⁶ Ñîŋ halōu ha nuŋwa ödōriō mîdōi aku, God nuŋ Ha nuŋwa Inōm nuŋ aku yad abmîŋ, Inōm aku nuŋ yuō an kwo hōŋ aku mî, an God nugwo “Aba,* Acō,” me rîmîdōla.

⁷ Makwam, ñîŋ nöbö mö, kijaki nag mabō rîb nöbö mö rōxg mîdmîdōi piaku, weik God halōu ha nuŋwa mîdōi aku mî, God halōu ha nuŋwa ñîgō mōnō ölisō ma yad ñîgōn, “Ñîgō ap wā bla nöinō,” rōŋ mōnō aku, mōnō ñîŋ ödōriō.

Pol Galesia nöbö mö yadōŋa, “Ñîgō rîb mîga yōx nugumîdlō,” rōŋa

⁸ Makwam höd ñîŋ God nugw pîmîdölōi wop aku, ñîŋ nag mabō rîb nöbö mö rōxg mîdōn, ap inakmōnō bla höjōpal gîrōn, ipōx gîrōn, rî mîdîp duōn, mîd ri abmîdölōi.

⁹ Jî weik ñîŋ God nugw pîmîdōia. Ñîŋ God nugwo nugwōn pölōi; nuŋwör ñîgō nugwōn pa. Makwam pōdpōd rîmîŋ ñîŋ hōbkal duōn, höd rî gwogwam rîmîdōi mag akuyōbö iswob rîba rîmîdōi? Almîdōi aku, iswob nag mabō rîb nöbö mö bla rōxg öliōx mîjŋîŋö, rōn, rîmîdōi ä?

¹⁰ Nöbö mö bla öim wopik wop dib me rîmîdōi mag aliö akuyōbö, ñîŋ kwo paŋ mag aliö akwör rōn, wopik wop dib, rōun kî rōun dib, kîm kî kîm dib me rîmîdōia. Aliö alōn, rî gwogwam rîmîdōia.

¹¹ Makwam, nî mōnō wā ñîgō yad nölmōn nugwîm aku, weik rōbōxbā maga rō, rōn, ñîgō rîb mîga yōx nugumîdla.

¹² Haul nöbö mōlōu nöbö. Nî ñîgō lîb pîlîm nugwōn usūsōr rōn yadmîdla! Nî höd Juda lo mōnō nugumîdîl akuyōbö rōbōxōn, ñîŋ hör rîg mîdmîdōi mag akwör rîg mîdîl aku, ñîŋ kwo algör ör lo mōnō aku rōbōxōn, nî rîg mîdîl mag aliö akuyōbö mîjōña. Höd ñîŋ nî rî gwogwam rōlim.

¹³ Ñîŋ nugwōia, höd nî ap rōŋ aku mî, nî u mögōrîb ñîŋ yōraku mîdōn, ñîgō mōnō mag wā aku yad nölmā.

¹⁴ Nî ap rōŋ aku, ñîŋ öliōxmîdmā, jî ñîŋ nî ipîtmîŋ, rōbōxōlim; God ejol i mōnō Krais Jîsas nuŋ keir hōm pî ösōs rî ri abōyîx mag akuyōbö, nî aliö pî ösōs rî ri abmā.

4:3: Kol 2:20 **4:4:** Jon 1:14; Rom 1:3 **4:6:** Rom 8:15-17 * **4:6:** Jîsas Arameik mōnō ñîgmîda.
“Aba” me rōŋ mōnō mag aku il aku “Acō.” **4:10:** Rom 14:5; Kol 2:16

15 Ñiŋ höd mi ödöriö wahax pi giŋrön ni pi ri abön, ögwö yöxön, mämäg ñiŋ bla pi pugul ni nölibä maga röx aku, am+in pi pugul nölöy+xa.

16 Makwam weik ni pödpöd r+im+in röböxöi? Mönö mi yad+im adaku nugum+in ölisö wölm+in, ni ip+tm+in nugwöi ä?

17 Nöbö mö ñigö mönö nölm+döi bla, r+ib gwogwo yöx nugwön akuyöbö al+m+döia. Pol nöbö piaku röböxön, mönö an yadm+döl akwör mai dine, rön, al+m+döia.

18 Nöbö mö usus rön ñigö mag wä r+ ri abön aku wä. Makwam ñiŋ öim öim mag akwör r+ŋ. Ni ñiŋ p+saŋ m+j+in wop aku aipam, pad piaku m+j+in wop aku aipam ñigö r+byöx nugwön mag wä r+ ri abön aku wä. Makwam ni pad piaku m+j+in wop aku ñigö inakmönö hörön r+im+döi mag aku, wä röi.

19 Makwam halöu ha madmag yöbö ni bla. Höd, “Krais mönö wä aku yad nölmön, ñiŋ nugw p+ŋ, Krais yuör+ib ñigö kwo m+daŋ,” me rön, ñigö yad nöi ri abön r+im+d+il aku, mö bla halöu ha yöx pön höba r+im, öiŋ diba r+ig p+il mag akuyöbö, ni röŋa. Makwam weik iswob, Krais ñigö yuör+ib kwo m+daŋ, me rön, ñigö yad nöi ri ab+m+d+il k+i, mö halöu ha yöx pön höba r+im, öiŋ diba r+ig p+il mag akuyöbö, ni iswob r+im+da.

20 Ni ñiŋ p+saŋ m+idlöx aku, mönö kai pön yaj+nö, rön, nugulöx aku, j+ pad pik m+dlö aku m+i, ni ñigö r+ib maga yöx nugumön, r+ib na met um ha.

21 Makwam ñiŋ lo mönö akwör nugun+ŋö, r+im+döi aku, ni nugula ñiŋ lo mönö yadöŋ aku nugw ri abölim.

22 Mönö aku kai k+itön yadmä, “Ebrahim ha mös yöx pön höŋa. Ha nuŋ i, halöu mö i Ebrahim mön+ŋ aku nugwo nag mabö r+i nölm+d mö aku pön ha yöx pön höŋa; ha nuŋ i, nag mabö r+im+döl mö aku, mön+ŋ nuŋ ödöriö aku p+saŋ yöx pön hö,” r+mä.

23 Nag mabö r+i nölm+d mön+ŋa yöx pön höŋ ha aku, halöu ha r+ig yöx pön höm+döi mag aliö akuyöbö yöx pön höŋa; j+ r+ib nuŋwa keir yöx nugwön r+im+d mön+ŋ aku, mö wös+ma m+d+im, God nuŋ Ebrahim nugwo mönö ölisö ma r+ig yad ñigön, ha i yöx pön hönaŋö, rön, r+ig yadöŋ mag akwör ha i yöx pön höŋa.

24 Haiwo adö aliö akuyöbö, mönö bli höd röxg m+da. Mö mös, mönö ölisö ma yad ñig+ib mös. Mönö ölisö ma yad ñig+ib i Önöŋ P+id Sainai yöbö hön, halöu ha yöx pön höm, ñiŋ nag mabö akwör r+i gör m+jöŋa; Hega maku pal.

25 Mö Hega nuŋ Önöŋ P+id Sainai mögöri+ib Arebia yöraku yöbö mö. Nuŋ taun dib Jerusalem weik r+ig m+d akuyöbö m+da. Aku agap+im: Jerusalem aipam halöu ha nuŋ pia aipam nag mabö r+im+döia.

26 Makwam Jerusalem adöx yöd röul adö kau sö m+d aku, nöbö mö nag mabö rön dueñ. Mögöri+ib aku mam an.

27 Maduar ör wopal i God Mönö kai k+itön yadmä,
“Mö wös+im halöu ha yöx pön höl aku,
mi ödöriö wahax pöna.

Mö ha pön hönöb r+im+in n+möl aku,
wä raŋ nugug+rön, wahax pöna.

Mö wös+im aku,
il nuŋwa diba m+d+iba r+im+döia;
j+ mö nöbö+n+ŋa p+saŋ yön+m+döi aku,
il nuŋwa diba m+den+ŋö,” r+mä.

²⁸ Haul nōbō mōlōu nōbō. God nuŋ mōnō ōlīsō ma yad nīgmīn, Sera nuŋ Aisak yōx pōn hōŋa. Mag aliō akuyōbō, God mōnō ōlīsō ma yad nīgmīn, űŋ halōu ha nuŋwa mīdōia. Makwam, űŋ Aisak rōxg mīdōia.

²⁹ Wop aku, Ebrahim ha nuŋwa nōbō mō halōu ha rīg yōx pōn hōmīdōi mag akuyōbō yōx pōn hōŋ ha aku, ōbīlōn, pīgnīŋ nōbō God Inōma rīmīn yōx pōn hōŋ ha aku nugwo nugumīn, ōlīsō wōlīm, rī gwogwam rōŋa. Makwam mag akuyōbō, weik Juda nōbō mō lo mōnō nugumīdōi bla, anīŋ nōbō mō Jisas nugw pīmīdōl bla algōr ōr rīmīdōia.

³⁰ God Mōnō aku kai kītōn yadmā, “Nag mabō rī nōlīb mō nuōmarō hogwa űŋgō yad abō. Nag mabō rī nōlīb mō ha nuŋ aku, nan mō ōdōriō pōn ha yōx pōn hōmō ha aku, ap nuŋ bli penīŋō,” rīmā.

³¹ Makwam, haul nōbō mōlōu nōbō nugwi! An nag mabō rī nōlmīd mō aku halōu ha nuŋwa mīdōlōl; an nag mabō rīmīdōl mō aku, Ebrahim ōdōriō pōŋ mō aku halōu ha nuŋwa mīdōla.

5

Naga mīdmīŋa, Krais anīŋ wobōn hōbkal pōŋ aku mī, Juda lo mōnō bla lo an yōi

¹ Krais anīŋ aŋadō wobōn hōbkal pōŋ aku, mai Juda lo mōnō i anīŋ mōnō diba yadōlaŋ, me rōn, anīŋ wobōn hōbkal pōŋa. Krais alōŋ mag aku rībyōx nugu gōr mījōŋa; hōd Juda lo mōnō aku nōbō dib űŋ i rōxg nīgmīn, nugwo nōbō mō nag mabō rībi rōxg mīdmīdmā aku, iswob hōbkal dueŋīm.

² Nī Pol űŋgō mōnō yadmīdīl kī nugw rī abōŋa! Juda ada mōnō ana pīne, rīmīdōi akuyōbō űŋgō yōwō rīŋ, űŋ űŋ űŋgō ōdōcōŋ aku, mai Krais űŋgō rī nōlīb maga nīgen.

³ Nī űŋgō iswob yad nōl rī abība rīmīdla! Nōbō piaku mōnō ana pīne, rīmīdōi akuyōbō űŋgō yōwō rīŋ, űŋ űŋ űŋgō ōdōcōŋ aku, mai űŋ Juda lo mōnō aku magalīg pōn mai diōŋa.

⁴ űŋ, “Juda lo mōnō mai rīŋ duan, God anīŋ nugwōn, ‘Nōbō mō kōmō wā nī,’ me cōnīŋō,” rōn rībyōx nugumīdōi nōbō mō piaku, Krais nugwo rōbōxōia; nōbō mō nuŋwa mīdōlōi. űŋ aliō nugumīdōi aku, Krais űŋgō uliōxōn pīb maga nīgōl.

⁵ Jī God Inōma yuōrīb an kwo mīd nōbō mō piaku, God anīŋ nugwōn, “Nōbō mō kōmō wā nī,” me cōn wop aku pōx mīdōn wā rīm nugugīrōn, rībyōx gība alīg mīdōla.

⁶ Nōbō mō Krais Jisas nugwo cīrīpōn mīdōi piaku, űŋa ōdōrōnō ōdōrōl aku hōr ap. Ap diba paŋyōbō iōr mīda: Krais nugw pōn, nōbō mō akuyōbō űŋgō madmag nīgnīŋa.

⁷ űŋ hōd yōn rī abmīdōi aku, jī weik nōbō kai űŋgō mōnō inakmōnō hōrmīdmīn nugwōn mōnō mī aku rōbōxōi?

⁸ God űŋgō yad wō rīmīd aku, nuŋ űŋgō mōnō inakmōnō aliō akuyōbō hōrmīdōl.

⁹ Nōbō mō bla ap is me rīmīdōi aku mōnō i yadōn yadōia, “Is ul mīŋi wit mag hauya wi yōj mōl dib bō alīg nīgīm, is aku keir dumīd dumīd wit mag haui aku wōl dib rōxōnīŋō,” rōia.

10 Krais pisanj nigiö nigön midöl makwam, ni riblyöx nugula, mönö na yadmidil ki ñiñ keir panj aliar nugwöña. Makwam nöbö kai nuñ hön, inakmönö hörön yadim, ñiñ rüb i rüb i yöxmidoi aku, nöbö aku mönö diba yöxön painjö öliñ höb pöna.

11 Makwam haul nöbö mölöu nöbö nugwi! Ni Krais nugw pimidoi nöbö mö bla ñigö uña ödöcine, rüloxisönjö, nöbö piaku ni ri gwogwam röloyix. Ni uña ödöcine, rüloxisönjö, Krais nuñ nöbö mö piaku ñöx nigön bi katlö watlö um sö wöroxön mönö wä aku nugumün ölisö wölölöx.

12 Makwam rüb na, nöbö inakmönö hörmün ñiñ gwogwam rimidoi, nöbö piaku ñigör anadö ödöcön aku waiö!

13 Makwam haul nöbö mölöu nöbö. Krais anij anadö wobön höbkal pönj aku, mai Juda lo mönö i anij mönö diba yadolän, me rön, anij wobön höbkal pöña. Makwam rüb aku yöxön kwönö, rüb ñiñja keir yöxön amnör rimijeñ; nöbö mö akuyöbö ñigö uliöxön, pi ösös ri ri aböña.

14 God lo mönö aku magalig pi nigliu nölmün, mönö mag panyöbö iör mida: "Nan nan keir madmag rig niglö mag akuyöbö, nöbö mö hör akwebö algör ör madmag nigö."

15 Makwam, ñiñ keir nugw ri aböña. Hön wöñö bla rig rimidoi mag akuyöbö ölisö wölan, ñiñ nuö nuö cön aku, ñiñ magalig pin bicöña.

Rüb hör yöxmidoi adaku röböxön, God Inöma riblyöx nöiön adakwör cöña

16 Makwam, ñigö yadmidla, God Inöma ñigö rüba nöiön adakwör cöña. Almijön aku mi, rüb ñiñja keir yöxön ap kib mag gwogwo rimidoi adaku röböxöña.

17 Rüb mag hogw aku, rüb mag i adöi püxp diöna, rüb mag i adöi püxp diön aku mi, cünjö cön adaku rüba maga nigen.

18 Ji God Inöma ñigö rüba nölan mag akwör cön aku, Juda lo mönö bla lo ñiñ yoi.

19 Nöbö mö rüb ñiñja keir yöx nugwön rimidoi adaku, mö kib nöbö kib rön, amnör rip yönön, mi ri gwogwam rön,

20 god inakmönö piaku höjöpälön, kij rön, nöbö mö bla ñigö rüb gwogwo yöx nugwön, nuö nuö rön, ap ñiñ bla ap ni i alig midölö rön, mi ölisö wölmün nugwön, ni keir nöbö diba mijinö, rön, nuö nuö yadön, asix du hörirör midön,

21 ap ñiñ piaku ni i röxg midöxisönjö, rön, röbö ölisö nümön u pilön, ap mag miga akwör nümön, mag nugub nugwölüba rön, mi ri gwogwam röia. Ni ñigö höd yadim mönö aku welk iswob ñigö yadmidla: nöbö mö mag akuyöbö rimidoi piaku, God ñigö pön nugwidix midenim.

22 Ji nöbö mö God Inöma ñigö rüba nölmün nugugirön rim dumid akuyöbö, nöbö mö akuyöbö madmag nigön, wahax pön, höbwab höimölüba midön, nöbö mö bla uliöxön pi ösös ri ri abön, mönö ñiñ keir yajön mag akwör rön,

23 nöbö mö bli pisanj mönö höimöliö nigön pi ri abön, nöbö mö bli ñigö ri gwogwam rin, painjö ölisö rödmijeñ. Aiön aku, lo mönö i ñigö mönö diba yaden.

24 An Krais Jisas nöbö mö nuñwa, rüb hör yöxön amnimab rimidöl mag aku röböxöla. Almädöl mag aku bi katlö watlö um sö Krais Jisas pisanj wöroxöña.

²⁵ Makwam, God Inöma nuŋ an+ŋ kömö mag yonjöbö nölmin, kömö m+döl aku mi, God Inöma ap agapim an+ŋ yajön aku, paŋ mag akwör c+n+ŋa.

²⁶ Makwam an keir ib diba m+dan, me rön, nuö nuö yadön, ap n+ŋ akuyöbö ap na alig m+döxisörjö, rön, r+byöx nugwöin+ŋ.

6

Nöbö mö bla madmag nigön, pi ösös r+ri aböña

¹ Haul nöbö mölön nöbö. Nöbö mö an bli ap kib mag gwogwo adö bli r+m+jöñ aku, n+ŋ nöbö mö God Inöma nuŋ yuö n+ŋ kwo m+d nöbö mö bla, n+gö mönö höimöliö m+da yadön, yad nöl ri ab+ŋ, yörbö m+d ri ab+ŋ. “Wop bli an kwo algör ör r+ba maga rö,” rön, nugw ri aböña.

² Nöbö mö ana bli ömörö p+m+d+ŋ, n+gö uliöxön nugwid+x m+d+ŋ, n+ŋ m+d ri ab+ŋ. Akuyöbö aiöñ aku, Krais lo nuŋ rig yadm+d mag akuyöbö cöña.

³ An keir ap wä i m+döl. Nöbö mö bli, an keir nöbö mö wä me cöñ aku, inakmönö höcöña.

⁴ Nöbö aku nöbö wä mönö n+ nöbö wä, me rön, aliö r+byöx nugum+jeñ; n+ keir mag wä rilönö mag wä röiö, rön, r+ akwör yöx nugwöña.

⁵ Aku agapim: an paŋ paŋ ömörö hör+rör m+d aku nugwön, pödpöd pödpöd rön m+d ri abn+ŋ aku, an keir nugw ri abn+ŋa.

⁶ Makwam nöbö mö Krais mönö wä yad nöl+m+döi bla, nöbö mö mönö aku nugum+döi bla, mönö yad nöl+ib nöbö mö piaku n+gö uplöböl+ŋ; ap wä n+ŋa m+d bla n+gö bli nuöm n+g nöl+ŋ.

⁷ Makwam, God nöbö u, n+ ap kib mag gwogwo c+n aku nugwen+ŋö, rön, nugum+jeñ. C+n+ŋ mag akuyöbö, an+ŋ painjö kwo algör cöna. An nugwöla, ap yun+ŋ akwör p+liöx rag hön+ŋa; hör ap bli p+liöx rag hön+ŋ.

⁸ R+ba ana keir yöx nugwöl akuyöbö ap yun+ŋö, c+n+ŋ aku, ödöi gwogwo du girön, aŋadö p+n b+rön, r+n öim yönm+d möla dub mag aku p+liöx rag hön+ŋa. Makwam God Inöma r+ba nöl aliar ap yun+ŋö, c+n+ŋ aku, God Inöma an+ŋ raŋ, kömö öim m+d+ib mag aku p+liöx rag hön+ŋa.

⁹ Makwam, ip+m+n nugug+rön, mag wä r+ ri aböl mag akwör röböxöin+ŋ, kwockwoc pal ap yuön, mai ap mag wä p+liöx rag hön+ŋa.

¹⁰ Makwam ap n+m+ib aku ö+isö p+löl wop ki, nöbö mö Krais adö m+döi bla n+gö p+ ri ab+ib maga r+m+jön aku, p+ ri abn+m. Makwam nöbö mö hör piaku n+gö magalig paŋ mag akwör c+n+m.

Krais an nöx nigön bi katlö watlö um sö wöröxöŋ akwör ap dib+m

¹¹ N+ yadmön, nöböhöd na i köp ki kai kita. Makwam weik imag na keir kai kitm+d+l aku mi, mönö mag dib dib akuyöbö kai kitm+dla.

¹² Nöbö m+x+ña akwör nugwön, aku mag wä, aku mag gwogwo, me r+m+döi nöbö bla, usus rön uña ödöc+ne, r+m+döia. An Krais bi bi katlö watlö um sö wöröxöŋ mönö aku yad+ŋ, Juda nöbö bli ö+isö rödön an+ŋ ri gwogwam cöñ+ŋö, rön, ipöxön aliö yadöia.

¹³ Uñ n+ŋa keir ödöröi aku, ji Juda lo mönö bla magalig mai duölöi. N+gö uña ödöc+ne, r+m+döi aku, mai n+ŋ wahax pön, Juda nöbö bli n+gö yajöña, “An yadm+n mönö ana pön m+x+n n+ŋa al aliö röinö,” cöña.

¹⁴ Makwam n+ ap paŋyöbö iör r+byöx nugwön wahax p+m+dla: Jisas n+ nöx nigön bi katlö watlö um sö wöröx+m, n+ p+saŋ wöröx+ma aku nugwön mi, wahax p+m+dla. Nuŋ p+saŋ wöröx+m aku, nöbö aŋadö wöröx akuyöbö

alig m+dmön, nöbö mö mögöriþ kiþyöbö ap ñiŋ wahax p+midöi bla, n+ wä röi. Makwam nöbö mö piaku algör n+ nugum+n, n+ hör ap i röxg n+gm+n, nöbö aŋadö wöröx nöbö i röxg m+dla.

¹⁵ Uña ödörönö ödöröl aku hör ap. Makwam God r+m+n, nöbö mö yonyöbö wöxnö n+gön nöbö mö nuŋwa m+döl aku ap dib+m.

¹⁶ Mönö yadm+dil ki mai dum+döi nöbö mö bla akwör ñiŋ Isrel nöbö mö God nöbö mö nuŋwa ödöriö. God ñigö uliöxön p+ ri aban nugug+rön ñiŋ tar m+d ri ab gi mijöña.

¹⁷ N+ mönö mag paŋyöbö i m+d aku ñigö yad+ba r+m+dla. Jisas mönö wä aku yadmön, n+ palm+n adlöi bla m+d aku m+, nöbö bli hön n+ ömörö bli p+ nölöliŋ.

¹⁸ Haul nöbö mölöu nöbö n+ bla. Nöbö Dib ana Jisas Krais ñigö uliöxön, p+ ösös r+ ri abön nugwid+x mijöna. Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

Pol Epesas nöbö mö ñigö köp kai kītōŋa

¹ Nĩ Pol. God nĩ yad ñigmin, Krais Jisas mönō wā pōn dub nöbö i mĩdōn, ñigö God nöbö mö nuŋwa taun dib Epesas mĩdōi bla, köp kĩ kai kĩtmĩda.

² God Acō an aipam, Nöbö Dib Jisas Krais aipam, ñigö uliōxōn pĩ ri abĩŋ, ñĩŋ mĩd ri abōña.

Krais pĩsarŋ mĩdōl aku, nuŋ inōm ana ap wā nōlmĩda

³ Nöbö Dib ana Jisas Krais Nuō nuŋwa God nugwo ri ablaŋe cĩnĩm. Nuŋ Ha nuŋwa nugwo agal abmĩn hōn anĩŋ pĩmĩn mĩ, nugwo cĩrĩpmĩn, adōx yōd rōul adō kau sō ap wā wā mĩd akuyōbö magalĩg inōma anĩŋ nōla.

⁴ Mōgōrĩb maduar ōr ib hōr i rĩ ñigōlōŋ wop aku God yadōŋa, “Krais nöbö mö nuŋwa mĩjōñ akuyōbö, ñĩŋ nöbö mö lei gudogudō, nöbö mö hōlul mĩdōl nĩ bla mĩjōñĩŋō,” rōŋa.

Makwam, maduar ōr ib hōr i God nöbö mö madmag ñigōn,

⁵ rĩb nuŋ akwōr yōx nugwōn yadōŋa, “Ha na Jisas Krais ñigö pōn nöbö mö akuyōbö, halōu ha na keir rōxg mĩdĩŋ, nĩ keir ñigö pōn rĩg winō,” rōŋa.

⁶ Aliō rōn, Ha madmag yōbö nuŋ aku amĩn agal abmĩn hōn, anĩŋ pĩ Nuō imag rola ñigōŋ aku mĩ, an wā rĩmĩn nugugĩrōn ib nuŋwa yadĩŋ adōx sō duan.

⁷ Jisas Krais hañ nuŋwa pĩnmĩn wōrōxōn anĩŋ wobōn hōbkal pĩmĩn, God, Nöbö wā ōdōrĩō aku, anĩŋ mĩ gōj uliōxōn, ap kib mag gwogwo rōl bla nugwōn rōböxa. Makwam, an nugumĩn God nuŋ nöbö mö bla mĩ gōj uliōxa.

⁸ God nuŋ rĩbyōx nugw rĩ abōn ap akuyōbö magalĩg nugw aku, anĩŋ ap wā wā piaku amnĩmab nōla.

⁹ Makwam God nuŋ Krais pĩsarŋ agapĩm rĩba rōŋ aku, ap umadiō mĩdmĩd aku anĩŋ wōxnō yadĩm nugwōla.

¹⁰ God wop mai yad ñigōŋ wop aku, ap adōx yōd rōul adō kau sō aipam, ap mōgōrĩb il kĩ aipam, Krais paŋyōbö akwōr nuŋ magalĩg nugwidĩx mĩjōna.

¹¹ God nuŋ keir rĩbyōx nugwōn yad ñigōŋ aku, magalĩg rĩba rĩmĩda. God nuŋ keir rĩbyōx nugwōn yad ñigōŋa, an Krais cĩrĩpōl nöbö mö bla, nöbö mö nuŋwa keir wōxnō ñĩgnĩŋa. God nuŋ maduar ōr ib hōr i aliō rĩbyōx nugwōŋa.

¹² Nuŋ alōŋ mag aku, an nöbö mö Krais nugwo hōd nugw pĩmĩŋ bla, God ib nuŋwa yadĩŋ bĩl sō duan, me rōn, rōŋa.

¹³ Makwam ñĩŋ kwo algōr ōr, Krais mönō wā, nöbö mö kōmō pĩb mönō mĩ aku nugw pĩmĩn, God ñigö pōn, Inōm Leia yuō ñĩŋ kwo ñĩŋ gōn, Krais nöbö mö nuŋwa ōdōrĩō yad ñĩga.

¹⁴ God Inōma yuō an kwo mĩd aku mĩ, an nugwōla, God ap wā wā nöbö mö na mai nōinō, rōŋ, ap bla, an mai pōn mĩd ri abnĩŋa. Makwam, God ib nuŋwa yadĩŋ bĩl sō duan.

Pol nuŋ God hōjōpalōŋa

¹⁵ Makwam, nĩ hōd nugumōn, ñĩŋ Nöbö Dib Jisas nugw pōn, nöbö mö nuŋ bla ñigö madmag ñĩgmĩdōi aku,

¹⁶ nɪ ñigö uplöböi; öim öim ñigö, me rön, God nugwo ri ablanje rön, höjöpäl gɪr mɪdla.

¹⁷ Nöbö Dib ana Jisas Kraiss God nuɲ aku, Acö Nöbö wä keiryöbö aku, nugwo öim yad nugwön yadmɪdla, nuɲ Inöma ñigö nöiöna nugwön Inöma nuɲ ñigö rɪb wä nölön, God nuɲ nöbö pödiöm mɪd aku ñigö yabuan, ñɪɲ God nugwo nugw ri aböña.

¹⁸ God höjöpälön yadmɪdla, nuɲ madmag ñɪɲa yuö kwo mil nuɲwa mǎp ixan, Kraiss nöbö mö nuɲwa ap wä keiryöbö nöliɓa rɪmɪd aku nugwöña. Ap wä aku nöinö, rön, God ñigö yad wö röña mɪ.

¹⁹ God höjöpälön yadmɪdla, nuɲ madmag ñɪɲa yuö kwo mil nuɲwa mǎp ixan, nuɲ Nöbö ölisö keiryöbö ödöriö rɪmɪn, an nöbö mö Kraiss mönö wä nugw pɪmɪdöl bla ölisö aku pɪb maga rɪ aku nugwöña. Ölisö aku God inşö nuɲ akwör mɪda.

²⁰ Kraiss anjadö wöröxm, God ölisö nuɲ mag akwör Kraiss pabɪl nölön, adöx yöd röul adö kau sö pön wölu imag mɪrɪx nuɲwa adö ñigöña.

²¹ Kraiss nuɲ du God pɪsan römiɪd gɪ mɪd aku, inöma adöx yöd röul adö kau sö höd nugwidɪx mɪdmɪdöi bla aipam, inöma adöx yöd röul adö kau sö mai nugwidɪx mɪjön bla aipam, ib ñɪɲa magaliɰ il yöra bö mɪdmɪn, Kraiss ib nuɲwa mɪ bɪl sö mɪdmɪn nugugirön, magaliɰ mo nuɲwa mɪda.

²² God nuɲ nöbö mö ap bla magaliɰ pɪ Kraiss moa ñigöña. Makwam an Kraiss nöbö mö nuɲ bla magaliɰ, God nuɲ Kraiss nugwo yöcmaca yad ñigöña.

²³ An Kraiss nöbö mö nuɲ bla Kraiss mɪxɪñ nuɲwa mɪdöla. Kraiss yöcmaca aipam mɪxɪña aipam mɪd maku pal.

2

Kraiss nuɲwör rɪmɪn, an kömö mɪdöla

¹ ñɪɲ ap kib mag gwogwo rɪmɪdim aku, ñɪɲ nöbö mö anjadö wöröx nöbäpö röxg mɪdmɪdöia.

² Nöbö mö mögörib il kɪ ap kib mag gwogwo rɪmɪdöi mag akuyöbö, ñɪɲ keir höd algör ör rɪmɪdöia. Höd wop aku, inöm adöx sö mɪdöi bla nöbö dib ñɪɲa rɪg rɪ mag akuyöbö, ñɪɲ kwo algör ör rɪmɪdöia. Inöm aku nuɲ nöbö mö God Mönö yöxmɪdölöi bla yuö ñɪɲ kwo mɪda.

³ Makwam höd an magaliɰ paɲ mag akwör rɪmɪdmɪɲa. Rɪb ana keir yöx nugumɪdmɪɲ mag akwör rɪ girön, rɪb hör bli yöx nugub maga ñigölmɪn, ap kib mag gwogwo akwör rɪmɪdmɪɲa. Makwam, nöbö mö bla rɪ gwogwam rɪm, God ñigö painö öliɲ höb diba nöliɓa rɪmɪd mag aku, an algör ör rɪmɪdmɪɲa.

⁴⁻⁵ Makwam, an nöbö mö anjadö wöröx nöbäpö röxg mɪdmɪn, God pɪsan mɪdɪb maga ñigölmɪn, God nöbö mö öim öim liɓ pɪlim nugw Nöbö aku, anɪɲ madmag ödöriö ñigön, Kraiss pɪsan kömö pa. God nuɲ ñigö liɓ pɪlim nugw aku mɪ, ñigö kömö pa.

⁶ God anɪɲ Kraiss pɪsan pabɪl nölön, adöx yöd röul adö kau sö pön wölu Kraiss Jisas pɪsan römiɪd nölöña.

⁷ Makwam God alöɲ mag aku, nöbö mö mai yöx pön höñ bla, ñɪɲ God nuɲ anɪɲ ñöx ñigön Kraiss Jisas nugwo agal abön, anɪɲ rɪ ri abön aku nugwön,

God nuŋ nōbō wā keiryōbō ōdōriō, nōbō mō mī gōj uliōx aku nugwīŋ, me rōn, aliō alōŋa.

⁸ God űigō uliōxōn kōmō pa. Krais mōnō wā aku nugw pim aku mī, nuŋ aliō alōŋa. Makwam űiŋ Krais nugw pimīn űigō pa aku, ōlīsō ana keir rīmīn anīŋ pō, rōn, yadmījeñ. God nuŋwōr űigō ap wā aku hōr nōla.

⁹ űiŋ Krais nugw pim űigō pa aku, űiŋ ap wā i rōlim. Makwam, ib űiŋa keir yadīŋ bīl sō dubā maga űigōl.

¹⁰ Makwam God anīŋ pōn Krais Jisas nōbō mō nuŋwa rī űigōŋ aku, God maduar ōr rībyōx nugwōn, an kōmō paŋ, an piōŋō nōbō mō bla űigō pī ōsōs rī rī abīŋ, me rōn, anīŋ aliō alōŋa.

Krais nuŋ Juda nōbō mō bla pōn, Juda nōbō mō yōi bla pīsaŋ pī űigliu nōlōŋa

¹¹ űiŋ nugwōia, nuō nuōm űiŋ bla Juda nōbō mō yōia nugwōn űigō yōx pōn hōmā aku, űiŋ kwo algōr ōr Juda nōbō mō yōi. Juda nōbō mō bla ib űiŋa keir yadōn, ‘uñā ōdōrō’ rīmīdōia. Nōbō piaku űiŋ mīxīñ akwōr aliō alōia. Makwam űigō Juda nōbō mō yōi bla iba yadōn, ‘uñā ōdōrōlō’ rīmīdōia.

¹² Makwam uplōbmījeñ. űiŋ hōd Krais ada bli mīdōlim; űiŋ Isrel il aku rīŋadō mīdmā; God mōnō ōlīsō ma yad űigōŋ aku nugwōlim; űiŋ mōgōrīb il kī mīdmā, jī God nugumīdōlim.

¹³ Hōd God mīdīm űiŋ pad mīdmā, jī weik Krais hañ nuŋwa pīnōŋ aku mī, Krais Jisas pīsaŋ God mīd il yōra hōia.

¹⁴ Makwam, Krais Jisas nuŋ wōrōxōŋ aku dōŋō, an Juda nōbō mō bla, Juda nōbō mō yōi bla rīb gwogwo yōxōn nuō nuō rīmīdōl kul mībīl yōbō aku, Krais nuŋ mī hajal abōn, il mōs pī űigliu nōl űīgmīn, an il paŋyōbō iōr mīdōla.

¹⁵ Krais Jisas mīxīñ űigōn wōrōxōŋ aku dōŋō, Juda lo mōnō adadō bla magalīg aŋadō pōrōŋa. Krais Jisas wōrōxōŋ aku, mai Juda nōbō mō bla il aku keir, Juda nōbō mō yōi bla il aku keir mīdōn nuō nuō reñ; nōbō mō piaku magalīg il paŋyōbō iōr mīdōn tar mījōñīŋō, rōn, wōrōxōŋa.

¹⁶ Krais Jisas mīxīñ nuŋwa bī katlō watlō um sō wōrōxōŋ aku, il mōs hogwa pōn God pīsaŋ űigliu nōlōŋa; nuō nuō rīb mag aku aipam pīl pal űigōŋa.

¹⁷ Hōd mī hōrīrōr mīdmīdōl aku, jī God pīsaŋ űigīō paŋōr mīdīb mōnō wā mag aku Krais Jisas nuŋ rag duōn, űigō nōbō mō pad piaku mīdmīdōi bla yad nōlōn, an Juda nōbō mō womiōx mīdmīdōl bla yad nōlōn, rōŋa.

¹⁸ Krais Jisas ubalīja anīŋ adō paŋyōbō rōdōŋ aku, God Inōma nuŋ paŋyōbō mīd akwōr rīmīn, il an hogwa mōsōr Acō mīd yōra dub maga ra.

An Krais Jisas adō mīdōl bla, God ram nuŋwa rōxg mīdōla

¹⁹ Makwam, weik nōbō mō mōgōrīb hōr piakuyōbō rōd hōn mīdmīdōi mag akuyōbō rōxg mīdōlōi. Nōbō mō bīl gī yōnmīdōi akuyōbō mīdōlōi. God nōbō mō nuŋwa hōdyōbō piaku pīsaŋ rōbōn, nōbō mō nuŋwa ōdōriō mīdōia.

²⁰ Makwam, an God hōjōpalīb rama rōxg mīdōla. Krais Jisas rama alīg pī gī mīdīb padō dib mībīl yōbō bō mīda. Jisas mōnō wā pōn dub nōbō bla aipam, God mōnō yadīb nōbō bla aipam, ram padō ulmīdō rīb rīb bla

pɪlmɪdöi mag akuyöbö alig mɪdöia; ram möxnö yöx gɪm rɪg mɪd akuyöbö ñɪŋ alig mɪdöia.

²¹ Krais Jisas rama alig pɪ gɪ mɪdɪb padö dib mibɪl yöbö bö mɪdan, ram aku magalig ñigliu nölan dib röxön, Nöbö Diba höjöpaltɪb ram lei nuŋwa ñigöna.

²² Makwam, ñɪŋ Epesas nöbö mö Krais adö mɪdöi bla, God nuŋ ñigö kwo algör ör pɪ ram aku pɪsan pɪ ñigliu nöln ñigan, God Inöma nuŋ hön ram aku mɪjona.

3

Pol Krais mönö wä aku Juda nöbö mö yöi bla yad nölmɪda

¹ Nɪ Pol, Krais mabö rɪ nöln gɪrön, ñigö Juda nöbö mö yöi bla yad nöln yönmön, nöbö mö bli nɪ nugumɪn ölsö wölɪm nag ñigɪm mɪdla.

² Makwam ñɪŋ mödö nugwöia, God nɪ uliöxön mönö wä nuŋwa nɪ yad nölm, nɪ mönö wä aku ñigö yad nöln yönmɪdla.

³ God nɪ uliöxön, mönö nuŋwa höd umad gɪ mɪdmɪda bli nɪ yabumɪn nugum aku, mönö bli köp kai kɪtla.

⁴ Ñɪŋ mönö kai kɪtmɪdɪl kɪ nugw rɪ abön mɪ, God maduar ör ib hör i Krais mai rɪg cön akuyöbö yad ñigö mönö aku nugwön, nɪ mönö höd umadiö mɪdmɪd aku nugw rɪ abön rɪmɪdɪl aku nugwöia.

⁵ God Inöma nuŋ anɪŋ Jisas mönö wä pön dub nöbö nuŋwa keir bla aipam, God mönö yadɪb nöbö nuŋwa keir bla aipam, wöxnö yadön rɪba nölm, mönö nöbö mö höd nugumɪdölöi aku nugwöla.

⁶ Mönö umadiö mɪdmɪd aku aliö mɪda: Juda nöbö mö bla aipam, Juda nöbö mö yöi bla aipam, God ap wä nöbö mö nöinö röŋ aku pöña. Ñɪŋ il mös mɪxɪñ paŋyöbö akwör mɪdmɪn, God nuŋ Krais Jisas yad abön, nöbö mö ñigö rɪ rɪ abnö röŋ mönö wä aku mönö ñɪŋ magalig. Krais Jisas mönö wä aku maku pal.

⁷ God Nöbö ölsö ödöriö aku nɪ uliöxön pɪ rɪ abön, ap wä hör nöln, nɪ Krais mönö wä aku mabö rɪ nöln nöbö i yad ñigɪm mɪdla.

⁸ God nöbö mö nuŋ bli nöbö mö dib, bli nöbö mö ulmɪdö. Nɪ nöbö ulmɪdö ödöriö aku, jɪ God nɪ uliöxön rɪ rɪ abmɪn, Juda nöbö mö yöi bla ñigö Krais anɪŋ pɪ ösös rɪ rɪ ab mönö wä aku yad nöila. Mönö aku rɪba pöröl.

⁹ Makwam God nuŋ mögöriɪb il kɪ mɪd ap bla, ap adöx yöd röul adö kau sö mɪd ap bla, magalig rɪ ñigöŋ aku, nuŋ keir rɪmɪn mönö aku umad gɪ mɪdöŋa. Makwam wopik God nɪ yad ñigɪm, nɪ mönö umad gɪ mɪdmɪd aku ñigö nöbö mö akuyöbö magalig wöxnö yad nölmɪdla.

¹⁰ God alöŋ mag aku, wopik Krais cöc nuŋwa nöbö mö mögöriɪb il kɪ mɪdöi bla rɪm nugugirön, ejol adöx yöd röul adö kau sö nugwidɪx mɪdöi bla, God nuŋ nugw rɪ ab Nöbö aku nugwɪŋ, me rön, aliö alöŋa.

¹¹ God alöŋ aku, nuŋ maduar ör ib hör i aliö rɪbyöx nugwöŋ mag akwör, Nöbö Dib ana Krais Jisas nugwo yad abön, ap aku alöŋa.

¹² Krais Jisas nugw pön cɪrɪpöl aku mɪ, God nugwo ipöxöinɪŋ, rɪbyöx gɪba nuŋ mɪd il yöra dinɪŋa.

¹³ Makwam, ñigö yad nöl yönmidmön, nî rî gwogwam rîmîn, ömörö pön öliöx mîdîl aku, rîb mîga yöxmîjeñ; nî ömörö pön öliöx mîdla, jî God ñigö ap wâ nöiöna.

Krais nuñ nöbö mö mî ödöriö madmag nîga

¹⁴ Adakwör nî Acö nugwo höxmax yuön höjöpalmîdla.

¹⁵ Acö nuñ keir rî nîgmîn, yam mögöriö il kî mîdöi bla aipam, yam adöx yöd röul adö kau sô mîdöi bla aipam, an magaliḡ yam nuñwa mîdöla.

¹⁶ Acö God höjöpalmîdla, nuñ Nöbö mil wâ keiryöbö aliḡ, imag nuñwa ap wâ ödöriö mîd aku mî, nuñ Inöm nuñwa ñigö nölan, höbwab rîb madmag yuö ñîñ kwo gö mîdan.

¹⁷ Acö God höjöpalmîdla, ñîñ Krais nugw pîñ, Krais madmag yuöriö ñîñ kwo mîdan. Nî höjöpalmîdla, ñîñ ap agapîm rîba rîmîdöi aku, God aipam nöbö mö bla aipam madmag nîgön rîmîjöña.

¹⁸ Nî höjöpalmîdla, ñîñ aipam Krais nöbö mö bla aipam magaliḡ, Krais nuñ öim nöbö mö mî ödöriö madmag nîg aku nugw ri aböña.

¹⁹ Nî höjöpalmîdla, Krais nöbö mö bla mî ödöriö madmag nîg aku nugwöña. Jî akwör yöi. Nî höjöpalmîdla, God nuñ ñigö mî ödöriö madmag nîg aku, höbwab rîb madmag yuöriö ñîña keir kwo nugwöña. Makwam, God nuñ keir yuöriö ñîñ kwo aja wölöna.

²⁰ An God nugwo yad nugwöña, jî riḡ yad nugunîñ mag akuyöbö akwör ren; an riḡ rîbyöx nugunîñ mag akuyöbö akwör ren. Ölisö mag nuñwa keir aku yuö an kwo usösör rön mî ödöriö rî ri aböna.

²¹ Makwam, an Krais Jisas nöbö mö nuñwa cöc nuñwa mîdön nugwo cîrîpön mîdöl bla, ib nuñwa öim öim yadîñ bîl sô duan! Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

4

Krais mîxîñ nuñwa nîgliu nöl ḡ mîjöña

¹ Nî Nöbö Diba mabö rîmön nî nag nîgmîn mîdîl aku, mönö yadmîdîl kî nugwöña. God ñigö nöbö mö wâ na mîjne, rön, pön aku, ñîñ kwo pañ mag akwör rîmîjöña.

² Nöbö mö diba mîdölîñö, rön, ölisö rödmîjeñ; nöbö mö höimölîb wâ bla mîjöña. Ñîñ mönö höimölîö mîda nîgön nuö nuö madmag nîgöña.

³ God Inöma ñigö pî nîgiö pañör nîgmîn, nîgliu nöl ḡ mîdöi akuyöbö, pañ mag akwör rön tar mîjnîñö, rön, rîñ duan.

⁴ An Krais nöbö mö nuñwa mîxîñ pañyöbö iör mîda. Inöm aku pañyöbö iör mîda. Ñîñ magaliḡ ap wâ pañyöbö iör mai pîñîñö, rön, rîbyöx ḡba aliḡ mîdöia. God nuñ ap wâ aku nöinö, rön, ñigö yad wö röña.

⁵ Nöbö Dib an aku pañyöbö iör mîda. Krais nugw pîb ödöi aku pañyöbö iör mîda. Röbö palîb îla aku pañyöbö iör mîda.

⁶ Nöbö mö mîdöi bla magaliḡ, God ñîña pañyöbö iör, Acö ñîña pañyöbö iör mîda. Nuñ nöbö mö akuyöbö magaliḡ Nöbö Diba mîda. Nuñ nöbö mö yad nîgmîn, ñîñ magaliḡ mabö nuñwa rîmîdöia. Nuñ nöbö mö akuyöbö magaliḡ yuöriö ñigö kwo mîda.

⁷ Makwam Krais anîñ pañ pañ hörîrör ap wâ keiryöbö i nuöm nîg nölmin pöla.

⁸ Makwam, God Mönö aku kai kitön yadmä,
 “Nuñ mögöriḅ bīl sō duōñ wop aku,
 kwolmal nuñ bla nag nigōn,
 ñigō pōn pīxip duōn,
 nöbö mö bla ñigō ap wā wā nölö,” rīmā.

⁹ Nuñ mögöriḅ adōx yōd röul adō kau sō duō, rim mönō aku, ila pōdpōd rīg mīd? Mī nuñ höd mögöriḅ yuō bö pīn duōn, mai mögöriḅ adōx yōd röul adō kau sō wōluōña.

¹⁰ Makwam an nugwōla, nöbö mögöriḅ yuō bö pīn duōñ, nöbö akwör adōx sō wōluōn, adōx yōd röul adō kau sō yōraku wōl duōña. Alōñ aku, mögöriḅ yuō bö aipam, mögöriḅ adōx yōd röul adō kau sō aipam, mögöriḅ magalīg diñö, rōn, alōña.

¹¹ Nöbö akwör nöbö mö nuñwa ap wā wā nölōn, bli yad nigmīn, Jisas mönō wā pōn dub mabō aku rīmīdōia; bli God mönō yadīḅ mabō aku rīmīdōia; bli nöbö mö Kraiḥ nugwo nugwōlōi bla ñigō Kraiḥ mönō wā aku yad nōlmīdōia; bli nöbö mö Kraiḥ nugw pīmīdōi bla ñigō nugwidīx mīdōn, yad nöl ri abmīdōia; bli nöbö mö halōu ha bla ñigō Kraiḥ mönō wā aku yad nōlmīdōia.

¹² God nöbö mö nuñwa mabō nuñwa rīñ, Kraiḥ mīxīñ nuñwa dib rōxōn gö nīgañ, me rōn, nöbö mö nuñ bla ñigō ap wā wā piaku nōla.

¹³ Kraiḥ mīxīña gö nīgañ, an magalīg mīxīñ pañyōbö i rōxg mönō wā nuñwa nugw pōn, God Ha nuñwa nöbö pōdiōm mīd aku nugw ri abōn, an halōu ha ulul rōxgīḅ yōi, nöbö mö dib Kraiḥ nuñ keir rīg mīd akuyōbö rōxgnīña.

¹⁴ Almiñōn aku, mai an halōu ha ulul rōxgība mīdōinīñ. Nöbö God Mönö yadmīdōlīñö, rōn, mönō adadō piaku piaku pī pōrōn inag inag inakmōnō hörmīdōi bla, anīñ hödala pōn ban yuō dība pī hōuōilmel rīmīd mag akuyōbö reñ.

¹⁵ Makwam, an nöbö mö bla ñigō madmag nigōn mönō ma akwör yadōn, ap agap apīm cīñīñ aku, Yōcmaca agapīm rōx aku rībyōx nugwōn, pañ mag akwör cīñīña. Yōcmaca aku mī Kraiḥ.

¹⁶ Kraiḥ yōcmaca mīdīm, mīxīñ rīḅ keir bli rīḅ hörīr bli nuō nuō madmag nigōn, mabō malō malō rīm, lōxlō du mīxīñ rīḅ malō malō pī nigliu nōlmīn, mīxīña magalīg dib rōxōn, gö nigōna.

Kraiḥ nöbö mö nuñwa mīdōl aku mī, mag yōnyōbö rol aku cīñīña

¹⁷ Makwam, Nöbö Dība mönō nuñ aku pōn ñigō mönō ölisō yadōn yadmīdla: nöbö mö God nugw pōlōi bla rīg rīmīdōi mag akuyōbö rīmījeñ. Nöbö mö piaku rīḅ ñīña mīdōl.

¹⁸ Ñīñ pīxmag yuō adō mīdōia. Ñīñ rīḅ i mī mīdōl. Rīḅ madmag ñīña keir pīx pīlīm mönō nugwōlōi. Makwam, God kömō mag nuñwa yuō ñīñ kwo mīdōl.

¹⁹ Ñīñ ap kib mag gwogwo agap apīm rīmīdōi piaku möigw yōxōlōi. Makwam, ñīñ ap kib mag gwogwo amnōr rīp duōn duōn, wopik ap kib mag gwogwo yōnyōbö bli rīñö, rōn, uplōb amnōr rīm dumīda.

²⁰⁻²¹ Makwam ñīñ mag gwogwo rīmīdōi mag aku, an Kraiḥ mönō wā aku ñigō yad nōlmīn nugw pīmā aku, Kraiḥ nuñ ñigō mag adaku cīñö, rōn,

yadölön. An ñigö mönö mî ödöriö yad nölmiñ mönö piaku pañ Jisas nugwör yadmîda.

²² Ñiñ ap kib mag gwogwo höd rîmîdöi aku, rîb madmag ñiñ pîx piöna. Makwam, ap kib mag gwogwo rîmîdöi aku añađö röböxöña.

²³ Rîb wä yonyöbö adakwör yöx nugwöña.

²⁴ Makwam God ran ñiñ nöbö mö yonyöbö mîdîb maga ra. Makwam, ñiñ mag yonyöbö adaku pî rîb ñigön, God kömö wä mîd aliö akuyöbö, nuñ lei gudogudö rîg mîd aliö akuyöbö, akwör mîjöña.

²⁵ Makwam, an magaliğ Krais mîxîñ nuñwa panyöbö akwör mîdöl aku mî, ñiñ magaliğ nöbö mö bla mönö inakmönö hörön yadmîdöi adaku röböxön, mönö ma akwör yajöña.

²⁶ Wop bli nöbö mö ñigö rî gwogwam rîñ ñiñ ölisö wöiöna. Jî ölisö wölañ, ap kib mag gwogwo rîmîjeñ. Aliö ölisö wölañ nugugu gîrön mîdîñ, naiö röđîp pîñ duölañ.

²⁷ Nöi mîjön aku, kîjaki ñigö rîb gwogwo nölañ, ap kib mag gwogwo rîbä maga ra.

²⁸ Ñiñ nöbö mö bli ap kib pîmîdöi aku mai ap kib pöliñ; ölisö ñigö keir mabö rön ap maga mîdañ nugugîrön, bli pîliöx nöbö mö lîlîb mîdö bla nöliñ.

²⁹ Ñiñ mönö yadîba rîmîdöi aku, mönö gwogwo bli yadmîjeñ. Mönö wä nöbö mö nugwön, God nugwo cîrîp ri abîb mönö bla akwör yajöña.

³⁰ God wop maiyöbö aku anîñ añađö pîñö, rön nugw ñigön, Inöm Lei nuñwa höd yad abmîñ hön yuö ñigö kwo mîd aku mî, mag gwogwo rön God Inöm Lei nuñwa ömörö nölmiñ.

³¹ Höbwaba gwogwo ran, nöbö mö bli nugwîñ ölisö wölañ, ölisö rödön, mönö nuö nuö yadön, nöbö mö yad höimöuön, rî gwogwam rîmîdöi mag akuyöbö magaliğ röböxöña.

³² Makwam painö painö uliöxön, madmag ñigöña. Ñiñ Krais adö mîdîm, God ñigö ap kib mag gwogwo rîmîdöi aku nugwön röböx mag akuyöbö, ñiñ kwo algör painö painö mag gwogwo ñiñ röböxöña.

5

Mil rol aku yöniña

¹ Ñiñ God halöu ha madmag yöbö wä nuñwa mîdöi aku, God nuñ rîg rî mag akwör cöña.

² Krais anîñ nöbö mö madmag ñigön, God nugwo ap wä rag hö höjopal nölîm höliñ wä hö mag aliö akuyöbö, anîñ ñöx ñigön bî katlö watlö um sö wöröxöña. Krais alöñ mag aku nugwön, ñiñ keir pañ mag akwör rön, nöbö mö akuyöbö ñigö madmag ñig gîr mîjöña.

³ Makwam ñiñ God nöbö mö nuñ keira ödöriö mîdöi aku, mö kib nöbö kib rön, piaku piaku yönön amnör rön, ap wä ñiñ bla nî pîñö, rön, rîmîdöi mag adaku magaliğ añađö röböxöña.

⁴ Ñîlön ñigön, mönö gwogwo yadön rîmîjeñ. Mönö aliö akuyöbö mî yadmîjeñ. Ñiñ God nugwo ri ablane cöña.

⁵ Nugw ri abõña: nöbö kib mö kib rîmîdöi nöbö mö bla aipam, piaku piaku yõnõn amnör rîmîdöi nöbö mö bla aipam, ap wä ñîñ bla ñî pîñö, rön, rîmîdöi nöbö mö bla aipam, ñîñ God Krai nuarö hogwa mögõrîb adõx yöd röl adõ kau sö nugwidîx mîdöi yöraku mî dueñ. Ñîñ ap kib mag gwogwo piaku rîbyõx nugumîdöi aku, ap piaku god ñîña nîga.

⁶ Mag gwogwo yadîl pik, nöbö mö bli ñîgõ inakmönö hörön yajõña, “Ap piaku ap kib mag gwogwo yõi, wõhõ,” cõña. Ñîgõ inakmönö hörîñ nugwön rîbâ nîg aku, nugw ri abõn mönõ ñîña yõxmîjeñ. Ap kib mag gwogwo yadîl pik rîñ, God õlîsõ rödön ñîgõ mî rî gwogwam cõña.

⁷ Mönö ñîña nugwön ñîñ pîsan yõnmîjeñ.

⁸ Höd ñîñ pîxmag yuõ piaku mîdmîdöi aku, jî weik ñîñ Nöbö Diba nöbö mö nuñwa wõxnõ ñîgõn mil rol nuñwa mîdöia. Weik mil rol nuñwa mîdöi aku, nöbö mö mila yõnmîdöi akuyõbö yõñõña. Mil halõu ha rôxg mîjõña.

⁹ Mil mag aku ap mag wä wä mîga akwör yaxõna: mag wä rî rî abîb maga hörîrör mîga ödörîo yaxõna; ap agap apîm God nugwan wä cõn ap piaku magalîg yaxõna; ap agap apîm mör mîda õim õim yaxõna.

¹⁰ God nugwo wä cõn adakwör nugw ri abõn rîñ duan.

¹¹ Pîxmag yuõ yõnõn ap kib mag gwogwo rîmîdöi mag aku ñîñ pîsan rîmîjeñ. Ap kib mag gwogwo rîmîdöi aku mil pöran yadîñ nugwîñ.

¹² Ñîñ ap kib mag gwogwo umadiõ rîmîdöi aku, an ap piaku mönõ akwör yajîññ aku, möigw hõña.

¹³ Ruõ lõumîñ magalîg wõxnõ nugwõla. Makwam mag aliõ akuyõbö, God mil nuñwa hõm, ap agapîm umadiõ rîmîdöi aku wõxnõ nugwõña.

¹⁴ Mila hõm, magalîg nugwõla. Mag aliõ akwör, nöbö mö bli yadõia, “Nagõ wörõx gî mîdlõ aku, weik õbîlan,

Krais mil nuñ akwör nagõ mil ab nõiõñîjõ,” röia.

¹⁵ Makwam, nöbö mö bli mönõ nugwölön amnör rîmîdöi mag akuyõbö almîjeñ. Nugw ri abõn mag wä akwör cõña.

¹⁶ Nöbö mö ap kib mag gwogwo akwör rîmîdöi wop kî, ñîñ õim mag akwör nugw ri abõn mag wä akwör rî rî abõña.

¹⁷ Makwam, ñîñ ñîlõñ ñîgõn nöbö u rôxg rîmîjeñ; Nöbö Diba nugwo wä cõn adakwör nugwön cõña.

¹⁸ Rõbö waina ñîmîñ u pîlenîm; ödöi adaku duõn pîñ bîcõña. Makwam, God Inõma hõn yuõ an kwo aja wõlan, me rön, God hõjõpalmîjõñ aku waiõ.

¹⁹ God Mönö rîb Sam piaku bli nuõ nuõ yad nöl gîrön, Krai mönõ wä aku wopal bli nuõ nuõ yad nöl gîrön, Nöbö Diba îb nuñwa pîrag wõlub wopal bli nuõ nuõ yad nöl gîrön, cõña. Wä ran nugugîrön, madmag yuõ ñîñ kwo wopal bli Nöbö Diba nugwo yajõña.

²⁰ Nöbö Dib ana Jisas Krai nöbö mö nuñwa mîdöl aku mî, ap agap apîm cõn, ñîñ õim õim ap piaku magalîg Acõ God nugwo ri ablanje rî gîrön mîjõña.

²¹ Krai Nöbö Dib ana mîdõ, rîmîdöi aku mî, haul nöbö mölõu nöbö Krai nöbö mö nuñwa mîdöi piaku nuõ nuõ pî rî abõña. Haul nöbö mölõu nöbö î mönõ bli yadmîjõn aku, mönõ nuñwa yõxõña.

Mönöbö wab bla

²² Ñîñ mö bla, Nöbö Diba mönõ yõxõn mai dumîdöi mag akuyõbö, nõbõññ nõbö ñîñ bla yajõñ mönõ aku yõxõn mai diõña.

²³ Mag aku aliö mîda: Krais nöbö mö nuŋ bla mîxîñ nuŋ keir mîda; nuŋ keir yöcmaca mîda. Krais nöbö mö nuŋwa kömö pa. Krais nöbö mö pön yöcmaca mîd mag aliö akuyöbö, nöbö piaku mö ñîŋa pön yöcmaca mîdöia.

²⁴ Krais nöbö mö nuŋ piaku ñîgö yadîm mönô nuŋwa mai dumîdöi mag akuyöbö, mö bla, nöbö ñîŋ bla yajöñ mönô yöxôn magaliŋ mai diöña.

²⁵ Makwam ñîŋ nöbö bla, Krais nuŋ nöbö mö nuŋ bla madmag nigôn wöröxöŋ aku nugwôn, mö ñîŋ bla algör ör mî ödöriö madmag nigöña.

²⁶⁻²⁷ Krais nöbö mö nuŋ bla madmag nigôn wöröxöŋ aku, nuŋ cöc nuŋwa mönô nuŋwa yadôn, röbö äbäd nöl ri aban, cöca mila aliŋ mîdan, pîx ulmîdö mîŋi mîden wöhö, ap gwogwo ul mîŋi mîden wöhö, mönô ul mîŋi mîden mî wöhö, cöca lei akwör mîdan, nuŋ pön nugwo keir nöiöna.

²⁸ Mag aliö akuyöbö, ñîŋ nöbö bla mö ñîŋ bla madmag nigöña. Mîxîñ ñîŋa keir rî ri abmîdöi mag akuyöbö, mö ñîŋ bla algör ör cöña. Mö nuŋwa madmag nigmîd nöbö aku, nuŋ nuŋ keir madmag nîga.

²⁹ Mîxîñ ana keir rîb gwogwo yöx nugwölö; an keir nugumîn wä rîmîd mag akuyöbö, ap mag nöl gîrôn nugwidîx mîd ri aböla. Mag aliö akuyöbö akwör, Krais nöbö mö nuŋwa nugwidîx mîda.

³⁰ Aku agapîm: an Krais mîxîñ inpîlö yampîlö nuŋ bla akwör mîdöla.

³¹ Makwam God Mönö aku kai kîtôn yadmä, “Nöbö i mö pîba cön aku, nuö nuöm hogwa röböxôn, mö pön mö pîsan nigîö nigôn mîdîm, mîxîñ panyöbö iör nigmîn mîdöiŋö,” rîmä.

³² Mönö aku ila mîda jî ñîŋ höd nugumîdölöi. Nî rîbyöx nugul mönô aku Krais aipam nöbö mö nuŋ bla aipam yadmîda.

³³ Makwam ñîŋ nöbö bla magaliŋ, mîxîñ ñîŋa keir madmag riŋ nigmîdöi mag akwör, mö ñîŋ bla algör ör madmag nigîŋ. Makwam ñîŋ mö bla magaliŋ, nöböñîŋ nöbö ñîŋ bla yajöñ mönô aku yöxôn mai diöña.

6

Halöu ha bla; nuö nuöm bla

¹ Ñîŋ halöu ha bla, Nöbö Diba mai dumîdöi aku, nuö nuöm yajöñ mönô aku yöxôn mai diöña. Mî mag wä ada maku.

² God mönô akuyöbö ragpîd sô yadöŋ aku yadôn yadöŋa, “Nuö nuöm ñîŋ bla pî ri abön, riŋ yajöñ mag akwör cînö,” röŋa. Makwam God mönô akwör yadôn mönô i kwo yadôn yadöŋa, ñîŋ aiön aku, nî ñîgö ap wä i nöinö, röŋa.

³ God yadöŋa, “Aliö almîjöñ aku, rîmîg wöröxeñ; mögöriŋ rol il kî mîxîl magi mîdön, mîd ri aböñîŋö,” röŋa.

⁴ Makwam nuö nöbö, halöu ha ñîŋ bla ölisö rödön rîb gwogwo yöx nugwölîŋ, me rön, mönô gwogwo yadôn yadyöxôn, ñîŋ rî gwogwam rîmîjeñ. Almîjöñ aku, halöu ha ñîŋ bla ölisö rödön rîb gwogwo yöx nugwôn, yajöñ mönô aku yöxôn mai dueñ. Makwam, halöu ha ñîŋ bla dib röxîŋ nugugîrôn, ñîŋ nuö nöbö God Mönö yad nöl ri abön, mag wä adakwör yad nöl ri ab gîrôn mîjöña.

Nag mabö rîmîdöi nöbö mö bla; nöbö dib ñîgö nugwidîx mîdöi bla

⁵ Makwam ñîŋ nöbö mö, nöbö dib ñîgö riŋ wob pön hö nigmîn, ñîgö nag mabö rî nölîmîdöi bla, Krais mönô yadîm ipöxôn pî ri abmîdöi mag akuyöbö,

nöbö dib ñiŋ mögöriḅ rol il kɪ bla mönö yadiŋ, ñiŋ kwo algör ör ipöxön, yajöñ mönö aku yöxön mai duön pɪ ri aböña.

⁶ Nöbö dib bla nugugu mɪdiŋ nugugirön, mabö rɪ ri abiŋ, ñiŋ wä ran, me rön, rɪb aku yöx nugumijeñ; Kraiḱ nugwo nag mabö röyɪx mag akuyöbö, God nugwo wä ran, me rön, mag akwör öim mabö rɪ ri aböña.

⁷ Nöbö mö mögöriḅ il kɪyöbö mabö ñiŋ adö rɪmɪdölɪŋö, rön, rɪb aku yöx nugumijeñ; Nöbö Diba mabö nuŋwa rɪmɪdölɪŋö, rön, wä ran nugugirön mabö cöña.

⁸ Ñiŋ nugwöia, nöbö mö nag mabö rɪmɪdöi bla aipam, nöbö mö rɪb ñiŋa keir yöx nugwön mabö rɪmɪdöi bla aipam, Nöbö Diba nuŋ mabö ñiŋa nugwön, mabö rɪ ri abmɪjöñ aku ñigö kwo algör painö nöiöna.

⁹ Makwam ñiŋ nöbö diba mɪdön, nöbö mö mabö ana rɪ nölɪŋ, me rön, rɪg wobön pön hö ñigöi nöbö mö bla, ñigö rɪ ri aböña. Mönö ölisö yadiŋ, ñiŋ ipöx girön mabö röliŋ. Nöbö Diba adöx yöd röul adö kau sö mɪd aku, nuŋ nöbö mö nag mabö rɪmɪdöi piaku aipam, ñigö nugwidɪx mɪdöi nöbö mö piaku aipam, Nöbö Dib ñiŋa paŋyöbö akwör mɪda. Nöbö Diba nuŋ nöbö mö piaku nöbö mö dib, nöbö mö piaku nöbö mö ulul bilim, me rön, nugwöl; mämäg il nuŋwa alɪbiarö akwör ñig nugugu mɪdöia nugwön nuŋ adö i mönö adö i duenim.

Ömdö wome God nölmɪd aku pɪdɪlu ri ab gɪ mɪjɪm

¹⁰ Mönö yad rɪba pörɪba rɪmɪdɪl kɪ nugw ri aböña. Nöbö Diba cɪrɪpɪŋ, ölisö nuŋwa ñigö nölaŋ.

¹¹ Kɪjaki anɪŋ öim rɪ gwogwam rɪba ra aku, ömdö wome ap God anɪŋ nölmɪd bla magalɪg pɪ röbön, ödöi römö aku lɪgɪna ñigön mɪd ri ab gɪ mɪjöña.

¹² Nöbö mö mɪxɪña haña mɪd akuyöbö pɪsaŋ nuö nuö rɪmɪdölöl. Kɪjaki ragwo as ap gwogwo akuyöbö nöbö dib ñiŋa il hörirör adöx yöd röul adö kau sö nugwidɪx mɪdön pɪxmag yuö yönmɪdöi akuyöbö pɪsaŋ nuö nuö rɪmɪdöla.

¹³ Makwam, ömdö wome ap God anɪŋ nölmɪd bla magalɪg pɪ röbön ñig ri ab gɪ mɪdiŋ mönö, kɪjaki nöbö mö mɪ rɪ gwogwam cön wop aku han, mɪ usüsör rön algör mɪdiŋ, ap bli ñigö rɪb maga ñigen.

¹⁴ Makwam, God Mönö mɪ mag aku, amanö nag röxg pɪx ñig ri ab gɪŋ mɪdaŋ. An piöñiŋö, rön, öim mag ödöriö rɪb mag aku, ap uñ ölisö rɪg röbmɪdöi ap akuyöbö i röxg, pɪ pɪbil ñiŋa ñig gɪŋ mɪdaŋ.

¹⁵ Yam uñ röbmɪdöi mag akuyöbö, God pɪsaŋ ñigö ñigön mɪdɪb mönö wä aku pɪrag duŋ. Nöbö mö bli ñigö mönö mag wä aku yad nöliḅa öim rɪ pɪdɪlu ri ab gɪ mɪdön, rɪba paŋ akwör yöx nugwön yam uñ röxg röb gɪŋ mɪdaŋ.

¹⁶ Hölun mea rɪg ragmɪdöi mag akuyöbö, God anɪŋ nugwidɪx mɪjönɪŋö, rön, nugwo rɪbyöx nugw pɪ gir mɪdiŋ mönö, nuŋ ran Nöbö Gwogwo wome nuŋwa rɪn röxg yön gɪ mɪdaŋ piön piaku aŋadö wöröxaŋ. Rɪba paŋ akwör yöxön hölun röxg rag gɪ mɪdiŋ.

¹⁷ Usaŋ ölisö mea ñigmɪdöi mag akuyöbö, God ñigö uliöxön kömö pɪmɪd mag akuyöbö, pɪ yöcmac sö usaŋ mea röxg ñig gɪŋ mɪdaŋ. Yu mɪxɪl ölisö pɪrag dumɪdöi mag akuyöbö, God Inöma yu mɪxɪl ölisö mea ñigö nölmɪd aku, yu mɪxɪl ölisö mea röxg pɪrag duŋ. God Inöma yu mɪxɪl ölisö aku God Mönö mag nuŋwa mɪ.

¹⁸ Inöma nuŋ rɪba ñɪgö nöləŋ nugugɪrön, God nugwo mönö adö hörɪrör yad nugu gɪrön mɪjõña. Ñɪŋ rɪbyöx gɪba alɪg mɪdön, mɪ usüsör rön, Krais nöbö mö mögöriɓ adadö mɪdöi bla magalɪg God nugwo öim öim höjöpəl gɪrön mɪjõña.

¹⁹ Nɪ kwo algör God höjöpəlɪŋ, nɪ nugwidɪx mɪdön, nuŋ keir mönö mag nuŋwa nɪ nöləŋ nugugɪrön, nɪ ipöxöin, Krais mönö wä höd nugumɪdölöi mönö mag aku nöbö mö bla amɪn yad nöinöm.

²⁰ Nɪ Krais nöbö nuŋwa mɪdön, mönö wä nuŋwa akwör yad yönɪdmön, nɪ nag nɪgɪm mɪdɪl kɪ, jɪ ñɪŋ God höjöpəlɪŋ, nɪ ipöxöin, Krais mönö wä aku amɪn yad nöinöm. Nɪ aliö ain aku waiö.

Mönö rɪɓ um bli

²¹ Makwam nɪ agö magɪm rɪm mɪdɪl kɪ, mabö kai kai rɪmɪdɪl kɪ, nöböhöd wä ana Ticikas, God mabö nuŋwa öim öim rɪ ri ab nöbö aku wön ñɪgö magalɪg yad nöiöna.

²² An pödriö mɪdöl aku, Ticikas wön yadaŋ nugwön wahax pön rɪɓ wä yöx nugu gör mɪjõñɪŋö, rön, nugwo mɪdöi yöraku yad abmɪdla.

²³ Acö God Nöbö Dɪɓ Jisas Krais nuarö hogwa ñɪgö nugwidɪx mɪdɪŋ nugugɪrön, God Mönö nugw pɪ gö nɪg gör mɪdön, haul nöbö mölöu nöbö akuyöbö pɪsaŋ tar mɪdön, nuö nuö madmag nɪg gɪrön mɪjõña.

²⁴ Nöbö Dɪɓ ana Jisas Krais nugwo madmag nɪg gɪr mɪdöi bla, God ñɪgö magalɪg uliöxön pɪ ri abanɪ.

Pol Pilipai nōbō mō ñigō kōp kai kītōŋa

¹ Nĩ Pol. Timoti an nōbō hogwa Kraiſ Jisas mabō nuŋwa rĩmĩdōl nōbō aku hōn mĩdmĩn nugugĩrōn, ñigō kōp kĩ kai kĩtmĩdla. Kraiſ Jisas nugwo cĩrĩpōn nōbō mō nuŋwa taun dib Pilipai piaku mĩdōi akuyōbō ñigō magalĩg kōp kĩ kai kĩtmĩdla. Ñigō magalĩg, Kraiſ nōbō mō nuŋwa mĩdōi akuyōbō; Kraiſ nōbō mō nuŋwa ñigō nugwidĩx mĩdōi nōbō piaku; nōbō nugwidĩx mĩdĩb piaku ñigō mabō rĩ nōlmĩdōi nōbō mō piaku; ñigō magalĩg kōp kĩ kai kĩtmĩdla.

² God Acō ana aipam, Nōbō Dib Jisas Kraiſ aipam, ñigō uliōxōn pĩ ri abōn rĩŋ, ñĩŋ mĩd ri abōña.

Pol Kraiſ nōbō mō Pilipai piaku hōjōpalōn, God nugwo ri ablaŋe rōŋa

³ Nĩ ñigō rĩbyōx nugwōn God na nugwo ri ablaŋe rĩmĩdla.

⁴⁻⁵ God nugw pim wop aku ila ñigōn, nĩ Kraiſ mōnō wā aku nōbō mō akuyōbō ñigō yad nōlmĩdĩl aku, ñĩŋ ōim nĩ rĩ nōl gĩr mĩdmā. Makwam, ñigō magalĩg God hōjōpalōn, nĩ ōim ōim wahax pōn hōjōpaila.

⁶ Nĩ nugula, God ñigō hōd nōbō mō nuŋwa pōŋ aku, ñigō rōbōxenĩm wōhō; mabō wā aku nuŋ keir rĩp dumĩd dumĩd ñigō nugwidĩx mĩdĩp dumĩd dumĩdan, Kraiſ Jisas hōbkal hōna.

⁷ Nĩ hōd piaku piaku duōn, Kraiſ mōnō wā aku yad nōlmĩdmōn, nōbō mō bli mōnō nuō nuō yadmĩn nugugĩrōn, nĩ ñigō pĩsaŋ mōnō yadĩp uhō gĩrōn, Kraiſ mōnō wā aku mōnō ma ōdōriō mĩd aku yad nōl yōnmĩdla aipam, weik yōrĩk naga mĩdĩl aku aipam, God nĩ yad ñĩgmĩn mabō nuŋwa rĩmĩdĩl aku, ñĩŋ magalĩg ōim ōim nĩ rĩ nōl gĩr mĩdōia. Makwam, nĩ ñigō madmag ñigōn, rĩbyōx nugu gōr mĩdla.

⁸ God nuŋ nugwa Kraiſ Jisas ñigō madmag ñĩgmĩd mag akuyōbō, nĩ ñigō kwo algōr madmag ñĩgla.

⁹ Nĩ God hōjōpalōn yadla, ñĩŋ nuō nuō madmag ñĩg mĩdĩŋ, madmag ñĩgĩb mag aku dib rōxaŋ nugugĩrōn, ñĩŋ mōnō ma aku rĩbyōx nugw ri abōn, mōnō pĩ nuōm ñĩg ri abōña.

¹⁰ Makwam, ñĩŋ ōdōi kai ōdōi wā ōdōriō aku nugw ri abōn, ōdōi wā ōdōriō rol akwōr yōn rĩ abōn, mag wā rol akwōr rĩmĩdĩŋ mĩ, ñigō mōnō i mĩdōlaŋ nugugĩrōn Kraiſ hōbkal hōna.

¹¹ Makwam, Jisas Kraiſ nōbō mō nuŋwa ñigō rĩ nōlaŋ ñĩŋ rĩ ri abmĩdōi mag akuyōbō aku, nuŋ ñigō kwo algōr ōr raŋ, ñĩŋ rĩ ri abōn mag wā rol akwōr rĩ gōr mĩdĩŋ, nōbō mō bla nugwōn God ib nuŋwa yadĩŋ bĩl sō duan.

Pol nag ñĩgĩm mĩdōŋa, jĩ Jisas mōnō mag wā aku du dib rōxōŋa

¹² Makwam haul nōbō mōlōu nōbō nugwi! Kraiſ mōnō wā aku nugwōlĩŋ, me rōn, nĩ nag ñĩgmā aku, jĩ naga mĩdĩl aku, Kraiſ mōnō wā aku du mĩ dib rōxa.

¹³ Nōbō mō gapman nōbō dib Sisa mabō nuŋwa rĩ nōlmĩdōi akuyōbō magalĩg ñigōn, nōbō mō hōr akuyōbō mĩga akwōr ñigōn, nĩ Kraiſ mōnō akwōr yad nōlmōn, nĩ nag ñĩgōi aku nugwōia.

14 Makwam nî naga midîl aku mî, haul nōbō mōlōu nōbō mîga Nōbō Diba nugw pî gō nîgōn ipōxōlōi; mî usus rōn God Mōnō mag aku wōxnō yad nōlmîdōia.

15 Nōbō akuyōbō nōbō bli nî ōlîsō wōlîm, an kwo algör ib diba mîdan, me rōn, Krais mōnō yad nōlmîdōia. Nōbō bli ñîñ nî madmag nîgōn rîbyōx nugw ri abōn, Krais mōnō yad nōlmîdōia.

16 Nōbō piaku, God nî yad nîgmîñ, Krais mōnō wā aku mōnō mî ōdōriō mid aku yad nōlmîdîl aku nugwōn, nî madmag nîgōn, ñîñ kwo algör ör Krais mōnō wā aku yad nōlmîdōia.

17 Jî nōbō mō nî ōlîsō wōlîm, Krais mōnō yad nōlmîdōi nōbō akuyōbō, rîb mōs midîm, an aliō alîñ, Pol ōmōrō pōn ōlîōxmîdan jî an ib diba pîñîñ, rōn, aliō almidōia.

18 Makwam aku mōnō midōl! Ñîñ nî rîb wā yōx nugwōn Krais mōnō wā aku yad nōlōiñnō nî rîb gwogwo yōx nugwōn Krais mōnō wā aku yad nōlmîdōi aku, mōnō midōl. Ap dib aku ñîñ Krais mōnō wā aku yad nōlmîdōia. Aku nî wahax pîmidla.

Pol, Krais nî nugwidîx mijñîñ, rōña

Nî wahax pîmidîl aku, mai algör ör wahax pîna.

19 Nî nugula, ñîñ God hōjōpal gîrōn midîñ, Jisas Krais Inōm nuñwa nî nugwidîx mîdan, nî nag midîl kî rîñadō dina.

20 Makwam nî wā cōn aku, nî ap agap apîm cîñ, kōmō mijîñnō wōrōxîñ, nî rîbyōx gîba alîg midōn, mîxîñ na ususōr rōn, Krais mōnō wā nuñ aku yad nōlōn, ib nuñwa yadmōn bîl sō duañ nugugîrōn nî mōigw henîm. Hōd alōñ aku, mai panj mag aliō akwör cōn aku waiō.

21 Kōmō na aku Krais mî; wōrōxîñ aku, weik midîl akuyōbō yōi, mî midî ri abna.

22 Mîxîñ kî kōmō mijîñ aku, mabō rîmōn ap mag bli yaxōna. Makwam, nî wōrōxnōnō mijîñ aku nugwōi.

23 Makwam, nî rîb mōs mîda, jî wōrōxōn du Krais pîsan mijîñ, rî rîbyōx nugula. Alōx aku, nî mî wā rōxa.

24 Jî rîb nî i midî aku, nî mîxîñ alîg midōn, ñîgō rî nōlmōn, midî ri abōñ aku ap dib.

25 Makwam, nî keir rîb ōlîsō yōx nugul aku, wōrōxōiñ; ñîgō rî nōlmōn, ñîñ Krais mōnō wā nuñ aku nugw pî ri ab gîrōn, nugwo cîrîp gō nîgōn rîp duōn, wahax pî gîrōn mijōña.

26 Makwam, nî ñîñ midōi yōraku iswob hōuōil wōn pañör mijîñ aku, ñîgō wā ran, Jisas Krais mî ōdōriō wahax pî gîrōn rî mijōña.

Ñîñ ipōxmîjeñ

27 Makwam ap dib aku, Krais mōnō wā aku rîg yad mag akuyōbō akwör nugwōn rî ri abōña. Almîjōñ aku, nî midōi yōraku inōnō pik midmōn mōnō han, ñîñ rîb panyōbō akwör yōx nugwōn, mî ōdōriō ususōr rōn mabō nîgiō nîgōn, Krais mōnō wā aku nugw pî gō nîgōn, nōbō mō bla yad nōiōñ aku, nî mōnō aku nugwōn wahax pî gîrōn mijîna.

28 Makwam nōbō mō ñîgō rî gwogwam rîmidōi bla nugwōn ipōxmîjeñ. Nîgiō pañör midōn ipōxōlîñ, ñîñ nugwōña, God nuñ ñîñ pîl pal nîgōn, ñîgō kōmō pōna.

²⁹ God ap wä i ñigö nölmin, ñin Krais nugw pämä. Makwam God ap wä i ñigö nöl aku, ñin Krais nöbö mö nuñwa midim, nöbö mö bli ñigö rüb gwogwo yox nugumin ölisö wölim, ñin ölin höb pimidoia.

³⁰ Ni Krais nöbö nuñwa midmon ni ri gwogwam rimdoi mag akuyöbö, weik ñigö kwo algör ör rimidoia. Ñin pisan midmon ni ri gwogwam rimin öliöxon amin midmidil aku mamag ñina keir nuguma. Weik kwo algör ör, ni ri gwogwam rimdoi monö aku nöbö mö bli ñigö yad nölmin nugwia.

2

Haul nöbö mölou nöbö akuyöbö ñigö madmag niginim

¹ Krais ñigö uliöxon pi aku mi, ñin gö nigon rüb miga yox nugweñ. Krais ñigö madmag nig aku mi, ñin wahax pön rüb wä yox nugu gör mijöña. Inöma nuñ yuö ñin kwo mid aku mi, ñin nugwo nigio nigon midon, haul nöbö mölou nöbö akuyöbö nuö nuö uliöxon pi ösös ri ri aböña.

² Makwam, rüb mag panyöbö i yöxon, nuö nuö madmag nigon, rüb ñin panyöbö i yox gi mijöña. Almijön aku mi, ni wä cöna.

³ An nöbö mö diba midin, nöbö mö bli anin nugwön ib ana yadin bil sö duan, me rön, rüb aku yox nugumijeñ. Anör nöbö mö dib, nöbö mö piaku nöbö mö ulmidö, me rön, rüb aku yox nugumijeñ. Nöbö mö piaku magalig pi ri abon rüb nöbö mö midoinö, rön, rüb akwör yox nugwöña.

⁴ Anör mid ri abninö, rön, rüb aku yox nugumijeñ; nöbö mö bli algör ör mid ri abin, me rön, rüb akwör yox nugwöña.

Krais Jisas rübyox nugwön rig röñ mag akwör cöña

⁵ Krais Jisas rübyox nugwön rig röñ mag akwör cöña:

⁶ Krais Jisas maduar ör öim God rig mid akwör mid aku, ji God ölisö rig mid mag akuyöbö, ni kwo aliar mijinö, rön, rüb aku yöxlön.

⁷ Rüb nuñwa keir nugwön, ap nuñ piaku magalig röböxon, nöbö nag mabö rüb i röxg mijinö, rim, nuöma nugwo yox pön höm, ha kiai midöy röxgön, nöbö mö rig midoi aliö akuyöbö midöña.

⁸ Makwam rüb na keir nugwön cinö, rön, rölnö; God rig yadön mag akwör rip dumdim nugugirön, nöbö gwogwo ödoriö piaku ñigö ölin höb pi nöldoi mag akuyöbö, nugwo bi katlö watlö um sö pil pal nigin wöroxöña.

⁹ Krais röñ aku, God nugwo pön wölu mögörib adöx yöd röul adö kau sö yöraku nigon, nugwo ib keiryöbö ödoriö mi bil sö mid i nölmin, iba magalig ib nuñwa moa midöia.

¹⁰ Alön aku, Jisas ib nuñwa prag wöliba, ñin magalig, adöx yöd röul adö kau sö midoi bla aipam, mögörib döul il ki midoi bla aipam; mögörib yuö bö midoi bla aipam; höxmax yuön,

¹¹ ñin magalig wöxnö yadön,

Jisas Krais nuŋ Nöbö Diba m+ðö, cöña.
Mönö aku yadm+jöñ aku,
Acö God mil mag wä nuŋ aku nugwöña.

Hötikö mila ab mag aliö mil ab gır m+jınm

¹² Makwam, nöbö mö madmag yöbö nı bla. Ñıŋ pısaŋ m+ðım wop aku, mönö yadmön nugwön r+ım+dmä. Makwam weik pik m+ðıl aku, mönö ñıgö yadm+ıl kı kwo algön nör nugwön cöña. God nöbö mö nuŋwa mögörib adöx yöd röul adö kau sö pön wöliön+ıŋ röŋ mönö wä aku mönö an, me rön, öim God nugwo rıb wä yöxön, nuŋ r+g yad akwör nugwön, mı ususör r+ım+jöña.

¹³ God nuŋwör ususör rön madmag yuö ñıŋ kwo rıbyöx nölm+ın, nugwo wä cön adaku r+ıŋ, rön, aliö alöia.

¹⁴ Ölisö wölaŋ, nuö nuö yadm+jeñ.

¹⁵⁻¹⁶ Ñıŋ alön, mögörib il kı m+ðön, nöbö mö gwogwo ödöriö ap kib mag gwogwo r+ım+ðöi bla pısaŋ m+ðöi aku, jı ñıŋ God halöu ha nuŋ wä ödöriö hölul m+ðöla m+jöña. Kömö maga nölıb mönö mag aku pön, nöbö mö ap kib mag gwogwo r+ım+ðöi piaku ñıgö yad nöiöña, gupö adöx yöd kau sö mil abm+ð mag akuyöbö, ñıŋ aliö mil ab gır m+jöña. Krais mönö wä ñıgö öim yad nölm+ıl aku, ñıŋ nugwön mag akwör cöñ aku, mönö yadım aku hör p+ın pal duölö, rön, Krais höuöil hön wop aku, mı ödöriö wahax p+ına.

¹⁷ Ñıŋ God nugw p+ım+ðöi aku, nugwo ap pal höjöpä ur nölm+ın nuŋ wä rı mag aliö akuyöbö ra. Makwam Krais mönö wä aku öim yad nölmön, nı p+ıl pal nıg+ı haŋ na p+ıñön aku, mönö m+ðöl. Aku hör röbö wain p+ı ap pal höjöpä ur nölm+ðöi adaku hörm+ðöi mag aliö akuyöbö m+ıda. Ñıŋ God nugw p+ım+ðöi aku, ap pal höjöpä ur nölıbı röxg m+ıda; haŋ na p+ıñön aku röbö wain rö aku hörıbı röxg m+ıda. Alaŋ, God ap höjöpä ur nölıŋ nuŋ wä cön ap aku röxg m+ıda. Makwam, nı ñıñ+ı ñıgön ñıgö pısaŋ wahax p+ına.

¹⁸ Makwam, ñıŋ algör ör ñıñ+ı ñıgön nı pısaŋ wahax pöña.

Timoti yöna

¹⁹ Ñıŋ m+ð rı aböiñönö pödpödrıö m+ðöi aku nugwöi. Nöbö Dib Jisas yöwö r+ım+ın, womiöx m+ıda nı Timoti nugwo yad abmön, u ñıgö nugwön hön mönö aku yadaŋ, nı wä cöña.

²⁰ Timoti nöbö wä, nı ñıgö uliöxön madmag nıgm+ıðıl mag akuyöbö nuŋ kwo algör ñıgö uliöxön madmag nıgm+ıda. Timoti röxg+ıb nöbö i nı pısaŋ yörık m+ðöl.

²¹ Nöbö mö bli mag akuyöbö alm+ðölöi; ñıŋ keir wä raŋ, me rı rıbyöx nugwön r+ım+ðöia; Jisas Krais nugwo wä raŋ, me rı rıbyöx nugwön r+ım+ðölöi.

²² Timoti nuŋ nöbö wä ödöriö m+ð aku mämäg ñıŋa keir mödö nugwöia. Nuŋ ha na röxg m+dm+ın, nöbö nuarö hogw i röxg Jisas mönö wä aku yad nöł yönm+ðöla.

²³ Nı rıbyöx nugul aku, igöp m+ıda nag m+ıðıl aku mönö yadıŋ nugwön, nı ap agap+ım cöñ mönö aku Timoti nugwo yadmön, nuŋ wön ñıgö yad nöiöña.

²⁴ Rıb na aku, Nöbö Diba yöwö r+ım, igöp m+ıda nı keir kwo algör ör m+ðöi yöraku ina.

Epaprodaitas yöna

²⁵ Makwam ñiŋ nōbōhōd ana Epaprodaitas nugwo yad abim hōn, ni nugwidix midm:n nugugirōn, an ami nōbō rīg rimidōi maga ususōr rōn, God mabō nuŋ aku ñigiō paŋōr rimidōla. Makwam weik nugwo yad abmōn ñigō midōi yōraku hōbkal yōna.

²⁶ Nuŋ ñigō madmag ñigōn u nugunō ri ri byōx nugwa. Nuŋ ap rō rim mōnō aku nugwōn ōgwō yōxm:dim aku nugwōn Epaprodaitas nuŋ ri b miga yōxm:da.

²⁷ Epaprodaitas nugwo ap diba rim:n, miñ wōrōxōŋ aku, God nugwo uliōxōn rim:n, ōb:l duōŋa. Makwam nugwōr yōi; God ni kwo algōr ōgwō yōxōŋa. Haul aku wōrōxōxa, ni m: ōgwō rōxa.

²⁸ Makwam, Epaprodaitas nugwo rimgōr yad abmōn waŋ, ñigō wā raŋ nugugirōn, ni ri b miga yōxm:dił akuyōbō nugwōinōm.

²⁹⁻³⁰ Ñiŋ hōd m: pad piaku midm:n, nōbō ni nugwidix midib nōbō i midōlm:n, nōbō ñiŋ aku yad abm:n, Krais mabō aku cinō, rōn, hōn ni nugwidix midōn, miñ wōrōxōŋa. Nōbō bli akuyōbō alibā rimidōi bla p: ri abōña. Makwam, nuŋ waŋ, Nōbō Dib mabō ri haul an aku hōmidō, rōn, nugwo yad wahax pōn m: ōdōriō wahax pōña.

3

Krais nugw p:ł aku m:, God ni nugwōn nōbō kōmō wā ni me ra

¹ Haul nōbō mōlōu nōbō. Ni womiōx mōnō yad pōri:ba rōn, ñigō mōnō i aliğ yadiba rimidla. Nōbō Diba nōbō mō nuŋwa midōi aku, wahax pōña. Mōnō ñigō hōd yadim aku iswob yaj:n aku waiō. Iswob yadmōn mid ri ab g: m:joñ aku waiō.

² Wōñō hōpebō bla nugw ri ab g:rōn m:joña. Ñiŋ mag gwogwo ōdōriō rimidōia. Ñiŋ m:xi:ña wōl:xdōrm:midōia.

³ An God nōbō mō nuŋ ōdōriō midōla. Aku agapim: God Inōm nuŋwa an:ŋ p:saŋ midan, God hōjōpainiŋa. Krais Jisas nugwo c:ri:pim wā rim nugugirōn midōl aku m:, God nōbō mō nuŋ ōdōriō midōla. An m:xi:ñ ap piaku rimidōi ri b aku yōx nugwōn God nōbō mō nuŋwa midōin:ŋjō, ri ri byōx nugwōl aku m:, God nōbō mō nuŋwa paxdōriar midōla.

⁴ Makwam m:xi:ñ ap bla rīg rimidōi mōnō aku yadōn, an nōbō diba midōli:ŋjō, cōñ aku, ni yaj:na, ñiŋ m:xi:ñ ap piaku nōbō dib yōi, ni keir ōr nōbō diba midla.

⁵ Ni yōx pōn hōn wop akuyōbō amñaxib sō midōn, rił uña ōdōrmā. Nōso maduebō an Isrel, ha nuŋ p:ğ Benjamin il aku m:, ni nōbō Hibru ōdōriō midla. Makwam Juda lo mōnō yadm:dił aku, ni Perisi nōbō midim aku, mōnō aku rīg yadm:dił mag akuyōbō magaliğ nugw ri abōn ri midmidla.

⁶ Juda mōnō aku nugup duōn m: ususōr rōn ōl:sō diba rōdōn, Krais nōbō mō ñigō nugwōn, m: ri gwogwam rimidla. An Juda nōbō mō lo mōnō ulul hōrirōr rimidil piaku aliō almidil aku, nōbō dib bla ni mōnō i yadib maga ñigōlōŋ.

⁷ Makwam mai ri byōx nugw ri abōn, hōd rimidil adaku ri ri abmidōi aku nugwōn, Krais ni ra akwōr ap wā, me ri ri:ba paŋ akwōr yōx nugu g:rōn, hōd rimidil ap bla magaliğ hōr ap rōxg aŋadō rōbōxma.

⁸ Makwam höd r+mid+il ap piakwör yöi. R+ib na yöxm+id+il aku, Krais Jisas Nöbö Diba n+ nugul aku ap dib ödöriö. Ap piaku magalig m+ hör ap. Krais Jisas mabö nuŋwa c+nö, rön, ap piaku magalig röböxma. Krais nöbö nuŋwa m+idön, nugwo nugw ri abnö, rön, ap hör bla magalig b+cep bli röxg nugula.

⁹ N+ Krais p+saŋ n+giö m+j+na. N+ Juda lo mönö adaku r+midmön aku, God n+ nugwön nöbö kömö wä n+ me ren. Makwam Krais nugw p+mid+il aku m+, God n+ nugwön nöbö kömö wä n+ me cöna.

¹⁰ Makwam, Krais nugwo nugw ri abön, nuŋ öb+ilön aku ölisö aku nugwön, nuŋ ömörö diba pön akuyöbö ömörö pön, nuŋ wöröxön akuyöbö wöröxmön,

¹¹ nuŋ öb+ilön mag akuyöbö God raŋ n+ kwo algör öbina.

Pol ususör rön röŋa

¹² N+ ap yadm+id+il pik magalig mödö pön, hölul m+idöl nöbö i röxg m+id+il aku yadm+idöi. J+ Krais Jisas, n+ nöbö pödiöm m+idanö, rön, n+ kömö pön mag aliö akuyöbö m+j+nö, rön, n+ m+ ususör rön ipal+p dum+idla.

¹³ Haul nöbö mölöu nöbö. Ap wä aku mödö p+ilö, rön, yadm+idöi. J+ n+ r+ib panyöbö i m+da. Höd r+mid+il mag aku uplöbön, yöd n+gön ap wä ödöi yöra nugwön ipal+p dum+idla.

¹⁴ God ap wä n+ nöiön aku p+nö, rön, r+iba paŋ akwör yöx nugu g+rön, ödöia ödöriö akwör ipal+p duön, r+ib sö dub yöra ipal+p dum+idla. God n+ wö rön ap wä nöiön aku, Krais Jisas n+ raŋ mögöri+b adöx yöd röul adö kau sö yöra öim m+j+na.

¹⁵ An nöbö mö God nugwo c+rip gö n+g g+ m+idöl bla magalig, paŋ r+ib akwör yöx nugun+ŋa. Makwam mönö adö bli r+ib hör yöx nugum+jöŋ aku, God n+gö r+ib paxdöriö yöx nugub mag aku yabuöna.

¹⁶ Makwam Krais mönö wä nugw pöl mönö mag aku röböxöin+ŋ; mönö aku nugw p+ gö n+gön r+ŋ duan.

¹⁷ Haul nöbö mölöu nöbö. N+ r+g r+mid+il mag akuyöbö n+ŋ kwo mag aliö akwör r+ip diöña. Nöbö mö paŋ mag aliö akwör cön aku, nugw ri aböña.

¹⁸ Aku agap+m: n+gö öim yadm+id+il mönö aku n+ iswob imön yadm+idla, nöbö mö m+ga ap kib mag gwogwo rön, Krais b+ katlö watlö um sö wöröxön ŋaku kwolmal röxg m+idöia.

¹⁹ N+ŋ mögöri+b gwogwo bö diöña. M+x+n n+ŋa r+byöx nölm+id adakwör r+byöx nugum+döia. Ap kib mag gwogwo r+m möigw höxa, j+ n+ŋ nöbö akuyöbö wöxnö yadm+döia. Ap mögöri+b döul il k+ m+id akwör r+byöx nugum+döia.

²⁰ Makwam mögöri+b an aku, mögöri+b adöx yöd röul adö kau sö yöra m+da. Nöbö mö Kömö P+ib Nöbö aku, Nöbö Dib Jisas Krais, adöx yöd röul adö kau sebö höna. An Nöbö aku pöx m+idöia.

²¹ Nuŋ m+ Nöbö ölisö yadan, ap bla magalig mönö nuŋwa nugwön mai diöna. Nöbö Dib Jisas Krais ölisö nuŋwa raŋ, m+x+n an l+du l+il r+ p+n+ib m+x+n piaku raŋ, m+x+n m+ wä, m+x+n nuŋ keir akwör röxg n+gaŋ m+j+n+ŋa.

4

Mid ri aböña

¹ Makwam, nöbö mö wä nī bla. Pad pik mīdōn, ñigō madmag nīgōn, u nugunō, rōn, rīb aku yōx nugu gīrōn mīdla. Ñigō nugwōn, wahax pōn rīb wä yōx nugu gōr mīdla. Mōnō kai kītmīdīl kī nugwōn, aliō alōn, Nöbö Diba nugw pī cīcī nīg gīr mījōña.

² Yuodia Sidiki yōñō ñigō mö hogwa yadmīdla, ñīñ Nöbö Diba nugw pōn mīdōi makwam, ñīñ nuō nuō yadmījeñ; tar nīgō nīgōn mījōña.

³ Makwam nöbö wä na, nī pīsañ nīgō nīgōn mabō rīmīdōl aku, nī nagō yadmīdla, nañ mö hogw aku ñigō pī ōsōs rī nōlañ, mīd rī abōña. Hōd mö hogw aku, nī aku, Klemen aku, nöbö mö piaku bli pīsañ nīgō nīgōn, Kraiś mōnō wä nuñ aku nöbö mö akuyōbö yad nōlmīdōla. God nuñ īb ñīñja nöbö mö ōim kōmō mīdīb kōp rogw mīdō bö kai kīt gīm mīda.

⁴ Nöbö Diba nugwo cīrīpōn, wahax pī gīr mījōña. Iswob piōñō ñigō yadmīdla, wahax pī gīr mījōña!

⁵ Nöbö mö hōimōlīb wä mīdīñ, nöbö mö piaku magalīg nugwōña. Nöbö Diba womiōx hōna.

⁶ Rīb diba yōxmījeñ. God nugwo yad nugwōn, ōim rī ablañe rōn, ap magalīg nugwo hōjōpal gīr mījōña.

⁷ Ñīñ Kraiś Jīśas nugwo cīrīp rī ab gī mīdōi aku mī, God hōbwab hōimōliō mīda rīb madmag yuō ñīñ kwo nīgañ, ñīñ ipōxōn rīb mīga yōxmījeñ. An nöbö mö akwōr mīdōl aku mī, God pōdpōd rōn aliō rīmīd aku nugwōlōl.

⁸ Haul nöbö mōlōu nöbö. Nī womiōx mōnō yad pōrība rōn, ñigō mōnō i kwo yadība rīmīdla.

Ap kai ap mīm;

ap kai ap paxdōriōm;

ap kai ap ōdōriōm;

ap kai mōdība mīdōl;

ap kai madmag nīgībīm;

ap kai nöbö mö nugwōn wahax pīmīdōi;

ap kai ap wä mīdōm;

ap kai nöbö mö nugwōn wä rō rīmīdōi;

ñīñ ap piakwōr rībyōx nugu gōr mījōña.

⁹ Nī ñigō pīsañ mīdōn, ap kai rīmōn nugumā aku, mōnō kai yadmōn nugumā aku, pañ mag akwōr cōña. Akuyōbö almīdīñ, God ñigō pīsañ mīdōn, rīb madmag ñīñja nugwidīx mīdañ, rīb mīga yōx nugweñ.

Pilipai nöbö mö ñīñ Pol nugwo ap nōlmīn, nuñ wahax pōña

¹⁰ Nī rībyōxma, wa nī uplōbōiñō, rī rībyōx nugum aku, jī wōhō; nī rībyōx nugu gōr mīdmā, jī ōdōi mīdōlōñ nugwōn ñīñ nī ap i nōlōlim. Makwam weik nōlōi aku, nī rībyōx nugu gōr mīdōi aku nugwōn, Nöbö Dīb ana nugwo rī ablañe rōn mī ōdōriō wahax pīmīdla.

¹¹ Wop bli hōr mīdīl rīb aku yōxōn yadmīdōi; Nöbö Diba nī rība nōlmīn wopik nugula, nī pōdpōd cōn aku, mōnō mīdōl.

¹² Wop bli ap mīga mīda; wop bli mīdōl. Mīd wop bla nīmīla; mīdōl wop bla hōr mīdla. Al aku, ap mīga mīdōnō mīdōlō, rīb diba yōxōi.

¹³ Nöbö Diba nī nugwidīx mīdōn ōlīsō nōlmīd aku mī, nī agap apīm rane, cōn aku, cīna.

¹⁴ Makwam nī ōmōrō pīmīdma, ñīñ nī rībyōx nugwōn ap nōlōi aku, mī mag wä rōia.

¹⁵ Ñiŋ Pilipai nöbö mö nugwöia, ñiŋ Jisas mönö wä nuŋ aku höd meme nugwim wop aku, ni Masedonia Propins röböxön, God Mönö yad nöl yönmidmön, God nöbö mö nuŋwa midim akuyöbö bli ni ap nölölim. Ñiŋ Pilipai nöbö mö piakwör ni riŋ ap akuyöbö nölmidmä.

¹⁶ Makwam ni wön taun dib Tesalonaika midim wop aku ni ap i midölöŋ, ji ñiŋ ni riŋ ap bla öim nölmidmä.

¹⁷ Ji riŋ ap ñiŋ bla pinö rön yadmidoi; riŋ ñiŋa keir nugwön ap amnör nölüm aku nugwön, God ñigö nöbö mö mi ödöriö wahax pön, ñiŋ alim mag aku uplöbeniŋö, rön, yadmidla.

¹⁸ Ñiŋ ap nölma aku magaliŋ pila. Nöbö ñiŋ Epaprodaitas nugwo riŋ ap bla nölma aku nuŋ pön hön ni nölmiŋ, weik ni ap miŋa midmiŋ mid ri ab gi midla. Ni aliö nölma aku, God nugwo ap urön nölŋ, höliŋ wä höm nugwo wä ri mid mag aliö akuyöbö röia.

¹⁹ Ñiŋ Krais Jisas nöbö mö nuŋwa midoi aku, God na Nöbö riŋ ödöriö aku ñigö nugwidix midön, ap agapiŋ miden akuyöbö ñigö nölaŋ.

²⁰ Makwam, God Acö ana ib nuŋwa öim öim yadiŋ adöx sö duan. Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

Mönö riŋ mag bli

²¹⁻²² Krais Jisas nöbö mö nuŋwa nöbö dib Sisa piŋaŋ midoi akuyöbö, ñigö Krais Jisas nöbö mö nuŋwa midoi piaku magaliŋ, “Ñiŋ midöiŋ ä?” ri midöia. Makwam mi, Krais Jisas nöbö mö ni piŋaŋ yörik midöl bla magaliŋ, ñigö Krais Jisas nöbö mö nuŋwa midoi piaku magaliŋ, “Ñiŋ midöiŋ ä?” ri midöla.

²³ Nöbö Dib Jisas Krais ñigö nugwidix midön pi ösös ri ri aböna. Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

Pol Kolosi nöbö mö ñigö köp kai kitöña

¹⁻² Nî Pol. God nuñ keir nî yad ñigmîñ, Krais Jisas mönô wâ pôn dub nöbö i mîdla. Makwam weik haul ana Timoti nî pîsan mîdmîñ nugugîrôn, ñigö haul nöbö mîlôu nöbö Krais Jisas nugw pôn cîrîp ri abôn taun dib Kolosi mîdôi bla, köp kî kai kitmîdla.

God Acô ana ñigö uliöxôn pî ri abañ, mîd ri aböña.

Pol Krais nöbö mö Kolosi mîdim bla höjöpälön, God nugwo ri ablañe rönja

³⁻⁴ Yadiñ nugwôla, ñîñ Krais Jisas nugw pôn cîrîp ri abôn, nöbö mö nugwo ñigö uliöxôn pî ösôs rî ri abmîd mönô ma aku nugwôn, ñîñ keir alîg nugw pim wop aku ila ñigôn, Krais mönô wâ aku yuô ñîñ kwo mag yaxîm diba dumîd mag aliô akuyöbö, Krais mönô wâ aku mögôrîb piaku piaku hörîrôr magalîg duôn, nöbö mö yuô ñîñ kwo maga yaxîm diba dumîda.

⁵ Mögôrîb adöx yöd röul adö kau sô yöraku wöluôn ap wâ pîñîñjô, rî rîbyöx nugumîdôi aku mî, ñîñ Krais Jisas nugwo cîrîp gö ñigôn, nöbö mö nuñ bla madmag ñigmîdöia. Mönô mî ödöriô, Krais mönô wâ aku höd höm, ñîñ ap wâ ñîña adöx yöd röul adö kau sô mîd aku mödö nugwöia.

⁶ Ñîñ höd meme Krais mönô mag wâ aku nugwôn, God nuñ nöbö mö akuyöbö uliöxôn pî ösôs rî ri abmîd mönô ma aku nugwôn, ñîñ keir alîg nugw pim wop aku ila ñigôn, Krais mönô wâ aku yuô ñîñ kwo mag yaxîm diba dumîd mag aliô akuyöbö, Krais mönô wâ aku mögôrîb piaku piaku hörîrôr magalîg duôn, nöbö mö yuô ñîñ kwo maga yaxîm diba dumîda.

⁷ Nöbö madmag yöbö an Epapras, an pîsan mabö rôn, Krais mabö nuñwa öim rî ri abmîd aku, ñigö höd meme Krais mönô wâ aku yad nölönja. Alön mag aku, anîñ rî nölönja.

⁸ Inöma yuô ñîñ kwo mîdmîñ nugugîrôn, ñîñ nöbö mö bla madmag ñigmîdôi aku, Epapras yörîk hön anîñ yad nölönja.

⁹ Makwam, Epapras nuñ höd meme anîñ mönô aku yad nölîmîñ nugumîñ wop aku ila ñigôn, ñigö me rôn God nugwo öim höjöpalmîdöla. God höjöpälön yadmîdöla, nuñ inöm ñîña rîba nölân, ñîñ rîbyöx nugw ri abôn, ap agapîm God nugwo wâ cön aku nugw ri aböñîñjô, rîmîdöla.

¹⁰ Makwam, ñîñ Nöbö Diba nöbö mö nuñ ödöriô akuyöbö mîdön, nugwo mî wâ cön adakwör rîñ duañ. Ñîñ aliô alön, ap wâ hörîrôr mîga akwör rîp duôn, God nuñ nöbö pödiôm mîd aku nugw ri aböña. Aliô alîñ, ap mag mîga akwör yaxöna.

¹¹ God nuñ Nöbö ölö ödöriô mil alîg mîd aku, nuñ ölisö nuñwa magalîg ñigö nölân, ñîñ ölisö nuñwa pôn, ömörö bli han rîb aku yöx nugweñ, rîbyöx gîba alîg mîdön, wahax pî gîrôn,

¹² Acô nugwo ri ablañe rî gîr mîjöña. Krais nöbö mö nuñwa mögôrîb öim mila mîd yöraku ap wâ pîmîjöñ aku, Acô nuñ ñigö ran, ñîñ kwo algör ör ap wâ aku pöña.

¹³ Kîjaki, cîcîbô adaku nugwidîx mîd nöbö aku, anîñ nag ñig cîcî ñigmîñ mîdmîñ aku, jî God nuñ anîñ yau abîm, weik Ha madmag yöbö nuñwa anîñ pî ri abôn nugwidîx mîda.

14 Ha nuŋ akwör an-ŋ ñöx n-ŋön wöröxön, naga m+dm-ŋ aku yau aböŋa; nuŋ ap kib mag gwogwo r+m+döl piaku nugwön röböxöŋa.

Krais ap bla magalig nugwidix m+da

15 Nuö God nugwo wöxnö nugub maga n-ŋöl aku, j- Ha nuŋwa Nuö röxg m+da. Nöbö mö ap piaku r- n-ŋölön wop aku, Ha Nuö p+saŋ m+doŋa. Nöbö mö ap piaku magalig yöra bö m+da; Krais nuŋ röul yöra sö m+da.

16 Ap adöx yöd röul adö kau sö piaku aipam, ap mögöri+b il k- aipam, ap mämäga nugwöl bla aipam, ap mämäga nugwölöl bla aipam, inöm ap bla nugwidix m+döi bla aipam, magalig nuŋwör r- n-ŋöŋa. R- n-ŋöŋ aku, Krais ib nuŋwa yad-ŋ bil sö duan, me rön, r- n-ŋöŋa.

17 Mögöri+b maduar ör r- n-ŋölön wop aku, Krais m+doŋa. Nuŋ m+da aku m-, ap bla magalig yö r-ŋ-ŋ keir akwör m+don n-ŋiö n-ŋön m+da.

18 Krais nuŋ yöcmaca m+da; nöbö mö nuŋ bla, cöc aku, m+x-ŋ nuŋwa m+da. Nuŋ ila n-ŋön wöröxön höbkal öb+lön aku m-, nöbö mö nuŋ bla höbkal öb+lön öim kömö m+jöŋa. Nuŋ ila n-ŋön wöröxön höbkal öb+lön aku m-, ap agap ap+m m+id piaku yöra bö m+da; nuŋwör b+l yöra sö m+da.

19 God r+ib nuŋwa keir yöx nugwön r+m-ŋ, God nuŋ r+g m+id mag akwör, Krais nuŋ kwo algör r+g m+da.

20 Makwam, ap agap ap+m mögöri+b il k- m+da aipam, mögöri+b adöx yöd röul adö kau sö m+da aipam, ap bla magalig God p+saŋ n-ŋiö n-ŋi+b maga ra. Höd ap piaku God nugwo kwolmal röxg m+dm+döia. Makwam Ha nuŋwa, Nuö nuŋwa keir r+g m+id mag akwör r+g m+don, b- katlö watlö um sö haña p+m-ŋ wöröx+m, wopik ap piaku magalig God p+saŋ n-ŋiö n-ŋi+b maga ra.

21 ñ-ŋ höd ap kib mag gwogwo r+byöx nugu g-ŋrön, paŋ mag akwör r- g-ŋr m+don, God nöbö mö p+l-ŋ nuŋwa m+don, pad piaku m+dm+döia.

22 J- weik Ha nuŋwa nöbial m+x-ŋa n-ŋön wöröxöŋ aku m-, God nuŋ ñ-ŋö p- nuŋ keir p+saŋ n-ŋgliu nöi n-ŋgm-ŋ, ñ-ŋ mögöri+b nuŋwa adöx yöd röul adö kau sö yöra wöluön, God mämäg il rol nuŋ yöra nöbö mö leia, nöbö mö hölul m+döla, nöbö mö mönö i m+döla, m+jöŋa.

23 Makwam ñ-ŋ Krais mönö wä nugw p+m+döi aku, ram padö röxg nugw p- gö n-ŋ g-ŋrön, God ap wä ñ-ŋö nöiön aku r+ib madmag yuö ñ-ŋ kwo p- c-ŋ n-ŋön, r+byöx nugu g-ŋrön m+jöŋa. Krais mönö mag wä ñ-ŋö yad nölm-ŋ nugumä aku, ñ-ŋör yöi, nöbö mö mögöri+b akuyöbö hör+rör magalig yad nölm-ŋ duöŋa. N- Pol kwo algör ör mabö adakwör r+m+idla.

Pol nuŋ Krais mabö nuŋwa r+m+doŋa

24 ñ-ŋö me rön Krais mönö wä yad nölm+dmön n-ŋ r- gwogwam r+m ömörö p+m aku, weik n-ŋ wahax p+m+idla. Krais nuŋ keir m- ödöriö ömörö diba pöŋ mag akuyöbö, Krais nöbö mö nuŋ bla ñ-ŋ kwo algör m- ödöriö ömörö diba pöŋ-ŋö, rön, Krais m+x-ŋ nuŋ aku, cöc nuŋ aku, r- nöiön, rön, m+x-ŋ na ömörö bli p+m+idla.

25 God n-ŋ yad n-ŋgm-ŋ, ñ-ŋö God Mönö aku magalig yad nöi ri abm+d-ŋ aku m-, n-ŋ cöc nuŋwa mabö r- nöi+b nöbö m+idla.

26 Mönö wä aku maduar ör k-ŋ m+ga umad g-ŋ m+dm+da, j- weik God nuŋ Krais nöbö mö nuŋwa ñ-ŋö mönö wä aku p- wöxnö n-ŋga.

²⁷ God rɪbyōx nugwōn mōnō yad nɪgōŋ aku, mōnō wā ōdōrīō, mōnō mila alɪg umad gɪ mɪdmɪd aku, nōbō mō bla magalɪg nugwɪŋ, me rōn, nōbō mō nuŋwa ñɪgō wōxnō yabuōna. Mōnō wā aku il aku alɪō mɪda: Kraiŋ madmag yuō ñɪŋ kwo mɪd aku mɪ, ñɪŋ mōgōrɪb adōx yōd rōul adō kau sō yōraku wōluōn, God mɪl mag keirɪyōbō alɪg mɪd yōra pɪsaŋ ōim mɪjōña.

²⁸ Makwam, an Kraiŋ nuŋwōr yad nōl yōnmɪdōla. Ñɪŋ magalɪg Kraiŋ nugwo cɪrɪp rɪ ab gɪrōn, mōnō nuŋwa nugw rɪ abōn, rɪg yad mag akwōr rɪ gɪrōn mɪjōñɪŋ, rōn, an rɪbyōx nugw rɪ abōn, nōbō mō akuyōbō ñɪgō magalɪg mōnō nōlōn, Kraiŋ mōnō wā aku yad nōlmɪdōla.

²⁹ Mag akwōr, Kraiŋ ōlɪsō mag nuŋwa keir magalɪg nɪ nōl aku pōn, mɪ usūsōr rōn mabō nuŋwa rɪ gɪrōn mɪdla.

2

Ñɪgō inakmōnō hōrōn yadmɪjōñ mōnō aku yōxmɪjēñ

¹ Makwam nugwɪ! Ñɪŋ Kolosi nōbō mō bla aipam, Leodisia nōbō mō bla aipam, nōbō mō bli hanaj māmāg yuō na nugwōlōi bla aipam, ñɪŋ mɪd rɪ abne, rōn, nɪ mabō mɪ usūsōr rōn rɪmɪdla.

² Ñɪŋ wahax pōn rɪb wā yōx nugu gōr mɪdōn, rɪb paŋyōbō iōr nugwōn, nuō nuō madmag nɪgōn, rɪbyōx nugw rɪ abōn, God Mōnō umadiō mɪdmɪd aku magalɪg nugw rɪ abɪŋ, me rōn, rɪb aku yōx nugumɪdla. God Mōnō umadiō mɪdmɪd aku Kraiŋ.

³ God rɪb wā wā nuŋ bla magalɪg Kraiŋ yuō nuŋ kwo umad gɪ mɪd aku mɪ, nuŋ keir ōr God rɪb wā aku pɪ wōxnō nɪgɪb maga ra.

⁴ Nōbō mō bli inakmōnō hōrōn, mōnō kɪtɪb wā bli yadmɪn nugugɪrōn, inakmōnō ñɪŋ aku nugw pɪbā mag rō, rōn, ñɪgō mōnō kɪ yad nōl rɪ abmɪdla.

⁵ Nɪ mōgōrɪb pad yōrɪk mɪdɪl aku, jɪ rɪb na aku ñɪgō ada mɪdɪm nugugɪrōn, ñɪgō rɪbyōx nugugu mɪdla. Makwam ñɪŋ Kraiŋ nugw pɪ gō nɪgōn, tar mɪdōn, nɪgiō nɪgōn mɪdōi aku, nɪ wā ra.

Kraiŋ pɪsaŋ mɪdōn nuŋ rɪg yad mag akwōr cɪnɪŋa

⁶ Ñɪŋ Jisaŋ Kraiŋ nugw pōn, Nōbō Dɪb an me rōn nugw pɪmɪdōi mag akuyōbō, paŋ adakwōr nugwōn rɪŋ duan.

⁷ Ñɪŋ Kraiŋ nugwo cɪrɪp rɪ abōn, mōnō mɪ nuŋwa yad nōlmɪn nugumā aku nugw pɪ gō nɪgōn, rɪg yad mag akwōr rōn, God nugwo rɪ ablaŋe rɪ gɪrōn mɪjōña.

⁸ Makwam nugw rɪ abōña. Nōbō mō bli ñɪgō mōnō hōr inakmōnō hōrōn yadmɪn, ñɪŋ nōbō mō piaku adō dub maga ra. Mōnō hōr inakmōnō hōrmɪdōi aku, nōsō nōbō haiwo ñɪŋ aipam, inōm gwogwo ap bla mōgōrɪb il kɪ nugwidɪx mɪdōi bla haiwo aipam pōn yadmɪdōia. Kraiŋ mōnō wā aku pōn yadmɪdōlōi.

⁹ Aku agapɪm: Kraiŋ mɪxɪñ alɪg mɪd aku, jɪ God rɪg mɪd mag akuyōbō, Kraiŋ nuŋ kwo paŋ mag akwōr rɪg mɪda.

¹⁰ God nuŋ rɪmɪn, ñɪŋ Kraiŋ nugwo cɪrɪpōn, nugwo pɪsaŋ nɪgiō nɪgōn mɪdōn, kōmō ōdōrīō mɪdōia. Kraiŋ nuŋwōr mɪ, inōm gwogwo ap piaku mōgōrɪb il kɪ nugwidɪx mɪdōi bla magalɪg padɪx bɪl yōra sō mɪda.

¹¹ Ñɪŋ Kraiŋ pɪsaŋ nɪgiō nɪgōn mɪdōi aku mɪ, ñɪŋ mōdō Juda nōbō mō uña ōdōrōi mag akuyōbō rōxg mɪdōia. Juda nōbō mō bla yu asa pōn uña

ödörmidöia, jî ñîŋ Kraiŋ piŋŋi nîgiö nîgön midöi aku mî, Kraiŋ nuŋ ap kib mag gwogwo rîmidöi nag akwör ödöra.

¹² Ñîgö röbö palmä aku, ñîgö Kraiŋ piŋŋi hogw pîlmä; ñîŋ God ölisö nuŋwa jisas pî pabîl nölöŋa aku nugw pîmä aku mî, God ñîgö Kraiŋ piŋŋi pî pabîl nölmin, nöbö mö kömö yonyöbö nuŋwa midöia.

¹³ Ñîŋ höd ap kib mag gwogwo adakwör rîmidöia. Kraiŋ nuŋ ap kib mag gwogwo rîmidöi nag aku ödörolöŋ wop aku, ñîŋ nöbö mö mödö wöroxöi akuyöbö aliö alig midmä. Makwam God nuŋ keir rîmin, wopik ñîŋ Kraiŋ piŋŋi kömö midöia. God ap kib mag gwogwo rîmidöl aku magaliŋ nugwön röböxa.

¹⁴ Ap kib mag gwogwo rîmidöl aku, lo mönö hörirör painö nölîb mönö kai kitim aku, God pî bî katlö watlö um sô cipîl pal nîgmîŋ, aŋadö pöröŋa.

¹⁵ Bî katlö watlö um sô midön wöroxön öbilön, Kraiŋ nuŋ inöm gwogwo ap bla mögörib il kî nugwidîx midöi piaku pî mo nuŋwa nîgön, nöbö mö akuyöbö nugumidîm nugugîrön, ñîgö nag wabîlön pön pîxîp duöŋa.

¹⁶ Alöŋ mag akuyöbö, ñîŋ ap mag piaku bli röbö piaku bli nîmmidîŋ, nöbö mö bli ñîgö yad höimöumidîŋ, rîb mîga yöx nugumîjeñ. Weik God höjöpaliŋ wop dib me rön hölul cöñ mag aku ñîŋ alölîŋ, ñîgö yad höimöumidîŋ, rîb mîga yöx nugumîjeñ. Weik mîlmeja yöudöŋdöŋ wöl wopik wop dib me rön hölul cöñ mag aku ñîŋ alölîŋ, ñîgö yad höimöumidîŋ, rîb mîga yöx nugumîjeñ.

¹⁷ Kraiŋ hölön wop aku, ap piaku inöm röxg nugwön rîmidöia; jî ap yöbö aku Kraiŋ.

¹⁸ Makwam, nöbö mö bli hön, mönö mîxîla pîxön, “An rîb nugwöl aku mî, ñîŋ al aliö cöñŋönö nöbö mö mölyöbö mîjönŋönö ejol bla höjöpainö,” rîmîjön aku, mönö ñîŋa yöxön, God ap wä ñîgö nöiön ap aku röböxeñ. Nöbö mö piaku, Kraiŋ mönö wä aku nugwölöi; rîb ñîŋa keir akwör nugwön, rîb inakmönö piakuyöbö pön, an nöbö mö dib, me rön, hör haiwo mîxîla urmîdöia.

¹⁹ Nöbö mö piaku, ñîŋ Kraiŋ röböxön mag gwogwo aku rola dumîdöia. Makwam Kraiŋ nuŋ yöcmac maga midön, mîxîñ nuŋ aku, magaliŋ löxlö akuyöbö nîgliu nöl nîgön, ap wä nölön, nugwidîx mid ri abmîŋ nugugîrön, God nuŋ rîm mîxîña dib röxmîŋ dumîda.

²⁰ Ñîŋ Kraiŋ cîrîp gî midöi aku mî, ñîŋ nugwo piŋŋi wöroxön, inöm gwogwo ap akuyöbö mögörib il kî nugwidîx midöi piaku mo ñîŋa midölöi. Ap i ñîgö rî gwogwam rîb ölisö midöl. Makwam, pödpöd rîmin nöbö mö bla rîg rîbyöx nugumîdöi mag akuyöbö, ñîŋ kwo algör rîbyöx nugumîdöi?

²¹ “Ap aku imaga pîmîjeñ! Ap aku nîmmîjeñ! Ap aku pî nugumîjeñŋö,” rîmidöia.

²² Jî ap mag röbö ap yadmidöi bla magaliŋ nîmîŋ pöcöna. Mönö kitîb wä yad nölmidöi piaku magaliŋ nöbö mö rîb hör yöxön yadmidöi adakwör nugwön yad nölmidöia.

²³ Nöbö mö piaku aliö yadön yadmidöia, ñîŋ mönö ana mai duön paŋ aliö akwör höjöpälön, nöbö mö lîblîb midö bla röxg midön, mî ususör rön ap hölul rön, akuyöbö aiöñ aku wä cöñŋö rîmidöia. Aliö alîŋ, nöbö mö bli nugwîŋ, mönö mî röxgöna, jî ap kib mag gwogwo rîb rîb mag aku haŋ,

ap inakmönö bla akwör rıbyöx nugwön, Krais cırıp gı mıdölöi aku mı, ñıñ ölısö mıdölañ nugugırön mıxıñ ñıñ keir rıbyöx nölmd adaku röböxb maga nıgöl.

3

God rımın, an Krais pısañ öbılön

¹⁻² Makwam ñıñ Krais pısañ öbılön kömö mag yonyöbö pön mıdöi aku, mögörib döul il kı ap blaku rıbyöx nugumıjeñ. Rıb dib ñıñ aku діön ap mögörib adöx yöd röul adö kau sö mıd piaku. Krais nuñ öbılön adöx yöd röul adö kau sö yöraku duön, God imag mırıx adö römıd gı mıda.

³ Ñıñ Krais pısañ wöröxmä aku mı, kömö mıdıb mag ñıñ aku God Krais yöñö nuarö hogwa pısañ umadıö mıda.

⁴ Kömö mıdıb mag ñıñ il aku Krais. Mai nuñ hön wop aku, ñıñ duön nuñ pısañ mil mag keiryöbö alıg mıd ri aböña.

Höd mıdmıdöi aku keiryöbö, wopik mıdöi aku keiryöbö

⁵ Makwam, ap agapım mıxıña rıbyöx nöl adaku pıl pal nıgöña. Mö kib nöbö kib rön, rıb gwogwo yöxön, amnımañ rön, ap kib mag gwogwo akwör rıñö, rön, köme ulnöu löpöi gol rıg ap piaku mıga akwör pınıñö, rön, rıb rıb aku pıl pal nıgöña. Köme ulnöu löpöi gol rıg ap akuyöbö mıga akwör pınıñö, rı rıbyöx nugumıdöi nöbö mö bla, ñıñ nöbö mö ap inakmönö höjöpä ur nölmdöi akuyöbö akwör mıdöia.

⁶ Ñıñ pañ ap piakwör rıñ, God nuñ ölısö rödön, ñıgö mı ölıñ höb diba pı nöjöña.

⁷ Ñıñ keir höd mag gwogwo rol akwör rıbyöx nugwön, pañ mag aliö akuyöbö akwör rımdöia.

⁸ Makwam weik mag gwogwo rol aku añadö röböxöña. Höd ölısö diba wölmın, mı ölısö diba rödön, rıb gwogwo yöxön, nöbö mö akuyöbö ñıgö yad höımöuön, mönö gwogwo gwogwo yadön rımdöi aku, weik rımıjeñ.

⁹ Mönö inakmönö hörön nuö nuö yadmıjeñ. Krais pısañ wöröxmä aku mı, rı gwogwam rımdöi mag aku ñıgö wölıj röxg woböñ aku aipam, höbwab rıb madmag hödyöbö ñıñ aku aipam, pı asıx aböia.

¹⁰ Höbwab rıb madmag hödyöbö ñıñ aku pı asıx abön, höbwab rıb madmag yonyöbö ñıñ aku wölıj röxg röb nıgöña. Nöbö mö yonyöbö mıdön, God ñıgö rı nıgöñ Nöbö aku nuñ öım öım rañ, ñıñ nuñ keir rıg mıd aliö akwör röxg nıgön, nugwo mı nugw ri aböña.

¹¹ God aliö alöñ aku mı, Grik nöbö mö bla keir, Juda nöbö mö bla keir mıdölöi. Nöbö mö uña ödörmıdöi bla keir, nöbö mö uña ödörmıdölöi bla keir mıdölöi. Nöbö mö kai kıtıba nugumıdöi bla keir, nöbö mö kai kıtıba nugumıdölöi bla keir mıdölöi. Nöbö mö alömö bla keir, nöbö mö wödıx bla keir mıdölöi. Nöbö mö wob pön du nıgım nag mabö rımdöi bla keir, nöbö mö rıb ñıñ keir yöx nugwön mabö rımdöi bla keir mıdölöi. Nöbö mö yonyöbö mıdölöi aku mı, Krais nuñ keir ör anıñ magalıg madmag yuö kwo mıdmın, ap bli magalıg hör ap i röxa.

¹² God nöbö mö nuñwa mıdöia. Nuñ ñıgö madmag nıgön, nöbö mö nuñwa keir yad nıgöña. Makwam, wölıj röb gı mıdöi mag akuyöbö, rı ri abıb mag aku röb nıgöña. Ñıñ nöbö mö bla ulıöxön pı öös rı ri aböña; ib ñıñ keir

yadɪŋ bɪl sɔ duɔlan; nɔbɔ mɔ hɔimɔlɪb wɔ mɪjɔŋa; nɔbɔ mɔ akuyɔbɔ mɔnɔ hɔimɔliɔ yadɔn ɔlɪsɔ rɔdmɪjeŋ.

¹³ Krais nɔbɔ mɔ nuŋwa bli ŋɪgɔ rɪ gwogwam rɪmɪdɪŋ, ŋɪgɔ painjɔ mag i rɪmɪjeŋ. Mɔnɔ bli mɪjɔna, Nɔbɔ Dib ŋɪŋa ap kib mag gwogwo rɪmɪdɔi aku nugwɔn rɔbɔx mag akuyɔbɔ, nɔbɔ mɔ bla ŋɪgɔ rɪ gwogwam rɪmɪdɪŋ, ŋɪŋ alɔr mag ŋɪŋ cɔŋ aku nugwɔn rɔbɔxɔŋa.

¹⁴ Makwam ŋɪŋ rɪ rɪ abɪb mag aku rɔb nɪgɔn, madmag nɪgɪb mag aku rola rɔbɔŋa. Madmag nɪgɪb mag aku, ap wɔ akuyɔbɔ magalɪg wob pan nɪgɪɔ nɪgan, ap wɔ i met wenɪm.

¹⁵ God ŋɪgɔ pɔn mɪxɪŋ panjɔbɔ akwɔr nɪgliu nɔl nɪgɔŋ aku, ŋɪŋ tar mɪdɔn nuɔ nuɔ pɪ ɔsɔs rɪ rɪ abne, rɔn, rɔŋa. Makwam, Krais hɔbwab hɔimɔlɪb maga nɔl aku, nugwo yad nugwɪŋ, madmag yuɔ ŋɪŋ kwo hɔbwab hɔimɔlɪb mag aku nɪgan, ŋɪŋ tar mɪdɔn, ap agapɪm nugwo wɔ cɔn aku nugwɔŋa. Makwam, nugwo rɪ ablanɛ rɪ ɔɪrɔn mɪjɔŋa.

¹⁶ Krais mɔnɔ wɔ aku yuɔ ŋɪŋ kwo aja wɔl ɔɪ mɪdan, ŋɪŋ mɔnɔ nuŋ aku nugw rɪ abɔn, nuɔ nuɔ yad nɔl rɪ ab ɔɪrɔn, God Mɔnɔ rɪb Sam bli wopal yad ɔɪrɔn, God ib nuŋwa pɪrag wɔlub wopal bli yad ɔɪrɔn, God nugwo rɪ ablanɛ rɪ ɔɪrɔn mɪjɔŋa.

¹⁷ Makwam mɔnɔ yadɪba aimɔnɔ agap apɪm rɪba, Nɔbɔ Dib Jisas nɔbɔ mɔ nuŋwa mɪdɔlɪŋjɔ, rɪ rɪbyɔx nugwɔn, God Jisas ŋɪgɔ nuarɔ hogwa rɪ ablanɛ rɪ ɔɪrɔn rɪŋ duan.

Krais nɔbɔ mɔ nuŋ bla mɪd rɪ abɪŋ

¹⁸ ŋɪŋ mɔ piaku, ŋɪŋ Krais nugw pɔn mɪdɔi makwam, nɔbɔnɪŋ nɔbɔ ŋɪŋ bla yajɔŋ mɔnɔ aku yɔxɔn maɪ dɪɔŋa.

¹⁹ Makwam ŋɪŋ nɔbɔ bla, mɔ ŋɪŋ bla mɔnɔ ɔlɪsɔ yadɔn palmɪjeŋ; ŋɪŋ madmag nɪgɔŋa.

²⁰ ŋɪŋ halɔu ha bla, ŋɪŋ Krais nugw pɔn mɪdɔi makwam, nauɔ nam yajɔŋ mɔnɔ aku yɔxɔn maɪ dɪɔŋa. Aliɔ almɪdɪŋ God nugwo wɔ cɔna.

²¹ Makwam ŋɪŋ nuɔ nɔbɔ, halɔu ha ŋɪŋ bla ŋɪgɔ mɔnɔ ɔlɪsɔ yadɔn palɪŋ, ŋɪŋ rɪb gwogwo yɔxɔn, mɪd rɪ abɪb maga nɪgɔl aku, nugw rɪ abɔŋa.

Nɔbɔ mɔ nag mabɔ rɪmɪdɔi piaku pɔdpɔdiɔ rɪmɪjɔŋ? Nɔbɔ dib ŋɪŋ piaku pɔdpɔdiɔ rɪmɪjɔŋ?

²² ŋɪgɔ nɔbɔ mɔ, nɔbɔ bli ŋɪgɔ nag nɪgɔn wabɪl pɪxɪp hɔm, nag mabɔ rɪ nɔlmɪdim akuyɔbɔ, mɔnɔ bli yadɪba rɪmɪdla. Nɔbɔ dɪba nugugu mɪjɔŋ mag akwɔr mabɔ rɪmɪdɪŋ, ŋɪŋ wɔ ran, me rɔn, rɪmɪjeŋ. Rɪb mɔs yɔxmɪjeŋ, Nɔbɔ Dib ana adɔx yɔd rɔul adɔ kau sɔ nugugu mɪd makwam, an mabɔ rɪ rɪ abnɪjɔ, rɔn, rɪb wɔ akwɔr yɔx nugwɔn wahax pɪ ɔɪrɔn mabɔ cɔŋa.

²³ ŋɪŋ ap agap apɪm rɪmɪjɔŋ aku, nɔbɔ mɔ mɔgɔrɪb il kɪ bli mabɔ ŋɪŋ rɪ nɔlmɪdɔlɪŋjɔ, rɔn, rɪmɪjeŋ; Nɔbɔ Dib adɔx yɔd rɔul adɔ kau sɔ mɪd Nɔbɔ aku mabɔ nuŋ akwɔr rɪ nɔlmɪdɔlɪŋjɔ, rɔn, mɪ ususɔr rɔn, rɪb wɔ akwɔr yɔx nugwɔn wahax pɪ ɔɪrɔn mabɔ cɔŋa.

²⁴ Mabɔ rɪ nɔlmɪdɔi aku, Nɔbɔ Dib Krais mabɔ nuŋwa rɪ nɔlmɪdɔia. ŋɪŋ nugwɔia Nɔbɔ Dɪba nuŋ painjɔ nɔlɔn ŋɪgɔ ap wɔ nɔiɔna.

²⁵ Makwam God nuŋ nōbō mō rī gwogwam cōñ akuyōbō mōnō diba yadība, nōbō mō dib blaku, nōbō mō ulul blaku, me rōn, mōnō diba yaden; mag paŋyōbō akwōr yadōn, ōlīŋ hōb pī nōiōna.

4

¹ Makwam, űīŋ nōbō dib rōxg mīdōi piaku, Nōbō Dib űīŋa adōx yōd rōul adō kau sō mīd aku rībyōx nugu gīrōn, nōbō mō űīŋ nag mabō rī nōlmīdōi akuyōbō űīgō nugwidīx mīd rī abōn, ap űīŋ nōlībā akuyōbō amnīmab nōiōna.

God hōjōpal gīr mījōña

² űīŋ rībyōx nugw rī ab gīrōn, God nugwo rī ablaŋe rī gīrōn, hōjōpal gīr mījōña.

³ űīŋ anīŋ algōr God hōjōpalīŋ, nuŋ ōdōi nīgaŋ, Krais mōnō wā umadiō mīdmīd aku nōbō mō akuyōbō űīgō wōxnō yad nōinīŋa. Krais mōnō wā akwōr yadmōn, nī nag nīg gīm mīdla.

⁴ Makwam űīŋ God hōjōpalīŋ, nī nugwidīx mīdanīŋ nugugīrōn, mōnō aku yad nōl rī abmōn, nōbō mō nugw rī abīŋ. Nī paŋ mag akwōr cīna aku waiō.

⁵ űīŋ ōim ōim rībyōx nugu gōr mīdīŋ, uba rōdanīŋ, nōbō mō Krais nugw pōlōi bla űīgō pī ōsōs rī rī abōn, Krais mōnō wā mag aku űīgō yad nōiōña.

⁶ Ajmōl űīŋ aku usō id rōxg yōnaŋ. Alaŋ, nōbō mō mōnō űīŋa nugwīŋ, id yōnaŋ, nugw rī abōña. űīgō mōnō kai yad nugwōñ aku, űīgō painō yad nōl rī abōña.

Pol Ticikas Onesimas yōrō nōbō hogwa űīgō yad abōña

⁷⁻⁸ Nōbōhōd madmag yōbō ana Ticikas, nī Nōbō Diba mabō ususōr rīmīdīl mag akuyōbō akwōr rīmīd nōbō aku, nugwo yad abmōn űīŋ mīdōi yōraku yōna. Nuŋ wōn, nī pōdpōdiō mīdīl aku űīgō yad nōlaŋ nugwōn wahax pīne, rōn, yad abna.

⁹ Makwam haul madmag yōbō ana Onesimas, nōbō űīŋa keir aku, Ticikas pīsaŋ yōña. Nī Nōbō Diba mabō nuŋwa ususōr rīmīdīl mag akuyōbō, Onesimas nuŋ algōr ōr rīmīda. Nōbō hogwa wōn, an ap agap apīm pik rīmīdōl piaku magalīg űīgō yad nōl rī abōña.

Pol mōnō yad rība pōrōŋa

¹⁰ Nōbō Aristakas, nī pīsaŋ nag mīdōl aku aipam, nōbō an Mak aipam űīgō, “Mīdōiŋ ā?” rōia. Mak mī, nōbō an Banabas nōlpōnīŋ nuŋ aku. Nōbō akwōr hōd mōnō abōn yadma, “Nugwo yōraku waŋ pī ōsōs cīne,” rīma.

¹¹ Nōbō ana Jisas, ib nuŋ i Jastas me rīmīdōi aku, algōr ōr űīgō, “Mīdōiŋ ā?” ra. Juda nōbō mōs paŋ piakwōr nī pīsaŋ mabō rīmīdōla. Juda nōbō bli nī pīsaŋ mabō rīmīdōlōl; űīŋ nōbō adakwōr nī pīsaŋ God nōbō mō pōn nugwidīx mīdīb mōnō wā aku yad nōlmīdōla.

¹² Nōbō űīŋ Epapras, Krais Jisas mabō rīmīd nōbō aku űīgō, “Mīdōiŋ ā?” ra. Nuŋ ōim ōim ususōr rōn űīgō God hōjōpal gīrōn yadmīda, “űīŋ rīb bli yōxmījeñ; Krais mōnō wā aku nugw pī gō nīgōn, nugwo cīrīp rī ab gīrōn, naŋ rīg yaŋnō mag akwōr rīŋ duanīŋ,” me rīmīda.

¹³ Mämäg na keir nugwön ñigö yadmɪdla, Epapras nuŋ mɪ kwockwoc palön ñigö mabö rɪ nölön, Leodisia nöbö mö ñigö mabö rɪ nölön, Hirapolis nöbö mö ñigö mabö rɪ nölön rɪmɪda.

¹⁴ Makwam nöbö wä ana, uj wobɪb nöbö Luk aipam, Demas aipam ñigö, “Mɪdöiŋ ä?” röia.

¹⁵ Haul nöbö mölöu nöbö taun dib Leodisia bla, nöbö mö hön mö Nimpa rama God höjöpalmɪdöi bla magalɪg, “Pol ñigö, ‘Mɪdöiŋ ä?’ rö,” cõña.

¹⁶ Ñigö köp röx abmɪdɪl kɪ nugwön, nölɪŋ duan, Krais nöbö mö Leodisia mɪdöi bla algör ör nugwɪŋ. Makwam Leodisia nöbö mö ñigö köp röx abɪl aku, ñɪŋ algör ör pön nugwõña.

¹⁷ Makwam Akipas nugwo yajõña, “Nöbö Diba mabö nagö yad nɪgöŋ aku rɪ pöranö,” cõña.

¹⁸ Nɪ Pol, weik imag na keir, mönö rɪb mag kɪ kai kɪtmɪdla. Nɪ nag sena pön nag nɪg gö nɪgöi aku, nɪ uplõbmɪjeñ. God ñigö uliõxön pɪ ri aban, mɪd ri abõña.

Pol köp höd aku Tesalonaika nöbö mö ñigö kai kitöŋa

¹ An Pol, Sailas, Timoti, yörík pisanj mîdön köp kai kitön, ñigö Acö God, Nöbö Dib Jisas Krais nuarö hogwa nöbö mö ñiŋa taun dib Tesalonaika rëb gi mîdöi akuyöbö, ñigö köp ki kai kitmîdöla.

God Acö ana aipam, Nöbö Dib Jisas Krais aipam, ñigö uliöxön pî ösös rî ri abîŋ, ñiŋ madmag yuö ñiŋ kwo tar mîd ri aböña.

Tesalonaika nöbö mö Krais nugw pön nugw pî gö ñigmä

² An höjöpälön, ñigö magalîg öim God nugwo ri ablaŋe rîmîdöla.

³ An Acö God höjöpälön, öim ñigö rîbyöx nugwön, ñiŋ pödpödiö rîg rîmîdöi aku rîbyöx nugwön, God nugwo ri ablaŋe rîmîdöla. Ñiŋ Nöbö Dib ana Jisas Krais nugw pön nugw pî gö ñigön, mabö nuŋwa rî ri abmîdöia; ñiŋ Nöbö Dib ana Jisas Krais madmag ñigön, kwockwoc palön mabö nuŋwa rî gôr mîdöia; ñiŋ Nöbö Dib ana Jisas Krais pisanj mögôrîb adöx yöd röul adö kau sô yöraku wöluön ap wä pîñîjô, rön, ömörö höm rîb mîga yöx nugwölöi.

⁴ Haul nöbö mölou nöbö wä. An nugwöla, God nuŋ ñigö madmag ñigön nöbö mö nuŋwa keir yad ñigîm mîdöia.

⁵ Krais mönô mag wä nuŋ aku rag ram ñiŋ piaku wön, ñigö mönô mag akwör yad nölmîŋa. Inöm Leia nuŋ yuö an kwo mîdön, ölsö nuŋwa anîŋ nölmîn nugugîrön, Krais mönô wä aku mönô ma ödöriö mîdö, rön, ñigö mönô paxdöriö akwör yad nölmîn nugw pîmä. Ñiŋ pisanj mîdön, ñigö me rön aliö rîmîdöl aku ñiŋ keir mödö nugwöia.

⁶ Ñiŋ Nöbö Diba rîmîd aku nugwön, an keir rîmîdöl aku nugwön, paŋ mag akwör rîmîdmä. Ñiŋ mî öliöx mîdmîdöia jî Inöm Leia nuŋ rîmîn, ñiŋ Krais mönô wä aku nugwön, wahax pî girön nugw pîmä.

⁷ Aliar rî ri abmîdmä aku, Krais nöbö mö nuŋwa Masedonia Propins mîdim bla aipam, Akaia Propins mîdim bla aipam nugwön, paŋ mag akuyöbö akwör algör rî ri ab gir mîdmä.

⁸ Ñiŋ God nugw pîmä aku, mönô aku dumîd dumîd, Masedonia Propins, Akaia Propins bla akwör yöi, mögôrîb adadö piaku piaku magalîg dumîn, nöbö mö akuyöbö magalîg mödö nugwöia.

⁹ Makwam, an mögôrîb bli uröpînmîn, nöbö mö piaku keir haiwo urön yadmîdöia, “Ñiŋ Tesalonaika nöbö mö ñigö mönô wä aku yad nölmîn, ñigö yad wahax pön pî ri abön, ap inakmönö höjöpalmîdöi akuyöbö rëböxön, God mî öim kömö mîd aku nugwo nugw pön, nuŋ rîg yadmîd mag akuyöbö akwör rön,

¹⁰ Ha nuŋwa Jisas wöröxim, God rîmîn öbilön aku, adöx yöd röul adö kau sebö höuöil hönîjô, rön, pöx mîdöinjô,” rîmîdöia. Jisas anîŋ ñöx ñigön wöröxöŋ aku mî, God ölsö rödön painjô öliŋ höb diba pî nöiön aku pöinîŋ.

2

Pol Tesalonaika mîdön Nöbö Diba mabö nuŋwa rî nölöŋa

¹ Haul nöbö mölöu nöbö, ñiŋ keir nugwöia, an höd ram ñiŋa hömŋ aku, hör hölmŋ.

² Taun dib Pilipai höd duön yad nölmŋ, nöbö mö bli anŋ mönō gwogwo yadön rŋ gwogwam rŋmä, jŋ God anŋ nugwidŋx mŋdön rŋ nölmŋ, ñiŋ an rŋ gwogwam rŋmä aku rŋb mŋga yöx nugwöinŋ. An Tesalonaika duön Kraiis mönō wä aku yad nölmŋ, an algör ör rŋ gwogwam rŋmä, jŋ an amŋ yad nölmŋ.

³ An mönō ñigö yad nölmŋdöl aku, gwogwamiö yadön, rŋb gwogwo yöxön, inakmönö hörön, yad nölmŋdölöl.

⁴ Kraiis mönō mag wä pön dine, rön, God nuŋ keir anŋ yad ñigmŋ, mönō wä aku yad nölmŋdöla. An Kraiis mönō wä yad nölinŋ, nöbö mö bla nugwŋ, ñiŋ wä raŋ, me rön, yad nölinŋ; God nuŋ keir nugwaŋ, nugwo wä raŋ, me rön, yad nölmŋdöla. God nuŋwör rŋb madmag yuö an kwo agö magŋm rŋg mŋdöla aku nugwa.

⁵ Ñiŋ keir nugwöia, ñigö wä raŋ, me rön, mönō kŋtŋb wä bli ñigö yad nölinŋ; rŋg ap bla pŋnŋjö, rön, mönō yad nölinŋ. God nuŋ algör nugwa.

⁶ Ñiŋ Tesalonaika nöbö mö ib ana yadŋ bŋl sō duanŋ, me rön, mönō yad nölinŋ. Nöbö mö akuyöbö bli ib ana yadŋ bŋl sō duanŋ, me rön, mönō yad nölinŋ. An Kraiis mönō wä pön dub nöbö mŋdöl aku mŋ, ñigö mönō yadkap yad nölinŋ aku, jŋ an rŋmgör yad nölinŋ.

⁷ Mö piaku halöu ha kiaia cŋcŋ pŋ ri abmŋdöi mag aliö akuyöbö, ñigö mönō höimöliö mŋdö yadön pŋ ri abmŋ.

⁸ An ñiŋ mŋ madmag ñig gŋ mŋdmŋ. Ñiŋ haul nöbö mölöu nöbö madmag yöbö an blaku mŋ, God Mönō wä nuŋ aku ñigö yad nölmŋdmŋ, anŋ pŋl pal ñignöb röyŋx aku röböxölölx.

⁹ Haul nöbö mölöu nöbö, ñiŋ nugwöia, an ñigö pŋsan mŋdön mabö kwockwoc pal rŋ öliöx mŋdmŋ. An ñigö pŋsan mŋdön, God mönō wä nuŋ aku ñigö yad nölinŋ yönön, ñiŋ nöbö mö ap mag an rŋ öliöxñiŋjö, rön, anŋ keir mŋl pŋxmag yuö bö rŋg mabö röxg rön ap wobön ñimmŋdmŋ.

¹⁰ Ñiŋ nugwöia, an ñigö nöbö mö Kraiis nugw pŋmŋdöi akuyöbö pŋsan mŋdön, ñigö pŋ ösös rŋ ri abön, nöbö hölul mŋdöl, nöbö mönō i mŋdöl aliö akuyöbö mŋdmŋ. God nuŋ keir algör ör nugwa.

¹¹ Ñiŋ nugwöia, nuö nöbö halöu ha ñiŋ keir bla yad nölinŋ abön rŋg rŋmŋdöi mag akuyöbö ñigö rŋmŋdmŋ.

¹² God nuŋ ñigö paŋ, nöbö mö nuŋ akwör mila aliŋ mijöña. Makwam, ñiŋ God rŋmŋd aku nugwön, rŋbyöx nugw ri abön, mag wä rol akwör rŋ gir mijŋnö, rön, ñigö mönō höimöliö yad nölmŋdmŋ. Ñiŋ wahax pön rŋb wä yöx nugu gör mŋdön, ñigö rŋ gwogwam rŋŋ rŋb mŋga yöx nugumŋjeŋ, kwockwoc palön, mag wä rol aku röböxmŋjeŋjö, rön, mönō akuyöbö ñigö yad nölmŋdmŋ.

¹³ An ñigö God mönō wä nuŋwa yad nölmŋ, ñiŋ nugwön, ñiŋ mönō ñiŋ keir bli yadmŋdölöi, God Mönō mag akwör yad nölmŋdöinŋjö, rön, nugw pŋmä. Mŋ pal, mönō yad nölmŋdöl aku, God mönō kömö rŋb madmag yuö ñiŋ kwo mabö rŋmŋ, mag yaxa. Makwam, an öim God nugwo ri ablanŋ rŋ girön mŋdöla.

¹⁴ Makwam haul nöbö mölöu nöbö. Mögöriŋ Judia piaku cöc bla hö mögum rim nöbö mö akuyöbö, Juda nöbö mö akuyöbö ñigö rŋ gwogwam

rɪmɪdim mag aliö akuyöbö, Tesalonaika yöbö nöbö mö ñɪŋ kwo algör ñɪgö Jisas nugw pɪm nöbö mö rɪ gwogwam rɪmä.

¹⁵ Juda nöbö mö piaku ñɪŋ God mönö yadɪb nöbö bla pɪl pal nɪgön, Nöbö Dib Jisas nugwo aipam pɪl pal nɪgön, anɪŋ höju abmä. God ñɪgö nugwön wahax pöl mɪ wöhö. Ñɪŋ nöbö mö akuyöbö magalɪg nugumɪn ölsö wölmɪda.

¹⁶ Ñɪŋ Krais nugw pɪŋ, ñɪgö kömö mag yonɪyöbö nöiönɪŋö, rön, an Krais mönö wä nuŋ aku Juda nöbö mö yöi akuyöbö ñɪgö yad nölmɪn, Juda nöbö mö akuyöbö ölsö rödön, ödöi ana wobmɪdöia. Almɪdöi aku, ñɪŋ öim öim ap kib mag gwogwo rɪmɪdöi mag akwör rɪp duön duön duön dumɪn, ap kib mag gwogwo ñɪŋ bihöu dib wab mɪŋi röxg mɪda. Makwam weik God ölsö rödön mɪ ömörö diba ñɪgö pɪ nölmɪda.

Ñɪgö iswob u nugunö

¹⁷ Haul nöbö mölöu nöbö. Ñɪŋ pɪsarɪ mɪdmɪn, Juda nöbö mö anɪŋ ir abmä aku, lib pɪlɪm nugugɪrön mɪdöla. Mɪxɪñ ana yörɪk mɪdöla, jɪ rɪb an maga ñɪgö pɪsarɪ mɪda. Makwam, ñɪgö iswob höbkal u nugunö, rön, rɪb akwör yöx nugugu mɪdöla.

¹⁸ Ñɪgö u nugunö, rɪ rɪbyöx nugwön, nɪ Pol, wop mös mönö mös parɪ inö, rɪma, jɪ Seten ödöi ana woba.

¹⁹ Ñɪŋ rɪg rɪmɪdöi mag akuyöbö nugwön, an rɪbyöx gɪba alɪg mɪdöla; ñɪŋ rɪg rɪmɪdöi mag akuyöbö nugwön, an wahax pɪ gɪrön mɪdöla; ñɪŋ rɪg rɪmɪdöi mag akuyöbö nugwön, Nöbö Dib ana Jisas hön wop aku, mönö wä nagö yad nölmɪŋ aku mag yax mɪk, me cɪnɪŋa.

²⁰ Ñɪŋör rɪbyöx nugwön, wahax pɪ gɪrön, ri ablaŋe rɪ gɪr mɪdöla.

3

¹ Ñɪgö uliöxön u nugunö, rön, yadkap u nugub maga nɪgölön. Makwam, nɪ Pol, Sailas, an nöbö hogwa taun dib Atens mɪdön,

²⁻³ haul ana Timoti, an pɪsarɪ God mabö rön, Krais mönö wä nuŋ aku yad nölp yönmɪd nöbö aku, nugwo yad abmɪn wöŋa. Ñɪgö rɪ gwogwam rɪm, nöbö mö bli Krais nugwo röböxbä maga rɪ aku nugwön, Timoti wön, ñɪgö pɪsarɪ mɪdön Krais mönö wä aku yad nöi ri aban, ñɪŋ Krais nugw pɪ gö nɪgön, rɪbyöx gɪba alɪg mɪjne, rön, an Timoti yad abmɪn wöŋa. Makwam ñɪŋ nugwöia, Krais nöbö mö nuŋwa mɪdöl aku mɪ, anɪŋ rɪ gwogwam rɪŋ ömörö pɪnɪŋa.

⁴ Ñɪŋ pɪsarɪ mɪdön, anɪŋ rɪ gwogwam cöñɪŋö, rɪmɪŋ aku, ñɪŋ mag aliö akuyöbö akwör rɪmɪdöi aku mödö nugwöia.

⁵ Ñɪŋ ñɪgö aliö almɪdmɪn, me rön, Timoti yad abma. Rɪb na yöx nuguma aku, kɪjaki nuŋ ñɪgö pɪxmɪn mönö yad nöi öliöxɪm nugumä aku röböxbä maga röiŋö, rɪ rɪbyöx nuguma.

Timoti höuöil hön, mɪd ri aböiŋö, röŋa

⁶ Makwam Timoti ñɪgö u nugwön hön yada, ñɪŋ Krais nugw pɪ cɪrɪp ri abön, nöbö mö akuyöbö ñɪgö madmag nɪgön, anɪŋ nöbö hogwa rɪbyöx nugu gɪrön wahax pɪmɪdöia. An nöbö hogwa pad pik mɪdön, ñɪgö uliöxöl mag

akuyöbö, ñiŋ piöŋö algör ör mögörüþ ñiŋ piaku mîdön, anŋ nöbö hogwa uliöx mîdöŋö, ra.

⁷ Makwam, anŋ rî gwogwam rîmîdîm mîd ri abölmîŋ wop aku, Timoti hön, ñiŋ Krais nugw pî cîcî nîgöi mönö aku yadîm, anŋ madmaga pîlîx ra.

⁸ Ñiŋ Nöbö Diba cîrîp ri abön nugwo pîsan nîgiö paŋör mîdöi aku nugwön, an mî kömö mîdöla.

⁹ Mîd ri aböi aku nugwön, God nugwo ri ablaŋe rîmîdöla. God nuŋ rîmîŋ, ñîgö rîbyöx nugwön mî ödöriö wahax pîmîdöla. Makwam, an God nugwo ri ablaŋe rî gîrön mîdöla.

¹⁰ An höbkäl u ñîgö nugwön, Krais mönö wä aku um bli kwo yad nöliŋ, ñiŋ Krais nugw pî cîcî nîgnö, rön, kwockwoc pal God nugwo mîl pîxmag yuö bö höjöpäl gîrön mîdöla.

¹¹ Makwam, Acö God nuŋ keir aipam, Nöbö Dib ana Jisas aipam uba ana rödiŋ, ñiŋ mîdöi yöraku u nugunîŋa.

¹² An ñîgö mî ödöriö madmag nîgmîdöl mag akuyöbö, Nöbö Diba ñîgö rî nölaŋ, ñiŋ keir algör ör nuö nuö madmag nîgön, nöbö mö bla magalîg madmag nîgöña.

¹³ Nöbö Dib Jisas ñîgö ölisö nuŋwa nölon nugwidîx mîdîp duön, nöbö mö lei nuŋ akuyöbö magalîg pön höuöil hön wop aku, nuŋ hön ñîgö paŋ, God Acö ana mämäg il nuŋ rol aku, ñiŋ mönö i mîdöl nöbö mö lei nuŋwa mîjöña.

4

God nugwo wä cön mag akwör cöña

¹ Haul nöbö mölöu nöbö. Ñiŋ pîsan mîdmîŋ wop aku, ñiŋ mag kai rîŋ God nugwo wä cön adakwör rîb mönö aku ñîgö yad nölmîŋa. Mönö yad nölmîŋ aku, ñiŋ pön paŋ mag akwör rî gîr mîdöia. Makwam wopik an Nöbö Dib Jisas nöbö mö nuŋwa mîdöl makwam, nî ñîgö yadmîdla, ñiŋ mag wä rî ri abmîdöi aku, wopik adakwör ususör rön mî uplöb ör rîŋ duan.

² Nöbö Dib Jisas anŋ yadmîŋ ñîgö mönö kai kai yad nölmîŋ aku ñiŋ mödö nugwöia.

³ God nugwo wä cön aku, ñiŋ nöbö mö lei nuŋwa keir mîjöña. Mö kib nöbö kib reñîm.

⁴ Ñiŋ magalîg, God nugwo wä cön adakwör mîxîñ ñiŋa nugwidîx mîd ri abîŋ, nöbö mö bla ñîgö nugwîŋ, mönö i mîden.

⁵ Nöbö mö God nugwo nugwölöi bla, rîb gwogwo yöxön mö kib nöbö kib pîŋîŋö, rön, rîp yönmîdöi mag akuyöbö almîjeñ.

⁶ Makwam, ñiŋ Krais adö mîdöi haul nöbö mölöu nöbö ñiŋ bla, mönö inag inag wai nölon ap ñiŋ bla pöinîŋ. Nöbö mö bli almîjön aku, Nöbö Diba nuŋ nugwön painö ñîgö magalîg öliŋ höb pî nöiöna. Mönö aku höd ñîgö yad nöli ri aböla.

⁷ Ap kib mag gwogwo cîne, rön, God anŋ mönö wä nuŋwa yadön pölöŋ; mag wä rî gîrön, nöbö mö leia mîjne, rön, anŋ pöŋa.

⁸ Makwam, nöbö mö mönö yadmîdöl pik höj nugwön bla, anŋ höj nugweñ; God nugwo höj nugwöña. Makwam God nuŋ Inöm Lei nuŋwa ñîgö nöla.

⁹ Krais adö mïdöi haul nöbö mölöu nöbö akuyöbö ñigö madmag ñigïnö, rön, mönö aku kai kitöinï. God ñigö rïb wä nölmïn, ñïj keir nugwön mödö nuö nuö madmag ñigmïdöia.

¹⁰ Ñïj Krais nöbö mö nuñwa Masedonia Propins mïdöi bla magalig algör ör mödö madmag ñigmïdöia. Jï ñigö mönö ölsö yadön yadmïdöla, ñïj mï ususör rön, öim mag adakwör rïj mï diba duanj.

¹¹⁻¹² Makwam ñigö höd yadmïj mag akuyöbö, nöbö mö bla pïsanj tar mïd ri abnïjö, rön, rïj duanj. Mabö kul wölïb ñïj bla keir rön ap ñïmöña. Makwam, ap mag, rïg ap ñïj piaku keir mïdanj nugugïrön, ap sö reñ aku nugwön, nöbö mö Krais nugw pölöi bla ñigö nugwïj wä cöna.

Nöbö Diba höuöil höna

¹³ Makwam haul nöbö mölöu nöbö. Ñigö mönö i yad nöi ri abnïja. Nöbö mö ñïj bli wöröxöñ aku, anadö wöröxöinï, rön, nöbö mö bli lïb pïlm imön rïmïdöi mag akuyöbö almïjeñ.

¹⁴ Jisas wöröxöñ aku, God rïmïn öbïlön kömö mïdö, rön, nugwöl aku mï, nöbö mö Jisas nugw pön wöröxöi bla, Jisas höuöil hön wop aku, God nuñ ranj, Jisas nöbö mö nuñwa wöröxöi piaku yölïñön Jisas pïsanj höñïjö, rön, nugwöla.

¹⁵ Makwam Nöbö Diba nuñ keir mönö yad nölmïd aku nugwön nugwöla, mai wop aku an nöbö mö kömö mïdïj nugugïrön Nöbö Diba höuöil hön nöbö mö akuyöbö, nöbö mö höd wöröxim bla ñigö höñ adïk höd duöinïj.

¹⁶ Mönö dib i adöx yöd röul adö kau sebö yadön, ejol magalig piaku nugwidïx mïd ejol diba mönö diba panj nugugïrön, God namag nuñwa pïranj nugugïrön, Nöbö Diba nuñ keir adöx yöd röul adö kau sebö höna. Nöbö Diba hanj, nöbö mö Krais nugw pön wöröxim piaku höd öbïöña.

¹⁷ Ñïj öbïöña nugwön God nuñ an nöbö mö kömö mïjnïj nuñ piaku ranj, an ñïj pïsanj wöluön mïjöi yuö sö Nöbö Diba pïsanj mögum cïnïja. Makwam, an Nöbö Diba pïsanj öim öim mïjnïja.

¹⁸ Makwam, mönö yadmïdöl pik nuö nuö yad nölip u yad nölip hön, wahax pön rïb wä yöx nugu gör mïjöña.

5

Nöbö Dib ana höuöil höñïjö rön rïb aku yöx nugwön mïd ri abön pöx mïjnïm

¹ Makwam haul nöbö mölöu nöbö. Nöbö Diba nuñ wop kai hön, nöbö mö ap agap ap bilïm rïmïdïj nugugïrön hön aku, ñigö yadöinïj.

² Ñïj keir nugwöia, Nöbö Diba hön wop aku, nugwo pöx mïjöñ wop aku hen. Ap kib pïb nöbö bla nöbö mö inïmö ua hölmï gï mïdïm hömïdöi mag aliö akuyöbö, Nöbö Diba nuñ alip höna.

³ Weik tar mïd ri aböla, anïj weik ap i renïjö, cöñ, wop akwör rïmgör hanj, rïb diba ödöriö yöxöña. Mö ha ñïmïm öñïja rïg pïlmïd mag akuyöbö cöna; rïmgör öñïj höb gwogwo pïj bör dub maga mïden.

⁴ Haul nöbö mölöu nöbö. Ap kib pïb nöbö i ram ñïj hanj, madmag ñïja pïlx cöna. Jï ñïj pïxmag yuö piaku mïdölöi makwam, wop dib aku hanj, madmag ñïja pïlx renïm.

⁵ Ñïj magalig mil halöu ha mïdöia; ñïj magalig naiö mil halöu ha mïdöia.

An pɪxmag yuò halöu ha yöi; an cɪcɪbö yuò halöu ha yöi.

⁶ Nöbö mö bli inɪmö hölɪmmɪdöi mag akuyöbö aliö alɪg mɪdöinɪm. Rɪbyöx nugw ri ab gɪ mɪjnɪŋa. Röbö ölisö nɪmön uplöp mɪdöinɪm.

⁷ Nöbö mö inɪmö hölɪmmɪdöi bla, pɪxmag yuò bö ör hölɪmmɪdöia. Nöbö mö röbö ölisö nɪmön u pɪlmɪdöi bla, pɪxmag yuò bö ör rɪmɪdöia.

⁸ Makwam an nöbö mö naiö mila yönmɪdöl bla rɪbyöx nugugu mɪjnɪm. God Mönö nuŋwa nugw pɪ girön, God nugwo madmag nɪg girön mɪjnɪm; an aliö alɪŋ, ap uñ ölisö ami nöbö röbmɪdöi akuyöbö, pɪbɪl möl an aku mɪjöna. Nöbö Dib ana Jisas Krais pɪsaŋ mögöriɓ adöx yöd röul adö kau sô yöraku wöluŋö, rɪ rɪbyöx nugwön, rɪbyöx gɪba alɪg mɪjnɪm; an aliö alɪŋ, usaŋ ölisö mea nɪgmɪdöi akuyöbö, yöcmac ana mɪjöna.

⁹ Aku agapɪm: God anɪŋ rön aku, öliŋ höb diba pɪŋ, me rön, rölöŋ; Nöbö Dib ana Jisas Krais ran, nugwo pɪsaŋ mögöriɓ adöx yöd röul adö kau sô yöraku wöluön nuŋ pɪsaŋ kömö öim mɪdɪŋ, me rön, röŋa.

¹⁰ Krais anɪŋ ñöx nɪgön wöröxön aku mɪ, an kömö mɪdɪŋ hönɪŋönö wöröx gɪ mɪdɪŋ hön aku mönö mɪdöl; an duön öim öim nuŋ pɪsaŋ kömö mɪjnɪŋa.

¹¹ Makwam, ñɪŋ Krais nöbö mö nuŋwa nuö nuö Krais mönö wä aku yad nölön, nugw pɪ cɪcɪ nɪgön, wahax pön rɪɓ wä yöx nugu gör mɪjöña. Makwam yadmɪdɪl kɪ ñɪŋ paŋ mag akwör mödö rɪmɪdöia.

Mönö yad rɪba pörön, “Ñɪŋ mɪdöiŋ ä,” röŋa

¹² Haul nöbö mölöu nöbö. Nöbö diba ñɪgö rɪ öliöxön mabö rɪ nölön, mönö pɪ nuöm nɪgön, mönö yad nöl gir mɪdöi nöbö bla, ñɪŋ pɪ ösös rɪ rɪ aböña.

¹³ God nuŋ keir yadmɪn mabö aliö alɪmɪdöi aku, ñɪgö madmag nɪgön pɪ rɪ aböña. Makwam ñɪŋ magalɪg tar nɪgiö nɪgön mɪjöña.

¹⁴ Haul nöbö mölöu nöbö nugwi. Nöbö mö mabö rölöŋ, mɪd rɪ abmɪdölöi bla, ñɪgö mönö ölisö yajöña. Nöbö mö lɪblɪɓ rɪm rɪɓ mɪxɪla yöxmɪdöi bla, ñɪgö mönö höimöliö yadön yad nöl rɪ aböña. Nöbö mö höimölɪɓ bla, ñɪgö nuöd rɪ nöiöña. Nöbö mö bla magalɪg, ñɪgö öim mönö höimöliö yadön tar mɪjöña.

¹⁵ Nöbö mö bli ñɪgö rɪ gwogwam rɪmɪdɪŋ, painjö gwogwam rɪmɪjeñ. Painjö painjö pɪ rɪ abön, painjö painjö ösös rɪ rɪ aböña. Makwam nöbö mö hör piaku aipam, paŋ mag akwör cöña.

¹⁶ Öim öim wahax pɪ girön rɪmɪjöña;

¹⁷ öim öim God höjöpäl girön rɪmɪjöña;

¹⁸ agap apɪm ñɪgö cön aku, öim öim God nugwo rɪ ablaŋe rɪ girön mɪjöña. Krais Jisas nöbö mö nuŋwa mɪdön aliö alɪmɪdɪŋ, God nugwo wä cöna.

¹⁹ God Inöma anɪŋ rɪba nölaŋ, me rön, nugu girön mɪjöña.

²⁰ Nöbö mö God mönö yadɪɓ bla mönö yadmɪdɪŋ röböxmɪjeñ.

²¹ ɪ nöbö mö bli inakmönö hörön yadɪɓ maga ra aku mɪ, nugw rɪ aböña. God Mönö paxdöriö aku yadmɪjöñ akwör nugwön pöña; inakmönö hörön yadmɪjöñ aku nugwön pɪmɪjeñ.

²² Mag gwogwo adö bli rɪmɪjeñ.

²³ God anɪŋ nöbö mö pɪ rɪ abɪm tar mɪd rɪ ab gɪ mɪdöl Nöbö aku, nuŋ keir ñɪgö nugwidɪx mɪdön ran, ñɪŋ nöbö mö lei nuŋwa keir mɪjöña. God nuŋ keir ran, Nöbö Dib ana Jisas Krais hön wop aku, inöŋ ñɪŋ bla, rɪɓ madmag ñɪŋ bla, mɪxɪñ ñɪŋ bla magalɪg, hölul mag ul pɪx mɪŋi mɪdenɪm.

²⁴ God ñigö yad wö pöŋ Nöbö aku, riḡ yadmɪd mag akwör cōna. Makwam an nugwōla, yadmɪdɪl mōnō pik paŋ aliar ñigö cōna.

²⁵ Haul nöbö mölōu nöbö. Anɪŋ riḡbyōx nugwōn, God höjöpaiōña.

²⁶ Ñiŋ Nöbö Diba nugw pōn mɪdōi makwam, Krais adō mɪdōi haul nöbö mölōu nöbö magalḡ nuō nuō wahax pɪ ḡrōn, alguna bɪmɪl nɪmōña.

²⁷ Nöbö Dib ana nugugu mɪdɪm nugugirōn ñigö yadmɪdla, mōnō kai kitɪl kɪ, haul nöbö mölōu nöbö piaku ñigö magalḡ māmāḡ nugw yadɪŋ nugwɪŋ.

²⁸ Nöbö Dib ana Jisas Krais ñigö uliōxōn, pɪ ösös rɪ ri ab ḡ mɪjōna.

Pol köp agñiŋ rıbyöbö aku Tesalonaika nöbö mö ñigö kai kitöŋa

¹ An Pol, Sailas, Timoti, yörık pısaŋ mıdön köp kai kitön, ñigö Acö ana God, Nöbö Dib Jisas Krais nuarö hogwa nöbö mö ñiŋa taun dib Tesalonaika röb gı mıdöi akuyöbö, ñigö köp kı kai kitmıdöla.

² God Acö ana aipam, Nöbö Dib Jisas Krais aipam, ñigö uliöxön pı ösös rı ri abıŋ, ñiŋ madmag yuö ñiŋ kwo tar mıd ri aböña.

Krais höm, God nuŋ nöbö mö akuyöbö ñigö mönö diba yajöna

³ Makwam haul nöbö mölöu nöbö. Höd Krais nugw pı mıdöi mag akuyöbö wöhö; höd ñiŋ nuö nuö madmag ñıgmıdöi mag akuyöbö wöhö; wopik ñiŋ ususör rön Krais nugw pı gö ñıgön, ñiŋ magalıg Krais adö mıdöi haul nöbö mölöu nöbö akuyöbö nuö nuö madmag ñıgmıdöi aku nugwön, an öim öim God nugwo ri ablaŋe röla.

⁴ Krais nöbö mö nuŋwa mıdım, nöbö mö bli ñigö rı gwogwam rımın, ömörö pön öliöx mıdöia, jı rıb mıga yöxmıdölöi. Krais nugw pı gö ñıgön cırıp ri abmıdöia. Makwam, an God cöc nuŋwa mögörüb malö malö piaku duön, Krais mönö wä nuŋ aku yad nöl yönön, öim öim ñiŋ almıdöi aku ñigö yadmıdöla.

⁵ Makwam an nugwöla, God nuŋ mönö pı nuöm ñıg ri abmıd Nöbö aku yadaŋ, ñiŋ God mögörüb adöx yöd röul adö kau sö wölu mıjöña. Makwam wopik ñiŋ mönö wä aku yad nölım ñigö rı gwogwam rım, ömörö pı gır mıdöia.

⁶ God nuŋ mönö pı nuöm ñıg ri abmıd Nöbö aku, nöbö mö ñigö ömörö nöl mıdöi akuyöbö, ñigö painö algör ör ömörö nöiöna.

⁷ Nöbö Dib Jisas adöx yöd röul adö kau sebö ejol ölisö nuŋ bla yöliŋön, rın pin alıg wöxnö hön wop akwör, God nuŋ ñiŋ nöbö mö ömörö pı gır mıdöi bla aipam anıŋ aipam pı ösös rı ri aböna.

⁸ Nöbö mö God nugwo rıbyöx nugwölöi, Nöbö Dib ana Jisas mönö wä nuŋ aku nugwön rıg yad mag akuyöbö rımıdölöi nöbö mö bla, nuŋ ñigö painö öliŋ höb pı nöiöna.

⁹ Nöbö mö piaku, Nöbö Diba ölisö mag nuŋwa aipam mil mag nuŋwa aipam mögörüb wä nuŋwa adöx yöd röul adö kau sö mıd yöraku nugweñ; öim rıŋadö mıdön öliŋ höb diba pı gırön mıjöña.

¹⁰ Nöbö Diba höm, nöbö mö lei nuŋ bla ib nuŋwa yadıŋ bıł sö diöna; nöbö mö nugwo nugw pön mıdöi bla nugwo nugwön aıö waiö cöña. Krais mönö wä ñigö yad nöl mın nugw pı mıa makwam, ñiŋ keir aipam paŋ mag akwör cöña.

¹¹ Paŋ mag akwör, ñigö rıbyöx nugwön God nugwo öim höjöpälön yadmıdöla, “Tesalonaika nöbö mö piaku nöbö mö nagö keir pıłö makwam, ölisö nagö ran, ñiŋ nöbö mö nagö keir rıg rımıdöi mag akuyöbö rımıdıŋ; ölisö nagö ran, ñiŋ mag wä rı ri abnıŋö, rı rıbyöx nugumıdöi aku, paŋ mag akwör rımıdıŋ; Krais nöbö mö nuŋwa mıdön nuŋ rıg yadmıd mag akwör

rîmîdîŋ, rî rîbyôx nugumîdôi aku, ôlîsô nagô ran, ñîŋ paŋ mag akwôr rîmîdîŋ,” me rîmîdôla.

¹² God, Nöbö Dib Jisas Krais nuarô hogwa ñîgô uliôxôn pî ri abmîdôi makwam, ñîŋ mag wâ akwôr rî gir mîdîŋ nugugîrôn, nöbö mö piaku nugwôn Nöbö Dib ana Jisas Krais nöbö mil wâ keiryôbö alîg mîd aku nugwôña. Makwam ñîŋ Jisas Krais nöbö mö nuŋwa mîdôi aku mî, mil mag wâ keiryôbö nuŋ aku ñîgô aipam pal nôïôna. Aliô alaŋ, me rôn, God höjôpalmîdôla.

2

Nöbö gwogwo aku

¹ Haul nöbö mölôu nöbö. Nöbö Dib ana Jisas Krais höbkal hön anîŋ hölu paŋ nuŋ pîsaŋ mîŋîŋ mônô aku yadîba rîmîdla.

² Nöbö mö bli yadmîdôia, Nöbö Diba höuôiliô höb wop aku mödô wôxnô ñîgô, rîmîdôia. Ñîŋ inakmônô hörôn, God Inôma Pol nöbö piaku rîba nôlmîŋ mônô yadim aku nugwôn ñîgô yadmîdôliŋjô, cõñ aku mônô, inakmônô hörôn, Pol nöbö piaku aliô yadîŋ nöbö bli nugwôn mônô pôn hoi aku nugwôn ñîgô yadmîdôliŋjô, cõñ aku mônô, inakmônô hörôn, Pol nöbö piaku köp kai kîtôn abîm hö aku nugwôn ñîgô yadmîdôliŋjô, cõñ aku, madmag ñîŋa pîlîx raŋ, Pol nöbö piaku ñîŋ keir mônô kî yad abôiŋjô, rî rîbyôx nugwôn, rîb mîga yôxmîjeñ.

³ Makwam nugw ri abôña. Nöbö mö bli ñîgô inakmônô hörôn yadmîdîŋ, mônô ñîŋ aku pîmîjeñ. Nöbö Diba höuôil höb wop aku mai hõna. Makwam hõd, nöbö mö mîga akwôr God nugwo rôbôxôn, rîb ñîŋa keir mai duôn amîmab cõña. Aliô almîdîŋ nugugîrôn, God nugwo kwolmal mîd nöbö aku wôxnô ñîgaŋ, nöbö mö nugwo nugwôña. Makwam mai Nöbö Gwogwo aku rîŋ hör yônîmîd möl bö diôna.

⁴ Nöbö Gwogwo aku ap agap apîm iba god rîmîdôi akuyôbö aipam, ap agap apîm höjôpalmîdôi akuyôbö aipam, yad mag pîŋ ñîgôn, ib nuŋwa keir akwôr yadaŋ bîl sô diôna. Nuŋ du God höjôpalîb ram aku du rômîdôn, ñî mî God, me cõna.

⁵ Ñî ñîŋ pîsaŋ mîdôn, aliô aiônîŋjô, rôn yadîm aku, jî ñîŋ yadîm mônô aku uplôböîŋjônô ä?

⁶ Ñîŋ nugwôia, nöbö i Nöbö Gwogwo ôdôi nuŋwa woba aku mî, weik aliô alîb maga ñîgöl. God nuŋ keir yad ñîgõŋ wop akwôr aliô mag akuyôbö cõna.

⁷ Makwam weik wop kî, God nugwo kwolmal mîd nöbö aku hõm, rî gwogwam cõñ adaku mödô rîmîdôi aku, jî wopik mag ulmîdô akwôr rîmîdôia; dib rôiŋxa jî nöbö ôdôi wob nöbö aku mîdîm nugugîrôn, God nugwo kwolmal mîd nöbö aku, nöbö mö akuyôbö uplôb pôn pîxîp nuŋ adô pôn dub maga ñîgöl. Ap kib mag gwogwo mag ulul bli rîp dumîdan nugugîrôn, God raŋ nöbö ôdôi wob aku hör piaku diôna.

⁸ God raŋ nöbö ôdôi wob aku hör piaku diôn aku, God nugwo kwolmal mîd nöbö aku wôxnô ñîgõna. Jî Nöbö Dib Jisas hön wop aku, nuŋ mil maga keiryôbö alîg hön mônô yadaŋ, Nöbö Gwogwo aku anadô hö pîŋ bîcõna.

⁹ God nugwo kwolmal mîd nöbö hön aku, nuŋ Seten ôlîsô nuŋwa magalîg pôn, inakmônô hörôn, ap rôlîbâ hörîrôr mî mîga akwôr, ap nugub

nugwöl̄ibā hör̄rör m̄i m̄iga akwör r̄ip dum̄idan̄ nuguḡir̄on, nōbō mō aiō waiō cōña.

¹⁰ God nugwo kwolmal m̄id nōbō aku, nōbō mō bla ñigō inag inag inakmōnō hör̄on, pōn p̄ix̄p dum̄idan̄ nuguḡir̄on, r̄in hör̄ yōnm̄id mōl bō duba cōñ nōbō mō piaku mōnō nuñwa yōxōña. Ñiñ Kraiis mōnō wā aku nugwōn mōnō m̄i, me rōn, nugw pōn madmag yuō ñiñ kwo ñiḡoȳix̄ aku, God ñigō nōbō mō nuñwa keir akuyōbō pōxa. Makwam ñiñ aliō aleñ; ñiñ mōnō ma aku hōj nugwōña.

¹¹⁻¹² Ñiñ Kraiis mōnō ma aku yōxeñ, ap kib mag gwogwo rōn wahax pōña. Makwam, God ran̄ ñiñ magal̄ig inakmōnō aku uplōb nugw pōña nugwōn nuñ ñigō mōnō diba yadōn r̄in hör̄ yōnm̄id mōl bō yad abōna.

¹³ An ñigō haul nōbō mōlōu nōbō Nōbō Diba madmag ñig nōbō mō piakwör r̄ib̄yōx nugwōn, òim òim God nugwo ri ablane c̄in̄m. Aku agap̄m: maduar òr God r̄ib nuñwa keir yōx nugwōn yadōña, nōbō mō mōnō wā na aku nugw p̄iñ, Inōm na inōm ñiñ̄a yuō kwo m̄idōn ñigō r̄ib wā nōlan̄, ñiñ nōbō mō leia m̄id̄iñ nuguḡir̄on, n̄i ñigō nōbō mō n̄i keira p̄in̄ō, rōña. God nuñ aliō rōñ aku, ñiḡor nugwōn yad ñigōña.

¹⁴ An Kraiis mōnō wā ñigō yad nōlm̄in nuguḡir̄on, ap wā yadm̄id̄il k̄i God nuñ keir ñigō nōinō, rōña. God aliō alōñ aku, Nōbō Dib ana Jisas Kraiis m̄il mag wā keiryōbō al̄ig m̄id̄ aku, ñiñ nuñ p̄isan̄ m̄idōn m̄il mag wā nuñ aku bli pōn wahax p̄i ḡir̄on m̄ijne, rōn, aliō alōña.

¹⁵ Makwam, haul nōbō mōlōu nōbō, Nōbō Dib Jisas Kraiis p̄isan̄ m̄id̄ ri abn̄ijō, rōn, kwocwoc palōn, mōnō ñigō yad nōlm̄in nugwim̄ aku aipam, mōnō kai kitōn yadm̄in nugwim̄ aku aipam, nugw p̄i c̄ic̄i ñigōn m̄ijōña.

¹⁶ Acō God an̄iñ madmag ñigōn p̄i ri abōn ran̄ ap wā p̄in̄ijō, rōn, wahax pōn r̄ib wā yōx nugu ḡor m̄idōla. Acō God aipam, Nōbō Dib ana Jisas Kraiis nuñ keir aipam,

¹⁷ nuarō hogwa ñigō nugwid̄ix̄ m̄id̄iñ, wahax pōn r̄ib wā yōx nugu ḡor m̄idōn, mabō ñiñ nuarō hogwa aku rōbōxm̄ijeñ, mōnō wā ñiñ aku yad nōlōn, r̄i ri ab ḡir̄on m̄ijōña.

3

An̄iñ r̄ib̄yōx nugwōn, God hōjōpaiōña

¹ Makwam haul nōbō mōlōu nōbō, mōnō panyōbō i m̄ida. An̄iñ God hōjōpal ḡir̄ m̄ijōña. An Nōbō Diba mōnō wā nuñwa ñigō yad nōlm̄in, ñiñ nugw p̄im, nōbō mō ñiñ bli ñigō nugwōn Nōbō Diba mōnō wā aku alḡor nugw p̄im, nōbō mō hör̄rör piaku piaku m̄iga akwör mōnō wā aku nugwōn, Nōbō Diba mōnō wā nuñ keiryōbō akwör m̄id̄ aku, me rōn, nugw p̄imā. Makwam, God nugwo yad nugw̄iñ, an Nōbō Diba mōnō wā aku nōbō mō mōḡor̄ib mib̄il yōr̄ik m̄idōi k̄iyōbō ñigō yad nōl̄iñ, hōd mib̄il ñiñ yōraku rōñ mag aliō akuyōbō akwör ran̄.

² Ñiñ God hōjōpalōn ap i yad nugwōña. God nuñ ran̄, nōbō gwogwo ap kib mag gwogwo akwör r̄im̄id̄oi bla an̄iñ ap i r̄ib maga ñigen. Aku agap̄m: nōbō mō bli Kraiis mōnō wā aku nugw pōlōi.

³ J̄i Nōbō Diba r̄ig yad mag akuyōbō, òim pañ mag akuyōbō akwör ra. Nuñ ñigō ran̄, ñiñ mōnō nuñwa nugw p̄i c̄ic̄i ñigōn, nugwo c̄ir̄ip gō ñig ḡi m̄id̄iñ, Nōbō Gwogwo ñigō p̄ixōn r̄i gwogwam r̄ib maga ñigen.

⁴ Nöbö Diba anɪŋ rɪbyöx nölmɪn, rɪbyöx gɪba alɪg mɪdön nugwöla, mönö ñɪgö yad nölmɪn aku, ñɪŋ pön mag aliö akuyöbö akwör rɪ gɪr mɪjõña.

⁵ An Nöbö Diba nugwo höjöpälön yadmɪdöla, nuŋ ñɪgö rɪb wä nölan, God nöbö mö madmag nɪg aku nugwön, Krais ölin höb diba pöŋa jɪ usus rön ap agapɪm rɪba rön aku röböxölön aku nugwön, ñɪŋ paŋ mag aliö akuyöbö akwör cõña.

Mabö cõñ akwör ap nɪmõña

⁶ Haul nöbö mölõu nöbö. Nöbö Dib Jisas Krais nuŋ nöbö nuŋwa yadön, mönö na nöbö mö akuyöbö yad nöine rön aku ñɪgö yadmɪdöla. Haul nöbö an bli ñɪŋ mabö röloi; hör ör yönön, yadmɪdöl mag akuyöbö rölin, ñɪgö pɪsaŋ mönö mönö pɪmɪjeñ.

⁷ Ñɪŋ keir nugwöia, an ñɪŋ pɪsaŋ mɪdön rɪmɪdöl mag adakwör rɪmɪdɪŋ, Nöbö Diba nugwo wä cõna. An hör mɪdmɪdölä.

⁸ Nöbö mö bli ap mag ñɪŋa hör nɪmõinɪjõ, rön, mil pɪxmag yuö bö an ölin pɪlim nugugirön mabö rön ap nɪmmɪdöla.

⁹ God mabö rɪmɪdöla aku, ñɪgö yad nugwön ap amnɪmab pön nɪmölɪx aku, jɪ ñɪgö mag wä rol aku yabuŋ nugwön paŋ mag aliö akwör cɪne, rön, keir ölin pɪlim nugugirön mabö rön ap nɪmmɪdöla.

¹⁰ Makwam ñɪŋ pɪsaŋ mɪdön yadmɪdöla, “Nöbö mö mabö rɪmɪdölöi piaku ap nɪmölɪŋ,” me rɪmɪdöl aku mödö nugwöia.

¹¹ Mönö i nugwöla aku, nöbö mö ñɪŋ bli mabö rölon, hör ör mɪdön, piaku piaku rɪp yönön, mönö ua nɪgön, nöbö mö bla “Mag akuyöbö alöia; mag akuyöbö alöinɪjõ,” rɪmɪdöia.

¹² Nöbö Dib Jisas Krais mabö rɪmɪdöl aku mɪ, nöbö mö piaku ñɪgö mönö ususör rɪ yadmɪdöla, ñɪŋ tar mɪd ri abön, mabö keir rön ap nɪmõña.

¹³ Makwam haul nöbö mölõu nöbö. Ñɪŋ mag wä rol akwör rɪp duŋ, ipɪtaipɪtö rɪmɪdan, agap ap wä mɪd aku nugwön ususör rɪ girön mɪdɪŋ.

¹⁴ Mönö köp kai kɪtön yadmɪdöl kɪ, nöbö mö bli nugumɪdölɪŋ, nöbö mö bɪl kai mag akuyöbö almɪdöi aku nugw ri abön, ñɪgö pɪsaŋ mönö mönö pɪmɪjeñ; ñɪŋ hör mɪdön möigw yöxõña.

¹⁵ Makwam ñɪŋ ñɪgö kwolmal an, me rön, höxmɪjeñ; haul an, me rön, ñɪgö yadyöxön mönö nöli ri abõña.

Mönö yad rɪba pörön, “Ñɪŋ mɪdöin ä,” röŋa

¹⁶ Nöbö Diba anɪŋ rɪmɪn, rɪb mɪga yöx nugwölöl aku, nuŋ keir ñɪgö magalɪg pɪsaŋ mɪdan, ñɪŋ öim ap agap apɪm cõñ aku, mɪd ri abön rɪb mɪga yöx nugumɪjeñ.

¹⁷ Nɪ Pol. Mönö rɪb kɪ imag na keir kai kɪtön, “Ñɪŋ mɪdöin ä?” rɪmɪdla. Imag na keir mönö kai kɪtmɪdɪl kɪ, nɪ öim mag kɪyöbö akwör rön kai kɪtmɪdɪl aku mɪ, nugwõña.

¹⁸ Nöbö Dib ana Jisas Krais ñɪgö magalɪg uliöxön pɪ ri ab gɪ mɪdan.

Pol köp höd aku Timoti kai kitöŋa

¹ Timoti. Nɛ Pol. God, Kömö Pɛb Nöbö Dib an aku aipam, Kraiŋ Jisas an nugwo nugw pön rɛbyöx gɛba alɛg mɛdöl Nöbö Dib aku aipam, nuarö hogwa nɛ yad nɛgɛm, Kraiŋ Jisas mönö wä pön dub nöbö nuŋwa i mɛdla.

² Timoti. Kraiŋ mönö wä akwör yad nölmön, Kraiŋ Jisas nugw pɛlö aku mɛ, nagö ha wä nɛ, me rɛ rɛbyöx nugumɛdla. Acö God aipam, Nöbö Dib ana Kraiŋ Jisas aipam, nagö uliöxön, pɛ ösös rɛ ri abön nugwidɛx mɛdɛŋ, nanɛ tar mɛd ri ab gɛ mɛdö.

Mönö inakmönö hörɛŋ nugw pɛb maga ra aku, nanɛ ñigö yad nölmön ri abane, röŋa

³ Nɛ höd Masedonia Propins duba rön, nagö taun dib Epesas pɛ nigön mönö yad nölmön aku, weik algör ör iswob yadmɛdla. Nanɛ Epesas yöroku mɛdön, nöbö God Mönö yadmɛdölɛŋö, rön, mönö inakmönö hörön yadmɛdöi nöbö piaku ñigö yadyöxön wöhö rön, yad nölmön.

⁴ Mönö inakmönö haiwo urön yad nölmɛdöi aku, “Nöso auso an al aliö yöxɛm hö,” rɛmɛdöi aku, nanɛ ñɛŋ yad yöxanɛ mag aku röböxɛŋ. Mönö adaku yadön, nüö nüö akwör yadmɛdöia. Ñɛŋ mönö inakmönö adaku nöbö mö akuyöbö ñigö yad nölmɛdɛŋ, nöbö mö akuyöbö God nuŋ nöbö mö kömö pɛba rɛmɛd mönö wä aku nugweñɛm. Makwam, ñɛŋ Kraiŋ mönö wä aku nugw pɛb maga nɛgen.

⁵ Nöbö mö Jisas nugw pöi piaku ñɛŋ nüö nüö madmag nɛg gɛ mɛdɛŋ, me rön, nagö mönö kɛ yadmɛdla. Madmag yuö ñɛŋ kwo, mag aku wä, mag aku gwogwo, me rön, nugw ri abön, mag wä rol akwör dumɛjõn aku, ñɛŋ mɛ ödöriö haul nöbö mölöu nöbö piaku madmag nɛgõña. Ñɛŋ aliö alön haul nöbö mölöu nöbö piaku nüö nüö madmag nɛgmɛjõn aku, ñɛŋ mɛ ödöriö Kraiŋ mönö wä aku nugw pön, rɛg yad mag akwör rɛmɛdölɛŋö, rɛ rɛbyöx nugunɛŋa.

⁶ Makwam nöbö mö bli Kraiŋ mönö wä aku rɛg yadmɛd mag akuyöbö röböxön, nöbö u röxg hör mönö piaku yadɛp yönmɛdöia.

⁷ An God lo yad nölmön nöbö mɛjɛŋö, rön, ñɛŋ anau pölön, nöbö mö piaku ñigö mɛ ususör rön yad nölmɛdöi aku, jɛ yad nölmɛdöi mönö aku ila ñɛŋ keir libak nugwölöi.

⁸ An nugwöla, God lo mönö nuŋwa yadön aku, mönö paxdöriar, mɛ mönö wä mɛda. Makwam an God lo mönö wä aku pön, rɛb ana keir yöx nugwön mai duön amnör rɛmɛjɛŋ aku mɛ rɛ gwogwam cɛnɛŋö. God nuŋ rɛg yadön akwör yad nölmɛŋ aku wä cönä; nöi wöhö.

⁹ An nugwöla, God lo mönö aku nöbö mö rɛ ri abmɛdöi piaku ñigö yadmɛdöl; nöbö mö lo mönö röd abmɛdöi piaku ñigö yadmɛda. Nöbö mö God nugwölöi piaku aipam, nöbö mö ap kib mag gwogwo rɛmɛdöi piaku aipam, ñigö yadmɛda. Nöbö mö God höjöpälolöi piaku aipam, nöbö mö God nugwo mönö gwogwo yadmɛdöi piaku aipam, ñigö yadmɛda. Nöbö mö nüö nuöm ñɛŋ bla keir pɛl pal nɛgmɛdöi piaku aipam, nöbö mö nöbäpö pɛl pal nɛgmɛdöi piaku aipam, ñigö yadmɛda.

¹⁰ Nöbö kib mö kib rɛmɛdöi piaku aipam, nöbö ñɛŋ mö i pɛsan yönlöi wöhö, nöbö ñɛŋ ñɛŋör pɛsan yönmɛdöi piaku aipam, ñigö yadmɛda. Nöbö

ñiŋ nōbō mō halōu ha bli kib pōn hōm, mabō ñigō rī nōlmīdōi, nōbō piaku aipam, ñigō yadmīda. Nōbō mō inakmōnō hōrōn yadmīdōi piaku aipam, nōbō mō “God māmāg īla mī yadmīdōlīŋjō,” rōn, inakmōnō hōrōn yadmīdōi piaku aipam, ñigō yadmīda. Nōbō mō Krais mōnō wā nuŋ aku rōd abmīdōi piaku aipam, ñigō yadmīda.

¹¹ Mōnō wā aku Krais mōnō mag wā nuŋ akwōr. Mōnō mag wā aku, God mīl alīg mīd Nōbō aku, nī mōnō yad nōl yōnīb nōbō nuŋwa yad ñigōŋa.

Nōbō Diba nuŋ Pol nugwo uliōxōŋa

¹² Nī Krais Jisas Nōbō Dīb ana nugwo ri ablaŋe rīmīdla. Nuŋ nī, nōbō wā nī, me rōn, pōn, ōlīsō nuŋ aku nī nōlōn yad ñigīm, mabō rīb nōbō nuŋwa mīdla.

¹³ Hōd nī mīd ri abmīdōi. Nī God nugwo yad hōimōuōn, Krais Jisas nōbō mō nuŋ bla ñigō rī gwogwam rōn, nōbō mī gwogwo, nōbō ōlīsō ōdōriō mīdmīdma. Jī nī God nugwo nugwōlīb, mōnō yadōŋ īl aku nugwōlīb rīmīdīm aku mī, nuŋ nī ōgwō yōxōn pōŋa.

¹⁴ Nōbō Diba nī mī ōdōriō ōgwō yōxōn, pī ōsōs rī ri abōn, Krais Jisas nugw pīb mag aku aipam, nōbō mō akuyōbō madmag ñigīb mag aku aipam, madmag na yuō kwo yu ñigōŋa.

¹⁵ Mōnō aŋadō nugw pīb ī yadmīdla: Krais Jisas mōgōrīb īl kī hōŋ aku, nōbō mō ap kib mag gwogwo rīmīdōi akuyōbō ñigō kōmō pība hōŋa. Nōbō ap kib mag gwogwo diba ōdōriō rīmīd nōbō aku nōr.

¹⁶ Makwam Krais Jisas nī ōgwō yōxōn, kōmō pīnō, rōn, yadōŋa, “Nōbō ap kib mag gwogwo ōdōriō rīmīd aku nugwo kōmō pīmōn, nōbō mō akuyōbō magalīg nugwōn yajōŋa, ‘Krais Jisas nuŋ mī nōbō gwogwo aku nugwo kōmō pōŋ aku, nī algōr kōmō pōnīŋjō,’ cōñīŋjō,” rōŋa. Makwam, ñiŋ Jisas nugw pīŋ, nuŋ ñigō ōim mīdīb mag aku nōiōna. Il mīd akwōr, nī mī nōbō gwogwo ōgwō yōxōn kōmō pōŋa.

¹⁷ Kīŋ diba nuŋ maduar ōr īb hōr ī mīdmīda, wopik mīda, mai ōim ōim mījōna. Nuŋ kōmō mīdīb mag akwōr mīda; wōrōxīb mag aku mīdōl. Nōbō mō nugwo māmāga nugwōlōi. Nuŋwōr God paŋyōbō iōr mīda. Nōbō Dīb mīl mag keiryōbō alīg mīd Nōbō aku, īb nuŋwa ōim ōim yadīŋ adōx sō duāŋ. Mag aliō akuyōbō aku mag waiō.

Pol nuŋ Timoti mōnō ī yadōŋa

¹⁸⁻¹⁹ Ha na Timoti. Nagō yadība rīmīdīl mōnō kī, God hōd nōbō mō bli rība nōlmīn, nagō mai agapīm cīnaŋjō rōn yadīm mōnō akwōr yajīna. Mōnō aku pōn, Krais Jisas mōnō wā aku mī usūsōr rī nugw pōn, ap agapīm ap wā, ap agapīm ap gwogwo, me rōn, nugw ri abōn, mag wā rōl akwōr duōn, kījaki yam nuŋ bla pīsaŋ kwockwoc palōn nuō nuō rīmīdō. Nōbō mō bli mag akuyōbō rōlōn, God ñigō rīb wā nōl aku rōbōxōn, hō pīn pal duōia.

²⁰ Nōbō nagō Haimenisa Aleksada yōŋjō mag akuyōbō alīmīn nī yadma, “Akuyōbō alīmīdōi aku, an pīsaŋ ñigīō ñigōn God hōjōpalōinīŋ. Ñigō nōbō hogwa rōbōxīŋ, Seten adō mīdōn, ōmōrō diba pōn, God nugwo yad hōimōumīdōi aku rōbōxbā maga rō,” rīma.

2

God hōjōpalīb

¹ Mönö yadiba rimidiḷ ki aliö mīda: an nöbö mö bla ñigö magaliḡ riḃyöx nugwön God höjöpainim; nöbö mö bla ñiḡ ap agapim mīden aku, God nugwo yad nugunim; nöbö mö bla God ñigö ri nölön nugwidix mīd ri aban, me rön, höjöpainim; nöbö mö akuyöbö magaliḡ riḃ wā yöx nugwön God nugwo ri ablanje ciniḡ.

² God nugwo yad nugwiḡ, nuḡ kiḡ bla aipam, gapman nöbö dib bla aipam, ñigö magaliḡ nugwidix mīd ri aban. Aliö alariḡ mī, an tar mīd ri abön, God nugwo riḃyöx nugu girön, wā rariḡ mijiḡḡa.

³ Mag akuyöbö akwör ciniḡ aku waiö. God, Kömö Pib Nöbö ana aku, nugwo algör ör wā cöna.

⁴ “Ni nöbö mö akuyöbö magaliḡ kömö piba rimidiḷ aku, ñiḡ magaliḡ mönö wā ni aku nugw pön, mönö wā mönö il aku nugw ri abiḡ,” me rön, riḃ aku yöx nugwa.

⁵ Aku agapim:

God paḡyöbö iör mīda.

Nöbö mibḷ yöbö aku, algör ör paḡyöbö iör mīda.

God pö adöi mīda; an nöbö mö pö adöi mīdöla.

Nöbö paḡyöbö iör nöbö mö pi God piḡariḡ niḡliu nöḷiḃ maga ra.

Nöbö aku Krais Jisas, nuḡ keir nöbö yöböḡ.

⁶ Nöbö mö bla magaliḡ ap kib mag gwogwo rimidiöi mag piḡ aku,

Krais Jisas nuḡ bi katlö watlö um sö mīxiḡ nuḡwa keir pön, öliḡ höb diba pön wöroxön,

ap riḃ dib an aku aḡadö woböḡa.

Makwam, God yad niḡöḡ wop aku,

Krais Jisas alöḡ mag aku,

nöbö mö nugwön nugw pön bla,

nuḡ ñigö magaliḡ kömö pöna.

⁷ Adakwör, Krais Jisas ni yad niḡmīn, ni Jisas mönö wā pön dub nöbö i mīdön, mönö wā aku nöbö mö bla magaliḡ yad nöḷ ri abön, Juda nöbö mö yöi bla ñigö Krais Jisas mönö mī aku yad nöḷ yönmīdla. Ni mabö yad niḡöḡ aku, ni mī ödöriö yadmīdla.

⁸ Nöbö piaku möḡöriḃ piaku magaliḡ, nöbö bli ñigö öḷisö wölölan, nuö nuö yadeḡ, tar niḡiö niḡ gi mīdön, öim öim God riḡ yadmīd mag akwör ri girön, imaga piḡ rön nugwo höjöpal gir mijiḡḡ aku, ni wā cöna.

⁹ Makwam mö bla algör ör tar mīd ri ab gi mīdiḡ. Yöḡ panö ñiḡa waiḡxeḡ. Ap gol pön kiḡiḃ wā rimidiöi bla, aimönö aḡaḡ mag köme röxgiḃ riḡ diba wobḃ bla, aimönö wölḡ riḡ diba wobḃ bla yömeḡ. Mö ap wā wā mīxiḡa yömmidiöi bla, nöbö mö bli aniḡ nugwiḡ wā rariḡ, me rön, rimidiöi mag aku God nuḡ nugumīn wā röḷ.

¹⁰ Ji mö God nugw pön höjöpalöliḡ, rimidiöi bla, ñiḡ nöbö mö akuyöbö bli pi ösös ri ri abön, mabö bli nuöd ri nöliḡ. Aliö aiḡḡ mag aku, God nuḡ nugwariḡ wā cöna.

¹¹ Nöbö bla God Mönö yad nölmijiḡḡ aku, mö akuyöbö tar mīdön, nugw ri abiḡ.

¹² Ni mö akuyöbö ñigö yadmīdla, ñiḡ God Mönö nöbö bla yad nöleḡ; ñiḡ nöbö piaku nugwidix mīdeḡ. Nöbö bla God Mönö yad nölmijiḡḡ aku, mö bla ñiḡ mönö bli yadeḡ.

¹³ God nuḡ Adam höd ri niḡöḡ, mai mö nuḡwa Ip ri niḡöḡa.

¹⁴ God bi mag wöhö röŋ aku, kijaki nuŋ inakmönö hörmɪn Adam mönö aku yöxölöŋ. Mönɪŋ nuŋwa Ip kijaki inakmönö höröŋ mönö aku yöxön rɪ gwogwam röŋa.

¹⁵ Ji mö piaku halöu ha yöx pön hön, anau pön, Kraiŋ Jisas nugw pɪ gör mɪdön, nöbö mö bla ñigö madmag ñig girön, Kraiŋ Jisas mönö wä nuŋwa rɪg yadmɪd mag akwör rɪ girön, rɪ mɪjõn aku, God ñigö kömö pöna.

3

Kraiŋ Jisas nugw pöi nöbö mö bla ñigö nugwidɪx mɪdɪb nöbö bla

¹ Mönö mɪ ödöriö yadɪba rɪmɪdla. Nöbö bli, Kraiŋ Jisas mabö nuŋwa rön, Jisas nugw pön mɪdöi nöbö mö bla ñigö nugwidɪx mɪjɪnɪjõ, rɪ rɪbyöx nugumɪdöi bla, rɪb wä yöx nugumɪdöia.

² Makwam, ñɪŋ Jisas nugw pön mɪdöi nöbö mö bla ñigö nugwidɪx mɪdɪb nöbö bli yad ñignɪjõ, cõñ aku, nöbö mag wä rɪ ri abmɪdöi bla akwör nugwön yad ñigõña. Mö ñɪŋa panyöbö iör pön, nöbö höimöliɪb wä, rɪba yöx nugw ri abön, mag gwogwo reñ, nöbö mö pad piakuyöbö höm yad wahax pön pön du ram ñɪŋa yuö kwo ñigön, nöbö mö Kraiŋ Jisas nugw pɪmɪdöi bla ñigö yad nöl ri abön, rɪmɪdöi nöbö piakwör nugwön yad ñigõña.

³ Nöbö röbö wain mɪga nɪmmɪdöi bla, nöbö mɪ öliŋsö diba rödmɪdöi bla, nöbö mönö nuö nuö yadmɪdöi bla, nöbö köme ulnõu löpöi gol rɪg ap bla madmag ñigmɪdöi nöbö bla, ñɪŋ nugwön yad ñigmɪjeñ. Nöbö tar höimöliö mɪd ri ab gɪ mɪdöi nöbö akwör nugwön yad ñigõña.

⁴ Nöbö mönɪŋ halöu ha ñɪŋ bla ñigö nugwidɪx mɪd ri ab gɪ mɪdɪm, halöu ha ñɪŋ bla, acö mi yadö, rön, mönö yöxön mai dumɪdöi, nöbö piakwör nugwön yad ñigõña.

⁵ Aku agapɪm: nöbö i nuŋ mö halöu ha nuŋ keir piaku nugwidɪx mɪd ri aben aku, nuŋ pödpödiö God nöbö mö nuŋ piaku nugwidɪx mɪd ri abön?

⁶ Nöbö Kraiŋ Jisas yöudöŋdöŋ ör nugw pöi bla nugwön yad ñigeñ. Nöbö Kraiŋ Jisas yöudöŋdöŋ ör nugw pɪ nöbö aku, nöbö diba mɪdlö, rön, pɪn bɪraŋ, God nuŋ nugwo mönö diba yadön, yad hör piaku abɪb maga ra. Maduar ör, nɪ nöbö diba mɪdlö, rön, kijaki nuŋ God nugwo röböxmɪn, God nuŋ piöŋö kijaki nugwo yad aböŋ mag akuyöbö, nöbö aku nugwo paŋ mag akwör cõna.

⁷ Yad ñigõñ nöbö aku, nöbö mö Kraiŋ mönö wä aku nugw pölöi bla ñɪŋ nöbö aku nugwön, nöbö aku nöbö wä, me rɪ rɪbyöx nugumɪdöi, nöbö aliö akuyöbö nugwön yad ñigõña. Nöi mɪjõn aku, nöbö mö Kraiŋ Jisas nugw pölöi bla nöbö aku yad höimöuŋ, kijaki meña nugwo pɪb maga ra.

⁸ Mag aliö akuyöbö, ñɪŋ nöbö mö nugwidɪx mɪdɪb nöbö bla ñigö mabö rɪ nölɪb nöbö bli yad ñignɪjõ, cõñ aku, nugw ri abön yad ñigõña. Nöbö mö piaku, nöbö aku nöbö wä, me rɪ rɪbyöx nugumɪdöi, nöbö bla akwör nugwön yad ñigõña. Ñɪŋ mönö ma akwör yadön, inakmönö hörön yadeñ, röbö wain mɪga nɪmeñ, köme ulnõu löpöi gol rɪg ap bla rɪb mɪga yöxeñ, aliö almɪjõñ nöbö bla akwör nugwön yad ñigõña.

⁹ God Mönö aku magaliŋ mönö mɪ, me rön, usüsör rɪ nugw pön, mɪd ri ab gɪ mɪdöi nöbö bla akwör nugwön yad ñigõña.

¹⁰ Makwam, höd mabö ulm+idö bli ñ+gö yad+ñ, ñ+ñ r+ ri abm+ijöñ aku, mai ñ+gö yad n+g+ñ, ñ+ñ nöbö mö nugwid+ix m+id+ib nöbö bla ñ+gö mabö r+ nöli+ib nöbö m+id+ñ.

¹¹ Mag aliö akuyöbö, ñ+ñ nöbö mö nugwid+ix m+id+ib nöbö bla ñ+gö mabö r+ nöli+ib mö bli yad n+gn+ñö, cöñ aku, ñ+ñ algör ör nugw ri abön yad n+göña. Mö piaku algör ör mö wä akwör m+id+ñ. Nöbö mö piaku, mö aku mö wä, me r+ r+byöx nugum+idöi, mö piakwör nugwön yad n+göña. Nöbö mö bli ñ+gö yad höimöueñ, mö tar höimöliö m+id ri ab g+ m+ijöñ, röbö wain m+iga n+meñ, inakmönö hörön yadeñ, ap bli kib peñ, öim r+byöx nugw ri ab g+ m+ijöñ, mö piakwör nugwön yad n+göña.

¹² Nöbö mö nugwid+ix m+id+ib nöbö bla ñ+gö mabö r+ nöli+ib nöbö bla, mö ñ+ñ panyöbö iör pön, möñ+ñ halöu ha ñ+ñ bla ñ+gö nugwid+ix m+id ri ab g+ m+id+im, halöu ha ñ+ñ bla, acö mi yadö, rön, mönö yöxön mai dum+idöi, nöbö piakwör nugwön yad n+göña.

¹³ Mabö r+ nöli+ib nöbö mö bla mabö ñ+ñ r+ ri abm+ijöñ aku, nöbö mö Jisas nugw pöi alebö aku ib wä pön, Krais Jisas nugw p+ c+ci+ n+gön r+m+ijöña.

¹⁴ N+ nagö m+id+iba r+mgör inö, rön, nagö köp k+ kai k+tm+idla.

¹⁵ Makwam r+mgör wöin aku, nañ köp k+ p+ nugwön, an God nöbö mö nuñwa, God öim kömö m+id Nöbö aku nugw pön cöc nuñwa m+idöl nöbö mö akuyöbö, an pödpödiö r+ ri abn+ñ aku nugunö. An God nöbö mö nuñ bla, n+giö n+gön ram padö öli+sö ödöriö akuyöbö m+idm+in, mönö m+ nuñ aku yöm r+ib maga n+göl.

¹⁶ Mör, God Mönö mag aku mönö ma ödöriö yada:

Krais Jisas nöbial m+ix+ña n+gm+in, nöbö mö nugwo wöxnö nugumä.

God Inöma, Jisas r+ ri ablanjö, röña.

Ejol bla ñ+ñ nugwo nugumä.

Nöbö mö mögöri+ib adadö piaku piaku yönön, mönö wä nuñwa nöbö mö piaku ñ+gö yad nölm+idmä.

Nöbö mö mögöri+ib adadö piaku piaku nugwo nugw p+mä.

Nuö nuñwa nugwo pön mil mag wä keiryöbö al+g

adöx yöd röul adö kau sö yöraku pön wöluöña.

4

God mönö wä yad nölm+idöl+ñö, cöñ aku, j+ inakmönö hörön yajöña

¹ God Inöma wöxnö yadön yada, “Mai wop aku nöbö mö bli Krais Jisas mönö wä nugw p+m+idöi aku röböxön, k+jaki inakmönö hörön mönö aku nugw pön, ragwo ha yam nuñ bla inakmönö hörön yad nöli+ñ mönö aku nugw pön, mag akwör mai diñ+ñö,” ra.

² K+jaki mönö inakmönö nuñwa yad nölm+idöi nöbö mö bla, ñ+ñ mag aku wä, mag aku gwogwo, me r+ r+byöx nugwölöi. R+ib mag ñ+ñ aku, aku wä, aku gwogwo, me röxa, j+ r+ib mag ñ+ñ aku ain pin röxg ur+im yönum+in añadö yöm ra. N+ñ inakmönö hörön yad nölm+idöia.

³ Nöbö mö piaku inakmönö hörön yadöia, nöbö bla mö pöl+ñ, mö bla nöbö pöl+ñ, me röia. N+ñ yadöia, ap mag piaku ap n+m+ib j+ ap mag piaku ap n+möl+ib möd+ib, me röia. Makwam God nuñ ap mag r+ n+gön, nöbö mö n+ nugw pön mönö m+ na nugum+idöi piaku, ñ+ñ ap mag bla magal+g n+ ri ablane rön n+möñ+ñö, rön, r+ n+göña.

⁴ God ap ri nigöŋ akuyöbö magaliŋ wä akwör ri nigöŋa. God ap wä magaliŋ ri nigim mida piaku mi, an nöbö mö ap i mödöinŋ. Ap wä ri nigim mida piaku magaliŋ God nugwo ri ablaŋe rön pi nimmŋa.

⁵ Aku agapim: God höjöpälön, ri ablaŋe, rimjinŋ aku, God Mönö nuŋwa rig yadmüd mag akuyöbö, ap mag piaku magaliŋ mi wä akwör mijöna.

Nöbö mö akuyöbö ñigö yad nöl ri abö

⁶ Mönö yadmüdil ki, haul nöbö mölön nöbö piaku ñigö yad nöl ri abmjinö aku, naŋ Krais Jisas mabö ri nölib nöbö wä mijinö. Naŋ höd ha ulmüdö midön, Krais Jisas mönö wä nuŋ akwör nagö yad nölmüdmün naŋ nugw ri abön, rig yad akuyöbö akwör mai duön, rip hön, wopik algör ör mönö wä aku nugwön mai dumüdö.

⁷ Makwam, hör mönö yad nölip yönmidöi aku yöxmjinö. Naŋ usüsör rön, God nugwo wä cön adakwör ri gir müdö.

⁸ Nöbö mö bli usüsör rön höba wobön rimüdöi piaku, mixin ñiŋa ölisö piöna. Makwam naŋ usüsör rön, God Mönö rig yadmüd mag akuyöbö akwör rimjinö aku, naŋ ölisö keiryöbö pinö. God nugwo wä cön adakwör rimjinö aku, mögörib il ki mijinö wop ki aipam, God mögörib adöx yöd röul adö kau sö yöra ku mijinö wop aku aipam, müd ri ab gi mijinö.

⁹ Mönö yadiba rimüdil pik, mönö mi ödöriö, me rön, mi mödonwadö nugw pö.

¹⁰ God öim kömö müd Nöbö aku nugw pöl aku mi, ri byöx gi ba aliŋ müdöla. Krais Jisas nuŋ nöbö mö piaku magaliŋ kömö pinö, rön, wöröxöŋa. Nöbö mö Krais Jisas alöŋ aku nugw pimijöŋ bla, God öim kömö müd Nöbö aku ñigö magaliŋ aŋadö kömö pöna. An rib mag paŋyöbö akwör yöx nugwön, mabö usüsör ri müdöla.

¹¹ Mönö yadmüdil ki, naŋ nöbö mö akuyöbö ñigö yad nölmüdan nugwiŋ.

¹² Nöbö mö bli, nagö ha nöbö, me rön, mönö yajinö aku nugwölibä maga ra aku, naŋ nugw ri abö. Naŋ mag wä ri ri abön mag akwör raŋ duan, Krais Jisas nugw pöi nöbö mö bla, naŋ mönö wä yad nölmüdö mag aku, naŋ mag wä ri ri abmüdö mag aku, naŋ nöbö mö madmag nigmüdö mag aku, naŋ Krais Jisas nugw pi cici nigmüdö mag aku, naŋ mag wä rol akwör dumüdö mag aku nugwön, ñiŋ keir algör ör cöŋa.

¹³ Ni in aku, ji ni pöx müdö wop ki, nöbö mö akuyöbö ñigö God Mönö aku mämäga nugw yad nöl girön, mönö il aku yad nöl girön, ri müdane.

¹⁴ Höd wop aku, Jisas nugw pim nöbö mö bla ñigö nugwidix müdib nöbö bla, imag ñiŋa yöcmac rol nagö nigmin, God ñigö ri byöx nölmün, nagö mai agap apim cinö mönö aku yadim, God nagö ap wä nölöŋ aku uplöbmjinö.

¹⁵ Ap yadmüdil ki, naŋ rib mag paŋyöbö iör yöxön, mi usüsör rön rö. Almjinö aku, naŋ Krais Jisas ödöi wä nuŋ aku usüsör rön ipalip dumüdö aku, nöbö mö bla magaliŋ nugwöŋa.

¹⁶ Naŋ nugw ri abö, God Mönö rig yadmüd mag akuyöbö akwör ri girön müdane. Nugw ri abö, God Mönö rig yadmüd mag akuyöbö akwör ri byöx nugu girön müdane. Aliö mi usüsör rip müd müd müdjinnö aku, naŋ keir aipam, nöbö mö mönö nagö nugwöŋ bla ñigö aipam, kömö pinö maku.

5

Naŋ Krais nöbö mö nuŋ bla nugwidix müd ri abö

¹ Nauo nöbö bla ñigö yadyöxmijinö; nauo nagö keir yad nöi ri abm+dlö mag akuyöbö, ñigö kwo algör yad nöi. Ha nöbö bla, haul nagö keir ösös r+ ri abm+dlö mag akuyöbö, ñigö kwo algör p+ ösös r+ ri abö.

² Mö dib bla, nam nöbö nagö keir r+ ri abm+dlö mag akuyöbö, ñigö kwo algör p+ ösös r+ ri abö. Ha mö bla, nölöunañ nagö keir r+ ri abm+dlö mag akuyöbö, ñigö kwo algör p+ ösös r+ ri abö. Nañ r+b wä adakwör yöx nugwön, r+b gwogwo bli yöx nugumijinö.

Lap wösrö

³ Lap wösrö halöu ha m+dlö akuyöbö ñigö nugwid+x m+dan m+dlö ri ab+ñ.

⁴ J+ lap wösrö halöu ha ñ+ñ bli mijöñ aku, nañ ñigö yadm+dan, Krais Jisas nugw pöi aliar, nuöm ap+ñ+ñ nöbö höd ñigö ap mag nölm+dlöi mag akuyöbö, wopik ñigö painö ap mag nölon nugwid+xön p+ ösös r+ ri ab+ñ. Alm+jöñ aku m+, God nuñ nugwan wä cöna.

⁵ Lap wösrö nuñwör m+dlö aku, nuñ God pañyöbö n+ nugwid+x m+dan, me rön, mül p+mag yuö God höjöpäl gör m+da.

⁶ J+ lap wösrö wahax p+ g+rön yönm+dlöi akuyöbö, an kömö m+dlö+ñjö, r+ r+byöx nugwöi aku, j+ wöröxbä röxg m+dlöi.

⁷ Mönö yadm+dlöi k+, nöbö mö akuyöbö ñigö yad nöi ri ab+ñ nugwön lap wösrö aipam halöu ha nöbö ñ+ñ bla aipam mönö k+ nugwön mai dun, ñigö mönö i m+den.

⁸ J+ nöbö mö kai, nöbö mö nuñ keir ödöriö akuyöbö, nuöm ap+ñ+ñ nöbö nuñ keir bla, p+ ri abön ap mag ren aku, nuñ Krais mönö wä mag aku röböxön aliö aiöna. Nöbö mö Krais nugw pölöi bla, m+ gwogwo r+ mag akuyöbö rölöi.

⁹ Lap wösrö bli yadön, “Ib an aipam lap wösrö piaku p+sañ köp kai kitön an+ñ aipam ap mag ap bla nöine,” me r+m+dlö, nugw ri abön ib ñ+ña pöña. Lap wösrö k+m akuyöbö padokwo padök mös höuöliiö hö du adokwebö ragp+dlö kwo (60) yönöña, nöbö pañyöbö iör p+m wöröxöña, lap wösrö piakwör iba pöña.

¹⁰ Lap wösrö nöbö mö bli nugw+ñ wä cön lap wösrö piakwör iba pöña. Mö mag wä rol akwör rön, halöu ha ulm+dlö bla nugwid+x m+dlö ri abön mönö nölm m+dlö ri abm+dlöi bla, nöbö mö pad piakuyöbö höm p+ ösös rön ap mag nölon, nöbö mö Krais nugw p+m+dlöi akuyöbö ñigö mabö r+ nölon, nöbö mö r+b m+ix+la yöx öliöxm+dlöi bla ñigö p+ ösös r+ ri abön r+m+dlöi lap wösrö piakwör iba pöña.

¹¹ Lap wösrö lap röxgölöi bla, ib ñ+ña p+m+jeñ. Krais nugwo c+r+pn+ñjö, r+m+jöñ aku, j+ m+dlö duön, madmag ñ+ña pab+lan, nöbö yon+yöbö pön m+dlöjö, rön, Krais nugwo röböxön nöbö yon+yöbö pöña.

¹² Ñ+ñ keir höd yadim mönö aku röd aböñ aku m+, God nugwan mönö mijöña.

¹³ Makwam lap wösrö lap röxgölöi piaku, mabö rölon, hör ram ram yön g+rön, r+byöx g+ mönö röxgöl+ba hör piaku yad g+rön, alöia alöia, r+ g+rön, r+ mijöña.

¹⁴ Lap wösrö ñ+ñ nöbö yon+yöbö pön, halöu ha yöxön, ram ñ+ña keir mabö rön, m+dlö ri ab g+ mijöñ aku waiö. M+dlö ri ab g+ mijöñ aku, nöbö mö God nugwo ölsö wöl+m nugum+dlöi piaku, an+ñ yad höimöub maga n+gen.

¹⁵ Makwam lap wösrö bli Krais Jisas nugwo röböxön mödö Seten mai dum+dlöi.

¹⁶ Krais Jisas nugw pön mîdöi mö bla, yam ñiŋ keir piaku lap wösrö i mîjôn aku, ñiŋ keir nugwidix mîdîŋ. Nöbö mö Krais nugw pön mîdöi bla nîgîö nîgôn, lap wösrö ñiŋör mîdöi piakwör nugwidix mîjôña. Nöi mîjôn aku, lap wösrö mîga mîdîŋ, ñîgö nugwidix mîd öliöxmîjôña.

Nöbö mö Krais nugw pöi bla ñîgö nugwidix mîdîb nöbö bla

¹⁷ Nöbö mö Krais nugw pöi piaku ñîgö nugwidix mîd ri abmîdöi nöbö bla, nöbö mö Krais nugw pöi akuyöbö, ñîgö rî ri abön pe wä nölîŋ. Nöbö ususör rön Krais mönö wä aku nöbö mö Krais nugw pölöi akuyöbö yad nölîmîdöi bla aipam, nöbö ususör rön Krais mönö wä il aku nöbö mö nuŋwa yad nölîmîdöi bla aipam, ñîgö pî ösös rî ri abön pe wä nölîŋ.

¹⁸ God Mönö rîb mîŋi kai kîtön yadmä, “Ap wit maga rëbîl patîŋ, mag bla keir nîgôn, yôj bla keir nîgaŋ, me rön, hön kau pön hön, wit mag bli nîmîñîjô, rön, ajmöl ñîŋa nag nîg cîrmîjeñ; mabö rîmîdöi adaku painö bli nîmmnëb nîmîŋ,” me rîmä. God Mönö rîb um i kwo kai kîtön yadmä, “Nöbö mabö rîmîdöi bla pe nölîb,” me rîmä.

¹⁹ Nöbö paŋyöbö iör hön yajöna, “Nöbö mö Krais nugw pöi piaku ñîgö nugwidix mîdîb nöbö aku al aliö rî gwogwam rö,” rîmîjôn aku, nugumîjîñö. Nöbö mö mös mönö nöbö mö mös paŋ akuyöbö nugwön, hön yadmîjîñ aku, mî yadîbä maga rö, rön, nugwö.

²⁰ Nöbö mö Krais nugw pöi piaku ñîgö nugwidix mîdîb nöbö aku, ap kib mag gwogwo rîmîd aku rëböxen aku, Krais nöbö mö du mögum rîmîjîñ wop aku magalîg nugugu mîdîŋ nugugîrön, nugwo yadyöxö. Almîjîñö aku, nöbö mö bli nugwön, anau pön, mai mag akuyöbö aleñ.

²¹ Nöbö nî bla rî gwogwam rîmîdölöi, jî nöbö ñiŋ bla akwör rî gwogwam rîmîdöiŋö, rön, rîb aku yöx nugumîjîñö. Mönö ila mîjôn aku, nugw ri abön yadö. Nagö mönö kî hör yadmîdöi; God, Krais Jisas, ejol nuŋ yad nîgöŋ piaku nugugu mîdîm nugugîrön yadmîdla.

²² Nöbö mö Krais nugw pöi piaku ñîgö nugwidix mîdîb nöbö bla, imag nagö rîmgör rol ñîgö nîgôn, mabö aku yad nîgölö. Nöbö mö bli ap kib mag gwogwo rîmîjîñ aku, nagö pîsaŋ rîmîjîñö. Nagö nöbö hölul mîdöl akuyöbö mîdö.

²³ Nagö ap öim öim rön, yuö hölu aku, nagö wopik rëbö akwör nîmmîjîñö; rëbö wain ul mîŋ bli alîg nîmö.

²⁴ Nöbö mö ap kib mag gwogwo rîmîdöi piaku, bli wöxnö rîm, rîmgör nugwön mönö yadmîdöla. Jî nöbö mö bli ap kib mag gwogwo tar rî umadîŋ, rîmgör nugwöiŋîŋ. Mai nugunîŋa. Nöi mîjôn aku, God mönö dîba yajön wop akwör wöxnö nîgöna.

²⁵ Mag aliö akuyöbö, nöbö mö ñiŋ nöbö mö bli ñîgö ösös rî ri abmîjîñö aku, bli wöxnö mîdaŋ, rîmgör nugunîŋa. Jî rîmgör nugwöiŋîŋ aku, umad gî mîdîb maga nîgöl.

6

Nöbö mö nag mabö rîb bla

¹ Krais nöbö mö nuŋ bli ñiŋ nag mabö rîb nöbö mö mîdöi piaku, nöbö dîb ñîgö wob pön hem piaku ñîgö pî ri abîŋ. Almîjîñö aku, nöbö mö bli nugwön, God nugwo yad höimöuön, an Krais Jisas mönö wä yad nölîmîdöl piaku yad höimöueñ.

² Nöbö mö Kraiis nugw pöi bla, nöbö Kraiis nugw pöi bli ñigö nag mabö rî nölön, rîb gwogwo yöx nugwön, Kraiis adö mîdöi nöböhöd an bla pödpöd rîmîñ ñigö nag mabö rîmîdölîñö, rön, yadölîñ. Nöböhöd wä ana Kraiis nugw pöi piaku ñigö mabö rî nölîmîdölîñö, rön, wahax pön mabö ñîñ aku rî rî abmîdîñ. Mönö kai kîtmîdîl kî nöbö mö piaku ñigö yad nöl ri aban nugwîñ.

Ap mîga pîñö, rön, rîb aku yöx nugwöia

³ Nöbö mö bli, Nöbö Dib ana Jisas Kraiis nuñ mönö wä yadön aku aipam, mönö wä nuñwa öim yad nölîmîdöl aku aipam röböxön, mönö hör bli yad nöiön piaku,

⁴ anör nöbö mö diba mîdölîñö, rön, u pilön rîba mîdölîmîñ, aliö almîdöia. Makwam, nöbö mö bli ñigö rîb gwogwo yöxön, mönö mag adakwör nuö nuö yadîp uhö girön, nöbö mö bli nugwîñ ölisö wölan, ölisö rödön, mönö gwogwo yadön, rîb gwogwo yöx nugumîdöia.

⁵ Ñîñ Jisas mönö mî nuñ aku röböxön, God ödöia dinîñ aku köme ulnöu löpöi rîg ap piaku pîñîñö, rön, rîb gwogwo akwör yöxön, öim öim mönö nuö nuö yadmîdöia.

⁶ Makwam an Kraiis Jisas nugw pön, ap ana mödö mîd aku wahax pîñîñ aku, an ap wä yöbö i pön, mîd ri abnîña.

⁷ Mam nöbö anîñ yöx pön hem wop aku, ap bli alîg pön hölmîñ. Wöröxnîñ wop aku, algör ör ap bli alîg pön duöinîñ.

⁸ Jî ap mag nîmîb bli, wölîñ an bli mîjöna, ap an ap ulul bla maku, me cinîña.

⁹ Nöbö mö ap mîga pîñîñö, rî rîbyöx nugumîdöi bla, u pilîm, rîb pañyöbö aku ñigö pön pîxîp dum, urap ap nîmîba hömîñ, meña pîm, rîba öliñ höb diba pîmîdöi mag akuyöbö ñigö cöna. Ñigö mî anadö gwogwo cöna.

¹⁰ Nöbö mö köme ulnöu löpöi gol rîg ap bla madmag ñîgmîdöi piaku, ap kib mag gwogwo adö hörîrör mîga akwör rîmîdöia. Bli rîba aku yöx nugwön, God rîbyöx nugub adaku röböxön, mîd ri abölön, ömörö diba pîmîdöia.

God ap imag rol nagö ñîg nölöñ ap aku pî ri abö

¹¹ Timoti. Nan God nöbö nuñwa mîdlö aku mî, ap gwogwo ap inakmönö yadmîdîl kî magalîg hölul rön, rî ri abön, God rîg yadmîd mag akwör rön, Kraiis Jisas nugw pön, nöbö mö akuyöbö madmag ñîgön, mî ususör rî rîp duön, nöbö höimölîba mîdön tar mîdö.

¹² Nan Jisas nugw pön mîdlö aku, wop bli ömörö nagö han öliöxmîjîñö, jî nan mî ususör rön, Kraiis mönö wä aku mai dumîdö. Nöbö mö mîga nugugu mîdîm nugugîrön, nî Kraiis Jisas nugw pilö, rîmö wop aku, nuñ öim mîdîb maga nagö nölöña. Öim mîdîb mag aku pî cîcî ñigö.

¹³ God ap piaku magalîg kömö maga nölîmîd Nöbö aku aipam, Kraiis Jisas Podias Pailot nugwo mönö paxdöriar yadön Nöbö aku aipam, ñîñ nugugu mîdîm nugugîrön, nagö mî ususör rön yadmîdla,

¹⁴ mönö nagö yadmîdîl kî magalîg nugw ri abön, mai duön, rî ri aban duan, Nöbö Dib ana Jisas Kraiis höuöil höna. Nan akuyöbö rîmîdan, nöbö mö bli nugwön nagö yad höimöub maga ñîgen.

¹⁵ Jisas höuöil hön wop aku God nuŋ keir yad niŋöŋa. Yad niŋöŋ wop akwör Jisas nuŋ höuöil hōna. God Nöbö wā keiryöbö ödöriö. Nuŋ paŋyöbö akwör ap piaku magaliŋ nugwidix mīda. Nuŋ kiŋ piaku magaliŋ Kiŋ ŋiŋa mīda. Nuŋ nöbö dib piaku magaliŋ Nöbö Dib ŋiŋa mīda.

¹⁶ Nuŋ paŋyöbö akwör wöröxbā maga niŋöl; mī öim öim mijōna. Mil wā nuŋ aku keiryöbö mīda. Nöbö mö bli māmāga ŋiŋa nugwo nugwölöi mī wöhö; māmāg ana nugwo nugub maga niŋöl. Nuŋ il yōra duba niŋöl. Nuŋ God Nöbö öliŋsö keiryöbö ödöriö aku, nöbö mö magaliŋ nugwön, ib nuŋwa öim öim yadŋ adōx sō duan. Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

¹⁷ Nöbö mö köme ulnöu löpöi gol riŋ ap mīga mīd akuyöbö ŋiŋö yadan, anör nöbö mö riŋba mīdölŋjö, rōn, ap yadkap yöm cōn piaku riŋbyōx nugwölŋ; God anŋ nöbö mö nugwidix mīdan, mīd ri abōŋŋjö, rōn, ap wā wā mīga anŋ öim nölmīd aku pōn, riŋbyōx giŋa aliŋ mīdŋ.

¹⁸ Makwam, ŋiŋö yadan, ap mīga mīd akuyöbö, nöbö mö piaku uliöxōn, pī ri abōn, ap ŋiŋ bla nöbö mö piaku bli amŋn nöliŋ. ŋiŋ nöbö mö bla ŋiŋö rī ri abōn, riŋ dumīdŋ riŋ dumīdŋ, ŋiŋ ipitōlan.

¹⁹ ŋiŋ mag aliö akuyöbö riŋmijōŋ aku, mī ap wā ŋiŋa mijōn God mögōriŋ nuŋwa adōx yöd röul adō kau sō yōraku, nugwön ŋiŋ duōn kömö öim mīdŋb mag aku mī aŋadō pōn, öim öim kömö mijōŋa. Kömö mīdŋb aku kömö mī ödöriö.

²⁰ Timoti. God ap imag rol nagö nöliŋm aku pī ri abö. God nugwo riŋbyōx nugwölōn mönō inakmōnō hörōn hör mönō piaku öim öim yadŋp uhōmīdōi akuyöbö aipam, mönō ua niŋōn nuö nuö yadmīdōi akuyöbö aipam, pīmijōnō.

²¹ Nöbö mö bli mönō inakmōnō ŋiŋ aku pōn, wopik God Mönō mag ödöriö nugwölŋjö, rōn, hör möl aku duōn, Jisas mönō wā nuŋwa nugw pīmā aku aŋadō röböxōia.

God nagö pī ösös rī ri abōn nugwidix mīdan.

Pol köp agñiñ rıbyöbö aku Timoti kai kitöña

¹ Nı Pol. Krais Jisas an nöbö mö ñöx nıgön wöröxöñ aku mı, God nı mı uliöxön kömö pımın, nı kömö mag yonjöbö kömö öim mıdıb mag aku pıla. God rıb nuñ mag akwör rımın nı Krais Jisas mönö wä pön dub nöbö nuñwa mıdla.

² Ha madmag yöbö nı Timoti, nagö köp kı kai kıtmıdla. Acö God aipam, Nöbö Dib ana Krais Jisas aipam, nagö uliöxön, pı ösös rı ri abön nugwidıx mıdıñ, nañ tar mıd ri abö.

An God mönö yad nöinıñ aku, möıgw yöxöinıñ

³ Nöso auso nöbö God mabö rı mıdmıdöi mag akuyöbö, nı algör ör rıb mös yöx nugwöi, God nugwör rıbyöx nugwön, mabö nuñwa rımıdla. Nı mı pıxmag yuö bö God höjöpalmıdıl aku, nı öim öim ib nagö urön, God nugwo rı ablanje rımıdla.

⁴ Nagö imımö aku rıbyöx nugu gırön mıdla. Makwam, nagö u nugwön, nı mı ödöriö wahax pına.

⁵ Nañ rıb pañjöbö adakwör yöx nugwön, Krais Jisas nugw pı cıci nıglö aku, rıbyöx nugu gırön mıdla. Apınañ Lois, nam Yunis yönö, Krais Jisas nugw pı cıci nıgön mıdmıdmä mag akuyöbö, nagö kwo algör Krais Jisas nugw pı cıci nıglanö, rı rıbyöx nugula.

⁶ Nañ Krais Jisas nugw pı cıci nıgmıdlö makwam, nı nagö yadmıdla, imag na yöcmac rol nagö aku nıgmön, God nagö ap wä nölön aku, rıbyöx nugu gırön mıdö. Ap yuö nañ kwo mıd aku, pırmıdan pına nıgöna.

⁷ God nuñ İnöm nuñwa anıñ nölän, ipöxöinıñ; God İnöma nuñ ran, an ölisö nuñwa pön, nöbö mö akuyöbö ñıgö madmag nıgön, mıxıñ ana keir rıbyöxöl adaku röinıñ.

⁸ Makwam, nañ Nöbö Dib ana mönö wä nuñwa yad nölän, möıgw henım. Nöbö mö akuyöbö ñıgö amnör yad nölö. Nı Nöbö Diba mönö wä nuñwa yad nölımdmön, nı nag nıgim aku, nañ kwo algör ör möıgw henım. God nuñ ölisö nuñwa nagö nölımd aku, Jisas mönö wä aku yad nöl yönımdö. Aliö alımdan, nagö rı gwogwam rımıdıñ, rıb mıga yöxmıñnö.

⁹ God anıñ pı asıx abön, nöbö mö lei na keir mıjönıñö, röña. An mag wä rol aku dum nugwön God anıñ pölön; nuñ keir höd aliö cıñö, röñ aku, anıñ nöbö mö mı ödöriö ögwö yöxön pöña. Mögörıb maduar ör rı nıgölön wop aku, God nöbö mö mı ödöriö ögwö yöxön, Krais Jisas nöbö mö akuyöbö ñıgö pı asıx abönıñö, rön, rıb aku yöx nugwöña.

¹⁰ Makwam weik, God nöbö mö mı ödöriö ögwö yöxmıd aku, wöxnö nugwöla. Krais Jisas hön, anıñ nöbö mö ñöx nıgön wöröxöñ aku mı, God anıñ nöbö mö magalıg mı ödöriö ögwö yöxmıd aku, wöxnö nugwöla. Krais Jisas anıñ nöbö mö ñöx nıgön ölinıñ höb pön wöröxöñ aku mı, wopik wöröxıb mag aku ölisö i mıdöl. Jisas alımdön aku mı, kömö mıdıb mag aku aipam, öim öim mıdıb mag aku aipam, anıñ nöbö mö wöxnö yabua.

¹¹ Krais Jisas mönö mag wä aku nöbö mö akuyöbö magalıg nugwıñ, me rön, Krais Jisas nuñ keir nı yadmın, nı Jisas mönö wä pön dub nöbö nuñwa

i mɨdɔn, mɔnɔ mag wā aku nɔbɔ mɔ piaku magalig yad nɔl ri abɔn, mɔnɔ il aku yad nɔl ri abɔn, rɨmɨdla.

¹² Jisas mɔnɔ wā nuŋ aku yad nɔl yɔnmɨdla aku mɨ, nɨ rɨ gwogwam rɨm, ɔliɔxɔn mɨdla. Jɨ nɨ mɔigw yɔxɔi; nɨ rɨbyɔx gɨba alig mɨdla. Nugw pɨl Nɔbɔ aku nugwo mɔdɔ nugula. Nɨ nugwo ap nɔil aku, nuŋ ap aku pɔn nugwidɨx mɨd ri abɔn, rɨp duɔn duɔn, wop maiyɔbɔ aku hɔna.

¹³ Mɔnɔ yadmɔn nugulɔ aku, paxdɔriar mɨdɔ, rɔn, nɔbɔ mɔ piaku ñigɔ yad nɔlɔ. Naŋ aliɔ alɔn, Kraiŋ Jisas nugw pɨ gɨr mɨd gɨrɔn, nɔbɔ mɔ piaku ñigɔ madmag nɨg gɨrɔn, rɨmɨdɔ. Naŋ Kraiŋ Jisas nugwo cɨrɨp ri abɔn rɨmɨdlɔ aku mɨ, paŋ mag akuyɔbɔ alib maga ra.

¹⁴ God ap wā imag rol nagɔ nɨgɔŋ aku, pɨ ri abɔ. Inɔm Leia yuɔ an kwo mɨd aku mɨ, ɔlisɔ nuŋ akwɔr nagɔ rɨ nɔlaŋ, pɨ ri abɔ.

¹⁵ Naŋ nugulɔ, nɔbɔ mɔ Esia Propins yɔbɔ piaku magalig nɨ rɔbɔxmā. Pigelas aipam, Hemogenis aipam, paŋ mag akwɔr rɨmā.

¹⁶⁻¹⁷ Nɔbɔ Diba nuŋ Onesiporas nɔbɔ mɔ ram nuŋwa mɨdɔi piaku uliɔxɔn pɨ ri aban. Nuŋ taun dib Rom hɔ mɨdɔŋ wop aku, mɔigw yɔxnɔ, rɔn, nɨ rɔbɔxɔlɔŋ. Nɨ yɔrɨk naga mɨdla, nuŋ nɨ ɔliɔxɔn hɔlu nugup hɔn nugwɔŋa. Wop mɨga akwɔr hɔn nɨ nugumɨdɔŋ aku, nɨ mɨ wā rɔŋa.

¹⁸ Makwam, wop dib maiyɔbɔ aku, Nɔbɔ Diba nuŋ Onesiporas nugwo ɔgwɔ yɔxɔn pɨ ri aban. Nɨ Epesas mɨdmɔn, nɨ pɨ ri abɔn ap hɔrɨrɔr agap apɨm mɨga akwɔr rɨ nɔlmɨd aku, naŋ keir nugw ri ablɔ maku.

2

Jisas nugwo cɨrɨpɔn, ami nɔbɔ nuŋwa rɔxg mɨjɨm

¹ Makwam ha na Timoti. Naŋ Kraiŋ Jisas nugwo mai dumɨjɨnɔ aku, nuŋ nagɔ ɔgwɔ yɔxɔn pɨ ri abɔna. Makwam, naŋ rɨb paŋyɔbɔ iɔr yɔx nugwɔn, ususɔr rɨmɨdɔ.

² Jisas mɔnɔ wā nuŋwa nɔbɔ mɔ akuyɔbɔ ñigɔ ɔim yad nɔlmɨdla nugulɔ aku, Kraiŋ Jisas nugw pɨ gɔ nɨgɔn mɔnɔ wā nuŋwa mai dumɨdɔi nɔbɔ mɔ bli hɔlu nugwɔn, ñigɔ Jisas mɔnɔ wā yad nɔl ri abɔ; nɔbɔ mɔ wā akuyɔbɔ ñɨŋ piɔŋɔ nɔbɔ mɔ halɔu ha bli Jisas mɔnɔ wā aku yad nɔl ri abɔna.

³ Kraiŋ Jisas mabɔ rɨmɨdɔl aku, nɔbɔ mɔ bli anɨŋ rɨ gwogwam rɨm, ɔliɔx mɨdɔla. Nagɔ algɔr ɔr, Jisas Kraiŋ ami nɔbɔ wā nuŋwa mɨdlɔ aku mɨ, nɨ algɔr ɔr cɔñɨŋɔ, rɔn, ipɔxɔn, nugwo rɔbɔxmɨjɨnɔ; mabɔ nuŋ aku amɨn rɨ mɨdɔ.

⁴ Ami nɔbɔ bla, nɔbɔ dib ñɨŋ aku nugwo wā raŋ, me rɔn, rɨba paŋ akwɔr yɔx nugumɨdɔia. Ap rɨnadɔ piaku rɨbyɔx nugwɔlɔi.

⁵ Nɔbɔ mɔ ipalɨp dumɨdɔi bla, ipalɨp duba nugwidɨx mɨdɔi nɔbɔ bla rɨg yadɔi yadɔi mag akwɔr rɔn, ap wā pɨmɨdɔia.

⁶ Nɔbɔ mɔ mɔrɔ mabɔ rɨmɨdɔi bla, inɨ ɔliŋ wɔrɔxmɨdɔi aku mɨ, ñɨŋ mɨnɔbɔ hɔd nɨmɨŋ. Mai nɔbɔ mɔ bli nɨmɔna.

⁷ Mɔnɔ yadmɨdɨl kɨ, nagɔ rɨbyɔx nugugu mɨdan, Nɔbɔ Diba nagɔ rɨba nɔlaŋ, nugw ri abnɔ.

⁸ Jisas Kraiŋ nugwo rɨbyɔx nugu gɔr mɨdane. Depid ha yɔxɨm yɔxɨp hɔuɔilmel rɔn, Jisas nugwo yɔx pɔn hɔmā. Nuŋ wɔrɔxɔn ɔbɨlɔŋa. Jisas Kraiŋ mɔnɔ mag wā yadmɨdɨl aku, mɔnɔ aku maku pal.

⁹ Nɪ mōnō mag wā aku yad nōlmɪdmōn, nɪ nōbō mag gwogwo rɪb i rōxg nag nɪgɪm mɪdla. Makwam God Mōnō aku naga mɪdōl.

¹⁰ Makwam, God nōbō mō pɪnō, rōn, nugw nɪg bla, Kraiṣ Jisas ñɪgō pɪ asɪx aban, ñɪɲ God pɪsaɲ mɪl mag wā nuɲwa alɪg òim òim kōmō mɪdɪɲ, me rōn, nōbō mō piaku nɪ òlɪsō wōlan rɪ gwogwam rɪmɪdɪɲ, nɪ ipōxōn rōbōxōinōm.

¹¹ Mōnō aɲadō nugw pɪb i yadɪba rɪmɪdla:

An Kraiṣ Jisas pɪsaɲ wōrōxmɪɲa aku mɪ,
nuɲ pɪsaɲ òim òim kōmō mɪɲɪɲa.

¹² An Kraiṣ Jisas mabō nuɲwa rɪmɪdɪɲ,
nōbō mō piaku anɪɲ òlɪsō wōlan rɪ gwogwam rɪmɪdɪɲ,

ipōxiō rōbōxōinɪɲ aku,

nuɲ Kiɲ mɪdōn nōbō mō piaku nugwidɪx mɪjōn wop aku,

an nuɲ pɪsaɲ mɪdōn, algōr òr nōbō mō piaku nugwidɪx mɪɲɪɲa.

An Kraiṣ Jisas nugwo nugwōlōlɪɲō, cɪnɪɲ aku,
anɪɲ kwo algōr òr, ñɪgō nugumɪdōiō, cōna.

¹³ Kraiṣ Jisas mōnō wā nuɲwa rɪg yadmɪd mag akuyōbō rōinɪɲ aku,
nuɲ mōnō wā nuɲwa rɪg yadmɪd mag akwōr cōna.

Aku agapɪm: Kraiṣ òim òim mōnō ma akwōr yadmɪda;
mōnō mɪ aku rōbōxbā maga nɪgōl.

God mabō nagō yad nɪgōɲ aku, usūsōr rōn rɪ ri abō

¹⁴ Mōnō kai kɪtmɪdɪl kɪ, nōbō mō akuyōbō ñɪgō òim òim yad nōl ri aban ñɪɲ mōnō aku uplōbōlɪɲ. Nan nōbō mō akuyōbō ñɪgō yad nōl ri abōn yajɪnō, God nuɲ nugugu mɪd makwam, ñɪɲ mōnō mag akuyōbō nɪgōn nuō nuō yadɪp uhōlɪɲ; hōr mōnō maga nuō nuō yadɪp uhōmɪjōn aku, mag wā i ren; nōbō mō mōnō aku nugwōn akuyōbō ñɪgō gwogwo cōna.

¹⁵ Nɪ God mabō nuɲwa rɪ ri abōn, mōnō mɪ nuɲ aku òdōriō akwōr yad nōl ri abmɪɲɪn aku, God nɪ wā cōnɪɲō, rōn, rɪba mag paɲ akwōr yōx nugwōn, usūsōr rōn rɪ mɪdō.

¹⁶ God nugwo rɪbyōx nugwōlōn, mōnō hōr òim òim yadɪp uhō gɪr cōñ aku, nagō pɪsaɲ yadmɪɲnō. Yadɪp uhō gɪrōn, ñɪɲ God Mōnō ma aku rōbōxōn, pad piaku diōña.

¹⁷ Mōnō inakmōnō hōrōn yad nōiōñ aku, uj ulmɪdō mɪɲɪ nɪgōn, mɪdɪp duōn, mai mɪ uj diba nɪg mag akuyōbō cōna. Nōbō yad nōlɪb nōbō Haimenias Pailitas yōɲō ñɪɲ mag akuyōbō rɪmɪdōia.

¹⁸ Nōbō piaku God Mōnō ma aku rōbōxōn yadmɪdōia, “An mōdō òbɪlmɪɲa; wōrōxōn hōbkal òbɪleñɪɲō,” rɪmɪdōia. Ñɪɲ mōnō inakmōnō aku hōrmɪn, nōbō mō bli Jisas mōnō wā aku mōdō rōbōxōia.

¹⁹ Jɪ God ram nuɲwa padō pɪl gō nɪgōɲ aku òlɪsō mɪda. Padō mibɪl yōra kai kɪtɪb bli mɪda: “Nōbō Diba nuɲ nōbō mō nuɲwa keir nugwa.” Mōnō i aipam mɪda: “Nōbō mō ñɪɲ Nōbō Diba nōbō mō nuɲwa mɪdōlō, rɪmɪdōi piaku, mag gwogwo rol aku aɲadō hōglōm nōlɪp duɲ.”

²⁰ Ram dib òdōriō piaku, namag kwosō hōrɪrōr mɪda. Namag kwosō bli, rɪg gol mōnō silpa pōn rɪmɪdōia. Bli piōɲō bɪ mōnō mōgō akwōr pōn rɪmɪdōia. Namag kwosō bli pōn, ap pɪx yōi, ap wā wā piakwōr nɪgmɪdōia; jɪ kwosō bli hōr ap piaku amɪmab nɪgmɪdōia.

²¹ Nöbö mö Kraiſ Jisas nugw pöi piaku magaliſ paſ mag aliö akwör. Nöbö mö bił kai ap piſ ap amn+mab hölul cöñ piaku, ñiſ nöbö mö lei nuſwa keir miđön, mabö wä bił kai miſjön akuyöbö ñiſ wahax pi girön mabö cöña. Makwam, Nöbö Diba nöbö mö lei nuſwa keir piaku nugwön, ñigö mabö wä bli yad niſöna.

²² Makwam, ha mö ha nöbö bli riſ gwogwo yöx nugumiđöi mag aliö akuyöbö nagö riſ aliö yöx nugumiſinö. Nagö piönö riſ ri abön, God riſ yadmiđ mag akuyöbö akwör rön, Kraiſ Jisas mönö wä nuſwa nugw pön, nöbö mö piaku madmag niſön, usuſör rön riſ duön, nöbö tar höimöliſ miđa miđön, ri miđö. Nöbö mö hölul miđöl akuyöbö röxg miđön, Nöbö Diba nugwo höjöpalmiđöi piaku piſaſ niſiö niſg gi miđön, yadmiđił adakwör ri miđö.

²³ Mönö hör yadiſ uhö giriön, nuö nuö yadmiđöi piaku, nagö piſaſ yadmiſinö. Aku agapiſ: al miſjön aku, mai öliſö wölaſ, öliſö rödön, mönö gwogwo yadön, nuö nuö riſ gwogwo nugwöña.

²⁴ Nöbö mö Nöbö Diba mabö nuſwa ri miſjön piaku, nuö nuö yadölön, tar miđön, nöbö mö piſ öſöſ riſ ri abön, yad nöl ri abön cöña. ñigö riſ gwogwam riſ, paiſö mag i riſ gwogwam röliſ.

²⁵ Nöbö mö bli mönö ñiſa yöxmiđöliſ, ñiſ tar yad nöl ri ab giri miđiſ, God nuſ nöbö mö piaku riſ wä nölaſ, ap kib mag gwogwo ri miđöi aku, pödpöđ ri miſ aliö alöliſ, rön, höuöił nugwo adö hön, mönö ma ödöriö aku nugw piſ maga ra.

²⁶ ñiſ aliö tar yad nöl ri ab giri miđiſ, riſ wä haſ, kiſaki ñigö inag inag inakmönö hörön paſ, nuſ adö miđön, mönö inakmönö nuſwa nugumiđöi aku röböxön miđ ri ab iſ maga ra.

3

Wop maiyöbö ki nöbö mö mi ri gwogwam cöña

¹ Makwam naſ nugulö, wop maiyöbö ki nöbö mö öliöxmiſjöña.

² ñiſ miſiſ ñiſ keir akwör riſyöx nugwön, köme ulnöu löpöi gol riſ ap bla akwör madmag niſön, anör nöbö mö diba miđöliſ, rön, iſ ñiſa keir piſrag wölön, nöbö mö akuyöbö yad höimöuön, nuö nuöm ñiſ bla mönö röđ abön, nöbö mö ñigö riſ ri abmiđöi piaku ñigö wä rö rön yadeñ, God nugwo riſyöx nugweñ.

³ ñiſ nöbö mö bli madmag niſeñ; nöbö mö ñigö riſ gwogwam cöñ aku nugwön röböxeñ; nöbö mö bli ñigö mönö gwogwo mönö inakmönö hörön, tar miđ höimöl gi miđeñ; mi ödöriö öliſö gwogwo rödön, ap agap apiſ wä miđ aku nugwiſ, mi öliſö wöiöna.

⁴ ñiſ mönöm iſm nugwön, amnör riſ gwogwam rön, anör nöbö mö diba miđöliſ, rön, miſiſ ana keir wä cön adakwör rön wahax piſniſ, rön, God nugwo madmag niſeñ iſm.

⁵ An nöbö mö piaku nugwön, God nugw pöi nöbö mö riſ ri miđöi mag akuyöbö riſ miđöiſ, ciſiſ aku, jiſ aku wöhö. God Inöma nuſ raſ, an öliſö nuſwa pön, God riſ yadmiđ mag akwör ciſiſ, rön, riſ aku yöx nugweñ iſm. Makwam, naſ nöbö mö mag aliö akuyöbö ri miđöi piaku röböxön, piſaſ mögum ri miſinö.

⁶ Nöbö aliö akuyöbö bli, tar ram ram nugup dum+diŋ nugug+rön, mö riþ wä m+idöl piaku ñ+gö yad wahax pön ram möl ñ+ŋa pön duŋ, ñ+ŋ ñ+gö mönö inakmönö hörön yad nölm+diŋ nugwön mö piaku nöbö gwogwo piaku adö diöña. Mö piaku, ap kib mag gwogwo r+m+idöl mag p+x piaku, pödpödiö öri+x abön m+id ri abn+ŋö, rön, ömörö diba pön, riþ diba yöx g+r m+jöña. Aliö al+ŋ, madmag ñ+ŋa pabil+m, riþ gwogwo hör+rör m+ga akwör hö ñ+gö p+ adaku adaku rön, ödöi gwogwo piaku pön p+x+p duba cöna.

⁷ Mö piaku röxgöb, mönö adadö bla nugwöña, j+ KraiS Jisas mönö wä aku yöxm+jöñ aku, aku mönö ma maku, me rön, nugweñ.

⁸ Nöbö Janis Jabris yöŋö, Mos+ mönö yadön aku höj nugwim mag akuyöbö, nöbö mönö inakmönö hörm+idöi piaku algör ör KraiS Jisas mönö ma aku höj nugum+idöia. Ñ+ŋ riþ gwogwo akwör yöx nugwön, KraiS Jisas mönö wä aku ñ+g duöia.

⁹ Makwam alm+idöi mag aku m+ŋi uplör r+ŋ dubä maga ñ+göl. Janis Jabris yöŋö ri gwogwam r+m, nöbö mö wöxnö nugwim mag akuyöbö, nöbö mö weik mag aliö akuyöbö algör inakmönö hörön yad nölm+idöi piaku algör wöxnö nugwöña.

Jisas KraiS mönö mag wä aku nugw p+ ri abö

¹⁰ Makwam naŋ n+ p+saŋ m+idön, riþ mag paŋyöbö iör yöx nugwön, n+ Jisas KraiS mönö wä yad nölm+id+l aku aipam, n+ r+m+id+l mag wä adö aku aipam, naŋ mödö nugw ri abön paŋ mag akwör algör r+m+id+lö maku. N+ KraiS nugw p+ gö ñ+gön, mabö nuŋwa m+ usüsör r+ g+rön, nöbö mö bla ñ+gö madmag ñ+gön, ömörö höm öliöx m+idön röböxöi mag akuyöbö, naŋ mödö nugulö maku.

¹¹ N+ KraiS mönö wä yad nölm+id+mön n+ ri gwogwam r+m, ömörö pön am+n m+id+m aku, naŋ mödö nugulö maku. Nöbö mö taun dib Adiok, Aikoniam, Litra piaku n+ ri gwogwam r+m r+m, ömörö p+ öliöxön am+n m+id+m aku, j+ Nöbö Diba n+ kömö pön aku, naŋ mödö nugulö maku.

¹² Nöbö mö KraiS Jisas nugwo c+riþön, riþ yadm+id mag akwör riþa r+m+idöi piaku, ñ+gö magaliŋ ömörö nöliŋ, öliöxm+jöña.

¹³ Makwam nöbö mö gwogwo mönö inakmönö adakwör hör yad nölm+idöi bla, m+ ödöriö mag gwogwo r+m r+m duŋ, ñ+ŋ höd nöbö mö gwogwo m+id+m+idöi akuyöbö wöhö, mai m+ nöbö mö gwogwo ödöriö m+jöña. Ñ+ŋ keir God ödöi wä aku nugweñ; nöbö mö bli ñ+gö mönö inakmönö aku yad nöliŋ, ñ+ŋ algör ör God ödöi wä aku nugweñ+m.

¹⁴ J+ naŋ ha ulm+idö akwör m+idön, nagö KraiS Jisas mönö ma aku yad nölm+n, nugwön aŋadö akwör nugw p+mö mönö wä aku usüsör rön, nugw p+ g+rön, riþ yad mag akuyöbö akwör r+ g+rön, r+ m+idane. An nöbö mö nagö mönö wä aku yad nölm+n nugumö aku, naŋ mödö nugulö maku.

¹⁵ Naŋ nugulö, ha m+ ulm+idö m+idmö wop aku, naŋ God Mönö Lei aku mödö nugumö. An God Mönö Lei aku mämäg ñ+g nugum+j+ŋiŋ aku, God Mönö Lei aku an+ŋ riþ wä yöx nugw ri ab+ib mag aku nölaŋ, KraiS Jisas nugw p+ŋ an+ŋ p+ as+ix ab+ib mönö il aku nugw ri abn+ŋa.

¹⁶ God Mönö aku magaliŋ, God nuŋ keir aŋöi ab+ib mag nuŋwa p+röŋa. Makwam, God Mönö aku magaliŋ pön, nöbö mö akuyöbö ñ+gö yad nölon, nöbö mö mönö ma röböxöi piaku ñ+gö mönö nölon, nöbö mö ri gwogwam

rɪmɪdɔi piaku ɲɪgɔ yadyɔxɔn, nɔbɔ mɔ ɲɪɲ, pɔdpɔdiɔ God Mɔnɔ rɪg yadmɪd mag akuyɔbɔ cɪnɪɲɔ, rɪ rɪbyɔx nugumɪdɔi piaku, ɲɪgɔ yad nɔl rɪ abnɪɲa.

¹⁷ Al mɪɲnɪɲ aku, God mabɔ rɪ nɔlɪb nɔbɔ mɔ nuɲ piaku, God Mɔnɔ aku nugw rɪ abɔn, God ɲɪgɔ mabɔ wɔ pɔdiɔ pɔdiɔ yad ɲɪgɔn aku, ɲɪɲ rɪba yɔx nugw rɪ abɔn, mɪ rɪ rɪ abɔɲa.

4

God Mɔnɔ paxdɔriɔ aku nɔbɔ mɔ piaku yad nɔlɔ

¹ Nagɔ mɔnɔ kɪ hɔr yadmɪdɔi. Krais Jisas nɔbɔ mɔ nuɲ piaku magalɪg Kɪɲ ɲɪɲa mɪdɔn nugwidɪx mɪɲɪnɔ, rɔn, hɔbkal hɔmɪjɔn wop aku, nuɲ nɔbɔ mɔ kɔmɔ mɪjɔɲ bla aipam, nɔbɔ mɔ wɔrɔxim bla aipam, nuɔm ɲɪg hɔrɪrɔr ɲɪgɪba rɪmɪda. Makwam, God aipam, Krais Jisas aipam nugugu mɪdɪm nugugɪrɔn, nɪ nagɔ mɔnɔ kɪ yadɪba rɪmɪdla.

² God Mɔnɔ wɔ aku nɔbɔ mɔ piaku yad nɔlɔ. Nɔbɔ mɔ akuyɔbɔ wahax pɔɲɪɲɔnɔ wahax peɲɪɲɔ, rɔn, rɔbɔxmɪɲɪnɔ; weik pɔɲɪɲɔnɔ peɲ, aku rɪbyɔx nugumɪɲɪnɔ; ususɔr rɔn God Mɔnɔ wɔ aku yad nɔlɔ. Nɔbɔ mɔ rɪ gwogwam rɪmɪdɔi piaku yadyɔxɔ. Nɔbɔ mɔ mɔnɔ ma rɔbɔxɔi piaku mɔnɔ nɔlɔ. Nɔbɔ mɔ ɲɪɲ, pɔdpɔdiɔ God Mɔnɔ rɪg yadmɪd mag akuyɔbɔ cɪnɪɲɔ, rɪ rɪbyɔx nugumɪdɔi piaku, ɲɪgɔ tar hɔimɔliɔ mɪda yad nɔl rɪ ab mɪdɔ.

³ Aku agapɪm: mai wop aku, God Mɔnɔ mɪ ɔdɔriɔ aku nugwɔn, nugw peɲɪm; yad nɔlɪb nɔbɔ mɔ mɪga akwɔr yɔlɪɲ pɔn hɔɲ, ɲɪɲ hɔr mɔnɔ inakmɔnɔ hɔr ɔr rɪb ɲɪɲ keir du adakwɔr yad nɔlɪɲ, ɲɪɲ nugwɔn wahax pɪ gɪrɔn nugw pɔɲa.

⁴ God Mɔnɔ ma aku rɔbɔxɔn, haiwo hɔr akuyɔbɔ yadɪɲ, rɪmgɔr nugw pɔɲa.

⁵ Makwam naɲ keir, ap agap apɪm cɔn aku, rɪbyɔx nugw rɪ ab gɪr mɪdɔ. ɔmɔrɔ hɔmɪdan, rɪb mɪga yɔx nugumɪɲɪnɔ. Nagɔ mɪ ususɔr rɔn, Krais Jisas mɔnɔ wɔ aku nɔbɔ mɔ akuyɔbɔ yad nɔl yɔnmɪdɔ. Nagɔ God mabɔ rɪ nɔlɪb nɔbɔ nuɲwa mɪdlɔ aku mɪ, God nagɔ mabɔ bɪl kai yad ɲɪgɔɲ aku, magalɪg rɪp dumɪd dumɪd aɲadɔ rɪ pɔrɔ.

Nɪ womiɔx wɔrɔxɪba rɪmɪdlɔ, rɔɲa

⁶ Nɪ Krais mabɔ nuɲwa rɪmɔn, nɪ nag ɲɪgɪm mɪdmɔn mɪdmɔn, weik pal ɲɪgɪɲ haɲ nuɲwa pɪnaɲ, me rɔn, nɪ rɪmɪdɔia. Makwam, mɔgɔrɪb rol ɪl kɪ mɪdɪl kɪ, rɔbɔx dub wop aku womiɔx ha.

⁷ Nɪ ususɔr rɔn, kɪjaki pɪsaɲ nuɔ nuɔ rɪp duɔn, ɔdɔi womiɔx yɔra mɔdɔ hɔla. Nɪ ususɔr rɔn, Krais Jisas mɔnɔ wɔ aku nɔbɔ mɔ akuyɔbɔ yad nɔlɪp dumɪd dumɪd, Krais Jisas nugw pɪ gɪr mɪdɔn, mabɔ nɪ yad ɲɪgɔɲ aku rɔbɔxɔi; rɪg yadɔɲ mag akuyɔbɔ akwɔr magalɪg rɪla.

⁸ Nuɲ Nɔbɔ Dib, nuɲ mɔnɔ pɪ nuɔm ɲɪg rɪ abɔn yadmɪd aku mɪ, agap apɪm rɪla aku nugugu mɪdɔn, wop dib nuɲ aku haɲ, nɪ nɔbɔ kɔmɔ wɔ nɪ, me cɔna. Makwam nɔr wɔhɔ; nɔbɔ mɔ, Nɔbɔ Diba hɔnɪɲɔ, rɔn, wɔ rɪmɪn nugugɪrɔn pɔx mɪdɔi akuyɔbɔ, ɲɪgɔ magalɪg paɲ mag akwɔr cɔna.

⁹ Timoti. ɔdɔi i mɪjɔn aku, nɪ mɪdɪl kɪ yadkap hane.

¹⁰ Nɔbɔ nɪ pɪsaɲ mɪdmɪdɔl piaku, weik nɪ pɪsaɲ yɔrɪk mɪdɔlɔi. Nɔbɔ nagɔ Demas, ap mɔgɔrɪb ɪl kɪ madmag ɲɪgɔn, nɪ aɲadɔ rɔbɔxɔn, mɔdɔ taun dib

Tesalonaika duõña. Nöbö nî Kresej nuñ Galesia Propins duõña. Taitas nuñ Dalmesia Propins duõña.

¹¹ Nöbö panyöbö Luk ör nî pisanj mîdöla. Krajs Jisas mabö rimîdîl yörîk, Mak nuñ mabö rî ri ab mîda. Makwam, nan du Mak yölîñ pön hanj, nî pisanj yörîk mîdön mabö rî nölän.

¹² Nî Ticikas yad abmön Epesas duõña.

¹³ Hönö wop aku, taun dib Troas hön, ij ap uñ mîxîl na aku, nöbö nagö Kapas rama nîgîm makwam pön hane; ödöia mijön aku, köp nî rogw rî wob gî mîd piaku magalîg pön rag hane; nöi mijön aku, hön meme sipsip uña iba alîg kai kîtim piakwör pön rag hane.

¹⁴ Nöbö kapa mabö rîmîd Aleksada nî rî gwogwam ödöriö röña. Nî alön mag aku, Nöbö Diba nugwo painö algör ör cöna.

¹⁵ Krajs Jisas mönö wä yad nölmdöl aku, Aleksada nuñ mî rî gwogwam röñ aku mî, nî rî gwogwam röñ mag akuyöbö nagö kwo algör ör rîb maga rîmîd makwam, nugw ri ab gî mîdö.

¹⁶ Nî höd mönö diba yadim wop aku, nöbö i nî höglöm adö nugugu mîdmîm mönö diba yadölim; ñîñ magalîg nî rëbëxmä. Makwam God ñîgö rîb aku yöx nugu gîrön mîdölän.

¹⁷ Nî mönö diba yadim aku, Nöbö Diba nî nugwidîx mîdmîm nugugîrön, mönö wä nuñ aku nöbö mö piakuyöbö mîga akwör hön mîdmîm bla, ñîgö amnör yad nölmön nugumä. Nöbö Diba rîmîm, hön laiön aku nî öbîx nîmîb maga nîgölön.

¹⁸ Nî nugula, Nöbö Diba nî nugwidîx mîdmîm, ap gwogwo i nî rîb maga nîgen; nuñ nî kömö pön, mögöriß wä nuñ adöx yöd röul adö kau sö yöraku pön wöliöna. Nöbö Dib aku, ib nuñwa öim öim yadîñ bîl sö duanj. Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

Polyada, “Ñîñ mîdöîñ ä?” ra

¹⁹ Mö Prisila aipam, nöböñîñ nuñwa Akwila aipam, nöbö nagö Onesiporas nöbö mö ram nuñwa mîdöi piaku aipam ñîgö yajîñö, Pol “Ñîñ mîdöîñ ä?” rö, rö.

²⁰ Nöbö nagö Erastas yörîk hölön; mîd taun dib Korid piaku. Nöbö nagö Tropimas nugwo ap rîmîm, nî nugwo rëbëx höm taun dib Mailitas.

²¹ Hödal diba höb wop aku igöp mîd makwam, ödöia mijön aku, hödal hen adaku rîmîg hö.

Makwam Yubulas, Pudens, Lainas, Klodia, Krajs Jisas nöbö mö nuñwa taun dib Rom kî mîdöi akuyöbö magalîg, “Nagö mîdlö ä?” rîmîdöia.

²² Timoti, Nöbö Diba nagö pisanj mijöna.

God ñîgö magalîg uliöxon pî ri aböna.

Pol nuŋ Taitas köp kai kītöŋa

¹ Nĩ Pol. God nĩ yad nĩgmĩn mabö rĩ nölĩb nöbö nuŋ i mĩdön, Jisas Krais mönö wä pön dub nöbö nuŋ i mĩdla.

God nĩ yad nĩgöŋ aku, nöbö mö nuŋ pĩba rĩmĩd akuyöbö nĩgö God Mönö aku yad nölmön, nĩŋ mönö aku nugw pĩ gö nĩgön, mönö mĩ il aku nugw ri abön, rĩg yadmĩd mag akuyöbö akwör rĩŋ, me rön, God nĩ mabö aku yad nĩgöŋa.

² God nuŋ inakmönö i hörölöm. Nuŋ maduar ör mögöŋ rĩ nĩgölöŋ wop aku mönö ma yadön yad nĩgöŋ aku, nöbö mö bĩl kai mönö mĩ nuŋ aku nugw pön, mönö mĩ il aku nugw ri abön, rĩg yadmĩd mag akuyöbö akwör cöŋ akuyöbö, nuŋ nĩgö öim mĩdĩb mag aku nöiöna.

³ Wop nuŋ keir yad nĩgöŋ wop akwör, God mönö nuŋwa wöxnö nĩgöŋa. God, Kömö Pĩb Nöbö an aku, nĩ yad nĩgmĩn, mönö wä nuŋwa wöxnö yad nöl yönmĩdla.

⁴ Taitas, nagö köp kĩ kai kĩtmĩdla. God Mönö akwör yad nölmĩdmön, naŋ Krais Jisas nugw pön, mönö wä adö paŋyöbö akwör nugumĩdöla aku mĩ, nagö ha wä nĩ, me rĩmĩdla. Acö God aipam, Kömö Pĩb Nöbö ana Krais Jisas aipam, nagö ögwö yöxön, pĩ ösös rĩ ri abön nugwidĩx mĩdĩŋ, naŋ tar mĩd ri abö.

⁵ Nĩ nagö röbö wödoböŋ mögöŋ rĩ Krit yad nĩgön yadma, “Nöbö mö nĩgö Krais mönö wä aku yad nölmĩŋ piaku, naŋ iswob du nugwön, mabö bli rölmĩŋ aku rĩ girön, Jisas nugw pöi nöbö mö nuŋwa mögöŋ rĩ hörĩrör mĩdöi bla, nĩgö nugwidĩx mĩdĩb nöbö bli yad nĩgö,” rĩma.

⁶ Makwam Jisas nugw pöi nöbö mö bla nĩgö nugwidĩx mĩdĩb nöbö bli yad nĩgnöb, nöbö hör yad nĩgmĩjĩnö. Nöbö mag wä rön mĩd ri abmĩdöi piakwör nugwön yad nĩgö. Mö nĩŋ paŋyöbö iör pön, mönĩŋ halöu ha kap bla nugwidĩx mĩd ri aban, nĩŋ Krais nugw pön, acö mam mönö yöxön mai duön amnĩmab rĩmĩdölöi, nöbö piakwör nugwön yad nĩgö.

⁷ Krais nöbö mö nuŋwa nugwidĩx mĩdĩb nöbö piaku nĩŋ God mabö nuŋwa keir nugwidĩx mĩdöia. Makwam, nugwidĩx mĩdĩb nöbö piaku nĩŋ rĩ ri abĩŋ, nöbö mö bli nĩgö yad höimöubä maga nĩgölän. Nöbö mönö nüö nüö yadmĩdöi piaku, nöbö rĩmgör ölsö rödmĩdöi piaku, nöbö röbö ölsö nĩmön u pĩlmĩdöi piaku, nöbö öbĩl nüö nüö palmĩdöi piaku, nöbö köme ulnöu rĩg ap bla kib pĩmĩdöi piaku, nĩgö nugwön yad nĩgmĩjĩnö.

⁸ Nöbö mö Krais nugw pöi bla nĩgö nugwidĩx mĩdĩb nöbö piaku, nöbö mö pad piakuyöbö höm, nĩŋ nĩgö yad wahax pön, pön ram nĩŋa yuö kwo pön du nĩgöŋa; ap agap apĩm wä mĩd piaku madmag nĩgöŋa; rĩb mĩxĩŋ nĩŋa keir rĩbyöx nölmĩd mag akuyöbö rĩmĩdölöi; nöbö mö rĩb aipam nöbö mö mölyöbö piaku aipam magalĩg pĩ ri aböŋa; nöbö leia mĩjĩnĩŋö, rön, öim öim God Mönö rĩg yadmĩd mag akuyöbö akwör rĩbyöx nugwön, ususör rön rĩg yadmĩd mag aliö akuyöbö cöŋa.

⁹ Nĩŋ keir Krais mönö ma höd yad nölmĩn nugwim akwör nugw pĩ cĩcĩ nĩgön rĩ girön, Krais nöbö mö piaku nĩgö Krais mönö paxdöŋö akwör yad nöl ri abĩŋ, nĩŋ nugw pön rĩbyöx gĩba alĩg mĩjöŋa. Nöbö mö mönö paxdöŋö

aku rōd abm+đōi piaku, ñ+gō mōnō paxdōriō adaku yad nōl ri ab+ñ, mōnō painjō yad+ib maga ñ+gen.

¹⁰ Aku agap+im: Krais nōbō mō nuñwa m+đōl+ñjō, r+im+đōi nōbō mō akuyōbō m+ga akwōr God Mōnō aku rōd abōn, mōnō inakmōnō piaku pōn nōbō mō bli ñ+gō yad nōlōn, pōn p+ix+p ōđōi gwogwo aku dum+đōia. Nōbō piaku m+ga akwōr nōbō Juda yōbō. Ñ+ñ Krais nugw pōi aku, j+ Juda nōbō mō yōi akuyōbō ñ+ñ Krais nugw pōn, uña ōdōrōñ aku m+, Krais nōbō mō nuñwa m+ñjōñ+ñjō, r+im+đōia.

¹¹ Nagō yadan ñ+ñ mōnō inakmōnō aku rōbōx+ñ. R+g ap piaku p+ñ+ñjō, rōn, ñ+ñ mōnō inakmōnō akwōr yad nōlm+ñ, nōbō bli nōbō mō halōu ha ram ñ+ñja p+sanj hōl+mm+đōi piaku magal+g mōnō inakmōnō aku nugw pōia.

¹² Krit yōbō mōnō yad+ib nōbō ñ+ñ keir i yadōña, “Nōbō mō Krit piaku ōim mōnō inakmōnō hōrōn, mag gwogwo akwōr rōn, ip+ñtōn mabō rōlōi; ap wā m+ga akwōr p+ñ+ñjō, rōn, wōñō hōpebō rōxg m+đōiñjō,” rōña.

¹³ Nōbō Krit yōbō mōnō yadōñ aku m+ ōdōriō yadōña. Aliō alm+đōi aku, nan ñ+gō mōnō ōl+sō yadōn yadyōxan, ñ+ñ inakmōnō hōrm+đōi adaku rōbōxōn, Krais mōnō wā paxdōriō akwōr nugw p+ñ.

¹⁴ Ñ+gō mōnō ōl+sō yadōn yadyōxan, Juda nōbō mō hōr haiwo maduebō piaku yadm+đōi mag aku rōbōx+ñ; nōbō mō Krais mōnō ma aku hōj nugwōn, ñ+gō al aliō c+ñō, r+im+đōi nōbō piaku, mōnō ñ+ñ aku yōxm+jeñ.

¹⁵ God nōbō mō wā nuñ piaku ap bli hōlul r+im+đōlōi; ap wā me rōn amn+mab p+m+đōia. J+ nōbō mō ap kib mag gwogwo akwōr r+im+đōi piaku aipam, nōbō mō Krais nugw pōlōi piaku aipam, ap m+ga akwōr hōlul r+im+đōia. Nōbō mō piaku rōxgōb, r+ib mag ñ+ñja anadō gwogwo r+im+ñ, r+byōx nugw ri abm+đōlōi.

¹⁶ God Mōnō nugw pōn, nōbō mō nuñwa m+đōl+ñjō, r+im+đōi aku, j+ ñ+ñ r+g r+im+đōi mag aku nugwōn nugwōla, ñ+ñ God nōbō mō nuñwa yōi. Ñ+ñ God Mōnō wā r+g yadm+đ mag akuyōbō hōj nugum+đōi aku m+, ñ+ñ ap wā i r+ib maga ñ+gōl. Alm+đōi mag aku God nugum+ñ ōl+sō wōla.

2

Krais nōbō mō nuñwa akuyōbō ñ+gō nugwid+ix m+đ ri abō

¹ Nagō nōbō mō piaku ñ+gō God Mōnō mag paxdōriō akwōr yad nōlm+đō.

² Nōbō dib rōxgōi piaku ñ+gō yad nōl ri aban, rōbō wain ap akuyōbō m+ga n+im+ñ u p+len+im; ñ+ñ r+byōx nugw ri abōn, mag gwogwo rōl+ñ; m+ix+ñ ñ+ñ keir r+byōx nōlm+đ mag akuyōbō rōl+ñ; ap agap+im r+im+jōn aku, ñ+ñ usūsōr rōn Krais mōnō wā nuñ aku nugw p+ gō ñ+gōn, Krais nugwo c+ñ+p gō ñ+gōn, nōbō mō piaku madmag ōdōriō ñ+gōn, usūsōr rōn r+ñp duōn, nōbō tar hōimōl+ib m+da m+jōña.

³ Mō dib rōxgōi piaku ñ+gō algōr ōr yad nōl ri aban, ñ+ñ God Mōnō r+g yadm+đ akuyōbō akwōr rōn r+ ri ab+ñ; ñ+ñ nōbō mō bli yad hōimōuñ ib ñ+ñja p+ñ duen+im; ñ+ñ rōbō wain ap akuyōbō m+ga n+im+ñ u p+len+im; ñ+ñ mag wā rol akwōr yad nōl ri ab+ñ.

⁴ Ñ+ñ aliō m+đ ri abōn, yonđōñ nōbō pōi mō bla ñ+gō yad nōl ri ab+ñ, ñ+ñ piñjō nōbōñ+ñ nōbō ñ+ñ bla madmag ñ+gōn, halōu ha ñ+ñ bla madmag ñ+gōña;

⁵ m̄ixiñ ñiŋa keir r̄ibyōx nōlm̄id mag akwōr reñ; ñiŋ hōlul m̄idōl mag akuyōbō m̄idōn, mabō, ram ñiŋ piaku r̄i ri abōn, nōbō mō bla p̄i ri abōn, nōbōn̄iŋ nōbō mōnō yajōñ aku yōxōn mai diōña. Aliō alm̄ijōñ aku, nōbō mō bli nugwōn, God Mōnō aku yad hōimōueñ.

⁶ Ha nōbō piaku ñigō mōnō ōl̄isō yadan, m̄ixiñ ñiŋa keir r̄ibyōx nōlm̄id mag akuyōbō reñ.

⁷ Nagō agō mōnō bil̄im ñigō yad nōinō aku, nan̄ keir ōim ōim ap magal̄ig pan̄ mag akwōr ran̄, ha nōbō piakwōr nugwōn, ñiŋ kwo pan̄ mag aliō akuyōbō akwōr r̄im̄id̄iŋ. Makwam nagō nōbō mō bla mōnō yad nōinō aku, imōu imōu ḡirōn yadm̄ij̄inō; r̄ibyōx nugw r̄i abōn God Mōnō paxdōriar yad nōl ri abō.

⁸ Mōnō yad̄iba r̄im̄idlō aku nugw r̄i abōn yadan, nōbō mō an̄iŋ nugum ōl̄isō wōlm̄id piaku mōnō bli hōlu wōhō nugwōn ñiŋ keir mōigw yōxōña.

⁹ Makwam Kraiis nōbō mō nuŋwa, nōbō mō bli r̄ig wob pōn hōm, nag mabō rōxg r̄im̄idōi piaku ñigō yadan, nōbō dib na wā cōn adakwōr c̄nō, rōn, mōnō bli painjō yadōlōn, nōbō dib ñiŋ bla r̄ig yajōñ mag akwōr r̄im̄id̄iŋ.

¹⁰ Nuō nōbō ñiŋ piaku ap bla kib peñ; ōim nuō nōbō ñiŋ piaku ap bla magal̄ig nugwid̄ix r̄i abōn, mabō magal̄ig r̄i ri ab̄ m̄id̄iŋ. Aliō alōn ōsōs r̄i ri ab̄m̄ijōñ aku, nōbō mō piaku nugwōn, God Kōmō P̄ib̄ Nōbō an̄ aku mōnō nuŋwa nugwōn yajōña, mōnō aku mōnō m̄im, nugw p̄ib̄ mōnō maku, me cōña.

¹¹ God nōbō mō piaku magal̄ig m̄i ōdōriō ōgwō yōxm̄id̄iŋ aku m̄i, Kraiis Jisas mōgōr̄ib̄ il̄ k̄i wōxnō hōn wōrōxm̄im̄ nuguḡirōn, nōbō mō piaku magal̄ig ram nuŋwa adōx yōd rōul adō kau sō ōim ōim kōmō m̄id̄ibā maga ra.

¹² God nuŋ an̄iŋ m̄i ōdōriō ōgwō yōxm̄id̄iŋ aku nugwōn nugwōla, ap kib mag gwogwo r̄im̄idōl piaku aipam, m̄ixiñ ana keir r̄ibyōx nōlm̄id̄iŋ mag akuyōbō r̄im̄idōl̄iŋ aku aipam, rōbōxōn, mōgōr̄ib̄ il̄ k̄i m̄idōl̄iŋ yōr̄ik̄ m̄idōn, r̄ibyōx nugw r̄i abōn, nōbō mō bli ap gwogwo i rōin̄iŋ, kwockwoc palōn God Mōnō r̄ig yadm̄id̄iŋ mag akuyōbō akwōr c̄n̄iŋa.

¹³ Makwam, God an̄ Jisas Kraiis an̄iŋ kōmō p̄i Nōbō aku mila al̄ig hōuōil̄ hōn̄iŋō, rōn, r̄ibyōx ḡiba al̄ig m̄idōn, wahax pōn r̄ib̄ wā yōx nugu gōr̄ m̄idōla.

¹⁴ Jisas an̄iŋ ñōx n̄igōn wōrōxōŋa aku, “Ap kib mag gwogwo r̄im̄idōi piaku magal̄ig painjō nōlmōn, ñiŋ nōbō mō hōlul m̄idōl na keir m̄idōn, mag wā akwōr r̄i ri ab̄n̄iŋō, r̄i r̄ibyōx nugugu m̄id̄iŋ,” me rōn, an̄iŋ ñōx n̄igōn wōrōxōŋa.

¹⁵ Mōnō yadm̄id̄iŋ k̄i nōbō mō piaku ñigō yad nōl ri abō. Nōbō mō am̄n̄imab̄ r̄im̄idōi piaku ñigō kwockwoc palōn yad nōlan̄, mōnō nagō yōxōña.

3

Krais nōbō mō nuŋwa pōdpōd cōñ

¹ Kraiis nōbō mō nuŋ piaku ñigō yadan, kin̄ bla aipam, gapman nōbō dib bla aipam mōnō r̄ig yajōñ mag akwōr r̄iŋ. Ōim ōr ñiŋ nōbō mō bli ñigō r̄i ri ab̄ib̄ maga n̄igōn̄iŋ aku, ñigō r̄i ri ab̄iŋ.

² Nöbö mö bli ñigö inakmönö hörön yadɪŋ ib ñiŋa pɪn duenɪm; mönö nuö nuö yadeñ; nöbö mö bli yad pön rɪ ri abön, nöbö mö piaku magalig pɪsɪŋ nöbö mö höimöliö mɪd ri abɪŋ.

³ Aku agapɪm: an keir höd algör ör rɪbyöx nugw ri abmɪdölöl. God Mönö rɪg yadmɪd akuyöbö höj nugwön, mɪxɪñ ana keir rɪbyöx nölmɪd mag akwör cɪnɪjö, rön, kilabɪs nöbö röxg mɪdmɪdmɪŋa. An ap kib mag gwogwo akwör rɪ gir mɪdmɪdmɪŋa; nöbö mö piaku ñigö rɪb gwogwo yöxön, ap ñiŋ bla ap ana alig mɪdöxisöjö, rön, ñigö painjö painjö nugum ölsö wölɪm rɪmɪdmɪŋa.

⁴ Höd almɪdöl aku, jɪ mai Kömö Pɪb Nöbö an aku, God nöbö mö ögwö yöxön madmag nɪg Nöbö aku, wöxnö nɪgöŋa.

⁵ God nuŋ anɪŋ kömö pöŋa. Anɪŋ kömö pöŋ aku, an keir ap wä bli rɪmɪn anɪŋ kömö pölöŋ. Nuŋ anɪŋ mɪ ödöriö ögwö yöxmɪd aku mɪ, anɪŋ kömö pöŋa. Alön aku, Inöm Leia anɪŋ yad abmɪn hön, pɪx ana örɪx abmɪn, nöbö mö yonyöbö ödöriö wöxnö nɪgöla.

⁶ Kömö Pɪb Nöbö an Jisas Kraiss anɪŋ ñöx nɪgön wöröxön an kömö pöŋ aku mɪ, God nuŋ Inöm Leia anɪŋ aŋadö yad abmɪn hön yuö an kwo mɪda.

⁷ God alön mag aku, anɪŋ uliöxön nöbö mö kömö wä na pɪmön, kömö öim mɪdɪb mag aku pɪŋ, me rön, röŋa.

⁸ Mönö mɪ ödöriö aku nugu.

Naŋ mönö yadmɪdɪl kɪ nugw ri abön usüsör rön yad nölaŋ, God nugw pöi nöbö mö piaku rɪb paŋyöbö akwör nugwön, nöbö mö bli ñigö rɪ ri ab girön mɪdɪŋ. Aliö almɪjön aku rɪ ri aböña. Mönö kɪ mönö wä mɪdöm; ñiŋ mönö wä kɪ mögöriɪb piaku piaku pön duŋ, rɪg yad mag akuyöbö akwör rɪmɪjön aku, nöbö mö magalig tar mɪd ri aböña.

⁹ Jɪ nöbö mö bli mönö amnör yadɪp uhö girön, nöso auso an bla al aliö yöxm hö, rön, Juda lo mönö aku al aliö mɪdö, rön, mönö nuö nuö yadmɪjön aku, nagö pɪsɪŋ yadmɪjinö. Mönö piaku il i mɪdöl; nöbö mö mönö hör aku nugwön tar mɪd ri abɪb maga nɪgöl.

¹⁰ Nöbö mö bli God Mönö ödöriö aku röböxön hör mönö bli yadmɪdɪŋ, wop paŋyöbö i ñiŋ yadyöxö. Nugumɪdölɪŋ mönö, wop igwö aipam yadyöxö. Wop igwö yadaŋ nugweñ aku, mödö ñigö aŋadö röböxö.

¹¹ Naŋ nugulö, nöbö mö aliö almɪdöi piaku ñiŋ rɪb gwogwo akwör yöxön, ap kib mag gwogwo akwör rɪ gir mɪdɪm, rɪb madmag yuö ñiŋ kwo pɪxa mɪd aku wöxnö nɪgmɪn nugwöla.

¹² Nɪ mai Atemas mönö Ticikas yad abmön, naŋ mɪdlö yöra waŋ, naŋ yadkap höb maga rɪmɪjön aku, yadkap Nikopolis tauna hö. Ibaud rön ij rɪmɪjön wop aku nɪ du mɪjɪn Nikopolis tauna.

¹³ Sinas lo mönö nugw nöbö aku Apolos yöjö, ñigö pɪ ri aban, ñiŋ ödöi duba rɪmɪjön aku, ap ñiŋ bli mɪden aku nölaŋ pɪragön diöña.

¹⁴ Kraiss nöbö mö nuŋwa Krit mɪdöi piaku, ñiŋ mabö rɪ gir mɪdɪŋ ap maga waŋ. Ñiŋ usüsör rön öim öim mag wä akwör rɪ ri ab gir mɪdön, mabö rɪ gir mɪdön, ap maga nɪmön, nöbö mö ap mɪdöl akuyöbö bli nöiöña.

¹⁵ Taitas. Nöbö mö nɪ pɪsɪŋ mɪdöl yörik nagö, “Mɪdlö ä?” rɪmɪdöia. An Kraiss mönö wä nugw pön mɪdöl mag aliö akuyöbö nugw pön anɪŋ madmag nɪgmɪdöi nöbö mö piaku ñigö, “Mɪdöiŋ ä?” rö.

God ñigö magalig ögwö yöxön nugwidɪx mɪdaŋ.

Pol nuŋ Pilimon köp kai kītöŋa

¹ Nĩ Pol. Krais Jisas mabö rĩmĩdmön, nĩ nag nĩgĩm mĩdla. Nĩ haul ana Timoti pĩsaŋ mĩdön, ñĩgö köp kĩ kai kĩtmĩdöla.

Nöböhöd wā an Pilimon, an mabö nĩgiö nĩgön rĩmĩdöla.

² Nagö aku, mölōu an Apia aku, nöbö an pĩsaŋ God mabö kwockwoc palön rĩmĩd nöbö Akipas aku, Krais Jisas nöbö mö nuŋwa ram nagö hön God höjöpalmĩdöi akuyöbö magalig, ñĩgö köp kĩ kai kĩtmĩdöla.

³ Acö ana God aipam, Nöbö Dib Krais Jisas aipam, ñĩgö ögwö yöxön, pĩ ösös rĩ ri abön nugwidĩx mĩdĩŋ, ñĩŋ tar mĩd ri ab gĩ mĩdĩŋ.

Nöbö mö God nugw pöi bla madmag nĩglaŋö, röŋa

⁴⁻⁵ Naŋ Nöbö Dib Jisas nugw pön, God nöbö mö nuŋ akuyöbö ñĩgö magalig madmag nĩgmĩdlö aku nĩ yad nölm nugwön, nĩ God na höjöpālön, nagö rĩbyöx nugwön öim öim ri ablaŋe rĩmĩdla.

⁶ Nĩ God höjöpālön yadmĩdla, “Acö, naŋ raŋ, Pilimon nuŋ Krais mönö mag wā nugw pĩmĩd aku nöbö mö bla yad nölaŋ, naŋ an Krais nugw pöl nöbö mö bla ap wā agap apĩm nölmĩdlö aku, Pilimon nuŋ magalig nugw ri abañ,” me rĩmĩdla.

⁷ Nöböhöd wā na Pilimon nugwö! Naŋ God nöbö mö nuŋ akuyöbö ñĩgö madmag ödöriö nĩgmĩdlö aku, ñĩŋ madmag yuö ñĩŋ kwo wahax pĩmĩdöia. Nĩ kwo algör ör nugwön wahax pön rĩb wā yöx nugu gör mĩdla.

Onesimas nugwo yadyöxmĩŋnaŋö, röŋa

⁸ Naŋ God nöbö mö nuŋwa mĩ ödöriö madmag nĩgmĩdlö aku nugwön, an nöbö hogwa haul hödpĩg röxg mĩdöl aku nugwön, nĩ nagö mönö ölisö yadön, akuyöbö alane, rĩlöxa.

⁹ Nĩ wopik nöbö nom röxgla. Krais Jisas mönö wā aku yad nölm yönmĩdmön, nĩ nag nĩgĩm mĩdĩl aku, nagö mönö ölisö yadlöxa, jĩ nagö aliö yadöin. Nagö nöbö madmag yöbö na mĩdlö makwam, nĩ rĩg yajĩn mag akuyöbö rö.

¹⁰ Makwam mönö na aku, Onesimas nuŋ ha na keir röxg nĩga. Mabö nagö rön röböx duöŋ aku, yörĩk nĩ pĩsaŋ naga mĩdön, Krais mönö wā aku yad nölmön nugw pa aku mĩ, nĩ nuö nuŋwa röxg mĩdla; nuŋ ha na keir röxg mĩda.

¹¹ Höd nuŋ mabö nagö rĩ nölm ri abmĩdöl; jĩ wopik nuŋ mabö nagö rĩ nölm ri abön, mabö na aipam rĩ nölm ri aböna.

¹² Makwam, ha madmag yöbö na aku nagö yad abmĩdla.

¹³ Höd yad nugwön mönö nagö pĩlöx aku, nugwo yad aböyöx. Krais mönö wā yadmĩdmön, nĩ nag nĩgĩm mĩdĩl yörĩk, nagö hön nĩ nugwidĩx mĩdĩbā maga nĩgöl aku, Onesimas nĩ nugwidĩx mĩdöxisöŋö waiö.

¹⁴ Jĩ rĩb na keir Onesimas nugwo pĩ gĩ mĩŋĩn aku wā renĩŋö, rön, nugwo höd yad abön, nagö mai yad nugumĩdla. Nuŋ höuöil yad abnöb yad abö.

¹⁵ Nĩ rĩbyöx nugula, God nuŋ keir rĩmĩn, Onesimas nagö mag ulmĩdö mĩŋĩ röböxön du aku mĩ, wopik nagö höuöil hön nagö pĩsaŋ öim öim mĩjöna.

¹⁶ Jɪ naŋ weik nugwo hör nag mabö rɪb nöbö nagö i nugwöinö; weik nugwo haul madmag yöbö an nöbö hogwa mɪrɪx ödöriö i röxg nugunö. Nuŋ haul madmag yöbö nɪ ödöriö, jɪ nuŋ nag mabö rɪb nöbö nagö mɪd aku mɪ, naŋ nag mabö rɪb nöbö wä i aipam, Nöbö Diba nugw pɪ haul wä an aipam pɪnö makwam, mɪ wahax pö.

¹⁷ Makwam, naŋ nɪ pɪsaŋ nɪgiö nɪgön Nöbö Diba mabö rɪmɪdöl aku rɪbyöx nugwön, nɪ keir ulöx aku nɪ pɪ ösös rɪ ri ablax mag akuyöbö, Onesimas nuŋ yön aku nugwo algör pɪ ösös rɪ ri abö.

¹⁸ Nuŋ nagö rɪ gwogwam röŋ aku mönö ap bli painö nölölön aku, me rön, mönö bli mɪjön aku, nugwo yadmɪjɪnö; mönö aku nɪ yadö. Yadaŋ, nɪ nagö painö nöina.

¹⁹ Mi yadmɪdɪl kɪ, ib na keir köp alɪg kai kɪtön nɪgmɪdla. Nɪ Kraiś mönö wä akwör yad nölmön nagö nugw pön, Kraiś Jisas nöbö nuŋwa mɪdlö aku, nagö yadöin; naŋ keir nugulö.

²⁰ Nöböhöd na. Nöbö Diba mabö rɪmɪdöl aku nugwön, nɪ nagö yadmɪdɪl mag akwör rö. Kraiś an nöbö hogwa pɪ ri abɪm hödpɪg hogwa mɪdöl aku, naŋ aliö alaŋ nugwön nɪ wahax pɪna.

²¹ Nɪ rɪg yadmɪdɪl mag akuyöbö akwör wöhö, naŋ keir rɪbyöx nugw ri abmɪdlö adakwör nugwön, Onesimas nugwo paŋ mag akwör cɪne, rön, wä rɪmɪn nugugɪrön nagö köp kɪ kai kɪtmɪdla.

²² Mönö paŋyöbö i mɪda. Ram naŋ aku ram möl i ösös rɪ nɪgö. Ñɪŋ ususör rön God höjöpalmɪdöi makwam, igöp mɪda naga mɪdɪl kɪ röböxön ub maga rö, rɪ rɪbyöx nugwön, rɪbyöx gɪba alɪg mɪdla.

Mönö yad pöröŋa

²³ Nöbö nagö Epapras algör ör Kraiś Jisas mönö yad nölmɪdmɪn, nugwo nag nɪgɪm, nɪ pɪsaŋ mɪdöl kɪ. Nuŋ nagö “Mɪdlö ä?” rɪmɪda.

²⁴ Nöbö mabö nɪgiö nɪgön rɪmɪdöl nöbö Mak aku, Aristakas aku, Demas aku, Luk aku “Mɪdlö ä?” rɪmɪdöia.

²⁵ Nöbö Dib Jisas Kraiś ñɪgö nöbö mö piaku ögwö yöxön nugwidɪx mɪdaŋ.

Hibru nöbö mö Kraiss adö m+dmä akuyöbö ñigö köp kai kitöŋa

God Ha nuŋwa an+ŋ mönö wä nölöŋa

¹ Höd God nuŋ nöso auso an Juda nöbö mö akuyöbö ñigö mönö yad+ba, mönö yad+ba nöbö nuŋ piaku hör+ror r+ba nölm+n, ñ+ŋ nugwön nöso auso nöbö piaku yad nölm+dmä.

² Makwam wop maiyöbö m+dmäl ki, Ha nuŋwa keir yad abm+n hön an+ŋ mönö yad nöla. God nuŋ yadm+n, Ha nuŋwa mögöri+ap piaku magali+g maduar ör r+ ñigöŋa. Ha nuŋwa mögöri+ap piaku magali+g nugwid+x mijöna.

³ Nuö m+ mil mag diba ali+g m+dmä mag akuyöbö, Ha nuŋ algör ör m+ mil mag diba ali+g m+dmä. Nuö nuŋ nöbö pödiöm m+dmä aku, Ha nuŋ algör ör paŋ mag akwör r+g m+dmä. Ha nuŋ mönö öli+sö mag nuŋwa yadm+n, mögöri+ap bla magali+g m+dmä. Ha nuŋ hön, an+ŋ nöbö mö magali+g ñöx nigön wöroxön, nöbö mö akuyöbö magali+g ap kib mag gwogwo r+m+dmä p+x aku magali+g öri+x abön, höbkal öbil hö wölu Nuö öli+sö keiryöbö ali+g m+dmä Nöbö aku imag m+dmä adö römi+dön pi+saŋ m+dmä.

Ejöl bla yöra bö m+dmä; God Ha nuŋ m+dmä Nöbö Dib ödöriö m+dmä

⁴ God nuŋ r+m+n, Kraiss nuŋ ejöl piaku röxg+ba yöi; nuŋ Nöbö Diba m+dmä. God nuŋ Kraiss nugwo Ha n+dmä, me röŋ aku, ib nuŋwa ejöl ib röxg+ba yöi; ib nuŋwa m+dmä bil s+dmä.

⁵ God Mönö r+ba m+dmä God nuŋ mönö yadön yadöŋa,
“N+dmä weik nagö yadm+dmä, nagö Ha na m+dmä,
n+dmä Nauö nagö m+dmä,” röŋa.

Mönö aku God nuŋ ejöl i yadölöŋ.

⁶ Ha nuŋ höd aku mögöri+ap ki yad ab+ba r+m+dmä wop aku, God nuŋ ejöl nuŋ ada ñigö yadöŋa,

“God ejöl bla magali+g ib nuŋwa yad+ŋ adöx s+dmä duan,” me röŋa.

⁷ God nuŋ ejöl bla mönö yadön yadöŋa,

“God nuŋ ejöl nuŋ bla r+m+n,
wop i hödal röxg höm+dmä.

Mabö r+ba nöli+ba nöbö nuŋ bla raŋ,

wop i r+n pin röxg höm+dmä,” röŋa.

⁸ Ji God nuŋ Ha nuŋwa nugwo mönö yadön yadöŋa,

“Nagö God. Nagö Kiŋ öim öim m+dmä,
nöbö mö naŋ bla öim öim nugwid+x m+dmä.

Nöbö mö naŋ bla nugwid+x m+dmä, p+dmä ösös r+ba ri abön,
ödöriö akwör rön, nugwid+x m+dmä.

⁹ Nöbö mö mag wä r+ba ri abm+dmä,

naŋ wahax p+m+dmä,

ji nöbö mö ap kib mag gwogwo r+m+dmä,

naŋ öli+sö wöli+m nugwid+x.

Makwam, ni God, God nan, nagö nugwön mi wahax pimi dila.

Ni rimön nagör Nöbö Dib keiryöbö ödöriö midlö;
nöbö nugub nagö bla nagö rig midlö akuyöbö midēññö,” röña.

¹⁰ God mönö bli kwo yadön yadöña,

“Nöbö Dib, nagö keir maduar ör midön,
mögörb il ki ri nigön, mijöi adöx yöd sö imag nanja ri nigmö.

¹¹⁻¹² Ap piaku mag mñji midön, hölögipba rimida,
ji nagö midib ör mijññö.

Ap piaku, wölj liduön lil pinmñ, pi örou hör yöraku nigön,
yonjöbö röbmidoi mag aliö akuyöbö cinö.

Makwam nagö Nöbö Dib, höd rig midmidoi mag akuyöbö,
weik ki kwo pañ mag akwör rig midlö;

wopik midlö mag akuyöbö

mai pañ mag aliö akwör öim öim aliğ mijññö,” röña.

¹³ God Mönö rib mñji God nuñ mönö yadön yadöña,

“Nagö imag mrix ni adö ki römid gi midañ,
ap agap apim nagö kwolmal röxg mid akuyöbö magaliğ,
wöktaitö mo nagö nigññö,” röña.

Mönö aku God nuñ ejol i yadölön.

¹⁴ Ejol bla nöbö pödiöm midöi? God nuñ ñigö yad abmñ, mabö nuñwa ri
nöl girön, Krais nuñ kömö pimñ adöx yöd röul adö kau sö mijöñ nöbö mö
akuyöbö ñigö ri nölmidoia.

2

God an pöñ aku ap dib ödöriö

¹ Makwam, mönö yad nölmñ nugwöl aku, nugw pi gö nigön, ribyöx nugu
girön mijññ. Nugw pi ri abön alöinñ aku, rib inakmöno bli yöx nugwön,
inakmöno hörrib adö dub maga ra.

² Ejol bla akwör lo mönö aku pön duön, Mosis nugwo nölim aku, ji mönö
aku mönö mör midim nugugirön, nöbö mö mönö aku rig yadmidoi akuyöbö
mag mñji rölim piaku aipam, nöbö mö mönö aku mag mñji röd abim piaku
aipam, ölin höb painjö pimä.

³ Makwam, an God Ha nuñwa mönö mag wä mida pön hö aku röböxnñ
aku, kömö dub maga nigen. Nöbö Diba nuñ keir mönö aku pön höm, nöbö
mö mönö nuñ aku audiöx nugwim bla, anñ mönö mi ödöriö aku nugune,
rön, yad nöl ri abmä.

⁴ Rib ññ akwör yöx nugwön yadölim; God ñigö pisanñ midmñ nugugirön,
ap nugub nugwölba akuyöbö bli ri girön, ap röliba akuyöbö bli ri girön,
anñ yad nölmä. God rib nuñwa keir yöx nugumñ, Inöm Leia nuñ nöbö mö
bli ap wä nölmñ mag keiryöbö ödöriö rimidmä aku, algör ör nugumñja.
Makwam an nugwöla Krais mönö wä aku mi ödöriö yadmä.

Jisas anñ wobön höbkal pön, anñ haul nöbö mölöu nöbö ni, me ra

⁵ Makwam God anñ pañ, nuñ pisanñ adöx yöd röul adö kau sö yöraku öim
öim mijññ mönö yadmidoi ki, ejol bla bil yöra sö, an il yöra bö midöinñ.

⁶ Mönö adaku, God Mönö aku rib mñji kai kitön yadmä,
“God. Nan nöbö mö akuyöbö ñigö ögwö yöxön pimidlö.

Ji ñiŋ nagö röxg mɪdölöi;
 ñiŋ nöbö mö hör röxg mɪdöi aku,
 nan pödpöd rɪmɪn ñigö rɪ ri abön nugwidɪx mɪd ri ab gɪ mɪdlö?

⁷ Nan rɪman, mag metyöbö mɪŋi ejol bla nöbö diba mɪdmɪn,
 nöbö mö bla il yöra bö mɪdmä aku,

ji weik nan nöbö mö akuyöbö rɪman, ñiŋ iba mɪdan,

⁸ ap akuyöbö magalɪg nugwidɪx mɪjõñiŋö, ” rɪmä.

God rɪmɪn nöbö mö ap bla magalɪg nugwidɪx mɪjõñiŋö, rim mönö aku
 nugwön nugwöla ap bla magalɪg nöbö mö mo ñiŋa mɪjõna. Ji weik an
 nugwöla ap bla magalɪg nöbö mö mo ñiŋa mɪdöl.

⁹ Ji Jisas röŋ aku nugwöla. God nuŋ Jisas yad abmɪn mögöriɓ il ki
 hön mɪdöŋ wop aku, ejol piaku nöbö diba mɪdmä; Jisas nuŋ nöbö ulmɪdö
 mɪdöŋa. God nuŋ nöbö mö ögwö yöxmɪd aku mɪ, Jisas nöbö mö akuyöbö
 magalɪg kömö pɪnö, rön, öliŋ hõb diba pön wöröxmɪ, God rɪmɪn nuŋ weik
 Nöbö Diba mɪl alɪg mɪdmɪn nugugirön, ib nuŋwa yadmɪn adöx sö dumɪda.

¹⁰ God nuŋ ap bla magalɪg rɪ ñigön nugwidɪx mɪd aku, nöbö mö mɪga
 akwör pɪ mögöriɓ wä ödöriö nuŋ aku pɪ ñigɪba, Jisas yad abmɪn hön mɪ
 öliŋ hõb gwogwo ödöriö pɪmɪn, God nugwo kau wä keiryöbö ödöriö nuŋwa
 keir aku nölöŋa. Aku agapɪm: Jisas nuŋ keir röŋ mönö wä aku nugw pön,
 nöbö mö mɪga akwör kau wä keiryöbö ödöriö aku Jisas pɪsan du mɪjõña.

¹¹ Nöbö mö ap kib mag gwogwo pɪx aku öriɓ abmɪd Nöbö aku aipam,
 nöbö mö wopik pɪxa alɪg mɪdölöi piaku aipam, Nuö ñiŋa paŋyöbö akwör.
 Makwam, Jisas nöbö mö piaku ñigö haul nöbö mölöu nöbö nɪ blaku, me rön
 yadön, möigw yöxöl.

¹² God Mönö rɪɓ mɪŋi Krais nuŋ God nugwo yadöŋa,

“Haul nöbö mölöu nöbö nɪ akuyöbö
 ñigö haiwo nagö aku urön yad nöina;
 nagö höjöpälɪba mögum rön, wopal yad gɪrön,
 ib nagö yadmön adöx sö duan,” me röŋa.

¹³ God Mönö rɪɓ mɪŋi Krais nuŋ yadöŋa,
 “God nuŋ nɪ nugwidɪx mɪd ri abönɪŋö, rɪ rɪbyöx nugwön,
 nɪ rɪbyöx gɪba alɪg mɪjɪnö,” röŋa.

Makwam Krais nuŋ mönö i yadöŋa,
 “God halöu ha nɪ nölöŋ piaku pɪsan mɪdɪl ki,” me röŋa.

Krais nöbö mö pɪnö, rön, nöbial mɪxiŋa ñigön, höŋa

¹⁴ Krais nuŋ mönö kɪ yadön, “halöu ha” röŋ aku, ñiŋ nöbö mö yöbö aku
 mɪ, nuŋ keir nöbial mɪxiŋa ñigön hön, kɪjaki nöbö mö pön pɪxɪp dumɪn
 wöröxmɪdöi nöbö aku nugwo pɪl pal ñigɪba wöröxöŋa.

¹⁵ Krais aliö almɪn, nöbö mö wöröxnɪŋö, rön, öim öim rɪɓ diba yöxön
 kilabɪs nöbö röxg mɪdim piaku, ñigö yau abmɪn öim öim kömö mɪdɪbä maga
 ra.

¹⁶ Makwam Krais aliö alöŋ aku, ejol bla pɪ ri abnö, rön, alölöŋ; Ebrahim
 halöu ha bla pɪ ri abnö, rön, alöŋa.

¹⁷ Mag adakwör, Krais hön an haul nöbö mölöu nöbö nuŋwa rɪg mɪdöl
 mag akuyöbö, nuŋ keir nöbial mɪxiŋa ñigön, God ap höjöpäl ur nölɪɓ nöbö
 wä ödöriö aku mɪdön, nöbö mö mɪd ri abmɪdölöi piaku ñigö ögwö yöxön pɪ

ri abön, öim öim God nugwo mabö rî nöl ri ab gîr mîdmîn, God nuñ nööb mö ap kib mag gwogwo rîmîdöi akuyöbö pîx aku nugwön rööbxa.

¹⁸ Krais hön mögörib döul il kî mîdön, anîñ ömörö agap apîm rîmîd aku nugwo kwo algör ör rîmîn, nuñ keir nugw ri abmîd aku mî, anîñ uliöxön nugwidîx mîd ri ab gî mîjöna.

3

Jisas nöbö dib; Mosîs nöbö ulmîdö

¹ Haul nöbö mölôu nöbö. God ñîgö kwo algör ör mönö wâ nuñwa yadmîn, an God nöbö mö nuñ keira mîdöla. Jisas nuñ God mönö mag wâ pön dub Nöbö maku. Jisas nuñ God Ap Höjöpä Ur Nölîb Nöbö Dib Ödöriö aku. An Jisas mönö wâ nuñ aku nugw pön, God Mönö rîg yadmîd mag akuyöbö cîñîñ aku, Jisas nuñ öim öim anîñ rî nôiöna. Makwam, ñîñ öim öim Jisas nugwör rîbyöx nugu gör mîjöña.

² Mosîs nuñ God mönö yadön aku nugwön, God nöbö mö nuñ bla pön nugwidîx mîd ri abmîda. Mag aliö akuyöbö algör Jisas nuñ God mönö yadön aku nugwön magalîg rî ri aböña. God nuñ Jisas nugwo mabö aku yad ñîgöña.

³ Nöbö i ram ur ñîgön aku, rama iba yadîñ bîl sô duen; nöbö rama ur ñîgön nöbö aku nuñwör ib nuñwa yadîñ bîl sô diöna. Mag aliö akuyöbö, God nuñ Mosîs nugwo pî ri abmîn, nöbö mö Mosîs nöbö dib me rîmîdöia; jî Jisas ib dib ödöriö mîd aku, nöbö mö ib nuñwa yadîñ bîl sô duan.

⁴ Hölîmîb ram i hör wöxnö ñîgöl; nöbö i ur ñîgîm mîda. Mag aliö akuyöbö, ap agap apîm mîd akuyöbö magalîg God nuñ rî ñîgîm mîda.

⁵ Mosîs nuñ God nöbö mö nuñwa mîbîl yöra mabö rî nöl ri ab gîrön, God nuñ mai agö mönöm anîñ yajön aku, nöbö mö piaku höd wöxnö yad nölöña.

⁶ Makwam Krais nuñ God Ha nuñwa ödöriö mîd aku mî, nuñ nöbö ram mîñnöbö röxg mîdön, an God il nuñwa mîdöl nöbö mö bla nugwidîx mîd ri ab gî mîda. An ap wâ mai pîñîñ aku nugw pön rîbyöx gîba alîg mîjñîñ aku, nöbö mö nuñ akwör mîjñîña.

God mönö wâ aku nugw pî gö ñîgön rööbxmîjeñ

⁷ Makwam, Inöm Leia rîg yad akuyöbö nugwi. Nuñ yada, “Wop kî God mönö audiöx nugumîjöñ aku,

mönö nuñ aku nugw pî.
God mönö nuñwa nugwön
ipît rî gîrön höj nugumîjeñ.

⁸⁻⁹ Nöhönîñ apîñîñ nöbö maduar ör,

kîm akuyöbö padokwo padök panyöbö i höuöliö hö pîñ du adokwebö mîj bö (40) mögörib rîg kap mîbîl piaku mîdîm,
ñîgö ap rôlîbâ akuyöbö piaku rî gîrön, nugwidîx mîd ri abma aku,
jî God nuñ anîñ agö magîm cönîjö, rîm mönö na aku nugwölîm;
rîb ñîña keir akwör yox nugwön rîm dumîdöña.

Nöhönîñ apîñîñ nöbö rîg rim mag akuyöbö, ñîñ kwo algör God mönö yad höimöumîjeñ.

¹⁰ Aliö almiðmîn, nî nöhönîñ apîñîñ nöbö piaku nugumön ölisö wölîm yadma,

‘Ñîñ öim öim nî höj nugwön, mönö na mai duölöinjö,’ rîma.

11 Makwam, nî ölisö wölîm, yadma,

‘ “Ñîŋ mögörib wä duön nî pîsanj mîdön,
anjöi nigön mîd ri ab gî mîjõñîjõ,” rîm aku, dueñîjõ, ’ rîma.

Mönö ölisö yadön anjadö wöhö rîmõ!” rõŋa.

12 Makwam, haul nöbö mölöu nöbö. Ap kib mag gwogwo rön, God kömö mîd aku mönö nuŋ aku rëböxön, rîb ñîŋa keir yöxön rîbâ nig aku mî, nugw ri abõña.

13 God Mönö rîb yadmîdîl aku,

“Wop kî God mönö audiöx nugumîjõñ aku,
mönö nuŋ aku nugw pi.

God mönö nuŋwa nugwön

ipîrî rî girön höj nugumîjeñîjõ,” rõŋa.

“Wop kî” rõŋ aku mödö mîdöl mîk. Makwam, ñîŋ öim öim wop paŋ paŋ haul nöbö nölöu nöbö ñîŋ bla pîsanj Kraiss mönö wä aku yadîp uhö girön, nuö nuö yad nölon, rîbyöx gîba alîg mîjõña. Nöi mîjõn aku, kîjaki ñîgö ap kib mag gwogwo rîb mönö inakmönö bli hörön ñîgö pön pîxîp duan Kraiss mönö wä aku rëböxõña.

14 Höd an Kraiss mönö wä nuŋ aku nugwön, mönö nuŋwa nugw pî gö nigön, nugwo cîrîp ri abmîŋ mag akuyöbö, mai an öim öim ususör rön paŋ mag akwör Kraiss mönö wä nuŋ aku nugw pî gö nigön, nugwo cîrîp ri abön, rîbyöx gîba alîg mîjîŋîŋ aku, Kraiss nöbö mö nuŋwa mîdön, nugwo pîsanj nigîö nigön mabö cîŋîŋa.

15 God Mönö rîb yadmîdîl aku yada,

“Wop kî God mönö audiöx nugumîjõñ aku,
mönö nuŋ aku nugw pi.

God mönö nuŋwa nugwön

ipîrî rî girön höj nugumîjeñîjõ,” rõŋa.

Nöhönîŋ apîŋîŋ nöbö maduar ör,

kîm akuyöbö padokwo padök panyöbö i höuöiliö hö pîŋ du adokwebö
mîj bö (40) mögörib rîg kap mîbîl piaku mîdîm,

ñîgö ap rölîbâ akuyöbö piaku rî girön, nugwidîx mîd ri abma aku,

jî God nuŋ anîŋ agö magîm cönîjõ, rîm, mönö na aku nugwölîm;

rîb ñîŋa keir akwör yöx nugwön rîm dumîdõŋa.

Nöhönîŋ apîŋîŋ nöbö rîg rîm mag akuyöbö,

ñîŋ kwo algör God mönö yad höimöumîjeñîjõ,” rõŋa.

16 Moŋis nuŋ du Isrel nöbö mö mögörib Ijip mîdîm pön höŋ nöbö mö piaku ñîŋ magalîg God mönö nugwön höj nugumâ.

17 Kîm akuyöbö padokwo padök panyöbö i höuöiliö hö pîŋ du adokwebö mîj bö (40) Isrel nöbö mö piaku ap kib mag gwogwo rîmîdîm, God ñîgö ölisö wölîm rîmîŋ, mögörib rîg kap mîbîl piaku du mîdön nöbö mö mîga wöröx pörmâ.

18 Makwam Isrel nöbö mö mîga öim God nugwo höj nugwön, mönö nuŋwa rîg yadmîd mag akuyöbö rîmîdölîmîŋ mönö, God nuŋ mönö ölisö yadön, “Nî ñîgö nugumön ölisö wöla. Mögörib wä duön, nî pîsanj mîdön anjöi nigön mîd ri abõñîjõ, rîm yöraku dueñîjõ,” rön, anjadö yad wöhö rõŋa.

19 Makwam an nugwöla, ñîŋ mönö nuŋwa nugw pölîm aku mî, du mögörib wä anjöi nigön mîd ri aböyîx yöraku dub maga nigölön.

4

1 “Ñiŋ mögöriḅ wā duön, nī pīsaŋ mīdön aŋöi nīgön mīd ri ab gī mījōñiŋö,” rōŋ mōnō aku, Isrel nōhōniŋ apniŋ nōbö nugw pōlim. Makwam wopik God aniŋör mōnō ma aku yada. God mōnō yadön yadōŋa, “Ñiŋ mögöriḅ wā duön, nī pīsaŋ mīdön aŋöi nīgön mīd ri ab gī mījōñiŋö,” rōŋ mōnō aku riḅyōx nugw ri abōña. God nagö, “Ap wā nōinō rīm aku pōinaŋö,” riḅ maga ra.

2 God rīmniŋ Kraiḱ mōnō wā aku Isrel nōbö mö ñigö yad nōlmniŋ nugumā mag akuyōbö, aniŋ kwo algör ör Kraiḱ mōnō wā aku yad nōlmniŋ nugumniŋa. Ji Isrel nōbö mö Kraiḱ mōnō wā aku nugwōn, mī yadō rōn, nugw pōlim. Makwam, Isrel nōbö mö ñiŋ Kraiḱ mōnō wā aku nugwōn ap wā pōlim.

3 Ji an nōbö mö Kraiḱ mōnō wā aku nugwōn, mī yadō, rōn, nugw pōl nōbö mö bla, “Ñiŋ mögöriḅ wā duön, nī pīsaŋ mīdön aŋöi nīgön mīd ri ab gī mījōñiŋö,” rōŋ mögöriḅ wā aku du mīniŋa. God yadōŋa, “Aliö almiḁmä aku, nī ñigö nugumōn öliḱö wōlmniŋ,

‘Ñiŋ mögöriḅ wā duön, nī pīsaŋ mīdön, aŋöi nīgön mīd ri ab gī mījōñiŋö,’ rīm aku, dueñiŋö,’ rīma.

Mōnō öliḱö yadön mī aŋadō yad wōhō rīlō!” rōŋa. God aliö yadōŋ aku, ji nuŋ maduar ör mögöriḅ kī rī nīgölōŋ wop aku, ap cōn piaku magaliḱ mödö riḅyōx nugwōn cīnō rōŋa.

4 God Mōnō aku riḅ mīniŋ māmāg nīg nugwōn, wop mīj aku mōnō bli mīd aku nugunō. Mōnō aku kai kītōn yadmā, “God wop akuyōbö inōsu sō mögöriḅ ap bla magaliḱ rī nīg pōrōn, ‘Wop mīj aku aŋöi nīginiḱ,’ rōn, hör mīdö,” rīmā.

5 Makwam God Mōnō riḅ mödö yadmīḁl aku, God yadōŋa, “Ñiŋ mögöriḅ wā duön, nī pīsaŋ mīdön aŋöi nīgön mīd ri ab gī mījōñiŋö,’ rīm aku, dueñiŋö,” rōŋa.

6 God rīmniŋ Kraiḱ mōnō wā aku Isrel nōbö mö ñigö yad nōlmā, ji ñiŋ nugwōn, mī yadō rōn, nugw pōlim. Aku mī, mögöriḅ wā duön, God pīsaŋ mīdön aŋöi nīgön mīd ri abōyix aku, duölim. Ji nōbö mö hör bli diōña.

7 Makwam, nōbö mö mōnō nuŋwa nugwōn rōböxim piaku wōrōxim, kīm mīga akwör yōnmniŋ, nōso maduebō Depid nuŋ God Mōnō kai kītōn, mōnō mag wopik yadmīḁl aku yadön yadōŋa,

“Wop kī God mōnō audiōx nugumījōñ aku, mōnō nuŋ aku nugw pī.

God mōnō nuŋwa nugwōn

ipit rī gīrōn hōj nugumījeñiŋö,” rōŋa.

Makwam God iswob, “Wop kī” rōŋ aku mī, an nugwōla, wop nuŋ nōbö mö pōn wop aku wōxnō nīgöl.

8 Makwam ñiŋ yajōña, “God maduar ör, ‘Ñiŋ mögöriḅ wā duön, nī pīsaŋ mīdön aŋöi nīgön mīd ri ab gī mījōñiŋö,’ rōŋ aku, nōbö dīb Josua nōso auso nōbö yōliŋ pōn mögöriḅ Kenan dumniŋ, mīd ri ab gī mīdim adaku yadö,” cōña. Ji wop aku yadölōŋ; ñiŋ duön mögöriḅ Kenan mīdīm nugugiŋrōn, mōnō akwör iswob yadōŋa.

9 Makwam, God nuŋ wop mīj aku aŋöi nīgön tar mīdōŋ mag akuyōbö, nōbö mö nuŋwa ñiŋ kwo algör ör aŋöi nīgön tar mījōña.

¹⁰ God wop akuyöbö inösu sö mabö rön, wop mɨj aku anjöi nɨgön hör mɨdön mag akuyöbö, nöbö mö bɨl kai God mögöriɓ nuɨj sö diön piaku, ñɨj mag aliö akuyöbö algör ör mabö rɨmɨdmä aku röböxön, du nuɨj pɨsaɨ anjöi nɨgön tar mɨd ri aböña.

¹¹ Makwam, mögöriɓ wä aku duön, God pɨsaɨ mɨdön anjöi nɨgön mɨd ri ab gɨ mɨjönñö, rön mönö aku, an ususör rön, nugw pɨ gö nɨgön, God Mönö rɨg yadmɨd mag akwör rɨ girön mɨjnɨɲa. Paɨj mag akwör almɨjnɨɲ aku, Isrel nöbö mö höd God mönö yadön aku nugw pölim, mögöriɓ wä duölim, hö wöröx pörim mag akuyöbö, an nöbö mö paɨjyöbö i akuyöbö alen.

¹² Aku agapɨm: God Mönö aku kömö akwör mɨda. God Mönö aku, ap agapɨm rɨba cɨnöb cön ap aku cöna. Yu mɨxɨl ölisö piaku magalɨg atu ra; God Mönö aku mɨ ölisö mɨda. Yuö an kwo duön, rɨb madmag keir nɨgön, inöma keir nɨgön cöna; yuö an kwo duön, yöd kwol keir nɨgön, yöd waba keir nɨgön cöna; yuö an kwo duön, rɨb wä yöxmɨdöl aku mönö rɨb gwogwo yöxmɨdöl aku, pɨ wöxnö nɨgaɨ nugw ri abnɨɲa.

¹³ Agö mag bɨlɨm cɨɨɨ akuyöbö, God nugugu mɨdaɨ nugugirön cɨɨɨɲa; tar umadiö rɨb maga nɨgöl. Makwam, nuɨjwör anɨj mönö diba yadön, agö mag bɨlɨm röl mönö aku yad nugwaɨ nugugirön nugwo yad nöinɨɲa.

Jisas God Ap Höjöpäl Ur Nölɨb Nöbö Dib Ödöriö mɨda

¹⁴ Makwam, God Ap Höjöpäl Ur Nölɨb Nöbö Dib Ödöriö an aku, God Ha nuɨjwa Jisas aku, nuɨj duön Nuö pɨsaɨ mɨd makwam, Krai mönö wä nugw pöl aku, nugw pɨ cɨcɨ nɨgön rɨ girön mɨjnɨɲa.

¹⁵ God Ap Höjöpäl Ur Nölɨb Nöbö Dib Ödöriö an aku hön mögöriɓ il kɨ mɨdmɨd aku, ap kib mag gwogwo anɨj pön pɨxɨp dubä maga rɨmɨd akuyöbö aipam, ömörö anɨj agap apɨm rɨmɨd akuyöbö aipam, nugwo kwo algör ör rɨmɨdöɲa, jɨ nuɨj mag gwogwo i rölöɲ. Makwam, ömörö agap apɨm anɨj cön aku, God Ap Höjöpäl Ur Nölɨb Nöbö Dib Ödöriö an aku nugw ri ab gɨ mɨd aku mɨ, anɨj mɨ ödöriö uliöxön,

¹⁶ nöbö mibɨl yöbö an wä ödöriö aku mɨda. Makwam an God ipöxön röböxöinɨj. God anɨj uliöxön, Ha nuɨjwa yad abmɨn hön wöröxön aku mɨ, God hogw rol kɨɨ römɨd gɨ mɨd il yöra dumɨjnɨɲ aku, nuɨj anɨj ögwö yöxön pɨ ösös rɨ ri abön nugwidɨx mɨd ri aban tar mɨd ri abnɨɲa.

5

¹ God ap höjöpäl ur nölɨb nöbö dib bla magalɨg, nöbö piaku nöbö ñɨj i nugwön yad nɨgmɨdöia. Yad nɨgmɨn, ñɨj nöbö mibɨl yöbö mɨdön God mabö nuɨjwa rɨmɨdöia. Nöbö mö ap kib mag gwogwo rɨmɨdöi aku nugwön, hön meme mönö hön sipsip rag hö God ap höjöpäl ur nölɨb nöbö dib bla nölmɨn, ñɨj piöñ rɨgpɨd rola pal urön, God höjöpäl ur nölmɨdöia. Mabö ñɨɲa i mɨda. Nöbö mö God nugwo ri ablaɲe rɨmɨjön aku, ap bli rag hö God ap höjöpäl ur nölɨb nöbö dib bla nölmɨ ñɨj ap piaku God höjöpäl ur nölmɨdöia.

²⁻³ God ap höjöpäl ur nölɨb nöbö dib piaku, ñɨj keir aipam nöbö mɨdön, ñɨj kwo algör ör ap kib mag gwogwo rɨmɨdöia. Makwam, nöbö mö piaku ap kib mag gwogwo rɨmɨdöi aku aipam, ñɨj keir ap kib mag gwogwo rɨmɨdöi aku aipam rɨbyöx nugwön God ap höjöpäl ur nölmɨdöia. Makwam, nöbö

mö nugw ri abölön pín bir+ba rím+jöñ aku, God ap höjöpäl ur nöl+ib nöbö dib aku ñ+ñ uliöxön mönö höimöliö yadm+idöia.

⁴ Ñ+ñ keir, nöbö diba m+idöl+ñö, rön, mabö aku p+m+idölöi; God Eron nugwo yad n+gm+in mabö r+m+idön mag akuyöbö, ñ+ñ kwo algör yad n+gm+in r+m+idöia.

⁵ Panj mag adakwör, Kraiss nuñ keir, n+ God Ap Höjöpäl Ur Nöl+ib Nöbö Dib Ödöriö m+jinö, rön, yadölön; God ör Kraiss nugwo yadöña, “Nagö Ha na;

weik n+ Nauö nagö m+idlö,” me röña.

⁶ Makwam God Mönö aku r+ib m+ñi mämäg n+g nugwön, God mönö i kwo yadön aku nugwöla. Nuñ Ha nuñwa yadöña,

“Melkisedek nuñ ap höjöpäl ur nöl+ib nöbö r+g m+dm+d mag akuyöbö, nagö kwo algör ap höjöpäl ur nöl+ib nöbö öim öim m+jnañö,” röña.

⁷ Jissas mögöri+ib döul il k+ m+dm, nugwo pil pal n+g+iba r+m+dm+in, Nuö nuñwa im nöl girön, ajmöla aj halön höjöpäl gir m+idöña. Nuö nuñwa yad nugwön yadöña, “N+ nugwid+ix m+dane. J+ al aliö rö, rön, yadm+idöi; nañ keir nugulö mag akwör n+ rane,” röña. Jissas aliö r+m+in, God n+c mönö nugwön, yad nugwön mag akwör röña.

⁸ Jissas nuñ God Ha nuñ ödöriö aku, j+ nuñ ömörö pön öliöx m+dm+d aku m+, n+ pödpödiö Nuö mönö yajön mag akuyöbö c+inö, r+ r+byöx nugwön, mag aliö akwör r+m+idöña.

⁹ Nuö mönö yadön akuyöbö magalig röñ aku m+, nuñ nöbö mö mönö nuñwa nugw pön mai dum+idöi piaku p+ as+ix abañ, ñ+ñ mögöri+ib wä adöx yöd röul adö kau sö yöraku wöluön öim öim kömö akwör m+d ri aböña.

¹⁰ Panj mag adakwör, God nuñ Jissas yadöña, “Melkisedek nuñ ap höjöpäl ur nöl+ib nöbö r+g m+dm+d mag akuyöbö, nagö kwo algör ap höjöpäl ur nöl+ib nöbö öim öim m+jnañö,” röña.

God mönö il aku nugw ri abön, nugw p+ gö n+göña

¹¹ Mönö kai k+tm+d+l pik m+ga m+d aku, j+ r+mgör nugwölöi aku m+, m+ñi r+ öliöxön yadmön nugwöña.

¹² Ñ+gö God Mönö öim yad nöl+m+döl aku, ñ+ñ piönö nugw ri abön nöbö mö bli yad nölöy+ix aku, j+ r+mgör nugwölöi aku m+, mönö höd nugub piaku ñ+gö iswob yad nöl+ib maga ra. Weik ap ölisö n+m+ba wop ki, j+ ñ+ñ kaua n+m gör m+idöia.

¹³ Halöu ha kiai kaua n+m gör m+idöi piaku, mag rol aku wä, mag rol aku gwogwo, me rön, nugwölöi.

¹⁴ Makwam nöbö mö r+ba m+d bla r+p duön, mag bil aku r+ib, mag bil aku röli+ib, me rön, nugw ri abm+idöia. Ñ+ñ ap mag yöbö n+mm+idöia.

6

God mönö il aku nugw p+n+im

¹ Kraiss mönö wä ñ+gö öim yad nöl+m+idöi aku, n+ yadön iswob wöd+ib yadöin. Ram ur+ba, padö pinöb, padö p+lön rödön, p+lön rödön r+m+idölöi. Makwam, an keir mag k+it+ba rön God nöbö mö nuñwa m+jn+ñö, r+ r+byöx nugum+idöi mag akuyöbö mödonwadö röböxön, God nuñ Ha nuñwa yad abm+in an+ñ

ñöx nîgön wöröxöñ mönô wâ akwör mödonwado nugw pin+m. Padô aku pilön rödön, pilön rödön rōin+ñ.

² Rōbô palm+doi mönô aku; God ñîgô p+ ri abañ, me rōn, imaga rola nîgm+doi mönô aku; nōbô mô wöröxōn ôbiōñ mönô aku; God nōbô mô magalîg mönô diba yadōn ñîgô nuôm nîgañ bli ôlîñ hōba ôim pōñ mönô aku; mönô piaku iswob yadōin. Krais mönô wâ hōd nugwim piaku, rîbyōx nugw gôr mîdōn, Krais mönô wâ bli kwo nugwōñ aku waiô.

³ God anîñ nugwidîx mîdañ nugugîrōn, an Krais mönô wâ bli kwo yad nōlîñ nugwōña.

⁴ Nōbô mô Krais mönô wâ nuñwa nugw pōn mai rōbōxōñ piaku, ñîñ iswob ap kib mag gwogwo rîm+doi aku, pōdpōd rîm+in aliô alōlîñjô, rōn, rōbōxōn, Krais mönô wâ nuñ aku nugw peñ+m. Ñîñ God mil wâ nuñ aku mōdô nugumâ; God ap wâ adōx yōd rōul adô kau sebô nōlmîd aku mōdô nugumâ; Inōm Leia nuñ yuô ñîñ kwo mōdô hōja.

⁵ God Mönô wâ aku m+ id yōn aku mōdô nugumâ; God nuñ nōbô mô mögōrîb il k+ nugwidîx mîdîba rîmîd Nōbô aku, ôlîsô nuñwa mōdô nugumâ.

⁶ Ap piaku magalîg mōdô nugumâ aku, j+ Krais mönô wâ aku rōbōxmâ. Makwam, ñîñ iswob ap kib mag gwogwo rîm+doi aku, pōdpōd rîm+in aliô alōlîñjô, rōn, rōbōxbâ maga mîden+m. Aku agap+m: ñîñ aliô almiñjōñ aku, ñîñ God Ha nuñwa iswob b+ katlô watlô um sô pîl pal nîgîñ nugugîrōn nōbô mô piaku nugwōn God Ha nuñwa yad hōimōuōña.

⁷ Mögōrîb yōraku ap iña yuñ, ruô pilîp pilîp ran, wōl ri abōn ap maga u ri abañ, nōbô mô halōu ha mōriwô aku nîmîba rîm+doi piaku nîmōña. Aliô alañ, God mögōrîb aku wahax pōn ap wâ nōiōna.

⁸ Jî mögōrîb yōraku ap iña yuñ, ruô pilîp pilîp ran, mînuô kaigap piakwōr wōlañ, ap maga yaxen aku, mögōrîb aku mögô gwogwo ôdōriô. God mögōrîb aku mönô ôlîsô yadîb maga ra. Mai b+ yuô keir yōnmîd mōl bō abîñ yōñōna.

⁹ Makwam, nōbô nugub wâ nî bla. Mönô dib i rōxg yadmîdōla, j+ ñîñ keir Krais mönô wâ aku rōbōxōiñjô, rōn, yadmîdōlōl; nugw ri abnô, rōn, yadmîdōla. Aku agap+m: ñîñ Krais nōbô mô nuñwa mîdōn, nōbô mô nuñ bla rîg rîm+doi mag akuyōbô ñîñ kwo algör pañ mag akwör rîm+doi aku nugwōla.

¹⁰ God nuñ amnîmab ren; rîg yadmîd mag akwör cōna. Ñîñ hōd God mabô nuñwa rōn, madmag nîgön, ñîgô nōbô mô nuñwa p+ ri abōn rî nōlmîdōi aku aipam, weik kwo algör ôr nōbô mô nuñwa p+ ri abōn rî nōlmîdōi aku aipam, God nuñ nugwōn uplōben.

¹¹ Makwam anîñ wâ cōn aku, ñîñ magalîg mag mîd akwör ôim ôim rî gîrōn mîdîp dumîd dumîd, du God pîsañ ôim ôim mîd ri abnîñjô, rî rîbyōx nugwōi mag akuyōbô, cōna.

¹² Ñîgô ipîtibâ maga ra aku, nugw ri abōña. Krais mönô wâ nuñ aku nugw pî gô nîgön, ômōrô hañ ususör rōn rîbyōx gîba alîg mîdōi nōbô mô bla, God ap wâ nōinô, rōñ aku pōña. Ñîñ mag akuyōbô algör rî gôr mîdîñ, ñîgô ap wâ mîda nōiōna.

¹³ God nöso maduebö Ebrahim nugwo mönö ölisö ma aku yad nig̃iba, nöbö dib God röxgib i alig m̃idölöña nugwön, nöbö mö bli ib ñ̃ña yadölöñ; ib nuñwa keir yadön yadöña,

¹⁴ “Ñi M̃idla, ñi nagö mönö ölisö ma yad nig̃m̃idla, ñi nagö nugwid̃ix m̃idön r̃imön nugug̃irön, nöbö mö nagö girañ m̃iga ödöriö m̃ijöñ̃ñö,” röña.

¹⁵ Ebrahim mönö nuñ aku nugwön, tar pöx m̃id̃im m̃id̃im, God ap wä yadöñ aku pöña.

¹⁶ An nöbö mö, mönö ölisö ma yad nig̃iba, nöbö dib i ib nuñwa yadön, mönö ölisö ma yad nig̃m̃idölöñö, r̃im̃idöla. Aliö al̃m̃in, nöbö mö bla nugwön, algör ör mönö aku mönö ölisö ma yad nig̃m̃idöñö, r̃i r̃ibyöx nugwöia.

¹⁷ Pañ mag akwör, God ib nuñwa keir yadön, “Ñi M̃idla, ñi nagö mönö ölisö ma yad nig̃m̃idlö,” röñ aku, nöbö mö bla halöu ha yöx pön höñ akuyöbö, ñi r̃ib yonyöbö yöxön adöi keir röin aku nugw ri ab̃ñ, me rön, mönö akuyöbö yadöña.

¹⁸ Makwam, an nöbö mö ap kib mag gwogwo rön, ipöxön God adö höl piaku, mör ap wä ñ̃gö nöinö, röñ aku p̃iba r̃im̃idölöñö, rön, r̃ibyöx g̃iba alig m̃ijñña. God ib nuñwa keir yadön, Ñi M̃idla Aliö M̃idlö, röña; nagö mönö ölisö ma yad nig̃m̃idlö, röña. Mönö mös yadöñ aku nugwön nugwöla God nuñ mönö inakmönö hör̃ibä maga nig̃öl.

¹⁹ God Rama Ram Möl Yuadö Möl Lei Keiryöbö Ödöriö aku wöl̃ij mea id̃ix nig̃m̃in, nugwo m̃am̃aga nugwölöl aku, j̃i mönö ölisö ma aku yad nig̃m̃in, an r̃ib mag panyöbö akwör yöx nugwön, r̃ibyöx g̃iba alig nugwo pöx m̃idöla. Mönö ölisö m̃i ödöriö aku, God ram mag röur yuebö möl nuñ aku dum̃id aku m̃i, m̃i ölisö m̃ida; memexeñim.

²⁰ Melkisedek nuñ God ap höjöp̃al ur nöliḅ nöbö m̃idm̃ida aliö akuyöbö, Jisas nuñ God Ap Höjöp̃al Ur Nöliḅ Nöbö Dib Ödöriö an aku nig̃ön, God Rama Ram Möl Yuadö Möl Lei Keiryöbö Ödöriö aku höd duön, aññ me rön, Nuö nugwo höjöp̃al gir̃ m̃ida. Nuñ God Ap Höjöp̃al Ur Nöliḅ Nöbö Dib Ödöriö öim öim m̃ijöna.

7

Kiñ i God ap höjöp̃al ur nöliḅ nöbö m̃idm̃ida

¹ Melkisedek nuñ kiñ m̃idön, nöbö mö mögöriḅ Salem nugwid̃ix m̃id girön, God ölisö magalig m̃id Nöbö aku nugwo ap höjöp̃al ur nöliḅ nöbö aku algör ör m̃idm̃idöña. Makwam kiñ bli höñ, nöso maduebö Ebrahim nugwo r̃i gwogwam r̃im̃idm̃in, Ebrahim nuñ ñ̃gö r̃ib̃ix abön, ap wä wä ñ̃ñ bla p̃irag höm nugug̃irön, Melkisedek höñ Ebrahim nugwo ödöi m̃ib̃il yöra nugwön, God höjöp̃alön, Ebrahim nugwo nugwid̃ix m̃idane, röña.

² Melkisedek aliö alöña nugwön Ebrahim ap wä p̃irag höñ ap piaku, magalig nuöm nig̃ Melkisedek nugwo mag panyöbö i nölon, nuñ keir mag akuyöbö mac sö pöña. Melkisedek ib nuñwa il mös m̃ida. Ib nuñwa Melkisedek aku p̃i höuöilön, “Kiñ Mag Wä Akwör Rö” r̃im̃idöia. J̃i nuñ mögöriḅ Salem kiñ m̃idm̃id aku, ib aku p̃i höuöilön, “Kiñ Tar M̃id̃ib̃ Maga Nölö” r̃im̃idöia.

³ Melkisedek nuñ God ap höjöp̃al ur nöliḅ nöbö aku, j̃i nuöm il adö aku aliö m̃ida, nuö nöhöññ̃ il adö aku aliö m̃idö, rön yadm̃in, nugwölöl. Ib nugwo

kai kitim wop aku, nuoma yox pon hon wop aku, me ron yadm+n, nugwölöl; wöröxön wop aku, me ron algör ör yadm+n, nugwölöl. Nun öim öim God ap höjöpäl ur nöl+ib nöbö m+dm+id aku, nun God Ha nunwa röxg m+da.

⁴ God nöso maduebö Ebrahim nugwo nugum+n wä r+m+n, nöbö diba m+jnanö, rön mönö aku nugwön nugwöla nun nöbö diba m+idöña. J+ Ebrahim nun Melkisedek nugwo nöbö dib ödöriö m+idöñ aku nugwön, ap wä p+rag höñ ap piaku, nuöm n+g nugwo mag panyöbö i nölön, nun keir mag akuyöbö mac sö pöña.

⁵ Aku höd meme alöña. Mai Mosi nugwo yox pon hom dib röxön, God Mönö aku r+ib m+ñi kai kitön yadöña, “Ebrahim yö+x+m yö+x+p duön, nöbö mö Lipai ila m+idöi piaku, God ap höjöpäl ur nöl+ib mabö r+m+id+m nugug+rön, ñ+ñ Isrel nöbö mö akuyöbö magalig, r+g ap agap ap+m p+m+jöñ akuyöbö, ñ+gö nuöm n+g mag panyöbö i rag hö nölön, ñ+ñ keir mag akuyöbö mac sö p+nö,” röña. An Mosi lo adaku nugwön nugwöla, ñ+ñ magalig Ebrahim il nunwa m+dm+idöi aku, j+ ha nun i Lipai höd+ga m+dm+idöi akwör ñ+gö öim nuöm n+g mag panyöbö i nöl+m+idöia.

⁶ God nöso Ebrahim nugwo yadöña, “N+ nöbö mö nagö bla p+ ri ab g+ m+jinö,” röña. God mönö yadöñ wop aku, Ebrahim nun nöbö bli ap nöl+m+idöl; j+ Melkisedek hon Ebrahim nugwön, God höjöpälön, Ebrahim nugwo nugwid+x m+idane, r+m, Ebrahim ap wä p+rag höñ ap bla mag panyöbö i nuöm n+g Melkisedek nugwo nölöña. J+ Melkisedek nun Lipai ila nöbö i m+dm+idöl.

⁷ An nugwöla, nöbö i hon nöbö i God höjöpälön, nöbö k+ nugwo nugwid+x m+idane, r+m+jön aku, nöbö God höjöpälön nöbö aku nöbö dib, nöbö i nöbö ulm+idö. Makwam, an nugwöla Melkisedek nöbö dib, nöso Ebrahim nöbö ulm+idö.

⁸ Isrel nöbö mö r+g ñ+ñ bla nuöm n+g mag panyöbö i Lipai nöbö nöl+m ñ+ñ pön, m+id+p duön nöbö nom röxgön wöröxöia. J+ Ebrahim nun ap wä p+rag höñ ap aku nuöm n+g panyöbö i Melkisedek nöl+m pön nöbö aku, God Mönö aku nugwön, nun kömö m+idö, nugun+ña.

⁹⁻¹⁰ Ebrahim nun Melkisedek ap nuöm n+g nölön aku, halöu ha yox pon hölön wop aku nölöña. Mai m+, Aisak nugwo yö+x+m, Aisak piönö Jekop yö+x+m, Jekop nun Lipai yö+x+m yö+x+p höuöilmel r+m hom, Lipai nöbö piaku God ap höjöpäl ur nöl+ib mabö aku r+m+id+m nugug+rön, Isrel nöbö mö akuyöbö r+g ap ñ+ñ bla nuöm n+g Lipai nöbö piaku nöl+m+idöia. J+ Ebrahim nun ap nuöm n+g Melkisedek nugwo nölön aku, Lipai nöbö piaku ñ+gö yox pön hölim wop aku nölön aku m+, an nugwöla Ebrahim aipam, nöhöñ+ñ nunwa Lipai ila aipam, ap nuöm n+g Melkisedek nugwo nöl+ib ila aku aliar m+dmä.

God Ap Höjöpäl Ur Nöl+ib Nöbö Yonyöbö aku, nöbö hödyöbö piaku yöra pöña

¹¹ Mosi God Mönö kai kitön, al aliö cöñ+ñö, rön mönö aku nugwön, Juda nöbö mö ñ+ñ hon meme hon sipsip ap bla pön duön, Lipai ila God ap höjöpäl ur nöl+ib nöbö bla nöl+m, ñ+ñ pal God höjöpäl ur nöl+m+idöia. Juda nöbö mö aliö alm+dm+n God nugum+n ñ+ñ nöbö mö kömö wä n+ me r+ib maga röx aku, God Nöbö yonyöbö Melkisedek röxg+ib keiryöbö i yad abölöx; Lipai nöbö akuyöbö God ap höjöpäl ur nöl g+rön m+idöy+xa. J+ God Nöbö yonyöbö Melkisedek röxg+ib i yad aböña.

¹² God Ap Höjöpäl Ur Nölîb Nöbö Yonyöbö aku hön, God ap höjöpäl ur nölîb nöbö hödyöbö piaku yöra pîmîjön aku, lo yonyöbö algör hön, lo hödyöbö aku yöra pöna.

¹³ Makwam God Mönö rîb yadmîdîl kî, God Ap Höjöpäl Ur Nölîb Nöbö Yonyöbö aku Nöbö Dib ana akwör. Lipai nöbö mö il aku yôxîp duön nugwo yôx pön hölim; Nöbö Dib ana il nuñ aku nöbö panyöbö i God ap höjöpäl ur nölîb mabö aku rölön.

¹⁴ Juda nöbö mö ila akwör yôxîp duön Nöbö Dib ana nugwo yôx pön hömä. Mosîs nuñ Juda nöbö ila bli God ap höjöpäl ur nölîb mabö rîñ, me rön, mönö bli yadölön.

¹⁵ Makwam God Ap Höjöpäl Ur Nölîb Nöbö Yonyöbö aku, Melkisedek nuñ God ap höjöpäl ur nölîb nöbö mîdmîda röxg mîdmîd aku mî, ap yadmîdîl kî wöxnö ödöriö mîda.

¹⁶ Mosîs kai kitön lo mönö aku nugwön, ñîñ Nöbö Dib ana God ap höjöpäl ur nölîb mabö ran me rön yadölöyîx. Nuñ Nöbö ölisö mag keiryöbö alîg mîdîm, ap i nugwo pîl pal nîgîbâ maga nîgöl aku mî, nuñ God ap höjöpäl ur nölîb nöbö i mîda.

¹⁷ Aku agapîm: God Mönö rîb mîñî kai kitön, God mönö bli Krais nugwo yadön mönö aku kai kitön yadmä,

“Nañ höjöpäl ur nölîb nöbö Melkisedek röxg
öim öim mîjnañö,” rîmä.

¹⁸ God nuñ Mosîs nugwo yadmî, Mosîs nöbö mö ñîgö yad nölön lo aku, agö magîm rîba rîmîdön aku rîbâ maga nîgölön; hör mönö i röxg nîgön aku mî, God nuñ pî hör piaku nîgöña.

¹⁹ God nuñ Mosîs nugwo yadmî, Mosîs nöbö mö ñîgö yad nölön lo aku, ap gwogwo bla i rîmîn wâ rîb maga nîgölön. Jî God nuñ ap wâ anîñ nölâ; ap hödyöbö aku wöhö. Makwam an rîbyöx gîba alîg mîdöla. Ap wâ yonyöbö aku nugw pön, God mîd il yöra hönîña.

²⁰ God ap höjöpäl ur nölîb nöbö hödyöbö piaku mabö ñîñ höd pim wop aku, God nuñ mönö ölisö ma bli yadön yad nîgölön. Jî God nuñ Nöbö Dib ana God ap höjöpäl ur nölîb nöbö yad nîgön wop aku, God mönö ölisö ma yadön yad nîgöña.

²¹ Nöbö Dib ana God ap höjöpäl ur nölîb nöbö yad nîgnöb, God mönö ölisö ma yadön yadöña,

“Nî Nöbö Diba, nî mönö ölisö ma yadmîdla;
mai mönö i keir yadöin.

Nagö öim öim ap höjöpäl ur nölîb nöbö mîdanö,” röña.

²² God nuñ mönö ölisö ma yadön yadön aku mî, an nugwöla Jisas wöröxön aku mî, God nuñ mönö yonyöbö wâ ödöriö aku röböxen.

²³ God höjöpäl ur nölîb nöbö hödyöbö piaku, nöbö mîga mabö aku pîmä. I wöröxîm, God ap höjöpäl ur nölîb nöbö yonyöbö i yad nîgmî, mabö aku rön mîdmîda; aku wöröxîm yonyöbö i piönö rön mîdmîda; aku wöröxîm yonyöbö i piönö rön mîdmîda. I öim mîdmîdölöi.

²⁴ Jî Jisas nuñ mag akuyöbö röl; nuñ öim kömö mîda aku döñö, mabö aku röböxöl. God ap höjöpäl ur nölîb nöbö öim öim mîjöna.

²⁵ Jisas öim öim kömö m+đöŋa, wopik kömö m+da, mai öim öim kömö m+jön aku m+, nöbö mö God nöbö mö nuŋwa m+đ+ba, Jisas ñ+gö ñöx ñ+gön wöroxöŋ mönö wä aku nugw p+m+jöñ aku, nuŋ öim öim ñ+gö p+ as+ix ab+ib maga ra.

²⁶ Jisas nuŋ nöbö lei ödöriö; nuŋ ap kib mag gwogwo ulul ulul bli rö!; nuŋ hölul m+đöl. Jisas mögöri+ il k+ nöbö mö ap kib mag gwogwo r+m+đöi bla p+saŋ m+đöŋa, j+ God nugwo pön du mögöri+ wä adöx yöd röul adö sö yöraku ñ+göŋa. God Ap Höjöpäl Ur Nöl+ib Nöbö Dib Ödöriö ana maku pal. An+ŋ r+ nöl ri ab+ib maga ra.

²⁷ God ap höjöpäl ur nöl+ib nöbö dib ödöriö hör akuyöbö, wop paŋ paŋ öim öim ap kib mag gwogwo ñ+ŋ keir r+m+đöi akuyöbö, ap pal God höjöpäl ur nölön, mai nöbö mö piaku ap kib mag gwogwo r+m+đöi aku, ap pal God höjöpäl ur nöl+m+đöia. J+ Jisas an+ŋ nöbö mö piaku magali+ ap kib mag gwogwo r+m+đöl aku nugwön, m+ wop paŋyöbö m+đöy iör b+ katlö watlö um sö nuŋ nuŋ keir höjöpäl ur nölöŋa. M+ wä ra!

²⁸ God nuŋ Mos+is yadm+in Mos+is nuŋ nöbö mö yad nölöŋ lo aku r+g yadm+id mag akuyöbö rön, nöbö ap kib mag gwogwo r+m+đöi akuyöbö nöbö i yad ñ+gim, nuŋ God ap höjöpäl ur nöl+ib nöbö dib ödöriö m+đöŋa. J+ mai God nuŋ mönö ö!+sö ma yadöŋ aku, God Ha nuŋwa keir yad ñ+göŋa. God ap agap ap+m Ha nuŋwa r+ba r+m+đö, r+ r+byöx nugwöŋ aku, Ha nuŋwa ap magali+ r+ib maga ra.

8

Jisas nuŋ God Ap Höjöpäl Ur Nöl+ib Nöbö Dib Ödöriö an

¹ Mönö yadm+id+il k+ il aku aliö m+da: God Ap Höjöpäl Ur Nöl+ib Nöbö Dib Ödöriö an aku duön God adöx yöd röul adö kau sö mila ali+g m+id Nöbö aku imag m+ri+x adö röm+id g+ m+da.

² God Ap Höjöpäl Ur Nöl+ib Nöbö Dib Ödöriö an aku, nuŋ God höjöpäli+ ram yöraku mabö r+m+da. Jisas nuŋ mabö r+m+id höjöpäli+ ram aku, nöbö mö ur ñ+gölim; God höjöpäli+ ram m+ aku, God Nöbö Diba nuŋ keir ur ñ+göŋa.

³ God ap höjöpäl ur nöl+ib nöbö dib ödöriö mögöri+ döul il k+ piaku magali+, nöbö mö ap kib mag gwogwo r+m+đöi bla ñ+ŋ hön meme mönö hön sipsip ap bla rag hö, God ap höjöpäl ur nöl+ib nöbö dib ödöriö nöl+m+, ñ+ŋ piöŋö bli pal God nugwo ri ablaŋe rön höjöpäl ur nöl+m+đöia; bli pal ap kib mag gwogwo rön p+xa ali+g m+đöi aku God nugwön röböxaŋ, me rön, r+g+p+id rol aku pal urön God höjöpäl ur nöl+m+đöia. Mag akuyöbö, God Ap Höjöpäl Ur Nöl+ib Nöbö Dib Ödöriö ana ap bli God nugwo nöl+ba röŋa.

⁴ Jisas mögöri+ adöx yöd röul adö kau sö m+id aku m+, nuŋ God Ap Höjöpäl Ur Nöl+ib Nöbö Dib Ödöriö m+da. J+ nuŋ mögöri+ il k+ m+đöx aku, God ap höjöpäl ur nöl+ib nöbö i m+đölöx. Aku agap+m: God r+g yadöŋ akuyöbö, nöbö Lipai ila yöx pön höi nöbö piakwör, God ap höjöpäl ur nöl+ib mabö r+ girön, Mos+is lo mönö kai k+töŋ aku nugwön, ap pal God höjöpäl ur nöl+m+đöia.

⁵ Mögöri+ döul il k+ God ap höjöpäl ur nöl+ib mabö r+m+đöi aku, anau röxg nugwön r+m+đöi mag akuyöbö r+m+đöia; ap yöbö aku mögöri+ adöx yöd röul adö kau sö m+da. Ada akwör, Mos+is nuŋ God ap höjöpäl ur nöl+ib ap uñ ram aku ur+ba röŋ aku, God nugwo yadöŋa, “Naŋ öŋöŋ ajmag piaku m+đön, n+ nagö yabumön nugumö akuyöbö magali+ paŋ aliar ranö,” röŋa.

⁶ God Ap Højöpal Ur Nöl+ib Nöbö Dib Ödöriö ana Jisas, God ap højöpal ur nöl+ib nöbö dib ödöriö hödyöbö piaku r+g r+im+döi mag akuyöbö r+im+döl; nuñ mabö dib ödöriö r+im+da. God Ap Højöpal Ur Nöl+ib Nöbö Dib Ödöriö ana Jisas ran, God nöbö mö nuñwa pön mönö aku, Mos+is kai kitön mönö aku algör m+döl. God nöbö mö nuñwa pön mönö aku yad+ba, nuñ mönö ölisö ma yad nigön yadöña, “N+ ñigö mönö mi yadm+dla, nöbö mö na ñigö ap wä ödöriö nöinö,” röña.

⁷ God mönö ölisö ma hödyöbö yad nigöñ aku, God r+ba r+im+d mag akuyöbö röx aku, nuñ mönö ölisö yonyöbö aku pön hölöx.

⁸ Nöbö mö bla m+d ri abm+dölöi aku, God ñigö yad+ba, mönö yad+ib nöbö nuñ i r+ba nölm+ñ, God Mönö kai kitön yadöña,

“N+ Nöbö Diba ñigö yadm+dla,
mai n+ Isrel nöbö mö akuyöbö aipam

Juda nöbö mö akuyöbö aipam
ñigö mönö ölisö ma yonyöbö i yaj+na.

⁹ N+ nöhöñ+ñ ap+ñ+ñ maduebö bla imag rol na nigön,
Ijip yöbö pön höma aku,

j+ mönö ölisö ma yadön yad nig+m aku yöxölim aku m+,
n+ ñigö röböxma.

Makwam, n+ mönö aliö akuyöbö
ñigö iswob yadöin.

¹⁰ N+ Nöbö Dib ñigö yadm+dla,
mai n+ Isrel nöbö mö piaku

ñigö mönö ölisö ma yad nigön,
lo na aku r+ib madmag yuör+ib ñ+ñ kwo nig nölmön,
ñ+ñ nugw ri abön r+byöx nugu g+rön m+jöña.

Makwam, n+ God ñ+ña m+j+na;
ñ+ñ nöbö mö na m+jöña.

¹¹ Wop aku, nöbö mö n+ bla,
haul hödp+g nöbö mö bli ñigö,

‘Nöbö Diba nuñ God m+d aku nugw pö,’ rön, yadeñ.

Aku agap+m: nöbö mö ulul aipam, nöbö mö dib aipam,
ñ+ñ magal+g n+ nugwöña.

¹² Ap kib mag gwogwo r+im+döi aku,
ñigö uliöxön röböxna.

Ap kib mag gwogwo r+im+döi aku,
r+byöx nugu gör m+dön ñigö mönö diba yadöinö,” röña.

¹³ God nuñ mönö ölisö ma yonyöbö k+ yad nigön, “mönö ölisö ma yonyöbö” yadöñ aku m+, an nugwöla nuñ mönö hödyöbö aku weik ram m+ lidu l+l r+ p+ñ akuyöbö mabö m+döl, röña; ap lidu l+l r+ p+ñ akuyöbö igöp anjadö hölög+p+ba r+im+da.

9

God ap højöpal ur nöl+ib nöbö hödyöbö piaku, hön meme sipsip yöñö haña aku pön, God højöpal ur nölm+dmä

¹ God mönō ölisō ma höd yad nigōñ adaku mai duōn God höjöpālība rīmīdim aku, hör höjöpālīb maga nigōlōñ; kitīb wā rī girōn höjöpalmīdmā. God nuñ yadmīn, ap uñ ram i ur nigōn du nugwo höjöpalmīdmā.

² Ap uñ ram aku, ram mōl mōs wōd nigmā. Ram mag rōur mōl i wōd nigōn, Ram Mōl Yuadō Mōl Lei aku, me rīmīdmā. Ram mōl yuebō mōl aku hōtikō pina nigmīdīb ap i nigōn, ābāñ mīdōy nigōn, God höjöpāl ur nōlīb bred aku öim öim rag hō ābāñ rol aku nigmīdmā.

³ Makwam ram mag rōur mōl i wōd nigōn, ñapñap uñ dib mei aku idīxmā. Ram mōl yuebō mōl aku, Ram Mōl Yuadō Mōl Lei Keiryōbō Ödōriō aku me rīmīdmā.

⁴ Ram mōl yuebō mōl aku, bī ābāñ mīdōy rī nigōn, rīg gol pī pal aso rōx nigōn pōn rol yōraku nigōn magalīg pōrōb girōn, ap hōlīñ wā hōb aku rol yōraku urmīdmā. Rīg gol pōn rim bīyōj dib i, God Mōnō Ölisō Mī Ödōriō Yad Nigōñ Bīyōj Maga, me rīmīdōi aku aipam mīdōña. Bīyōj mōla yuō bō, God lo mönō kai kītōñ rīg hogwa aku aipam, Eron sauō pōn yōnmīd nuñwa mogw bīrōñ aku aipam, ap mana wi yōj rīg gol pōn rim mōl aku nigīm mīdōñ aku aipam, bīyōj mōla nig gīm mīdōña.

⁵ God mīd mīk, me rōn, God Mōnō Ölisō Mī Ödōriō Yad Nigōñ Bīyōj Maga mīdōñ rola adōi adōi ejol rōxgīb ap hogwa upīc bla alīg rī nigmā. Ap kib mag gwogwo rīmīdōl pīx aku, God nugwōn rōbōxāñ, me rōn, hañ ulul ulul rag hō höjöpāl ur nōlmīdōi mībīl yōraku. Ap piaku mönō aku weik yad mīlkap nigōn kai kitīb maga nigōl.

⁶ Ap piaku magalīg rīm mīdmīn nugugīrōn, God ap höjöpāl ur nōlīb nōbō piaku öim öim, ap uñ rama ram mōl rīñadō bō duōn, God mabō aku rīmīdmā.

⁷ Jī God ap höjöpāl ur nōlīb nōbō hör piaku Ram Mōl Yuadō Mōl Lei Keiryōbō Ödōriō aku dub maga nigōlōñ. Kīm pañ pañ, God ap höjöpāl ur nōlīb nōbō dib ödōriō akwōr, sipsip haña pīragōn ram mōl aku dumīdōña. Ap kib mag gwogwo nuñ keir rōñ piaku pīx aku aipam, nōbō mō nugw rī abōlōn ap kib mag gwogwo rim piaku pīx aku aipam, God nugwōn rōbōxāñ, me rōn, hañ aku pīragōn ram mōl aku duōn, God höjöpāl ur nōlmīdōña.

⁸ Alōñ aku, Inōm Leia nuñ anīñ yabumīn nugwōla, ap uñ ram aku ram mōl mōs mīdmīda aku mī, Ram Mōl Yuadō Mōl Lei Keiryōbō Ödōriō aku dub maga nigōlōñ.

⁹ God nuñ alōñ aku, anīñ nōbō mō weik mīdōl wop kī, rībyōx nugwōñīñjō, rōn, aliō alōña. Ap nōlmīdim aku aipam, hōn meme hōn sipsip ap piaku pōn duōn pal God höjöpāl ur nōlmīdim aku aipam, ap kib mag gwogwo rīm pīx madmag yuō ñīñ kwo mīdōñ aku örīx abmīn, God nōbō mō hōlul mīdōl nuñwa mīdībā maga nigōlōñ.

¹⁰ Aliō almīdim aku, ñīñ hör ap nīmīb, rōbō nīmīb, rōbō palīb, ap rolrol sō piakwōr nugwōn rīmīdmā. Lo mönō hōdyōbō piaku nugwōn ap kitīb wā rīmīdim aku, ñīñ God mönō ölisō ma yonyōbō aku pōx mīd girōn, anau rōxg nugwōn rīmīdōi mag akuyōbō rīmīdmā.

God Ap Höjöpāl Ur Nōlīb Nōbō Yonyōbō aku, hañ nuñwa keir pōn du God höjöpāl ur nōlōña

¹¹ Krais nuŋ rɪmɪn ap mɪ wā mōdō hōŋa. Nuŋ God Ap Hōjōpal Ur Nōlɪb Nōbō Dib Ōdōriō mɪdōn ap wā piaku nugwidɪx mɪda. Nōbō mibɪl yōbō ana mɪdōn anɪŋ rɪ nōlmɪd ram aku, nōbō rɪ nɪgɪm ap uŋ ram hōdyōbō mɪdmɪd akuyōbō mɪdōl; God mōgōrɪb kɪ rɪ nɪgōn, Krais mabō rɪmɪd ram aku rɪ nɪgōlōŋ. Krais mabō rɪmɪd ram aku, mɪ ram wā keiryōbō.

¹² Krais hōn meme hōn kau ha palōn, haña pōn du God hōjōpal ur nōlmɪdim mag aliō akuyōbō rōlōŋ; hañ nuŋwa keir pɪnōŋ akwōr God hōjōpal ur nōlōŋa. God ap hōjōpal ur nōlɪb nōbō hōdyōbō piaku ōim ōim haña hōrōn hōjōpal ur nōlmɪdim mag akuyōbō rōlōŋ; anɪŋ pɪ God pɪsaŋ nɪgliu nōinōb, hañ nuŋwa keir wop paŋyōbō mɪdōy iōr pōn du Ram Mōl Yuadō Mōl Lei Keiryōbō Ōdōriō aku duōŋ aku mɪ, an ōim ōim kōmō mɪdɪb maga ra.

¹³ Nōbō mō lo hōdyōbō nugwōn, ap kai kai rōn God māmāg il rola leia mɪdōyɪx aku rōlōn, hōlul mɪdmɪdim nōbō mō piaku hōmɪn, God ap hōjōpal ur nōlɪb nōbō piaku wop bli hōn meme i pal haña aku pōn, nōbō mō piaku palgwañ rɪmɪn, cɪnō cɪnō, nōbō mō calɪm, kōmō nɪgmɪdōŋa; wop bli hōn kau nōbōnɪŋ i pal haña aku pōn, aliō almmɪmɪn kōmō nɪgōŋa; wop bli hōn kau nōlōu ha i bɪ yuō urmɪn aŋadō yōnu bɪc wōŋ mɪdō bli pōn, rōbō alɪg rōmerōmō rōn pōn algōr nōbō mō piaku palgwañ rɪmɪn, cɪnō cɪnō, nōbō mō calɪm, kōmō nɪgmɪdōŋa.

¹⁴ Hōn bla haña nōbō mō piaku palgwañ rɪmɪn, cɪnō cɪnō, nōbō mō calɪm, kōmō nɪgmɪdōŋ aku nugwōn nugwōla, Inōma ōim ōim mɪd aku Krais Nōbō Lei Keiryōbō Ōdōriō aku pɪsaŋ mɪdōn, anɪŋ ñōx nɪgōn wōrōxɪm, hañ nuŋwa pɪnōŋ aku anɪŋ raŋ, ap kib mag gwogwo rɪmɪdōl pɪx aku madmag yuō an kwo mɪd aku ōrɪx abaŋ, pɪn pal wōd wōrōxɪb adōi aku rōbōxōn, God ōim kōmō mɪd Nōbō akwōr mabō rɪ nōinɪm.

Krais hañ nuŋwa pɪnōŋ aku, anɪŋ God pɪsaŋ pɪ nɪgliu nōl nɪgōŋa

¹⁵ Krais nuŋ God mōnō ōlɪsō ma yōnyōbō pōn hō Nōbō mibɪl yōbō mɪd aku, God nuŋ nōbō mō na pɪnō, rōn, yad nɪgōŋ nōbō mō bla, ñɪgō ap wā nōinō, rōŋ ap aku pōñɪŋō, rōn, ra. Krais wōrōxōŋ aku mɪ, nōbō mō Mōsɪs lo mōnō nōlōŋ aku rōd abōn, ap kib mag gwogwo rɪmɪdim pɪx aku ōrɪx abɪb maga ra.

¹⁶⁻¹⁷ Nōbō mō bli mōnō ōlɪsō ma yad nɪgōn yajōña, “Nɪ wōrōxmōn, ap nɪ bla rɪg yadmɪdɪl mag akuyōbō nuōm nɪgɪŋ,” me cōña. Mōnō aku nugwōn, hōr ōr mɪdɪm mɪdɪm, aŋadō wōrōxɪm dōŋō, yadmɪdōi mag akuyōbō nuōm nɪg pɪmɪdōia. Ñɪŋ kōmō mɪdɪm, ap ñɪŋa nuōm nɪg pɪmɪdōlōi.

¹⁸ Mag aliō akuyōbō, God mōnō ōlɪsō ma hōdyōbō Isrel nōbō mō ñɪgō yadōŋ aku, ap i rag hō palɪm haña pɪnmɪn wōrōxōŋ aku mɪ, mōnō aku du ōlɪsō pɪlōŋa.

¹⁹ God Mōsɪs nugwo yadmɪn, Mōsɪs lo mōnō kōp kai kɪtōŋa. God mōnō aku yadmɪn, Mōsɪs nugwōn mōnō aku magalɪg nōbō mō akuyōbō ñɪgō magalɪg yad nōl pōrōn, hōn kau ha pal haña pōn, hōn meme pal haña pōn, rōbō bli alɪg hōrōn, ap hisop me rɪmɪdōi lōx pɪlō aku pōn, sɪpsɪp panō aku pɪ rɪb sō nag nɪgōn, rōbō hañ baiō pɪlōn, lo mōnō kōp aku aɪpam, nōbō mō hōn mɪdim piaku aɪpam magalɪg palgwañ rɪm, cɪnō cɪnō, nōbō mō calɪm, yadōŋa,

20 “Ní haña palgwañ rîmôn, kôp kî aipam ñîgö nóbö mö aipam calmîd kî, God mônö ölsö ma yadôn yad nîg mônö aku, ñîŋ mag aliö akuyöbö algör ör cine, ra aku, mödö nugwölîŋö, rôn, palgwañ rîmîdlö,” rônja.

21 Mag aliö akuyöbö nuŋ haña bli pôn, God höjöpâlîb ap uñ ram aku palgwañ rîmôn, cînö cînö calôn, ap agapîm God ap höjöpâl ur nölîb ram aku nîgîm mîdôn ap bla magalîg palgwañ rîmîn, cînö cînö calôŋa.

22 Lo mônö Mosîs kai kîtôn aku mämäg nîg nugwôn nugwôla, ap agapîm God ap höjöpâl ur nölîb ram aku nîgîm mîdôn ap bla magalîg keir lei mîdölôn; haña pî palgwañ rîmîn, cînö cînö calmîn, ap piakwör lei röd gî mîdôŋa. Lo mônö Mosîs kai kîtôn aku mämäga nîg nugwôn nugwôla, nóbö mö ap kib mag gwogwo rôn, ap i rag hö palîm haña pînmîn mî, pîx aku örîx abmîdôŋa.

Krais anîŋ ñöx nîgôn wöröxôn, pîx anîŋ örîx abôŋa

23 Ap piaku, ap mögôrîb adöx yöd röul adö kau sô mîd piaku anaua rôxg nugwôn rîg rîmîdöi mag akuyöbö akwör rîg mîdôŋa. Jî anaua rôxg mîdôn ap piaku, sîpsîp i haña pînmîn mî, pîx aku örîx abôn aku mî, mögôrîb adöx yöd röul adö kau sô mîd ap ödöriö aku, hör ap piakuyöbö yöi wöhö, ap wä keiryöbö ödöriö höjöpâl ur nölîb.

24 Ap uñ ram hödyöbö Isrel nóbö mö ur nîgôn God höjöpâl ur nölîmîdmä aku, ap mögôrîb adöx yöd röul adö kau sô mîd piaku anaua rôxg nugwôn rîg rîmîdöi mag akuyöbö akwör mîdôŋa. Jî Krais nuŋ ram möl yuadö akuyöbö duölôn. Nuŋ mögôrîb adöx yöd röul adö kau sô yöraku wöluôn, wopik nóbö mîbîl yöbö anîŋa rôxg mîdôn, God mîd yöra pîsarî mîda.

25 God ap höjöpâl ur nölîb nóbö dib ödöriö piaku, kîm paŋ paŋ, hañ ñîŋa keir wöhö, sîpsîp ap piaku palôn haña pôn, God höjöpâl ur nölîba, Ram Möl Yuadö Möl Lei Keiryöbö Ödöriö aku möla yuadö dumîdöia. Jî Krais wop mîga akwör nugwo keir höjöpâl ur nölîba mögôrîb adöx yöd röul adö kau sô yöraku wöluölôn.

26 God ap höjöpâl ur nölîb nóbö dib ödöriö piaku rîg rîmîdöi mag akuyöbö, Krais nuŋ kwo paŋ mag akwör rôx aku, God maduvar ör mögôrîb kî rî nîgôn wop aku ila nîgôn, mîdîp duôn mîdöl wop kî, Krais öim öim kîm paŋ paŋ anîŋ ñöx nîgôn öîŋ hób diba pôn wöröxôxa. Jî wopik wop maiyöbö mîdöl kî, nóbö mö höd mîdmîdim piaku mag gwogwo rîmâ, nóbö mö wopik mîdöl piaku mag gwogwo rîmîdöla, nóbö mö mai mîjôn piaku mag gwogwo rîmîjôŋa, ap kib mag gwogwo pîx aku magalîg, Krais nuŋ wop paŋyöbö mîd akwör nóbö mö magalîg ñöx nîgôn mögôrîb il kî hön wöröxôŋa.

27 Nóbö mö piaku magalîg wop paŋyöbö mîd akwör wöröxôn, mai mônö diba nugwôŋa.

28 Krais nuŋ wop paŋyöbö iör nóbö mö ap kib mag gwogwo rîmîdöi pîx ñîŋa magalîg örîx abîba wöröxôŋa. Nuŋ nóbö paŋyöbö mîd akwör; ñîŋ nóbö mö mîga. Krais iswob hóbkal hōna. Jî nuŋ iswob hóbkal hön wop aku, nóbö mö ap kib mag gwogwo rîmîdöi akuyöbö ñöx nîgôn iswob ap höjöpâl ur nōlen; nuŋ höd hön aliö mödōŋwadö rîm pörōŋa. Makwam, nóbö mö wahax pî gîrōn nugwo pōx mîdöi piaku, ñîgö aŋadö pôn ap wä nōinö, rōŋ ap aku nōiōna.

10

Höjöpäl ur nölîb hödyöbö aku, ap kib mag gwogwo pîx aku örîx aben

¹ Mosîs lo mōnō kai kîtōŋ aku nugwōn, sipsip ap bla pal höjöpalmîdōi aku, ap mai rîba rîmîd aku anaua nugwōn aliō almîdōia. Almîdōi mag akuyöbö kîm paŋ paŋ öim rîmîdōia. Makwam, nōbö mö God nugwo höba rîmîdōi piaku, ap höjöpäl ur nölîb lo bla mai duōn, God nōbö mö hōlul mîdōl nuŋwa mîdîb maga nîgöl.

² Sipsip ap piaku pal God höjöpäl ur nōlmîn, God ap kib mag gwogwo pîx nîŋ aku mōdonwado akwör örîx abōx aku, nîŋ rîb mîga yōxōn, iswob cînîŋö iswob cînîŋö, rōn, rölöyîx; wop paŋyöbö iör rōn, rōböxöyîxa.

³⁻⁴ Hōn kau nōbōnîŋ haña aipam, hōn meme haña aipam, ap kib mag gwogwo rîmîdōi pîx aku örîx abîb maga nîgöl aku mî, kîm paŋ paŋ öim öim ap piaku pal God höjöpalmîdōi aku, nîŋ nōbö mö ap kib mag gwogwo pîx alîg mîdōi aku uplōbîb maga nîgöl.

⁵ Makwam, Krais mögörîb döul il kî höba, rōn, nuŋ God nugwo yadōŋa, “Nōbö mö nîŋ sipsip ap piaku pal nagö höjöpalmîdōi aku, nagö nuguman wä röl.

Nōbö mö ap nagö nölîb i pōn du nagö nōlmîdōi aku, nagö nuguman wä röl.

Makwam nagö nî nōbial mîxîña rî nîglö.

⁶ Nîŋ hōn kau hōn sipsip ap piaku urmîn anadö yōnu pōrmîd aku aipam, ap kib mag gwogwo rîmîdōi pîx aku rîbyōx nugwōn sipsip ap piaku pal höjöpäl ur nōlmîdōi aku aipam, algör ör nagö nuguman wä röl.

⁷ Makwam mōnō mag mîŋi yadōn yadma, ‘God, nî mîdla.

Maduar ör kōp aku kai kîtōn rîg yadim mag akuyöbö, nî hōl aku, rîb naŋ akwör yōx nugwōn rîg yajînō mag akuyöbö akwör nî cînō, rîmō,” rōŋa.

⁸ Krais mōnō hogw aku yadōŋa. Mōnō i God nugwo yadōn yadōŋa, “Nōbö mö nîŋ sipsip ap piaku pal nagö höjöpalmîdōi aku, nagö nuguman wä röl; nōbö mö ap nölîb bli pōn du nagö nōlmîdōi aku, nagö nuguman wä röl; nîŋ hōn kau hōn sipsip ap piaku urmîn anadö yōnu pōrmîd aku, nagö nuguman wä röl; nōbö mö ap kib mag gwogwo rîmîdōi pîx aku rîbyōx nugwōn sipsip ap piaku pal höjöpäl ur nōlmîdōi aku, nagö nuguman wä rölö,” rōŋa. Mosîs lo mōnō kai kîtmîn mîd aku algör höjöpäl ur nōlmîdōi aku, jî Krais nuŋ aku nugwōn, “God nuŋ nugumîn wä rölö,” rōŋa.

⁹ Aliō rōn, Krais mōnō i God nugwo yadōn yadōŋa, “God, nî mîdla. Nî hōl aku, rîb naŋ akwör yōx nugwōn rîg yajînō mag akuyöbö akwör nî cînō,” rōŋa. Makwam, nōbö mö ap pal God höjöpäl ur nōlmîdim mōnō öîsō ma hödyöbö aku, God nuŋ wöhö rōn, mōnō öîsō ma yonjöbö aku rîmîn gö nîgîm duōŋa.

¹⁰ Makwam, Jisas Krais Nuō mōnō aku nugwōn, ap kib mag gwogwo rîmîdōl pîx aku örîx abîba, wop paŋyöbö mîdöy mîxîñ nuŋwa keir anadö höjöpäl ur nōlōŋ aku mî, an nōbö mö magalîg ap kib mag gwogwo rîmîdōl pîx aku örîx abmîn nōbö mö lei nuŋwa mîdōla.

¹¹ God hōjōpal ur nōlīb nōbō piaku wop paŋ paŋ mabō ñiŋa rīmīdōia. Wop paŋ paŋ ñiŋ ōim ōim ap piaku pal God hōjōpalmīdōia. Ji akuyōbō almiŋ, nōbō mō ap kib mag gwogwo rīmīdōi pīx aku ōrix abīb maga ñigōl.

¹² Ji Krais nōbō mō ap kib mag gwogwo rīmīdōi pīx aku ōrix abnō, rōn, nuŋ nuŋ keir wop paŋyōbō iōr hōjōpal ur nōlōn, mabō aku rī pōrlō, rōn, du God imag mīrix rōla rōmīdōŋa.

¹³ Krais nuŋ God imag mīrix rola rōmīd gi mīdanŋ nugugīrōn, God nuŋ Krais nugwo kwolmal mīdōi bla yamsō nuŋwa moa ñigōna.

¹⁴ Krais nuŋ wop paŋyōbō akwōr wōrōxōŋ aku mī, nōbō mō ap kib mag gwogwo rīmīdōi pīx ñiŋa ōrix ab piaku, ñiŋ nōbō mō lei nuŋwa mōdō mīdōia. Makwam ñiŋ nōbō mō lei nuŋwa ōim ōim mījōña.

¹⁵ Inōm Leia nuŋ algōr ōr anīŋ mōnō mag akuyōbō yad nōlmīda. Nuŋ mōnō yadīb nōbō nuŋ i rībyōx nōlmīn, God Mōnō aku rīb mīŋi kai kitōn yadōŋa,

¹⁶ “Nī Nōbō Diba yadmīdla,
mai nī mōnō yonŋyōbō ñigō yadōn, mōnō ōlisō ma yad ñigōn,
lo na aku rīb madmag yuōrīb ñiŋ kwo ñig nōlmōn,
ñiŋ nugw rī abōn rībyōx nugu gīrōn mījōñiŋ,” rōŋa.

¹⁷ Aliō rōn, mōnō i yadōŋa,
“Ap kib mag gwogwo rīmīdōi aku nugwōn rōbōxōn,
rībyōx nugu gōr mīdōinō,” rōŋa.

¹⁸ Aliō rōŋ aku nugwōn nugwōla, God nuŋ nōbō mō magalig ap kib mag gwogwo rīmīdōi pīx aku mōdō rōbōx aku mī, God ap hōjōpal ur nōlīb nōbō piaku mabō i mīdōl, mī wōhō.

God mīd il yōra hōnim

¹⁹⁻²⁰ Haul nōbō mōlōu nōbō. Jisas mīxiñ nuŋwa keir hañ nuŋwa keir akwōr hōjōpal ur nōlōn ōlīŋ hōb pōn wōrōxiŋ, ñapñap uñ dib Ram Mōl Yuadō Mōl Lei Keiryōbō Ōdōriō idixmā aku waglōxmīn, ōdōi yonŋyōbō ōdōi kōmō dub an aku mōdōŋwadō rōdōŋa.

²¹ God il nuŋwa mīdōl nōbō mō akuyōbō, Krais nuŋ nōbō ram mīnōbō rōxg mīdōn, God Ap Hōjōpal Ur Nōlīb Nōbō Dib Ōdōriō ana mīda.

²² Makwam, Krais ap kib mag gwogwo rīmīdōl pīx aku mōdō ōrix abmīn, rīb mag ana mīd rī abmīda nugwōn, an rōbō pal rī abōn, lei akwōr mīdōn, God mōnō wā aku nugw pī gō ñigōn, rīb paŋyōbō iōr nugwōn, God mīd il yōra dinīŋa.

²³ God ōim ōim rīg yad mag akuyōbō cōn aku mī, God anīŋ pōn mōgōrīb adōx yōd rōul adō kau sō yōraku wōliōnīŋō, rōŋ mōnō mī aku nugw pī gō ñigōn, rībyōx gība alig pōx mījñiŋa. God mai aliō aiōn mōnō aku nōbō mō piaku yad nōlmīdōl mag aliō akuyōbō, an keir rīb mag paŋyōbō akwōr yōx nugwōn nugw pī cīcī ñig gīr mījñiŋa.

²⁴ An haul nōbō mōlōu nōbō bla ñigō madmag ñigōn rī rī abīŋ, ñiŋ piōŋō nōbō mō bla ñigō madmag ñigōn rī rī abīŋ, haul nōbō mōlōu nōbō piaku nuō nuō pī rī abōn, nuōd rī nōlōn, nuō nuō madmag ñigōn, pī ōsōs rī rī abōña. Rīb akwōr yōx nugu gōr mījñiŋa.

²⁵ Nōbō mō bli God Mōnō nugurō, rōn, hōn mōgum rīmīdōi aku, ji mai rōbōxōi mag akuyōbō an rōiniŋ. Nōbō Diba hōuōil hōn mōnō diba yajōn

wop aku womiöx midö, rön, an hön mögum rön mönö wä nugwöl aku, nuö nuö yad nölön, nigio nigön mijnija.

An Kraiss nugwo röböxnija aku, mödoñwado pñ bñb maga ra

²⁶ Kraiss mönö wä mönö ma aku yadmñ nugw ri abññ aku, jñ höbkal ap kib mag gwogwo nugwogwo rñ gör mijññ aku, ap i God höjöpal ur nölññ pñ ana aku öñx abñb maga nigöl.

²⁷ Mag akuyöbö ödöi an i mñdenñm. God nugwo ipöxön, mönö diba aku aipam, rñ pin diba God kwolmal nuñ bla ñigö yönuan diön aku aipam pöx mijññ.

²⁸ Mosis lo mönö kai kñtön aku yada, nöbö i lo aku hör ap i röxg röd abön aku, nöbö mö mös mönö mös pañ almijön aku mämäg ññja nugwön, mönö diba yadñb wop aku, ñigö ögwö yöxñb maga nigölñ, mönö pñ nuöm nigñb nöbö piaku mönö aku nugw ri abön yadññ añadö pil pal nigöña.

²⁹ Makwam, nöbö mö God Ha nuñwa hör ap i röxg röd aböñ aku, God nöbö mö mönö diba yajön wop aku ñigö mönö diba yadön, ñigö painjö öññ höb gwogwo pñ nöiöna. God Ha nuñwa hör ap i röxg röd aböñ aku, Kraiss hañ nuñwa keir anññ God pñsañ pñ nigio nigñö, rön, wöröxmñ pñññ aku ñigö hör ap röxg nñgañ, aliö aiöña. Makwam God Inöma anññ ögwö yöxmñd aku nugwo algör ör hör ap i röxg röd aböña.

³⁰ An nugwöla God Nöbö Diba nuñ yadöña, “Nöbö mö ap kib mag gwogwo rñmidöi piaku, nör ñigö painjö rñ ajö nñgnö,” röña. Makwam mönö i yadöña, “Nöbö Diba nuñwör nöbö mö nuñ akuyöbö ñigö mönö diba yajönñjö,” röña.

³¹ God Nöbö Dib öim öim mid aku, nöbö mö akuyöbö ñigö mönö diba yajön aku nugwññ ölölö ran ipöxöña.

An God Mönö rig yadmñd mag akuyöbö akwör rññ duan

³² Höd rñmidim mag aku uplöbmñjeñ. Kraiss mil wä ñigö ab nölññ mönö wä nuñ aku nugw pñmñ, ñigö nöbö mö bli ömörö diba pñ nölma aku, jñ ñññ nugwo röböxölim.

³³ Wop bli nöbö mö piaku magalig nugugu midñm, ñigö mönö gwogwo yadön, mñ rñ gwogwam rñmidmä. Wop bli Kraiss nöbö mö nuñwa bli ñigö rñ gwogwam rñmidim piaku pñsañ il yöra midön ömdö hölun rñmidmä.

³⁴ Nöbö mö Kraiss mönö wä aku nugw pñm, nag nigim nöbö mö piaku ögwö yöxmä. Nöbö diba mögöñb ññja nugwidñ midöi bla hön ap ñññ bla pñ hölu ab pñrag dumñ, rñb mñga yöxölim, wä rñmñ nugugñrön, ñññ ap hölu ab pñrag duölñb, ap wä ödöriö öim öim mijön aku rñbyöx nugu gör midmä.

³⁵ Makwam, aliö mag wä rñmidim aku röböxmñjeñ; ususör rön rñbyöx gñba alig mijöñ aku, God ñigö painjö ap wä ödöriö nöiöna.

³⁶ Kraiss mönö wä nugw pñi aku röböxmñjeñ. God Mönö rig yadmñd mag akwör rññ duan mñ, God Mönö rig yadmñd mag akwör ñigö ap wä aku nöiöna.

³⁷ God Mönö aku mönö um i kai kñtön yadmä,

“Mag metyöbö mññ mñda
höba rñmid Nöbö aku höna.

³⁸ Makwam, nöbö mö kömö wä nñ piaku,
nñ nugw pön kömö mijöña.

Jñ nöbö mö bli nñ röböxöñ aku,

nî wä reniŋjō,” rîmā.

³⁹ Jî an nōbō mō God nugwo rōbōxōn pîn bîrîbā bli mîdōlōl; an nōbō mō nugwo nugw pōn, ōim ōim kōmō mîjōñ akuyōbō mîdōla.

11

Nugw pîb mag aku

¹ God mōnō yad aku mōnō mi yadō, rōn, God nuŋ rîg yad mag akwōr cōniŋjō, rōn, God nugw pōi nōbō mō piaku, ñiŋ ap piaku māmāga nugwōlōi aku, jî rîb mōs yōx nugwōlōi wōhō, God nuŋ, nî ñiŋ rî ri abnō, rîmîd mōnō aku nugw pî gō nîgōn, God mōnō rîg yadmîd akwōr nugw pî gō nîgmîdōia.

² Nōbō mō bli maduar ōr, kai kîtmîdîl kî mag akuyōbō rîmîn, God nugumîn wä rōŋa.

³ An God nugw pōn, God mōnō yad aku mōnō mi yadō, rōn, nugwōla ap adōx yōd rōul adō kau sō aipam, ap mōgōrîb il kî aipam, God ap i pōn rî nîgōlōŋ, God mōnō akwōr yadmîn wōxnō nîgōŋa.

Ebol, Inok, Noa ñiŋ God nugw pîmā

⁴ Maduar ōr nōbō nagō Ebol nuŋ God nugw pōn, God mōnō yad aku mōnō mi yadō, rōn, God nuŋ rîg yad mag akwōr cōniŋjō, rōn, ap pōn hōn pal God hōjōpal ur nōlmîn, God nugumîn wä rōŋa. Jî hōdnîŋ Ken ap pōn hōn hōjōpal ur nōlōŋ aku, God nugumîn wä rōlōŋ.

Ebol nuŋ God nugw pōn, God mōnō yad aku mōnō mi yadō, rōn, God nuŋ rîg yad mag akwōr cōniŋjō, rî rîbyōx nugumîdōŋ aku mî, God nugwo nōbō kōmō wä nî, me rōn, ap hōjōpal ur nōlōŋ aku nugumîn wä rōŋa. Ebol wōrōxmîn, weik anîŋ pîsanî mîdōlōl aku, jî, nuŋ God nugw pōŋ haiwo aku anîŋ nōbō mō rîba nōlmîn nugumîdōla.

⁵ Inok nuŋ kwo algōr God nugw pōn, God mōnō yad aku mōnō mi yadō, rōn, God nuŋ rîg yad mag akwōr cōniŋjō, rōn, God nugwo pîbōr nugw pîp duōn wōrōxōlōŋ. God nugw pōn, God mōnō yad aku mōnō mi yadō, rōn, God nuŋ rîg yad mag akwōr cōniŋjō, rî rîbyōx nugumîdōŋ aku mî, God nugwo nōbō kōmō wä nî, me rōn, kōmō akwōr pōn duōŋa. Nōbō mō nugwo hōlu hōlu nugw yualōbmā; God nuŋ keir nugwo pōn mōgōrîb adōx yōd rōul adō kau sō yōraku pōn wōluōŋa.

⁶ Nōbō mō God nugw pōn, God mōnō yad aku mōnō mi yadō, rōn, God nuŋ rîg yad mag akwōr cōniŋjō, rî rîbyōx nugwōñ nōbō mō piakwōr, God nugwanî wä cōna. Aku agapîm: God nuŋ kōmō mîdō, rî rîbyōx nugwōn, nugwo hōjōpalîŋ, anîŋ mōnō rîg yad mag akuyōbō cōniŋjō, rî rîbyōx nugwōi nōbō mō piakwōr pî ōsōs cōna.

⁷ Noa nuŋ kwo algōr God nugw pōn, God mōnō yad aku mōnō mi yadō, rōn, God nuŋ rîg yad mag akwōr cōniŋjō, rōn, God rîg yadōŋ mag akwōr rōŋa. God nuŋ Noa nugwo ruō diba piōniŋjō, rîmîn, Noa māmāga nugwōlōŋ aku, jî nuŋ God nugw pōŋ aku mî, mōnō mi yadō, rōn, bîyōj diba rî nîgōŋa. Noa bîyōj dib aku rî nîgōn, mōniŋ halōu ha kap magaliŋ bîyōj mōla dumîn, mî ruō îb diba rōŋa, jî ñiŋ kōmō mîdmā. God ruō diba piōniŋjō rîmîn, Noa māmāga nugwōlōŋ wop aku, jî God mōnō yad aku mōnō mi yadō, rōn, God nuŋ rîg yad mag akwōr cōniŋjō, rōn, bîyōj rî nîgōŋ aku mî, God nugwo nōbō kōmō wä nî, me rōŋa. Nuŋ kōmō dum nugugîrōn, nōbō mō mōnō nuŋwa rōd

abim piaku nöbö mö ap kib mag gwogwo akwör rî gör mîdmä aku, wöxnö mîda.

⁸ Nöso maduebö Ebrahim nuñ kwo algör God nugw pön, God mönö yad aku mönö mi yadö, rön, God nuñ rîg yad mag akwör cönîñö, rön, nuñ God rîg yadön mag akwör rönja. Ebrahim nuñ nuö mögörib aku mîdmîn nugugîrön God nuñ nugwo yadöña, “Halöu ha nagö yöx pön han yöx pön höñ diön piaku, ñîgö mögörib dib i anadö yajîñ aku mî, nan duön piaku mîdane,” rönja. God aliö rîmîn, Ebrahim mögörib aku pikai mîdö rön nugwölön; God nî nugwidîx mîjônîñö, rön, amîn duöña.

⁹ God nuñ mögörib Ebrahim nugwo yad nîgmîn du mîdön mögörib aku mögörib nuñ yöi, nöbö mö hör mögörib ñîñîm. Nuñ nöbö pad piakuyöbö i röxg mîdöña. Nuñ aliö du mîdön, ap uñ ram akwör urön hölîm yönön, ha nuñwa Aisak yöx pön höña. Yöx pön höm dib röxön, nuö rîg rön mag akwör ap uñ ram akwör hölîm yönmîdöña. Aisak ha nuñwa Jekop yöx pön höm dib röxön, algör ap uñ ram akwör hölîm yönmîdöña. Makwam God mönö ölisö ma yadön Ebrahim nugwo yad nîgön mögörib aku, ha nuñ hogwa Aisak Jekop yönö algör ör yad nîgöña.

¹⁰ Ebrahim nuñ rîbyöx nugwöña, God nuñ keir rîbyöx nugwön taun dib öim mîdîba rî nîgön taun wä aku du öim mîjîñö, rî rîbyöx nugu gör mîdöña.

¹¹ Ebrahim nöbö nom röxgmîn, mönîñ Sara lap wösîm röxgön mîdmä. Makwam Ebrahim nuñ God nugw pön, God mönö yad aku mönö mi yadö, rön, mönö ölisö ma nî yad nîgön aku rîg yad mag akwör cönîñö, rön, ha Aisak yöx pön hömä.

¹² Ebrahim nöbö mödö wöröxbä röxg mîdöña, jî ha nuñ aku yöxîm yöxîp höuöilmel rîm, an nöbö mö magöri maga rîm gî rîm mîdöla. Gupö adöx sö mî magöri maga rîg mîd mag akuyöbö, an alîg mîdöla. Röbö halaia rîg jîmi bla in wöd nugwölöi mag aliö akuyöbö, an alîg mîdöla.

¹³ Nöbö maduar ör mîdmîdöi yadmîdîl nöbö piaku magalîg God nugw pön, God mönö yad aku mönö mi yadö, rön, mönö ölisö ma anîñ yad nîgön aku, rîg yad mag akwör cönîñö, rön, wöröxmä. God ñîgö agap apîm yadmîn, rîg yad mag akwör anîñ cönîñö, rön, nugwo pîbör nugw pîp dumä aku, jî God yadön mag aku rîm mämäga nugwön wöröxölim. God ñîgö agap apîm yadön aku, mämäga nugwölön, pad piakuyöbö röxg rîb ñîñ akwör nugwön, mai God ap wä anîñ nöiönîñö rön aku nöiönîñö, rön, wahax pön nugugu mîdîp duön wöröxmä. Mögörib döul il kî mîdön yadmîdmä, “An hör piakuyöbö nöbö mö hör hön mögörib döul il kî mîdölîñö,” rîmîdmä.

¹⁴ Nöbö mö mönö aliö akuyöbö yadmîdöi bla, mögörib an ödöriö mîd yöraku, me rön, aliö rîmîdöia.

¹⁵ Mögörib ñîñja röböxön hömä mögörib aku rîb maga dumîn, höuöil dubä rîgîba jî höuöil duölim.

¹⁶ Jî rîb dib ñîñja duön God mögörib wä adöx yöd röul adö kau sö yöraku. God nuñ ñîgö taun dib i rî nîgî rî ab aku mî, an nugwöla God ñîgö nöbö mö nî, me rön, möigw yöxöl.

¹⁷⁻¹⁹ Nî Ebrahim nugwo yajîñ mag akuyöbö cönîñönö wöhö, rön, God nugwo yadöña, “Ha nagö Aisak, ‘Yöxîm yöxîñ yöxîp höuöilmel rîñ mîga mîjônîñö,’ rîm ha akwör, nugwo pön du pîl pal nîgön, nî höjöpä ur nölö,” rönja. Aliö rîmîn, Ebrahim nuñ God nugw pön, God mönö yad aku mönö mi

yadö, rön, ni yad mag akwör cöninjö, rön, yadöŋa, “Ha na aku yöxim yöxin yöxp höuölmel rin miga mijöninjö, rön mönō ölsö ma yad nig mönō aku God nun röböxen; ha na panyöbö ödöriö aku pil pal nigmon, God nun ran höbkal öbiöninjö,” rön, ha nunwa Aisak pön du rigpid rola nag nig nigön, yu meia pön pin nigiba rimin, God yadöŋa, akuyöbö alminjō, röŋa. Makwam, ha nunwa Aisak mödö aŋadö wöröxöŋa, ji Ebrahim nic pön yölŋ höuöl duöŋa.

²⁰ Aisak dib röxön ha hogw aku yöx pön höŋa. Ha i ib nunwa Jekop; ha i ib nunwa Iso. Nuö Aisak nun kwo algör God nugw pön, God mönō yad aku mönō mi yadö, rön, God nun rig yad mag akwör cöninjö, rön, m+ nöbö nuöm röxgön, God rig yad mag akwör cöninjö, rön, ha nun hogw aku nigö ap wä mai rib mönō aku bli höd yad nölöŋa. Wöröxim, mai rig yadön mag akwör röŋa.

²¹ Makwam ha nunwa Jekop nun kwo algör God nugw pön, God mönō yad aku mönō mi yadö, rön, God nun rig yad mag akwör cöninjö, rön, m+ nöbö nuöm röxgön womiöx wöröxiba rön wop aku, sauö rib pön yönmid nun aku pön, God iba yadm+n bil sö dum+n nugug+rön, ha nunwa Josep ha yöxön ha hogwa yadön, God nigö ha hogwa pi ösös rön nugwid+x midan, mid ri ab gi mijöninjö, röŋa.

²² Makwam ha nunwa Josep nun kwo algör God nugw pön, God mönō yad aku mönō mi yadö, rön, God nun rig yad mag akwör cöninjö, rön, m+ nöbö nom röxgön womiöx wöröxiba rön wop aku, Isrel nöbö mö nun piaku nigö yadöŋa, “Mai mögörib Ijip ki röböxön höbkal mögörib Kenan diöŋa. Wop aku, yöd ni bla alig pön duön al aliö cine,” röŋa. Yadön wöröxim, mai nin rig yadön mag akwör rimä.

Mosis yöx pön hön umadmä

²³ Mosis nuö nuöm mönöbö hogwa nin kwo algör God nugw pön, God mönō yad aku mönō mi yadö, rön, God nun rig yad mag akwör cöninjö, rön, ha Mosis yöx pön hön, ha ün kitib wä midön aku nugwön, röun mös paŋ umad gim midöŋa. Nin Ijip Kin Pero nugwo ipöxölim.

²⁴ Mosis dib röxön, nun kwo algör God nugw pön, God mönō yad aku mönō mi yadö, rön, God nun rig yad mag akwör cöninjö, rön, yadöŋa, “Ni Pero halöu nunwa ha nun me rölin.

²⁵⁻²⁶ Mögörib döul il ki ap kib mag gwogwo ri girön midmön, ni wä ren; öim öim mijinö, rön, ni Kraiss nugw pimön ni yad höimöuön aku mönō midöl; ji Ijip nöbö mö ap wä wä nin piaku ni wä rölö, röŋa. Ni nöbö mö God adö midim nigö ri gwogwam rimidöi nöbö mö piaku pisan mögum rön mijinö,” röŋa.

²⁷ Mosis nun God mämäga nugwölöl Nöbö aku wöxnö nugubi röxgöb nugwön, mönō nunwa nugw pön, kin Pero nugwo ölsö wölim nugwön aku ipöxölön. Nun God nugw pön, God mönō yad aku mönō mi yadö, rön, God nun rig yad mag akwör rön ni nugwid+x mijöninjö, rön, God rig yadön mag akwör rön, Isrel nöbö mö nigö yölŋ pön Ijip röböxöŋa.

²⁸ Mosis nun God nugw pön, God mönō yad aku mönō mi yadö, rön, God nun rig yad mag akwör cöninjö, rön, yadm+n, Isrel nöbö mö Pasopa sipsip ha bla palön, haŋa pön palgwaŋ rimin, cinö cinö, bla bil sö aipam calm+n, ubalija il adöi adöi aipam calöŋa. Aliö almin nugug+rön ejol hön Ijip nöbö

mö ha höd yox pön hem bla magalig pıl pal nig gırön, Isrel nöbö mö ram ñıñ bla duön ha höd ñıñ bla pıl pal nigölön.

²⁹ Isrel nöbö mö ñıñ kwo God nugw pön, God mönö yad aku mönö mi yadö, rön, God nuñ rig yad mag akwör cönıñö, rımın, Ijip ada ñıgö rıbıx abmın, duön ban yuö dib Hañ Kapa aku dumba rımın nugugırön, God rımın röbö aku lıl rı adöi adöi dumın, mögedö rola pö kwo dumä. Jı Ijip ada ñıñ ñıgö rıbıxıp röbö yuö mibıla hömıdmın, röbö adöi adöi höbkal hön ñıgö yuabmın magalig röbö nımön wöröx pörmä.

³⁰ Mai Isrel nöbö mö ñıñ God nugw pön, God mönö yad aku mönö mi yadö, rön, God nuñ rig yad mag akwör cönıñö, rön, du taun dib Jeriko rig kul ölısö aku wop akuyöbö mıj sö wob mıdım wob mıdım, rig kul aku anadö gılıx pın pöröña.

³¹ Nöbö kib mag yönıb mö Rehap aku, nuñ kwo algör God nugw pön, God mönö yad aku mönö mi yadö, rön, God nuñ rig yad mag akwör cönıñö, rön, God mönö nuñwa röböxim nöbö mö nuñ piaku pısañ wöröxölön. Aku agapım: nöbö Isrel hogw aku taun dib Jeriko dumın, ñıgö nöbö hogwa pıl pal nigıba rım, God Rehap yadmın, mögörıb ana nugw nigıba höıñö, rön, pön ömdö hölun rımın, kömö mıdön höuöl dumä.

³² Makwam, nöbö mö bli kwo God nugw pön, God mönö yad aku mönö mi yadö, rön, God nuñ rig yad mag akwör cönıñö, rımın, God ñıgö mag keıryöbö rön haiwo bla pödpödiö yadmön mıxıla diön? Nöbö nagö Gıdion, Barak, Samson, Jepta, Depid, Samuel nöbö bla aipam, God mönö yadıb nöbö bla aipam rig rım rım akuyöbö yadmön, mönö mıxıl diba diöña.

³³ Nöbö mö piaku ñıñ God nugw pön, God mönö yad aku mönö mi yadö, rön, God nuñ rig yad mag akwör cönıñö, rön, bli nöbö mö mögörıb hör bli ñıgö rıbıx abmä. Ñıñ rı ri abmä aku, God cınö rön mag akwör ñıgö rönña. Bli ñıgö wönö höpebö laiön mıdım mibıla pı abmın, God ñıgö nugwidıx mıdmın öbıx nımölim.

³⁴ Bli rın diba yönmıdön mibıla pı abmın yönölön. Bli yu mıxıl ölısö me bla pön ñıgö pın nıgnıñö, rımä aku, jı bör dumä. Nöbö mö bli nöbö mö höımölıb aku, jı God ñıgö nugwidıx mıdım ñıñ gıg yad gı mıdmä. Painö painö rı gırön, duön ami nöbö mögörıb keıryöbö piaku ñıgö rıbıx abmä.

³⁵ Mö bli nöböñıñ nöbö halöu ha ñıñ bla anadö wöröxmä, jı God nugw pön höjöpalm, nuñ rımın höbkal öbılmä. Nöbö mö bli God nugw pımä aku nugwön ñıgö ölıñ höb pı nölma. God nugwo röböxölöyıx, ñıgö yau abım kömö duöyıx aku, jı, an wöröxıñ God anıñ rañ öbılön mögörıb wä nuñ aku öım öım mıd ri abnıñö, rön, God nugwo cırıp gör mıdön nugwo röböxölım me, ñıgö uplöp rı gwogwam rön ölıñ höb pı nöl gör mıdım wöröxmä.

³⁶ Bli ñıgö yad höımöüön, kaiö pı uplöp palmä. Bli sen wabilön nag nıgmä.

³⁷ Bli rig röd pal nıgım wöröxmä. Bli ñıgö so pön wölıxdör umaumö nıgmä. Bli yu mıxıl ölısö me bla pön, ñıgö anadö pın nıgmä. Bli ñıgö öım öım mı rı gwogwam rön, rıbıxön rım rım, ñıñ mı ölıöxön, nöbö mö lıblıb rıbä akuyöbö mıdön, hön meme sipsip uña pön wölıj röxg yömön rıp yönmıdmä.

³⁸ Nöbö mö piaku nöbö mö wä ödöriö; nöbö mö gwogwo bla alebö ñiñ yöraku mîdölöyix. An pîsanj mîdîb maga ñigölö, rön, ñigö mî rî gwogwam rîm rîm, ipöxön bör du mögöriþ rîg kap mibîl piaku mîdön, rîg möl mögö möl piaku hölmön yönmîdmä.

³⁹ Nöbö mö yadmîdîl piaku, ñiñ God nugw pön, God mönö yad aku mönö mi yadö, rön, God nuñ rîg yad mag akwör cönîñö, rîmîñ, God ñigö magalîg nugwön, ñigö rî rî abön nöbö mö kömö wä na mîdöîñö, rönja. Makwam God ñigö ap wä nöinö, rön aku, ap wä aku wop aku pölim.

⁴⁰ Aku agapîm: God an ap wä ödöriö nölîba rîmîdlö rî rîbyöx nugwön aku mî, mai wop panyöbö akwör, nöbö mö yadmîdîl piaku aipam, an nöbö mö weik mîdöl kîyöbö aipam anîñ panj, magalîg panjör du ñigîö ñigön nöbö mö lei nuñwa mîjñîja.

12

¹ Nöbö mö mîga akwör yadmîdîl piaku anîñ wob yuö ñig gî mîdöi aku mî, an ap rîb diba yöx nugumîdöl bla röböxön, ap kib mag gwogwo anîñ rîmgör cîrîp pîb maga rîmîd aku röböxön, ususör rön ödöi Nöbö Diba anîñ yad ñigön aku ipalîp dinîm.

² An Jisas rön mag akwör rîbyöx nugu gör mîdön, God nugw pön, God mönö yad aku mönö mi yadö, rön, mai God mönö yad aku magalîg wöxnö akwör nugw rî abñîja. Jisas nugwo bî katlö watlö um sô pîl pal ñigîba rîm, nî nöbö gwogwo i röxgöb pîl pal ñigîm möigw yöxnö, rön, yadölöñ. Mai mögöriþ adöx yöd röul adö kau sô yöraku mî ödöriö wahax pîñö, rön, anîñ nöbö mö ñöx ñigön wöröxön, öbîl du God imag mîrîx adö römîdönja. Makwam, öim öim Jisas nugwör rîbyöx nugu gör mîjñîm.

³ Nöbö mö mîga akwör Jisas nugwo rîb gwogwo yöxön mî rî gwogwam rîm dum, nuñ ipöxölöñ aku nugwîñ. Jisas rön mag aku nugwön, an panj mag akwör rön, rîbyöx gîba alîg mîdön, God rîg yad mag akuyöbö akwör rî gîr mîjöña.

⁴ Jisas nuñ Seten pîsanj nuö nuö rön aku, nöbö piaku nugwo bî katlö watlö um sô pîl pal ñig gîm wöröxönja. Ñîñ piöñö, Seten ñigö ap kib mag gwogwo cine, rön, rîb ñîñja pîxmîñ an akuyöbö alöinîñ, rön, nugwo pîsanj nuö nuö rîmîdöi aku, ñigö pîl pal ñigölöi.

⁵ God ñigö halöu ha nî, me rön, mönö wä yadmîñ God Mönö aku kai kîtim mönö aku uplöböîñönö ä? Nuñ yadönja,

“Halöu ha nî kîyöbö!

Nöbö Diba ñigö mönö nölön ömörö nöiön aku,
rîb diba yöx nugumîjeñ.

Nöbö Diba ñigö yadyöxön aku,
anîñ mödonwadö akwör röböxönîñö, rön,
rîb mîga yöxmîjeñ.

⁶ Nöbö Diba nöbö mö madmag ñig akuyöbö ñigö mönö nöiöña.

Halöu ha nuñ bla magalîg ömörö nöiönîñö,” rönja.

⁷ Makwam, ömörö pön öliöxmîjöñ aku, rîb mîga yöxmîjeñ; God anîñ mönö nölîmîdö, rön, rîbyöx gîba alîg mîjöña. Ñîñ nugwöia, nuö nöbö bla halöu ha ñîñ piaku magalîg mönö nölîmîdöia.

⁸ God nuŋ halöu ha nuŋ bla magaliŋ mönö nöiöna. God ñiŋö mönö nölen aku, ñiŋ halöu ha nuŋ yöi. Ñiŋ halöu ha nuö aliŋ miðdölöi aku mî, ñiŋö mönö nölen.

⁹ Acö ana mögörið il kiŋyöbö, anŋ mönö nölmîŋ, aliö alön mag wä ri ri aböiŋö, rön, nugwöla. Makwam mag aliö akuyöbö, Acö an adöx yöd röul adö kau sö mið aku anŋ mönö nölaŋ, aliö alön mag wä ri ri abö, ri riŋyöx nugwön kömö mîjŋiŋa.

¹⁰ Acö ana mögörið döul il ki mönö nölmîðöi piaku, halöu ha ulula miðmîŋ wop metyöbö akwör, rið ñiŋa keir nugwön anŋ mönö nölmîðöia. Ji God anŋ, me rön, lei gudogudö miðla mag aliö akwör miðŋ, me rön, anŋ mönö nölmîða.

¹¹ Anŋ mönö nölmîðöi mag aku wä röi aku, ji mönö nöliŋ, an mag wä röi akwör nugwön, tar miðdön ri ri ab giŋrön mîjŋiŋa.

God ap nuŋ piakwör riŋyöx nugu gör mîjöña

¹² Makwam, iŋ wajmag ñiŋa lið pîl aku, hör rö, rön, öbił yön bör yönön riŋ, ölişö piöna.

¹³ Ñiŋ öðöia röb ri abŋ, nöbö mö yödpîlö gwogwo ri mið akuyöbö hömiðŋ, yödpîlö ñiŋa aŋadö gwogwo ren. Öðöi wä rola dumîðŋ, yödpîlö gwogwo ñiŋa wä cöna.

¹⁴ Nöbö mö magaliŋ piŋaŋ paŋör röb gi mîjŋiŋö, rön, mîjöña. God nöbö mö lei nuŋwa mîjŋiŋö, ri riŋyöx nugwöña. Nöbö mö lei piakwör ñiŋ Nöbö Diba nugwo nugwöña.

¹⁵ Ñiŋ nugw ri abön, God anŋ ögwö yöxön pi ösös ri ri abmîð mag aku röböxmîjeñ. Nugw ri aböña, miðil ñiŋ bla nöbö mö bli rið gwogwo yöxön, nöbö mö bli rið gwogwo aku yadmîjöñ aku, ñiŋ piöŋö algör ri miðŋ ri miðŋ, nöbö mö miŋa akwör hölul ri miðŋ mag aku ñiŋö pið maga ra.

¹⁶ Nugw ri aböña, miðil ñiŋ bla nöbö kib mö kib röliŋ. Ñiŋ magaliŋ God ap nuŋ piakwör riŋyöx nugu gör mîjöña. Iso maduvar ör röŋ mag akuyöbö almiŋeñ. Iso nuŋ God ap nuŋ bla riŋyöx nugwölön, kiö pîlmîŋ, ap nîmmö, rön, God nuŋ nuö Aisak nölöŋ ap wä aku, Aisak ha höd nuŋwa nöliða röŋ ap wä aku, Iso ha höda miðdön piðä ap wä aku hör ap i röxg niŋim röböxön, ap mag nîmiða paŋyöbö miðöy iör pöŋa.

¹⁷ Ñiŋ nugwöia, nuö Aisak ap wä ha höd nuŋwa nöliða röŋ ap wä aku, Iso pölöŋ aku mî, mai ögwö yöxön im giŋrön rið duön, iswob piðö, röŋa, ji pið yöŋ i miðölmiŋ, mî öðöriö ögwö yöxön im giŋrön miðöŋa.

God öim kömö mið Nöbö aku mögörið nuŋwa höia

¹⁸ Isrel nöbö mö ñiŋ mögörið Sainai Piða mið yöŋaku duön pið aku il yöŋa hömîŋ, riŋ diba yömmîŋ, mî piŋmag giŋim, hödal diba höm, mämäg ñiŋa keir nugumä. Ji ñiŋö mögörið aliö akuyöbö höliö.

¹⁹ Namaga mönö diba yadmîŋ, mönö adöx yöd röul adö kau sebö i yadmîŋ, nöbö mö bla ipöxön Moŋis nugwo yadmä, “Ake! Mönö yadmîð akuyöbö bli yadim nugwölöliŋö,” ri mä.

²⁰ Aku agapiŋ: God mönö höd yad niŋöŋ aku Isrel nöbö mö piaku yad nöliða rön, Moŋis nugwo yadöŋa, “Nöbö mö, hön meme, hön sipsip ap

akuyöbö pîd kî hömîdîŋ, rîg rîd mî aŋadö pal nîgne,” rîŋa. Ñîŋ mîonö aku nugumîŋ madmaga dua.

²¹ Ap rîŋ aku nugwôn ipöxmâ aku, Mosis nuŋ kwo algör nugwôn yadöŋa, “Nî gîl gîl rôn ipöxmîdlö,” rîŋa.

²² Ñîŋ piöŋö Sainai Pîd aku hölöi; ñîŋ Saion Pîda höia. Saion Pîda höi aku, God öim kömö mîd Nöbö aku mögörib nuŋ aku höia; mögörib Jerusalem adöx yöd röul adö kau sô, ejol mîga wahax pîmîdöi mögörib yöraku höia.

²³ Nöbö mö Krais mönö wâ aku nugw pîmîŋ, God ñîgö ha höd bla röxg pön, halöu ha nî, me rôn, ib ñîŋa mögörib nuŋwa adöx yöd röul adö kau sô kai kîta; ñîŋ mögum rôn wahax pî gîrôn mîdöi yöra, ñîgö mögörib aku wöluön, Krais nugw pöi nöbö mö bla pîsaŋ nîgiö nîgön mîdöia. Ñîgö Krais nugw pîmîdöi aku mî, God nöbö mö piaku magalîg mönö diba yajön Nöbö aku pîsaŋ nîgiö nîgön mîdöia. Nöbö mö mögörib il kî mîdön, God nugw pön, God Mönö rîg yad mag akuyöbö rôn, nöbö mö kömö wâ nuŋwa mîdön wöröxön, inöm ñîŋa wölu, God pîsaŋ nöbö mö lei nuŋwa mîdöi akuyöbö ñîŋ pîsaŋ nîgiö nîgön mîdöia.

²⁴ Jisas nuŋ God mönö ölsö ma yonyöbö rag hö Nöbö mibîl yöbö mîd aku höia. Ken pîgnîŋ Ebol nugwo pîl pal nîgmîŋ haña pînön aku, mönö diba yöxöŋa; jî Jisas anîŋ ñöx nîgön wöröxmîŋ hañ nuŋwa pînön aku mî, God pîsaŋ nîgiö nîgön mîdîb maga ra.

Nugw ri aböña

²⁵ Makwam, nugw ri aböña. Nöbö mö Sainai Pîda il yöraku mîdön, God mönö yadöŋ aku pölim nöbö mö piaku kömö dub maga nîgölöŋ. Makwam, God mögörib adöx yöd röul adö kau sebö yadmîd mönö aku rëböxnîŋ aku, anîŋ algör ör kömö dub maga mîden, mî wöhö.

²⁶ Höd wop aku God ñîgö mönö yadmîŋ nugugîrön mîmöna pöŋa. Jî wopik anîŋ yada, “Mai mag akwör iswob rîmön, mögörib il kî aipam, adöx sô aipam magalîg memexönîŋö,” rîŋa.

²⁷ God nuŋ “Iswob” rîŋ mönö mag aku nugwôn nugwöla, ap memexbâ ap öim mîdenîŋö, rôn, rî nîgöŋ akuyöbö magalîg hölögîpaŋ nugugîrön ap memexölibâ piakwör mîjöna.

²⁸ Makwam, an mögörib memexölib, mögörib öim öim gö mîdîb, mögörib wâ ödöriö dinîŋ aku rîbyöx nugwôn, wâ rîm wahax pî gîr mîdön, God nugw pî gö nîgön, Nöbö ölsö magalîg mîd aku nugwo rîbyöx nugu gîrön, ib nuŋwa yadîŋ bîl sô diöna.

²⁹ God ana rîŋ diba yönmîd akuyöbö röxg mîda.

13

Haul nöbö mölöu nöbö bla ñîgö madmag nîgnîm

¹ Krais nugw pöi nöbö mö bla haul nöbö mölöu nöbö ñîŋ keir röxg nuö nuö madmag nîg gîr mîjöña.

² Pad piakuyöbö nöbö mö hömîdîŋ, ñîŋ pön pî ösös rî ri aböña. Nöbö mö bli, pad piakuyöbö nöbö mö hömîŋ, nöbö mö hör piakuyöbö hömîdöiŋö, rôn, yad wahax pîmâ aku, nöbö mö yöi, ñîŋ ejol bli yad wahax pîmâ.

³ Krais nöbö mö bli nag m+ɗ+ɲ, an p+saɲ naga m+ɗ+ɲ, r+ r+byöx nugwön, ñigö p+ ösös r+ ri aböña. Krais nöbö mö bli öliöx m+ɗ+ɲ, an p+saɲ öliöx m+ɗ+ɲ, r+ r+byöx nugwön ñigö p+ ösös r+ ri aböña.

⁴ Mönöbö hogwa pön r+ ri aböña. Ñigö mönöbö hogwa r+ gwogwam röɲɲ. Mönöbö hogwa pön, mai mö kib nöbö kib cõñ akuyöbö aipam, ha nöbö mö nöbö kib mö kib cõñ akuyöbö aipam, God ñigö mönö m+ɗ+ɲ d+ba yajöna.

⁵ Ap an pöl bla ulm+ɗ+ɲ, rön, köme ulnöu löpöi gol r+ɲ ap piaku r+ɲ dib aku yöx nugum+ɲ. Ap ulm+ɗ+ɲ an m+ɗ+ɲ aku wä m+ɗ+ɲ, rön, r+ɲ aku yöx nugwöña. God yadöña,

“Ñigö röböxöin;

ñ+ɲ p+saɲ öim öim m+ɲ+ɲ,” röña.

⁶ Makwam, an r+byöx g+ba al+ɲ m+ɗ+ɲ yaj+ɲ,

“Nöbö Diba n+ɲ nugw+ɲ m+ɗ+ɲ aku nugwön ipöxöin.

Nöbö mö bli n+ɲ r+ gwogwam r+ɲ maga n+ɲ,” c+ɲ+ɲ.

⁷ Nöbö diba ñigö God Mönö wä yadm+ɲ nugumä nöbö blaku r+byöx nugu gör m+ɲ+ɲ. Ñ+ɲ God nugw pön, mönö nuɲwa r+ɲ yad mag akuyöbö r+ɲ dum+ɲ wöroxim aku r+byöx nugu gör m+ɗ+ɲ, mag aliö akuyöbö algör ör r+ɲ g+ɲ m+ɲ+ɲ.

⁸ Jisas Krais höd r+ɲ m+ɗ+ɲ mag akuyöbö, wopik paɲ mag akwör r+ɲ m+ɲ+ɲ; j+ɲ wopik r+ɲ m+ɲ mag akuyöbö, mai öim öim aliö akwör m+ɲ+ɲ.

⁹ Nöbö mö bli ñigö mönö inakmönö hörön hör+rör yadm+ɲ aku yöxm+ɲ. God ñigö uliöxön p+ɲ ösös r+ ri abön, nugw+ɲ m+ɲ ri abm+ɲ Nöbö akwör r+byöx nugwön, madmag yuör+ɲ ñ+ɲ kwo ölisö pön, r+byöx g+ba al+ɲ m+ɲ+ɲ. Makwam ap n+ɲ+ɲ lo piaku r+ɲ i yöxm+ɲ. Nöbö mö ap n+ɲ+ɲ lo piaku mai duön m+ɲ ri abeñ.

¹⁰ God ap höjöp+ɲ ur nöɲ+ɲ nöbö bla, God höjöp+ɲ ram aku m+ɲ+ɲ, ap palön r+ɲ+ɲ rola God höjöp+ɲ ur nölm+ɲ+ɲ nöbö akuyöbö, ap r+ɲ+ɲ ana rola m+ɲ+ɲ aku n+ɲ+ɲ maga n+ɲ+ɲ.

¹¹ God ap höjöp+ɲ ur nöɲ+ɲ nöbö bla, hön kau hön meme palön hañ aku rag hö God ap höjöp+ɲ ur nöɲ+ɲ nöbö dib ödöriö aku nugwo nölm+ɲ, nuɲ piöñö nöbö mö ap kib mag gwogwo röñö, rön, God nugwo höjöp+ɲ ur nöɲ+ɲ, rag hö Ram Möl Yuadö Möl Lei Keiryöbö Ödöriö aku hörm+ɲ. J+ɲ hön ma aku rag hön, m+ɲ+ɲ r+ɲ+ɲ yöraku urm+ɲ aɲadö yönu b+ɲ p+ɲ+ɲ.

¹² Mag aliö akuyöbö, Jisas nöbö mö ap kib mag gwogwo r+ɲ+ɲ p+ɲ+ɲ aku hañ na keir ör+ɲ abnö, rön, taun dib Jerusalem ubal+ɲ il r+ɲ+ɲ yöraku duön, öñ+ɲ höb diba pön, haña p+ɲ+ɲ wöroxöña.

¹³ Makwam, an Jisas mai duön, nöbö mö hör akuyöbö r+ɲ dum+ɲ mag akuyöbö röböxön, Jisas nuɲ m+ɲ r+ɲ+ɲ yöraku dun, nugwo yad höimöum mag akuyöbö an+ɲ algör ör yad höimöuöña.

¹⁴ Aku agap+ɲ: mögöri+ɲ döul il k+ɲ öim m+ɲ+ɲ kau i m+ɲ+ɲ aku, j+ɲ mai mögöri+ɲ adöx yöd röul adö kau sö yöraku wöluön öim öim m+ɲ+ɲ, rön, pöx m+ɲ+ɲ.

¹⁵ Makwam, an öim öim nöbö mö m+ɲ+ɲ yöra, Jisas Nöbö Dib ana m+ɲ+ɲ, wöxnö yadön, ib nuɲwa yad+ɲ adöx sö duaɲ. An aliö al+ɲ, God mämäg il rol nuɲwa höjöp+ɲ ur nöɲ+ɲ ap wä i röxgöña.

¹⁶ An nöbö mö piaku p+ɲ ösös r+ ri abön, ap ana bli nuöm n+ɲ+ɲ ñigö

nöinɨŋa. An aliö alɨŋ, God mämäg il rol nuɨwa höjöpäl ur nölib ap wä i röxgaɨŋ, wahax põna.

¹⁷ Ñigö nugwidɨx mɨdöi nöbö piaku, mönö ñɨŋa yöxön, rɨg yajöñ mag akwör cöña. God mabö rɨmɨdöl aku God nugwaɨŋ wä cönɨŋö, rön, rɨb aku yöx nugu gɨrön ñigö öim öim pɨ ösös rɨ ri abön nugwidɨx mɨd ri abmɨdöia. Makwam, ñɨŋ ñigö ap agapɨm cɨne cön aku, wä raɨŋ nugugɨrön algör cöña. Aku agapɨm: nöbö ñigö nugwidɨx mɨdöi bla rɨg yajöñ akuyöbö yöxeñ aku, ñɨŋ mabö ñɨŋa cöña, jɨ wä raɨŋ nugugɨrön reñ. Ñɨŋ aliö alɨŋ, ñigö nugwidɨx mɨd ri abɨb maga ñigen.

Ñɨŋ God höjöpälɨŋ, nuɨŋ anɨŋ nugwidɨx mɨjöna

¹⁸ Ñɨŋ God höjöpälɨŋ, nuɨŋ anɨŋ nugwidɨx mɨdaɨŋ. An rɨb mös mɨden wöhö, rɨb mag paɨŋyöbö iör yöx nugwön, ap agapɨm cɨnɨŋa, God Mönö rɨg yadmɨd mag akuyöbö akwör rɨ gɨr mɨjnɨŋö, rön, paɨŋ rɨb akwör yöx nugumɨdöla.

¹⁹ Ñɨ ap dib i usüsör rön ñigö yad nuguba rɨmɨdla: ñɨŋ God höjöpälɨŋ, nuɨŋ raɨŋ, ñɨŋ mɨdöi yöroku rɨmgör ina.

²⁰⁻²¹ God mönö wä öim öim mɨdɨb aku, Nöbö Dib Ana Jisas hañ nuɨwa pɨnmɨn wöröxöŋ mönö wä aku mɨdɨb ör mɨda. Hañ nuɨwa pɨnmɨn wöröxɨm, God rɨmɨn nuɨŋ öbɨl Hön Sipsip Urɨb Nöbö Dib Ödöriö mɨda. God nöbö mö pɨ ri abmɨn tar mɨd ri abmɨdöi Nöbö aku, ñigö algör ör ap wä nölaɨŋ, ap agap apɨm God nuɨŋ cɨne cön aku, cöña. Makwam, Jisas Krais nuɨŋ madmag yuörɨb an kwo mɨdön, God nuɨŋ anɨŋ nöbö mö pödiöm mɨjnɨŋe, cön aku, Jisas Krais anɨŋ raɨŋ paɨŋ aliö akwör mɨjnɨŋa. Makwam, Jisas Krais ib nuɨwa öim öim yadɨŋ bɨl sö diöna. Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

Mönö rɨb bli

²² Haul nöbö mölöu nöbö. Köp metyöbö kai kɨtmɨdɨl kɨ, mönö yadmɨdɨl aku nugw rɨ aböña.

²³ Haul ana Timoti nugwo nag ñigim aku, weik rɨŋadö ha. Womiöx hömɨjön aku, pɨsaɨŋ inɨŋa.

²⁴ Nöbö ñigö nugwidɨx mɨdöi piaku aipam, Krais nöbö mö nuɨŋ piaku aipam, ñigö magalɨg “Mɨdöiŋ ä?” rɨmɨdöla. Krais nöbö mö nuɨwa mögörɨb Itali yöbö piaku ñigö “Mɨdöiŋ ä?” rɨmɨdöia.

²⁵ God ñigö magalɨg uliöxön pɨ ösös rɨ ri abön nugwidɨx mɨdaɨŋ. Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

Jems köp kai kītōŋa

¹ Nĩ Jems. God, Nöbö Dib Jisas Krais, nuarö hogwa mabö ñiŋa ri nölmiḁla. Ñigö nöbö mö Jisas Krais mönö wā nuŋ aku nugw pön, röḁ du mögöriḁ hör piaku piaku miḁdoi akuyöbö, köp kĩ kai kītön, “Ñiŋ miḁdoiŋ ä?” riḁmiḁla.

Ömörö pödpödiö hön aku, ñiŋ riḁ miḁga yöxmijeñ

² Haul nöbö mölōu nöbö. Ömörö pödpödiö hön aku, riḁ miḁga yöxmijeñ; wahax pĩ gör miḁjōña.

³ Ömörö haŋ öliöxmijōñ aku, ñiŋ Jisas Krais nugwo cĩriḁ ri abōña. Ñiŋ nugwōia, ñiŋ aliö almiḁjōñ aku, mai ömörö pödpödiö ñigö hön aku, ñiŋ ipöxmijeñ, Jisas Krais nugw pĩ gö ñigön, nugwo cĩriḁ ri abōña.

⁴ Ñiŋ amiḁn miḁ öliöx gĩr miḁdön, Jisas Krais nugwo cĩriḁ gö ñig gĩr miḁdön, riḁ duön miḁ, ñiŋ nöbö mö ölisö, nöbö mö wā, nöbö mö hölul miḁdōla, miḁjōña.

⁵ Ñiŋ nöbö mö bli, an pödpödiö riŋ wā diönñjö, cōñ aku, God nöbö aniŋ pĩ ri abmiḁ Nöbö aku nugwo yad nugwiŋ, nuŋ ñigö riḁ wā ödöriö aku nöiōna. God nugwo yad nugumiḁjōñ aku, nĩ pödpöḁ riḁmiḁ aliö yad nugumiḁdoiŋö, rön, yaden.

⁶ Ji God nugwo yad nugunöb, riḁ paŋyöbö iör yöxön yad nugwōña. Aniŋ nugwönñjōnö nugwenñjö, rön, riḁ mös yöxön yad nugumiḁjeñ. Ñiŋ riḁ mös yöxön yad nugwōñ aku, hödala hön, ban yuö diba wödön pĩ pikwo pik ri mag akuyöbö aku cōña.

⁷⁻⁸ Nöbö mö piaku röxg, riḁ bli bli yöxiḁ dumḁ aku miḁ, Nöbö Diba nugwo yad nugwōñ aku, ap i ñigö nölen.

Nöbö mö ap miḁdöl akuyöbö; nöbö mö ap miḁga miḁd akuyöbö

⁹ Haul nöbö mölōu nöbö liḁliḁ miḁdö bla, God māmāg il rol nuŋwa an iba miḁa, an halōu ha nuŋwa miḁdölñjö, rön, wahax pōña;

¹⁰ Ji nöbö mö ap miḁga miḁd bla, ap ñiŋ bla wahax pōña, ji God māmāg il nuŋwa, ñiŋ nöbö ap miḁdölñi röxg miḁjōña. Aku agapĩm: ap wā ñiŋ aku biḁpĩl röxgöb riḁngör yöm cōna.

¹¹ Naiö ölisö biḁpĩl wā wā akuyöbö ñigmiḁn, wödö wölĩm pĩna. Nöbö mö ap miḁga miḁd akuyöbö, mabö ñiŋa riḁ duön duŋ nugugiḁrön, ñigö mag aliö akuyöbö cōna. Ñiŋ mag aliö akuyöbö algör yöm cōña.

Nöbö mö ömörö hōm, God nugwo röböxölōi

¹² Nöbö mö ömörö hōm, God nugwo röböxölōn, cĩriḁ gö ñig gör miḁjōñ piaku, usaŋ öim miḁdiḁ mea aku pĩññjö, rön, wahax pōña. Nöbö mö ñiŋ God madmag ñigmiḁdoi piaku, God ñigö usaŋ öim miḁdiḁ mea aku röb nöiōna. God nuŋ mönö ölisö ma yadön aliö yad ñigōŋa.

¹³ Nöbö mö, mag gwogwo riñjö, ri riḁyöx nugwōñ aku, God nuŋ riḁa nölmiḁn riḁ aliö yöxlö, rön, yadölñ. God nuŋ keir, ap kib mag gwogwo cĩnö, ri riḁyöx nugwen. God nuŋ nöbö mö bli ñigö riḁ aliö akuyöbö nölen.

¹⁴ Riḁ gwogwo ñiŋa keir yöx nugumiḁdoi adaku, ñigö pön pĩxiḁ dumĩn, ap kib mag gwogwo cĩññjö, ri riḁyöx nugumiḁdōia.

¹⁵ Rīb aliö yōx nugwōñ aku, ap iñ rōxg yuañ wōlōn jōjō du gō nīgōn mag aliö akuyōbō, ap kib mag gwogwo cōña. Makwam ap kib mag gwogwo cōñ aku, aṇadō gō nīgōn mīdan, wōrōxōña.

¹⁶ Makwam, haul nōbō mōlōu nōbō wā nī bla. Mōnō inakmōnō hörōn yadmījōñ mōnō akuyōbō nugumījeñ.

¹⁷ An ap wā agap apīm ḡdōriar pōl piaku, hör piaku hōm pōlōl. Acō nuñ naiō, rōun, gupō mila abmīd piaku rī nīgōñ Nōbō akwōr, anīñ bīl pi sebō nōla. Nuñ mag i rīp duōn, ap inōm rōxg pī hōuōilōn, mag i keir ren.

¹⁸ Acō rīb nuñwa keir yōxōn rīmīn, an mōnō mī nuñ aku nugw pōn, kōmō yonyōbō maga pōn, halōu ha nuñwa keir wōxnō nīgōn, mōriwō ap mag hōdyōbō wahax pī gīrōn pīliōxmīdōi mag akuyōbō mīdōla.

God Mōnō aku nugw ri abōn, rīg yadmīd mag akwōr cōña

¹⁹ Haul nōbō mōlōu nōbō wā nī piaku mōnō yadība rīmīdīl kī nugwī! Nōbō mō akuyōbō nīgō mōnō yadmījōñ aku, rīmgōr nugwīñ. Jī nīgō mōnō yadmījōñ aku, painō rīmgōr mōnō i yadmījeñ; nōbō mō akuyōbō rīmgōr ḡlīsō wōlañ nīgō rīb gwogwo yōxmījeñ.

²⁰ Nōbō mō ḡlīsō wōlañ rīb gwogwo yōx nugwōñ aku, God nīñ rī ri abōn mīd ri abīñ, me rōn, yadōñ mōnō aku mai duōn reñ.

²¹ Makwam, rīb gwogwo yōxōn, ap kib mag gwogwo rīmīdōi aku, pōdpōd rīmīn aliö alōlīñō, rōn, mag pīx aku aṇadō rōbōxōn, God madmag yuōrīb nīñ kwo yu mōnō aku, pī ri abōña. Mōnō aku nīgō kōmō pōna.

²² God Mōnō aku rīmīj mōl akwōr audiōx nugwōn, mōdō nugwōlīñō, rōn, yadmījeñ. Aliö almiñōñ aku, nīñ nīñ keir inakmōnō hōcōña. God Mōnō nugwōn, rīg yadmīd mag akwōr cōña.

²³ Nōbō mō God Mōnō nugwōn, rīg yadmīd mag akuyōbō rīmīdōlōi bla, nīgōlōbō hanaj māmāg yuō nīg nugwōi mag akuyōbō rīmīdōia.

²⁴ Nīgōlōbō nīg nugwōn, hanaj māmāg yuō nīña pōdpōdiō mīdō, rōn, nugw ri abōi aku, jī rōbōx duōn, rīmgōr ḡr uplōbōn, pōdpōdiō mīdō, rōn, nugwōlōi.

²⁵ Jī God Mōnō wā, nōbō mō kōmō pīmīd mōnō wā aku nugw ri abōn, mōnō il aku nugw ri ab gīrōn, mōnō wā aku uplōbeñ nōbō mō bla, God nīgō nugwidīx mīdan, nīñ agap apīm rīmījōñ aku du wā cōna. Nōbō mō piaku nīñ God Mōnō wā aku nugw ri abōn, rīg yadmīd mag akuyōbō akwōr rīmīdōia.

²⁶ Jī nōbō mō, God mabō nuñwa rī ri abnīñō, rōn, albeñ nīña keir nugw ri abeñ piaku, nīñ gwogwam rōn, nīñ nīñ keir inakmōnō hōrmīdōia. Nīñ mabō pōdiōm rīmījōñ aku, magalīg hōr ap i rōxōna.

²⁷ Halōu ha, nuō nuōm wōrōxīm urīb ha ḡliōxmīdōi piaku aipam, mō wōsrō līlīb mīdō bla aipam, nīgō pī ḡsōs rī ri abōña. Nōbō mō mōgōrīb il kī rīb gwogwo yōx nugumīdōi akuyōbō pīsāñ mōgum rīñ, hōlul nīñ aku nīgō pōlañ. Nīñ aliö almiñōñ aku, God nuñ nugwañ, nīñ nōbō mō hōlul mīdōl na mabō rī ri abōiñō, cōna.

2

Nōbō aku nōbō dib, nōbō aku nōbō mōlyōbō, me rōn, yadmījeñ

¹ Haul nöbö mölōu nöbö. Ñiŋ Nöbö Dib ana Jisas Kraiss, Nöbö mī wā keiryöbö aku nugwo nugw pōi aku mī, nöbö mö piaku nugwōn, nuōma hörirōr nīgōn, nöbö aku nöbö dib, nöbö aku nöbö mölyöbö piaku, me rōn, yadmijeñ.

²⁻⁴ Ñiŋ God höjōpainōb hō mögum cōña. Makwam ap mīga mīd nöbö i, wōlīj wā wā rōbōn, riŋ gol imag nuŋwa nīgōn hōmijōn aku, ñiŋ nöbö aku nugwōn yajōña, “Nagō du hogw rol wā wā piaku rōmīdō,” cōña. Ji nöbö līblīb rībā akuyōbö i, wōlīj gwogwo rōbōn hōmijōn aku, ñiŋ nöbö aku nugwōn yajōña, “Nagō rīb piaku öbīl gī mīdō,” cōñ aku mōnō “Nagō mögō rō yōdpīlō il nī yōrīk rōmīd gī mīdō,” cōña. Makwam ñiŋ aliō almiijōñ aku wā ren. Ñiŋ keir rīb gwogwo yōxōn, aku nuŋ nöbö dib, aku nuŋ nöbö mölyöbö piaku, me rōn, aiōña.

⁵ Makwam haul nöbö mölōu nöbö wā nī bla nugwi! Nöbö mö mögōrīb il kī, nöbö mö līblīb mīdō bla nugwōn, nöbö mö yōraku ñiŋ nöbö mö mölyöbö piaku, me rīmīdōia. Ji God nuŋ nöbö mö līblīb mīdō bla ñīgō aliō alōl. God nuŋ ñiŋ pī ösōs rī ri abōn, rīb wā nōlan, ñiŋ God nugw pōn cīrīp rī abōn, inōm ñiŋa yuō kwo nöbö mö rīb nuŋ ödōrīō piaku mīdīŋ nugugīrōn, nuŋ öim öim Kīŋ ñiŋa mījōna. Nuŋ mōnō ölisō ma yadōn, nöbö mö nī mī madmag nīgmīdōi piaku nī ñīgō akuyōbö ainō, rōŋa.

⁶⁻⁷ Ji ñiŋ nöbö mö līblīb mīdō bla yadōn, “Nagō rīb piaku öbīl gī mīdō,” cōñ aku mōnō “Nagō mögō rō yōdpīlō il nī yōrīk rōmīd gī mīdō,” cōñ aku, nuŋ möigw han nugugīrōn rōmījōna. Ji nöbö mö ap mīga mīd piakwōr, Nöbö Dib wā ñīgō pī Nöbö aku nugwo yad hōimōuōn, ñīgō yad mag pī nīgōn, pōn du mōnō diba yadōia.

⁸ God Mōnō aku kai kītōn yadmā, “Naŋ naŋ keir rīg madmag nīgmīdlō mag akuyōbö, nöbö mö hör akwebō ñīgō kwo paŋ aliar madmag nīgō,” rīmā. God lo mōnō dib ödōrīō rīg yadōŋ mag akuyōbö rīmijōñ aku, ñiŋ rī rī abōña.

⁹ Ji wōlīj ap bla rōbmīdōi aliar nugwōn, nöbö mö nuōm nīgōñ aku, God lo mōnō aku rōd abōn, ap kib mag gwogwo cōña.

¹⁰ Aku agapīm: God lo mōnō nuŋ piaku magalīg nugup duōn, ji lo mōnō panyōbö iōr rōd abōñ aku, God lo mōnō magalīg rōd abībā maga nīgōna.

¹¹ God nuŋ lo mōnō yadōn, “Nöbö kib mö kib rīmijeñījō,” rōn, “Nöbāpō pīl pal nīgmījeñījō,” rōn, yadōŋa. Makwam, ñiŋ nöbö kib mö kib rīmijeñī, ji nöbāpō pīl pal nīgōñ aku, ñiŋ God lo mōnō aku rōd abōña.

¹² Makwam, mōnō yadība aimōnō agō magīm rība, rīb mag i yōx nugwōn yajōña, “God Mōnō nöbö mö kōmō pīmīd mōnō wā akwōr nugwōn, God nuŋ anīŋ mōnō diba yajōñījō,” rōn, rīb aku yōx nugwōña.

¹³ Nöbö mö ñiŋ nöbö mö bli ögwō yōxeñ aku, God ñīgō mōnō diba yadōn, ñīgō algōr ör ögwō yōxen. Ji nöbö mö, nöbö mö piaku ögwō yōxōñ aku, God ñīgō algōr ör ögwō yōxōn, mōnō diba yaden.

Mōnō akwōr yadmijeñ; God Mōnō rīg yadmīd mag akwōr cōña

¹⁴ Haul nöbö mölōu nöbö. Nöbö mö bli, God nugw pōlījō, rīmīdōi aku, ji God Mōnō rīg yadmīd mag akwōr rīmīdōlōi. Hör mōnō akwōr yadōn, God Mōnō rīg yadmīd mag akwōr reñ aku, God ñīgō kōmō pen.

15-16 Makwam, haul nobö mölöu nobö bli wölɪj mɪden, ap mag mɪden aku nugwön, ñɪɪj wölɪj ap mag bli pön du nöleñ wöhö, hör, “Duön mɪd ri abnö,” cõñ aku, mag wä i reñ.

17 Makwam, ñɪɪj God nugw pöña, jɪ God Mönö rɪg yadmɪd mag akwör reñ aku, nugw pɪb mag ñɪɪj aku hör ap i röxgöna.

18 Jɪ ñɪɪj bli yajöña, “Nöbö mö bli God nugw pön mɪdöia; jɪ nöbö mö bli God Mönö rɪg yadmɪd mag akwör rön, nöbö mö piaku rɪ ösös rɪ ri abmɪdöia. Makwam, mönö mɪdöl,” cõña. Jɪ mönö yajöñ aku, ñɪgö painjö yajɪna, “Ñɪɪj God nugwo mör nugw pɪmɪjõñ aku, ñɪɪj pödpöd ran nöbö mö piaku pɪ ösös rɪ ri abeñ? Nɪ God nugw pɪla aku mɪ, God Mönö rɪg yadmɪd akuyöbö nugw ri abön, nöbö mö piaku pɪ ösös rɪ ri ab nöilö,” cɪna.

19 Ñɪɪj God paɲyöbö akwör mɪdö, rön, rɪbyöx nugwöi aku ri aböia. Jɪ kɪjaki piaku algör ör paɲ rɪb akwör yöx nugwön, ipöxön gɪl gɪl rɪmɪdöia.

20 Ñɪɪj nöbö mö u! “God nugw pölinjö,” rɪmɪdöi aku, jɪ God Mönö rɪg yadmɪd mag akwör rɪmɪdölöi. Aliö alöi aku, God nugw pölinjö, rɪmɪdöi aku hör ap i röxa. Mönö yadmɪdɪl kɪ mödö nugwöinjönö nɪ mönö bli kwo yajnam nugwön?

21 Ñɪɪj nugwöia, nöso an Ebrahim ha nuɲwa Aisak pal God höjöpəl ur nöliɪba rɪmɪdmɪn, God nugwön, Ebrahim nuɲ nöbö waiö, me röja.

22 Makwam, Ebrahim nuɲ God nugw pön aku mɪ, God nuɲ nugwo nöbö waiö, me rön, yadölöj; Ebrahim nuɲ God nugw pön aku aipam, God yadön mag akwör röj aku aipam, God nuɲ ap hogw aku nugwön yadöja, Ebrahim nuɲ nöbö waiö, me röja.

23 Il aku mɪ, God Mönö rɪb mɪɲi kai kitön yadmä: “Ebrahim nuɲ God mönö nuɲwa nugw pön aku mɪ, God nuɲ Ebrahim nöbö waiö, me röja.” Ebrahim alöj aku mɪ, God nuɲ Ebrahim nugwo, nöbö nugub nɪ, me röja.

24 Makwam, ñɪɪj yadmɪdɪl mönö kɪ nugwön nugw ri aböña, ñɪɪj God nugw pön akwör, God nuɲ ñɪgö, nöbö mö waiö, me ren. Ñɪɪj God nugw pön aku aipam, God Mönö rɪg yadmɪd mag akwör rɪmɪjõñ aku aipam, God nuɲ nugwön ñɪgö, nöbö mö waiö, me cöna.

25 Mag aliö akuyöbö mö Rehap röja. Nuɲ nöbö kib mag yönɪb mö mɪdmɪd aku, jɪ nöbö Isrel mös mögöriɪb nuɲ aku tar kwocɪca nuguba hömɪdmɪ, Rehap ñɪgö nöbö hogwa pɪ ram nuɲwa umad ñɪgön, mai ödöi keiryöbö i yad abmɪn, ñɪɪj bör ram ñɪja dumä. Rehap alöj aku nugwön, God nuɲ Rehap mö kömö wä, me röja.

26 Nöbö mö mɪxɪñ ör mɪdön, inöma alɪg mɪdölöi aku, ñɪɪj kömö mɪdɪb mag aku mɪdöl. Mag aliö akuyöbö, nöbö mö God nugw pölinjö, rɪmɪdöi aku, jɪ God Mönö yadmɪd mag akuyöbö rɪmɪdölöi piaku, ñɪɪj algör ör kömö mɪdɪb mag aku mɪdöl.

3

Ajmöl ana nugw ri abnɪja

1 Haul nöbö mölöu nobö wä nɪm. Ñɪɪj nöbö mɪg akwör mönö yad nöliɪb nöbö mɪjɲinjö, rön, rɪbyöx nugumɪjeñ. Aku agapɪm: an mönö yad nöliɪb nöbö piaku, mönö dib öliśö akuyöbö nugunɪja.

² An magalig ödöriar rîmîdöl mag akuyöbö hörîrör mîga akwör rîmîdöla. Jî nöbö mö ajmöl ñîŋa nugwidîx mîd ri abôn, mönô ödöriar rîg cön mag akwör yajôn aku, mîxîñ ñîŋa magalig nugw ri abôn rîb maga ñîgöna.

³ Hön hos aku hön dib mîŋa makwam, jî ap ain yöd ulmîdö i naga ap yöd aku alîg wabîlön, pî ajmôla ñîgön, duba rîmîdöi adaku adö pîxîm dumîdöia.

⁴ Bîyöj dib bla algör ör, hödal hön ap dib aku pön hör adaku dubä kwo, jî, nöbö kapten bla stiö ulmîdö aku pön, duba rîmîdöi adaku adö pî ödöriar ñîgmîn dumîda.

⁵ Mag aliö akuyöbö, ajmöl ana algör ör ap ulmîdö ödöriö aku, jî mönô yadmîn mîg akwör ñîga. Ñîŋ nugwöia, ki mögörið dib aku, wödodö ul wab mîdöy urîŋ, yönîp duön magalig yönîbä maga ra.

⁶ Ajmôla rîn pin röxg mîda. Mîxîñ rîb an aku, i aliö gwogwo rîg mîdöl; ajmöl akwör ran, mîxîñ ana magalig pîx piöna. Ajmöl akwör dub höb an aku magalig ran gwogwo cöna. Rîn pin aku, mögörið hör öi yönmîd rîn aku hön aliö almîda.

⁷ Urap yöur, kas möjögöñîñ, ap ki piaku mîd bla aipam, ap ban yuö dib piaku mîd bla aipam, pön duön urîŋ, rîbyöx nugwön, nuö ñîŋa yajôn mag akuyöbö cöña. Ñîŋ urap yöur ap piaku pön duön urön almîdöi aku,

⁸ jî ajmöl an aku yadmîn, rîbyöx nugub maga ñîgöl. Ajmôla öim öim ap kib mag gwogwo agapîm cînö, rî rîbyöx nugwön, röbö acîxa nöbö mö pîl pal ñîgîb aku aja wöl gî mîda.

⁹ Ajmöl an aku, Acö Nöbö Dib ana ib nuŋwa yadîŋ bîl sö diöna, jî nöbö mö God nuŋ nuŋ keir röxg rî ñîgöŋ nöbö mö piaku, ap gwogwo hön ñîgö païönîŋö, cîñîŋa.

¹⁰ Makwam, ajmöl paŋyöbö akwör, mönô wä aipam yadön, mönô gwogwo aipam yadön, rîmîdöla. Haul nöbö mölôu nöbö. Pödpöd rîmîn aliö almîdöl? Aku wä röl.

¹¹ Röbö ilam möla paŋyöbö i rödön, röbö wä bli, röbö gwogwo bli hömîdöl.

¹² Haul nöbö mölôu nöbö. Bî aku, nag maga yaxen; nag aku, bî maga yaxen. Usö möl aku röbö kömö wä ñîgen.

Ölisö wölaŋ, asîx hörîrör ñîgmîjeñ

¹³ Ñîŋ rîbyöx nugw ri aböîŋönö wöhö? Nî rîbyöx nugw ri ablö, cînö aku, nagö nugw ri abôn, ib naŋa keir yadaŋ bîl sö duölaŋ. God nugwo wä cön adakwör rîmîdö. Nagö almîjîñö aku, nî rîbyöx nugw ri ablö, cînö.

¹⁴ Jî yuörið nagö bö, ap wä ñîŋa nî keir pînö, rî rîbyöx nugunö aku, mönô nör nöbö diba mîjîñö, rî rîbyöx nugunö aku, nî rîbyöx nugw ri ablö, rön, yadmîjîñö. Mönô yajîñö aku, inakmönö hörön yajîñö; mönô ma aku pôlu cînö.

¹⁵ Nöbö mö rîbyöx nugw ri abölîŋö, rîmîdöia, jî ap gwogwo piakuyöbö rîmîdöi aku, God rîb wä nölmîd adaku nugwölöi; nöbö mö mögörið il kî rîbyöx nugumîdöi mag akuyöbö yöx nugumîdöia. Rîb ñîŋ aku God Inöma nuŋ nölmîdöl; kijaki nuŋwör nölmîda.

¹⁶ Nöbö mö, ap wä piaku nî keir pînö, rî rîbyöx nugwöñ piaku, mönô, nör nöbö diba mîjîñö, rî rîbyöx nugwöñ piaku, ñîŋ öim öim nuö nuö rî gîrön, ap kib mag gwogwo adakwör rîŋ diöna.

¹⁷ Jî nöbö mö God rîb wä nölmîd akuyöbö nugumîdöi piaku, madmag yuörið ñîŋ kwo ap kib mag gwogwo pîx aku mîdöl. Nöbö mö kwolmal

röxg mɪdɔi piaku pɪsɒj mɔnɔ yadɔn, ñɪŋ pɪ nɪgɪɔ nɪgmɪn paŋɔr mɪdɔia. Ñɪŋ nɔbɔ mɔ piaku yad wahax pɔn pɪ ri abmɪdɔia. Ñɪŋ nɔbɔ mɔ piaku mɪ madmag nɪgɔn, ɔgwɔ yɔxɔn, pɪ ɔsɔs rɪ ri abɔn, mag wɔ akwɔr rɪmɪdɔia. Ñɪŋ nɔbɔ wɔ aku pɪsɒj yajɪna, nɔbɔ gwogwo aku pɪsɒj yadɔinɔ, rɔn, rɪb aku yɔx nugwɔlɔi. Mɔnɔ inakmɔnɔ hɔrɔn yadɔlɔi.

¹⁸ Ñɪŋ nɔbɔ mɔ kwolmal röxg mɪdɔi piaku pɪsɒj mɔnɔ yadɔn, ñɪŋ nɪgɪɔ nɪgɔn mɪd ri abnɔ, rɪŋ, ñɪŋ mɔnɔ aku nugwɔn nɪgɪɔ nɪgɔn paŋɔr mɪjɔŋ aku, ap ñɪna yuɔŋ aku mag wɔ yaxɔna.

4

Ñɪŋ God nugwo cɪrɪp ri abɔña

¹ Ɔim Ɔim ɔlɪsɔ wɔlɪm nuɔ nuɔ pɪmɪdɔi aku, rɪb gwogwo yuɔrɪb ñɪŋ kwo nuɔ nuɔ rɔn, mɪxɪŋ ñɪŋa pɪxɪp duba rɪmɪd aku mɪ, alɪɔ almɪdɔia.

² Ap wɔ pɪba rɪbyɔx nugumɪdɔi piaku pɔlɔi, mɪ ɔlɪsɔ diba rɔdɔn, nɔbɔ mɔ pɪl pal nɪgnɪɔ, rɔn, rɪb aku yɔx nugumɪdɔia. Ap wɔ piaku pɪb maga mɪdɔlmɪn, ñɪŋ nuɔ nuɔ yadɔn, nuɔ nuɔ rɪŋɔ, rɔn, rɪb aku yɔx nugumɪdɔia. Ñɪŋ God nugwo yad nugwɔyɪx aku, pɔyɪxa. Jɪ nugwo yad nugwɔlɔi.

³ God nugwo yad nugwɔi aku, rɪbyɔx nugw ri abɔn yad nugwɔlɔi. Anɪŋ keir wɔ raŋ, me rɔn, mɪxɪŋ ana keir wɔ raŋ, me rɔn, yad nugwɔi aku mɪ, yad nugwɔi mag akuyɔbɔ rɔl.

⁴ Ñɪŋ nɔbɔ kib pɪb mɔ röxg mɪdɔia! Nugwi! Nɔbɔ mɔ rɪb ñɪŋa ap mɔgɔrɪb il kɪ ɔr du piaku, God nugwo ɔlɪsɔ wɔlɪm, ap piakwɔr rɪbyɔx nugumɪdɔia. Ñɪŋ ap mɔgɔrɪb il kɪ mɪd ap piaku madmag nɪgɔŋ aku, ñɪŋ God kwolmal nuŋwa mɪjɔŋa.

⁵ Adaku God Mɔnɔ kai kɪtɔn yadmɔ, “God Inɔma yuɔrɪb an kwo nɪgɔŋ aku, an ap mɔgɔrɪb il kɪ mɪd ap piaku madmag nɪgɔlɪŋ, me rɔn, rɪbyɔx nugu gɔr mɪdɔ,” rɪmɔ. Jɪ ñɪŋ God Mɔnɔ rɪb mɪda nugumɪn, hɔr ap i röxg ɔ?

⁶ God nuŋ anɪŋ uliɔxɔn, pɪ ɔsɔs rɪ ri abɔn, nugwidɪx mɪd ri ab mɪda. Mag akwɔr, God Mɔnɔ aku kai kɪtɔn yadmɔ, “Nɔbɔ mɔ keir ɔr mɪdɔn, mɪd ri abɔlɪŋɔ, rɪmɪdɔi piaku,

God ñɪgɔ mɔnɔ ɔlɪsɔ yadmɪda;

jɪ nɔbɔ mɔ ib ñɪŋa keir yadɪŋ bɪl sɔ duen piaku,

ñɪgɔ uliɔxɔn, pɪ ɔsɔs rɪ ri abɔn, nugwidɪx mɪd ri ab mɪdɔ,” rɪmɔ.

⁷ Makwam, God adɔ mɪdɔn, nuŋ rɪg yadmɪd mag akwɔr cɔŋa. Kɪjaki nugwo yad wɔhɔ rɪŋ, ñɪgɔ rɔbɔx diɔna.

⁸ God nugwo cɪrɪp ri abɪŋ, nuŋ piɔŋɔ ñɪgɔ cɪrɪp ri abɔna. Ñɪŋ nɔbɔ mɔ ap kib mag gwogwo rɪmɪdɔi aku, nɔbɔ mɔ wɔ mɪjnɪŋɔ, rɔn, imag ñɪŋa pɪx pɪl aku rɔbɔ ɔbɔd ri abɔña. Ñɪŋ God nugwo mai duɔlɪŋɔ, rɔn, mɔnɔ inakmɔnɔ hɔrmɪdɔi aku, rɪb mɔs yɔxmɪdɔi aku rɔbɔxɔn, rɪb wɔ paŋyɔbɔ iɔr yɔx nugwɔn, God nugwɔr cɪrɪp ri ab gɪ mɪjɔŋa.

⁹ Imɔuɔi aku rɔbɔxɔn, lɪb pɪlaŋ nugugɪrɔn im gɔr mɪjɔŋa.

¹⁰ Nɔbɔ Diba nugu gɔr mɪd aku, an nɔbɔ mɔ iba mɪdɔlɔ, rɔn, nugwo hɔjɔpaiɔŋa mɪ, nuŋ ib ñɪŋa raŋ bɪl sɔ diɔna.

¹¹ Haul nɔbɔ mɔlɔu nɔbɔ. Haul nɔbɔ mɔlɔu nɔbɔ bli, ñɪŋ pɔdpɔd rɪmɪn akuyɔbɔ alɔiŋɔ, rɔn, ñɪgɔ yad mag pɪn nɪgmɪjeŋ. Nɔbɔ mɔ haul nɔbɔ mɔlɔu

nöbö yad mag pɪn nɪgmɪdöi bla, God lo mönō nuŋ aku aipam yad mag pɪn nɪgmɪdöia. Akuyöbö alōn, nöbö mö God lo mönō mai dumɪdöi mag aliō akuyöbö mɪdeŋ; nöbö mö God lo mönō wä mɪdōnō pōdpōdiō mɪdō, rōn, rɪba hölu nugumɪdöi akuyöbö mɪjōña.

¹² God nuŋwör lo mönō yad nɪgōŋa. Nuŋwör an kōmō pōnɪŋōnō pɪl pal nɪgōn. Makwaim, ñɪŋ pōdpōd rɪmɪn, “Nöbö mö piaku nöbö mö wä, nöbö mö piaku nöbö mö gwogwo,” me rōn yadmɪdöi? Akuyöbö almɪjeñ.

Ib ñɪŋa keir yadɪŋ bɪl sō duōlaŋ

¹³ Makwam nugwi! Ñɪŋ bli yadöia, weik mönō aiaŋɪm, nɪ taun dib i duōn, piaku kɪm paŋyöbö i mabō sɪmaim rōn, rɪg diba pōn, höuōil hōnɪm, rōia. Aku nugw rɪ abōña.

¹⁴ ɪɪ mai agō magɪm cōn aku nugwōn yadölöi. Weik kōmō mɪdōla aku, ɪɪ kōmō mɪdɪb mag aku mɪjōi yuō ab mag akuyöbö rɪg mɪda. Mag mɪŋa aku mɪda, mag mɪŋa aku tar yōm rɪm dua.

¹⁵ Al mag akuyöbö, mönō yadöi aku rōbōxōn yajōña, “Nöbö Diba nugwo wä cōn aku, an kōmō mɪdōn, al aliō cɪnɪŋō,” cōña.

¹⁶ Nöbö dib mö diba mɪdölɪŋō, rōn, ib ñɪŋa keir rɪm bɪl sō du aku, mɪ gwogwo ra.

¹⁷ Mag aliō akuyöbö rɪb mag aku wä, me rɪ rɪbyōx nugwōla, ɪɪ mag akuyöbö alōinɪŋ aku, ap kib mag gwogwo cɪnɪŋa.

5

Nöbö mö ap mɪga mɪd piaku

¹ Ñɪŋ nöbö mö rɪb ödörö piaku, mönō yadɪba rɪmɪdɪl kɪ nugwi! Ömörö diba pɪba rɪmɪdöi aku, lɪb pɪlaŋ im gör mɪjōña.

² Kōme ulnōu lōpōi gol rɪg ap wä ñɪŋa mɪga mɪdmɪd akuyöbö mödō pōpɪl u lɪdu lɪl rɪ pɪna. Wölɪŋ ap wä ñɪŋa mɪga mɪdmɪd piaku, mej ulul nɪmɪm nɪmɪm möl möl rōda.

³ Gol silpa ñɪŋa lɪdu lɪl rɪ pɪn aku nugwōn, ñɪŋ ap kib mag gwogwo rɪmɪdöi aku nugw rɪ abōña. Ñɪŋ kōme ulnōu lōpōi gol rɪg ap piaku mɪga akwör pɪ umadöi ap aku, mai wop aku mɪxɪñ ñɪŋa rɪna yōnmɪjōña.

⁴ Nugwi! Nöbö mö mabō rɪb ñɪŋa rɪmɪdöi piaku, ñɪgō pe nōlōlɪm, ñɪŋ amɪn rɪmɪd öliōxōn immɪdöi aku, Nöbö Dib ölsō keiryöbö aku nugwa.

⁵ Ñɪŋ mögōrɪb döul il kɪ mɪdōn, mörö mabō rɪmɪdölöi; hör mɪdōn, hör mɪ wahax pɪ ɠrōn yōnmɪdöia. Makwam, hōn bla ur rɪ abōn, pāja nɪɠɪm pal nɪmmɪdöi mag aliō akuyöbö mɪdöi aku, mag mɪxɪl mɪŋi mɪdeñm.

⁶ Nöbö mö wä bla ñɪgō ap gwogwo i rölöi akuyöbö, ñɪgō inakmōnō hörōn pɪl pal nɪgōia.

Ömörö hōmɪdaŋ, ipɪtaipɪtō rōn rōbōxōinɪŋ; Nöbö Diba hōmɪdō, rōn, nugwo pōx mɪjɪŋa

⁷ Makwam, haul nöbö mölōu nöbö. Ömörö hōmɪdaŋ, ipɪtaipɪtō rōn rōbōxōinɪŋ; Nöbö Diba hōmɪdō, rōn, nugwo pōx mɪjɪŋa. Nöbö mö ap möriwō rɪ yu nɪgōn, pōx mɪdɪm nugugɪrōn, ruō pɪlmɪn, wölōn mag wä yōna. Ñɪŋ algör ör Nöbö Diba pōx mɪjōña.

⁸ Nöbö Diba hön wop aku hör womiöx mïdö, rön, rïbyöx gïba alig pöx mijöña.

⁹ Makwam haul nöbö mölöu nöbö. Haul nöbö mölöu nöbö bli ñigö yad mönö ñigmïjeñ. Ñïñ haul nöbö mölöu nöbö yad mönö ñigmïjõñ aku, Nöbö Diba ñigö painjö mönö diba yajöna. Mönö diba yadïb Nöbö aku igöy yöraku mïda; metyöbö mag mïñi höna.

¹⁰ Haul nöbö mölöu nöbö. God mönö yadïb nöbö maduar ör mïdmïdöi piaku, Nöbö Diba mönö nuñwa yadïm, ñigö rï gwogwam rïm nugugïrön, ömörö aku pön öliöx mïdmïdöi aku, jï ñïñ ipïtaipïtö rön röböxölim. Ñïñ tar mïd ri ab gï mïdmä. Ñïñ kwo algör pañ mag akwör cöña.

¹¹ Ñïñ nugwöia, nöbö mö rï ri abön, ipïtaipïtö rön röböxölim piaku, ñïñ wopik wahax pï gïrön mïd ri ab gï mïdöinjö, rïmïdöla. Nöbö nagö Job maduar ör mïdmïd, haiwo aku nugwöia. Nuñ ömörö diba pön öliöx mïdöña, jï nuñ Nöbö Diba rïbyöx nugu gör mïdmïm, Nöbö Diba nuñ Job pï rï ab gï mïdmïm, mai mïd ri aböña. Aku agapïm: Nöbö Diba nuñ öim öim nöbö mö ögwö ödöriö yöxön, pï ösös rï ri abmïda.

¹² Makwam haul nöbö mölöu nöbö. Ap dib ödöriö aku, God ib nuñ aku hör urmïjeñ. “God nugugu mïd aku, mi yadmïdölinjö,” rön, yadmïjeñ. “Adöx yöd röul adö kau sö mïd aku, mi yadmïdölinjö,” rön, yadmïjeñ. “Mögörïb il kï mïd aku, mi yadmïdölinjö,” rön, yadmïjeñ. “Ap piaku ap bli mïd aku, mi yadmïdölinjö,” rön, yadmïjeñ. Yöwö cöñ aku, “Yöwö” akwör cöña. Ehöu cöñ aku, “Ehöu” akwör cöña. Nöi mijön aku, mönö diba yöxöña.

Höjöpaiöña

¹³ Ñïñ nöbö mö bli ömörö pön aku, Nöbö Diba nugwo höjöpaiöña. Ñïñ nöbö mö bli wahax pïmïjõñ aku, wopal bli yadön Nöbö Diba ib nuñwa yadïñ bïl sö duañ.

¹⁴ Ñïñ nöbö mö bli ap ran wöröxmïjõñ aku, Krais nöbö mö nuñwa nugwidïx mïdöi nöbö piaku yadïñ hön, höjöpälön Nöbö Diba ib urön wel röbö bli ñig nölïñ.

¹⁵ Nöbö Diba nugw pön höjöpalmïjõñ aku, nuñ ran, ap cön aku kömö ñigöña; ap kib mag gwogwo röi aku, Nöbö Diba nugwön röböxöña.

¹⁶ Makwam, ap kib mag gwogwo rïmïdöi aku, nuö nuö yad wöxnö ñigön, nan keir aipam, haul nöbö mölöu nöbö bla aipam, Nöbö Diba höjöpälïñ, nuñ ran ñigö kömö ñigöña. Nöbö mö Nöbö Diba rïg yadmïd mag akwör rïmïdöi piaku, nugwo höjöpälïñ, Nöbö Diba nuñ ölsö nuñwa ran, mï mag keiryöbö cöña.

¹⁷ God mönö yadïb nöbö Ilaija, nöbö hör an röxgïb aku, jï ruö pïlölan, me rön, God höjöpälön usüsör rön yad nugumïñ, kïm mös pañ röun akuyöbö injösu sö ruö pïlölan.

¹⁸ Mai piöñö nuñ iswob God höjöpälön yad nugumïñ, adöx yöd röul adö kau sebö ruö pïlmïñ, mögörïb il kï ap möriwö piaku wölön, ap mag yaxöña.

¹⁹⁻²⁰ Haul nöbö mölöu nöbö. Nöbö mö ñïña bli Krais mönö ödöriö aku röböxïñ, ñigö yad nöl ri abïñ, höuöil Krais nugw pön aku waiö. Akuyöbö aiöñ aku, ap kib mag gwogwo agap apïm röi piaku, God nugwön röböxan, mai wöröxön anjadö wöröxeñ.

5:8: Rom 13:11-12; 1Pit 4:7

5:11: Eks 34:6; Job 1:21-22; 2:10; Sam 103:8

5:12: Mat 5:34-37

5:14: Mak 6:13

5:15: Mat 17:18-20

5:17: 1Kïn 17:1; 18:1

5:18: 1Kïn 18:42-45

5:19-20:

Prop 10:12; Gal 6:1; 1Pit 4:8

Pita köp agñiŋa kai kītōŋa

¹ Nĩ Pita, Jisas Kraiŋ mōnō wā pōn dub nōbō i. Nĩ ñigō nōbō mō God maduar ōr nōbō mō nuŋwa keir yad ñigōŋa akuyōbō köp kĩ kai kītōmɪdla.

Ñiŋ bli Podas mɪdōia, bli Galesia mɪdōia, bli Kapadosia mɪdōia, bli Esia mɪdōia, bli Bitinia mɪdōia. Ñiŋ nōbō mō mögōriɓ pad piakuyōbō mɪdōia. Mōnō pik kai kīt abmōn, mögōriɓ hörirōr mɪdōi piaku wan̄ nugwōña.

² Acō God maduar ōr ñigō riɓyōx nugwōn, nōbō mō na mɪjōñiŋō, rōŋa. Makwam, God Inōma nuŋ rɪmɪn, ñiŋ nōbō mō nuŋwa mɪdōn, Jisas Kraiŋ rɪg yadmɪd mag akuyōbō cōña nugwōn hañ nuŋwa ap kib mag gwogwo rɪmɪdōi pɪx aku ōriɓ abōna.

Makwam, God nuŋ ñigō ōgwō yōxōn, pɪ ōsōs rɪ ri abōn, nugwidɪx mɪdan̄, ñiŋ ōim ōim tar mɪd ri abōña.

Mɪd ri abɪɓ mag an aku mɪd God mögōriɓ adōx yōd rōul adō kau sō yōraku

³ Nōbō Dib ana Jisas Kraiŋ God nuŋwa nugwo ri ablaŋe cɪnɪŋa! Jisas Kraiŋ Nuō nuŋwa nugwo ri ablaŋe cɪnɪŋa! Nuŋwōr an mɪ ōdōriō ōgwō yōxōn, Ha nuŋwa Jisas Kraiŋ nugwo agal abmɪn hōn wōrōxōn, hōbkal ōbɪlōŋ aku mɪ, an halōu ha nuŋwa ōdōriō mɪdōn, nuŋ pɪsaŋ ōim ōim kōmō mɪjnɪŋō, rōn, riɓyōx gɪba alɪg mɪdōla.

⁴ God halōu ha nuŋwa mɪdōla aku mɪ, nuŋ anɪŋ mögōriɓ wā nuŋwa adōx yōd rōul adō kau sō pɪ ri abōna. Mögōriɓ dōul il kɪ ap bla pōpɪl u lɪdu lɪ ri pɪñōna, jɪ God mögōriɓ adōx yōd rōul adō kau sō akuyōbō alen. God ap wā akuyōbō ñigō yad ñigōŋa nugwōn ōim ōim mɪd ri abōna. Anɪŋ rɪg yadmɪd mag akuyōbō, an duōn nuŋ pɪsaŋ ōim ōim mɪd ri ab gɪ mɪjnɪŋa.

⁵ God nuŋ nōbō ōlɪsō. Ñiŋ God nugw pōn cɪrɪp ri abɪŋ, nuŋ ñigō nugwidɪx mɪd ri abōn, mɪdɪp duōn, mai wop aku ñigō pōn mögōriɓ wā nuŋ aku pōn wōliōna.

⁶ Makwam, wahax pɪ gɪrōn rɪ mɪjōña.

Jɪ weik mag ulul mɪŋi ñigō, nōbō mō Kraiŋ adō mɪdōiŋō, rōn, mɪ rɪ gwogwam rɪŋ ōliōx mɪdɪbā maga ra.

⁷ Nōbō mō rɪg gol wobōi bla urmɪn yōnmɪn, magalɪg gol akwōr mɪdōnō ap bɪcep cepa alɪg mɪdō, rōn, nugwōia. Gol hör ap aku, jɪ mag akuyōbō alōia. Ñiŋ God nugw pōiŋōnō nugw pōlōi aku ap dɪb ōdōriō. Ōmōrō pōn ōliōx mɪjōñ aku, ñiŋ God nugw pōiŋōnō nugw pōlōiŋō, rōn, nugwōna. Ōmōrō pōn, God nugw pɪ gōr mɪjōñ aku, Jisas Kraiŋ hōbkal hōn wop aku, God nuŋ ñigō, rɪ ri abōiŋō, rōn, ñigō yad wahax pōn, mögōriɓ wā nuŋwa pōn wōliōna.

⁸⁻⁹ Ñiŋ hōd Jisas Kraiŋ nugwo māmāga nugwōlim aku, jɪ nugwo madmag ñigmɪdōia. Ñiŋ wopik algōr ōr nugwo māmāga nugwōlōi aku, jɪ nugwo nugw pōn, mɪ ōdōriō wahax pɪmɪdōia. Ñiŋ Jisas Kraiŋ nugw pɪm, God nuŋ, ñiŋ ōim ōim kōmō mɪjōñiŋō, rōn, ñigō nugwidɪx mɪda. Makwam, ñiŋ mɪ ōdōriō wahax pɪ gɪr mɪdōia.

10-11 Maduar ör Krais Inöm nuŋwa God mōnō yadīb nōbō piaku yuō ñiŋ kwo mīdōn rība nōlmīn, ñiŋ Krais ōlīŋ hōb pōdiō pōdiō pōn, mai ap wā yōbō agap ap bīlīm cōn mōnō aku yadōn kai kīt mā. Krais ōlīŋ hōb pōn wōrōxaŋ, God ñīgō uliōxōn pī ōsōs rī rī aban, mīd rī abōñiŋō, rōn, yadīm mōnō aku, ñiŋ keir nugw rī abōlīm. Anīŋ wopik mīdōla yadōnō nōbō mō maiyōbō bla yadō, rōn, ususōr rōn hōlu nugu gōr mīdmīdmā.

12 Ñiŋ aliō ususōr rōn hōlu nugumīn, Krais Inöm nuŋwa ñīgō rība nōlmīn, ñiŋ nugumā, God ñiŋ keir, me rōn, yadōlōŋ; ñīgō weik mīdōi wop kī ōr, me rōn, yadōŋa. Makwam an nugwōla, Krais Inöm nuŋwa rība nōlmīn, God mōnō yadīb nōbō bla mōnō yadmīdmā mōnō aku, ñīgō nōbō mō weik mīdōi wop kī ōr, me rōn, yadmā. Mōnō wā yadmīdmā aku mī, God nuŋ Inöm Leia adōx yōd rōul adō kau sebō yad abmīn hōn, nōbō mō bli ñīgō rībyōx nōlmīn, ñiŋ pīōŋō ñīgō Jisas Krais mōnō mag wā aku yadmīn nugwōia. God rīmīn ñiŋ wopik ap wā wā agap apīm nugwōi aku, ejol bla, an aipam nugunīŋō, rī rībyōx nugwōi aku, jī nugwōlōi.

Ñiŋ nōbō mō lei gudogudō mījōña

13 Makwam, ñiŋ rīb hōr adō bli yōx nugumījeñ; rīb mag ñiŋa mīxiña rībyōx nōlmīd mag akuyōbō rīmījeñ; Jisas Krais hōbkal hōn an pī rī abōn ap wā nōiōnīŋō, rōn, rīb akwōr yōx nugwōn, wā ran nugugīrōn, rībyōx gība alīg mījōña.

14 Ñiŋ hōd Jisas Krais mōnō wā aku nugwōlōn, rīb gwogwo ñiŋa keir yōxōn rīmīdim mag akuyōbō rīmījeñ; ñiŋ God halōu ha nuŋwa mīdōi aku mī, mōnō nuŋwa rīg yadmīd mag akwōr cōña.

15 Ñiŋ agap apīm rība cōñ aku, God ñīgō yad wō rōŋ Nōbō aku nuŋ keir lei gudogudō mīd mag akuyōbō, ñiŋ kwo algōr ör lei gudogudō akwōr mījōña.

16 God nuŋ keir yadōŋ mōnō aku God Mōnō um mīŋi kai kītōn yadmā, “Ñi ap kib mag gwogwo rīb mag aku hōlul rōn leia mīdīl aku mī, ñiŋ kwo algōr ör ap kib mag gwogwo rīb mag aku hōlul rōn leia mījōñiŋō,” rīmā.

God ap wā abōn, an wobōn hōbkal pōŋa

17 God nuŋ nōbō mō akuyōbō ñīgō nuōm nīgōn, amnīmab rōl; rīg rīmīdōi rīmīdōi mag akwōr nugwōn nuōm nīgīmīda. God aliō almīd aku, Acō an, me rīmīdōi aku, ram nuŋwa adōx yōd rōul adō kau sō duōlōi wop kī, nuŋ Nōbō dib ōdōriō, me rōn, rīg yad mag akwōr cōña.

18-19 Ñiŋ nōso auso nōbō rīg rīmīdim mag aku rīp duōn kōmō dinīŋa, rōn, rī wōhō nugumīn, God ñīgō kōmō pōŋa. Jī nuŋ ñīgō kōmō pōŋ aku, gol silpa kōme ulnōu ap līdu līl rī pīn hōr ap akuyōbō i ñīgō wobōn pōlōŋ. Sipsip ha pīx pīlōl, adlōi mīdōla pōn du pal God hōjōpal ur nōlmīdōi mag akuyōbō, Krais pōn du pīl pal nīgīm hañ nuŋwa gol silpa kōme ulnōu wobōlīb hañ aku pīnmīn wōrōxōŋ aku mī, God ñīgō wobōn hōbkal pōŋa.

20 God mōgōrīb il kī rī nīgōlōŋ wop aku, Krais nuŋ mag akuyōbō cōñiŋō, rōn, yad nīgōŋ aku, jī wopik wop maiyōbō mīdō kī, ñīgō rī rī abība wōxnō hōŋa.

21 God rīmīn, Krais ōbīlmīn, God nugwo pī mī bīl pisō nīgōŋa. Makwam, ñiŋ God nugw pōn, cīrīp rī abōn, anīŋ rōbōxenīŋō, rōn, rībyōx gība alīg mīdōia.

Haul nöbö mölöu nöbö piaku ñigö madmag ñigöña

²² Ñiη God Mönö mi ödöriö aku nugwön, riη yadmið mag akuyöbö riη, ñigö ap kib mag gwogwo piη aku miðöl. Akuyöbö alön, ñiη haul nöbö mölöu nöbö God adö miðöi akuyöbö madmag ödöriö ñigmiðöia. Makwam, ñiη ususör rön nuö nuö mi ödöriö madmag ñig giη mijöña.

²³ God Mönö mag akwör riηin, ñiη iswob halöu ha kiai hañkap nöbö röxöia. Ji kömö mag yonyöbö poi aku, nuö nuöm halöu ha yox pön hom miðöi mag akuyöbö yoi; nuö nuöm halöu ha yox pön hom wöroxöia. Ji God Mönö aku, mönö öim öim miðib mönö kömö mag akwör ran, God halöu ha nuηwa miðön öim öim mijöña.

²⁴ God Mönö aku kai kitön yadmä,
“Nöbö mö bla magaliη ap panö röxg miðöia;
ib diba piηmiðöi aku bi piηil röxg miðä.

Ap piaku riηgör wödö wöla.

²⁵ Ji God Mönö mag aku öim öim mijönñö,” riηä.
God Mönö mag aku, ñigö yad nölmñin nugwöi mönö wä mag akwör.

2

Nöbö Diba nuη Riη Kömö röxgöb öim mijöna

¹ Makwam, ñiη mag gwogwo riηmiðöi adaku magaliη mödoηwadö röböxön, mönö inakmönö hörmidöi adaku mödoηwadö röböxön, inakmönö hörön an nöbö mö waiö miðöliñö riηmiðöi adaku mödoηwadö röböxön, ap wä ñiη piaku an pöliηa, ri riηyox nugumiðöi adaku mödoηwadö röböxön, nöbö mö bli yad höimöumiðöi adaku mödoηwadö röböxöña.

²⁻³ Halöu ha kiai yöudöñdön yox pön hoi bla kau ñimññö, rön, riη pañyöbö akwör yox nugwöia. Mag aliö akuyöbö, ñiη Nöbö Diba nöbö wä ödöriö ñigö pi ri abmið aku mödö nugwöia aku mi, mönö wä nuηwa kau röxg ñimññö, rön, riηa pañyöbö akwör yox nugwöña. Kau aku ñimöñ aku, ñiη dib röxön, kömö miðib mag aku ila nugw ri aböña.

⁴ Jisas Krais nuη riη i röxgiη. Nuη riη hör i wöhö; nuη Riη Kömö. Riη Kömö aku nöbö mö bli höj nugwön röböxöia, ji God nuη pön, riη aku riη waiö ödöriö mö, röña. Ñiη Riη Kömö aku hön,

⁵ ñiη keir riη kömö akuyöbö ñigmiη, God nuη riη piaku pön ram nuηwa urmida. Ram aku, Jisas Krais nuη ram yöj nöbö miðä nugwön ñiη God höjöpäl ur nöliη nöbö mö leia miðön, ap agap apiη God nugwo wä ra ap aku höjöpäl ur nölmidöia. God nugwo höjöpäl ur nöliη ap aku hön ap bla wöhö; inöma riηmið ap bla höjöpäl ur nölmidöia.

⁶ God Mönö aku kai kitön yadmä,
“Nugwi! Ni riη i taun dib Saion ñigmiη,
riη aku Saion ram padö röxg mijöna.
Ni keir riη wä keiryöbö aku pi ñigla.

Nöbö mö biη kai ñiη nugwo nugw pön ciηipöñ piaku,
mai, an pödpöd riηin nugwo nugw pöliñö, rön, yadeñim mi wöhö,”
riηä.

⁷ Nöbö mö nugwo nugw poi bla, riη aku riη wä keiryöbö röxg ñigmiðä; ji nöbö mö nugwo nugw pöliη bla, God Mönö aku kai kitön yadmä,

“Riga hōj nugwōn rōbōxim rīg akwōr
weik ram padō ōlīsō ōdōriō mibīl yōbō kwo mīdō,” rīmā.

⁸ Mōnō i yadmā,

“Rīg akwōr, nōbō mō duṇ yamsō pīñōna;
rīg akwōr, nōbō mō hōn, pīn bīcōñīṇō,” rīmā.

Krais mōnō wā aku nugw pōlim aku mī, ñīṇ pīn bīrmā. Ñīṇ pīn bīrmā aku,
God hōd rīg yad ñīgōṇ mag akwōr rīmā.

⁹ Jī God nuṇ keir ñīgō pōn, yam nuṇwa keir yad ñīgōṇa. Ñīṇ Kīṇa ap
hōjōpal ur nōlīb nōbō mō nuṇwa mīdōia. Ñīṇ nōbō mō lei nuṇwa mīdōia.
Ñīṇ God yam nuṇwa keir mīdōia. Makwam, ñīṇ nōbō mō piaku piaku,
God nuṇ ap wā keiryōbō rīmīd aku yad wōxnō ñīgōn, hōd pīxmag yuō
piaku mīdōn ōlīōxīp yōnmīdim aku, jī God nuṇ rīmīn, wopik mīl wā nuṇwa
nugwōn yōn rī abmīdōi, mōnō aku wōxnō yajōña. Ñīṇ aliō yadōn, īb nuṇwa
yadīṇ mōx diōna.

¹⁰ Hōd God nōbō mō nuṇwa mīdmīdōlōi, jī wopik nōbō mō nuṇwa keir
mīdōia. Hōd God ñīgō uliōxōn pīmīdōl, jī wopik ñīgō uliōxōn pa.

God nōbō mō nuṇwa mīdōi aku, mīd rī abōña

¹¹ Makwam, nōbō mō nugub wā nī bla. Mōgōrīb il kī mōgōrīb ñīṇ ōdōriō
yōi, hōr hōn mīdōia. Makwam, ap kib mag gwogwo mōgōrīb il kī mīxīña
rībyōx ap bla, madmag ñīgōn rīṇ duenīm. Ap piaku rībyōx nugwōn rīṇ
duṇ, inōm ñīṇa pīsanṇ nuō nuō ran, pīn bīrīb maga ra.

¹² Ñīṇ nōbō mō God adō mīdōlōi piaku pīsanṇ mīdōi aku, mag wā akwōr
rī rī ab gī mījōña. Aliō alīṇ, wop bli, ñīgō, rī gwogwam rōiṇō, rōn, yad
hōimōuōña, jī ñīṇ rī rī ab gī mīdōi aku nugwōn, mai Jīas Krais hōn wop
aku, mag wā rī rī ab gī mīdōi aku yad wōxnō ñīgīṇ, God īb nuṇwa wōliōna.

¹³⁻¹⁴ Nōbō Diba nōbō mō nuṇwa mīdōi aku mī, nōbō dib ñīgō mōgōrīb il
kī nugwidīx mīdōi bla rīg yajōñ mag akwōr cōña. Kīṇ nōbō dib ōdōriō mīd
aku mī, mōnō nuṇwa yōxōn, nōbō nuṇwa yad abmīn hōn ñīgō nugwidīx
mīdōi bla mōnō ñīṇa magalīg yōxōn diōña. Nōbō dib piaku, nōbō mō rī
rī ab gī mījōñ akuyōbō ñīgō pī rī ab gī mījōña; jī nōbō mō rī gwogwam
rīmījōñ akuyōbō ñīgō mōnō diba yadōn, ōlīṇ hōb painō pī nōiōña. Aku
agapīm: God nōbō piaku mabō aku rīṇ, me rōn, yad ñīgōṇa.

¹⁵ Makwam God nugwo wā cōn aku, ñīṇ rī rī ab gīr mīdīṇ, nōbō mō rība
mīdōl bla ñīgō inakmōnō hōrōn yad hōimōub maga nīgen.

¹⁶ Nōbō mō bli, ñīṇ keir nugumīdōi mag akuyōbō cīne, rīmīdōia. Aku wā
jī rīb aku yōx nugwōn, ap kib mag gwogwo i rīmījeñ. God mabō rī nōlīb
nōbō mō nuṇwa mīdōi aku mī, agap apīm rība cōñ aku, nuṇ rīg yadmīd
mag akuyōbō akwōr cīnīṇō, rōn, cōña.

¹⁷ Nōbō mō rīb bla aipam, nōbō mō hōr bla aipam, mōnō ñīṇa yōxōña.
Haul nōbō mōlōu nōbō Krais adō mīdōi akuyōbō ñīgō madmag ñīgōña. God
nuṇ Nōbō ōlō, me rōn, ipōxōña. Kīṇ ñīṇa nōbō dib, me rōn, mōnō nuṇwa
yōxōña.

Krais mai duōn, ōmōrō hōmīdanṇ, ipōxōinīṇ

¹⁸ Ñīṇ Krais nōbō mō nuṇwa mīdōn, nōbō bli ñīgō nag mabō rōxg rīmīdōi
aku, nōbō dib ñīṇ akuyōbō pī rī abōn, rīg yajōñ mag akuyōbō akwōr cōña.

Ñigö mag wä r+ ri abön tar m+id ri ab g+ m+idm+idöi nöbö bla akwör yöi, m+ ölsö rödm+idöi nöbö bla algör ör, p+ ri abön, r+g yajöñ mag akuyöbö akwör cöña.

¹⁹ Ñigö r+ gwogwam r+m+id+ñ, ñ+ñ God nugwo r+byöx nugwön ñ+gö painjö r+ib gwogwo yöx nugweñ aku, God nuñwan wä cöña.

²⁰ Ñ+ñ r+ gwogwam r+ñ, ñ+gö palm+id+ñ, ñ+gö painjö r+ib gwogwo yöx nugweñ aku yadöin; akuyöbö aiöñ aku, God ñ+gö p+ ri aben. J+ ñ+ñ m+id ri ab g+ m+id+ñ, ñ+gö r+ gwogwam r+m+id+ñ, ñ+gö painjö r+ib gwogwo yöx nugweñ aku yadm+idla; akuyöbö aiöñ aku m+, God ñ+gö p+ ri aböña.

²¹ Ñ+ñ ömörö pön tar ör m+jne, rön, God ñ+gö pöña. Krais an ñöx ñ+gön ö+ñ höb pöñ r+ib akwör yöxöña. Ñ+ñ ömörö pön r+ib diba yöxm+jeñ. Krais nuñ röñ mag akwör r+ñ diöña.

²² “Nuñ ap kib mag gwogwo i rölöñ; mönö inakmönö i hörölöñ.”

²³ Krais nugwo yad höimöum, nuñ painjö ñ+gö yad höimöuölöñ. Nugwo r+ gwogwam r+m+id+m, nuñ ö+ñ höb pön, ñ+gö ipöxbä mönö bli yadölöñ. J+ Nuö nuñwa mönö diba paxdöriar yadm+id Nöbö aku, n+ nugwid+x m+jön+ñö, rön, r+ib akwör yöx nugugu m+idöña.

²⁴ Krais nugwo bi um sö p+il pal ñ+gm+ñ, nuñ ap kib mag gwogwo r+m+idöl bla m+ix+ñ nuñwa keir pön wöroxöña. “N+ ap kib mag gwogwo ñ+gö pön wöroxmön, ap kib mag gwogwo r+ib r+ib mag ñ+ñ aku wöroxön, ñ+ñ kömö duön, r+ ri ab g+ir m+id+ñ,” me rön, ap kib mag gwogwo an bla m+ix+ñ nuñwa keir pön wöroxöña. Krais nuñ uj adlöi diba ñ+gön aku döñö ñ+gö röñ ap aku kömö ñ+göña.

²⁵ Ñ+ñ hön sipsip u bla r+gaja dum+idöi mag aliö akuyöbö al+g m+idmä, j+ weik Nöbö Hön Sipsip Ur+ib, Nöbö inöm ñ+ña nugwid+x m+id ri abm+id Nöbö aku m+id+iba höuöil höia.

3

Mö kap nöbö

¹⁻² Makwam ñ+ñ nöbö kap mö m+idöi bla, ñ+gö kwo algör mönö yad+iba r+m+idla. Nöböñ+ñ nöbö r+g yajöñ mönö akuyöbö yöxön mai diöña. Nöböñ+ñ nöbö Jisas Krais mönö wä aku nugw peñ aku, pödpöd r+m+ñ mönö wä aku nugw pöianjö, rön, yadm+jeñ. Ñ+ñ keir r+ ri aböñ aku nugwön yajöña, mö na aku Jisas Krais nugw p+ r+ ri abön mag wä r+m+idö, rön, nuñ kwo aipam nugw p+ib maga ra.

³ M+ix+ñ ana ud wab+il nöi ri abön mö kit+ib wä m+jn+ñö, rön, r+ib aku yöx nugum+jeñ. Yöj panö waj+xön, wöli+j wä wä yömön, ap wä wä r+g gol pön r+m+idöi piaku p+ m+ix+ña ud wab+il nölm+jeñ.

⁴ Mö höimöliba m+idön, r+byöx nugw ri abön, ölsö rödm+jeñ. Nöbö mö bla p+isanj tar m+id ri aböña. Aliö ri aböñ aku, ap wä piaku madmag yuör+ib ñ+ñ kwo m+id aku, nöbö mö mämaga nugweñ, j+ God nuñ nuñwan, ap kit+ib wä keiryöbö m+jöña. Ap kit+ib wä wä piaku pöp+il wen; öim öim m+jöña.

⁵ Ap kit+ib wä piaku madmag yuö kwo r+g gol röxg m+id aku, auso an God nugw pim piaku pön ñ+ñör keir ud wab+ilm+idmä; ñ+ñ nöböñ+ñ nöbö mönö yöxön mai dum+idmä.

⁶ Mö Sara nöböñi Ebrahim nugwo, nöbö dib nɪ, me rön, rɪg yadmɪdön mönön akuyöbö yöxön mai dumɪdöŋa. Ñiñ ipöxmijeñ, Sara rɪmɪdön mag akuyöbö rɪ ri ab gɪ mɪjöñ aku, Sara halöu nuñwa mɪjöña.

⁷ Ñiñ mö kap nöbö mɪdöi piaku, ñigö kwo algör ör mönön yadɪba rɪmɪdla. Mö piaku nöbö röxg ölsö mɪdölöi aku nugwön, mö ñiñ bla pɪ ri aböña. God ñigö nöbö piakwör pön, mö piaku röböxöl; ñigö nöbö piaku ögwö yöxön pɪmɪd mag aliö akuyöbö, mö piaku ñigö kwo algör ör ögwö yöxön pɪmɪda. Ñiñ mö ñiñ piaku nugwidɪx mɪd ri abön God höjöpaliñ, mönön ñigö nugwöna.

Ñigö ñigön mɪjöña

⁸ Mönön yad pörɪba rɪmɪdla. Ñiñ haul nöbö mölöu nöbö Krai adö mɪdöi piaku magaliñ rɪb mag pañyöbö iör yöxön; haul nöbö mölöu nöbö bli öliñ höb pɪmɪdɪñ, ñigö ögwö yöxön; haul nöbö mölöu nöbö bli wahax pɪmɪdɪñ, ñiñ kwo algör ör pɪsañ wahax pöña; haul nöbö mölöu nöbö nuö nuö madmag ñigön, nuö nuö ögwö yöxön pɪ ösös rɪ ri aböña; nɪ nöbö dib, nɪ mö dib, me rön, rɪb aku yöx nugumɪjeñ.

⁹ Nöbö mö bli ñigö rɪ gwogwam rɪmɪdɪñ, ñiñ painö rɪ gwogwam rɪmɪjeñ. Ñigö yad höimöumɪjöñ aku, ñiñ painö yad höimöumɪjeñ. Ñigö agap apɪm rɪmɪdɪñ, God höjöpaliñ yajöña, nañ ñiñ rɪ ri abön nugwidɪx mɪdane, cöña. Aku agapɪm: God ñigö pön aku, ñiñ nöbö mö akuyöbö ñigö pɪ ösös rɪ ri aböñiñ, rön, pöña. Aliö aiön aku, God ñigö kwo algör ör rɪ ri abön ap wä nöiöna.

¹⁰ God Mönön aku kai kitön yadmä,

“Nöbö mö, an mɪd ri ab gɪ mɪdön nöbö nom ödöriö röxgön wöröxjö, rön, rɪb aku yöx nugumɪdöi piaku,
mönön inakmönön hörön, mönön gwogwo yadölɪñ.

¹¹ Ap kib mag gwogwo rɪmɪdöi adaku röböxön,
rɪ ri abön mag wä akwör rön,
rɪb wä yöxön, ñigö ñigön mɪjnɪñ, rön,
tar ör mɪjöña.

¹² Aku agapɪm: nöbö mö God Mönön rɪg yadmɪd mag akwör rɪmɪdöi piaku,
Nöbö Diba ñigö nugwidɪx mɪd ri abön, höjöpaliñ aku nugwöna;
jɪ nöbö mö rɪ gwogwam rɪmɪdöi piaku nugwan,
ölsö wöiönɪñ, rɪmä.

Mɪd ri abɪñ, ñigö rɪ gwogwam rɪmɪdɪñ, ipöxmijeñ

¹³ Ñiñ mag wä rɪñ, rön, usüsör rɪñ duan, nöbö mö bli ñigö öliñ höb pɪ nöleñ.

¹⁴ Jɪ ñiñ mag wä akwör rɪñ ñigö rɪ gwogwam rɪmɪjöñ aku, wahax pöña. Nöbö mö ñigö rɪ gwogwam rɪmɪdöi akuyöbö ñigö ipöxmijeñ, rɪb diba yöxmijeñ.

¹⁵ Madmag yuö ñiñ kwo aku, Krai nuñwör Nöbö Dib, me rön, ib nuñwa yadɪñ möx duan. Ñiñ öim öim rɪbyöx nugugu mɪjöña, nöbö mö bli, pödpöd rɪmɪñ rɪbyöx gɪba aliñ mɪdöiñ, rön, yad nugumɪdɪñ, ñigö pɪ ri abön, mönön höimöliö yadön, Krai mönön wä aku ñigö yad nöli ri aböña.

¹⁶ Mönö yad nöiöñ aku, an mönö kai yadiñ God nugwo wä cönñjö, rön, ri byöx nugw ri abön yad nöiöña. Krais nugw pön cññpön, ri ri aböñ aku, nöbö mö ñgö yad höimöuba rñmñdöi piaku ñññ möigw yöxön röböxöña.

¹⁷ Ñññ mag wä akwör rñmñdññ, ñgö ri gwo gwogwam rñmñjöñ aku, God nugwan wä cöna. Ji ñññ mag gwogwo rñmñdññ, ñgö ri gwogwam rñmñjöñ aku, God nugwan wä ren.

Krais wöröxön pñx kepkep ana örñx aböña

¹⁸ Aku agapñm: Krais nuñ Nöbö wä keiryöbö ji nugwo ri gwogwam rñm wöröxöña. Nuñ mag wä akwör rñmñdöña, ji ñññ nöbö mö ap kib mag gwogwo rñmñdöi piaku God pñsan ñgliu nöinö, rön, wöröxöña. Wop panyöbö akwör wöröxöña; mai iswob wöröxen. Krais mñxñña pñl pal ñgñm wöröxöña, ji Inöm nuñwa wöröxölöñ. Inöm nuñwa kömö mñdön, nuñ höbkal öbñlöña.

¹⁹ Inöma almñdmñn nuñ duön, nöbö mö höd wöröxön du nag mñdim piaku ñgö mönö wä nuñ aku yad nölöña.

²⁰ Nöbö mö naga mñdim piaku, Noa mñdöñ wop aku, God mönö aku nugumñdölim, ji God ñgö rñmgör mönö diba yadölöñ; mönö na nugwöññjönö wöhö, rön, pöx mñdöña. Pöx mñdmñn nugugñrön, Noa nagö bñ yöja rane, röñ aku rñp duön, nöbö mö mñga yöi wöhö, Noa möñññ ha kap akuyöbö amññaxñb sö ñññjör bñyöj möla duön, ban yuö mñdön mñdñp duön, God rñmñn kömö dumä.

²¹ Ñññ biyöj möla wölu mñdmñ, röbö aku ñgö pñrag wölñm, kömö dumä mag akuyöbö, wopik an Jisas Krais wöröxön öbñlöñ mönö aku nugw pön röbö yaxñññ aku, an kwo algör ör kömö dinñña. Röbö yaxmñdöl aku, mñxññ pñxa örñx abñññ, rön, yaxmñdölöl. Krais anññ ñöx ñgön wöröxön höbkal öbñlöñ aku mñ, God rñb madmag yuö ana nugumñn pñx i mñdöl. Rñb akwör nugwön röbö yaxmñdöla. God nuñ mönö ölisö ma yad ñgöñ aku maku.

²² Krais nuñ wöröxön öbñlön, mögöñb adöx yöd röul adö kau sö yöraku wöluön, God imag mñrñx pñlö adö mñda nugwön ejol bla aipam, ap ölisö mñdöi bla aipam, magalñg mo nuñwa mñdöia.

4

Ömörö pñ gñrön, mag gwogwo hödyöbö rol aku röböxnñm

¹ Krais mñxññ nuñwa öñññ höb diba pöñ aku, an kwo algör ör öñññ höb pñññ, rön, rñb akwör yöx nugu gör mñjöña. Aku agapñm: nöbö mö mñxññ ññña öñññ höb diba pöi bla, ap kib mag gwogwo cñññ, rön, rñb aku yöx nugwölöi.

² Wop aku ñgññ, wop pödiöm mögöñb il kñ mñxñña alñg mñjñññ aku, God nugwo wä cön adakwör cñññ, rön, madmag ññña keir öbiön adaku reññm.

³ Ñññ höd nöbö mö God Mönö nugw pñmñdölöi bla röxg mñdmñdmä. Rñb gwogwo yöxön, mö kib nöbö kib rön, röbö ölisö nñmön u pñlön, ap mñga ödöriö nñmön, amñr rön, ap inakmönö God höjöpalmñjeñññ, ri ap piaku, höjöpñl gñr mñdmñdmä.

⁴ Ji weik, nöbö mö God Mönö pñmñdölöi bla, ñññ mñd ri abmñdöi aku nugwön, pödpöd rñmñn an pñsan mögum rön amñr rñmñdölöiñ, rön, ñgö yad höimöumñdöia.

⁵ Ji womiöx mîda, Nöbö Diba nöbö mö kömö mijjõn bla aipam, nöbö mö mödö wöröxim bla aipam, agap apîm röi bla, pödpöd rîmîn aliö alöinjö, rön, mönö diba yadan, ñîj agap apîm röi bla magalîg nugwo yad wöxnö ñîgõña.

⁶ Nöbö mö magalîg wöröxoi akuyöbö wöröxön, mîxîñ aku aṇadö lîdu lîl rî pînõja, ji inöm piaku duön, God kömö rîg mîd mag akuyöbö ñîj kwo algör kömö mijjõnjö, rön, Krais mönö mag wä aku nöbö mö mödö wöröxim piaku ñîgö yad nölõja.

God mabö anîj adö hörîrör yad ñîgmîd aku, rî ri abnîja

⁷ Womiöx mîda, ap agapîm mîd akuyöbö magalîg hölögîpîba rîmîda. Makwam, rîbyöx nugw rî abön, tar mîd rî abön, God höjöpaiõña.

⁸ Mönö dib ödöriö aku, ñîj Krais nöbö mö öim öim nuö nuö mî madmag ñîg gîr mijjõña. Ñîj nuö nuö madmag ñîg gîr mijjõn aku, nöbö mö bli ap kib mag gwogwo rön ñîgö wop mîga akwör rî gwogwam rîmijjõn aku, ñîj nugwön rîmgör rëböxõña.

⁹ Krais nugw pöi nöbö mö bli ram ñîgö hömîdîj, ñîgö pikai nöbö bilîm ram na höinjö, rön, yadmîjeñ; ñîgö yad wahax pöña.

¹⁰ God nöbö mö ögwö yöxön pî ri abön, ñîgö ap wä hörîrör nölîmdöla. God ap wä ñîgö nöl aku, ñîgör yoi, haul nöbö mölõu nöbö Krais nöbö mö nuṇwa mîdöi piaku ñîgö magalîg algör ör rîbyöx nugwön ñîgö ap wä aku nölä. Makwam, God ñîgö ap wä nöl aku nugwön, haul nöbö mölõu nöbö akuyöbö pî ösös rî ri abõña.

¹¹ God ñîgö ap wä nölän, ñîj nöbö mö akuyöbö ñîgö yad nöiõn aku, rîbyöx nugw rî abön, God Mönö wä aku ödöriö akwör yad nöiõña. God ñîgö ap wä nölän, ñîj nöbö mö bli mabö rî nöiõn aku, God ñîgö ölsö nuṇwa nölîmd aku pön, nöbö mö akuyöbö ñîgö mabö rî nöiõña. Almîjõn aku, ñîgö Jisas Krais nöbö mö nuṇwa mîdöi aku nugwön, ñîj God ib nuṇwa yadîj bil sö diõña. Jisas Krais, Nöbö ölsö ödöriö akwör, nugwo rî ablanje rî gîrön, ib nuṇwa öim öim yadîj bil sö duan. Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

Krais nöbö mö nuṇwa mîdöi aku nugwön, ñîgö ömörö pî nöiõña

¹² Haul hödpîg nöbö nî wä bla. Ñîj Krais nugwo cîrîp gö ñîgõñîjõn rëböxõñîjö, rön, God nuṇ wop bli nugwogwo rîmîn an ömörö pîmîdöla. Makwam, nöbö mö bli anîj mî öljî höb rîn alñö yönîmd akuyöbö pî nölîmdöi aku, pödpöd rîmîn anîj almîdöinjö, rön, rîb aku yöx nugumîjeñ.

¹³ Krais nöbö mö nuṇwa mîdöla aku mî, nugwo rîg rim mag akuyöbö anîj rîmîdöinjö, rön, wahax pî gîr mîdîj, nuṇ mil wä mag nuṇ alîg hön wop aku, ñîj wahax pî gîr mijjõña.

¹⁴ Ñîj Krais nöbö mö nuṇ, me rön, ñîgö yad höimöuõn aku, wahax pî gîr mijjõña. God Inöma mil wä mag aku anîj pîsan mîd aku nugwön mî, mag akuyöbö almîdöinjö, rön, wahax pî gîr mijjõña.

¹⁵ Ñîj nöbäpö pî pal ñîgmîjeñ; ap kib pîmîjeñ; nöbö mö bli rî gwogwam rîmîjeñ; nöbö hör kwo röi mag aku ñîj nugwön um pînön, nî yadmîdîl akuyöbö aliö ali, rön, yadmîjeñ. Nöbö i aliö alan, nugwo rî gwogwam rîmijjõn aku, ap nuṇ.

¹⁶ Ji ñîj Krais nugw pön nuṇ rîg yadmîd mag akwör rîmîdîj, ñîgö ömörö nölîmjõn aku, möigw hen. Krais nöbö mö nuṇwa mîdöl aku mî, anîj mag

akuyöbö alm+döinjö, rön, wä ran nugugirön, God ib nuŋwa yad+ŋ b+l sö duan.

¹⁷ Womiöx m+da, God nöbö mö mönö diba yajöna. Nuŋ ila n+gön nöbö mö nuŋwa keir mönö diba yajöna. Ji God nuŋ an nöbö mö nuŋwa keir mönö diba yajön aku, nöbö mö God mönö mag wä nuŋwa pölöi piaku ñ+gö mönö diba yadan, ñ+ŋ pödpödiö mijöñ?

¹⁸ God Mönö aku kai k+tön yadmä,
 “Nöbö mö God r+g yadm+dag akuyöbö r+m+döi piaku
 öliöxön kömö diöña;
 aku m+, nöbö mö God Mönö yöxölön,

ap kib mag gwogwo r+m+döi piaku, ñ+ŋ pödpödiö kömö diöñ?” r+mä.

¹⁹ Makwam, God an+ŋ yad n+gön ömörö akuyöbö p+n+ŋ aku, r+b m+ga yöxöin+ŋ. Nöbö Diba an+ŋ r+ n+gön aku, amnör ren, ji nuŋ höd yadön mag akuyöbö akwör an+ŋ p+ ri abön+ŋö, rön, r+b aku yöx nugwön, r+ ri ab girön r+ŋ diöna.

5

Krais nugw pöi nöbö mö nugwid+x m+d+ib nöbö bla

¹ Krais nugw pöi nöbö mö nugwid+x m+d+ib nöbö m+döi bla, ñ+gö mönö yad+ba r+m+dla. Mabö ñ+ŋ r+m+döi akuyöbö, n+ algör ör Krais nugw pöi nöbö mö nugwid+x m+d+ib nöbö i m+dla. Krais öli+ŋ höb diba p+m+dön aku, n+ nugugu m+dma. God nuŋ Krais mil wä mag nuŋwa nöbö mö akuyöbö magal+g ñ+gö yabuön wop aku, n+ duön nugugu mij+na. Makwam, n+ ñ+gö mönö k+ yad+ba r+m+dla.

² Nöbö hön sipsip ur+ib bla hön sipsip ñ+ŋ bla ur ri abm+döi mag akuyöbö, God nöbö mö nuŋ keir imag rol ñ+ŋa n+gön nöbö mö akuyöbö, ñ+gö nugwid+x m+d ri ab g+r m+jöña. Nöbö mö bli ñ+gö God mabö c+nö rön yad gö gö r+m+d+ŋ, God mabö aku r+m+jeñ. R+g ap bla p+n+ŋö, rön, God mabö aku r+m+jeñ. Wahax p+ girön God mabö cöna. Alm+jöñ aku, God nugwo wä cöna.

³ An nöbö diba m+döl+ŋö, rön, God sipsip nuŋ akuyöbö ñ+gö yadyöxm+jeñ. Ñ+ŋ keir r+ ri ab g+ m+d+ŋ, ñ+ŋ ñ+gö nugwön algör r+ŋ.

⁴ Ñ+ŋ aliö al+ŋ, Sipsip Ur+ib Nöbö Dib aku hön, usaŋ ölisö mea öim öim mil milöu g+ m+jön aku ñ+gö n+g nöiöna.

Ip ana keir p+rag wölöin+ŋ; r+ba paxdöriö akwör yöx nugun+ŋa

⁵ Mag aliö akuyöbö, ñ+ŋ ha nöbö piaku, Krais nugw pöi nöbö mö nugwid+x m+d+ib nöbö piaku r+g yajöñ mönö akuyöbö yöxön mai diöña. Ñ+ŋ magal+g, Krais adö m+döi haul nöbö mölöu nöbö bla nugwön, ñ+ŋ nöbö mö ulul, an nöbö mö dib, me rön, r+b aku yöx nugum+jeñ. God Mönö aku kai k+tön yadmä,

“God nöbö mö ib diba p+n+ŋö, r+m+döi bla, ñ+gö p+ ösös r+ ri aben;
 ji nöbö mö ib diba p+n+ŋö, r+m+dölöi bla, ñ+gö ögwö yöxön, p+ ösös r+ ri abö,” r+mä.

⁶ Makwam, God Nöbö ölisö keiryöbö aku nugwo nugwön anau pön, r+g yadm+dag mag akwör cöña. Alm+jöñ aku, mai yad n+gön wop aku, nuŋ ran, ñ+ŋ nöbö mö diba mijöña.

⁷ God nuŋ keir ñigö rıbyöx nugwön nugwidıx mıd ri abmıd aku nugwön, ñıŋ ömörö mıjön aku, magalıg pı imag rol nuŋwa ñigöña.

⁸ Wop öim öim pıdılu gör mıdön, nugw ri ab gır mıjöña. Kwolmal nöbö ñıŋ aku, kıjaki, wöñö dib laiön mönö diba pön aulmıd mag akuyöbö, nöbö mö bli öbıx nımnö, rön, piaku piaku du hölu nugu gırön, hö wölu hö pın dumıda.

⁹ Kıjaki almıd mag aku, anör rımıdöl; Krais adö mıdöi haul nöbö mölöu nöbö ana mögörüb piaku piaku magalıg ñıŋ paŋ mag akwör rımıdö, rön, kıjaki nugwo wöhö rön, Krais mönö wä aku nugw pı gö ñigön rı gır mıjöña.

¹⁰ God nöbö mö ulıöxön, pı ösös rı ri abmıd Nöbö aku, öim öim Krais nöbö mö nuŋwa mıjne, rön, mögörüb wä mıda ñigö yad ñigön aku mı, wop kı ñigö rı gwogwam rım ölıŋ höb pımıdöia, jı mag ulul mıŋı God nuŋ keir hön ölısö nuŋwa ñigö nölan, ñıŋ Krais nugw pı gö ñigön, cırıp ri abön, nöbö mö ölısö nuŋwa mıdön, mıd ri aböña.

¹¹ God Nöbö ölısö aku nöbö mö akuyöbö magalıg öim öim nugwidıx mıdan! Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

Mönö rıb mag bli

¹² Nöböhöd wä na Sailas pısaŋ mıdöla. Mönö ñigö yadmıdıl kı Sailas nuŋ kai kıtmıda nugwön nı köp metyöbö kı ñigö abna. Haul nöbö aku, rıb nı yöx nugumıdıl akuyöbö nuŋ kwo algör yöx nugumıda. Ñigö mönö ölısö yadön, mönö ulmıdö kai kıtmıdıl pik, God nöbö mö ulıöxıb mag yuö ödöriö akwör kai kıtmıdla. Mönö kı, mönö mı ödöriö, me rön, nugu gör mıjöña.

¹³ Krais nöbö mö nuŋwa taun dib Babilon yörık mıdöi akuyöbö ñigö, “Mıdöiŋ ä?” röia. God ñigö yad ñigön mag aliö akuyöbö, nöbö mö piaku algör yad ñigöŋa. Ha na Mak ñigö algör ör, “Mıdöiŋ ä?” ra.

¹⁴ Krais adö mıdöi haul nöbö mölöu nöbö madmag ñigölıŋö, rön, nuö nuö wahax pı gırön, alguna bımıl nımöña. Krais nuŋ ñigö nöbö mö nuŋwa mıdöi piaku magalıg pı ri aban, ñıŋ tar mıd ri ab gı mıjöña.

Pita köp agñiṅ rıbyöbö kai kitiṅa

¹ Nı Saimon Pita, Jisas Kraıs mönö wä pön dub nöbö i. Nı mabö rıb nöbö nun i mıdla.

God an Jisas Kraıs anıṅ kömö pöṅ aku, nun Nöbö wä keıryöbö. Jisas Kraıs anıṅ ulıöxön rıb wä nölmın, an nugwo nugw pöla. Mag aliö akuyöbö, nun ñıgö nöbö mö bla rıb wä nölmın, ñıṅ kwo algör ör nugwo nugw pöi akuyöbö, ñıgö köp kı kai kitiṁdla.

² Ñıṅ nöbö mö God aipam, Nöbö Dib ana Jisas aipam, ñıgö nuarö hogwa rıbyöx nugugu mıdın, ñıṅ ñıgö ögwö yöxön, pı ösös rı ri abön nugwidıx mıdın, ñıṅ öim öim tar mıd ri aböña.

God an pö, rön, nugwo cıṛıp ri abıṁm

³ An nöbö mö Jisas Kraıs adö mıdöl bla, ap kib mag gwogwo röböxön, nun rıg yadmıd mag akuyöbö akwör rı mıdıb maga ra. An Jisas Kraıs nugw pöl aku mı, Kraıs nun algör ör God mıdön, ölsö nuṅwa akwör anıṅ nölmın, an God Mönö rıg yadmıd mag akuyöbö akwör rı mıdıb maga ra. Nun Nöbö wä keıryöbö, Nöbö mil mag wä alıg mıda, jı nun anıṅ rıbyöx nugwön, nöbö mö na keır mıdın, me rön, anıṅ yad ñıgöña.

⁴ Makwam, Jisas Kraıs ap wä ödöriö piaku anıṅ nöla. Ñıṅ ap wä wä nöł aku pön, rıb gwogwo mögöriṁ il kı nugwön pın bıriṁ maga rı akuyöbö röböxön, God nun keır rıg mıd mag akuyöbö mıdıb maga ra.

⁵ Kraıs ñıgö rıb wä nölmın, nugwo nugw pöia. Ñıṅ Jisas Kraıs nugw pı gör mıdön, usüsör rön, nöbö mö akuyöbö pı ösös rı ri aböña. Ñıṅ nöbö mö akuyöbö pı ösös rı ri ab gı mıdön, Jisas Kraıs nun nöbö pödiöm mıd mönö ila nugw ri aböña.

⁶ Ñıṅ Jisas Kraıs nun nöbö pödiöm mıd mönö ila nugw ri ab gı mıdön, usüsör rön, mıxıñ ñıṅa rıbyöx mag akuyöbö rımiṅeñ. Ñıṅ mıxıñ ñıṅa rıbyöx mag akuyöbö röłön, usüsör rön, Jisas Kraıs nugwör rıbyöx nugwön nugw pı cıci ñıgön, cıṛıp ri ab gı mıdön, nun rıg yadmıd mag akuyöbö akwör rı gır mıjöña.

⁷ Ñıṅ Jisas Kraıs nugwör rıbyöx nugwön nugw pı cıci ñıgön, cıṛıp ri ab gı mıdön, nun rıg yadmıd mag akuyöbö akwör rı gır mıdön, usüsör rön, haul nöbö mölöu nöbö piaku nüö nüö pı ri abmıdöi mag akuyöbö, Kraıs adö mıdöi haul nöbö mölöu nöbö ñıṅ piaku nüö nüö pı ri aböña. Ñıṅ Kraıs adö mıdöi haul nöbö mölöu nöbö ñıṅ piaku nüö nüö pı ri ab gı mıdön, usüsör rön, Kraıs adö mıdöi haul nöbö mölöu nöbö ñıṅ piaku nüö nüö madmag ñıgöña.

⁸ Nı yörık mönö kai kai kai kitiṁdıl kı, ñıṅ ap akwör rıbyöx nugw ri abön, usüsör rön, rı ri ab gı mıjöñ aku, ñıṅ Nöbö Dib ana Jisas Kraıs nun nöbö pödiöm mıdö, rı rıbyöx nugwön, mabö nuṅwa rı ri abıṅ, nun ap mag wä bli yaxöna.

⁹ Nı yörık mönö kai kai kai kitiṁdıl kı, ñıṅ bli ap aku nugweñ aku, ñıṅ nöbö mö mämäg we röxgıb. God nun ap kib mag gwogwo rımiṁdim pıx kepkep aku örıx abön adaku uplöbön aliö alöia.

¹⁰ Makwam, hawl nöbö mölöu nöbö nɪ bla. God rɪb nuɲwa keir yöxön, nɪ mai duön nöbö mö na mɪdɪɲ, me rön, ñɪgö pa aku, ñɪɲ ususör rön nugwo mai duön, nöbö mö nuɲwa mɪjöña. Aliö aiöñ aku mɪ, Krais mönö mag wä aku öim öim nugw pɪ cɪcɪ nɪgön, rɪp duön, röböxeñɪm.

¹¹ Makwam, Nöbö Dib ana Jisas Krais anɪɲ pɪ asɪx nɪg ri aböɲ Nöbö aku hön, ñɪgö yad wahax pɪ gɪrön, nöbö mö nuɲwa öim öim nugwidɪx mɪjön ram möl aku rag hö nɪgön nugwidɪx mɪjöna.

God mönö yadɪb nöbö bla, Inöm Leia ñɪgö rɪba nölmɪn God mönö yad nölmä

¹²⁻¹⁵ Nɪ mönö yadmɪdɪl kɪ, ñɪɲ mödö nugwön pɪ ri ab gɪ mɪdöia, jɪ nɪ öim öim ñɪgö yad gör mɪjɪna. Nöbö Dib ana Jisas Krais nɪ, wöröxnəñö, rön, wop yad nɪgön aku igöp hö aku mɪ, mɪxɪña alɪg mɪdɪl wop kɪ, nɪ ususör rön, ñɪgö mönö kɪ yad gör mɪjɪn aku, waiö. Aliö ain aku, ñɪɲ uplöbeñɪm; nɪ wöröxna jɪ ñɪɲ mönö kɪ nugu gör mɪjöña.

¹⁶ An ñɪgö höd yadön, Nöbö Dib ana Jisas Krais keiryöbö röxgön ölisö maga alɪp hö, rɪmɪɲ aku, haiwo kɪtɪb wä urmɪdöi akuyöbö yadölmɪɲ. An keir höd mämäg ana keir Nöbö Diba ölö keiryöbö aku nugwön, mai ñɪgö yadmɪɲa.

¹⁷⁻¹⁸ Wop aku, an Jisas Krais pɪsaɲ du pɪd lei yöraku mɪdmɪn nugugɪrön, Acö God mɪl wä mag nuɲ aku hön, Jisas Krais iba pɪrag wölön yadöɲa, “Nöbö kɪ Ha madmag yöbö waiö nɪ; nugwo nugumön nɪ mɪ wä rö,” röɲa. God nuɲ aliö rɪmɪn, an keir mönö nuɲwa audiöx nugumɪɲa.

¹⁹ An keir God mönö nuɲwa audiöx nugumɪɲ aku mɪ, an nugwöla, God mönö yadɪb nöbö bla ñɪɲ yadim mönö aku, God mönö nuɲ akwör yadmä; aɲadö pɪb mönö akwör yadmä. Ñɪɲ yadim mönö aku, pɪxmag yuö bö hötɪkö urön nɪgɪm, anɪɲ mila abmɪd mag akuyöbö rɪmɪda. Mila ab gɪb akwör duön ruö löuba rɪmɪn nugugɪrön, gupö pogulɪda wöl haɲ madmag yuörɪb ñɪɲ kwo nugwöña. Röpin hön aku, ruö aɲadö röx mag akuyöbö cöna.

²⁰ Nɪ mönö yadmɪdɪl kɪ nugw ri aböña: God mönö yadɪb nöbö bla God Mönö nuɲwa kai kɪtön yadim mönö aku nugwön, an rɪb ana keir yöx nugwön mönö ila nugub maga nɪgöl.

²¹ God mönö yadɪb nöbö bla God mönö aku yadɪba, ñɪɲ keir rɪbyöx nugwim adaku yadölim; Inöm Leia nuɲ ñɪgö rɪba nölmɪn nugugɪrön, God mönö yadmä.

2

God Mönö yad nölmɪdölɪɲö, rön, mönö inakmönö hörön yad nölmɪdöia

¹ Maduar ör nöbö bli, God mönö yad nölmɪdölɪɲö, rön, nöbö mö Isrel ñɪgö mönö inakmönö hörön yad nölmɪdmä. Höd alim mag akuyöbö, wopik algör nöbö mö bli alebö ñɪɲ aku mɪdön, mönö inakmönö hörön yad nölmɪn, nöbö mö bli inakmönö ñɪɲ aku nugub maga ra. Nöbö Dib ñɪgö wobön höbkal pön aku, nuɲ Nöbö Dib yöi, me rön, yad höimöuöña. Jɪ ñɪɲ inakmönö hörön aliö aiöñ aku, God nuɲ ran, rɪmgör painö mɪ öliɲ höb diba pöña.

² Ñɪɲ mɪ ödöriö rɪ gwogwam rɪmɪdöia. Krais adö mɪdöi nöbö mö mɪga akwör mönö inakmönö ñɪɲ aku pön, algör cöña. Almɪjöñ aku, nöbö mö bla nugwön, ödöi kömö dub aku wobön bɪcep wölwöl cöña.

³ Rīg ap bla pīnījō, rōn, űīgō inag inag inakmōnō hōrōn yajōña. Aliō aiōña, jī God nuű maduar ōr nugugu gōr mīdmīda. Nuű űīgō mōnō diba yadōn pīl pal nīgība rīmīda.

⁴ God ejol ap kib mag gwogwo rim bla űīgō ulōm mōl gwogwo bō abōn, nag ōlīsō nīg gīm űīű pīxmag yuō yōraku mīdōn, God mōnō diba yadīb wop aku pōx mīdōia.

⁵ Maduar ōr nōbō mō God nugwo rōbōxim piaku, nuű űīgō ōgwō yōxōlōű. Nuű rīmīn, ruō diba pīlōn bana wōlīm, nōbō mō rī gwogwam rīmīdim bla magalīg rōbō nīmōn wōrōx pōrmā. Nōbō nagō Noa nōbō mō bla űīgō, God rīg yadmīd mag akuyōbō akwōr cīne, rōűa. Makwam, God nuű Noa aipam, nōbō mō nuűwa akuyōbō mīj sō piaku aipam, űīgōr nugwidīx mīdōn kōmō pōűa.

⁶ God Mōnō rīg yadmīd mag akwōr reñ nōbō mō akuyōbō nī űīgō rīg cīn mag akuyōbō nugwōn, nōbō mō piaku magalīg nugw rī abīű, me rōn, God nuű rīn pīna adōx yōd rōul adō kau sebō rōd abmīn, pīnōn Sodom Gomora nōbō mō piaku űīgō aűadō yōn bīcum duōűa.

⁷ Mō kib nōbō kib rōn mīdōn, mī mag gwogwo rīmīdim aku nugwōn, Lot nuű rīb diba yōx nugu gīr mīdōű aku, God nugwōn nugwo kōmō pōűa.

⁸ Lot nōbō wā mībīl űīű yōra mīdōn, wop paű paű ōim ōim űīű God lo mōnō rōd abōn ap kib mag gwogwo rīmīdim aku māmāga nugwōn, mōnō gwogwo yadmīdim aku audīōx nugumīn, nuű mī ipīt mīdōűa.

⁹ Nuű hōd aliō alōű mag aku nugwōn nugwōla, ōmōrō pōdpōdiō hōn, Nōbō Diba nuű nōbō mō God Mōnō rīg yadmīd mag akwōr rīmīdōi akuyōbō, űīgō nugwidīx mīdōn kōmō pīb maga ra. Jī nōbō mō God Mōnō rīg yadmīd mag akwōr rīmīdōlōi piaku, űīgō nag nīgmīn, ōmōrō pī gīrōn, mōnō diba yadīb wop aku pōx mījōña.

¹⁰ Mō kib nōbō kib rīmīdōi piaku, mōnō dib keiryōbō ōdōriō nugwōña. Nōbō mō dib űīgō nugwidīx mīdōi bla, mōnō űīűa nugwōlōn, rīb űīűa keir hō akuyōbō rīmīdōi nōbō mō bla aipam, mōnō dib keiryōbō ōdōriō nugwōña.

God Mōnō yad nōlmīdōlīűō, rōn, mōnō inakmōnō hōrōn yad nōlmīdōi nōbō piaku, ipōxōn anau pōlōn, nōbō mīl wā keiryōbō alīg adōx yōd rōul adō kau sō mīdōi piaku űīgō amnōr yad hōimōumīdōia.

¹¹ Ejol bla mag aliō rōlōi. Ejol bla űīű mī nōbō ōlīsō mīdōia, jī űīű Nōbō Diba māmāg īl nuű yōraku nōbō piaku űīgō yad hōimōuōlōi.

¹² Jī God Mōnō yad nōlmīdōlīűō, rōn, mōnō inakmōnō hōrōn yad nōlmīdōi nōbō piaku, urap dōuyō bla rība mīdōl amnōr rīg rīmīdōi mag akuyōbō rīmīdōia. Mōnō yadmīdōi aku īla nugwōlōi, jī űīű hōr amnīmab mōnō gwogwo ōdōriō yadmīdōia. Aliō almiīdōi aku, urap dōuyō meñ cīxmīn rīg pīmīd mag akuyōbō, űīgō cōna. Wōrōxōña mī.

¹³ űīű nōbō mō bla ōlīű hōb pī nōlmīdōia, jī űīűjōr keir ōlīű hōb pōña. űīű mag gwogwo rī gīrōn, mīl kī ap diba nīm gīrōn, rōbō ōlīsō nīm gīrōn, amnīmab rīp duōn, mōigw yōxmīdōlōi. Nōbō mō piaku hōn űīgō pīsaű mōgum rōn ap nīmīdōi aku, űīű madmaga ōbīōn aku amnīmab rīp diōña. Aliō almiīdōi mag aku, űj hōpebō rōxg nīgmīda.

¹⁴ űīű ōim ōim mō kib pōn, nōbō kib pīnījō, rōn, māmāga nuguguba akwōr yōnmīdōia. Nōbō mō Krais nugwo cīrīp rī abmīdōlōi bla, űīgō

inakmönö hörön rɪp hön ñigö pön pɪxɪp ñɪŋ adö dum, ñɪŋ kwo algör ap kib mag gwogwo rɪmɪdöia. Ap piaku ap an akwör mɪdan, me rön, rɪb akwör yox nugumɪdöia. God nuŋ mɪ rɪ gwogwam rɪmɪdöi aku nugwön, ñigö painjö mɪ öliŋ höb diba pɪ nölɪba rɪmɪda.

¹⁵ Ñɪŋ ödöi ödöriö adaku röböxön, ap kib mag gwogwo rɪŋö, rön, rɪb akwör yox nugumɪdöia. Nöbö Beo ha nuŋwa Belam rön mag akuyöbö akwör rɪmɪdöia. Belam rɪg ap bla pɪnö, rön, mɪ rɪ gwogwam röŋa.

¹⁶ Hön donki bla mönö pɪmɪdölöi aku, jɪ donki nuŋ aku, nöbö rɪg mönö pɪmɪdöi akuyöbö Belam nugwo yadyöxmɪn, inakmönö hörɪba rɪmɪdönŋ aku röböxöŋa. Makwam, Belam rɪ gwogwam rönŋ aku, God nuŋ Belam yadyöxöŋa.

¹⁷ Wop bli, röbö unba duön nugumɪn, röbö möl umɪda lei wa. Wop bli ruö pɪɪba rɪmɪn, hödal diba hön ruö palɪɪ rɪ pön dumɪn, ruö pɪlö. Mag aliö akuyöbö mɪ, nöbö inakmönö hörɪb nöbö bla, God Mönö yad nölɪmɪdölɪŋö, rɪmɪdöia. Aliö alöi aku, God ñigö pɪxmag yuö piaku yad aböna.

¹⁸ Nöbö piaku, ib ñɪŋa keir pɪrag wölön yadöia, “An mai duön, madmaga öbiön mag aku amnör cɪne,” röia. Nöbö mö bli höd nöbö nugub ñɪŋ bla pɪsan yönön, rɪ gwogwam rön amnɪmab rɪmɪdmä, jɪ mai rɪb wä yöxön mag gwogwo aku röböxön, womiöx mɪd ri abɪba rɪmɪdöia. Jɪ nöbö gwogwo piaku duön, nöbö mö wopik womiöx mɪd ri abɪba rɪmɪdöi bla rɪb gwogwo nölɪmɪn, ñɪŋ ödöi wä aku röböxön, höuöilön, iswob mag gwogwo akuyöbö rɪmɪdöia.

¹⁹ Nöbö gwogwo piaku yadöia, “Ñɪŋ madmag öbiön mag aku amnɪmab cɪne,” röi aku, jɪ nöbö gwogwo bla ñɪŋ keir ap kib mag gwogwo rɪb mag aku nag mabö rɪb nöbö mö röxg mɪdöia. Nöbö bli hön, nöbö bli pɪsan nuö pɪlön nag ñigön aku, ñɪŋ nag mabö rɪb nöbö ñɪŋa mɪjöŋa. Mag aliö akuyöbö, ap kib mag gwogwo rɪb mag aku, nöbö mö bli pɪsan nuö pɪlön nag ñigön aku, ñɪŋ ap kib mag gwogwo mag aku nag mabö rɪb nöbö mö röxg mɪjöŋa. Nag mabö aku rɪp duön, hör mɪdɪbä maga ñigöl.

²⁰ Nöbö Dib ana Jisas Krais anɪŋ kömö pɪ Nöbö aku, ñɪŋ höd nugwo nugw pön, nöbö mö pɪsan yönön mag gwogwo mögöriɪb il kɪ rɪbyöx nugwön amnɪmab rɪmɪdim bla röböxön, mɪd ri abmä. Jɪ mai ñɪŋ höbkal duön, ap kib mag gwogwo höd rɪmɪdim adaku höuöil diön aku, höd gwogwam mɪdmɪdim akuyöbö yöi, wopik mɪ gwogwo ran mɪjöŋa.

²¹ Kömö mɪdɪb mag aku nugwölöyɪx aku, wä röxa. Jɪ God ñigö yadön mönö wä aku nugwön, mai röböxön aku, mɪ rɪ gwogwam cöŋa.

²² God ñigö yadön mönö wä aku nugwön, mai röböxön nöbö mö akuyöbö, ñɪŋ mönö mös maduar ör yadim mag akuyöbö rɪmɪdöia. Mönö mös hogw aku i yadmä, “Wöŋö bla höjöxön höuöil hön, ap höjöx ñigön pɪd aku nɪmönɪŋö,” rɪmä. Mönö i piönjö yadmä, “Hön bla röbö yax nölön, lug ñigön höuöilmel cöŋɪŋö,” rɪmä.

3

Jisas mai höuöil höniŋö, rön, rɪbyöx gɪba alig mɪjöŋa

¹ Nöbö mö madmag yöbö nɪ bla. Ñigö köp i höd kai kɪt abma. Weik köp yonyöbö kɪ ñigö kai kɪtmɪdla. Köp mös jɪ ɪla panyöbö iör. Nɪ ñigö köp

yonyöbö kai kïtmön, ñiŋ köp höd nugwim mönō aku nugw ri abön, rïbyöx nugu gör mijinö, rï rïbyöx nugwön, ñigö köp yonyöbö kï kai kïtmïdla.

² God nuŋ keir mönō yadïb nöbö lei nuŋ bla yad ñigmin, ñiŋ maduar ör mönō nuŋwa yad nölmiðmä. Kömö Pïb Nöbö an, Nöbö Dib an aku, nuŋ keir mönō wä pön dub nöbö nuŋwa yad ñigön, ñiŋ mönō ölisö yadön aliö cïne, rön mönō aku yad nölmiðdöla. Mönō akwör, ñiŋ maduar ör yad nölüm mönō aku, an wopik yad nölmiðöl mönō aku, nugugu mijne, rön, ñigö köp kï kai kïtmïdla.

³ Makwam ap diba yadmiðil kï nugwi. Wop maiyöbö miðöl aku mi, nöbö mö rïb gwogwo ñiŋa keir rig yöx nugwöi mag akuyöbö akwör rïmiðöi piaku, bli hön Jisas Kraiss mönō wä nuŋ aku yad höimöuön yajöña,

⁴ “Hönö, rön, mönō yad ñigön nöbö aku, möl kaiyöbö hön? Nöbö mö hödyöbö piaku miðmin nugugïrön, hönö, röŋa. Nöbö mö piaku wöröx pörmä jï nuŋ höl. Ap magaliŋ maduar ör rï ñigön wop aku rig miðön akwör miðö,” cöña.

⁵ God maduar ör mönō akwör yadim, adöx sö ñigim, röbö lili rï adadö dum, mögöriða mibið bö ñigöŋa. God alöŋ mag aku, ñiŋ nugw ri aböia, jï ñiŋ nugwogwo röböxöia.

⁶ God mönō paŋ mag akwör yadmin, röbö piaku hön, höd miðön mögörið ap blaku yuö abmin, aŋadö gwogwo röŋa.

⁷ God mönō paŋ mag akwör yadmin, adöx yöd röul adö kau sö aipam, mögörið il kï aipam, wopik mið ri ab gi miða. Jï mai, God mönō paŋ mag akwör yadan, nöbö mö God Mönō rig yadmið mag akuyöbö rïmiðlöi piaku ñigö mönō diba yadön öliŋ höb diba pi nöiön wop aku, adöx sö aipam mögörið il kï aipam rïŋ uraŋ aŋadö yöñöna.

⁸ Nöbö mö madmag yöbö ni bla. Mönō i uplöbiða maga ra. An wop panyöbö i nugwöla, jï Nöbö Diba nuŋ nugumin kïm miŋa ñiga. An kïm miŋa akwör iŋ wöd nugwöla, jï Nöbö Diba nugumin wop panyöbö i ñiga.

⁹ Makwam, Nöbö Diba nuŋ, hönö, rön, yadkap höl aku, nöbö mö bli mönō akwör yadön röböxöi mag akuyöbö rïmiðöl; nöbö mö ap kib mag gwogwo rön, rïŋ yuö hör yönmið möl bö duba rïmiðöi bla, bli aŋadö wöröxeñ, ñiŋ magaliŋ ni adö höŋ ñigö kömö pinö, rön, Nöbö Diba nuŋ ñigö pöx gör miða.

¹⁰ Nöbö Diba hön aku, nöbö ap kib pið bla ñigö nugugu miðim hölöi mag akuyöbö alið höna. Wop aku, bu giŋi diba rï miðkap ñigaŋ nugugïrön, mijöi adöx sö yöm cöna. Gupö ap agap apim adöx sö mið piaku rïna yönaŋ, mögörið il kï ap agap apim mið piaku magaliŋ aipam yöñöna.

¹¹ Mai wop aku ap piaku magaliŋ aliö yöñöñjö, rön, ñiŋ wopik rï ri aböñiŋönö amniðab rïmijön? Wop diba wöxnö ñigiba rïmið aku rïbyöx nugwön, God Mönō rig yadmið mag akuyöbö akwör rön, nöbö mö lei nuŋwa mijöña.

¹² God wop dib nuŋ aku rïmgör höniŋjö, rön, mönō wä nuŋ aku nöbö mö akuyöbö ñigö yad nöl gör mijöña. Wop aku, rogwul, gupö, ap adöx sö piaku magaliŋ, rïŋ yönaŋ röbö röjöna.

¹³ Jï God nuŋ adöx yöd röul adö kau sö aipam, mögörið il kï aipam, yonyöbö rï ñignö, rön, mönō yad ñigön aku pöx miðdöla. Ram yonyöbö aku, nöbö mö God piŋaŋ miðön nuŋ rig yad mag akwör rïŋ diöna.

3:2: Jud 17 **3:3:** 1Tim 4:1; Jud 18 **3:4:** Mat 24:48 **3:5:** Jen 1:6-9 **3:6:** Jen 7:11; 2Pit 2:5

3:8: Sam 90:4 **3:9:** Hab 2:3; 1Tim 2:4 **3:10:** Mat 24:29,35; Luk 12:39; 1Tes 5:2 **3:13:** Ais 65:17; 66:22; Rep 21:1,27

¹⁴ Makwam, nöbö mö madmag yöbö nɪ bla. Nuŋ hönɪŋö, rön, pöx mɪdöi wop kɪ, rɪba yöx nugw ri abön, God māmäg il nuŋwa nöbö mö hölul mɪdöl, nöbö mö mönö mɪdöl akuyöbö mɪdön, nugwo pɪsaŋ nɪgiö nɪgön mɪjnɪŋö, rön, rɪŋ duan mɪ, nuŋ hön ñigö nugwan, mɪ wä cöna.

¹⁵ Makwam nuŋ yadkap höl aku, ñɪŋ rɪbyöx nugwön, ñigö nöbö mö bli kwo nɪ adö höŋ, nɪ kömö pɪnö, rön, pöx mɪda. God nuŋ nöböhöd madmag yöbö ana Pol nugwo rɪb wä nölmɪn nugugɪrön, ñigö köp kai kɪtön, mönö paŋyöbö aliar yadöŋa.

¹⁶ Pol mönö nuŋwa kai kɪtön aku, köp nuŋ kɪtön bla magalɪg mönö paŋ adakwör mɪda. Pol köp nuŋ bla mönö mɪŋi rɪ öliöxön nuguba mɪd aku um bli kwo yadöŋa. Nöbö mö God Mönö nugwölön, Krai nugwo cɪrɪp ri ab gɪ mɪdölöi bla, Pol mönö mɪŋi rɪ öliöxön nuguba mɪd aku nugwön, pɪ höuöilön inakmönö um bli hörön yadmɪdöia. God Mönö nöbö bli kai kɪtim aku, ñɪŋ kwo algör ör mönö aku nugwön, pɪ höuöilön inakmönö um bli hörön yadmɪdöia. Aliö almɪdöi aku, God mönö diba jajön wop aku ödöi ñɪŋ kömö dub i mɪden.

¹⁷ Makwam, nöbö mö wä nɪ bla. Ñɪŋ mönö kɪ mödö nugwöi aku mɪ, nugw ri aböña. Ñɪŋ wopik Krai nugwo cɪrɪp ri ab gɪ mɪdöia. Jɪ nöbö mö bli hön, inakmönö hörön yadmɪn, ñɪŋ kwo algör ör rɪb gwogwo yöxön, ñɪŋ rɪ gwogwan rɪmɪdöi mag akuyöbö pɪsaŋ rön, hö pɪn bɪrɪb maga ra.

¹⁸ Makwam, Nöbö Dib ana Jisas Krai nöbö mö kömö pɪmɪd mönö aku aipam, nuŋ nöbö mö uliöxön pɪ ösös rɪ ri abmɪd mönö aku aipam, Jisas Krai nuŋ keir aipam nugw ri abnɪŋö, rön, rɪb aku yöx nugu gɪr mɪdɪŋ. Nöbö Dib ana ib nuŋwa öim öim yadɪŋ bɪl sö duan! Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

Jon köp agñiŋa kai kitöŋa

God Mönö Kömö aku

¹ Mögöriḅ maduar ör rɪ nɪgölön wop aku, Mönö Kömö aku mɪdöŋa. Jɪ nuŋ keir mai wop kɪ ör hön mönö yadmɪn, an audiöx nugwön, nugwo keir mämäga nugwön, imaga pɪ nugumɪŋa. Nɪ Mönö Kömö aku nagö yadɪba rɪmɪdla.

² Nuŋ öim öim kömö mɪd Nöbö aku nöbial mɪxɪñ nɪgön wöxnö höŋ aku, mämäg ana nugumɪŋa. Kömö öim mɪdɪḅ Nöbö aku, Acö pɪsaŋ mɪdön mögöriḅ il kɪ hön wöxnö nɪgmɪn, mämäg ana keir nugwo nugwön, mönö ma aku ñigö yadmɪdöla.

³ Ap agap apɪm mämäga nugwöl aku, mönö kai kai audiöx nugwöl aku, ñiŋ aipam yadmɪdöla. An Acö God Ha nuŋwa Jisas Kraiḱ nuarö hogwa pɪsaŋ nɪgiö nɪgön mɪdöla. Makwam, ñigö mönö kɪ yadmön, ñiŋ nugwön nugw pɪŋ, an magaliḡ God nuarö hogwa pɪsaŋ nɪgiö nɪgön mɪjɪŋa.

⁴ Aliö almiḡjön aku, an wahax pɪnɪŋa. Rɪḅ aku yöx nugwön, ñigö mönö kɪ kai kitmɪdöla.

God nuŋ Mila

⁵ Jisas Kraiḱ anɪŋ yadmɪn nugwöl mönö aku ñigö yadɪba rɪmɪdla. God nuŋ mila; nuŋ pɪxmaga aliḡ mɪdöl.

⁶ God pɪsaŋ nɪgiö nɪgön mɪdöliŋö, cɪnɪŋ aku, jɪ ap kib mag gwogwo rɪp duön, cɪcɪbö yuö yönmɪjɪŋ aku, an mönö inakmönö hörön, God Mönö rɪḡ yadmɪd mag akuyöbö rööl.

⁷ Jɪ God mil wä öim öim mɪdmɪd mag akuyöbö, an mil wä nuŋ adö mɪjɪnɪŋ aku, an haul nöbö mölöu nöbö Jisas nugw pöi bla pɪsaŋ nɪgiö nɪgön mɪdɪŋ, Ha nuŋwa Jisas hañ nuŋ aku ap kib mag gwogwo rɪmɪdöl pɪx kepkep aku magaliḡ örɪx aböna.

⁸ Ap kib mag gwogwo bli röiniŋö, cɪnɪŋ aku, inakmönö hörön yajɪnɪŋa; God Mönö mag ma madmag yuöriḅ an kwo mɪdöl.

⁹ Jɪ an ap kib mag gwogwo rɪmɪdöl aku, God nugwo yad wöxnö nɪgnɪŋ aku, nuŋ öim öim rɪḡ yadmɪd mag akwör rön, öim öim mag ödöriö akwör rɪmɪd mag akwör rön, ap kib mag gwogwo rɪmɪdöl piaku nugwön röböxön, pɪx kepkep an aku magaliḡ örɪx ab pöcöna.

¹⁰ Ap kib mag gwogwo bli röiniŋö, cɪnɪŋ aku, God nuŋ inakmönö hörön yadmɪdö, cɪnɪŋa; God Mönö mag wä nuŋ aku madmag yuöriḅ an kwo mɪdöl.

2

Krais an ñöx nɪgön nuŋ keir Nuö nuŋwa höjöpal ur nölöŋa

¹ Halöu ha nɪ bla. Ñiŋ ap kib mag gwogwo rɪmɪjeñiŋö, rön, ñigö mönö kɪ kai kitmɪdla. Jɪ ap kib mag gwogwo rɪmɪjön aku, Jisas Kraiḱ öim öim mag ödöriö akwör rɪmɪd Nöbö aku, nuŋ anɪŋ rɪ nölon Nuö nugwo yadön, ap kib mag gwogwo rɪmɪdöi aku nugwön röböxanö, rɪmɪda.

² God nuŋ ap kib mag gwogwo rɪmɪdɔl bla nugwɔn, anɪŋ pad hɔr piaku abɔxa. Jɪ Jisas Krais nuŋ keir ap kib mag gwogwo rɪmɪdɔl piaku bɪ katlɔ watlɔ um sɔ mɪxɪŋ nuŋwa keir pɔn wɔrɔxɔn, ap kib mag gwogwo rɪmɪdɔl pɪx kepkep aku magalɪg ɔrɪx abɔŋa. Jɪ ap kib mag gwogwo an akwɔr wɔhɔ; nɔbɔ mɔ mɔgɔrɪb adadɔ piaku piaku magalɪg ap kib mag gwogwo rɪmɪdɔi pɪx kepkep aku ɔrɪx abɔŋa.

³ God Mɔnɔ rɪg yadmɪd mag akuyɔbɔ rɪmɪjɪnɪŋ aku mɪ, an nugunɪŋa, an mɪ God nugwo nugwɔla.

⁴ Nɔbɔ i, God nugwo nugulɔ, cɔn aku jɪ God rɪg yadmɪd mag akuyɔbɔ ren aku, nuŋ inakmɔnɔ hɔrɔn yajɔna; mɔnɔ mag mɪ aku madmag yuɔrɪb nuŋ kwo mɪdɔl.

⁵⁻⁶ Jɪ nɔbɔ mɔ God Mɔnɔ rɪg yadmɪd mag akuyɔbɔ rɪmɪdɔi piaku, ŋɪŋ God nugwo mɪ madmag nɪgmɪdɔia. God pɪsan nɪgɔ nɪgɔn mɪdɔlɪŋɔ, rɪmɪdɔi, nɔbɔ mɔ bla, Jisas rɪg rɪmɪd mag akwɔr cɔŋa. Nuŋ rɪg rɪmɪd mag akwɔr cɪnɪŋ aku mɪ, an nugunɪŋa, God yuɔ kwo mɪdɔla.

Nuɔ nuɔ madmag nɪgɔŋa

⁷ Nɔbɔ mɔ madmag yɔbɔ nɪ bla. Mɔnɔ kai kɪtmɪdɪl kɪ, mɔnɔ yɔnyɔbɔ yɔi; mɔnɔ maduar ɔr yadmɪ mɪdmɪd mɔnɔ aku mɔdɔ nugwɔia; mɔnɔ hɔdyɔbɔ akwɔr nɪ wopik ŋɪgɔ yadmɪdla.

⁸ Jɪ mɔnɔ ŋɪgɔ kai kɪtmɪdɪl kɪ mɔnɔ yɔnyɔbɔ mɪda. Jisas Krais rɪmɪdɔŋ aku nugwɔn, mɔnɔ yɔnyɔbɔ aku mɔnɔ mɪ, me rɪmɪdɔia. ŋɪŋ nɔbɔ mɔ bla rɪmɪdɔi aku aipam nugwɔn, ŋɪŋ kwo algɔr ɔr, mɔnɔ yɔnyɔbɔ aku mɔnɔ mɪ, me rɪmɪdɔia. Pɪxmag aku wopik mɔdɔ hɔlɔgɪpɪba rɪmɪda; mɪl mag mɪ aku mɔdɔ mila abmɪda.

⁹ Nɔbɔ mɔ, mila mɪdɔlɪŋɔ, rɔn, haul nɔbɔ mɔlɔu nɔbɔ ŋɪŋ bli mɪ rɪb gwogwo yɔxmɪdɔi bla, ŋɪŋ pɪxmag yuɔ mɪdɔia.

¹⁰ Jɪ haul nɔbɔ mɔlɔu nɔbɔ ŋɪŋ bla madmag nɪgɔi bla, mila mɪdɔia. Mɪl akuyɔbɔ yɔnɔn, hɔ pɪn paleŋ.

¹¹ Nɔbɔ mɔ haul nɔbɔ mɔlɔu nɔbɔ ŋɪŋ bli mɪ rɪb gwogwo yɔxmɪdɔi bla, ŋɪŋ pɪxmag yuɔ mɪdɔia. ŋɪŋ pɪxmag yuɔ mɪdmɪ, mɔmɔg ŋɪŋa mɔdɔ we wɔla nugwɔn pɪxmag yuɔ yɔnɔn, pɪkai dumɪdɔi aku nugwɔlɔi.

¹² Jisas Krais nuŋ wɔrɔxɔŋ aku mɪ,

God ap kib mag gwogwo rɪmɪdɔi aku nugwɔn rɔbɔxa.

Aku, nɪ ŋɪgɔ halɔu ha madmag yɔbɔ nɪ bla

mɔnɔ kɪ kai kɪtmɪdla.

¹³ ŋɪŋ nɔbɔ dib bla,

Jisas Krais maduar ɔr mɪdɔn wopik mɪd aku,

nugwo mɔdɔ nugwɔi aku mɪ,

nɪ ŋɪgɔ nɔbɔ dib mɔnɔ kɪ kai kɪtmɪdla.

ŋɪŋ ha nɔbɔ bla,

Nɔbɔ Gwogwo aku nugwo

yɔdpɪlɔ ŋɪŋa moa mɔdɔ nɪgɔi aku mɪ,

nɪ ŋɪgɔ ha nɔbɔ mɔnɔ kɪ kai kɪtmɪdla.

ŋɪŋ halɔu ha madmag yɔbɔ nɪ bla

Acɔ nugwo mɔdɔ nugwɔi aku mɪ,

nɪ ŋɪgɔ halɔu ha madmag yɔbɔ nɪ bla

mönö kî kai kîtmîdla.
 14 Ñîŋ nōbō dib bla,
 Jisas Krais maduar ör mîdōn wopik mîd aku,
 nugwo mōdō nugwōi aku mî,
 nî ñîgō nōbō dib mōnō kî kai kîtmîdla.
 Ñîŋ ha nōbō bla,
 God Mōnō kōmō aku
 madmag yuō ñîŋ kwo kōmō mîdan, ñîŋ ususör rōn,
 Nōbō Gwogwo aku nugwo
 yōdpîlō ñîŋa moa mōdō ñîgōi aku mî,
 nî ñîgō ha nōbō mōnō kî kai kîtmîdla.

Ap mögōrîb il kî madmag ñîgmîjeñ

15 Krais nōbō mō nuŋwa mîdōlōi piaku rîmîdōi mag aku cîñîjō, rōn, rîb aku yōx nugumîjeñ. Rîb ñîŋa ap mögōrîb il kîyōbō duōn wob ñîgmîñ, ap piaku madmag ñîgōñ aku, ñîŋ Acō nugwo rîbyōx nugub ada uplōbōn, nugwo madmag ñîgeñ.

16 Nōbō mō ap mögōrîb il kî rîbyōx nugumîdōi bla, mîxîñ ana ap kib mag gwogwo rîbyōx mag akwör cîñîjō, rōn, ap agap apîm māmāga nugwōñ bla, kib pîñîjō rōn, ap mîga akwör pōn, ib diba pîñîjō, rōn, rîbyōx nugumîdōi mag akuyōbō rîm dumîda. Acō ñîgō rîba nōlmîñ alōlōi; mögōrîb il kî ap bla rîbyōx nugwōn alōia.

17 Mögōrîb il kî aipam, ap agap apîm mögōrîb il kî rîba pîxîp du piaku aipam, yōm rîba rîmîda; jî nōbō mō God rîg yadmîd mag akwör rîmîdōi bla òim òim mîjōña.

Krais nugwo mî rîb gwogwo yōx nugumîdōi nōbō bla

18 Halōu ha madmag yōbō nî bla. Wop maiyōbō aku womiōx mîda. Krais Nugwo Hōxmîd Nōbō aku hōñîjō, rîmā, aku nugwōia. Weik Krais nugwo hōxmîdōi nōbō mō bla mîga mîdōi aku mî, an nugwōla wop maiyōbō aku womiōx mîda.

19 Nōbō mō Krais nugwo òlîsō wōlîm nugumîdōi piaku, an pîsan mögum rōn, mai rōbōxōn rîŋadō dumā; an pîsan mögum rîmā, jî an pîsan ñîgiō ñîgōn mîdōlim. An pîsan ñîgiō ñîgōn mîdōyîx aku, anîŋ rōbōxōn rîŋadō duōlōyîx. God nuŋ keir rîmîñ, ñîŋ rîŋadō dumā. Aku agapîm: God aliō alōŋ aku mî, an nugwōla nōbō mō rîŋadō dumā nōbō mō piaku an pîsan ñîgiō ñîgōn mîdōlim.

20 Jî Krais nuŋ Inōm Leia yad abmîñ hōn ñîgō pîsan mîd aku, ñîŋ magaliŋ God Mōnō ma aku nugwōia.

21 Ñîŋ Jisas Krais mōnō ma aku nugwōlōiñ, rōn, ñîgō mōnō kî kai kîtmîdōi; ñîŋ mōdō nugwōia. Jisas Krais mōnō ma aku, mōnō inakmōnō i mîdōl.

22 “Jisas nuŋ Mesaia yōi,” cōn nōbō akwör nuŋ nōbō mōnō inakmōnō hōrîb nōbō. Aliō alōn aku, nuŋ Acō aipam, Ha aipam wōhō cōna. Nōbō maku nuŋ Krais Nugwo Hōxmîd Nōbō aku.

23 Nōbō mō Jisas nuŋ God Ha yōi, me rîmîdōi bla, ñîŋ Nuō nuŋwa nugwōlōi. Nōbō mō Jisas nuŋ God Ha nuŋwa mîdō, rōn, yad wōxnō ñîgmîdōi bla, ñîŋ Nuō nuŋwa aipam nugwōia.

Inöm Leia nuŋ Kraiŋ mönō ma aku ñigō yad nöiōna

²⁴ Höd nugwim mönō aku madmag yuōriḅ ñiŋ kwo pɪ ri ab gɪr mɪjōña. Höd nugwim mönō aku madmag yuōriḅ ñiŋ kwo pɪ ri ab gɪr mɪjōñ aku, God Ha pɪsaŋ ñigiō ñigōn mɪdōn, Nuō pɪsaŋ ñigiō ñigōn mɪdōn mɪjōña.

²⁵ Anɪŋ mönō ma yad ñigōn yadōŋa, “Ñiŋ öim öim kömö mɪjōñiŋ,” rōŋa.

²⁶ Mönō wopik yadmɪdɪl kɪ, nöbö mö inakmōnō hörōn yadōn rɪḅ ñigō pɪxɪp duba rɪmɪdōi bla rɪbyōx nugwōn yadmɪdla.

²⁷ Nöbö mö akuyöbö ñigō yad nölöliŋ. Kraiŋ nuŋ Inöm Leia yad abmɪn hōn ñigō pɪsaŋ mɪd aku, nuŋ keir ñigō yad nölmɪda; jɪ nuŋ inakmōnō hörɪḅ inöm yōi wöhō. Nuŋ mönō ma akwör magalɪg ñigō yad nölmɪda. Makwam, God Inōma nuŋ ñigō rɪbyōx nölmɪd aku nugwōn Kraiŋ nugwo cɪrɪp gɪ mɪjōña.

²⁸ Halōu ha madmag yöbö nɪ bla. Kraiŋ nugwo cɪrɪp gɪ mɪdɪŋ mɪ, nuŋ hōuöil hōn wop aku, an nugwo nugwɪŋ möigw hen; yau ab gɪḅ akwör mɪjɪŋiŋa.

²⁹ Kraiŋ nuŋ mag wä paxdōriō adakwör rɪ ri abmɪda nugwōi aku, ñiŋ kwo algör ör nugwōia, nöbö mö mag wä paxdōriō adakwör rɪmɪdōi piaku, ñiŋ God halōu ha nuŋwa mɪdōn mɪ, aliō alōia.

3

God halōu ha nuŋwa mɪdöl aku nugwōn, mɪd ri ab gɪ mɪjɪŋiŋa

¹ Acō God anɪŋ mɪ ödōriō madmag ñigōn, anɪŋ halōu ha na keir, me rɪ aku, nɪ nugwōn aiō waiō rɪmɪdla. An God halōu ha nuŋ akwör mɪdölā. Nöbö mö mögōriḅ il kɪ ör rɪbyōx nugumɪdōi bla anɪŋ nugwölōi. Acō nugwo nugwölōi aku mɪ, anɪŋ kwo algör ör nugwölōi.

² Nöbö mö nugub wä nɪ bla. Weik an God halōu ha nuŋwa mɪdölā, jɪ mai nöbö mö pōdiöm mɪjɪŋiŋ aku nugwölöl. Jɪ an nugwōla, Jɪsas Kraiŋ nuŋ wōxnō ñigōn wop aku, nuŋ keir rɪg mɪd aku māmāga nugwōn, nuŋ rɪg mɪd mag akuyöbö aliar mɪjɪŋiŋa.

³ God nuŋ anɪŋ Kraiŋ rōxg ñigōnɪŋö, rōn, rɪbyōx nugwōñ nöbö mö bla, Kraiŋ lei gudogudō mɪd mag akuyöbö, an kwo algör ör lei gudogudō mɪjɪŋiŋö, rōn, rɪḅ aku yōx nugwōña.

⁴ Nöbö mö ap kib mag gwogwo cōñ bla, ñiŋ magalɪg God lo mönō röd abōña. Ap kib mag gwogwo rōn mɪ, God lo mönō röd abōña.

⁵ Ñiŋ nugwōia, Jɪsas Kraiŋ nuŋ hōŋ aku, an nöbö mö mögōriḅ il kɪ ap kib mag gwogwo rɪmɪdöl pɪx kepkep aku örɪx abɪḅa hōŋa. Nuŋ keir ap kib mag gwogwo i röl.

⁶ Nöbö mö Jɪsas Kraiŋ pɪsaŋ ñigiō ñigōn mɪdōi bla, ap kib mag gwogwo rɪmɪdölōi. Nöbö mö ap kib mag gwogwo rɪmɪdōi bla, Jɪsas Kraiŋ nugwo nugwölōi; nuŋ nöbö pōdiöm mɪd aku nugwölōi.

⁷ Halōu ha madmag yöbö wä nɪ bla. Nugw ri abōña! Nöbö mö bli ñigō inakmōnō hörōn rɪḅ ñigō pōn pɪxɪp duba rɪmɪdōi bla, inakmōnō hörmɪjōñ akuyöbö nugw pɪmɪjeñ. Nöbö mö rɪ ri abmɪdōi bla akwör ñiŋ nöbö mö kömö wä; Kraiŋ nuŋ keir kömö wä mɪd mag akuyöbö, ñiŋ kwo algör ör nöbö mö kömö wä mɪdōia.

⁸ Nöbö mö ap kib mag gwogwo rɪmɪdōi bla, kɪjaki halōu ha nuŋwa mɪdōia; kɪjaki maduar ör ɪla ñigōn, rɪp duōn, ap kib mag gwogwo rɪmɪd

mag akuyöbö rîmîdöia. God Ha nuŋwa mögöriþ il kî hön aku, kîjaki mag gwogwo rîmîd mag aku rômædör abîba hönja.

⁹ Nöbö mö God halöu ha nuŋwa mîdöi bla, God ap iñ nuŋwa ñîgö yuöriþ kwo nîgmîn mîd aku mî, ap kib mag gwogwo reñîm. God Nuö ñîŋja mîda, ñîŋ God halöu ha nuŋwa mîdöia nugwön ñîŋ ap kib mag gwogwo rîb maga mîdöl.

¹⁰ Makwam, an nugwöla, nöbö mö bîl kai ñîŋ God halöu ha nuŋwa mîdöi, nöbö mö bîl kai ñîŋ kîjaki halöu ha nuŋwa mîdöi. Nöbö mö mag wä rîmîdölöi bla ñîŋ God halöu ha nuŋwa mîdölöi; nöbö mö ñîŋ haul nöbö mölöu nöbö bla ñîgö madmag nîgmîdölöi bla ñîŋ kwo algör ör God halöu ha nuŋwa mîdölöi.

God halöu ha nuŋ bla nuö nuö madmag nîgöña

¹¹ An nuö nuö madmag nîgmîm. Mönö kî maduar ör yadîm nugumä.

¹² Adam ha nuŋwa Ken rön mag akuyöbö rîmîjeñ. Nuŋ Nöbö Gwogwo ha nuŋwa mîdön, pîgnîŋ nuŋwa pîl pal nîgöña. Nuŋ pîgnîŋ nuŋwa pîl pal nîgön aku, agö magîm rîmîn pîl pal nîgön? Nuŋ keir rî gwogwam rîmîdöña, jî pîgnîŋ Ebol nuŋ mag wä rîmîdön aku nugwön nugwo pîl pal nîgöña.

¹³ Makwam, haul nöbö mölöu nöbö nî bla. Nöbö mö mögöriþ il kî ñîgö mî höxmîjön aku nugwön aiö rîmîjeñ.

¹⁴ An Krais adö mîdöi haul nöbö mölöu nöbö bla ñîgö madmag nîgmîdöl aku mî, an nugwöla, an nöbö mö mödö wöröxöia röxg mîdmîŋ adaku rëböxön, kömö yonyöbö aku mödö pöla. Nöbö mö madmag nîgölöi bla, ñîŋ nöbö mö mödö wöröxöi akuyöbö röxg mîdöia.

¹⁵ Nöbö mö bîl kai nöbö mö bli mî höxmîdöi bla, ñîŋ ñîgö nöbäpö pîl pal nîgöi mag akuyöbö ra. Ñîŋ nugwöia, nöbö mö nöbäpö pîl pal nîgmîdöi bla, ñîŋ kömö öim mîdîb mag aku pölöi.

¹⁶ Krais anîŋ uliöxön ñöx nîgön wöröxön aku nugwön nugwöla an pödpöd rön haul nöbö mölöu nöbö an bla madmag nîgnîŋ. An kwo algör ör, haul nöbö mölöu nöbö an bla ñîgö mî ödöriö madmag nîgön, usüsör rön, ñîgö pî ösös rî ri abnîŋja; aliö alön wöröxnîŋ aku, mönö mîdöl.

¹⁷ Nöbö mö ap mîga mîjöña, jî haul nöbö mölöu nöbö ap mîdöl bla ñîgö nugwön ögwö yöxeñ aku, ñîŋ God nugwo madmag nîgmîdölöi.

¹⁸ Halöu ha madmag yöbö nî bla. Haul nöbö mölöu nöbö bla madmag nîgmîdölîŋ, cîŋîŋ aku, hör mönö akwör yadöinîŋ; ñîgö mî madmag nîgön, usüsör rön, pî ösös rî ri abnîŋja. Aliö ainîŋ aku, an nugwöla an haul nöbö mölöu nöbö bla madmag nîgmîdöla.

Nöbö mö God nugwo cîrîp gî mîdöi bla rîbyöx gîba alîg mîdöia

¹⁹⁻²⁰ An haul nöbö mölöu nöbö ñîgö mî madmag nîgön, usüsör rön, pî ösös rî ri abnîŋ aku, an nugunîŋja, Krais mönö mag ma aku nugw pöla. Rîb mag ana keir yuö an kwo mönö dîba yajöña, jî God mämäg il rol nuŋwa an wahax pî girön tar mîjnîŋja. Rîb mag ana ölsö mîdöl; God nuŋ ölsö mîda. Nuŋ rîb mag ana magalîg nugw rî abmîda.

²¹ Makwam, nöbö mö nugub wä nî bla. Rîb mag ana keir yuö an kwo mönö dîba yaden aku, an rîbyöx gîba alîg mîdön, God mîd il yöra duön, mämäg il rol nuŋwa anau pöinîŋ.

²² An God mönō ölisö rîg yadmîd mag akwör rön, ap agap apîm nugwo wâ cön aku rî girön rîp duön, nugwo yad nugumîjîniîy aku, rîg yajniîy mag akuyöbö akwör cöna.

²³ God mönō ölisö yadön yadmîda: an Ha nuîwa Jisas Krais nugw pön, haul nöbö mölōu nöbö bla nuö nuö madmag nîgnîya. God anîy mönō ölisö yadön, aliö aine, rōya.

²⁴ Nöbö mö God mönō ölisö yadön yadōy mag akwör rîmîdōi bla, nîy God yuö kwo mîdōia; nuî yuö nîy kwo mîda. God nuî Inōma anîy nöl aku mî, an nugwōla, God nuî yuö an kwo mîda.

4

God Inōma aimönō ap hör i nîgō rîba nölmið?

¹ Haul nöbö mölōu nöbö nî wâ bla. Nöbö mö God Mönō yad nölmiðöliîy, rîmîdōia, jî inakmönō hörön yad nöl yönmiðōi nöbö mö bla mîga mîdōi aku mî, nöbö mö bli God Inōma pîsanî nîgiö nîgön mîdöliîy, rîmîjōn aku, nîy nugw rî abön, mönō nîy aku pōña. God Inōma aimönō ap hör i nîgō rîba nölmiî yadmîdōiîy, rön, nugwōña.

² God Inōma inöm nîya pîsanî nîgiö nîgön mîdönō mîdöl aku, nîy pödpödiö nugwön nugumabōñ? Jisas Krais nuî nöbial mîxîña nîgön, mögöriî il kî hō, cōñ aku, God Inōma nîy pîsanî nîgiö nîgön mîd aku, me rön, nugwōña.

³ Jî Jisas Krais nuî nöbial mîxîña nîgön, mögöriî il kî hōlōy, me cōñ aku, God Inōma nîy pîsanî nîgiö nîgön mîdölō, rön, nugwōña. Krais Nugwo Hōxmîd Nöbö aku inöm nuîwa yuö nîy kwo mîdanî nugwön mönō aliö akuyöbö yajōña. Inōma Gwogwo aku hōniîy, rîmîî, nugwōia. Jî weik wop mîdō kî mögöriî il kî mōdō ha.

⁴ Halōu ha madmag yöbö nî bla. God nuî yuö nîy kwo mîda; nuî Nöbö ölisö ödöriö. Kîjaki nuî nöbö mö mögöriî il kî mîdōi piaku yuö nîgō kwo mîda; nuî nöbö ölisö yōi. God Nöbö ölisö ödöriö aku, nuî yuö nîgō kwo mîd makwam, nöbö mö inakmönō hörön yadmîdōi piaku rîb nîgō pîxîp dub maga nîgöl.

⁵ Nöbö mö inakmönō hörön yadmîdōi bla, nîy mögöriî il kîyöbö aku mî, mönō yadmîdōi aku algör ör mögöriî il kîyöbö. Mönō yadmîdōi aku mögöriî il kîyöbö makwam, nöbö mö mögöriî il kîyöbö piaku inakmönō nîya nugw pîmîdōia.

⁶ Jî an God halōu ha nuîwa mîdōla. Nöbö mö God nugw pōi bla, mönō ana nugw pîmîdōia. Jî nöbö mö God nugw pölōi bla, mönō ana nugw pölōi. Aku nugwön nugwōla, Inöm ma akwör nîgō rîbyōx nölmiî yadmîdōiîy inakmönō inöm i rîba nölmiî yadmîdōia.

God anîy madmag ödöriö nîgmîda

⁷ Nöbö mö madmag yöbö nî bla. Haul nöbö mölōu nöbö piaku nuö nuö madmag nîgnîm. God nuî rîmîî mî, nöbö mö madmag nîgmîdōia. Nöbö mö kai, nöbö mö piaku nîgō madmag nîgmîdōi bla, nîy God halōu ha nuîwa mîdön nugwo nugumîdōi aku mî, nöbö mö bla madmag nîgmîdōia.

⁸ God nuî nöbö mö nîgō madmag nîgmîd aku mî, nöbö mö kai, nöbö mö akuyöbö nîgō madmag nîgmîdölōi bla, nîy God nugwo nugumîdölōi.

⁹ God Ha mî paîyöbö nuî yad abmîî hōn wöröxmîî, an nöbö mö

mögör+ib il k+ m+idöl bla kömö öim m+id+ib maga ra. Aku nugwön an wöxnö nugwöla, God an+ij m+i ödöriö madmag n+igm+da.

¹⁰ An God nugwo höd madmag n+igölm+ij; God nuñ höd an+ij madmag n+igöña. God nuñ ap kib mag gwogwo r+im+idöl bla nugwön, an+ij pad hör piaku aböxa. J+ nuñ an+ij madmag n+igön, Ha m+ panyöbö nuñwa Jisas Krais yad abm+in hön, ap kib mag gwogwo r+im+idöl bla, b+ katlö watlö um sö m+ix+in nuñwa keir pön wöröxon, ap kib mag gwogwo r+im+idöl p+ix kepkep aku magalig ör+ix aböña.

¹¹ Haul hödp+ig nöbö n+ wä bla. God nuñ alön, an+ij madmag n+igm+id aku nugwön, an kwo algör ör haul nöbö mölöu nöbö bla nuö nuö madmag n+ign+ija.

¹² Nöbö mö panyöbö i God mämäga nugwöl; j+ an haul nöbö mölöu nöbö bla nuö nuö madmag n+igm+ij+n+ij aku, God nuñ yuö an kwo m+ijöna. Nuñ yuö an kwo m+ijön aku m+, nuñ nöbö mö bla madmag n+igm+id aku, an kwo algör ör nöbö mö bla madmag n+ign+ija.

¹³ God nuñ Inöm nuñwa keir yad abm+in hön yuö an kwo m+id aku m+, an God yuö kwo m+idöla, nuñ yuö an kwo m+id aku, nugw ri aböla.

¹⁴ Acö God nuñ Ha nuñwa n+igö nöbö mö kömö pön+ijö, rön, aböñ aku, an mämäg ana keir nugwön, nöbö mö piaku yad nöl+m+idöla.

¹⁵ Nöbö mö, Jisas nuñ God Ha nuñwa ödöriö m+idö, rön, wöxnö yadm+idöi bla, God yuö n+ij kwo m+ida; n+ij God yuö kwo m+idöia.

¹⁶ Makwam, God nuñ an+ij madmag n+igm+id aku nugw pön, r+ib aku yöx nugu gör m+idöla.

God nuñ nöbö mö madmag n+ig+ib Nöbö. Nöbö mö madmag n+igm+idöi bla, God yuö kwo m+idöia; God yuö n+ij kwo m+ida.

¹⁷ An God p+isan n+igiö n+igön m+ijn+ij aku, nuñ nöbö mö madmag n+igm+id mag akuyöbö, an kwo algör ör nöbö mö madmag n+ign+ija. Makwam, God mönö diba jajön wop aku, ölölo ran ipöxöin+ij; r+ibyöx g+iba alig m+ijn+ija.

¹⁸ God an+ij madmag n+igm+id aku m+, an ipöx+ib maga n+igöl. An+ij öln+ij höb p+ nöiöñ+ijö, c+n+ij aku m+, ölölo ran ipöxn+ija. Makwam, nöbö mö ipöxm+idöi piaku, God an+ij madmag n+igö, rön, nugwölöi.

¹⁹ God nuñ keir höd an+ij madmag n+igöñ aku m+, mai an nugwo madmag n+igöla.

²⁰ Nöbö mö God madmag n+igöl+ijö, r+im+idöi aku, j+ haul nöbö mölöu nöbö bla höx m+idöi aku, inakmönö hörön yadm+idöia. Nöbö mö wöxnö nugum+idöi piaku madmag n+igeñ aku, n+ij pödpödiö, God wöxnö nugwölöi Nöbö aku nugwo madmag n+igöñ?

²¹ God mönö ölsö yadön yadöña, “Nöbö mö n+ madmag n+igm+idöi akuyöbö, haul nöbö mölöu nöbö akuyöbö n+igö kwo algör madmag n+ig+ij,” me röña.

5

God Ha nugw p+ib mag aku

¹ Nöbö mö, Jisas nuñ Krais, me rön, nugw pön m+idöi bla, n+ij magalig God halöu ha nuñwa m+idöia. Nöbö mö nuö madmag n+igm+idöi bla, ha nuñwa algör ör madmag n+igm+idöia.

² An God nugwo madmag nīgön, nuñ mönō ölisö yadön, aliö cıne, rımıd mag akuyöbö akwör cıñıñ aku, an nugunıñı, God halöu ha nuñ bla ñıgö madmag nıgmıdöla.

³ God mönō ölisö yadön, aliö cıne, rımıd mag akuyöbö akwör rımıjñıñ aku mı, an God nugwo madmag nıgnıñı. God mönō ölisö yadmıd piaku ömörö röł.

⁴ Aku agapım: God anıñ kömö pımın, halöu ha nuñwa mıdöl aku mı, nöbö mö hör bla mag rımıdöi adaku rıb anıñı pıxıp dub maga mıdöl. Jisas nuñ Krais, me rön, nugw pön mıdöl aku mı, nöbö mö hör bla mag rımıdöi adaku rıb anıñı pıxıp dub maga mıdöl.

⁵ Nöbö mö, Jisas nuñ God Ha nuñwa ödöriö mıdö, rön, nugw pön mıdöi piakwör, nöbö mö hör bla mag rımıdöi adaku rıb ñıñı pıxıp dub maga mıdöl.

Jisas God Ha nuñwa ödöriö

⁶ Jisas Krais höñ aku, nuñ nöbö hör i hölör. Nuñ röbö palöña; mai hañ nuñwa pınmın wöröxöña. Röbö akwör palmın, God Ha nuñ aku, me rön, yadölöl; röbö palön mai hañ nuñwa pınmın wöröxöñ aku mı, God Ha nuñwa mıd aku nugwöla. God İnöma nuñ anıñ rıba nölmın nugwöla, mı Jisas nuñ God Ha nuñwa mıda. Aku agapım: God İnöma öim öim mönō mı akwör yadmıda.

⁷ Makwam, mönō adö mös pañ mıda:

⁸ İnöma aku; röbö aku; haña aku. Mönō mös pañ nıgiö nıgön ila pañyöbö i yadmıd aku nugwön, jisas nuñ God Ha nuñwa mıd aku, nugw ri aböla.

⁹ Nöbö mö piaku mönō yajöñ aku, mönō ñıñı nugw pınıñı; jı God mönō yadmıd aku, mönō aku mönō mı ödöriö, me rön, rımgör ör nugw pınım. Aku agapım: God nuñ keir Ha nuñ aku mönō wöxnö yada.

¹⁰ Nöbö mö Jisas nuñ God Ha nuñwa ödöriö mıdö, rön, nugw pöi bla, God mönō mı nuñ aku yuö ñıñ kwo mıdmın, ñıñ God Ha nuñwa nugw pöia. Jı nöbö mö Jisas nuñ God Ha nuñ yöi, me röi bla, God nuñ nöbö inakmön hörıb nöbö, me röia. Aku agapım: God nuñ keir Ha nuñwa mönō mı yad aku nugw pölöi.

¹¹ Mönō ma aku aliö mıda: God nuñ kömö öim mıdıb mag aku anıñ nöla; kömö öim mıdıb mag aku Ha nuñwa pısañ mıda.

¹² God Ha ñıñ pısañ mıd nöbö mö piaku, öim kömö mıdıb mag aku mödö pöia; jı God Ha ñıñ pısañ mıdöl nöbö mö piaku, öim kömö mıdıb maga aku pölöi.

Jisas Krais nugw pön mıdöi akuyöbö God halöu ha nuñwa mıdöia

¹³ Ñıñ Jisas nuñ God Ha nuñ, me rön, rıbyöx nugumıdöi nöbö mö piaku öim öim mıjöñ aku nugw ri aböñıñö, rön, mönō kı ñıgö kai kıtmıdla.

¹⁴ An nugwöla, an God mıd il yöra duön, nugwo wä cön adakwör yad nugumıjınıñ aku, nuñ nugwöna.

¹⁵ Makwam an nugwöla, an ap agap apım yad nugumıjınıñ aku, rıg yad nugunıñ mag akuyöbö akwör cöna.

¹⁶ Haul nöbö mölöu nöbö ñıñ i, rın yuö hör yönmıd möl bö duölıb mag gwgwo i rımıjön aku, ñıñ nugwön God höjöpälön haul aku mönō mölöu

aku rɪ nōlaŋ kōmō mɪjōna. Rɪn yuō hōr yōnmɪd mōl bō duba ap kib mag gwogwo i rɪmɪjōn aku, ñɪŋ nugwōn God hōjōpaine, rōn, yadōin.

¹⁷ God ap agap apɪm wōhō rɪmɪd piaku rōn ap kib mag gwogwo cōña. Jɪ ap kib mag gwogwo adō bli rɪŋ, God nugwōn rōbōxōna.

¹⁸ An nugwōla, nōbō mō God halōu ha nuŋwa mɪdōi piaku, ap kib mag gwogwo rɪmɪdōlōi. God Ha nuŋwa ñɪgō nugwidɪx mɪdmɪn, Nōbō Gwogwo nuŋ ñɪgō rɪ gwogwam rɪb maga ñɪgōl.

¹⁹ An nugwōla, an God halōu ha nuŋwa mɪdōla; jɪ nōbō mō mōgōrɪb il kɪ rɪbyōx nugumɪdōi piaku magalɪg Nōbō Gwogwo imag rol nuŋwa mɪdōia.

²⁰ An nugwōla, God Ha nuŋwa hōn rɪb wā anɪŋ nōlmɪn, God òim mɪ òdōriō yadmɪd Nōbō aku nugub maga ra. Ha nuŋwa Jisas Krais pɪsaŋ ñɪgiō ñɪgōn mɪdōl aku mɪ, Nuō God Nōbō mɪ òdōriō yadmɪd aku pɪsaŋ ñɪgiō ñɪgōn mɪdōla. Jisas Krais nuŋ mɪ òdōriō God. Jisas Krais nuŋ kōmō òim mɪdɪb maga nōlɪb Nōbō maku.

²¹ Halōu ha madmag yōbō nɪ bla. God an, me rōn, ap inakmōnō hōjōpalmɪdōi bla, ñɪŋ aŋadō hōlul cōña.

Jon köp agñiη rɨbyöbö aku kai kitöŋa

¹ Jisas Krais nugw pöi nöbö mö bla ñigö nugwidɨx mɨdɨb nöbö mɨdla.

God maduar ör pɨnö röŋ mö aku aipam, halöu ha naŋ bla aipam, köp kɨ kai kitmɨdla. Nɨ ñigö madmag ödöriö ñigmɨdla. Jɨ nöŋ yöi, nöbö mö Jisas Krais mönö mɨ nuŋwa nugw pön mɨdöi bla magalɨg ñigö madmag ñigmɨdöia.

² Jisas Krais mönö mɨ nuŋwa nugw pɨm, madmag ana yuö kwo kömö mɨdön, öim öim mɨjöna. Makwam, an ñigö madmag ñigmɨdöla.

³ Nuö God aipam, Ha nuŋwa Jisas Krais aipam, anɨŋ uliöxön pɨ ösös rɨ ri abön, nugwidɨx mɨd ri abɨm nugugirön, an Jisas Krais mönö mɨ nuŋwa nugw pɨ girön, nuö nuö madmag ñig gir mɨjɨŋa.

Jisas Krais mönö mɨ nuŋwa nugw pɨ girön, nuö nuö madmag ñig gir mɨjöŋa

⁴ Halöu ha ñiŋa bli Jisas Krais mönö ma nugw pɨ girön, rɨg yadmɨd mag akuyöbö rɨmɨdöi aku nugwön, nɨ mɨ ödöriö wahax pɨmɨdla; Acö anɨŋ aliö aine, rɨmɨda.

⁵ Makwam mö waiö. Nɨ nagö mönö kai kitön yadmɨdla, an nuö nuö madmag ñig gir mɨjɨŋm. Mönö kɨ mönö yonyöbö yöi wöhö; God nuŋ maduar ör ɨla ñigön, mönö ölisö yadön, mönö kɨ yadöŋa.

⁶ God mönö ölisö yadön, aliö aine, rɨmɨd mag akuyöbö akwör rɨmɨjɨŋ aku, an God madmag ñigön, nöbö mö bla aipam madmag ñignɨŋa. God nuŋ maduar ör ɨla ñigön, mönö ölisö yadön, mönö kɨ yadmɨn nugwöia: ñiŋ magalɨg nuö nuö madmag ñigöŋa.

Nöbö mö bli inakmönö hörön yad nölmɨdöia

⁷ Nöbö mö, an God Mönö yad nölmɨdölɨŋö, rön, inakmönö hörön yad yönmɨdöi piaku, ñiŋ nöbö mö mɨga mɨdöia. Ñiŋ yadöia, “Jisas Krais nuŋ nöbɨal mɨxɨŋa ñigön mögöŋb ɨl kɨ hölön,” me röia. Aliö yadmɨjön nöbö aku nuŋ inakmönö hörön yadɨb nöbö, nuŋ Krais Nugwo Höxmɨd Nöbö maku.

⁸ Makwam, ñiŋ nugw ri aböŋa. Nöi mɨjön aku, God mabö nuŋwa rɨmɨdöi aku maga yaxen. Nugw ri aböŋa, God ñigö ap wä nöinö röŋ aku magalɨg pöŋa.

⁹ Krais mönö yad nölöŋ aku röböxön, mönö inakmönö bli pöŋ nöbö mö piaku, God nugwo pɨsaŋ ñigiö ñigön mɨdölöi; Krais mönö yad nölöŋ aku nugw pɨ gör mɨdöi nöbö mö piaku, Acö Ha nuarö hogwa pɨsaŋ ñigiö ñigön mɨdöia.

¹⁰ Nöbö mö bli ñigö God Mönö yad nölbɨa hömɨdɨŋ, nugw ri abön, nöbö mö piaku pöŋa. Ñiŋ mönö ma aku röböxön, mönö inakmönö bli yadmɨdɨŋ, ñigö yad wahax pön ram ñiŋa yuadö kwo pön du ñigmɨjeŋ.

¹¹ Aku agapɨm: nöbö mö piaku ñigö yad wahax pön du ram ñiŋa ñigöŋ aku, ñiŋ nöbö inakmönö hörmɨdöi piaku rɨ nölöŋ, ñiŋ aipam rɨ gwogwam cöŋa.

Mönö mag rɨb bli

¹² Nĩ ñĩgö mönö mĩga mĩd piaku kai kĩtlöx aku, jĩ kai bĩñugw kap akwör köp kĩtöin; nĩ keir wön, māmāga na ñĩgö nugwön, pĩsarj römĩd gĩ mĩdön mönö yadön, mĩ ödöriö wahax pĩnĩŋa.

¹³ Mö waiö. Nölöunaj madmag yöbö nagö yörĩk mĩd aku halöu ha nuŋ bla nagö, “Mĩdlö ä?” röia.

Jon köp igwö rıbyöbö aku kai kıtöŋa

¹ Jisas Krais nugw pöi nöbö mö bla ñigö nugwidıx mıdıb nöbö mıdla. Nagö nöbö nugub wä na Gaias köp kı kai kıtmıdla. Nı nagö madmag ödöriö ñıgmıdla.

² Haul nöbö wä na. Nı God höjöpälön yadmıdla, “Naŋ Gaias nugwo nugwidıx mıdan, nuŋ ap bli rölan, mıd ri ab gı mıdan,” me rımıdla. Nı nugula, naŋ inöm nagö yuö kwo mıd ri ab gı mıdlö.

³ Krais adö mıdöi haul nöbö bli yörık hön, nagö Jisas Krais mönö mag mı nuŋwa nugw pı gö ñıgön, rıg yadmıd mag akuyöbö akwör rı gırön mıdlaŋö, rımä aku nugwön, nı mı ödöriö wahax pıla.

⁴ Halöu ha nı bla, Jisas Krais mönö mag mı nuŋwa yadmıd mag akuyöbö akwör röiŋö, cöŋ aku, nı mı ödöriö wahax pına.

Gaias rı ri aböŋ aku nugwön, Jon mı ödöriö wahax pöŋa

⁵ Haul nöbö wä na. Nı nugula, naŋ Jisas Krais rıg yadmıd mag akuyöbö akwör rön, Krais adö mıdöi haul nöbö mölöu nöbö bli ñıgö öim pı ösös rı ri ab gı mıdlö. Haul nöbö mölöu nöbö mögöriıb pad dib piakuyöbö nugumıdöiö nöbö mö piaku höm, naŋ ñıŋ amnımaıb pön, nugwidıx mıdön pı ösös rı ri abman mıd ri aböia.

⁶ Krais adö mıdöi nöbö mö bla ñıgö aliö almıdlö piaku bli hön, cöc yörık mıdöi nöbö mö bla yadmä, “Gaias nuŋ Krais adö mıdöi nöbö mö piaku ñıgö mı ödöriö madmag ñıgmıdö,” rımä. God mabö rı nöl yönmıdöi nöbö mö piaku, naŋ ñıgö nugwidıx mıdön pı ösös rı ri abman, ñıŋ mıd ri abön, mögöriıb hör piaku duba cöŋ aku, ap met wön aku ñıgö nölö. Ap nöinö bla ñıŋ pön du piaku yönön, God mabö nuŋwa rön, ap maga wob nımöŋa.

⁷ Ñıŋ Jisas Krais mönö mag wä nuŋ aku yad nöl yön gırön, nöbö mö Krais nugw pölöi akuyöbö ñıgö yad nugwön ap mag ap bla pölöi.

⁸ Makwam, an nöbö mö wä akuyöbö ñıgö pı ösös rı ri abön, ap bli nölön, pısaŋ ñıgiö ñıgön, Jisas Krais mönö mag mı nuŋwa mabö aku rıŋ, du ri aböna.

Daiotrepis rı gwogwam röŋa

⁹ Nı Krais cöc nuŋwa mıdöi nöbö mö akuyöbö ñıgö köp i kai kıtma aku, jı nöbö Daiotrepis, nöbö diba mıjınö, rön, mönö nı yadmıdı aku yad höimöuön nugumıdöl.

¹⁰ Makwam, nı mıdöi yöraku wön, Daiotrepis nuŋ mönö gwogwo yadön anıŋ yad höimöumıd mönö aku yajına. Makwam akwör yöi; nuŋ haul nöbö mölöu nöbö God Mönö yad nöl yönmıdöi akuyöbö ñıgö pöl; nöbö mö bli ñıgö pıba rımın, nuŋ ñıgö wöhö rön, “Ñıŋ aliö almıjön aku, cöc kı mai hömıjeŋıŋö,” rımıda.

Demitrias rı ri aböŋa

¹¹ Haul nöbö wä na. Nöbö mö bli mag gwogwo adaku mai dumıdıŋ, nagö mag akuyöbö algör rımıjınö. Jı nöbö mö bli mag wä rol aku mai dumıdıŋ, nagö mag akuyöbö algör rı mıdane. Nöbö mö mag wä rol aku

mai dum+doi bla, God halöu ha nuŋwa m+doi. Nöbö mö mag gwogwo rol aku mai dum+doi bla God nugwo nugwölöi.

¹² Nöbö mö magalig Demitrias nugwön, nöbö wä, me röia. Demitrias nuŋ Jisas Krais mönö mag m+ nuŋwa r+g yadm+id mag akuyöbö r+m+id aku m+, nuŋ nöbö wä m+da wöxnö n+gm+n nugwöla. N+ kwo algör ör Demitrias nuŋ nöbö wä, me r+m+dla. Nagö nugulö, n+ yad+il mönö aku mönö ma yadla.

Mönö mag r+ib bli

¹³ N+ nagö mönö m+ga akwör kai kitlöx aku, j+ kai b+ñugw kap akwör köp kitöin.

¹⁴ Igöp m+da, n+ keir wön, nagö hanaj mämäg yuö nugwön, p+saŋ röm+id g+ m+don mönö yajn+ŋa.

God nagö nugwid+x m+daŋ, tar m+thane. Haul nöbö mölöu nöbö yör+ik m+doi bla nagö, “M+dlö ä?” röia. Haul nöbö mölöu nöbö nagö p+saŋ m+doi bla ñ+gö magalig, “Jon ñ+gö yada, ‘M+doiŋ ä?’ rö,” rö.

Jud köp kai kitöŋa

¹ Nɪ Jud, Jems haul nuŋwa. Jisas Krais mabö rɪ nölɪb nöbö nuŋ i mɪdla.

Acö God, ñɪgö pɪnö, rön, pön madmag nɪgmɪd nöbö mö akuyöbö ñɪgö köp kɪ kai kɪtmɪdla. Jisas Krais nuŋ ñɪgö nugwidɪx mɪda.

² Ñɪŋ nuarö hogwa ñɪgö ögwö yöxön, pɪ ösös rɪ ri abön, madmag nɪg gɪ mɪdɪŋ, ñɪŋ tar mɪd rɪ aböña.

God Mönö inakmönö hörön yadɪb nöbö bla

³ Nöbö mö nugub wä nɪ bla. Ñɪgö köp kai kitön, Jisas Krais anɪŋ kömö pöŋ mönö wä aku bli yajɪnö, rön, rɪb aku yöxmɪdma. Jɪ wopik nɪ rɪbyöx nugula, ñɪŋ mɪ ususör rön, Jisas Krais mönö wä anɪŋ nöbö mö nuŋwa yad nölön mönö aku nugw pɪ gö nɪgön mɪjöñɪŋö, rön, mönö aku wopik ñɪgö köp i kai kɪtmɪdla.

⁴ God nugwölöi nöbö gwogwo bli tar hön, ñɪgö pɪsaŋ mögum rɪmɪdöia. God nuŋ nöbö mö uliöxön Ha nuŋwa yad abmɪn hön wöröxöŋ aku mɪ, nöbö mö ap kib mag gwogwo rɪmɪdöi piaku, God nugwo yad nugwɪŋ, nuŋ ap kib mag gwogwo rɪmɪdöi aku nugwön röböxöna. Jɪ nöbö gwogwo piaku, mönö wä aku pɪ höuöilön yadöia, “An ap kib mag gwogwo amnɪmab rɪŋ, God anɪŋ painjö ap i renɪŋö,” rɪmɪdöia. Alöi mag aku, Nöbö Dib ana Jisas Krais nugwo röböxön, mɪ rɪ gwogwam rɪmɪdöia. Maduar ör God Mönö kai kitön, nöbö mö mag aliö cön akuyöbö mɪ ödöriö öliŋ höb diba pöñɪŋö, rɪmā.

⁵ Maduar ör röŋ aku mödö nugwöia, jɪ uplöbɪbä maga rɪ aku nugwön nɪ ñɪgö iswob yadɪba rɪmɪdla. God nöbö mö nuŋ Isrel ada, mögöriɪb Ijip yöbö pɪ asix pön höŋa, jɪ mai nugwo nugw pölüm bla ñɪgö pɪl pal nɪgmɪn wöröxmā.

⁶ Ejöl bli, mögöriɪb wä ñɪŋa mɪd ri abmɪdim bla röböxɪm, God ñɪgö pɪxmag gur möl aku nag nɪgmɪn, mönö diba yadɪb wop dib aku pöx mɪdöia.

⁷ Mag aliö akuyöbö, Sodom Gomora aipam, taun bli mögöriɪb hör igöp piaku aipam, ñɪŋ mö kib nöbö kib rɪp duön, mɪ rɪ gwogwam rɪmɪdmā. Nöbö mö rɪn yuö hör öim öim yönmɪd möl bö duön, öliŋ höb diba pöñ aku, nöbö mö piaku magalɪg nugwɪŋ, me rön, Sodom Gomora nöbö mö akuyöbö ñɪgö rɪn pina adöx sebö abmɪn, pɪnön ñɪgö yönu bɪcum duöŋa.

⁸ Nöbö rɪba nugwön inakmönö hörmɪdöi yadmɪdɪl nöbö piaku, ñɪŋ algör ör mɪxɪñ ñɪŋa keir mɪ rɪ gwogwam rön, Nöbö Diba mönö yad höimöuön, ejöl bla ñɪgö mönö gwogwo yadön, rɪmɪdöia.

⁹ Mosɪs wöröxɪm, ejöl dib Maikel nuŋ kɪjaki pɪsaŋ, nöbäpö högia aku pɪba nuö nuö yadön, nuŋ kɪjaki nugwo yad höimöuölöŋ. Nuŋ hör yadöŋa, “God nuŋ keir nagö rɪbyöx nölän!” me röŋa.

¹⁰ Maikel nuŋ rɪbyöx nugw ri abön aliö alöŋa, jɪ yadmɪdɪl nöbö piaku, ap agapɪm nugwölöi akuyöbö, mönö gwogwo gwogwo akwör yadön amnör yad höimöumɪdöia. Ñɪŋ rɪbyöx nugw ri abölön, hön wöñö rɪg rɪmɪdöi mag akuyöbö rɪmɪdöi aku mɪ, God nuŋ ñɪgö painjö mɪ öliŋ höb diba pɪ nöiöna.

¹¹ God nuŋ nöbö mö piaku mɪ rɪ gwogwam cöna! Adam ha nuŋwa Ken rɪ gwogwam röŋ mag akuyöbö rɪmɪdöia. Mönömɪm rɪg ap bla akwör rɪbyöx

nugwön, nöbö nagö Belam maduar ör rîg rön mag akuyöbö rîmîdöia. Ñîŋ nöbö nagö Kora, God Mönö röd abön wöröxön mag akuyöbö ñîŋ kwo algör wöröxîba rîmîdöia.

¹² Ñîŋ God nugwo madmag nîg girön, haul nöbö mölöu nöbö nuö nuö madmag nîg girön, ap nîgiö nîgön nîmîba hön mögum rîmîdöi wop aku, nöbö mö gwogwo piaku ñîŋ God nugwo rîbyöx nugwölöi wöhö, hör hön ap göl röxbä rî nîmmîdmîŋ, pîx kepkep ñîŋa ñîgö algör ör cîrîpmîda. Mîjîi wobön ruö pîlöl hör ödör du mag akuyöbö mîdöia. Bî mag nîmîba yaxölmîŋ ila alîg röd abmîŋ mödö aŋadö wödö wöl akuyöbö mîdöia.

¹³ Ñîŋ mag gwogwo keiryöbö ödöriö rîp duön, ban yuö diba göuja sô sô rîm gîlîx nuö nuö abîm, höpöl höbwa nîgmîd mag akuyöbö rîmîdöia. Nöbö mö piaku, God nuŋ rîmîŋ, ñîŋ gupö röd pîxmag yuö bö duön höuöl hölîb adaku diöña.

¹⁴ Adam il nuŋwa yöxön aku, yöxîp duön, Inok nugwo inösua* yöx pön hömä. Inok nuŋ maduar ör God mönö nuŋwa yadön, nöbö ñîgö inakmönö hörmîdöi piaku nugwön yadöŋa, “Nugwi! Nöbö Diba ejol lei nuŋwa padokwo padök mîga ödöriö akwör pön duön,

¹⁵ nöbö mö magalîg mönö diba yajöna. God nugwo rîbyöx nugwölön, mönö nuŋwa rîg yadmîd mag akuyöbö rölön, ap kib mag gwogwo adö hörîrör rî girön, God nugwo mönö ölisö gwogwo adö hörîrör yadön rîmîdöi aku, ñîgö mî öliŋ höb diba pî nöiönîjö,” röŋa.

¹⁶ Nöbö gwogwo piaku ñîŋ öim öim yad mönö nîgön, mönö nuö nuö yadön, rîmîdöia. Anîŋ keir wä cön adaku cîŋîjö, rön, amnîmab rî gwogwam rîm dumîda. An nör nöbö diba mîdlö, rön, rîb aku yöx nugwön yadmîdöia. Nöbö mö bli anîŋ wä cön adaku rîŋ, me rön, ñîŋ iba pîrag wölub mönö inakmönö akwör hörön yadîm dumîda.

¹⁷ Nöbö nugub wä nî bla. Nöbö Dib ana Jisas Krais mönö wä pön dub nöbö nuŋ bla höd yadîm mönö aku rîbyöx nugu gör mîjîöña.

¹⁸ Ñîŋ ñîgö yadmä, “Wop maiyöbö aku, nöbö mö God rîbyöx nugwölöi bla, rîb gwogwo ñîŋ keir yöx nugumîdöi mag akuyöbö rî girön, ñîgö yad höimöuönîjö,” rîmä.

¹⁹ Yadmîdîl nöbö piaku, God Inöma ñîgö pîsaŋ mîdöl. Rîb ñîŋa keir hö adaku yöx nugwön rîmîdöi aku mî, ñîgö nöbö mö pî asîx hörîrör nîgmîdöia.

²⁰ Makwam nöbö mö nugub wä nî bla. Jisas Krais mönö wä nugw pöi aku, nugw pîb mag lei gudogudö ödöriö aku nugw pî gö nîgön, mönö wä il aku öim öim bli kwo nugw rî abön, rîp duön, rîŋ duan. Inöm Leia nuŋ ñîgö rîba nölân nugugîrön, ölisö nuŋwa pön höjöpä gir mîjîöña.

²¹ Nöbö Dib ana Jisas Krais ñîgö mî ögwö yöx aku, nuŋ ñîgö pön du mögöriŋ adöx yöd röul adö kau sô nîgaŋ, öim öim kömö mîjîöña. Du nuŋ pîsaŋ öim öim mîjîŋîjö, rön, pöx mîdöi wop kî, God anîŋ madmag nîg gör mîdö, rön, rîba paŋ akwör yöx nugugu mîjîöña.

²² Nöbö mö rîb mös yöxön, rîb mîga yöx nugumîdöi bla, ñîgö uliöxön, mönö höimöliö yajîöña.

²³ Nöbö mö bli rîŋ pin möl bö dub maga ra akuyöbö, ñîgö kömö pîŋ, kömö duŋ. Nöbö mö bli rîb ñîŋa keir hö adaku yöx nugwön rîmîdöi aku nugwön, ñîŋ ñîgö kwo algör ör ögwö yöxöña, jî anîŋ algör ör rî gwogwam rîb maga rö, rön, ipöxön nugw rî aböña. Ap kib mag gwogwo rîmîdöi mag

1:12: 2Pit 2:13,17 **1:14:** Jen 5:18,21-24 * **1:14:** Adam aipam îŋ wöjîŋ aku, Inok nugwo mîja yöx pön hömä **1:18:** 2Pit 3:3 **1:20:** Kol 2:7 **1:23:** Sek 3:2; Rep 3:4

aku ipöxön, hölul cöña. Ap kib mag gwogwo r+m+d+m, wöl+ij ñ+ñ aipam p+x p+lö, rön, höxöña.

Nöbö Diba iba p+rag wölub mönö i

²⁴ Weik ñ+gö God iñsö rola n+gm+dla.

Nuñ ñ+gö nugwid+x m+dañ, hö p+n b+reñ.

Mai ñ+gö pön, nuñ keir mil wä keiryöbö al+g m+id yöraku n+gañ,
nöbö mö hölul m+döl nuñwa m+dön, m+ ödöriö wahax p+ m+jöña.

²⁵ God Nöbö pañyöbö akwör. Nuñ an+iñ kömö p+m+da.

Nöbö Dib ana Jisas Krais nuñ an+iñ ñöx n+gön wöröxön öb+lör Nöbö aku,
nuñ maduar ör ila n+gön, m+d+ip duön,

wopik, mai, öim öim m+d+ib ör m+dön,

nuñ Nöbö mil wä al+g, Nöbö wä keiryöbö,

m+ Nöbö ölö, magal+g nugwid+ib Nöbö m+da.

Makwam, ib nuñwa öim öim yad+iñ b+l sö duañ.

Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

Repelesin

Jon nuŋ riḅ nugwön kai kītōŋa

¹ Nĩ Jon, God mabö ri nölĩḅ nōbö nuŋ i mĩdla. Mönö kai kītmiḁĩl pik, höḁ wöxnö nugwölim. God mabö nuŋwa ri nölmiḁöi nōbö mö bla, ñĩŋ ap agap apĩm womiöx wöxnö ñĩgön aku nugwiŋ, me rön, God nuŋ Jisas Kraiḱ nugwo yadĩm, nuŋ piöŋö ejol nuŋ aku yad abmĩn hön rĩmĩn, nĩ rĩḅa nuguma.

² Riḅa nugum aku, God mönö nuŋwa yadöŋ aku aipam, Jisas Kraiḱ mönö nuŋwa yadöŋ aku aipam nuguma aku, köp kĩ kai kītmiḁĩl.

³ Womiöx mĩda, ap agap apĩm riḅa nuguma aku magaliḱ ila ñĩgön riḁ duön diöna. Makwam, nōbö mö mönö kai kītmiḁĩl pik ñĩŋ keir māmāga bö nugwöŋ akuyöbö aipam, nōbö mö bli māmāga bö nugw yadĩŋ audiöx nugwöŋ akuyöbö aipam, God Mönö kĩ nugw pön mai rĩmĩjöŋ aku, God raŋ, wahax pōña.

Jon nōbö mö cöc akuyöbö mij sō mĩdim akuyöbö ñĩgö mönö yad nölōŋa

⁴ Nĩ Jon ñĩgö nōbö mö Esia Propins mögöriḅ ulmiḁö hörĩrör akuyöbö mij sō Kraiḱ cöc nuŋwa mĩḁöi akuyöbö, köp kĩ kai kītmiḁĩl.

God nuŋ weik mĩda, nuŋ maḁuar ör mĩḁōŋa, nuŋ mai öim öim mijön aku ñĩgö uliöxön, pĩ ri abön, nugwidĩx mĩḁaŋ, ñĩŋ tar mĩḁ ri ab gĩ mijōña. God aipam, inöma akuyöbö mij sō hogw rol kiŋ nuŋwa il yöra mĩḁöi bla aipam, ñĩgö uliöxön, pĩ ri abön, nugwidĩx mĩḁaŋ, ñĩŋ tar mĩḁ ri ab gĩ mijōña.

⁵ Jisas Kraiḱ, mönö wā aku rag duön, God riḱ yadöŋ mag akuyöbö akwör rön wöřöxön, ila ñĩgön öbilön, mögöriḅ piaku kiŋ mĩḁöi bla ñĩgö magaliḱ nugwidĩx mĩḁ aku, nuŋ kwo algör ñĩgö uliöxön, pĩ ri abön, nugwidĩx mĩḁaŋ, ñĩŋ tar mĩḁ ri ab gĩ mijōña.

Nuŋ anĩŋ madmag ñĩgön, hañ nuŋwa pinmĩn wöřöxön,
ap kib mag gwogwo rĩmĩḁöl pĩx keḁkeḁ aku öriḁ aba.

⁶ An Kiŋ dib Jisas Kraiḱ ram nuŋwa mĩḁön,

Nuö God höjöpāl ur nölĩḅ nōbö mö nuŋwa mĩḁöla.

Makwam, Jisas Kraiḱ, Nōbö mil wā aliḱ aku, Nōbö öliḱö ödöriö aku,
ib nuŋwa öim öim yadĩŋ möx ḁuaŋ!

Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

⁷ Makwam nugwi! Nuŋ mijöi wab i aliḱ haŋ,

nōbö mö mögöriḅ adadö piaku piaku magaliḱ nugwo wöxnö nugwōña.

Nōbö nugwo nugwo pĩlim bla aipam
nugwo wöxnö nugwōña.

Nugwo nugwön, nōbö mö mögöriḅ adadö magaliḱ,

pöḁpöḁ rĩmĩn aliö alölĩŋö, rön, liḅ pĩlan mĩ göj immijōña.

Mĩ, aiön maku!

Mag aliö akuyöbö aku mag waiö.

⁸ God Nōbö Dib öliḱö mag keiryöbö aliḱ mĩḁ Nōbö aku, magaliḱ riḅ mag akwör mĩḁ Nōbö aku, nuŋ weik mĩda, maḁuar mĩḁōŋa, mai öim öim mijōna. Nuŋ yada, “Nör rĩmön, ap bla magaliḱ ila ñĩgön mĩda. Nör rĩmön, ap bla magaliḱ yöm cĩnōḅ yöm cönĩŋö,” ra.

Jon r̄iḅa nugwōn Jisas nugwōḅa

⁹ N̄i haul ṽiṽa Jon, Kiṽ ana Jisas nōbō mō nuṽwa m̄dōn, mabō nuṽwa r̄i nōl̄iṽ, nōbō mō piaku an̄iṽ r̄i gwogwam r̄iṽ, r̄iḅ m̄ga nugwōin̄iṽ, r̄iḅyōx ḡiḅa al̄ig m̄dōn, nugwo rōbōxōlm̄iṽ, m̄i usūsōr rōn r̄im̄in dum̄ida. N̄i God Mōnō aku yad nōlōn, Jisas hōn mōnō wā an̄iṽ yad wōxnō n̄igōṽ mōnō m̄i aku yad nōlmōn, n̄i nag n̄igōn, pōn du rōbō wōdobōṽ mōgōr̄iḅ Patmos n̄igm̄a.

¹⁰ Rōbō wōdobōṽ mōgōr̄iḅ Patmos piaku m̄idmōn, Nōbō Diba wop nuṽ i, God Inōma nuṽ yuō n̄i kwo aja wōl̄im nuguḡirōn, hōglōm n̄i adō b̄il sō mōnō dib i, namag rōxg mōnō pōn yadōḅa,

¹¹ “Nagō ap agap̄im nugunō bla, kōp kai k̄itōn, nōbō mō taun dib hōr̄irōr akuyōbō m̄iṽ sō Kraiṽ cōc nuṽwa m̄idōi piaku, ṽigō kōp aku aban̄ duan̄. Epesas i, Simōna i, Pegamam i, Taiataira i, Sadis i, Piladelpia i, Leodisia i aban̄ duan̄,” me rōḅa.

¹² Mōnō mag aliō r̄im̄in nuguḡirōn, n̄i nōbō mōnō yadm̄id aku nugunō, rōn, hōuōiliō nugumōn, r̄ig gola pōn rim hōt̄ikō akuyōbō m̄iṽ sō m̄idōḅa.

¹³ Makwam hōt̄ikō mib̄il yōra n̄i nugumōn, nōbō ha i rōxḡiḅ nōbō i m̄idōḅa. Nuṽ wōl̄ij m̄ix̄il dib i yōm̄im̄in yōdp̄ilō kwol kwol nuṽwa pōrōbōḅa; r̄ig gol pōn rim amanō nag dib i p̄i ibōn yōd yōraku pisō p̄ix̄ n̄igōḅa.

¹⁴ Yōcmac nuṽ aku yōcmac panō nuṽ aku, hōn sipsip panō leia m̄id mag akuyōbō, mōnō m̄ijōi leia m̄id mag akuyōbō rōxg m̄idōḅa. Māmāg nuṽ aku, r̄in pin rōxg m̄idōḅa.

¹⁵ Yōd p̄ilō nuṽ aku, ap yōj ōl̄isō “bras” r̄im̄idōi aku urm̄in yōn b̄ickwai p̄ilm̄id mag akuyōbō rōxg m̄idōḅa. Mōnō nuṽ aku, rōbō hōj diba p̄inōn bu ḡiḡi r̄im̄id mag akuyōbō yadōḅa.

¹⁶ Imag m̄ir̄ix̄ p̄ilō nuṽ aku, gupō akuyōbō m̄iṽ sō p̄i ḡi m̄idōḅa. Yu m̄ix̄il ōl̄isō kwol kwol kap i ajmōla kul r̄i rōp̄in ḡi m̄idōḅa. Han̄aj māmāg yuō nuṽ aku, naiō mib̄il yōr̄ik pisō hōn, naiō ōl̄isō n̄igm̄id mag akuyōbō rōḅa.

¹⁷ N̄i nugwo nugwōn, yōdp̄ilō nuṽ il yōra hō p̄in mōdōmōdō p̄ilōn, nōbō mō wōrōxm̄in l̄id p̄il ḡi m̄id mag akuyōbō r̄ig m̄idma. Almōn, nuṽ imag m̄ir̄ix̄ p̄ilō nuṽ aku n̄i p̄i nugwōn yadōḅa, “Ipōxm̄ij̄inō! Nōr r̄imōn, ap bla magal̄ig ila n̄igōn m̄ida. Nōr r̄imōn, ap bla magal̄ig yōm c̄inōb yōm cōn̄iḅō,” ra.

¹⁸ N̄i m̄i Ōim Kōmō M̄id̄iḅ Nōbō aku. Hōd wōrōxma j̄i nugwō! Weik kōmō m̄idōn, ōim ōim kōmō m̄ij̄ina. N̄i ‘Wōrōx̄iḅ Mag’ aku nugwid̄ix̄ m̄idla. Nōbō mō wōrōxōn du ‘Rōnau Rama’ m̄idōi akuyōbō, n̄i ki wab aku p̄i ḡi m̄idōn, ‘Rōnau Rama’ kau aku aipam, nōbō mō ‘Rōnau Rama’ m̄idōi yōraku bla aipam nugwid̄ix̄ m̄idla. N̄i uba rōdmōn ṽiṽ kwo algōr kōmō diōḅa.

¹⁹ “Makwam, ap agap̄im nugum̄idlō aku kōpa kai k̄itō. Weik r̄im̄ida akuyōbō nugwōn, mai cōn akuyōbō nugwōn, magal̄ig kōp bō kai k̄itō.

²⁰ Ap nugum̄idlō piaku mōnō il aku aliō m̄ida: gol pōn rim hōt̄ikō akuyōbō m̄iṽ sō nugum̄idlō piaku, nōbō mō mōgōr̄iḅ hōr̄irōr akuyōbō m̄iṽ sō Kraiṽ cōc nuṽwa m̄idōi akuyōbō nugum̄idlō maku. Gupō akuyōbō m̄iṽ sō imag m̄ir̄ix̄ p̄ilō na rola nugum̄idlō piaku, ejol cōc akuyōbō m̄iṽ sō nugwid̄ix̄ m̄idōi akuyōbō nugulan̄ō,” rōḅa.

2

Krais nöbö mö nuŋwa Epesas mɪdmɪdöi blaku mönö yad nölib

¹ “Makwam taun dib Epesas Krais nöbö mö nuŋwa mɪdöi akuyöbö, ejola ñigö nugwidɪx mɪd aku mönö nugwo köp kai kitön yajinö:

‘Nöbö gupö akuyöbö mij sô imag mɪrɪx pilö nuŋ adö pɪ girön, gol pön rim hötikö akuyöbö mij sô mibɪl yöra yönmɪd Nöbö aku, Epesas cöca Krais nöbö mö nuŋwa nugwidɪx mɪd ejola, nagö mönö kɪ yad abmɪda.

² Nuŋ yada,

“Ñiŋ rɪg rɪmɪdöi mag aku nɪ mödö nugula. Ñiŋ ipitölöi, mabö ususör rön amɪn rɪp dumɪdöi aku nɪ mödö nugula. Nöbö mö rɪ gwogwam rɪmɪdöi akuyöbö ñiŋ nugum, ñigö wä röl. Nöbö Jisas mönö wä pön dub nöbö mɪdölɪŋö, rön, inakmönö hörön yadmɪdöi akuyöbö ñiŋ nugw ri abön hölul rɪmɪdöia.

³ Nɪ nugw pön mönö na yad nölmɪn ñigö ömörö pɪ nölm, ñiŋ nɪg duölöi, ipitölöi, nɪ pɪsɪŋ cɪrɪp gör mɪdöi aku, nɪ wä ra.

⁴ “Jɪ nɪ mönö i mɪda. Ñiŋ höd nɪ pɪsɪŋ cɪrɪpön madmag ödöriö nɪgmɪdim mag aku pön du pikai abim?

⁵ Ñiŋ höd nɪ madmag nɪgön, rɪ ri abmɪdöi mag wä aku, an pödpöd rön röböxnɪŋö, rön, höuöl höd rɪg mɪd ri ab gɪ mɪdmɪdöi mag akuyöbö iswob alɪg mijöña. Nöi mijön aku, nɪ hön hötikö ñiŋa pɪ gɪ du pɪna.

⁶ “Jɪ mag i rɪmɪdöi aku, nɪ wä ra. Nöbö mö ñiŋ nöbö Nikolas inakmönö hör yad nölm yönmɪd mönö aku pön, mag gwogwo rɪmɪdim nɪ wä röl aku, ñigö kwo algör wä röl.

⁷ “Ñiŋ nöbö mö rɪmɪj möla mijön bla, God Inöma nuŋ Krais nöbö mö nuŋwa mɪdöi mögörib hör adadö piaku ñigö rɪg yadmɪd mönö kɪ audiöx nugw ri aböña.

Nöbö mö ömörö pön, rɪb mɪga yöxölön, nɪ cɪrɪp gör mijöñ bla, wop pörɪba hön aku nɪ ñigö yadmön, bɪ römö mag kömö öim mɪdɪb God möriwö wä nuŋwa bɪl sô wöl gɪ mɪd aku pön nɪmöñɪŋö,” rö, rö.

Krais nöbö mö nuŋwa Simöna mɪdmɪdöi blaku mönö yad nölib

⁸ “Makwam taun dib Simöna Krais nöbö mö nuŋwa mɪdöi akuyöbö, ejola ñigö nugwidɪx mɪd aku mönö nugwo köp kai kitön yajinö:

‘Nuŋ rɪmɪn, ap akuyöbö magalɪg ila nɪgön mɪd Nöbö aku; nuŋ rɪmɪn, ap akuyöbö magalɪg yöm cɪnöb yöm cön Nöbö aku; nuŋ wöröxön höbkal öbilöŋ Nöbö aku, Simöna cöca Krais nöbö mö nuŋwa nugwidɪx mɪd ejola, nagö mönö kɪ yad abmɪda.

⁹ Nuŋ yada,

“Nɪ nugula, nöbö mö bli, an God nöbö mö ödöriö mɪdölɪŋö, rɪmɪdöia, jɪ Seten höjöpalɪb ram nuŋwa mɪdön, ñigö yad mönö nɪg gir mɪdöia. Ömörö ñigö pödpödiö mɪd akuyöbö, nɪ kwo algör nugula. Ñiŋ nöbö mö lɪblɪb mɪdö bla mɪdöia, jɪ nɪ nugula God mämäg il röl nuŋwa ñiŋ rɪb nöbö mö ödöriö mɪdöia.

¹⁰ Ñiŋ ömörö pɪba rɪmɪdöi aku, rɪb diba yöxmɪjeñ. Nugwi! Womiöx mɪda, ñiŋ Krais cɪrɪp ri aböiŋönö pɪn bɪcöñɪŋö, rön, kɪjaki ran, ñigö bli pɪ nag nɪgöña. Wop akuyöbö ragpɪd sô ñigö mɪ rɪ gwogwam rön ömörö nölm gir mijöña. Jɪ ñigö mag kai rön anadö pɪl pal nɪgɪba rɪmɪjöñ aku, rɪb diba

yöx nugumijeñ. Nî cîrîp gör mîdîŋ pîl pal nîgmîjõñ aku, ñîgõ usan kömö öim mîdîb mea nöina.

¹¹ Ñîŋ nöbö mö rîmîj möla mîjõn bla, God Inöma nuŋ Krais nöbö mö nuŋwa mîdõï mögõrîb hör adadõ piaku ñîgõ rîg yadmîd mönõ kî audiõx nugw ri abõña.

Seten nuŋ ñîgõ mî usüsör rön pön pîxîp duba cõn aku, jî nöbö mö nî cîrîp gör mîjõñ akuyõbö, õlîŋ hõb dîba pön wõrõxmâ akuyõbö iswob wõrõxeñîjõ,” rõ,’ rõ.

Krais nöbö mö nuŋwa Pegamam mîdmîdõï blaku mönõ yad nõiîb

¹² “Makwam taun dîb Pegamam Krais nöbö mö nuŋwa mîdõï akuyõbö, ejola ñîgõ nugwidîx mîd aku mönõ nugwo köp kai kîtõn yajîñõ:

‘Nöbö yu mîxîl õlîsõ nuŋwa kwol kwol ñîrõ ñîrõ mîd Nöbö aku, Pegamam cõca Krais nöbö mö nuŋwa nugwidîx mîd ejola, nagõ mönõ kî yad abmîda.

¹³ Nuŋ yada,

“Nî nugula, ñîŋ õliõxõn amîn mîdõia. Nöbö mö mögõrîb ñîŋa mîdõï mîbîl yõra, Seten nuŋ kîŋ rõxgõb nugwidîx mîda. Jî ñîŋ mönõ na nugw pî ri abõn, nî cîrîp ri ab gîr mîdõia. Mögõrîb Seten nugwidîx mîd yõraku, Adipas mönõ wâ na aku nöbö mö akuyõbö ñîgõ yad nõi mîdmîn, nugwo pîl pal nîgmâ, jî ñîŋ nî rõböxõlim.

¹⁴ Makwam mönõ bli mîda. Nöbö mö ñîŋ bli, Belam mönõ rîg yad nõi mîdõŋ mag akuyõbö yad nõi mîdõia. Nöbö Belam aku, Belak nugwo rîmîj urõŋ mönõ, Belak nuŋ du Isrel nöbö mö bla ñîgõ pön pîxîp dumîn, ñîŋ nî rõböxõn, ap nîmîb hör ap god inakmõnõ bla pal hõjõpal ur nõi mîdmâ aku nîmmîdmâ. Belak Isrel nöbö mö ñîgõ yadmîn, ñîŋ mö kib nöbö kib rîmîdmâ.

¹⁵ Isrel nöbö mö maduar rîmîdim mag akuyõbö, ñîŋ bli nöbö Nikolas inakmõnõ nuŋ aku pön, mag gwogwo rîm dumîda.

¹⁶ Makwam, ap kib mag gwogwo rîmîdõï mag aku, põdpõd rîmîn aliõ alõlîŋõ, rön, rõböxõña. Akuyõbö aleñ aku, nî yadkap rîmgõr hõn, yu mîxîl õlîsõ ajmõl nî bõ hörõpîn aku pön, nöbö mö almîdõï akuyõbö pîsan nuõ nuõ pina.

¹⁷ Ñîŋ nöbö mö rîmîj möla mîjõn bla, God Inöma nuŋ Krais nöbö mö nuŋwa mîdõï mögõrîb hör adadõ piaku ñîgõ rîg yadmîd mönõ kî audiõx nugw ri abõña.

Seten nuŋ ñîgõ mî usüsör rön pön pîxîp duba cõn aku, jî nöbö mö nî cîrîp gör mîjõñ akuyõbö, ap mana umadim ap aku nî ñîgõ bli nõi mõi nîmõña. Nî algõr ñîgõ rîg age hörîrõr nöina. Rîg nõi adõ blaku îb yõŋyõbö kîtõn hörîrõr paŋ paŋ nõi mõi, nöbö mö põi piakwõr nugwõñîjõ,” rõ,’ rõ.

Krais nöbö mö nuŋwa Taiataira mîdmîdõï blaku mönõ yad nõiîb

¹⁸ “Makwam taun dîb Taiataira Krais nöbö mö nuŋwa mîdõï akuyõbö, ejola ñîgõ nugwidîx mîd aku mönõ nugwo köp kai kîtõn yajîñõ:

‘God Ha nuŋwa, māmāg yuõ nuŋwa rîn pin rõxg mîdmîn nugugîrõn, yõdpîlõ nuŋwa, yõj bras rîmîdõï aku urmîn yõn bîckwai pîlmîd mag akuyõbö rîg mîd Nöbö aku, Taiataira cõca Krais nöbö mö nuŋwa nugwidîx mîd ejola, nagõ mönõ kî yad abmîda.

19 Nun yada,

“Ñiŋ riŋ riŋmɪdɔi mag aku ni mɔdɔ nugula. Ni madmag niŋɔn, nɔbɔ mɔ bla niŋɔ aipam madmag niŋɔn, ususɔr rɔn mabɔ na ri ŋɔr mɪdɔi aku, ni mɔdɔ nugula. Haul nɔbɔ mɔlɔu nɔbɔ piaku nuɔ nuɔ pi ɔsɔs ri ri abɔn, ri nɔlɔn, ɔmɔrɔ pɔn ɔliɔxɔn amɪn mɪdɔn riɔ mɪŋa yɔxmɪdɔi aku, ni mɔdɔ nugula. Almɪdɔi aku, hɔd ulul riŋmɪdɔia, ji weik mɪ uplɔb riŋmɪdɔi aku, ni mɔdɔ nugula.

20 Ji mɔnɔ i mɪda. Mɔ Jesebel aku yad abɔlɔi. Mɔnɔ inakmɔnɔ hɔrɔn, ni God mɔnɔ yad nɔlɔb mɔ i mɪdlɔ ra. Nɔbɔ mɔ ni nugw pɔi akuyɔbɔ, niŋɔ inakmɔnɔ hɔr yad nɔlɔn, pɔn pɪxɪp dumɪn, niŋ ni rɔbɔxɔn, mɔ kib nɔbɔ kib riŋmɪdɔia. Nun niŋɔ yadɪm, ap niŋmɔb god inakmɔnɔ hɔr ap akuyɔbɔ pal hɔjɔpal ur nɔlmɪdɔi ap akuyɔbɔ niŋmmɪdɔia.

21 Nun mag gwogwo aku rɔbɔxɔn mɪd ri ab ŋi mɪjɔnɪŋɔnɔ wɔhɔ, rɔn, nugugu mɪd wɔhɔ nugwɔn rɔbɔxla.

22 Aliɔ al aku ni nugwo ɔbɔni rol yɔraku abmɔn, nugwo ap diba ran, mɪ ɔliŋ hɔb diba pɔna. Nɔbɔ nun pɪsan mag yɔnmɪdɔi piaku, ap kib mag gwogwo riŋmɪdɔl aku, pɔdpɔd riŋmɪn aliɔ alɔliŋɔ, rɔn, rɔbɔxɛni aku, niŋɔ kwo algɔr riŋmɔn, ap diba ran, mɪ ɔliŋ hɔb diba pɔna.

23 Nɔbɔ mɔ nugwo mai dumɪdɔi piaku niŋɔ mɔdonwadɔ pɪl pal niŋ mɪjɪn aku, nɔbɔ mɔ ni cɔc mɔgɔrɪɔ hɔrɪrɔr mɪdɔi piaku, ni nugw ri abɔn nugwɔna, ni nɔbɔ mɔ riɔ madmag yuɔrɪɔ niŋ bɔ nugw ri abɔn, magalɪŋ riŋ riŋmɪdɔi akuyɔbɔ nugw ri abɔn, niŋɔ paŋ paŋ mag aliɔ akwɔr painɔ nɔina.

24 Niŋ Taiataira nɔbɔ mɔ bli, mɔ aku mɔnɔ gwogwo yad nɔl mɔnɔ aku yɔxmɪdɔlɔi; Seten mɔnɔ gwogwo il me riŋmɪdɔi mɔnɔ aku nugw pɔlɔi. Makwam, ni niŋɔ ɔmɔrɔ pɪbɔ mɔnɔ bli yadɔin.

25 Ni nugw pɔn cɪrɪp ri abmɪdɔi mag aku pi cɪcɪ niŋ ŋi mɪdɪŋ mɪdɪŋ, mai ni ina!

26 Nɔbɔ mɔ ni cɪrɪp ri abɔn mɪdɪp duɔn, ɔmɔrɔ pɔn ni rɔbɔxɛni akuyɔbɔ, ni niŋɔ yadmɔn, nɔbɔ mɔ mɔgɔrɪɔ hɔrɪrɔr akuyɔbɔ nugwidɪx mɪjɔna.

27 Aku agapɪm: Acɔ mɔnɔ i ni yadɔn yadɔŋa,

‘Ni yadmɔn, ain yɔd i pɔn,

wi yɔj bla pal bɔr abmɪdɔi mag akuyɔbɔ,

nɔbɔ mɔ mɔgɔrɪɔ hɔrɪrɔr akuyɔbɔ

mɪ ɔliɔsɔ diba rɔdɔn niŋɔ nugwidɪx mɪjɔnɪŋɔ,’ rɔŋa.

28 Nɔbɔ mɔ ni cɪrɪp ri abɔn mɪdɪp duɔn, ɔmɔrɔ pɔn ni rɔbɔxɛni akuyɔbɔ, ruɔ lɔubi riŋmɔ gupɔ pogulɔd wɔ wɔl hɔm nugwɔi aku niŋɔ nɔiɔna.

29 Niŋ nɔbɔ mɔ riŋmɪj mɔla mɪjɔn bla, God Inɔma nun Krai nɔbɔ mɔ nuŋwa mɪdɔi mɔgɔrɪɔ hɔr adadɔ piaku niŋɔ riŋ yadmɪd mɔnɔ ki audiɔx nugw ri abɔnɔ,” rɔ,” rɔ.

3

Krais nɔbɔ mɔ nuŋwa Sadis mɪdmɪdɔi blaku mɔnɔ yad nɔlɔb

1 “Makwam taun dib Sadis Krais nɔbɔ mɔ nuŋwa mɪdɔi akuyɔbɔ, ejola niŋɔ nugwidɪx mɪd aku mɔnɔ nugwo kɔp kai kiɔn yajɪnɔ:

‘God Inöma akuyöbö mij sö, gupö akuyöbö mij sö pɪ gɪ mɪd Nöbö aku, Sadis cöca Krais nöbö mö nuɲwa nugwidɪx mɪd ejola, nagö mönö kɪ yad abmɪda.

Nuɲ yada,

“Ñɪɲ rɪg rɪmɪdöi mag aku nɪ mödö nugula. Nöbö mö akuyöbö ñɪgö nugwön nugwöla ñɪɲ kömö mɪdön nɪ mai dumɪdöia, jɪ ñɪɲ aɲadö wöröxön nɪ mai duölöi.

² God mönö rɪg yadmɪd akuyöbö rɪp duön, mibɪl yöra röböxöi aku, God nugumɪn wä röi. Makwam, inɪmö ua hölɪmmɪdöi aku öbɪlöña. Kömö mag ñɪɲa aɲadö wöröxɪba rɪmɪd aku rɪ ri abɪɲ, ölisö pɪlaɲ.

³ Krais mönö wä aku yad nölm nugwöi aku, nugw pɪ cɪcɪ nɪgön, ap kib mag gwogwo rɪmɪdöi aku, pödpöd rɪmɪn alio alölɪɲö, rön, röböxön, Krais mönö wä aku rɪg yadmɪd mag akuyöbö cöña. Inɪmö ua hölɪmmɪdöi aku öbɪleñ aku, nɪ nöbö ap kib pɪb bla nugugu mɪdɪm hölöi mag akuyöbö alɪp hömön, nugwön pɪlɪx cöña.

⁴ Jɪ ñɪɲ Sadis nöbö mö piaku bli wölɪj ñɪɲa rɪm pɪx pɪlöi; mönö wä na nugw pön, rɪg yad mag akuyöbö akwör rɪ gɪr mɪdöi aku mɪ, ñɪɲ wölɪj leia röböñ nɪ pɪsaɲ yönmɪɲɪɲa.

⁵ Nöbö mö ömörö pön, ususör rön, nɪ nugw pɪ gö nɪgön, cɪrɪp gör mɪdɪɲ diön piaku, nɪ ñɪgö kwo algör wölɪj lei wä aku yöm nöina. Ib ñɪɲa nöbö mö öim kömö mɪdɪb köp rogw mɪdö bö kai kɪt gɪm mɪd aku, örɪx aböin wöhö. Acö na aipam, ejol nuɲ bla aipam nugugu mɪdɪɲ nugugɪrön, nöbö mö na mɪdöɲö, rön, wöxnö yajɪna.

⁶ Ñɪɲ nöbö mö rɪmɪj möla mɪjön bla, God Inöma nuɲ Krais nöbö mö nuɲwa mɪdöi mögöriɪb öi adadö piaku ñɪgö rɪg yadmɪd mönö kɪ audiöx nugw ri aböñɪɲö,” rö,’ rö.

Krais nöbö mö nuɲwa Piladelpia mɪdmɪdöi blaku mönö yad nöliɪb

⁷ “Makwam taun dib Piladelpia Krais nöbö mö nuɲwa mɪdöi akuyöbö, ejola ñɪgö nugwidɪx mɪd aku mönö nugwo köp kai kɪtön yajɪnö:

‘Nöbö Lei aku; mönö mɪ ödöriö yadmɪd Nöbö aku; kɪɲ Depid kɪ wab höd pɪ gɪ mɪdmɪd kɪ wab akwör wopik pɪ gɪ mɪd Nöbö aku, uba rödaɲ, nöbö mö bli uba wölɪb maga mɪdöl; jɪ uba wöl nölaɲ, nöbö mö bli rödɪb maga mɪdöl. Nöbö akwör Piladelpia cöca Krais nöbö mö nuɲwa nugwidɪx mɪd ejola, nagö mönö kɪ yad abmɪda.

⁸ Nuɲ yada,

“Ñɪɲ rɪg rɪmɪdöi mag aku nɪ mödö nugula. Ñɪɲ nöbö mö mɪga mɪdölöi, jɪ mönö na nugw pɪ gö nɪgön, nöbö mö mibɪla ñɪɲ nöbö mö na mɪdöi aku wöxnö yad nölmɪdöia. Makwam, ñɪgö uba rödmön, nöbö mö bli wöl nöliɪb maga mɪdöl.

⁹ Nöbö mö bli, an God nöbö mö ödöriö mɪdölɪɲö, rɪmɪdöia, jɪ Seten höjöpalɪb ram nuɲwa mɪdöia. Makwam, nɪ ñɪgö rɪmön, ñɪɲ magalɪg du yödɪpöl ñɪɲ il yöra höxmax yuön, iröpa ubɪlön, nɪ ñɪgö madmag nɪgmɪdla aku nugwɪɲ.

¹⁰ Ñɪgö rɪ gwogwam rɪmɪdöia, jɪ nɪ rɪg yadmɪdɪl mag akuyöbö akwör rön, rɪb mɪga yöxölim, ususör rön, mabö na rɪ gör mɪdöi aku mɪ, nöbö mö

3:3: Mat 24:43-44; 1Tes 5:2; Rep 2:5; 16:15 3:4: Jud 23 3:5: Eks 32:32-33; Mat 10:32; Luk 12:8

3:7: Ais 22:22 3:8: 1Kor 16:9 3:9: Ais 45:14; 49:23; 60:14; Rep 2:9 3:10: Luk 21:19; 2Tim

mögörɪb il kɪ hör adadö akuyöbö, nɪ cɪrɪp gɪ mɪjõñɪjõnõ nɪ røbõxõñɪjõ, rõn, ñɪgõ magalɪg õmörõ nõin wop aku, ñɪgõ aipam nõlõin.

¹¹ Womiõx mɪda ina. Mõnõ wã na nugw põi aku, nugw pɪ gõ ñɪgõn, nɪ cɪrɪp gör mɪdɪn, kõmõ õim mɪdɪb usanj wab aku ñɪgõ nõinõ, rɪl aku, nõbö mö bli um pɪn põn dueñɪm.

¹² Nõbö mö yõn God Mõnõ rɪg yadmɪd mag akuyöbö ran, nugwo rɪ gwogwam rɪn, rɪb mɪga yõx nugwen, God Mõnõ rɪg yadmɪd mag aliõ akwör rɪp duõn, nɪ cɪrɪp gör mɪjõn aku, nɪ nugwo rɪmõn, God na höjõpalɪb ram aku padõ dib i røxg mɪjõna. Nun õim õim God höjõpalɪb ram aku ram mõi yuõ kwo mɪdõn rɪnadõ røu duen. Nɪ mɪxɪñ nunwa, God na ib nun aku aipam kai kɪtõn, God na taun dib nunwa Jerusalem yonjyöbö adõx yöd røul adõ kau sebõ hõn taun dib aku ib aku aipam kai kɪtõn, ib nɪ yonjyöbö aku aipam kai kɪtõn cɪna.

¹³ Ñɪn nõbö mö rɪmɪj mõi la mɪjõn bla, God Inõma nun Krais nõbö mö nunwa mɪdõi mögörɪb hör adadõ piaku ñɪgõ rɪg yadmɪd mõnõ kɪ audiõx nugw rɪ abõñɪjõ, ”rõ, ’rõ.

Krais nõbö mö nunwa Leodisia mɪdmɪdõi blaku mõnõ yad nõlɪb

¹⁴ “Makwam taun dib Leodisia Krais nõbö mö nunwa mɪdõi akuyöbö, ejola ñɪgõ nugwidɪx mɪd aku mõnõ nugwo kõp kai kɪtõn yajɪnõ:

‘Nõbö ib nunwa “Mag Aliõ Akuyöbö Cõn” Nõbö aku; Nõbö, God nun yadmɪ, ap bla magalɪg rɪ ñɪgõn Nõbö aku; Nõbö nun God rɪg yadmɪd mag akuyöbö akwör rõn, mõnõ wã aku põn du õdõriõ akwör yad nõlmɪd Nõbö aku, Leodisia cõca Krais nõbö mö nunwa nugwidɪx mɪd ejola, nagõ mõnõ kɪ yad abmɪda.

¹⁵⁻¹⁶ Nun yada,

“Ñɪn rɪg rɪmɪdõi mag aku nɪ mödõ nugula. Nɪ mɪ anadõ cɪr põi; nɪ mɪ anadõ røbõxõlõi. Mõnõ wã na aku anadõ nugw põn, rɪg yadmɪd mag akwör cõñɪjõnõ anadõ røbõxõñ aku waiar! Nɪ rorol sõ rɪbyõx nugumɪdõi aku, ñɪgõ höjõx abna.

¹⁷ Ñɪn yadmɪdõia, ‘An rɪb nõbö mö mɪd rɪ abmɪdõla; ap ana mɪga mɪda; ap i met wõi, ’rɪmɪdõia, jɪ ñɪn nõbö mö mölyöbö røxg mɪdõia; ñɪn nõbö mö lɪblɪb mɪdõ bla mɪdõia; ñɪn nõbö mö ap mɪdõl mɪdõ bla mɪdõia; ñɪn nõbö mö māmāg we mɪdõia; ñɪn magör mɪdõia. Jɪ ñɪn keir nugwõi.

¹⁸ Makwam ñɪgõ mõnõ yadɪba rɪmɪdɪl kɪ nugw rɪ abõn, mag aliõ akwör cõña. Nõbö mö lɪblɪb mɪdõ bla mɪdõi aku, nɪ hõn rɪg gol na urmõn yõnõn bɪcep rɪb rɪba alɪg mɪdõl aku wobõn, rɪb nõbö mö mɪjõña. Magör mɪdõi aku, nõbö mö nugwɪn möigw yõxbã maga ra aku, nɪ hõn wõiɪ lei i wobõn yõmõña. Māmāga ix nugwõi aku, nɪ hõn māmāga pɪrɪb ap i wobõn pɪlɪn, māmāga we wõi aku ix nugwõi.

¹⁹ Nõbö mö ñɪgõ madmag ñɪgmɪdɪl akuyöbö rɪ gwogwam rɪmɪjõn aku, ñɪgõ røbõxõin; mɪd rɪ abɪn, me rõn, õmörõ nõlõn mõnõ nõlmɪdla. Makwam, ñɪn rɪb õlɪsõ yõxõn, ap kib mag gwogwo rɪmɪdõi aku, pödöp rɪmɪn aliõ alõlɪjõ, rõn, anadõ røbõxõn mɪd rɪ abõña.

²⁰ Nugwi! Nɪ hõn, rɪnadõ bö mɪdõn, ubalɪja pal gigu rɪ gɪr pøx mɪdla. Nõbö mö kai mõnõ na nugwõn uba røjõn aku, nɪ ram mõi nunwa duõn, nun pɪsan ap nɪmõn ñɪgõ pañör mɪjnɪja.

²¹ Seten nî òmörö diba pî nölön wop aku, Acö na mönö nuŋ aku rëbëxölîm; rîg yadön mag akwör rîp duön mönö, Acö pîsaŋ hogw rol kiŋ nuŋwa rola römîdîma. Mag aliö akuyöbö, nöbö mö Seten ñîgö òmörö nölîmî, mönö wä na aku rëbëxeñ, nî cîrîp gör mîjôn akuyöbö, ñîgö yad pön hön nî pîsaŋ hogw rol kiŋ na rola römîjîŋîja.

²² Ñîŋ nöbö mö rîmîj möla mîjôn bla, God Inöma nuŋ Kraîs nöbö mö nuŋwa mîdöi mögörib hör adadö piaku ñîgö rîg yadmîd mönö kî audiöx nugw ri aböñîŋö, ”rö, ’rö, ” rëŋa.

4

¹ Mönö kai kîtmîdla aku rîb nugup duön, iswob rîba nugwön nugumön, God mögörib adöx yöd röul adö kau sô yöraku uba röd gî mîdöŋa. Höd namag rôxg yadmîŋ nugum aku, iswob yadön nî yadöŋa, ”Bli yörîk wölö, ap mai rîg cön akuyöbö akwör nagö yabunö” rëŋa.

² Aliö rîmîŋ nugugîrön, God Inöma nuŋ hön nî aja wölöŋa nugwön nî nugumön, adöx yöd röul adö kau sô yöraku nöbö i hogw rol kiŋ rola römîd gî mîdöŋa.

³ Yöraku römîd gî mîdöŋ Nöbö aku mila alîg mîdöŋa; rîg jaspâ aipam rîg kanîlian aipam leia rîg mila abmîd mag akuyöbö alîg mîdöŋa. Nöbö hogw rol kiŋa römîd gî mîdöŋ yöraku, sibeñ aibeña nugwo wob yuö nîg gî mîdîm, rîg emral rôxg yön sîgîñ aîgîña römâlön cöröx cöröx gî mîdöŋa.

⁴ Hogw rol kiŋ aku mîbîl bö mîdmîŋ nugugîrön, hogw rol kiŋ akuyöbö padokwo padök panyöbö i höuöiliö agñîŋ bö (24) ragö îla nîg gwogwäbö rîmä. Yöy nöbö akuyöbö padokwo padök panyöbö i höuöiliö agñîŋ bö (24) bla wölîj leia yömön, rîg gol pön rim usaŋ wab akuyöbö hörîrör nîgön, hogw rol kiŋ piaku rola römîd gî mîdmâ.

⁵ Nöbö hogw rol kiŋ mîbîl bö römîd gî mîdöŋ yöraku yöbö, añîgölö ñîr gîrön, gunîm gîgu rîm pî mîlkapa nîgîm duöŋa. Hogw rol kiŋ îl yöraku hötîkö akuyöbö mîj sô yönön mîl ab gî mîdöŋa. Hötîkö piaku mî, God Inöma akuyöbö mîj sô nuŋ bla mîdöi maku.

⁶ Nöbö hogw rol kiŋ mîbîl bö römîd gî mîdöŋ îl yöra, unan rîg aku glas rôxg cöröx cöröx gî mîdöŋa. Hogw rol kiŋ aku ap kömö mös mös ragö îla nîg gwogwäbö rîmä. Ap piaku mämäga mîga akwör höglöm adö mîdîm, îbön adö mîdöŋa.

⁷ Ap kömö piaku, i laiön rôxg mîdöŋa, i hön kau nöböŋîŋ rôxg mîdöŋa, i nöbö haŋaj mämäg yuö rôxg mîdöŋa, i yöur du upîc mîxîla rîg mîd akuyöbö mîdöŋa.

⁸ Makwam ap kömö mös mös piaku magalîg upîc akuyöbö îŋösu sô mîdöŋa. Mämäga mîga akwör mîxîña magalîg mîdöŋa. Mämäga upîc mo bla aipam mîdöŋa. Makwam mîl pîxmag yuö wopala yadön mîd gîr yadmîdöia,

“NUŊ NÖBÖ LEI GUDOGUDÖ! “NUŊ NÖBÖ LEI GUDOGUDÖ! “NUŊ NÖBÖ LEI GUDOGUDÖ! GOD NÖBÖ DIB ÖLISÖ KEIRYÖBÖ ÖDÖRIÖ! NUŊ AP RÖLÎB I MÎDÖL! AGAP APÎM CÎNÖB, CÖNA! NUŊ MADUAR ÎB HÖR I MÎDMÎDA, NUŊ WEIK MÎDA, NUŊ MAI ÖÎM ÖÎM MÎJÖNÎJÖ!”
rîmîdöia.

⁹ Makwam ap kōmō mōs mōs piaku, Õim òim kōmō mījōn Nōbō aku hogw rol kiŋ rola rōm+d g+ m+d Nōbō aku, nuŋ Nōbō wā keiryōbō m+dō, rōn, nugwo ri ablaŋe r+ g+rōn, ib mīl nuŋwa ałıg yadm+n b+l sō dum+n nugug+rōn,

¹⁰ yōj nōbō akuyōbō padokwo padōk paŋyōbō i hōuōiliō agñ+ŋ bō (24) bla, Nōbō hogw rol kiŋ mib+l bō rōm+d g+ m+d il yōra hōxmax yuōn, òim òim kōmō mījōn Nōbō aku nugwo ri abō r+ g+rōn, ib nuŋwa yadm+n b+l sō dum+da. Usaŋ ñ+ŋ me bla p+ òrōu nuŋ m+d yōra ñgōn, yadm+dōia,

¹¹ “God Nōbō Dib an!

Nōbō mō piaku magalıg,

naŋ Nōbō dib keiryōbō òdōriō, me rōn,

ib nagō yad+ŋ adōx sō duaŋ.

Nōbō mō piaku magalıg,

naŋ Nōbō waiō keiryōbō òdōriō, me rōn,

ib nagō yad+ŋ b+l sō duaŋ.

Nōbō mō piaku magalıg,

naŋ Nōbō òł+sō keiryōbō òdōriō, me rōn,

ib nagō yad+ŋ mōx sō duaŋ.

Naŋōr ap akuyōbō magalıg r+ ñgmō.

Naŋōr yadman, nōbō mō m+dīm, ap bla magalıg m+dō,” r+m+dōia.

5

Jon kōp nag ñıg g+ib i nugwōŋa

¹ Makwam r+ib nugup duōn nugumōn, hogw rol kiŋ mib+l bō rōm+d g+ m+dōŋ Nōbō aku, kōp rogw dib i r+ib adōi adōi nag ñıg g+ib imag m+r+x p+la p+ g+ m+dōŋa. Kōp aku, r+ŋadō adō bla kai kītōn, yuadō kai kītōn r+mā. Makwam r+ib òdōi òdōi wobōn, nag hōr+rōr akuyōbō m+j sō ñıg ri abmā.

² Makwam n+ nugumōn, God ejol òł+sō òdōriō i wō diba rōn yadōŋa, “Nōbō mō kaim nag ñıgim kōp rogw m+dō k+ p+ yauōn owa?” rōŋa.

³ Aliō rōŋ aku, j+ adōx sō aipam, mōgōr+ib m+grō k+ aipam, mōgō yuō bō aipam, nōbō mō kōp aku nag r+iba rōdōn yaubā i m+dōlōŋ.

⁴ Adōx sō aipam, mōgōr+ib m+grō k+ aipam, mōgō yuō bō aipam, nōbō mō kōp aku nag r+iba rōdōn yaubā nōbō i hōlu nugwōlim aku, n+ m+ òdōriō ògwō yōxōn im g+r m+dma.

⁵ J+ yōj nōbō piaku nōbō i n+ yadōŋa, “Nagō imm+j+nō. Nugwō! Laiōn Juda yōbō aku kiŋ Depid yōx+m yōx+p hōuōilmel r+m, nugwo yōx pōn hōmā. Nuŋ kwolmal nuŋ aku r+ib+x abōŋ aku m+, kōp aku nag r+iba rōdōn yaub maga rō,” rōŋa.

Jon nuŋ Sipsip Ha nugwōŋa

⁶ Aliō r+m+n nugug+rōn nugumōn, Sipsip Ha p+l pal ñıg+m wōrōxōn òb+lōŋ i, hogw rol kiŋ mib+l yōbō m+dōŋa. Igwō sō ap kōmō aipam, yōj nōbō bla aipam, hōr r+ib gwogwābō r+g m+dma. Sipsip Ha aku aj akuyōbō m+j sō m+dīm, māmāga akuyōbō m+j sō m+dōŋa. Māmāg akuyōbō m+j sō m+dōŋ mōnō il aku, God nuŋ İnōm nuŋ akuyōbō m+j sō bla abm+n, mōgōr+ib piaku magalıg hōr+rōr dumā.

⁷ Sipsip Ha aku nuŋ Nōbō hogw rol kiŋ rōm+d g+ m+dōŋ il yōra duōn, kōp imag m+r+x p+lō nuŋ adō p+ g+ m+dōŋ aku pōŋa.

⁸ Nuŋ pɪmɪn nugugɪrɔn, ap kɔmɔ mɔs mɔs aipam, yɔj nɔbɔ akuyɔbɔ padokwo padɔk paŋyɔbɔ i hɔuɔiliɔ agɪɪ bɔ (24) aipam hɔn, Sipsip Ha mɪdɔŋ yɔra hɔxmax yumä. Mɔnɔ pɪ nuɔm nɪgɪb nɔbɔ bla ñɪɪ ap bɪyɔj rɔxgɪb bla hɔrɪrɔr pɔn, rɪg gol pɔn rɪm kwosɔ me bla hɔrɪrɔr pɪ gɪ mɪdmä. Kwosɔ pɪ gɪ mɪdim mɔl piaku, ap urmɪn yɔn hauba nɪgɔn cɪpip hɔlɪɪ wä hɔmɪd mag akuyɔbɔ, aja wɔl gɪ mɪdɔŋa. Ap God nugwo urmɪn yɔnɔn cɪpip hɔlɪɪ wä hɔmɪd aku, God nɔbɔ mɔ nuŋ bla ñɪɪ nugwo hɔjɔpalmɪdɔi aku.

⁹ Makwam ñɪɪ wopal yonjɔbɔ i yadɔn yadmä,

“Nagɔ pɪl pal nɪgɪm,

hañ nagɔ pɪnmɪn,

nɔbɔ mɔ mɔgɔrɪb adadɔ mɪdɔi akuyɔbɔ,

ila hɔrɪrɔr mɪdɔi akuyɔbɔ,

mɔnɔ yɔbɔ hɔrɪrɔr yadmɪdɔi akuyɔbɔ,

mɪxɪña hɔrɪrɔr rɪg mɪdɔi akuyɔbɔ,

naŋ ñɪgɔ wob pɪman,

ñɪɪ God nɔbɔ mɔ nuŋwa mɪdɔia.

Aku mɪ, naŋɔr kɔp wobɔn nag nɪg rɪ abɔŋ aku,

pɪ rɪba rɔdɔn yau nuguba mɪda.

¹⁰ Naŋ rɪmɔ aku, ñɪɪ kɪŋ rama rɔxg mɪdɔn,

God hɔjɔpal ur nɔlɪb nɔbɔ mɔ nɪgɔn,

God ana mabɔ nuŋwa rɪ nɔlmɪdɔia.

Ñɪɪ mai nagɔ pɪsaŋ nɔbɔ mɔ mɔgɔrɪb mɪgrɔ kɪyɔbɔ,

magalɪg nugwidɪx mɪjɔñɪɔ,” rɪmä.

Sipsip Ha ib nuŋwa yadm bɪl sɔ duɔŋa

¹¹ Makwam rɪba nugup duɔn iswob nugwɔn nugumɔn, ejol padokwo padɔk padokwo padɔk, tausan tausan mɪga ɔdɔrɪɔ akwɔr mɔnɔ yadmɪdmä. Hogw rol kɪŋ aku aipam, ap kɔmɔ mɔs mɔs piaku aipam, yɔj nɔbɔ bla aipam, ñɪgɔ wob yuɔ nɪg gɪ mɪdmä.

¹² Ajmɔla aj halɔn wopal yad gɪrɔn yadmä,
“Sipsip Ha pɪl pal nɪgmä aku, nuŋ mɪ wä ɔdɔrɪɔ.

Nuŋ ap bla magalɪg rɪ ñɪgɔ, rɔn,

ib nuŋwa yadɪɪ bɪl sɔ duan.

Nuŋ ap i met wɔlɔ, rɔn,

ib nuŋwa yadɪɪ bɪl sɔ duan.

Nuŋ mɪ rɪb wä keiryɔbɔ mɪdɔ, rɔn,

ib nuŋwa yadɪɪ bɪl sɔ duan.

Nuŋ mɪ ɔlɪsɔ keiryɔbɔ mɪdɔ, rɔn,

ib nuŋwa yadɪɪ bɪl sɔ duan.

Nuŋ mɪ wä keiryɔbɔ ɔdɔrɪɔ mɪdɔ, rɔn,

ib nuŋwa yadɪɪ bɪl sɔ duan.

Nuŋ mɪl wä keiryɔbɔ alɪg mɪdɔ, rɔn,

ib nuŋwa yadɪɪ bɪl sɔ duan.

Nuŋ ib keiryɔbɔ mɪdɔ, rɔn,

ib nuŋwa yadɪɪ bɪl sɔ duan,” me rɪmä.

¹³ Makwam nɪ nugumɔn, ap agap apɪm God rɪ nɪgmɪn anɔi nɪgmɪda adɔx sɔ, mɔgɔrɪb mɪgrɔ kɪ, mɔgɔ yuɔ bɔ, ban yuɔ dɪb piaku magalɪg, wopal yadɔn yadmä,

“Nöbö hogw rol kiŋa römɨdmɨd aku aipam,

Sipsip Ha aku aipam,

ñiŋ ib keiryöbö alig mɨdöiŋö, rön,

ib ñiŋ hogwa yadiŋ bɨl sô duan.

Ñiŋ wä keiryöbö ödöriö mɨdöiŋö, rön,

ib ñiŋ hogwa yadiŋ bɨl sô duan.

Ñiŋ mil wä keiryöbö alig mɨdöiŋö, rön,

ib ñiŋ hogwa yadiŋ bɨl sô duan.

Ñiŋ mɨ ölisö keiryöbö alig mɨdöiŋö, rön,

ib ñiŋ hogwa yadiŋ bɨl sô duan,” me rɨmä.

¹⁴ Aliö rɨmɨdmɨn, ap kömö mös mös piaku yadmä, “Mag aliö akuyöbö aku mag waiö,” me rɨmä. Aliö rɨmɨdmɨn, yöj nöbö bla höxmax yuön, God Sipsip Ha aku yöjö ib ñiŋ hogwa yadmɨn adöx sô duöŋa.

6

Sipsip Ha nuŋ nag akuyöbö miŋ sô yauöŋa

¹ Makwam nɨ nugugu mɨdmön nugugɨrön, Sipsip Ha aku, köp wobön nag nɨg gö nɨgöŋ pɨ gɨ mɨdöŋ aku, nag rɨb agñiŋ yöbö aku pɨ rɨba rödön yaumɨn nugugɨrön, ap kömö mös mös piaku paŋyöbö i mönö diba gunɨm röxg palɨd mag akuyöbö palön yadöŋa, “Hane!” röŋa.

² Aliö rɨmɨn nugumön, hön hos age i höröpɨnöŋa. Hos rol aku nöbö i ömdö pɨ gɨba römɨd gɨ mɨdöŋa. God rɨmɨn kwolmal nöbö mö piakuyöbö pɨl pal nɨgɨbä mag akwör nɨgmɨd aku mɨ, God nugwo usaŋ mea kwockwoc palön pɨmɨdöi mei nɨg nölmɨn, mögöriɨb adöx yöd röul adö kau sô röböxön, nöbö mö mögöriɨb mɨgrö kɨ pɨsaŋ nuö nuö pɨlön, pɨl rɨbɨx abɨba duöŋa.

³ Makwam Sipsip Ha aku, nag rɨb agñiŋ rɨbyöbö aku pɨ rɨba rödön yaumɨn nugugɨrön, ap kömö mös mös piaku, ap agñiŋ rɨbyöbö aku yadöŋa, “Hane!” röŋa.

⁴ Aliö rɨmɨn nugumön, hön hos paskwolö ödöriö i höröpɨnöŋa. Nöbö i hos aku rola römɨd gɨ mɨdöŋa. God raŋ nöbö aku ölisö nuŋwa pön, mögöriɨb mɨgrö kɨ hön raŋ, nöbö mö mögöriɨb adadö magalig tar mɨdmä aku röböxön, nuö nuö pɨl pal nɨgɨŋ diöna. Makwam God nugwo yu mɨxɨl ölisö mei nölöŋa.

⁵ Makwam Sipsip Ha aku, nag rɨb igwö wölö aku pɨ rɨba rödön yaumɨn nugugɨrön, ap kömö mös mös piaku, ap igwö wölö aku yadöŋa, “Hane!” röŋa. Aliö rɨmɨn nugumön, hön hos pɨx i höröpɨnöŋa. Nöbö hön hos aku rola römɨd gɨ mɨdöŋ aku, ap mag ömörö nɨg nugumɨdöi ap aku röxgɨb i pɨ gɨ mɨdöŋa.

⁶ Mönö i, ap kömö mös mös mɨdim mibɨl yörau yadön, nöbö hön hos pɨx rola römɨd gɨ mɨdöŋ aku nugwo yadöŋa, “Kiö diba hön aku, rɨg pɨlö paŋyöbö pön duön, ap mɨga wobmɨdöi akuyöbö wobeñ. Wit mag yöj* paŋyöbö i wobɨba, rɨg pe wop paŋyöbö i pɨmɨdöi aliö akuyöbö woböña; bali mag yöj mös paŋ wobɨba, algör rɨg pe wop paŋyöbö i pɨmɨdöi aliö akuyöbö woböña. Olip wel röbö aku aipam, röbö wain aku aipam öim rɨg wobmɨdöi aliö akwör woböñiŋö!” me röŋa.

⁷ Makwam Sipsip Ha aku, nag rɨb igwö aku pɨ rɨba rödön yaumɨn nugugɨrön, ap kömö mös mös piaku, ap igwö aku yadöŋa, “Hane!” röŋa.

6:1: Rep 4:6; 5:1 **6:2:** Sek 1:8; 6:1-6 * **6:6:** Grik mönö mag koiniks me rɨmɨdöi aku, lita paŋyöbö iör.

⁸ Aliö rîmîn nugumôn, hön hos haui bîröŋ i höröpînöŋa. Nöbö hön hos rol aku rômîd gî mîdöŋ aku, ib nuŋwa Wöröxîb; nöbö nuŋ pîsaŋ mai hómîdöŋ aku, ib nuŋwa Rônau Rama. God rîmîn mî, nöbö hogw aku adadö maga hörîrör rîm, nöbö mö mîga wöröxîb maga ra. Bli nuö nuö pîlön wöröxöña, bli kiö diba pîlaŋ wöröxöña, bli ñîpñîp diba haŋ ap akuyöbö raŋ wöröxöña, bli wöñö höpebö ap u akuyöbö öbîx nîgîŋ wöröxöña. Aliö wöröxîp duŋ mönön, nöbö mö mîga mögôrîb mîgrö kî mîdöi akuyöbö mîga wöröxöña, jî mî mîg mîŋa mîjöña.

⁹ Makwam Sipsip Ha aku, nag rîb mömîd aku pî rîba rödön yaumîn nugumôn, God ap höjöpâlîb rîgpîd mo aku, nöbö mö God Mönö nugw pön, ipöxölim, nöbö mö akuyöbö ñîgö yad nölön, Kraiss nöbö mö nuŋwa mîdölîŋö, rön, wöxnö yadmîn, ñîgö pîl pal nîgîm, inöm ñîŋ akuyöbö mîdmä.

¹⁰ Ñîŋ wö diba rön yadmä, “God Nöbö Dib ölsö ödöriö, naŋ Nöbö Lei. Naŋ mag mî ödöriö akwör rîmîdlö! Makwam wop pödiöm mîdön, nöbö mö mögôrîb il bö anîŋ pîl pal nîgîm akuyöbö ñîgö mönö diba yadön, öliŋ höba pî nöinö?” rîmä.

¹¹ Aliö rîmîn nugugîrön, ejol bla ñîgö paŋ paŋ wöliŋ lei mîxîla nöl gîrön yadmä, “Womiöx mîda; pöx mîjöña. Haul nöbö mölöu nöbö ñîgö pîsaŋ God mabö nuŋwa rî nölîmîdöi akuyöbö bli kwo pîl pal nîgöñ aku, God in wödöŋ naba aku duan, yadmîdöi mag akuyöbö cönîŋö,” rîmä.

¹² Makwam Sipsip Ha aku, nag rîb inösü sö aku pî rîba rödön yaumîn nugumôn, mî mîmön diba pîmîn nugugîrön, naiö aku, yogw lid rîŋ yönön pîx pîl mag akuyöbö rîmîn, mîlmeja anadö paskwolö mi mîŋa mîdöŋa.

¹³ Gupö bla, hödal diba hömîn kiau mag kömö rîg kîtu pîŋ mag aliö akuyöbö tatal kîtu pînöŋa.

¹⁴ Makwam adöx sö, basuö wob nîgmîdöi mag akuyöbö röŋa. Önöŋ aimag bla aipam, röbö wödöböŋ mögôrîb bla aipam, mîdmîdöi kau aku röböxön, lîl rî yau pia pia dumä.

¹⁵ Almîn nugugîrön, kîŋ mögôrîb adadö piaku piaku hörîrör akuyöbö, kîŋ ha ñîŋ akuyöbö, nöbö dib ami nöbö nugwidîx mîdim akuyöbö, nöbö mö rîb ödöriö akuyöbö, nöbö mö ib mîdöŋ akuyöbö, nöbö mö wob pön hön nîgîm nag mabö rîmîdim akuyöbö, nöbö mö rîb ñîŋa keir yöx nugwön mabö rîmîdim akuyöbö, magaliŋ bör duön, rîg möl, mögö möl akuyöbö umad gî mîdmä.

¹⁶⁻¹⁷ Umad gî mîdön yadmä, “Hogw rol kîŋ rola rômîd gî mîd Nöbö aku aipam, Sipsip Ha aku aipam, anîŋ öliŋ höb diba pî nöiöñ wop mai öim yadmîdöl aku mödö wöxnö nîg makwam, an mîdîb maga nîgöl. Rîg mölölönîŋön mögôrîb önöŋ aimag dib kîyöbö gîlîx hön, an mî anadö mo aban, hogw rol kîŋ rola rômîd gî mîd Nöbö aku anîŋ nugwenîm; Sipsip Ha aku anîŋ mönö diba yadön öliŋ höb diba pî nölölaŋ,” me rîmä.

7

Israel nöbö mö mîga akwör God ib kîtîb nuŋwa pîmä

¹ Makwam iswob nugumön, ejol mös mös ñiñ mögöriḅ riḅ adadö mös mös hörirör öbɪl gɪ mɪdön, hödal mös mös pɪ gɪ mɪdön, mögöriḅ, ban yuö dib, bɪ bla, gwogwo rölan, me rön, riḅa ñiñ keir pañ pañ pɪ gɪ mɪdmä.

² Makwam nɪ nugumön, ejol i naiö wölmɪd möl sebö, God Öim Kömö Mɪd Nöbö aku ap kai kɪt nɪgɪḅ nuñ aku rag duön, ejol mös mös God yadmɪn igöp mögöriḅ aipam ban yuö dib aipam rɪ gwogwam riḅa rim ejol piaku ñigö yadöña,

³ “Gö nɪgi! God an mabö nuñwa rɪ nölmiḁöi nöbö mö bla ib kɪtɪḅ nuñwa möigw ñiñ sö kɪjnɪña; mai ñiñ hödal abɪñ, duön mögöriḅ, ban yuö dib, bɪ ap bla mɪ rɪ ajö ñigönɪñö,” röña.

⁴ Makwam mönö i yadmɪn nugumön, nöbö mö God ib kɪtɪḅ nuñwa möigw sö kɪtim piaku, Isrel nöbö mö ila hörirör akuyöbö nɪgliu pɪn nölmiñ wan hadred poti po tausan (144,000) duöña.

⁵ Nöbö mö piaku, Juda ila aku ñiñ 12,000;

Ruben ila aku ñiñ 12,000;

Gad ila aku ñiñ 12,000;

⁶ Asa ila aku ñiñ 12,000;

Naptalai ila aku ñiñ 12,000;

Manasa ila aku ñiñ 12,000;

⁷ Simion ila aku ñiñ 12,000;

Lipai ila aku ñiñ 12,000;

Isaka ila aku ñiñ 12,000;

⁸ Sebiulan ila aku ñiñ 12,000;

Josep ila aku ñiñ 12,000;

Benjamin ila aku ñiñ 12,000;

aku mi, nɪgliu pɪn nölmiñ wan hadred poti po tausan duöña.

⁹ Makwam mönö kai kɪtmɪḁɪl kɪ riḅa nugup dumɪdön, iswob riḅa nugwön nugumön, hogw rol kiñ rola römiḁöñ Nöbö aku aipam, Sipsip Ha aku aipam mɪḁɪm nugugirön, nöbö mö mɪga akwör mämäg il rol ñiñ yöra öbɪl gɪ mɪdmä. Nöbö mö piaku, mögöriḅ adadö rɪg mɪḁöi akuyöbö, ila hörirör rɪg mɪḁöi akuyöbö, mɪxiña hörirör rɪg mɪḁöi akuyöbö, mönö yöbö hörirör rɪg yadmɪḁöi akuyöbö, mögöriḅ adadö piaku piaku hörirör hön röb gɪ mɪdmä. Nöbö mö iñ wöḁɪḅ maga mɪḁölön akuyöbö, magaliḡ wölɪj leia akwör yömön, albad panö pɪ gɪ mɪdön,

¹⁰ God ib nuñwa yadmɪn bɪl sö dumɪn nugugirön, wö diba rön yadmä,

“God ana hogw rol kiña römiḁ gɪ mɪd aku aipam,

Sipsip Ha aku aipam anɪñ me rön rɪ ri abim aku mi,

kömö dinɪñö,” rɪmä.

¹¹ Ejol bla magaliḡ ñiñ Nöbö hogw rol kiña römiḁ gɪ mɪḁöñ Nöbö aku aipam, yöj nöbö bla aipam, ap kömö mös mös bla aipam, ñigö wob yuab gɪ mɪdmä. Ñiñ hö pɪn höxmax yuön, iröpa ubɪlön, God ib nuñwa pɪrag wölön,

¹² yadmä,

“Mɪ ödöriö!

God ana mɪ ib keiryöbö aliḡ mɪḁö, rön,

ib nuñwa yadɪñ bɪl sö duañ.

Nuñ mil wä keiryöbö aliḡ mɪḁö, rön,

ib nuñwa yadɪñ bɪl sö duañ.

Nuñ riḅ wä keiryöbö ödöriö mɪḁö, rön,

ib nuŋwa yadɪŋ bɪl sɔ duan.
 Nuŋ rɔŋ aku, nugwo ri ablaŋe, rɔn,
 ib nuŋwa yadɪŋ bɪl sɔ duan.
 Nuŋ mɪ wā keiryöbö mɪdö, rɔn,
 ib nuŋwa yadɪŋ bɪl sɔ duan.
 Nuŋ ap agapɪm cɪnɔ cɔn aku, cɔnɪŋö, rɔn,
 ib nuŋwa yadɪŋ bɪl sɔ duan.
 Nuŋ Nöbö ölisö keiryöbö ödöriö mɪdö, rɔn,
 ib nuŋwa yadɪŋ bɪl sɔ duan.
 God ana ib nuŋ aku öim öim yadɪŋ bɪl sɔ duan.
 Mɪ ödöriö!" me rɪmä.

Yörbö öliŋ höb peŋim

¹³ Makwam yöj nöbö piaku nöbö i, nɪ yad nugwön yadöŋa, "Nöbö mö wölɪj leia röböi piaku agö nöbö bɪlɪm? Ñɪŋ pikai yöbö höi?" rɔŋa.

¹⁴ Aliö rɪmɪn yadma, "Nöbö dib. Nɪ nugwöi; jɪ nagö nugulaŋö," rɪma. Aliö rɪmön, nɪ yadöŋa, "Nöbö mö bɪlik ñigö ömörö nölmön, pɪmɪd öliöxön kömö höia. Ñɪŋ Sipsip Ha haŋ nuŋwa pön, wölɪj ñɪŋ bla ñigön pɪl patɪm lei röda.

¹⁵ Makwam,
 "Ñɪŋ God hogw rol kiŋa il yöra mɪdön, mil pɪxmag yuö,
 höjöpəlɪb ram möl nuŋ aku mabö nuŋwa rɪ gɪrɔn, mɪdöia.
 Nöbö hogw rol kiŋa römɪd gɪ mɪd aku
 ñigö nugwidɪx mɪd ri aböna.

¹⁶ Ñigö kiö iswob pɪlen, röbö de iswob pɪlen,
 naiö ölisö iswob ñigön öliŋ höb pɪ nölen.

¹⁷ Aku agapɪm: Sipsip Ha hogw rol kiŋa mibɪl yöra mɪd aku,
 sipsip nugwidɪb nöbö ñɪŋa mɪdön,
 ñigö yölɪŋön röbö ilam rödmɪd möla duan,
 röbö kömö mag nöliɪb aku nɪmöña.
 Makwam God nuŋ imöñ mǎp röbö ñɪŋ aku
 magalɪg örɪx abönɪŋö," rɔŋa.

8

Sipsip Ha aku nag mɪj sɔ aku yauöŋa

¹ Makwam Sipsip Ha aku, nag rɪb mɪj sɔ aku pɪ rɪba rödön yaumɪn nugugɪrɔn, adöx yöd röul adö kau sɔ mönö i yadölön; hör mag mɪŋi, minit akuyöbö padokwo padök paŋyöbö i höuöliö hö wölu mɪj sɔ (30), tar hör ör mɪdöŋa.

² Makwam nɪ nugumön, ejol akuyöbö mɪj sɔ God mǎmǎg il rol yöra öbɪl gɪ mɪdmǎ. Ejol piaku namaga hörɪrör pɪmä.

³⁻⁴ Makwam ejol i wi yöj wā rɪg gol pön rim wi yöj i pɪ gɪ mɪdöŋa. Nuŋ duön, God ap höjöpəl ur nölmɪdöi rɪgpɪd yöraku pisö öbɪl gɪ mɪdöŋa. Ñɪŋ ap urmɪn yönön höliŋ wā hömɪd ap aku mɪga nugwo nölmǎ. Rɪg gol pön God ap höjöpəl ur nöliɪb rɪgpɪda rim aku, hogw rol kiŋa il yöra mɪdöŋa nugwön ejol aku, ap höliŋ wā aku pön, God nöbö mö nuŋwa nugwo höjöpalmɪdöi mönö aku pɪsaŋ römerömö rɔn, rɪgpɪd rol yöra pɪ mögum rɔn rag hö urmɪn yönön haub aku God mǎmǎg il yöra wöluöŋa.

⁵ Makwam ejol aku wi yōj wā aku pōn, God ap hōjōpal ur nōlɪb rɪgɪd rola rɪn pina nɪgmɪdōŋ aku i pōn wi yōj mōl bō nɪgōn, pɪ il mōgōrɪb bō abmɪn nugugɪrōn, gunɪma gigu rɪ pɪ mɪlkap nɪgōn dum, aɳɳgōlō ñɪrmɪn, mɪmōn pōŋa.

Ejol namag bla pɪrɪba rɪmɪdmä

⁶ Mag aku, ejol akuyōbō mɪj sō namaga pɪ gɪ mɪdim bla, pɪ pabɪlōn pɪrɪba rɪmɪdmä.

⁷ Ejol hōd aku, namag nuŋ aku pɪrɪm, gupō mag aku aipam, rɪn pin aku aipam, haña rōmerōmō rɪ gɪrōn, mōgōrɪb il bō hōr abōŋa. Almɪn, mōgōrɪb mɪgrō kɪ rɪb mōs paŋ akuyōbō nuōm nɪgōn, rɪb mōs mɪdmɪn, rɪb paɳyōbō i, rɪn, ap panō kōmō kōmō ōbɪl gɪ mɪdōŋ akuyōbō, magalɪg yōnu har nɪmɪn duōŋa.

⁸ Makwam ejol agɳɳ rɪbyōbō aku, namag nuŋ aku pɪrɪm, mōgōrɪb ōnōŋ ajmag dib i rōxgɪb ap i rɪn pin alɪg ban yuō diba mibɪla pɪn bɪrōŋa. Almɪn, ban yuō diba rɪb mōs paŋ akuyōbō nuōm nɪgōn, rɪb mōs mɪdmɪn, rɪb paɳyōbō i ban yuō diba magalɪg paskwolō pɪlōŋa.

⁹ Makwam, dōlōm ap ban yuō diba mɪdim bla, rɪb mōs paŋ akuyōbō nuōm nɪgōn, rɪb mōs mɪdmɪn, rɪb paɳyōbō i magalɪg wōrōx pōrmä. Bɪ yōja ban yuō diba mɪdim bla, rɪb mōs paŋ akuyōbō nuōm nɪgōn, rɪb mōs mɪdmɪn, rɪb paɳyōbō i aɳadō pal gɪlɪx ab gɪlɪx rɪ palɪbebō hōrɪm duōŋa.

¹⁰ Makwam ejol igwō wōlō aku, namag nuŋ aku pɪrɪm, gupō pogulɪd dib rɪn pina rōxg hōn, adōx sebō pɪn mōlōdōŋa. Almɪn, rōbō bla aipam, rōbō ilam bla aipam rɪb mōs paŋ akuyōbō nuōm nɪgōn, rɪb mōs mɪdmɪn, gupō pogulɪd dib aku rɪb paɳyōbō mɳɳi rōbō rola pɪnōŋa.

¹¹ Gupō aku ib nuŋwa, “Marasɳ Acɪx”. Almɪn, rōbō bla aipam, rōbō ilam bla aipam rɪb mōs paŋ akuyōbō nuōm nɪgōn, rɪb mōs mɪdmɪn, rɪb paɳyōbō mɳɳi gwogwo rōŋa. Nōbō mō mɳga rōbō rɪ gwogwam rōŋ piaku nɳmōn wōrōxmä.

¹² Makwam ejol igwō aku, namag nuŋ aku pɪrɪm, naiō, rōun, gupō bla ap i palmɪn, mil wā ōim abmɪd mag akuyōbō nɳgōlōŋ. Naiō aku, rɪb mōs paŋ akuyōbō nuōm nɪgōn, rɪb mōs mɪdmɪn, rɪb paɳyōbō i gwogwo rōŋa. Mɪlmej aku, rɪb mōs paŋ akuyōbō nuōm nɪgōn, rɪb mōs mɪdmɪn, rɪb paɳyōbō i gwogwo rōŋa. Gupō bla, rɪb mōs paŋ akuyōbō nuōm nɪgōn, rɪb mōs mɪdmɪn, rɪb paɳyōbō i gwogwo rōŋa. Naiō mil mag aku, rɪb mōs paŋ akuyōbō nuōm nɪgōn, rɪb mōs mɪdmɪn, rɪb paɳyōbō i naiō mila abōlōŋ. Pɪxmag yuō mibɪl kwo mag aku, rɪb mōs paŋ akuyōbō nuōm nɪgōn, rɪb mōs mɪdmɪn, rɪb paɳyōbō i rōuna mila abōlōŋ.

¹³ Makwam nɳ aliō nugw mɪd nugumōn, yōur du i adōx mibɪl yōr sō hōd nɳg yōn gɪrōn, mōnō diba pōn yadōn yadōŋa, “Ake! Ake! Ake! Mɳ gwogwo rɪba rɪmɪda. Ejol bli kwo namag ñɳŋa pɪrɪba rɪmɪdōia. Ejol mōs paŋ piaku namag ñɳŋ bla pɪrɳŋ, nōbō mō mōgōrɪb il kɪ mɪdōi akuyōbō ñɳgō mɳ gwogwo cōnɳŋō!” rōŋa.

9

Ejol mōmɪd aku namag nuŋ aku pɪrōŋa

¹ Makwam ejol mömid aku, namag nuŋ aku pɪrim, nɪ nugumön, gupö adöx sebö kitu mögörib il bö pɪn gir midöŋa. Gupö aku nugwo ki wab ulöm möl hokwö rödölön aku nölmä.

² Gupö aku ki wab aku pön, ulöm möl hokwö rödölön aku uba rödmɪn, haub diba wölön, naiö pölu rɪm, cɪcɪbö guröŋa.

³ Almɪn, ban pabladö bla, haub alebö bö bɪbɪ rɪp pɪn du mɪgrö bö görmɪn, God nuŋ rɪmɪn, kwopkac bla höbia nöbö mö pɪnanj ölinj höb pɪbä maga rɪba rɪmidmä.

⁴ God nuŋ ban pabladö piaku ñigö yadöŋa, “Ap panö, bɪ panö, ap agap apɪm mögörib mɪgrö bö wölmɪd bla, rɪ gwogwam rɪmɪjeñ; nöbö mö ib kɪtɪb na aku möigw ñɪŋ sō midöl bla akwör rɪ gwogwam cɪnō,” röŋa.

⁵ God yadön aku, ban pabladö bla nöbö mö ñigö anadö pɪl pal nɪgɪŋ wöröxɪb maga nɪgölön; hör rogwuł akuyöbö mömid sō ölinj höb gwogwo keiryöbö ñigö pɪ nölɪb maga nɪgöŋa. Ñigö ölinj höb pɪ nöiön aku, kwopkac bla höbia nöbö mö pɪnanj ölinj pɪlmɪd mag akuyöbö pɪ nöiöna.

⁶ Wop mibɪl yöraku, nöbö mö piaku wöröxnɪjō, rön, nugwōñ aku, jɪ wöröxɪb ödöi römö i midenim.

⁷ Ban pabladö piaku, nöbö hön hos pön du nuö nuö pɪlɪba, ap ölisö röbmɪdöi ap yōj aliö bla röb gɪ midmä. Rɪg gol pön rim usan röxgɪb usan me bla yöcmac ñɪŋa röb gɪ midmä. Hanaj mämäg yuö ñɪŋ akuyöbö nöbö mö röxg midöŋa.

⁸ Yöcmac yōj panö ñɪŋ bla, mö yöcmac panö röxg midöŋa. Ajmag ñɪŋ bla, wōñö höpebö laiön me rɪmidöi aku, ajmaga röxg midöŋa.

⁹ Ibön bla, ain ap uñ röxgɪba röb gɪ midmä. Mɪga akwör upɪca palmɪdim aku mɪ, hön hos mɪga bɪyōj wab bla wabɪl pɪxɪp du nuö pɪlɪba duön gigu rɪmɪd mag akuyöbö rɪmidöŋa.

¹⁰ Höbmöl adö bö, kwopkac höbia nöbö mö pɪnanj ölinj pɪlɪbä mag akuyöbö rɪmidöŋa. God rɪmɪn, rön akuyöbö mömid sō nöbö mö bla ñigö ölinj höb keiryöbö gwogwo ödöriö pɪ nöl gir mɪjōña.

¹¹ Ban pabladö piaku kinj ñɪŋa, ejol ulöm möl hokwö rödölön nugwidɪx mid ejol aku mɪ. Hibru mönō yadön, ib nuŋwa Abadon me rɪmidöia, jɪ Grik mönō yadön, Apolion me rɪmidöia.*

¹² Makwam, ömörö dib höd sō aku mödö pörɪm jɪ ömörö dib mös mɪda.

Ejol inösu sō aku namag nuŋ aku pɪröŋa

¹³ Makwam ejol inösu sō aku, namag nuŋwa pɪrim, nɪ nugumön, mönō i hömidön ajmag mös mös rɪgpɪd rɪg gol pön rim rola midmɪd yöraku. Rɪgpɪd aku God mämäg il yöraku pisö midöŋa.

¹⁴ Mönö aku ejol inösu sō namaga pɪ gɪ midön aku nugwo yadöŋa, “Ejol mös mös nag nɪg gɪm röbö dib Yupretis pō yōra midöi bla, yau abne,” röŋa.

¹⁵ God ejol mös mös piaku ñigö höd yad nɪgmɪn, kɪm akwör, rön akwör, wop akwör, mag akwör pōx midmɪdöi aku mɪ, wop aku mödö hön aku, nöbö mö mögörib mɪgrö kɪ mabuö kap pɪl pal nɪgɪŋ, me rön, yau aböŋa. Nöbö mö mögörib mɪgrö kɪ midöi bla magalig rɪb mös paŋ akuyöbö nuöm nɪgön, rɪb mös midmɪn, rɪb paŋyöbö i pɪl pal nɪgɪba dumä.

9:1: Rep 20:1

9:2: Jen 19:28; Eks 10:12-15; Joel 2:2,10

9:4: Rep 7:3

9:6: Job 3:21; Jer 8:3

9:7: Joel 2:4

9:8: Joel 1:6

9:9: Joel 2:5

*

9:11: Hibru mönō Abadon aipam, Grik mönō Apolion aipam, mönō il aku “Nöbö mö pɪl pal nɪgɪb nöbö.”

16 Nɪ yadmɪn nuguma, ami nɔbɔ hɔn hos rola rɔmɪdɔn nɔbɔ mɔ nuɔ nuɔ pɪl pal nɪgɪba duim bla tu hadred miliɔn (200,000,000) mɪdmä.

17 Makwam nɪ nugumɔn, hɔn hos nɪŋ bla aipam, hos rola rɔmɪdim nɔbɔ akuyɔbɔ aipam kapa ap uŋ yɔmim bla, bli rɪn pin paskwolɔ rɔxgɔŋa, bli rɪg rɪnaub “sapaia” me rɪmɪdɔi akuyɔbɔ rɔxgɔŋa, bli rɪg hɔmlɔ gɔj “salpa” me rɪmɪdɔi akuyɔbɔ rɔxgɔŋa. Hɔn hos yɔcmac bla, laiɔn yɔcmac rɔxg nɪgɔŋa. Ajmɔl nɪŋ sebɔ rɪn pina aipam, haub aipam, ap salpa hɔlɪŋ gwogwo acɪx ɔdɔriɔ aku aipam hɔmɪdɔŋa.

18 Ajmɔl nɪŋ sebɔ rɪn pina aipam, haub aipam, ap salpa hɔlɪŋ gwogwo acɪx ɔdɔriɔ aku aipam hɔn rɪmɪn, nɔbɔ mɔ mabuɔ kap wɔrɔx pɔrmä. Nɔbɔ mɔ mɔgɔrɪb mɪgrɔ kɪ mɪdɔi bla magalɪg rɪb mɔs paŋ akuyɔbɔ nuɔm nɪgɔn, rɪb mɔs mɪdmɪn, rɪb paŋyɔbɔ i wɔrɔxmä.

19 Hɔn hos piaku ɔlɪsɔ nɪŋ aku mɪdɔŋ ajmɔl nɪŋ aipam, nɔpɔ adɔ bɔ aipam. Nɔpɔ nɪŋ bla, kas kɔpdɔ yɔcmac rɔxg nɪgɔŋ aku mɪ, nɔbɔ mɔ akuyɔbɔ nɪgɔ rɪ gwogwam rɪb maga nɪgɔŋa.

20 Makwam ap gwogwo piaku rɪmɪn, nɔbɔ mɔ mabuɔ kap wɔrɔx pɔrmä aku, nɔbɔ mɔ mɪdim bla rɪmɪdɔŋ aku nugwɔn, pɔdpɔd rɔn rɪg bɪ ap piaku pɔn imag ana keir ap inakmɔnɔ rɪ nɪgɔlɪŋɔ, rɔn, rɔbɔxɔlim. Pɔdpɔd rɔn ap kib mag gwogwo rɔlɪŋɔ, rɔn, rɔbɔxɔlim. Hɔr ap bla, mämäga nugumɪdɔl ap piaku, mɔnɔ nugumɪdɔl ap piaku, ɔdɔi yɔnmɪdɔl ap piaku, rɪg gol, silpa, bras, rɪg, bɪ pɔn rɪm ap piakwɔr hɔjɔpalɔn, ragwo ha piaku hɔjɔpal gɪr mɪdmä.

21 Nɔbäpɔ pɪlɔn, kɪj rɔn, mɔ kib nɔbɔ kib rɔn, ap kib pɔn, rɪm dumɪn nugugɪrɔn, pɔdpɔd rɔn akuyɔbɔ alɪmɪdɔlɪŋɔ, rɔn, rɔbɔxɔlim.

10

Ejol i köp nɔlmɪn Jon nɪmɔŋa

1 Makwam rɪba nugup duɔn nugumɔn, ejol ɔlɪsɔ keiryɔbɔ i adɔx sebɔ hɔmɪda. Ejol aku nugwo mɪjɔi lei i wobmɪn nugugɪrɔn, sibeŋ aibeŋ yɔcmac nuŋ aku pal wɔd wobmɪn, haŋaj mämäg yuɔ nuŋ aku naiɔ rɔxg mila abmɪn, yɔdpɪlɔ nuŋ aku rɪn yɔnɔn pina nɪg mag akuyɔbɔ rɪmɪdɔŋa.

2 Nuŋ adɔx sebɔ hɔn, yamsɔ mɪrɪx pɪlɔ aku ban yuɔ diba rɔb gɪ mɪdɔn, yɔdpɪlɔ cɔkɔ pɪlɔ aku mögɔ rola rɔb gɪ mɪdɔŋa. Köp ulɪmɪdɔ mei yau begulɔn pɪ gɪ mɪdɔŋa.

3 Makwam nuŋ hɔn laiɔn mɔnɔ diba yadmɪd mag akuyɔbɔ yadmɪn, gunɪm akuyɔbɔ mɪj sɔ piaku mɔnɔ diba yadɔn mɔnɔ bli piɔŋɔ yadɔŋa.

4 Gunɪm akuyɔbɔ mɪj sɔ piaku mɔnɔ yadmɪn nugugɪrɔn, nɪ yadim mɔnɔ aku kai kɪcɪnɔ rɔb rɪbyɔx nugum aku, jɪ mɔnɔ i adɔx sebɔ yadɔŋa, “Gunɪm akuyɔbɔ mɪj sɔ piaku yadim mɔnɔ aku alɪg kai kɪtmɪjɪnɔ; mɔnɔ aku umad gɪ mɪdaŋ,” me rɔŋa.

5 Makwam nɪ nugumɔn, ejol yɔdpɪlɔ adɔi ban yuɔ diba rɔb gɪ mɪdɔn, adɔi mögɔ rola rɔb gɪ mɪdɔŋ ejol aku nuŋ inɪpɪlɔ mɪrɪx nuŋ pɪlɔ pabɪlɔn, adɔx yɔd rɔul adɔ kau sɔ yɔraku yabuɔŋa.

6 Aliɔ alɔn, God ɔim ɔim kɔmɔ mɪd Nɔbɔ aku, adɔx sɔ aipam ap adɔx sɔ mɪdɔi bla aipam rɪ nɪgɔŋ Nɔbɔ aku, mögɔrɪb mɪgrɔ kɪ aipam ap mögɔrɪb mɪgrɔ kɪ mɪdɔi bla aipam rɪ nɪgɔŋ Nɔbɔ aku, ban yuɔ diba aipam ban yuɔ

diba mɪdɔi ap bla aipam rɪ nɪgɔŋ Nɔbɔ aku, nuŋ nugugu mɪdɪm nɪ mɔnɔ mɪ yadmɪdlɔ, rɔn, yadɔŋa, “God wopik uplɔb pɔx mɪden!

⁷ Jɪ ejol mɪj sɔ aku namag nuŋwa pɪrɪba cɔn wop akwɔr, God nuŋ mɔnɔ yadɪb nuŋ bla rɪg yadɔŋ mɔnɔ aku, umad gɪ mɪdmɪd mɔnɔ aku, wopik cɔnɪŋɔ,” rɔŋa.

⁸ Makwam mɔnɔ adɔx sebɔ hɔd yadmɪn nugum aku, nɪ iswob yadɔn yadɔŋa, “Ejol yɔdpɪlɔ adɔi ban yuɔ diba rɔb gɪ mɪdɔn, yɔdpɪlɔ adɔi mɔgɔ rola rɔb gɪ mɪd aku nugwo duɔn yadan, kɔp ulmɪdɔ yau begulɔn pɪ gɪ mɪd aku nagɔ nɔlɔŋ,” me rɔŋa.

⁹ Aliɔ rɪmɪn, ejola mɪdɔŋ yɔra duɔn, nɪ kɔp ulmɪdɔ abɔ nɔlɔ, rɪmɔn, nɪ nɔlɔn yadɔŋa, “Pɪ nɪmɔ. Nɪman, ajmɔl nagɔ bɔm rɔbɔ rɔxg id yɔn mag akuyɔbɔ cɔn aku, jɪ hɔbwab yuɔ bɔ pɪn duɔn, acɪx cɔnɪŋɔ,” rɔŋa.

¹⁰ Aliɔ rɪmɪn, kɔp ulmɪdɔ aku ejol imag rol nuŋwa pɔn nɪmɪmɔn, bɔm rɔbɔ rɔxg id yɔn mag akuyɔbɔ rɔŋ aku, jɪ nɪm cɔkmɔn, hɔbwab yuɔ bɔ pɪn duɔn, acɪx rɔŋa.

¹¹ Makwam nɪ yadɔŋa, “Nɔbɔ mɔ mɔgɔrɪb adadɔ rɪg mɪdɔi akuyɔbɔ, mɪxɪŋa hɔrɪrɔr rɪg mɪdɔi akuyɔbɔ, mɔnɔ yɔbɔ hɔrɪrɔr rɪg yadmɪdɔi akuyɔbɔ, kɪŋ mɔgɔrɪb hɔrɪrɔr nugwidɪx mɪdɔi akuyɔbɔ magalɪg, mai ŋɪgɔ pɔdpɔd cɔn aku, God mɔnɔ aku iswob yad nɔlanɔ,” rɔŋa.

11

God mɔnɔ yad nɔlɪb nɔbɔ hogwa

¹ Ap nɪg nugumɪdɔi rɪp mɪxɪl i nɪ nɔl gɪrɔn yadmɔ, “Rɪp mɪxɪl i pɔn du God hɔjɔpalɪb ram aku nɪg nugwɔn, God ap hɔjɔpal ur nɔlɪb rɪgɪd aku nɪg nugwɔ. Nɔbɔ mɔ God hɔjɔpalɪb ram mɔla hɔn ap hɔjɔpal ur nɔlmɪdɔi bla algɔr ɪŋ wɔd nugwɔ.

² Juda nɔbɔ mɔ yɔi bla ɔim hɔn kul rɪŋadɔ bɔ mɪdmɪdɔi yɔraku nɪg nugumɪjɪnɔ. ŋɪŋ taun dib lei Jerusalem rɪ gwoɠwam rɪ gɪr mɪdɪŋ mɪdɪŋ, rɔun akuyɔbɔ padokwo padɔk paŋyɔbɔ i hɔuɔiliɔ hɔ pɪn du mɔmɪd bɔ (42) diɔna.

³ Nɪ mɔnɔ na yad nɔlɪb nɔbɔ mɔs yad abmɔn, hɔr yogw lɪd akuyɔbɔ yɔmɔn, mɔnɔ na yad nɔl yɔnmɪdɪŋ, wop akuyɔbɔ wan tausan tu hadred sikisti (1260) diɔnɪŋɔ,” rɔŋa.

⁴ God Mɔnɔ yad nɔlɪb nɔbɔ hogw aku, Nɔbɔ Dib mɔgɔrɪb il kɪ nugwidɪx mɪd aku, mɔmɔg il nuŋ yɔra mɪdɔia. ŋɪŋ bɪ olip rɪmɔ mɔs, hɔtɪkɔ mɔs.

⁵ Nɔbɔ mɔ bli ŋɪgɔ nɔbɔ hogwa rɪ gwoɠwam cɔŋ aku, rɪn pina ajmɔl ŋɪŋ akuyɔbɔ rɔpɪnɔn, kwolmal nɔbɔ piaku yɔnu pɔcɔna. Makwam, nɔbɔ mɔ bli ŋɪgɔ nɔbɔ hogwa rɪ gwoɠwam cɔŋ aku, ŋɪgɔ kwo paŋ mag akwɔr cɔna.

⁶ God ŋɪgɔ nɔbɔ hogwa ɔlɪsɔ nuŋwa nɔlan, mɔnɔ yad nɔlɪb mabɔ nuŋwa rɪp du gɪrɔn, ruɔ pɪlɔlan, me rɪŋ, pɪlenɪm; rɔbɔ bla paskwolɔ pɪlan, me rɪŋ, paskwolɔ pɪna; nɔbɔ mɔ akuyɔbɔ ŋɪgɔ ɔmɔrɔ bli wɔxnɔ nɪgan, me rɪŋ, wɔxnɔ nɪgɔna. Wop pɔdiɔm aliɔ ran, me cɔŋ aku, paŋ mag akwɔr cɔna.

⁷ Nɔbɔ hogwa ŋɪŋ God mɔnɔ aku yad nɔlɪp duɔn, rɪba yad pɔrɪŋ, ap hɔpebɔ ulɔm mɔl hokwɔ rɔdɔlɔŋ aku mɔl bebɔ wɔl rɔpɪnɔn, ŋɪgɔ nɔbɔ hogwa pɪsan nuɔ nuɔ rɪp duɔn, aŋadɔ pɪl pal nɪgan wɔrɔxɔŋa.

10:7: Emos 3:7 **10:9:** Esik 2:8-3:3 **11:1:** Esik 40:3; Sek 2:1-2 **11:2:** Luk 21:24; Rep 13:5

11:4: Sek 4:3,11-14 **11:5:** 2Sam 22:9; Sam 97:3 **11:6:** Eks 7:17-20; 1Sam 4:8; 1Kɪŋ 17:1 **11:7:** Dan 7:21; Rep 12:17; 13:7; 17:8

⁸ Nöbäpö högi möpia mijöñ taun dib ödöriö aku ödöi mibil yöra. Taun dib ödöriö aku mi, Nöbö Diba nugwo bi katlö watlö um sö päl pal nigmä. Makwam taun dib ödöriö aku ib mös, ib i Sodom, ib i Ijip, me rimidöia.

⁹ Makwam, nöbö mö mögörib adadö rig midöi akuyöbö, ila hörirör rig midöi akuyöbö, mönö yöbö hörirör rig yadmidöi akuyöbö, mixiña hörirör rig midöi akuyöbö, nöbäpö högi möpi aku röbön nugugu mijöña. Wöröxöñ wop rib aku nigön, wop mös pañ alig pañ kau akwör midij nugugirön, nöbäpö högi möpia aku pön du hogw pälba wöhö, rön, nugugu mijöña.

¹⁰ God mönö yadib nöbö hogw aku, nöbö mö mögörib migrö ki midöi bla ñigö ömörö diba pi nölmidöi aku nugwön, ñij paña yadön, ap diba nim girön, ap painö nölj painö nölön cöña.

¹¹ Makwam wöröxöñ wop rib aku nigön, wop mös pañ alig nöbäpö högi möpia pañ kau akwör midmä. Ji God nuñ añöi maga abmñ, yuö ñigö bö dumñ, öbilön lax gi midmä. Almñ nugwön, nöbö mö nugugu midim akuyöbö ñigö mi ödöriö ölölo röña.

¹² Makwam God mönö yadib nöbö hogw aku nugumñ, mönö dib i adöx sebö, “Ñij höñ!” me röña. Kwolmal nöbö ñij nöbö hogw aku nugugu midim nugugirön, mijöi age wab i ñigö wob yuö ab pñmñ, God mögörib adöx yöd röul adö kau sö yöraku wölumä.

¹³ Wop mid akwör, mi mimön diba pön, taun dib aku rib akuyöbö ragpi sö nuöm nigön, rib akuyöbö mac sö midim rib panyöbö i pal glix ab glix rim, nöbö mö sepen tausan wöröx pörmä. Nöbö mö nugugu midim bla, ap röñ aku nugwön ipöxön, God mögörib adöx yöd röul adö kau sö mid Nöbö aku ib nuñwa yadmñ bil sö duöña.

¹⁴ Makwam nugwi! Ömörö dib agñij ribyöbö aku mödö pöra, ji weik ömörö dib igwö wölö aku igöp riba rimida.

Ejol mij sö aku namag nuñwa piröña

¹⁵ Mag mid akwör ejol mij sö aku, namag nuñ aku pirim nugugirön, mönö diba i adöx yöd röul adö kau sö yadön yadöña,

“Wopik Nöbö Dib ana aku, Krais nuñ pisanj, mögörib bla magalig öim öim nugwidix mijönijö,” röña.

¹⁶ Makwam yöj nöbö akuyöbö padokwo padök panyöbö i höuöiliö agñij bö (24), hogw rol kin rol ñij aku God mämäg il nuñwa römid gi midim piaku, höxmax yuön iröpa ubilön, God höjopal girön yadmä,

¹⁷ “God, nagö Nöbö Dib ölisö keiryöbö ödöriö aku!

Höd midmidlö, weik midib ör midlö!

Nöbö ölisö keiryöbö ödöriö öim midlö aku,

weik nöbö mö mögörib akuyöbö magalig

Kin ñij ali midlö aku,

nagö ri ablanje rimidöla!

¹⁸ Nöbö mö mögörib adadö akuyöbö nagö nugwön ölisö rödmä.

Ji weik nagö ölisö rödib wop aku mödö ha.

Wopik nöbö mö wöröxim akuyöbö

nagö ñij mönö diba yadib wop aku mödö ha.

Weik nöbö mö mabö naña rön,

mönö naña yad nölmidöi bla aipam,

nöbö mö mönō wā naŋa nugw pōn,
 ib naŋa nugwōn anau p+m+dōi bla aipam,
 nöbö mö ib alig m+dōiŋōnō
 nöbö mö mölyöbö m+dōi bla magalig,
 ap wā ñigō painō nōinō,
 wop aku mödō wōxnō niga.
 J+ nöbö mö amn+mab rōn,
 nöbö mö bli p+l pal n+gm+dōi bla,
 ñigō painō algör p+l pal n+g+nō,
 wop aku mödō wōxnō nigō,” r+mā.

¹⁹ Aliō r+m+n nugugirōn, God hōjōpalib rama adōx yōd rōul adō kau sō m+d aku möla rōdōn, God Mōnō m+dōŋ biyōj mag aku wōxnō nig+m nuguma. Mag m+d akwör aŋigölō ñ+r+m+n, gun+m gigu rōn bu g+g+ diba r+m+n, m+mōn p+m+n, gupō mag m+ dib bla p+nōja.

12

Mō aipam kas kaglō diba aipam

¹ Makwam r+b nugup duōn nugumōn, ap hör yonyöbö dib i adōx bli yōrsak rōja. Mö i naiō wōlij rōxg yōmōn, yamsō nuŋwa rōun rola rōb g+ m+dōja. Gupō akuyöbö möl sō piaku, kwin rōbm+dōi usaŋ akuyöbö mei yōcmac nuŋ sō nig+m+n m+dōja.

² Nuŋ ha yōx+ba ha n+m+m nugugirōn, wōj wōj nōlm+dōja.

³ N+ nugumōn, ap hör yonyöbö i kwo adōx bli yōrsak wōxnō nigōja. Kas kaglō paskwolō dib keiryöbö m+ŋi m+dōja. Yōcmac nuŋ akuyöbö m+j sō m+d+m, aj nuŋwa akuyöbö rap+d sō m+d+m, kin rōbm+dōi usaŋ akuyöbö me bla yōcmac nuŋ bla hör+rōr nig+m+n m+dōja.

⁴ Kas kaglō dib aku, ŋöpō nuŋ aku adōx sō gupō bla palm+n, mabuō kap k+tu il k+ p+nōja. Gupō magalig m+d+m bla r+b mōs paŋ akuyöbö nuōm nigōn, r+b mōs m+d+m, r+b paŋyöbö i p+n mölōd abōja. Makwam, nuŋ mö ha yōx pōn hōba r+m+dōŋ aku, yōx pōn haŋ ha abōx n+m+nō, rōn, hōn pōx m+dōja.

⁵ Makwam mö aku ha i yōx pōn hōja. Ha aku nuŋ ain yōd m+xi+la pōn, nöbö mö mögōr+ib akuyöbö magalig nugwid+x m+jōna. J+ mö aku ha nuŋ aku yōx pōn hōm, ejol i nuŋ ha aku um p+n pōn wōlu, God nuŋ hogw rol kin nuŋwa adōx yōd rol adō kau sō m+d yōraku pōn wōluōja.

⁶ God mö aku nugwo kau i r+ nig+m+n, bōr mögōr+ib r+g kap mib+l piaku duōn, piakwör m+daŋ nugugirōn, God nugwo ap mag nōl g+rōn nugwid+x m+daŋ nugugirōn, wop akuyöbö wan tausan tu hadred sikisti (1260) diōna.

⁷ Makwam adōx yōd rol adō kau sō yōraku, ejol dib Maikel ejol nuŋ bla pōn duōn, kas kaglō dib aku yam nuŋ bla p+saŋ nuō nuō pilōn pil+p duōn,

⁸⁻⁹ kas kaglō dib aku yam nuŋ bla magalig, adōx yōd rol adō kau sebō aŋadō p+l r+b+x mögōr+ib il k+ abmā. Kasa maduar ib hör i m+dōŋ kas aku k+jaki mönō Seten, me r+m+dōi aku, nuŋwōr nōbō mö mögōr+ib piaku piaku magalig mönō inakmōnō hōrm+n, inakmōnō nuŋ aku nugumā.

¹⁰ Makwam mönō dib i adōx yōd rol adō kau sō yadōn yadōja,
 “Weik God nuŋ nöbö mö bla kōmō pōna.

Weik God nuŋ ölsö nuŋwa pön, nöbö mö mögöriḅ piaku piaku magalḡ
Kinḡ dib keiryöbö ödöriö mijöna.

Weik God Kraiss nuŋwa

nuŋ Nöbö Dib ölsö keiryöbö ödöriö midön,

nöbö mö mögöriḅ piaku piaku magalḡ nugwidix mijöna.

Aku agapim: Seten nuŋ God mämäg il yöra midön,

mil paxmag yuö

haul nöbö mölöu nöbö an bla ap kib mag gwogwo agap apim rimidim

akuyöbö yadmidöŋa,

ji weik nugwo pi mögöriḅ il bö abmä.

¹¹ Haul nöbö mölöu nöbö an bla,

Sipsip Ha hañ nuŋwa aipam,

Kraiss mönö mi nuŋwa wöxnö yad nölmidöi aku aipam rimin,

Seten nugwo pi mo ñiŋa nigmä.

Nöbö mö nuŋwör midöliŋö, rön, ipöxölöi;

aninḡ pil pal nigñöb pil pal niginḡ, rön, riḅ aku yöx nugumä.

¹² Makwam, ñinḡ adöx yöd rol adö kau sö midöi aku,

wahax pi gir mijöña.

Ji ñinḡ migrö ki aipam, ban yuö diba aipam midöi akuyöbö

ñigö ögwö yöxmida.

Aku agapim: kijakia nugwo pi ñinḡ midöi yörbö abim,

wop nuŋ miga midöl aku nugwön nuŋ mi ölsö diba rödmijöninḡ,”

röŋa.

¹³ Kas kaglö dib aku, ni mögöriḅ il ki pi aböinḡ, rön, riḅ aku yöx nugwön,
mö ha yöx pön höŋ aku nugwo riḅix abmidöŋa.

¹⁴ Ji God nuŋ mö aku nugwo yöur du diba upic dib hogwa nig nölmän,
nuŋ öbil biḅi riḅ mögöriḅ rig kap mibil yöroku God kau nuŋwa ri nigöŋ
yöra duön midöŋa. God nuŋ nugwo ap mag ri girön nugwidix midanḡ, kim
mös paŋ rogwlul akuyöbö inḡsu sö diöna. Kas kaglö aku mö aku nugwo ap
gwogwo i riḅ maga nigen.

¹⁵ Kas kaglö aku, röbö diba höjox abmön mö aku nugwo mag duanḡ, me
rön, höjox aböŋa.

¹⁶ Ji mögöriḅ aku mö aku nugwo ri nölmän, kas kaglö röbö diba höjox
aböŋ aku mögöriḅ möl bla pal gilixip duön, hölö hölögipim duöŋa.

¹⁷ Almän, kas kaglö aku mö aku ölsö diba wölän, mö aku halöu ha nuŋ
bla, ñinḡ God Mönö rig yadmid mag akuyöbö akwör rön, Jisas mönö mi
nuŋwa nugw pön mai duön, nöbö mö bli ñigö yad nölmidöi piaku pisanḡ
nuö piliba duöŋa.

¹⁸ Kas kaglö aku duön ban yuö diba halai rola öbil gi midöŋa.

13

Ap höpebö i ban yuö dib piakuyöbö wöl hömidöŋa

¹ Midön nugumön, ap höpebö i ban yuö dib piakuyöbö wöl hömidöŋa.
Yöcmac nuŋwa akuyöbö mij sö midim, aj nuŋwa akuyöbö ragpid sö midim,
kinḡ röbmidöi usanḡ me bla aj römö bla hörirör midim midöŋa. Yöcmac nuŋ
akuyöbö mij sö piaku, God yad mönö nigön ib gwogwo nölon bli paŋ paŋ
kai kit nigim midöŋa.

² Ap höpebö aku, wõñö höpebö leped röxg nīgōŋa, jɪ yödɪlō nuŋwa wõñö höpebö bea yödɪlō röxg nīgōŋa. Ajmöl nuŋ aku, wõñö höpebö laiön ajmöl röxg nīgōŋa. Makwam kas kaglō aku, ölisö nuŋwa keir aipam, nuŋ kin dib keiryöbö ödöriö mɪdōŋ ölisö nuŋ aku aipam, ap höpebö aku nölōŋa.

³ Ap höpebö aku yöcmac nuŋwa i, höd aŋadö pɪl pal nɪgɪm wöröx lid pɪlōŋ mag akuyöbö röxg nīgōŋa, jɪ iswob wödö wölōŋa. Almɪn, nöbö mö mögöriɪb il kɪ adadö magalɪg ap höpebö akwör mai duön aiö waiö rɪmɪdmä.

⁴ Kas kaglō aku nuŋ kin dib keiryöbö ödöriö mɪdōŋ ölisö nuŋ aku ap höpebö aku nölōŋ aku mɪ, nöbö mö akuyöbö kas kaglō aku ib nuŋwa yadmɪn bɪl sō duōŋa. Makwam ap höpebö aku mɪ kin diba röxg mɪdmɪd aku mɪ, nöbö mö bli nugwo pɪsaŋ nuö nuö rɪb maga mɪdölö, rön, nöbö mö bla magalɪg ap höpebö aku, algör ib nuŋwa yadɪm adöx sō duōŋa.

⁵ Makwam God nuŋ ap höpebö aku nugwogwo röböx gɪm, ib nuŋwa keir yadmɪn bɪl sō dumɪn, God iba mönö gwogwo yadön pɪrag pɪn du il pibö nīgōn rɪmɪdmɪn, röun akuyöbö padokwo padök panyöbö i höuöiliö hö pɪn du mömɪd bö (42) duōŋa.

⁶ Nuŋ al gɪrön, God nugwo yad mönö nīgōn, God iba mönö gwogwo yadön, mögöriɪb adöx yöd röul adö kau sō yad mönö nīgōn, mögöriɪb adöx röul adö kau sō yöraku God pɪsaŋ mɪdöi akuyöbö ñigö yad mönö nīgōn, röŋa.

⁷ God nuŋ ap höpebö aku nugwogwo röböx gɪm, Krais nöbö mö nuŋ akuyöbö pɪsaŋ nuö nuö pɪlōn, pɪlɪp du pɪlɪxdör abön, nöbö mö akuyöbö magalɪg, ɪla hörɪrör rɪg mɪdöi akuyöbö, mögöriɪb adadö rɪg mɪdöi akuyöbö, mönö yöbö hörɪrör rɪg yadmɪdöi akuyöbö, mɪxɪña hörɪrör rɪg mɪdöi akuyöbö, ñigö magalɪg nugwidɪx mɪdōŋa.

⁸ Nöbö mö mögöriɪb mɪgrö kɪ adadö magalɪg algör, ap höpebö aku ib nuŋwa yadɪŋ bɪl sō diōŋa. God nuŋ mögöriɪb maduar ör rɪ nīgölōŋ wop aku, nöbö mö öim kömö akwör mɪjōñɪŋö, rön, köp rogw mɪdö bö ib ñɪŋa kai kɪtōŋa. Jɪ nöbö mö ib ñɪŋa kai kɪtölōŋ bla magalɪg ap höpebö aku ib nuŋwa yadɪŋ bɪl sō diōŋa. Köp rogw mɪdö bö ib ñɪŋa kai kɪtōŋ nöbö mö piakwör ap höpebö aku ib nuŋwa yadɪŋ bɪl sō duenɪm. Köp rogw aku, Sipsip Ha pɪl pal nɪgɪm wöröxōŋ aku, köp rogw nuŋwa maku.

⁹ Ñɪŋ nöbö mö rɪmɪj möla mɪjōn bla mönö mɪdö kɪ nugwi!

¹⁰ God nuŋ, naga diōñɪŋö, cön, nöbö mö bla, naga diōña.

Nöbö mö yu mɪxɪl ölisö mea pön nöbö mö römal nɪgɪŋ wöröxɪŋ, yu mɪxɪl ölisö mea pön ñɪŋ römal nɪgɪŋ wöröxōña.

Aiōñ aku, Krais nöbö mö nuŋ bla an pɪn pal duöinɪŋö, rön, Krais mönö wä aku nugw pɪ gö nīgōn, rɪg yadmɪd mag akuyöbö akwör rɪ gɪrön, Krais nugwo cɪrɪp rɪ ab gɪr mɪjōña.

Ap höpebö i kwo mögö yuö pibebö wöl röpɪnōŋa

¹¹ Nugup duön nugumön, ap höpebö i kwo mögö yuö pibebö wöl röpɪnōŋa. Aj nuŋ hogwa aku, sipsip ha aja tatal gɪ mɪdōŋa, jɪ mönö nuŋ aku, kas kaglō röxg yadōŋa.

¹² Nuŋ ap höpebö hödyöbö aku mabö rɪ nöl gɪrön, nöbö mö mögöriɪb piaku piaku magalɪg mönö ölisö yadmɪn, ñɪŋ ap höpebö hödyöbö höd aŋadö pɪl

pal nīgim wöröx lid pīlōŋ aku jī iswob wödö wölōŋ ap höpebö aku iba yadmīn bīl sō duōŋa.

¹³ Ap höpebö yonyöbö aku ap rōlībā akuyöbö rōn, ap nugub nugwölībā akuyöbö rōn, rōŋa. Nöbö mö nugugu mīdīm nugugīrōn, nuŋ rīmīn, rīn pīna adōx sebō ī mögōrīb īl bō pīnōŋa.

¹⁴ Makwam God nuŋ ap höpebö yonyöbö aku nugwogwo rōbōx gīm, ap höpebö hödyöbö māmāg īl nuŋ aku ap rōlībā akuyöbö rīmīdōŋ aku mī, nöbö mö mögōrīb adadō piaku piaku magalīg inakmōnō nuŋ aku nugw pīmā. Ap höpebö yonyöbö aku nöbö mö akuyöbö űīgō yadmīn, űīŋ ap höpebö yu mīxīl ōlīsō pī rōmal abmā jī kōmō mīd aku, īb nuŋwa pīrag wölībā, nuŋ rīg mīdōŋa nugwōn anau nuŋwa tatal rī nīgma.

¹⁵ God nuŋ ap höpebö yonyöbö aku nugwogwo rōbōx gīm, ap höpebö hödyöbö aku rīg mīdōŋa nugwōn anau nuŋwa tatal rī nīgim ap aku aŋōi maga pīrīm dumīn, kōmō nīgōn, mōnō yadōn yadōŋa, “Nī nöbö dib. Ib na akwōr yadīŋ mōx duāŋ,” me rōŋa. Aliō rīmīdmīn, nöbö mö īb nuŋwa yadmīn mōx duölōŋ akuyöbö magalīg yadīm pīl pal nīgma.

¹⁶ Nuŋ yadīm, nöbö mö īb mīdōŋ bla, nöbö mö īb mīdölōŋ bla; nöbö mö rīg mīga mīdōŋ bla, nöbö mö rīg mīdölōŋ bla; nöbö mö nag mabō rīmīdim bla, nöbö mö rīb űīŋa keir yōx nugwōn mabō rīmīdim bla; űīŋ magalīg īb kītīb ī īŋsō mīrīx rōl aimōnō möigw sō pīmā.

¹⁷ Nöbö mö īb kītīb aku pōlim bla, ap wobīb aimōnō ap sīm rīb maga mīdölōŋ. Kītīb aku mī, ap höpebö aku īb nuŋ aimōnō īŋ wōdīb nuŋ aku maku.

¹⁸ Nöbö mö rībōx nugw rī abmīdōi bla mōnō īl aku hōlu nugub maga mīda. Nugw rī abōn mī, ap höpebö aku īŋ wōdīb nuŋwa īl aku nugwōűa. īŋ wōdīb aku, nöbö ī īb nuŋ aku mīda. īŋ wōdīb aku maku īŋōsu īŋōsu (666).

14

Nöbö mö mīga akwōr wopal yonyöbö ī yadmā

¹ Makwam iswob nugwōn nugumōn, Sipsip Ha ōnōŋ Saion Pīd sō wōlu mīdīm nugugīrōn, nöbö mö akuyöbö wan hadred poti po tausān (144,000) nuŋ pīsaŋ mīdōŋa. Nöbö mö nuŋ pīsaŋ mīdim piaku, möigw űīŋ sō īb nuŋ aku aipam, Nuō īb aku aipam kai kīt nīgim mīdōŋa.

² Makwam mōnō ī adōx yōd rōul adō kau sebō, rōbō hōj diba pīnōn ua rīmīd mag akuyöbö mōnō gunīm kīka mīlkap yadmīd mag akuyöbö yadmīn nuguma. Mōnō aku, ap bīyōj rōxg palmīn rīg yadmīd mag akuyöbö yadōŋa.

³ Makwam nöbö mö wan hadred poti po tausān (144,000) piaku űīŋ hogw rōl kīŋ īl yōra pikwo mīdōn, ap kōmō mōs mōs aipam, yōj nöbö bla aipam nugugu mīdīm nugugīrōn, űīŋ wopal yonyöbö ī yadmā. Wopal yonyöbö aku, nöbö mö mīgrō kīyöbö blī nugub maga mīdölōŋ; nöbö mö wan hadred poti po tausān (144,000) God wobōn hōbkal pōŋ piakwōr wopal aku nugub maga rōŋa.

⁴ Nöbö piaku űīŋ mö pīsaŋ yōnölōi; ha nöbö rōxg mīdōia. Sipsip Ha nuŋ pikai dumīd aku nugwōn, űīŋ nugwo mai dumīdōia. Nöbö mö piaku űīŋ

nöbö mö mib+la m+dm+n nugugirön, Krai ñigö wobön höbkal pön, ap mag höd p+liöx pön höm+doi mag akuyöbö aliar ñigö God Sipsip Ha yöñö nölöña.

⁵ Mönö inakmönö bli yadölim; ap kib mag gwogwo bli rölim.

Ejol mös pañ mönö yad nölmä

⁶ Makwam iswob nugwön nugumön, ejol i adöx mib+l yör sö höd ñig yön girön, nöbö mö m+grö k+ m+xiña hör+rör r+g m+doi akuyöbö, +la hör+rör r+g m+doi akuyöbö, mönö yöbö hör+rör r+g yadm+doi akuyöbö, mögöri+ adadö r+g m+doi akuyöbö, Krai mönö mag wä öim m+jön aku ñigö yad nö+ba röña.

⁷ Wö diba r+ yadön yadöña, “God nuñ mönö diba yajön wop aku mödö wöxnö ñig aku, God nugwo ölölo rañ ipöxoña. Adöx sö, m+grö k+, ban yuö diba, röbö ilam bla magalig r+ ñigöñ Nöbö Dib aku ib nuñwa yad+ñ b+l sö duañ,” me röña.

⁸ Ejol i, ejol höd sö aku mai u girön yadöña, “God nuñ r+m+n taun dib Babilon añadö p+n pal dua wo! Nöbö mö Babilon bla ñ+ñ mö kib nöbö kib rön, m+ mag gwogwo ususör r+m r+m, nöbö mö mögöri+ adadö piaku piaku magalig nugwön pañ mag akuyöbö akwör r+m+dmä. Babilon nuñ röbö wain ö+so nuñwa keir n+mön, nöbö mö mögöri+ hör piaku bli ñigö nölm+n n+m+m+n, nuñ r+m+dm mag akuyöbö, ñ+ñ algör u p+lm pañ mag gwogwo akwör röiñö,” röña.

⁹ Ejol i piönö, ejol höd sö hogw aku ñigö mai u girön, wö diba rön yadöña, “Nöbö mö ap höpebö aku ib nuñwa mag wöl girön, nuñ r+g m+doña nugwön anau nuñwa tatal r+ ñigim ap aku ib nuñwa mag wöl girön, ib k+ti+ nuñ aku möigw sö mönö inso rol piaku p+m+jön akuyöbö,

¹⁰ God m+ ö+so wölañ, röbö wain ac+ö ödöriö aku, namag ñ+ñ bö dauñ aja wölañ, nölañ n+möña. Ejol lei bla aipam, Sipsip Ha aipam nugugu m+dm+ñ nugugirön, ñigö yad r+n yuö hör bö ab+ñ, r+n pin r+g salpa yönm+dmöl bö ñigö yönañ nugugirön, wöj wöj nölm+jöña.

¹¹ R+n pin aku ñigö yönañ nugugirön, r+n haub aku öim öim wöl gör m+jöna. Makwam, ap höpebö aku iba yad+ñ b+l sö diön nöbö mö bla, nuñ r+g m+doña nugwön anau nuñwa tatal r+ ñigim ap aku iba yad+ñ b+l sö diön nöbö mö bla, ib k+ti+ nuñwa pöñ nöbö mö bla, God ñigö painö ö+ñ höb dib aku, ml p+mag yuö öim öim p+ nöiön+ñö,” röña.

¹² Aliö alön aku, Krai nöbö mö nuñ bla an p+n pal duöin+ñö, rön, God Mönö r+g yadm+dm mag akuyöbö akwör r+ girön, Jisas mönö wä nuñ aku nugw p+ gö ñigön, nugwo c+ri+ ri ab gir m+jöña.

¹³ Makwam mönö i adöx yöd röul adö kau sebö n+ yadöña, “Mönö yad+ba r+m+dm k+ kai k+ti. Weik ömörö wöxnö ñigim+dm aku, nöbö mö Nöbö Diba nugw pön wöroxöñ bla, wahax pöñ+ñö,” röña. Aliö r+m+n, God Inöma nuñ yadöña, “M+ ödöriö. Ñ+ñ ömörö rag girön mabö öliöx girön m+doi akuyöbö, ñ+ñ añöi ñigön, wahax p+ gir m+jön+ñö,” röña.

Wit ödör rag höb wop aku wöxnö ñiga

¹⁴ Makwam n+ nugumön, nöbö ha i röxg+ib nöbö i m+jöi lei waba rol sö röm+dm g+ m+doña. Yöcmac nuñ sö, r+g gol pön rim usañ mei röböñ, yu agwönö pilac+ röxg gwogwäbö r+m+dm yu ö+so ödöriö wit mag ödör pön höm+doi yu akuyöbö i p+ g+ m+doña.

¹⁵ Makwam ejol i, God höjöpälib rama ram möl yuadebö röpin hön, nöbö mijöi lei waba rol sö römäd gi midöŋ aku wö diba rön nugwo yadöŋa, “Mögörüb mīgrö bö wit mag bla göj wa. Wit ödör rag höb wop aku wöxnö nig aku, yu agwönö naŋ mea aku pīrag du, ödör pön hö mögum rane,” röŋa.

¹⁶ Aliö rīmīn, nöbö mijöi lei waba rol sö römäd gi midöŋ aku, yu agwönö nuŋ mea aku pīp rön, wit maga mögörüb wölöŋ bla magaliŋ rōmaxdörön pön hö mögum röŋa.

¹⁷ Ejol i piönö God höjöpälib rama adöx sö mid aku ram möl yuadebö röpin höŋa. Nuŋ kwo algör yu agwönö mei pī gi midöŋa.

¹⁸ Mag akwör, ejol rīn pina nugwidix midöŋ aku, God ap höjöpäli ur nölīb riŋpid yöbö hön, ejol yu agwönö pilacīc röxgība pī gi midöŋ aku nugwo wö diba rön yadöŋa, “Wain mag mögörüb mīgrö bö göj wa aku, yu agwönö naŋ mea aku pön wain maga magaliŋ ödör rag hö mögum rane,” röŋa.

¹⁹ Aliö rīmīn, ejol aku, yu agwönö nuŋ mea aku pīp rön, wain mag bla ödör pön du, God nuŋ ölisö wölīm wain maga röb caku rīb möla aböŋa. Kau aku God nuŋ nöbö mö mag gwogwo rīmädöi akuyöbö ñigö painjö öliŋ höb pī nölīb maga mīda.

²⁰ Wain mag röb caku rīb möl aku taun diba riŋadö midöŋa. Wain maga möl aku abmīn, röbīl patīŋ nugugīrön, hañ aku aja wölön, röbö diba wödön kilomita akuyöbö tri hadred (300)* duöŋa. Hañ ban dib aku hön hos yöcmac rol sö mid mag akuyöbö rol yöra sö wöl gi midöŋa.

15

Ejol bla rīmīdīŋ, ömörö diba hörīrör akuyöbö mij sö piaku cōna

¹ Makwam ap keir yonjöbö nugwön aiö rībā i adöx yöd rol adö kau sö yöra ku nuguma. Ömörö akuyöbö mij sö bla rīmīn, God nuŋ mī ölisö wölīmäd aku aŋadö rība pōraŋ, me rön, ejol nuŋ akuyöbö mij sö bla ñigö yadmīn, ömörö dib piaku pī ragön mögörüb il kī höba rīmā.

² Makwam il mid aku nugumön, röbö ban glas röxgīb i rīn pina aliŋ römerömö rön yöra ku midöŋa. Nöbö mö ñiŋ ap höpebö aku aipam, nuŋ riŋ midöŋa nugwön anau nuŋwa tatal rī ñigim ap aku aipam, iŋ nuŋ aku aipam, pīsaŋ nuö nuö pīlip duön pīlīxdörim bla, rīb yöra ku öbīl gi midmā. God ñigö ap biyöj röxgība hörīrör nölīmīn,

³ God mabö rī nölīmäd nöbö Mosīs wopal nuŋwa aipam, Sipsip Ha wopal nuŋwa aipam wopal yadön yadmā,
“God, nagö Nöbö Dib ölisö keiryöbö aliŋ,
ap agapīm cīnö cīne, aku cīnö.

Nagö kiŋ nöbö dib mögörüb bla magaliŋ,
Kiŋ ñiŋa mīdlö aku,

öim öim ödöriö rön,
paxdöriö akwör rīmīdlö.

⁴ Nöbö mö magaliŋ nagö nugwön, anau pōña.

Naŋ paŋjöbö akwör lei gudogudö mīdlö.

Nagör, Nöbö Dib, me rön,
iŋ naŋ akwör yadīŋ bīl sö diöna.

Naŋ mag ödöriö rol akwör
rī ri abmīdlö aku nugwön,

nöbö mö mögöriḅ adadö piaku piaku magaliḡ hön

naḡö höjöpaiöñ+ḡö,” r+ma.

⁵ Makwam n+ iswob nugwön nugumön, God höjöpaliḅ ap uñ ram aku Ram Möl Kömö Wä Keiryöbö aku uba röd ḡ+ m+idöḡa.

⁶ Makwam ejol akuyöbö m+ḡ sō piaku, nöbö mö mögöriḅ il k+iyöbö ñ+ḡö ömörö diba akuyöbö m+ḡ sō nöliḅa, God höjöpaliḅ ram möl yuadebō röp+ñ r+ḡadö hömä. Ejol piaku, wöl+ḡ lei wä cöröx cöröxḅi röxḡ m+idöḡ akuyöbö yömön, r+ḡ gol pön rim amanö bla p+ḅ+la s+naḡ palön hömä.

⁷ Ap kömö mös mös piaku i hön, ejol akuyöbö m+ḡ sō bla ñ+ḡö r+ḡ gol pön rim kwosö me bla hör+irör nölöḡa. Kwosö möl bö, Nöbö Diba öim öim m+id aku, nöbö mö r+ḡ gwogwam r+ḡm God ñ+ḡö öli+sö wöl+m ñ+ḡö ömörö p+ nöliḅ mag aku aja wöl ḡ+ m+idöḡa.

⁸ God m+ḡ wä keiryöbö nuḡwa aipam, öli+sö keiryöbö nuḡwa aipam r+ḡm+ñ, haub diba God höjöpaliḅ ram aku aja wöl ḡ+ m+idöḡa. Nöbö mö höjöpaliḅ ram aku ram möl yuadö dub maga m+idölöḡ. Ejol akuyöbö m+ḡ sō piaku, ñ+ḡ ömörö diba akuyöbö m+ḡ sō nöbö mö nöliḅa r+ḡm+dim akuyöbö nöḡ pöcöñ akwör, mai ram möl yuadö dub maga cöna.

16

Ejol ömörö dib akuyöbö m+ḡ sō p+rag hömä

¹ Makwam n+ nugumön, mönö dib i God höjöpaliḅ rama ram möl yuadö wö diba rön ejol akuyöbö m+ḡ sō yadöḡa, “Nöbö mö r+ḡ gwogwam r+ḡm God ñ+ḡö öli+sö wöl+m ñ+ḡö ömörö p+ nöliḅ mag aku kwosö akuyöbö m+ḡ sō aja wöl ḡ+ m+id piaku, pön du möḡö rol bö hör+ḡ duañ,” me röḡa.

² Aliö r+ḡm+ñ, ejol höd sō aku kwosö nuḡ aku rag du mögöriḅ rola pörm+ñ, nöbö mö ap höpebö ib k+it+ḅ aku pön, nuḡ r+ḡ m+idöḡa nugwön anau nuḡwa tatal r+ḡḡim ap aku höjöpalm+dim piaku, ñ+ḡö uj höpebö öliḡ gwogwo p+liḅ bla n+ḡöḡa.

³ Ejol agñ+ḡ r+ḅyöbö aku, kwosö nuḡ aku rag du ban yuö diba rola pörm+ñ, röbö aku nöbö wöröxöḡ hañ aku röxgön, ap ban yuö diba m+dim bla, magaliḡ wöröx pörmä.

⁴ Ejol igwö wölö aku, kwosö nuḡ aku rag du, röbö ilam rödöḡ möl bla aipam röbö yuö um+id bla aipam rola pörm+ñ, röbö bla magaliḡ hañ akwör wöxnö n+ḡöḡa.

⁵ Makwam n+ nugumön, ejol röbö magaliḡ nugwid+ḡ m+id aku yadöḡa, “Naḡ Nöbö Lei.

Naḡ wopik m+idlö; naḡ maduar ib hör i m+idmö.

Naḡ mönö p+ nuöm n+ḡ r+ḡ abön,

ñ+ḡö nuḡ r+ḡ abön ailö maku.

⁶ Nöbö mö piakwör m+, nöbö mö naḡ bla ñ+ḡö p+ḡ pal n+ḡön,

mönö naḡa yad+ḅ nöbö bla ñ+ḡö p+ḡ pal n+ḡḡim,

hañ ñ+ḡa p+ñöḡ aku m+,

naḡ ñ+ḡö painḡ hañä nölaḡ n+ḡmön aku,

ñ+ḡ keir rön p+ḡm+idöi maku pal,” röḡa.

⁷ Aliö r+ḡm+dm+ñ, God ap höjöpaliḅ ur nöliḅ r+ḡp+id rol yör akuyöbö mönö i yadöḡa,

“God Nöbö Dib öli+sö keiryöbö ödöriö.

Naŋ mōnō pī nuōm nīg ri abōn ñīgō nuŋ ri abōn ailō maku,” rōŋa.

⁸ Ejol igwō aku, kwosō nuŋ aku rag du naiō rola pōrmīn, nōbō mō bla naiō ōlīsō ñīgō nīgīb maga rōŋa.

⁹ Naiō ōlīsō nīgōn, ñīgō rīn rōxg yōnīŋ dōbdō rōŋ aku, jī ap kib mag gwogwo rīmīdmā aku, pōdpōd rīmīn aliō alōlīŋō, rōn, rōbōxōn, mīd ri abōn, God ib nuŋwa yadmīn bīl sō duōlōŋ. God nuŋwōr anīŋ ōmōrō nōlmīdō, rōn, nugwo yad hōimōumā.

¹⁰⁻¹¹ Ejol mōmīd aku, kwosō nuŋ aku rag du ap hōpebō hogw rol kīŋ nuŋwa rola pōrmīn, nōbō mō nuŋ nugwidīx mīdmīd mībīl yōraku rība pīxmag gurōŋa. Uj hōpebō nīgīm, ōlīŋ dība pīlmīn, albeñ ōbīxdōr mīdmā aku, jī ap kib mag gwogwo rīmīdmā aku, pōdpōd rīmīn aliō alōlīŋō, rōn, rōbōxōlīm; rī gōr mīdōn, God adōx yōd rol adō kau sō mīd aku nugwo yad hōimōumā.

¹² Ejol iŋōsu aku, kīŋ mōgōrīb naiō wōlmīd piakuyōbō hōñīŋō, rōn, kwosō nuŋ aku rag du rōbō dīb Yupretis rola pōrmīn, rōbō yuō aku aŋadō lei wōŋa.

¹³ Almīn nī nugumōn, ragwo asa mōs paŋ mīdmā. Ragwo as piaku hau mōs paŋ rōxg mīdmā. Ragwo as i kas kaglō ajmōla hōrōpīnōŋa; i ap hōpebō ajmōla hōrōpīnōŋa; i nōbō God mōnō yadmīdlō rōn inakmōnō akwōr hōrmīd nōbō aku ajmōla hōrōpīnōŋa.

¹⁴ Ragwo as piaku ap rōlībā akuyōbō rīb maga rōŋa. Ñīŋ duōn kīŋ mōgōrīb malō malō piaku piaku mīdōi akuyōbō magalīg yōlīŋ pōn hō mōgum rōn, God Nōbō ōlīsō keiryōbō yad nīgōŋ wop dīb aku, nuō nuō pīōŋa.

¹⁵ “Nugw ri abōña! Nī hōba rīmīdīl aku, nōbō ap kib pīb bla nugu gōr mīdōlōi mag akwōr hōmīdōi mag aliō akuyōbō hōña! Makwam, nōbō mō inīmō hōlīmēñ, wōlīj yōm ri ab gī mījōñ akuyōbō wahax pīmījōña; ñīŋ magōr yōnōn mōigw yōxeñ!”

¹⁶ Ragwo as piaku ñīŋ kīŋ mōgōrīb adadō piakuyōbō ōdōr pōn hō mōgum rīmā; mōgōrīb pōn hō mōgum rīm yōraku Hilbru mōnō yadōn Amagedon me rīmīdōia.

¹⁷ Ejol mīj sō aku, kwosō nuŋ aku rag du hōr mībīl yōra sō pōrōŋa. Pōrmīn, mōnō i hogw rol kīŋ God hōjōpalīb rama ram mōl yuadō mīdōŋ aku wō dība rōn yadōŋa, “Rība pōr maku,” me rōŋa.

¹⁸ Aliō rīmīn nugugīrōn, gunīm gīgu rīp dum, aŋīgōlō ñīrīp ñīrīp rīp ōmegō mej rogw bla yau hōlīp rīmīn, mī mīmōn dība nōbō mō mōgōrīb il kī hōd nugumīdōlōi akuyōbō i pōŋa.

¹⁹ Mī mīmōn dība pīmīn, taun dīb Babilon aku pal gīlīx ab gīlīx rōn, rīb mōs paŋ nīgōŋa. Makwam taun dīb mōgōrīb adadō piaku piaku magalīg Babilon rīg rōŋ mag akuyōbō rōn pal gīlīx ab gīlīx rīm rōul mo pīnōŋa. Makwam God nuŋ Babilon nōbō mō mag gwogwo rīmīdim aku uplōbōlōŋ. Nuŋ mī ōlīsō wōlīm, ñīgō rōbō acīxa namag aja wōlōŋ aku nōlmīn nīmīmā.

²⁰ Makwam rōbō wōdobōŋ mōgōrīb ulmīdō bla aipam, mōgōrīb ōnōŋ ajmag bla aipam, aŋadō hōlōgīpōŋa.

²¹ Gupō mag dība, mag paŋ paŋ kilo akuyōbō padokwo padōk mōs hōuōilōi igwō sō (50) akuyōbō, adōx sebō pīnōn, nōbō mō bla ñīgō mī gōj gōj palōŋa. Ñīgō mī gōj gōj palmīn ñīŋ God nugwo mī yad hōimōumā.

17

Nöbö kib pib mö aku öliḡ hōb diba pōna

¹ Ejol akuyöbö mij sō ömörö hörirör pōn rag hem akuyöbö, i hōn nī yadōḡa, “Yörík han, nagō ap i yabumōn nugwō! God rīm+n nöbö kib pib mö gwogwo ödōriō aku painjō öliḡ hōb diba piba rīm+da. Taun dib yadmīdīl aku röbö mīga il yōra mīda.

² Nöbö kib pib mö aku kin mögōrib adadō piaku piaku hörirör mīdōi akuyöbö pīsaḡ yōnōn, nöbö mö mögōrib il kīyöbö ḡigō röbö wain nuḡwa nōlmīn nīmīm+n, ḡigō u pīla. Röbö yadmīdīl aku ap kib mag gwogwo nuḡ rīmīd mag aku maku,” rōḡa.

³ Makwam God Inōma nuḡ nī aja wōlīm nugugirōn, ejol aku nī pōn du mögōrib rīg kap mibīl piaku dumīn nugumōn, mö i, ap hōpebö paskwolō i rol sō rōmīd gī mīdōḡa. Ap hōpebö aku, God yad mōnō ḡigō ib mīga mīxīḡ nuḡwa kai kīt ḡigō gīm mīdōḡa. Yōcmac nuḡwa akuyöbö mij sō mīdīm, aj nuḡwa akuyöbö ragpīd sō mīdōḡa.

⁴ Mö nuguma aku, wōlij paskwolō mö dib yōmmīdōi akuyöbö yōmōn, rīg gol mīga akwōr, rīg wā wā rīg diba wobīb mīga akwōr, kōme wōdō lanō yōn gī mīd mag aliō akuyöbö lanō yōn gī mīd mag mij ulmīdō ‘pōl’ me rīmīdōi aku mīga akwōr, mīxīḡ nuḡwa magalīg röbmīn, cōrōx cōrōx gīr mīdōḡa. Rīg gol pōn rim namag i pī gī mīdōḡa. Namaga mōl bö, nöbö pīsaḡ kib yōnōn ap kib pīx gwogwo rīmīdōḡ bla aja wōl gī mīdōḡa.

⁵ Mōigw yōd nuḡ sō mōnō umad gī mīdmīd i kai kīt mā:

TAUN DIB ÖDÖRIÖ BABILON AKU, NÖBÖ KIB MÖ KIB RİP YÖNMİDÖİ
PIAKU AIPAM, NÖBÖ MÖ MAG GWOGWO ÖDÖRIÖ RİMİDÖİ PIAKU
AIPAM, NUÖM ḡİḡA MAKU.

⁶ Makwam nī nugumōn, mö aku, nöbö mö Jīsa nugw pōn mōnō wā nuḡwa wōxnō yad nōlmīdīm ḡigō pīl pal ḡigōn haḡ ḡīḡa röbö wain rōxg nīmōn u pīlmīdōḡa.

Alōḡ aku nugwōn, gīl gīl rōn rīb mīga yōx mīdma.

⁷ Jī ejol aku nī yadōḡa, “Pōdpōd rīm+n gīl gīl rōn rīb mīga yōxmīdlō? Ap hōpebö yōcmac nuḡwa akuyöbö mij sō mīdīm, aj nuḡwa akuyöbö ragpīd sō mīd aku aipam, nöbö kib pib mö ap hōpebö rol sō rōmīdōn yōnmīd aku aipam, mōnō il aku nagō yad nōlība rīmīdla.

⁸ Ap hōpebö nugumīdlō aku, hōd mīdmīda, weik mīdōl, makwam womiōx mīda, nuḡ ulōm mōl hokwō rödölōḡ bebō wōl han, God ran aḡadō rīn hör yōnmīd mōl bö diōna. God nuḡ mögōrib maduar ör rī ḡigölōḡ wop aku, nöbö mö öim kōmō akwōr mījōḡīḡō, rōn, köp rogw mīdō bö ib ḡīḡa kai kītōḡa. Jī nöbö mö ib ḡīḡa kai kītölōḡ bla, ap hōpebö aku iswob mījōn aku nugwōn, mī aiō waiō cōḡa. Aku agapīm: nuḡ hōd mīdmīda, weik mīdōl, jī mai iswob mījōna.

⁹ “Mōnō piaku nugw rī abōn mī, nugwōia. Ap hōpebö yōcmac nuḡwa akuyöbö mij sō mīdīm nugulō aku, mōnō ila adō mōs mīda. Mōnō ila i yada, yōcmac akuyöbö mij sō piaku, öñōḡ pīd akuyöbö mij sō piaku maku. Mö aku öñōḡ pīd akuyöbö rōmīd gī mīda.

¹⁰ Mōnō ila i pīōḡō yada, yōcmac akuyöbö mij sō piaku, kin akuyöbö mij sō piaku maku. Kin piaku, kin akuyöbö mōmīd sō kin mīdōn mōdō wōrōxmā,

weik inösu aku nuŋ kiŋ mɪda. Kiŋ mɪj sɔ aku mai höba rɪmɪda. Jɪ hömɪjɔn aku, ulul mag mɪŋ iör mɪjɔna.

¹¹ Makwam ap höpebö höd mɪdmɪda, weik mɪdöl aku, nuŋ keir kiŋ amñaxɪb sɔ aku höna. Nuŋ mɪ, kiŋ akuyöbö mɪj sɔ piakuyöbö nöbö i. God rɪmɪdan nuŋ aŋadö pɪn bɪcɔna.

¹² Makwam aj akuyöbö ragpɪd sɔ nugulö bla, kiŋ akuyöbö ragpɪd sɔ. Ñiŋ weik kiŋ mɪdölöi, jɪ mai God rɪmɪdan ñiŋ aua paŋyöbö iör kiŋ mɪdɔn, ap höpebö aku pɪsaŋ mabö rɪ gɪrɔn, nöbö mö bla nugwidɪx mɪjɔña.

¹³ Ñiŋ rɪb mag paŋyöbö i yöx nugwɔn, ap höpebö aku nugwo yadɪŋ, nuŋ yör ñiŋ aku pɔn, nöbö mö bla ñigö nugwidɪx mɪjɔna.

¹⁴ Kiŋ piaku ñiŋ Sipsip Ha aku pɪsaŋ nuö nuö rɪmɪjɔña, jɪ nuŋ nöbö dib bla magalɪg Nöbö Dib ñiŋa mɪdɔn, kiŋ bla magalɪg Kiŋ ñiŋa mɪdɔn mɪd aku mɪ, nugwo pɪl pal nɪgɪb maga mɪdöl. Nöbö mö nuŋwa keir yad wö rɪ pɪ piaku, nugwo cɪrɪp gör mɪjɔñ piaku, ñiŋ nuŋ pɪsaŋ kiŋ piaku rɪŋ aŋadö pɪn bɪcɔñiŋjɔ,” röŋa.

¹⁵ Makwam ejol aku nɪ yadɔŋa, “Nöbö kib pɪb mö römɪd gɪ mɪdmɪn nugulö röbö bla, ñiŋ nöbö mö mögörɪb adadö rɪg mɪdöi akuyöbö, ila hörɪrör rɪg mɪdöi akuyöbö, mɪxɪña hörɪrör rɪg mɪdöi akuyöbö, mönö yöbö hörɪrör rɪg yadmɪdöi akuyöbö mɪ.

¹⁶ Aj akuyöbö ragpɪd sɔ nugulö bla aipam, ap höpebö aku aipam, ñiŋ nöbö kib pɪb mö aku nugwo höxɔn, ap nuŋ bla magalɪg um pɪn pɪmɪdɪŋ, mag ör mɪjɔna. Mɪxɪñ nuŋwa nɪmɔn, rɪb rɪb mɪjɔn bla urɪŋ yɔn bɪcuaŋ dɪɔna.

¹⁷ Aku agapɪm: God ñigö rɪba nɔlaŋ, rɪb mag paŋyöbö i yöx nugwɔn, ap höpebö aku nugwo yadaŋ, yör ñiŋ aku pɔn raŋ duaŋ, God cɔnɪŋjɔ rɔn yad nɪgöŋ mag akuyöbö akwör cɔna.

¹⁸ Makwam nöbö kib pɪb mö nugulö aku, nuŋ mɪ taun dib ödöriö kiŋ mögörɪb adadö piaku piaku magalɪg nugwidɪx mɪd taun diba maku,” me röŋa.

18

Babilon hö pɪn bɪrɪba rɪmɪda

¹ Makwam rɪb nugwɔn nugumɔn, ejol i kwo adöx yöd röul adö kau sebö hömɪda. Ejol aku, God yad nɪgmɪn nöbö dib ödöriö mɪdɔŋa. Adöx yöd röul adö kau sebö hön, mɪl wä nuŋ aku rɪmɪn, mögörɪb il kɪ magalɪg mila abɔŋa.

² Ejol aku hön wö diba rɔn yadɔŋa,

“God rɪmɪn taun dib Babilon aŋadö pɪn bɪra wo!

Aŋadö pɪn bɪra wo!

God rɪmɪn taun dib aku, nöbö mö i mɪ mɪdöl, wöhö;

ragwo as yöur ap gwogwo bla akwör mɪd me.

³ Aku agapɪm: nöbö mö Babilon bla ñiŋ mö kib nöbö kib rɔn,

mag gwogwo akuyöbö keiryöbö rɪm rɪm,

nöbö mö mögörɪb il kɪyöbö adadö magalɪg nugwo nugwɔn

ñiŋ kwo algör ör paŋ mag akwör rɪmɪdɔia.

Babilon nuŋ röbö wain nuŋwa keir nɪmɔn,

nöbö mö mögörɪb il kɪyöbö adadö piaku piaku hörɪrör akuyöbö ñigö

aipam nölɪmɪn nɪmɪmɪn,

nuŋ rɪmɪd mag akuyöbö, ñiŋ kwo algör ör

u pɪlɔn mag gwogwo akwɔr rɪmɪdɔia.

Kɪŋ mɔgɔrɪb adadɔ piaku piaku hɔrɪrɔr mɪdɔi akuyɔbɔ,

nun pɪsaŋ mag yɔnɔn, mag gwogwo akwɔr rɪmɪdɔia.

Makwam nun ap wā wā bla pɪnɔ, rɔn, ɔim rɪbyɔx nugw aku,

nɔbɔ mɔgɔrɪb adadɔ piaku piaku hɔrɪrɔr ap sɪm rɪmɪdɔi akuyɔbɔ rɪg
dɪba pɔɪŋɔ,” rɔŋa.

⁴ Makwam nɪ nugumɔn, mɔnɔ i kwo adɔx yɔd rɔul adɔ kau sebɔ yadɔŋa,

“Nɔbɔ mɔ nɪ Babilon mɪdɔi bla, taun aku rɪŋadɔ duɔn,

Babilon ada pɪsaŋ nɪgɪɔ nɪgmɪjeŋ.

Ap kib mag gwogwo rɪmɪdɔi piaku, ŋɪŋ pɪsaŋ rɪmɪjeŋ.

Ōlɪŋ hɔb dɪba pɪba rɪmɪdɔi aku, ŋɪŋ algɔr ɔr pɪmɪjeŋ.

⁵ Ap kib mag gwogwo rɪmɪdɔi pɪx kepkep aku, ap jɔujɔu pɪd dɪba wɔlumɪd
wɔlumɪd

mɪ dɪb rɔxɪm wɔluɔŋa adɔx yɔd rɔul adɔ kau sɔ yɔraku.

God nugwɔn ŋɪŋ ap kib mag gwogwo rɪmɪdɔi aku

rɪbyɔx nugw gɔr mɪda.

⁶ Babilon nun nɔbɔ mɔ bli ŋɪgɔ rɪ gwogwam rɔŋ mag aliɔ akuyɔbɔ,

naŋ painɔ nugwo algɔr ɔr rɪ aɔɔ nɪgɔ.

Babilon nun nɔbɔ mɔ bli ŋɪgɔ rɪ gwogwam rɔŋ mag aliɔ akuyɔbɔ akwɔr
wɔhɔ;

nugwo painɔ mɪ ɔdɔrɪɔ rɪ gwogwam rɔ.

Babilon nun nɔbɔ mɔ bli ŋɪgɔ rɔbɔ acɪxa nɔl mag aliɔ akuyɔbɔ akwɔr wɔhɔ;

nugwo painɔ mɪ rɔbɔ acɪx gwogwo ɔdɔrɪɔ aku namag nunwa hɔr
nugwo nɔlan nɪmaŋ.

⁷ Ap mɪga akwɔr pɪnɔ, rɔn, ɪb nunwa keir pɪrag wɔl mag aliɔ akuyɔbɔ,

nugwo painɔ mɪ ɔlɪŋ hɔb gwogwo pɪ nɔlan, mɪ lɪblɪb rɪ mɪdaŋ.

Rɪb nunwa keir nugwɔn yada,

‘Nɪ kwin yɔrɪk rɔmɪd gɪ mɪdla.

Nɪ mɔ wɔsrɔ mɪdɔi;

ɔmɔrɔ bli nɪ pɪb maga mɪdɔlɔ,’ ra.

⁸ Aliɔ yadmɪda,

jɪ God Nɔbɔ Dɪba

nugwo mɔnɔ dɪba yadɔn ɔlɪŋ hɔb pɪ nɔiɔn Nɔbɔ aku

nun mɪ Nɔbɔ ɔlɪsɔ ɔdɔrɪɔ mɪda.

God Nɔbɔ Dɪba nun raŋ, wop paŋyɔbɔ iɔr ŋɪpɪŋ dɪba hɔna;

nɔbɔ mɔ magalɪg mɪ gɔj immɪjɔŋa; ap mag wen, kiɔ dɪba pɪɔna.

Makwam God Nɔbɔ Dɪba nun raŋ,

Babilon rɪn pɪna pɪn yɔn bɪcuaŋ dɪɔna.

⁹ “Babilon rɪn yɔnɔn hauba wɔluɔŋ nugwɔn, mɔ aku mag yɔnmɪdɔi kɪŋ
mɔgɔrɪb adadɔ piaku piaku hɔrɪrɔr bla lɪb pɪlaŋ immɪjɔŋa.

¹⁰ Mɔ aku nugwo mɪ ɔlɪŋ hɔb gwogwo pɪmɪd aku, an algɔr ɔr rɪbɔ maga
rɔ, rɔn, ŋɪŋ magalɪg hɔr hɔr yɔrkwo mɪdɔn mɪ gɔj im gɪrɔn jajɔŋa,

‘Wɔhɔ o! Wɔhɔ o! Naŋ taun dɪb keiryɔbɔ ɔdɔrɪɔ o!

Babilon o, naŋ taun dɪb ɔlɪsɔ keiryɔbɔ ɔdɔrɪɔ o!

Naŋ wan aua akwɔr mɔnɔ dɪba nugwɔn,

painɔ ɔlɪŋ hɔb dɪba pɔn aŋadɔ hɔ pɪn biranɔ o,’ cɔŋa.

11 “Makwam taun dib aku hö pɪn bɪcɔn aku, nöbö mö mögörɪb adadö piaku piaku hörɪrör ap sɪm rɪmɪdöi bla, weik nöbö mö piaku ap anɪŋa wobɛɪŋö, rɔn, lɪb pɪlan mɪ göj immɪjɔña.

12 Sɪm rɪmɪdöi ap ɲɪŋ piaku mɪ, rɪg gol, rɪg silpa, rɪg ulul wä wä hörɪrör rɪg diba wobɪb, köme wödö mag mɪj ulmɪdö ‘pöl’ me rɪmɪdöi aku; ɲapɲap uɲ wä ödöriö ‘linɪn’ me rɪmɪdöi aku ödör pɔn du lɪdɪxmɪdöi aku, ɲapɲap uɲ paskwolö mi, ɲapɲap uɲ paskwolö, ɲapɲap kanuan höb nag akuyöbö pɪ lɪdɪxɔn ‘silk’ rɪmɪdöi aku; hölɪŋ wä höb bɪ hörɪrör bla; hön elɪpad aj diba pɔn ap hörɪrör mɪga akwör rɪmɪdöi bla; bāpö wä wä rɪg diba wobɪb ap hörɪrör mɪga akwör rɪmɪdöi bla; ap ain röxg ‘brons’ mag aku pɔn ap hörɪrör mɪga akwör rɪmɪdöi bla; rɪg ain pɔn ap hörɪrör mɪga akwör rɪmɪdöi bla; rɪg ‘mabɪl’ pɔn ap hörɪrör mɪga akwör rɪmɪdöi bla;

13 ap hölɪŋ wä höb röbö hörɪrör bla; hauya hörɪrör bla ‘sɪnamɪn’ aku, ‘spais’ aku, ‘insens’ aku, ‘mö’ aku, ‘pɪraginsens’ aku; röbö wain aipam, olip wel röbö aipam; wit maga aipam, wit mag hauya aipam; hön kau aipam sipsip aipam; hön hos aipam, ap hön hos wabɪlmɪn pɪxɪp yɔnmɪdöi bla aipam; nöbö mö ɲɪgö wobɔn pɔn höm nag mabö rɪmɪdöi bla aipam; nöbö mö pɪsan nuö nuö pɪlɔn ɲɪŋ nag ɲɪgɔn pɔn höm nag mabö rɪmɪdöi bla aipam. Ap ɲɪŋ sɪm rɪmɪdöi piaku maku pal.

14 “Makwam nöbö ap sɪm rɪmɪdöi bla Babilon nugwo yajɔña, ‘Mɪxɪñ nagö rɪbyöx ap wä wä nan bla magalɪg yöm ra. Rɪg gol silpa rɪg ap wä hörɪrör mɪga mɪd ap nanɪ piaku magalɪg mödö yöm ra. Mai iswob pɔinanɔ,’ cɔña.

15 “Nöbö Babilon yöraku ap bla sɪm rɔn, rɪg diba pɪmɪdöi nöbö bla, Babilon nugwo mɪ öɪŋ höb gwogwo pɪmɪd aku, an algör ör rɪbä maga rö, rɔn, hör hör yörkwo mɪdɔn mɪ göj im gɪrɔn,

16 yajɔña,

‘Wöhö o! Wöhö o!

Taun dib keiryöbö ödöriö o!

Taun diba kitɪb wä kɪ, wölɪj wä wä,

ɲapɲap uɲ wä ödöriö ‘linɪn’,

ɲapɲap uɲ paskwolö mi, ɲapɲap uɲ paskwolö bla pɔn ud wabɪl ɲɪg gɪ mɪdmɪda;

rɪg gol, rɪg ulul wä wä hörɪrör rɪg diba wobɪb,

mag mɪj wä ‘pöl’ aku pɔn

ud wabɪl ɲɪg gɪ mɪdmɪda.

17 Jɪ weik wan aua akwör ap wä wä nuŋ piaku

magalɪg mödö aɲadö yöm rö,’ cɔña.

“Bɪyöj yöj nöbö bla aipam, mabö rɪb nöbö ɲɪŋ bla aipam, bɪyöj rola yönmɪdöi nöbö mö bla aipam, bɪyöj rola ap mag pɪ sɪm rɪmɪdöi nöbö mö bla aipam, magalɪg hör hör yörkwo mɪjɔña.

18 Hör hör yörkwo mɪdɔn, taun dib aku rɪn yönɔn haub tuktukwa wölmɪjɔn aku nugwɔn yajɔña, ‘Taun öɪsö keiryöbö ödöriö kɪyöbö i höd mɪdmɪdölö!’ cɔña.

19 ɲɪŋ hauya pɔn, yöcmac rol ɲɪŋ sö pɪ ab gɪrɔn yajɔña,

‘Wöhö o! Wöhö o! Babilon taun dib öɪsö keiryöbö ödöriö wöhö o!

Babilon nuŋ mɪdmɪn nugugɪrɔn, rɪg gol, rɪg silpa, rɪg, ap wä wä rɪg diba wobɪb ap bla hörɪrör mɪga akwör mɪdmɪn,

röbö yuö bɪyöja yön gɪrɔn, rɪg mɪga akwör pɪmɪdöl aku,

jɪ weik wan aua akwör ap wä nuŋ piaku
magalɪg mödö aŋadö yöm rö, 'cöña.

20 “God nuŋ rɪmɪn Babilon aŋadö pal gɪlɪx ab gɪlɪx rɪ pɪn gɪ mɪd aku,
ñɪŋ adöx yöd röul adö kau sö mɪdöi piaku
pāja yadön wobiö lero lero rön wahax pöña!

God rɪmɪn, nöbö kib pɪb mö aku aŋadö pɪn bɪra aku,
ñɪŋ Jisas nöbö mö nuŋwa mɪdöi bla aipam,
Jisas mönö wä pön dub nöbö nuŋ bla aipam,
God mönö yadɪb nöbö bla aipam, ñɪŋ wobiö lero lero rön
wahax pöña!

Nuŋ ñɪgö mɪ rɪ gwogwam rön aku nugwön
God nuŋ nugwo mönö diba yadön,
painjö mɪ öliŋ höb diba pɪ nöl maku,” me rönja.

21 Makwam mag aku, ejol ölisö keiryöbö ödöriö i, rɪg dib ödöriö wit maga
pal caku rɪ wit mag pɪ hauya rɪmɪdöi rɪg akuyöbö i pön ban yuö diba abön
yadöŋa,

“Mag aliö akuyöbö algör ör taun dib keiryöbö ödöriö Babilon
pɪ hajal abɪŋ mai nöbö mö iswob nugweñɪm.

22 Babilon nöbö mö wahax pɪ gɪrön, ap bɪyöj röxgöb pal gɪrön,
ulamö pal gɪrön, namaga pɪr gɪrön rɪ mɪdeñɪm.

Mabö adö hörɪrör rɪmɪdöi akuyöbö reñɪm.

Wit maga pal caku rɪ wit mag pɪ hauya rɪmɪdöi akuyöbö reñɪm.

23 Nöbö mö hötikö mila taun diba mibɪl aku iswob nugweñɪm.

Nöbö mö nölaŋ pön, wahax pön, reñɪm.

Sɪm rɪmɪdöi nöbö nagö bla,

mögörɪb adadö piaku piaku hörɪrör nöbö dib ödöriö mɪdmɪdöia.

Nöbö mö nagö kij rön, inakmönö hörön rɪm,

nöbö mö mögörɪb adadö piaku piaku

nugwön magalɪg mai duön

mag aliö akuyöbö algör ör rɪ gwogwam rɪmɪdöia.

24 “Babilon nöbö mö bla akwör,
God mönö yadɪb nöbö nuŋ bla ñɪgö pɪl pal ñɪgön,
nöbö mö nuŋ bla ñɪgö pɪl pal ñɪgön, rɪmɪdöia.

Nöbö mö mögörɪb il kɪ pɪl pal ñɪgmɪdöi bla magalɪg ila aku paŋ Babilon ör.

Aliö almɪd aku, God nugwo painjö mɪ öliŋ höb dib aku pɪ nölö,” rönja.

19

1 Ejol ölisö ödöriö aku mönö aku yad pörönja nugwön nɪ bu gɪgɪ diba
audiöx nuguma. Bu rön aku, nöbö mö mɪga akwör adöx yöd röul adö kau
sö wahax pɪ gɪrön ajmöl aj halön yadmä,
“God ib nuŋwa yadɪŋ bɪl sö duaŋ!

God ana akwör nöbö mö kömö pɪmɪda.

God ana akwör mil wä keiryöbö alɪg mɪda.

God ana akwör Nöbö ölisö keiryöbö ödöriö mɪda.

2 God ana mönö diba yadön, mönö pɪ nuöm ñɪg rɪ abön,

nöbö mö akuyöbö ñɪgö painjö mör nöla.

Nöbö kib pɪb mö gwogwo ödöriö aku,

nöbö kib pön pisaŋ mag yönön rīmīn,
nöbö mö mögōrīb hōrīrōr piakuyōbö hōn,
nuŋ rīmīdōŋ aku nugwōn, ŋīŋ kwo algōr paŋ mag akwōr rī gwogwam
rīmīdmā.

Mō aku nuŋ God nöbö mö mabō rīmīdōi bla pīl pal nīgōŋ aku mī,
God nuŋ nugwo mōnō diba yadōn painjō ōlīŋ hōb diba nōlō,” rīmā.

³ Aliō rōn, iswob ajmōla aj halōn yadmā,

“God ib nuŋwa yadīŋ bīl sō duan!

Taun dib keiryōbö ödōriō Babilon yōn hauba nīgōn,
hauba aku ōim ōim nīgmījōnīŋjō,” rīmā.

⁴ Aliō rīmīn, yōj nöbö akuyōbö padokwo padōk paŋyōbö i hōuōiliō agŋīŋ
bö (24) aipam, ap kōmō mōs mōs piaku aipam, God hogw rol kiŋ rola rōmīd
gī mīdōŋ il yōraku hōxmax yuōn ubīlōn yadmā,

“Mī ödōriō!

God ib nuŋwa yadīŋ bīl sō duan!” me rīmā.

⁵ Aliō rīmīn, mōnō i hogw rol kiŋ mīdōŋ yōra pisō yōbö yadōn yadōŋa,

“Ŋīŋ nöbö mö mōlyōbö bla aipam, nöbö mö rīb bla aipam,

God ana mabō rī nōlōn nugwo ipōxmīdōi bla
magalīg ib nuŋwa yadīŋ bīl sō duan,” me rōŋa.

Krais nöbö mö nuŋ bla pön mögōrīb nuŋwa duan, wahax pōŋa

⁶ Makwam mag aku nī bu diba i, rōbö hōja pīnōn kīka rī mag akuyōbö
rīmīn, gunīma gigu rīmīn pī mīlkap nīgīm dumīd mag akuyōbö rīmīn
audiōx nuguma. Bu kīka aku, nöbö mö mīga ödōriō aj halōn yadmā,

“God ib nuŋwa yadīŋ bīl sō duan!

God Nöbö Dib ana aku Nöbö ōlīsō keiryōbö ödōriō.

Nuŋ Kiŋ mīdōn

nöbö mö akuyōbö magalīg nugwidīx mīda.

⁷ Makwam, wā raŋ nugugīrōn wahax pīnīm;

God nuŋ Nöbö ōlīsō keiryōbö ödōriō mīd aku nugwōn,
ib nuŋwa yadīŋ bīl duan.

Aku agapīm: Sipsip Ha aku mōnīŋ nuŋwa pīb wop aku mōdō hō makwam,
mō aku nöbö rama duba, ap rī pīdīlu gōr mīda.

⁸ Linīn wōlīŋ wā lei cōrōx cōrōx gī mīd i,

God mōnīŋ nuŋwa nugwo nōlmīn yōmō,” rīmā.

Linīn wōlīŋ wā aku il aku, God nöbö mö nuŋwa rī ri abmīdōi piaku maku
pal.

⁹ Makwam ejol aku nī yadōŋa, “God mōnō mī ödōriō yadmīd aku, mōnō
nuŋwa bli yadmōn kai kītō. Nuŋ yada, ‘Sipsip Ha aku wō raŋ duōn nuŋ
pīsaŋ ap diba nīmōŋ nöbö mö piaku mī ödōriō wahax pōŋīŋjō,’ rī gō” me
rōŋa.

¹⁰ Makwam ejol aku aliō rīmīn, nī yōdpīlō il nuŋ aku hōxmax yuōn,
nugwo hōjōpainō, rīm aku, jī nī yadōŋa, “Wōhō. Naŋ almiŋīnō! God
paŋyōbö akwōr nugwo hōjōpalō. Naŋ aipam, haul nöbö mōlōu nöbö naŋ bla
aipam, Jisas mōnō wā nuŋ aku nugw pōn rīg yadmīd mag akuyōbö rīmīdōi
aku, nī kwo algōr God mabō rī nōlīb nöbö nuŋ i mīdla. Jisas mōnō ma yad
wōxnō nīgōŋ mōnō wā akwōr nugw pōn, God mōnō yadīb nöbö nuŋ bla
nōbö mö piaku mōnō yad nōlmīdōinō,” rōŋa.

Krais hön hos age rola röm+dön yön+m+döŋa

¹¹ Makwam mag aku nugumön, adöx yöd röul adö kau sō möla rödim, nöbö i hön hos age i rola röm+d g+ m+döŋa. Nöbö hön hos rola röm+d g+ m+döŋ aku, ib nuŋ mōs: ib i C+; ib i M+. Nuŋ nöbö mö bla ñ+gō mōnō diba yadön, mōnō p+ nuöm ñ+g ri abön, painō öliŋ hōb p+ nölm+d aku, amn+mab p+ nöli; r+g r+m+dōi mag akwör nugwön p+ nölm+da. Aliö alön, nöbö mö bla p+saŋ nuö nuö rön p+l r+b+x abm+da aku, r+byōx nugw ri abön, mōnō nuöm ñ+g ri abön, nuö nuö rön p+l r+b+x abm+da.

¹² Māmāg nuŋ aku r+n pin röxg+ib. Kiŋ ñ+gm+dōi usaŋ mea akuyöbö, m+ga yōcmac nuŋ sō ñ+gm+n m+döŋa. Mix+ñ nuŋ aku ib i m+döŋa. J+ ib aku, nöbö mö bli nugwölōi; nuŋ keir ör nugwa.

¹³ Wöl+ŋ röb g+ m+d aku, haña unön ñ+gm+n haña al+g m+da. Makwam ib nuŋwa, “God Mōnō.”

¹⁴ Ami Nöbö adöx yöd röul adö kau sō piaku, wöl+ŋ age, wöl+ŋ lei m+da hör+rör röbön, hön hos age rola hör+rör röm+dön, nugwo mai dumä.

¹⁵ Ajmöl nuŋ bö, yu m+xi+l ölisō mei höröp+nöŋa. Yu m+xi+l ölisō mei aku pön, nöbö mö mögōr+ib hör+rör piaku p+saŋ nuö nuö rön p+l pal ñ+gön, ain yöd m+xi+l i pön, ñ+gō nugwid+x m+jöna. Makwam God yad ñ+gön wop aku, God Nöbö Diba, Nöbö ölisō keiryöbö ödōriö aku, nöbö mö mag gwogwo rön nugwo hōj nugwōñ akuyöbö nugwaŋ, m+ ölisō wölaŋ yadaŋ, ñ+gō wain mag akuyöbö röxg pön. God wain maga röb caku r+ib möla abön, hön hos age rola röm+d g+ m+d Nöbö aku ñ+gō röb caku cōna.

¹⁶ Makwam wöl+ŋ m+xi+l nuŋ aipam, mabim nuŋ aipam, ib i m+da:

KIŊ PIAKU KIŊ Ñ+ŋJA MAKU NÖBÖ DIB PIAKU NÖBÖ DIB Ñ+ŋJA MAKU

¹⁷ Makwam n+ nugumön, ejol i naiö mib+l yöraku pisö öb+l g+ m+d+im nugug+rön, yör adöx mib+l yör sō höd ñ+g yön+m+dim akuyöbö ñ+gō wö diba rön yadöŋa, “God ñ+gō ap mag diba nöli+ba r+m+d aku, magal+g hön mögum ri!

¹⁸ Ñ+ŋ hön, kiŋ bla m+xi+ña n+mön, ami nöbö nugwid+x m+d+ib nöbö dib bla m+xi+ña n+mön, ami nöbö ölisō bla m+xi+ña n+mön, hön hos bla m+xi+ña n+mön, nöbö hön hos pön yön+m+dōi bla m+xi+ña n+mōña. Nöbö mö nag mabö r+m+dōi bla, nöbö mö r+ib ñ+ŋja keir yōx nugwön mabö r+m+dōi bla, nöbö mö ib diba m+d bla, nöbö mö ib m+döl bla, m+xi+ñ ñ+gō bla magal+g n+mōñ+ŋjō,” röŋa.

¹⁹ Makwam mag aku nugumön, ap höpebö aku aipam, kiŋ mögōr+ib adadö piaku piaku hör+rör piaku aipam, ñ+ŋ duön, hön hos age p+ yön+m+d Nöbö aku aipam, ami nöbö nuŋ bla aipam p+saŋ nuö nuö r+ba, ami nöbö ñ+ŋ bla pön hō mögum r+mä.

²⁰ Aliö alm+dm+n, hön hos age pön yön+m+döŋ Nöbö aku, ap höpebö aku aipam, nöbö nuŋwa nöbö mö akuyöbö ñ+gō inakmönö hörön ap röli+bä akuyöbö röŋ nöbö aku aipam, ñ+gō p+ c+ci ñ+gön, ban yuö r+n salpa pina wödö painö suba al+g p+m+d möl bö aböŋa. Ap höpebö nöbö nuŋ aku, nuŋ höd nöbö mö m+ga akwör inakmönö hörm+n, ñ+ŋ ap höpebö ib kit+ib aku pön, nuŋ r+g m+döŋa nugwön anau nuŋwa tatal r+ ñ+gim ap aku höjöpalm+dmä.

²¹ Makwam hön hos age pɪ yǝnmɪdǝŋ Nǝbö aku, yu mɪxɪl ǝlɪsǝ ajmǝl nuŋ bebǝ hörǝpɪnǝŋ aku, ami nǝbö akuyǝbö ɲǝgǝ magalɪg pɪl pal nɪgmɪn, yǝur bla hön mɪxɪɲ ɲɪŋ bla nɪm nǝi nugwǝn rǝbǝxmǝ.

20

Seten nag mɪdaŋ kɪm akuyǝbö wan tausan yǝñǝna

¹ Makwam mag aku nugumǝn, ejol i ulǝm mǝl hokwǝ rǝdǝlǝŋ ki wab aku aipam, nag sen ǝlɪsǝ rogw aku aipam, imag nuŋ aku pɪrag adǝx yǝd rǝul adǝ kau sebǝ hǝmɪda.

²⁻³ Pǝn hǝmɪdmɪn, kas kaglǝ aku, kas maduebǝ ǝim nɪgǝŋ aku, nugwo pɪ cɪcɪ nɪgǝn, nǝbö mǝ mǝgǝrɪb hǝrɪrǝr akuyǝbö ɲǝgǝ iswob inakmǝnǝ hǝrǝlaŋ, me rǝn, nag wabɪl pǝn du ulǝm mǝl hokwǝ rǝdǝlǝŋ mǝl bǝ abǝn, uba wǝl nǝl gǝ nɪg rɪ abǝŋa. Kas kaglǝ almdǝŋ aku mɪ, nuŋ mǝl aku naga mɪdaŋ, kɪm akuyǝbö wan tausan duaŋ, iswob yau abɪŋ hǝn, hǝr ul mɪŋjɪ rɪp yǝnmɪjǝna. Maduar inakmǝnǝ hǝrmɪd kas aku kɪjaki mɪ Seten.

⁴ Makwam nugumǝn, nǝbö mǝ bli inǝm ɲɪŋa kɪŋ hogw rol hǝrɪrǝr piaku rǝmɪd gɪ mɪdmǝ. Nǝbö mǝ piaku, God yadmɪn ɲɪŋ nǝbö mǝ akuyǝbö ɲǝgǝ mǝnǝ diba yadǝn mǝnǝ pɪ nuǝm nɪgɪba rɪmɪdmǝ. Nǝbö mǝ piaku, ap hǝpebǝ aku ɪb nuŋwa mag wǝl gɪrǝn, nuŋ rɪg mɪdǝŋa nugwǝn anau nuŋwa tatal rɪ nɪgmɪ ap aku ɪb nuŋwa mag wǝlǝlim; ɪb kɪtɪb nuŋ aku mǝigw sǝ mǝnǝ ɪŋsǝ rol piaku pǝlim; Jɪsas mǝnǝ wǝ nuŋwa nǝbö mǝ akuyǝbö ɲǝgǝ wǝxnǝ yad nǝlǝn, God Mǝnǝ rɪg yadmɪd mag akuyǝbö akwǝr rɪmɪdmɪn, ɲǝgǝ gǝlɪǝda rǝmaxdǝrmǝ. Nɪ nugugu mɪdmǝn nugugɪrǝn, inǝm piaku kǝmǝ nɪgǝn, Kraɪs pɪsaŋ nǝbö mǝ akuyǝbö ɲǝgǝ kɪŋ rǝxgɪb nǝbö mǝ akuyǝbö nugwidɪx mɪdɪm mɪdɪm, kɪm akuyǝbö wan tausan yǝñǝna.

⁵ Nǝbö mǝ bli wǝrǝxim bla, wop aku ǝbɪlǝlim. Kɪm akuyǝbö wan tausan yǝnmɪdǝŋa, mai ǝbɪlmǝ. Mǝnǝ yadmɪdɪl kɪ, God nuŋ hǝd rɪmɪn nǝbö mǝ piaku hǝbkal ǝbɪlmǝ akwǝr yadmɪdla.

⁶ Nǝbö mǝ hǝd ǝbɪǝɲ bla, God nǝbö mǝ nuŋwa keir akwǝr mɪdǝn wǝ raŋ nugugɪrǝn mɪ ǝdǝrɪǝ wahax pɪ gɪrǝn mɪjǝŋa. Yǝrbǝ wǝrǝxeɲ. ɲɪŋ God Kraɪs ɲǝgǝ nuarǝ hogwa hǝjǝpal ur nǝlɪb nǝbö mǝ rǝxgɪb mabǝ rɪ nǝl gɪr mɪdǝn, Kraɪs pɪsaŋ nǝbö mǝ akuyǝbö ɲǝgǝ kɪŋ rǝxgɪb nugwidɪx mɪdɪŋ mɪdɪŋ, kɪm akuyǝbö wan tausan yǝñǝna.

Seten ǝlɪŋ hǝb diba pǝna

⁷ Kɪm akuyǝbö wan tausan hǝ duaŋ nugugɪrǝn, God ejol nuŋ akuyǝbö ɲǝgǝ yadaŋ, ɲɪŋ Seten nugwo naga yau abɪŋ,

⁸ nuŋ duǝn nǝbö mǝ mǝgǝrɪb ɪl kɪ adadǝ piaku piaku hǝrɪrǝr mɪdǝi akuyǝbö ɲǝgǝ magalɪg inakmǝnǝ hǝrǝn yaǝŋa. Nǝbö mǝ piaku, Gog nɪgǝn Megog yǝŋǝ. Seten ɲǝgǝ magalɪg pɪxɪp haŋ, ɲɪŋ nuǝ nuǝ pɪlɪba hǝŋa. Nǝbö mǝ nuǝ nuǝ pɪlmɪjǝŋ piaku, ɲɪŋ rɪg jɪmɪ ban yuǝ halaia rɪg mɪdmɪd mag akuyǝbö rɪg mɪjǝŋa.

⁹ ɲɪŋ malǝ malǝ piaku piaku hǝn, taun dib God nǝbö mǝ nuŋwa mɪdmɪdim aku, taun dib God nuŋ madmag nɪgmɪd aku, wob yuǝ nɪgmǝ. Taun aku wob yuǝ nɪgmǝ aku, jɪ God nuŋ rɪmɪn, rɪba rɪn pina adǝx yǝd rǝul adǝ kau sebǝ pɪnǝn, ɲǝgǝ yǝn bɪcum duǝŋa.

¹⁰ Makwam God ejol nuŋ bla, kɪjaki nuŋ nǝbö mǝ akuyǝbö ɲǝgǝ inakmǝnǝ

hörön pön pɪxɪp hõmɪdõŋ aku, nugwo pön du rɪn pina rɪg salpa alɪg yõnmɪd ban yuõ möl bõ abmä. Ap hõpebõ aku aipam, nõbö nuŋwa nuŋ nõbö mö akuyõbö ñɪgõ inakmõnõ hörön yadmɪdõŋ nõbö aku aipam, hõd ban yuõ bõ abɪm mɪdmä. Mila aipam, cɪcɪbõ yuõ aipam, õim õim mɪ õlɪŋ hõb pɪ gɪr mɪjõŋa.

Mõnõ dib yonjõbö aku

¹¹ Makwam nugwõn nugumõn, hogw rol kɪŋ age diba aipam, Nõbö rola rõmɪd gɪ mɪdõŋ aku aipam mɪdõŋa. Nõbö Diba nuŋ yõraku mɪdmɪn nugugɪrõn, rɪb pia mɪgrõ kɪ adõx sõ pɪsaŋ bõr aŋadõ hör piaku du yõm rɪm, mai nugwõlɪm.

¹² Makwam nɪ nugumõn, nõbö mö dib mɪdõn wõrõxim bla aipam, nõbö mö mölyõbö bla mɪdõn wõrõxim bla aipam, magalɪg hõn hogw rol kɪŋ il yõra õbɪl gɪ mɪdɪm nugugɪrõn, kõp bli pɪ begulmä. Kõp i, nõbö mö kõmõ mɪdõn, rɪg rim mag akuyõbö nugwõn kai kɪtmä. Kõp aku pɪ begulõn, kõp i pɪ begulmä. Kõp mai pɪ begulim aku, nõbö mö õim õim kõmõ mɪjõŋ bla ib ñɪŋa kai kɪtmä. Pɪ begulmɪn nugugɪrõn, God nuŋ nõbö mö wõrõxim bla agap apɪm rim aku nugwõn, mõnõ pɪ nuõm ñɪgõn, ñɪgõ nuõm ñɪgõŋa.

¹³ Nõbö mö ban yuõ diba yuõ piaku wõrõxim bla dum nugugɪrõn, God nuŋ ñɪgõ mõnõ diba yadõŋa. Wõrõxɪb Mag aku aipam Rõnau Rama aku aipam nõbö mö wõrõxõn du põx mɪdim akuyõbö ñɪgõ magalɪg pön du nõlmɪn nugugɪrõn, ñɪŋ hörɪrõr agap apɪm rim aku nugwõn, God ñɪgõ mõnõ diba yadõŋa.

¹⁴ God nuŋ alõŋa nugwõn, Wõrõxɪb Mag aku aipam Rõnau Rama aku aipam, God yadmɪn pön du rɪn pina yõnmɪd ban yuõ bõ pɪ abmä. Rɪg pina yõnmɪd ban yuõ dumɪdõɪ aku 'Iswob Wõrõxõŋɪŋõ' rɪmɪdõɪa.

¹⁵ Makwam nõbö mö õim õim kõmõ mɪjõŋ bla, ib ñɪŋa kai kɪtim kõp rogw aku, nõbö mö bɪl kai ib ñɪŋa kõp aku mɪdõlõŋa nugwõn, God nuŋ yadmɪn, ñɪgõ magalɪg algõr õr pön du rɪn pina yõnmɪd ban yuõ bõ pɪ abmä.

21

Mõgõrɪb il kɪ aipam, adõx sõ aipam keir yonjõbö ñɪgõŋa

¹ Mɪdõn nugumõn, mõgõrɪb yonjõbö aipam, adõx sõ yonjõbö aipam mɪdõŋa. Mõgõrɪb hõdyõbö aku aipam, adõx sõ hõdyõbö aku aipam mõdõ yõm rɪm mɪdõlõŋ. Ban yuõ hõd mɪdmɪd aku aipam mõdõ yõm rɪm mɪdõlõŋ.

² Makwam nɪ nugwõn nugumõn, God rɪmɪn Taun Dib Lei, Jerusalem yonjõbö aku, adõx yõd rõul adõ kau sebõ hõmɪda. Taun Dib Lei aku, mö bla nõbö pɪba wõlɪj kɪtɪb wä yõmõn põx mɪdõɪ mag alɪõ akuyõbö rɪg mɪdõŋa.

³ Makwam nɪ audiõx nugumõn, hogw rol kɪŋ mɪdõŋ mɪbɪl yõraku yõbö, mõnõ diba wõ rɪ yadõn yadõŋa, “Weik ila ñɪgõn, God nuŋ keir nõbö mö bla pɪsaŋ ram ur ñɪgõn mɪjõna. Nuŋ nõbö mö bla pɪsaŋ mɪdan, ñɪŋ nõbö mö nuŋwa mɪjõŋa. God nuŋ keir ñɪgõ pɪsaŋ mɪdõn, God ñɪŋa mɪjõna.

⁴ Nuŋ mǎp rõbö mǎmǎg ñɪŋa mɪd aku magalɪg õrɪx abõna. Nõbö mö wõrõxɛŋ; õmõrõ paŋ, lɪb pɪlaŋ imeŋɪm; õlɪŋ hõb peŋɪm. Aku agapɪm: mõgõrɪb hõdyõbö aku mõdõ yõm rɪm weik mɪdõlõ,” rõŋa.

⁵ Makwam kiŋ hogw rolrola röm+döŋ Nöbö aku n+ yadöŋa, “N+ ap magaliŋ ap yonyöbö r+ n+gm+dlö,” röŋa. Aliö yadön n+ yadöŋa, “Mönö yadm+dl k+ kai k+to. Mönö k+, mönö ma ödöriö, nöbö mö bla aŋadö nugw p+ŋ,” me röŋa.

⁶ Aliö yadön n+ yadöŋa, “Wopik yadm+dl ap k+ magaliŋ mödö r+la. N+ maduar lb hör i m+dma, mai öim öim m+j+na. Il aku nör, p+ŋ aku nör m+dlä. Nör r+mön, ap bla magaliŋ ila n+gön m+da. Nör r+mön, ap bla magaliŋ yöm c+nöb yöm cöna. Nöbö mö kai röbö de p+lm+daŋ, ñ+gö yadmön, röbö ilam möl rödöŋ kömö mag nöl+ib aku n+möña; wobefi, hör n+möña.

⁷ Nöbö mö ömörö haŋ, r+ib m+ga nugwölön, n+ c+riŋ gö n+g g+ m+jöñ akuyöbö, ñ+gö ap yadm+dl k+ magaliŋ nöina. N+ Nuö ñ+ŋa m+dmön, ñ+ŋ halöu ha na m+jöña.

⁸ J+ nöbö mö, God nugwo c+riŋön ömörö p+niŋö, rön, r+byöx nugwön ipöxm+döi bla; nöbö mö Jisas mönö wä aku nugw pön röböxm+döi bla; nöbö mö m+ mag gwogwo ap p+x keŋkep r+m+döi bla; nöbö mö nöbäpö p+lm+döi bla; nöbö mö kib mag yönm+döi bla; nöbö mö k+j r+m+döi bla; nöbö mö god inakmönö hör ap piaku höjöpalm+döi bla; nöbö mö mönö inakmönö hörön yadm+döi bla; ñ+ŋ magaliŋ du m+jöñ ban yuö r+n salpa pina wödö painö suba aliŋ p+m+d möl bö. Nöbö mö möl aku diöñ aku ‘Iswoß Wöroxöñ+ŋö’ röliŋö,” röŋa.

Jerusalem yonyöbö

⁹ Ejol akuyöbö m+j sö höd kwosö ñ+ŋa pön pöröi bla, ejol paŋyöbö i hön n+ yadöŋa, “Naŋ hö, Sipsip Ha aku, mö nuŋ p+ba r+m+d aku, mö akwör yabumön nugunaŋö,” röŋa.

¹⁰ Aliö r+m+n, God Inöma nuŋ n+ aja wölm+n nugug+rön, ejol aku n+ pön, pön du mögöriŋ öñöŋ ajmag dib ödöriö m+ b+il piŋö i wöluön, n+ yabum+n nugumön, Taun Dib Lei Jerusalem aku, God adöx yöd röul adö kau sö m+d yöraku yöbö höm+döŋa.

¹¹ God Jerusalem yonyöbö aku abm+n höm nugumön, God nuŋ keir mil wä keiryöbö aliŋ m+d mag akuyöbö, taun aku algör ör mil wä keiryöbö aliŋ m+döŋa. Taun kit+ib wä aku r+g wä wä r+g m+ga wob+ib akuyöbö, r+g jaspä cöröx cöröx g+ m+d mag akuyöbö, cöröx cöröx g+ m+döŋa.

¹² R+g kul m+x+il ödöriö Jerusalem yonyöbö aku wob suai rön, ödöi römö akuyöbö möl sö m+döŋa. Ödöi römö möl sö akuyöbö ubaliŋa hör+rör m+döŋa. Ejol akuyöbö möl sö ödöi römö ubaliŋ piaku hör+rör nugwid+x m+dmä. Ubal+ŋ piaku, Juda ila hör+rör akuyöbö möl sö m+döi akuyöbö ib ñ+ŋ bla kai k+tmä.

¹³ Ödöi römö ubaliŋ piaku: mañö adö bö mös paŋ; l+j adö sö mös paŋ; cakö adöi mös paŋ; cakö adöi mös paŋ.

¹⁴ Kul aku höd ila n+gön, r+g m+x+il dib akuyöbö möl sö rag hö n+gön, mai kul wobim rol sö. R+g m+x+il dib piaku, Sipsip Ha mönö wä pön dub nöbö akuyöbö möl sö bla, ib ñ+ŋ bla kai k+tmä.

¹⁵ Ejol n+ mönö yadm+döŋ aku r+g gol i pön rim r+ŋ m+x+il i p+ g+ m+döŋa. R+ŋ akuyöbö pön, ap i r+ba n+g nugwön, ap aku m+x+ila pödpödiö röxg m+d aku iŋ wöd nugum+döia. Makwam ejola nuŋ n+g nugub r+ŋ aku pön, taun

dib aku nīg nuguba rīm+dōṇa; ödöi römö ubalij aipam, rīg kul aipam, taun diba magalig nīg nuguba rīm+dōṇa.

¹⁶ Makwam ejola nuṇ nīg nugub rīp aku pōn, taun ma aku rīpa pī nīg nugwōn, taun dib aku mīxīl pōdpōdiō rōxg mīd aku iṇ wōd nugumīn, nī nugumōn, mañō adō bebō yōj adō sō stadia akuyōbō twelp tausan duōṇa; cakō adōi yōbō cakō adōi stadia akuyōbō twelp tausan duōṇa. Kul cuōxiō wobim aku adō adō iōr i hör mīdölōṇ; nīg nuguguba akwōr stadia akuyōbō twelp tausan duōṇa.*

¹⁷ Ejol aku nuṇ nīg nugub rīp aku pōn, taun diba kul wob suai rīg mīdōṇ aku, nōbō mō rīp nīgōn iṇ wōd nugumīdōi mag akuyōbō iṇ wōdōn, mīgrō bō rīb adōx sō iṇ wōd nugumīn, nī nugumōn, kiubit akuyōbō wan hadred poti po (144) duōṇa.†

¹⁸ Kul aku, rīg jasper me rīmīdōi aku pōn rī nīgmin mīdōṇa. Taun dib aku, rīg gol wā wā glas mil ab gī mīd mag akuyōbō alig gī mīd akwōr pōn rī nīgmin mīdōṇ aku mī, mī mil ab gī mīdōṇa.

¹⁹ Rīg mīxīl diba pōn rīg kul il bō nīg gīm mīdōṇ bla, rīg wā wā rīg diba wobīb hörirōr mīga akwōr pōn, rīg mīxīl dib piaku rī nīgmin mīdōṇa. Rīg agñīṇ bō rīg jasper aku rī nīgmin mīdōṇa; rīg agñīṇ rībīyōbō aku rīg rīnaub, rīg sapaia aku rī nīgmin mīdōṇa; rīg igwō wōlō aku rīg kōmō kōmō, rīg aged aku rī nīgmin mīdōṇa; rīg igwō aku rīg kōmō kōmō, rīg emral aku rī nīgmin mīdōṇa;

²⁰ rīg mōmīd aku rīg paskwolō aipam age aipam rōmerōmō rīg mīd, rīg sadoniks aku rī nīgmin mīdōṇa; rīg iṇōsu aku rīg paskwolō, rīg kanilian aku rī nīgmin mīdōṇa; rīg mīj aku rīg hōmlō gōj, rīg krisolait aku rī nīgmin mīdōṇa; rīg amñaxīb aku rīg kōmō kōmō, rīg berīl aku rī nīgmin mīdōṇa; rīg mac aku rīg hōmlō gōj mia, rīg topas aku rī nīgmin mīdōṇa; rīg ragpīd aku rīg kōmō kōmō aipam hōmlō gōj aipam rōmerōmō rīg mīd, rīg krisopres aku rī nīgmin mīdōṇa; rīg agip aku rīg paskwolō, rīg halasin aku rī nīgmin mīdōṇa; rīg mīgan kwo aku rīg rīnaub, rīg amedis aku rī nīgmin mīdōṇa.

²¹ Ödöi römö ubalij akuyōbō mōl sō, kōme wōdō lanō yōn gī mīd mag aliō akuyōbō lanō yōn gī mīd mag mīj ‘pōl’ aku, mag dib akuyōbō mōl sō pōn rī nīgmin mīdōṇa. Taun dib aku, ödöi römö bla rīg gol wā wā glas mil ab gī mīd mag akuyōbō alig gī mīd akwōr pōn rī nīgmin mīdōṇ aku mī, mī mil ab gī mīdōṇa.

²² Taun dib aku nī God hōjōpalīb ram i nugwōlīm. God Nōbō Diba, Nōbō ölisō keiryōbō ödōriō aku aipam, Sipsip Ha aku aipam mīdōi aku mī, God hōjōpalīb ram i mīdöl; ñīṇ nuarō hogwa God hōjōpalīb rama mīdōia.

²³ Makwam God mil mag wā keiryōbō alig mīd aku, Sipsip Ha hōtīkō mila rīmīd mag aliō akuyōbō, nuṇ kwo mil mag wā keiryōbō alig mīd aku, ñīṇ nuarō hogwa aliō almīdōi aku mī, taun aku naiō rōun yōñō mabō i mīdöl.

²⁴ Nōbō mō mögōrīb adadō piakuyōbō hōn taun aku du mījōñ bla, mil wā aku nugwōn yōnmījōña. Kīṇ mögōrīb adadō piaku piakuyōbō taun aku du mījōñ bla, ap agap apīm waiō, ap agap apīm mila alig mögōrīb ñīṇ yōra rīmīdim bla, alig pōn du taun dib aku yuadō du mījōña.

²⁵ Taun aku ubalij bla idīxeñ; pīxmag guren; ubalija öim öim rōd gör mījōna.

* **21:16:** Grik mōnō yadōn stadia akuyōbō 12,000 me rīmīdōi aku, kilomita akuyōbō 2,200. † **21:17:** Grik mōnō yadōn kiubit akuyōbō 144 me rīmīdōi aku, mita akuyōbō 65. **21:18:** Ais 54:11-12 **21:23:** Ais 60:19-20; Rep 22:5 **21:24:** Ais 60:3,5 **21:25:** Ais 60:11

²⁶ Nöbö mö mögöriḅ adadö piakuyöbö hön taun aku du mijöñ bla, ap agap apim wä, ap agap apim mila aliḡ mögöriḅ ñiḡ yöra rimiḁim bla, aliḡ pön du taun dib aku yuadö du mijöña.

²⁷ God nugwo hölul rimiḁ ap aku, taun aku yuadö dub maga niḡen. Nöbö mö god inakmönö höjöpälön mag gwogwo rimiḁdöi bla, taun aku yuadö dub maga niḡen. Nöbö mö öim öim kömö mijöñ köp rogw miḁdö bö, Sipsip Ha ib ñiḡa kai kiḁim miḁ nöbö mö piakwör taun aku yuadö diöña.

22

Kömö Mag Nöliḅ Rööbö aku

¹ Ejol aku kömö maga nöliḅ röbö aku ni yabum+n nuguma. Rööbö hömiḁdön aku, glas cöröx cöröxḅi rimiḁ mag akuyöbö cöröx cöröxip riḡ hömiḁdöḡa. Rööbö aku, God Sipsip Ha aku yöñö hogw rol kin ñiḡ nuarö hogw aku römiḁ gi miḁim yöraku möla rödön,

² taun diba ödöi mibiḁa duön duöḡa. Rööbö pö adöi adöi bi maga niḁmön öim öim mijöñ bi aku wöl gi miḁdöḡa. Bi römö aku kiḁm paḡ paḡ miḁmeja hörirör miḡan sö öim öim maga yaxmiḁdöḡa. Bi panö aku nöbö mö mögöriḅ adadö piaku piaku hörirör ñiḡö rimiḁ kömö niḡmiḁdöḡa.

³ Taun dib aku, God nuḡ hölul rimiḁ ap aku miḁden. God Sipsip Ha aku yöñö hogw rol kin ñiḡ nuarö hogw aku, taun dib aku mibiḁ yöra mijöña. God nöbö mö nuḡ bla, mabö nuḡwa riḁ nöl giḁ mijöña.

⁴ Taun dib aku, God nöbö mö nuḡ bla Sipsip Ha haḡaj mämäg yuö nuḡwa nugwöña. Sipsip Ha ib nuḡwa möigw ñiḡ sö kai kiḁ niḡiḡ mijöña.

⁵ Piḁmag guren. God Nöbö Dib aku nuḡ mil ñiḡa mijön aku miḁ, hötiḁkö pina aipam, naiö aipam mabö i miḁden. Makwam ñiḡ öim öim kin röxḡ mijöña.

Womiöx miḁa Jisas höna

⁶ Makwam ejol aku ni yadöḡa, “Mönö yadmiḁiḁ kiḁ miḁ aḡadö nugw piḁ mönö. Nöbö Dib, Inöm nuḡwa mönö yadib nöbö nuḡ akuyöbö ñiḡö riḁa nölm+n mönö nuḡwa yadmiḁdöi God akwör, ejol nuḡwa yad abm+n hön, mabö riḁ nöliḅ nöbö nuḡwa yadön, womiöx miḁa cön mönö aku yad nölm+idö,” röḡa.

⁷ Jisas mönö yadön yadöḡa, “Nugwi! Womiöx miḁa ina. Ap agap apim mai riḁa rimiḁ aku, köp rogw kiḁ miḁa. Nöbö mö kai mönö kiḁ nugw pön, riḡ yadmiḁ mag akuyöbö rimiḁjöñ bla, wä raḡ nugugiḁrön wahax piḁmijöñ+ḡö,” röḡa.

⁸ Ni Jon, ejol nuḡ aḡö mönöm yadmiḁdön aku aipam, ap agap apim rimiḁdön aku aipam magaliḡ nuguma. Makwam ejol mönö yadmiḁdön aku aipam, ap agap apim rimiḁdön aku aipam magaliḡ nugw pörön, hö piḁ ejol aku yödpilö nuḡwa il yöraku höxmax yuön, nugwo höjöpainö, rima aku,

⁹ ji ni yadöḡa, “Wöhö. Naḡ almiḡiḁnö! God paḡyöbö akwör nugwo höjöpälö. Naḡ aipam, God mönö yadib haul nöbö naḡ bla aipam, nöbö mö mönö miḁ köp rogw yuö kiḁ riḡ yadmiḁ mag akuyöbö rimiḁdöi bla aipam, ñiḡ God mabö rimiḁdöi mag akuyöbö, ni kwo algör ör God mabö rimiḁdlö,” röḡa.

¹⁰ Makwam ejol aku nɪ yadōŋa, “Mai cōn mōnō kai kɪtlō aku, pɪ rogwrōn piaku umad nɪgmɪjɪnō; womiōx mɪda, mōnō kai kɪtlō akuyōbō magalɪg cōna.

¹¹ Aku nugwōn, nōbō mō mag gwogwo rɪmɪdōi bla, ñɪŋ paŋ mag gwogwo rol akwōr rɪ gɪr mɪdɪŋ; nōbō mō kib mag yōnmɪdōi bla, ñɪŋ paŋ mag akwōr rɪ gɪr mɪdɪŋ; nōbō mō mag wā rɪmɪdōi bla, ñɪŋ paŋ mag wā akwōr rɪ gɪr mɪdɪŋ; nōbō mō lei gudogudō mɪdōi bla, ñɪŋ paŋ mag lei gudogudō akwōr rɪ gɪr mɪdɪŋ,” me rōŋa.

¹² Jisas mōnō yadōn yadōŋa, “Nugwi! Womiōx mɪda ina. Wop aku, ñɪŋ nōbō mō nɪ bla agap apɪm rɪmɪdōi aku nugwōn, painō algōr ōr ap wā nōina.

¹³ Nɪ maduar ib hōr i mɪdma, mai ōim ōim mɪjɪna. Nōr rɪmōn, ap bla magalɪg ɪla nɪgōn mɪda. Nōr rɪmōn, ap bla magalɪg yōm cɪnōb yōm cōna. ɪl aku nōr, pɪñ aku nōr mɪdla.

¹⁴ “Nōbō mō wōlɪj ñɪŋa rōbō pɪlōn ābād nɪg ri abōñ bla, wahax pōña. Bɪ maga nɪmōn ōim ōim mɪjōñ aku nōlmōn, ñɪŋ nɪmōn du taun dib aku yuadō diōña.

¹⁵ Jɪ wōñō hōpebō bla taun aku dub maga nɪgōl. Nōbō mō kɪj rɪmɪdōi bla; nōbō mō kib mag yōnmɪdōi bla; nōbō mō nōbāpō pɪlmɪdōi bla; nōbō mō god inakmōnō hōr ap piaku hōjōpalmɪdōi bla; nōbō mō mōnō inakmōnō hōrōn yadmɪdōi bla; ñɪŋ rɪŋadō bō ōr mɪjōña.

¹⁶ “Nɪ Jisas, ejol na aku yad abmōn, duōn ñɪgō nōbō mō cōc na mōgōrɪb adadō bla mɪdōi bla, ñɪgō mōnō nɪ kɪ yad nōla. Nɪ Depid yōxaŋ yōxɪŋ yōxɪp u hōuōilmel rɪŋ, Nōbō Diba mɪjōnɪŋō, rɪmā akwōr nɪ mɪdla. Nɪ mɪ, ruō lōubi rɪm gupō pogulɪda wōl hōm nugugɪrōn yadmɪdōi gupō akwōr nɪ mɪdlō,” rōŋa.

¹⁷ God Inōma aipam, Nōbō mō pōn mō aku aipam, “Hane!” rōia.

Nōbō mō mōnō mɪdō kɪ nugumɪjōñ bla algōr ōr, “Hane!” rɪŋ.

Ñɪŋ nōbō mō rōbō de pɪl bla magalɪg hōi! Hōn, rōbō kōmō mag nōlɪb aku hōr pɪ nɪmi.

¹⁸ Nōbō mō mōnō kōp rogwr kɪ mɪda māmāg nɪg nugwōn yadɪŋ, ñɪŋ nugwōñ bla, ap agap apɪm mai cōn mōnō aku nugwr rɪ abōña. Nōbō mō bli mōnō mɪdō kɪ nugwōn, mōnō hōr um bli pɪ yuadō bō nɪgōn yad nōlmɪjōñ aku, God ñɪgō painō mɪ ōlɪŋ hōb pɪ nōlōn raŋ, ōmōrō dɪba kōp rogwr kɪ rɪg yad gɪ mɪd akuyōbō akwōr pōña.

¹⁹ Makwam nōbō mō mōnō mɪdō kɪ, rɪb bli pōinɪŋō, rōn, rōbōxmɪjōñ aku, God ñɪgō painō bɪ mag nɪmōn ōim ōim mɪjōñɪŋō, rōn yad aku, wōhō raŋ nɪmeñ; Taun Dib Leia du mɪjōñɪŋō, rōn yad aku aipam wōhō raŋ dueñ.

²⁰ Nōbō mōnō nuŋwa kai kɪtɪl kɪ Nōbō aku yadōn yada, “Yōwō! Womiōx mɪda inō,” ra.

Mag aliō akuyōbō aku mag waiō! Nōbō Dib Jisas, nagō hane!

²¹ Nōbō Dib ana Jisas ñɪgō God nōbō mō nuŋwa uliōxōn, pɪ ōsōs rɪ rɪ abōn, nugwidɪx mɪd rɪ ab gɪ mɪdaŋ. Mag aliō akuyōbō aku mag waiō.